se ipsos, sicut frumentum reficit homines. Aut intransitivè, *reficientur ut frumentum.* sequitur, כנפן. ¶ Per metaphoram, cum transfertur ad ædificia, *refecit, instauravit destructa, diruta.* 1. Paral. 11. v. 8. *Joab* יחיה *instaurabit reliquum urbis.* Nehem. 4. v. 7. היחיו *an instaurabunt lapides istos ex acervis pulveris?* Habac. 3. *Domine, opus tuum in medio annorum* חיהו *instaura illud.* Hiphil החיה, Chald. & Syr. אחי & אחי, Arab. אחיא ahiî *vivificavit, in vitam reduxit, resuscitavit, sanitatem restituit, salvum & incolumem conservavit, nutrivit, recreavit.* Gen. 6. *venient ad te* להחיות, Targ. לקיימא *ad conservandum:* absolutè. Esa. 57. להחיות, Targ. לקיימא *ad vivificandum spiritum humilium,* ולהחיות, Targ. ולמסגא *& ad recreandum spiritum contusorum.* Jos. 2. v. 12. והחייתם *& in vita conservabitis patrem meum, & matrem meam.* Syr. Matth. 1. *ipse* מחיותי *servabit eum populum suum.* Marci 9. v. 12. *fides tua* אחיתכי *servavit te.* Luc. 17. vers. 34. *qui eam perdiderit* ζωογονήσει, Syriac. נחיה *vivificabit eam.* Arab. Psalm. 119. in Lamed: *quoniam in illis* אחייתני *vivificasti me.* Rom. 8. סיחיי *vivificabit carnem vestram mortuam.* ואחיינאה *& vivificabimus eum.* חם יחייכם *postea vivificabit vos.* Alcor. Zora. 2. וכנתם אמואת פאחיאכם *& fuistis mortui, & vivificavit vos.* Hithpael Arab. אסתחיא istahij *resuscitatus fuit, revixit, resurrexit.*

Nomen חיה *vivus:* חיה *viva:* Plural. חיות *vivæ, vivaces, validæ, robustæ.* Exod. 1. v. 19. *quia* חיות *robustæ sunt, antequam veniat ad illos obstetrix, & pepererunt:* ob robur, per se pariunt, absq; obstetricum ope. Targ. חכימן *sapientes:* industriæ. Hieron. *ipsæ obstetricandi scientiam habent.* respexit ad Chaldaicum חיא *obstetrix.*

מחיה βίος *vivificatio, victus, alimentum,* & quicquid ad vitæ usum & conservationem pertinet, *substantia, facultates.* Gen. 45. *quia* למחיה, Targum לקיימא *in vivificationem misit me Deus ante vos:* ad conservationem. Jud. 6. *& non reliquum fecerunt* מחיה, Targ. מזון *cibum in Israel.* Lxx. σωτηρίαν ζωῆς *sustentationem vitæ.* Jud. 7. *dabo tibi* ומחיתך, Targ. ופרנסתך *etiam victum tuum.* Lxx. καὶ τὰ πρὸς ζωήν σε *& quæ ad vitam tuam pertinent.* Levit. 13. ומחית בשר *& vivificatio carnis vivæ.* Targ. ורושם *& signum.* 2. Paral. 14. v. 13. *& ceciderunt de Aethiopibus, ut non esset ipsis* מחיה *vivificatio:* instauratio. ut non possent recolligere exercitum.

Rabb. מחיה & תחיה, Syr. אחיות & תחיות *vivificatio, sanatio.* תחית המתים, Syr. חיתא מיתא *vivificatio mortuorum,* resurrectio.

Chald. מחא & מחי, Syr. מחין, Arab. מחיי muhai *vivificator, servator.*

Rabb. חיוני *vitalis.*

Chald. חיא *obstetrix,* quæ infantem in vitā producit: Plur. חין *obstetrices.* Gen. 35. *& dicebat ad eam* המילדת, Targ. חיתא *obstetrix.*

Chald. חיוא, Arab. חיוה hevâ, & חיואן haievan *animal vivum, bestia:* Plural. חיון, Arab. חיואת haievat, & חיואנאת hajavanat *animalia, bestiæ.*

Rabb. חיוני, Arab. חיואני hajavani *animalis:* Plur. חיוניים, Arab. חיואניה hajavanie *animales, vitales.*

חויא, Arabic. חיה haja *serpens,* nomen commune omnibus serpentibus. Plur. חוין, Arab. חיאת hajat *serpentes, angues.* Gen. 3. והנחש, Targ. וחויא *& serpens erat callidus.*

Arabic. אלחיה אלחרא *basiliscus.* Geogr. רא אלחיה *Tyria.*

חי hai *vivus:* Plural. חיין haiin, & אחיא ahij *vivi.* חי עאלם hai alam *semper vivum,* ulva in aquis nascens.

חיאה haie *vita, salus, vivacitas.* אלחיאה חיאה אלחירה *vita æterna.* חיאה אלאחירה haja alachira *vita altera.* אלחיוה אלדניא *vita hujus sæculi.*

מחיי muhij *vivificator, resuscitator, servator, salvator.* אלה מחיינא *Deus servator noster.* מחיי אלאמואת *resuscitās mortuos.* חיוה villa.

מסתחיי mustachij *resuscitatus.*

אחיא ihie, & אסתחיא istahia *resurrectio.* טיר אלאסתחיא *festum resurrectionis:* Pascha.

מחיי muhij *vivus.*

חיב in חוב. חוט in חיט. חוך in חיך. חול in חיל. חון in חין. חוץ in חיץ. חוק in חיק quære.

חכך duo significata habet. I. חך, Arab. cum ח punctato, חנך chanq *palatum, faux.* Job. 12. והך *& palatum cibum sapiet.* Hos. 8. *ad* חכך *palatum tuum buccina.* Lxx. εἰς κόλπον αὐτῶν *in sinum ipsorum.* quasi חיק *sinus.* Psal. 37. *adhæresçat* lingua mea לחכי, Targum למוריני *ad palatum meum.* Arab. בחנכי *in palato meo.* ut נ pro dagesch interponatur. Avic. יחנך *palatum liniatur.*

חכה, Chald. חבא *hamus,* quo faucibus eorum infixo, pisces capiuntur: Plural. Rabb. חכין *hami.* Job. 40. *trahes Leviatan* בחכה *hamo.*

Rabb. חנכים sunt *gingivæ,* palatum superius & inferius.

II. Rabb. חכך, Arab. חכך hacac *fricavit, confricavit, scalpsit, attrivit, rasit, abrasit, scabiem: cum pumice lavit.* Hithpael Rabb. התחכך, Arab. אתחכך ahtaccac *idem.*

Nomen Rabb. חכך & חכוך, Arab. חך hacc, & חכאך hacac *pruritus.*

חַכָּה hacca, & אִחתַכָאך ihtacac *fricatio* A corporis, beſtiæ, aut panni.

מְחַחֲאבָה *fricantia:* in Avic.

חכה duo ſignificata habet. I. חָכָה *hiavit, inhiavit, ore aperto intuitus fuit, concupivit, expectavit, ſperavit.* Eſa. 30. *beati omnes* לוֹ חוֹכֵי *ſperantes in illum.* Piel חִכָּה *idem.* ¶ Variè conſtruitur: 1. abſolutè ponitur. 2. Reg. 9. *& fugies, & non* תְחַכֶּה, Targ. תִסְכֵּי *reſpicies:* expectabis. ¶ 2. cum אֶת. Job. 32. *& Elihu* חִכָּה, Targ. הֲוָה מְתַן *erat expectans* אֶת *ipſum Jobum.* Et אֶת ſubintellecto. Hoſ. 6. וְכַחֲבֵי אִישׁ גְּדוּדִים *& ſicut expectant virum latrunculi:* ſicut latrones (turmæ) præſtolantur viatorem prætereuntem, ut illum ſpolient vel occidant. Eſt infinitivus, & י pro ה poſitum. Targ. וְכְמָא דְמַסְבַּר אֱנָשׁ לְמַשָּׁרְיָן *& ſicut expectat homo turmas.* L x x. καὶ ἡ ἰσχύς σου ἀνδρὸς ληιζόντος *& fortitudo tua viri piratæ.* legerunt וְכֹחֲךָ, à כַּח *fortitudo.* Hieron. *& quaſi fauces virorum latronum.* legit וְכְחֵי, à חֵךְ *fauces:* חַכִּים *faux.* [redacted] B

II. Arab. חכה, & חכי haci, & אחכי ahci *recitavit, narravit, locutus, fabulatus, affatus fuit, clamavit cum gemitu:* de avibus, *garrivit.* Actor. 29. verſ. 43. פחכי *& narravit hunc ſermonem Paulo.* Johan. 18. v. 34. אם אחרון חכוה לך עני *an alij narraverunt hoc tibi de me?* חכי *narratur:* in Avic. C

Haqui & athaqui *imitatus fuit.*

Nom. מחכי muhacci *querulus, garrulus, mimus.*

חאכי haci *narrator, orator, hiſtoricus:* Plur. חאכיין hacijn *hiſtorici.* D

חכיה hiceia *hiſtoria, narratio, oratio, ſermo, clamor, garritus:* Plur. חכיאת hiceiit *hiſtoriæ, annales.*

תחכיה tahcia *imitatio, illuſio:* Plural. תחכיאת tahcijt *idem.*

חכל. Inde חַכְלִילִי *rubicundus.* Gen. 49. חַכְלִילִי עֵינַיִם *coloratus* ſeu *rubicundus oculis à vino:* ob copiam vini, quod bibit: quia rubedo oculorum apparet in vini potatoribus. idem quod כָּחַל *coloravit:* literis transpoſitis, & ל geminato. ſicut alij fuco, ita tu vino coloratus eris. *facies rubida plærunq; ex vinolentia:* Suetonius in Vitellio. E

חַכְלִילוּת *rubedo.* Prov. 23. v. 29.

חכם tria ſignificata habet. I. חָכָם, Chald. & Syr. חַכַּם *ſapuit, ſapiens, doctus, eruditus, peritus, aſtutus fuit.* Prov. 23. *fili mi, ſi* חָכַם *ſapuit cor tuum.* 1. Reg. 4. וַיֶּחְכַּם, Targ. וְחַכַּם *& ſapiebat præ omnibus hominibus.* Piel חִכֵּם, Chald. חַכֵּם: Hiphil הֶחְכִּים, Chaldaic. אַחְכֵּם *ſapientem, peritum reddidit, docuit, erudivit.* Pſalm. 105. *& ſenes* יְחַכֵּם *ſapientes reddet.* Job. 35. *& præ avibus cœli* יְחַכְּמָנוּ *reddet nos ſapientes.* Pſalm. 19. *teſtimonium Domini certum,* מְחַכִּים פֶּתִי *erudiens ſimplicem.* Hithpael חִתְחַכֵּם, Chald. אִתְחַכַּם *ſapiens factus eſt, ſapienter & aſtutè egit.* Exod. 1. נִתְחַכְּמָה לוֹ, Targ. נִתְחַכֵּם לְהוֹן *ſapientes erimus contra eos:* ſapienter eos opprimamus. Eccl. 7. *& ne* תִּתְחַכָּם, Targ. תִּתְחַכַּם *ſapiens ſis valdè.* Prov. 27. חֲכַם, Targ. אִתְחַכַּם *ſapi, fili me.*

Nom. חָכָם, Chald. חַכַּם, Arabic. حَكِيم hacim *ſapiens, peritus, doctus, eruditus, artifex.* Arab. *artiſta, medicus & pharmacopola, ſtudioſus, auditor:* Plur. חֲכָמִים, Chaldaic. חַכִּימִין, Arab. حُكَمَا huceme *ſapientes, docti,* Arab. *medici.* Foem. חֲכָמָה *ſapiens, perita:* Plur. חֲכָמוֹת *ſapientes, peritæ.* Gen. 41. *non eſt intelligens* וְחָכָם, Targ. וְחַכִּים *& ſapiens ſicut tu.* Eſa. 3. וַחֲכַם חֲרָשִׁים *& ſapientem fabrorum:* peritiſſimum, ingenioſiſſimum. Prov. 14. חַכְמוֹת נָשִׁים *ſapientes mulierum:* ſapientiſſimæ. Jerem. 9. *& ad* הַחֲכָמוֹת *ſapientes mittite ut veniant:* peritas planctus & lamentationis: quæ noverunt excitare fletum verbis ſuis. Avic. אלחכים אלפאצל גאלינוס *medicus excellens Galenius.* ¶ Rabb. חֲכָמִים *ſapientes,* qui traditionum autores & doctores, *Phariſæi.* ¶ Rabb. item חַכָּמָה *obſtetrix:* à ſapientia in puerperio adhibendâ.

חָכְמָה, Chald. חָכְמָא, Syr. חכמא & חַכִּימוּ, Arab. حِكْمَة hicma *ſapientia, peritia, aſtutia, ſcientia, ars.* Arab. *Philoſophia:* Plur. חָכְמוֹת, Chald. חָכְמָן, Syriac. חָכְמָן *ſapientiæ, ſcientiæ:* quod ſapientia à plurib. doceatur. Prov. 9. *principium* חָכְמָה *ſapientiæ, timor Domini.* Jerem. 8. וְחָכְמַת־מָה *& ſapientia cujus eſt ipſis?* quid ſapientiæ? Targum וְחוּלַק בְּחָכְמְתָא *& pars in ſapientia non eſt illis.* Rabb. חָכְמַת תְּכוּנָה *Mathematica.* חָכְמָה הַטִּבְעִית *ſcientia naturalis,* Phyſica. חָכְמַת הָאֱלֹהוּת *Metaphyſica.* חָכְמַת הַמִּסְפָּר *Arithmetica.* חָכְמַת הַשִּׁעוּר *ſcientia menſuræ,* Geometria. חָכְמַת הַחֶשְׁבּוֹן *Computus.* חָכְמַת הַכּוֹכָבִים *Muſica.* חָכְמַת חִבּוּר הַנְּגוּנִים *Aſtronomia.* שֶׁבַע חָכְמוֹת *ſeptem artes liberales:* 1. דִּקְדּוּק *Grammatica.* 2. הִגָּיוֹן *Dialectica.* 3. הִלְצָה *Rhetorica.* 4. חֶשְׁבּוֹן *Arithmetica.* 5. חֶשְׁבּוֹרֶת *Geometria.* 6. תְּכוּנָה *Aſtrologia.* 7. שִׁיר *Muſica.* חָכְמַת הַמַּזָּלוֹת *Theoria Planetarum.*

Syr. חַכִּימָאִית *ſapienter, prudenter.*

Avicenna, אלחכמה הו נטרי ועמלי *Philoſophia eſt Theorica & Practica.* אלחכמה אלאולי *philoſophia prima:* Metaphyſica. בחכמה bihicma *in ſapientia:* ſapienter.

II. Chald. & Syr. חָכַם, Arab. حكم hacam: Piel. חַכֵּם *novit, cognovit.* Chald. Gen. 38. הַכֶּר, Targ. חַכֵּם *cognoſce quæſò an ſit tunica filij tui.*

lij tui. Gen. 4. *homo* יָדַע, Targ. חַכִּים *cognovit uxorem ſuam.* Syr. Matth. 1. v. 25. *nec* חַכְמַהּ *cognovit eam.* Joh. 21. *omne* חַכִּים *noſti tu.* Luc. 1. v. 34. *vir non* חַכִּים *cognitus eſt mihi.* 2. Timoth. 3. דְּנַחַכְמוּנָךְ *ut eruciant te ad vitam.* Arab. Actor. 43. v. 17. וחאכמון *& exponent coram te.* Gen. 1. v. 2. ועיד מחכמה *& incognoſcibilis.* A

III. Arabic. חכם hacam *cognovit cauſam, judicavit, tulit, dixit ſententiam, litigavit, contendit, condemnavit, multavit.* Pſalm. 10. ליחכם *ut judicet pupillum* Actor. 42. verſ. 17. תחכאמני *judicabis me juxta legem.* Luc. 7. חכמת *judicaſti.* Alcor. לְיַחְכֻם בֵּינַהֹם *ut judicet inter eos.* Alcor. וַאחְכֻם בֵּין אַלנַאס בִּאלחַק *& judica inter homines verum.* B

אסתחכם aſtahcam *confirmatus fuit.* Luc. 11. verſ. 19. הם יחכמון עליכם *illi judicabunt ſuper vos.* Matth. 12. v. 7. לם תחכמוא עלי מן לאונב לה *non judicaſſetis ſuper eo cui non eſt peccatum:* condemnaſſetis.

Nom. חאכם hacim *judex, arbiter:* Plur. חכמא hucama *judices.*

חֻכְם hucm *judicium, condemnatio, ſententia.* חכמאן *Judicia duo.* Pluralit. אַחְכָאם ahcam *judicia.* חכומה *cauſa.* C

מחכום mahcum *judicatus, condemnatus.*

מחכמה mahcama *locus judicij, tribunal, conſiſtorium, auditorium, capitulum:* Plural. מחאכם mahacim *tribunalia.*

חכאם hucam *juſtitia.* חכמי hucmi *judicialis.*

חכים אעואר hacim anaid *judex morum, cenſor.*

חכן. חָכָן *ſerpens ad caput caudam reflectens,* anni ſymbolum. D

חכינא & חֲכִינָא *piger.* חכינות & חֲכִינוּת *pigritia, deſidia.*

חכר. Rabb. חָכַר *locavit, conduxit,* חוכר *conductor, conducens agrum.*

חלל octo ſignificata habet. I. חָלַל idem quod חול, *doluit,* &, per metonymiam, *violatus fuit;* dolor enim violationem ſequitur. Cùm de rebus animatis dicitur, *ſauciatus, vulneratus, cæſus, occiſus fuit.* Pſal. 109. *cor meum* חָלַל *vulneratum eſt intra me.* Targ. שפי *contritum eſt.* Pſal. 77. v. 11. *& dixi* חַלּוֹתִי E הֵיא *cædes mea eſt:* occiſio mea, mors mea: exilij diuturnitas. pro חַלּוֹתִי, ob vicinitatem alterius accētus. Eſt infinitivus חַלּוֹת loco nominis. Targ. מַרְעִיתִי *infirmitas mea.* Lxx. *nunc ἀρξάμην cœpi.* Piel חלל *violavit, ſauciavit, vulneravit, vulnere necavit, cæcidit, occidit.* Ezech. 20. *& non potentia in manu* מְחַלְלֵךְ *occidentis te.* Targ. מְחַבְּלֵךְ *corrumpentis te.* Ezech. 32. מְחַלְלֵי־חָרֶב *occiſi gladio.* Hiphil הֶחֱל *doluit.* Hoſ. 8. v. 10. וַיָּחֵלּוּ *& doluerunt parum ob onus regis principum.*

Nom. חָלָל *violatus, ſaucius, vulneratus, ex vulnere mortuus, cæſus, occiſus:* Plur. חֲלָלִים *violati, ſaucij, vulnerati.* Deut. 21. v. 1. *ſi invenietur* חָלָל, Targ. קְטִילָא *interfectus in terra.* Gen. 34. *filij Jacob venerunt* עַל־הַחֲלָלִים *ſuper occiſos.* Targ. לְחַלָּצָא קְטִילַיָּא *ad exuendum interfectos.* Job. 39. v. 30. *& ubi ſunt* חֲלָלִים *occiſi, ibi eſt:* de aquila. ita Chriſtus: *ubi cadaver, ibi aquilæ.* Num. 19. *qui attigerit ſuper faciem terræ* בַּחָלָל חֶרֶב, Targ. בִּקְטִיל חַרְבָּא *in occiſo gladio.* Thren. 4. *meliores fuerunt* חַלְלֵי חָרֶב *occiſi gladio,* מֵחַלְלֵי רָעָב *quàm enecti fame.*

II. חָלַל *ſecuit, incidit, perforavit, excavavit:* de rebus corporeis inanimatis.

חָלִיל *fiſtula, tibia,* quæ eſt חָלוּל *cava,* & decem habet foramina parva: Plur. חֲלִילִים *tibiæ.* Eſa. 5. v. 12. *tympanum* וְחָלִיל, Targ. וְאַבּוּבָא *& tibia.* Eſa. 30. v. 29. *& gaudium cordis, tanquam ambulantis* בְּחָלִיל *cum tibia.* Targum כְּמָא דְּנָגְרִין בְּחוּרְמָא בְּאַבּוּבָא *ſicut qui pergunt in confeſſione in organo.* Jerem. 48. verſ. 36. *ideo cor meum ſuper Moab* כַּחֲלִלִים, Targ. כְּכִנּוֹרָא *ſicut cithara ſtrepet, & cor meum ſuper viros Kirheres* כַּחֲלִלִים *ſicut tibiæ, perſtrepet.* Targ. כְּזֶמֶר אַבּוּבִין דַּוִי *ſicut cantus tibiarum triſtis:* intelligit tibias lugubres, quibus canebatur carmen lugubre in funeribus, ut habes Matth. 9. v 23. & in Talm. חֲלִילִים לְכַלָּה וְלָמֵת *tibiæ ad ſponſam & ad mortuum.* חלילין לכלה לשמח חתן וכלה או למת לקונן, *&* נוי שהביא חֲלִילִין בשבת לא יספוד בהן ישראל *gentilis qui attulerit tibias, non planget illis Iſrael.*

Inde Verbum חָלַל *tibia cecinit, ad tibiæ cantum ſaltavit, chorum duxit.* Pſalm. 87. v. 7. *& cantores* כְּחוֹלְלִים *ſicut tibicines, annunciabunt laudes Domini:* ſaltatores. Piel חלל *tibia cecinit.* 1. Reg. 1. v. 41. *& populus* מְחַלְלִים בַּחֲלִלִים *tibicinantes in tibijs* (canentes tibijs) *& gaudentes gaudio magno.* Targum מְשַׁבְּחִין בְּחַנְגְיָא *laudantes in choreis.*

Syr. חַלּוּלָא *tripudium, nuptiæ.*

Rabbin. חֲלִילָה *revolutio reciproca, gyratio,* qualis fit in choreis.

חַלּוֹן *feneſtra, foramen,* per quod lux diurna illabitur: Plur. חַלּוֹנִים & חַלּוֹנֵי: Foem. חַלּוֹנוֹת *feneſtræ.* 2. Reg. 13. *aperi* הַחַלּוֹן, Targ. כְּוֵא *feneſtram.* Joſ. 2. *ligabis* בְּחַלּוֹן, Targum בְּחַרְכָּא *in feneſtra.* Gen. 8. *& aperuit Noe* חַלּוֹן, Targum כְּוַת *feneſtram arcæ.* Jerem. 9. *quia aſcendit mors* בְּחַלּוֹנֵינוּ *per feneſtras noſtras:* ſicut clauſa turris altæ janua, patent feneſtræ, per quas ingrediuntur aſcendentes.

מְחִלּוֹת *foramina, cavernæ, antra, voraginet terræ,* in quibus aquæ fluunt. Eſa. 2. *& ingredien-*

gredientur in ſpeluncas petrarum וּבְמְחִלוֹת עָפָר A
& in cavernas pulveris.

חַלָּה *placenta:* quæ ex quacunq; maſſa Sacerdoti debeatur: PLur. חַלּוֹת *placentæ.* 2. Reg. 6. v. 18. חַלַּת לָחֶם, Targ. גְּרִיצְתָּא *placentam panis unam.* pro quo ſcribitur, 1. Par. 16. כִּכַּר לָחֶם *tortam panis.*

Rabb. חָלִיל & חָלוּל *cavus, concavus, inanis, vacuus.* חֲלָלִין *concavitates.*

Chald. חוֹלִיל *ſecuris:* PLur. חוֹלְלִין *ſecures, bipennes.*

Syriacè חוּלָנָא *antrum, receſſus.*

Rabb. חלל *cavitas cordis, ventriculus.*

Arab. אחליל *virga viri:* à cavitate. B

III. חָלַל de rebus ſacris, *violavit, polluit, maculavit, prophanavit, corrupit, proſtituit, contemſit, abolevit, irritum fecit.* NIPhal, נֶחַל *prophanatus fuit.* Ezech. 7. וְנֶחֱלוּ, Targ. וְיִתְחַלּוֹן *& prophanabuntur ſanctuaria eorum.* pro נֶחֱלוּ. Ezech. 22. וְנֶחֱלְתָּ *& prophanaberis in te.* Ezech. 25. *Euge ſuper ſanctuario meo, quia* נֶחַל *prophanatum eſt.* Eſa. 8. v. 10. *nam quomodo* יֶחַל *prophanabitur?* præcedit, שְׁמִי *nomen meum.* PIel חִלֵּל *prophanavit.* Eſa. 43. וַאֲחַלֵּל *& prophanabo principes ſanctitatis.* Targ. וַאֲפִיס *& polluam.* Eſa. 47. חִלַּלְתִּי, Targ. אַפֵּיסַת *polllui hæreditatem meam.* Ezech. 29. וְחִלְּלוּ *& prophanabunt ſplendorem tuum.* Targ. וְיִחַבְּלוּן *& corrumpent.* Gen. 49. *tunc* חִלַּלְתָּ *prophanaſti ſtratum meum.* Deut. 20. v. 6. *qui plantavit vineam, & non* חִלְּלוֹ *prophanavit eam, eat & revertatur in domum ſuam, ne fortè moriatur in bello, & alius* יְחַלְּלֶנּוּ *initiet eam.* LXX. οὐκ ἠυφράνθη ἐξ αὐτοῦ *nec lætus fuit ex ea.* acceperunt pro חָלָל *illuſtris, lætus fuit:* ob literarum ה similitudinem. Jerem. 31. v. 5. *iterum plantabis vineas in montibus Samariæ: plantaverunt plantatores* וְחִלְּלוּ *& prophanârunt.* licitè uvis ejus veſcetur. Fructus vineæ plantatæ, & arborum conſitarum tribus primis annis erant immundi, nec attingebantur: quarto anno erant ſacri, & comedebantur à ſacerdotibus: quinto anno fiebant prophani, & licebat plantatoribus earum, ijs veſci. Aut quod in vineis ſolerent exercere choreas, cum ipſas initiarent. HIphil. הֵחֵל, Chald. אַחֵל *prophanavit, polluit, irritum fecit.* Ter: Num. 30. v. 3. יַחֵל *prophanabit verbum ſuum.* Targ. יְבַטֵּל *irritum faciet.* pro יְחַלֵּל, punctis retroactis. Ezech. 39. v. 7. *non* אַחֵל *polluam nomen ſanctitatis meæ.* Levit. 21. v. 9. *ſi* תֶּחֱל *polluerit ſcortando.* ¶ Syr. Matth. 12. מַחֲלִין *violantes ſabbathum.*

NOM. חָלִיל, Chal. חִלּוּל *prophanatio, res prophana, impura, abſurda, inconveniens.* uſurpatur autē ſemper cum ה paragogico, חֲלִילָה *res prophana ſit mihi, abſit, prohibeat Deus:* vox prohibitionis & abominationis. Geneſ. 18. חֲלִילָה לְךָ *abſit tibi, ne facias juxta verbum hoc, ut occidas juſtum cum impio, & ſit ſicut juſtus, ſic impius,* חֲלִילָה לְךָ *abſit tibi.* LXX. μηδαμῶς οὐ *nequaquam ſic facies.* 2. Sam. 20. v. 20. *& reſpondebat Joab, & dicebat:* חָלִילָה חָלִילָה לִי *abſit, abſit mihi, ſi devoravero.* LXX. ἱλεώς μοι *abſit mihi.* Gen. 44. חֲלִילָה לַעֲבָדֶיךָ, Targ. חַס לְעַבְדָךְ *abſit ſervis tuis, ne faciant juxta verbum hoc.* LXX. μὴ γένοιτο *ne fiat.*

Rabb. VERB. חוֹלֵל *prohibuit, avertit.*

חֲלָלָה *mulier prophana, communis, publicum ſcortum.* Levit. 21. *viduam & ejectam* וְחֲלָלָה, Targ. וַחֲלִילָא *& communem ſcortantem, illas non ducet.*

חִלּוּל הַשֵּׁם *prophanatio nominis divini.*

חוֹל *prophanus, dies prophanus:* PLural. Chald. חוֹלִין *prophani.*

Chald. חִלּוֹנִי & חִלּוֹנָאָה *prophanus, laicus.*

Syr. חֲלָא *pulvis, & vagina.* Luc. 10. *etiam pulverem, qui adhæſit pedibus veſtris.* Joh. 18. *pone gladium* בְּחִלְתָא *in vagina ſua.*

IV. HIphil הֶחֱל. Chald. אַחֵל *cœpit, incepit, exorſus eſt.* Gen. 6. *cùm* הֵחֵל *cœpiſſet homo multiplicari ſuper terra.* Targ. שָׁרִיו *cœpiſſent filij hominis.* Joſ. 3. אָחֵל, Targ. אֲשָׁרֵי *incipiam magnum te efficere.* Ezech. 9. v. 6. *& à ſanctuario meo* תָּחֵלוּ *incipietis.* וַיָּחֵלוּ, Targ. וְשָׁרִיו *& inceperunt in viris ſenibus.* Hoſ. 8. וַיָּחֵלוּ *& inceperunt parum ab onere regis principes.* Gen. 10. *ipſe* הֵחֵל, Targ. שָׁרֵי *incepit eſſe fortis.* HOphal הוּחַל *cœptum, inceptum fuit.* Gen. 4. אָז הוּחַל *cœptum eſt prædicare in nomine Domini.* Targ. שָׁרִיו *cœperunt filij hominis orare.* Tunc publicè cœptum fuit prædicare de vero Deo doctrinam, & refutari idololatriam. LXX. ἔτι ἤλπισεν *hic ſperavit.* acceperunt pro זֶה *iſte.* ſcilicet Enos. Et הוּחַל, pro הוֹחַל, à יָחַל *ſperavit.* C

NOM. תְּחִלָּה *initium, principium, exordium:* PLur. Rabb. תְּחִלּוֹת *principia.* Gen. 13. *ubi fuerat tentorium ejus* בַּתְּחִלָּה, Targum בְּקַדְמֵיתָא *in initio.* LXX. τὸ πρότερον *prius.* Hoſ. 1. v. 2. תְּחִלַּת דִּבֶּר *initium ſermonis Domini per Hoſeam.* ſic, Marci 1. ἀρχὴ *initium Evangelij Jeſu Chriſti.* Gen. 41. *ſicut* בַּתְּחִלָּה, Targum בְּקַדְמֵיתָא *in initio.* LXX. τὸ ἀρχῶ *prius.* ſic, Joh. 8. τὸ ἀρχῶ *prius quod & loquor vobis.* Hebr. 2. ἡ τῆς ἀρχῶ λαβοῦσα.

הַתְחָלָה *principium.* Inde VERB. Rabb. הִתְחִיל *initium fecit, incepit,* ut ת fiat radicale.

אַתְחוֹלֵי infinitivus Talmudicus, *incipere:* aut nomen, *initium.* D

V. Chald. חָלַל *lavit, abluit.* Levit. 16. *cruſa* רָחַץ, Targ. חָלַל *lavit aquis.* Ruth. 2. וְרָחַצְתְּ, Targ. וְתֶחְלִילִי *& lavabis, & ungêris.* E

VI. Arab.

VI. Arabic. חלל halal, & חל: Hiphil. אחלל ahlal *ſolvit ligatum, diſſolvit concretum, liberavit, reſolvit, diſſuit, diſcinxit:* de concretis, *liquefecit, liquavit, fudit:* de arboribus & vitibus, *abnodavit* vel *enodavit, nodis purgavit.* Pſalm. 116. חללת *ſolviſti vincula mea.* Matth. 16. v. 19. ומא חללתה עלי אלארץ יכן מחלולא פי אלסמואת *& quod ſolveris ſuper terra, erit ſolutum in cœlis.* Joh. 2. חלוא *ſolvite templum hoc.* Joh. 5. יחללך *liberum eſt tibi:* licet tibi. Paſſ. אנחלל anhalal, & אתחלל athalal, & אנחל anhall *ſolutus, reſolutus, liquefactus fuit.* Marc. 7. אנחל *ſolutum eſt vinculum linguæ ejus.* In Geogr. מאיהא ראים אלגמור לא יחל אלא פי אים קלאיל פי זמן אלציף *aqua ejus ſemper congelata, non liqueſcit* (reſolvitur) *niſi in diebus paucis in tempore veris.* Act. 29. v. 33. ואנחלת *& ſoluta ſunt vincula omnium.* 2. Pet. 3. v. 12. וחנחל *& liqueſcet.*

Nomen חל hall, Foem. חלה halla, & תחליל tahlil *ſolutio vinculi*, aut *humoris liquefactio, liquamen, diſſolutio, reſolutio, liberatio:* Plur. חלאת hallat *ſolutiones, liberationes.*

אִנְחִלַאל inhilel *reſolutio, liquefactio, enodatio.*

מְחַלְחְלָה *reſolventia:* in Avicen. מחלול mahlul *ſolutus, reſolutus, liquefactus.*

אחליל *virga*, membrum virile.

Alc. 2. אחל אללה אלביע וחרם אלרבוא *conceſſit Deus emptionem, & prohibuit fœnus.* אָחֵל לָכֶם צִיד אַלְבַחְר (conceſſa) *eſt vobis venatio maris.*

VII. Arabic. חלל halal, & חל hall, idem quod Hebræis חול, *expectavit, præſtolatus, moratus eſt, manſit, habitavit, penetravit.* Luc. 3. v. 2. חלת כלאמה אללה עלי יוחנא *manſit ſermo Dei ſuper Johannem:* deſcendit. Act. 19. v. 24. חל *deſcendit Sp. S. ſuper eos:* manſit. Pſal. 37. תחל *penetret gladius ipſorum.* Pſalm. 74. חללת *habitaſti in eis.* Pſalm. 84. יַחְלוּן *habitabunt in domo ſanctitatis tuæ.* Alcoran. ויחל עליכם עַצְבִי *& incumbet vobis ira mea.* יַחֵל *idem.* Hiphil אחל ahall *habitare fecit, collocavit.* Pſal. 23. *in loco paſcuoſo* אחלני *collocavit me.*

Nom. מחל mahall *habitatio:* Plur. מַחֲלָה mahalla *habitationes, caſtra, manſiones.*

Rabbin. חלול, Arab. חלה *ſtola, induſium:* Plur. Arab. חלל *ſtolæ.*

VIII. Chald. חַל, Arab. cum ח punctato, חל chall *acetum, ſuccus acidus, omphacium, vinum corruptum.* Num. 6. חוֹמֶץ, Targ. חַל *acetum vini.*

Verb. Arab. חַלַל challal *acidū fecit.* Paſſ. אתחלל atchallal *acidus factus eſt, aceſcere.*

חַלָאלָה chalâla *acetum, acor, acrimonia, ariditas ſtomachi:* Plur. חַלאל chalal *acrimoniæ.*

מְחַלַל muchallal *acidus, acetoſus.* מְחַלַלִין muchallalin *acidi, acetoſi.*

יחלחל *ingredietur.* יתחלחל *rarificabitur:* in Avic.

חלא. Indè חַלְאָה, & cum ה paragogico, חַלְאָתָה *ſpuma, ſordes.* convenit cum אֲלָה. Ezech. 24. *olla quæ* חַלְאָתָה *ſpuma in ea,* וחלאתה *& ſpuma ejus non egreſſa eſt ex ea.* Targum וזהומתה *& ſordities ejus.*

Arab. חלא *vacuus fuit*, in חלה quære.

חלב tria ſignificata habet. I. חָלָב, Chald. חֲלַב, Arab. חליב halib *lac noviter mulctum*, pinguedo quæ bibitur. Deut. 14. v. 21. *non coques hædum* בַּחֲלֵב אִמּוֹ *in lacte matris ſuæ:* dum adhuc ſugit. Targ. *non comedetis carnem* בְּחַלַב *in lacte.* Exod. 31. v. 31. *ad terram fluentem* חָלָב, Targ. חַלַב *lacte & melle:* abundantem omnibus rebus ad victum & delicias neceſſarijs. Gen. 49. *& albus dentes* מֵחָלָב *propter lac:* ob copiam lactis, quod comedet. Erūt enim in terra ejus paſcua bona pro ovibus. 1. Sam. 7. *& accepit Samuel agnum* חָלָב *lactis unum:* adhuc lactentem. Job. 10. v. 10. *an non* כְּחָלָב *ſicut lac, fundes me?* loquitur de ſemine fœminæ, quod initio fluidum eſt, poſtea coagulatur calore naturali, qui eſt in ſemine maſculi. Eſa. 60. v. 16. *& ſuges* חַלַב גוֹיִם *lac gentium:* comedes bonum terræ gentium. patach in tzere.

Arab. חַלַב halab *mulgendo profluit*, aut *egreditur:* activè, *mulſit animalia* aut *olivas*,

חַלִיב hallib *mulgendi capras* aut *olivas actio, mulſio, ſorbitio, ſuccus, mulſum.*

מַחְלַב mahleb *mulgens, caprimulgus:* Plur. מְחַאלִיב muhalib *caprimulgi, unguæ, aves magnæ.*

מַחְלַבָה mahlaba *mulctra:* vas, quo lac, dum mulgetur, excipitur: Plur. מַחַאלִב mahalib *mulctræ.*

מחלחב *quod emulgetur, egreditur, transmittitur.*

חַלְבַאן halben *venæ emulgentes.* Item, *ureteres.* חַלְבָה halva *fœnum græcum.* Matth. helbe, hebbe, olba.

חַלְבָא hulva *lupinus.* חַאלַבִי *aſter, Atticus.* חַלִיב *pavidus.*

Rabb. חַלְבָּץ, quaſi חַלַב בֵּיצָה *lac ovi, albumen ovi.*

II. חֵלֶב *adeps, pinguedo* quæ editur, lacti coagulato ſimilis: Plur. חֲלָבִים *adipes, pinguedines.* Eſt autem pinguedo ſeparata à carne, & detracta. Deut. 32. וְחֵלֶב צֹאן *& lac ovium cum* חֵלֶב *adipe arietum.* Levit. 7. *omnem* חֵלֶב, Targ. חֶרֶב *adipem bovis comeditis.* Job. 13. v. 27. בְּחֶלְבּוֹ, Targ. בְּשׁוּמְנָה *in pinguedine ſua.* Geneſ. 4. *de primogenitis gregis ſui* וּמֵחֶלְבֵהֶן, Targ. וּמִשְׁמַנֵּיהוֹן *& de adipibus eorum.* Pſal. 73.

egreſ-

egressus est מֵחֶלֶב *præ pinguedine oculis ejus:* eminent oculi ejus præ copia pinguedinis. contrà macilentorum oculi sunt depressi, profundi, immersi. ¶ Deinde חֵלֶב *adeps*, accipitur pro *præcipuo, præstantissimo in rebus inanimatis*, sicut adeps præcipua pars est carnis in animalibus: per metaphoram. Gen. 45. *& edite* חֵלֶב *adipem terræ.* Targ. טוּבָא *bonitatem:* optimũ quodq;. Num. 18. v. 29. *ex omni* חֶלְבּוֹ *pinguedine ejus.* Targum שׁוּפְרֵהּ *pulchritudine ejus:* pulcerrimo quoq;. sic, v. 30, & 32. Num. 18. v. 12. *omnem* חֵלֶב *adipem olei.* Targ. טוּב *bonitatem, & omnem* חֵלֶב *pinguedinem.* Targ. טוּב *bonitatem musti & frumenti.* Psal. 81. v. 17. מֵחֵלֶב *de adipe frumenti satiabit te.* Targ. מֵטוּב *de bonitate:* præstantissimo in tritico, flore farinæ.

חֶלְבּוֹן *pinguedo:* Chaldaic. *albumen oculi.* Ezechiel. 27. *sicut vinum* חֶלְבּוֹן *pinguedinis.* Targ. חַדַּת מְבַשַּׁל *novum coctum.*

חֶלְבְּנָה *aroma mali odoris, succus arboris*, sicut mel nigrũ. Arab. מיעה miah *storax, galbanũ.*

Propr. חֶלְבּוֹן *locus Damasci*, ubi bonum vinum provèniebat. Ezech. 27. בְּיֵין חֶלְבּוֹן *in vino Chelbon.*

Rabb. חֵלֶב מְכַסֶּה *pinguedo operiens, adipalis, omentum.*

III. Arab. cum ח punctato, מַחְלַב machlab *calcar:* Plut. מַחַאלִיב machalib *calcaria.*

חלב. Arab. אִחְתַלאג ichtelig *palpitatio, tremor:* in Avicen.

In Geogr. חֹלֵן *sinus maris:* Dual חֹלִינָאן *duo sinus maris.* אַלחַלִיג אַחְצַר *sinus viridis*, mare Persicum.

אחתלג *exesus est vermibus.*

חלד duo signific. habet. I. חֶלֶד *tempus, seculum, ætas*, sensim aut paulatim adrepẽs, decurrẽs, accedẽs vitæ curriculũ. *Ætas iners subrepit.* Ps. 17. *ab hominibus* מֵחֶלֶד *de seculo, pars eorum in vita:* ab hominibus temporis. Ps. 89. *memento, ego quàm* (sim) חָלֶד *seculum.* Targ. דִּי *quòd ego creatus sum ex pulvere.* Psal. 49. *auribus percipite omnes habitatores* חֶלֶד *seculi.* Targ. אַרְעָא *terræ.* Lxx. οἰκουμένη, Arab. חלד heled *terra.* Job. 11. *& à meridie surget* חָלַד, Targ. גְּשְׁמָךְ *corpus tuum.* Psal. 39. וְחָלְדִּי *& ætas mea quasi nihil coram te.* Targum וְגִשְׁמִי *& corpus meum.*

חֶלֶד, Chald. חוֹלַד. Arab. cum ח punctato, חַלְדָה chalda *mustela, martes scythica*; à rependo, aut paulatim progrediẽdo. Levit. 11. הַחֹלֶד, Targ. חוּלְדָּא *mustelam & murem.* Rabb. חוּלְדוֹת קְטַנּוֹת *mustela, & martes scythica.*

Verb. Syr. חַלַד *repsit, irrepsit, sensim subyit, introivit, se insinuavit.* 2. Tim. 3. v. 6. דְּמַחְלְדִין *qui irrepunt in domos.*

חַלְדָּה & חַלְזִית *cancer*, morbus, latius serpens in corpore. 2. Tim. 2. v. 17. *sermo eorum ut* χάγγραινα, Syr. חַלְדִיתָא *cancer.*

Rabb. חֲלוּדָה *rubigo*, latius in ferro serpens & sese dilatans.

II. Arab. cum ח punctato, חלד chalad *mansit, remansit, permansit, perseveravit.* חלד challed *collocavit.* Gen. 2. וְחִלְּדֵהוּ *& posuit eum in paradiso.*

Nom. חַלְדָּה chalda *spasmus, convulsio.* מחלוד machlud *convulsus.*

In Geogr. *insulæ* באלחלראת *fortunatæ.*

חליד chalid *perennis, jugis, permanens.*

חלד halad *duratio:* Plu. חלוד *permanentiæ.*

1. Tim. 1. v. 16. חיאת אלחלד *vita æterna.*

חיאה אלחאלד alhalid *semper vivum.*

חַאלַד *permanens:* Plur. חאלדון *permanentes.* Alc.

חלה tria significata habet. I. חָלָה, idem quod חול & חָלַל *doluit corpore* vel *animo:* corpore, *infirmus, debilis, ægrotus fuit, ægrotavit:* animo, *tristis fuit, ægrè tulit.* Esa. 38. *in die illo* חָלָה, Targ. מְרַע *ægrotavit Ezechias, usq; ad mortem.* Esa. 39. *quod* חָלָה, Targ. מְרַע *ægrotasset.* Jud. 19. v. 7. וְחָלִיתִי, Targ. וְאֶתְחַלוֹשׁ *& debilitabor.* 2. Reg. 1. v. 5. וַיֶּחֱל. Targ. וְאִתְמְרַע *& ægrotabat.* pro יֶחֱלֶה. Animo: 1. Sam. 22. *nec est* חוֹלֶה, Targ. דְּכָאֵב *qui doleat ex vobis super me.* Prov. 23. *percusserunt me, non* חָלִיתִי. Targ. אִכְּרֵאִית *dolui.* 1. Sam. 19. חוֹלֶה, Targ. שָׁכֵב מְרַע *decumbit ægrotus ipse.* Niphal נֶחֱלָה *dolore affectus fuit.* Hierem. 10. v. 19. נֶחְלָה מַכָּתִי *ægrotans plaga mea:* est נְכֵאָבָה. Lxx. ἀλγηδὼν σὴ *dolorosa plaga tua.* Esa. 7. v. 11. *in die* נַחֲלָה *dolore affectæ*, scil. מַכָּה *plagæ:* sequitur, כְּאֵב *doloris.* Hieron. *in die hæreditatis.* Lxx. *quo die* κληρώσῃ *sortieris.* pro נֶחֱלָה. sicut habetur, Jer. 30. v. 12. *& dolore affecta est plaga tua.* & Nahum. 3. נַחֲלָה מַכָּתֵךְ, Lxx. ἐφλέγμανεν *intumuit.* Ezech. 34. הַנֶּחֱלוֹת *dolore affectas non roborastis, &* הַחוֹלָה *ægrotam non sanastis.* Hierem. 14. מַכָּה נַחֲלָה *plaga ægra valde.* Lxx. ὀδυνηρὰ *dolorosa, gravis, dura aut dolor magnus.* Amos 6. *& non* נֶחֱלוּ *dolore affecti sunt super contritione* Joseph. Targum כָּאֵב לְהוֹן *dolet illis.* Lxx. οἱ κλῆροι αὐτῶν *sortes ipsorum.* Hier. *hæreditatem acceperunt.* acceperunt pro נָחַל *hæreditavit.* Piel חִלָּה *dolore affecit, ægrotare fecit, in morbum conjecit.* Deut. 29. *& ægritudines ejus, quibus* חִלָּהּ, Targum אַמְרַע *ægrotare fecit Dominus, in ea.* Lxx. ἀπέστειλε *immisit.* Ps. 77. *& dixi* חַלּוֹתִי *ægrotare meum hoc, mutatio dextræ Dei.* Lxx. νῦν ἀρξάμην *nunc incepi.* acceperunt pro הֵחֵל *incepit.* ¶ Et cum nomine פָּנִים *facies, vultus*, est *fatigare aliquem precibus, rogare, orare cum*

reverentia, precari, deprecari. Horat. lib. 1. Od. 2. *prece qua fatigent Virgines ſanctæ minus audientem Carmina Veſtam.* Exod. 32. v. 11. וַיְחַל משֶׁה אֶת פְּנֵי יְהוָה *& dolore affecit Moſes faciem Domini.* Targ. וְצַלִּי מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ *& oravit Moſes coram Domino.* 1. Sam. 13. v. 12. וּפְנֵי יְהוָה לֹא חִלִּיתִי *& faciem Domini non dolore affeci.* Targ. וְקֳדָם יְיָ לָא צַלֵּיתִי *& coram Domino non oravi.* Jerem. 26. v. 19. וַיְחַל אֶת פְּנֵי יְהוָה *& dolore affecit faciem Domini.* Targ. וְצַלִּי קֳדָם יְיָ *& oravit coram Domino.* Pſalm. 45. v. 13. *cum munere faciem tuam* יְחַלּוּ *dolore afficient.* Targ. יְשַׁחֲרוּן *quærent.* Job. 11. v. 19. וְחִלּוּ, Targum וְיִשְׁחֲרוּן *& quærent faciem tuam.* 2. Reg. 5. v. 3, & 6. Pſal. 119. v. 5. Prov. 19. v. 6. PUAL חֻלָּה *dolore affectus fuit.* Eſa. 14. v. 10. *etiam tu* חֻלֵּיתָ *dolore affectus fuiſti ſicut nos.* HIPHIL הֶחֱלָה *dolore affecit.* Eſa. 53. *Dominus voluit conterere eum,* הֶחֱלָי *dolore affecit;* pro הֶחֱלָה, aut הֶחֱלִיא, literis אהו"י, ſeu verborum ordinibus permutatis. Hoſ. 7. v. 5. *in die regis noſtri* הֶחֱלוּ *ægrotare fecerunt principes lagena vini:* principes in morbum conjecerunt regem potationibus. Targum שָׁרִיו לְמִשְׁתֵּי חֲמַר עָמְמָה *cæperunt bibere cum ipſo vinum.* accepit pro הֶחֱלוּ, ab הֵחֵל *cæpit, incepit.* ſic & Lxx. ἤρξαντο, Hieron. *cæperunt.* HOPHAL. הָחֳלָה *dolore affectus fuit.* 1. Reg. 22. *educite me de bello, quia* הָחֳלֵיתִי *dolore affectus ſum:* vulneratus ſum, ut cum חָלַל conveniat, permutatâ ordinum ſignificatione. HITHPAEL, הִתְחַלָּה *fecit* aut *ſimulavit ſe ægrotare.* 2. Sam. 13. *cuba ſuper lectο tuo* וְהִתְחַלְ, Targ. וְאִתְמָרַע *& ſimula te ægrotare.*

NOM. חֳלִי & חָלִי *dolor, ægritudo, morbus:* PLUR. חֳלָיִים, & י in א mutato, חֳלָאִים *dolores, morbi.*

מַחֲלָה, FOEM. מַחֲלָה *idem.* 2. Paral. 21. v. 15. *& tu es* בְּחֳלָיִים *in morbis multis,* בְּמַחֲלֵה מֵעֶיךָ *in morbo viſcerum tuorum: quoad egrediantur viſcera tua præ* חֳלִי *morbo, dies ſuper dies.* Eccl. 5. *& ira multa,* וְחֶלְיוֹ *& ægritudo ejus, & indignatio:* ægritudo animi. ¶ Rabb. מַחֲלֵה מֵעַיִם, & חֳלִי מֵעַיִם *morbus inteſtinorum, colica paſſio:* potius *dyſenteria.*

מַחֲלִים, à מַחֲלוּת: & חֳלָאִים, à חֳלָאוּת, *morbi, dolores.*

חֲלִי, FOEM. חֲלִיָּה, Arab. חלי *ornamentum ad depellendos morbos comparatum:* PLURAL. חֲלָאִים, Arab. חאלאת *ornamenta.*

אֲחָלַי & אַחֲלַי *utinam,* vox precantis. 2. Reg. 5. v. 3. אֲחָלַי אֲדֹנִי *utinam, mi domine, coram propheta, qui eſt in Samaria.* Targ. טוּבִי *bene, domine:* petitiones domini mei ſint coram propheta.

Rabbin. חוליות *vertebræ, ſpondyli.* חוליות השורה *vertebræ ſpinæ* aut *dorſi.* חֲלוּלָה *inteſtinum rectum.*

II. Chald. & Syr. חֲלִי, Arab. חלו hulu *dulcis, ſuavis:* PLURAL. חֲלִין, FOEMIN. חֲלִין, Arab. חלוין hulvin, & חלוה *dulces, ſuaves.* Jud. 14. *quid* מָחוֹק, Targ. חֲלִי *dulce eſt præ melle?*

חִילָא, & חוּלִי, & חֲלִיוּת *dulcedo.* Jud. 10. *an deſeram* מַחֲקִי, Targ. חוּלְיִי *dulcedinem meam?* Arab. חלו אללסאן hulu alliſin *dulcis linguâ,* ſuaviloquus.

חלאוי halavi *dulciarius piſtor:* PLU. חלאויין halaviin *dulciarij piſtores.*

חִלְאוָה hiliva, & חִלְיָה hilia *tonus, accentus.*

VERBUM חלא hallî *dulcoravit, indulcavit.* PASS. אתחלא athalli *indulcari, dulceſcere.*

תחליה tahliâ *dulcoratio.*

III. Arab. cum ח punctato, חלא chali *ceſſavit, amotus, deſertus, vacuus, evacuatus fuit.* HIPHIL אחלי achlî *dimiſit, amovit, vacuavit, evacuavit, deſeruit, deſolavit, deſtruxit, vaſtavit.* Matth. 19. verſ. 7. *detur libellus repudij* וְתַחֲלִי *& dimittatur.*

חלא chala *amotio, vacuitas, evacuatio, deſolatio, deſertum.*

חאלי chali, & מחלי mochli *evacuatus, vacuus, deſolatus, deſertus.*

חַאלִיָה chalîa *deſerta, ſylvæ.*

פי חַלְוָה *ſecretò.* Matth. 20. v. 17.

תַּחֲלִיָּה tachlia *ceſſatio, dimiſſio, ſolutio.* Matth. 1. v. 19. *& cogitabat* בתחליתהא *de dimiſſione ejº occulta:* ſeu *de dimiſſione ejus ſecretò.*

חלז. Chaldaic. חֲלַז *ſolvit.* Inde חִילוּנָא & חַלְוָנָא, Rabbin. חַלְוָון *albugo, macula oculi.* חַלּוּזָא *peplum.*

Arabic. חלזון *limaciæ.* Mattheol. *halzun, balzum.*

חלח. חֲלַח *Hhelahh,* locus in quem Salmanaſar Aſſyriorum rex, devaſtata Samaria, Iſraelitas tranſtulit.

חלט tria ſignificata habet. I. חָלַט *rapuit, arripuit, feſtinavit.* ſemel. 1. Reg. 20. v. 33. *& feſtinabant* וַיַּחְלְטוּ הַמְּמֻנִּי *& arripuerunt an ex ipſo, & dixerunt frater tuus Benhadad.* Targum וְחַטְפוּהָא מִנֵּה *& rapuerunt illud ab ipſo.* Lxx. καὶ ἀνελέξαντο τὸν λόγον ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ *& elegerunt ſermonem ex ore ejus.* Cum audiſſent ex Ahab, *vivit adhuc frater meus?* rapuerunt hoc reſponſum ex ore ipſius, & ſtatim dixerunt, *frater tuus;* cum antea *ſervus tuus dixiſſent.*

Rabbin. מְחֻלָּט *abſolutum, ſimplex.* בְּמְחֻלָּט *ſimpliciter.*

II. Chald. & Syr. חֲלַט, & חֲלֵט, Arab. cum ח punctato, חלט chalat, & HIPHIL אַחְלַט achlat *miſcuit, immiſcuit, admiſcuit, commiſcuit, pinſuit, temperavit, interpoſuit:* de pictura, *interpolavit, illuminavit.* Chald. 2. Sam.

Sam. 13. וחַלַבב, Targ. וְחַחֲלַט *& miſceat cotām me.* Syr. Luc. 13. v. 1. *quòd Pilatus* חַלַט *miſcuiſſet ſanguinem ipſorum.* Hith p. אתחלט Syr. אֶתְחַלַט, Arab. אתחלט achtalat *miſcuit ſe.* Prov. 14. *& ſtultus* מִתְעַבֵּר *tranſit & confidit.* Targ. מִתְחַלַט *immiſcet ſe.* legit מִתְעָרֵב *immiſcens ſe.* literis בּ tranſpoſitis. Prov. 20. *ne* תִּתְעָרֵב, Targ. תִּתְחַלַט *admiſcearis.* Syr. Hebr. 3. v. 14. אֶתְחַלַטְנָן *cōmixti ſumus cum Chriſto.* Arab. Pſalm. 26. אתאלט *commiſcebor iniquis.* Pſal. 106. ואתחלטוא *& cōmixti ſunt inter gentes.* 2. Theſ. 2. v. 14. *nec* תתאלטוה *commercium habeatis cum eo.* Hebr. 3. v. 14. אחתלטנא *participes facti ſumus Chriſti.*

A

B

Nom. Syr. חֻלְטָן & חוּלְטָא *mixtio, commixtio.* חוּלְטִין *commixtiones.*

חֲלִיטָא *placenta:* Plur. חֲלִיטָן *placentæ.* חוּלְטָא *ſtellio.*

חֲלוּט *manſio*, in qua includebatur de lepra ſuſpectus, per ſeptem dies.

חֲלִיטָא *ornamentum* aureum, margaritis decoratum: Plur. חֲלִיטָן *ornamenta.*

Arab. חַלְט chalt. Foem. חַלְטָה chalta, & אחתלאט ichtelit *mixtio, ſocietas, chaos:* Plur. חַלְטָאת chaltat *mixtiones.*

C

מַחְלוּט machlut *mixtus, vinum corruptum:* Plur. מַחְלוּטִין machlutin *mixti.*

חַסַן אַלַחַלַט *bene temperatus.*

Deinde חַלְט chilt *humor, apoſtema:* Plur. אַחֲלַאט achlat *humores, apoſtemata.* חַלְטִי chalti *humoroſus.* ¶ חַלְט מחמוד & חַלְט נַיד chilt gaid *humor laudabilis*, bonus. חַלְט רִדִי *humor malus.* חַלְטַ פִּי אַלַעֲיִנִין *humor oculorum.* Avicen. אלחלט גסם רטב סאיל יסחחיל אליה אלעדא אולא *humor eſt corpus humidum liquidū, in quod convertitur nutrimentum principio.*

D

III. Syr. חַלַט *proprium & peculiare fuit, proprietatem habuit.* Rabb. הֶחְלִיט *idem.*

מוּחְלַט *ſimplicitas.* בְּמוּחְלַט *ſimpliciter, abſolutè.* לַחֲלוּטִין *propriè, peculiariter, abſolutè, in perpetuum.*

חלך. Inde חֶלְכָּה, & cum ה paragogico, חַלְכָּה *infirmus, ægrotus, afflictus, miſer, pauper:* Plur. חַלְכָּאִים *afflicti, miſeri.* Pſalm. 10. *oculi ejus* לְחֶלְכָּה *ad miſerum reſpicient.* Targ. לְמִסְכִּינַיָּא *ad pauperes.* Ibidem. *& cadet in viribus ejus* חַלְכָּאִים *cœtus pauperum.* In margine notatur legendum eſſe חֵל כָּאִים, quaſi חֵיל *exercitus, cœtus, multitudo*, & נִכְאִים *percuſſi, afflicti, miſeri.* ita חֶלְכָּה, quaſi חֵיל נִכָּה, à חַיִל *exercitus, &* נָכָה *percuſſit.* Arab. נהר חלין.

E

חלם duo ſignificata habet. I. חֲלַם, Chald. & Syr. חֲלַם, & אֲלַם, & עֲלַם *deciſus, ſpiſſus, craſſus, pinguis, groſſus*; per metalepſin, *incolumis, ſanus, ſanatus, confortatus, robuſtus fuit, revaluit, convaluit.* Job. 39. verſ. 4. יֶחֱלָמוּ, Targ. מִתְחַיְלִין *roborantur*, vel *roborabuntur filij ipſorum, creſcentque in frumento.* Pſalm. 126. *fuimus* כְּחֹלְמִים *ſicut convaleſcentes.* Targum הֵיךְ מַרְעָיָא דְאִתְסְיוּ *ſicut ægroti, qui ſanati ſunt:* ut captivitas morbo, & ſanationi liberatio comparetur. Lxx. ὡς παρακεκλημένοι *ſicut conſolati.* acceperunt pro חֹלְמִים, à חָמַל *pepercit*, ob vocum חָמַל & חָלַם ſimilitudinem. Alij, *ſicut ſomniantes:* ex ſignificatione ſecunda. Chald. Deut. 31. *confortare* וְאַמֵּץ, Targ. וַחֲלַם *& eſto robuſtus.* Paſſ. Syr. אֶתְחֲלַם *ſanatus fuit.* Joh. 4. *quo tempore* אִתְחֲלַם *ſanatus eſſet.* Marc. 5. v. 23. וְתִתְחַלַּמִי *& ſanabitur, & vivet.* Hiphil. הֶחֱלִים, Syr. אַחְלֵם *denſavit, incraſſavit, roboravit, ſanavit.* Eſa. 38. v. 16. וַתְּחַלִּימֵנִי *& roboraſti me.* ſequitur: *& vivifica me.* Targum וְאַחְיֵיתַנִי *& ſanaſti me.* Joh. 5. v. 15. דְאַחְלְמֵהּ *qui ſanaverat eum.*

Nom. חָלוֹם, Chald. חֵלִים, & אֵלִים, & עֵלִים *fortis, ſanus:* in malum, *contumax, pertinax.* Syr. Matth. 9. v. 12. *non indigent* חֵלִימָא *valentes medico.* Actor. 23. v. 30. חֲווּ חֵלִים *vale.*

חֵלִימוּת & עֵלְמוּת *robur, ſanitas.*

חַלְמוּת, Chald. חַלְמוֹן *craſſities ovi, vitellus.* Job. 6. *an eſt ſapor in albumine* חֲלַמּוּת *vitelli?* Targ. בְּחֶלְבּוֹן בֵּיעָתָא וְחַלְמוֹנָא *in albumine ovi & vitello.*

Chald. אוּלַם *craſſus, denſus.* אֲלִימוּת & עֲלֻמוּת *craſſities.*

Rabb. חֲלָמָה *denſum lutum.*

חוֹלֵם *ſanus, perfectus:* & in Grammatica, punctum vocale, quod valet *o* perfectū.

חֲלָמַאִית *ſanè, integrè, rectè.*

II. Per metalepſin, חָלַם, Chald. & Syr. חֲלַם, Arab. حلم halam, & אחלם ahlam *ſomniavit:* quia ſani ſomniant ea, quæ egerunt interdiu: & ex vaporibus craſſis ſeu concretis provenit ſomnus, quem ſomnia conſequuntur. Gen. 42. *& recordatus fuit Joſeph* הַחֲלֹמוֹת, Targ. חֶלְמַיָּא *ſomniorum*, quæ חָלַם, Targum חֲלַם *ſomniaverat de ipſis.* Jerem. 23. v. 25. *audivi quæ dixerunt prophetæ prophetantes in nomine meo falſum, dicendo:* חָלַמְתִּי חָלַמְתִּי *ſomniavi, ſomniavi.* Targum בְּחֶלְמָא אִתְחֲזִי לִי *in ſomnio indicatum fuit mihi.* Joel. 2. v. 28. Al. 3. v. 1. חֲלֹמוֹת יַחֲלֹמוּן, Syr. Act. 2. verſ. 17. חֶלְמָא נֶחֱלְמוּן, Arab. يحلمون אלאחלאם *ſomnia ſomniabunt.* Hiphil הֶחֱלִים. Jerem. 29. *nec obediatis* חֲלֹמֹתֵיכֶם *ſomnijs veſtris, quæ vos* מַחְלִמִים *ſomniatis:* per quæ vos conſulitis.

Nom. חֲלוֹם, Chald. חֲלַם *ſomnium*: Plu. חֲלָמוֹת, Chald. חֶלְמִין, Arab. احلام *ſomnia.* Gen. 20. *& venit Deus ad Abimelech* בַּחֲלוֹם הַלָּיְלָה, Targ. בְּחֶלְמָא דְלֵילְיָא *in ſomnio noctis, & dixit ei.* ſic in ſomnio admonentur Joſeph & Magi. Eſa. 29. *& erit* כַּחֲלוֹם *ſicut*

ſomnium viſionis nocturnæ: res vana & inſtabilis. Joel 2. verſ. 28. vel 3. verſ. 1. *ſenes veſtri* חֲלֹמוֹת יַחֲלֹמוּן *ſomnia ſomniabunt:* viſiones habebunt. 7. Æneid. de ſacerdote: *ſomnosq; petivit,*

Multa modis ſimulacra videt volitantia miris:
Et varias audit voces, fruiturq; deorum
Colloquio. Jerem. 27. *& ad* חֲלֹמֹתֵיכֶם *ſomnia veſtra:* illis qui ſomniant ſomnia veſtra. Syr. Matth. 1. *apparuit ei Angelus Domini* בְּחֶלְמָא *in ſomnio.*

אַחְלָמָה *gemma,* cor confortans; quamq; in digito geſtans plærunq; videt ſomnia, *amethyſtus.* Exod. 28. וְאַחְלָמָה *& amethyſtus.* Targ. וְעֵין עַגְלָא *& oculus vituli.*

נַחְלָמִי *ſomniator.* Jerem. 29. *& ad Samajam* נַחְלָמִי *ſomniatorem dices:* qui ipſis ſomniabat ſomnia, quod citò eſſent redituri in Hieruſalem. Targ. דְּמִן חֶלֶם *qui eſt ex Halem.* accepit pro gentili.

Rabb. חֲלָמוּת *herba,* ſomnum concilians, *malva.*

Arab. אִחְתِלَאם ihtelem *pollutio nocturna,* in ſomno contingens.

חלס duo ſignificata habet. I. Rabb. חוּלְסִית *elevatio, cumulus, acervus.*

חֲלוֹסִית *fundus terræ,* ex qua formatur, aurum, argentum, vitrum.

II. Arab. cum ח punctato חלס challas *perfecit, complevit, peregit, finivit, abſolvit, expedivit, determinavit.* Paſſ. אתחלס atchallas *finitus, abſolutus fuit.*

Nom. חֲלָאס chalas *finis, completio, abſolutio operis.*

מְחַלֵּס muchallis *completor, finitor:* Plur. מְחַלְּסִין muchalliſin *finitores.*

אִחְתָלָאס ichtelis *celeritas.*

חֲלַס chalas *rete,* in quo infans naſcitur, *chorion, ſecundæ.*

Deinde חלס challas *aptavit coria.* חַלָּאס *coriarius.*

חלע Arab. cum ח punctato, חלע chala *exuit, expoliavit.* Epheſ. 3. verſ. 9. אַחְלְעוּא *exuite hominem veterem.* Actor. 10. verſ. 48. אַחְלַע *exue calceos tuos.* Alc. Manna. בַּאחְלַע נַעְלַיִךְ *& exue calceos tuos.*

Nom. חֲלָעָה chala *expoliatio.*

Deinde Hiphil אחלע achla *dislocavit membrum.*

חלע & אִנְחִלָאע *dislocatio, luxatio.*

מְחַלָּע *paralyticus:* Plur. מְחַלָּעִין *paralytici.*

חָלַף quatuor ſignific. habet. I. חָלַף, Chald. חַלַּף *mutavit, permutavit, commutavit, transmutavit, variavit* vel rem vel locum, *diſceſſit;* vel tempus, *præterijt, tranſijt, pertranſijt;* vel qualitatem, in bonum, *renovavit:* in malum, *corrupit, removit, perdidit, ſuſtulit.* Jud. 5. *vulneravit* וְחָלְפָה *& mutavit tempus ejus:* corrupit, perdidit. Pſalm. 90. v. 5. *manè ut fœnum* יַחֲלֹף *mutabitur.* v. 6. *manè florebit* וְחָלַף *& mutabitur.* Targ. וְיִסְגֵּי *& augebitur:* incrementum ſumet. Eſa. 2. v. 18. *& idola omnino* יַחֲלֹף *mutabitur.* Targ. יְסוּפוּן *ceſſabunt:* omnia peribunt; ex terra tollentur. Eſa. 24. חָלְפוּ *mutarunt ſtatutum.* Targum אַבְטָלוּ *aboleverunt.* 1. Sam. 10. וְחָלַפְתָּ *& mutabis inde & ultra.* Targum וְתֶהָךְ *& ibis.* Job. 4. *& ventus contra faciem meam* יַחֲלֹף *mutabit.* Targ. יַעֲבַר *tranſibit.* Eſa. 8. v. 8. וְחָלַף *& mutabit in Juda.* Targum וְיִתְרֵי *& tranſibit.* Chald. Dan. 4. *donec ſeptem tempora* יַחֲלְפוּן *tranſeant.* Pſalm. 8. עוֹבֵר, Targum חָלַף *qui tranſit vias maris.* Piel. חִלֵּף, Syr. שַׁחֲלֵף & שַׁלֵּחַ *idem.* 2. Sam. 12. verſ. 20. וַיַּחֲלֵף, Targ. וְשַׁנִּי *& mutabat veſtes ſuas.* Syr. Actor. 28. שַׁחֲלַפוּ *mutaverunt ſermones ſuos.* Chald. Pſalm. 15. *jurat proximo ſuo nec* יְמִיר, Targ. מְשַׁלַּח *mutat.* Syr. Gal. 1. דִּנְשַׁחְלְפוּן *ut mutent Evangelium Chriſti.* Alcor. 2. יְחַלֵּף אֱלָהּ עָהֲדָה *mutabit Deus pactum ſuum.* Paſſ. Syr. אִשְׁתַּחֲלַף & אִתְחַלַּף *mutatus, transformatus fuit.* Actor. 2. *ſol* נִתְחַלַּף *mutabitur in caliginem.* Matth. 17. v. 2. וְאִשְׁתַּחֲלַף *& transformatus eſt Jeſus.* Hiphil. הַחֲלִיף, Arab. אַחְלַף *idem.* Gen. 31. וְהַחֲלִיף, Targ. וְאַשְׁנִי *& mutavit mercedem meam decem vicibus.* Ibidem, וַתַּחֲלֹף, Targ. וְאַשְׁנֵיתָא *& mutaſti mercedem meam.* Eſa. 9. v. 10. *& cedros* נַחֲלִיף *permutabimus:* in locum earum ſubſtituemus. Job. 20. תַּחֲלְפֵהוּ *mutabit eum arcus æneus.* Hier. *fugabit eum.* præcedit, יִבְרַח *fugiet ab armis ferreis.* Eſa. 40. v. 31. *& expectantes Dominum* יַחֲלִיפוּ *permutabunt robur.* Targ. יְסִפוּן *addent:* augebunt, renovabunt vires: priuſquam conſumatur robur prius, veniet illis robur aliud à Deo: inſtaurabũtur. Job. 14. v. 7. *quia eſt ligno ſpes, ſi excindatur, & iterum* יַחֲלִיף *mutabit.* ſcil. robur. Targ. יִשְׁתְּשֵׁב, Lxx. ἐπανθήσει *efflorebit:* producet truncum alium. ¶ Et interdum ſubintellecto כֹּחַ *robore.* Job. 29. *& arcus meus in manu mea* יַחֲלִיף *mutabit.* ſcilicet כֹּחַ *robur.*

Nom. חֶלֶף, Chald. חֲלַף *pro, vice, loco, propter, eò quod.* Rabb. *diverſitas.* Num. 18. חֵלֶף, Targ. חֲלַף *pro miniſterio ipſorum.*

חֲלוּף, Foem. חֲלִיפָה, Chald. שׁוּחֲלָף *mutatio, permutatio, commutatio, diverſitas, differentia:* Plu. חֲלִיפוֹת *mutationes.* Prov. 31. *aperi os tuum pro muto in cauſa omnium* בְּנֵי חֲלוּף *filiorum mutationis:* qui ſunt rei mortis & interficiendi; mutatio miſeriarum in bonos dies, dies mortis, eſt mutatio hominis ex vita in mortem. Targ. בְּנֵי עָוְלִי *filiorum ini-*

rum iniquitatis: qui loquuntur diversum ab eo, quod corde cogitant. Job. 14. *donec veniat* חֲלִיפָתִי *commutatio mea.* Targ. חֲלוּפֵי חַיַּי *mutationes vitæ meæ*: abitus mei. qui enim nascitur, venit: qui moritur, abit. Psalm. 55. *non sunt* חֲלִיפוֹת *mutationes illis.* de impijs, qui sunt in perpetua felicitate: non mutatur ipsorum fortuna de bono in malum. 1. Reg. 5. vers. 14. *& misit eos in Libanum, decem millia in mense,* חֲלִיפוֹת *mutationes:* per vices. cœtus, qui singulis mensibus mutabantur, ut hi abirent, illi advenirent: mensem unum essent in Libano, & duos menses in domo Salomonis. Targum מְשַׁתְּנָן *diversos.* Job. 10. חֲלִיפוֹת *permutationes, & exercitus apud me:* vices. Genes. 45. vers. 22. *singulis dedit* חֲלִיפוֹת שְׂמָלוֹת *mutationes vestium.* Targum אַצְטְלוֹן *stolas vestium:* vestes prèciosiores, quæ alternatim aut per vices induuntur. vestes ad hoc factæ ut permutentur, & una post alteram induatur. Homer. 8. Odyss. ἵματα ἑξαμοιβὰ *vestimenta permutatoria.* Jud. 14. *& triginta* חֲלִפֹת בְּגָדִים *mutationes vestium.* Targ. אַצְטְלוֹן *stolas.* Ibidem, subintellecto vestium vocabulo: *& accepit arma ipsorum, & dedit* הַחֲלִיפוֹת *permutationes annunciantibus ænigma.*

מַחֲלָפִים *cultri majores,* quibus animalia mactantur, excoriantur & in membra dissecantur. Esdr. 1. מַחֲלָפִים *cultri novem & viginti.* unde Rabb. חלף *culter.*

חאליפין *cultri majores:* item, *cultrarij, victimarum mactatores.* & בֵּית חֲלִיפוֹת locus, ubi ejusmodi cultri reponebantur.

מַחֲלָפוֹת *cincinni, capilli,* qui mutantur in senectute & canescunt; seu præciduntur. Judic. 16. vers. 13. *si texueris septem* מַחְלָפוֹת, Targ. גְּדִילַת *cincinnos capitis mei cum licio.*

Rabb. חלוף & הַחֲלָפוֹת *varietas, commutatio, permutatio, diversitas, contrarium.*

מַחֲלִיף & חלפני *trapezita,* qui nummos permutat. חלופה *pro ea.*

מְחֻתְלָף & מְחֻתְלָף, Syr. מְשַׁחְלָף, Arab. مُخْتَلِف muchtallaf *varius, diversus, mutabilis, permutabilis, commutabilis:* Pl. מְשַׁחְלְפִין *diversi.*

Chald. חוּלְפָן, Syr. תַּחְלוּפָא & שַׁלְחִיפָא *precium* quod cum merce commutatur. Matth. 16. v. 26. ἀντάλλαγμα, Syr. תַּחְלוּפָא *compensationem animæ suæ.*

חַלְפִי *juncus mutabilis.*

חַלְפָא *storea,* ex junco facta. Arab. حلفة halfa *spartum, alga.* תַּחְלוּף *vicarius.*

II. Arabic. cum ח punctato, חֲלַף chalaf, & חאלף, & אחתלף achtalaf *varius, differens, diversus, discors, contrarius, legem transgressus, adversatus, alienus, abalienatus, rebellis, seditiosus fuit, fefellit, rebellavit, defecit, dissensit, restitit, obstitit, contradixit, disconvenit, discordavit, disceptavit.* Gen. 11. *anno centesimo trigesimo* חאלפוא *defecerunt:* rebellârunt. Psal. 55. חָאלְפוּא *transgressi sunt pactum ejus.* Luc. 12. v. 53. יחאלף אלאב אבנה *adversabitur pater filio suo.* Marci 3. v. 25. וארא אחתלפת אהל אלבית *& cum contraria sibi fuerit familia:* discordaverit. Alc. *Deus non* יחלף *fallet.*

Deinde חלף challaf *reliquit.* Matth. 22. *nec* חלף *reliquit prolem.* Passiv. אתחלף atchallaf *relictus fuit, remansit.* Luc. 2. v. 42. ואתחלף ענהמא אלצבי יסוע פי ירושלם *& remansit cum eis puer Jesus in Jerusalem.* Marci 12. vers. 21. וחלף אמראה *& dimittere uxorem suam.*

Nomen חֲלַף, & חלאף chilif, & אִחְתִלָאף ichtilef, & מחלאפה machalafa *diversitas, vicissitudo, differentia, contrarietas, disceptatio, contradictio, pugnantia, dissensio, discordia, disconvenientia, transgressio, rebellio, seditio, factio, apostasia, schisma, resistentia, adversatio, confusio.*

מחלף muchallif *diversus, contrarius, rebellis, seditiosus, factiosus, transgressor.*

מחתלף *varius, diversus:* Plur. מחתלפה *varij, diversi.*

מחאלף *adversarius, alienus, impius:* Plur. מחאלפין *adversarij, impij, extranei.*

אנפאם מחתלפה באלצורה *corpora diversa in figura.* חלאף דלך *contrà.* מן חלף *retrò, post.*

III. Arab. cum ח punctato, خَلَف chalaf, & אסתחלף astachlaf *permutatus, substitutus fuit, successit in locum alterius, vicem gessit.* Hiphil אחלף achlaf *substituit, restituit, retribuit, pro debito satisfecit, compensavit, recompensavit, vindicavit.* אנחלף anchalef *recuperavit, recepit.*

Nom. מוחלף muchlif *vindex.*

חלאפה chilefa *substitutio.* אסתחלאף istichlef *successio.*

חליפה chalifa *substitutus, successor, vicarius, prorex, locum tenens:* Plur. חלאיף chalaif *successores, vicarij.* Alcor. יא דאוד אנא נעלנאך חליפה פי אלארץ *ô David, quia nos posuimus te vicarium in terra.* Alcoran. 2. אני נאטל פי אלארץ חליפה *si ego pono in terra vicarium.* Hoc autem nomine dicti fuerunt Muhammedis in imperio & religione successores & vicarij. אבו בכר חליפה *Abubecer Chalifa,* qui post Muhammedem imperavit. socer Muhammedis, cujus uxor secunda Ische, عائشة, fuit illius filia. עמר בן אלקטף *Omer* عُمَر, Muhammedis socer. quia tertia Muhammedis conjunx

Ofesa, fuit Omeris filia. עֹתְמָאן בן עפאן *Othman*, socer Muhammedis: quia quarta Muhammedis conjunx fuit Fara, Othmanni filia. עָלִי *Hali*, gener Muhammedis ob Fatimam. Hi quatuor dicuntur Muhammedis agnati, soceri, generi, duces, tribuni militum, in religione & regno successores. Et priores tres prope Muhammedem sepulti sunt in Medina-alnabi urbe. Hali autem in Cufa. Judæi כליפה scribunt. Est igitur חֲלִיפָה *Chalifa* Muhamedanorum in religione & regno princeps, imperator, rex, dictator, papa, pontifex, &c.

חַלַאפָה chalâfa *califatus*, in religione & regno principatus. fuit initio unus Califa, ejusque sedes in Bagdad, dictus חליפה בעֹרעֹר *Chalifat Bagdad.* postea Ægyptij, ubi se Saracenis dediderunt, eligerunt ex Muhamedis progenie Califam, cujus sedes erat Cayrum. Inde duo Califæ, Bagdadensis & Cayrensis. Bagdadensium ultimus fuit מסתעצם *Mustaasam*, quem fame necavit Halano Tartarus, & Bagdad devastavit anno Christi 1253. Cayrensium verò ultimus fuit Salim, quem occidit צאלח אלדין *Saladinus.*

Rabb. חלוף *successor, vicarius.*

Arab. חַאלַף chalef *salix*, species salicis. Matth. Bulef, Bhulles.

חלף *successio, generatio.* חלפה *fluxus ventris*: in Avic. *dysenteria.*

IV. Arabic. sine puncto חלף halaf *juravit.* Psalm. 15. יחלף *jurabit proximo suo, nec mentietur.* Psalm. 89. וחלפת *& juravi Davidi servo meo.* Deut. *qui* חלף *juravit per nomen ejus.* Matth. 5. לא תחלף באסם רבך באורבא *non jurabis in nomine Dei tui mentiens*: non pejerabis. Matth. 5. vers. 34. לא תחלפוא אלבתה *ne juretis omnino.* Matth. 23. vers. 16. מן חלף באלהיכל ומן חלף בזהב אלהיכל יחטי *qui jurat per templum, & qui jurat per aurũ templi, peccat.* Matth. 26. vers. 74. חיריו בוא יחרם ויחלף *tunc cœpit execrari & jurare.* Piel. חלף hallef *adjuravit, juramento obstrinxit.*

Nom. מַחלוף mahluf *juratus.* מסתחלף *adjurans.*

חַלַף פי אַלבַטיל halaf falbatil *falsò juravit, pejeravit.*

חלץ quatuor significata habet. I. חָלַץ Chaldaic. חלץ *traxit, extraxit, detraxit, subtraxit, eduxit, evulsit, exuit, removit, separavit, ademit, abstulit.* Deut. 25. וְחָלְצָה *& extrahet calciamentum de pede ejus.* Targum וחשרי *& solvet.* Targum Jerosol. וחשלף *& extrahet.* Thren. 4. *etiam dracones* חָלְצוּ, Targum טָלְעָן *extrahunt mammas suas.* & absolutè: Hos. 5. *ibunt ad quærendum Dominum, & non invenient:* חָלַץ *subtractus est ab eis*: separatus est, recessit, discessit. Targum סַלַק *abstulit præsentiam suam.* Chaldaic. 1. Sam. 31. וַיַּפְשִׁיטוּ, Targ. וְחַלְצוּ *& exuerunt arma ejus.* Ibidem, לְפַשֵּׁט, Targum לְחַלָּצָא *ad exuendum interfectos.* Piel חִלֵּץ, Chald. חַלַץ *idem.* Levit. 14. v. 4. וְחִלְּצוּ, Targ. וישלפון *& eruent lapides.* Syr. חַלַץ *exuit, spoliavit.* Act. 19. v. 37. *nec templum* חַלְצוּ *spoliârunt.* Col. 2. v. 8. *ne quis* נְחַלְּצִכֶן *spoliet vos.*

Nom. חֲלִיצָה *vestis*, quæ exuitur: Plur. חֲלִיצוֹת *vestes* quæ permutantur: *vestes mundæ*, sic dictæ, quod aliæ induantur remotis alijs. 2. Sam. 2. vers. 21. *& accipe tibi* חֲלִיצָתוֹ *vestem ejus.* Targ. זְרוֹהִי *armaturam ejus.* Jud. 14. v. 19. *& accepit* חֲלִיצוֹתָם *vestes eorum.* Targ. זְרוֹיֵהוֹן *arma ipsorum.* vestes & arma eorum.

מַחֲלָצוֹת *vestes* quarum aliæ exuuntur, aliæ induuntur, *indusia.* Zach. 3. *abstuli à te peccatum tuum, & indui te* מַחֲלָצוֹת *vestibus.* Targ. זַכְוִן *justitijs*: vestibus mundis, quæ induuntur, cum aliæ exuuntur.

Rabb. חֲלִיצָה, de qua Ruth. 4. מַחֲלָץ *trulla cementarij.*

II. חָלַץ, Arab. cum ח punctato, חַלַץ chalaz: Piel חִלֵּץ *extraxit* ex ærumna, miseria, periculo, *eruit, eripuit, liberavit, servavit, salvavit.* Psalm. 6. vers. 5. חַלְצָה, Targum פְּצִי *libera animam meam.* Psalm. 18. וְחַלְּצֵנִי, Targum יְשֵׁיזְבֵנִי *liberabit me, quia vult me.* Psalm. 7. *si retribui pacifico meo malum*, וַאֲחַלְּצָה *sed liberabo affligentem me frustra.* Targum וְרַחֲמַת *& afflixi.* accepit significatione prima: *spoliavi.* Arab. Matth. 1. vers. 21. לאנה יְחַלֵּץ שעבה מן חטאיאהם *quia ipse liberabit populum suum à peccatis eorum.* Passiv. Matth. 24. vers. 13. *& qui perseverabit usque ad finem,* יְחֻלָּץ *salvus erit.* Psalm. 3. וחלצני *& libera me.* Niphal נֶחֱלַץ *extractus, liberatus, ereptus fuit.* Psalm. 60. יֵחָלְצוּן, Targum יִתְפַּצְיָן *liberabuntur dilecti tui.* Prov. 10. *justus ex angustia* נֶחֱלַץ, Targum אשתיזב *liberatus fuit.*

Deinde Arabic. חַלַץ *rectus, firmus fuit.* Psalm. 78. תחלץ לה *rectum erat coram eo cor ipsorum.* 2. Cor. 1. v. 32. *ut* תחלצוא לה *firmetis ei charitatem vestram.* Cap. Joseph: אַסְתַּחְלַצָה לְנַפְסִי.

Nom. Arab. חלאצה & חאלץ *salus, liberatio.* מחלץ mochliz *liberatio.* חַאלִץ *rectus, purus.*

III. חָלַץ *extraxit* ex reliqua multitudine seu populo, *elegit, separavit in militiam, expedivit, accinxit, armavit.* Niphal. נֶחֱלַץ *expeditus, armatus fuit.* Num. 32. *& nos* נֶחֱלַץ,

Targ.

Targum נזרזו *expediemur*: armabimur. Numer. 31. הֶחָלְצוּ, Targ. זרזו *expedimini ex vobis viri*. A

NOM. חָלוּץ *expeditus, armatus*: PLuralit. חֲלוּצִים *extracti, expediti, armati*. Joſ. 6. v. 13. וְהֶחָלוּץ *& expeditus præcedat arcam*. Targum ומזרזי חיל *& armati robore*. Tribus Ruben, & tribus Gad, & dimidia tribus Manaſſe: qui armati fratres præcedebant. Deut. 3. חֲלוּצִים, Targum מזרזין *armati tranſibitis coram fratribus veſtris*. Eſa. 15. v. 4. חַלְצֵי מוֹאָב *armati Moab vociferabuntur*. Lxx. ἡ ὀσφὺς *lumbus*. acceperunt pro חֲלָצִים ſequente. B

חֲלָצִים, Chal. literis ר ל permutatis, חֲרָצִין *lumbi*, qui in expeditione accingi ſolent. Eſa. 32. *& accingite ſuper* חֲלָצִים, Targum חרצין *lumbos*. Jerem. 30. *vidi omnem virum, manus ejus ſuper* חֲלָצָיו *lumbis ejus, ſicut parturientes*: geſtus dolentium ob miſerias, inſtar parturientium. Job. 31. *ſi non benedicent me* חֲלָצָיו *lumbi ejus*: quod à me tecti & veſtiti fuerint.

Syriacè חֲצִין, eliſo ר: Matth. 3. *& cingulum* חֲצָא *lumborum*. Lumbis a Sacræ literæ tribuunt tria: 1. *ſemen* ſeu *procreationem*, per ſynecdochen, quod vaſa ſeminaria lumbis vicina ſint. 1. Reg. 8. הַיּוֹצֵא מֵחֲלָצֶיךָ *qui egredietur ex lumbis tuis*. Targum דחולד *quem gignes*. Gen. 25. *& reges* מֵחֲלָצֶיךָ *ex lumbis tuis egredientur*. Targum מנך *ex te*. 2. *robur* & *ſtrenuitas*. Eſa. 5. *nec apertum eſt cingulum* חֲלָצָיו *lumborum ejus*. 3. *expeditio* & *præparatio* ad iter, militiam, aut quemcunq; laborem. Job. 38. *accinge nunc ut vir* חֲלָצֶיךָ *lumbos tuos*. C D

Chaldaicè חַרְצָא, Syriacè חֲצָא *lumbus, dorſum*.

IV. Piel חִלֵּץ: Hiphil. הֶחֱלִין *pinguefecit, ſaginavit*. Job. 38. v. 15. יְחַלֵּץ *ſaginabit miſerum in miſeria ſua*. eſt יצל. Eſa. 58. v. 11. *& oſſa tua* יַחֲלִיץ *pinguefaciet*. eſt ירשן. Targum וגופך יחי *& corpus tuum vivet in vita aterna*: liberabit. Lxx. πανθήσεται *pinguescent*.

חלק quatuor ſignificat. I. חָלַק, Chald. חֲלַק: Piel חִלֵּק *diviſit in partes*, hæreditatem vel cibum: Aut *in ordines*: Item, miniſteria, *diſtribuit, partitus fuit*. Proverb. 17. *& inter fratres* יַחֲלֹק, Targum נפלג *dividet hæreditatem*. Deuter. 4. *quæ* חָלַק *diſtribuit Dominus Deus tuus omnibus populis ſub cælo*. Targum ומן *paravit*. Lxx. ἀπένειμε *diſtribuit*. Hieron. *creavit*: ex חָלַק Arabico. Deut. 29. v. 26. *& non* חָלַק *diſtribuit illis*: nec ullus eorum diſtribuit. Targum אטיבא *benefecerunt*. 2. Sam. 19. v. 30. *tu & Ziba* תַּחְלְקוּ *dividetis agrum*. 1. Paral. 24. וַיַּחְלְקוּם *& diviſit eos per ſortes*: ſorte aſſignavit ipſius miniſteria. Et abſolutè: Hoſ. 10. חָלָק, Targum אתפלג *diviſum eſt cor ipſorum*: ſeparatum à timore Dei. Proverb. 29. חוֹלֵק *dividens cum fure, odio habet animam ſuam*: qui cum fure participat, aliquid commune habet. Rabb. חלק לאיש כבוד *impertivit alicui honorem*. Niphal. נֶחְלַק *diviſus fuit*. Gen. 14. וַיֵּחָלֵק, Targum ואתפלג *& diviſus ſuper eos nocte*: diviſus fuit cum ſervis ſuis in plures turmas, ut illos ex omni parte adoriretur, nec quisquam eorum evaderet. Lxx. ἐπέπεσεν *irruit*. Rabb. נחלקו *diſſentiunt*. Piel חִלֵּק *diviſit, diſpertivit*. Pſalm. 22. יְחַלְּקוּ *dividunt veſtes meas ſibi*. Thren. 4. in Pe: *Ira Domini* חִלְּקָם *diviſit eos*. Lxx. μερὶς αὐτῶν *pars eorum*. legerunt חֶלְקָם, à חֵלֶק *pars*. Pual. חֻלַּק *diviſus fuit*. Amos 7. *& terra tua funiculo* תֻּחָלֵק *dividetur*. Hiphil. הֶחֱלִיק *diviſit*. Eſa. 41. מַחֲלִיק *dividens malleo laminam*: diducens. Jerem. 37. לַחֲלֵק *ad dividendum inde in medio populi*. לְהִיוֹת נִשְׁמָט מִשָּׁם *ut divideret ſe inde*, ubi erat in medio populi: ut ſe ſubduceret ex urbe, metuens ne carceri includeretur.

NOM. חֵלֶק, Chald. חֲלַק & חֶלֶק, per metatheſin, חֶקֶל, & חוֹלֶק, & מַחֲלָק, Arabicè חקל hacal *pars, portio, hæreditas, prædium* aut *fundus hæreditarius*, ager ab alijs diviſus, poſſeſſio agrorum in multas partes diviſa, per ſynecdochen: pars quæ ex diviſione hæreditatis aut cibi alicui obvenit: PLural. חֲלָקִים, Chald. חֲקַלִּין & חוּלְקִין *partes, agri*. FOEM. חֲלָקָה, Chald. חֲלָקָא: PLuralit. חֲקָלוֹת, Chald. חַקְלָן & חֲקַלָן *idem*. 2. Sam. 20. v. 1. *non eſt nobis* חֵלֶק *pars in Davide, nec hæreditas nobis in filio Iſai*: communitas, ſocietas, conjunctio: nihil rei eſt nobis cum Davide, nihil commune. Ita Chriſtus ad Petrum: *non erit tibi pars mecum*. 2. Corinth. 6. v. 15. *quæ pars fideli cum infideli?* Job. 17. לַחֵלֶק *de parte annunciabit ſodalibus*. Pſalm. 73. v. 24. *petra cordis mei* וְחֶלְקִי *& pars mea, Deus in æternum*. Eſa. 61. *jubilabunt* חֶלְקָם, Lxx. ἐν ἀγροῖς αὐτῶν *in agris ſuis*. Hoſea 5. *comedet eos menſis cum* חֶלְקֵיהֶם *agris ipſorum*. Geogr. אלחקל אלדי יד פן פיה אלעֻרבא והי ארץ אשחראה אלסיר לרלך. Inde Actor. 1. ἀκέλδαμα, quod eſt, חֲקַל דְּמָא *ager ſanguinis*. E

Chald. חֲלָקִי & חֲלָקִי *ruſticus, idiota*.

מַחְלָקָה & חֲלָקָה *partitio, diſtributio, ordo*: PLural. מַחְלְקוֹת, Chaldaicè מַחְלָקָן *ordines, vices*. 1. Paral. 28. *principes* הַמַּחְלְקוֹת *ordinum, miniſtrantes regi*. Erat populus diviſus in duodecim partes, & ſingulis menſibus una pars miniſtrabat regi, qui ſuppedita-

bat ipsis sumtus eorũ. Et hi parati erant ad bellum, & omne opus ejus isto mense. Et hoc omne fuit initium regni Salomonis. Inde Esdræ 1. *per familias, & μεριδαρχίας partitiones præfecturarum.* 1. Sam. 23. *propterea vocârunt locum istum* סֶלַע הַמַּחְלְקוֹת *petrã divisionum.* quod ibi divisi essent, unus ab altero.

Rabb. נֶחְלָק *disjunctivus.* חֶלְקִי *particularis.*

II. חָלַק divisit in partes invicem æquas, *lævigavit*, læve, planum aut glabrum reddidit. lene enim aut glabrum est, cujus partes sunt æquę: & aspero ac hirsuto opponitur: ac propriè dicitur de rebus ad tactum pertinentibus, de lamina diducta, de oleo & butyro diffuso. postea transfertur ad sermonem & hujus organa: os, labia, linguam, guttur, quæ pro hoc accipiuntur: ac denotat *lævitatem, suavitatem, blanditias, adulationem.* Psalm. 55. v. 22. חָלְקוּ *lævigârunt præ butyro os suum.* Targum שְׁעִיעִן יַתִּיר *blandiuntur magis quam butyrum:* blandis sermonibus utuntur ut decipiant alios. Lxx. διεμερίσθησαν *divisi sunt:* ex significatione prima. Hiphil. הֶחְלִיק *idem.* Psalm. 5. v. 10. *lingua sua* יַחֲלִיקוּן, Targ. מְשַׁעְעִין *blandiuntur.* Prov. 2. v. 16. Et Prov. 7. *sermones suos* הֶחֱלִיקָה *lævigavit.* Targum חֲלִין *dulces sunt.* Lxx. ἐαν σε λόγοις τοῖς παρὰ χάριν ἐμβάληται *si te sermonibus gratiosis invaserit.* Et absolutè: Psalm. 36. v. 3. *quia* הֶחְלִיק אֵלָיו, Targ. שְׁעִיעַ לֵהּ *blanditur sibi in oculis suis.* Prov. 28. *Qui arguet hominem perversum, inveniet gratiam* מַמַּחֲלִיק, Targum מְרַפְּלָג *præ dividente linguam suam:* magis quam blandis utens sermonibus. Lxx. γλωσσοχαριτέμῳ *qui lingua blanditur.* Prov. 29. *vir* מַחֲלִיק *blandiens contra proximũ suum;* sc. שְׂפָתָיו *labiis suis.* Targ. מִתְפַּלֵּג *qui dividitur à socio suo.* Esa. 41. v. 7. מַחֲלִיק *lævigans malleo:* qui malleo diducit laminas super incude.

Nom. חָלָק *lævis, glaber, lubricus, blandus.* Genes. 27. v. 11. *ecce Esau frater meus vir* חָלָק, Targ. שָׁעִיעַ *glaber.* Jos. 11. v. 17, & 12. v. 7. *de monte* הַחֲלָק, Targ. פְּלִינָא *diviso:* glabro, qui caret arboribus. Prov. 5. וְחָלָק *& lubricus est præ oleo palatus ejus.* Ezech. 12. וּמְקֻסָּם חָלָק *& divinatio lubrica:* dubia, falsa. Aut *blandi* (lubrici, falsi) *prophetæ* scil. Est Regim.

חֲלָקִים & חֲלָקִים *lubricitates.* 1. Sam. 17. v. 42. *& elegit sibi quinq;* חֲלָקֵי אֲבָנִים *lubricitates lapidum ex torrente.* Targum שְׁעִיעִי *lævitates:* lapides læves, glabros, silices. Esa. 57. v. 6. בְּחַלְקֵי נַחַל *in lubricitatibus torrẽtis pars tua:* sunt lapides glabri, læves & pulcri, qui ex flumine colliguntur. Lat. *in partibus.*

חֶלֶק, Foem. חַלָּקָה *glabricies, blanditiæ:* Pl. חֲלָקוֹת *lubricitates, blanditiæ.* Prov. 7. בְּחֶלֶק *in lævitate labiorum suorum impellet eum.* Job. 17. *indicabit* לְחֶלֶק *blanditiem.* Gen. 27. *& super* שְׁעִיעוּת צַוָּארוֹהִי, Targ. חֶלְקַת צַוָּארָיו *glabriciem cervicis ejus:* loc. glabrũ, qui erat in cervice ejus sine pilis. Prov. 7. מֵחֶלְקַת לָשׁוֹן *à blanditiis linguæ alienæ.* Psal. 73. *certè* בַּחֲלָקוֹת *in lubricitatibus pones eos.* Targ. בְּקַבְלִיָּא *in tenebris.* Psalm. 12. *labium* חֲלָקוֹת, Targ. שְׁעִיעִן *blanditiarum:* sermo blandus, adulationes. Esa. 30. *loquimini nobis* חֲלָקוֹת *blanditias.*

חֲלָקוֹת & חֲלַקְלַקּוֹת *lubricitates, blãditiæ.* Dan. 11. *& violantes pactum polluet* בַּחֲלָקוֹת *in blanditiis.* Dan. 11. *& roborabit regnum* בַּחֲלַקְלַקּוֹת *blanditiis.* Jer. 23. *erit via illorum ipsis* בַּחֲלַקְלַקּוֹת *sicut lubricitates:* sicut viæ lubricæ, in quibus pes ambulantis in eis vacillat. Psalm. 35. *fiat via ipsorum caligo,* וְחַלַקְלַקּוֹת *& lubricitates.*

Arab. חַלְק halc *guttur, glabrum & lubricũ, palatum, faux, gurgulio, trachea arteria, columella:* Plural. חְלוּק huluc *guttura, fauces,* in animalibus & montibus. חַלְק אַלְוְאר halc aluid *os fluminis.*

חֻלְקוּם hulcum *vox:* Plur. חֻלְקָאִים holcaim *voces.*

Verbum חַלַק halaq, & אַחְלַק ahlac *lævigavit, glabrum reddidit, rasit caput, pilos abrasit, totondit barbam aut pannum.* Act. 39. vers. 9. לְיַחְלְקוּא *ut radant capita sua.* Act. 33. v. 7. *postquam* חַלַק *rasit caput suum.* Alc. 2. וְלָא תְּחַלְקוּא *& non radatis capita vestra.* 1. Cor. 13. v. 5. תְּחַלַק *glabretur caput ejus.* מְחַלַק *rasus.*

Nom. חַלַאק hallac *tonsor, pannitonsor:* Pl. חַלַאקִין hallacin *tonsores.* Foem. חַלַאקָה hallâca *tonstrix:* Plural. חַלַאקָאת hallacat *tonstrices.*

חַלַק halc: Fœm. חַלְקָה halca *tonsio, rasura:* Pur. חַלְקָאת halcat *rasuræ.* מוֹצַע אַלְחַלַק mauda alhalc *locus rasuræ,* tonstrina. חַלַק אַלְלִחְיָה *abrasio barbæ & capitis:* in Avic. ואלראס

Rabb. חַלַק *lævis:* בְּלִתִּי חַלַק *asper.* חַלְקְלוּקוֹת הַמְּעִים *lubricitas intestinorum,* lienteria.

III. Rabb. נֶחְלַק *divisus, distractus fuit in diversam partem & sententiam, dissensit, disceptavit, seditiosus fuit.* נֶחְלְקוּ *dissentiunt, controvertunt, disceptant.*

Nom. מַחֲלֹקֶת, Chald. מַחְלְקָא *divisio & disjunctio sententiarum, dissensio, controversia, opinionum diversitas, seditio:* בַּעַל מַחֲלֹקֶת *autor seditionis,* ut Absalon & Adonias.

חִלּוּק *discrimẽ, differentia, dissensio, diversitas.*

חֻלּוּק *indusium,* aut *vestis superior, chlamys.*

חֵלֶק species piscium, *palus.*

IV. Arab. cum ח punctato, חַלַק chalac *creavit, procreavit, condidit, genuit, formavit, finxit, fecit.*

fecit. Gen. 1. v. 1. בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ *principio creavit Deus cœlum & terram.* Eph. 2. v. 10. *ſumus* הַלִּיקָתוֹ אֲנַחְנוּ *opus ejus qui condidit nos.* Pſalm. 39. *quia tu* חֲלַקְתָּנִי *creaſti me.* Pſalm. 86. *omnes gentes quas* הַלַּקְתָּ *feciſti.* Alcor. 2. הוּא אֱלֹהִי הַלַּק לָכֶם מַה פִּי הָאָרֶץ כֻּלָּהּ וּמַה בָּהּ *ipſe eſt, qui creavit vobis quod eſt in terra tota.* Alc. 29. חֲלַקְתִּיךָ *feci te cum prius eſſes nihil.* Alcor. חֲלַקְתַּנִי מִן נָאר וַחֲלַקְתָּה מִן טִין *creaſti me ex igne, & creaſti illum ex luto.* Pſalm. 93. *qui* יַחְלְקוּן *fingent l. borē.* Precat. יַחְלְקוּן מִן יַחְלְקוּן אֵת *fa-* יַחְלֹק. Pasſ. חֻלָּק chulic, & אַתְחֻלָּק atchalac *ctus, conditus, creatus, procreatus, genitus fuit.* Col. 1. v. 16. *per eum* חֻלָּק *conditum eſt omne.* Pſ. 104. *emitte Spiritum tuū* וְיִחְלְקוּן *& creabuntur.*

Nom. מַחְלוּק *creatus.* מַחְלוּקָאת *res creatæ, creaturæ.*

חַאלִק chalic, & חַלַּאק *creator:* Plur. חַאלְקִין chalicin *creatores.* חַאלִק אַלְכֻּל chalic alcull *creator omnium.*

חַלְקָה chelca *creatio:* Plur. חִלַּאק chilac *creationes, ſtudia.*

חַלַּיְקָה chalîca *creatura:* Plur. חַלַּאיִק chalaic *creaturæ.*

חֻלָּק *idem:* Plur. אַחְלַאק achlac *creationes, facta, ſtudia, mores.*

חֻלְקָה מְטַוְיָה *proportio.* חֻלְקָה chilca mutuia *proportio dupla.*

חֻלַּק chalc *gens:* Plural. חַלַּאיִק chalaic *gentes.*

חלש duo ſignificat. I. חָלַשׁ, Chal. חֲלַשׁ *dejectus, debilis, infirmus, ignavus fuit:* tranſitivè, *debilitavit, domuit.* Job. 14. v. 10. *& vir morietur* וַיְחֻלַּשׁ *& debilitatus fuit.* Targ. מְחַמְסָק *tabeſcens.* Exod. 17. v. 13. וַיַּחֲלֹשׁ *& dejecit Joſua Amalec, & populum ejus acie gladij.* Targ. וְחַבַּר *& contrivit.* Lxx. καὶ ἐτρέψατο *& fugavit.* Exod. 32. v. 18. Hiphil. Chald אַחֲלַשׁ *dejecit, debilitavit, infirmavit, exuit, ſpoliavit, extraxit.* Lev. 9. וְהַפְשִׁיט *& exuet holocauſtum.* Targ. Jeroſol. וְיַחֲלֹשׁ *& excoriabit.*

Nom. חָלָשׁ *dejectus, debilis, domitus:* Plur. Chaldaic. חֲלָשִׁין *debiles.*

חֲלוּשָׁה, Chal. חֲלָשׁוּת *debilitatio, dejectio, infirmitas.*

Arab. חלשה *rapina.*

II. חָלַשׁ *jecit ſortem, ſortitus fuit.* Eſa. 14. v. 13. *dejectus es in terram* חוֹלֵשׁ *ſortiens ſuper gentes.*

Rabb. חוֹלֶשׁ, Chal. חֲלָשׁ *ſors,* quæ proijcitur: Plur. חֲלָשִׁים *ſortes.*

חֲלָשָׁא *paſta* ex dactylis & ſiſanis confecta.

חלת Arab. חַלְתִית haltit *aſa, laſer.* חלתית אלטיב *aſa dulcis, laſer cyrenaicū.* חלתית אלמנתן *aſa fœtida, laſer medicum.* חלת *manſit.*

חמם tria ſignificat. I. חָמַם, Chal. חֲמַם & חֵם *caluit, incaluit, calidus fuit* aut *factus eſt.* Geneſ. 18. חֹם, Targ. כְּמֵחַם *poſtquam incaluiſſet dies:* in meridie. Eſa. 44. v. 15. *& accepit ex illis* וַיֶּחֱם *& incaluit.* Ibidem v. 16. *etiam* יֶחֱם *caleſiet, & dicet, Euge:* חַמּוֹתִי *incalui, vidi focum.* accentus in ultima. Pſal. 38. חַם, Targ. רְחַם *incaluit cor meum.* Job. 30. *& radicem geniſtarum* לַחְמָם *ad incaleſcendum:* ut inde caleſiāt. Niphal. נִחַם *calefactus fuit.* Deut. 15. v. 5. *quia* יֶחֱם *caleſiet cor ipſius.* Piel. חִמֵּם *calefecit.* Job. 39. *& in pulvere* תְּחַמֵּם *calefaciet.* Targ. תְּרַנַּר *congregabit.* Lxx. θάλψει *fovebit.* Hithpael הִתְחַמֵּם *calefecit ſe.* Job. 31. *& de vellere agnorum meorum* יִתְחַמֵּם *calefaciet ſe.*

Nom. חַם *calidus:* Plur. חַמִּים *calidi.*

חֹם *calor, æſtus.* Gen. 8. *frigus* וְחֹם, Targ. וְחַמְּא *& æſtus.* Jerem. 51. בְּחַמָּם *in calore ipſorum ponam compotationes ipſorum:* in tempore caloris ipſorum in convivio.

חום *aduſtus, fuſcus, niger.* Gen. 30. *& omne pecus* חום, Targ. שְׁחוֹם *aduſtum;* fuſcum, nigrum.

חַמָּה *calor.* Pſalm. 19. *& nihil eſt abſconditum* מֵחַמָּתוֹ *à calore ejus.* ¶ Deinde *Sol,* calidus & mundum calefaciens. Job. 30. v. 28. *niger inceſſi abſq; ſole:* חַמָּה ſine æſtu & fuſcatione ſolis. Lxx. αὖ & θυμῷ, Hieron. *ſine furore.* accepit pro חֲמָה *ira.* Eſa. 25. v. 3. *& pudeſiet* הַחַמָּה *ſol:* ſolis cultores. Lxx. *& cadet* τεῖχος *murus.* acceperunt pro חֹמָה *murus.*

חַמָּנִים *ſolaria,* ſimulacra ad ſimilitudinē orbis ſolaris facta, ab ijs, qui ſolē pro Deo colebant. Eſa. 17. v. 8. *lucos* וְהַחַמָּנִים *& ſolaria.* Targ. וְחַנְסַנְסַיָּא *delubra.* Hāc autem idololatriam ita deſcribit Benjamin Judæus in Itinerario: *Gens ex filijs Chus, aſtrorum contemplatrix, ſolem pro Deo colit, aris frequentibus & magnis extra urbem, per omnia loca ad dimidium milliare extructis. Summo itaq; manè communiter excurritur, aditurq; Sol, cui in cunctis aris ſimulacra ſunt ſacrata, ad ſimilitudinem orbis ſolaris magicis artibus conſtructa. Exoriente autem ſole orbes illi incendi videntur, magnoq; ſtrepitu ſonant. Habent autem ſinguli ſingulas acerras in manibus, tam fœminæ, quam viri, omnesq; pariter ſoli thura adolent.* Sunt qui intelligant ſimulacrum Hammonis. Sed hoc ita deſcribitur à Joſepho ben Gorion, lib. 2. cap. 6. *Amon eſt vir mediocris ſtaturæ, non ſenex, nec juvenis, & in fronte ejus duo cornua, ſicut cornua bovis, & barba ſeu mentum ejus, ſicut mentum canis.* Macrob. lib. 2. cap. 21. *Hammonem, quem deum, ſolem occidentem Lybies exiſtimant arietinis cornibus fingunt, quibus maxime id animal valet, ſicut Sol radiis.* 2. Reg. 23. *& abolevit equos, quos dederant reges Juda, ſoli &c. & currus ſolis combuſſit igni.*

Propr.

PROpr. חָם *Ham*, Noë filius, inde terra Cham, Ægyptus. Pſalm. 105. *& Jacob peregrinus fuit* בְּאֶרֶץ חָם *in terra Cham*: in qua Chamus ipſe habitaverat. Chamo Africa obtigit. quatuor ejus filij fuerũt Chus, Mizraim, Phut & Chanaan. de quibus ſingulis ſuo loco. A

Rabb. חֲמִימוּת *calor, æſtus.*

Arab. מחמום mahmum *calefactus.*

חמאם hãmim *balneum, hypocauſtum*: PL. חמאם אלכבריה hũmimat *hypocauſta.* חמאם hammim alquibrit *balneum ſulphuris.*

VErb. אסתחם aſtahmam *balneatus fuit.* אסתחמוא *balneati ſunt.* אסתחמאם *balneatio*: in Avicenna. B

II. Syr. חֲמַם & חם חַם *verrit, ſcopavit.* Luc. 11. v. 25. *invenit eam* דְחַמיִם *ſcopatam.* Luc. 15. v. 18. וְחָמָא *& ſcopans domum ſuam.*

III. Arab. חמאמה hamîma *columba, palumbus*: PLur. חמאם hamim *columbæ.* Luc. 2. v. 24. או פרח חמאם *aut pulli columbarum*: pipiones. ברג חמאם borg hamim *turris columbarum*, columbarium.

חמאמא hamama *pes columbinus*, herba: *amomum.* C

חמאמה ביתיה hamima baitia *columba domeſtica*, cicura. צחריה zachria *quæ alitur in petris.*

אלחמים *epiphania.*

חמא quatuor ſignificat. I. חֲמָאָה, & א deficiente, חֲמָה *butyrum*: PLur. חֲמָאוֹת *butyra.* Gen. 18. *& accepit* חֲמָאָה, Targum שְׂמַן *butyrum & lac*: pinguedinem lactis, quæ in ſuperficie ejus colligitur. Job. 29. *cum lavarem itinera mea* בְּחֶמְאָה, Targum בַּלְוָאֵי *in lacte*. copia ſignificatur. D

Pſalm. 55. *lenierunt* מֵחֶמְאוֹת (ut) *butyra os ſuum.* מ heemãthi, & כ ſimilitudinis ſubintelligitur. Targum יַתִּיר מִן שְׂמַן דְּנוּבְנִין *magis quàm pinguedinem caſeorum.* accepit מ pro מִ præpoſitione. LXX. ἀπὸ ὀργῆς *ab ira.* q. חֵמָה *ira.*

II. Chald. חֲמָא *vidit, attendit, cavit.* Job. 15. *quia* חָזָה, Targ. חֲמָא *vidit vindictam.* Pſal. 45. *audi filia* וּרְאִי, Targ. וְחֲמִי *& vide.* Job. 33. *in luce* תֵּרָאֶה, Targum תֶּחֱמֵי *videbis.* Pſalm. 15. *quis* יָגוּר *habitabit in tabernaculo tuo?* Targum יֶחֱמֵי *dignus erit habitare.* PAſſ. אֶחֱמֵי *viſus fuit.* HIphil. אֲחֲמֵי *oſtendit, monſtravit.* E

חֲמֵי *viſus, dignus*: PLur. חֲמִין *apti, digni, parati.*

Rab. מַחֲמָה *occaſio, opportunitas.*

III. Per antiphraſin. Chald. חֲמָא & אֲחֲמֵי *abſcondit, occultavit.* PAſſ. אִתְחֲמֵי *abſconditus fuit.* Prov. 28. *ipſe* יִמָּלֵט *evadet.* Targ. נִתְחֲמֵי מִן בִּישׁ *abſcondetur à malo.* Ibidem, מַעֲלִים, Targum מַחֲמֵי *abſcondens oculos ſuos.*

אַמְחָא *ſcrinium* pro ſchedis & literis ſcribarum.

IV. Syr. חֲמָא *emarcuit.* 1. Pet. 1. v. 14. וְחָמָא *& marceſcit folium.*

חמג. Arab. cum ח punctato, חַמַג chamag *putruit, putrefactus fuit.*

מַחְמוּג machmug *putrefactus, putridus, mucidus*: PL. מַחְמוּגִין machmugin *putrefacti, mucidi.*

חַמַג chamg *putrefactio, mucus* panis aut vini, *vappa.*

חַמְגָה chamga *muſcus* arboris aut fontis.

חמד tria ſignificat. I. חָמַד, Chald. חְמַד: Piel. חִמֵּד *deſideravit, optavit, cupijt, concupivit, appetijt.* Joſ. 7. v. 21. וְאֶחְמְדֵם, Targ. וְרַגֵּינְתְּנוּן *& cõcupivi ea & accepi ea.* Exod. 20. *nõ* תַּחְמֹד, Targ. תֶּחְמֵד *concupiſces domum proximi tui.* NIphal. נֶחְמָד *deſideratus, expetitus fuit.* Gen. 2. *omnem arborem* נֶחְמָד, Targ. מְרַגַּנ *deſideratam.* LXX. ὡραῖον *pulcram.*

NOm. חֲמוּד, Chald. חֲמִיד *deſideratus, deſiderabilis, appetibilis, precioſus, præſtans, expetitus, gratus, optatus*: PLur. חֲמוּדִים *deſiderabiles, precioſi.* FOem. חֲמוּדָה, Chald. חֲמִידָא *precioſa*: PL. חֲמוּדוֹת *precioſæ.* Pſalm. 39. *tabefeciſti ſicut tinea* חֲמוּדוֹ *deſiderabile ejus*: pinguedinem carnis ejus, & robur corporis ejus. Targ. גוּשְׁמֵה *corpus ejus.* Job. 20. v. 20. *quia non novit ſalvus in ventre ſuo,* בַּחֲמוּדוֹ *in precioſo ſuo non eripiet*: in robore ſui corporis. Gen. 27. *& tulit Rebecca veſtes Eſau filij ſui* חֲמוּדוֹת *precioſas.* LXX. *veſtem* τὴν καλὴν *pulcrã.* Dan. 9. *quia* חֲמוּדוֹת *deſiderabilia tu es*: vir deſiderabilis, dignitate præſtans, precioſus. ein gewünſchter mann.

חֶמְדָּה, Fœm. חֲמִידָה *deſiderium, appetitus, cupiditas, concupiſcentia, res deſiderabilis*: aurũ, argentum, uxores, liberi. Eſa. 32. *ſuper ubera plangent propter* שְׂדֵי חֶמְדָּה *agros deſiderij*: deſideratos, elegantes. Hagg. 2. *& venerit* חֶמְדַּת כָּל-הַגּוֹיִם *deſiderium omnium gentium.* LXX. τὰ ἐκλεκτὰ *electa*: precioſa. Verbũ בָּאוּ numero & genere convenit cum גּוֹיִם, quod regitur. Hieron. *deſideratus.* 2. Paral. 21. *& ambulavit abſq;* חֲמִדָּה *deſiderio*: vixit in malo & morbis toto tempore.

מַחְמַד *idem*: PLur. מַחֲמַדִּים *deſideria*, res deſiderabiles, precioſæ. 1. Reg. 20. v. 6. *& erit omne* מַחְמַד עֵינֶיךָ, Targ. רְגֵנָא בְּעֵינָךְ *deſiderium oculorum tuorum ponent in manum ſuam & accipient*: quod libentiſſimè aſpicis, ut rem tibi gratiſſimã. Ex. 24. *ecce accipio* מַחְמַד עֵינֶיךָ *deſideriũ oculorũ tuorum per plagam*: uxorẽ tuã. ſequitur: *Et mortua eſt* אִשְׁתִּי *uxor mea veſperi.* Cicero ad uxorem: *En mea lux, meum deſiderium.* Hoſ. 9. מַחְמַד *deſideriũ pro argento veſtro, urtica poſſidebit ea*: ædificia pro theſauris ipſorum extructa. ſequitur: *ſpina in tabernaculis ipſorum.* Ibidem. *& occidam* מַחְמַדֵּי בִטְנָם

בַּטְנָם *desideria ventris ipsorum*: liberos amantissimos.

מַחֲמוּדִים *desiderabiles*. Thren. 1. *omnium* מַחֲמוּדֶיהָ *desiderabilium suorum*.

Rabb. מַחְמַד עוֹלָם *desiderium mundi*; liber Legis, cujus verba sunt desiderabilia præ auro & obryzo.

II. Arab. حَمَدَ hamad: Hiphil. אַחְמַד ahmad *laudavit, celebravit, gratias egit, blanditus fuit*. 1. Corinth. 1. vers. 14. בַּאֲחַמְּדֵ *& gratias ago Deo*.

מַחְמוּד mahmud *laudabilis, bonus*. חלט מחמוד *humor bonus*: in Avic. חַמִּיד hamid *idem*.

Nom. חֶמֶד hamd *laus, hymnus, cantus*, in alicujus laudem, *testimonium, favor*. In Alc. Exordio. אַלְחֶמֶד לִלַּהּ רַבِّ אַלְעַאלַמִין אַלְרַחְמַן אלרחים *laus deo, domino seculorum*: mundi.

חַאמֵד hamid *fautor*.

תַּחְמִיד tahmid *laudatio, oratio, gratiarum actio*.

Propr. מֻחַמַּד *Muhammed*, quasi *laudabilis, celebris*. Natus fuit anno Christi 593. die 23. Aprilis. Mauritio Imperatore, & Gregorio primo papa: patre עבר אללה *Abd-allah*, Arabe, filio عَبْد الْمُطَّلِب *abd-almutaleb*, matre אמינה *Emina* Judæa, posthumus, in urbe יתרב *iethrib*, quæ distat à מכה *meca* decem dierum itinere. Exortus est, seu innotuit anno Christi 622. regnavit annos decem, & mortuus est anno Christi 632. ætatis 40. sepultus in urbe مَدِينَة *Medina*, de qua in רון vide. vocatur אַלְנַבִּי alnabi *propheta*, & رَسُول rasul *apostolus*. مُحَمَّد رَسُول اللَّه muhammed rasul allah *Muhammed nuncius Dei*. In precat. יָא מֻחַמַּד צַלִּי עַלֵינָא *ô Muhammed ora pro nobis*. Et: צַלִּי אַלַלָּה עַלַי סַיִּדְנָא מֻחַמַּד *ora Deus pro domino nostro Muhammede*: deum pro Muhammede orare somniant. vide נבא & רסל.

III. Arab. حمر: Hiphil אחמר *destruxit*. Hebr. 11. v. 34. וְאַחְמְרוּא *& destruxerunt vim ignis*. Gal. 1. *& ego* חמארהם *destruebam eos*. Psalm. 102. חמרת *percussus sum ut fœnum*.

חמה. חָמָה, Arab. حمو *socer*, pater mariti, apud Judæos: Foem. חמות, Syr. חַמְתָּא, Arab. حماة *socrus*, mariti mater. Reperitur tantū cum affixis, חָמִיךְ, Chal. חֲמוֹךְ *socer tuus*. ut loco ה radicalis, י quiescens assumatur. Arabic. حَمَاتُهُ *socrus ejus*.

חוֹמָה *murus*, muri ambitus, *mœnia*: Plur. חוֹמוֹת: Dual. חוֹמָתַיִם *muri*. Zach. 2. *& ego ero ipsi, dicit Dominus*, חוֹמַת אֵשׁ *murus ignis in circuitu*: ne quis accedat ad malefaciendum illis: sicut nemo attingit ignem, ne ab eo aduratur. Esa. 49. חוֹמֹתַיִךְ *muri tui coram me semper*. scil. rupti, destructi. Genesis 30. וַיֶּחֱמוּ, Targ. וְאִתְיַחֲמָא *& intalescebant oves ad virgas*.

Verb. Arab. حمأ, idem quod Hebræis חמם, *incaluit, aruit, ferbuit*. חמא hammi, & אחמא ahmi *calefecit, fovit*. Psalm. 102. חמרו *aruerunt ossa mea*. יחמי *igniatur*; de ferro, in Avicenna.

מחמי muhammi *febricitans, fervidus*: Plural. מחמיין muhammiin *fervidi*. Psalm. 12. פִּצָּה מחמיה *argentum igne examinatum*: purgatum.

חמי humi, & חמיה himia, Rabbin. חֻמְיָא *febris*, calor cum febre: Plur. חמיאת *febres*. חמי אלעב *febris tertiana*. חמי אליום humi aljaum *febris diaria*: Plur. חמיאת אליום *febres ephimeræ*. חמיאת דאירה *febres periodicæ*. חמי מתלת humi mutelit *febris tertiana*. חמי רביע *febris quartana*. חמיה מחרקה hamia muharrica *febris ardens*, tertiana, continua. אצנאף אלחמיאת תלתה *species febrium tres*.

חמיה *ardor, ira, zelus*.

חמה & חמאה *cœnum, lutum*.

מחמי muhammi *limosus, cœnosus*. חמאת & חאמיה *thermæ, balnea*. יחאמי *balneator*, Geographus. Psalm. 6. אחם *lavabo lectum meum*.

Rabb. חמאה *erysipelas*.

חמט. חֲמֵט, Chal. חומט *testudo, limax, lacerta*. Levit. 11. וְהַחֹמֶט *& limax, & talpa*.

Verb. Chald. חֲמַט *incurvatus, inclinatus, depressus, prostratus, humiliatus fuit*. Esa. 46. בָּרַע, Targ. חֲמַט *iucurvatus est Bel*. Job. 31. *& super ea* יִכְרְעוּן, Targ. יֶחְמְטוּן *inclinabuntur alij*. Hiphil אַחֲמַט *incurvavit, depressit, prostravit, humiliavit*. Psal. 78. *& juvenes Israëlis* הִכְרִיעַ, Targ. אַחְמַט *prostravit*.

Nom. חוּמְטָא *humiliatio, inclinatio solis & diei, crepusculum, tenebræ*.

חוּמְטוּן *pulvis* tenuis & salsus, *arena*.

Rabb. חַמּוּטִים *gubernatores*.

חֲמִיטָה & חֲמֵט *panis tenuis, scutella*.

חמל quatuor significat. I. חָמַל, Chal. חַמֵּל *pepercit, ignovit, condonavit, misertus, propitius fuit*. Construitur cum עַל & אֶל: ponitur item absolutè. Jerem. 50. *ne* תַּחְמְלוּ, Targ. תְּחַיְּסוּן *parcatis super sagittam*. Job. 2. וַיְחֻמָּל, Targ. וְרַחֵם *& miserebitur super populum suum*. Exod. 2. וַתְּחָמֶל עָלָיו, Targ. וְחָסַת עֲלוֹהִי *& misertæ est super eo*. 1. Sam. 23. v. 21. *quia* חֲמַלְתֶּם *misserti estis ergame*. Lxx. ἐπονέσατε *laborastis*. legerunt עֲמַלְתֶּם, ob ח cognationem.

Nom. חֶמְלָה & מַחְמָל *indulgentia*, misericordiæ pars: *ignoscentia, condonatio*. Gen. 19. בְּחֶמְלַת יְהוָה *in indulgentia Domini super eo*. Targ. פָּרְחַם *postquam pepercit Dominus*: indulsit. Ezech. 24. מַחְמַד *desiderium oculorum vestrorum*,

strorum, ומחמל *& indulgentiam animæ veſtræ*: A paranomaſia.

Rabb. חמל & מחילה *idem*: res ſuper qua quis miſeretur, & ſunt *liberi*.

מוחלן *propitius*. ✠ חמילה *genus cilicij*.

II. Syr. חמל *collegit, coacervavit, coegit, cohibuit, continuit, concluſit, recepit*. Luc. 12. v. 17. *ubi* אחמול *congregem proventus meos*.

III. Ar. חמל hamal, & אחמל ahmal, & אחתמל ahtamal *geſſit, geſtavit, portavit, tulit, accepit, toleravit, ſuſtinuit, ſuſtentavit, rexit, gubernavit, paſſus fuit*. Matth. 3. v. 11. *& non ſum di-* B *gnus* אן אחמל חראה *ut portem calceamentum ejus*. Matth. 4. v. 6. *ut cuſtodiant te* וחחמלך עלי *& portent te ſuper manibus ſuis*. Pſalm. 91. *in manibus* יחמלונך *portabūt te*. Matth. 27. v. 32. *& cogebant eum* ליחמל צליבה *ut geſtaret crucem illius*. Luc. 5. v. 25. וחמל *& geſtabat, ſuper quo jacuerat*. Pſalm. 69. *propter te* אחתמלת *portavi opprobrium*: paſſus ſum. Epheſ. 4. v. 2. *toleret unus alterum*. Marc. 9. *& quam diu* אחתמלכם *patiar vos?* Pasſ. חמל humil *ſublatus fuit*. Matth. 24. פחמל *& ſublati ſunt omnes*. C Piel חמל hammal *oneravit*. Luc. 11. חחמלון *oneratis homines*. ✠ חמל *oneratus fuit*. ✠ אחתמל *ſuppoſitus fuit*. ✠ חמולא *ſuppoſitus*: in Avicenna.

חאמל ראם אלעוול *portans caput Meduſæ*, Perſeus.

Nom. חמל haml *onus*. ✠ חמאל himal *faſcis, ſarcina, onus*: Plur. אחמאל ahmil *ſarcinæ*.

חאמל hamil *doſſuarius, gerulus, bajulus, patiens, longanimis*: Plur. חאמלין hamilin *bajuli*, D *geruli*.

מחמול mahmul, & מחתמל muhtamal *geſtatus*.

חמל himl, & אחתמאל *geſtatio, tolerantia, patientia, longanimitas*.

חמולה humûla *geſtatio, vectio*. ✠ תחמל *idem*. ✠ חאמלה *geſtantia, ſubjecta*.

חמולארת humulat *ſuppoſitoria, collyria*.

חאמל אלמזרק hamil almazrac *portans haſtam*, lancearius, Bootes.

חמל hamal *aries, agnus, ovis*: Plur. חמלאן E hamlan *oves*. אלחמל alhamel *aries*, ſignum zodiaci. לסאן אלחמל *lingua arietis*, ἀρνόγλωσσον, plantago. ¶ Deinde חמל hamal *impræ-gnatus fuit, concepit, geſtavit uterum, gravida fuit*. Embryo enim eſt onus ventris. Luc. 1. v. 24. חמלת *gravida facta eſt Elizabet uxor ejus*. Gen. 4. v. 1. וחמלת וולדת קאין *& concepit & peperit Cain*. Alc. 29. וחמלתה *& concepit eum*. Cap. רעד אלהם מא תחמל כל אנתי: *Deus novit quid geſtet omnis fœmina*. In precat. יא מן יעלם מא תחמל כל אנתי *ô qui novit quid geſtet omnis fœmina*. חמלוא *portati ſunt*.

Nom. חמל haml *geſtatio uteri, conceptio, impræ-gnatio*.

חאמלה hâmila *gravida, fœta beſtia*: Plur. חואמל havamil *gravidæ, prægnantes*.

IV. Arab. cum ח punctato, חמל chammal *expedivit*.

תחמיל tachmil *expeditio*.

חמן. חמנים *ſolis ſimulatra*: in חמם invenies.

Arabic. חחמין *exiſtimatio*. Et cum ח punctato חמינה chomîna *ebulus*, χαμαιάκτη, herba: Plur. חמאן chomin *ebuli*.

חמס tria ſignificat. I. חמס, Chald. חמס & חמן *rapuit, diripuit, abripuit, abſtulit, tranſtulit, vim intulit, injuriam fecit, injuſtè tractavit, prædatus eſt, expoliavit*. Ezechiel. 22. *ſacerdotes* חמסו, Targum חטפין *diripiunt Legem meam*. Job. 15. יחמס *diripiet velut vitis labruſcam ſuam*. Targ. יחר *deijciet*: ſparget. Job. 21. *ecce novi cogitationes veſtras & conſilia, quæ contra me* תחמסו *rapietis*. Targ. תחשלון *cogitabitis*. Thren. 2. ויחמס *& diripuit, velut horti, tugurio lum ſuum*. Targ. ושרש *& radicibus evulſit*; excidit, trāſtulit. Bis ם in ן mutatur, ob ſoni affinitatem. Pſalm. 71. v. 4. *de manu iniqui* וחומן, Targ. וחמוך *& raptoris*. pro חומס, literis ס ן permutatis. Lxx. ἀδικοῦντος *injuſtè agentis*. ſic, Eſa. 1. v. 17. *rectificate* חמון *direptum*: pro חמום, Targ. דאנים *oppreſſum*. Lxx. ἀδίκημα *injuria affectum*. Prov. 8. *& delinquens in me* חומס *diripit animam ſuam*. Targ. מחבל *perdit*. Niphal. נחמס *raptus, direptus fuit*. Jer. נחמסו *direptæ ſunt calces tuæ*: גלו *revelatæ ſunt*. Targ. אתחזי *conſpecta eſt ignominia tua*: converſis fimbrijs calces revelantur.

Nom. חמס *rapina, vis, injuria*: Plur. חמסים *rapinæ, injuriæ*. Sing. Gen. 6. *& repleta erat terra* חמס *injuriâ*. Targ. חטופין *rapinis*. Exod. 23. *ut ſis teſtis* חמס *injuriæ*. Targum שקר *falſus*. Lxx. ἄδικος *injuſtus*. Gen. 16. v. 5. חמסי *injuria mea ſuper te*: injuria, quam patior, tibi imputanda eſt: paſſivè. Targum ריקלי *cauſa eſt mihi contra te*. Jerem. 51. חמסי *injuria mea, & caro mea ſuper Babel*: per injuriam, bonorum direptionem: per carnem, hominū internecionem ſignificat: & utramq; Babyloniæ imputandam eſſe aſſerit.

תחמס avis rapax, *harpyia*.

Rab. חומסין *raptores, prædones*. ✠ חמס *inziber*.

II. Syriacè חמסן *pertulit, toleravit, paſſus eſt, ſuſtinuit, expectavit, duravit, perſeveravit, conſtans, confirmatus fuit*: Cum Hebræo חמן convenit. Hebr. 3. verſ. 14. *in hac* נחמסן *perſeverabimus*. 1. Theſſalon. 3. *propterea quod non* חמסנן *perſeveravimus*: duravimus.

III. Arab.

III. Arab. خمس quinque cum ح punctato, in A חָמֵשׁ invenies.

חמע Chal. חַמַע *fermẽtatus fuit*: in חמץ sequente habes.

חמץ tria significat. I. חָמַץ, Chald. & Syr. עַמַע, literis ץ ע ob figuræ similitudinem, permutatis. Arab. cum ż punctato, خمض hamad *acuit, acidus, acris, acerbus, acetosus fuit*, seu *factus est*: de massa & vino, quæ acescunt, dum illa in fermentum, & hoc in acetum vertitur. Exod. 12. *quia non* חָמֵץ, Targum B חַמַע *acidum erat*: acedine infectum, fermentatum. Ibidem. *Et tulit populus pastam, priusquam* יֶחְמַץ, Targum חַמַע *acescaret*: fermentaretur. Hos. 7. v. 4. *cessabit excitator à subigendo pastam* עֵר־חֻמְצָתוֹ, Targum עַר חַמַע *quoad acescat*: fermentetur. In fin. חֲמוּץ *acescere*. Syr. Luc. 13. *donec tota* חַמַע *acescat*: fermentetur. Hiphil. Rabb. הֶחְמִיץ *acidum reddidit*. Syriacè אַחְמַע *acerbavit, acedine infecit, fermentavit*. 1. Cor. 5. v. 6. *totam massam* מְחַמַע C *fermentat*.

Nom. חוֹמֵץ, pro חוֹמֵס, *raptor*: Et חָמוּץ, pro חָמוּס, *oppressus*, in præced. חמס habes.

חָמוּץ *fermentatus, infectus, tinctus, inquinatus, pollutus*. Esa. 63. v. 1. *quis est iste, qui venit ex Edom*, חָמוּץ בְּגָדִים *infectus vestibus?* vestibus sanguine tinctis: pollutus. sequitur, v. 3. *& aspersus est sanguis eorum super vestes meas*. Apoc. 19. v. 13. *amictus erat veste tincta sanguine*: *vocaturque* ὁ λόγος τοῦ θεοῦ *sermo Dei*. D

חָמֵץ, Chald. חַמַע & חַמִיע, Arabic. حَامِض hâmid *acris, acidus, acerbus, acetosus, fermentatus*. Levit. 7. *super placentas* לֶחֶם חָמֵץ, Targum וּלְחֵם חַמִיע *panis acidi*: fermentati. Exod. 12. *die primo abolebitis fermentum ex domibus vestris: quia omnis comedens* חָמֵץ, Targum חַמִיע *acidum excindetur anima ejus*: fermentatum. Hinc Rabbin. חִפּוּשׂ הֶחָמֵץ *inquisitio fermentati*, dicitur עֶרֶב הַפֶּסַח *vespera paschatis*, parasceve, in qua fermentatum diligenter inquirunt, & domibus ef- E ferunt.

מַחְמֶצֶת, Chaldaicè מַחְמַעְתָּא *fermentatio, massa acida*. Exod. 12. *omnem* מַחְמֶצֶת, Targum מַחְמַעְתָּא *fermentationem non comedetis*.

חֹמֶץ, Chaldaicè חוֹמַע, Arabicè خَمِيرَة humeida *acetum*, vinum acidum. Num. 6. v. 3. חֹמֶץ, Targum חַל *acetum vini non bibet*. Lxx. ὄξος ἐξ οἴνου *acetum ex vino*. Psalm. 69. *in siti mea potaverunt me* חֹמֶץ, Targum חַלָּא *aceto*. Proverb. 10. כַּחֹמֶץ, Targum הֵיךְ חוּמְעָא *sicut acetum dentibus, & fumus oculus*. Lxx. ὥσπερ ὄμφαξ *sicut uva acerba*. Est enim Rabbin. חוֹמֶץ *uva gustu acerba*, pera cerba, immatura, dentes stupefaciens.

חָמִיץ, Arabicè حَمَضَة hamâda *pabulum* pecoris acidum & mundum. Esa. 30. v. 24. *& boves & pulli colentes agrum* בְּלִיל חָמִיץ *mixturam pabuli puri comedent, quod ventilatum est ventilabro & vanno*.

Arab. حَمَاض hamadh *rumex, acetosa*. Matheol. humadh, hunadh, hamad.

חֻמּוּצָה humuda *acor, acredo, acrimonia, aciditas, sapor acidus, acetositas*.

مُحَمَّض muhammid *acris, acidus, acetosus*.

מַחֲמוּצָה mahmûda *scammonea*: Matth. chemps, hamos, alhamos.

Verb. תִּתְחַמֵּץ *acescet*: in Avic.

Sed cum צ non punctato, חמצה humza *cicer*: Plur. חַמֵּץ hems *ciceres*. In Geograph. אלארז ואלחמץ *oryza & cicer*.

II. Per metaphoram, חָמֵץ, Chald. & Syriacè חְמַץ *acerbatus, contristatus, indignatus, iratus, molestatus, perturbatus, pudefactus, reveritus, solicitus fuit*: cum transfertur ad animum, sicut apud Plautum in Mercatore: *mea uxor propter illum tota in fermento jacet*. hoc est, irata est. Et in Pseudol. *ecquid habet acetum in pectore?* Psalm. 68. v. 24; 71. v. 4. Esa. 1. v. 17; 63. v. 1. Chaldaicè & Syriacè. Piel חַמֵּץ: Hiphil. אַחְמֵץ *exacerbavit, contristavit, perturbavit, molestavit, pudefecit*. Proverb. 10. *filius stultus est* תּוּגַת אִמּוֹ *tristitia matris suæ*. Targum מְחַמֵּץ *contristat matrem suam*. Prov. 28. v. 7. *& socius comessatorum* יַכְלִים *ignominia afficit patrem suum*. Targ. מְחַמֵּץ *contristat*. Hithpael הִתְחַמֵּץ *exacerbatus, cõtristatus fuit*: tantùm Psalm. 73. v. 21. *quia* יִתְחַמֵּץ *exacerbabitur cor meum*. Targ. יְחוּשׁ *cõtristabitur*: dolebit, solicitum erit.

Nom. Chald. חֲמוּץ *acerbitas, tristitia, molestia*.

Syr. תַּחְמְצָא *pudor, verecundia*.

חוֹמֵץ *raptor*: in חָמֵס reperies.

Arab. حمز hamaz, & احمز ahmaz *stimulavit bestiam, punxit*.

חָאמֵץ hamis *stimulator*.

חַמְצָה hamza *stimulatio*.

מַחְמָץ mahmaz *calcar*: Plur. מַחְאֲמִץ mahimis *calcaria*.

III. Per antiphrasin, Rabb. חָמֵץ *pannos pollutos abluit, aquâ perfudit*.

Nomen. חַמְצָן *tina*, in qua panni abluuntur.

חמק duo significat. I. חָמַק *circuivit*, hinc inde obambulavit. Cant. 5. *& dilectus meus* חָמַק *circuivit*: præterijt. Hithpael הִתְחַמֵּק *circumvertit se*. Jer. 31. v. 22. *usquequo* תִּתְחַמָּקִין *circumvertentes (te,) filia aversatrix*. Targum

אַתְּ מְתֻחַפֶּכֶת לְמַחְפֵּב *tu dura (pertinax) es ad convertendum.* A

NOM. חֲמוּקִים *vertebræ*: ob denſitatem. Cant. 7. חֲמוּקֵי יְרֵכַיִךְ *vertebræ coxarum tuarum quaſi monilia duo*: lumbi.

Rab. חָמָק *circuitus.* ✠ VERB. חָמַק *abſcondit.*

II. Arab. חמק hamac *inſanivit, furijt, bacchatus, fatuatus, nugatus fuit, ineptijt.* PIEL חִמֵּק hammac *infatuavit, dementavit, fatuum, furioſum reddidit.*

אחמק ahmac *fatuus, ſtulto, inſipiens, furioſus:* PL. חֻמְקִי humc *fatui.* Mat. 6. וַמַּן קָאל לְאַחִיהִ יָא B אַלְחַמַק *& qui dixerit ad fratrem ſuum, ô fatue.*

חמק humac *fatuitas, ſtultitia, mania, amentia*, cognitionis læſio. ✠ חֲמִיקָא hamica *idem.*

מְחַחֲמַק mutahammic *lunaticus.*

חמר ſeptem ſignificata habet. I. חָמַר, Chal. חֲמַר *turbidus, lutulentus, turbatus, conturbatus, commotus, mixtus, commixtus, confuſus fuit*: ut cum aquæ turbantur, & in eis lutum ita commovetur, ut confundantur, aut luto C miſcentur & in cementum degenerant. Pſalm. 46. v. 4. *frement* וְיִחְמְרוּ *& turbabuntur aquæ ejus.* ſc. maris. Alij, *acervabuntur*: quod fluctus maris ſint acervis ſimiles. Targ. מְטַשְׁטְשִׁין *inquinantur*: luto implentur. PUAL. חָמְרַמַר *turbidus factus fuit.* Job. 16. v. 16. *facies meæ* חָמְרְמְרוּ *turbidæ factæ ſunt à fletu.* Targum מְטַשְׁטְשִׁין *inquinatæ*: Metaphora. Thren. 1. v. 20. *viſcera mea* חָמְרְמְרוּ *turbida facta ſunt.* Targum אִרְנְּרוּ *convoluta ſunt.* reſpexit ad חָמוֹר *cumulus.* HITHPAEL, Chaldaicè אִתְחַמַּר *turbatus, deſtructus, deſolatus, vaſtatus fuit.* Jerem. 51. עָרַעַר תִּתְעָרְעַר *deſtruendo deſtruetur.* Targ. אִתְחַמָּרָא יִתְחַמְּרוּן *devaſtando devaſtabuntur.* D

NOM. חֹמֶר & חָמוֹר, FOEM. חֲמוֹרָה *cumulus, acervus*: PLUR. חֲמָרִים: DUAL. חֲמָרָתַיִם *cumuli, acervi.* Habacuc. 3. חֹמֶר, Targum רְגוֹר *acervus aquarum multarum.* Exod. 8. *& congregârunt eos* חֲמָרִים חֲמָרִים, Targ. דְּגוּרִין דְּגוּרִין *acervos acervos*: per acervos, acervatim, hinc & inde. Jud. 15. *in maxilla aſini* חֲמוֹר חֲמָרָתַיִם *acervus duorum acervorum*: unus atq; alter interfectorũ acervus. Targ. רְמִיתְנוּן דְּגוּרִין *proſtravi eos catervatim.* ſcilicet occiſos. ¶ Deinde חֹמֶר *Hhomer*, menſura liquidorum & aridorum, continens decẽ Epha, Latinis *Corus*: PLURAL. חֲמָרִים *cori.* Levit. 25. חֹמֶר, Targ. כּוֹר *corus hordei.* E

Et חֲמוֹר, Chaldaicè חֲמָר, Arabicè חִמַאר himar *aſinus*, animal domeſticum: mas & fœmina: PLURAL. חֲמוֹרִים, Chald. חֲמָרִין, Arabicè חִמִיר hamir *aſini.* Exod. 13. v. 13. *omne adaperiens matricem* חֲמוֹר, Targ. דְּחַמְרָא *aſinæ.* Gen. 49. *Iſaſchar* חֲמוֹר גָּרֶם *aſinus oſſis*: oſſeus, robuſtus. LXX. τὸ καλὸν ἐπεθύμησεν *bonum concupivit.* legerunt חֲמוּר גֵּרַם, literarum ר & ם ſimilitudine decepti. Num. 16. v. 15. *non* אֶחָד חֲמוֹר, Targ. חֲמָרָא דְחַד *aſinum unius ab illis tuli.* q.d. ne rem quidem ullius viliſſimam. LXX. ἐπιθύμημα *cupiditatem*: legerunt ſimiliter חֲמוּד, ob literarum ר ד ſimilitudinem. Juxta Talmudicos & Joſyppum, locus hic unus eſt ex tredecim illis, quos LXX. in Lege mutarunt, & qui in rad. חלם recenſentur. Et quidem hunc ideo, ne rex Ptolemæus diceret: ſi non accepit aſinum, aliud quiddam muneris loco accepit. 2. Reg. 6. *donec eſſet caput* חֲמוֹר *aſini pro octuaginta argenteis*: præ fame animalia & reptilia immunda comedebant. Jerem. 22. *ſepulturâ* חֲמוֹר *aſini ſepelietur*: aſinus enim non ſepelitur, ſed cadaver ejus proijcitur. 1. Sam. 16. v. 21. *accepit q. Iſai* חֲמוֹר לְחֶם *aſinum panis.* Targum חֲמָרָא טְעִין בְּלַחְמָא *aſinum onuſtum pane.* LXX. γόμος ἀρτῶν *gomor panum.* legerunt חֹמֶר *Homer*, & idem quod עֹמֶר *Gomer* menſuram, eſſe putarunt. Arabicè כַּמַתַּל אלחַמאר יַחְמִל אַסְפָּאר *ſicut aſinus portans libros.* חִמאר אלוחש himar alvahſch *aſinus ferus*, onager. Pſalm. 80. v. 14. וחמאר אלוחש רעאהא *& aſinus ferus depaſtus eſt eam.* ex Græco: καὶ μονιὸς ἄγρι *& ſingularis ferus.* FOEM. חִמַארַה himara *aſina.*

חַמַּאר hammar *aſinarius*: PLURAL. חַמַּארִין hammarin *aſinarij.*

חֻמוּרִיָה humuria *ſtabulum aſinorum*: PLURALIT. חמוריאת humuriat *aſinorum ſtabula.*

יַחְמוּר juxta Hebræos animal magno capro ſimile, *bubalus*: PLUR. Chald. יַחְמוּרִין *bubali.*

II. חֵמָר, Chaldaicè חֲמַר *bitumen, limus.* ſeu terra quædam tenax ac lenta, pici perſimilis, Judenſeim. ✠ חֹמֶר, Chaldaicè חוּמַר *lutum*, quod fit ex terra & aqua permixtis, *cœnum, argilla, cementum*, factum ex luto & arena ad ædificandum, tegendum & oblinendum. Gen. 11. וְחֵמָר, Targ. וְחֻמְרָא *& bitumen erat illis* לַחֹמֶר, Targum לְשִׁיעַ *pro luto.* Geneſ. 14. *& vallis Sittim putei, putei* חֵמָר *bituminis.* Targum מַסְקָן חֻמְרָא *producentes bitumen.* Exod. 1. בְּחֹמֶר, Targum בְּטִינָא *in luto & lateribus*: in argilla, unde ollas fingebant. ſicut habetur, Pſalm. 81. *& manus ejus* מִדּוּד *ab olla tranſirent.* Eſa. 29. כְּחֹמֶר, Targum כְּטִינָא *ſicut lutum figuli.* Job. 4. v. 19. *etiam habitantes* (in) בָּתֵּי חֹמֶר *domibus luti, quarum in pulvere fundamentum earum.* Targum בִּקְבוּרַת טִינָא *in ſepulcro luti.* ſequitur: *contundent ipſos coram verme.* Ergo de mor-

de mortuis & ſepultis, in luto, pulvere, & A
inter vermes jacentibus intelligendum. Rabbini intelligunt de corporibus ex pulvere terræ formatis, quæ ſunt animarum domicilia: & שׁוֹכֵן בָּתֵּי חֹמֶר *habitantem (in) domibus luti, vocant hominem.*

Inde VERBum חָמַר *bitumine* aut *luto oblinivit, bituminavit, lutavit.* Exod. 2. v. 3. וַתַּחְמְרָה בַּחֵמָר, Targum וְחַפְיָתָהּ בְּחֵמְרָא *& oblivit eam bitumine & pice.*

Arab. חמיר *porcus latulentus.*

Rabbin. חֹמֶר *materia*, ex qua fit aliquid tanquam ex luto. חוֹמֶר הָרִאשׁוֹן *materia* B
prima.

חֲמָרִי *luteus, terrenus, materialis.*

Chaldaicè חוּמְרִין *baſes.* ℵ חוּמַר *olfactoriolum.*

III. Ex uſu Arabum חָמַר, Arabicè חמר hamar *rubuit*; de vino, quod ob rubedinem videtur eſſe turbidum. Pſalm. 75. *quia calix in manu Domini, & vinum* חֹמֶר *rubuit.* Targum עֲשִׁין *forte.* HIphil. Arab. אחמר ahmar *rubefecit*: item, *erubui.*

NOM. חֹמֶר, Chaldaicè חֲמַר, Arabicè חמר C
hâmar *vinum rubrum & optimum, rubellum.* Eſa. 27. *in die illo* כֶּרֶם חֶמֶר *vinea rubri vini, cantate illi*: cujus vinum eſt rubrum & optimum. Deuter. 32. *& ſanguinem uvæ, bibes* חֹמֶר *vinum.* Erat vinum in terra ſancta rubrum: ideo ſanguinis ſui ſymbolum id fecit Chriſtus in Cœna. Chaldaicè. Pſalm. 75. וְיַיִן, Targum וְחַמְרָא *& vinum rubet.*

Arab. חُמُورَة humûra *rubedo, purpuriſſum*: PLur. חמוראת humurat *rubedines.* D

אַחְמַאר ahmar *ruffus*: PLur. חמר humar *ruffi.*

חַמְרִי hamri *fuſcus, nigricans, ſubniger*: PL. חמריין hamrijn *fuſci.* אַלְבַּחַר אַלְאַחְמַר *mare rubrum.*

חמאר *ebrietas.*

חמרה *eryſipelas*, rubor cum inflammatione ac dolore, *ultus ambiens.* ℵ אחמראר *rubedo.* ℵ אחמר *purpura.* אחמר אַלַלוֹן *rubeus colore.* צוף אַחְמַר *lana ruffa*, coccina.

אלחמור alhumur *carnes gingivarum* rubræ E
inter dentes.

חמר אביץ hamar abiâd *vinum album.*

IV. Syriacè חֲמִיר, Arabicè cum ח punctato, חמיר chamîr *fermentum.* Matth. 13. *ſimile eſt regnum cœlorum* לַחְמִירָא, Arabicè חמירא *fermento.*

VERB. Arab. חמר chamar *fermentavit, commiſcuit, temperavit.* Galat. 5. v. 9. אלקליל מן אלחמיר יחמר אלעגנה כלהא *modicum fermenti, fermentabit maſſam totam.* PASſ. אַחְמַר achtamar *fermentatus fuit, intumuit.* Matth. 13. ואחתמר אלגמיע *& fermentatum eſt totum.* ℵ מְחְתַּמַר *fermentatus.*

V. Per metaphoram, אַחְתַּמַר atchammar, & אַחְתַּמַר achtammar. Arab. *fefellit, decepit*, cum ad ſermonem transfertur.

מְחְתַּמַר muchtammir *deceptor, impoſtor.*

VI. Rabb. חָמַר *gravis, difficilis fuit.* הֶחְמִיר *aggravavit.*

חָמוּר, *gravis, difficilis, durus.*

חֹמֶר *gravitas.* קַל וְחֹמֶר *leve & grave.* h. e. multo magis: à minori ad majus. vel contrà, *multo minus.*

אַחְמַר *lapis precioſus.*

חֲמוּרוֹת *gravia, difficilia.*

VII. Chald. חֲמַר *incaluit.* Job. 30. *viſcera mea* רְתָחוּ, Targ. חֲמַרוּ *calefacta ſunt, & non ſiluerunt.*

חמש. חֲמֵשׁ, Chaldaicè חַמֵשׁ, Syriacè חַמְשׁ, Arab. cum ח punctato, & literis ס ש permutatis, חַמַס chamas: MAſcul. חֲמִשָּׁה, Chald. חַמְשָׁא, Arabicè חַמְסַה chamſa *quinque.* חֲמִישִׁים, quies pro dages, Chald. חַמְשִׁין, Arab. חַמְסִין chamſin *quinquaginta.* Gen. 5. *& vixit Seth* חֲמֵשׁ שָׁנִים *quinque annos.* 2. Reg. 1. *deſcendat ignis & abſumat* חֲמִישֶׁיךָ, Targum חַמְשִׁין רַעְמָךְ *quinquaginta tuos.* h. e. quinquaginta, qui tecum ſunt.

חֲמִישִׁי, Chaldaicè חֲמִישָׁי, Arabicè חאמס chamis *quintus.* Gen. 1. *dies* חֲמִישִׁי, Chald. חֲמִישָׁי, Arab. חאמס *quintus.* אַלְחַאמְס alchâmis. Arab. *quintus ſeptimanæ dies*, qui eſt Jovis. חֲמִישִׁר, Chal. חֲמִישָׁאָה, Arabic. חאמסה chamiſa *quinta.*

חֹמֶשׁ pars corporis humani, ſub quinq; coſtis nothis, *hypochondria*: ubi epar & veſica fellis. 1. Sam. 2. *percuſſit eum ſuper* הַחֹמֶשׁ *hypochondrio*: ubi ſunt epar & veſica fellis ſita. Targum בְּסַהַר יַרְכָּה *in latere fœmoris ejus.* LXX. ἐπὶ τὸν ψόαν *ad lumbum.* Hieron. *in inguine.*

חֲמֻשִׁים accincti circa hypochondria, *armati, inſtructi, muniti*: quod circa hypochondria ferè arma adhiberi ſoleant. Exod. 13. v. 18. וַחֲמֻשִׁים, Targ. וּמְזוּרְיָא *& accincti aſcenderunt filij Iſrael ex Aegypto.* LXX. πέμπτῃ δὲ γενεᾷ *quinta autem generatione.* Cum Geneſ. 15. quarta generatione in terram Chanaan reverſuri prædicantur. ad חֲמֵשׁ *quinq;* reſpexetunt. Joſ. 1. v. 14. *& vos tranſibitis* חֲמֻשִׁים, Targum מְזוּרְזִין *accincti ante fratres veſtros.* LXX. ὁπλῖται *accincti.* Hieron. *armati.* Joſ. 4. v. 12. *& tranſierunt filij Ruben, & filij Gad, & dimidia tribus Manaſſis* חֲמֻשִׁים, Targum מְזוּרְזִין *accincti ante filios Iſrael.* LXX. διεσκευασμένοι *inſtructi.* Jud. 11. v. 11. *& deſcendit ipſe & Fura puer ejus* אֶל קְצֵה הַחֲמֻשִׁים, Targ. לְסִטַר מְזוּרְזִיָא *ad extremitatem accinctorũ, qui erant in caſtris.* Hieron. *in partem caſtrorum, ubi*

erant armatorum vigiliæ. Sed Lxx. εἰς μέρος τῶν πεντήκοντα *in partem quinquaginta.* acceperunt pro חֲמִישִׁים *quinquaginta.*

A

Verb. חָמַשׁ, Arabicè خَمَّسَ hammas *quintavit*, quintum tulit, ex quinque unum accepit, abstulit, quintam partem accepit. Gen. 41. v. 34. וְחָמֵשׁ *& quintabit terram Aegypti, per septem annos saturitatis*: quintã proventus annui partem accipiet. Lxx. ἀποπεμπλέτωσαν τὰ γενήματα τῆς γῆς *& quintent omnes fruges terræ Aegypti.* Hieron. *quintam partem fructuum congregent in horrea.* Sed Targ. וְיִזְרֵז *& armet terram Aegypti*: respexit ad præcedens חֲמֻשִׁים *armati.*

B

Nom. חֹמֶשׁ, Chaldaicè חוּמְשׁ & חֲמִישִׁית *quinta pars, & quintæ partis pensio.* Genes. 47. *& dabitis* חֲמִישִׁית *quintam Pharaoni, & quatuor partes erunt vestræ.* Targ. חַד מִן חֲמִשָׁא *unũ ex quinq;.* Lxx. τὸ πέμπτον μέρος *quintam partem.* Ibidem. *Pharaoni* לַחֹמֶשׁ *ad quintã.* Targ. דִּיהוֹן יָהֲבִין חַד מִן חֲמִשָׁא *ut darent unum ex quinq; Pharaoni.* Lxx. ἀποπεμπτὸν *dare quintam partem.* Num. 18. וַחֲמִישִׁתוֹ, Targ. וחומשה *& quintam ejus* (partem) *addat.* 1. Reg. 6. *& super liminare* מְזוּזוֹת חֲמִשִׁית *postes quintæ*: erant postes superliminaris quadrilateræ. Targ. מְטַקְסִין *ordinatæ*: instructæ. respexit ad חֲמֻשִׁים *accincti, instructi.*

C

Rab. חומש & חֻמַּשׁ *Pentateuchus.* Et חֲמֻשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה *quinq; quintæ Legis*: Quinq; libri Mosis.

Arab. خَمْسَانِي chamsini *quinquagenarius.* חמסי chumesi, & מחמס muchãmas *quinquangulum*: in Euclide.

חֲמִשָּׁה chamse *pentaphyllum.*

D

חֲמִשָּׁה סָנִין chamse senin *quinquennium.* חֲמִשָּׁה מֵרֹאשׁ *quinquies.*

חמת חֲמַת, & חֲמָת, & חֲמָת, Chald. אֲחֻמְתָּא, Rabb. חֲמֵתִי *uter, lagena, urna, scrinium*: Plur. Chald. אַחֲמִיתִין *utres.* Gen. 21. *& consumtæ sunt aquæ ex* הַחֲמַת, Targum רוּקְבָּא *lagena.* Ibidem. *Et accepit panem* וְחֲמַת, Targ. וְרוּקְבָּא *& lagenam aquæ*: in qua erat aqua. Hos. 7. *die regis nostri ægrotare fecerant* חֲמַת מַיִן *lagena de vino.* Targum לְמִשְׁתֵּה עִמֵּהּ חֲמַר *ad bibendum cum ipso vinum.* Lxx. θυμοῦσθαι *furere vino.* acceperunt pro חֵמָה *ira, furor.* die quo constituimus regem nostrum, principes ægrotum reddiderunt (regem) vino. Habac. 2. *augens* חֲמָתְךָ *lagenam tuam.*

E

Rabb. מֵחֲמַת *propter, occasione.*

Propr. חֲמָתִי *Hamatheus*, filius Chanaan. Genes. 10. v. 19. A quo nomen accepit חֲמָת *Hamath*, urbs Syriæ Cæles, sub Libano monte sita, juxta fluvium Jaboc: postea *Epiphania* & *Antiochia* dicta, ab Antiocho Epiphane. Inde finitima etiam regio nomen accepit אֶרֶץ חֲמָת *terra Hamath.* 2. Reg. 25. *Et occidit eos in Ribla* בְּאֶרֶץ חֲמָת *in terra Hamath.* Zach. 9. v. 2. *etiam* חֲמָת *terminabitur in ea.* Amos 6. מִלְּבֹא חֲמָת *ab introitu Hamath, usq; ad vallem planiciei*: ab eo loco, quo in Hamath itur: ab Hemath. Judic. 3. v. 3. *à monte Baal Hermon* עַר לְבֹא חֲמָת *usq; ad Labo Hamath.* Num. 13. v. 22. *à deserto Zin usq; ad Rehob* לְבֹא, Targ. לְמֵטֵי *ad introitum Hamath.* Porta est in Libano monte, qua ex Israelitico in Damascenum agrum transitur. aut porta in Syriam, inter Tyrum & Dan fontem. Dicitur & חֲמַת צוֹבָה *Hamath Zoba*, quod in Syria Cæle sita esset; & חֲמַת רַבָּה *Hamath Rabba*: à magnitudine. 1. Reg. 8. v. 65. 2. Reg. 14. v. 25.

Hamathæi, populi sunt circa Epiphaniam.

חנן חָנַן, Chald. חַן & חֲנַן, Arabicè حَنَّ hanan *misertus, gratificatus, gratia prosecutus fuit, doluit, condoluit, compassus fuit, in gratiam recepit, ex gratia donavit, benefecit.* Constructur cum accusativo. Genes. 33. *Sunt liberi* אֲשֶׁר חָנַן אֱלֹהִים אֶת עַבְדֶּךָ, Targum דְּרַחֵן *quibus donavit Deus servum tuum*: significat נתן. Ibidem. *quia* חַנָּנִי, Targ. רַחֵם עָלַי *misertus est mei Deus*: benefecit mihi. Ex. 33. v. 19. וְחַנֹּתִי אֶת-אֲשֶׁר *& miserebor cui miserebor.* 2. Reg. 13. v. 22. וַיְחָנֵן יְיָ עֲלֵיהוֹן, Targ. וְחָס יְיָ *& misertus est Dominus super eos.* Jud. 21. v. 21. *& dicemus ad eos,* חָנּוּנוּ אֹתָם *donate nos eis* (uxoribus) *quia non accepimus quilibet uxorem suam in bello*: aut, *miseremini nostri* בַּעֲבוּרָם *propter eos.* ut sint verba cœtus pro Benjamitis. Malach. 1. וְיֵחָנֵנוּ *& miserebitur nostri.* Targ. וְיִקְבֵּל צְלוֹתָנָא *& accipiet orationem nostram.* semel cum ל, gratiam inire studuit precibus, *supplicavit.* Job. 19. וְחַנּוֹתִי *& supplicabo filijs uteri mei*: Aut, *quorum misertus sum*: quos dilexi, liberis meis. scil. anhelitus meus factus est alienus. Genes. 43. v. 28. *Deus* יְחָנֶּךָּ *misereatur tui, mi fili.* pro יְחָנֶּךָּ, dages ex litera נ schevata perditur, & puncta priora transponuntur. Arabicè تَحَنَّنَ *misericordia motus est.* Psalm. 102. ותחננוא *& miserebuntur pulveri ejus.* Niphal. נֵחַן, pro נֶחֱנַן, idem quod הִתְחַנֵּן *supplicavit, deprecatus fuit.* Jerem. 22. vers. 23. *quæ habitas in Libano nidificata in cedris, quam* נֶחְנַתְּ *supplicasti? cum venerint tibi cruciatus, dolor ut parturientis.* Alij, *quam invenisti gratiam?* quæ gratia reliqua est tibi, ex omni quod ædificasti? Lxx. κατασταξεις, Hieron. *congemuisti.* Acceperunt pro אָנַח & נָאַנַח *ingemuit.* Piel חִנֵּן & חוֹנֵן, Chaldaicè חֲנַן *misertus est,*

ex gra-

ex gratia benefecit, gratiam seu beneficium præstitit. Prov. 26. *si* יְחַנֵּן *gratiosam reddet vocem suam, ne credas in ea:* si levaverit vocem suam in forma precandi. Psalm. 102. *& pulverem ejus* יְחֹנֵנוּ *gratum habebunt:* diligent. Proverb. 14. וּמְחוֹנֵן *& benefaciens pauperibus, beatus ille.* Hophal. הָחַן *gratiam consecutus fuit.* Esa. 26. יָחַן *gratiam consequetur impius.* Hithpael הִתְחַנֵּן, Chaldaicè אִתְחַנַּן, Syriac. אחחנן *gratiam & misericordiam imploravit, supplicitèr petijt, oravit, precibus inire gratiam studuit.* Construitur cum אֶל *ad.* Genes. 42. בְּהִתְחַנְּנוֹ אֵלֵינוּ, Targum בַּר חֲוָא מִתְחַנַּן לָנָא *cum supplex fieret nobis.* Deut. 3. וָאֶתְחַנַּן, Targum וְצַלִּיתִי *& oravi coram Domino:* petij ab eo, ut mei misereatur. 1. Reg. 8. *& sint hæc verba mea, quibus* הִתְחַנַּנְתִּי, Targum בְּצָלוֹתִי *oravi coram Domino.* Esther 8. וַתִּתְחַנֵּן לוֹ, Targum וּפַיְּסַת לֵהּ *& persuasit ei.* Psalm. 30. *& ad Dominum* אֶתְחַנָּן, Targum אֶצְלִי *orabo.* Syr. Rom. 11. *& nunc* אִתְחַנַּנְתּוּן *gratiam consecuti estis.* Arab. אתחנן athannan *misertus fuit.* Matthæi 15. vers. 32. אנני אתחנן עלי הרא אלנמע *quia ego misereor super hac turba.*

Nom. חנון & חַנּוּן, Chald. חַנָּן & חַנְנָן, Arab. חַאנן hanin, & חַנַּאן hannan *misericors, benevolus, beneficus, clemens, benignus, facilis, pius, dulcis, suavis.* Exod. 22. *quia* חַנּוּן, Targum חַנְנָא *misericors ego.*

חֵן, Arabicè חַנַּה hanna *misericordia, compassio, benevolentia, gratia, favor, clementia, benignitas, humanitas, pietas, suavitas* tam corporis, quàm animi, rerumq; aliarum. Genes. 6. *& Noah invenit* חֵן *gratiam in oculis Domini.* Targum רַחֲמִין *misericordias coram Domino.* Lxx. ἔλεον. Gen. 39. *& invenit Joseph* חֵן *gratiam in oculis ejus.* Targ. רַחֲמִין *misericordias.* Ibidem, *& dedit* חֲנוֹ *gratiam ejus in oculis principis carceris.* Targum וְיָהַב לֵהּ לְרַחֲמִין *& dedit eum in misericordiam:* reddidit eum gratiosum & charum. Jerem. 31. vers. 2. *invenit* חֵן *gratiam in deserto.* Lxx. θερμὸν *calidum.* legerunt חם *calidus:* ob מ"ן cognationem. Proverb. 31. *Mendacium est* הַחֵן *gratia* (forma,) *& vanitas est* הֲיֹפִי *pulcritudo.* Nahum. 3. טוֹבַת חֵן *bona gratiâ.* Targum שַׁפִּירַת רֵיוָא *pulcra formâ.*

חִנָּם *dono,* δωρεὰν, *ex misericordia,* excludit meritum, precium, mercedem, causam & effectum, בְּחֵן *præter meritum, injustè, immerito, sine causa, temere, sine effectu aut eventu, frustra,* בְּאֵין כֶּסֶף *sine precio, gratis, fortuitò.* 1. Regum 2. *& auferi* דְּמֵי חִנָּם *sanguines temeritatis:* temerè effusos. Targum חוֹבַת דָּם זַכַּי *culpam sanguinis justi.* Ezech. 6. v. 10. *& cognoscent quod ego Jehova non* אֶל־חִנָּם *frustra locutus sum, ut facerem eis malum istud:* ratum erit, quod sum locutus. eveniet. Gen. 29. *an quia frater meus es & servies mihi* חִנָּם, Targum מַגָּן *gratis: indica mihi mercedem tuam.* Esa. 52. *quia* חִנָּם *gratis venundati estis, & ideo* בְּלֹא כֶסֶף *absq; argento redimemini.* Exod. 21. *egredietur* חִנָּם בְּלֹא כָסֶף *gratis absq; pecunia.* posterius explicat prius. Prov. 1. *abscondemus innocenti* חִנָּם *frustra.* Lxx. ἀδικῶς *injustè:* præter meritum. sic, Rom. 3. *justificamur autem gratis.*

חֲנִינָה & תְּחִנָּה *gratia, favor, misericordia.* Jerem. 16. *non dabo vobis* חֲנִינָה *gratiam.* Hieron. *requiem.* q. חֲנָה. Jos. 11. *ut non esset ipsis* תְּחִנָּה *gratia.* Targum רַחֲמִין *misericordiæ.* ¶ Deinde תְּחִנָּה *oratio,* qua Dei gratia imploratur & petitur, *supplicatio, deprecatio.* 1. Reg. 8. *& respicies ad orationem servi tui, & ad* תְּחִנָּתוֹ *supplicationem ejus, Domine Deus meus.*

תַּחֲנוּנִים, Fœm. תַּחֲנוּנוֹת *preces,* quibus impletur gratia, *supplicationes.* Jerem. 31. וּבְתַחֲנוּנִים *& in commiserationibus adducam eos:* condolentia. Psalm. 28. *audi vocem* תַּחֲנוּנַי *precum mearum.* Targum צְלוֹתִי *orationis meæ.* ✠ Syriacè תַּחֲנָנָא *precatio.*

Chaldaicè חֵין *sinus.* 1. Reg. 17. *& accepit eum* מֵחֵיקָהּ, Targum מֵחֵינָהּ *ex sinu illius.* ✠ מְחַן *commiseratio.*

Rabb. חֵין *consonantia, melodia.*

Syriacè חֲוִינָאִירְ *libenter, benevolè.*

Pro pr. יְחָנָן, Syriacè יוֹחָנָן *Johannes:* à gratia. ✠ יוֹחָן *Johanna,* uxor Chuza.

חנא. Syriacè חֲנָא *congruit, appositum, accommodatum, idoneum fuit:* cum חֵן *gratia* convenit.

Nom. תַּחֲנִירְ *misericordia.*

חנב חנב *scoria:* in Avic.

חנג. Chald. חֲנַג *chorus, tripudium:* in חֲנַג reperies. ✠ Syr. חַנָּאִירְ *blandè.*

חנד. Arab. חינדי hinid *tunc, postea, tandem.*

חנה duo significat. I. חָנָה *consedit, resedit, demisit se quiescendi, sedendi, manendi* aut *habitandi gratia, quievit, mansit, habitavit, turmatim castra posuit;* cum עַל constr. *obsedit.* Genes. 26. v. 17. וַיִּחַן, Targum וּשְׁרָא *& mansit in valle Gerar.* Lxx. κατεσκήνωσεν *mansit.* 1. Sam. 26. חָנָה, Targum שְׁרָא *manebat ibi.* Deuter. 1. vers. 34. *Qui præcedit vos in via, ut explaret vobis locum* לַחֲנֹתְכֶם *ad residendum vos:* ubi consideatis. Targum בֵּירַת מְשָׁרֵי לְאַשְׁרָיוּתְכוֹן *domus mansionis ad manendum vos.*

Jud.19.v.9. *Ecce* חֲנוֹת *desidentia diei, mane hîc:* adveſperaſcit. veſperi enim videtur Sol, quaſi reſidere aut quieſcere. Lxx. τὰ ξενικὰ *hoſpitia.* acceperunt pro חֲנִיוֹת *hoſpitia.* Pſalm.27. *ſi* תַּחֲנֶה עָלַי מַחֲנֶה *obſidebit contra me caſtrum.* verbum refertur ad nomen interdum fœmininum. Pſal.33. *quia Deus diſſipavit oſſa* חֹנֶךָ *obſidentis te:* pro חֹנֶה עָלֶיךָ. Jud. 9.v.49. וַיַּחֲנוּ בְתֵבֵץ *& obſedit Tebez, & cepit eam.* Jud.16.v.8. *& populus* חֹנִים עָלַי *obſidebant Gilbeton.*

A

Nom.comm. מַחֲנֶה *agmen ſe demittẽs, turma, caſtra:* Pl. מַחֲנִים, Foem. מַחֲנוֹת: Dual. מַחֲנַיִם *agmina, turmæ.* Gen.32. *& ipſe pernoctavit nocte illa* בַּמַּחֲנֶה, Targ. בְּמַשְׁרְיָתָא *in agmine.* Ibidem. *ſi venerit Eſau* אֶל-מַחֲנֶה, Targum לְמַשְׁרְיָתָא *ad agmen unum, & percuſſerit illud: & erit* הַמַּחֲנֶה, Targum מַשְׁרְיָתָא *agmen reſiduum in evaſionem.* Ibidem. *& diviſit populum, qui cum ipſo erat, & oves, & boves, & camelos in duo* מַחֲנוֹת, Targum מַשְׁרְיָן *agmina.* Cant.7. *ſicut chorus* הַמְּחֹלוֹת *duorum agminũ:* ſicut duæ acies adverſariorum paratorum ad dimicandum.

B

Pr opr. מַחֲנַיִם *Mahanaim,* à duobus agminibus, uno angelorum, altero Jacobi & comitum. Geneſ.31. *& dicebat Jacob poſtquam vidiſſet eos* (angelos Dei) מַחֲנֵה אֱלֹהִים, Targ. מַשְׁרְיָתָא מִן קֳדָם יְיָ *agmen Dei eſt iſtud, & vocavit nomen loci illius* מַחֲנַיִם *Machanaim.* Lxx. παρεμβολαὶ *caſtra.* Et urbs refugij in tribu Gad. Num.13. v.19. *conſiderabitis, quales ſint urbes, in quibus ille habitat,* הַבְּמַחֲנִים *an in caſtris, an in munitionibus.* Targ. הַבְּפַצְחִין *in villis:* in locis nullo muro circundatis.

C

תַּחֲנוֹת *manſio.* 2.Reg.6. *in loco illo erit* תַּחֲנוֹתֶיהָ, Targ. בֵּירַת מַשְׁרִי *domus manſionis meæ.* Holem pro ſchurec.

D

חָנוּת, Chald. חֲנָוָא, Syr. חַנוּן, Arab. حَنُوت hanut, ubi quieſcendi cauſa ſedetur; taberna, ubi merces venduntur, macellum, apotheca, *officina,* ubi opera fiunt, *fabrica, tonſtrina, textrina, hoſpitium, diverſorium,* ubi manent homines: locus, ubi homines deſident, vel quieſcentes, vel operantes aliquid, vel vendentes: Plur. חֲנֻיּוֹת, Chald. חֲנוּתִין & חַנְוָתִין, Arab. حَوَانِيت havinit *tabernæ, hoſpitia.* Jerem.37. *ingreſſus eſt Jeremias in domum loci,* וְאֶל הַחֲנִיוֹת *& ad tabernas.* Targum וְלֵיוֵי מִן חֲנוּתָא *& intra medium tabernarum.* ante carcerem erant tabernæ in quibus cuſtodes deſidebant, & hoſpites erant. Arabic. حَوَانِيت الْتَجَّار havinit althagair *tabernæ mercatorum.* חנות חכים *taberna medici,* pharmacopolium.

E

Chald. חַנְוָנִי *tabernarius, caupo, inſtitor, hoſpes, apothecarius:* Plur. חַנְוָנִין *tabernarij, hoſpites.* Rabb. בַּעֲלֵי הַחֲנוּת *idem.*

חֲנִית *haſta:* Plur. חֲנִיתִים, Fœm. חֲנִיתוֹת *haſtæ;* quarum uſus eſt in caſtris & obſidionibus. 2. Sam.2. *& percuſſit eũ* בְּאַחֲרֵי הַחֲנִית *poſtremitate haſtæ:* cui infixum eſt ferrum acutum.

F

II. Arab. cum ح punctato, حَنَى chana, & אָחְנִי achnî *incurvavit, flexit.* Pſal.57. v.7. וְאָחְנוּא *& incurvarunt animam meam.* Matth. 26. וְאָחְנוּא *& flexerunt genua ſua.* Rom.11. v.4. *qui non* יִכְרְעוּ *curvârunt genua ſua.* Paſſ. אֲנָחְנִי anchanî *incurvatus fuit.* Pſalm.38. וְאֶנְחַנִית *& incurvatus ſum.* Marc.1. v.7. *& non ſum dignus* אֵן אֶנְחַנִי *ut incurver ad ſolvendum calceamenta ejus.*

Nom. מָחְנִי mochni, & מַנְחַנִי munchani *curvus, incurvatus, obuncus, convexus:* Foem. מַחְנִיָּה mochina *curvata, demiſſa.* אֲנָחְנָה inchine *incurvatio, curvatura, convexitas.*

חנה, Matth. chene, Hebr. כֹּפֶר *galbanum.*

חנא *liguſtrum.*

חנט duo ſignificat. I. חָנַט *produxit fructus:* cum fructus apparent nondum maturi; *protruſit.* Cant.2. v.13. *ficus* חָנְטָה *protruſit fructus ſuos.* Abenezra הִמְתִּיקָה *dulcoravit:* condivit.

Nom. חִטָּה, Syr. חִטָּא, Arab. حِنْطَة henta. Matth. henta, henca, hantha *triticum;* Et in genere, *frumentum* ex folliculis protruſum & prominens. à dulcedine ſeu ſuavitate: Pl. חִטִּים, Chal. חִטִּין & חִנְטִין, Syr. חִטִּין *tritica.* Deut.9. *terra* חִטָּה *tritici, hordei & vitis.* Pſalm.81. *& cibavit eum* מֵחֶלֶב חִטָּה *de adipe tritici.* Targ. מִן טוּב לְחֵם *de bonitate panis.* Ezech.27. בְּחִטֵּי מִנִּית *cum triticis Minnith.* locus in terra Iſrael, ubi triticum erat pulcerrimum.

Rabbin. חִטִּים *dentes anteriores.*

II. חָנַט, Chal. חַנַּט *condivit aromatibus,* myrrha, aloë, cedromelle, ſale, cera, bitumine & reſina, corpora mortuorum, ut incorrupta maneant, & aſſervẽtur in loculis, nec fœteant: ſicut Judęi & Ægyptij faciebant. De Ægyptijs ita ſcribit Herodotus in Euterpe. lib.2. *Apud Aegyptios homines certi ſunt, ad hoc ipſum conſtituti, qui cadavera primum cõdiunt, ita ut cerebrum & alvum extrahant, eorũq; loca medicamentis & odorib. compleant. Poſtea ſaliunt intra abditum ſeptuaginta dies. His exactis cadaver abluunt, ſindone involvunt, & in ligneã hominis effigiem, ad hoc factam, includunt, atq; ita reponunt.* De Judæis verò legitur, Joh.19. verſ. 40. *Acceperunt corpus Jeſu, & ligaverunt illud linteis, cum aromatibus.* Geneſ.50. verſ. 2, 3, & 26. *& præcepit Joſeph ſervis ſuis medicis*

medicis לַחַנֹט, Targ. לְמֶחֱנֵט *ut condirent patrem ipsius*: וַיְחַנְטוּ, Targ. וְחַנְטוּ, Complut. וּבַסִּימוּ *& condierunt medici Israelem.* Lxx. ἐνταφιάσαι *funerare*: καὶ ἐνεταφίασαν *& funeraverunt.* sic, Matth. 26. v. 12. *mittens enim hæc unguentum in corpus meum* πρὸς τὸ ἐνταφιάσαί *ad funerandum me fecit.* & Joh. 19. v. 40. *sicut mos est Judæis* ἐνταφιάζειν *sepelire.* Gen. 50. v. 2, & 3. 26. *& mortuus est Joseph natus centum & decem annos*, וַיְחַנְטוּ, Targ. וְחַנְטוּ *& condierunt ipsum, & posuerunt* (eum) *in cista in Aegypto.* Lxx. καὶ ἔθαψαν *& sepelierunt.*

Nom. חֲנִטִים *conditura aromatica.* Gen. 50. *& impleti sunt ipsi quadraginta dies, quia sic implentur dies* הַחֲנִטִים, Targ. חֲנִטְיָא *condituræ; & defleverunt ipsum Aegyptij septuaginta dies.* Lxx. τῆς ταφῆς *sepulturæ.* Quadraginta dies חֲנִיטָה *condituræ*, & triginta בְּכִי *fletus.* post lotionem quadraginta dies condiebant, & triginta dies lugebant: hi vocantur dies 70. luctus.

Rabb. חֲנַט, Arab. חנוט hanut *conditura, mixtura, balsamum.* Joh. 19. v. 20. ונא בחנוט מר וצבר *& venit cum conditura myrrhæ & aloës.*

Chald. חוּנְטָא, Syr. חֲנָטָא *condimentum, unguentum.* Joh. 19. v. 39. *ferens* μίγμα, Syr. חונטחא *condituram myrrhæ.*

חנך duo significata habet. I. חָנַךְ, Chald. חֲנַךְ *initiavit, imbuit:* propriè de homine, *docere incepit, paulatim assuefecit, informavit, instituit, erudivit*, התחלת לימוד מעט מעט כרי שיוכל לסבול: per metaphoram de domo, *dedicavit, consecravit, primordia rei cujusq; fecit.* Prov. 12. חֲנֹךְ *imbue puerum juxta viam suam, etiam cum senuerit non recedet ab ea*: institue, doce. Deut. 20. v. 5. *quis est ille, qui ædificavit domum novam, & non* חֲנָכָהּ, Targ. חֲנָכַהּ *initiavit eam? eat & redeat in domum suam: ne fortè moriatur in bello, & vir alius* יַחְנְכֶנָּה, Targ. יְחַנְכִנַּהּ *initiet eam.* Piel Rabb. חִנֵּךְ *assuefecit, docuit.* Pass. Hithpael. נִתְחַנֵּךְ *initiatus, institutus fuit.*

Nom. חָנִיךְ *initiatus, tyro:* Plur. חֲנִיכִים *initiati, tyrones.* Gen. 14. v. 14. *& expedivit* חֲנִיכָיו *initiatos suos, natos domi suæ:* tyrones suos. Targ. עֻלֵּמוֹהִי *adolescentes suos:* quos ad bellum assuefecerat in sua tam ampla familia.

חֲנֻכָּה, Chald. חֲנֻכָּא *initiatio domus*, quæ fiebat quadam solennitate & lætitia, nec non convivijs, *dedicatio, consecratio.* Psalm. 30. *psalmus cantici* חֲנֻכַּת הַבַּיִת *initiationis domus Davidis.* cùm quis primùm edit in domo nova, instruit convivium, & sese exhilarat. Cant. 1. Targ. חֲנֻכַּת בֵּית מַקְדְּשָׁא *initiatio domus sanctuarij.* Judæi legunt dissyllabum, חֲנוּכָה *quiescite hic.* 1. Ezr. 6. vers. 16. חֲנֻכַּת בֵּית אֱלֹהָא *dedicatio domus Dei.*

¶ Ejusmodi autem initiationes seu dedicationes templi factæ sunt quatuor. Prima primi templi à Salomone in authumno. 1. Reg. 8. v. 63. וַיְחַנְכוּ, Targ. וְחַנִּיכוּ. Lxx. καὶ ἐνεκαίνισε *& dedicârunt domum Domini.* Secunda secundi templi, à Zorobabel & Jesu Sacerdote in vere. 1. Ezræ 6. v. 16. Tertia altaris, quod quinquennio ante prophanatum ab Antiocho Epiphane instauravit Judas Machabæus, & dedicavit mẽse nono, annis ante Christum 162. 1. Machab. 4. & 2. Machab. 10. postea singulis annis instituta, & servata etiam Christi tempore. Joh. 10. v. 2. *facta sunt* ἐγκαίνια *in Jerusalem, & hyems erat.* de hac Ioseph ben Gorion lib. 3. cap. 13. *Judas filius Mathathiæ fecit dedicationem novi altaris in mense Kislev, die 25. ejusdem, & posuerunt panes propositionis* וַיַּדְלִיקוּ אֶת הַנֵּרוֹת *accenderuntq; lucernas, & laudaverunt Dominum, octo diebus continuis.* Inde vocatur hoc festum דַּלֶּקֶת הַנֵּרוֹת *accensio luminum.* Joseph. lib. 12. Antiq. cap. 11. *vocamus hanc festivitatem luminum: quod ex insperato illuxerit nobis tanta felicitas.* Quarta ab Herode, qui, cùm templum secundum octo annis extruxisset, meliori artificio quàm rex Salomo, illud חָנַךְ *dedicavit* cum magno gaudio, ante Christum natum anno septimo: Josippus.

Rabb. חִנּוּךְ *initiatio, prima institutio, disciplina, tyrocinium*, quod ἐγκαίνια vocat Quintilianus. סֵפֶר חִנּוּךְ *liber primæ institutionis, catechismus.*

Propr. חֲנוֹךְ *Hanoch*, filius Cain, & *urbs*, quam Cain extruxit in India, illiq; nomen filij sui imposuit. Gen. 4. Natus fuit Hanoch anno mundi 622. & translatus 987, ætatis 365. Testatus est Deum esse primum & ultimum, & nullum præter ipsum Deum. Epistola Judæ v. 14. *prophetavit de istis septimus ab Adam Enoch, dicens: ecce venit Dominus cum sanctis*, &c. Origin. in 34. Num. citat libellos Enoch 4802. versuum, quos tamen scribit apud Hebræos in nulla authoritate haberi. Porrò Hebræi tradunt quod Enoch cœperit componere libros in Astronomia, & gesserit bella contra Caini posteros impios, & assumserit eum Deus in corpore & anima.

II. Rabb. חֲנִכִים *gingivæ:* & Arab. חַנָּךְ hanc *palatum*, in חכך invenies.

חנס חָנֵס *Hanes*, urbs Ægypti, à Memphi distans 180. stadijs. Esa. 30. v. 4. *quia fuerunt* בְּצֹעַן, Targ. בְּטָנֵס *in Tanes*, principes ejus,

& legati ejus (ad) חָנֵס יניעו *Hanes pertigerunt.* A
Targum עַד תַּחְפַּנְחֵס *uſq; ad Tachpanches:* ad Taphnes. Lxx. *μάτην κοπιάσωσι fruſtra laborabunt.* legerunt, יְגָעוּ חָנֵס, ob literarum סֹ, & vocum יְגִיעוּ & יְגָעוּ ſimilitudinem. Benjamin in Itiner. ſcribit טונים eſſe inſulam, quæ aliâs חָנֵס appelletur, & à Damiata unius diei itinere per mare diſtet.

חָנַף. חָנַף *ſimulavit, diſſimulavit, hypocrita, modò juſtus modò impius fuit; dolosè, fraudulenter, malitiosè, iniquè, impiè egit, occultè peccavit: perſonam accepit, ſimulator fuit.* Per metaphoram, *corruptus, impurus, pollutus, contaminatus fuit,* cùm ad inanimata transfertur. Eſa. 24. *& terra* חָנְפָה, Targum חָבַת *peccavit.* Lxx. *ἠνόμησε iniquè egit.* Jerem. 23. verſ. 11. *etiam propheta, etiam ſacerdos* חָנֵפוּ *peccaverunt;* hypocritæ fuerunt. Targum נְגִבוּ אוֹרְחָתְהוֹן *ſuffurati ſunt vias ſuas.* Lxx. *ἐμολύνθησαν polluti ſunt.* Jerem. 3. *non* חָנוּף, Targum מִחַב תְּחוּב *peccando peccabit terra.* Pſalm. 106. וַתֶּחֱנַף, Targum וְאִסְתְּנַפַּת *& polluta fuit terra cum ſanguinibus.* Hiphil הֶחְנִיף, Targum אַחֲנַף *reum fecit, polluit, contaminavit.* Num. 35. *nec* תַּחֲנִיפוּ, Targum תְּחַיְבוּן *ream facietis terram.* Lxx. *φονοκλονήσητε occidetis.*

Nomen חָנֵף, Chald. חָנִיף *ſimulator, diſſimulator, hypocrita, modò juſtus modò impius,* vel foris bonus, intus malus, *peccator, delator, proditor, ſuſurro:* Plur. חֲנֵפִים, Chald. חֲנִיפִין *hypocritæ.*

Syr. חַנְפִין *gentiles, ethnici, apoſtatæ.* Job. D
8. *& expectatio* חָנֵף, Targ. דִּילַטּוֹר *delatoris.* Pſalm. 44. וַחֲנֵפֵי לֵב *& ſimulatores corde.* Targum וּזְחוּחֵי לִבָּא *& ſuperbi corde.* Eſa. 33. *apprehendit tremor* חֲנֵפִים *hypocritas.* Lxx. *τοὺς ἀσεβεῖς impios.* Syr. Matth. 18. v. 7. *erit tibi velut ὁ ἐθνικὸς,* Syr. חַנְפָא *gentilis.* Matth. 10. *in vijs* חַנְפָא *gentium ne ambuletis.* 1. Cor. 12. verſ. 2. *ſcitis quòd ἔθνη,* Syr. חַנְפָא *gentes fuiſtis.*

חֹנֶף & חֲנֵפָה, Chald. חֲנוּפָא *ſimulatio, hypocriſis, fallacia, iniquitas.* Eſa. 32. *ut faciat* חָנֵף *ſimulationem.* Targ. שָׁקַר *fallaciam.* Lxx. *ἀνομίαν iniquitatem.* Jerem. 23. *à prophetis Jeruſalem egreſſa eſt* חֲנֵפָה *hypocriſis in univerſam terram.* Lxx. *μολυσμὸς pollutio.*

Rabb. יְחַנִּיף *percutiet.*

Alcor. 2. חַנִּיפָא & חַנִּיפָא *incredulus.*

חֲנָן. Arab. cum ח punctato, חֲנוּן chanos *porcus, porculus, porcellus lactens:* Plural. חֲנָנִין chanânis *porcelli lactentes.* Foemin. חֲנוּצָה chanoſa *porca, porcella.*

חָנֵק duo ſignificata habet. I. חָנַק, Syr. חְנַק, Arab. cum ח punctato, חֲנַק chanac *præfocavit, ſuffocavit, ſtrangulavit, ſuſpendit, necavit:* Metaphoricè, *moleſtia affecit, inſidiatus eſt.* Syr. Matth. 27. verſ. 5. *abiens* חָנַק נַפְשֵׁהּ *ſtrangulavit ſeipſum.* Arab. Matth. 12. v. 7. *& ortæ ſunt ſpinæ* וּחְנָקָה *& ſuffocârunt illud.* Niphal נֶחְנַק, Chald. אִתְחְנַק, Arabic. אֵחְתְנַק achtanac *ſuffocatus, ſtrangulatus fuit.* 2. Sam. 19. *& præcepit ſuper domum ſuam* וַיֶּחְנָק, Targ. וְאִתְחְנַק *& ſtrangulavit ſe.* Arab. Matth. 27. verſ. 5. וּמְצִי וְאֵחְתְנַק *& abiit & ſuſpendit ſe.* Luc. 8. וְאִתְחְנָקוּ *& ſuffocati ſunt.* 2. Cor. 3. v. 4. *ſed non* נֵחְתְנַק *præfocabimur.* Piel חִנֵּק, Syr. חְנַק *ſuffocavit.* Nahum. 2. verſ. 12. & מְחַנֵּק, Targum מְשַׁנֵּק *ſtrangulabat leænis ſuis.* Syr. Matth. 13. וְחַנָּקוּהִי *& ſuffocârunt illud.* Paſſ. אִתְחְנַק *ſuffocatus fuit.* Marci 5. וְאִתְחְנָקוּ *& ſuffocata ſunt in aquis.* Luc. 8. v. 14. מִתְחַנְּקִין *ſuffocantur.*

Nom. מַחֲנָק, Arab. חַנְקָא chanca *præfocatio, ſtrangulatio, moleſtia.* Job. 7. *& elegit* מַחֲנָק, Targ. שַׁרְנוֹקָא *ſtrangulationem anima mea.*

Syriac. חַנָקָא & מַחֲנוּקִית, Arabic. מַחְנָקָה machnaca *laqueus,* quo quis ſtrangulatur. Rambam מְכַנְּקָה eſt חוֹנֶקֶת.

✱ Rabb. חֶנֶק *ſuffocatio, ſtrangulatio:* unum ex quatuor ſuppliciorũ generibus apud Judæos. Immergebatur aliquis in fimum, uſq; ad genua, & involvebatur collum ejus linteo duro, quod unus huc alter illuc trahebat donec efflaret animã. Hæc levius ſupplicij genus habebatur. Et ab Hebræis ſemper intelligitur, ubi genus ſuplicij non exprimitur. Strangulabantur autem ſex hominum genera: 1. percutiens patrem & matrẽ. 2. furans animam de Iſrael. 3. ſenex contradicens conſiſtorio. 4. pſeudopropheta, & prophetans in nomine idoli. 5. rem habens cum uxore alterius. 6. traducens filiam ſacerdotis, & ſubagitans eam. Porrò ſtrãgulationi ſucceſſit צְלִיבָה *crucifixio,* ſub Romanis, qui vivos in crucẽ agebant. de quo in מוֹת vide.

Rabb. הַמַּחֲנָק *angina,* præfocans hominem. מַחֲנַק הָרֶחֶם *ſuffocatio matricis.*

חָנוּק *interula.*

חַנָּקִין *vincula:* item *gradus ſcalæ.*

Arab. חַנַק chanc, & חַוָאנִיק chavanic, & אִחְתִנָאק ichtinac *ſuffocatio, ſtrangulatio, & angina,* quæ non ſecus quàm laqueus præfocans enecat. אִחְתִנָאק אַלְרַחֶם ichtinac alraham *ſuffocatio matricis:* in Avic.

חַאנַק chanic *ſtrangulator, præfocator, incubus,* nocturna corporis ſuffocatio quædam. חַאנַק אַלְנֶמֶר chanic alnemer *ſtrangulator leopardi,* aconiti ſpecies, ex qua factus pulvis interficit leopardos: *pardalianches.* חַאנַק אַלְדִיב chanic aldib *ſtrangula-*

✱ Vide col. 987. lit. c.

gulator lupi; altera Aconiti ſpecies, ex qua A factus pulvis interficit lupos, *luparia*.

מַחנוּק machnuc, & מְחֻנָּק muchtanac, & מְנֻחָנָק *præfocatus*: item, *retentus*, *reconditus*: in Avic.

חֲנָקָה chinaca *forum piſcarium*; ubi piſces venduntur.

חַנְקָה chanca *crepida*, *ſolea*.

II. Arab. cum ח non punctato, חנק hanac *inſidiatus fuit*. Marci 6. v. 19. & *Herodias* חַנְקָה עליה *inſidiabatur illi*.

חנת. Hebr. חֲנִיָּה *haſta*, in חָנָה invenies.

Arab. cum ח & ת punctatis, חנת chanath, & אַחְתַּנַת atchanath *pejeravit*, *perjuravit*. B Matth. 5. v. 33. לא תחנת פי ימינך *non perjurabis in juramento tuo*. חַנַּת channath *perjurum fecit alterum*.

Nom. חַנְתִּי chunte *hermophrodites*, maſculus & fœmina: item, *aphodilus*, in Avic. מחנתון in Geograph.

Pſalm. 55. אלחנת פי וסט מסאכנהם *nequitia in medio tabernaculorum eorum*.

חסס. duo ſignificata habet. I. Arabic. חסס *ſenſit*, in חשש invenies. C

II. Arab. cum ה punctato, חסס chaſas *defecit*, *defuit*. חסה chiſſa, & חסאסה chaſeſa *negligentia*, *inertia*. חסים chaſis *vilis*.

Talm. חַס, Arabic. חסה vel חסא châſa Matth. chas, cherbas *lactuca*: Plur. Talm. חסין, Arabicè חס *lactucæ*. Diminut. חסיסה chuſaiſah *lactucula*, *lactucella*. חס אלחמאר chas alchamar *lactuca aſini*. אחסא in Geograph.

חסב duo ſignificata habet. I. Arab. חסב haſab *æſtimavit*; in חָשַׁב invenies. D

II. Arab. חסב *ſufficit*, *contentus fuit*. Matth. 10. חסב *ſufficit diſcipulo*. Joh. 14. *oſtende nobis Patrem* וחסבנא *& contenti ſumus*: ſufficit nobis.

חסד duo ſignificata habet. I. חֶסֶד, Chaldaic. חַסַד, Rabb. חֲסִידוּת *pietas*, *probitas*, *bonitas*, *benignitas*, *benevolentia*, *beneficentia*, *beneficium*, exceſſus boni in non promeritum, quicquid officij præſtatur alteri ſine compenſatione, *gratitudo*, *gratia*: Plur. חֲסָדִים, Chald. חַסְדִין *beneficia*. Gen. 24. *& fac* חֶסֶד, Targ. טֵיבוּ *bonitatem cum domino meo Abraham*: benefac domino meo, hoc ipſi beneficium præſta. Jud. 8. v. 35. *nec fecerunt* חֶסֶד *bonitatem cum domo Jerubaal Gideonis*: *juxta omne* טוֹבָה *bonum quod fecit cum Iſrael*: nullis beneficijs affecerunt familiam Gideonis. 1. Sam. 9. *faciam cum ipſo* חֶסֶד אֱלֹהִים *bonitatem Dei*: præſtabo ei beneficium magnum; quod erit Deo gratum. Mich. 7. *quia volens* חֶסֶד *bonitatem ipſe*. Pſalm. 141. v. 5. *percutiat me juſtus* (in) חֶסֶד *bonitate*: elli- E

pſis ב *in*. 2. Sam. 15. *reduc fratres tuos tecum, & fac cum illis* חֶסֶד וֶאֱמֶת, Targum טֵיבוּ וְקוּשְׁטָא *bonitatem, & veritatem*. Ubi חֶסֶד *bonitas*, eſt, cum alteri benefacimus ex gratia; אֱמֶת *veritas*, cū promiſſis ſtamus, cum benefacimus ex promiſſione, pacto, debito. ſic Deus fecit חֶסֶד cū Abrahamo, ſed אֱמֶת cum Jacobo. Eſther 2. *& placuit puella oculis ejus, & aſſecuta eſt* חֶסֶד *bonitatem in oculis ejus*: gratiam, favorem. Eſa. 40. *omnis caro fœnum, & omnis* חַסְדּוֹ *bonitas ejus ſicut flos agri*. Lxx. δόξα *gloria*. & ita citat Petrus. Gen. 32. *minor ſum omnibus* הַחֲסָדִים, Targ. חֶסְדִין *bonitatibus*, *& omni* הָאֱמֶת *veritate, quam feciſti cum ſervo tuo*. Targ. טָבְוָן *bonis*.

Syr. בֵּית חַסְדָּא *βηθ-ἐσδὰ domus bonitatis*; + locus, ubi aquæ motu ſanabantur ægroti. Joh. 5.

חָסִיד, Chald. חַסִיד *pius*, *probus*, *bonus*, *benignus*, *benevolus ac beneficus*, qui benefacit alteri, qui facit juxta ſtatutum & judicium. Plur. חֲסִידִים, Chald. חַסִידִין *pij*, *probi*, *boni*, *benefici*. Jerem. 3. v. 12. *quia* חָסִיד *pius ego ſum*, *dicit Dominus*. Targum מְסַגֵּי לְמֶעְבַּד טָבְוָן *multiplicans facere bonitates*. Pſalm. 32. verſ. 6. *pro hoc orabit ad te omnis* חָסִיד *pius*. ¶ Quando uſurpatur ad Deum relatum, ſignificat *eum qui à Deo beneficium accipit*; cui Deus bene vult, & bene facit. Pſalm. 4. *cognoſcite quod ſeparaverit Dominus* לוֹ חָסִיד *pium ſibi*: cui bene vult. Pſalm. 30. *pſallite Domino* חֲסִידָיו *pij ejus*: qui ejus bonitatem experti eſtis. Prov. 2. *viam* חֲסִידָיו *piorum ſuorum cuſtodiet*. Lxx. διλαβουμένων αὐτὸν *reverentium eum*. ¶ Hinc חֲסִידִים *pij*, dicti ſunt *Judæi ſtudio Legis occupati*, in ſtudio pietatis ſeſe exercentes: poſteri Jonadabi filij Rechab, de quibus Jerem. 35. qui ſumma pietate & religione Deo ſerviebant, quiq; in religione ſua, etiam perſecutionis tempore, conſtantes manebant: ſicut contra רְשָׁעִים *impij*, transfugæ. de quibus, 1. Machab. 7. v. 13. *& primi*, ἀσιδαῖοι *Aſidæi qui erant in filijs Iſrael*. Hi poſtea dicti fuerunt הַשּׁוֹנִים *rebelles*, *ſeditioſi*, quòd ſeditiones moverent. Inde eſt vocabulum ἔσσαιοι *Eſſeni*, quod Judæi אשינוש ſcribunt. Iidem dicti fuerunt נְזִירִים *ſeparati*; quòd remoti à conſpectu hominum, rerum contemplationi vacarent, & in interiori Judæa ad occidentem vergente degerent. הנזירים הנקראים אשינוש הם חסירים Maccab. 14. v. 6. *qui dicuntur ex Judæis* ἀσιδαῖοι *Aſidæi*, quibus præeſt Judas Maccabæus, bella nutriunt & ſeditiones movent, non ſinentes regnum quietem aſſequi. Horum autor fuit יְהוּדָה הַגְּלִילִי *Judas Galilæus*,

+ Vide col. 620. lit. A.

Galilæus, cujus fit mentio, Act. 5. poſt natum Chriſtum anno undecimo, qui docuit indignum eſſe ut hominibus quis imperet præter ſolum Deum; ac quis appelletur dominus, niſi Deus. Cæſarem igitur non appellandum dominum; nec illi dandum tributum; nec pro Cæſaris & Romanorum ſalute offerenda ſacrificia. Et poſt Phariſæos & Zadducæos introduxit hanc ſectam, quæ cauſam à Romanis deficiendi Judæis attulit. Ejus nulla fit in Evangelio mentio, quòd remota eſſet à conſpectu hominum, aut tempore Chriſti nondum ſatis nota, nec cum hoc congreſſa. Porrò *Eſſeni*, erant novum genus philoſophorum, ut Pythagoræi, ſtudio Legis occupati, & proferêtes doctrinam phyſicam de natura herbarum & animalium: bonis moribus prędditi: ſuis laboribus victitantes: amantes judicium, & odientes avaritiam: cum fœminis nullum habentes commercium: divitias habentes communes: neminem admittentes in ſuum conſortium, qui ullius culpæ, vel leviſſimæ, ſibi fuerit conſcius: & convenarum affluxu augeſcentes.

חֲסִידָה avis pia, benefica & grata, *ciconia*, quam *pietatis cultricem* appellat Petronius arbiter. Et Solinus: *Ciconÿs pietas eximia ineſt. Etenim quantum temporis ſuis fœtibus educandis elargiuntur, tantum & ipſæ à pullis ſuis invicem aluntur.* Levit. 11. verſ. 19. & הַחֲסִידָה, Targ. חַוָרְיְתָא *ciconiam.* Jerem. 8. v. 7. *etiam* חֲסִידָה, Targ. חַוָרְיְתָא *ciconia in cœlo novit tempora ſua.* Lxx. ἔγνω. Ciconia in aëre, hoc eſt, in excelſis turribus aut arboribus deſerti nidificans, novit tempora ſua, ut alio in loco degat in autumno & hyeme: alio in vere & æſtate. Pſal. 104. חֲסִידָה *ciconia, abietes domus ejus.* ciconiæ nidificant in abietibus, tanquam excelſis arboribus. In Jobo autem per contrarium חֲסִידָה dicitur avis impia & crudelis, *ſtruthiocamelus*; qui non fovet ova ſua, ut aliæ aves; ſed relinquit in terra ut in pulvere calefiant, & abhorret à pullis, tanquam non ſuis: deſerit ova, & in pullos eſt ἀστοργος. Job. 39. *ſi pennam* חֲסִידָה *ciconiæ, & plumam.* Targum חַוָרְיְתָא *ciconiæ & accipitris.* ut נְצָה ſit nomen avis, cui ſequens deſcriptio conveniat, nec ad חֲסִידָה pertineat. Caput huic aliti exiguum, cerebrum verò nullum. Hinc tam ſtolida, ut abſq; delectu, quicquid tetigerit, voret, & cum collum frutice occultaverit, ſeſe latere exiſtimet. Idem aliqui de perdice ferunt; & inter quadrupedes, de bubalo ſeu bubalide; inter piſces, de ſciæna.

VERB. HITHpael חִתַּחֲסֵר *pium ſe præbuit.* 2. Sam. 22. & Pſal. 18. עִם חָסִיד תִּתַּחַסָּד *cum pio te pium præbebis.*

PROpr. Syr. בֵּית חַסְדָּא βηθεσδᾶ *domus benignitatis:* piſcina Siloa, quæ & probatica: quod ſingulis annis infirmos ſanaret.

II. Per antiphraſin, חֶסֶד, Chald. חַסּוּדָא, Syr. חֶסֶד, Rabbin. חִסּוּד *impietas, immiſericordia, crudelitas, ingratitudo, crimen, opprobrium, ignominia, maleficium.* Levit. 20. חֶסֶד *impietas eſt.* Targ. קְלָנָא *ignominia:* opprobrium. Prov. 14. *juſtitia exaltabit gentem,* וְחֶסֶד *ſed opprobrium populorum* (eſt) *peccatum.* Proverb. 28. *feſtinans diteſcere vir mali oculi: & non cognoſcet quòd* חֶסֶד *opprobrium veniet* (ſuper) *eum.* Targ. חוֹסְרָנָא *defectus.* legit חֶסֶר, ob literarum רר ſimilitudinẽ. quamvis & quædam exempla ita habeat. Lxx. *& non novit quod* ἐλεήμων *miſericors dominabitur ei.* accepit ſignificatione priori. Hieron. *egeſtas.* [illegible] Chald. Gen. 34. חַרְפָּה, Targ. חַסּוּדָא *probrum eſt nobis.* Syr. Luc. 1. v. 25. *ut auferret* τὸ ὀνειδός μου, Syr. חִסְרִי *opprobrium meum.* Rom. 15. v. 3. חִסְדָּא *opprobrium opprobantium tibi, cecidit ſuper me.*

VERB. Piel חִסֵּר, Chald. & Syr. חַסֵּר *exprobravit, probro ſeu opprobrio affecit, cõviciatus, criminatus eſt, omnem bonitatẽ detraxit.* Prov. 25. v. 9. *ſecretum alterius ne reveles, ne* יְחַסֶּרְךָ, Targ. נְחַסְרֵךְ *probris afficiat te audiens:* ne omnis bonitatis expertem te exiſtimet. Chald. Pſal. 119. *& reſpondebo* חוֹרְפִי, Targ. מְחַסְּרִי *convicianti me verbum.* Pſal. 44. *à voce* מְחָרֵף. Targ. דְמְחַסֵּר *conviciantis.* Syr. Matth. 5. דְמְחַסְּרִין *qui probris afficiunt vos.* Marci 16. v. 14. וְחַסֵּר *& exprobravit ipſis exiguam fidem.* Rom. 15. v. 3. *probrum* דְמְחַסְּדָנֵיךְ *opprobrantium tibi, cecidit ſuper me.* PASS. Syr. אִתְחַסַּר *probris affectus eſt.*

מְחַסְּדָנִין *conviciator, criminator:* Plur. מְחַסְּדָנִין *conviciatores.* Arab. Alc. 4. יַחְסְרוּן.

חסה duo ſignific. habet. I. חָסָה *fidit, confidit, ſperavit,* protectionem aut latibulũ quæſivit vel habuit, recepit ſe in locum ubi ſit tectus aut tutus à cœli aliave injuria, *confugit, hoſpitatus eſt.* Conſtruit. cum ב *in.* Pſ. 6. *Domine Deus* בְּךָ חָסִיתִי, Targ. בָּךְ סַבְּרֵת *in te ſperavi.* Zophon. 2. וְחָסוּ, Targ. וְיִתְרַחֲצוּן *& confident in nomine Domini.* Jud. 9. *venite* חֲסוּ *confidite in umbra mea.* Targ. שְׁרוּ *habitate.* Prov. 14. וְחוֹסֶה, Targ. וּרְתֵכֵל *& ſperat in morte ejus juſtus.* Deut. 32. חָסוּ, Targ. חֲנוּ רְחִיצִין *ſperabant in eo.*

NOM. מַחְסֶה & חָסוּת *tegmen, tegumentum,* prote-

protectio, latibulum, receptaculum, hospitium, receptus, perfugium, ubi quis tutus est contra cœli alias ve injurias. Job. 24. *ab imbribus montium madefiunt, & absq; מַחְסֶה receptaculo amplectuntur petram.* Targ. מַשְׁרוּ *habitatione.* Esa. 25. v. 7. מַחְסֶה *latibulum ab imbre, umbra ab æstu.* Esa. 4. וּלְמַחְסֶה *& in perfugium & latibulum ab imbre & pluvia.* Joel. 3. *Dominus est* מַחְסֶה *protectio populo suo.* Targ. סַמְכָא *fulcrum.* Lxx. φείσεται *parcet:* à חוס. Prov. 14. *& filijs ejus erit* מַחְסֶה, Targ. תּוּכְלָן *spes.* Psalm. 46. *Deus nobis* מַחְסֶה *protectio & munitio.* Lxx. καταφυγὴ *refugium.* Psalm. 62. מַחְסִי *protectio mea in Deo.* Lxx. ἐλπίς μου *spes mea.* B

Rabb. חַסִית *genus cæpæ.*

II. Syr. חָסָה idem quod חוס, *misericors, pius, innoxius fuit.* Piel חַסֵּי *expiavit.* Hebr. 2. v. 17. מְחַסֵּא *expians peccata.* Matth. 27. v. 24. מְחַסֵּי *innoxius sum à sanguine istius,*

Nom. חַסִי *pius, innocens.* Act. 2. *nec dabis* חַסְיָךְ *pium tuum videre corruptionem.*

Arab. חסי & חסא *præter.*

חסך Arab. חַסְכָּה: Plur. חַסֵּךְ hasec *tribulus, tribulus aquaticus:* Medicis. Gen. 4. שׁוּכָא C חסכא ינבתא לך *spinam & tribulum producet tibi.* חסך מן אלכלב hesec min alquelb *collare canis, millus.*

חסך *prohibuit,* in חָשַׂךְ invenies.

חסל duo significata habet. I. חָסַל, Chald. חַסֵּל *complevit, absolvit, finivit, confecit:* in malum, *perdidit, consumsit, absumsit.* Deut. 28. *quia* יַחְסְלִנּוּ, Targ. יְחַסְלִנֵּהּ *absumet illud locusta.* Lxx. κατέδεται *comedet.*

Nom. חָסִיל *locusta,* fruges comedens. D Joel. 1. *comedit* הֶחָסִיל, Targ. שְׁמוּטָא *locusta.* Esa. 33. *& colligetur spolium vestrum collectione* הֶחָסִיל *locustæ:* sicut homines excurrunt ad colligendas locustas.

Rabb. חֲסַל, Foem. חֲסָלָה *finis,* completio libri.

Verb. חָסַל *finitus fuit.*

II. Chald. חְסַל: Piel חַסֵּל complevit tempus lactandi puerum, *ablactavit.* 1. Reg. 11. וַחְתַּמְלְהוּ, Targum וְחַסַּלְתֵּהּ *& ablactavit eum Thahpenes.* Pass. אִתְחַסַּל *ablactatus fuit.* Gen. E 21. v. 7. *& crevit puer* וַיִּגְמַל, Targ. וְאִתְחַסַּל *& ablactatus fuit.*

Nom. חַסִּיל *ablactatus:* Pl. חַסִּילִין *ablactati.*

חסם tria significata habet. I. חָסַם, Chald. חַסֵּם *ligavit, clausit, occlusit, obstruxit, obturavit os,* ne edat aut mordeat, *obturavit nares.* Deut. 25. *non* תַּחְסֹם שׁוֹר *ligabis bovem.* Targum תְּחוֹר פּוּם תּוֹרָא *obturabis os bovis:* prohibetur capistro impediri jumentum triturans, quo minus spicas carpere, eisq; pasci possit. Ezech. 39. וְחֹסְמֹת *& occludens* (obstruens) *ipsa prætereuntes.* ne possint præterire ob fœtoris multitudinem; aut, efficiens ut prætereuntes obturent nares suos, ob fœtorem interfectorum.

Nom. מַחְסוֹם *capistrum* quod ori bovis triturantis circumligatur, ne de tritico comedat. Psal. 39. *custodiam ori meo* מַחְסוֹם, Targum וְמַמָּא *capistrum.* Lxx. φυλαξὼ *custodiam.*

Rabb. חסום quicquid ponitur in ore jumenti, ne edat vel mordeat: item, quovas obturatur, Stöpsel.

II. Syr. חָסַם *æmulatus est;* vel in bonum, *cupidè imitatus, studiosè sectatus fuit:* vel in malum, *invidit, indignatus fuit, fascinavit.* 1. Cor. 13. v. 4. *non* חָסֵם *invidet charitas.* Act. 17. v. 5. וְחָסְמוּ *indignati* seu *commoti sunt invidia Judæi.* Gal. 5. v. 6. וְחָסְמִין *& invidentes alter alteri.* Gal. 3. v. 1. *quis* חָסֵם *fascinat vos?* Tit. 2. רְחָסֵם *quod æmuletur in operibus bonis.* Gal. 4. *ut sint* חָסְמִין *æmulatores ipsorum.* Pass. Piel. אִתְחַסַּם *æmulatus fuit.* Gal. 4. v. 18. וְתִתְחַסְמוּן *ut æmulemini in re bona.*

Nom. חַסְמָא *invidia.* Luc. 6. vers. 11. *impleti sunt* ἀνοίας *amentia.* Syr. חַסְמָא *invidia.*

III. Arab. חסם *abscisio:* in Avic.

חסן tria significat. habet. I. חָסוֹן & חֲסִין, Chal. & Syr. חַסִין & עַשִׁין *fortis, robustus:* in malum, *durus, terribilis, impudens:* Plural. Chald. חֲסִינִין: Foem. Chald. חֲסִינָא & עַשִׁינָא *terribilis:* Plural. חֲסִינָן *terribilia.* Esa. 1. v. 31. *& erit* הַחָסוֹן *robustus in stuppam, & fabricator ejus in scintillam:* de idolo. Amos 2. v. 8. וְחָסוֹן, Targ. וְחַסִין *& robustus ipse ut quercus.* Psalm. 89. v. 9. *quis sicut tu* חֲסִין יָהּ, Targ. חַסִינָא דַּיְיָ *fortis Domini?* quasi esset in Regimine.

Chald. חֶסֶן *robur, fortitudo.* Dan. 4. *in robore* חֲסָנִי *fortitudinis meæ:* Plur. חֲסָנִין *munitiones validæ, arces, castella.*

Verb. Chald. & Syr. חֲסַן & עֲשַׁן *fortis, robustus fuit, prævaluit, obtinuit, potitus est, possedit.* Chald. Psalm. 37. לְרִשְׁתָּ, Targ. לְמֶחְסַן *ad possidendum terram.* Dan. 7. וְיַחְסְנוּן *& obtinebunt regnum.* Syr. Matth. 16. v. 18. *non* וְעַשִׁין בֵּהּ *prævalebunt ei.* Luc. 23. v. 23. *& invalescet clamor illorum.* Piel חַסֵּן: Hiphil הַחְסִין, Chald. אַעְשַׁן *idem: potitus est, possedit.* Dan. 7. *& regnum* הַחְסָנוּ *obtinuerunt sancti.* Ibidem. וַיַחְסְנוּן *& obtinebunt regnum in seculum.* Pass. Chald. אִתְחַסַּן, Syr. אִתְחַסַּן *roboravit se, continuit, cohibuit se, patiens fuit.* Chald. Gen. 43. וַיִּתְאַפַּק, Targ. וְאִתְחַסַּן *& continuit se.* 1. Sam. 13. וָאֶתְאַפַּק, Targ. וְאִתְחַסֶּנֶת *& roboravi me, & obtuli holocaustum.* Syr. 1. Cor. 16. וְאִתְחַסָּנוּ *& roboramini.*

אֲחֻסְנָא *possessio, hæreditas.*

II. Per metaphoram, חֶסֶן, Chald. חוסן *robur, thesau-*

thesaurus præcipuus, divitiæ, sicut חַיִל in quibus robur hominum consistit tempore angustiæ; *refugium hominis* in calamitate & necessitate; *opes*, quas ad robur & præsidium homines collocant, reponunt & servant. Jerem. 20. v. 5. *& dabo omnes* חֹסֶן, Targ. עוֹתַר *divitias urbis hujus*. Esa. 33. *& erit fides tempore suo* חֹסֶן, Targ. תֻּקְפָּא *robur, salus*. Prov. 15. v. 6. *in domo justi* חֹסֶן *thesaurus multus*. Ezech. 22. v. 25. חֹסֶן, Targ. עוֹתַר *divitias & gloriam accipient*.

VERB. NIPHAL נֶחְסַן *reconditus, repositus fuit*. Esa. 23. v. 18. *nec* יֵחָסֵן, Targ. יִתְגְּנֵי *recondetur*: ut asservetur in præsidium.

Rabb. חֶסִין *scrinium, theca frumenti, horreum, thesaurus*. ✠ Chald. חוסנין *granaria*.

III. Arab. חסן hasan *bonus, bellus, pulcer, formosus, jucundus fuit, placuit*. Psalm. 147. *Deo nostro* יחסן *jucunda erit laudatio*: placebit. Act. 10. v. 15. וחסנת *& placuit hic sermo*. PIEL. חִסֵּן: HIPHIL אֶחְסַן ahsen *bene fecit*. Genes. 12. ויחסנוא אלי *& benefacient mihi propter te*. Psal. 116. *Dominus* אַחְסַן *bene fecit mihi*. Luc. 11. v. 13. תחסנוא אן תמנחוא *bene facitis quod datis filiis vestris dona bona*. Deut. 5. מְחַסֵּן mohsin *benefaciens tibi*. Alc. 2. וַאֲחַסְנוּא אַן אַלַּה יְחִב *& benefacite, quia Deus diligit benefacientes*. PASS. אסתחסן *bonum se effecit*. 2. Cor. 10. vers. 4. תסתחסנון *bonos vos efficietis*. Geogr. אַסְתַּחְסַנְתּ *& placuit mihi*.

NOM. חסן hasen *bonus, bellus, formosus, pulcer, honestus*. Gen. 1. וראי אללה כלמא הלק *& vidit Deus omne quod creaverat, & ecce erat bonum valde*. Gen. 12. *mulier* חסנא גדא *pulcra valde*.

חַסִין hasin *bonus*. ✠ אחסן ahsan *melior*. ✠ חסן *forma*.

חַסָנָה hasana *bonum, bonitas, beneficentia, beneficium, præmium*: PLUR. חַסָנָאת *bona*. ✠ חַסַנָא *bene*.

חסף duo significata habet. I. Chald. חַסַף, Syr. חַצַף, Arab. חַזַף chasaf, cum ח punctato, vas ex terra, *testa, fictile, tegula*. literis זס permutatis. Chald. Levit. 11. *vas* חַרְשׁ, חַסַף *testæ*. Syriac. 2. Corinth. 4. *in vase* בְּחַצְפָּא *testæ*. PLUR. Arab. אחזאף achzaf *testæ, tegulæ*.

Rabb. חוספנית *ulcus* vel *scabies* instar testæ sicca.

מחספס *pyxis*, arcula sachari, vas testaceũ.

אַחְסַף & חַסַף *panniculus circa faciem*.

II. Arab. cum ח punctato, חסף chasef *evertit, subvertit*. Gen. 13. *priusquam* יַחְסֵף *subverteret Dominus Sodomam*. PASSIV. אנחסף anchasaf *subversus fuit*: de sole, *eclipsatus fuit*. חַסַף אַלְקַמַר *eclipsatur luna*: Cap. Resur. In Geogr. אַלְאַרְץ אַלְמַחְסוּפַה *terra subversa*.

NOM. חַסַף *subversio*.

חסר tria signific. habet. I. חסר, Chald. חסר *defecit, defuit, indiguit, caruit, destitutus, imminutus fuit*. 1. Reg. 17. *& scyphus olei non* חָסַר, Targ. חְסַר *defecit*. PIEL חִסֵּר, Chald. חַסֵּר: & HIPHIL הֶחְסִיר *deficere fecit, subtraxit, minuit, imminuit, fraudavit, defraudavit*: absolutè, *defecit*. Psal. 8. וַתְחַסְּרֵהוּ *& minuisti eum paululum à Deo*. Eccl. 8. וּמְחַסֵּר *& minuens animam meam à bono*: fraudans genium meum.

NOM. חָסֵר, Chald. חַסִיר *deficiens, carens, indigens, vacuus*. Prov. 12. וְחָסֵר לָחֶם *& indigens pane*. Ibidem, חֲסַר־לֵב *carens corde*: excors. Prov. 10. v. 21. *& stulti* בַּחֲסַר־לֵב *in defectu cordis morientur*: per vecordiam. concretum pro abstracto.

חֶסֶר, & חִסַּר, & מַחְסוֹר, & חִסָּרוֹן, Chald. חִסָּרוּת & חוּסְרָן *defectus, inopia, egestas imminutio*.

Syr. חסירא *quod deest, reliquum*.

II. Chald. & Syr. חַסַּר, Arab. cum ח punctato, חַסַר chasar *imminutus, damno affectus, multatus, punitus fuit*. Chald. Prov. 27. *imperiti transgrediuntur* וְנִתְנַשׁוּ, Targ. וְחִסְרִין *& multantur*. Syr. 2. Cor. 7. v. 9. *ut nihil* תחסרון *detrimenti acciperetis à nobis*. Arab. Matth. 16. v. 26. וְחַסַר נַפְסַה *& damnum accipiat anima ejus*. Luc. 19. ויחסרהא *& nocuerit ei*. Phil. 3. v. 7. *propter quem* חַסַרְת *multatus sum omnibus rebus*. 1. Cor. 9. v. 13. *ne* אַחְסַר *minuam fratrem meum*: offendam. PIEL. Arabic. חַסַּר chassar *stragem edidit, damnum dedit*.

NOM. חִסָּארַה chisara *damnum*: PLURAL. חַסָּאיר chasair *damna*.

חֻסְרָן chusran *diminutio, perditio*.

תַּחְסִיר tachsir *strages, clades, naufragium*.

מַחְסוּר machsur *perditus*: PLURAL. מַחְסוּרִין *perditi*.

אִחְתִסַאר ichtisar *diminutio, brevitas, abbreviatio*. בְּאִחְתִסַאר biichtisar *breviter*.

מֻחְתַסַר muchtasar *abbreviatus, brevis*.

III. Arab. sine ח punctato, חסר hasar *stipavit, obturavit*.

חסארי haisari *scæva*.

חַסִארַה hasira *raia*, pisces.

חעף Arab. חעיף *sufflatio*: in Avic.

חפף tria signific. habet. I. חָפַף, Chald. חָפַף & חַף *texit, protexit, operuit, velavit, abscondit, occultavit, involvit*. Deut. 33. v. 12. חוֹפֵף *protegens super ipso omni die*. Targ. יְהֵא מָגֵן *erit protegens*: muniens. Hieron. *quasi in thalamo tota die morabitur*. respexit ad חֻפָּה *thalamus*.

NOM. חַף, Chald. חֲפִיף *tectus, involutus, opertus*. Job. 33. v. 9. *immundus sum absq; transgressione*, חַף *tectus ego, & non iniquitas mihi*. Targ. שְׁוִיג *lotus*: ablutus, mundus à peccato in

to in loquela. Al. נָקִי, Lxx. ἄμεμπτος & *irreprehensibilis*. Rabb. enim est חַף *pexus, mundus*, ut mox dicetur: caput enim pexum fit mundum. A

חַף *portus*, in חוף habes.

חֵפָה, Chald. חֶפָּא *protectio, protectorium, velum, operimentum, tegumentum, velamen.* Esa. 4. v. 5. *& super omni gloria erit* חֻפָּה *protectorium*: velum: & illud velamen erit ipsis umbra diurna, contra æstum solis. Psalm. 19. v. 5. *& ipse similis est sponso egredienti* מֵחֻפָּתוֹ, Targum מְנָנוּנֵהּ *ex protectorio suo*: ex thalamo suo. Sol manè oriens, & luce sua seu splendore totum orbem illustrans & exhilarans, similis est sponso pulcerrimo & ornatissimo, egredienti ex velo, sub quo facta est desponsatio, cui omnes læti gratulantur. Judæi enim hoc nomine appellant *velum*, quatuor vectibus extensum, sub quo tanquam sub cœlo quodam, sponsus & sponsa desponsantur: deinde ipsam *desponsationem & nuptias*. Joel. 2. *egrediatur sponsus* מֵחֶדְרוֹ *ex cubiculo suo*. Targ. מֵאַרְעוֹן בֵּית מִשְׁכְּבֵהּ *ex conclavi domus cubilis sui, & sponsa* מַחֻפָּתָהּ, Targ. מְבֵית גְּנוּנֵהּ *de domo thalami sui*. B C

II. Rabbin. חָפַף *pexit, pectine purgavit, mundavit.*

Nom. חֵפָה *pecten.* חֲפִיפָה *pectinatio*: ut eum dicunt, נזיר לא יָחֹף אֶת רֹאשׁוֹ *Nazaræus non pexat caput suum.* &, הָרֹאשׁ יִטָּהֵר וְיִנָּקֶה מזוה מתה בחפיפה במסרק *caput purgatur & mundatur à sordibus suis pectinatione cum pectine.* Item. Rabb. חפף *fricavit.* חפיפה *fricatio.* D

חפופית *genus ulceris.*

III. Arab. cum ח punctato, חָפַף chafaf *levis, agilis, rapidus, celer, facilis, subtilis, rarus, fungosus fuit.* יחף *subtiliabitur*; in Avicen. Piel חפף chaffaf *leviorem fecit, alleviavit, exoneravit, rarefecit, subtiliavit.* Alcor. 2. פלא יחפף עֲנִיָּם אַל יִטְרָאב *& nō allevabitur ab ipsis cruciatus.*

Nom. חָפִיף chafif *levis, celer, agilis, rapidus, facilis, rarus, subtilis, fungosus.* item *enchetidion:* Plural. חפאף chifef: Dual חפיפאן chafifan *leves.* In Geograph. *duo elementa* חפיפאן אלנאר ואלהוא *levia; ignis & aër.* E

חִפָּה chiffa *levitas, celeritas, agilitas, facilitas, raritas.* בחפה bichiffa *facilè.*

חחפיף tachfif *alleviatio, exoneratio.*

מחפף muchaffef *alleviatus.*

חָף choff *caliga, ocrea, calceamentum:* Plur. חפין chofin, & אַחְפָאף achfaf *ocreæ, caligæ, calceamenta.*

מחפוף *constrictus:* sine ח punctato, in Avicen.

חפא. Chald. חֲפָא *texit, operuit:* in sequente חפה habes. 2. Reg. 17. v. 9. וַיַּחְפְּאוּ *& absconderunt filij Israel verba non recta contra Dominum Deum suum.* Targ. וַאֲמַרוּ *& dixerunt.*

חפה. חֲפָה, Chald. חֲפָא, Arab. cum ח punctato, חַפָּא chafi *texit, operuit, velavit, occultavit, abscondidit, abdidit, celavit, negavit.* 2. Sam. 15. v. 30. חָפוּ *operuerunt quilibet caput suum.* Targ. כְּרִכוּ *involverunt.* Ibidem. *& flens, & caput ipsi* חפוי *opertum*: more lugentium. Targ. מְכָרַךְ *involutum.* Jerem. 14. v. 3, & 4. *pudore & ignominia affecti sunt* וְחָפוּ *& operuerunt caput suum:* præ pudore. solent enim pudefacti operire caput suum ne conspiciantur. Esth. 6. v. 11. *& Haman festinans in domum suam, lugens* רֹאשׁ וַחֲפוּי *& opertus capite:* præ pudore scil. & luctu. caput enim sibi obvelabant ut Hebræi, ita & Persæ, lugentes, & quos facti alicujus valde pudebat: ut qui vel mortem sibi imminere videbant; vel mortem sibi ipsis consciscere volebant. Targ. וּמִתְעַטֵף עַל רֵישֵׁהּ כַּאֲבֵלָא וְעַל בְּרַתֵּהּ וְכִסּוּפֵהּ *& velans super capite suo instar lugentis ob filiam suam, & ignominiam suam.* Contrà, Chaldæis רֵישׁ גְּלִי *caput revelatum, apertum*, denotat *animum hilarem & alacrem.* sic, Horat. lib. 2. Satyr. 3.

Nam malè res gesta, cùm velit mittere operto
Me capite in flumen. & Plaut. in Mostell. Actu 1. *fuge atq; operi caput.* & Actu 2. *capite obvoluto ut fugiat summo cum metu.* Esth. 7. *& cum verbum egressum esset ex ore regis, & faciem Haman* חָפוּ *operuerunt.* scilicet ministri. Is enim mos erat apud Persas, ut ministri regis operirent faciem ejus, cui rex irasceretur, ne amplius eum rex intueretur. vel etiam suspensorum solebant facies velari. Chaldaic. Exod. 40. וַיְכַס, Targum וְחַפָּא *& texit nubes tabernaculum.* Exod. 27. צִפָּה, Targum חַפָּא *operuit auro.* Arab. Psalm. 78. *non* יחפו *abscondent à filijs suis.* Psalm. 40. *non* אחף *abscondam justitiam tuam.* Gen. 18. *non* אחפי *abscondam ab Abrahamo.* Alcor. 3. אַן אַלֶּלָה לַא יַחְפִי עַלַיהּ שִׁי פִי אַלְאַרְץ. Niphal נֶחְפָּה, Chald. אִתְחְפָא, Arabic. חפי chufi, & אַחְתַפִי achtafi *opertus, velatus, occultatus, absconditus fuit.* Psal. 68. *alæ columbæ,* נֶחְפָּה *operta argento.* Chald. Esther 7. *& facies Haman* חָפוּ, Targum אִתְחְפִיאוּ *opertæ fuerunt.* Arabic. Psalm. 139. *non* תחף *occultabuntur à te ossa mea.* Matth. 5. *urbs non* תִּחָפֵא *abscondetur.* Alc. יִסְתַחְפוּן מִן אַלְנאס וְלַא יִסְתַחְפוּן מִן אַלֶּלָה. Psalm. 19. *non est qui* יתחפי *abscondatur à calore ejus.* Piel חִפָּה, Chald. חַפָּא *operuit.* Hiphil Arab. אחפא & אחפי achfi *abscondidit, occultavit.* Psal. 119. in Beth. *in corde meo* אַחְפִיתְ *abscondidi.* Act. 8. v. 8. וְאַחְפָאהּ *& occultavit eum.* Matth. 11. v. 25.

אלנך אַחְפַּיְתַּהוּ טן אלחכמא *quod tu abſcondiſti hoc à ſapientibus.* A

Nom. Chald. חפוי, & חָפָאָה, & תַּחְפִּית *operimentum, velamen, operculum, membrana, pannus* quo aliquid operitur & involvitur.

חפא *diluvium,* terram operiens.

Arab. מחפי muchfi *abſconditus:* Plural. מחפיין muchfiin *abſconditi.*

חַפִּי *ſecretus, arcanus:* Plur. חפיין chafiin *ſecreti, arcani.* Foem. חַפִיָּה chafia *abſconditum, abditum, ænigma, problema:* Plural. חַפִיאת chafiat *abdita.* פי חַפִיָּה *in abſcondito,* occultè. B

מחפיא *occulta.* חפיא *clam.*

חפז חָפַז *feſtinavit, celeriter motus fuit, fugit cum pavore, obſtupuit.* Deut. 19. *ne* תַּחְפְּזוּ *obſtupeſcatis.* Targum תִּתְבַּהֲתוּן *confundamini.* Job. 40. v. 18. *ecce vim facit flumini, & non* יַחְפּוֹז, Targum אִתְבְּהַל *feſtinat:* in altum attollit. 2. Reg. 7. *& vaſa quæ projecerunt* בְּחָפְזָם, Targum בְּאִתְבָּעוּתְהוֹן *cùm feſtinarent.* Pſalm. 31. *& ego dixi* בְּחָפְזִי *cùm feſtinarem.* Targum בְּאִתְבָּעוּתִי לְמֵעְרַק *cùm feſtinarem fugere.* Pſalm. 116. *ego dixi* בְּחָפְזִי, Targum בְּמֵעְרְקִי *cùm fugerem.* Niphal נֶחְפָּז *territus, obſtupefactus fuit.* Pſal. 48. *turbati ſunt,* נֶחְפָּזוּ *territi ſunt.* Targum עֲרַקוּ *fugerunt.* Pſalm. 104. *à voce tonitrui tui* יְחָפְזוּן, Targ. יִתְבַּהְלוּן *terrebuntur.* 1. Sam. 23. *& erat David* נֶחְפָּז, Targ. מְחַבְּצִי *feſtinans:* feſtinabat ire & fugere. Erat periculum magnum, quia David circumventus erat cum ſuis à Saule, ut caperetur. C

Nom. חִפָּזוֹן *feſtinatio, pavor, ſtupor.* Deut. 16. *quoniam* בְּחִפָּזוֹן, Targ. בִּבְהִילוּ *cum feſtinatione egreſſus es ex Aegypto.* D

חפט duo ſignificata habet. I. Syriac. חֲפַט: Piel חַפֵּט *concitavit, incitavit, urſit, ſolicitavit, perſuaſit, perfecit, effecit.* Marci 15. verſ. 11. חַפְּטוּ *concitârunt turbam.* Galat. 2. רחפט *qui efficax fuit per Petrum.* Paſſ. אִתְחַפַּט *concitatus, ſolicitus, ſedulus, diligens, validus, efficax fuit, ſtuduit, operam dedit.* Hebr. 4. verſ. 11. נִתְחַפַּט *demus operam.* Rom. 7. v. 5. מִתְחַפְּטִין *concitati erant in membris noſtris.* E

Nom. חַפִּיט *ſtudioſus, ſedulus, aſſiduus.*

בְּחַפִּיטוּת *ſtudium, diligẽtia, ſedulitas.* חַפִּיטָאִית & *ſedulò, diligenter, ſolicitè.* Matth. 2. *exquirite de puero* חַפִּיטָאִית *diligenter.*

II. Arab. cum ט punctato, חַפַּט hafad *ſervavit, aſſervavit, obſervavit, deprehendit, didicit, conſervavit, cuſtodivit, attendit, cavit, curavit.* Pſalm. 17. חַפַּטְרַ *cuſtodivi vias duras.* Pſalm. 12. *tu Domine* תְּחַפְּטִנָּא *cuſtodies nos.* Deut. 6. *& qui* יחפטון *ſervabunt mandata mea.* Matth. 4. verſ. 6. לְתַחְפְּטָךְ *ut cuſtodiant te.* Actor. 11. v. 10. *accepiſtis legem, ſed non* תחפטוהא *ſervaſtis eam.* Geneſ. 2. *ut coleret eum,* וַיְחַפְּטֵרַ *& cuſtoditet eum.* Alcoran. 2. חַאפְטוּא עַלַי אַלְצַלוַה *obſervate precationem.* Passiv. אִסְתַּחְפַּט *conſervatus fuit:* & אחתפט ahtafad *obſervavit, attendit, cavit.* Matth. 7. אחתפטוא *cavete vobis à pſeudoprophetis.* Gen. 17. ואחתפט *& obſerva pactum meum.* Act. 45. v. 23. *ut* יחתפט *ſervaretur Paulus laxiùs.*

Nom, חִפְט hifd *obſervatio, conſervatio, cuſtodia, memoria.*

חַפִּיט & חאפט hafid *obſervator, cuſtos, excubitor:* Plural. חַפִּיטִין hafidin *cuſtodiæ, excubitores.*

מַחְפּוּט mahfud, & מסתחפט *conſervatus, reſervatus, repoſitus.*

תַּחְפַּט tahfad, & אסתחפאט *conſervatio.*

חַפִּיט hafid *nepos, ſobrinus:* Plur. אַחְפִּיט ahfid *ſobrini.* Foem. חַפִּיטָה hafida *ſobrina, neptis.*

חַפַּט hafad *decoravit, & decorè ſapuit.*

חפל. Arab. חַפַל hafal; Paſſ. אַחְתַּפַל ahtafal *convenit.* Luc. 11. וַיִּתְחַפְּלוּא *& conveniebant contra eum.*

חַפִּיל hafil *celebris:* Plural. חִפַּאל hifel *celebres.*

מַחְפַל mahfal *turba, cœtus, conſeſſus, ſynedrion, concilium, ſynagoga:* Plur. מַחְאפִיל mahafil *concilia, ſynagogæ.*

חפן. חָפֶן, Chald. חופַן *vola, pugillus:* Dual. חָפְנַיִם, Chaldaic. חָפְנִין *volæ, pugilli:* ſunt octo קוֹמְצִין *pugni.* Eccleſ. 4. *melior eſt plenitudo* כַּף *volæ quietis, quàm plenitudo* חָפְנַיִם *duorum pugillorum laboris.* Targum מָן תְּרֵין חָפְנִין מַלְיָן *quàm duæ volæ plenæ.* Exod. 9. *accipite plenitudinem* חָפְנֵיכֶם, Targ. חָפְנֵיכוֹן *volarum veſtrarum.* Lxx. πλήρεις τὰς χεῖρας *plenas manus.*

חפס. Chald. חַפַּס *quæſivit.* in חָפַשׂ quære.

Arabic. חנפס chanfas *ſcarabæus,* in חָפַשׂ habes.

חפץ tria ſignificata habet. I. חָפֵץ *voluit.* 1. Reg. 13. הֶחְפֵּץ. Targum רְעֵי *qui vult, impleat manum ſuam.* Pſalm. 51. *ecce veritatem* חָפַצְתָּ *voluiſti in abſconditis.* Deut. 25. *& ſi non* יַחְפֹּץ, Targum יִצְבֵּי *volet accipere in uxorem cognatam ſuam.* Pſal. 51. *quia non* תַּחְפּוֹץ *voles ſacrificium, & dabo.* Deus initiò tantum voluit obedientiam; poſtea, cùm populus non poſſet non peccare, inſtituit ſacrificia.

Cum ב conſtructum exponitur, *bonam voluntatem habuit, beneplacitum habuit, complacuit, delectatus fuit, amavit, dilexit.* Gen. 34. *quia*

34. *quia* חָפֵץ, Targum אַחֲרֵי *voluntatem bonam habebat in filia Jacobi:* ea delectabatur; eam amabat. Pſalm. 147. *non in robore equi* יֶחְפָּץ *voluntatem habebit:* delectabitur. Job. 40. יַחְפֹּץ *movebit caudam ſuam ut cedrum.* pro יַחְפּוֹז *movebit:* literis צ ז permutatis. Targ. כָּפַף *incurvat:* caudam inſtar cedri magnam celeriter movebit.

NOM. חֵפֶץ, Syr. אַבָּשׁ *voluntas, delectatio, voluptas, amor:* PLUR. חֲפָצִים *voluntates, delectationes.* Pſalm. 1. *ſed in Lege Domini* חֶפְצוֹ, Targ. רְעוּתֵהּ, LXX. τὸ θέλημα αὐτοῦ *voluntas ejus.* Eſa. 62. v. 4. *quia non vocaberis* חֶפְצִי־בָהּ *voluntas mea in ea, & terra tua habitata: quia* חֵפֶץ *voluntatem habet Dominus* בָּךְ *in te.* 2. Reg. 21. v. 1. *& nomen matris ejus* (Manaſſis) חֶפְצִי־בָהּ *voluntas mea in ea.* LXX. ὀφοβία *ophobia:* corruptè. Eſa. 54. *& omnes limites tui* לְאַבְנֵי־חֵפֶץ *in lapides beneplaciti:* quibus homo delectatur. Targ. לְאַבְנֵי צְרוֹךְ *in lapides neceſſitatis:* utiles. Eſa. 58. *cùm jejunabitis, invenietis* חֵפֶץ *voluntatem.* Targ. צוֹרְכֵיכוֹן *neceſſitatem veſtram.* Jerem. 48. *& conteram Moab ſicut vas* אֵין חֵפֶץ בּוֹ *nulla voluntas in eo.* Targ. דְּלֵית צְרוֹךְ בֵּהּ *in quo non eſt utilitas.* Jerem. 22. v. 28. *vir ille Jechonias, ſi eſt vas* אֵין חֵפֶץ בּוֹ *nulla voluntas in eo, quare abjecti ſunt ipſe, & ſemen ejus?* contrà, Paulus fuit *vas electionis.* Hoſ. 8. v. 8. *nunc fuerunt inter gentes ſicut vas* אֵין חֵפֶץ בּוֹ *nulla voluntas in eo.* LXX. ἄχρηστον *inutile:* quod homines ex ædibus projiciunt. Hebræi ſic vocant *laſanum* ſeu *matulam*, & *vas* quo ſanguis in phlebotomia excipitur, *excipulum.* ſic Plautus in Moſtell. Act. 2. *jam hercule egò vos pro matula habebo, niſi matulam datis.* ¶ Deinde uſurpatur pro *re quacunq;, quæ expetitur,* aut in delicijs habetur: pro *negocio.* Eccl. 3. *eſt tempus, eſt omni* חֵפֶץ *voluntati ſub cœlo:* rei. LXX. τῷ πράγματι *negocio.* Prov. 8. *melior eſt ſapientia, quàm Margaritæ, & omnia* חֲפָצִים *beneplacita non poſſunt æquiparari cum ipſa.* Targum מְרַעְיָם *quicquam.* LXX. *omne* τίμιον *precioſum.* Proverb. 3. verſ. 13. *& omnia* חֲפָצֶיךָ *beneplacita tua comparabuntur cum ea.* Pſalm. 111. *magna ſunt facta ipſius Domini, exquiſita pro omnibus* חֲפָצֵיהֶם *beneplacitis eorum:* rebus expetibilibus. Aut potius: *quæſita omnibus expetentibus ea.* ut ſcribatur pro חֲפָצֵיהֶם: à חָפֵץ *volens, expetens.*

חָפֵץ, FOEMIN. חֲפֵצָה *volens:* PLUR. חֲפֵצִים *volentes.*

II. חָפֵץ idem quod חָפַז, *movit, elevavit.* Job. 40. יַחְפֹּץ *elevabit caudam ſuam ſicut cedrum:* movebit ſurſum.

III. Arabicè cum ח & ץ punctatis, חֵפֶץ *declivitas, depreſſio, humilitas.* In Geograph. מִן אֵחֵפֶץ אֵלִי אַרְפֵּעַ *à declivi ad elevatum.* יִנָּחֵפֶץ *deprimetur.* מְנֻחָפָץ *depreſſus, declivis.*

חפק. Arab. cum ח punctato, חפק *tremuit, palpitavit.* Actor. 4. verſ. 6. חִפְקָה *tremuit cor ipſorum.*

חִפְקָן *tremor cordis, palpitatio.* Pſalm. 98. *tubæ* חֲאֻפְקָה *tremulæ:* ductiles.

חפר tria ſignificata habet. I. חָפַר, Chald. & Syr. חְפַר, Arab. חַפַר hafar *fodit, effodit, fodiendo eruit, cavavit, excavavit, paſtinavit.* Geneſ. 22. *quòd* חָפְרוּ, Targum חַפְרוּ *fodi puteum iſtum.* Eccleſ. 10. v. 8. חוֹפֵר, Targum רָכֵי *fodiens foveam incidet in eam.* Pſal. 7. verſ. antepenult. כָּרָה, Targum חַפַר *fodit,* וַיַּחְפְּרֵהוּ, Targum וְנַמְצֵהּ *& excavavit eam.* Pſalm. 35. verſ. 7. *fruſtra* חָפְרוּ *foderunt animæ meæ,* ſcilicet foveam, ut in eam incidat. Targum כְּמַנוּ *inſidiati ſunt. Fodere foveam,* aut ſimpliciter, *fodere, eſt inſidias ſtruere,* aut *exitium parare,* ſicut foveæ parantur beſtijs, quæ illis capiantur. LXX. ὠνείδισαν *exprobraverunt:* acceperunt ſignificatione tertia, pro חָרַף *exprobravit.* Job. 11. *& conſidebis, quia ſpes eſt,* וְחָפַרְתָּ *& fodies:* ſecurè cubabis: fodies circa ædificium tuum ne opus ſit muro. Targ. וְתִתַּקֵּן בֵּית קְבוּרְתָּא *& parabis domum ſepulturæ.* Job. 39. יַחְפְּרוּ *fodient in valle, & gaudebit in fortitudine.* ſcilicet סוּס *equus,* collectivè: aut, רַגְלָיו *pedes ejus.* Virg. *quatit ungula terram.* Syr. Matth. 25. *abiit,* חָפַר *fodit terram.* Luc. 16. verſ. 3. רְאֶחְפּוֹר *ut fodiam non valeo.* Arab. Pſalm. 35. *& in* אַלְחֻפְרַה *foveam, quam* חַפְּרוּהָא *foderunt eam.* Matth. 21. v. 35. וְחָפַר פִּיהּ מַעְצָרָה *& effodit in ea torcular.* PASſ. Arab. אִחְתַּפַּר *foſſus, cavatus fuit.*

NOM. חֲפַר פְּרוֹת *foveæ.* Eſa. 2. verſ. 19. *in die illo projiciet homo idola ſua argentea & aurea, quæ fecit ſibi ad adorandum,* לַחְפֹּר פְּרוֹת *in foveas, & ad veſpertiliones:* in foveas & foramina veſpertilionum. Alijs: *imago avis,* quæ multas fodit foveas.

Rabb. מַחְפֵּרֶת *fodina,* ubi effodiuntur lapides, *lapicidina:* PLUR. מַחְפּוּרִין *lapicidinæ.*

חֲפִירוֹת *foſſæ,* quæ fiunt in circuitu urbis.

Chaldaic. חִפּוּרָא *ſpecies herbæ,* à fodiendo dictæ.

Syr. חַפְרָא, Arab. חֻפְרָה hôfra *fovea, foſſa, ſcrobs, antrum, ſepulcrum:* PLUR. Arab. חֻפַּאר hofar *foſſæ.* DIMINUT. חֻפֵּירָה hofâira *foſſula, ſcrobiculus, cuniculus:* PLUR. חֻפֵּירַאת hofâirat *foſſulæ.*

חָאפֵר hafir, & חַפַּאר haffar *foſſor.* חָאפֵר אַלְכַּרְם hafir alcarm *foſſor vineæ.*

מְחַפֵּר muhafir *ſonipes equus,* pede terram fodiens.

חֲפָאִיר hafuir *loca concava.* A

חֲפַר *oſtracoſitas dentium*; in Avic.

II. Per metalepſin, חָפַר, Piel. Chald. חַפַּר *fodit, quæſivit, inquiſivit, ſcrutatus eſt, exploravit:* qui enim fodit, quærit rem latentem; & qui explorat de rebus, quærit. Job. 3. verſ. 21. *qui expectant mortem, & non eſt:* וַיְחַפְּרֵהוּ, Targum וְתַפְּסִין לֵהּ *& quærunt eam præ theſauris:* magis quàm theſauros in terra latentes, qui effodiuntur. ſcrutans & quærens, eſt quaſi fodiens. Job. 11. v. 18. וְחָפַרְתָּ *& fodies, ſecurè cubabis:* ſcrutaberis. Targum וּתְתַקֵּן בֵּית קְבוּרְתָא *& parabis domum ſepulturæ.* Job. 39. verſ. 29. *inde* חָפַר B *fodit cibum.* Lxx. ζητεῖ *quærit.* Joſ. 2. verſ. 2, & 3. לַחְפֹּר, Targum לְאַלָּלָא *ad explorandum terram.* Deut. 1. verſ. 22. וְיַחְפְּרוּ, Targ. וְיֶאֱלוֹן *& explorabunt nobis terram.* Lxx. καὶ ἐφοδεύσωσιν *& conſiderent.*

III. חָפַר idem quod חָרַף, transpoſitis literis, *erubuit, pudore* ſeu *ignominia affectus, confuſus, contriſtatus eſt, doluit.* Eſa. 1. verſ. 29. וְתַחְפְּרוּ, Targum וְתִתְכַּנְּעוּן *& erubeſcetis propter hortos.* Eſa. 25. וְחָפְרָה *& erubeſcet luna.* ſequitur, וּבוֹשָׁה *& pudefit ſol.* Pſalm. 34. v. 6. *facies eorum non* יֶחְפָּרוּ *erubeſcent.* Targum *contriſtantur.* Job. 6. verſ. 20. וַיֶּחְפָּרוּ, Targum וְאִתְכְּסִפוּ *& erubuerunt.* Pſalm. 71. verſ. 24. חָפְרוּ, Targum אִתְחַסָּרוּ *pudefacti ſunt, quærentes animam meam.* Hiphil הֶחְפִּיר, Chald. אַחְפַּר *pudefecit, ignominia affecit:* abſolutè, *confuſus*, ſeu *pudefactus eſt.* Eſa. 54. verſ. 4. *quia non* תַּחְפִּירִי, Targum תִּתְכַּלְמִין *pudebit te.* Mich. 3, verſ. 7. וְחָפְרוּ *& ignominia afficientur divinatores.* Præterea, Pſalm. D 35. verſ. 4, & 26. Pſalm. 40. v. 15. Pſalm. 70. verſ. 3. Pſalm. 83. v. 18. Prov. 13. v. 5. Prov. 19. v. 26. Eſa. 24. verſ. 31. Eſa. 33. verſ. 9. Jerem. 15. v. 9. Jerem. 50. v. 12. Tantùm.

Nom. Chald. חוּרְפָן *pudor, ignominia.* Syr. חֶפְרָא *ſeculum.*

Arab. تحفر tahfar *verecundia.*

חפש Inde Pual. חֻפַּשׁ *libertate donatus fuit.* Levit. 19. v. 20. *non occidentur, quia non* חֻפָּשָׁה, Targ. אִתְחָרְרַת *libertate donata fuit.*

Nom. חָפְשׁ, Foem. חָפְשָׁה & חָפְשִׁית *libertas; manumiſſio.* Ezech. 27. v. 7. בִּבְנֵי חָפְשׁ E *in veſtibus libertatis.* ſunt veſtes precioſæ liberis & nobilibus hominibus dignæ. Levit. 19. *aut* חָפְשָׁה, Targ. חֵירוּתָא *libertas ejus non data fuerit ei.* Targum addit, בְּשִׁטָר *in ſchedula* aut *inſtrumento publico.* ה affixum caret puncto mappic. & non eſſe ה fœmininum, apparet ex verbo נִתַּן *data fuerit*, maſcul. 2. Reg. 15. v. 5, & 2. Paralip. 26. verſ. antep. de Azaria rege: *& fuit leproſus uſq; ad diem mortis ſuæ, & habitavit* בְּרִית בֵּר מַן יְרוּשְׁלֶם *in domo libertatis.* Targ. הַחָפְשִׁית *extra Jeroſolymam.* ſic vocatur *domus*, ubi leproſi ſoli, à negocijs omnibus liberi, & à converſatione hominum excluſi, detinebantur: juxta Legem, Levit. 13. v. 46.

חָפְשִׁי *liber, libertus, manumiſſus, immunis:* Plur. חָפְשִׁים *liberi, liberti.* Exod. 21. *ſi emeris ſervum Hebræum, ſex annos ſerviet: & in ſeptimo exibit* לַחָפְשִׁי *in libertum gratis.* Targum לְבַר חוֹרִין *in filium liberorum*: libertate donabitur. Job. 3. *& ſervus* חָפְשִׁי *liber à domino ſuo.* Pſalm. 88. verſ. 6. *inter mortuos* חָפְשִׁי *liber, ſicut interfecti.* liber à mundo, ab omnibus curis & negocijs mundanis, aut etiam à malis hominibus. Eſa. 58. *& dimitte conculcatos* חָפְשִׁים, Targum בְּנֵי חוֹרִין *filios liberorum.* liberos ab omni præcepto & opere corporis, & regibus terræ.

Rabbic. חָפְשׁ *liber, precioſus.* חפושיא *libertas.*

חֲפוּשִׁית, Arabicè cum ח punctato, & Nun epenthetico, חַנְפוּסָא, quod in Aruch ſcribitur, כנפוסא *ſcarabæus:* Plural. חֲפוּשִׁין, Arabic. חַנַאפִס chanafis *ſcarabæi.*

Arabic. cum ח punctato, חַפַּאס, quod in Aruch ſcribitur, כַּפַּאש chafas *veſpertilio:* Plural. חַפַּאפִיש chafafis *veſpertiliones.*

Arab. حفشي *domuncula.*

Rabb. חַפְשׁוּשִׁית *ſcoria, ſordes,* quibus metalla liberantur.

חפש duo ſignific. habet. I. חָפַשׁ idem quod חָשַׂף, literis transpoſitis, *nudavit, denudavit, exuit veſtem.* Hithpael הִתְחַפֵּשׂ *denudavit ſe.* 1. Sam. 28. verſ. 8. וַיִּתְחַפֵּשׂ *& denudavit ſe Saul, & induit veſtes alias.* Targum וְאִשְׁתַּנִי *& mutatus fuit*: mutavit habitum, veſtes regias exuit, & alias induit, ne à muliere agnoſceretur. 1. Reg. 22, & 2. Paralip. 18. *& dixit rex Iſrael ad Joſaphat* הִתְחַפֵּשׂ *nuda te, & ingredere bellum, & tu indue veſtes tuas*, וַיִּתְחַפֵּשׂ *& nudavit ſe rex Iſrael.* Targum אִשְׁתַּנִי *mutare.* 1. Reg. 20. verſ. 18. *abiens propheta, ſtetit ante regem in via,* וַיִּתְחַפֵּשׂ *& denudavit ſe cum ſudario ſuper oculos ſuos:* mutavit habitum cum ſudario, quod poſuit ſuper oculos ſuos, ne à rege Iſrael agnoſceretur. Targum וְכָרַךְ *& involvit ſudario oculos ſuos:* ſenſum expreſſit. Lxx. καὶ κατεδήσατο *& ligavit.* acceperunt pro חָבַשׁ *ligavit:* decepti literarum ב פ ſono ſimili. Hunc locum in אפר vide.

Rabb. חִפּוּשׂ *diſcurſio.*

II. Per metaphoram, חָפַשׂ, Chaldaic. חַפַּס: Piel חַפֵּשׂ *inquiſivit, inveſtigavit, ſcrutatus fuit.*

fuit. Pſalm. 64. יַחְפְּשׂוּ, Targ. יִבְלְשׁוּן *ſcrutabuntur iniquitates.* Prov. 2. *& quaſi theſauros reconditos* תַּחְפְּשֶׂנָּה, Targum תְּבַעְיָה *quæres eam.* Geneſ. 31. וַיְחַפֵּשׂ, Targum וּבְלַשׁ *& quæſivit, & non invenit.* 1. Reg. 20. וְחִפְּשׂוּ, Targum וְיִבְלְשׁוּן *& ſcrutabuntur domum tuam.* L x x. καὶ ἐρευνήσατε. 1. Samuel. 23. וְחִפַּשְׂתִּי, Targum וְאֶבְלֹשׁ *& ſcrutabor eum.* Chaldaic. Job. 3. וַיְחַפְּסוּהוּ, Targum וְחָפְסִין לֵהּ *& quærunt eam præ theſauris.* Niphal נֶחְפַּשׂ: Pual חֻפַּשׂ *quæſitus, inveſtigatus fuit.* Obad. verſ. 6. *quomodo* נֶחְפְּשׂוּ *quæſita ſunt Eſau?* Targum אִתְבְּלַשׁ *inveſtigatus fuit.* pro quo habetur, Jerem. 49. *quia ego* חָשַׂפְתִּי *denudavi Eſau.* unde חָפַשׂ & חָשַׂף ejuſdem eſſe ſignificationis apparet. Proverb. 28. *quando emergunt impij,* יְחֻפַּשׂ. Targum מְבַעֵי *inquiritur homo.* L x x. ἁλίσκονται *capiuntur.* quaſi חָבַשׂ *ligavit, colligavit.* Job. 30. יִתְחַפַּשׂ *denudabitur veſtis mea:* mutabitur continuè. Targ. יִתְבַּלַשׁ *inveſtigabitur.*

Nom. חֵפֶשׂ *inquiſitio, ſcrutatio, ſcrutinium.* Pſalm. 64. *perfecerunt* חֵפֶשׂ מְחֻפָּשׂ *ſcrutationem inveſtigatam:* unam poſt aliam.

Chald. חֲפִיסָא *uter parvus.*

חצץ duo ſignificata habet. I. חָצַץ, Chald. חֲצַץ *dimidiavit, diſcidit, in fruſta conſcidit.* Pual חֻצַּץ *dimidiatus fuit.* Job. 21. *& numerus menſium ejus* חֲצִיצוּ *dimidiati ſunt.* Targum אִתְפְּלִיגוּ *diviſi ſunt:* interrupti. metaphora.

Nom. חוֹצֵץ *dimidians, in fruſta conſcidens.* Prov. 30. *rex non eſt locuſtæ, & egreditur* חוֹצֵץ *concidens tota.* non habent locuſtæ regem aut ducem ad cujus mandatum congregentur, & tamen egrediuntur unà collectæ, & herbas, fruges ſeu fructus conſcindunt atq; corrumpunt. Targ. בְּפִרְיָן *cum lapidibus:* quaſi eſſet חָצָץ ſequens.

חָצָץ *lapillus* acutus & cõcidens ſeu conterens, *calculus*, lapillus parvus arenæ inſtar, *ſcrupus, ſcrupulus:* Plur. חֲצָצִים *lapilli,* lapides parvi in arena, ſimiles lapidibus grandinis, qui ſcindunt & frangunt arbores & herbas. Prov. 20. *poſtea implebitur os ejus* חָצָץ *lapillo.* Thren. 3. *& excuſſit* בְּחָצָץ *ſilice dentes meos:* pane lapilloſo, quo nihil moleſtius. Targ. בְּפִרְיָן *lapidibus.* Plur. Pſ. 77. v. 18. *etiam* חֲצָצֶיךָ *lapilli tui ibant:* lapides grandinis, quibus fruges conſcinduntur aut conteruntur. Targ. כִּיפֵי גִירָךְ *lapides ſagittarum tuarum,* ut ſit idem quod חִצִּים *ſagittæ:* fulmina.

חֵץ *ſagitta* & *ſpiculum,* dividens quod tangit: Plur. חִצִּים *ſagittæ, ſpicula.* Pſal. 91. מֵחֵץ *à ſagitta volante interdiu.* ter legitur חִצִּי, ex חֵץ & חֲצִי ſequente radice compoſitum: aut חֲצִי pro חֵץ, permutatis, quoad ſignificationem, ordinibus. 1. Sam. 20. *ipſe projecit* הַחִצִּי, Targ. גֵּירָא *ſagittam.* Ibidem. *& collegit puer Jonathæ* הַחִצִּים *ſagittas.* Pſalm. 127. כְּחִצִּים *ſicut ſagittæ in manu fortis:* quæ manu fortis emiſſæ feriunt & occidunt. 2. Samuel. 22. & Pſ. 18. *& miſit* חִצָּיו *ſagittas ſuas, & diſſipavit eos:* fulmina, quibus Deus petit impios. Pſ. 38. *quia* חִצֶּיךָ *ſagittæ tuæ deſcenderunt in me:* morbi ſagittis acutis ſimiles. Ezech. 5. *cum miſero* חִצֵּי הָרָעָב *ſagittas famis,* Targ. מְחָת כְּנָפָא *plagas famis.* intelligit autem שִׁדָּפוֹן יֵרָקוֹן וְאַרְבֶּה *uredinem, robiginem & locuſtam,* quæ fruges perdunt. Per metaphoram ergò חֵץ ſignificat, 1. *fulmina.* 2. *morbos hominum & frugum.* 3. *vitia frugum.*

Inde Verbum חָצַץ *ſagittavit, &* מְחַצֵּץ *ſagittans, ſagittarius.* Jud. 5. verſ. 11. *à voce* מְחַצְּצִים *ſagittariorum:* quia ſagittarij & equites vociferantur ad hoſtem terrendum: ubi ex litera ſchevata dageſch perditur, & ſub litera צ geminata, ſcheva compoſitum uſurpatur. ¶ Rabb. בֵּית־חֵץ *domus ſagittæ,* pharetra.

חֲצִיצָא *ſecuris,* ligna diſcindens.

מְחִצָּא *paries* diſtinguens conclavia, *mediaſtinus.*

Syr. חֲצִין *lumbi,* in חָלַץ quære.

Rabb. חָצָץ *lapis, calculus.*

II. Arabic. חצץ *roboravit, confirmavit.* חצני *roboravit me.* Pſalm. 74. *tu* חצת *confirmaſti mare.*

Nom. עצה hizza *præſidium militare, robur, ſanitas.*

III. Arab. cum ח punctato, חצץ *proprius, appropriatus fuit.* Avic. חם יחץ אלאול מנהמא באסם אלעלם *poſtea appropriabitur prima ex eis nomine ſcientiæ:* propriè vocabitur.

מחתץ muchtas *proprius:* Plural. מחתצין muchtazin *proprij.*

אחתצאץ ichtizaz *proprietas.*

חצוצא *propriè, præcipuè, peculiariter.*

חאצה & חאץ *proprietas, poſſeſſio:* in Logicis, *proprium.* מחצוצא *proprium, peculiare.*

IV. Arab. cum צ utroq; punctato, חצץ hadad *licium:* in Avic.

Et cum ח punctato, חחצץ *motus, commotus fuit.*

חצא Syriac. חֲצָא *effodit, eruit, evulſit, caſtravit.* Prov. 30. יִקְּרוּהָ, Targ. נְחַצְּנוּהָ *effodient illud aquilæ.* Marci. 5. v. 29. חֲצִיהָ *erue eum, & proyce.* ſcilicet oculum.

Arab. cum ח punctato, חַצָא chaſa, & אחצא achzi *caſtravit, genitalia vaſa* ſeu *teſtes evulſit.* Matth. 19. וחציאנא חצאהם *& eunuchi, quos caſtrârunt homines: & qui* חצוא *caſtrarunt ſe ipſos.*

NOM. חֲצִיאָן *eunuchus*, cui ſunt evulſa vaſa genitalia, ſeu execti teſtes. A

חֲצִי chaſi *teſticulus*. חֲצִי אַלְכֶלֶב chaſi alkeleb, Matth. chaſi alkelb, chaſi alkeb *teſticulus canis*, orchis, ſatyrion. חֲצִי אַלְחַטְלַב chaſi altahaleb, Matth. chaſi altraleb, tatarich *teſticulus vulpis*: PLural. חֲצִיּוֹת: DUAL. חֲצִיתִין *teſticuli*.

חֲצִיאָן hician *caſtratio*.

חֲצִי chaiſi, & מְחֻצִי mochci *caſtratus homo, eunuchus, exectus*: PLur. מְחֻצִיין mochciin *caſtrati*. מְחֻצִי muchteci *idem*. B

Sine ח punctato, חצאה haſa, idem quod hebr. חָצָץ *calculus, ſcrupus, ſcrupulus*. מרין marid balhaſa *laborans calculo*, calculoſus. ראל חצאה dil haſa *ſtranguria*, & *calculus veſicæ*. חצאה אלכליה haſa al celia *calculus renum*. חצאה אלמתאנה haſa almethene *calculus veſicæ*, & *lyncurium*, è lyncis lotio natum.

חצאה מחמאה *lapides igniti*.

חצב tria ſignificata habet. I. חָצַב, Chald. C חְצַב *cecîdit, incîdit, excîdit, ſculpſit, dolavit lapides*. Deut. 6. *& ciſternæ* חֲצוּבִים, Targ. פְּסִילָן *exciſæ, quas non* חָצַבְתָּ, Targ. פְּסַלְתָּא *excidiſti*. Prov. 8. וְחָצְבָה *& excidit columnas ejus*. Targum עֲתִירַת *paravit*. Deut. 8. *& ex montibus ejus* תַּחְצֹב, Targ. תִּפְסֹל *excindes æs*. LXX. μεταλλεύσεις *educes*. Oleæ. 6. *propterea* חָצַבְתִּי *excidi per prophetas*: dolavi. Targ. דְאוֹהַרְתִּינוּן *admonui ipſos*. explicat metaphoram, qua רֹב דִּבּוּר ſignificatur: q.d. crebris interpellationibus obtudi, occidi, defatigavi hortando. NIPHAL נֶחְצַב, Chald. אִתְחְצַב: & PUAL חֻצַּב *exciſus fuit*. Job. 19. *in ſilice* יֶחָצְבוּן, Targum יִתְפְּסְרוּן *excidentur*. Eſa. 51. *reſpicite ad petram, ex qua* חֻצַּבְתֶּם, Targum אִתְחְצַבְתּוּן *exciſi eſtis*. HIPHIL הֶחְצִיב *excidit*. Eſa. 51. *nonne tu ipſa es* מַחֲצֶבֶת *excindens Aegyptum?* D

NOM. מַחְצֵב *exciſio*. 2. Reg. 12. *ad emendum lapides* מַחְצֵב *exciſionis*. Targ. פְּסִילָן *exciſos*. LXX. τετράδους *quadros*.

Chald. מַחְצְבִין *ſculptilia*. E

מַחֲצַבִין *foſſilia, mineralia*, quæ ex terra exciduntur.

חָצִיב *lapis inciſus, dolatus*.

חֲצִיבָא *ſegmentum, reſegmen, res exciſa*.

חֲצוּבָא *hydria*, urceus albus. חָצוּב *hedera*.

חָצָב *calamus producens ſaccarum*.

חִצְבִי *pulvinar*. מַחֲצָב *planta*. Rabb. חצבא *morbillus*. Arab. חצבה *morbilli*.

II. Arab. cum ח punctato, חָצַב chaſab *abundavit, ferax, fertilis fuit*. HIPHIL אחצב achzab *uberes fructus attulit*. Luc. 12. verſ. 16. *cujus hominis divitis* אַחְצְבַת לַח בּוּרָה *uberes fructus attulit ipſi ager*. Pſalm. 73. אַלְמַחְצְבוֹן *abundantes*.

NOM. חַצְב chazb *abundantia, fertilitas*.

חָצִיב chazib *fertilis, ferax, fœcundus, abundans*: FOEMIN. חְצִיבָה chaziba *fœcunda*. מְחֻצָב muchazzab *idem*.

III. Arabic. cum צ punctato, חֻצָב *tinctura*: PLur. חֻצָאבָאת *tinctûræ*: in Avic.

חצר. Chald. & Syriac. חֲצַר: PIel חַצֵּר, Arab. חַצַּר hazed *ſecuit fœnum* ſeu *meſſem, meſſuit, demeſſuit*. Chaldaic. 1. Sam. 8. וְלִקְצוֹר קְצִירוֹ, Targ. וּלְמֶחְצַד חֲצָדֵהּ *& ad metendum meſſem ſuam*. Levit. 23. וּבְקֻצְרְכֶם אֶת קְצִיר, Targum וּבְמֶחְצַדְכוֹן יָת חֲצָדָא *& cum metetis meſſem*. Syr. 1. Corinth. 9. v. 11. *quæ corporis ſunt*, נְחְצוֹר *metemus*. Arab. Pſalm. 126. וְיַחְצְדוּא *& metent cum exultatione*. Gal. 6. *quilibet* יַחְצֹר *metet, quod ſeminavit*. Matth. 25. v. 24. תַּחְצֹר *demetes quod non ſeminaveris*. Alcor. מַחְצוֹר.

NOM. Chald. חֲצַד, Arabic. חְצַאר hizad *meſſis*, & *meſſorium*, in quo ſpicæ colliguntur.

Syr. חָצוּר, Arab. חַאצַד hazid, & חַצִיר, & חַצַאר hazzad *meſſor, fœniſector*: PLur. Syr. חָצוּרִין, Arab. חאצרין hazidin *meſſores*.

חציר hazid *fœnum, ſtipula, ſtramen, palea*.

חצה duo ſignificata habet. I. חָצָה *diviſit* in partes æquales vel inæquales, *diſcidit, dimidiavit*. Exod. 21. וְחָצוּ, Targum וְיִפְלְגוּן *& dividunt pecuniam: etiam mortuum* יְחֻצוּן, Targum יִפְלְגוּן *dividunt*. Gen. 32. וַיַּחַץ, Targum וּפְלַג *& dividebat populum, qui erat apud ipſum, in duas turmas*. Pſalm. 55. *viri ſanguinum & doli, non* יֶחֱצוּ *dimidiabunt dies ſuos*. Targ. יֶחֱמוּן פַּלְגוּת *videbunt dimidium dierum ſuorum*: non pervenient ad dimidium dierum ſuorum. Exod. 11. כַּחֲצוֹת *cum media eſſet nox*. Eſt infinitivus, & כ bachlam: quia ת heemanthi ו non præcedit. Hieronym. in 25. Matth. *Traditio Judæorum eſt, Chriſtum media nocte venturum, in ſimilitudinem Aegyptij temporis. Unde traditio Apoſtolica, ut in die vigiliarum Paſchæ, ante noctis dimidium populos dimittere non liceat, expectantes adventum Chriſti. & poſtquam tempus illud tranſierit, ſecurè feſtum agunt*. NIPHAL נֶחְצָה *dimidiatus fuit*. Dan. 11. וְתֶחְצָן *& dividebatur in quatuor plagas cœli*. 2. Reg. 2. וַיֶּחֱצוּ *& dividebantur hinc atq; illinc*.

NOM. חֵצִי, & מַחֲצָה, & מַחֲצִית, Arab. חצה *medium, dimidium, medietas*. 1. Reg. 16. v. 21. *tunc diviſus fuit populus Iſrael* לַחֲצִי *in medium*; חֲצִי *dimidium populi erat poſt Tibni, filium Ginat, ut regem ipſum conſtituerent*, וְהַחֲצִי *& dimidium poſt Omri*. Targ. לְחַרְתַּן פַּלְגַן *in duas medie-*

medietates. Exod. 30. ומחציתו Targ. ופלגות *& dimidium ſicli.* A

Arabicè מחצי *particeps.* ﬠ מחצה muhaſa *proportio,* rata pars. ﬠ בחאצה *maximè.*

Rabb. לחצאין *per medium.*

II. Arabic. חציא hazi, & אחצי ahzi *numeravit, computavit.* Gen. 13. *etiam ſemen tuum* יחצי *numerabit.* Pſalm. 105. *non* יחצי *numerabitur.* Pſalm. 147. אחצי *numerat ſtellas.* Pſalm. 139. *ſi* אחציתם *dinumerem eos.* 2. Corinth. 8. v. 15. *quæ non* תחצי *enumerabitur.* Alc. אחצינאה *notavimus illud.*

Nom. מחצי *numerans.* ﬠ מחצאה *numerati.* B

חצל duo ſignificat. I. Rabb. חצל *incruſtavit picturas.*

חצלא *ſtorea* ſeu *matta* ex juncis facta.

חצלות *caniſtra* de folijs palmæ.

מחצל inſtrumentum, quo calcantur ficus, *trua.*

מחצלת *teges, ſtorea.*

II. Arabicè חצל hazal *extitit, acquiſitus, habitus, productus fuit, venit, provenit.* Avicen. יחצל *acquiritur.* C

חאצל *acquiſitus, productus, proveniens.* אלחאצה חאצלה *ſanitas habita:* quæ habetur, continetur.

חצול *exiſtens.* ﬠ תחציל *productio.*

חצאל chazala *acus,* eris; *palea:* Plur. חצאיל huzail *aceres.* ﬠ מחצל muhazal *aceratus.* ﬠ מחצלי *ſublimes.* ﬠ חאצל *comprehenſio.*

חצל לך *eſt tibi, habes.*

חצם Arabicè cum ח punctato, חצם & חצאם chazam, & אחתצם achtazam *adverſatus, rixatus, prælatus eſt, litigavit, pugnavit, contendit, accuſavit, diſceptavit, contradixit, argumentatus eſt.* אחתצם atchazam *condemnatus fuit.* Johan. 6. v. 52. פחאצם *& litigabant Judæi invicem.* Jacob. 4. verſ. 2. תחתצמון *pugnatis.* Roman. 5. ותחצם *& condemnetur mundus.* D

Nom. חצאם chizam, & חצמאן chizman *contentio, contradictio, lis, controverſia, ſimultas.*

מחצם muchazzim *litigator, accuſator, conteatioſus, rabula, procurator cauſarum, cauſidicus.* E

מחאצמת *pugnantia, contraria.* ﬠ מחאצם *pugnax.*

חצומר *lis:* Pluralit. חצומאר hozomit *lites.*

חצומה *judicium.* ﬠ מחצום *condemnatus.*

Alcor. חצים *cauſidicus.* ﬠ מחצמה *adverſum quid.*

Rabb. חצמן *extractor.*

חצן duo ſignificat. I. חצן & חצן, Arabic. cum ץ punctato, חצן hadan *brachium;* per ſynecdochen, *ſinus,* qui eſt intra brachiorum complexum: Plur. Arab. חצון hudum *brachia.* Pſalm. 129. *quo non implevit volam ſuam meſſor,* וחצנו *& brachium ſuum manipulorum collector.* Targum וכתפה *& humerum* (ſcapulam) *ſuum.* Eſa. 49. v. 22. *& adducent filios ſuos* בחצן *in brachio, & filiæ tuæ ſuper humero portabuntur.* Nehem. 5. *etiam* חצני *ſinum meum excuſſi: oram veſtis meæ.* Arab. Pſalm. 29. *redde vicinis noſtris* פי חצנהם *in ſinum ipſorum.*

Verb. Arab. אחתצן *complexus fuit.* Marci 10. v. 16. ואחתצנהם *& complexus eſt eos, & poſuit manum ſuam ſuper eos.*

II. Arabicè cum ח punctato, חצין chazin *munitus,* cum חסן convenit.

חצן chazan *defenſio, munitio, propugnaculum, arx, caſtrum, turris:* Plur. חצון chuzun *munitiones, caſtra.*

חצינה chazîna *cubiculum, conclave, camera, taberna, cella, adytum:* Plur. חצאין chuzain *conclavia, cellæ.* צחב אלחצינה zahab alchazina *coſmeta, camerarius, cubicularius, cellarius.*

מחצן machzen *palatium, baſilica, aula, locus cuſtodiæ, cella, apotheca, bibliopolium, horreum, armamentarium, penetrale:* Plural. מחאצין machazin *palatia.* In Geograph. חצן חצינה. Alc. 4. מחצן. חתחצן בהא מלוכהם.

מחצן *munitus.* ﬠ מחצנא *cophini.*

חאצן hazin *cellarius.* ﬠ מחצני *aulicus.*

מחצן אלחשב machzen alchaſchab *lignile.*

תחצין tachzin *munitio.*

Verb. חצן chazan *repoſuit, aſſervavit.*

חצע Arab. cum ח & ץ punctatis, חצח chada *humiliatus, ſubjectus, ſubditus fuit, ſervijt, reveritus fuit.* 1. Pet. 3. v. 1. *uxores* אחצען *ſubjectæ ſitis maritis veſtris.* Pſalm. 62. *Deo* תחצע *ſubjecta erit anima mea.* Pſalm. 37. אחצע *ſubditus eſto Domino.* Pſalm. 106. וחצעוא *& humiliati ſunt.* Lucæ 2. v. 51. וכאן יחצע להמא *& ſubditus erat illis duobus.* Rom. 3. וחצעון *acquieſcent veritati.* Hiphil. אחצע achda *ſubjecit.* Pſalm. 8. *omnia* אחצעת *ſubjeciſti ſub pedibus ejus.* Eph. 1. v. 22. ואחצע *& ſubjecit omnia pedibus ejus.* In precation. יא מן הו כל שי חצעא לה *ô cui omnis res eſt ſubdita.*

Nom. חצוע chodo *humilitas, reverentia, ſubjectio.* בחצוע bichodo *humiliter.*

חציע hadi *humilis, ſubjectus.*

עדם אלחצוע *privatio ſubjectionis,* contumacia.

חצף duo ſignificat. I. חצף *durus, robuſtus:* Metaphoricè, *pertinax, audax, præſumtuoſus, impudens fuit.* Syr. *ſtudioſè, & dedita opera aliquid*

egit. Prov. 7. v. 13. הֶעֱוָה, Targum חֲצִיפַת *roboravit faciem suam.* Hiphil. אַחְצַף, in Daniele, הֶחְצִיף *fortificavit, ratificavit, pertinacem fecit.* Dan. 2. vers. 15. *quare mandatum istud* מַהֲחָצְפָה *roboratum* (ratificatum) *à rege?* urgetur. A

Nom. חָצוּף & חָצִיף *durus, pertinax, audax, impudens*: Plural. חֲצִיפִין *pertinaces.* Ezechiel. 2. קְשֵׁי פָנִים, Targum חֲצִיפֵי אַפַּיָּא *duri facie.*

חֻצְפָּה & חֲצִיפוּת *audacia, temeritas, impudentia.*

Arab. חַצַף *consuit.* מסתחצף *compactus, solidus.* אסתחצאף *condensatio, soliditas.* B

חצף *levis*: in Avic. item *sudamen.*

II. Syr. חֲצַף *tesla*: in חֲסַף invenies.

חצר tria significat. I. חָצֵר *atrium*, locus ædificio carens, muris concluſa area: Et *villa* atrio ſimilis abſq; muro, *prædium*, ofne ſtedt/ offen fleck: Plur. חֲצֵרִים, Fœm. חֲצֵרוֹת *atria, villæ, prædia.* Exod. 27. *& facies* חֲצַר הַמִּשְׁכָּן, Targum דְּרַת מַשְׁכְּנָא *atrium tabernaculi.* Levit. 25. v. 30. *& domus* הַחֲצֵרִים, Targum C פְּצִיחַיָּא *villarum, quibus non est murus per circuitum, pro agro terræ reputabuntur.* Psalm. 10. *ſedebit in inſidiis* חֲצֵרִים *villarum.* Lxx. μετὰ πλουσίων *cum divitibus.* accepit pro עֲשִׁירִים *divites*, ob literarum ע & ח, ש & צ ſonum ſimilem. Esa. 42. v. 11. חֲצֵרִים תֵּשֵׁב קֵדָר *villæ* (in quibus) *habita Kedar*: Arabes. Psalm. 116. בְּחַצְרוֹת בֵּית יְהוָה *in atriis domus Domini.* Esa. 1. v. 12. *quis requisivit hoc à manibus vestris, calcare* חֲצָרַי, Targum עוֹרְתִי *atria mea?* in atrijs domus Domini ſtabant Iſraëlitæ, nec D quis הֵיכָל ingrediebatur, niſi ſacerdotes. Erat autem in templo atrium פְּנִימִית *interius*, & חִיצוֹנָה *exterius.* interius ſacerdotum, ubi commorabantur: exterius plebis. Atrium plebis rurſus erat diviſum, in atriũ virorum, & atrium fœminarum, interſtitio ſejunctorum ita, ut viſi ſacerdotum atrio propinquiores, fœminę remotiores conſiſterent. Et in atrio fœminarum erat בִּימָה *ſuggeſtus ligneus.* 2. Reg. 21. *& ædificavit* E *altaria omni militiæ cœli, in duobus* חַצְרוֹת בֵּית יְהוָה *atriis domus Domini.*

חָצִיר, Arabic. cum ח & צ punctatis, חַצַר chôdra *germen virens* aut *viride, gramẽ*, herba viridis ad cibum animalium: Plur. Arab. חַצְרָה chadara *herbæ.* Psalm. 103. *homo* כְּחָצִיר *ſicut gramen dies ejus*: proſperitas brevis. Psalm. 129. *erunt* כְּחָצִיר גַּגּוֹת *ſicut gramen tectorum*: quod ex rimis & fiſſuris tectorũ planorum naſcitur, & ibi relinquitur, ut acreſcat: quod cito creſcit, humido ſolo deſtitutum. Esa. 40. v. 6. *omnis caro* חָצִיר *gramen.* Esa. 44. v. 4. *& germinabunt ſicut inter* חָצִיר *gramen*: quod cito creſcit. ¶ Bis idem eſt quod חָצֵר *atrium*, locus aut manſio conveniens. Eſaiæ 34. *& erit habitatio draconum* חָצִיר *manſio pro filiabus ſtruthionis.* Esa. 35. *in habitatione draconum collocavit eam,* חָצִיר *manſio pro calamo & junco*: locus humectus. ¶ Et ſemel ſpecies porri, *porrum capitatum.* Num. 11. הֶחָצִיר, Targum כְּרָתֵי *porrum & capas.*

חֲצֹצְרָה, Chald. חֲצָצְרָא *tuba*: Plur. חֲצֹצְרוֹת, Chald. חֲצָצְרָן *tubæ*, quarum uſus erat in bello, & in templo.

מְחַצְצְרִים & מַחֲצִרִים *clangentes tuba.* litera צ geminatur, ſed poſteriori loco non legitur. Num. 10. v. 2. *facitibi duas* חֲצֹצְרוֹת *buccinas argenteas.* Erant ductiles, & ad duplex earum erat uſus: unus quod illis convocabatur plebs ad concionem, aut principes ad conſultandum de Republ. Alter, quod illis dabatur ſignum movendi caſtra. cum clangebant ambæ, convocabatur plebs: cùm una tantùm, principes. Cùm verò eſſent movenda caſtra, clangebatur cum vociferatione; quod motio caſtrorum belli indicium eſſet. Nos campanis plebem ad concionem convocamus; Mahumetiſtæ per vocem præconis.

Chald. חַצְרָא *reticulum.*

Arab. cũ ח & צ punctatis חַצַר chadar, & אַחְצַר achdar; Passivum אתחצר atchadar *viruit, eviruit, reviruit.*

חָצְרָה chodra *viriditas, herba, olus.*

חַצָּאר chaddar *olitor, hortulanus*: Plural. חַצָּארִין chaddarin *olitores, hortulani.*

חַצְרָה chadra *oppidum.* חַצָּארִי chadari *oppidanus, civilis.*

II. Arab. cum ח punctato, חצר *venit, provenit, fuit, adfuit, accurrit, extitit.* Marc. 1. v. 32. חצר אליה *venit ad eum omnis in quo morbus.* 1. Cor. 17. v. 11. *ſi verò non* יחצר *aderit interpres.* Pſal. 102. חצר אלומאן *venit tempus.* Joh. 5. יחצר *veniet in judicium.* Hiphil. אחצר ahdar *venire fecit, adduxit, congregavit, miſit.* Luc. 18. אחצר *accerſivit ad ſe duodecim.* Act. 36. v. 3. אחצר *congregavit omnes artifices.* Act. 46. v. 5. *ut* יחצרוא *adducerent virum iſtum.* Geneſ. 2. ואחצרהם *& adduxit ea ad hominem.* Marc. 10. vers. 13. וַאֲחַצְרוּא אֲלֵיהָ *& adduxerunt ad eum pueros.* Matthæi 26. יְחַצֵּר לִי *mittat mihi Lazarum.*

Nom. חאצר *præſens, veniens*: Plur. חאצרין *præſentes.*

מחצר *veniens, exiſtens.* חצור *præſentia.*

מַחְצֵרָה mahdâra *schola, ludus:* Pl. מַחְאֲצִיר A
mahâdir *scholæ.*

חַצַּאר haddar *institor.*

III. Arabicè sine ullo puncto, חצר hazar *comprehendit, continuit, concluſit.* Gal. 4. חצר *concluſit omnes ſub peccatum.* Luc. 19. יחאצרונך *coangustabunt te.*

מחצור & חצור *contentus, concluſus, comprehenſus.*

Alcor. 2. אֲחָצֵר *comprehenſus eſt.* Ibidem. אחצרוא *comprehenſi fuerunt.* יחצר *continetur:* in Avicen.

חצר *difficultas egerendi.* חַצִּיר *carcer.*

IV. Arabic. cum ח punctato, הַאצָרָה: Dual. B
האצרתי *ilia.*

מַחְצָרָה *flagellum.*

חצת. Arab. חצת *fremuit.* Actor. 7. v. 11. *quare* חַאצת *fremuit gens?*

חקק tria ſignificat. I. חָקַק, Chald. חֲקַק & חַק *inſcripſit, deſcripſit, exaravit, depinxit, decrevit, ſtatuit, mandavit: inſculpſit, impreſſit effigiem* aut *imaginem:* quia ſtylo ſcribebatur. Ezech. 4. v. 1. וְחַקּוֹתָ *& inſculpes ſuper eo urbem* C
Jeruſalem. Targum וחצור *& formabis.* Lxx. ἀναγράψεις *deſcribes.* Eſa. 30. v. 8. *& ſuper librum* חָקָה *inſculpe ipſam.* Lxx. γράψον *ſcribe.* Proverb. 8. בְּחָקּוֹ חוּג *cum ſcriberet circulum ſuper facie abyſſi.* Eſa. 10. הַחֹקְקִים חֲקֵי אָוֶן *decernentes decreta iniquitatis.* Lxx. γραφοντες *ſcribentes.* Piel חִקֵּק & חוֹקֵק *ſcripſit.* Proverb. 21. *& oblivi ſcatur* מְחֻקָּק *ſcripti.* Lxx. τῆς σοφίας *ſapientiæ.* Proverb. 8. v. 9. *& principes* יְחוֹקְקוּ *ſcribent juſtitiam.* Geneſ. 49. וּמְחֹקֵק, Targum סַפְרָא *& ſcriba è medio pedum ejus:* D
qui è medio pedum ejus egrediatur; ex ipſo naſcatur. Lxx. καὶ ἡγούμενος *& dux:* rex qui dat populo חקים: princeps, cujus eſt jura condere, & populo facienda præſcribere. Eſa. 33. v. 21. *quia Dominus judex noſter, Dominus* מְחוֹקְקֵנוּ *ſcriba noſter.* Lxx. ἄρχων ἡμῶν *princeps noſter.* Pſalm. 108. *Juda* מְחֹקְקִי *ſcriba meus.* Lxx. βασιλεύς μου *rex meus.* regnum enim ex Juda erat: & rex præſcribit leges populo. Hophal. חוּקַּק E
ſcriptus fuit. Job. 19. verſ. 23. *in libro,* וְיֻחָקּוּ *& ſcribantur.* Targum וְיִתְרַשְׁמוּן *& conſignabuntur.*

חֹק, Foemin. חֻקָּה *ſcriptura, lex ſcripta, præſcriptum, ſtatutum, decretum, mos, modus, ritus, conſuetudo, terminus:* Plur. חֻקִּים, Foem. חֻקּוֹת *ſtatuta.* Geneſ. 47. *& poſuit hoc* Joſeph לְחֹק, Targum לְגִזְרָא *in decretum.* Exod. 12. חֻקַּת פֶּסַח, Targum גְּזֵרַת פִּסְחָא *ſtatutum paſchatis.* Levit. 26. בְּחֻקֹּתַי, Targum בְּקְיָמַי *in præceptis meis ambulabitis.* Pſalm. 2. *narrabo* אֶל־חֹק *de decreto,* (quod) *Dominus dixit ad me:* אֶת חֹק וגזרה הַבּוֹרֵא, Targum קְיָמָא דַיְיָ, Lxx. τὸ πρόσταγμα κυρίου, Hieron. *Dei præceptum.* acceperunt אֵל *ad,* pro אֵל *Deus:* & expoſuerunt genitivo caſu, qui ſemper alteri ſubjungitur. Job. 26. חָק *ſtatutum circumſcripſit ſuper facie aquarum:* terminum. Proverb. 8. *cum poneret ipſe mari* חֻקּוֹ, Targ. חְחוּמֵה *terminum ejus.* Eſa. 5. *& aperuit os ſuum abſq;* חֹק *ſtatuto:* præter modum. Targ. סוֹף *fine.* Lxx. τρόπου *modo.* Hier. *termino.* Job. 14. *pones mihi* חֹק *ſtatutum.* Lxx. χρόνον *tempus.* ¶ Deinde transfertur ad victum, & ſignificat *cibum ordinarium & neceſſarium,* demenſum, quantum homini neceſſarium eſt & ſufficit, *demenſum operis* aut *laboris:* debitum. Geneſ. 47. *& comedebant* חֻקָּם, Targum חֻלְקְהוֹן *partem ſuam.* Prov. 30. *ciba me pane* חֻקִּי, Targum מִסְתִּי *ſufficientiæ meæ.* Ezech. 16. *& ſubtraxi* חֻקֵּךְ *demenſum tuum:* demenſum cibi tui. Job. 23. מֵחֻקִּי *præ demenſo meo, obſervavi ſermones oris tui:* magis quam demenſum cibi vel operis. Proverb. 31. *dat cibum domui ſuæ,* וְחֹק *& demenſum puellis.* Targum וּפוֹלְחָנָא *& opus.* Exod. 4. *quare non perfeciſtis* חֻקְכֶם, Targ. גְּזֵרַתְכוֹן *ſtatutum veſtrum:* debitum.

חֻקִּים, Arabicè חקוק *ſtatuta.* Eſa. 10. חֻקֵּי אָוֶן *ſtatuta iniquitatis.*

Rabbin. מְחוֹקֵק *typographus.* חֹק תּוֹכוֹת.

II. Arabicè חקק *certus, firmus, confirmatus, meritus, verax, verus, juſtus, reus, dignus fuit, decuit, oportuit.* Pſalm. 51. ליחק *ut verificetur ſermo tuus.* Pſalm. 93. *domum tuam* יחק *decet ſanctitas.* Col. 1. v. 10. *ut incedatis, ſicut* יחק *dignum eſt.* Piel חקק haccac *certificavit, verificavit, confirmavit.* Pſalm. 119. חקק *confirma ſervo tuo eloquium.* 1. Corinth. 10. v. 11. *ſpes* יחק *confirmabit aratorem.* Avicen. בל יחק עליך *ſed oportet ut ſcias:* debes ſcire. Gal. 4. *pactum quod* תחקק *confirmatum erit.* Matth. 2. תחקק מנהם *certior factus fuit ab illis.* Paſſ. אסתחק aſtahacc *juſtus, dignus, reus, meritus fuit, dignatus fuit, dignum habuit.* Matth. 3. v. 11. ולא אסתחק אן אחמל חדאה *& non ſum dignus ut portem calceamentum ipſius.* Hebr. 11. v. 38. *mundus non* יסתחקהם *dignus erat illis.* 1. Tim. 5. v. 18. יסתחק אלבאעל אגרתה *dignus eſt operarius mercede ſua.* Avicen. תסתחק אן יכון *dignum eſt, ut ſit:* oportet. Mat. 5. אסתחק *reus eſt judicij.*

Nom. חק hac, & חקיקה hacica, & תחקיק tahcic *certitudo, certificatio, confirmatio, veritas, juſtitia, res certa.*

חקא hacca, & באלחק, & באלחקיקה, & באלחקיק *in veritate, verè, certè, amen.*

חקי & חַקִּי hacci *verus, verax, certus:* Pl. חַקִּין haccijn *veri, certi.* מֻחָק muhicc *idē.*

חָקִיק *dignus, necessarius.* A

מַחְקוֹק *debitor, reus.*

מֻסְתַּחַק mustahic *dignus, meritus.*

אִסְתִּחְקָאק istihacac *dignitas, meritum.*

חֲקִיקָה *merces.* עֵיר חַק gair haq *injustitia.*

חַק huc *brachiale*: Plur. אַחְקָאק ahcic *brachialia.*

חַק huc *pyxis, arcula.*

III. Arab. cū ח punctato, תַּחְקוֹק tachacchuc *fragor.*

חַק huc *truncus arboris.*

חקב. Arabicè חקב *progenies, posteritas, ætas*: Pl. אַחְקָאב *posteri.* Gen. 18. *præcipiet* חַקְבָּה *posteritati suæ.* B

חקד. Arab. חקד *minatus, comminatus est.*

Nom. חָקוּר *minax, iracundus.*

חַקְד *comminatio.* Psal. 103. *non erit in æternum* חַקְדָּה *comminatio ejus.*

חקה. חָקָה, Piel. חִקָּה idem quod חָקַק, *descripsit, figuravit.* Ezech. 8. מְחֻקֶּה *depictus super pariete circumcirca.* Targum מְצַיְּרִין *effigiati.* 1. Reg. 6. *& obduxit aurum directum super* הַמְחֻקָּר *figuratum.* Targum צוּרְתָּא *imagines.* Hithpael הִתְחַקָּר *descriptus fuit.* Job. 13. *super radicibus pedum meorum* תִּתְחַקֵּר, Targum תִּרְשֵׁם *describêris.* C

Rabb. חִקּוּי *conceptus, imaginatio, affectus.*

Arab. חִקּוּי *lumbi.* Psalm. 109. *quæ stringit* חִקְיָה *lumbos suos.* Matth. 3. v. 4. *& zona pellicea* עַל חִקְוֵיהָ *super lumbis ejus.*

חקל duo significat. I. Chald. Syr. & Arabic. חֲקַל *ager*; in חָלַק reperies.

II. Arab. חקל hacal, & אחתקל ahtacal *tardatus, moratus, remoratus fuit.* D

מחתקל muhtaquil *tardus, remorans alterum.*

אחתקאל ihtical *mora, tarditas.* אַחְקִיל *valles.*

חקן. Arab. חקן *cōpressit, coarctavit, retinuit.* Pasſ. אחתקן *coarctatus fuit.*

מחקון mahcun, & מחקן mahcīn *retentus.*

אחתקאן ihtecin *retentio.*

חקון, & חקנה, & מחקנה mahcana *clyster*, instrumētum quo alvus perluitur: Plur. חוקנים *clysteres.* E

חקף In Geogr. אחקאף. In Avic. תחקיפה.

חקץ. Arab. חקצה chacesa *impuritas, turpitudo, pollutio.*

חקר duo significat. I. חָקַר, Chald. חֲקַר: Piel חקר, Chald. חַקַּר *scrutatus, perscrutatus est* remota aut abstrusa, *exploravit, investigavit, quæsivit, inquisivit.* Jud. 14. *ite* חִקְרוּ, Targ. בִּרְקוּ *inquirite.* Psalm. 139. חַקְרַתָּנִי, Targ. פְּשַׁפְּשַׁתָּנִי *exploraſti me.* Psalm. 44. *an non Deus* יַחְקֹר, Targum יְבַשְּׁקַר *inquiret?* Prov. 25. *& gloria regum*, חֲקַר *ſcrutari rem.* Targ. מָן דְּבָצֵי *qui ſcrutatur.* Niphal. נֶחְקַר *exploratus, quæſitus fuit.* Jerem. 46. v. 23. *ſuccidêrunt ſylvam ejus, ait Jehova, quia non* יֶחְקָר *explorabitur*: præ multitudine.

Nom. חֵקֶר *ſcrutatio, perſcrutatio, inveſtigatio, diſquiſitio, exploratio*: Pluralit. חֲקָרִים & מְחֻקָּרִים *perſcrutationes, res abſtruſæ.* Prov. 25. *& cor regum* אֵין חֵקֶר *abſq; perſcrutatione.* Targ. לָא מְחַבְּצִי *imperſcrutabile.* Eſa. 40. *non eſt* חֵקֶר *perſcrutatio intelligentiæ ejus.* Targum סוֹף *finis.* Jud. 5. *magnæ* חִקְרֵי לֵב *perſcrutationes cordis.* Targum נִכְלֵי לִבָּא *aſtutiæ cordis.* Pſalm. 95. *in cujus manu ſunt* מְחֻקְרֵי אֶרֶץ *perveſtigationes terræ*: abſtruſa. Lxx. πέρατα *extremitates*: fines.

Chald. חֲקָרָא *arx*, unde remota explorari poſſunt: *ſpecula.* 2. Sam. 5. *& David* בַּמְצוּדָה, Targum בְּחַקְרָא *in arce.*

Rabbin. מְחֻקָּר *inveſtigatio rerum*, phyſica. חַכְמֵי הַמְּחֻקָּר *phyſici, philoſophi*, quos Paulus vocat *inveſtigatores hujus ſeculi.* 1. Corinth. 1. v. 2. חָכְמַת הַחֲקִירָה עַל *ſapientia perſcrutationis*, doctrina phyſica.

II. Arab. חקר hacar & אחתקר ahtaquar, convenit cum רָחַק, per metatheſin, *contemſit, vilipendit, aſpernatus eſt, ſprevit, contumelia affecit.* Matth. 18. v. 10. לָא תְּחַקְרוּן אַחַד *non contemnatis unum.* 1. Cor. 21. v. 11. *nec* יְחַקְרֵהּ *contemnat eum ullus.* Matth. 6. v. 24. *honorabit unum*, וְיִתְחַקַּר *& vilipendet alterum.* Lucæ 18. v. 9. וְיִתְחַקְרוּן אַלְבָקִיהּ *& contemnebat reliquos.*

Nom. חָקִיר hacir *contemtus, vilis, abjectus.* Pſalm. 119. in zade: *adoleſcens ſum* וְחָקִיר *& contemtus.*

חֻקְרָה hucra *contemtus, aſpernatio, contumelia*: Plur. חֻקָּאר hucar *aſpernationes.*

מְחֻחָקָר mohtaquir *vilis, minoris precij.*

חרר tria ſign. I. חָרַר, Chal. חַרַר & חַר, Arab. חרר harar, & אַחַר *æſtuavit, incaluit, uſtus, aduſtus, exuſtus, toſtus, aſſatus, ſiccat⁹, exiccatus fuit, aruit, exaruit.* Eſa. 24. v. 6. *propterea* חָרוּ *exuſti ſunt habitatores terræ.* Targ. סָפוּ *conſumti ſunt.* Ezech. 24. v. 11. *ut incaleſcat* וְחָרָה *& aduratur æs ejus.* Chal. Pſal. 2. *ſi* יִבְעַר, Targ. יְחוּר *exarſerit modicùm ira ejus.* Niph. נֶחַר, Arab. אַחְתַר ahtarr *calefactus, combuſtus, arefactus fuit.* Jer. 6. נֶחַר *arefactus* (combuſtus) *eſt follis ab igne.* Ezech. 15. v. 4. *& medium ejus* נֶחַר *combuſtum eſt.* Ezech. 24. *& oſſa* יֶחֱרוּ *comburentur.* Etiã chirik: Pſal. 102. *& oſſa mea ſicut focus* נֶחֱרוּ *aduſta ſunt.* Pſal. 69. נָחַר, Targ. אִתְחַרַר *exiccatum eſt guttur meum.* Arab. Pſal. 39. וְאִתְחַר *& concaluit cor meum.* Mat. 13. v. 6. *& orto ſole* אִתְחַר *arefactum fuit.* אַחֲרַת *exæſtuavit.* Fœm. Piel חִרְחֵר,

Chald.

Chald. חַרְחַר *accendit, succendit.* Proverb. 26. *& vir contentionum* לְחַרְחַר *ad accendendum litem.* PASSIVUM אִתְחַרְחַר *accensus fuit.*

NOM. חֲרִירִים *loca adusta, torrida* ob æstum nimium, & pluviæ defectum, *siccitates.* Jerem. 17. *sed inhabitabit* חֲרִירִים *adusta* (loca) *in deserto.* Targum בְּלָא וְלַר *absq; liberis.* Accepit pro עֲרִירִים *steriles*, ob literarum ח ע similem sonum.

חַרְחָר *adustio, inflammatio.* Deut. 28. *percutiet te Dominus*, &c. וּבַחַרְחוֹרָא, Targ. וּבְחַרְחוֹרָא *& inflammatione*: febri, hydrope.

Rabb. חֲרָרָה & חֲרָרָא, Chald. חֲרָרָא *placenta super prunas cocta, tosta* seu *adusta.* Jud. 8. צְלִיל, Targum חֲרַר *placenta panis.* 1. Reg. 17. עֻגַת, Targ. חֲרָרָא *placenta parva.*

Arab. حر harr *calidus*: احر *calidior*: PLur. احرة *calidi.*

חֲרָאָה harâra *caliditas, calor*: עֲרוּיָה *naturalis*; עֲרִיבָה *extraneus.*

חאר har, idem quod חֲרָאָה harâra *calor.*

חר hurr, & חֵרָה *ver, æstus.*

II. Chaldaicè & Syriacè חֲרַר, Arab. حرر harar *liber fuit*; ut cum חוֹר *liber* conveniat. PIel חֲרַר, Arabicè حرر harrar *liberavit* ex servitute aut captivitate, *libertate donavit, privilegiavit.* Johan. 8. v. 32. *veritas* נְחַרְרִכוֹן *liberabit vos.* PASS. Chaldaicè אִתְחֲרַר, Syriacè אֶתְחַרַר, Arab. تحرر, & احرر atharrar *liberatus, liber factus, manumissus fuit.* Chald. Exod. 19. *quia non* חֲפָשָׁה, Targum אִתְחֲרְרַת *libera facta est.* Syr. Rom. 6. אֶתְחַרַר *liber factus est à Lege.* Arab. Roman. 8. تحررتم *liberi fuistis à peccato.*

NOM. Arabicè حر horr *liber, privilegiatus*: PLural. احرار ahrar *liberi.* Fœm. حرة horra *libera, domina, regina, imperatrix, principissa.*

حرية hurria *libertas, privilegium, excusatio, virginitas, castitas.*

محرر muharrar, & متحرر *excusatus, privilegiatus, libertate donatus.*

تحرير taharir *liberatio.* عام التحرير am altaharir *annus libertatis*, jubilæus.

حرارة harâra *ingenium.*

III. Arab. حرر harar *texuit*: ut cum חוֹר *rete* conveniat.

חריר harir *seta*, sericum.

חראר harrar *textor.*

Arab. cum ח punctato, חוֹר charar *cecidit, procidit.* Matth. 2. v. 11. וְהָרוּא לֵהּ סְנִדוּ & *prociderunt ante eum adorando.* Matth. 4. *si* חֲרִית לִי *prosterneris mihi adorans me.* Lucæ 5. חר *procidit ad pedes Jesu.* Johan. 11. חֲרִת *cecidit ad pedes ejus.* Cap. Joseph. וַהֲרוּא לֵהּ סְנִדוּ & *prociderunt ei adorantes.* Cap. Filij Israel. וַיִּחָרוּן & *procident.*

Deinde חוֹר charar, & אחור achrar *ruminavit.*

חר charr *ruminatio*: item *fœtor oris.*

חר chirr *juba*: PLur. חרור churur *jubæ, cincinni.*

חרחרה *sonitus gutturis.* ✍ חרא in חרחרה vide.

חרב tria significat. I. חָרַב, Chald. חֲרִיב *siccatus, exsiccatus fuit, aruit, exaruit* fons, fluvius, mare, locus humidus à Sole vel igne. Psalm. 106. *increpavit mare junceosum*, וַיֶּחֱרַב, Targum וְאִתְנַגַּב *& exiccatum fuit.* Genes. 8. חָרְבוּ, Targum נִגְּבוּ *exiccatæ sunt facies terræ.* Esa. 19. *& fluvius* יֵחָרֵב, Targum יִתְחָרֵב *exiccabitur.* Job. 14. *& fluvius* יֵחָרֵב, Targum אִתְנַגַּב *exiccatus est.* PUAL. חֻרַב *exiccatus fuit.* Jud. 16. *si ligatus fuerit funibus recentibus, qui non* חֹרָבוּ, Targum יְבִישׁוּ *siccati sunt.* HIPHIL. הֶחֱרִיב, Chaldaicè אַחֲרֵב *exiccavit.* Esa. 51. *nonne tu ipsa es* הַמַּחֲרֶבֶת *exiccans mare?*

NOM. חָרֵב *siccus, aridus*: FOEM. חֲרֵבָה *sicca, arida.* Levit. 7. v. 10. *conspersa oleo,* וַחֲרֵבָה *& sicca.* Targum דְּפִילָא בְּמִשַׁח וּדְלָא פִילָא *conspersum oleo, & quod non est conspersum.*

חֹרֶב & חָרֵב, Fœmin. חָרְבָּה & חֹרֶבָה, Chaldaicè חָרְבוֹת *siccitas, æstus*: PLuralit. חָרְבוֹת & חָרְבוֹנִים, Chaldaicè חָרְבָן *siccitates.* Jud. 6. v. 37. *& super omnem terram* חֹרֶב, Targ. יוּבְשָׁא *siccitas.* Genes. 31. *in die consummabat me* חֹרֶב, Targum שָׁרְבָא *æstus.* Job. 31. *& os meum adustum est præ* חֹרֶב, Targum נוּגְבָא *siccitate.* Ezech. 29. *& dabo terram Ægypti* לְחָרְבוֹת חָרֵב *in siccitates, siccitatem vastationis.* Lxx. καὶ ῥομφαίαν *& gladium.* Hagg. 1. *& vocavi* חֹרֶב *siccitatem.* Lxx. ῥομφαίαν *gladium.* legerunt חֶרֶב *gladius*: absentibus punctis. Ezech. 30. *dabo flumina in* חָרְבָה, Targ. יְבִשְׁתָּא *siccitatem.* Psal. 32. v. 4. *conversus est humor meus* בְּחַרְבוֹנֵי קַיִץ *in siccitates æstatis.* Lxx. ἐν τῷ ἐμπαγῆναί μοι ἄκανθαν *dum infigitur mihi spina.* legerunt בְּחַבְרֵנִי *dum associatur mihi*: à חָבֵר *socius fuit*: ob vocum similitudinem.

Arab. حرب *arena*; à siccitate.

PROprium חֹרֵב *Horeb*, mons, ab ariditate sic vocatus: idem qui *Sinai*, & in Amalec gentis ditione situs. 1. Reg. 19. v. 8. *usq; ad montem Dei* חֹרֵב *Horeb.*

II. Per metaphoram, חָרֵב, Syriacè חֲרַב, Arabicè cum ח punctato, حرب charab *vastatus, destructus, desolatus, perditus, desertus fuit, periit*, cum ad sicca loca vel animalia transfertur: quia flumina exiccata sunt deserta. Esa. 60. v. 12. *& gentes* יֵחָרְבוּ, Targum אִשְׁתְּצָאָה יִשְׁתֵּיצוּן *perdendo perdentur.* semel. Jerem. 50. v. 27. חָרְבוּ, Targum שֵׁיצִיאוּ *perdite o-*

dite omnes vaccas earum: occidite, transitivè. Lxx. *ἀναξηράνατε exiccate*. Ex significatione prima. Jer. 50. v. 21. חֶרֶב *gladio percute, & interfice post illos*. Jer. 26. v. 8. *& urbs ista* תֶּחֱרַב *vastabitur*. præterea, 2. Reg. 19. v. 17. Esa. 34. v. 10. Esa. 37. v. 17. Esa. 42. v. 15. Esa. 49. v. 17. Jerem. 2. v. 12. Ezech. 6. v. 6. Ezech. 12. v. 2. &c. Arab. Matth. 12. v. 25. *omne regnum intrase divisum* יֶחֱרַב *vastabitur*. Niphal. נֶחֱרַב *destructus fuit*. 2. Reg. 3. הָחֳרֵב נֶחֱרָבוּ *cædendo cæsi sunt*. Targ. אִתְגְּרָאָה אִתְגְּרִיאוּ *concitando cōcitati sunt reges illi*. Hiphil. הֶחֱרִיב, Chaldaic. אַחְרֵב, Arab. אחרב achrab *vastavit, desolavit, destruxit, diruit, perdidit, cæcidit, occidit, stragem edidit*. Esa. 37. הֶחֱרִיבוּ, Targ. אַחֲרִבוּ *devastârunt reges Assyriæ*. Zophon. 3. v. 6. הֶחֱרַבְתִּי *vastavi platcas eorum absq; transeunte*. Jud. 16. v. 24. מַחֲרִיב *vastantem terram nostram*. Arab. Psalm. 79. וַאַחְרַבוּא *& desolârunt locum ejus*. Hophal. הָחֳרַב *destructus fuit*. Ezræ 4. v. 15. *ideo urbs ista* הָחֳרְבַת *destructa fuit*. 2. Reg. 3. v. 23. הָחֳרֵב נֶחֱרָבוּ *occidendo occisi sunt isti reges*.

Nom. חָרֵב, Arab. חראב charib *vastus, desertus, destructus*: Foem. חֲרֵבָה *vasta, destructa*. Jerem. 23. הֶחָרֵב *qui desertus est absq; homine & absq; jumento*. Nehem. 2. *quia Jerusalem* חֲרֵבָה *destructa*: Plur. חֲרֵבוֹת, Chald. חֲרֵבָן *destructæ*. Ezech. 36. *& urbes* הֶחֳרֵבוֹת *destructæ*. ח cum ֫, decoris causa.

חָרֵב, Chaldaicè & Syr. חוֹרַב, Arab. חَרְבَة: Foem. חֲרֵבָה, Chald. חֲרָבָא *vastitas, desolatio, desertum*: Plur. חֲרֵבוֹת, Chald. חֲרָבָן *vastitates, solitudines, deserta, loca vasta*. Esa. 61. v. 42. *& instaurabunt urbes* חָרֵב *vastitatis*: devastatas. Zoph. 2. חָרֵב *vastitas in limine*. Lxx. κόραξ *corvi*. acceperunt pro עֹרֵב *corvus*: ob literarum ח ע similem sonum. Lat. *torvus*. Hosiander non correxit. Levit. 26. *& urbes vestræ erunt* חֲרֵבָה *vastitas*. Job. 3. *qui ædificant* חֲרֵבוֹת, Targum צָרְיָן *solitudines sibi*: qui loca seu ædificia devastata instaurant, eisque sua imponunt nomina: in sui memoriam. Esa. 61. v. 4. *& ædificabunt* (sc. in loco isto) חֲרֵבוֹת עוֹלָם *vastitates seculi*: loca, quæ longo tempore fuerunt vasta. Psalm. 102. *sicut nycticorax* חֲרֵבוֹת *solitudinum*: habitans in locis desertis. Psalm. 9. *ô hostis, finitæ sunt* חֲרֵבוֹת *vastitates*; quas fecisti: sequitur, *urbes, quas vastasti*. Psal. 109. *& quærent* מֵחֲרֵבוֹתֵיהֶם *ex vastitatibus suis*: ex ædib. suis devastatis. Ezech. 13. *sicut vulpes* בֶּחֳרֵבוֹת *in solitudinibus, prophetæ tui, Israel, fuerunt*: sicut vulpes quæ ingrediuntur per rupturas vineam: & corrumpunt vineas. Syriac. Matth. 3. *& prædicabat* בְּחוֹרְבָא *in deserto Judæ*.

חֶרֶב, Chald. חֲרַב *gladius*, à cæde, sicut Latinis à clade: vel à vastando, destruendo, perdendo, quod mundum vastet, destruat, perdat: significat autem instrumentum omne quod scindit & findit, sive ferrum sit, sive lapis acutus, *gladius, culter, novacula, securis, bipennis, aratru, malleus* quo lapides cæduntur: Plur. חַרְבוֹת *gladij, secures*. Exod. 5. *ne occurrat vobis pestis aut* חֶרֶב *gladius*. Lxx. φόνος *cædes*. Ezech. 5. v. 1. *accipe tibi* חֶרֶב *cultrum acutum*. Jos. 5. חַרְבּוֹ *gladius ejus extractus*. Psalm. 17. *ab impio* חַרְבֶּךָ *gladij tui*: qui est gladius tuus. Targ. דְּאִתְחַיַּב קְטוֹל סַיְפָךְ *qui dignus est ut interficiatur gladio tuo*. Exod. 20. חַרְבְּךָ *gladium tuum elevasti super eo*. Psal. 59. *eructabunt ore suo* חַרְבוֹת *gladios*. Targum מִלַּיָּא רְשִׁנִּין הִיךְ סַיְפָא *verba acuta, ut gladius*. Jos. 5. v. 2. *fac tibi* חַרְבוֹת צוֹרִים *gladios petrarum*: acierum, novaculas acutas instar petræ, cultros. Targum אוּמְלָן חֲרִיפִין *novaculas acutas*. Psalm. 89. v. 44. צוּר חַרְבּוֹ *aciem gladij sui*. Ezech. 26. *& turres tuas destruet* בְּחַרְבוֹתָיו *gladiis suis*: securibus, malleis. 2. Paral. 34. v. 6. בְּחַרְבוֹתֵיהֶם *in malleis suis in circuitu*: sunt *mallei* ubi ponebant altaria.

Rabb. חָרוּבָא *aratrum*.

חָרוּב, Syriac. חַרוּב, Arab. cum ח punctato, חَרُّوب charrub, quod legunt כרוב, & נ pro dages, חַרְנוֹב charnub, Matth. charrub, καρύξβια *siliqua dulcis*: Plur. Rabb. חֲרוּבִים, Syr. חֲרוּבִין *siliquæ*. Luc. 15. v. 16. *desiderabat implere ventrem suum de* חֲרוּבָא, Arabic. חَرْنُوب *siliquis, quas edebant porci*. Strabo: *Multum hæc cognita Niceæ, & maris Ligustici accolis, ubi eam esitant pueri, etiamq; porci*.

חָרְבַן *devastatio, desolatio*. חָרְבַן הַבַּיִת הַשֵּׁנִי *devastatio domus secundæ*: excidiū templi, quod incidit in annum Mundi 3829. vel 3828: in annum vero Christi 69. vel 68. Ab hoc excidio Judæi quoq; numerant.

Syr. חַרְבָּא *cædes, pugna, aratrum*. Hebr. 7. *cum rediret* מִן חַרְבָּא *ex pugna regis*. Lucæ 9. v. 62. *nemo movet manum suam ad* חַרְבָּא *aratrum*.

Arab. sine ח punctato, حَرْب harb *bellum, prælium, pugna*: Plur. حُرُوب hurub *bella, prælia, pugnæ*. Eph. 6. v. 12. *quia* חַרְבָּנָא *bellum nostrum non est cum carne*.

Verbum حرب harab *bellum gessit, prœliatus est, militavit, pugnavit, oppugnavit, impugnavit*. Geograph. يحاربون الدواب البحرية *pugnant cū beluis marinis*. Joh. 18. v. 36. חַרְבִי יְחָרְבוּן *ministri mei pugnarent, ne traderer Judæis*. Psal. 129. *sæpe* חָרְבוּנִי *impugnaverunt me à juventute mea*.

مُحَارِب muhârib *bellator, miles*: Pl. مُحَارِبِين muharibin *bellatores*.

חַרְבָּה harba *lanchites, lancea.* מחארבה *cædes, bella.* A

מִחְרָאב *altare*: Plur. מִחְרָאִים *altaria.*

III. Arab. cum ח punctato, חרב charab *fefellit, decepit, impoſuit.*

חֹרְבָּה chorba *impoſtura*: Plur. חֹרָאב chorab *impoſturæ.*

חֹרְבִי chorbi *impoſtor*: Plur. חֹרְבִין chorbijn *impoſtores.*

חִרְבָּה chirba *cors gallinarum, cavea.*

חרג. חָרַג *motus, commotus fuit, pavit, trepidavit* ex metu aut ſolicitudine. Pſalm. 18. v. 46. וְיַחְרְגוּ מִמִּסְגְּרוֹתֵיהֶם *& movebuntur ex claustris ſuis.* Targum וְיִטַּלְטְלוּן מִבֵּירְנֵיהֶהוֹן *& migrabunt ex palatiis ſuis.* pro quo habetur, 2. Sam. 22. וְיֶחְגְּרוּ, Targ. וְיִזּוּעוּן *& movebuntur.* legit enim וְיֶחְרְגוּ, ſicut Hebræi omnes legunt. Eſtq; idem cum eo, quod habetur, Mich. 7. v. 17. יִרְגְּזוּ מִמִּסְגְּרוֹתֵיהֶם, Targum יְזוּעוּן מִבֵּירְנֵיהֶהוֹן *movebuntur ex claustris ſuis: ad Dominũ Deum noſtrum expaveſcent, & timebunt à te.* Lxx. καὶ ἐχώλαναν *& claudicaverunt.* Legerunt ſicut 2. Sam. 22. v. 46. habetur, וְיֶחְגְּרוּ, & acceperunt ſignificatione Chaldaica, חָגִיר *claudus:* quaſi pede cinctus & impeditus. B C

Nom. Chald. חַרְנָא *timor, terror, pavor.* Deut. 32. *ex penetralibus* אֵימָה *terror.* Targ. חַרְנַת מוֹתָא *metus mortis.*

Rabb. חוֹרְגָה *privignus.* חוֹרְגָה *privigna.*

Arab. cum ח punctato, חَرَجَ charag *exivit, egreſſus fuit.* Pſalm. 19. *in omnem terram* חָרַג *exivit ſonus ipſorum.* Gen. 9. וַחֲרַג חָאַרְגָא *& egreſſus eſt foràs.* Matth. 2. v. 6. מִנְּךָ יֵחָרֵג *ex te egredietur dux.* Hiphil. אַחְרַג achrag *eduxit, produxit, ejecit, expulit, deprompſit, extraxit, exhauſit, elicuit.* Pſalm. 22. v. 11. אַנְתְּ מִן אַלְבְּטַן אַחְרַגְתַּנִי *tu ex ventre eduxiſti me.* Pſalm. 135. וַאֲחָרַג *& eduxit Iſraelem ex medio ipſorum.* Gen. 1. v. 12. וַאֲחָרַגַת אַלְאַרְעָא אלעשב *& produxit terra germen.* Luc. 9. v. 4. *& rogavi diſcipulos tuos* אַן יְחָרְגוּהּ *ut ejicerent eum.* Gal. 5. אַחְרֵג *ejice ancillam hanc.* Deut. 5. *qui* אַחְרַגְךָ מִן אַרְעָא מִצְרַיִם *eduxit te ex Aegypto.* Alc. 2. יְחָרְגֵם מִן אַלְטַלְמַאת אִלַי אַלְנוּר *educet eos ex tenebris in lucem.* Paſſ. אַסְתַּחְרַג aſtachrag *exegit.* D E

Nom. חָאַרְג *egrediens, exterior, irregularis, extrinſecus.* מִן חָאַרְג *extrinſecus, foris.* סבב מן חאַרְג cauſa *extrinſeca.* אלי חאַרְג *foràs.*

חאַרְגאַת *exitus, egreſſiones.*

חַרְג chara, & חַרְגָה charga, & חֻרּוּג churug, & מַחְרַג machrag *ſeceſſus, exitus, egreſſio.* חָרְאנ *foris.*

חָרְאנָה *vibex, livor.*

חַרְאנ charrag *externus, ferus, trux, iratus.*

אַחְרַג *extractio.* מְסַתְּחְרַג *exactor, miniſter.*

אִסְתַּחְרַאג *exactio.* חָרְאנ *tributum, cenſus, exactio.*

חרד. חָרַד *motus, commotus, agitatus fuit* corpore aut animo, *occupatus fuit in re aliqua, ſolicitus fuit de re aliqua, feſtinavit, diſcurrit, concurrit, congregatus fuit, tremuit, timuit.* Gen. 22. וַיִּחְרַד *& commotus fuit Iſaac commotione magna.* Targ. וְתָוַהּ יִצְחָק תְּיוֹהָא *& ſtupuit Iſaac ſtupore magno:* admiratus eſt. 1. Sam. 14. חָרְדוּ, Targ. זָעוּ *commoti ſunt etiam ipſi.* 2. Reg. 4. v. 13. *ecce* חָרַדְתָּ, Targ. עַסְקְתָּא *occupata fuiſti nobis* הַחֲרָדָה, Targ. עִסְקָא *occupatione iſta:* laborafti. 1. Sam. 13. *& omnis populus* חָרְדוּ *commoti ſunt.* Targ. אִתְכַּנִּישׁוּ *congregati ſunt poſt illum:* concurrerunt, feſtinârunt ſequi illum. 1. Sam. 21. וַיֶּחֱרַד, Targ. וְאִתְבְּעִירַת *& feſtinabat Achitophel in occurſum Davidis.* Exod. 19. v. 16. וַיֶּחֱרַד, Targ. וְזָע *& commotus fuit omnis populus:* timuit. 1. Sam. 28. v. 5. וַיֶּחֱרַד, Targ. וְזָע *& commotum fuit cor illius.* 1. Sam. 16. v. 4. וַיֶּחֶרְדוּ, Targ. וְאִתְכַּנְּשׁוּ *& congregati ſunt ſeniores urbis in occurſum ejus.* ſignificat ergo verbũ hoc, 1. *trepidavit.* 2. *timuit.* 3. *feſtinavit.* Hiphil. הֶחֱרִיד *cõmovit, terruit.* Jud. 8. v. 12. *& omnia caſtra* הֶחֱרִיד, Targ. אַוְיַע *commovit:* terruit. Jerem. 7. *& non eſt* מַחֲרִיד, Targ. דְּמַנְיַד *cõmovens:* turbans. Zach. 1. לְהַחֲרִיד *ad terrendũ eos.* Lxx. ξῶσαι *ut exacuerent.* legerunt לְהַחֲרִיד, à חָרַד *acutus fuit:* ob ר׳ ד׳ ſimilitudinem.

Nom. חָרֵד *commotus, ſolicitus, trepidus, pavidus:* Plur. חֲרֵדִים *commoti, trementes, trepidi.*

חֲרָד, Fœm. חֲרָדָה & חֲרָדָה *commotio, tremor:* Plur. חֲרָדוֹת *tremores.* Job. 37. *à* חֲחָרָר *commotione veniet tempeſtas:* poſt tonitru. quædam exemplaria habent חֹרֵב *penetrale, auſter, meridies.* 1. Sam. 14. v. 16. *& facta eſt* לְחֲרָדַת *in tremorem Dei:* magnum.

Rabb. חֲרִידוֹן & חֲרִדוֹן *bufo.*

Arab. חרדא *baſiliſcus.* Pſal. 91. *ſuper aſpidem* ואלחיה אלחרדא *& baſiliſcum ambulabis.*

Arab. חרד *defatigatus fuit.*

חרה tria ſignificata habet. I. חָרָה, Chald. חֲרָא *exarſit, incenſus, combuſtus, inflammatus, contractus in ignem, aduſtus fuit.* Job. 30. *& oſs meum* חָרָה, Targ. חֲרַךְ *incenſum eſt.* ¶ Per metonymiam, *exiccatus fuit.* Eſa. 24. חָרוּ *exiccati ſunt habitatores terræ.* ¶ Cum nomine אַף *ira; iratus fuit, excãduit, doluit:* quod irâ velut igne animus incendatur: *graviter, ægrè tulit.* ¶ Ac cõſtruitur: 1. abſolute. Ex. 22. וְחָרָה אַפִּי, Targ. וְיִתְקַף רוּגְזִי *& exardeſcet ira mea, & occidam vos gladio.* ¶ 2. cũ ב. Gen. 44. *nec* יִחַר אַפְּךָ בְּעַבְדֶּךָ, Targ. יִתְקַף רוּגְזָךְ בְּעַבְדָּךְ *exardeſcat ira tua in ſervum tuum.* Lxx. θυμωθῇς *iraſcaris ſervo tuo.* ¶ 3. cum אֶל vel עַל *contra.* Num. 24. וַיִּחַר אַף, Targũ וְתָקַף רוּגְזָא *& exarſit ira Balac* אֶל *cõtra Bileã.* Targ. בִּבְלְעָם *in Bileã.* Zach. 10. עַל *cõtra paſtores iſtos*

res iſtos חָרָה אַפִּי *exarſit ira mea.* ¶ Sæpe autem nomen אַף *ira* ſubintelligitur, & conſtruitur, 1. cum ל. Gen. 4. וַיִּחַר לְקַיִן *& exarſit ipſi Cain valde.* Targum וְתָקַף רוּגְזָא דְקַיִן *& invaluit ira Cain.* Lxx. καὶ ἐλύπησε *& triſtificavit.* Gen. 18. *ne quæſo* יִחַר לַאדֹנָי *exardeſcat Domino meo.* Targum יִתְקַף רוּגְזָא דְיָיָ *invaleſcat ira Domini.* Jon. 3. *an bene* הַחָרָה לְךָ *exarſit tibi?* ibidem. *bene* חָרָה לִי *exarſit mihi.* ¶ 2. cum בְּעֵינֵי *in oculis.* Geneſ. 31. *ne* יִחַר בְּעֵינֵי אֲדֹנִי *exardeſcat in oculis domini mei.* Lxx. μὴ βαρέως φέρε κύριε *non graviter fer domine.* Gen. 45. *& non* יִחַר בְּעֵינֵיכֶם *exardeſcat in oculis veſtris.* Lxx. σκληρὸν ὑμῖν φανήτω *durum vobis videatur.* 10. Æneid. *ardens Limitem agit ferro.* Niphal. נֶחֱרָה, Chald. אֶתְחֲרִי, Syr. אֶתְחֲרָא *incenſus, aduſtus fuit, excanduit, rixatus fuit.* Eſa. 41. v. 11. *& ignominia afficientur omnes* הַנֶּחֱרִים בָּךְ *incenſi in te:* irati tibi. Targum מִתְנָרְזִין *concitati:* rixantes. Lxx. οἱ ἀντικείμενοί σοι *adverſantes tibi.* Eſa. 45. v. 24. *& pudefient omnes* הַנֶּחֱרִים בּוֹ *iraſcentes ipſi.* [redacted] Syr. Matth. 12. v. 19. *non* נִתְחַרָא *rixabitur.* Actor. 27. v. 41. וְאִתְחֲרִיַת *& illiſa eſt in eo.* Hiphil. הֶחֱרָה *arſit ſtudio faciendi aliquid.* Nehem. 3. v. 18. *poſt ipſum* הֶחֱרָה *exarſit confirmavit Baruch.*

Nom. חֳרִי, & חֲרִי, & חָרוֹן, Chald. חֲרִיוֹן & חֲרִין *ardor, excandeſcentia, indignatio, ira vehemens, furor:* Plur. חֲרוֹנִים *ardores.* Exod. 11. v. 8. *& egreſſus eſt à Pharaone* בְּחֳרִי אַף, Targum בְּתִקוֹף רְנָז *in ardore iræ.* 1. Sam. 20. v. 34. *& ſurrexit Jonathan à menſa* בְּחֳרִי־אַף *in ardore iræ.* Pſalm. 2. וּבַחֲרוֹנוֹ *& in ardore ſuo turbabit eos.* Exod. 32. שׁוּב מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ *revertere ab ardore iræ tuæ.* ſic, Pſalm. 85. הֲשִׁיבוֹתָ מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ *reverſus es ab ardore iræ tuæ.* ut הֲשִׁיבוֹתָ ponatur abſolutè: cohibuiſti iram tuam, retraxiſti. ✠ Chald. חֲרִי *uſtus.*

Syr. חֲרִינָא *contradictio.* ✠ חֲרִיוֹן *rixator, contentioſus, calumniator.*

Rabb. חֲרִיָא *ramus palmæ durus:* חֲרִיוֹת *rami palmæ.*

II. חֳרִי *ſtercus.* חֲרִיוֹנִים *ſtercus columbarum.* חֲרָאִים *ſtercora.* Eſa. 36. *ut comedant* חַרְאֵיהֶם, Targum מְפַקְתְּהוֹן *ſtercora ſua.* legitur, צוֹאָתָם *ſtercus ipſorum.*

מַחֲרָאוֹת *latrinæ, cloacæ.* 2. Reg. 10. v. 27. לְמַחֲרָאוֹת, Targum לְבֵית מַפְקַת אֲנָשָׁא *in domum* (locum) *egeſtionis hominis:* pro latrinis hominum. legitur לְמוֹצָאוֹת: de hiſce vide radicem חור.

Chald. חַרָא, Arab. cum ח punctato, חרא chari *cacavit, ſtercus egeſſit.*

Nom. Chaldaic. חֲרִיָא & מַחֲרִיָא, Arab. חר char, & חרא chara, & חַרו charn *ſtercus.* חַרו אַלחַמאם *ſtercus columbarum:* in Avicenna. חר אלחיון char alhaivan *ſtercus animalium.* חרא אלחמאר chara alhimar *ſtercus aſinorum.*

מחרא mucharri *merdoſus.*

חריה charia *cacatio.*

III. Arab. חרא *pudefactus eſt.* Rom. 9. *non* יחרי *pudefiet.* Rom. 10. יחרא *pudefiet.*

חרז duo ſignificata habet. I. חֲרוּזִים *monilia, torques, margaritæ* perforatæ & filo copulatæ. Cantic. 1. *Cervix tua* בַּחֲרוּזִים *in monilibus.*

Rabb. Verbum חָרַז *perforavit:* item, *in rythmum diſpoſuit.*

חֲרוּזָה *concatenatio quarumlibet rerum.*

חֲרוּזִים *rythmi,* carmina rythmica.

חָרוּז & חֲרוּזָה *oratio, proſa ſine metro, ſed rythmica in fine colligata.*

חַרְזָן *rythmorum compoſitor.* oratio a. rythmica ſimul & metrica dicitur שִׁיר *carmen.* Sed rythmo & metro carens dicitur הַלָּצָה *oratio.* ut ita triplex ſit oratio apud Hebræos: חָרוּז *rythmus,* שִׁיר *carmen,* & הַלָּצָה *oratio.*

Arab. cum ח punctato, حرز charaz *conſuit, ſarcivit.*

حراز charraz *cerdo, ſutor:* Pl. حرازين charrazin *ſutores.*

حرزة charâza *ſutoria,* artificium illud.

חרז, Foem. חרזة *vertebra ſpinæ:* Pl. חרזات *vertebræ, ſpondyli:* in Avic.

II. Arab. ſine ח punctato, حرز haraz, & تحرز *cavit.* Matth. 15. وتحرزوا من خمير *& cavete à fermento Phariſæorum.* Ibid. *ut* يتحرزوا *caverent à fermento.* Rom. 16. v. 17. *ut* تتحرزوا *caveatis ab illis.*

Nom. حرز & تحرز *cuſtodia, cautio, cautela, præſervatio.* حراز *furfures.*

חרט tria ſignificata habet. I. חֶרֶט *ſtylus, calamus, penna ſcribarum.* Exod. 32. *& formavit illud* בַּחֶרֶט, Targ. בְּזִיפָא *cum ſtylo.*

חֲרִיטִים *ſacci, loculi, marſupia.* 2. Reg. 5. v. 23. *& colligavit duo talenta argenti in duobus* חֲרִיטִים, Targum פַּלְכִסִין *marſupiis.* Arabicè cum ח punctato, חֲרִיטָה, quod ſcribunt كريطة charita *loculus, pera, crumena:* Plural. חַרָאִיט charait *crumenæ.*

II. Chald. חֲרַט *pœnituit.* Cantic. 5. Targum לָא צְבִין לְמֶחֱרַט *nolunt pœnitere.* Rabbin. Paſſ. נִתְחָרַט & הִתְחָרַט *pœnituit, pœnitentia ductus eſt.* ✠ חֲרָטָה *pœnitentia.*

III. Arabic. cum ח punctato, حرط charat, & احرط achrat *tornavit, rotundavit.* Paſſivum انحرط ancharat *rotundatus fuit.* ينحرط *fiat pyramidalis.*

مخروط *tornatus, pyramis.* Pl. مخروطين machrutin *pyramides.*

حراط charrat *tornio* ſeu *tornator.*

מחֹרטה machrâta *tornus*: Plural. מחֹאריט macharit *torni*.
תחֹריטה tacharita *tornatio*.
חרוט churrut *pix*.
חראטין charatin *vermes teretes, lumbrici*.
חֹרט *axis*.
מחֹרוט מסתדיר *pyramis rotunda, cylindrus*.

חרך duo significata habet. I. חָרַךְ, Chald. חֲרַךְ, Arab. חרק, literis כ ק permutatis, & אחרק *cremavit, ussit, adussit, inussit, ambussit, combussit, assavit, torruit, ustulavit*. Proverb. 12. *non* יַחֲרֹךְ *assabit impostura venationem suam*: impostor non assabit ferinam suam; quia nullam capiet. Solent aucupes adurere pennas avium captarum, ne volare queant & aufugere. Targum נְסַתַּקְבֵל *assequetur*. Lxx. θήρευσιν *potietur*. Chald. Job. 30. *& os meum* חָרָה, Targum חֲרַךְ *adustum est præsiccitate*. Arab. Matth. 3. v. 12. פיחרקה בנאר *& comburet illam igni, qui non extinguetur*. Mat. 22. v. 7. וַאֲחָרַק מְדִינָתְהֹם *& combussit urbes illorum*. Psalm. 80. אחרקוהא *incenderunt eam*. Alc. Māna. לְנַחֲרָקְנֵהּ *comburemus eum*. חֲרָקוּהִי *comburite illum*. Pass. הִתְחָרַךְ, Arab. אחתרק ahtarach *crematus fuit, exustus, adustus fuit, flagravit*. Dan. 3. *& capillus capitis eorum non* הִתְחָרַךְ *adustus fuit*. Arab. 2. Pet. 3. v. 10. *omnia* יחתרק *exurentur*. יחתרקון *adurentur*: in Avicenna.

Ex Chald. idiom. Nom. חַרְכִּים, Chald. חַרְכִּין *cancelli, fenestræ*. Chal. חַרְכָּא *fenestra*. Jos. 2. *ligabitis* בְּחַלּוֹן, Targ. בְּחַרְכָּא *in fenestra*.

Arab. אחראק & אחתראק *adustio, combustio, æstus, incendium*.

חרקה & מחרקה *adustio, ira, holocaustum*: Pl. חרקאת *holocausta*.

מחתרק *adustus, combustus*. מחתרקה *cauterium*. מחרק *ardens*. חריק *incendium ignis*. חרקה *testa exusta, fictile*. חראקה *seta*. מחרקה *causonis*.

חרק harc, & חרקה harca *ustulatio, tostio, stigma*. Alc. עֲרַאב אַלְחַרִיק & אַחַרְקַה.

II. Arab. חרך, & תחרך, & אתחרך atharach *motus, commotus fuit* corpore vel animo, *iratus fuit, ira furyt*. Genes. 7. *omne quod* יִתְחָרַךְ *movetur super terra*. Psalm. 22. וחרכוא *& moverunt caput*. Matth. 23. *ut* יחרכונהא *moveant illa digitis suis*. Matth. 27. v. 39. וַיְחָרְכוּן רֵאסֵהֹם *& movebant capita sua*. חרך harrach *movit, commovit, ira accendit, lacessivit*.

Nomen. חֲרָכָה haracha *furor, motus*: Plural. חרכאת *motiones, vocales*. חרכה מסתדירה *motus circularis*. חֲרָכָה וְסָכוֹן *motus & quies*.

תחריך tahrich *motio*. מחרך muharric *motor*.

מתחרך mutaharrich *mobilis, volubilis*.

חרך harach *ira, molestia, furia*.
חראך harrach *iratus, melãcholicus, furiosus*.
חאורך haurich *iratus, furiosus, cholericus*.
חרכה hirâca *urina*.
חרכה harraca *urinale, lasanum*: Pl. חֲרָאִרִיך hararic *lasana*.

חרל. Inde חֹרוּל, Chaldaicè חוּרְלָא *spina, urtica, carduus*: Plural. חֲרָלִים, Chaldaicè חורלין *urticæ*. Zophon. 2. vers. 9. *& filij Ammon sicut Gomorrha*, מְמִשַׁק חָרוּל *ariditas* (R. D. in comment. מוֹצָא *exitus*) *urticæ*. Hier. *siccitas spinarum*. Targum מְשַׁמַּט מַלּוֹחִין *locus derelict⁹ carduis*, ומכרה־מלח, Targ. וּמַחְפּוֹרִין וּמְלַח *& fodinæ salis*. Vastitas significatur: loca enim vastata dumis replentur.

Syr. Verb. חֲרַל *fraudavit, fraudulenter conatus est*.

Arabic. חרל *significavit*. Actor. 40. v. 14. וחרל להם *& significavit illis manu sua*.

חרם quatuor significata habet. I. חָרַם. Inde Hiphil. הַחֲרִים, Chald. & Syr. אַחֲרֵם *anathematizavit, anathemati subjecit, Deo dicavit, devovit, morti addixit, viva interfecit, non viva perdidit, excidit, destruxit, combussit, devastavit, evertit*. Deo enim dicata occidebantur. Levit. 27. *omne* חֵרֶם, Targum חֲרֵמָא *anathema* אֲשֶׁר יַחֲרִם, Targum דְּיַחֲרֵם *quod devoverit quis Domino*. Deuter. 20. *ne fortè* תַּחֲרִימֵם, Targum תְּנַמְּרִנּוּן *perdas eos*. Esa. 11. v. 15. וְהֶחֱרִים *& destruxit Dominus linguam maris Aegypti*. Targum וְיַבֵּשׁ *& exiccavit*. Lxx. ἐρημώσει *vastabit*. Jos. 10. הֶחֱרִים *occidit eos*. Esa. 34. v. 2. הֶחֱרִימָם *devovit illos*: dedit eos ad mactationem. Targum חַיְבִנּוּן *reos ipsos fecit*. Et absolutè, Jos. 6. *ne forte* תַּחֲרִימוּ *rei fiatis mortis*. Syr. Actor. 23. v. 12. וַאֲחַרְמוּן עֲלֵיהוֹן *seq. anathemate devoverunt*. Hophal. הָחֳרַם, Chaldaicè אִתְחְרַם *anathemati subjectus, occisus fuit*. Exod. 22. *sacrificans diis* יָחֳרַם, Targ. יִתְקְטֵל *occidetur*. Levit. 27. *omne anathema* אֲשֶׁר יָחֳרַם, Targum דְּיִתְחְרַם *quod devovebitur ab homine*.

Arab. חרם haram *detestatus fuit, devovit se*. Matth. 26. v. 74. *tunc cœpit*, יַחֲרֵם *detestatus fuit, & juravit*.

מחרום mahrum *excommunicatus*.

Nom. חָרוּם, Chal. חֲרִים *simus nasum*, cujus nasus est depressus inter duos oculos: qui habet nasum deformem, & alijs hominibus dissimilem, & quasi perditum aut devastatum. Est enim nasus hominis decus. Lev. 21. *aut claudus, aut* חָרֻם, Targum חֲרִים *deformis naso*.

חרם, Chaldaicè חֲרֹם, Arab. חראם haram, & תחרים tahrim *anathema, devotio, excõmunicatio, cõsecratio, excidiũ, perditio; & res Deo consecrata, & mortis aut excidij rea*. Esa. 43. v. 25.

& dabo לְחֵרֶם, Targum לְקָטָלָא *in occisionem Jacob.* Malach. 4. *& percutiam terram* חֵרֶם, Targum גְּמִירָא *perditione.* Levit. 27. *omne* חֵרֶם, Targum אַפְרָשׁוּ *anathema.* Num. 18. *omne* חֵרֶם, Targ. חֲרָמָא *anathema in Israel tuum erit.* ¶ Porrò Rabbini tradunt חֵרֶם *anathema* penetrare in membra corporis, quorum in homine numerãtur רמ״ח 248: quod idem numerus dictione חֵרֶם contineatur. Sũtq; illis tres ſpecies חֲרָמוֹת *anathematum*: 1. נְגוּי *profligatio.* 2. חֵרֶם. 3. שַׁמְּתָא. vide נְגוּי in נָגָה. & שַׁמְּתָא in מָרָא & מָוֶת *mors.* ¶ חֵרֶם *excommunicatio*, cum quis ſe non emendans, cœtu eccleſiaſtico movetur, & ex populo ſuo excinditur.

Deinde חֵרֶם cum quinq; punctis, *rete* quo piſces capiuntur & perduntur, *ſagena*: Plur. חֲרָמִים *retia.* 1. Reg. 20. *dimiſiſti* אִישׁ חֶרְמִי *virum retis mei*: quem cepi meo reti, ut eum tibi traderem: quia non fuit ipſi locus ad fugiendum. Targum גְּבַר רְחַיָּב קְטוֹל *hominem reum mortis.* Hab. 1. v. 15. *trahet eum* בְּחֶרְמוֹ, Targ. בְּחֵרְמֵה *reti ſuo.* Mich. 7. *quilibet fratrem ſuum venabuntur* חֵרֶם *reti*: ellipſis ב *in.* Ezech. 27. *expanſionem* חֲרָמִים *retium.* Targ. צַיָּדִין *piſcatorum*: ut ibi piſcatores ſua extendant retia.

Proprium. חֲרְמָה *Horma*, urbs in qua Judæi (filij Iſrael) Chananæos ad unum interfecerunt, eamq; ita appellarunt, cùm antea צְפַת diceretur. Nũ. 21. v. 1. *& audivit Dominus vocem Iſraelis, & tradidit Chananæũ, habitatorẽ* צְפַת *Tzephat, & exciderunt eam; & vocavit nomen iſtius urbis* חָרְמָה *Horma.*

חֶרְמוֹן *Hermon*, Pameadi imminẽs mons Emorræis dictus שְׂנִיר, adeo altus, ut in eo nives reperiantur etiam æſtivo tempore, & inde Tyrum deferantur ob delitias; teſte Hieronymo de locis Hebraicis. unde & שְׂנִיר Chaldæus reddit טוּר תַּלְגָּא *mons nivis.* Deuter. 3. *Zidonij vocant* לְחֶרְמוֹן שִׂרְיוֹן *Hermonem Sirion, & Emorrhæi vocant eum* שְׂנִיר *ſchenir.* Targum טוּר תַּלְגָּא *montem nivis.* Schneeberg. Cant. 4. *ex vertice* שְׂנִיר וְחֶרְמוֹן, Targum טוּר תַּלְגָּא *montis nivis.* ¶ Situs ad orientem terræ ſanctæ, pro *oriente* accipitur. Pſalm. 89. v. 13. *Aquilonem & meridiem tu creaſti, Tabor* וְחֶרְמוֹן *& Hermon in nomine tuo jubilabunt.* Targum וְחֶרְמוֹן דִּי בְּמַדְנְחָא *& Hermon, qui eſt in oriente.* Sidonijs vocatur שִׂרְיוֹן *Schirion*, & שִׂיאֹן *Schion*: Et ſic quatuor habuit nomina, à quatuor regnis vicinis. Deut. 4. v. penult. *& uſq; ad montem* שִׂיאֹן הוּא חֶרְמוֹן *Sion, ipſe eſt Hermon.* Targum סִיאוֹן *Sion.*

Plur. חֶרְמוֹנִים *Hermonim*, eſt tumor quidam inter Tabor & Hermon. Pſalm. 42. v. 7. *recordabor tui ex terra Jordanis* וְחֶרְמוֹנִים *& Hermonim ex monte parvo.* Don Joſeph. *erat Hermon trans Jordanem verſus oriẽtem: Inde* חֶרְמוֹנִים *Hermonitæ, Iſraelitæ trans Jordanem habitantes in regione nomen à monte habente, quæ erat præcipua.*

Rabb. חֵרוֹם *bellum*, quo omnia deſtruuntur, *concuſſio.*

חוֹרְמָן *baſiliſcus*, aſpectu occidẽs hominẽ.

II. Arab. חָרַם harâm *prohibuit, vetuit, interdixit, impedivit, illicitum ſtatuit, fraudavit, defraudavit.* Gen. 15. *Deus* חרמני *fraudavit me prole*: prohibuit. Pſalm. 21. *neq;* תַּחְרִמֵהוּ *prohibebis eum voluntate labiorum ejus*: fraudabis. Alc. חֵרֶם עֲלֵיכֶם *prohibitum eſt vobis.* חָרְמָה צַיִד אַלְבַּי *prohibita eſt vobis venatio terræ.* Alc. 2. חֵרֶם עֲלֵיכֶם אַלְמִיתָה וְאַלְדֵּם וַלְחֵם אַלְחַנְזִרִין *prohibuit vobis morticinium, & ſanguinem, & carnem ſuum.*

Nom. מְחֻרָם muharram *vetitus, interdictus, prohibitus, illicitus.*

חרם harm, & תַּחֲרִים tahrim *prohibitio, vetatio, impedimentum.*

חַרָאם haram *vetitus, illicitus, injuſtus, malus.* Prec. יָא רַבּ אַלְמַסְנַר אַלְחַראם יָא רַבּ אַלְכַּיִת אַלְחַראם יָא רַבּ אַלְשַׁהַר אַלְחַראם: אחרם ahram *peior.* אחתראמי *abbreviatus.*

III. Arab. חרם haram, & אַתְחַרַם atharam *honoravit, reveritus fuit, favit.*

Nom. חרמה hormâ, & אחתראם ihtiram *honor, dignitas, nobilitas, reſpectus, magnanimitas, inſigne, reverentia, favor.* חרמה אלגמע hormat algama *favor populi.*

מְחֻתָּרִם muhtarim *honoratus, nobilis, magnanimus, reverendus.*

מחתרם muhtaram *privilegiatus locus.*

IV. Arabic. cum ח punctato, חַרַם charrâm *ſculpſit, exſculpſit, incidit.* אחתרם achtaram *ſculptus fuit.*

מחרם mucharrim *ſculptor, ſtatuarius.*

מְחֹרָם mucharram *ſculptus*: Plur. מחרמין mucharramin *ſculpti.*

תחרימה tachrima *ſculptura*: Plur. תחאריים tachârim *ſculpturæ.*

חֹרַם charam *foramen, inciſura.* Marci 10. v. 25. *facilius eſt* אן יחול אלגמל פי חרם אלאברה *ut ingrediatur camelus per foramen acus.*

אחרם achram *anchora.*

חרן. Arab. אחרן ahran *contriſtavit.* Pſalm. 63. *qui* אחרנונא *contriſtant nos.*

Nom. חרן *triſtitia, dolor, luctus.*

חרין & חראני *triſtis, lugens.*

מחרון *contriſtatus*: Plural. מחרונין *contriſtati.*

Propr. חוֹרוֹנַיִם *Horonagin*, duæ urbes, ſuperior & inferior, in Moab.

A

חרס duo significat. I. חֶרֶס, & cum ה paragogico, הַחַרְסָה *Sol*: à ficcitate, quam terræ importat. Job. 9. v. 7. *qui dicit* לַחֶרֶס, Targum לשמשא *ad ſolem, ut non oriatur*. Jud. 8. *& reverſus eſt Gideon de bello* מִלְּמַעֲלֵה חֶרֶס *ab aſcenſu ſolis*: cum Sol adhuc eſſet ſupra Horizontem, & conſpiceretur. Targ. עַד לָא מעל שִׁמְשָׁא *priusquam occideret Sol*. Lxx. ἀπὸ ἀναβάσεως ἀρὲς *ab aſcenſu Ares*. Hebræum retinuit, & de loco accepit. Jud. 14. *in die ſeptimo, antequam occideret* הַחַרְסָה, Targ. שִׁמְשָׁא *Sol.* ubi ה eſſe paragogicum oſtendit accentus in penultima. Eſa. 19. v. 18. עִיר הֶחָרֶס *urbs ſolis vocabitur una*. Targ. קִרְתָּא בֵּית שִׁמְשׁ *urbs domus ſolis*: Heliopolis, quæ & בֵּית שֶׁמֶשׁ *domus ſolis* dicitur, Jer. 43. ubi Solis templum: & Ægyptij quotannis conventus frequenter agunt in honorem Solis, & ſacrificant; ſtudia aſtronomiæ florent; & omnium diſciplinarum ſunt gymnaſia. Porrò in textu ſcribitur הַהֶרֶס, quod exponitur, *ruina, deſtructio*: בֵּית שֶׁמֶשׁ erit חורבן. Sed in margine annotatur legẽdum eſſe הַחֶרֶס, quod eſt *Sol*. Targ. utramq; lectionem חֶרֶס *ſolis*, & הֶרֶס *ruinæ* expreſſit: קִרְתָּא בֵּית שִׁמְשׁ דַּעֲתִידָא לְמֶחֱרַב *urbs domus ſolis, quæ futurum eſt ut vaſtetur*. Lxx. ἀχερὲς: Hebræum retinent; quaſi proprium eſſet. Et in quibuſdam Bibliorum editionibus corruptè ἀσεδὲκ ſcribitur: Ziglerus: *oſtracina*: ab ὄστρακον *teſta*. q. חֶרֶשׂ. Jud. 2. v. 9. *& mortuus eſt Joſua filius Nun, ſervus Domini, filius centum & decem annorum. Et ſepelierunt ipſum in termino hæreditatis ſuæ* בִּתִמְנַת חֶרֶס *in Thimnat Heres, in monte Ephraim*. pro quo habetur, Ioſuæ 19. תִּמְנַת סֶרַח, per metatheſin. Volunt autem Hebræi ita dictam, quaſi תְּמוּנַת הֶרֶס *effigies ſolis*, quam fabulantur poſitam fuiſſe ſuper ſepulcrum Joſuę, qui precatione ſua ſolis curſum in cœlo impediverat; indeq; locum illum ita appellatum. כְּפַר חרס ibi ſepultus eſt Joſua filius Nun: & Nun pater ejus juxta ipſum: Et Caleb filius Jephunne; & ſuper illis monumentum magnum, & duæ arbores רמון וחרוב. Zigl. *juxta Tamnam, in ſeptentrionali latere montis Gaas*.

חַרְסִית *ſolaris*, ſcil. porta, Soli orienti obverſa, *orientalis*. Jerem. 19. v. 2. *& egredieris ad vallem filij Hinnom, quæ eſt in introitu portæ* הַחַרְסִית *ſolaris*. Targ. קַלְקַלְתָּא *ſimi*. Hieron. *fictilis*. accepit pro חֶרֶשׂ *teſta, fictile*. quod extra illam ſordes & teſtæ fractæ projicerentur in valle Hinnom: ut ſit eadem, quæ שַׁעַר הָאַשְׁפּוֹת *porta ſimi* vocatur Ezræ: Nehem. 2. v. 13, & 3. v. 12, & 12. v. 31.

B

C

D

E

Lxx. ϑερὶς pro χερσὶϑ. ¶ Deinde חֶרֶס *ſcabies* ſicca, inſtar חֶרֶשׂ *teſtæ*: aut quæ teſtis fricatur. Deut. 28. *percutiet te Dominus ulcere Ægypti, & ficis*, וּבְחֶרֶס, Targum וּבְחֶרֶס יְבֵשׁ *& ſcabie ſicca*. Lxx. κνήφῃ *prurigine*.

Rabb. חֲרוֹסֶת *purulentia*. חֲרוֹסֶת *ſapor*. חַרְסִית *ſpecies calcis*: à ficcitate.

II. Arab. חָרַס haras *cuſtodivit, defendit, ſervavit, aſſervavit, conſervavit, obſervavit, ſpeculatus fuit, exploravit, ſtuduit*. Matth. 27. v. 36. *& ſedebant ibi* לְיַחְרְסוּהוּ *ut cuſtodirent ipſum*. 2. Tim. 4. v. 21. אחרס *ſtude venire ad me*. Paſſ. אַחְתָּרַס ahtaras *attendit*.

Nom. חָאֲרִס haris, & חָרָאס harras *cuſtos, conſervator*: Plur. חָרָאס huras *cuſtodes*. חָאֲרִס אַלְבִּסְתָּאן *cuſtos horti*, hortulanus. Johan. 19.

חרס hirs, & חִרָאסָה hirâſa, & מַחְרַס mahras *cuſtodia, obſervatio, ſpeculatio, exploratio, incitamentum*: Plur. מַחְאָרִס mahâris *cuſtodiæ, vigiliæ*.

אַחְתָּרַאס *præſervatio*: in Avicen.

מֻחָרִס muharris *ſpeculator, explorator, emiſſarius*. אחרס *ſudarium*.

חָרַס haras *obſervavit feſta*, feriatus fuit.

III. Arab. cum ח punctato, חרס charas *ſurdus & mutus fuit, obmutuit*, in חָרַשׁ quære.

חרע. Syr. חָרַע *aſtutia*, in חָרַז vide.

Arab. cum ח punctato, חרוע & מחרע *inciſus in laminas* ſeu *folia ſubtilia*: in Avicen. חַרִיעָה *alea*.

חَرُوز ex כרע huc refer. Kerva, Matth. cherva, huc etiam ex קיק.

חרף. ſex ſignificat. I. חָרַף, Chald. חֲרַף *manifeſtatus eſt*. Piel חֵרֵף *detexit, revelavit, manifeſtavit, divulgavit, publicavit, proſtituit*. 2. Sam. 23. v. 9. *Eleaſer inter tres heroes fuit*, בְּחָרְפָם *cum illi manifeſtarentur in Philiſtæis*: cum ſe proſtituerent, cum ſe objicerent ad pugnãdum cum Philiſtæis. Targ. בַּר חַפִּידוּ *quando conviciati ſunt*. accepit ſignificatione ſecũda. Jud. 5. v. 18. *Zabulon populus* חֵרֵף *proſtituit animam ſuam ad moriendum*. Targum מְסָרוּ *tradiderunt*: periculum vitæ adierunt. Niph. נֶחֱרַף *publicatus* ſeu *manifeſtatus fuit*. Levit. 19. v. 20. *quæ eſt ancilla* נֶחֱרֶפֶת לְאִישׁ *manifeſtata viro*: cognita. Targum אֲחִידָא *deſponſata*. Lxx. ἀλλαπεφυλαγμένη *cuſtodita*. R. L. *quæ ex libertate ad ſervitutem tranſit*.

II. חָרַף detexit, manifeſtavit & divulgavit alterius vicia, *conviciatus eſt, probris affecit, exprobravit, provocavit*. Job. 27. v. 6. *non* יֶחֱרַף, Targum יְחַסַּר *exprobrabit cor meum propter dies meos*: convicijs afficietur. Pſalm. 119. *& reſpondebo* חָרְפִי *conviciatori meo verbum*. Piel. חֵרֵף *idem*. Syr. חָרַף *provocavit, irritavit*. Pſal. 55. v. 13. יְחָרְפַנִי, Targ. יְקַל לָתִי *ignominia afficiet me*.

ciet me. 1.Sam.17.לְחָרֵף, Targ.לְחַסָּרָא *ut probris afficiat populum.* Jud. 8. *qui* חֵרַפְתֶּם אֹתִי, Targ. חַסַּרְתּוּן יָתִי *conviciati estis mihi.* 1. Sam. 7.חֵרְפְתִּי, Targum חַסְרַת *probris affeci agmina Israelis hodie:* provocavi.

NOM.חֶרְפָּה, Chal.חֲרִיפוּת, Arab.חריף *probrum, opprobrium, convicium, contumelia,* דִּבָּה, שִׁמְצָה *infamia, ignominia,* activè & passivè: *crimen, calamitas:* PLur.חֲרָפוֹת *probra, convicia.* Gen. 30. *abstulit Deus* חֶרְפָּתִי, Targ. חִסְרִי *opprobrium meum:* sterilitatem, quam mihi aliæ mulieres objiciebant. Sterilitas erat maledictio, sicut fœcunditas benedictio. sic Elisabeth, Luc. 1. *ut auferret opprobrium meum inter homines.* Esa. 4. v. 1. *aufer* חֶרְפָּתֵנוּ *opprobrium nostrum.* Ignominiosum est mulieri absq; marito vivere. Jerem. 31. *quia portavi* חֶרְפַּת נְעוּרַי *opprobrium juventutis meæ.* Ezech. 37. *non accipietis amplius* חֶרְפַּת רָעָב *opprobrium famis inter gentes:* ut vobis fames objiciatur. ob pluviæ inopiam in terra Israel frequentior est fames, ut tempora Abraham, Isaac & Elimelech testantur.

חֲרָפָא *vespertilio.*

III. חָרִף, Arab. cum ח punctato, חריף charif *autumnus,* initium hyemis: *frigus,* quo terræ nascentia viciantur & corrumpuntur. Virg. 2. Georg. *Frigidus & sylvis aquilo decussit honorem.* Psalm. 55. v. 17. *æstatem* וְחֹרֶף, Targum וְסִתְוָא *& hyemem fecisti.* Jerem. 36. *& rex sedebat* בְּבֵית הַחֹרֶף, Targ. בְּבֵית סִתְוָא *in domo hyemis.* domus ad hoc facta, ne hyemis tempore ventus in ea dominetur: & in qua accendebant ignem, ut eo calefierent in hyeme. Amos 3. v. 13. *& percutiam* בֵּית הַחֹרֶף, Targ. בֵּית סִתְוָא *domum hyemis.*

VERbum חָרַף *hyemavit,* per hyemem mansit. Esa. 18. v. 6. *omnis bestia agri super ipso* תַּחֹרַף *hyemabit.* Targ. יְעַבְּרוּן סִתְוָא *facient hyemem.*

Rabbin. חוֹרְפִי, Arabicè חריפי charifi *autumnalis.*

חריף charif *vindemia.*

IV.חֹרֶף, Chald.חֲרִיפוּת *pueritia, adolescentia,* prima ætas, sicut autumnus est prima anni pars. Job. 29. v. 4. *sicut fui in diebus* חֹרְפִי, Targum חֲרִיפוּתִי *pueritiæ meæ.*

Chald.חוּרְפָא *agna,* à juventute: PLur. חוּרְפָן *agnæ.* Gen. 21. *septem* כְּבָשׂוֹת, Targ. חוּרְפָן *agnæ.*

Arabic. cum ח punctato, חרוף charof *agnus, ovis:* PLur. חרפין chirfin, & חרופה charofa *agni, oves:* FOEm. חרופה charôfa *agna.* חרוף מאחר charof muachar *agnus tardus,* serotinus, cordus.

V. Chal. PIel. חָרַף *acuit.* 1. Sam. 15. לְלַטּוֹשׁ, Targum לְחָרָפָא *ut acuat quilibet.*

NOM. חָרִיף, Arab. חרף harif *acutus & azymus:* PLur. חֲרִיפִין *acuti.* FOEm. חֲרִיפָה *acuta:* PLur. חֲרִיפָן *acutæ.* Psalm. 52. *sicut novacula* מַלְטֵשׁ, Targum חֲרִיף *acuta.* Psalm. 57. *gladius* חַדָּה, Targ. חֲרִיפָא *acutus.* ¶ Metaph. Rabb. חָרִיף *acutus, argutus, intentus,* homo acuti ingenij, discretus, perspicax.

חֲרִיפוּת, Arab. חַרַאפַה harâfa *acies mentis, acredo, acrimonia.*

1. Cor. 15. v. 52. ἐν ἀτόμῳ, Syr. בְּחֲרִיפָאִירְ *in momento.*

VI. Arab. חרף haraf *rapuit, abegit, furatus fuit.* Alc. יַחַרְפוּן *rapient.*

חָאֵרְף harif *fur, raptor.*

תחריף taharif *raptus, abactus, furtum, sacrilegium.*

חרף harf *litera,* cum pronunciatur, & *syllaba, præpositio:* PLur. חרוף horof *literæ, syllabæ.*

חרפה horafa *narratio novorũ, fabula.* חראיף harâif *fabulæ, nugæ.* חריפה horaifa *fabellæ.* מחרף muharrif *fabulator, nugator.*

חָרְפָּה hôrfa, Matth. nart, norfalchef *nasturcium.*

מנחרף *retroactus, pravus.* אנחראף *ruptura.*

מנחרפא *retrò.* מנחרפה *retrocessio.*

חרץ tria significat. I. חָרַץ *movit, agitavit* quadam alacritate, *acuit.* Exod. 11. v. 7. *non* יֶחֱרַץ כֶּלֶב לְשֹׁנוֹ *movebit canis linguam suam:* latrans aut mordens. Targ. יְנוּק כַּלְבָּא בִּלְשָׁנֵהּ *non nocebit canis lingua sua, ut latret.* LXX. οὐ γρύξει *mutiet.* sic, Judith. 11. *non* οὐ γρύξει *latrabit canis lingua sua coram te.* Jos. 10. v. 21. *non* חָרַץ *movebat filiis Israel ulli linguam suam.* non movebat (aliquis ex gentibus illis) contra Israëlitas, contra ullum linguam suam. id est, non ausus fuit vel obloqui: quanto minus nocere. Targ. לָא הֲוָה נְזַק לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִרְחַק גְּבִרְיָת נַפְשֵׁהּ *non erat nocumentum filiis Israel, ut affligeret quis animam suam.*

II. Per metaphoram, חָרַץ, Syr. חֲרַץ, Arabicè חרץ haraz *mobilis, agilis, alacer, acris, strenuus, solers, solicitus, excitatus, incitatus, æstutus fuit.* 2. Sam. 5. v. 24. *cum audieris strepitum incessus in summitatibus mororum, tunc* תֶּחֱרַץ, Targ. תִּתְקַף *fortis eris:* strenuus esto: tollas vocem belli. pro quo habetur, 1. Paralip. 14. תֵּצֵא *egredieris in bello.* Arab. 2. Cor. 3. v. 22. נחרץ *contendimus ad hoc:* studemus: cupimus. 2. Corinth. 8. v. 2. חרצה *exacuit æmulatio vestri multos.* Act. 26. v. 7. *Judæi* יחרצון *exacerbarunt mulieres.* 1. Thess. 2. v. 17. חרצנא *studuimus videre faciem vestram.* Roman. 1.

propter-

propterea אחרן *ſolicitus ſum.* Luc. 11. verſ. 35. A
אחרן *vide, ne lux, quæ in te eſt, ſit tenebræ:* animadverte. Paſſ. Syr. אִתְחַרַע *inſtituit, conatus fuit.*

Nom. חָרוּץ, Syr. חָרַע *alacer, agilis, ſtrenuus, ſedulus, aſtutus:* Plur. חָרוּצִים *alacres, ſtrenui, ſolertes, ſeduli:* Proverb. 10. v. 4. *& manus* חָרוּצִים *ſedulorum divitias parat ſibi.* Targum דְכָשְׁרָא *recti.* L x x. *ἀνδρείων virilium.* Prov. 13. v. 4. *& anima* חָרוּצִים, Targ. דְתַקִיפֵי *ſtrenuorum impinguabitur.* Eſa. 41. v. 14. *poſui te tribulam* חָרוּץ, Targ. תַקִיף *robuſtam.* Prov. 21. B
cogitationes חָרוּץ *ſeduli tantùm ad abundantiam.* Syr. 2. Corinth. 12. *ut vir* חָרְטָא *aſtutus.*

Chald. חֲרִיצוּת, Syr. חָרְעוּת *agilitas, alacritas, ſolertia, aſtutia.* Luc. 10. *intellexit* חָרְעוּתְהוֹן *aſtutiam eorum, & dixit.*

Arab. حريز hariz *diligens, ſtudioſus, cupidus, promtus, paratus.*

حرز harz *ſtudium, diligentia, cupiditas.*

III. חָרַץ *ſedulò & ſolicitè minutiſſima quæq; curavit, ordinavit, ſtatuit, decrevit, decîdit.* 1. Reg. C
20. v. 4. *ſic erit judicium tuum, ut* חָרַצְתָּ, Targ. פְסַקְתָּא *deciſiſti.* Niphal נֶחֱרַץ *ordinatus, decretus, deciſus, definitus fuit.*

נְחֶרְצָה & נַחְרָצָה *decretum, ſtatutum, ſententia.* Eſa. 28. *quia conſummationem* וְנַחְרָצָה *& decretum audivi.* L x x. *συντελεσμένον conciſum.*

Nom. חָרוּץ *deciſio.* Joel. 3. *in valle* הֶחָרוּץ *deciſionis.* Targ. פְלוּגְרִינָא *diviſionis judicij.* ¶ Deinde, *conciſus*, cujus labia ſunt ſciſſa. Levit. 22. *vel fractum, vel* חָרוּץ, Targ. פְסִיק D
conciſum. ¶ Tertiò, *aurum* conciſum aut contuſum. Prov. 3. וּמֵחָרוּץ *& præ auro proventus ejus.* Targ. וּמִן דַהֲבָא סְנִינָא *& præ auro colato.* Zach. 9. וְחָרוּץ, Targ. וְדַהֲבָא *& aurum ſicut lutum platearum.* Arab. حاليز *aurum:* literis ל׳ permutatis. ¶ Quartò, *tribulum*, plauſtri genus, quod rotis ſubter ferreis atque dentatis volvitur, ut excuſſis frumentis ſtipulam in areis conterat, & in cibos jumentorum, propter fœni ſterilitatem, paleas comminuat, teſte Hieronymo. Eſa. 28. v. 27. *quia non* בְחָרוּץ *tribulo teritur Gith.* Targ. בְמוֹרִיגֵי בַרְזְלָא *tribulis ferreis.* Plural. חֲרוּצוֹת *plauſtra, tribula.* Amos 1. v. 3. *propterea quòd triturârunt* בַחֲרוּצוֹת, Targum בְמוֹרִיגֵי *tribulis ferreis Gilead.* ¶ Quintò, *foſſa* terræ inciſa, *fovea, ciſterna*, circa murum ad muniendam urbem. Dan. 9. *& ædificata eſt platea* וְחָרוּץ *& fovea.* Plural. Chald. חֲרִיצִין *foveæ.* ¶ Sextò, *res acuta & ſcindens.* Job. 41. *ſternet* חָרוּץ *acutum ſuper lutum.* præcedit enim חָרוּד.

חָרִיץ: inde חֲרִיצִים idem quod חֲרוּצוֹת, *tribula.* 2. Sam. 12. verſ. 31. וּבַחֲרֻצֵי הַבַּרְזֶל *& in tribulis ferreis.* ¶ Deinde, *caſei*, qui fiunt compreſſione, ſicut fruges triturantur. 1. Sam. 17. v. 18. *& decem* חֲרִיצֵי הֶחָלָב, Targ. גוּבְנִין דְחַלְבָא *caſeos lactis.*

Chald. חַרְצִין *lumbi*, in חָלָץ reperies.

Rabb. חָרָן *muſtela*, à colore auri flavo.

חָרוּץ *pupilla oculi.* Alcor. חרץ *ſolicitus.*

חרק tria ſignificata habet. L חָרַק *frenduit, ſtriduit dentibus*, concuſſis & ſtrictis dentibus vocem emiſit: invidentium eſt, irascentium, irridentium & inſultantium habitus. Pſalm. 112. *dentibus ſuis* יַחֲרֹק *ſtridebit.* Targ. יְעַפֵי *comprimet.* Thren. 2. וַיַחֲרְקוּ, Targum וְעַפִיו *& compreſſerunt dentes ſuos.* Job. 16. חָרַק, Targ. מְעַפֵי *ſtridet ſuper me dentibus ſuis.*

Nom. Rabbin. חִרּוּק, Syr. חוּרָק *ſtridor.* Grammaticis vocalis *i*, dentium ſtridore efferenda.

חָרָק *manubrium:* item, *cognomen conſecrationis.*

חָרוּק *ſapor acris*, aſper, dentium ſtridorem & ſtuporem inducens.

II. Syr. חַרַק, Arab cum ح punctato, حَرَقَ charac *rupit, corrupit, diſrupit, abrupit, ſcidit, diſcidit, ſcalpſit, ſcabuit.* Marci 2. v. 21. *non conſuit quis veſtes veteres* בְחַרְקָה גְרִידָה פִיחַרְקָה *pannis novis, & rumpet eos.* Paſſ. אַתְחַרַק atcharac *ruptus, diſruptus fuit.* Marci 2. verſ. 22. *ſed* יִתְחַרְקוּן *rumpentur utres.* Luc. 5. *ut retia ipſorum* תִתְחַרְקוּן *rumperentur.*

Nom. חַרָאק *ruptura, ſciſſura.*

חִרְקָה *pannus lacerus, aſſumentum veſtis.*

חַחֲרִיק tacharic *ruptio, corruptio.*

מְנַחֲרַק muncharic *ruptus, corruptus.*

חַרִיק charic *elleborum.*

חַרַק charc *anus, podex:* Plur. חַרּוּק *podices.* חִרְקָה chirce *ilex.*

III. Arab. ſine ح punctato, حَرَقَ *uſſit, aduſſit*, in חָרַךְ invenies.

חרש ſex ſignificata habet. I. חָרַשׁ, Arabic. cum ح punctato, حرث, literis ש׳ ת׳ permutatis, *fodit fundum, ſcidit terram, aravit, exaravit lineas in agro.* Deut. 20. *non* תַחֲרוֹשׁ, Targ. תִרְדִי *arabis bove.* 1. Sam. 8. v. 12. וְלַחֲרֹשׁ חֲרִישׁוֹ, Targ. וּלְמַנָר בִירֵה *& ad arandum arationem ejus.* Jerem. 17. חֲרוּשָׁה *exaratum in tabula cordis ipſorum:* ſculptum. Arab. Gen. 4. *& Kain* يحرث الارض *arabat terram.* Luc. 17. v. 7. *ſervus* يحرث *arabit aut paſcet.* Niphal נֶחֱרַשׁ *aratus fuit.* Jerem. 26. v. 18. *Sion ut ager* תֵחָרֵשׁ, Targum תִתְחַרֵי *arabitur:* non relinquetur in ea ædificium: ſed erit ut ager aratus: vaſtitas ergo, ſeu ſolitudo ſignificatur.

Nom. חָרִישׁ, Arabic. حرث harth *aratio, agricultura.* Geneſ. 45. v. 6. *& erunt adhuc*

quinq; anni, in quibus nec חָרִישׁ *aratio, nec messis.* A
Targ. וְרוֹעָא *satio.* Exod. 34. בְּחָרִישׁ *in satione, & in messe quiesces.* Targ. בִּזְרוֹעָא *in satione.* Lxx. ἐν τῷ σπόρῳ *in seminatione.*

מַחֲרֶשֶׁת, Arabicè מחרתה maharata, & מחראת mahirâth *instrumentum quo aratur, vomer.* 1. Sam. 13. *ad acuendum quisq;* מַחֲרַשְׁתּוֹ, Targ. פְּרָשֵׁה *vomerem suum.* Plur. מַחֲרֵשׁוֹת *vomeres.*

Arab. חראת harrâth *arator, agricola:* Plu. חראתין harrathin *aratores.*

Rabb. מַחֲרָשׁ *strigil.* חֲרִישַׁת הַשָּׂדֶה *sulcus.* B

II. Per metaphoram, חָרַשׁ fodit cogitatione, *cogitavit, excogitavit, intentus* vel *attentus fuit* rei alicui conficiędæ, sicut arator præparat terram ante seminationem: *paravit, fabrefecit, confecit: machinatus, molitus, insidiatus fuit.* Prov. 6. חֹרֵשׁ, Targ. חָשֵׁל *cogitans malum omni tempore.* Job. 4. v. 8. חֹרְשֵׁי אָוֶן *cogitantes iniquitatem.* Targum עָבְדֵי *operantes.* Lxx. ἀροτριῶντας τὰ ἄτοπα *arantes absurda.* Hos. 10. v. 13. חֲרַשְׁתֶּם, Targ. אִתְעַשַּׁתְּתוּן *cogitastis impietatem.* Prov. 3. vers. 29. *ne* תָּחְרֹשׁ, C
Targ. תְּחַשֵּׁב *cogites contra proximum tuum malum:* machineris. Jud. 14. *nisi* חֲרַשְׁתֶּם *arasse tis vitulâ meâ.* Targ. בְּרַקְהוֹן *scrutati fuissetis per uxorem meam.* Hiphil הֶחֱרִישׁ *idem.* 1. Sam. 13. *quod contra ipsum Saul* מַחֲרִישׁ *cogitaret malum.* Targ. כְּמִן *insidias struens.*

Nom. חוֹרֵשׁ & חָרָשׁ *faber, opifex, artifex* lapidum, lignorum & ferri: Plur. חָרָשִׁים & חֲרָשִׁים *fabri.* Gen. 4. v. 22. *acuētem omne* חֹרֵשׁ נְחֹשֶׁת *artificium* (artificem) *æris.* Targ. *qui* D
fuit magister eorum omnium יְדַע עֲבִידַת נְחָשָׁא *scientium opus æris.* vide in לָטַשׁ. Exod. 35. v. 35. *ut facerent omne opus* חָרָשׁ, Targ. נַגָּר *fabri.* Lxx. ἁγίων *sancti.* acceperunt pro קְדוֹשׁ, ob literarum ר &c. 1. Sam. 13. וְחָרָשׁ *& faber non inveniebatur in terra.* Targ. וְאוּמָן עָבֵד זַיִן *& faber faciens arma.* 1. Reg. 7. v. 14. חוֹרֵשׁ, Targ. אַמָּן *faber æris.* Esa. 45. v. 16. חָרְשֵׁי צִירִים *fabricatores idolorum.* Lxx. ἐγκαινίζεσθε τῷ θεῷ με νῆσοι *renovamini ad me insulæ.* q. חרש & ציה. E
2. Sam. 5. v. 11. חָרְשֵׁי אֶבֶן קִיר *fabri lapidis parietis:* artifices ædificandi parietem lapideum.

חֲרֹשֶׁת *fabrefactio.* Exod. 31. וּבַחֲרֹשֶׁת, Targ. וּבְאוּמָנוּת *& in fabrefactione lapidis ad implendum.* ¶ Deinde חֲרֹשֶׁת idem est quod חֹרֶשׁ, Chald. חורש *ramus* perplexus & magnus, umbram faciens. Per synecdochen, *arbor, & sylva fabrilis,* quæ à fabro cæditur. Plu. חֲרָשִׁים, Chal. חורשין *rami, arbores, sylvæ.* Jud. 4. v. 2. *& ipse habitabat* בַּחֲרֹשֶׁת *in sylva gentium.* Targ. בְּתֻקְפָּא דְּרָבֵי עַמְמַיָּא *in robore munitionum populorum.* erant in sylva illa arces validæ, & in his habitabant Chananæi

residui. Esa. 17. *sicut derelictio* הַחֹרֶשׁ *rami & frondis.* Ezech. 31. v. 3. וְחֹרֶשׁ מֻצַּל *& ramus umbram faciens.* 1. Sam. 23. *David erat in deserto Ziph* בַּחֹרֶשָׁה *in sylva.* accentus in penultima ostendit ה esse paragogicum. 2. Paral. 27. וּבַחֲרֹשִׁים *& in sylvis ædificavit castra & turres.* Chald. Num. 19. *cum proximo suo* בְּחוֹרְשָׁא, Targum בְּחוּרְשָׁא *in sylva.* Jerem. 4. *ingressi sunt* בָּעֳבִים, Targ. בְּחוֹרְשַׁיָּא *in sylvas.*

מַחֲרֵשָׁה *ligo.* 1. Sam. 13. v. 20. *& securim suā* וּמַחֲרֵשָׁתוֹ, Targum וְעוּשְׁפֵהּ *& ligonem suum.*

חֹרֶשׁ *cogitatio:* Plur. חֲרָשִׁים *cogitationes.* Esa. 2. וְחַכָּם חֲרָשִׁים *& sapientem cogitationibus.*

III. Per antiphrasin, חָרַשׁ, Arab. cum ח punctato, חרס charas: Hiphil הֶחֱרִישׁ: Hithpael הִתְחָרֵשׁ *nihil egit aut dixit, cessavit audire vel loqui, surduit, tacuit, siluit.* Gen. 34. וְהֶחֱרִישׁ, Targ. וְשָׁתַק *& tacuit Jacob donec venirent.* 2. Sam. 19. *quare vos* מַחֲרִישִׁים, Targ. שָׁתְקִין *tacetis reducere regem:* cessatis: cunctamini. Esa. 41. v. 1. הַחֲרִישׁוּ *tacete mihi insulæ.* Targ. אַצִיתוּ *auscultate.* Lxx. ἐγκαινίζεσθε *innovamini.* q. esset ר, à חרש. Zoph. 3. יַחֲרִישׁ *tacebit in dilectione sua.* Targ. יִכְבֹּשׁ עַל חוֹבָךְ *dominabitur super capite tuo:* non recordabitur aut commemorabit tuum peccatum. Lxx. καινιεῖ σε *& innovabit te.* legerunt וחדש, a חָדָשׁ *novus fuit:* ob ר׳ ר similit. Psalm. 28. v. 1. *ne* תֶּחֱרַשׁ, Targ. תִּשְׁתֹּק *taceas à me.* futurum Cal in patach desinit. Ps. 50. v. 3. *veniat Deus, & non* יֶחֱרַשׁ *cesset.* Mich. 7. v. 16. *aures ipsorū* תֶּחֱרַשְׁנָה *cessent:* obsurdescant. Lxx. ἀποκωφωθήσονται *obsurdescent.* Jud. 16. v. 32. וַיִּתְחָרְשׁוּ, Targ. וּשְׁתִיקוּ *& tacuerunt totam noctem:* consultârunt secretò. Arab. Psal. 38. חרסת *obmutui, & humiliatus sum.*

Nom. חֵרֵשׁ, Syr. חֲרֵשׁ, Arab. cum ח punctato, חרס charas *tacitus,* qui nec audit nec loquitur: *surdus & mutus:* Plu. חֵרְשִׁים, Chal. חֵרְשִׁין, Syr. חֲרֵשִׁין *surdi & muti.* Qui à nativitate non audiunt, hi etiã non loquuntur necessariò. illa enim loquimur, quæ per auditum loqui didicimus. si quis a. casu non audit, illũ loqui nihil prohibet. Exo. 4. *quis posuit mutum, aut* חֵרֵשׁ. Targ. חֲרֵשָׁא *surdum?* Levit. 19. *ne maledicas* חֵרֵשׁ *surdo.* Targ. דְּלָא שָׁמַע *non audienti.* Chald. Esa. 56. *omnes sunt canes* אִלְּמִים, Targ. חֵרְשִׁין *muti.* Syr. Luc. 1. v. 22. *& mansit* חֵרֵשׁ *mutus.* Matth. 15. *videntes* חֲרֵשָׁא *mutos loquentes.*

חֵרֵשׁ *cessatio, taciturnitas, silentium.* Jos. 2. v. 1. *explorantes* חֵרֵשׁ, Targ. בְּרַז *in silentio:* tacitè, secretò: בְּשִׁתִיקָה הוֹלְכִים כְּחֵרְשִׁים *in silentio proficiscebantur tanquam muti,* ne totus Israel resciscceret. Arab. חראם charas *privatio loquelæ.*

חֲרִישִׁית *ventus* adeo vehemẽs, ut eo flante fi-

te fiant homines ſurdis ſimiles. Jonæ 4. v. 8. *ordinavit Deus ventum orientalem* חֲרִישִׁית *vehementem:* fortem. Targum שְׁתִיקְתָּא *quietum.*

IV. Per ſynecdochen, Chald. & Syr. חָרַשׁ *præſtigias molitus eſt, incantavit, faſcinavit, præſtigias & magiam exercuit.* Ezechiel. 13. מְצוֹדוֹת *venantes ibi animas.* Targ. מְחָרְשָׁן *faſcinantes.*

NOM. חָרָשׁ *præſtigiator, magus, incantator, maleficus:* PLUR. חָרָשִׁין *præſtigiatores.* FOEM. חָרָשָׁא *venefica.* Deut. 18. וּמְכַשֵּׁף, Targ. וְחָרָשׁ *& incantator.* Mich. 4. *& excindam* כְּשָׁפִים, Targ. חָרָשִׁין *præſtigiatores.* Exod. 32. מְכַשְּׁפָה, Targ. חָרָשָׁא *veneficam non ſinas vivere.*

Syr. Act. 8. v. 9. וְבִחְרָשָׁוְהִי *& incantationibus ſuis decipiebat multos.*

V. Arab. חָרַשׁ haraſch *ferocivit, ferox, aſper, durus, turbatus, indignatus, irritatus, ſtomachatus fuit.* PIEL חָרַשׁ harraſch *efferavit, ferocem reddidit, aſperavit, irritavit, extimulavit.* PASSIV. אֲתְחָרַשׁ atharraſch *ferox factus eſt, brutuit.*

NOM. חָרִאשׁ harraſch *ferox, durus, guſtu auſterus, ſubacidus.* חָרִישׁ *idem.*

חָרֵשׁ harſch, & חֲרוּשָׁה huruſcha *ferocia, aſperitas, auſteritas.*

מְחָרַשׁ muharraſch *aſperatus.*

VI. Arab. cum ח punctato, חָרַשׁ charaſch *moleſtus fuit.* HIPHIL אַחְרַשׁ achraſch *moleſtavit, anxit.*

NOM. חָרַשׁ charſch *moleſtia, anxietas:* in Avicen.

חרש חֶרֶשׁ *teſta* ex argilla facta, *fictile:* PLUR. חֲרָשִׁים *teſtæ.* FOEM. חַרְשֶׁת *teſta.* Job. 2. v. 8. *& accepit* חֶרֶשׁ, Targ. פַּחַר *teſtam.* Levit. 11. *vaſa* חֶרֶשׁ, Targ. דַּחֲסַף *teſtæ:* teſtacea. Job. 41. *ſubter ipſum ſunt* חַדּוּדֵי חֶרֶשׁ *acumina teſtæ.* Targ. פִּרְיִרִין דַּחֲדִין הֵיךְ חַסְפָּא *petræ acutæ inſtar teſtæ:* ob ſiccitatem. Eſa. 41. *væ litiganti cum figulo ſuo,* חֶרֶשׁ אֶת חַרְשֵׁי אַדְמָה *teſta cum teſtis terræ.* Hieron. *teſta de Samijs terræ.* LXX. *μὴ ὁ ἀροτριῶν ἀροτριάσει τὸν γῆν nunquid arans arabit terram?* acceperunt pro חָרַשׁ *aravit.* Ezech. 23. וַחֲרָשֶׁיהָ *& teſtas ejus franges.* quãdo teſtæ franguntur, fiunt partes multæ: calix teſtaceus ſi frangatur, teſtas multas præbet. LXX. *νεμηνίας αὐτῆς novilunia ejus.* legerunt, חֲרָשֶׁיהָ, à חֹדֶשׁ *novilunium.*

חרת duo ſignificata habet. I. חָרַת, Chald. & Syr. חָרַת *ſculpſit, inſculpſit, exſculpſit, excavavit, attrivit,* ut gutta perpetua lapidem. Exod. 32. *& ſcriptura erat ſcriptura Dei,* חָרוּת *ſculpta ſuper tabulis.* Targum מְפָרָשׁ *expoſita.* Complut. רְשִׁים *ſignata.* LXX. *κεκολαμμένη ſculpta.*

NOM. Chald. חָרִית *ſculptus:* PLUR. חֲרִיתִין *ſculpti.* FOEM. חָרִיתָה *ſculpta.*

Rabbin. חַרְתָּא *atramentum,* quo ſcribimus, & quo coria tinguntur.

חָרוֹת *ramus palmæ.* alia in אחר vide.

II. Arab. cum ח punctato, חרת harath *aravit:* in חָרַשׁ invenies.

חשש tria ſignificata habet. I. חָשַׁשׁ *ſtipula.* Eſa. 5. וְחַשַׁשׁ *& ſtipulam flamma diſſolvet.*

Arab. cum ח punctato, חשׁשא, & חשׁיש, & חשׁישה chaſchiſcha *herba, fœnum, ſtramen,* de omnibus herbarum ſpeciebus: PLURAL. חשׁאיש chaſchaiſch *herbæ.* Pſalm. 106. *in ſimilitudinem vituli* יאכל חשׁישא *comedit herbam.* חשׁישה אל וגאנ chaſchiſcha al zugegi *herba vitri, helxine.* חשׁישה אלימיכי chaſchiſcha aliemeni *centaurea.*

חשׁחאשה chaſchchaſcha *papaver:* PLURAL. חשׁחאש chiſchchaſch *papaveris capita.* Rambam כשׁכאש ſcribit. חשׁחאשי chaſchchaſchi *papaveri ſimilis.*

II. Rabb. חָשַׁשׁ, Chald. & Syr. חָשַׁשׁ & חַשׁ, Arab. חסס haſas *ſenſit, ſenſu percepit, exploravit, palpavit, contrectavit, curavit, doluit, ſolicitus, paſſus fuit:* ut cum חוּשׁ conveniat. 1. Samuel. 26. וַיַּךְ *& percuſſit cor David.* Targ. וְחָשׁ רַוִּר בְּלִבֵּהּ *& doluit David in corde ſuo.* Pſal. 73. *ſi* יִתְחַמֵּץ *acerbum erit cor meum.* Targum יחוּשׁ *dolebit.* Syr. Matth. 27. *multa enim* חַשְׁתִּ *paſſa ſum in ſomno meo.* Luc. 9. *multa* נֵחַשׁ *patietur.* Arab. Luc. 24. v. 39. חסוני *palpate me, & videte.* PASS. Arab. אסתחס aſtahas *ſuſpicatus fuit.*

NOM. Rabbin. חוּשָׁשׁ *ſolicitus.* אֵינוֹ חוּשָׁשׁ *non curat.*

חֲשָׁשָׁה, Chald. חֲשָׁשָׁא & חֲשָׁא, Syriac. חֲשׁוּשִׁית *dolor, cura, ſolicitudo, paſſio, affectus.*

Syr. חֲשִׁישׁ *conſcius.* חֲשׁוּשָׁא *patibile.* חֲשִׁין *paſſiones.*

Arab. חס his *ſenſus, ſuſpicio:* Plur. חואס haves *ſenſus, ſuſpiciones.*

מַחְתַּס & מחתס muhtas, & מסתחס muſtahis *ſenſibilis.* מָחֵס muhis *ſentiens.* חֻסִי huſi *ſenſibilis.*

אלדי לא יחס *quod non ſentitur:* in Avic. עִיר מַחְסוּס *inſenſibilis.*

III. Arab. אחשא *viſcera, inteſtina.* Pſalm. 103. *& omnia* אחשאי *viſcera mea.*

חַסָּה chaſſa *malluvium:* Plur. חסאס *malluvia.*

חשב duo ſignificata habet. I. חָשַׁב, Chald. & Syr. חָשַׁב, Arab. חסב haſab *cogitavit, excogitavit, deliberavit, conſultavit, putavit, reputavit, imputavit, computavit, ſupputavit, numeravit, calculavit:* quia numerus ex cogitatione pendet. *æſtimavit, exiſtimavit, hoc vel il-*

vel illo loco habuit, magnifecit, præſumſit, imaginatus, ratiocinatus, arbitratus fuit. Geneſ. 50. *& vos* חֲשַׁבְתֶּם, Targ. חֲשַׁבְתּוּן *cogitaſtis contra me malum: Deus* חָשְׁבָה *cogitavit illud in bonum.* vos machinati eſtis contra me malum: at Deus illud in bonum convertit. Geneſ. 15. *& credidit in Domino* וַיַּחְשְׁבֶהָ לוֹ, Targum וְחַשְׁבָהּ לֵהּ *& imputavit hoc illi juſtitiam:* imputavit Deus hoc quod credidit illi Abrahamo. Amos 6. חָשְׁבוּ *excogitârunt ſibi vaſa cantici.* Targum אַתְקִינוּ *parârunt.* Chald. Pſalm. 31. *auferre animam meam* וְזָמְמוּ, Targum חַשְׁבוּ *cogitârunt.* Arabic. Pſalm. 32. *cui non* יחסב *imputabit Dominus peccatum.* Niphal נֶחְשַׁב, Chald. אִתְחַשַׁב, Arab. حسب huſib *reputatus, imputatus, annumeratus fuit.* Joſ. 13. *Cananæis* תֵּחָשֵׁב, Targ. תִּתְמְנֵי *annumerabitur.* Pſal. 44. v. 22. נֶחְשַׁבְנוּ *reputati ſumus ſicut oves.* Arab. Pſalm. 106. وحسب *& reputatum eſt ei ad juſtitiam.* Piel חִשֵּׁב, Arab. حاسب haſab *cogitavit, computavit, numeravit.* Jon. 1. *& navis* חִשְּׁבָה *cogitabat frangi:* nautæ, & qui in ea erant, putabant navim fractum iri. Targum בְּעָיָא *quærebat.* Pſal. 77. חִשַּׁבְתִּי, Targ. מְנִיתִי *numeravi dies antiquitatis.* Arab. Matth. 18. *qui* يحاسب *rationem ponebat ſervis ſuis.* Matth. 25. v. 19. פַּחֲאַסַבְהֵם *& poſuit rationem illis.* Hithpael. הִתְחַשֵּׁב, Syr. אִתְחַשַּׁב, Arab. اِحْتَسَبَ ahtaſab *reputatus fuit.* Num. 23. *& inter gentes non* יִתְחַשָּׁב *reputabitur.* Hiphil Arab. احسب ahſab *æſtimavit, conjectavit, divinavit, prognoſticavit.*

Nom. חוֹשֵׁב *artifex, excogitator, inventor.* Exod. 28. *opus* חוֹשֵׁב, Targ. אֻמָּן *artificis.*

חֶשֶׁב *opus ingenioſum, inventum, artificium:* quia artificium fit per cogitationem. Exod. 28. וְחֹשֶׁב, Targ. וְהֵמֶן *& artificium cinctura ejus.*

מַחֲשָׁבָה, Chald. מַחְשְׁבָא *cogitatio, deliberatio, conſilium, ratio:* Plural. מַחֲשָׁבוֹת, Chald. מַחְשְׁבָן *cogitationes, deliberationes, conſilia.* Exo. 31. v. 4. לַחְשֹׁב מַחֲשָׁבוֹת *ad excogitandum cogitationes.* Targ. לְאַלָּפָא אוּמָנִין *ad docendū artificia.*

חֶשְׁבּוֹן, Chald. חוּשְׁבָן, Arab. حِسْبَان *excogitatio, ratiocinatio, ars, cōputatio, numerus, ſumma:* Plur. חֶשְׁבּוֹנוֹת *artes.* 2. Paral. 26. *& fecit in Jeruſalem* חִשְׁבֹּנוֹת *arma bellica artificioſè fabrefacta:* ſequentia declarant. ¶ Rabbin. חִשְׁבּוֹן *Arithmetica, & æra,* h.e. celebris nota temporis, unde ſupputari conſuevit. Supputant autem Hebræi, & quidem vulgò, 1. מִן בְּרִיאַת עוֹלָם *à creatione mundi.* 2. מִן הַמַּבּוּל *à diluvio.* 3. מִן הַפְּלָגָה *à diviſione linguarum.* 4. מִן בִּיאַת מִצְרַיִם *ab ingreſſu in Aegyptum,* vel etiam מִן יְצִיאַת מִצְרַיִם *ab egreſſu ex Aegypto.* 5. מִן בִּנְיַן בֵּית רִאשׁוֹן אוֹ שֵׁנִי *ab ædificatione templi primi aut ſecundi.* 6. מִן חוּרְבַּן בֵּית שֵׁנִי *à deſtructione* (devaſtatione) *templi ſecundi.* &c. מחשבה *æſtimativa.*

Chald. חוּשְׁבָן *Gigas,* homo magnæ æſtimationis: Plur. חוּשְׁבָנִין *gigantes.*

Rabb. חָשׁוּב *vir honoratus:* magnæ exiſtimationis. מְחַשְׁבִי *cogitabundus.*

Arabic. حِسَاب hiſib *computatio, divinatio, prognoſticon, judicium.* יוֹם אֲלְחִסָּאב *dies judicij.*

حَسِيب haſib *vir magnæ exiſtimationis,* nobilis, generoſus, patricius.

حَسَب haſeb, & حِسْبَة hisbe *exiſtimatio, reputatio, nobilitas.*

محسب muhaſib *calculator, quæſtor.*

محتسب muhtaſab *æſtimator.* حساب *rationes.*

بحسب *juxta, ſecundùm, ſicut.* بحسبما *quemadmodum.* محاسب *ratio.*

II. Arab. cum ح punctato, حَشَبَة chaſchêba *lignum, trabs, tignus, palus, taxus:* Plur. حَشَب chaſcheb *tigna, trabes.* حَشَبَة مَعْصَرَة chaſchêbat maazara *lignum torcularis, prelum.* حشبة اسفن *lignum navis, fori, pergula.* حشب *ſtipites.*

حشب chaſcheb *teda.* حشب الزنبر chaſcheb alzunbar *teda pini, fax.*

تحشيب tachſchib *lignatio.*

Verbum حشب chaſchſcheb *lignavit.*

حشاب *lignator, materiarius.*

חשר Rabb. חָשַׁר, cum עַל, *ſuſpectum habuit, inſimulavit alicujus criminis, inculpavit.*

Nom. חֶשֶׁר *ſuſpicio.* حشور *ſuſpicax,* inſimulans alterum. نحشر & حشور *ſuſpectus, inſimulatus.*

Arab. حسد haſad *invidit, malè voluit, æmulatus fuit.* Galat. 5. ونحسد *& invideamus invicem.* Ibid. תחסרונהם *æmulemini eos.* Galat. 2. *quis* חסרכם *faſcinavit vos?*

Nom. حَاسِد haſid *invidus, malignus, malicioſus.*

حسد haſed *invidia, malignitas, malicia.* حسدا *per invidiam.*

Deinde, Arab. حَسَر haſed *delumbavit, debilitavit.*

مَحْسُور mahſud *delumbis, debilis.*

حَسْرَة haſda *delumbatio, debilitatio.*

חשה duo ſignificata habet. I. חָשָׁה, Chald. חֲשִׁי & חֲשָׁא: Hiphil הֶחְשָׁה *tacuit, ſiluit, quievit, ceſſavit.* Pſalm. 104. וַיַּחְשׁוּ, Targ. וְיִשְׁתְּקוּן *& ſiluerunt fluctus ejus.* Eſa. 62. v. 5. *non* יַחְשׁוּ *tacebunt recordantes Dominum.* Targ. פָּסְקִין *ceſſant:* deficiunt. 2. Reg 2. *etiam ego novi* הֶחָשׁוּ, Targ. שְׁתִקוּ *tacete.* pro הֶחָשׁוּ. Eſa. 57. v. 12. *nonne ego* מַחְשֶׁה *tacens?* Targum יַהֲבַת אַרְכָּא *dedi medicinam.* accepit tranſitivè. Jud. 18. *& vos* מַחְשִׁים, Targ. שָׁתְקִין *tacentes.*

1. Reg.

1. Reg. 22. v. 9. *& nos* מַחְשִׁים, Targ. שְׁתִיקִין A *tacuerimus.* Job. 31. וַתָּחַשׁ *& festinabat ad fraudem pes meus.* pro וַתַּחֲשׁ, per apocopen. & חָשָׁה idem quod חוּשׁ *festinavit*, permutata ordinum ſignificatione. Syr. Philip. 1. verſ. 29. *etiam propter ipſum* תְּחשׁוּן *patiamini.* idem quod חָשַׁשׁ, permutatata ordinum ſignificatione.

NOM. Chald. חֲשֵׁי, quod ſine punctis חשי & חשאי ſcribitur, *ſilentium* & *hiſtoria.* בַּחֲשֵׁי *in ſilentio*; tacitè. Job. 4. רְמָמָה, Targ. חֲשֵׁי *ſilentium*, *& vocem audiam.* Pſalm. 41. *ſuper me* יִתְלַחֲשׁוּן, Targ. מְמַלְלִין בַּחֲשֵׁי *loquuntur tacitè.* B

Rabb. חָשָׁה, Arabic. cum ח punctato, חשא *admiratus eſt, hæſitavit, dubitavit, metuit.* יחש *dubitabitur:* in Avic. Matth. 9. verſ. 8. חשיוא ומגרוא אללה *admiratæ ſunt, & laudârunt Deum*: timuerunt. Pſalm. 23. *non* אחשי *timebo à malo.* Pſalm. 52. *videbunt* ויחשון *& timebunt.* Matth. 25. וחשית *& timui & abij.* Pſalm. 67. ולהחשאה *& metuant eum omnes incolæ terræ.*

NOM. חֲשִׁיָה *timor, metus.* Alc. חֲשִׁיָה *timor.* C

II. Arab. חשה haſcha, & אַחְשִׁי ahſchi *implevit, replevit, farcivit.* Alc. 2. ואחשוני *& impleverunt me.* אחחשי ahtaſchi *impletus, repletus fuit.*

NOM. חשו *impletio, repletio.* חשוה *plenitudo ejus:* quod in eo continetur.

מחשי mohſchi *farcimen*: מחשיין moſchiin *farcimina.*

יחשי *ſorbetur.* יתחשי *ſorbeatur.*

חשוא *ſorbitio*: אחשא *ſorbitiones:* in Avicenna.

חֲשִׁיָה haſchia *ora* maris & veſtis, *ripa, fimbria:* PLUR. חואשי haviſchi *oræ.* D

חשׁח. Chald. חֲשַׁח *oportuit, neceſſe habuit, indiguit.* Syr. *aptum, commodum, congruens fuit, profuit.* Dan. 3. *non* חֲשִׁחִין *neceſſe habemus nos ſuper iſto verbo reſpondere tibi:* non oportet nos. Syr. Luc. 9. v. 62. וְחָשַׁח *& aptus eſt ad regnum cælorum.* PASS. Syr. אִתְחַשַׁח *uſus fuit, conſuetudinem habuit, uſurpavit.* 1. Corinth. 9. *ego non* אִתְחַשְׁחֵת *uſurpavi unum ex illis.* 1. E Corinth. 1. v. 31. דְּמִתְחַשְׁחִין *qui utuntur hoc mundo.*

NOM. חוּשַׁח, & חֲשָׁחָא, & חֲשָׁחוּת, & חִשְׁחָן *neceſſitas, uſus, utilitas, conſuetudo.* לָא חֲשָׁחָא *inutilis.*

חשׁך. חָשַׁךְ, Chald. & Syr. חֲשַׁךְ *obſcuratus, obtenebratus eſt, ſine lumine fuit, caligavit, cæcutijt.* Eſa. 13. חָשַׁךְ, Targ. קְבַל *obſcuratus eſt ſol in ortu ſuo.* Exod. 10. וַתֶּחְשַׁךְ, Targ. וַחֲשֵׁכַת *& obſcurata fuit terra.* Syr. Matth. 24. v. 29. *ſol* נֶחְשַׁךְ *obſcurabitur.* Matth. 14. *& cùm* חֲשֵׁבַת *obtenebreſceret.* HIPHIL הַחְשִׁיךְ, Chald. אַחְשֵׁךְ *obſcuravit, obtenebravit.* Jer. 13. *priuſquam* יַחְשִׁיךְ *tenebreſcat*: abſolutè. Targ. תֵּיתֵי עֲלֵיכוֹן עָקָא וְתֶהוֹן דָּמְיִן לְדִמְהַלְכִין בְּרִבְקְבָלָא *veniat ſuper vos angustia, & fiatis ſimiles quaſi ambulantibus in tenebris.* Amos 5. *& diem ut noctem* הַחְשִׁיךְ, Targ. מַקְבֵּל *obſcurat.*

NOM. חֲשׁוֹךְ, Chald. חֲשׁוֹךְ, Syr. חוּשְׁכָא *obſcuritas aëris, tenebra, caligo.*

חֲשׁוֹכָה, Chald. חֲשׁוֹכָא *idem:* PLUR. חֲשׁוֹכִים *obſcuritas.*

מַחְשָׁךְ *locus tenebrarum, locus obſcurus, obſcuritas:* Plur. מחשכים *obſcuritates.* Geneſ. 1. וְלַחֲשׁוֹךְ, Targ. וְלַחֲשׁוּכָא *& caliginem vocabat noctem:* tempus privationis lucis. 2. Sam. 22. v. 29. *& Dominus illuminabit* חֲשׁוֹכִי *obſcuritatem meam:* calamitatem meam in proſperitatem vertet. Per tenebras intelliguntur calamitates. Nam calamitoſo totus mundus videtur eſſe caliginoſus. Eſa. 45. v. 7. *formans lucem, & creans* חֹשֶׁךְ *tenebras:* faciens pacem & creans malum. Pſalm. 112. v. 4. *orta eſt* בַּחֹשֶׁךְ *in tenebris lux rectis.* Eſa. 58. *& orietur* בַּחֹשֶׁךְ *in tenebris lux tua:* cùm veniet malum ſuper mundum, tu liberaberis.

חֲשׁוֹכִים *obſcuri, ignobiles, miſeri, pauperes, infimæ ſortis homines, turba obſcura, vulgus.* Cic. 2. off. *obſcuris orti majoribus.* Prov. 22. *non ſtabit coram* חֲשׁוֹכִים *ignobilibus.*

Chald. חֲשׁוֹךְ & חֲשׁוֹךְ *obſcurus, miſer, ignobilis:* Plur. חֲשׁוֹכִין & חֲשׁוֹכִין *ignobiles.*

Rabb. חשכים *teſticuli.* Talm. חֲשׁוֹךְ *væ.* חֲשׁוֹכִין *ſecreta.*

חשׁך. חָשַׁךְ, Chald. חֲשַׁךְ *prohibuit, cohibuit, attenuavit.* Gen. 39. *& non* חָשַׁךְ, Targ. מְמַנַּע *prohibuit à me quicquam.* Ezech. 30. *& in Techaphneches* חָשַׁךְ *prohibuit diem:* cohibuit lucem. multitudo calamitatum ſignificatur. Job. 38. *quæ* חֲשַׂכְתִּי *prohibui ad tempus hoſtis.* Targ. גְּנוּזִת *repoſui.* Job. 7. *non* אֶחְשָׂךְ, Targum אֶמְנַע *prohibebo os meum.* NIPHAL נֶחְשַׂךְ *prohibitus fuit.* Job. 16. *ſi loquar, non* יֶחְשַׂךְ *prohibebitur* (cohibebitur) *dolor meus.* Targ. יִפְסַק *ceſſabit.* Job. 21. *ad diem calamitatis* יֶחְשַׂךְ רַע *cohibebitur malus:* reſervabitur.

NOM. Chald. חֲסִיךְ *imminutus, tenuis:* Plur. FOEM. חֲסִיכָן *tenues.*

חֲסוֹךְ *parum.* Arab. חַשְׁבָה *feſtuca.*

חשׁל duo ſignificata habet. I. חָשַׁל, Chald. חֲשַׁל *debilitavit, domuit, quaſſavit, contudit, compreſſit, contrivit.* Syr. *incruſtavit.* Chald. Dan. 2. *comminuens* וְחָשֵׁל *& conterens.* NIPHAL נֶחְשַׁל *debilitatus, domitus fuit.* Deut. 25. *& decaudavit in te omnes* הַנֶּחְשָׁלִים *debilitatos.* Targum דַּהֲווֹ מִתְאַחֲרִין *qui fuerunt tardantes.*

¶ Tal-

¶ Talmud. חשילתא ביעיא *ova compreſſa:* contrita. A

Chald. חוּשְׁלָא *hordeum contuſum & decorticatum.*

נַחְשׁוּל & מַחְשׁוּלָא *tempeſtas* omnia quatiens: Plur. נַחְשׁוּלִין & מַחְשׁוּלָיֵא *tempeſtates, fluctus, procellæ.*

Syriacè חֶשְׁלָא *incruſtatio.* ܚܫܠܢ *additamenta.*

חַשּׁוּלָיָא *aurifaber,* qui vaſa auro incruſtat.

II. Metaphor. Chaldaic. & Syriac. חָשַׁל *cogitavit.* Pſalm. 140. חָשְׁבוּ, Targum חַשְׁלוּ *cogitarunt malum.* Piel חַשֵּׁל *idem.* Pſalm. 35. *fraudes* יַחֲשְׁבוּן, Targ. מְחַשְׁלִין *cogitant.* B

חשם duo ſignificata habet. I. Syriac. חֲשַׁם: Hiphil אַחְשֵׁם *cœnatus eſt.* Luc. 17. v. 8 *para mihi* וְאַחְשֵׁם *quod cœnem.* Luc. 22. *poſtquam* וַאֲחִשְׁמוּ *cœnati ſunt.*

Nom. חַשְׁמִית, & חַשּׁוּמִית, & אַחְשְׁמוּ *cœna:* Plur. חַשְׁמִין *cœnæ.*

II. Arab. cum ח punctato, חַשֵׁם chaſchem: Paſſiv. אַחְתַּשַׁם achtaſcham *verecundus fuit.* C

Nom. חַשִׁים chaſchim *verecundus.* ܚܫܝܡ מְחַתְּשֵׁם muchtaſchim *idem.*

חִשְׁמָה chiſchma *verecundia, pudor.*

Et ſine ח punctato, חשמא *privatio olfactus:* in Avicen.

חשן duo ſignificata habet. I. חֹשֶׁן, Chaldaic. חוּשָׁן *pectorale,* ornamentum pectoris ex ſerico, & aurofactum, quo ſummus ſacerdos induebatur, Deum conſulentibus reſponſurus. Erat quadratum, duplicatum, ſpithamæ unius habens longitudinem & latitudinem. cui inſiti erant lapides duodecim, ſimili atque ſigillorum ſculptura ſculpti, quatuor ordinibus diſtincti, & indita Urim & Thymmim, quæ erant quædam ignota & inexplicata. Exod. 28. verſ. 15. *& facies* חֹשֶׁן מִשְׁפָּט *pectorale judicij.* in eo erant Urim & Thymmim, quæ judicium indicabant interrogantibus. Levit. 8. verſ. 8 *& poſuit ſuper eo* הַחֹשֶׁן *pectorale.* Hic verſus eſt medium Legis, quoad verſus. D

II. Arab. cum ח punctato, חַשַׁן chaſan *craſſus, aſper fuit.*

חַשַׁן chaſchan, & חַשִׁין chaſchin *craſſus, aſper.* צְוַחַת אַלְחַשַׁן *vox craſſa.*

חֹשֶׁן choſn, & חַשּׁוּנָה chaſchuna *craſſities, aſperitas, rigor.*

מְחַשְׁחְשִׁין muchaſchſchin *exaſperans.* Luc. 3. אַלְחַשְׁנָה *aſperum.*

חשע Arab. cum ח punctato, חשע *humiliavit.* Alcoran. יַחַשַׁע *humiliabit.* Precat. יא מן הו כל שי חַאשַׁעַא לַהּ. Alcor. חַאשִׁעִין & *juges.*

חשף Arabic. cum ח punctato, חשף chiſchf *hinnulus,* cervus juvencus.

חשופה chuſchufa *carchoſa.*

חשף duo ſignificata habet. I. חָשַׂף *nudavit, denudavit, diſcooperuit, revelavit.* Metaphoricè, *hauſit, exhauſit,* cum transfertur ad aquas quibus exhauſtis fovea relinquitur nuda. vel quæ hauſtæ denudantur. Eſa. 52. חָשַׂף, Targum גְּלָא *nudavit Dominus brachium ſanctitatis ſuæ:* oſtendit fortitudinem ſuam, ſicut heros, qui robore brachij ſui occîdit. Jerem. 13. *ego* חָשַׂפְתִּי, Targum אֲגַלִי *revelavi fimbrias tuas in conſpectu tuo.* Eſa. 20. וְחָשׂוּפֵי שֹׁת *& nudatos podice, nuditatem Aegypti.* Targum וּגְלַן עֶרְיָה קָלָן *& revelatos nuditate ignominiæ:* in ignominiam. ſicut rex Ammon fecit legatis Davidis. Ezech. 4. *& brachium tuum erit* חֲשׂוּפָה *nudatum.* Targum תְּתַקַּף *robuſtum erit.* qui enim vult percutere, aut pugnare fortiter, denudat ſuum brachium, remota veſte, qua opertum fuerat. Joel. 1. חָשׂף חִשְׂפָהּ *nudando nudavit illam.* Targum מְקַלַּף קְלָף *decorticando decortivavit.* Eſa. 30. לַחְשׂף, Targum לְמִזְלַח *ad hauriendum aquam ex ciſterna.* Hagg. 2. verſ. 17. לַחְשׂף *ad hauriendum quinquaginta* פּוּרָה *batos.* Targum *quinquaginta dolia vini.* Pſalm. 24. וַיַּחְשׂף *& denudavit ſylvas:* ruentibus arboribus ſylvæ denudantur. Targum וּמַזְלִיחַ *& turbans beſtias ſylvæ.*

Nom. מַחְשׂף *nuditas.* Geneſ. 30. מַחְשַׂף *nuditatem albedinis.* Targum קְלוּף *corticem album.*

חַשְׂפִים *greges nudi,* qui ſparſim in montibus errant balantes; aut *greges tonſi.* 1. Reg. 20. *ſicut duo* חַשְׂפֵי עִזִּים, Targ. גְּזֵרֵי עִזִּין *greges caprarum:* ſicut duo greges parvi caprarum.

חשק duo ſignificata habet. I. חָשַׁק *cupivit, deſideravit, voluptatem habuit, acceptavit:* Metaleptice, *complexus eſt, amavit, dilexit,* quæ enim amamus eorum tenemur deſiderio. Conſtruitur cum ב *in.* Deut. 7. *in patribus veſtris* חָשַׁק, Targum צְבִי *voluntatem habuit* (Dominus.) Gen. 34. חָשְׁקָה, Targum אִתְרְעִיַת *deſiderat anima ipſius.* Deut. 21. *quando videris in captivitate mulierem elegantem forma* וְחָשַׁקְתָּה, Targum וְאִתְרְעֵי *& voluptatem habueris in ea.* Lxx. ἐνθυμηθῇς *deſideraveris.* E

Nom. חֶשְׁק *deſiderium, amor.*

II. Metaphoricè, Piel חִשֵּׁק. Chaldaic. חַשֵּׁק *cinxit, ligavit, colligavit, conjunxit.* Exod. 38. *& ope-*

& operiet capita earum, וְחִשַּׁק, Targum וְכִבֵּשׁ A *& cinget eas.* Ibidem מְחֻשָּׁקִים, Targum מְכַבְּשִׁין *cincti argento.* Chaldaic. 2. Samuel. 19. אֶחֱבשׁ, Targum אֶחְשֹׁק *ligabo asinum meum.*

NOMen. חַשְׁקִים *circuli doleares, armillæ.* Exod. 27. *uncini columnarum* וְחַשֻּׁקֵיהֶם, Targum וְכִבּוּשֵׁיהוֹן *& circuli earum.*

חִשּׁוּקִים *canthi*, extremitates ferreæ, quæ rotis adhibentur. 1. Reg. 7. *ſicut factura rotæ*, &c. וְחִשֻּׁקֵיהֶם *& canthi eorum.*

Chald. חְשִׁיק *ligatus, cinctus.*

חשר. Inde חֲשָׁרָה *colligatio:* ut congruat cum B קָשַׁר *ligavit.* 2. Sam. 22. v. 12. *& poſuit tenebras circa ſe tuguria:* חֲשֹׁרַת־מַיִם *colligationem aquarum*, Targum רְכִפַּת מַיָּא *multitudinem aquarum.* pro quo habetur, Pſalm. 18. v. 12. חֶשְׁכַת מַיִם *caliginem aquarum.* ut videatur incuria librariorum litera כ in ר mutata eſſe, ob figuræ ſimilitudinem. Colligatio nubium inducit caliginem.

חִשֻּׁרִים *ligamina*, radij in rota quibus colligatur. 1. Reg. 7. וְחִשֻּׁרֵיהֶם *& radij ipſorum.*

Chald. חְשַׁר *cribravit.* C

Arab. חשראת *venenoſa:* in Avic.

Alc. 3. יְחִשְׁרוּן *congregabunt.* יְחִשְׁרֵם *congregabit eos.*

חתת tria ſignificata habet. I. חָתַת, Chald. חְתַת *dejectus, abjectus, ſtratus, proſtratus, contritus, attritus fuit corpore*; ut congruat cum נָחַת *deſcendit.* Metaphoricè, *territus, conſternatus fuit, mente jacuit, pavit, expavit, timuit*, cùm ad animum transfertur. Jerem. 14. *terra* חָתָה *conſternata eſt, quia non fuit pluvia in terra.* Jerem. 50. verſ. 2. חַת *conſternatus eſt Merodach.* Ibidem, חָתוּ, Targum אִתְבְּרוּ *conſternata ſunt idola ejus.* Job. 32. חָתוּ *conſternati ſunt, non reſponderunt amplius.* LXX. ἐπτοήθησαν *timuerunt.* Eſa. 8. verſ. 9. *congregamini populi* וְחֹתּוּ, Targum וְאִתְבָּרוּ D *& conſternamini.* NIPhal נֶחַת *conſternatus fuit.* Malach. 2. *propter nomen meum* נֶחַת *conſternatus eſt.* Targum דְּחַל *timet.* Pſalm. 18. וְנֶחְתָּה *& frangetur arcus æneus.* pro נְחָתָה, abjecto dageſch. Job. 39. *ridet pavorem, nec* יֵחַת, Targum יִתְבַּר *conſternatur.* Job. 21. *& in momento in infernum* יֵחָתוּ E *proſternentur.* Targum נְחָתִין *deſcendunt.* Eſa. 51. verſ. 6. *& juſtitia mea non* תֵּחַת *proſternetur.* Targum מְתְעַכַּב *impedita.* Jerem. 17. v. 18. יֵחַתּוּ *proſternentur.* Targum אִתְכַּלְמוּן *ignominia afficientur iſti, nec* אֵחַת *proſternar.* Targum אִתְכְּלַם *ignominia afficiar ego.* Joſ. 1. v. 9. *ne timeas, nec* תֵּחַת, Targum תִּתְבַּר *conſternaris.* PIel חִתַּת, HIphil. הֵחִית *proſtravit, conſternavit, conſternatum reddidit, terruit.* Job. 7. וְתַחֲתֵנִי, Targum וְתִבַּרְתַּנִי *& conſternaſti me in ſomnis:* terruiſti. Eſa. 9. הַחִתּוֹת *proſtraſti, ſicut die Midian.* Jerem. 49. וְהַחַתִּי, Targum וְאֶתְבַּר *& proſternam Elam coram inimicis ſuis.* ab הֶחָתִית forma perfecta. Jerem. 1. verſ. 17. *ne* תֵּחַת *conſterneris* (timeas) *à facie ipſorum, ne fortè* אֲחִתְּךָ, Targum אֲתַבְּרִנָּךְ *conſternatum te reddam* (proijciam te in terram) *coram eis.* Habacuc. 2. *vaſtatio animalium* יְחִתָּן *terrebit eas.* pro יְחִתֵּן.

NOM. חַת *dejectus, proſtratus, conſternatus:* PLural. חֲתִים & חַתְחַתִּים *proſtrati, conſternati.* 1. Sam. 2. verſ. 4. *& arcus fortium* חֲתִים *proſtrati:* fracti. Hypallage, pro *fortes arcu proſtrati.* Jer. 46. v. 5. *quare vidi? illi ſunt* חֲתִים *conſternati.*

חַתְחַתִּים *terrores, conſternationes.* Eccl. 12. v. 5. וְחַתְחַתִּים *& terrores in via:* quòd non poſſunt incedere ob laſſitudinem.

חַת & חֵתֶת: FOEmin. חִתָּה, & חִתִּית, & מְחִתָּה *proſternatio, conſternatio, timor, pavor.* Geneſ. 35. *& fuit* חִתַּת אֱלֹהִים, Targum דַּחֲלָא *timor Dei ſuper urbes illas.* Proverb. 10. *ori ſtulti* מְחִתָּה *proſtratio vicina eſt.* Targum שֵׁיצָאָה *perditio.*

PROpr. חֵת *Heth*, filius Chanaan. Gen. 10. verſ. 15. *& Chanaan genuit Zidon primogenitum ſuum, &* חֵת *Heth.* Inde, בְּנֵי חֵת *filij Heth*, Chananæi. Geneſ. 23. *& loquebatur ad* בְּנֵי חֵת *filios Heth.* præcedit, *in terra Chanaan.* Et inde, *populus* חִתִּי *Hittheus:* unus ex ſeptem populis in terra Chanaan habitantibus.

II. Arabic. cum ת punctato, חתת hathath *ſtercus:* PLural. אחתא ahitta *ſtercora.* אחתא אלבקר *ſtercora bovis:* in Avicen. מחתי *terribilis.*

חתא. Chald. חֲתָא quære in חתה ſequente.

חתה. חָתָה, Chald. חֲתָא *hauſit, deſumſit ignem aut prunas ex foco aut pyra, cepit, accepit, recepit, tulit, detulit, tranſtulit.* Proverbior. 25. *quia prunas tu* חוֹתֶה *deſumis ſuper caput ejus:* deſumis ex foco, & imponis capiti ejus. Rom. 12. σωρεύσεις *coacervabis.* Proverb. 6. הֲיֶחְתֶּה *an deſumet quis ignem in ſinu ſuo?* Targum הֲלְמָאסְמִים *num imponit?* Eſa. 30. לַחְתּוֹת *ad deſumendum ignem ex foco.* Pſalm. 52. יַחְתְּךָ *deſumet te:* transferet. Targ. יְתַבְּרִנָּךְ *proſternet te, & exterminabit ex tabernaculo.* idem quod חָתַת permutata ordinum ſignificatione.

NOM. מַחְתָּה, Chaldaic. מַחֲתִית *vas*, quo ignis aut carbones ex foco deſumuntur & portantur, *acerra, thuribulum:* PL. מַחְתּוֹת, Chaldaic. מַחְתִּין *thuribula.* Num. 17. *acci-*

pe מַחְתָּה *thuribulum*. Num. 16. v. 37. *& elevet* מַחְתּוֹת *thuribula ex medio incendij*. Exod. 28. *& forcipes ejus* וּמַחְתּוֹתֶיהָ *& receptacula ejus:* vasa in quibus ponebantur favillæ ellychniorum, seu partes filorum exustæ, forcipibus præcisæ. A

Arab. חתי hatti *usq; ad, quoad, donec.* חתי מתי hatti meti *quo usq;?* חתי אליום hatti aljom *usq; hodie.* ☞ חית hith *ubi?*

חתך. חָתַךְ, Chald. חֲתַךְ *incidit, præcidit, intercidit, interfecit, dissecuit.* Niphal נֶחְתַּךְ *incisus, præcisus fuit.* Dan. 9. *septimanæ septuaginta* נֶחְתְּכוּ *præcisæ sunt super populum tuum:* definitæ. B

Rabb. חתוך *excisio, cavatio:* Plur. חתוכים *incisiones, excavationes.* קול חתוך *vox intercisa.*

חֵתֶךְ & חֲתִיכָה *sectio, intersectio, frustum, portio.*

קו חותך *linea intersecans.* ☞ Rabb. חתך *prurijt.*

חתל. Inde Pual חֻתַּל, & Hophal הָחְתַּל *ligatus, involutus, opertus fuit.* Ezech. 16. וְהָחְתַּל לֹא חֻתַּלְתְּ *& involvendo non fuisti involuta.* Targ. וּבְאִסְרִין לָא אִתְאַסַּרְתְּ *& vinculis non ligata fuisti.* Infans in lucem editus fascijs involvitur & ligatur, ut membra ejus disponantur & recta fiant, cum in utero materno in chorio sedeat incurvus seu convolutus, & caput inter genua habeat. Inde Judæi infantem fascijs involvunt etiam in sabbatho. C

Nom. חִתּוּל & חִתֻּלָה *involucrum, fascia, linteolum*, quo os fractum involvitur & ligatur. Job. 38. *cùm ponerem ego nubem indumentum ejus, & caliginem* חִתֻּלָתוֹ, Targ. לְפוּפֵהּ *involucrum ejus.* D

Rabb. חָתֻל *canistrum* ex ramis palmarum factum.

Chald. חַתּוֹל *felis, catus:* Plural. חַתּוֹלִין *feles, cati.*

חתם duo significata habet. I. חָתַם, Chald. & Syr. חַתֵּם, Arab. cum ח punctato, חתם chatam *signavit, obsignavit, consignavit, sigillavit, sigillo confirmavit, obstruxit, clausit, concluſit, abscondit, occultavit, finivit, finem imposuit, complevit, absolvit, perfecit*; literæ enim finitæ obsignantur. Esther. 8. וְחִתְמוּ *& obsignate annulo regis.* Jer. 32. *& scripsi* בַּסֵּפֶר, Targum בִּשְׁטָרָא *in scheda*, וְאַחְתֵּם *& obsignavi.* Esa. 8. חֲתוֹם *obsigna legem in discipulis meis.* Job. 9. vers. 7. *& adhuc circa stellas* יַחְתּוֹם *sigillabit.* Targum יַחְתֵּם עֲנָנִין *sigillabit nubibus:* occultabit. Job. 37. vers. 7. *in manu omnis hominis* יְחַתּוֹם, Targ. יְרַשֵּׁם *signabit, ut sciant omnes homines opus suum.* בְּיַד pro בְּעַד *pro:* claudet domi ob pluvias. Dan. 9. וְלַחְתֹּם *& ad sigillandum visionem:* ad tegendum, occultandum. Ezech. 28. v. 12. *tu* חוֹתֵם *obsignans* (complens, perficiens) *numerum*, quia in te est perfectus. Chald. Dan. 6. וַחֲתָמָהּ *& obsignavit illud rex annulo suo.* Syr. Iohan. 6. *illum enim pater* חַתֵּם *obsignavit Deum.* Arab. Matth. 27. vers. 66. ומצוא ואעלקוא אלקבר וחתמוא אלחגר *& abierunt & clauserunt sepulchrum, & sigillârunt lapidem.* 2. Corinth. 6. v. 6. *ut* יַחְתֵּם *perficiat in nobis gratiam.* Galat. 6. *ut* תִּתְחַתְּמוּא *perficiatis in carne.* Alc. חתם אללה עלי קלובהם ועלי סמעהם ועלי אבצארהם עשאוה *clausit Deus super corda ipsorum, & super aures ipsorum, & super oculos eorum panno.* Niphal נֶחְתַּם, Arab. חתם chutim *sigillatus, obsignatus fuit.* Esther. 9. וְנֶחְתַּם, Targum וְאִסְתְּתַם *& signatus fuit annulo*: clausus. Arab. Ephes. 1. vers. 31. *credidistis* וחתמתם *& obsignati estis Spiritu.* Piel חִתֵּם, & Hiphil הֶחְתִּים, Arab. אַחְתַּם achtham *sigillavit, clausit, occlusit.* Job. 24. *interdiu* חִתְמוּ־לָמוֹ *sigillant pro se:* occludunt. Levit. 15. *aut* הֶחְתִּים, Targum חֲתִים *sigillata est caro ejus à fluxu ejus:* occlusa: absolutè. Hithpael Syr. אתחתם *obsignatus fuit.* Ephes. 1. vers. 31. ואתחתמתון *& obsignati estis per Spiritum sanctum.* ¶ Rabb. חתם *conclusit librum.* E

Nom. חָתוּם, Chald. חֲתִים *obsignatus, absconditus, occultus:* Plural. חֲתוּמִים, Chald. חֲתִימִין *obsignati, absconditi.*

חוֹתָם, Arab. חאתם chatim: Foemin. חוֹתֶמֶת *sigillum, annulus*, quo literæ obsignantur, annulus sigillaris. Cant. 8. vers. 6. *pone me* כַּחוֹתָם *sicut sigillum super cor tuum,* כַּחוֹתָם *sicut sigillum super brachium tuum:* ut me inde non removeas. Targ. כְּגִלּוּף דְּשׁוֹקָא *sicut sculpturam annuli:* ne obliviscaris mei. Jerem. 22. *si fuerit Conias, filius Jojakim regis* חוֹתָם *sigillum in manu dextra tua*: annulus obsignatorius à manu hominis non removetur nec die nec nocte: sic, etjamsi fuerit Chonias sicut sigillum super manu dextra, quod non removetur inde, tamen inde removebo ipsum & avellam. Sic, Hagg. 2. *& posui te* כַּחוֹתָם, Targ. כְּגִלּוּף דְּשׁוֹקָא עַל יַד *sicut sculpturam annuli super manu.* providentia significatur. Rabb. חותם הספר *obsignatio libri*, finis, colophon, conclusio. ☞ חתימה *idem.*

חֲתִים *humor obstructus & densus.*

נַחְתּוֹם *pistor:* Plural. נַחְתּוֹמִים *pistores.*

Arabic. חאתם chatim *annulus sigillaris:* Plur. חַאתַם רַהַב chavatim *annuli.* רַהַב *annulus aureus.*

חֲתִימָה *sigillatio, completio.* ☞ מַחְתֹּם mochtim

mochtim *obſignator*. מַחְתּוֹם *ſigillatus*.

חתן duo ſignificata habet. I. חָתַן, Chald. & Syriac. חֲתַן, Arabic. cum ח punctato, חתן chatan *ſponſus*, *gener* & *affinis*. ſponſus reſpectu כַּלָּה *ſponſæ*, per ſeptem nuptiarum dies: gener reſpectu parentum ſponſæ, poſt nuptias: affinis reſpectu cognatorum ſponſæ: Plur. חֲתָנִים, Chald. חַתְנִין, Arab. אַחְתָּאן achtin *ſponſi & generi*. Geneſ. 19. *adhuc quis tibi hic* חָתָן, Targum חַתְנָא *gener*, *& filij tui*, *& filiæ tuæ?* Ibidem. *exivit Lot*, *& dixit ad* חֲתָנָיו, Targum חַתְנוֹהִי *generos ſuos accipientes filias ipſius*: declaratio. Eſa. 62. verſ. 4. *& gaudium* חָתָן עַל־כַּלָּה *ſponſi ſuper ſponſa*. 2. Reg. 8. *quia* חֲתַן בֵּית *affinis domus* (familiæ) *Achab erat*. de Achazia, rege Judæ, filio Jehoram, filij Joſaphat. De patre ejus Jehoram ibidem habetur: *& abijt in via regum Iſrael*, *quemadmodum fecerunt domus Achab*, *quia filia Achab erat ipſi in uxorem*.

חוֹתֵן *ſocer*. Fœmin. חוֹתֶנֶת, Arabic. חֹתְנָה chetêna *ſocrus*, *fratria*. Exod. 3. *& Moſes paſcebat oves Jethro* חֹתְנוֹ, Targ. חֲמוֹהִי *ſoceri ſui*, *Sacerdotis Midian*. Num. 10. *& dicebat Moſes ad Hobab*, *filium Rehuel Midianitæ* חֹתֵן משֶׁה, Targum חֲמוֹהִי דְמשֶׁה *ſoceri Moſis*. Jethro fuit Rehuelis filius, hujus filiam duxit Moſes. fuit igitur Jethro ſocer ſeu pater, & Rehuel ſocer magnus ſeu avus uxoris Moſis. vocatur pater, quia etiam avus pater dicitur Hebræis. Deinde Jethro & Hobab idem. Deuter. 7. *maledictus concumbens cum* חֹתַנְתּוֹ, Targ. חֲמוֹתָהּ *ſocru ſua*.

חֲתֻנָּה, Arabic. חֲתוּנָה chatûna *deſponſatio*, *nuptiæ*, *affinitas*. Cant. 3. *qua coronavit eum mater ejus in die* חֲתֻנָּתוֹ *deſponſationis ejus*: nuptiarum ejus.

Rabb. חִתּוּן *connubium affinitas*.

מְחֻתָּן *affinis*. ſic ſe invicem vocant ſponſi & ſponſæ parentes. מְחֻתָּנִים *affines*. ſic ſe invicem vocant ſponſi & ſponſæ cognati. מְחַתְּנָן *levir*.

II. Per metaphoram, חָתָן *ſponſus* dicitur *puer* quando circumciditur, ſeu circumciſionis die, quia tum primùm populo Dei conjungitur, & Deo quaſi deſponſatur: ut hoc vocabulum ab initio conjugij ad aliarum rerum principia transferatur. Exod. 4. *& ipſa dicebat*, חֲתַן דָּמִים *ſponſus ſanguinum tu mihi es*. Targum בְּדָמָא דְמָהוּלָתָא הָדִין אִתְיְהִיב חַתְנָא לָנָא *per ſanguinem circumciſionis iſtum*, *datus eſt ſponſus nobis*: tu primus es mihi, cui hoc modo effuſus eſt ſanguis. Ibidem. *tunc dicebat* חֲתַן דָּמִים לַמּוּלוֹת *ſponſus ſanguinum propter circumciſiones*. Targ. אֱלוּלֵי דְמָא דְמָהוּלָתָא הָדִין חַתְנָא קְטוֹל אִתְחַיַּב *niſi ſanguis circumciſionis iſte eſſet*, *reus eſt ſponſus occiſionis*.

Inde Arabic. Verbum cum ח punctato, חַתַּן chatan *circumcidit*. Actor. 10. verſ. 23. וחתנה *& circumcidit eum die octavo*. Luc. 1. ליחתנוא *ut circumciderent puerum*. Geneſ. 17. *ut* יִחָתֵן *circumcidatur omnis maſculus*. Paſſiv. אתחתן achtatan *circumciſus fuit*. 1. Cor. 7. v. 18. *&* יִחָתֵן *circumcidatur*. Gal. 6. *ut* אִתְחַתְּנוּא *circumcidamini*.

Nom. חִתָּאן chiten *circumciſio*.

מְחוּתָן machtun *circumciſus*, *Judæus*, *verpus*.

חתף. חֲתַף, Chald. חַטַף, Arab. cum ח punctato, חתף chataph *rapuit*, *diripuit*: cum חָטַף convenit. Job. 9. verſ. 12. *ecce* יַחְתֹּף, Targ. יַחֲתֹף *rapiet*, *& quis reducet illud?* Arab. Pſalm. 94. יחתפון *rapient* לציר *ad prædam animam meam*.

Nom. חֹתֵף *raptor*. Proverb. 23. verſ. 28. *quia ipſa* כְּחֹתֵף *tanquam raptor inſidiabitur*. Targum הֵיךְ מְטָרַף עֵינָא *tanquam innuens oculis*.

Syr. Piel חַתֵּף *fregit*.

חתר quatuor ſignific. habet. I. חָתַר, Chald. חַתַּר *fodit*, *effodit*, *perfodit*, *transfodit*. Ezech. 12. verſ. 7. חֲתַר־נָא, Targum חַתַּר־נָא *transfode quæsò per parietem*: וְאֶחְתַּר, Targ. וְחַתַּרִת *& transfodi per parietem*. Job. 24. v. 16. חָתַר, Targ. חָאַק *perfodit in tenebris domos*. Amos 9. verſ. 2. *ſi* יַחְתְּרוּ *fodient in inferno*. Targ. יִרְמוֹן לְאִטְמָרָא *putaverint ſe abſcondi*. Jonæ 1. verſ. 14. וַיַּחְתְּרוּ *& fodiebant viri*, *ut reducerent ad aridam*. Targum וְשַׁיְטִין *& remigabant*: metaphora. fodere enim in aqua videntur qui remigant. Æneid. 6. *verrunt vada remis*. 2. Triſt. Eleg. 10. *Nec poterat rigidas findere remus aquas*.

Nom. מַחְתֶּרֶת, Chald. מַחְתְּרָא *foſſio*, *effoſſio*, *foſſa*. Exod. 22. verſ. 1. *ſi* בְּמַחְתֶּרֶת, Targum בְּמַחְתְּרָא *in foſſione* (foramine) *inventus fuerit fur*, *& percuſſus & mortuus fuerit*, *non illi ſanguines*. Jerem. 2. verſ. 4. à fine; *non* בְּמַחְתֶּרֶת *in foſſione inveni eos*: quare igitur occidiſti eos innocentes? furantes juſtè potuiſſes occidere. Targum כְּמָא דְמַשְׁכְּחִין בְּמַחְתְּרְתָּא *ſicut qui inveniuntur in foſſione*.

Chaldaic. מַחְתְּרָא *ligo*, fodiendi inſtrumentum.

חַתִּירָא *pala*, inſtrumentum ruſticum, *furcula*.

II. Syriac. חֲתַר idem quod חֲטַר, *inflatus fuit*, *intumuit*, *ſuperbivit*, *gloriatus fuit*. Passiv. אִתְחֲתַר *idem*. 1. Cor. 4. v. 18. אִתְחֲתַרוּ *ſuperbierunt*

bierunt quidam ex illis. Hiphil אַחְתַּר *inflavit.* 1. Corinth. 8. verſ. 2. *& ſcientia* מַחְתְּרָא *inflat.*

Nom. חַתִּיר, & חַטַּיר *inflatus, elatus, ſuperbus:* Plur. חַתִּירִין & חַטַּירִין *ſuperbi.* Luc. 1. חַטַּירֵי *ſuperbos mente cordis ſui.* חַתִּירוּת *ſuperbia.*

חַטּוּטֶרֶת & חַטּוּרְיָא *tumor, gibbus cameli.*

III. Arabic. cum ח punctato, חַחַר chatâr: Hiphil אַחַר achtar *elegit.* Pſalm. 119. in daleth: *viam veritatis* אַחְתִּי *elegi.* Luc. 13. verſ. 18. לְאַנְשֵׁי עָרְפָּךְ בְּאַלְדֵי אַחְתִּי *quod ego novi quos elegi.* Johan. 15. *non vos* אַחְתַּרְתְּמוּנִי *elegiſtis me, ſed ego* אַחְתַּרְתִּכוֹן *elegi vos.* Matth. 12. verſ. 18. הָא הוּ רְאִי פְּתַאי אַלְדִי אַחְתַּרְתָּה *ecce hic puer meus quem elegi.* 1. Timoth. 5. verſ. 9. וַאֲחַתַּר *& elige viduam.* אַחְתַּרְתָּךְ *elegi te:* Alcoran.

Nom. מַחְתּוּר machtur *electus, eximius.* חִתְרָה chitra *electio.*

IV. Arab. cum חח punctatis, חַחַר chathar *ſpiſſus, craſſus fuit.*

חַאתַר chathir *ſpiſſus, craſſus.*

חַחוּרָה chathura *craſſitudo, ſpiſſitudo, groſſities:* in Avicen.

QUADRATA.

חַבַצֶּלֶת *roſa.* ת fœmininum: Cant. 2.

חִדֶּקֶל *Hiddekel,* Tigris fluvius, omnium velociſſimus; cujus aquæ ſunt חַדִּים *acutæ,* & קַלִּים *leves, celeres.* uno die tantum intervallum abſolvit, quantum fortis & celer viator ſeptem. Et lacum Aretuſam ita penetrat, ut cum ejus aquis ob celeritatem non miſceatur. Corrupto vocabulo dicitur Chaldæis דִּקְלַת vel דִּגְלַת, Arabic. אלדגלה *aldigla.* unde Plin. lib. 6. cap. 27. *incolis Diglito.* & Joſeph. 1. Antiq. cap. 2. *Tigris autem Diglath, quod interpretatur, anguſtus ſimul & velox.* Græcis τίγρις, quod Perſis eſt, ſicut Chaldæis גִּיר *ſagitta.* Geneſ. 2. *& nomen fluvij tertij* חִדֶּקֶל, Targum דִּגְלַת *Diglath.* Lxx. τίγρις *Tigris.* Dan. 10. *juxta littus fluvij magni, qui eſt* חִדֶּקֶל, Lxx. ἐυδεκέλ.

חַדְרָךְ. Zachar. 9. *in terra* חַדְרָךְ *Hadrah, & Damaſco requies ejus:* locus Damaſco vicinus.

חַלְמִישׁ *ſilex,* petra duriſſima. Al. *chalybs.* ferrum duriſſimum: omnia חוֹלֵשׁ *domans.*

חַלְקוּם *fauces.*

חַנְאַגְר *idem.*

חַנְטַל chandel, handel, handal. Matth.

חַנְגְּרָא *epiglottis.* אלחנגרי *cartilago* enſiformis, epiglotti ſimilis.

חַנָּמֶל *ſpecies grandinis:* grando exiccans humiditatem arborum.

מַחְסֶפֶס *ſphæra, rota.*

חַרְגֹּל *locuſtæ ſpecies.*

חַרְדָּל Matth. chardel, cardel *ſinapi.* חַבַּת מִן חַרְדָּל *granum ſinapis.*

חַרְטֹם, Chaldaic. חַרְטֻם *magus, genethliacus:* Plural. חַרְטֻמִּים, Chaldaic. חַרְטֻמִּין *magi,* חַכְמֵי טֶבַע *ſapientes naturæ:* Phyſici. Exod. 7. *& fecerunt etiam ipſi* חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם *magi Aegypti incantationibus ſuis ita.* de his 2. Timoth. 3. *quemadmodum* ἰαννῆς καὶ ἰαμβρῆς *Moſi reſtiterunt.* In Talmud. in Sanhedrin traditur: יוחני וממרא ראשי החרטומים של פרעה אמרו למשה חבן אתה מביא לעפריים *Juhani & Mamre principes magorum Pharaonis, dixerunt ad Moſen: ſtramen tu importas in Aphraïm.* Tu ſimilis es importanti ſtramen in Aphraim, quæ erat urbs fertilis, frumento abundans, & inde ſtramen in multos locos divendebatur. q. d. aquam in Nilum importas. Quia Ægyptus Magis abundat. In Græco igitur ἰαμβρῆς corruptum eſt. Et Hieronymus, à Judæo aliquo fortaſſis edoctus, Johannes & Mambres, reddidit. Alij, יונים ויומברוס illos vocant: Alij verò יואני ואמברוסיאו.

חַרְטוֹם הָעוֹרֵב *roſtrum corvi.*

חַרְמַל harmel *ruta ſylveſtris.*

חַרְמֵשׁ *falx.*

חַרְצֻבּוֹת *vincula.*

חַרְצַנִּים *acini.*

חַשְׁמַל: Foem. חַשְׁמַלָּה *color* igni ſimilis, qualis eſt æris igne candentis, *fulgor.*

חַשְׁמַנִּים *magnates, principes, oratores, legati.* Judæis vulgò חַשְׁמַן *cardinalis.*

Rabbin. חַשְׁמוֹנִים, & חַשְׁמוֹנָאִים, & חַשְׁמוֹנָאִי *Haſmonæi,* nomen familiæ: ita vocabantur Mathathias & poſteri ejus, ab abavo חַשְׁמוֹן *Haſmonæo.* ijdem vocabantur *Maccabæi* à Juda Mathathiæ filio, qui patri ſucceſſit, & Maccabæus cognominatus fuit propter fortitudinem. ſicut Simeon & poſteri ejus Maccabæi vocabantur non à Juda Maccabæo, à quo non deſcenderunt, ſed propter facta fortia. De Juda habetur in Joſeph ben Gorion.

rion, lib. 4. cap. 20. *& dicebat Mathathias, fili mi Juda, qui vocaberis* מַכַּבַּי *Maccabæus, ob* גְּבוּרָתְךָ *fortitudinem tuam.* Et paulò poſt. *ſurrexit Judas filius ejus, vocatus* מַכַּבַּי *Maccabæus propter* גְּבוּרָתוֹ *fortitudinem ſuam, pro eo ex filijs ejus in ducem.* unde autem vox illa מַכַּבַּי deſumta ſit, non ſatis conſtat. Videtur autem eſſe abbreviatura, pro מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה *quis ſimilis tibi inter fortes, ô Juda.* Et ad Judam fuiſſe proverbialiter dictum, ſicut Exod. 15. dicitur מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה *quis ſicut tu inter fortes, Domine.* Judæ autem mors ita deploratur, 1. Maccab. 9. πῶς ἔπεσε δυνατὸς, σώζων τὸν Ἰσραὴλ *quomodo cecidit potens, ſalvans Iſraelem?* Ei ſucceſſit Jonathan.

FINIS LITERÆ HETH.

LITERA

ט TETH.

NONA Alphabeti litera dicitur Hebræis & Syris טֵית *Teth*, Arabibus טא *te*, per apocopen, Lxx. τὴθ. Exponitur autem טֵית, vel הַטִּיָּה, vel נְטִיָּה *declinatio*, *inclinatio*, *extensio*: quod figura ט constet linea à sinistra ad dextram declinante seu extensa & involuta. ¶ Potestas ejus alia in Orthographia est, alia in Etymologia. In Orthographia valet τ græcum, aut *t* latinum: licet טֵית cum litera Græca θῆτα nomine & figura, ט ϑ, conveniat. ¶ Apud Arabes notata puncto ט̇ valet *td*: & טא *tde* vocatur: & à Rabbinis per ד *d* exprimitur: ut, חנטל, Rabbi David Kimhi in 2. Reg. 4. scribit חנדל handal *colocynthis*. קרט, Autor libri Aruch scribit קרד card *cimex*. & diversam vocabuli significationem efficit; טבח tabach *coxit*, ט̇בח dabach *mactavit*. טאהר tahir *mundus*, ט̇אהר dahir *manifestus*. & ט plærunq; factum est ex צ Hebræorum; ut hebr. עֶצֶם, Arab. עטם adam *os ossis*. ¶ In Etymologia perpetuò radicalis est: nisi quod ת Hithpael, in ט mutatur in radicibus primam צ habentibus: ut צָדַק *justus fuit*, הִצְטַדֵּק, pro הִתְצַדֵּק *justificavit seipsum*.

טאא. Arab. טאא in טאה invenies.

טאב. Chald. טְאֵב *bonus fuit*: in טוֹב habes.

טאה duo significata habet. I. טָאָה: Piel טאטא *verrit*, *scopavit*.

NOM. מַטְאֲטֵא *scopa*. Esa. 14. וְטֵאטֵאתִיהָ בְּמַטְאֲטֵא *& verram eam scopa*. Targ. וַאֲחַמְּמִנָּה כְּמָה דִּמְחַמְּמִין הֵיךְ בִּמְבִינַיָּא *& verram eam sicut verrentes quasi scopa*.

II. Arab. טאא *calcavit*, *conculcavit*. Psalm. 7. ויטא *& conculcet in terra vitam meam*. Psalm. 91. חטא אלאפעי *calcabis basiliscum*. Psalm. 57. *qui* יטוני *conculcavit me*. Psalm. 18. *sicut lutum platearum* אטאהם *conculcabo eos*. טאטא *inclinavit*. Psalm. 18. טאטא *inclinavit cœlum*. Psalm. 10. ויתטאטא *& inclinabit se*.

טבב duo significata habet. I. Chald. & Syr. טַב, Foem. טִבָּא, Syr. טֶבָּא *sermo*, *res*, *negocium*, *rumor*: in malum, *infamia*, *convicium*. ex Hebræo דִּבָּה *fama*, literis ד׳ט permutatis: in דבב vide. Prov. 10. *& proferens* דִּבָּה, Targum טִבָּא *infamiam stultus est*. Proverb. 25. וְדִבָּתְךָ, Targ. וְטִבָּךְ *& infamia tua non revertetur*. Syr. Matth. 6. vers. 37. *& audita est* טֶבָּה *fama ejus*. Matth. 9. *& egressus est* טֶבָּא *rumor iste in totam terram illam*.

Syr. VERB. טְבַב & טַב: Hiphil אַטַּב *famam sparsit*, *diffamavit*, *divulgavit*, *locutus*, *oblocutus fuit*, *celebravit*, *prædicavit* Matth. אַטְּבוּהִי *diffamârunt eum in tota terra*: famam de eo sparserunt: prædicârunt. Marc. 2. וַאטֵבָה *& prædicavit illud verbum*. Pass. אֶתְטְבַב *sese prædicavit*, *sibi ipsi bene precatus est*.

II. Arab. טבב tabab *medicatus fuit*, *remedium adhibuit*.

NOM. טַב tab *medicina*, remedium. אלטב ינקסם עלי נטר ועמל Avic. *medicina dividitur in speculationem & operationem*: in theoriam & praxin.

טביב *medicus*, *physicus*: Plur. אטבא atibbe *medici*.

מתטבב: Plur. מתטבבין *idem*. Luc. 4. v. 23. אלמתטבב אשף נפסך *medice*, *cura teipsum*.

שי יאנטב xei jantabb *res medicinalis*.

טבה Chald. טְבִי *dama*, in צבה quære.

טבח duo significata habet. I. טְבַח, Chald. טְבַח, Arab. cum ט punctato, טַבַח dabah *jugulavit*, *mactavit* pecudē ad coctionem, cibum aut convivium: de homine, *occidit*, *decollavit*, collum præcidit. Exod. 21. *cum furatus quis fuerit bovem aut ovem* וּטְבָחוֹ, Targum וְיִכְסִנֵּה *& mactaverit eum*. Thren. 2. *quos interfecisti in die iræ tuæ* טָבַחְתָּ *mactasti & non pepercisti*. 1. Sam. 25. v. 11. טִבְחָתִי אֲשֶׁר טָבַחְתִּי *mactatio mea*, *quam mactavi*. Targum שֵׁירוּתִי דְּאַתְקֹנֶת *convivium meum*, *quod paravi tonsoribus meis*. Psalm. 37. לִטְבּוֹחַ, Targum לְמִכּוֹס *ad mactandum rectos viâ*. Ovid. *Totq; simul mactare viros*.

NOM.

A

Nom. טַבָּח, Arab. טַבָּאח dabbah *mactator, cæsor, lanius,* qui pecudes ad coctionem: & *carnifex, ſpiculator* ſeu *ſatelles,* qui ſontes in ſupplicium mactat: Pl. טַבָּחִים, Chald טַבָּחִין, Arabicè טַבָּאחִין dabbahin *mactatores, lanij, ſatellites.* Gen. 37. v. ultim. *& Midianitæ vendiderunt eum in Aegyptum Potiphari, eunucho Pharaonis* שַׂר הַטַּבָּחִים *principi mactatorum.* Targum רַב קָטוֹלַיָּא *magiſtro cæſorum*: ſatellitum. Qui præfectus erat illis, qui ſontes plectebant juxta decretum regis: eratq; vir ſtrenuus & dignitate præditus. 2. Reg. 25. *venit Nebuſaradan magiſter* B טַבָּחִים, Targum קָטוֹלַיָּא *cæſorum.* Dan. 2. *tunc Daniel retulit conſilium & ſententiam ipſi Arioch* רַב טַבָּחַיָּא *magiſtro cæſorum regis, qui exiverat ad occidendum ſapientes Babyloniæ.*

טַבַּח, Arabicè טבח dabh: Fœm. טַבָּחָה, Arabicè טבחה dabhah *mactatio, decollatio, colli præciſio, occiſio:* & *res mactata, animal mactatum; cibus, convivium.* מַטְבֵּחַ *idem.* Gen. 43. וְטִבּוֹחַ טָבַח, Targum וְכוֹס נִכְסְתָּא *& macta mactationem, & para.* Pſalm. 44. *reputati ſumus ſicut* C עָנְאֵי מַסְּירוּתָא *oves mactationis.* Targum לְנִכְסָא *ovis tradita mactationi.* Eſa. 14. *parârunt filijs ſuis* מַטְבֵּחַ *mactationē.* Targ. קְטוֹל *cædem.* Rab. בֵּית הַמַּטְבֵּחִים locus ubi pecora mactantur, *domus mactationum.*

II. Per metonymiam, טָבַח, Arabicè cum ח punctato, טבח tabach *coxit, condivit, pinſuit.* Avicen. באן יִטְבַּח פי אלמא *cum coquetur aqua.* Paſſiv. אֻנְטַבַּח antabach *coctus, conditus fuit.*

D

Nom. טַבָּח, Arabicè טַבָּאח tabbach, & טאבח tabich *coquus:* Plur. טַבָּחִים, Chald. טַבָּחִין, Arabicè טַבָּאחִין tabbachin *coci:* Fœmin. טַבָּחוֹת, Chaldaicè טַבָּחָן *coquæ.* 1. Sam. 9. *& dicebat* לַטַּבָּח, Targum לְטַבָּחָא *ad coquum.* 1. Sam. 8. *& filias veſtras tollet in apothecarias,* וְלִטַבָּחוֹת, Targ. וְלִטַבָּחָן *& in coquas.* quæ cibos parant.

Arab. טבח tabch *condimentum.* item, *fornax* in qua coquitur.

טַבְחָה tabcha *coctura.*

מטבוח *coctus, decoctus, decoctum.*

מַטְבָּחָה matbâcha *culina, popina.* מטאבח matabich *culinæ.* קָאִיד אלמטבחה câid almatbâcha *magiſter culinæ,* archimagyros, magiſter palatij. In aula Turcica מטבחה אמין *matpac emini.*

אנטבאח *decoctio.* טביח tabich *pulmentum.*

טבל טָבַל, Chaldaicè טַבֵּל *tinxit, intinxit, merſit, immerſit* tingendi aut abluendi gratia, *demerſit*; ita lavit, ut res non mundetur, ſed tantum attingat humorem vel tota vel ex parte, *baptizavit.* Levitic. 4. וְטָבַל, Targum וְיִטְבֹּל *& intinget ſacerdos digitum ſuum in ſanguine.* Exod. 12. וְטִבַּלְתֶּם, Targum וְתִצְבְּעוּן *& tingetis in ſanguine.* Ruth. 2. וְטָבַלְתְּ, Targum וְטַמְּשִׁי *& intinge buccellam tuam.* Gen. 37. וַיִּטְבְּלוּ, Targum וּטְבַלוּ *& tinxerunt tunicam in ſanguine.* Job. 9. *tunc in foveam* תִּטְבְּלֵנִי, Targum תִּטְמְשִׁנִּי *demerges me.* Ezech. 23. v. 19. סְרוּחֵי טְבוּלִים *ſuperflui tinctis in capitibus ſuis*: tiaris tinctis, coloratis. Babylonij geſtabant in capitibus ſuis tiaras coloratas ſeu colore tinctas, & excedentes ſeu præeminentes. Talm. הטביל פתוכחומץ. Niphal. נִטְבַּל, Chaldaicè אִטְבַּל *tinctus, merſus, baptizatus fuit.* Joſ. 3. verſ. 15. נִטְבְּלוּ, Targum טְבִילָא *tincti ſunt in extremitate aquæ.* Chal. 2. Reg. 5. *nonne* אֶרְחַץ, Targ. אִטְבַּל *lavabo in eis?*

Nom. Rabbin. טְבוּל & טְבִילָה *immerſio, baptiſmus.* Talm. in tractatu repudij dicitur, quod tribus rebus quis recipiatur in fœdus, ſeu cœtum Iſraelis tam Iſraelita quam peregrinus בְּמִילָה וּבְטְבִילָה וּבְקָרְבָּן *circumciſione, baptiſmo & oblatione.* ישראל לא באו לבריה אלא בשלשה דברים במילה ובטבילה ובהרצייה הקרבן אף הגרים כיוצא בהם: Baptiſmus autem talis eſt, ut quis in aqua ſedeat ad cervicem uſq;; & ita ſedens diſcat ſeu cognoſcat aliquot Legis præcepta difficilia & facilia. De Jethro Moſis ſocero ſcribunt, נתגייר במילה ובטבילה בפני *proſelytus factus eſt per circumciſionem & immerſionem in aqua.* vide טול & קרב.

Talm. טָבַל *edit:* quod buccellæ intinctæ comedantur.

טֶבֶל *fructus non decimatus.*

Chaldaicè טַבְלָא *tabula, aſſer, menſa*; & *inſtrumentum muſicum* ſuper tabula aut aſſere, Hackbrett.

Arab. טבל tâbal *tympanum:* Plur. אטבאל & טבול *tympana.*

טבאל tabbal *tympaniſta:* Pl. טבאלין tabbalin *tympaniſtæ.* Fœm. טבאלה & טבלי *tympanitis, tympaniſtria.*

E

חטביל tatbil *cenſus.*

טבע tria ſignificata habet. I. טָבַע, Chaldaicè טְבַע, & literis ב מ permutatis, טמע *immerſus, infixus, affixus, impreſſus fuit.* Pſal. 69. v. 3. טְבַעְתִּי, Targum טְמַעַת *immerſus ſum in lutum profundum.* Ibidem. *Eripe è luto, & ne* אֶטְבָּעָה, Targum אֶטְמוֹעַ *immergar.* Syr. Actor. 20. v. 9. וְטָבַע *& immerſus eſt in ſomnum gravem.* Arab. Coloſſ. 2. v. 14. וטבעה *& affixit illud in cruce.* Alcor. יַטְבַּע אֲלָלָה עַלִי קְלוּב אַלְכַאפִרִין *ſigillavit.* Pual. טְבַע: Hophal. הָטְבַּע, Chaldaicè אִטְבַּע *immerſus fuit.* Exod. 15. טָבְעוּ, Targum אִטְבַּעוּ *immerſi ſunt in*

mare juncoſum. Jer. 38. הַטְבַּע, Targ. אשתקעא *immerſi ſunt in lutum pedes mei.* Alc. וַטְבַּע עֲלֵי קלוהם *& ſigillatum eſt ſuper corda ipſorum.*

A

Nom. טַבַּעַת, Arab. טבע tabi *annulus*, cui digitus; & *circulus*, cui vectis immergitur ſeu inſeritur, *ſigillũ*, quod fit annulo & anſa: Plur. טַבָּעוֹת, Arab. טוابע tavabi *annuli, circuli, ſigilla, anſæ.* Exod. 26. *erunt conjunctæ ſuper capite ejus ad* טַבָּעֹת, Targ. עוקתא *annulum unum.* Ibidem. *Et dabis* הַטַּבָּעוֹת, Targ. עוקתא *annulos.* Gen. 41. *auferens Pharao* טַבַּעְתּוֹ, Targ. עוקתה *annulum ſuum de manu ſua, dedit illum ſuper manum Joſeph:* idq; in ſignum poteſtatis: ut nomine regis ſignaret quicquid vellet. Eſth. 2. *auferens rex* טַבַּעְתּוֹ, Targ. גושפנקה *annulum ſuum de manu.* Apud Perſas donari annulo à rege, amicitiæ ſignum erat: eo argumento illos in intimam ſodalitatem & vinculum maximi fœderis admittere ſignificantes. Rabb. טַבַּעַת קִדּוּשִׁין *annulus ſponſaliũ.* annulus pronubus: quo, ceu arrabone coniugij, fides obligatur, Trawring. Arab. צאחב אלטבע zahb altaba *habens ſigillum*, cancellarius. ¶ Rab. טַבַּעַת, Arab. טביע *anulus, anus ani, podex.* טַבַּעַת *os anuli*, foramen podicis; pudendum maris & fœminæ, naturalia.

B

C

Rabb. טֶבַע, Arab. טבאע tabi *natura*, cuilibet rei impreſſa, inſita, ingenita, *vis occulta, indoles, diſpoſitio, conſtitutio, complexio corporis:* Pl. טְבָעִים *naturæ.* ארבע טבעים הם חום והקור והלחות והיובש *quatuor naturæ ſunt: caliditas & frigiditas, & humiditas & ſiccitas.* חָכְמַת הַטֶּבַע *ſcientia naturæ*, Phyſica. חכמת הטבעית *idem.* חכמי הטבע *Metaphyſica.* חכמת מה שאחר הטבע *phyſici.* דרך הטבע *cõplexio.* Ar. בטבע & באלטבע bialtabi *naturaliter.*

D

Rabb. טִבְעִי, Arab. טביעי tabai *naturalis:* Dual. טביעיאן: Plur. Rab. טִבְעִים, Arabic. טביעין tabijin, & טביעיה *naturales.* Foemin. טִבְעִיּוֹת *naturalia.* Arab. אלאמור אלטביעיה *res naturales.* טַבְיְשִׁי *phyſicus.*

Rabb. טִבְיַעַת הַיָּם *ſubmerſio maris:* & טִבְיַעַת פַּרְעֹה *ſubmerſio Pharaonis.*

Chald. טובענא *diluvium*, quo omnia fuerunt ſubmerſa.

E

טומעין *ſubmerſio ſolis*, occaſus. טַמְטַע *occulta.*

II. Rabb. מַטְבֵּעַ *moneta impreſſa*, ſignata.

Verb. Arab. אטבע atba *ſignavit argentum, conſignavit, obſignavit literas.*

מטבע mutba *ſignator.* טבאע *obſignatio.*

III. אטבע atba *formavit, conformavit, ornavit, adornavit, comſit, æquavit, concordavit, pacificavit, reconciliavit.* Paſſ. אנטבע antaba *conformatus, æquatus, concordatus, reconciliatus fuit, ſecutus, conſecutus fuit, conſenſit, convenit.*

מטבוע matbu *formatus, conformatus, conſonans.*

מטבע mutbi *pacificator, mediator.*

טבע taba *forma, reconciliatio, gratia, pacificatio, convenientia, proportio, conventio, pactum, concordantia, tonus, accentus, intercalatio, minutum.* נצף טבע *ſemitonium.* טבע חמסה taba chamiſa *diapente.* טבע מתני taba mutheni *diapaſon.* אנטבאע intiba *ſocietas.* יסתטבע *poſſibile erit, conveniet.* אלטבע עלם *ſcientia tonorum*, Muſica.

טבק. Ar. טבק tabac, & אטבק atbac, & אנטבק antabac *operuit, texit.* Pſalm. 106. ואטבק *operuit aqua hoſtes ipſorum.* Pſal. 69. *non* יטבק *operiat ſuper me os ſuum:* claudat. Pſalm. 106. ואנטבקת *& operuit ſuper congregationem ipſorum.* Geneſ. 7. ואטבק *& operuit Deus arcam:* clauſit.

Nom. טבאק *tectum, contignatio.*

טבקה tabca *operimentum, tegumentum, tunica:* Plur. טבקאת tabcat: Dual. טבקתין *tunicæ.* טבקאת אלערוק אלצואריב *tunicæ venarum pulſatilium.* טבקאת אלערוק אלסואכן *tunicæ venarum quieſcentium:* in Avicen.

אנטבאק *applicatio:* in Euclide.

מטבקה & מטבק *febris, ſynochus:* in Avicen.

טבקה *ordo.*

חטביק *applicatio:* Plur. חטאבק *applicationes.*

טבק *diſcus.* טאבק *ſartago:* in Avicen.

ינטבק *applicabitur:* in Euclide.

טבר. טַבּוּר, in Biblijs tantum uſitatum: Rabb. טבור, Arab. טנבור tãbur, litera נ inſerta pro dageſch, *umbilicus hominis.* Metaphoricè, *locus medius & eminens*, ſicut umbilicus hominis ſuper tergũ jacentis in media ventris planicie, tanquã punctum in circulo, eminet. Judic. 9. v. 37. *ecce populus deſcendunt de* טַבּוּר *umbilico terræ.* Targ. חוקפא *robore:* quia in umbilico robur hominis cõſiſtit. Lxx. ἀπὸ ῥαφῶν τῶν ὀρείων *de verticib. montiũ.* Locus erat medius inter urbes: unde poterat quis in hanc vel illam urbem deflectere. Ezechielis 38. *habitantes ſuper* טַבּוּר *umbilico terræ.* Targ. חוקפא *robore.* Lxx. ἐπὶ τὸν ὄμφαλον *ſuper umbilico*: in vertice montium. Eſt terra Iſrael, quæ eſt in medio mundi, ſicut umbilicus eſt in medio corporis. Cic. in Verr. *Qui locus, quod in media eſt inſula ſitus, umbilicus Siciliæ nominatur.*

Propr. טבריה: de hoc in Geograph. מן בית אלמקדש אלי טבריה חסון מילא וכדלך מן טבריה אלי אלרמלה תלת מראחל וטבריה מדינה אלאורן אלכברי קצבתהא:

Arab. Verb. אנטבר *æquatus fuit.* Pſal. 89 *Quis* ינטבר אלה *æquabitur Deo?*

טבר tibar *balux.*

טבת. טבת decimus menſis anni, *december*. A
עֲשָׂרָה בְּטֵבֵת *decima dies in Tebeth*. Hac Judæi celebrant jejunium, ob initium obſidionis Jeruſalem, factæ à Nabuchdonoſore ob Ezechiæ defectionem. 2. Regum 25.

טגן. Rabbin. טָגַן: Piel טִגֵּן *frixit*, in τηγάνῳ *ſartagine* ſeu patella *pinſuit*. ✠ מְטֻגָּנָא *ſimila*.

טגר. Syr. טְגַר *moleſtus fuit*. Luc. 3. v. 14. *nemini* תְּטַגְּרוּן *moleſti ſitis*.
Arab. טַאגַר *dentes molares*.

טהם duo ſignificata habet. I. Syriacè טוּהֲם B
familia, cognatio, proſapia. Luc. 1. v. 58. καὶ οἱ συγγενεῖς, Syriacè וּבְנֵי טוּהֲמָהּ & *cognati ejus*. Luc. 19. v. 12. *Homo quidam* ἀνθρώπης, Syriacè בַּר טוּהֲמָא רַבָּא *filius familiæ magnæ*: nobilis.
II. Arab. טהם *manifeſtatus fuit*. Pſal. 80. אַטְהֵם *manifeſtare ante Ephraim*.
טֻהְמָה tuhma *arrogantia, præſumtio, auſus, temeritas, ſuſpicio*: Plur. טֻהַאם tuhem *ſuſpiciones*. C

טהר tria ſignificata habet. I. טָהַר, Chaldaicè טְהַר, Arabicè טהר tahar *mundus* à peccatis, *innocens, purus fuit* à ſordibus. Levit. 11. *& contaminatus erit uſq; ad veſperam*, וְטָהֵר, Targum וְיִדְכֵּי *& mundabitur*. Levit. 13. *& lavabit veſtes ſuas* וְטָהֵר, Targum וְיִדְכֵּי *& mundabitur*. Proverb. 20. *purgavi cor meum*, טָהַרְתִּי *mundus ſum à peccato meo*. 2. Reg. 5. *revertetur caro tua tibi*, וְטָהַר *& mundus eſto*: mundaberis. imperativus pro futuro. Targ. וְאִתְפְּסִי D
& ſanus eſto. Sanatio enim erat mundatio à lepra. Arab. Pſalm. 19. וּאטהר *& mundabor à delicto*. Piel טִהֵר, Arabicè טהר tahar *mundavit, purgavit, ſanctificavit, mundum judicavit, declaravit*. Pſal. 51. *& à peccato meo* טַהֲרֵנִי, Targum תַּדְכֵּנִי יְתִי *munda me*. Levit. 16. לְטַהֵר, Targum לְדַכָּאָה *ad mundandum vos*. Levit. 13. v. 28. וְטִהֲרוֹ *& mundabit eum ſacerdos*: mundum judicabit. Arabicè, Pſalm. 19. טהרני *munda me ab occultis meis*. Geneſ. 2. v. 3. *benedixit Deus diem ſeptimum*, וטהרה *& ſanctificavit eum*. Hiphil. Arabicè, אַטְהַר athar *mundavit*. ~~Hiphil. Arabicè, אטהר~~ E
~~pro~~ ~~mundavit~~. Geneſ. 35. וְהִטַּהֲרוּ, Targ. וְאִדְכוּ *& mundate vos, & mutate veſtes veſtras*.

Nom. טָהוֹר, Arabicè טאהר tahar, & טאהר tahir *mundus, purus, innocens, ſanctus, ſacer*: Plural. טְהוֹרִים, Arabicè טאהרין tahirin *mundi, ſancti*. Foem. טְהֹרָה *munda*: Plural. טְהֹרוֹת *mundæ*. Levit. 24. v. 4. *ſuper candelabro* הַטְּהֹרָה *mundo*: quod erat aurum purum. ſic, *menſa* הַטְּהוֹר *pura*, ex auro puro. vide ibidem. v. 6.

טֹהַר, Foemin. טְהָרָה & מִטְהָר, Arabic. טהר, & טהארה, & תַּטְהִיר tathir *munditia, mundatio, purificatio, ſanctificatio, continentia, caſtitas*.

טאהרה tahara *tempus, quo mundæ ſunt mulieres à menſtruo*. ✠ מטהרה *pelvis*.

Chaldaicè טְהַר *meridies*: Du Al. טְהָרִין *meridies*: & *dæmones* in meridie nocentes: in צְהַר vide.

II. Arab. טהר tahar *circumcidit*.
מטהר mutahar *circumciſus, recutitus, verpus, Judæus*: Plur. מטהרין mutaharin *circumciſi*.
טהאר tahar *circumciſio, præputium*.

III. Arab. cum ט punctato, טַהַר dahar *apparuit, viſus, revelatus, manifeſtatus, apertus fuit*: ex Hebræo צָהַר *luxit, ſplenduit*; literis צ ט permutatis. Pſalm. 18. טַהֲרוּ *apparuerunt fontes aquarum*. Gen. 1. v. 9. וטהר אליבם *& apparuit ſicca*. Matth. 1. v. 20. טהר לה מלאך אלהב פי אלחלם *apparuit ei angelus Domini in ſomno*. Matth. 6. v. 5. *ut* יִטַּהֲרוּא *appareant hominibus*. Joh. 2. ליטהר *ut manifeſtetur Iſraeli*. Hiphil. אטהר adhar *revelavit, patefecit, monſtravit, demonſtravit, oſtendit, publicavit*. Pſalm. 78. *mirabilium, quæ* אַטְהַר *oſtendit illis*. Pſalm. 49. אַטְהַר *oſtendam ei in pſalterio*. Alcor. 2. תַּטְאַהֲרוּן *oſtendetis*. Precat. יָא מַן אַטְהַר אַלְגְמִיל *ô qui manifeſtat pulcrum*. לְיִטְהַרַה *ut oſtendat illum*.

Nomen. טאהר & טהיר dahir *apparens, exterior, manifeſtus*: Plur. טַהֲרִין daharin *manifeſti*.

טהור dahor *apparitio, manifeſtatio*. בטהור, & באל טהר *manifeſtò, palàm, publicè*.

אסתטהאר aſtadhar *præviſio*: in Avicenna.

טֹהַר dâhar *dorſum*, quod apparet, *tergum*, dorſum animalis & libri: per ſynecdochen, *ſcapulæ, coſtæ*. Pſalm. 129. ועל טהרי גלרני *& ſuper dorſum meum percuſſerunt me peccatores*. Plur. עלי טהור dohor *dorſa*. אלגמאל *ſuper dorſa camelorum*: in Geograph. טַהַר אַלְאַרְץ *dorſum terræ*, per metaphoram, *ſuperficies*. Geograph. עלי טַהַר אַלְאַרְץ *ſuper dorſo terræ*: ſuperficie.

טוב duo ſignificata habet. I. טוֹב, Chaldaicè טַב, &, literis א ט permutatis, טאב, Arabicè טאב tib *bonus, utilis, jucundus, ſuavis, pulcer, lætus, commodus, aptus, conveniens, idoneus, beatus fuit*, ut omnes ſpecies boni (creatum, increatum, morale, utile, ſuave) completatur. Num. 24. *quam* טֹבוּ *bona ſunt tabernacula tua*, *Jacob*. Targum טָבָא *bona eſt terra tua*. Cant. 4. *quam* טָבוּ *boni ſunt amores tui*

præ vi-

præ vino: jucundi, ſuaves. Chald. Dan. 6. *rex valde* טָאַב *bonus fuit propter ipſum*: hilaris, lætus. Hiphil. הֵטִיב, Syr. אַטָאַב, Arab. אטיב atib *benefecit, paravit*. 1. Reg. 8. v. 18. הֵטִיבוֹתָ *benefeciſti, quia fuit cum corde tuo*. Targum אַתְקִנְתָּא *paraſti*. Jerem. 18. הֵטִיבוּ, Targ. אַתְקִנוּ *emendate vias veſtras*. Syr. Luc. 6. דְּמַטָאבִין *qui benefaciunt vobis*. Arab. Pſalm. 41. ויטיב *& beatum faciet in terra*. Piel Syr. טַיֵב *bonum & aptum reddidit, aptavit, paravit, præparavit*. Matth. 3. טַיְבוּ *parate viam Domini*. Johan. 14. v. 3. אֲטַיֵב *parabo vobis locum*. מְטַיֵב *paratus*. Paſſ. אִתְטַיֵב *paravit ſe, paratus fuit*. Mat. 20. דְאִתְטַיְבַת *quibus paratum eſt à patre*. 1. Corinth. 14. v. 8. *Quis* נִתְטַיֵב *parabit ſe ad prælium?*

A

B

Nom. טוֹב, Chald. טָב & טָאַב, Arab. טַיִב taijb *bonus, utilis, ſuavis, gratus, pulcer, elegans, benignus, beneficus*: Plural. טוֹבִים, Chald. טָבִין, Arab. טַיִבִין taijbin *boni*. Foem. טוֹבָה, Chald. טָבָא, Arab. טַיִבָה tajaba *bona*: Plur. טוֹבוֹת, Chald. טָבָן, Arab. טַיִבָאת taijbat *bonæ*. Gen. 1. v. ultim. *videbat Deus omne quod fecerat, & erat* טוֹב *bonum valde*. Targum תַּקִּין *aptum*: commodum. Gen. 2. וְטוֹב, Targ. וְטָב *& bonum in cibum*. 1. Sam. 9. *& non eſt ex filiis Iſrael* מִמֶּנּוּ טוֹב, Targum מִנֵּה שַׁפִּיר *pulcrior illo*. Gen. 6. *quod* טֹבוֹת, Targ. שַׁפִּירָן *pulcræ eſſent*. Exod. 2. v. 2. *& videbat quod eſſet* טוֹב, Targ. טָב *bonus*: pulcer. Gen. 16. *fac illi* הַטּוֹב, Targ. דְּתַקִּין *quod bonum eſt in oculis*. Lxx. ὡς σοὶ ἀρεστὸν *ut tibi placitum eſt*. Geneſ. 19. *& facite illis* בְּטוֹב, Targ. כְּדְתַקִּין *ſicut bonum eſt in oculis veſtris*. Lxx. κατὰ αὐ ἀρέσκει ὑμῖν *ſicut placuerit vobis*. Jerem. 44. *& fuimus* טוֹבִים *boni, & malum non vidimus*: bene nobis fuit: bonũ rerum ſtatũ habuimus. Gen. 24. *& puella erat* טוֹבַת מַרְאֶה *bona aſpectu*. Targ. שַׁפִּירָא לְמֶחֱזֵי *pulcra ad videndum*. ¶ Et Foem. abſolutè, *bonum, bonitas*. Pſalm. 16. טוֹבָתִי *bonum meum non ſuper te*: bonum quod ego facio non proderit tibi. Jerem. 12. *cum loquerentur ad te* טֹבוֹת *bona*. Lxx. εἰρωνικὰ *pacifica*. Item Maſc. Num. 10. *quia Dominus locutus eſt* טוֹב *bonum ſuper Iſraelem*. Ibidem. הַטּוֹב הַהוּא *bonum illud*.

C

D

Syr. טַב *bene, valde, vehementer, ſæpe*. Mat. 4. *mons* דְּטַבְרָם *valde altus*.

E

טוֹב, Chald. טוֹב & טִיב: Foemin. טָבוֹת, & טִיבוּת, Syr. טַיְבוּת, Arab. טַיִב טַיִבָה *bonum, bonitas, benignitas, beneficentia, beneficium, felicitas*: Plur. Chal. טִיבִין, Syr. טוֹבִין, Foem. טַבָּן *bona, beneficia*. Eſa. 1. טוֹב, Targum טוֹבָא *bonum terræ comedetis*. Chaldaicè. Geneſ. 21. בַּחֶסֶד, Targum כְּטִיבוּתָא *juxta bonitatem, quam feciſti*.

Syr. טוֹבָן *bonus, beatus, felix*.

טוֹבָנָא *beatitudo, felicitas*. טָבָאִירַ *bene, feliciter*.

טוֹיָבָא *promtitudo, præparatio*.

Chald. טוֹבָךְ, Arab. טוֹבַאךְ *beatus tu*. Syr. טוֹבִיכוֹן, Arab. טוֹבַאכֻם *beati vos*. Chald. טוֹבָה דְגַבַר, Arab. טוֹבִי אלרגל *beatus vir*: Pſalm. 1.

Arab. טוֹבָה teube *bonitas, indulgentia*.

II. Arab. טַאב tib *ſapuit, ſapidus, dulcis, odorus, odoriferus fuit, maturuit*. Piel טִיב tajab *maturavit, odoriferũ reddidit, unxit, condivit*. Marc. 14. v. 8. פְּטִיבַת גִּסְרִי *& unxit corpus meum*. Marc. 16. v. 1. *emerunt* טִיבַאלִיטִיבָן יְסוּעַ *aromata, ut ungerent Jeſum*. Joh. 9. וְאִטִיבַת *& ungam eum*.

Nom. טִיב tib *ſapor, maturitas, unguentum, odor, ſuffitus, thuribulum*. בְּלָא טִיב bile tib *inſipidus*.

טִיב tajab *ſapidus, odorus, odoriferus, dulcis, maturus, comeſtilis, moratus*. טַיְבָאת *dulcia*.

נְהַר אַלטִיב *fluvius*, in cujus litoribus multa naſcuntur aromata.

טִיאַב tajab *balneator*.

טוֹב *Tob*, nomen viri. Jud. 11. *ex terra* טוֹב *Tob*. Targum טוֹבָא: ſic appellabatur terræ iſtius dominus.

טוה tria ſignificata habet. I. טָוָה, Chald. טְוָא *nevit, filavit*. Exod. 35. *& omnes mulieres* טָווּ, Targ. עָזְלָן *nebant capras*. h. e. caprarũ pilos, ſeu lanã. Ibidẽ. *& omnes mulieres ſapientes corde* טָווּ, Targ. עָזְלָא *nebant, & afferebant* מַטְוֵה, Targ. כַּרְעָוִיל *netũ*. Inde dicunt Hebræi, אין חכמה לאשה אלא בפלך *non eſt ſapientia mulieri, niſi in colo*. Item, *non decet mulierem alia ſapientia, quam ut neat, curet rem familiarem* (neceſſaria familiæ) *& honoret maritum*.

Nom. מַטְוֶה *netum*.

Rabb. טְוִיָה *filatio*.

Chald. טְוִיתָ, & טְוִיאָה, & מַטְוְיָאָה *aranea*: à nendo. Job. 8. *domus* עַכְבִישׁ, Targ. טְוִיאָתָה *araneæ*.

II. Chaldaicè & Syriacè טָוָה *aſſavit*. 1. Sam. 2. לְצָלוֹת, Targum לְמִטְוֵי *ad aſſandum ſacerdotibus*.

Nom. טְוִי *aſſatus*. Exod. 12. *& comedent carnem in nocte illa* צְלִי אֵשׁ, Targum טְוִי נוּר *aſſatam igne*. Eſa. 44. יְצָלָהּ צָלִי, Targum טָוָה טְוִי *aſſavit aſſatum*. Syr. Luc. 24. *de piſce* דְּמְוְיָא *aſſato*.

III. Arab. טוי tavi: Hiphil. אטוי atvi *plicavit, complicavit, replicavit, duplicavit, geminavit*. אַטְוִי תְלָתְ מְרַר atvi thalath mirar *triplicavit*. Pſal. 102. *ſicut veſtem* תְּטוֹיְנָן *complicabis eos*. Luc. 4. חֻם טְוִי אלספר *deinde plicuit librum*.

Nom. טַי tai: Foem. טַיָה taia *plicatio, replicatio, geminatio, plica veſtis*: Plur. טַיְאַת taiat *plica*.

מטוי mutui *plicatus, complicatus, geminatus, duplus, duplicatus.* בלא מטוי *non duplus, simplex.* באלמטוי bialmutui *pœna dupli.* A

טח טוֹחַ & טָח *livit, oblivit, operuit, obduxit* parietem cemento vel luto inter lapides extrinsecus, aut totum parietem, *crustavit, incrustavit, inunxit, complanavit, conjunxit.* Levit. 14. *& pulverem alium accipiet* וטח, Targum וישוּעַ *& oblinet domum.* Niph. נטוֹחַ *oblitus, obductus fuit.* Levit. 14. וְאַחֲרֵי חִטּוֹחַ, Targ. *& postquam oblita fuerit.*

Nom. טִיחַ *litura, incrustatura.*

טחוֹת *renes*, obliti, obducti & operti adipe. Job. 38. v. 36. *quis posuit* בַּטְּחוֹת, Targum בכלין *in renibus sapientiam?* Lxx. γυναιξὶν ὑφάσματ@ *mulieribus texturæ.* acceperunt pro טָוָה *nevit*: ob literarum ח ה similitudinem. Psalm. 51. *ecce veritatem dilexisti* בַּטְּחוֹת, Targ. בכלין *in renibus.* B

טוט Inde טיט *lutum, limus, cœnum.* Esa. 41. *& sicut figulus calcabit* טִיט *lutum.* Jerem. 38. *& in lacu non erat aqua, sed* טיט *lutum, & immersus fuit* Jeremias בַּטִּיט *in lutum.* Psalm. 18. כְּטִיט *sicut lutum platearum comminuam eos.* Psalm. 69. v. 15. *libera me* מִטִּיט *ex luto.* Targum מִן גֻּלּוּתָא דְּמִתְיְלָא לְטִינָא *ex captivitate, quæ similis est luto.* Habac. 2. v. 6. *& aggravat super ipsum* עָב-טִיט *densitatem luti*: seu *densum lutum*: aurum & argentum, quod ex terra eruitur. Targ. תְּקוֹף חוֹבִין *robur peccatorum.* C

Rabb. מַיִם טִיטִיִּים *aquæ cœnosæ.*

Verb. טָיַט *facere puncta*, ne quis scribere valeat.

טיוטא *absconditum.*

טוך Syr. טַךְ *forsan, fortassis,* τάχα. D

טול duo significata habet. I. Inde נטול *motus, jactatus, abjectus, projectus, translatus fuit.* Esa. 40 *ecce insulæ, sicut pulvis* (qui) יָטוּל *jactabitur.* Targum דְּמָרַח *qui volat.* Piel טִלְטֵל, Chald. טַלְטֵל & טִיל, Arabicè טאואל taval *jactavit, jactatus fuit, projecit, vibravit, dispersit.* absolutè, *ambulavit, incessit.* Esa. 22. *ecce Dominus* מְטַלְטֶלְךָ טַלְטֵלָה *projicit te projectione* (ô) *vir, qui videris tibi* גִּבּוֹר *fortis.* Chaldaicè. Jud. 5. בְּצַעֲדָה, Targum כַּד טַיְּילַתְּא *cum incederes* (ambulares) *in deserto*: absolutè. Hiphil. הִטִּיל, Chaldaicè אטיל *projecit.* 1. Sam. 18. וַיָּטֶל, Targum וְאָרִים *& abjecit Saul hastam.* Ezech. 32. *super faciem agri* אַטִּילָךְ *projiciam te.* Targ. אַרְמֵי נִבְלָךְ *projiciam cadaver tuum.* Jon. 1. *& Dominus* הִטִּיל, Targum אָרִים *projecit ventum magnum in mare.* Ibidem. וַיְטִילוּ, Targum וּרְמוֹ *& projiciebant vasa, quæ erant in navi, in mare.* Ibidem. *tollite me* וְהָטִילֻנִי *& projicite me in mare.* Ibid. *& acceperunt Jonam,* וַיְטִלֻהוּ *& projecerunt eum in mare.* Hophal. יוּטַל *projectus fuit.* Proverb. 16. *in sinum* יוּטַל *projicietur sors.* Job. 44. *etiam ad aspectus ejus* יָטֵל *projicietur.* E

Nom. Rab. טִיוּל *ambulatio, incessus:* Plur. טִיוּלִים *motus.*

טַלְטוֹל *motio, vagatio.*

מְטַלְטְלִים *mobilis, vagus:* Plur. מְטַלְטְלִים *bona mobilia.*

טַיָּל *obambulator, otiosus:* Plur. טַיָּלִין *deambulatores, otiosi.*

II. Arabicè טול tul, & טאל til *longus, prolongatus, extensus, dilatatus, protractus fuit.* Psalm. 120. *incolatus meus* טאלת *prolongatus est.* Eph. 6. v. 2. ותטול חיאתך *& prolongetur vita tua.* Mat. *& postquam* טאלה *longum factum est:* crevit. Piel טאול taval: Hiphil. אטאל atil *prolongavit, extendit, distulit, procrastinavit, dilatavit.* Psalm. 129. ואטאלוא *& prolongârunt iniquitatem.* Psal. 37. ויתטאול *& procerus erit ut cedrus.* Matth. 23. יטולון *dilatant fimbrias.* F

Nom. טאל til, & טויל tavil *longus.*

תטויל tatvil *prolongatio, extensio, dilatatio, glossa, scholium, interpretatio, prolixitas.* בתטויל bitavil *prolixè.* מן עיר תטויל *sine prolixitate.*

טויל אלאנאה *longanimis.* טול *longitudo.* מטול mutavil *prolixus.*

מטולה mutâvila *dilatatio, prolixitas.*

Deinde, טאול tevel *conjecit, opinatus fuit, divinavit per somnia.*

טום Chaldaic. טוּם: Piel טַמְטֵם, idem quod אָטַם, *clausit, occlusit, præclusit, obturavit, obstruxit.* Genes. 26. וַיְסַתְּמוּם, Targum וְטַמְּמוּן *& obstruxerant eos Philistæi.* Ibidem. *& omnes puteos, quos foderant servi patris ejus, in diebus Abraham patris ejus* סִתְּמוּם, Targum טַמְּמוּן *obstruxerant eos Philistæi.* 2. Reg. 3. v. 20. *& omnem agrum bonum* תַּכְאִבוּ *contristabitis lapidibus.* Targum תְּטוֹמְנוּן *obstruetis*: obruetis. Jud. 4. וַיִּסְגֹּר, Targum וְטַמְטֵם *& occlusit adeps.* Esa. 32. *& non* תִּשְׁעֶינָה, Targum יִתְטַמְטְמוּן *occludentur oculi videntium.* Psal. 58. אוֹטֵם, Targum מְטַמְטֵם *obturans aures suas, ne audiat.* G

Rabbin. טְמְטוּם *cujus pudendum est obturatum, ita ut signum sexus non appareat.*

טון duo significata habet. I. Inde Chaldaicè טִין, Foem. טִינָא, Arabicè טין tin. Foemin. טינה tîna *lutum, argilla, limus, terra, cœnum.* Exod. 1. בְּחֹמֶר, Targum בְּטִינָא *in luto & lateribus.* Esa. 57. *spuma* וְטִיט, Targum וְטִין *& lutum.* Dan. 2. v. 41. *sicut testa* טִינָא *luti.* Arabicè טין tin machtum *lutum sigillatum*, terra sigillata, terra Lemnia, quæ nunc Turcici sigilli fide munita ostenditur. Mat. thim machtum, terimachtim. טין almacul tin *lutum quod comeditur.* טין אלכרם tin alcarm *terra ampelitis.* Matth. Thin al-

Thin alcharin. טין קימוליא *terra Cimolia*, à Cimolo insula, qua fullones in eluendis pannis utuntur. טין חמאה tin hama; Mat. teri hanem *terra Pnigitis*. nigra creta. A

VErb. Arab. טין *lutavit*. מטין בטין *lutatus luto*: in Avic.

טון *columna*: in Geographia.

II. Chal. טון in טען habes. ☞ טון *æmulatus fuit*, in טנן quære.

טוס Chal. טוס *volavit*, & טס *lamina*, in טוש invenies. ☞ טוס *pavo*.

טוע duo significata habet. I. Arab. טוע & טאע ti: Hiphil. אטאע ati *obedivit, obtemperavit*, *auscultavit, subditus, subjectus fuit, sedem habuit*. Psalm. 81. *si* אטעחני *obediveris mihi*. Psal. 18. אטאעני *obedivit mihi*. Marci 4. v. 40. אלרי אלריח ואלבחר יטיעאנה *cui ventus & mare obediunt*: duale. Rom. 8. ואטעתם *& obedistis in corde vestro*. חטיעה *obediet ei*. Alcor. 4. מן יטע ואטיעוא אללה. Alcor. אלרסול פקד אטאע אללה ורסולה *Obedite Deo & legato ejus*. Alcor. ואן אטעתם מוהם *& si assenseritis illis*. B

Nom. טאעה tia *obedientia, obsequium*.

מטאע muti *obediens, subditus, subjectus*.

טע ta *regio, territorium, ditio, provincia, jurisdictio*.

II. אסחטיע astati *potuit, possibile fuit*. Matth. 9. v. 28. ולא יסחטיע אן יקתל אלנפס. *& non potest occidere animam*. Gen. 13. *si quis* אסחטאע *poterit numerare pulverem*. Psal. 18. *nec* יסחטיעון *poterunt stare*. 1. Cor. 2. v. 14. יסחטיע *fieri potest*. ☞ מסחטאע *possibilis*.

טוף duo significata habet. I. Chal. טוף & טף: Piel טיף & טפטף idem quod נטף, *stillavit, distillavit, fluxit, redundavit*. Job. 38. *quis* פלג *divisit inundationi aquæductum?* Targ. טייף *destillavit*. C

Nom. מטפטף *stillans*. ☞ טפטוף *stillatio*.

Rab. הטיף *destillavit*. ☞ חנופה *destillatio*. כלי חנופה *instrumentum destillationis*: Alembicũ.

הטפת השחן *destillatio urinæ*, urinæ stillicidium, stranguria.

טיף: Foem. טפה, Chald. טפא *stilla, gutta*. Rabb. *sperma*: Plur. טפים, Chald. טפין & טיופין *stillæ, guttæ*. D

טיף *stillicidium, rivus*: Plur. טיפין *rivi*.

טופן, Syr. טופן, Arab. טופאן tufan *diluvium generale*. Talmud. אטיפי *pori, meati*.

II. Arab. טוף tuf, & טאף *circuivit, peragravit, obivit, circumdedit*. Luc. 9. יטיפון *circuibant per omne castellum*. Psalm. 27. טפח *circuivi & sacrificavi*. Mat. 23. v. 15. לאנכם תטופון אלבר ואלבחר *ut vos circumeatis desertum & mare*. Mat. 4. v. 22. טאף *circuibat tota Galilæa*. Act. 17. v. 1. *Petrus* יטוף *peragrabat singula loca*. E

טואיף *circuitores*: in Geogr.

טאיפה *secta*. Alc. 3. טאיפתאן *sectarius*.

טוק. Arab. טוק tuc, & טאק tic *potuit*. Psal. 147. *quis* יטיק *poterit stare?* Psalm. 129. *non* יטיקוא *poterunt*. Joh. 6. v. 60. מן יטיק אסמאעה *quis poterit audire illam?* Joh. 8. v. 21. אנכם לא תטיקון *quod vos non poteritis venire ad me*. Hiphil. אטיק ataiac *potentem reddidit, roboravit, fortificavit*. Alcor. 2. אלדין יטיקונה.

Nom. טאקה tâca *potentia, facultas, virtus, vigor*: item *fenestra*.

טאקין *replicationes*: in Avicen.

טור tria significata habet. I. טור *ordo, series*: Pl. טורים, Chal. טורין *ordines*. Ezech. 46. v. penult. וטור, Targum ונזבך *& ordo circumquaq;* paries ex lapidibus ordine positis constans. Exod. 28. *& quatuor* טורים, Targum סדרין *ordines*. Inde ארבעטורים *Quatuor ordines*: nomen libri.

טירה, Chal. טירא *ædes, palatium* lapidibus æqualiter ordinatis extructum. Syr. *habitatio, stabulum*: Pl. טירות, Chald. טירין *atria*.

Rabb. טיר *oppidum, urbs, palatium*.

Chald. יטור *columna*: Plur. יטורין *columnæ*.

II. Chald. טור, Arab. טור taur *mons, petra*. Ex Hebræo צור *petra*: literis צ ט permutatis. Plur. טורין, Arab. אטואר atvar *montes*. Exod. 8. הר, Targum טורא *mons Sinai*. Gen. 8. *vertices* החרים, Targum טוריא *montium*. C

III. Arab. טור tur, & טאר tir *volavit*. Psal. 18. וטאר *& volavit super pennis ventorum*. Psalm. 55. אטיר *volabo & requiescam*. Genes. 1. v. 19. וטירא יטיר על אלארץ *& avis volitet super terra*.

Nom. טר tar, & טיר taijr *avis*: Plur. טיור & טאיר tair *aves*.

טירה taîra *volatus*.

Inde VErb. Chald. טיר, Arab. טיר tajar: Pass. Chaldaic. אטיר, Arab. אטיר atajar, & אסחטיר astajar *auguratus fuit, augurium exercuit*, ex volatu & garritu avium prædixit aliquid. Cap. Jonas: חטירנא.

Nom. Chald. טיר, Arab. מטיר mutâir *augur, auspex*.

טירה tîra, & אסחטיאר istitiar *augurium, auguratio, auspicium*.

טואירה tiâra *curiositas, arrogantia*.

טורי turi *curiosus, arrogans*.

Geogr. גבל אלטור *mons Sinai*.

Chald. מטיר *augurium*, & *horologium* monstrans horarum ordinem.

Item טיר tajar *spaciatus, exspaciatus fuit, deambulavit*.

טוש. Chald. & Syr. טש, Arab. טאש tisch *miscuit, infecit, illevit, illinivit, oblivit*. Syr. Joh. 9. v. 6. וטש *& illevit oculis cæci*. Piel טוש & טשטש: Hiphil. אטיש *polluit, commaculavit, violavit, profanavit*. Job. 16. *facies meæ* חמרמרו, Targum

Targum מְטַשְׁטְשִׁין *maculatæ ſunt præ fletu.* Pſ. 31. v. 20. אֲשֶׁר צָפַנְתָּ, Targum דְּאַטְמִישְׁתָּ *quam abſcondiſti timētibus te.* Paſſ. אִתְטוֹשׁ & אִתְטַשׁ *pollutus fuit.* Joh. 18. v. 28. *ne* נִתְטַשְׁטְשׁוּן *polluerentur.* A

Nom. Chald. טִשְׁטוּשׁ *macula, litura, cœnum, lutum,* quo aliquid oblinitur.

Arab. טישה taîſcha *mixtio.* מטישה matîſcha *mixtura.*

Item Arab. טאש tiſch *nutavit, titubavit, vacillavit.*

טוש. טוש, Chald. טָס & טוּס, literis ש & ס permutatis, *volavit:* ſemel: Job. 9. v. 26. *ſicut aquila* יָטוּשׁ, Targ. דְּטָיִס *quæ volat ſuper cibum.* Chald. Habacuc. 1. *volabunt ſicut aquila* חָשׁ *feſtinans ad edendum.* Targum דְּטָאֵס *quæ volat.* Eſa. 31. *ſicut aves* עָפוֹת *volantes.* Targ. *ſicut avis* דְּטָאֵס *quæ volat.* B

Nom. Chald. טַיִס *avis.*

טַס *bractea, lamina* volatilis aut mobilis: Plur. טַסִּין *laminæ.*

טוּס, Arab. טוּס tâus *pavo:* Plur. טוּסִין, Arab. אַטְוָאס atvas, & טַוָאוִים tavavis *pavones.*

טוח. Chald. & Arab. טָוַח *jejunavit.* Dan. 6. *& pernoctabat* טָוֵח *jeiunus:* in cœnatus. C

טחח טָחַח & טַח, idem quod טוֹחַ, *livit, oblivit, obduxit.* Eſa. 44. v. 18. *quia* טַח *oblivit, ne videant, oculos ipſorum.* Targ. מְטַמְטְמָן *obturati ſunt.*

טחב. Rabb. טָחַב *humectavit, refrigeravit.* טחב טָחֵב *frigus.*

טחר Inde מְטַחֲוִים, tertia radicis (ה) geminatur, & priori loco in ו mutatur, *jaculans:* Plur. מְטַחֲוִים *jactus, ejaculationes, jaculantes.* Gen. 21. *& abiens ſedit illi è regione elongando* כְּמִטַּחֲוֵי קֶשֶׁת *quaſi jactus arcus.* Targ. כְּמִיגַּר בְּקַשְׁתָּא *quaſi tractum in arcu.* Eſt מִיל *milliare;* tres mille cubiti. Eſt autem participium Piel, aut Nomen. D

טחט. Rabb. טוּחַט *taxus.*

טחל. Rabb. טָחוֹל, Syr. טִיחַל, Arab. טחאל tahal *ſplen, lien:* Plur. Chal. טְחוֹלִין *ſplenes.* אלטחאל פירז מן עכר אלדם *ſplen, eſt in eo de fæce ſanguinis:* in Avicen.

מטחול mathul *ſpleneticus.* מריץ בטחאל marîd betahal *ægrotus in ſplene.* E

טחיל tahil *fuſcus, niger.* טִיחֲלָא *globus, congeries.*

טחן. טָחַן, Chald. & Syr. טְחַן, Arab. טַחַן tahân *friavit, trivit, contrivit, contudit, comminuit* frumentum, farinam, aut colorum materiam, *molit.* Exod. 32. וַיִּטְחַן, Targum וְשָׁף *& contudit* (trivit) *in pulverem.* lima ſc. quia aurum non comburitur. Primò igitur igne vitulum conflavit, ut forma ejus periret; poſtea lima contudit in minimas partes, quas ſparſit ſuper aquam, & hac potavit filios Iſrael. Jud. 17. *& erat* טוֹחֵן *molens in domo vinctorum.* Targ. טָחֵן רֵיחַיָּא *molens molam.* (Mos erat apud antiquos, ut captivi in carceribus compellerentur ad laborem, ne ocioſi panem comederent.) Erant illis tēporibus iſtis in locis molæ in carceribus, ut captivi molerent indeq; viverent. Eſa. 47. *accipe molam* וְטַחֲנִי *& mole farinam.* Thren. 4. *& juvenes* טָחוֹן *molere tulerunt:* ad molendum abripuerunt. pro לְטָחוֹן, per ellipſin literæ ל. Hieron. *adoleſcentibus impudicè abuſi ſunt.* accepit ea ſignificatione, qua, Job. 31. v. 10. Servi & ancillæ molebant etiam apud Græcos & Latinos. Eſa. 3. v. 16. *& facies pauperum* תִּטְחָנְנוּ *contunditis.* Lxx. κατακωπτε *pudore afficitis.* Job. 31. v. 10. תִּטְחַן לְאַחֵר *molat alteri uxor mea.* Targum תִּשְׁמַשׁ עִם אָחֳרָן *concumbat cum altero.* μύλλω Græcis quoq; eſt *molo & coëo.* Actus enim venereus quandam molendi ſpeciē habet. *Alienas permolere uxores,* dixit Horatius, Serm. 1. Satyr. 2. & μύλλα, Theocrit. Idyll. δ. μύλλω *molo & coëo.* Lxx. ἀρέσαι *placeat.* Syr. Luc. 17. v. 35. *& duæ erunt* טָחֲנָן *molentes.* Arab. Matth. 21. ומן סקט עליה יטחנה *& ſuper quem ceciderit, conteret* (comminuet) *eum.* Matth. 24. *duæ in mola* תטחנאן *molent.* Geograph. מרינה פאס מדינתאן בינהמא נהר כביר ועליה פי ראסהל אל מרינה ארחא כביר תטחן בהא אלחנטא בלא חמן:

Nom. טוֹחֵן, Chal. טָחֵן, Arab. טאחן tachin *molitor.* Eccl. 12. v. 3. *ocioſæ erunt* הַטּוֹחֲנוֹת *molitrices.* Targ. בַּבֵּי פוּמָךְ *dentes oris tui:* dentes molares.

טְחִינָה & טַחֲנָה, Arabic. טַחַאנַה tahâna, & מַטְחֵנָה mathâna *mola truſatilis, piſtrinum:* ité *dens molaris:* item, *trapes,* mola olearia. Eccl. 12. *in humilitate vocis* הַטַּחֲנָה *molæ:* eſt טַחֲנַת הָרֵיחַיִם *molitio molarum:* lapidum molarium, metæ & catilli. R. D. קול טחנה השנים *vocis molitionis dentium.* Plur. Arab. טואחין tavahin, & מטאחין matâhin *molæ.*

מטחן mutahan *contuſus, toſtus, frixus.* מטחנאת *frixa:* in Avicen.

Rabb. טְחִינָה *molendi actus.*

טחף. Rabb. טָחַף *denigratus fuit.* טחופא *nigrum.*

טחר. Inde טְחוֹרִים Chald. *hæmorrhoidibus interiorum partium ſinus,* aut *hæmorrhoides ſani procidentia.* uſurpatur & legitur in margine Bibliorum, ubi in textu עֳפָלִים ſcribitur. Deut. 28. v. 27. *percutiet te Dominus ulcere Aegypti* וּבְעָפָלִים: in margine, וּבְטְחוֹרִים, ſicut & Targ. habet וּבִטְחוֹרִין *& hæmorrhoidib.* Sic etiã, 1. Sam. 5. v. 6, & 9, & 12. Et hanc expoſitionem confirmat, Pſ. 78. *& percuſſit*

ſit inimicos ejus אָחוֹר *retrò*. Targum בְּטַחוֹרַיָּא A *hæmorrhoidibus in poſterioribus eorũ*. ¶ Per ſynecdochen, *poſteriora* ſeu *anus*, cui talis morbus evenire ſolet: *anus procidens*. 1. Sam. 6. v. 11. *& imagines* טְחוֹרֵיהֶם *anorum ipſorum*. Ibid. v. 17. *iſti ſunt* טְחוֹרֵי זָהָב *ani aurei, quos reddiderunt Philiſthæi*. Rabbinicè חֳלִי הַטְּחוֹרִים *hæmorrhoides*.

VERB. Rabb. טָחַר *preſſit, compreſſit*.

טחש Rabb. טוחש *taxus*.

טַטָּפוֹת Inde טְטָפוֹר, Chald. טוּטָפָן *appendices, ornamenta*; dicuntur duæ laminæ ſeu membranulæ corio incluſæ: quarum una alligatur fronti, ut caput, ubi motus cerebri ſentitur in infantibus, ab una aure ad alteram ambiat; altera manu ſiniſtræ, è regione cerebri & cordis, quæ ſunt cogitationis ſedes. In his autem minutiſſimis characteribus deſcribitur egreſſio ex Ægypto, quatuor ſententiis, ſectionibus ſeu lectionibus comprehenſa. Prima eſt, קַדֶּשׁ B *ſanctifica mihi omne primogenitum*, &c. Exod. 13. Secunda, וְהָיָה כִּי יְבִיאֲךָ *& erit cum introducet te Deus* &c. ibidem. Tertia, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל *audi Iſrael* &c. Deut. 6. Quarta, וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ *& erit ſi audiẽdo audiveris*. Deuter. 11. de quibus omnibus in contextu dicitur: *& ligabis illa in ſignum ſuper manum tuã, & erunt in monimentum inter oculos tuos, quod per fortitudinem manus eduxerit nos Dominus ex Ægypto*. Videntur autẽ טְטָפוֹר dici à טָפַף C *inceſſit*: idq; quod geſtentur: vel per contrarium, quod loco non moveantur; ſicut כּוֹכָב *ſtella*, à כָּבָה *extinctus fuit*. Unde & Lxx. D ἀσάλευτα *immobilia, inconcuſſa*, reddiderunt. Chaldæi & Rabbini in ſuis ſcriptis vocãt תְּפִלִּין *orationes*: quod eas oraturi applicent ſeu alligent: & unam תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ *orationes capitis*, alterã תְּפִלִּין שֶׁל יָד *orationes manus* vocant. Deut. 6. *& erunt* לְטוֹטָפוֹת, Targ. לְתֶפְלִין *in tephillin* ſeu *in orationes inter oculos tuos*. Lxx. ἀσάλευτα *immobilia*. Eſther. 8. Targum וְעַל אִמָּן כְּלִיל אָטְפָן *& ſuper corona appendices*. Cant. 8. אֲנָא קָטַרְנָא תְּפִלִּין בְּיַד שְׂמָאלִי וּבְרֵאשִׁי, E Targum; *ego ligo tephillin in manu ſiniſtra mea, & in capite meo*. Hoc ritu poſtea ſunt abuſi Judæi, [redacted]. In Novo Teſtamento vocantur φυλακτήρια, q. *conſervatoria* Legis, quod ſummam Legis comprehendant. ſicut & Chriſtus dicit, Moſen & Prophetas pendere ex illo; *Diliges Dominum Deum tuum* &c. Matth. 23. *dilatant* φυλακτήρια *ſua*, Syr. תְּפִלֵּיהוֹן.

Rabb. טוֹטֶפֶת, Chald. טוֹטְפָא *armilla*; ornamentũ brachij. 2. Sã. 1. v. 10. וְאֶצְעָדָה, Targ. וְטוֹטְפְתָּא *& armillam*. Ezech. 24. פְּאֵרְךָ, Targ. טוֹטְפְתָּךְ *ornatum tuum liga ſuper te*.

טבן Syr. טְבַן *aſtutè egit, circumvenit*. HITHpael אִתְטַבַּן *idem*.

טֶבֶן *aſtutia, calliditas*: à Græco τέχνη *ars*.

טכס Syr. טְכַס *ordinavit*.

מְטַכְּסוּת, & מְטַכְּסִים, & טַכְסָא, Græcum τάξις *ordo, mos, conſuetudo*.

מְטַכְּס μέταξα *ſericum*: item, *palatium*: PLur. מְטַכְּסִין *ſerica*.

טלל טָלַל, Chald. טְלַל, Arab. cum ט punctato, טלל dalal *texit, obtexit, operuit, cinxit, obumbravit*. PIel טִלֵּל, Chald. טַלֵּל & טַלְטֵל *idem*. Nehem. 3. *ipſe ædificabit eam*, וְיִטַּלְלֵנוּ *& operiet eam*: ponet ſuper eam tabulatũ. Chaldaic. Job. 3. וַיְסֵךְ, Targ. וְטַלֵּל *& texit Deus pro eo*. 1. Reg. 6. וַיְסִפּוֹן, Targ. וְטַלֵּל *& operuit domum*: tabulavit. Arab. Pſalm. 80. טלל *operuit montes* טִלָּהּ *umbra ejus*. Pſal. 91. *pennis ſuis* יְטַלֵּלְךָ *operiet te*. Luc. 2. *virtus altiſſimi* תְּטַלֶּלְךָ *obumbrabit tibi*. Mat. 17. v. 5. מְחַאבָּה נִירָה טַלְלַתְהֶם *nubes lucida obumbravit eos*. Alcor. 2. טַלַּלְנָא עֲלֵיכֶם אֶלְעַמָּאם *operuimus ſuper nos nubem*. Ad צַלַּל omnia referri poſſunt. HIPh. Chal. & Syr. אַטְלֵל & Arab. אטל atall *operuit*: abſolutè. Chal. Exod. 40. וַיְסֵךְ, Targ. וְאַטֵּל *& operuit ſuper arcam teſtimonij*. Dan. 4. *ſub ipſa* הַטְלַל *umbrã captabit omnis beſtia*. Syr. Luc. 9. v. 34. וְאַטַּלַת *& operuit omnes*. Arab. Pſalm. 55. *timor mortis* אטלני *operuit me*. HITHpael. Arab. אסתטל aſtadall *umbrã captavit, habitavit*. Matth. 13. v. 32. יִסְתַּטְּלוּ תַּחַת אִעְצָאנֵהּ *umbram captabat ſub ramis ejus*.

NOM. טַל, Arab. טל tall *ros*, terram operiens, humectans & fœcundans. 2. Sam. 1. v. 21. *montes Gilboa non* טַל *ros, nec pluvia ſuper vos*. Mich. 5. כַּטַּל *ſicut ros à Domino*: ros non ab homine, ſed Deo expectatur: ita Iſrael à ſolo Deo ſalutem expectat. ¶ Inſtabilitas: Hoſ. 13. וְכַטַּל *& ſicut ros manè abiens*: qui manè calore Solis citò abſumitur. ¶ Copia, multitudo: 2. Sam. 17. v. 12. *& irruemus ſuper eos, ſicut cadit* הַטַּל *ros ſuper terram*: operiens totam terram. Eſa. 26. v. 19. *quia* טַל *ros herbarum* טַלְּךָ *ros tuus*: ſicut rore humectantur & recreantur herbæ, ita tu Deus vivificabis mortuos.

Chaldaicè טַלָּל & טוּל, Arab. טَلَّ & טَلَّאל dell, cõvenit cum צַל, literis ט צ permutatis, *umbra, obumbratio*. 1. Reg. 9. צַל, Targum טוּלָא *umbra montium*. Arabicè טَلِّ אשמם dell aſchems *umbra ſolis*: ſciathericum horologium.

Chald.

Chald. מַטַּל & מַטַּל, Syriacè מַטאל: Foemin. מַטַּלָא, & מַטָּא, & תַּטִּילָא, Arab. مَطَل medel; Fœm. מַטַּלָה medêla *tectum, velum, umbraculum, tugurium, tabernaculum, nidus*: Plur. מַטלין: Fœmin. מַטַּלָן, Arabicè مَطَلَّة medellet *umbracula, tuguria, tabernacula.* Syriac. Matth. 8. *ut intres sub* מַטַּלִי *tectum meum.* עֵידָא דמַטאלא *festū tabernaculorū*, dicitur Syris festū transfigurationis in Tabor: Arab. عِيد مَطَلَّل *festum tabernaculorum.* מְטַלַּל *umbrosus.* A

טַלָּה dulla *infundibulum*: Plur. טלול dulul *infundibula.*

Syr. טַלָנִיתָא *adumbratio*: Plural. טַלָנִין *umbræ, larvæ, spectra nocturna, manes.* טלוליא *ornamenta narium, circuli.* B

טלא. Inde טָלוּא *maculosus*, maculis obductus, respersus: Plural. טלאים *maculosi.* Foemin. טְלָאוֹת *maculosæ.* Genes. 30. v. 1. *omnis grex punctatus* וְטָלוּא, Targum וְרָקוּעַ *& maculosus*: habens maculas latas, nigras & albas: *pecus* cujus vellus est majusculis notis varium, fleckicht. Piel מְטַלְאוֹת *ex variis coloribus factæ*: ex alijs atq; alijs frustis seu pittacijs consutus compactusq;. Jos. 9. *& calciamenta antiqua* וּמְטַלְאוֹת, Targum וּמְרָקָעִין *& ex varijs coloribus facta, in pedibus eorum*: geflickte/assuta, ex veteramentis consuta. Alia in טַלָּה invenies. C

טלב. Arabicè طَلَب talâb, & טַאלַב *quæsivit, exquisivit, requisivit, postulavit, poposcit, exegit, petijt, appetijt, rogavit, oravit, postulatus fuit, suasit.* אחטלבן *an quæretis?* Psalm. 34. טַלַבְתִּי *exquisivi Dominum.* Psalm. 27. *faciem tuam* אֲטַלֵּב *exquiram.* Matth. 2. v. 20. אלין יְטַלְבון נפש אלצבי *qui quærebant animam pueri.* Matthæi 6. v. 33. אַטלבוא אולא מלכות אללה *quærite primùm regnum Dei* ועדלה *& justitiam ejus.* D

Nom. טַאלַב talib *studiosus, diligens, discipulus, scholaris, collegialis.*

טַלַאב tallab *petulans.*

טַלַב talb, & טַלְבָה tâlba *petitio, oratio, exhortatio, suasio.* בטַלַב *orando.* פי טלב *post.* מַטלובאת *petitiones, petita.*

Propr. עַבְד אַלמַטַלַב *Abd almutalib*, qui genuit עַבְד אַללָה *Abdalla*, & אַבו טַאלַב *Abudalib*: Abdalla genuit מחמד *Muhammedem*: Muhammed genuit פַטמא *Fatima* filiam, quam duxit Hali. Abutalib genuit Hali. Hali genuit חַסַן *Hasan*, & חסין *Husin.* E

טלה tria significata habet. I. טַלֶה, Chald. טַלְיָא & טלי *agnus anniculus*, plærunq; טלוא *maculosus*: Plur. טַלָאִים, Chald. טַלְיָן *agni.* Esa. 65. *lupus* וְטַלֶה *& agnus pascent simul.* 1. Sam. 7. *& accepit Samuel* טלה חָלָב, Targ. אמרא *agnum lactis unum*: adhuc lactentem. Esa. 40. *& in brachio suo colliget* טלאים, Targ. אמרין *agnos.* 1. Sam. 15. v. 4. *& recensuit eos* בְּטלָאִים *in Telaim*: nomen loci. Targ. בְּאִמְרֵי פִּסְחָיָא *in agnis paschatum*: accepit appellativè. Quasi ex numero agnorum paschalium summam populi collegerit. Cum enim numerare populum esset prohibitum, jussit singulos afferre agnum, quòd tempus paschatis esset, & agnos numeravit, juxta Hebræos. Hieron. *quasi agnos.* legit כְּטלָאִים, ob literarum כ ב similitudinem. Chald. Psalm. 118. *ligate* חַגּ, Targ. טַלְיָא *agnum funibus.* ¶ Rab. טַלֶה *aries in* Zodiaco.

טלאי *frustum pellis.* מַטְלִית *frustum panni.*

טַלִּית *pallium*, vestis superior: vide Eliam in Tischbi: Plur. טַלִּיוֹת *pallia.*

II. Per metaphoram, Chald. & Syr. טלא & טלי *puer, juvenis* quindecim aut sedecim annorum: Plur. טַלְיָן & טַלִּין *pueri.* Foem. טַלִּית *puella:* Plur. טַלְיָן *puellæ.* Gen. 21. *& projiciebat* הַיֶּלֶד, Targ. טַלְיָא *infantem.* Genes. 44. וְהַנַּעַר, Targ. וְטַלְיָא *& puer non mecum.* Joel. 2. *congregate* עוללים, Targum טַלְיָא *pueros.* Proverb. 9. *misit* נַעֲרוֹתֶיהָ, Targ. טַלְיָתָהָא *puellas suas.* Syr. Gal. 4. *quam diu hæres* טַלְיָא *puer est.* Marci 5. v. 41. ταλιθὰ κοῦμι *quod est interpretatum,* τὸ κοράσιον, *tibi dico,* ἔγειρε. Syr. טַלְיְתָא קוּמִי *puella surge.*

טַלְיוּת & מַטְלִית, Syr. טלויות *pueritia, ætas juvenilis.*

Verb. Syr. טלא *juvenis fuit.*

III. Arab. طلا talâ *linivit, illinivit.* Joh. 8. וטלי *& linivit oculos ejus.* Johan. 9. v. 6. וטלי באלטין עיני דלך אלאעמי *& linivit luto oculos istius cæci.* טלי *linitus fuit.*

אטליה *linimenta, epithemata*: in Avic. טַלָא *ros.* Rabb. מטליה, in Geograph.

טלח. In Geograph. טלחה אלמלך *nomen arboris* salici similis.

טלם duo significata habet. I. Chald. & Syr. טְלַם: Piel טַלֵּם, Arab. cum ט pũctato, quod ד *d* profertur, طَلَم dalâm *injuria, damno affecit, fraudavit, defraudavit, expilavit, oppressit, violavit, iniquè tractavit, calumniatus fuit, rejecit, tyrannizavit.* Chald. Psal. 119. *ne* יְעַשְׁקוּנִי, Targ. יְטַלְמוּנִי *opprimant me.* Syr. Matth. 10. v. 19. *non* תְּטַלוֹם *injuriam facias.* Luc. 7. v. 30. טַלְמוּ *calumniati sunt apud se.* Marci 7. טַלְמִין *irritum facitis mandatum Domini*: violatis. Arab. Luc. 3. *ne* תַּטלְמוּא *injustè agatis cum quopiam.* Psalm. 35. *qui* יְטלְמוּנני *injuria afficient me.* Matth. 20. v. 13. יָא צַאחִב מַא טַלַמְתָך *amice, non feci tibi injuriam.*

NOM. Chald. טַלִּים & טְלוֹם, Arab. טאלם dalîm *perversus, iniquus, injustus, defraudator, expilator, simoniacus, tyrannus*: PLur. Arabicè טַאלַמִין dalamin *perversi*, &c. A

טְלוֹמָא, Arab. טלם talm, & טלמא talma, & מַטְלַמָה madlâma *perversitas, injuria, iniquitas, injustitia, furtum, expilatio, peculatus, simonia, tyrannis, molestia*: PLur. Arab. מַטָאלם madâlim *injuriæ*.

מְטֻלוֹם *injuriam patiens, oppressus*.

Syr. טְלוֹמַי *impostor, calumniator*.

Chald. טוּלַם *torta panis*: PLur. טוּלְמִין *tortæ*. Job. 34. *& comedi* פִּתִּי, Targum טוּלְמַי *buccellam meam solus*. Psal. 7. *si est* עָוֶל, Targ. טְלוֹמָא *iniquitas in manibus*. B

Rabb. טלם *incurvatus fuit*.

II. Arab. cum ט pũctato, טַלַם dalâm, & אטלם adlâm *obscuratus fuit, advesperascit*. טלם tallā *obscuravit*, ex Hebræo צֵלֶם *umbra, caligo*, literis ט צ permutatis. Psalm. 69. v. 25. תחטלם *obscurentur oculi ipsorum, ne videant*. Psal. 139. אֲפִלָה *caligo non obscurabit apud te*. Marci 13. v. 24. אלשמס תחטלם *sol obscurabitur*. Luc. 23. v. 45. וַאֲטַלְמַת אַלשַמְס *& obscuratus est sol*. C

NOM. טַאלַם dalim *obscurus, tenebrosus*: PLur. טַאלְמִין dalimin *obscuri*.

מְטֻלַם mudlim *obscuratus*: PLur. מְטֻלְמִין mudlimin *obscurati*.

טַלַאם dalam *obscuritas, caligo, tenebræ*.

טַלְמָה dalma *idem*: PLur. טַלְמַאת dalmat *tenebræ*. Genes. 1. v. 2. וַבאנת אֲטַלְמָה עַלי עַמַר *& erat caligo super habitatione aquarum*.

טַלְמַאת *umbra*.

טלן. Arab. טַוְלוּנָה taulûna *bufo*: PLur. טַוְאלִין tavilin *bufones*. D

טַיְלוּן tailun *idem*.

טלע quatuor significata habet. I. Chal. טְלַע, idem quod Hebra. שָׁלַף vel חָלַץ, *extraxit*. Ruth. 4. שָׁלַף, Targ. טְלַע *extrahebat quis calceum suum*. Thren. 4. חָלְצוּ, Targ. טָלָעָן *extrahunt mammas*.

II. Arab. טלע tala *scandit, ascendit, conscendit, elevatus*; de stellis, *ortus fuit, luxit, splenduit, subijt*. Matth. 13. v. 7. וטלע אלשוך *& ascenderunt spinæ & suffocârunt illud*. Marc. 16. v. 2. אר טלעת אלשמס *cum ascendisset sol*: ortus esset. Alcor. 3. לִיטְלַעֻכֻם עַלי אַלְעַיְב. Piel טלע talla, & Hiphil. אטלע atla *elevavit, erexit, adduxit*. Matth. 13. ואטלעוהא *& extraxerunt illud ad littus*. E

NOM. טלע tala, & טלוע talu *elevatio, ascensio, exortus, lux, splendor*. Psalm. 104. *post* טלוע *ortum solis*. בעד טלוע שערי *post ortum caniculæ*: in Avic. לטלע litala *superius*.

מטלע mutalla *adductus, extractus*. Alcor. מַטְלַע אַלשַמְס *ascensus solis*: ortus.

III. Arab. אטלע atla, & אחטלע attala *speculatus fuit, introspexit, exploravit, respexit, visitavit*. Psalm. 14. *Dominus* אטלע *respexit de cœlo*. Psalm. 102. חטלע *respicies & miserebaris*. Joh. 19. וחטלע *& respexit & vidit*. 1. Pet. 1. v. 12. *desiderant angeli ut* יחטלע *introspiciant in illud*. Marc. 16. v. 4. וחטלען *& introspexerunt, & viderunt lapidem revolutum*. Luc. 1. v. 8. *qui* אטלע *respexit & fecit redemtionem populo suo*: visitavit.

NOM. טלע tala *specula, excubiæ*.

מטלע *locus speculationis*.

IV. Chald. טלע *claudicavit*: in צְלַע quære.

טלף. Chald. טְלַף *fidit, diffidit, scidit, divisit*. Lev. 11. וְשׁוֹסַעַת שֶׁסַע, Targ. וּמַטְלְפָן טְלִפִין *& diffindens ungulam*.

NOM. טְלַף, Rab. טלף, Arab. cum ט punctato, טלף dalaf *ungula* infernè & supernè fissa: PLur. Rabb. טַלְפִים, Chald. טַלְפִין, Arab. אטלאף adlaf *ungulæ*. Rab. כלשיש לו קרנים יש לו טלפים:

Rabbin. הטליף *debilitavit*.

טלק tria significata habet. I. Chal. טְלַק idem quod Hebr. נָפַל, *cecidit, jacuit*. Exod. 21. וְנָפַל, Targ. וְיִטְלַק *& ceciderit super lectum*: jacuerit. Psalm. 55. v. 21. הַשְׁלֵךְ, Targ. טְלַק *projce super Dominum curam tuam*. Piel טַלֵק *jecit, projecit, abjecit*. Psal. 50. וְחַשְׁלֵךְ, Targ. וְטַלַקְתָא *& abjecisti verba mea*. Pass. אִטַלַק *projectus fuit*.

NOM. טוּלָק *defectus, penuria*.

טְלִיקָא *crumena magna*: Metaphoricè, *avaritia*.

II. Arab. טלק talâc: Pass. אנטלק antalac *ivit, incessit, abijt, profectus est, sublatus est*. Psal. 112. *in domũ Domini* יִנַטְלַק *ibimus*. Gen. 12. וַאִנַטְלַק *& abijt Abraham*. Mat. 2. v. 8. אִנַטְלַקוּא *ite & inquirite diligenter*. Alc. 8. אנטלקוא *inite*. Alc. וְלֹא יִנַטְלַק לְסַאנִי *& non ibit lingua mea*. Psalm. 55. אנטלקנא *ambulavimus cum consensu*. Piel טַלַק: Hiphil. אטלק atlac *misit, emisit, dimisit, eduxit, ejecit, repudiavit, solvit, dissolvit, absolvit, exautoravit, dereliquit, sustulit*. Genes. 8. ואטלק *& misit post eum columbam*. Matth. 5. *qui* טַלַק *dimiserit uxorem suam*. Pass. אחטלק attallac *dimissus, repudiatus fuit*.

NOM. טַלַאק tallac: Foem. טַלַקָה talâca *dimissio, repudium, divortium, curriculum, stadium*, locus ubi currunt equi aut homines; *campus, planicies*. כתאב טלאק *libellus repudij*.

מְטַלַק *absolutus, perfectus*. עלי מטלקא & אטלאק *absolutè*.

מְטַלַקָה mutallâca *dimissa, repudiata*.

אסטלאק אלבטן *solutio ventris*: in Avicen.

אַטַלַק *cucumerarium, olus*: PLur. אַטַאלַק atalic *cucumeraria, olera*.

III. אִסְתַטְלַק *firmatus, roboratus fuit*.

טלאקה *vires*.

טלר Syr. טלרי *sandalia.* Chal. טלרין *sandalium.*

טלש Rab. טולש *sorbus*, fructus: טולשים *sorbi.* Syr. Verb. טלש *maculavit.* Nom. טולש *macula.*

טמא טמא *contaminatus, pollutus, immundus, impurus, inquinatus fuit.* Levit. 15. יטמא, Targ. יהי מסאב *erit immundus* (impurus) *usq; ad vesperam.* Ibidem. וטמא, Targum ויהי מסאב *& erit immundus usq; ad vesperam.* Lev. 18. ותטמא, Targum ואסתאבת *& contaminata fuit terra.* Niphal. נטמא *pollutus fuit.* Levit. 11. ונטמתם, Targum ותסתאבון *& contaminabimini in eis.* pro ונטמאתם, omisso א. Levit. 18. *in omnibus istis* נטמאו, Targum אסתאבו *pollutæ fuerunt gentes.* Piel טמא *polluit, contaminavit, inquinavit.* Gen. 34. *quod* טמא, Targ. סאב *polluisset* (stuprasset) *Dinam.* Ibidem. *& diruerunt urbem, quòd* טמאו, Targum סאיבו *contaminâssent sororem suam.* sc. incolæ. vel, *in qua contaminaverant sororem ipsorum.* אשר pro אשר בה. Lev. 13. וטמא הכהן אתו *& cõtaminavit sacerdos illum.* Ibid. יטמאנו, Targ. יסאבנה *contaminabit eũ sacerdos:* immundum seu pollutum judicabit & declarabit. sic in toto isto capite. 2. Reg. 23. v. 10. וטמא *& contaminavit Tophet, quæ erat in valle filij Hinnom:* destinavit immunditijs recipiendis, ut ibi cadavera & sordes proijcerentur, atq; ita populus ab idololatria abstraheretur. Hithpael התטמא, & ex Hithpael & Hophal compositum, הטמא *contaminavit se, cõtaminatus fuit.* Levit. 18. *& non* תטמאו, Targ. תסתאבון *polluamini in eis.* Deut. 24. *postquam* השמאה, Targ. אסתאבת *contaminata fuit.*

Nom. טמא, Chal. טמי *contaminatus, pollutus, immũdus, impurus:* Plur. טמאים *immundi.* Foem. טמאה *immunda:* Pl. טמאות *immũdæ.* Levit. 13. v. 45. וטמא טמא יקרא *& immundus, immundus* (adest,) *clamabit.* Targum ולא תסתאבו ולא תסתאבו *& ne polluamini, & ne polluamini.* Hier. *& contaminatum & sordidum se clamabit.* Leprosus incedẽs in via ubi sunt homines, indesinenter clamabit adesse immundum, ut sibi alij caveant, nec eum attingant, & commiseratione moti pro ipso orent. Lxx. καὶ ἀκάθαρτος κεκλήσεται *& immundus vocabitur:* pro יקרא *clamabit.* legit יקרא *vocabitur.* Quod Drusius exponit, *erit.* Leprosus a more lugentium debet, 1. vestimenta habere scissa. 2. alere comam seu cæsariem. 3. labium superius operire. 4. clamore suam immundiciem indicare. 5. extra castra degere, quamdiu eo morbo laboraverit. Alluditur Thren. 4. v. 15. *discedite,* טמא *immundus* (adest,) *clamârunt super eo: discedite, discedite, ne attingatis.* Esa. 52. v. 11. *discedite, discedite, exite inde,* טמא *immundus* (adest,) *ne attingatis.*

טמאה *contaminatio, immunditia:* Plural. טמאות *immunditiæ.*

טמה duo significata habet. I. Inde Niphal. נטמה *obturatus, occultatus, concluſus, absconditus fuit,* ut cum אטם conveniat. Levit. 11. ונטמתם *& obthuremini corde.* sc. ut non intelligatis. Job. 18. *quare reputati sumus ut jumentum?* נטמינו, Targ. טמענא *absconditi sumus in oculis vestris.* Al. *contaminati sumus.*

Rabb. טימי, Græcum τιμὴ *precium.*

טמין *thesaurus absconditus, thesaurus regis, ærarium publicum:* est Græcum ταμεῖον.

II. Arab. טמה cum ט punctato, *sitivit:* in צמח invenies. טמאן *sitis.*

טמן duo significata habet. I. טמן *abscondit, occultavit.* Gen. 35. ויטמן, Targ. וטמר *& abscondit eos Jacob sub quercu.* Exod. 2. *& percussit Aegyptum* ויטמנהו, Targ. וטמרה *& abscondit eum in arena.* Psalm. 9. v. 15. *rete quod* טמנו *absconderunt.* Targ. *quo* במנו *insidiati sunt.* Job. 3. *Aut sicut abortivum* טמון *absc̃oditum.* sc. in pulvere.

Nom. מטמון *thesaurus,* qui absconditur: Plur. מטמונים *thesauri.* Gen. 43. *Deus patris vestri dedit vobis* מטמון, Targ. סימן *thesaurum.*

II. Arab. טמן tamân *commisit, deposuit.* Hiphil. אטמן atman *fidejussit.*

Nom. טמאן taman *fides, securitas.* בטמאן bitaman *fideliter.*

טאמן tamin *depositarius, commissarius.*

טמן taman *depositum, commissum.*

אטמניה atmania *depositio.* טמאניה *depositis.*

טמם Arab. טמם tammas *obturavit, stipavit, luto illinivit.* Joh. 12. v. 4. טמסוא עיונהם *obturati sunt oculi ipsorum.* Alcor. אלנגום טמסת *stellæ obscuratæ sunt.* טמס *obturatus.*

Nom. טמאם tammas *operculum:* טמאמם tamamis *opercula.*

Rabb. טומום tumus *tomus,* Latinum.

טמע duo significata habet. I. Chal. טמע, idem quod טבע, literis מ ב ob cognationẽ permutatis, *mersus, immersus, demersus, occultatus fuit.* Psal. 69. טבעתי, Targ. טמעת *immersus sum in cœno.* Ibid. *& non* אטבעה, Targ. אטמע *immergar.* Job. 3. *sicut abortivus* טמון, Targum דטמיע *qui occultatur.*

Nom. טומע *submersio, occultatio, occasus:* Pl. טומעין *occultationes, occulta.* Psalm. 104. *Sol novit* מבואו *introitum suum.* Targ. ערן טומעה *tempus occasus sui.*

II. Arab. אטמע atma *desideravit, appetijt, speravit.* Alcor. נטמע *sperabimus.*

Nom. טמאע tama *cupiditas, appetitio.*

טמר duo signific. I. Chal. & Syr. טמר & אטמר, Arab. טמר tãmar, æquivalet synon. Hebr. טמן כסה סתר צפן *abscõdit, occultavit, reposuit, asservavit.*

vavit. Geneſ. 35. וַיִּטְמֹן, Targum וְטַמַּר *& abſcondit ea*. Job. 37. בְּסֹר, Targ. טְמַר *abſcondit lucem*. Pſalm. 10. הַסְתִּיר, Targum טְמַר *abſcondit faciem ſuam*. Eſa. 50. v. 6. *faciem meam non* הַסְתַּרְתִּי, Targum טַמָּרַת *abſcondi*. Joſ. 2. v. 4. וַתִּצְפְּנוֹ, Targum וְאִטְמַרְתִּנוּן *& abſcondit eos*. Syr. Luc. 13. v. 21. *mulier* טְמָרַת *abdidit in farina*. Paſſ. אִטְמַר *abſconditus fuit*. Gen. 31. *quare* נַחְבֵּאתָ, Targum אִטְמַרְתָּ *abſconditus fuiſti ut fugeres?*

A

Nom. טְמִיר *abſconditus, occultatus.*

טְמַר & טְמוּר *abſconſio, latibulum.*

Arab. מַטְמַר matmar: Foem. מַטְמָרָה matmara *crypta, caverna, antrum, ſpecus, carcer, cella* ubi frumentum reponitur; *latrina*: Plur. מַטְאֲמִר matimir *carceres, cellæ, latrinæ.*

B

II. Arabicè טמר *oneravit*. מַטְמוּר *oneratus*. Syr. 2. Tim. 3. v. 6. דְּטַמִּירָן *quæ onerata ſunt peccatis.*

טמש. Chald. טְמַשׁ, Hiphil. אַטְמַשׁ *merſit, tinxit, intinxit, lavit*. Pſalm. 6. *lachrymis meis lectum meum* אַמְסֶה *liquefaciam*. Targum אַטְמֵשׁ *lavabo*. Ruth. 2. וְטָבַלְתְּ, Targum וְטַמְּשִׁי *& intinge buccellam tuam in acetum*. Paſſ. אִטְמַשׁ *merſus, intinctus fuit*. Pſal. 60. *Moab olla* רַחְצִי *lotionis meæ*. Targum אִטְמְשׁוּן *tincti ſunt pedes in ſanguine fortium eorum*. Pſalm. 68. *ut* תִּמְחַץ *tingas pedem tuum in ſanguine*. Targum יִטְמְשׁוּן *tingentur pedes eorum in ſanguine occiſorum.*

C

Nom. טְמִישׁ *intinctus*. Arab. טַמַּשׁ *ſtupravit.*

טמת. Arab. cum ח punctato, טמח *menſtruum*: in Avicenn.

טנן quatuor ſignificata habet. I. Chald. & Syriacè טְנַן *relatus, æmulatus eſt*; in bonum vel malum: in bonum, *imitatus eſt, ſtuduit*: in malum, *invidit, odit*. Chald. Prov. 3. *ne* תְּקַנָּא, Targum תְּטַן *æmuleris in viro raptore*. Piel טַנֵּן *idem*. Pſalm. 37. *ne* תְּקַנָּא, Targum תְּטַנֵּן *æmuleris in facientibus iniquitatem*. Syr. Actor. 7. v. 9. טַנּוּ *invidia moti ſunt in Joſeph*. 1. Cor. 14. v. 1. טַנּוּ *æmulamini dona ſpiritus*. 1. Cor. 12. v. 31. *quod ſi* טָנִין אַנְתּוּן *ſtudio teneamini donorum*: à טון. Hiphil. Syr. אַטְנֵן *ad æmulationem provocavit, irritavit*. Rom. 10. v. 19. אַטְנֵכוֹן *ad æmulationem provocabo eos.*

D

E

Nom. טְנָן *zelus, æmulatio, ſtudium, invidia*. Pſalm. 69. קִנְאַת בֵּיתֶךָ, Targum טְנָנָא דְבֵירָא *zelus domus ſanctuarij tui*. Arab. טַנָן *zelotes.*

II. Arabicè cum ט pūctato, quod ד *d* profertur, טַנַן danan *cogitavit, conſideravit, exiſtimavit, ſenſit, putavit, meditatus, arbitratus, opinatus, ſuſpicatus fuit, conjecit*. Matth. 5. *ne putetis, quod venerim ſolvere Legē*. Matthæi 20. v. 10. טַנּוּא *putabant, quod accepturi eſſent plus*. Joh. 21. v. ultim. טַנַנְתְּ *exiſtimo, quod mundus non capiet*. אַטַּנְתְּ *an putas?* Alcor. יַטְנוּן *putabunt*. חַטְנוּן *putabitis*. מן אלנאס מן יטן *ſunt qui opinentur*: in Avic. Gal. 6 *ſi quis* טַן *exiſtimat*. Pſalm. 119. in He: *opprobrium, quod* טַנַנְתָּ *ſuſpicatus ſum*. Pſalm. 68. *ut quid* תְּטַנּוּן *ſuſpicabimini montes.*

Nom. טַן dann *cogitatio, opinio, conjectura, ſuſpicio*: Plur. טנון dunun *cogitationes*. טַפְאסר *opinio corruptibilis*, caduca, falſa: in Avicen. טאנן danin *ſuſpicax.*

III. Arab. ſine ט punctato, טנן tanan *tinnivit, ſonuit, reſonuit*. 1. Cor. 15. v. 1. *ſicut æs quod* יטן *reſonat.*

Nom. טן ten *tinnitus, ſonus*. טנין tenin *idem*. אטן iten *ſonorus.*

IV. Rabb. טָנַן *lutavit, humectavit, inquinavit*: ad טִין *lutum* pertinet. מְטַנַּת *humectata*. מטנן בטיט *humectans luto.*

טנא. טֶנֶא *caniſtrum, ſporta*. Deut. 26. *& pones* בְּטֶנֶא, Targum בְּסַלָּא, Lxx. εἰς κάρταλλον *in cartallo.*

Rabb. טני *genus menſuræ* 60. ovorum.

טנב. Syr. טונְבָא *funes*, quib. tentoria tenduntur. Arab. טנאב *inanitas.*

טנז. Arab. טנז tanaz, & אטנז atnaz *riſit, irriſit, luſit, illuſit, jocatus, cavillatus eſt, per jocum & ludum fefellit, geſticulatus eſt, ſaltavit.*

טנאז tannaz *illuſor, ſannio, naſutus, cavillator, geſticulator, mimus*: Plur. טנאזין tannazin *illuſores.*

טנז tanz & טנזא tanza *geſticulatio, ſaltatio, pyrrhicha.*

טנס Chald. טְנַס *Tanais*: in צַעַן quære.

טנף. Chald. טְנַף: Piel טַנֵּף, Chald. טַנַּף *fœdavit, inquinavit, maculavit, polluit*. Cant. 5. *lavi pedes meos, quomodo* אֲטַנְּפֵם, Targ. אֲטַנְּפִנּוּן *inquinabo eos?* Chald. Job. 3. יְגָאֲלֻהוּ, Targum יְטַנְּפוּן יַחְהּ *inquinabunt eum tenebræ*. Paſſiv. Chaldaicè אִטַּנַּף *inquinatus, pollutus fuit*. Thren. 4. נְגָאֲלוּ, Targum אִטַּנָּפוּ *polluti ſunt in ſanguine*. Pſalm. 53. *ſimul* נֶאֱלָחוּ, Targum אִטַּנָּפוּ *polluti ſunt.*

Nom. Rabb. טִנּוּף & טְנוּפָה, Syr. טִנּוּפָא & טַנְפוּת *pollutio, inquinatio, immūditia, impuritas.*

Syr. טַנַּף *impurus*: Plur. טַנְפִין *impuri.*

טנק. Arabic. טנקיה tancia *tempus*, quo vitibus adminicula adduntur: fortè à נקה.

טנר. Chald. טַנַּר *petra*: Plur. טנרין *petræ*. Exod. 4. *& accepit Zippora* צוּר, Targ. טִנְרָא *petram*. Job. 39. *ſuper dente* סֶלַע, Targ. טִנְרָא *petræ*. Pſ. 78. *ſcindet* צוּרִים, Targ. טִנְרִין *petras.*

Arab. טנר tannar *thorax ferreus, tubus*: Pl. טנאניר tananir *thoraces ferrei.*

טעא. Chal. טְעָא *erravit*, in טעה ſequēte habes.

טעה duo ſignificata habet. I. טָעָה, Chald. & Syr. טְעָא, Arab. טעא taâ *erravit*, corde vel animo,

animo, non in via. Chald. & Syr. *oblitus fuit, ignoravit, latuit, neglexit, peccavit, seductus, deceptus fuit.* Chald. Geneſ. 21. *& ibat* וְתָתַע, Targ. וְטָעָת *& errabat in deſerto.* Ezech. 14. *& propheta ſi* יִפָּתֶה, Targum יִטְעֵי *ſeductus fuerit.* Proverb. 1. *nec* תִּטֹּשׁ, Targ. תִּטְעֵי *obliviſcaris doctrinæ matris tuæ.* Prov. 31. וְיִשְׁכַּח, Targ. וְנִטְעוֹן *& obliviſcantur paupertatis ſuæ.* Syr. Luc. 21. *videte ne* תֶּהְטָעוּן *erretis:* decipiamini. 1. Tim. 2. *Adam non* טָעָה *peccavit, mulier autem* טָעְתָה *peccavit.* Hebr. 13. *hoſpitalitatis ne* תִּשְׁתַּכְּחוּ *obliviſcamini.* Matth. 16. v. 5. טָעוּ *obliti erant ſumere panem.* Matth. 15. *ad oves* הַטָּעוֹת *quæ errârunt de domo Iſrael.* Luc. 8. *mulier videns quod non* טָעָתָה *lateret ipſum quicquam.* Luc. 8. v. 47. טָעָתָה *fefelliſſet eum.* Luc. 12. *non* טָעוּי *eſt in oblivione coram Deo.* Arab. 1. Tim. 1. v. 14. *& non* יטעו *ſeductus fuit Adam, ſed mulier* טעת *ſeducta fuit.* Galat. 6. *& non* תטעוא *erretis.* Hiphil הִטְעָה, Chald. & Syr. אַטְעֵי, Arab. אטע ata *in errorem induxit, ſeduxit, decepit, fefellit, impoſuit.* Ezechiel. 13. הִטְעוּ *ſeduxerunt populum meum.* Chald. Gen. 3. *ſerpens* הִשִּׁיאַנִי, Targ. אַטְעֵנִי *decepit me.* 1. Reg. 21. הֲסִתָּה, Targ. אַטְעֵית *ſeduxit eum Jeſabel.* 1. Reg. 22. *quis* יְפַתֶּה, Targ. יַטְעֵי *ſeducet Achab?* Syr. Rom. 7. v. 10. אַטְעֵיתַנִי *decepit me.* Matth. 24. *nemo* נַטְעֵיכוֹן *ſeducat vos.* Joh. 7. *ſed* מַטְעֵא *ſeducit populum.* Arab. Gen. 3. v. 13. אלחיה אטעתני ואכלת *ſerpens decepit me, & comedi.* Matth. 24. *videte, ne quis* יטעיכם *ſeducat vos.* Marc. 13. v. 22. ויטעון *& ſeducent electos.*

Nom. Chaldaic. טָעֲוּת, Syriac. טַעֲיוּת, & מַטְעֲנוּת, & טוּעָה, & טוּת, & טוּעִי, Arab. טעיאה *error, fallacia, deceptio, oblivio, neglectio.*

מַטְעֵן *ſeductor, impoſtor.* מַטְעָאָה *ſophiſticus.* Rabb. מַטְעָאָה *ſophiſtica.*

II. Per metaphoram, Chald. טָעָא *fornicatus eſt* corporaliter aut ſpiritualiter. corporaliter; *ſcortatus fuit.* Levit. 19. *non publicabis filiam tuam* לְהַזְנוֹתָהּ וְלֹא תִזְנֶה, Targ. לְאַטְעָיוּתָהּ וְלָא תִטְעֵי *ut facias eam meretricari, ut non ſcortetur terra.* Num. 28. *& cœpit populus* לִזְנוֹת, Targ. לְמִטְעֵי *ſcortari apud filias Moab.* Alcor. תַּטְעוּא *faciatis injuriam.*

Nom. טָעִית & מִטְעֲיָא *meretrix, ſcortum.* Levit. 21. *mulier* זוֹנָה, Targ. מִטְעֲיָא *meretrix.*

Spiritualiter; *idola coluit.* Deut. 31. וְזָנָה, Targ. וְיִטְעֵי *& meretricabitur poſt deos alienos.* Levit. 20. *& omnes* הַזֹּנִים, Targ. דְּטָעִין *qui meretricantur poſt eum,* לִזְנוֹת, Targ. לְמִטְעֵי *ut meretricentur poſt Molech.*

Nom. טַעֲוָא *idolum:* Plur. טַעֲוָן *idola.* Levit. 19. *non reſpicias ad* הָאֱלִילִים, Targ. טַעֲוָן *idola.*

טַעֲוָן *idololatria.* Syr. טָעֲוָא *abominatio.*

טעה. Syriac. טוּעָה *error:* in præcedente טָעָה habes.

טעם tria ſignificata habet. I. טָעַם, Chald. & Syr. טַעֲמָא, Arab. طعم taam *guſtavit* lingua & palato, *deguſtavit, ſapuit, paululum comedit:* Synechd. *edit.* 1. Sam. 14. טָעֹם טָעַמְתִּי, Targ. מַטְעֲמָא טָעֲמָא *guſtando guſtavi cum extremitate baculi.* Job. 12. *& palatum cibum* יִטְעַם *guſtabit ſibi.* Syr. Matth. 16. v. 28. *non* נִטְעֲמוּן *guſtabunt mortem.* Joh. 8. *mortem non* נִטְעַם *guſtabit in æternum.* Actor. 20. *fregit panem* וְטָעַם *& comedit.* Arab. 2. Theſſ. 3. v. 8. *neq;* נִטְעַם *edimus à quoq; veſtrum.* 1. Corinth. 3. verſ. 12. *quod* טעם *comedet.* Piel Chald. טַעֲמָא *pavit.* Dan. 4. *& herba ſicut boves* יְטַעֲמוּנָהּ *paſcent eum.* Paſſ. Arab. אנטעם antaam *comeſtus fuit.* Alcor. וְהוּ יִטְעַם וְלָא יִטְעַם *& ipſe cibat, nec cibatur.* Hiphil Arab. אַטְעַם atam *edendum dedit: pavit, cibavit, nutrivit, educavit, aluit, ſuſtentavit, rexit, gubernavit.* Pſalm. 78. אטעם *edendos dedit ærugini fructus eorum.* Pſalm. 80. וחטעמם אלחבז ברמועה *& cibabis eos pane in lachrymis eorum.* Matth. 25. v. 35. *eſurivi* פאטעמתמוני *& cibaſtis me.* Ibid. *quando vidimus te eſurientem* ואטעמנאך *& pavimus te?*

Nom. טַעַם, Chald. מְעַם, Arab. طعم taam *guſtus, ſapor rei.* Exod. 16. *eratq;* טַעְמוֹ, כְּטַעַם, Targ. טַעֲמָה כְּטַעַם *ſapor ejus ſicut ſapor humoris pinguis.* ¶ Rabb. טַעַם *accentus,* qui dictionis cujuſq; naturam & ſenſum, ut ſapor cibi indicat: Plur. טְעָמִים, quod vulgò טַעֲמִים ſcribitur, *accentus.*

מַטְעַם, Arab. مطعم matam *cibus, obſonium, ferculum, prandium:* Plur. מַטְעַמִּים: Foem. מַטְעֲמוֹת, Arab. مطاعم mataim *cibi.* Gen. 27. *fac mihi* מַטְעַמִּים, Targ. תַּבְשִׁילִין *cibos quos appeto.* Syr. טוּעַם, Arab. طعام טַעֲאם taam, & אַטְעֲמָה ataama *idem.*

Arab. مطعم mutaim *fructuoſus.*

טוּעַם tuam *nucleus,* medulla fructus & arboris. טעמה taama *trama.*

II. טָעַם per metaphoram transfertur ad animum, *deguſtavit, cognovit, ſenſit, intellexit, expertus fuit, judicavit, tentavit, probavit:* ut enim guſtu cibos amaros & dulces, ſulſos & inſulſos, ita mente ſeu animo res probamus, diſcernimus & cognoſcimus. Pſalm. 34. טַעֲמוּ *guſtate, quàm ſuavis ſit Dominus.* Targ. אִשְׁתְּמוֹדְעוּ *cognoſcite.* Prov. 31. v. 15. טָעֲמָה *guſtavit, quòd bona ſit negociatio ejus:* ſenſit, cognovit, experta eſt. Plaut. in Moſtel. Act. 6. *guſtare ejus ſermonem volo.* Cic. in Piſonem: *Pompejus non guſtaret illam tuam Philoſophiam.* Homer. γλῶ-

μετ' ἀλλήλων *experiamur inter nos, quid uterq; possit æratis hastis.*

A

Nom. טַעַם, Chald. טְעַם *habitus corporis totius,* in sermone, gestu, forma, dexteritate; unde mores quis cognoscit, sicut cibos ex sapore. Item, *interior animi habitus,* mens, animus, ratio, sensus, intellectus, cogitatio, intelligentia, consilium, judicium, voluntas, sententia, decretum, edictum, præceptum. Ps. 34. v. 1. *cùm mutaret* טַעְמוֹ, Targ. מַדְעָה *scientiã suam:* sensum. 1. Sam. 25. v. 33. *& benedictus* טַעְמֵךְ, Targ. מַדְעֵךְ *sensus tuus.* Lxx. ὁ τρόπος σου *mores tui.* Jon. 3. v. 7. מִטַּעַם, Targ. מִנְּוַרְתָּא *ex decreto regis.* Psal. 119. in Tet. טוּב טַעַם *bonitatem morum, & scientiam doce me.* Proverb. 11. *mulier pulchra* וְסָרַת טָעַם *& perversa moribus.* Chald. Dan. 3. v. 10. *tu rex posuisti* טַעַם *decretum.* Ibid. v. 12. *non posuerunt super te regem* טַעַם *rationem.* ¶ Rabb. טַעַם *ratio, causa, probatio, argumentum, demonstratio.* לִשְׁנֵי טְעָמִים *ob duas causas.* Talm. מַאי טַעְמָא *quæ sensus?* ratio, causa.

III. Syr. אִתְטְעֵם *insitus fuit,* ut ramus arbori: quod surculus insitus gustet succum arboris, eoq; alatur. Rom. 11. vers. 17. אִתְטְעֵמְתְּ *insitus es in locum ipsorum.* Hiphil אַטְעֵם *insevit.* Rom. 11. v. 21. *potens est Deus rursus* וְנַטְעֵם *ut inserat eos.* potest conferri cum טָמַע *immersus, infixus fuit:* per metathesin.

C

טען quatuor significata habet. I. טָעַן, Chald. & Syr. טְעַן *oneravit, onus imposuit:* absolutè, *oneratus fuit, portavit, gestavit.* Gen. 45. טַעֲנוּ, Targum טְעַנוּ *onerate jumenta vestra, & ite.* Chald. Psalm. 68. *Deus* יַעֲמֹס, Targ. טְעַן *opus imponit nobis.* Syr. Matth. 8. v. 17. *& infirmitates nostras* נִטְעַן *portabit.* Act. 21. v. 35. טַעֲנוּהִי *portârunt eum milites.* Pass. Chald. אִטְעַן *oneratus, defatigatus, debilitatus fuit.* 2. Sam. 12. וַיֵּאָנֵשׁ, Targ. וְאִטְעַן *& debilitatus fuit:* ægrotavit. Hiphil Syr. אַטְעֵן *oneravit.* Luc. 11. דְּמַטְעֲנִין *qui onerati estis.*

D

Nom. Rabb. טְעוּן, Syr. טְעִין *oneratus, onustus,* qui gestat aliquid, cui incumbit, quem oportet, decet: Plur. טְעִינִין *onerati.*

E

Chald. טוּעַן & טוֹעַן, &, litera ע absorpta, טוֹן *onus, sarcina, fasciculus* qui humeris gestatur: Plur. טְעוּנִין *onera.* Exod. 23. *sub* מַשָּׂאוֹ, Targ. טְעוּנֵהּ *onere illius.*

II. טָעַן, Chald. טְעַן, Arabic. طعن taan *pepigit, transfixit, confixit, fodit, confodit, perforavit.* Esa. 14. *quasi vestimentum interfectorum* מְטֻעָנֵי חֶרֶב, Targ. מְטַעֲנֵי חַרְבָּא *transfixorum gladio.* Jerem. 37. *viri* מְרֻקָּרִים, Targ. מְטַעֲנִין *transfixi.* Arab. Johan. 19. v. 34. طعنه بحربته في *perfodit eum gladio suo in latere ejus dextro.* Ibidem. *videbunt* אֲלֵין טְעָנוּ *quem transfixerunt.*

Nom. טַאעוּנָא *apostematis genus:* in Avic.

III. Rabb. טָעַן *oneravit verbis, ratiocinatus, argumentatus fuit, objecit, opposuit, contradixit, accusavit, diluit, contendit.*

Nom. טַעֲנָה *ratio, causa, argumentatio, contradictio, objectio:* Plur. טַעֲנוֹת *objectiones, argumenta.*

IV. Arabic. طعن *attigit.* Luc. 17. קַד טְעָנָא פִּי אִיאמֵהֹם *cum attigissent dies suos.* Ibidem. *& uxor mea* טְעָנַת *processit in diebus.*

טעש. Syr. טְעַשׁ *aberravit, hallucinatus fuit, deflexit à via.* Hebr. 12. v. 13. *ne quis* נִטְעַשׁ *hallucinetur.*

טפף duo significata habet. I. טָפַף *incessit* per plateam, more puerorum, sine pudore, saltando, garriẽdo & leviter se gerendo, *lascivit,* gestu corporis lasciviam ostendit. Esa. 3. *eundo* וְטָפוֹף *& lasciviendo incedetis.*

Nom. טַף *parvulus:* collectivè, *cœtus* seu *multitudo* puerorũ & infantium in plateis lasciviẽntium: *pueri & puellæ* minores 20. annis. Gen. 47. v. 12. *& sustentavit Joseph patrem suum, & fratres suos, & totam domum patris sui pane* לְפִי הַטָּף, Targ. לְפוּם טַפְלָא *juxta parvulos.* Lxx. κατὰ σώματα *juxta corpora:* personas: pro numero familiæ seu parvulorum. sequitur: *& ad comedendum* לְטַפְּכֶם, Targ. לְטַפְלְכוֹן *pro parvulis vestris.* Gen. 34. *& omnes* טַפָּם, Targ. טַפְלֵיהוֹן *parvulos eorum.* ¶ Rabb. טִפּוּת *pueritia.*

II. Rabb. טָפַף *æquavit, complanavit.* ¶ טָפוּף *æqualis.* ¶ טְפוּפוֹת *complanatæ* (scilicet mensuræ) *& æquales.*

טפא. Chal. & Syr. טְפָא, Arab. طفي tafi: Pass. אַנְטְפִי antafi *extinctus, suffocatus, mortuus, deletus fuit.* Chald. Esa. 66. v. 24. *& ignis eorũ non* תִכְבֶּה, Targ. תִטְפֵי *extinguetur.* Job. 18. *etiam lux impiorũ* יִדְעַךְ, Targ. יִטְפֵי *extinguetur.* Arab. Matth. 25. v. 8. *lampades nostræ* תִּנְטְפֵי *extinguuntur.* Matth. 13. v. 12. *in ignem qui nõ* יֵא מַן לַה נוּר לָא יִטְפֵי חִטְפָא *extinguetur.* Prec. ô *cui est lux, quæ non extinguetur.* Piel Syr. טַפֵּי & טַפְטֵף, Arab. طفي taffi, & طفطف taftaf: Hiphil אַטְפָא atfi *extinxit, suffocavit, strangulavit, necavit.* Matth. 12. Syr. שְׁרָגָא דְּמִטַּפְטֵף לָא, Arabic. سراج مطفطف لا يطفي *candelam, quæ ad extinctionem tendit, non extinguet:* quæ jam jam extinguitur. Arab. 1. Thess. 5. v. 19. *ne* תְּטַפְּיוּא אַלְרוּחַ *extinguatis spiritum.* Alc. לְיִטְפּוּא *ut deleant.*

Nom. Arab. مطفي mutfi *extinctus, suffocatus.*

אִטְפָא itfa, & אִנְטְפָא intifa *extinctio, suffocatio, strangulatio.*

טפז. Chald. טְפַז, Arab. טَפَز tafaz *subſilijt, ſaltavit, motus, translatus fuit.* Chald. Pſal. 113. *montes* רְקִדוּ, Targum טַפָּזוּ *ſaltârunt ut arietes.* Pſalm. 68. *quare* תִּרְצָדוּן, Targ. אַתּוּן טָפְזִין *vos ſaltatis?* Cant. 2. מְדַלֵּג, Targ. רָטֵפוּ *qui ſaltat ſuper montes.* Job. 32. וְיִתַּר, Targ. וְיִטְפֵּז *& ſubſiliet ex loco ſuo.* Arab. Act. 5. v. 8. يَطْفِز *ſaltabat atq; laudabat Deum.* Hiphil Chald. אַטְפֵּז *tranſtulit.*

Nom. Chald. טַפְזָא *cuniculus:* à ſaltando: Plu. טַפְזִין *cuniculi.* Levit. 19. *&* הַשָּׁפָן, Targ. טַפְזָא *cuniculum.*

טפח. טְפַח & טַפָּח *palma* & *palmus*, menſura quatuor digitorum junctorum: Metaphoricè, *quicquid palmi habet longitudinem aut latitudinem:* Plur. טְפָחוֹת *palmi.* 1. Reg. 7. *& denſitas ejus* טֶפַח, Targ. פּוּשְׁכָא *palmus.* Pſalm. 39. v. 6. *ecce* טְפָחוֹת *palmos dediſti dies meos:* aliquot palmos. hoc eſt, breves; ſicut palmus eſt menſura parva & exigua. Targ. קְלִילִין *paucos.* Lxx. ὡλιγοστὰς *menſuras* (menſurabiles) *poſuiſti dies meos.* 1. Reg. 7. *à fundamento uſq; ad* טְפָחִים, Targ. פּוּשְׁכַיָּא *palmos:* tigna, trabes, laquearia, lapides, quibus trabes imponebantur ſeu incumbebant: quiq; è pariete eminebant juxta palmi menſuram.

Verbum טָפַח palma, manu ſeu digitis *explicavit & diſtendit, diſpoſuit & conformavit*; ſicut matres ſolent membra infantis recens nati manibus tractare, explanare & diſponere, cùm faſcijs involvunt. per ſynecdochen, *educavit.* Eſa. 48. v. 12. *& dextra mea* טִפְּחָה *diſtendit cœlos.* Targ. תְּלָת *ſuſpendit.* Thren. 2. v. ult. *quos* טִפַּחְתִּי, Targ. לְפָפִית בְּסָדִינִים *faſcijs* (ſindone) *involvi & educavi, eos inimicus conſumſit.*

Nom. טְפָחִים *diſtenſiones, diſpoſitiones, conformationes.* Thren. 2. *ſi comedent mulieres fructum ſuum,* עֹלְלֵי טְפָחִים *infantes diſpoſitionum:* quorum membra palmis ſeu manibus diſponuntur & conformantur. qui adhuc faſcijs involvuntur, juxta verſum ultimum ſuprà citatum. Targum מְלַפְּפִין בְּסָדִינִים *involuti ſidone.* Hoc autem ter in Judæa accidit; 1. In obſidione Samariæ: 2. Reg. 6. v. 26. 2. In obſidione Jeroſolymæ Babylonica: Thren. 4. verſ. 10. & Thren. 2. v. 2. 3. In obſidione Jeroſolymæ tempore Joſephi: Maria, Eleazari filia, comedit filium coctum, adeo fame laborabat. Lxx. Φιλλὶς ἐποίησε μάγειρον *& vindemiam fecit coquus.* acceperunt pro עָלַל *racemavit*, & טַבָּח *coquus:* ob literarum בּ פ cognationem.

מִטְפַּחַת *linteum*, quo extenſo mulieres caput velant & ornant, *linteamen, velum,* quod diſtenditur & explicatur: Plural. מִטְפָּחוֹת *vela.* Ruth. 3. *adhibe* הַמִּטְפַּחַת *velum, quod eſt ſuper te.* Targ. סוּדְרָא *ſudarium.* Rabb. מִטְפַּחַת הַיָּדַיִם *linteum manuum:* mantile. מִטְפַּחַת הַסַּפָּנִ *linteum abſterſionis*, quo poſt balneum utimur. מִטְפַּחַת הַסְּפָרִים *linteum tonſorum*, quibus capillorum præſegmina excipiuntur. מִטְפָּחוֹת הַסְּפָרִים *lintea librorum*, quibus libri apprehenduntur, præſertim liber Legis.

Chald. Verb. טְפַח *depalmavit, palma percuſſit, verberavit, manu plauſit.* 2. Reg. 11. וַיִּכּוּ, Targ. וּטְפָחוּ *& percuſſerunt manum:* plauſerunt. Jerem. 31. סָפְקוּ, Targ. טַפְחִנָא *percuſſimus ſuper fœmur.* Ion. 4. וַתַּךְ, Targ. וְטַפְחַת *& percuſſit ſol.*

Rabb. טָפַח *leguminis genus.* טְפִיחַ *locus ubi herba naſcitur.*

טְפִיחִים *vaſa teſtacea* in pariete, ad nidificationem avium. Item, *eminentiæ lapidum.*

טְפוּחַ *laxitas.* טְפִיחָה *madefactio.*

טפל. טָפַל, Chald. טְטַל *adjunxit, conjunxit, annexuit, aſſuit, continuavit, concinnavit, compegit, applicavit, ſociavit:* abſolutè, *adhæſit, acceſſit.* Iob. 14. וַתִּטְפֹּל, Targ. וְתִחְבַּר *& ſociabit ſuper iniquitate.* Pſalm. 119. v. 69. טָפְלוּ, Targum חִבְּרוּ *concinnarunt contra me mendacium.* Iob. 13. *vos* טֹפְלֵי־שָׁקֶר, Targ. מְחַבְּרֵי שִׁקְרָא *concinnatores mendacij:* autores.

Nom. Chald. טַפַּל, Arab. طفل tifl *puer, infans*, & *cœtus puerorum, caterva:* Plural. טַפְלִין, Arabic. اطفال atfal *pueri, infantes.* Foem. Arabic. طفلة tifla *puella:* Plural. طفلات *puellæ.* Geneſ. 46. *panem juxta* הַטַּף, Targ. טַפְלָא *puerum.* Eſther. 3. טַף, Targum טַפְלַיָּא *pueri & mulieres:* caterva.

Arab. طفولة tofula, & طفوليّة tofolia *infantia, pueritia, multitudo infantiũ.* سن الطفولة *ætas infantiæ:* in Avic. طفلة *ungula.*

Chald. טְפִיל *cementum*, ex calce & arena factum, quod parietibus applicatum adhæret. Ierem. 42. בְּמֶלֶט, Targ. בְּטַפְיָל *in cemento.*

Rabb. טֶפֶל *acceſſorium*, minus principale: Plur. טְפֵלִים *adjuncti, ſocij.*

טפול *alliſio, ſubjectio, labor, fatigatio.*

Verb. טָפַל *laboravit, fatigavit, alliſit.*

טפס duo ſignificata habet. I. Chaldaic. & Syr. טְפַס & طفس *acquievit, obedivit, convenit, conſenſit.* Chald. Gen. 34. *in hoc* נֵאוֹת, Targum נִטְפַּס *conſentiemus vobis.* Paſſ. אִתְטְפַס & اطفس *quietus, contentus, contentatus fuit.* Proverb. 1. v. 10. *cum ſuaſerint tibi peccatores, ne* תֹּאבֶא *velis.* Targ. תִּטְפֵּס *aſſentiaris.* 2. Reg. 12. וַיֹּאתוּ, Targ. וְאִטְפַּסוּ *& aſſenſi fuerunt ſacerdo-*

cerdotes. Syr. אִתְטַפַּס *perſuaſus eſt, credidit.* ✠ מְטַפְּסָנוּת *obedientia.*

Rab. טוֹפֶס *copia, literæ quietātiæ,* Quittantz.

Chald. טַפְסָן *lacinia veſtium, centones.* ✠ טַפְסֵי *faſcinationes.*

II. Syr. טוּפְסָא, Rabb. טוֹפֵס *τύπος forma, exemplum,* de literis, *copia:* in דְּפַס quære.

טפק Arab. טפק *attentus fuit, audivit.* Act. 5. v. 3. טַפֵּק *attentus erat ad eos orando:* loquebatur. Act. 29. verſ. 21. וטפקת *& attenta erat:* audiebat.

טפר duo ſignificata habet. I. Chald. טְפַר, Arab. cum ט punctato, طَفَر dafar *unguis,* in צְפַר invenies.

II. Arab. cum ط punctato, *vicit, lucratus fuit.* Luc. 1. v. 30. טפרת בנעמה מן ענר אללה *lucrata es gratiam apud Deum:* viciſti in gratia. Pſalm. 20. ותטפר *& vincat dextra tua.* Pſal. 118. *& ego* אטפר *vincam inimicos meos.* Alc. אֲטַפְּרֵכֶם עֲלֵיהֶם *ſivit vos vincere eos.*

Nom. טַפְר dafr *victoria.* ✠ מַטְפּוּרָה in Geograph.

טפש duo ſignificata habet. I. טָפַשׁ *impinguatus, pinguis, craſſus fuit.* Paſſ. Chald. אִטְפַּשׁ *idem* Pſal. 119. טָפַשׁ, Targ. אטפש *pinguefactum eſt cor ipſorum ut adeps.* Piel Chald. טַפֵּשׁ *pinguefecit.* Eſa. 6. הַשְׁמֵן, Targ. טַפֵּשׁ *pinguefac cor populi iſtius.*

II. Per metaphoram, de animo hominis: Chald. טַפֵּשׁ *craſſus, ineptus, ſimplex, rudis, imperitus, indoctus, inconditus, ſtultus, ſtolidus, veſanus, inſanus, ſtupidus, hebes, tardus fuit:* craſſa enim inepta & impedita ſunt. Paſſ. אִתְטַפֵּשׁ *craſſus, ineptus,* &c. *factus eſt.* Num. 12. נוֹאַלְנוּ, Targ. טַפְּשָׁנָא *ſtulti ſumus.* 1. Sam. 13. v. 13. נִסְכַּלְתָּ, Targ. טַפְּשְׁתְּ *ſtultus fuiſti.* 1. Sam. 26. v. 21. *ſtultus fui* וָאֶשְׁגֶּה, Targum וְאִתְטַפֶּשֶׁת *& inſanivi valde.*

Nom. טַפֵּשׁ *ſtultus:* Plural. טַפְּשִׁין *ſtulti.* Foem. טַפְּשָׁן *ſtulta.* ✠ טַפְּשׁוּת *ſtultitia.*

Rabb. הִתְטַפֵּשׁ, Chald. אִטְפַּשׁ *ſtulteſcere.*

טצר Arab. טצור tacir *tenaſmus:* in Avic.

טקה Arab. טקויה tacua *ſymbolum, collatio.*

טקס Chald. טָקַס *ordinavit, inſtruxit, diſpoſuit, paravit, aptavit, junxit:* ex Græco τάξις *ordo.* Gen. 14. וַיֶּאְסֹר *& ligavit currum ſuum.* Targ. וְטַקֵּס *& ordinavit.* Mich. 1. רְתוֹם *liga currum.* Targ. טַקֵּס *diſpone.* Jud. 9. v. 29. וְרַבֵּה, Targ. טַקֵּס *ordina exercitum tuum.* Paſſ. אִטְקַס *ordinatus fuit in aciem, inſtructus fuit.* Pſalm. 20. *in nomine Domini Dei noſtri* נִדְגֹּל *vexillum erigemus.* Targ. נִטְקַס *ordinabimur.*

Nom. טְקוֹס & טָקֵס, Arab. طقس, Græcè τάξις *ordo, ſeries, acies:* Plural. טַקְסִין *ordines.* Num. 22. *juxta* דִּגְלוֹ, Targ. טַקְסֵהּ *vexillum ſuum.*

טרא Syr. טְרָא, & שַׁטְרִי, & אִתְטַרִי *irruit, erupit, vexavit, exagitavit.* Matth. 7. v. 27. ואתטריו *& irruerunt in domum illam.* Luc. 6. verſ. 48. אִתְטָרִי *erupit inundatio.* ✠ טָרֵי *agitans.* ✠ טְרִיָא *agitatio.*

טרב Inde Talm. טַרְבָּן *triturandi inſtrumentum.*

טרג in תרג habes.

טרד duo ſignificata habet. I. טוֹרֵד *aſſiduus, continuus, perſeverans, nunquam deſinens: ſtilla continua,* quæ decidit ex tecto tempore pluviæ, & expellit incolas domus. Prov. 27. *ſtillicidium* טוֹרֵד *aſſiduum, in die imbris.* Targ. רָנֵטֵף *deſtillans.*

Rabbin. טָרוּד *occupatus,* qui ſemper incumbit in negocio, nec quieſcit, aut ceſſat. טרוד לבו *ſolicitus.* ✠ טרדת לב *ſolicitudo.*

Verb. טָרַד *aſſiduus fuit, incubuit, laboravit.* וְטִירוּד, & טַרְדָה, & טַרְדוּת *aſſiduitas, occupatio.*

II. Chald. & Syr. טְרַד, Arab. طرد tarad *impulit, expulit, ejecit, dimiſit, repudiavit; fugavit, perſecutus fuit.* Chald. Daniel. 4. *& te* טָרְדִין *ejiciunt ab hominibus.* Gen. 21. גָּרֵשׁ, Targ. Jeroſol. טְרֵי *ejice ancillam.* Geneſ. 3. וַיְשַׁלְּחֵהוּ, Targ. Hieroſol. טְרַד יְתֵהּ *expulit eum Deus ex horto Eden.* Exod. 2. *& veniebant paſtores* וַיְגָרְשׁוּם, Targ. וטרדונן *& ejiciebant eas.* Gen. 19. *& januam* סָגַר, Targ. טרד *impulit poſt eum.* Gen. 20. עָצַר עָצַר, Targum מטרד טְרַד *clauſit.* Syr. Act. 10. v. 16. וְטָרַד *& expulit eos à ſuo tribunali:* dimiſit. Arab. Pſalm. 109. طَرَدَ *perſecutus eſt hominem innocentem.* Matth. 5. v. 12. *cùm maledixerint vos* וטרדוכם *& perſecuti fuerint vos.* Act. 33. v. 5. וטרדהם *& dimiſit eos à tribunali ſuo.* Joh. 2. וטרד *& expulit boves & oves.* Pſalm. 35. *qui* יטרדנני *perſequentur me.* Matth. 5. v. 10. *qui* יטרדון *perſecutionem patiuntur ob juſtitiam.* Gal. 6. *ne* יטרדוא *perſecutionem patiantur.* Actor. 15. v. 4. *Saul cur* תטרדני *perſequeris me.* Matth. 15. ויגטרד *& expellitur in ſeceſſum.*

Nom. Arab. طَرِدٌ tardd: Foemin. طَرْدَة târda *perſecutio.*

מְטֹרוּד *circumactus, perſecutionem patiens.* In precat. מַלְגָּא כָּל מְטֹרוּד *refugium omnis perſecutionem patientis.*

טרה Inde טְרִיָּה *humida.* Jud. 15. v. 15. *& invenit maxillam aſini* טְרִיָּה *humidam.* Targum בְּטִינָתָא *in humoribus.* Eſa. 1. v. 6. *& plaga* טְרִיָּה *humida;* quæ nunquam ſiccatur, ſed ſemper humida eſt, adeoq; incurabilis. hinc Rabb. מְטַנְּנָת *humecta.* & טְרֵי *humidus, ſanioſus.*

Arab. طَرِيٌّ tari: Foem. طَرِيَّة taria *recens, non ſiccus.* Alcor. לַחְמָא טְרִיָא *caro recens.* נַרְחָה טַרְיָה garha tarrîa *vulnus recens* cum ſanguine. ✠ טָרָה *humor.*

יַטְרִי *impinguat, inſtaurat:* in Avicen. A

טְרוּזָא Rabb. *fruſtum interulæ, cucurbita ad ſemen depurata.*

טירוז *genus pallij, thorax.* ג׳ טַרְזֵי *cuſtos pallorum & armorum.*

טרח duo ſignificata habet. I. Inde Hiphil הִטְרִיחַ *fatigavit, moleſtavit, oneravit.* Job. 37. *etiam in irrigatione* יַטְרִיחַ *fatigabit nubem.*

Nom. טִרְחָה, Chald. טוּרְחָה & טַרְחוּת *labor, fatigatio, moleſtia, onus.* Deut. 1. *quomodo portabo ſolus* טָרְחֲכֶם, Targ. טוּרְחָכוֹן *laborem veſtrum?* onus. Pſalm. 25. *ab omni* עֲמָלַי, Targ. טָרְחוֹתַי *labore meo.* B

Chald. Verbum טְרַח *laboravit, defatigatus fuit.*

Rabb. טַרְחָא *tarcha* accentus.

II. Arab. טרח tarah *jecit, abjecit, projecit, conjecit, ejecit, eliſit, expulit, ſtravit, proſtravit.* Pſal. 51. *ne* תטרחני *projcias me à facie tua.* Pſalm. 89. טרחת *projeciſti in terram thronum ejus.* Pſ. 106. ליטרחהם *ut proſterneret eos.* Epheſ. 5. v. 25. פַּאטְרְחוּא *& abÿcite à vobis mendacium.* Luc. 4. v. 29. לְטַרְחוּהִי אַלַי אַסְפֶּל *ut proÿcerent eum deorſum.* Paſſ. אנטרח antarach *demiſit* C *ſe.* Matth. 4. verſ. 6. ואנטרח מן הא הנא אלי אספל *& demitte te hinc deorſum.*

מַטְרוּחַ matruh *proſtratus, projectus, extenſus* in diverſas partes, *jacens.*

טַרְחָה taraha *penſum alicujus operis.*

טֶרֶם, cum futuro, *nondum.* Gen. 2. *& omnis frutex* טֶרֶם, Targ. עָדְלָא *nondum creverat in terra.* 1. Sam. 3. *& lucerna Dei* טֶרֶם *nondum extincta erat.* Exod. 10. הֲטֶרֶם, Targ. הַעַד-כְּעַן לָא *an nondum ſcis quod perierit Aegyptus?* ¶ בְּטֶרֶם *in nondum, antequam, priuſquam.* D Exod. 1. v. 18. בְּטֶרֶם, Targ. עַד לָא *priusquam veniat ad eas obſtetrix, pepererunt.* ¶ מִטֶּרֶם *à nondum, antequam.* Hagg. 2. מִטֶּרֶם *antequam poneret lapidem.*

Rabbin. טְרִימָא *decoctio croci:* item, *paſta ex dactylis.*

Arab. טרים tarim *ſponda.* ג׳ אטרמה itrâma *peſtis, & pila plumbea.*

טרן. Chald. טוּרָן *tyrannus, dux, princeps:* Plur. טוּרְנֵי *tyranni, duces.* E

טִירָנוּת & טִרְנְיָא *tyrannis.*

טרס. Rabb. טָרַס *quæſivit, inquiſivit.*

טַרְסַי & טַרְסַאי *quærens æs* in ſuis mineris, *metallicus.* Item, *oriundus ex urbe* טרס *Taras.*

טַרְסִין, Arab. טרוס, Al. טריש *metalla,* lapides duri & ænei.

טַרְסִית *parva moneta.*

טרף duo ſignificata habet. I. טָרַף, Chald. טְרַף, Pael טַרְף *carpſit, diſcerpſit, dilaceravit dentibus.* Pſalm. 7. *ne fortè* יִטְרֹף *rapiat animam meam.* Targ. יְחַבַּר *conterat.* Niphal נִטְרַף *diſcerptus fuit.* Exod. 22. אִם טָרֹף יִטָּרֵף, Targum אִתְבְּרָא יִתְבַּר *rapiendo rapietur.* Pual טֹרַף *diſcerptus fuit.* Gen. 37. טָרֹף טֹרַף *diſcerpendo diſcerptus eſt filius meus.* Targum מְקַטָּל קְטִיל *interficiendo interfectus eſt.*

Nom. טֶרֶף *raptus, diſcerptus.* Gen. 8. v. 11. *& ecce folium olivæ* טָרָף, Targ. תְּבִיר *fractum in ore ejus:* decerptum ab arbore.

טֶרֶף, Chald. טַרְפָּא *rapina, præda:* Plural. טְרָפִים, Chald. טַרְפִין *cibi.* Gen. 49. מִטֶּרֶף *à præda, fili mi, aſcendiſti.* Targ. מִדִּין קְטָלָא *à judicio occiſionis.* Amos 3. וְטֶרֶף *& præda non eſt ei.* Pſalm. 76. *à montibus* טֶרֶף *præda:* rapinæ. in quibus habitant leones, urſi, aliæq; beſtiæ rapaces. ¶ Deinde, metaph. טֶרֶף *eſca, cibus,* qui ex præda paratur: ferarum ſiquidem cibus eſt præda. Malach. 3. *ut ſit* טֶרֶף *eſca in domo mea:* miniſtrantibus in domo mea. Targ. פַּרְנוּס, L x x. ἡ βρῶσις *eſca.* Prov. 31. *& dedit* טֶרֶף, Targ. מְזוֹנָה *cibum domui ſuæ.* Pſal. 111. v. 5. טֶרֶף, Targ. מְזוֹנָא *eſcam dedit timentibus eum.*

Inde Verb. Hiphil הִטְרִיף *cibavit, aluit.* Prov. 30. v. 8. הַטְרִיפֵנִי, Targ. זוּנֵנִי *ciba me pane ſufficiente mihi.* ¶ Tertiò, טֶרֶף *folium,* quod vento rapitur aut diſcerpitur. Ezech. 17. v. 9. *omnia* טַרְפֵי צִמְחָהּ *folia germinis ejus areſcent.* Chald. Gen. 8. עֲלַה, Targ. טָרַף *folium oleæ.* Gen. 3. *& conſuerunt* עֲלֵה תְאֵנָה, Targ. טַרְפֵי תְאֵנִין *folia ficuum.* Syr. Matth. 21. *niſi* טַרְפָּא *folia tantùm.*

טִרְפָּה *diſcerptum,* caro feræ à lupo aut urſo dilaceratæ, & in Lege prohibitæ. Rabb. *omnis cibus vetitus:* Plur. Rabb. טִרְפוּת *cibus vetitus* inſtar dilaceratorum. Geneſ. 31. טִרְפָה, Targ. תְּבִירָא *dilaceratum non attuli.*

Rabbin. מְטֹרָף *raptus, abreptitius, furioſus:* item, *mortuus.*

טַרְפִית *avis rapax, vultur.* ג׳ טוֹרְפִין *fluvij rapidi.*

Arab. טרף taraf *extremitas, acies, apex, culmen, faſtigium, clima, anſa, fimbria:* Dual טרפין: Plur. אַטְרָאף atraf *apices, extremitates, climata.* טרף אלגבל *faſtigium montis.* בלא טרף bile taraf *infinitus, obtuſus.* ג׳ טרפי tarfi *extremus.*

טַרְפָא tarâfa *myrica, tamariſcus.*

II. Per metaph. Chald. & Syr. טָרַף *turbavit, perturbavit, percuſſit, colliſit.* Chald. Geneſ. 41. וְתִפָּעֵם, Targ. וּמִטְרְפָא *& perculſus* (impulſus) *fuit ſpiritus ejus.* Pſalm. 39. נְפַעֲמָתִי, Targ. אִטְרְפַת *perculſus ſum, nec poſſum loqui.* Nahum. 2. v. 8. מְחוֹפְפוֹת, Targ. מִטְרְפִין *percutientes ſuper corda ſua.* Syr. Luc. 18. v. 13. טָרַף *percutiens pectus ſuum.* Luc. 23. v. 48. טַרְפִין *verbe-*

verberantes super pectora sua. ℵ Nom. טַרְפָּא *strepitus, turba.* ℵ טוּרְפָּא *conturbatio, ærumna.*

Arab. טרף *raptus, palpitatio oculorum, oculus.* 1 Corinth. 10. v. 8. טרף אלעין *raptus oculi.* Genes. 18. *elevavit Abraham* טרפה *oculos suos.*

טַרְפָה *tamariscus:* Plur. טַרְף *tamarisci, miricæ.* Matth. tarfa, carfa.

אטראף itrif *phtisis, tabes, peripneumonia.*

טרק duo significata habet. I. Chald. טְרַק *momordit.* ℵ טָרֵק *mordens.* ℵ טְרִיק *clausus.*

טְרִיקָא *clausura, vectis, septum.*

Syr. טַרְקָא *opima, præstantissima.*

II. Arabic. טרק tarac *circumdedit.* Psalm. 25. לאטרק *ut circundem altare tuum, Domine.* Joh. 8. v. 6. ואטרק *& inclinavit se, & scripsit super terram.*

Nom. טרקא tarqua *parma, scutum, clypeus:* Plur. טרקאת tarquat *parmæ.*

מטרק mutarrac *parmatus:* Item, *rancidus.*

אטרק atarrac, *scuto munivit.* R. D. in radic. צנן scribit, אלדרקה aldarca. ℵ מן טריק *ex parte.*

מטרקה matrâca *malleus:* Plural. מטארק matâric *mallei, asciæ.*

מטרק matrac *malleavit, malleo contudit.* Alia vide in דרק.

טרש. Arab. טרש *obsurduit, surdaster fuit.* ℵ טרש *surditas debilis:* in Avicen.

אנטרש antarasch *vibravit.* ℵ מטרש mutarisch *gladiator.* ℵ מטרשה mutarischa *gladiatoria.*

טשא. Chald. & Syr. טְשָׁא *absconditus, occultatus fuit.* Syr. Matth. 5. v. 14. *non est possibile* דְּתֶטְשֵׁא *ut abscondatur civitas.* Piel טַשִּׁי *abscondit, occultavit.* Chald. Psalm. 26. יְצַפְּנֵנִי, Targ. יְטַשְּׁנֵנִי *abscondet me.* Syr. Hebr. 11. v. 21. טַשִּׁיוּהִי *occultarunt eum tres menses.* Pass. Syr. אֶתְטַשִּׁי *occultavit se.* Joh. 12. vers. 36. אֶתְטַשִּׁי *occultavit se ab illis.*

Nom. Chald. טִישָׁא, Syr. טוּשַׁח, & טוּשְׁיָא, & טַשִּׁיוּת *reconditum, absconditum, decretum.* בְּטִישָׁא & בְּטוּשְׁיָא, & מַטְשִׁיָּאִית *occultè.*

QUADRATA.

טִפְסָר *dux, princeps:* Plur. טִפְסָרִים *principes, duces.*

טרפשות *diaphragma.*

FINIS LITERÆ TETH.

LITE-

LITERA

י JOD.

DECIMA Alphabeti litera A nominatur Hebr. & Chaldæis יוֹר *jod*, Syris יוד *jud*, Arabibus יא *je*, Lxx. *ιῶθ*. Exponitur autem יוֹד vel יָד *manus*, *pugnus*, quem figura י refert: quæ omnium minima eſt, & reliquarum origo ſeu principium. ¶ Poteſtas ejus, alia in Orthographia eſt, alia in Etymologia. In Orthographia valet *i* Græcum, B aut *i* Latinum; ſicut & nomina יוֹר & *ιῶθ*, & figuræ י & *i*, conveniunt. ¶ In Etymologia modò radicalis eſt, modò ſervilis. ſervit autem in principio & fine. In principio duo habet officia: 1. eſt litera אֵיתָן, formans tertiam futuri perſonam; ut, יִפְקֹד *viſitabit*. 2. eſt litera הָאֲמָנָתִי, formans nomen verbale proprium; ut, יִצְחָק *Iſaac*: C aut appellativum; ut, יַלְקוּט *pera*. In fine quinque habet officia: 1. eſt terminatio fœminini generis in imperativo ſingulari, ut & ſecunda futuri perſona: ut, פִּקְדִי *viſita fœmina*. תִּפְקְדִי *viſitabis fœmina*. 2. litera הָאֲמָנָתִי, formans nomen gentile; ut, כּוּשִׁי *Aethiops*: aut ordinale; ut, שְׁלִישִׁי *tertius*. 3. Pronomen affixum primæ perſonæ, ſing. com. cum nominibus; ut, עַבְדִּי D *ſervus meus*. & cum verbis נִי *me*; ut, פָּקְדֵנִי *viſitavit me*. 4. nota pluralis numeri in nominibus & participijs conſtructis; ut, עַבְדֵי יְהוָה *ſervi Domini*. 5. eſt paragogicum; ut, שׁוֹכְנִי *habitator*.

יאא. Syr. יֵאָא in יָאֶה reperies.

Arabicè יא ja *ô*: ut יָא אַלּלָה ja allah *ô Deus*, &c. E

יאב. יָאַב *cupijt, deſideravit*. Pſalm. 119. *ad præcepta tua* יָאַבְתִּי *deſideravi*. Syr. אִתְיָאֵיב *cupidus fuit*. Luc. 16. וּמִתְיָאֵיב *& cupidus erat*.

יאה. יָאֶה, Chald. יְאֵה, & יָאָא *pulcer, elegans, ſpecioſus, decorus fuit, decuit, congruit, convenit*. Jerem. 10. *quis non timebit te, ô rex gentium, quia tibi* יָאֱתָה *decorum hoc eſt*: hoc decet: convenit. pro יָאֱתָה, ob pauſam. Targ. הֵיא מַלְכוּתָא *eſt regnum*.

Nom. Chald. יָאֵי & יְאֵה, Syr. יָאָא *pulcer, decorus, decens, conveniens*: Plur. יָאִין *pulcri*. Fœmin. יָאָה & יָאֵיא *pulcra*: Plural. יָאָן & יָאִין *pulcræ*. Chald. Cant. 1. *ecce tu* יָפָה, Targum יָאָה *pulcer es, dilecte mi*. Syr. Matth. 3. *ſic enim* יָאָא לָן *decet nos implere omnem juſtitiam*. דְּיָאָא *quod decet*.

יאות & יָאִיוּת *pulcritudo, decor*: abſolutè, *pulcrè, rectè, bene*. Exod. 10. כֵּן, Targ. יָאוּת *bene dixiſti*.

יאל tria ſignificata habet. I. Hiphil הוֹאִיל *voluit, deſideravit, paravit, auſus fuit, cœpit, incepit*. Joſ. 7. הוֹאַלְנוּ, Targ. שָׁרִינָא *incepimus*. Exod. 2. verſ. 21. וַיּוֹאֶל, Targ. וְצַבִּי *& voluit Moſes habitare cum viro*. Hier. *& juravit*: pro אָלָה accepit. Lxx. καὶ κατῴκισθη *& habitabat*: refert ad אָהַל. Jud. 17. v. 11. וַיּוֹאֶל, Targ. וְצַבִּי *& voluit Levita manere cum homine*. Joſ. 17. v. 12. וַיּוֹאֶל, Targ. וְשָׁרִי *& cœpit Chananæus habitare in terra iſta*. 1. Sam. 17. v. 39. וַיּוֹאֶל *& cœpit ire*. Targ. וְלָא אֲבָא *& noluit*. Lxx. καὶ ἐκοπίασε *& laboravit*: quaſi לָאָה. Gen. 18. v. 27, & 31. *ecce nunc* הוֹאַלְתִּי *volui loqui ad Dominum*: auſus ſum. Targ. אַסְגֵּיתִי *multiplicavi*. Deut. 1. v. 5. *trans Jordanem in terra Moab* הוֹאִיל, Targ. שָׁרִי *incepit Moſes declarare Legem hanc*. Lxx. ἤρξατο. ¶ Imperativus adverbialiter, pro *age, agite*. 2. Sam. 7. verſ. 29. *& nunc* הוֹאֶל, Targ. שְׁרִי *incipe & benedic domum ſervi tui*: placeat tibi.

Rabb. הוֹאִיל *poſtquam, cum ita ſe habeat*.

Arab. וּאל *primus*. وَالٍ *præſes*. مُوَالٍ *dominus, princeps*.

II. Niphal נוֹאַל *ſtultus factus eſt, inſanivit, ſtultè egit*: convenit cum אָוִיל *ſtultus*. Num. 12. v. 11. *quod* נוֹאַלְנוּ, Targum אִטַּפַּשְׁנָא *ſtulti ſumus*. Eſa. 19. v. 13. נוֹאֲלוּ, Targ. אִטַּפְּשׁוּ *ſtulti* (inſipientes) *facti ſunt principes Zoan*. Jer. 50. v. 36. וְנוֹאָלוּ *& ſtulti fient*. Targ. וְיִשְׁתַּבְּשׁוּן *& turbabuntur*. præterea, Jer. 5. v. 4.

Rabb. נַאֲלָא *ſpiritus ſtultitiæ*.

III. Hiphil הוֹאִיל *adjuravit*: convenit cum אָלָה *juravit*. 1. Sam. 14. v. 24. וַיּוֹאֶל, Targ. וְאוֹמִי *& adjuravit Saul populum*.

יאר. יאר *rivus* agros irrigans, *fluvius, flumen:* A
Plural. יארים *fluvij, rivi* ex flumine ducti in agrum; aquæ ex fluvio in agros deductæ. Gen. 41. verſ. 1. *& ſtans juxta* הַיְאֹר, Targ. נַהֲרָא *fluvium:* Nilum: ut nomen Ægyptus ſubaudiatur. Amos 8. v. 8. *& aſcendet* כַּיְאֹר *ſicut fluvius tota:* pro כַּיְאֹר. Exod. 1. verſ. 22. הַיְאֹרָה, Targ. בְּנַהֲרָא *in fluvium proÿcite eum:* in Nilum. Exod. 8. v. 1. *ſuper flumina, & ſuper* הַיְאֹרִים, Targ. אֲרִיתָיָא *rivos.* 2. Reg. 19. v. 24. *& omnes* יְאֹרֵי מִצְרַיִם *rivos Ægypti.* quos efficiunt Ægyptij Nilo exundante, & quibus tota Ægyptus conſtat. Non enim habet pluvias, ſed Nilus exundans eam irrigat. Jer. 46. כַּיְאֹר *ſicut fluvius aſcendet:* ſicut fluvius, qui aſcendit & extenditur ſeu diffunditur per terram.

Unde יַרְדֵּן *Jordan*, juxta Hieronymum in 28. Ezechielis, quaſi יָאר דָּן *fluvius Dan:* quòd juxta urbem Dan ex fonte ſub Libano oriatur, & ex antro erumpat. Alijs quaſi יוֹרֵד מִדָּן *deſcendens ex Dan.* urbs autem Dan alio nomine dicta fuit Paneas. unde Cæſarea Paneæ, & Cæſarea Philippi: quod Aruch corruptè ſcribit פמיים *Pamias*, & Targ. Cant. 5. פַּמְיָא. Aruch. ירדן יוצא ממערת פמיים *Jordan egreditur ex antro Pamias.* Plin. lib. 5. cap. 15. *Jordanis amnis oritur è fonte Paneade.* Hodie à Barbaris corruptè vocatur *Belina*, quod Hebræi ſcribunt בלינוס *Belinus.* Unde in itinerario Benjamin: *juxta* בלינוס *Balinus, olim Dan dictam, antrum eſt unde Jordanis prodit.* Lacum efficit, primò Samachonitin, poſtea Geneſaret, & tandem lacui Aſphaltiti miſcetur, ibiq; conſumtus evaneſcit. tempore meſſis ſicut Nilus augetur, defluentibus ex Libano nivibus calore æſtivo reſolutis. Joſuæ 3. *& Iordanis plenus erat ſuper omnibus ripis ſuis, omnibus diebus meſſis.* dies meſſis ſunt primi dies menſis Niſan. Cum incipiunt dies incaleſcere, liqueſcunt nives montium & flumina implentur. 1. Paral. 12. *illi ſunt qui tranſierunt Iordanem in menſe primo, & hic implebat omnes ripas ſuas.* Eccl. 24. *qui multiplicat quaſi Iordanis in tempore meſſis.* B

יאש. יָאַשׁ, Chald. יְאַשׁ *diffidit, deſperavit,* ſpem omnem rei alicujus efficiendæ aut conſequendæ abjecit ſeu amiſit: *faſtidivit, contemſit, neglexit, pœnituit, tæduit.* Niphal נוֹאַשׁ *deſperatum eſt.* 1. Sam. 27. v. 1. וְנוֹאַשׁ *& deſperet à me Saul, nec amplius quærat.* Targ. וְינוּחַ *& quieſcat:* deſinat. Eſa. 57. v. 10. *in multitudine viæ tuæ laboraſti, non dixiſti* נוֹאַשׁ *deſperatum eſt:* tædet. Lxx. παύσομαι *quieſcam.* Ier. 2. v. 23. *& dixiſti* נוֹאַשׁ *deſperatum eſt:* tædet. Lxx. ἀνδριῶμαι *viriliter agam.* accepérunt pro אִישׁ *vir.* ſic, Jer. 18. v. 12. *& dixerunt* נוֹאָשׁ *deſperatum eſt.* Lxx. ἀνδριούμεθα *viriliter agemus.* Job. 6. v. 26. *verba* נוֹאָשׁ *deſperati.* Targ. יְאוּשָׁא *deſperationis.* Piel יִאֵּשׁ, Chald. יְאֵשׁ *deſperare fecit, abdicavit.* Eccl. 2. v. 20. לְיַאֵּשׁ, Targ. לְיַאֵּשָׁא *ad abdicandum cor meum.* Hithpael Rabb. הִתְיָאֵשׁ & נִתְיָאֵשׁ *deſperavit, dubitavit.*

יְאוּשׁ *deſperatio, dubium.* אֵינֶנּוּ נוֹאָשׁ *dubitans.* C

יאת. יָאַת, Chald. יְאֵת *convenit, congruit, conſenſit, aſſenſit, decuit, pertinuit.* Jer. 10. v. 7. *quia tibi* יָאֲתָה *complacuit:* ſcil. regnum, vel, *tibi convenit:* ſcil. regnum, & non alteri. Gen. 34. v. 15. *in hoc* נֵאוֹת, Targ. נְטַפֵּס *aſſentiemur vobis.* 2. Reg. 12. v. 8. וַיֹּאתוּ, Targ. וְאִטְפַּסוּ *& conſenſerunt Sacerdotes, ut non acciperent argentum.*

יבב. יָבַב: Piel יִבֵּב, Chald. יְבֵב *ululavit, vociferatus eſt, clamavit, jubilavit.* Judic. 5. v. 28. *per feneſtram proſpexit* וַתְּיַבֵּב *& ululavit mater Siſaræ.* Chald. Judic. 15. v. 14. *& Philiſtæi* הֵרִיעוּ, Targ. יְבֵבוּ *vociferati ſunt.* Joſ. 6. v. 10. הָרִיעוּ, וְהַרִיעוֹתֶם, Targ. יְבֵבוּ וּתְיַבְּבוּן *clamate & clamabitis.* D

יבא. Arab. وَبَا vabi *lues, peſtilentia.*

وَبَائِي vabij *peſtilentialis.* حُمَّى اَلْوَبَا hami alvabi *febris peſtilentialis.*

Deinde, וּבָא viba *murmur, detractio.* E

יבל. Hiphil. הוֹבִיל, Chal. אוֹבִיל, in Ezra הֵיבִיל, & prima thematis deficiente, אֲבַל, Syr. אַוְבֵל *tulit, attulit, obtulit, detulit, duxit, adduxit, reduxit, deduxit, produxit:* abſolutè *tulit, venit, advenit, pervenit, provenit, acceſſit, inceſſit, rediit.* Pſ. 60. v. 11. *quis* יוֹבִילֵנִי *deducet me in urbē munitam.* Eſa. 23. v. 7. יוֹבִילוּהָ *deducent eam pedes ejus.* Zophon. 3. v. 10. יוּבְלוּן *afferent munus meum.* Chald. Ezræ 5. וְהֵיבִיל *& adduxit in templum Dei.* Jer. 28. וַיְבִיאֵם, Targ. וְאוֹבִלִנּוּן *& adduxit eos Babylonem.* Syr. Joh. 21. v. 18. וְיֵיבְלָךְ *& ducet te, quò nolueris.* Matth. 7. דְּמוֹבִלָא *quæ ducit ad interitum.* Matth. 26. אוֹבִלוּהִי *duxerunt eum ad Caipham.* Hophal הוּבַל, Chald. אֶהוֹבַל *deductus, delatus fuit.* Job. 10. v. 19. *ſi de utero ad ſepulchrum* אוּבַל, Targ. אִתְיְבֵל *deductus.* Chald. Jer. 10. *in Babyloniam* יִתּוֹבְלוּן Targ. *adducentur.* Syr. אִתְיְבֵל *productus fuit.* Act. 7. וְאִתְיְבֵל *& productus eſt uſq; ad tempora Davidis.*

Nom. יְבוּל & מְבוּל Chald. אִבּוּל, Syr. יְבוּל, & יוּבַל, & יַבְלָא *proventus*, quicquid terra profert aut producit: cōprehendit herbas & arbores terrâ naſcētes, *fruges & fructus, gramen.* Amos 8. יְבוּל, Targ. עִבּוּר *frumētum domus ſuæ.* Hagg. 1. *prohibuit* יְבוּלָהּ *proventum ſuum.* Targ. *ceſſavit facere* פֵּירִין *fructus.* 1. Reg. 6. *in menſe* בּוּל *proventus.* Targ. אִנְבְיָא מֵיסַף *collectionis frugum:* eſt October. Eſa.

Esa. 44. v. 19. לְבוֹל עֵץ *proventui arboris supplicabo*: ramo. Iud. 6. v. 4. *corruperunt* יְבוּל, Targ. עֲלַלְתָּא *proventum terræ*. Iob. 40. בּוֹל, Targum. עֲלַל *proventus montium*. Psal. 67. vers. 7. *terra dabit* יְבוּלָהּ, Targ. אַעֲבָהּ *fructum suum*.

Chald. אֲבוֹל *granarium*, locus ubi fruges reconduntur: Plur. אֲבוּלִין *granaria*.

יוּבַל, & אוּבַל, & יֻבַל, Syr. יוּבָל *rivus, aquæductus*: Plur. יוּבָלִים *rivi*. Jerem. 17. *sicut arbor plantata juxta aquam, & juxta* יוּבַל *fluvium*. Esa. 44. *sicut salix juxta* יְבֻלֵי מַיִם, Targ. נַגְרִין *rivos aquarum*.

יוֹבֵל, Chald. יוֹבַל productio & intensio clangoris, *buccinatio, clangor buccinæ, sonus, jubilum*: Plur. יוֹבְלִים, Chald. יוֹבְלִין *buccinationes*. Exod. 19. v. 13. *cum protrahetur* הַיּוֹבֵל *clangor, ipsi ascendent in montem*. sequitur autem vers. 16. וְקוֹל *& vox buccinæ valida valde*. item v. 19. *& erat* קוֹל *vox buccinæ vadens & invalescens valde*. Targ. שׁוֹפָרָא *buccina*. Hebræi non clangorem, sed hujus instrumentum buccinam interpretantur. Ios. 6. v. 4. *accipient septem tubas* הַיּוֹבְלִים *clangorū*. Targ. קַרְנָן דְּכַרְיָא *cornu arietum*. nam buccinas illas factas fuisse volunt ex cornibus arietum. ¶ Deinde יוֹבֵל *jubilæus*, dicitur annus quinquagesimus, עַל שֵׁם תְּקִיעַת שֹׁפָר *quod eo inflentur buccinæ*, quæ sunt cornua arietina: quodq; clāgor aut sonitus buccinarum perstrepebat in omnibus vijs, nec nō per omnes urbes Israelitarum, & significabat captivis liberationem, servis manumissionē, debitoribus fœnoris remissionem, venditoribus fundorum possessionem, & deniq; restitutionem cujusque ad familiam suam. sicut Levitæ anno ætatis quinquagesimo à ministerio liberi erant. hæc propter nomine differt annus quinquagesimus ab alijs. concurrunt autem duo anni sacri proximi: quadragesimus nonus qui est שְׁמִיטָה, & quinquagesimus, qui est יוֹבֵל. Levit. 25. v. 11. יוֹבֵל *Jubilæus est, annus quinquaginta annorum erit vobis*. h.c. Israelitis solis. [redacted]

יַבֶּלֶת, Chald. יַבְלָא: Plur. יַבְלָן *verruca* in carne proveniens. Levit. 22. v. 22. יַבֶּלֶת *verruca*. Targ. יַבְלָן *verrucæ*. Rabb. יַבְלִית herba quædam, *verrucaria*.

Chaldaic. מוֹבֵל, Syr. מַוְבֵל *onus*, pondus quod fertur: Plur. Syr. מַוְבְלִין *onera*.

אוּבְלָא *vas fullonum*, cribri instar multa habens foramina, per quæ distillat aqua super vestes.

יוֹבְלָא *onus ventris prægnantis*, gestatio uteri.

יבם. יָבָם mariti frater, *levir*: Fœm. יְבָמָה & יְבִמְתּ, Chald. יְבִמְתָּא fratris uxor, *fratria*: Pl. יְבָמוֹת *duorum fratrum uxores*.

Verb. Piel יִבֵּם, Chald. יַבֵּם *leviritavit*, fratris defuncti uxorem duxit. Deut. 25. v. 5. יְבָמָהּ *levir ejus ingrediatur ad eam, & accipiat eam sibi in uxorem*, וְיִבְּמָהּ, Targ. וְיַבְּמִנַּהּ *& leviret*, seu *leviritet eam*. Ibidem v. 7. *recusat* יְבָמִי *levir meus suscitare fratri suo nomen in Israel, non vult* יַבְּמִי, Targ. לְיַבְּמוּתִי *levirare*, seu *leviritare me*.

Rabb. יִבּוּם *leviritatio, affinitas*. Illa enim lex de fratribus ad consanguineos & affines extensa fuit.

יבס. Arab. يَبَس jabas *siccatus fuit*: in יָבֵשׁ mox sequente habes.

Propr. יְבוּס *Iebus*, nomen viri ex Philisthæis, & posteritate Abimelechis orti: à quo יְבוּס *Iebus* nuncupabatur: & homines istius familiæ urbem illam incolentes, usq; ad templi extructionē, dicebantur יְבוּסִי *Iebusæus*, & erant filijs Iudæ tributarij, habētes domos, agros & vineas pro tributo, quod Iudæis pendebant; & id quoq; ad templi usq; extructionem. Receperant enim in se quod nollent idola colere, & vellent servare septem præcepta filiorum Noë. Ab horum rege Araune emit David agrum. יְבוּסִי ergò *incolas* denotat, יְבוּס verò *ipsam urbem*. quæ postea *Salem* dicta fuit, & novissimè *Ierusalem*.

יבק. יַבּוֹק *Iabboc*, nomen vallis & fluvij sub monte Libano. Gen. 32. v. 22. *& transijt vadum* יַבֹּק, Targ. יוּבְקָא *Iabboc*.

Alc. מַוְבַּקָא *confusor*.

יבר. Arabic. وَبْرَة vâbra *pilus* quicunq;, *lana*: Plur. وَبَر vabar *pili*. Matth. 3. v. 4. וּבָאן לְבָאס וְיוֹחָנָא מִן וַבַּר אַלְאִבֶל *& erat vestis Iohannis ex pilis camelorum*. וַבַּר אַלְאַרְנַב *pili leporis*: in Avic.

יבש. יָבֵשׁ duo significata habet. I. יָבֵשׁ, Chaldaic. יְבֵשׁ, Syr. יְבֵשׁ; Arab. يَبَس jabas *aruit, exaruit, siccatus, exiccatus fuit*. Ioel. 1. v. 20. יָבְשׁוּ, Targ. יְבִישׁוּ *exiccati sunt fontes aquarum*. Ierem. 50. v. 38. חֹרֶב *siccitas super aquas ejus erit*, וְיָבְשׁוּ *& exarescent*. Lxx. *aquæ ejus confusæ est*, ἠ κατησχυνθήσονται *& pudefient*: quasi esset à בּוּשׁ. Gen. 8. v. 13. יָבְשָׁה, Targ. יְבִישַׁת *siccata fuit terra*. & in hac significatione futurum habet י quiescens, per Chirec expressū. 1. Reg. 13. v. 5. וַתִּיבַשׁ *& exaruit manus illi*. 1 Reg. 17. v. 7. וַיִּיבַשׁ *& exaruit torrens*. Rarò omissū est post zere. Hos. 13. v. 15. וְיִבּוֹשׁ,

Targ. וְיִבַּשׁ *& exiccabitur fons ejus.* pro וְיִיבַּשׁ A Jerem. 51. v. 47. *& tota terra ejus* תִּבּוֹשׁ, Targum תִּתְחָרֵב *ſiccabitur.* Syr. Matth. 13. *quod non eſſet ipſi radix* יָבֵשׁ *exaruit.* Arab. Matth. 21. v. 20. פִּיבְסַת תֵּלֶךְ אִלְשַׁגְרָה אִלּוֹסַת *& exaruit ficus ſtatim.* Marc. 11. v. 21. *ficus, cui maledixiſti, jam* יִבְסַת *exaruit.* Pſalm. 22. יָבֵס *aruit ut teſta virtus mea.* Pſalm. 102. *ſicut fœnum* יִבְסַת *exarui.* 1. Pet. 1. v. 24. *gramen* יִיבֵס *exareſcet.* Piel יִבֵּשׁ, Chald. יַבֵּשׁ, Arab. יבס jabbas *arefecit, ſiccavit, exiccavit.* Proverb. 17. v. 22. *& ſpiritus percuſſus* תְּיַבֵּשׁ *exiccabit os.* Nahum. 1. v. 4. *increpavit mare* וַיְבַּשֵּׁהוּ *& exiccavit illud.* pro וַיְיַבְּשֵׁהוּ, uno י abjecto. Hiphil הוֹבִישׁ, B Chald. אוֹבֵשׁ, Syr. אַוּבֵשׁ, Arab. אַוְבַס aubas *idem.* Joſ. 2. v. 9. *Audivimus quòd* הוֹבִישׁ *exiccavit Dominus aquas maris rubri.* Syr. Jacob. 1. וּמוֹבֵשׁ *& arefaciens terram.* abſolutè, *exaruit.* Joel. 1. v. 12. *vitis* הוֹבִישָׁה *aruit:* exaruit. Ibidem v. 12. הוֹבִישׁ *exaruit gaudium à filijs hominum.* Targ. פְּסַקַת *abſciſſum eſt:* deſijt.

Nom. יָבֵשׁ, Syr. יָבִישׁ, Arab. יַאבַס & יבים jabis *aridus, ſiccus:* item, *arido membro præditus:* Plur. יְבֵשִׁים, Syr. יָבִישִׁין, Arab. יְבַאס C jubis *aridi, ſicci.* Foem. יְבֵשָׁה, Arab. יַאבַסַה jabiſa *ſicca, arida:* Plural. יְבֵשׁוֹת *ſiccæ, aridæ.* Num. 11. verſ. 6. *nunquid anima noſtra* יְבֵשָׁה *arida?* eſurimus? præ nimio deſiderio areſcit natura. Targ. תְּאִיבָא *deſiderio affecta.* Arabic. Luc. 6. יְרַה אלימני יַאבַסַה *manus ejus dextra erat arida.*

יַבֶּשֶׁת, & יַבֶּשֶׁת, & יִבְשַׁת, Chald. יוּבַשׁ, Syr. יַבָּשָׁא, Rabbin. יַבֶּשׁוּת, Arabic. יִבְסַ jubs, & יְבוּסַה jubuſa *ſiccitas, ariditas, aridum, & terra ſicca;* ſicut Græcis ξηρὰ *arida;* & è con- D trà, ἡ ὑγρὰ *mare,* & τὸ ὑγρὸν *aqua.* Gen. 1. v. 9. *congregentur aquæ ſub cœlo in locum unum, ut appareat* הַיַּבָּשָׁה, Targ. יַבְּשְׁתָּא *aridum.* Ibid. v. 10. *& vocavit Deus* לַיַּבָּשָׁה, Targum לִיבַּשְׁתָּא *iſtud aridum, terram.* Arab. וַסַמי אַלַה אַלִיבְסַ אַרְצָא *& nominabat Deus ſiccitatem, terram.* Lxx. τὴν ξηρὰν. In prima creatione aquæ totam terram operiebant, ſeu tota terra aquis tecta latebat: ſed his in unum locũ congregatis, terra detegebatur, ut conſpiceretur. 2. Pet. 3. v. 5. *terra ex aqua, & in aqua conſiſtens Dei verbo.* Exod. 15. v. 19. *& ingredientur filij Iſrael in medio maris* בַּיַּבָּשָׁה *per aridam:* in medio iſtius loci ubi mare erat, ingreſſi ſunt aridam. Syr. Matth. 14. v. 13. *ſecuti ſunt eum* πεζῇ *pedeſtri itinere.* Syrus, בְּיַבָּשָׁא *per aridam:* per terram.

Arab. אַיבַס *ſiccior.* مَيْبَس mujabbis *ſiccans, exiccans.* אלארץ אליאבסה alard al jabiſa *terra ſicca.*

II. יָבֵשׁ idem quod בּוֹשׁ, *puduit, pudefactus fuit:* permutata ordinum ſignificatione; & tunc futurum habet י quieſcens omiſſum poſt zere: ut, Eſa. 50. v. 7. *quia non* אֵבוֹשׁ, Targ. אִתְבְּהֵת *pudefiam.* ut ſit forma ex יְבוֹשׁ & יָבֵשׁ compoſita. Hoſ. 10. וְיָבוֹשׁ *& pudefiet Iſrael à conſilio ſuo.* Jerem. 2. *etiam ab Aegypto* תֵּבוֹשִׁי, Targ. תִּבְהֲתִין *pudefies, ſicut* בָּשְׁתְּ, Targ. בְּהַתְתְּ *pudefacta fuiſti ab Aſſur.* 2. Reg. 19. *conſternati ſunt* וַיֵּבֹשׁוּ *& pudefacti ſunt.* pro quo habetur, Eſa. 37. וְבֹשׁוּ *& pudefacti ſunt.* Hiphil הוֹבִישׁ *pudefecit,* fefellit ſpem & opinionem alicujus. 2. Sam. 19. v. 5. הוֹבַשְׁתָּ, Targ. אַבְהַתְתָּא *pudefeciſti hodie facies ſervorum tuorum.* Jerem. 3. כָּבְשָׁת, Targ. כִּבְהִיתַת *juxta pudefactionem furis, quando inventus fuerit, ſic* הוֹבִישׁוּ, Targum בְּהִיתוּ *pudefacti ſunt.* aliâs abſolutè, *pudefactus fuit.* Jerem. 2. v. 16. הוֹבִישׁוּ, Targum בְּהִיתוּ *pudefacti ſunt domus Iſrael.* Joel. 1. הוֹבִישׁוּ *pudefacti ſunt agricolæ.* Lxx. ἐξηράνθησαν *aruerunt.* ex ſignif. prima.

יגב duo ſignificata habet. I. יוּגְבִים *agricolæ.* 2. Reg. 25. v. 12. *ut eſſent vinitores* וְלִיוּגְבִים *& agricolæ.* Lxx. καὶ εἰς γεωργούς, retinuerunt hebraicum, ſed Jer. 52. v. 16. εἰς γεωργούς.

יְגִבִים *agri.* Jer. 39. v. 10. *& dedit illis vineas & agros.* Targum לְמֶהֱוֵי מְפַלְּחִין בְּחַקְלִין וְיִגְבִים *& agros.* וּבְכַרְמִין *ut eſſent cultores in agris & vineis.*

II. Arab. וגב vagab *covenit, decuit, honeſtum, dignum, neceſſarium fuit, oportuit.* Joh. 20. וְגָבַת *conveniat vobis vita æterna.* Matth. 26. *etjamſi* וגב עלי *oportuerit me mori.* וגב עלינא *oportet nos.*

וגיב & ואב vagib *conveniens, decens, neceſſarius.* וגיב לה *convenit illi.*

אסחוגב & חוגב *dignus, reus fuit.* Matth. 5. אסחוגב *dignus eſt judicio.* Marc. 14. v. 64. באנה מסחוגב אלמות *quod ipſe ſit dignus mortis.* 1. Cor. 21. v. 4. מסחוגבא *poſtulat.*

מוגבאת באלואגב *neceſſariò, manifeſtò.* מוגבא *neceſſaria, accidẽtia.* וגב *neceſſitas, cauſa, occaſio.*

יגד. Arab. ונד & יגד vagad: Hiphil אוגד augad *invenit, reperit.* Joh. 8. v. 4. הַדָּא אַלְמַרְאַה וַגַדְנַא *iſtam mulierem invenimus eam in adulterio.* Matth. 26. פּוֹגְדֵהֶם *& invenit eos dor-*

[redacted] v. 8. וארא וגרחמוה ואעלמוני

[redacted] *veneritis eum, indicate* [redacted] han.

[redacted] *& non* תַּבְגְּדוּנִי *invenietis me* [redacted] 32.

E [redacted] *donec* [redacted] *inveniam locum Domino.* Geneſ.

[redacted] *inventa.* Alcoran.

וּמַאקְתַלְתוּהֶם חֵית וַגַדְתוּמוּהֶם *& occidite eos, ubi inveneritis eos.* Paſſ. Hebr. 11. v. 5. *nec* וְנִגַּר *inventus fuit in terris.* Pſalm. 17. *non* חְנַר *inventa eſt in me iniquitas.* Matth. 2. וְנִגַּת חִבְלִי מִן אלרוח אלקדס *inventa eſt gravida à Spiritu ſancto.*

Nom. ואגד vagid *inventor.* Fom. וַאגְדַה vagîda *inventrix.*

ונר vegd,

וְגַ vegd, & וגור, & מוגור *inventio, existentia, præsentia:* Pl. מוגורין *existentiæ.* וגוב אלצליב *inventio crucis:* festum. וגורה *existentia ejus.* ליסת במוגורה *non est in existentia sua:* in Avicen. sicut Hebræis נִמְצָא *inventus, existens, præsens.*

מוגור, & מוּגָר *inventus, ens, existens, præsens.*

יגה tria significata habet. I. Piel יִגָּה: Hiphil הוֹגָה *dolore, mœrore, tristitia affecit, afflixit.* Thren. 3. v. 32. *& si* הוֹגָה *afflixit, etiam miserebitur juxta multitudinem misericordiarum tuarum.* Ibidem. *quia non afflixit ex corde suo,* וַיְגֵא *& mœrore affecit filios viri.* pro וַיְגֵּה: uno י abjecto, & א֫ה permutatis. Thren. 1. in He: *quia Dominus* הוֹגָה *afflixit eam.* Targum תְּבַר יְחֵהּ *contrivit eam.* Hieron. *locutus est super eam.* accepit pro הָגָה *meditatus est.* Job. 19. v. 2. *quousq;* תּוּגִין, Targ. תְּתַנְקְטוּן *affligetis animam meam?* י pro ה tertia radicis litera. Esa. 51. v. 23. *& ponam eam in manum* מוֹגֵיךְ *affligentium te.* Targ. דַּהֲווֹ מוֹגְנִין לָךְ *qui fuerunt deprædantes te.* ob literarum ג נ similitudinem, legit מוֹנֵיךְ; quod habetur, Esa. 49. *& devorare faciam* מוֹגֵיךְ, Targ. דַּהֲווֹ מוֹגְנִין לָךְ *deprædantes te:* à יָגָה *deprædatus fuit.* sic & Lxx. τῶν ἀδικησάντων σε *qui iniquè oppresserunt te.* Hieron. *qui te humiliârunt.* Niphal נוֹגָה *mœrore, dolore affectus, afflictus fuit.*

Benoni. נוֹגֶה *dolore affectus:* Plur. נוֹגִים & נוּגִים per schurec, *dolore affecti, afflicti.* Foem. נוּגוֹת *afflictæ.* Sophon. 3. v. 18. נוּגֵי מִמּוֹעֵד *mœrore affectos propter tempus congregabo, ex te fuerunt.* Targum דְּיהוֹן מְסַכְּכִין בָּךְ זִמְנֵי מוֹעֲדָךְ *qui remorabuntur in te tempora festorũ tuorum.* Refertur ad Zion & Jerusalem. Qui mœrore afficiuntur ob tempus redemtionis, quod differtur, illos congregabo ad te, quia ex te sunt, & in captivitatem abierunt. Hieron. *nugas, qui à lege recesserunt, congregabo.* Primò retinet Hebræum נוּגֵי *nuge,* & in latinum *nugas* transformat, ob soni similitudinem. Ac in commentarijs inde, quod lingua Hebræa omnium matrix sit, constare asserit his verbis: *id quod diximus nugas, sciamus in Hebræo ipsum latinum esse sermonem* נוּגֵי: *unde noscitur linguam Hebræam omnium linguarum esse matricem.* Hæc ille. sed non idem sunt, quæ sono conveniunt. Deindè hoc ipsum נוּגֵי exponit, *qui à lege recesserunt:* respiciens ad הָגָה, quod cum מ præpositione constructum, *removere* significat. & מוֹעֵד *tempus,* accipit pro עֵדוּת *testimonium, lex.* Intelligit insuper per nugas, homines nullius precij, sicut Cicero: *Menodorus, & reliquæ nugæ.* Aut *qui* refertur ad Hebræum נוּגֵי masculinum. Thren. 1. v. 4. *virgines ejus* נוּגוֹת *afflictæ:* mœstæ, quæ solebant choreas agere quolibet festo. Targ. סַפְּרָן עַל דִּי פְּסָקוּ לְמִפַּק בְּהַמְשָׁא עֲסַר יוֹמִין כְּאַב וּבְיוֹמָא דְכִפּוּרְיָא דִי הוּא בְּעַסְרָא יוֹמִין בְּתִשְׁרִי לְחַנָּגָא בְּחַנּוּגִין *lugent, propterea quod cessarunt exire in decimo mensis Ab, & in die expiationũ, qui est decimus mensis Tisri, ut saltent in choreis.* de hoc ita Talmud: *decimaquinta die mensis Ab* (hoc est, Julij) *filiæ Hierusalem egrediebantur in vestibus albis, & choreas ducebant in vineis. Quid verò dicebant? Adolescens attole oculos tuos, & vide, quam tu velis eligere ex omnibus: ne respicias pulchritudinem, siquidem fallax est; at eam, quæ Deum timet, laudes.* Hophal הוּגָה *remotus fuit,* ex הגה refer huc.

Nom. יָגוֹן & תּוּגָה *dolor, mœror, afflictio.* Gen. 37. v. ult. *& deducetis caniciem meam* בְּיָגוֹן, Targ. בְּרֵיוֹנָא *cum mœrore ad infernum.* Targ. μετ' ὀδύνης *cum tristitia.* Prov. 10. v. 1. *filius stultus* תּוּגַת אִמּוֹ *mœror matris suæ.* Targ. מְחַמֵּץ *contristat matrem suam.* Prov. 14. v. 13. *postremum gaudij* תּוּגָה *est dolor.* Targ. וְחֵירוּתָא *& libertas.*

II. Arab. וַגַ vaga *venit.* Matth. 2. v. 2. וַיָּגִינָא *venimus ut adoremus eum.* Matth. 25. *in carcere* וַיְגִיחֵם אֲלַי *venistis ad me.* תַּוְגָה *idem.* Gal. 1. תוגהת *veni in Arabiam.* Rom. 15. v. 24. *quando* תַּוְגַהַּת *venero in Hispaniam.* Piel וגה *misit.* 1. Cor. 5. v. 1. וגהת *misi ad vos Timotheũ.* 2. Cor. 7. v. 3. וגהנא *& misimus cum eo fratrem.* Philip. 2. v. 19. אוגה *mittam ad vos Timotheum.*

III. Arab. Nom. וַגַ vegh *facies, vultus, persona, superficies, modus:* Plur. אוגה & וגוה: Dual. עלי וגה *& facies ejus.* וגהין *modi, personæ.* וגה אלארץ עַן וְגַה *super facie terræ.* אלרב *à facie Domini.* נבין חרא אלשכל מואגהה & בוגה *facietenus. demonstrabimus hanc propositionem modo alio:* in Euclide. עלי וגהין *duobus modis:* in Avicen. וגה מציר vegh muzair *facies ficta,* larva. מוגה muegeh *personatus,* larvatus. מעטי אלוגה mogati alvegh *opertus facie,* larvatus. וגה בשיט *facies exporrecta,* fiducia בוגה משפרה *cum fiducia.* Matth. vage *pseudoacorũ.*

Verb. וַגַ vegeh *volvit frontem.* Joh. 12. *non comprehendit, quò* יְחוֹגֵהּ *vertatur.*

יגל. Arab. וַגַל *tremor, timor.* וגל *tremens.* Alc. לָא תְוַגַל *ne timeas.* Cap. lapis: אֲנָא מִנְכֶם וְגַלוֹן *nos à vobis metuimus.*

מוגל *destinatus:* in Avic.

יגן. Arab. יגנה *pomum maxillæ, mala, gena:* Dual. וגנתאן *poma maxillæ, malæ.*

יגע. יָגַע *laboravit, defatigatus fuit.* Ps. 6. v. 7. Targ. אִשְׁתַּלְהַת *defatigatus sum in gemitu meo.* (In futuro literæ איתן ferè habent chirec, quando *laborare:* & zere, quando *defatigari* significat.) Job. 9. v. 29. *quare in vanum*

אִינַע, Targ. אֶלְטֵי *laborabo?* Jerem. 51. v. 58. A
וְיִיגְעוּ *& laborabunt populi in vanum.* pro וְיִינְעוּ, Targ. וְיִחְלוֹן *& infirmabuntur.* Eſa. 65. v. 23. *non* יִגְעוּ *laborabunt in vanum.* Piel יִגַּע: Hiphil הוֹגִיעַ *fatigavit, moleſtavit.* Piel: Joſ. 7. v. 3. *ne* תִּיגַע *moleſtes totum populum.* Targum תַּרְגֵּשׁ *commovcas.* Hiphil. Eſa. 43. v. 24. הוֹגַעְתַּנִי *fatigaſti me in iniquitatibus tuis:* moleſtaſti me. Ibidem, v. 23. *& non* הוֹגַעְתִּיךָ *fatigavi te thure.* Targ. אַתְקֵפְתְּ עֲלָיךְ *roboravi ſuper te.* Malach. 2. v. 17. הוֹגַעְתֶּם, Targ. אַלְהֵיתוּן *fatigaſtis Dominum verbis veſtris:* moleſtaſtis.

Arab. תוגע tavagga *laboravit, doluit, dolore affectus fuit.* Hebr. 11. v. 34. וחוגעתם *& B doluiſtis ad vincula mea.* Rom. 8. *omnis creatura* תתוגע *dolet:* congemiſcit. Marc. 9. יתוגע *doloribus afficietur.*

Nom. יָגֵעַ *laborans, fatigatus, laſſus:* Plur. יְגֵעִים *laborantes, fatigati, laſſi.* Eccl. 1. v. 8. *omnes res ſunt* יְגֵעִים *laborioſæ:* laborem afferunt ei, qui illis occupatur: plenæ laboris.

יְגִיעַ & יָגֵעַ: Foem. יְגִיעָה, Arab. יגע vaga, *labor, laſſitudo, moleſtia, dolor, tormen:* Plur. יְגִיעִים, Arab. אוגאע auga *labores, moleſtiæ, dolores, tormina.* Gen. 31. v. 42. יְגִיעַ כַּפַּי, Targ. C לְאוּח יְדַי *laborem manuum mearum vidit Deus.* ¶ Per metonym. *res labore parta, proventus agri, fruges, opes.* Deut. 28. v. 33. *fructum terræ tuæ & omnem* יְגִיעֲךָ, Targum לְאוּתָךְ *laborem tuum comedet populus quem non noviſti.* Pſ. 78. v. 46. וְיְגִיעָם *& laborem eorum locuſtæ.* ſcilicet dedit. Jer. 3. v. 25. *comedit* יְגִיעַ אֲבוֹתֵינוּ *laborem patrum noſtrorum.* Pſal. 128. v. 2. יְגִיעַ *laborem manuum tuarum ſi comederis.* Job. 39. v. 14. *& relinques ei* יְגִיעֲךָ *laborem tuum:* D tuas opes. ¶ Semel pro concreto, Job. 3. *& ibi quieſcent* יְגִיעֵי כֹחַ *fatigati robore:* quorum robur in mundo attritum & afflictum eſt.

Arab. וגע אלמעא *dolor viſcerum:* dyſſenteria. וגע אלורך *dolor fœmoris:* ſcia. וגע אלגנב vaga algenb *dolor lateris:* pleuritis. הו בוגע אלגנב hubivaga algenb *pleuriticus.* וגע אלראס vaga alras *dolor capitis:* cephalalgia. וגע אלחצירה vaga alchazira *dolor coli:* colica paſſio.

מוגע muaga *doloroſus, torminoſus, ægrotus.*

יגר duo ſignificata habet. I. יָגַר *timuit, expavit.* conſtruitur cum מ *à, ab.* Deut. 9. v. 19. *quia* יָגֹרְתִּי, Targ. דַּחֲלַת *timui à facie iræ & furoris.* & מ ſubintellecto: Job. 3. verſ. 25. *& (à) quo* יָגֹרְתִּי, Targ. דַּחֲלַת *timui, veniet mihi.*

II. יָגַר idem quod אָגַר, *congregavit:* permutata ſignificatione ordinum. Job. 9. verſ. 28. יָגֹרְתִּי, Targ. כְּנֵשׁ *congregavi omnes dolores meos.* Al. *timui.*

Nom. Chald. יְגַר *cumulus:* Plur. יְגָרִין & יְגוֹרִין *cumuli.* Gen. 31. *& vocavit eum Laban* יְגַר שָׂהֲדוּתָא, *& Jacob vocavit eum* גַּלְעֵד *cumulum teſtimonij.* Jer. 9. *& Jeruſalem* לְגַלִּים, Targum לְיָגוֹרִין *in acervos.* Jer. 26. v. 18. *Jeruſalem* עִיִּים, Targ. לְיָגְרִין *in cumulos erit.*

יד יָד *manus,* in יָדָה habes.

ירד יָרַד & יַד *jecit, projecit.* Joel. 3. v. 3. *& ſuper populum meum* יָדוּ *jecerunt ſortem.* Nah. 3. v. 10. *& ſuper honoratos ejus* יָדוּ *projecerunt ſortem.* Abdiæ 1. v. 11. *& ſuper Jeruſalem* יָדוּ, Targ. רְמוֹ *projecerunt ſortem.*

יָדִיד *dilectus:* Plural. יְדִידִים *dilecti:* Fœmin. יְדִידוֹת *dilectæ.*

יְדִידְיָה *dilectus Domini.* ſic appellatus fuit Salomo; quod Dominus ipſum diligeret. 2. Sam. 12. v. 24. *vocant nomen ejus Salomo,* וַיהוָה אֲהֵבוֹ *& Jehova dilexit eum.* v. 25. *& dimiſit in manu Nathan prophetæ, & vocavit nomen ejus* יְדִידְיָה *Jedidja propter Dominum.*

יְדִידוּת *dilectio, amor.* Jerem. 12. v. 7. *tradidi* יְדִידוּת *dilectionem animæ meæ, in manum inimicorum ſuorum.* Targ. יַת עַמָּא דְּהַוָה חָבִיב קֳדָמַי *populum dilectum coram me.* convenit cum רוֹד *dilectio, amor:* ut ſit י heemanthi.

ידא Chald. יְדָא in יָדָה invenies.

ידב Arab. ודב vaddab *caſtigavit, docuit, educavit.* אתודב atuedeb *caſtigatus, humiliatus fuit.*

מודב muvaddib *caſtigator, magiſter, pædagogus, nutritius, ludimoderator, nauclerus.*

ודב vedeb *caſtigatio, educatio, affabilitas, comitas, doctrina, diſciplina.*

מודב muvaddab *doctus, affabilis, facetus.* קליל אלודב calil al vedeb *inaffabilis, infacetus.* בלא מודב bile muvaddab *idem.*

ידה tria ſignificata habet. I. יָדָה *jecit, projecit, jaculatus, ejaculatus fuit,* ſagittas aut lapides emiſit, impulit. Ier. 50. v. 14. *qui intenditis arcum,* יְדוּ *jacite contra eam, ne parcatis ſagittæ:* jaculamini. Piel יִדָּה *idem.* Thren. 3. v. 18. וַיְדוּ *& jecerunt lapidem in me.* pro וַיִּידּוּ: abjecto י radicali, ejus punctum patach occupat י Ethan, quod poſt ו converſivum dageſſatur: id oſtendit accentus in ultima. Zach. 1. v. 21. לְיַדּוֹת *ad projicienda cornua gentium,* Lxx. εἰς χέιρας αὐτῶν *in manus eorum.* quaſi eſſet à יָד *manus.* E

Nom: יָד, Chald. יַד: & per protheſin, אַיִד, Syr. אִיד, Arab. יד jed *manus* qua jacitur, aut proijcitur aliquid: Dual. יָדַיִם, Chald. יְדַיִן & אִידַיִן, Arab. ידין jadin, & אידאי aidi *manus.* Exod. 21. v. 24. יָד תַּחַת יָד, Targ. יְדָא חֲלַף יְדָא *manus pro manu.* Tribuitur & beſtijs per catachreſin. Gen. 9. verſ. 5: 1. Sam. 17. v. 37. Num. 35. *& ſi lapide* יָד *manus percuſſerit eum.* Targ. דְּמִתְנַסְבָא בִידָא *quæ manu accipitur.* Ibidem. *Aut vaſe ligneo* יָד *manus.*

Targ.

Targ. דְּמִתְנַסְּבָא בִּידָא *quod manu capitur.* Exod. 14. v. 8. *& filij Iſrael egrediebantur* בְּיָד רָמָה *in manu alta.* Targum בְּרִישׁ גְּלִי *capite aperto.* Significatio ingenuitatis: Contrarium in חפה *caput opertum.* Num. 15. v. 30. *Quæ fecerit* בְּיָד רָמָה, Targum בְּרִישׁ גְּלִי *capite aperto.* R. Salom.: במויר *cum præſumtione.* 2. Sam. 13. v. 18. *& ponebat* יָדָהּ *manũ ſuam ſuper caput ſuum, & ibat eundo, & clamabat.* Jerem. 2. v. 37. *etiam inde egredieris,* וְיָדַיִךְ *& manus tuæ ſuper caput tuum.* manibus enim capiti impoſitis incedentes & clamantes dolorem teſtari ſolebant, calamitatem & triſtitiam ſuam, præſertim mulieres. Mich. 7. v. 16. *Ponent* יָד *manum ſuper os.* non habentes quod reſpondeant. Ezech. 17. v. 18. *Dedit* יָדוֹ *manum ſuam.* Eſt amicitiæ & pacis confirmatio. 1. Paral. 29. v. 24. *& omnes filij regis David* נָתְנוּ יָד *dederunt manum.* manum fidei: cum percuſſione manus, ad colendum eum corde perfecto. Subjectio ſignificatur. fidejuſſerunt enim ſe Salomoni ſervituros corde integro. 2. Reg. 3. v. 11. *Qui fudit aquas* עַל יְדֵי אֵלִיָּהוּ *ſuper manus Eliæ.* Targum דְּמְשַׁמֵּשׁ אֵלִיָּהוּ *qui miniſtravit Eliæ.* Multos habuit Elias diſcipulos, ſed Heliſæus ſolus ex ipſo didicit; quia ut miniſter ipſi ſemper affuit. Jerem. 50. v. 15. *Dedit* יָדָהּ *manum ſuam.* Targ. אִתְמְסָרַת בִּידֵיהוֹן *tradita eſt in manus ipſorũ.* ſeipſam tradidit hoſtibus, dedidit ſe. Thren. 5. v. 6. *Ægypto dedimus* יָד *manum,* (ut illam apprehenderent & opitularentur) *Aſſyriæ, ut ſaturemur pane.* ſupplices facti ſumus Ægyptijs auxilij; Aſſyriis autem victus cauſa. Æneid. 11. *Oremus pacem, & dextras tendamus inermes.* 2. Paral. 30. *Date* יָד *manum Domino, & venite in ſanctuarium ejus.* ſequitur וְעִבְדוּ *& ſervite.* Exod. 16. *utinam mortui eſſemus* בְּיַד יְהוָה *in manu Domini in terra Ægypti.* Targum קֳדָם יְיָ *coram Domino.* Lxx. πληγέντες ὑπὸ κυρίου *percuſſi à Domino.* Exod. 28. *& implebis* יָדָם *manum eorum.* Targum, *& offeres* קוּרְבָּנֵיהוֹן *oblationes eorum.* Eſt autem יָד ſæpius fœmininum: interdum maſculinum. Ezech. 2. v. 9. *& vidi, & eccè* יָד שְׁלוּחָה *manus extenſa ad me: & ecce* בָּהּ *in ea volumen libri.* ¶ Per metaphoram, 1. יָד *manus,* ſicut זְרוֹעַ *brachium, vis, robur,* in brachijs & manibus ferè conſiſtens, *potentia, poteſtas, dominium,* facultas agendi quid; de Deo & hominibus. De Deo. Joſ. 4. *ut cognoſcant omnes populi terræ* יַד יְהוָה *manum Domini.* Targum גְּבוּרְתָּא *vim:* robur, potentiam. Eſa. 28. v. 2. *ſicut inundatio aquarum fortium inundantium, depoſuit in terram* בְּיָד *in manu:* בְּתֻקְפָּא *in fortitudine,* fortiter. Pſalm. 95. v. 7. *& oves* יָדוֹ *manus ejus.* Eſa. 19. v. 19. *propter motionem* יַד יְהוָה *manus Domini.* Targ. גְּבוּרְתָּא *potentiæ.* Num. 11. v. 23. הֲיַד *an manus Domini abbreviata eſt?* Exod. 14. v. ultim. *& vidit Iſrael* הַיָּד *manum iſtam magnam, quam fecerat Dominus in Ægypto.* Targ. גְּבוּרַת יְדָא *robur manus.* Pſalm. 78. *Non meminerunt* יָדוֹ *manus illius.* Targ. נִסָּא דִּידֵהּ *miraculum manus ejus.* De hominibus. Exod. 18. v. 9. *Qui liberavit populum iſtum* מִיַּד מִצְרַיִם *à manu Ægypti.* Targum מִרְשׁוּת מִצְרָאֵי *poteſtate Ægyptiorum:* domino. Joſ. 8. v. 20. *Nec fuerunt eis* יָדִים *manus.* hoc eſt, כֹּחַ *robur,* vires ad fugiendum huc & illuc. Targum חֵילָא *robur.* confirmat בָּהֶם quod præcedit. Lxx. τοῦ φύγωσιν *quo fugerent.* Pſalm. 89. *& poſui in mari* יָדוֹ *manum ejus.* Targum שָׁלְטָנֵהּ *poteſtatem ejus.* ſicut: *An neſcis, longas regibus eſſe manus?* Job. 34. *& removebunt potentem, non* בְּיָד *manu.* Targ. בְּחֵיל יְדָא *robore manus.* Dan. 12. v. 7. יַד־עַם *manus populi ſancti:* vires. In de phraſes, בְּיָד *in manu, in poteſtate, penes, apud, cum.* Gen. 24. *Omne bonum domini ſui* בִּידוֹ *in manu ejus.* Lxx. μεθ' ἑαυτοῦ *cum ipſo.* Jerem. 38. *& accepit Ebedmelech viros illos* בִּידוֹ *in manu ſua.* Targum עִמֵּהּ *ſecum.* Eſa. 62. v. 2. *& eris corona decoris* בִּיַד יְהוָה *in manu Domini.* Targum קֳדָם יְיָ *coram Domino.* 1. Reg. 15. *& etiam* בְּיַד *in manu Jehu erat propheta.* Targum עִם *cum Jehu.* Job. 2. *ecce ille* בְּיָדֵךְ *in manu tua.* Lxx. ἰδοὺ παραδίδωμί σοι αὐτὸν *ecce trado tibi eum.* Gen. 32. v. 13. *& accipiebat ex veniente* בִּידוֹ *in manum ſuam.* Lxx. καὶ ἔλαβεν ὧν ἔφερε δῶρα *& accepit de quibus ferebat dona.* ¶ 2. *conſilium, machinatio, auxilium, cogitatio, conatus, cura, cauſa, voluntas, actio, opera, miniſterium.* 1. Reg. 10. v. 30. *& omnibus regibus Syriæ* בְּיָדָם *manu ſua proferent.* Targum בִּרְעוּתְהוֹן *voluntate ſua:* בִּרְשׁוּתָם. Exod. 23. *Ne ponas* יָדְךָ *manum tuam cum impio, ut ſis teſtis iniquus:* ne adjuves cauſam impij falſo teſtimonio. 1. Sam. 22. v. 17. *Quia etiam* יָדָם *manus ipſorum cum Davide, & quia ſciunt ipſum fugere, nec mihi indicant.* 2. Sam. 3. v. 11. *& eccè* יָדִי *manus mea tecum, ut reducam ad te omnem Iſraelem.* 2. Sam. 14. v. 17. הֲיַד *an manus* יוֹאָב *Joab tecum?* Inde Phraſes, בְּיַד *in manu.* עַל־יַד *juxta manum.* מִיַּד *ex manu, per.* Eſa. 37. בְּיַד *in manu ſervorum tuorum criminatus es.* Lxx. διὰ ἀγγέλων *per nuncios.* 2. Paral. 29. v. 27. עַל־יְדֵי כְלֵי *ſuper manus inſtrumentorum Davidis:* inſtrumentis. Eſt enim יָד *manus,* commune multarũ actionum inſtrumentũ. unde & per ſynecdochen, pro inſtrumento uſurpatur. Aliquando ſubintelligitur כְּלֵי, ut: Ezrę 3. v. 10. *ut laudarent Dominum* עַל־יְדֵי *ſuper manus Davidis.* Eſa. 64.

v.7. בְּיַד *in manu iniquitatis noſtræ*: ob iniquitatem noſtram. Eſa. 50. v. 11. מִיָּדִי *à manu mea hoc factum eſt vobis*. Lxx. διὰ ἐμοῦ *per me*. 1. Reg. 11. *Nec auferam totum regnum* מִיָּדוֹ *ex manu ejus*. Targum מִפְּנֵי *ab ipſo*. Geneſ. 9. v. 5. מִיַּד כָּל חַיָּה, Targum מִיַּד כָּל־חֵיוְתָא *de manu omnis beſtiæ requiram illum*, וּמִיַּד הָאָדָם, Targum וּמִיַּד אֲנָשָׁא *& de manu hominis*, &c. 1. Sam. 17. v. 37. *Qui eripuit me* מִיַּד *ex manu leonis*, וּמִיַּד *& ex manu urſi, ipſe eripiet me* מִיַּד *ex manu Philiſthæi iſtius*. ¶ 3. *plaga*, quæ manu fortiter infligitur, *nocumentum*. Exod. 24. *& ad magnates filiorum Iſrael non* שָׁלַח יָדוֹ *miſit manum ſuam*. Targum הַוָא נִזְקָא *fuit nocumentum*: damnum. Deut. 32. v. 36. *Quia videbit quod abierit* יָד *manus*. Targum מַחַת סַנְאָה *plaga oſoris*. Exod. 9. *Mittam* יָדִי *manum meam*. Targum מַחַת גְּבוּרְתִי *plagam fortitudinis meæ*. Jud. 2. יַד יְהוָה *manus Domini erat in eis*. Targ. מָחָא *plaga*. Job. 23. v. 2. יָדִי *manus mea aggravata eſt ſuper gemitum meum*: plaga, per metonymiam. Job. 27. v. 11. *Docebo vos* בְּיַד *in manu Dei*: plaga. Pſalm. 17. *Ab hominibus* יָדְךָ *manu tua*: qui ſunt plaga tua. ¶ 4. *Prophetia, ſpiritus propheticus*, qui cum vi Dei, & vehemētia quadam invadit homines, eorumq; animos agitat & impellit. 2. Reg. 3. *& venit ſuper eum* יַד יְהוָה *manus Domini*. Targum רוּחָא נְבוּאָת *ſpiritus prophetiæ à Domino*. Eſa. 8. v. 12. *Quia ſic dixit Dominus ad me juxta fortitudinem* הַיָּד *manus*. Targum נְבוּאָתָא *prophetiâ*. ¶ 5. יָד *manus, locus* alicujus manui ſeu poteſtati ſubjectus; aut quòd manib. loca ſeu ditiones diſtinguerentur, *ſpacium, terminus, locus paratus*; ſicut manus eſt parata homini ad omnem neceſſitatem ejus: *ſtatua* viam demonſtrans & terminum poteſtatis alicujus: & *ſpacium* ejuſmodi terminis definitum. Deut. 23. וְיָד *& manus erit tibi extra caſtra, & egredieris illuc foràs*. Targ. וְאַתַר מְתַקַן *& locus paratus*. Lxx. καὶ τόπον. 2. Sam. 8. לְהָשִׁיב יָדוֹ *ut reduceret manum ſuam in fluvio Phrath*: Targum לְאַשְׁנָאָה תְּחוּמֵהּ *ut mutaret terminum ſuum*. Joſ. 15. *Juxta* יַד *manum Aſdod*. Targ. תְּחוּם *terminum*. Num. 34. *Juxta* יְדֵי אֱדוֹם *manus Edom*. Targ. תְּחוּמֵי *terminos*. 2. Paral. 23. v. 15. & 2. Reg. 11. v. 16. *& ponebant ipſi* יָדִים *manus*. Targum אַתְרָא *locum ad fugiendum*. vide, Joſ. 8. v. 20. Jerem. 6. *Depaſti ſunt quilibet* יָדוֹ *locum ſuum*. Eſa. 56. de Eunuchis: *Dabo eis in domo mea, & in muris meis* יָד *manum*. Targum אַתַר *locum*. Lxx. τόπον. Eſa. 57. *Dilexiſti lectum ipſorum,* יָד *manum vidiſti*. Targ. אַתַר *locum elegiſti*. Num. 2. *Quilibet juxta* יָדוֹ *manum ſuã*. Targ. אַתְרֵהּ *locum ſuum*. 1. Sam. 15. v. 13. *& ecce ſtatuit ſibi* יָד *locum*. Targum אַתַר לְפַלְגָא בְּהּ בְּוֹזָא *locum ad dividendum in eo ſpolia*. Locum, ubi exercitus ſe demitteret & ſpolia divideret. 2. Sam. 18. *& appellavit ſtatuam juxta nomen ſuum, & appellata fuit* יַד *manus Abſalonis*. Targ. אַתְרָא *locus*. Abſalon habuit tres filios & filiam unã: ſed his mortuis fecit ſibi ſtatuam, quæ ipſius mortui memoriam conſervaret, ſi *locus Abſalonis* appellaretur. Joſephus 7. Antiquit. 9. *Abſalon erexerat ſibi in valle regis columnam marmoream cum inſcriptione, duobus ſtadiis à Jeroſolymis diſſitam, quam voluit vocari manum Abſalonis*. Eſa. 22. v. 18. *Ad terram latam* יָדַיִם *manibus*: ſpacioſam. Pſalm. 104. *Hoc mare magnum & latum* יָדַיִם, Targ. תְּחוּמִין *terminis*. Lxx. χερσὶν. ¶ 6. יָד *manus*, pro *latere, extremitate, ripa*. Inde אֶל־יַד, & עַל־יַד, & לְיַד *juxta manum*. h. e. ad latus, de eo quod alicui ad manum, ad latus, ſeu vicinum eſt. Pſalm. 140. *expanderunt rete* לְיַד, Targum לְסִטַר *ad latus viæ*: juxta viam. Job. 1. v. 14. *& aſinæ paſcebantur* עַל יְדֵיהֶם *juxta manus ipſorum*. Targ. עַל סִטְרֵיהוֹן *juxta latera ipſorum*. Lxx. ἐχόμεναι ὠτῶν *propinquæ illis*. Joſ. 15. *Omnes quæ ſunt* עַל־יַד *juxta manum Aſdod*. Lxx. πλησίον ἐσδὼδ *prope Eſdod*. Prov. 8. לְיַד *ad manum portarum*. Targum וְעַל *& juxta portas*. Lxx. περὶ *juxta*. 1. Sam. 19. v. 3. *& ego egrediar & ſtabo* לְיַד *ad manum patris mei*. Targum לְוָת *apud patrem meum*. 2. Sam. 14. v. 30. *videte partem Joab*, אֶל יָדִי, Targum דְּסַמִיכָא לְדִילִי *quæ vicina eſt meæ*. 1. Paral. 18. v. ult. *& filij David primi erant* לְיַד הַמֶּלֶךְ *ad manum regis*: primi circum latus regis. Exod. 2. *& ancillæ ejus ibant* עַל־יַד הַיְאֹר, Targum עַל כֵּיף נַהֲרָא *juxta littus fluminis*. Deut. 2. v. 37. *Omnis* יַד *manus fluminis Jabboc*. Targum כֵּיף *littus*. Syr. Matthæi 4. עַל־יַד יַמָּא *juxta mare*. Luc. 18. *ſedens* עַל־יַד *juxta viam*. 1. Sam. 4. v. 18. בְּעַר־יַד *ad manum portæ*: juxta portam. Targum עַל כְּבֵשׁ אוּרַח *uſq; ſemitam viæ portæ*. Et v. 13. יַד, Targum עַל כְּבֵשׁ *juxta ſemitam viæ ſpeculatoris*: בְּעַר ſubintellecto. 2. Sam. 15. v. 2. *& ſtabat juxta* יַד *manum viæ portæ*. Targum כְּבֵשׁ *ſemitam*. ¶ Chald. & Rabbin. מִן יָד & מִיָּד *è manu*, ſubitò, ſtatim, è veſtigio; quod manu nihil velocius. Pſal. 59. *Ne interficias eos*. Targum addit, מִיָּד *ſtatim*. Prov. 6. v. 5. *eripe te ſicut dama* מִיָּד *ex manu*: ſtatim.

יְרוֹת *loca, ſpacia, cardines, partes*. 2. Reg. 11. v. 7. *& duæ* יְרוֹת, Targum חֲלָקִין *portiones in vobis*. 2. Sam. 19. *Decem* יְרוֹת, Targ. חֲלָקִין *partes ſunt mihi in rege*. Geneſ. 47. *& quatuor* הֲיָרוֹת, Targ. חֲלָקִין *partes, erunt vobis in ſemen*. Gē. 43. *& auctum fuit donum Benjamin ſupra dona aliorum omnium, quinq;* יְרוֹת, Targ. חֲלָקִין *partibus*.

Lxx.

Lxx. πενταπλασίως *quintupliciter*. Exod. 26. *Domino* יְרוֹת, Targum צִירִין *cardines, erant in tabula una.* Loca, in quibus janua ſtat, dicuntur cardines. 1. Reg. 7. וְיֵרוֹת הָאוֹפַנִּים *& axes rotarum.* 1. Reg. 10. v. 19. וְיֵרוֹת *& manus utring, ad locum ſeſſionis.* fulcra in quibus brachia incumberent: in quibus brachia reclinaret. Targum וְאַשְׁרָתָא *& ſuſtentacula.*

Arab. מזבין ידי *à.*

II. Per metaphoram. Hiphil. הוֹדָה, Chaldaicè אוֹדִי, in Daniele הוֹדָא, Syriacè אֲוֹדִי projecit ſeu emiſit vocem, *liberè faſſus, confeſſus eſt*, vel beneficia accepta, & pro his gratias egit, ac Deum grato animo celebravit, *laudavit*: vel peccata commiſſa, & horum veniam petijt, *deprecatus fuit.* Rabbin. *conceſſit, admiſit argumentum.* ¶ Conſtruitur autem, 1. cum אֶת accuſat. Geneſ. 29. *peperit filiũ, dicens: nunc* אוֹדֶה אֶת-יְהוָה, Targum אוֹדֵי קֳדָם יְיָ *celebrabo Dominum; ideoq; vocavit nomen ejus* יְהוּדָה *Juda.* Gen. 49. יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ, Targum בָּךְ יוֹדוּן *Juda tu, celebrabunt te fratres tui:* laudabunt, quod ſis regno dignus. Separatum אַתָּה, per ſequens affixum ad certum caſum reſtringitur. ¶ 2. cum ל. Pſal. 118. v. 1. הוֹדוּ לַיהוָה *confitemini Domino.* Targum שַׁבְּחוּ קֳדָם יְיָ *laudate coram Domino:* laudes dicite. Pſalm. 6. *In inferno quis* יוֹדֶה-לָּךְ *confitebitur tibi?* laudes dicet. Pſalm. 32. v. 5. אוֹדֶה *confitebor ſuper transgreſſionibus meis* לַיהוָה *Domino:* petam ab ipſo veniam. ſequitur: *& tu remiſiſti iniquitatem peccati mei.* ¶ 3. abſolutè. Proverb. 28. מְכַסֶּה *tegens transgreſſiones ſuas, non proſper erit:* וּמוֹדֶה *ſed confitens & deſerens, miſericordiam conſequetur.* Qui peccata confitetur, eorum petit veniam. Chald. Dan. 2. *Tibi Deo patrum meorum* מְהוֹדָא *confiteor ego:* laudo. Syr. Matth. 26. *Accepit calicem* וְאוֹדִי *& gratias egit.* Joh. 1. וַאֲוֹדִי *& confeſſus eſt, & non negavit.* Phil. 2. v. 11. *& omnis lingua* נְוַדֵּא *fateatur.* 2. Corinth. 1. v. 11. נְוַדּוּן *gratias agant ei pro vobis.* Rom. 10. v. 9. תְּוַדֵּא *confitearis ore tuo.* Hithpael הִתְוַדָּה *confeſſus fuit.* Levit. 16. וְהִתְוַדָּה, Targ. וְיוֹדֵי *& confitebitur ſuper eo omnes iniquitates filiorum Iſrael.*

Nom. תּוֹדָה, Chald. תּוֹדָא, Syriacè תּוּדִיתָא, & אוֹדָה, & אוֹדָאָה, & אוֹדָאוּת, & מוֹדְיָא *confeſſio, gratiarum actio, gratitudo, celebratio, laus,* qua Dei bonitas & miſericordia effertur: Pl. תּוֹדוֹת, Chald. תּוֹדִין & תּוֹדִין *confeſſiones, gratiarum actiones, celebrationes, laudes.* Joſ. 7. *Da obſecro gloriam Domino Deo Iſrael, & da illi* תּוֹדָה *confeſſionem*: laudem. Pſalm. 26. *Ad prædicandum voce* תּוֹדָה *confeſſionis.* Qui gratias agent Deo pro beneficijs ab ipſo acceptis. ¶ Deinde תּוֹדָה *ſacrificium confeſſionis:* ſacrificium, quod homo offert ad declarandam ſuam erga Deum gratitudinem, pro liberatione ex periculo aliquo, aut beneficijs ab eo acceptis. Levit. 9. v. 12. *ſi propter* תּוֹדָה, Targum תּוֹדְתָא *confeſſionem obtulerit illud, & offeret propter* זִבַח הַתּוֹדָה *ſacrificium confeſſionis, placentas azymas perfuſas oleo, & cruſtulas unctas oleo,* &c. Amos 4. v. 5. *& ſuffite* (ſacrificate) *de fermentato* תּוֹדָה *confeſſionem.* Lxx. νόμον *legem.* legerunt תּוֹרָה, ob literarum ר׳ ד׳ ſimilitudinem. Pſalm. 56. *perſolvam* תּוֹדוֹת *confeſſiones tibi.* Targum קֻרְבָּנֵי תּוֹדָן *oblationes confeſſionum.* ſequitur: *Quia eripuiſti animam meam ex morte:* ſacrificia εὐχαριστικὰ. Sed Nehem. 12. *& collocabam duas* תּוֹדוֹת *laudationes magnas.* Ibidem. *Et ſtabant duæ* הַתּוֹדוֹת *laudationes illæ in domo Domini.* duo chori laudantium Dominum, & dicentium canticum gratiarum actionis.

Rabb. וִדּוּי *confeſſio.* הֲיָדוֹת *confeſſio, laudatio, celebratio.*

Propr. יְהוּדָה *Juda*, filius Jacobi, dictus à gratiarum actione, & celebratione Dei. Geneſ. 29. *Mater ejus dicebat,* אוֹדֶה *celebrabo Dominum, ideoq; appellabat eum* יְהוּדָה *Juda.* Ac in hujus nominis formatione ה character tertiæ conjugationis retinetur, & abundat: ſicut in futuro, Nehem. 11. יְהוֹדֶה *confitebitur ad orationem.* & Pſalm. 45. *propterea populi* יְהוֹדוּךָ *celebrabunt te.* Ad hoc יְהוּדָה *Juda*, & בֵּית יְהוּדָה *domus Juda*, & בְּנֵי יְהוּדָה *filij Juda*, dicta fuit tribus ab ipſo orta; ut, Judic. 1. v. 2. *Jehuda aſcendat.* Super hanc poſt mortem Saulis David unctus fuit in regem, & dicta *regnum Judæ*: reliquę verò undecim tribus, quæ ceſſerunt Isboſeth filio Saulis, nomen יִשְׂרָאֵל *Iſrael*, & בֵּית יִשְׂרָאֵל *domus Iſrael*, retinuerunt. 2. Sam. 2. & 1. Reg. 11. ſed regnavit duos tantum annos: quibus finitis univerſum regnũ fuit Davidis, & *Juda* dictum. Poſtea Salomone mortuo, ad hujus filium Roboam ſe contulerunt duæ tribus Juda & Benjamin (in qua ſita erat Jeruſalem) quæ conjunctæ tanquã una, dictæ fuerunt *Juda.* Reliquæ decem tribus deficientes ad Jeroboã, dictæ fuerunt *Iſrael.* Tandem cum decem tribus in Babyloniam abductæ eſſent, & regnum domus Juda remaneret, totus populus, & tota terra duodecim tribuũ, dicta fuit *Juda.* Inde יְהוּדִי, Chald. יְהוּדַי, Arabic. יְהוּדִי jahudi *Judæus*: Plur. יְהוּדִים, Chal. יְהוּדָאִין, Arab. יהוד jahud *Judæi.* Foem. יְהוּדִית, Chald. יְהוּדָאִית, Arab. יהודיה jahudia *Judæa*, & *judaicè.* Eſther. 2. de Mardochæo: *vir* יְהוּדִי *Judæus.* Qui erat de tribu Benjamin.

Eſther. 3.

Esther. 3. *& quærebat Haman delere omnes* A *Judæos.* 2. Reg. 18. & Esa. 36. *Ne loquaris nobiscum* יְהוּדִית *judaicè*: ea lingua, quę tum in Judæa erat vernacula. Hæc autem erat lingua Chaldaica seu Syriaca: quæ Nehemiæ, & postea Christi & Apostolorum ætate Judęis erat vernacula, sed impurior & mista. Unde & in Evangelistis per Hebræam, Syriaca intelligitur lingua. Joh. 19. v. 13, & 17. Et Act. 1. *Lingua eorum, Hakeldama.* Erat idioma urbis Hierosolymæ Syriacum.

Inde VErbum HIT Hpael הִתְיַהֵד *judaizavit*, Judæorum mores seu ritus imitatus B & amplexus fuit: ut ex י Heemāthi fiat radicale. Esther. 8. *& multi ex populis terræ* מִתְיַהֲדִים *judaizabant.* Targum מִתְיַהֲדִין *fiebant proselyti.* LXX. ἐφοβοῦντο καὶ ἰουδαΐζοντο *circumcidebantur & judaizabant.* ☞ Syr. יְהוּדָיוּת *Judaismus.*

Rabb. יְהוּדָא גְּלִילָיָא *Juda Galilæus*: qui Galilæam depopulatus est, filius Ezechię latronis. Joseph. antiq. lib. 17. cap. 15. *Post natum Christum anno* 11. *vociferabatur, impium esse servire Romanis, & eisdem tributa pendere: quem multi secuti sunt rebelles.* Act. 5. v. 37.

וירוי, lege וְדוּי, *confessio peccatorum.* ☞ וראי, lege וַדַּי, *confessum, manifestum, certum.*

בוראי, lege בְּוַדַּי, *in confesso est, certum est, constat.*

Masoritæ וַדַּי vocant nomen divinum אֲדֹנָי, ita lectum, ut scribitur: quia manifestum est, Deum esse omnium dominum. ☞ מוֹדִיוֹת *modia.*

III. Syr. per prothesin, שְׁוַד, Arab. אוד avadi: D Pass. אִשְׁתַּוַּדִי *pollicitus fuit, promisit, pepigit, convenit, desponsatus fuit.* Act. 13. v. 23. דְאִשְׁתַּוַּדִי *quod pollicitus fuerat.*

Nom. שְׁוַדְיָא & שְׁוַדְיָא *promissio, pactum, conventio.*

IV. Arab. וַדִּי vaddi *reddidit, restituit, pendit, rependit, solvit, persolvit,* satisfecit pro debito: *luit,* persolvit pœnam: de pecunia, *libravit, appendit.* Matth. 5. v. 26. חתי תודי אחר פלס עליך *donec persolvas ultimum quadrantem, quem debes.* Matth. 17. v. 24. מעלמכם מא יודי אלמעורם *præceptor vester non persolvet tributū:* vectigal. Joh. 2. פַּוְרוּא *& attulerunt architriclino.* תְּוַדֵּי *reddes.* E

Nom. תודיה taudia *pensio, tributum, vectigal.*

Hiphil. אודי audi *duxit, adduxit, attulit.* Mat. 22. אודוני *adducite mihi numisma.* Rom. 7. *Intellectus carnis* תודי *ducit ad mortem.* Psal. 9. יודי *ducantur peccatores in infernum.* ☞ מודי *adducens.*

ואד vid, & וארי *torrens, flumen*: אודיה audia *flumina, valles, torrentes.* וארי אדן *fluvius Jordanis.* ואד אלכביר vad alcibir *flumen magnum.* וארי נהנם *Vallis Gehinnam.* ☞ וארי vidi *dicta.*

V. ודי *dilexit, amavit.* 1. Joh. 3. v. 11. *ut* נודי *diligamus alij alios.*

Nom. וד, & ודא, & מַוַדָּה mavêde, & תודה tauda *charitas, amicitia, desiderium, confœderatio.* 1. Pet. 4. vers. 8. אַלְמַוַדָּה תְּעַטֵּי כְּתֹרָה אל חטאיא *charitas operiet multitudinem peccatorū.* מודה אלאחוה *charitas fraterna.* מודינא *charitas nostra.*

VI. Arab. cum ד punctato, וּדִי *nocuit.* Marc. 16. v. 18. ולא תוריהם *& non nocebit eis.* יודי *nocebit*: in Avicen.

יָדַע tria significata habet. I. יַדַּע, Chal. יְדַע, Syr. יַדַּע *scivit, rescivit, novit, cognovit, agnovit, didicit, intellexit, sensit, expertus, certus, peritus fuit, probavit, approbavit, favit, fovit, inspexit, misertus fuit, honoravit, curavit, amavit, benefecit.* Nam verba sensuum apud Hebræos & affectus comprehendunt. Notitiam sequitur affectus. Genes. 3. *Quia* יוֹדֵעַ *novit Deus, quòd, quo die comederitis inde, aperientur oculi vestri.* Targum גְּלֵי קֳדָם יְיָ *manifestum est coram Domino.* Genes. 15. *Domine Deus, in quo* אֵדַע, Targum אֲדַע *sciam, quod possessurus sim eam?* Psalm. 35. *eveniet ipsi interitus, non* יַדַּע, Targum יִתְחַכַּם *cognoscet*: sentiet. Psal. 147. v. 19. *& judicia sua non* יְדָעוּם, Targ. תּוֹדַעְנִין *nota fecit illis*: transitivè. Gen. 18. v. 19. *Quia* יְדַעְתִּיו *novi illum*: amo ipsum. Amos 3. v. 2. *Tantum vos* יְדַעְתִּי *cognovi ex omnibus familiis terræ.* Targum בְּכוֹן אִתְרְעִיתִי *in vobis beneplacitum habui*: vobis faveo. Cant. 6. v. 11. *Non* יְדַעְתִּי *cognovi*: sensi, expertus sum. Hos. 6. v. 3. וְנֵדְעָה *& cognoscemus, & sectabimur cognoscere Dominum.* Deut. 2. v. 7. יָדַע *novit ambulationem*, seu *iter tuum in deserto isto magno.* Targum סַפֵּק לָךְ צוֹרְכָךְ *sufficienter dedit tibi necessitatem tuam, cum perambulares per desertum istud.* Hos. 13. יְדַעְתִּיךְ *novi te in deserto.* Targ. סַפֵּקְתִּי צוֹרְכֵיהוֹן *suppeditavi necessaria ipsorum.* Nah. 1. v. 7. וְיוֹדֵעַ *& cognoscens sperantes in eo*: curans, fovens. Exod. 1. *Qui non* יָדַע *novit Josephum.* Targ. מְקַיֵּם גְּזֵרַת יוֹסֵף *confirmabat decretum Josephi.* Exod. 2. *& vidit Deus filios Israel:* וַיֵּדַע *& cognovit Deus.* Targum, *& revelata fuit coram Domino servitus filiorum Israel:* וַאֲמַר בְּמֵימְרֵהּ לְמִפְרְקְהוֹן *& dicebat in verbo suo liberare eos Dominus.* Vulg. *& liberavit eos.* Ezech. 38. v. 14. *Cum habitabit populus meus securè,* תֵּדַע *cognosces.* Targ. תֵּדַע פּוּרְעָנוּת גְּבוּרְתִּי *cognosces ultionem fortitudinis meæ.* Gen. 39. v. 6. *Nec* יָדַע *cognoscebat cum eo quicquam, nisi cibum, quē ipse comedebat.* Nihil cum ipso curabat, nisi cibum, quo vescebatur, ne fortè hunc attingeret

Jose-

Joſephus. non enim poterant Ægyptij A cum Hebræis edere; aut cibum ab his contactum ſumere. Al. *Non conſultabat Joſephus cum domino ſuo ulla de re, niſi de cibo.* ſequitur: v. 8. *ecce Dominus meus non* יָדַע *cognoſcit mecum quid in domo, & omnia quæ habet, dedit in manum meam:* nullam curā mecum communem habet ullius rei, omnia mihi commiſit. Item v. 9. *Nec prohibuit à me quicquam,* &c. Syriac. Johan. 1. *Mundus non* יְדָעָה *cognovit eum.* ¶ Uſurpatur etiam de *concubitu.* Gen. 4. v. 1. *& homo* יָדַע, Targum יְדַע *cognoſcebat Evam uxorem ſuam:* experiebatur: rem cum illa habebat. Gene. B ſ. 19. v. 8. *Quæ non* יָדְעוּ *cognoverunt virum.* Targum. Jeroſol. חַמִּימוּ תִּשְׁמִישׁ *cognoverunt concubitum viri.* Ibidem v. 5. וְנֵדָעָה *ut cognoſcamus eos.* LXX. καὶ συγγενώμεθα αὐτοῖς *& coëamus cum illis.* Epiſt. Jud. v. 7. *carnem alienam ſectatæ:* de Sodomitis. Jud. 19. v. 22. וְנֵדָעֵנּוּ *ut cognoſcamus eum.* Ibid. v. 25. וַיֵּדָעוּ *& cognoverunt eam.* ſic, Plut. in Alexand. *Neq; aliam* ἔγνω *cognoſcebat mulierem.* Et Horat. *Ignara mariti.* Et Luc. 1. *virum non cognoſco.* Explicatur, Num. 31. v. 17. *& omnem mulierem* C יוֹדַעַת *noſcentem virum, concubitu maſculi, occidite.* ﷺ Arab. ودع vada *peperit.* ﷺ ودع vada *partus.* Niphal. נוֹדַע, Chald. אִתְיְדַע, Syr. אִתִּידַע & אִתִּידַע *notus factus eſt, innotuit.* Gen. 41. v. 21. *& non* נוֹדַע, Targum אִתְיְדַע *cognitum fuit quod ingreſſæ eſſent medium ipſarum.* Syr. Johan. 1. v. 31. דְנִתִּידַע *ut innoteſcat Iſraeli.* Piel יָדַע, & Hiphil. הוֹדִיעַ, Chald. אוֹדַע & הוֹדַע, Syriac. אוֹדַע, & per protheſin, שׁוֹדַע *notum fecit, notificavit, ſignificavit, indicavit, certiorem fecit, expoſuit, oſtendit, monſtravit.* Pſal. D 55. v. 14. *& notus meus:* cui omnia arcana cordis mei nota feci: qui novit omnia occulta mea. Exod. 18. v. 20. וְהוֹדַעְתָּ, Targum וְתְהוֹדַע *& oſtendis eis viam in qua ambulent.* 1. Sam. 21. v. 3. *& pueros* יְדַעְתִּי *certiores feci de loco.* pro, יְדַעְתִּי: Piel. Targum שְׁלַחֵת קֳדָמַי *miſi ante me ad locum.* Chald. Dan. 2. v. 13, *Tunc rem* הוֹדַע *indicavit Arioch Danieli.* Ibidem. *verbum regis* הוֹדַעְתָּנָא *notum feciſti nobis.* Syr. Johan. 2. וְאוֹדַע *& oſtendit gloriam* E *ſuam.* Johan. 15. *Omne quod audivi ex patre meo ſignificavi vobis.* Hophal. הוֹדַע, pro הוֹדַע, *manifeſtatus fuit.* Levit. 4. v. 23. Hithpael הִתְוַדַּע, Syriacè אִתְיַדַּע & אִתְתַּוְדַּע *ſeſe indicavit, cognitus fuit.* Gen. 45. v. 1. בְּהִתְוַדַּע, Targum בַּר אִתְיְדַע *cum indicaret ſe Joſeph fratribus ſuis.* Syr. Rom. 3. v. 20. *per legem* אִתִּידַע *cognitum fuit peccatum.* Syriacè אִשְׁתְּוַדַּע *reſcivit, cognovit.* Mat. 14. וְאִשְׁתְּוַדְּעוּהִי *& cognoverunt eum viri loci iſtius.*

Nom. יָדוּעַ, Chald. יְדִיעַ, Syriacè יְדִיעָא *experitus, peritus, certus, gnarus, inſignis, notorius.* Eſa. 53. v. 3. וִידוּעַ חֳלִי *& expertum infirmitatem:* verſatum in morbis.

דַּע, Foemin. דַּעַת, & דְּעָה, & דַּעַת, Chald. דְּעָא *ſcientia, cognitio, peritia, notitia, ſententia, opinio, conſilium, mens, ratio, ingenium:* Plur. דֵּעִים, Foemin. דְּעוֹת *ſcientiæ, opiniones, ſententiæ, rationes,* &c. Hoſ. 4. *Non eſt* דַּעַת *ſcientia Dei.* Targum דְּמְהַלְּכִין בִּדְחַלְתָּא דַיְיָ *ambulantes in timore Domini.* Exod. 2. לָדַעַת *ad cognoſcendum:* nomen loco infinitivi. Rabbinicè לפי דעת קצת *juxta opinionem quorundam.*

מוֹדָע γνωστὸς *cognatus,* quod cognatus alicujus facilè ab ipſo agnoſcatur; *propinquus.* Ruth. 1. v. 23. *& ipſi Nahomi erat* מוֹדָע לְאִשָּׁה *cognatus mariti ejus.*

מַדָּעַת *cognatio.* Ruth. 3. v. 2. *Annon Boaz* מַדָּעַתְנוּ, pro מִמּוֹדָעַתֵּנוּ *ex cognatione noſtra?* ellipſis præpoſitionis. Dicitur a. מוֹדָעַת *cognatio,* quia inter cognatos magna eſt notitia.

מַדּוּעַ *quare?* cur?

Chald. מְדַעַם & מֶדַּעַם, Syr. מִדֵּם *quicquam, aliquid.* Geneſ. 22. *Ne facias et* מְאוּמָה, Targ. מְדַעַם *quicquam.* Gen. 19. *& viris illis ne facias* דָּבָר, Targ. מְדַעַם *aliquid.*

יִדְּעֹנִי γνωστὴς *gnoſtes;* ſpiritus aut homo, qui multa novit & prædicit: Plur. יִדְּעֹנִים *gnoſtæ.* Levit. 20. v. 27. *Pytho, aut* יִדְּעֹנִי, Targ. זְכוּרוֹ *gnoſtes.* ﷺ Rabb. יְדִיעִי *ſcientialis.*

Chald. אִשְׁתְּמוֹדַע & שְׁמַדַּע *cognovit, agnovit.* Gen. 27. *Nec* הִכִּירוֹ, Targum אִשְׁתְּמוֹדְעֵהּ *agnovit eum.* ﷺ אִשְׁתְּמוֹדָעוּת *agnitio.*

Rabbin. יְדִיעָה, Chaldaicè יְדִיעָא, Syriacè יְדִיעוּת & אִשְׁתַּוְדְּעָנוּת *notitia, agnitio, cognitio.*

Syr. יְדוּעָתִי *cognitione* aut *intelligentia præditus.* ﷺ מִתְיַדַּעְנִירָא *intelligibile.* ﷺ יְדַעְאִית *nominatim, ſcilicet.*

II. יָדַע *cæcidit, corrupit, perdidit.* Jud. 8. v. 16. *& ſcorpiones* וַיֵּדַע *& notificavit* ſeu *caſtigavit in eis viros Syccoth.* Targum וְגַרַר עֲלֵיהוֹן *& traxit ſuper illis viros Syccoth.* LXX. κατέξανεν *contrivit.* legerunt וַיֵּרַע, ob literarum ד ר ſimilitudinem. Ezech. 19. v. 7. וַיֵּדַע *& deſtruxit palatia ipſorum.* Sic, Proverb. 10. verſ. 9. &, 14. v. 34. Eſa. 53. v. 3. Jerem. 31. v. 14. Græci quoque καταγινώσκω uſurpant pro *condemno, mulcto.*

III. Arab. وَدَعَ vada: Hiphil. אַוְדַּע auda *commendavit, fidecommiſit, depoſuit, deduxit.* Actor. 27. v. 13. וְאוֹדְעוּהִם *& commendârunt eos Domino.* Actor. 38. v. 22. יוֹדְעוּנָה *deduxerunt eum ad navim.* Paſſ. אִתְוַדַּע atvada, & אִסְתַּוְדַּע aſtauda *commendatus, depoſitus, ſubjectus fuit, obedivit.* Luc. 12. verſ. 48. וְאִלֵּדִי אִסְתַּוְדַּע *& quæ commendata eſt multùm* Johan. 14. *Pacem* אַסְתַּוְדַּעְכוֹן *commendo vobis:* relinquo.

linquo. Act. 29. v. 5. *Cum* אסחורע *commendatus fuisset Deo.*

NOM. וַדִיעַ vadia *commendatio, depositum, obedientia, mansuetudo:* PLUR. וַדִיעָה vadie *deposita.*

מַוּדוּעַ maudo *commendatus.*

מְחַוּדַע mutavadi *obediens.* עֵיר מְחַוּדַע gair mutavadi *inobediens.*

חוּדע tavada *obedientia.* אִסְתַּוּדַע istauda *depositio.*

יִדְף. Arab. וַדָפַה vadâfa *funda:* PLUR. וַדַף vadaf *fundæ.*

וַדָאף vaddaf *funditor:* PLUR. וַדָאפִין vaddafin *funditores.*

וַדִיף vadif *lex, commissio, exercitium, negocium, occupatio:* PLUR. וַדָאיף vaddaif *leges.*

יִדַק duo significata habet. I. Chal. יְדַק: HIPH. אוּדַק, idem quod דוּק, *inspexit, consideravit, intentus fuit, attendit.* Psal. 33. *Dominus ex cœlis* הִשְׁקִיף, Targ. אוּדַק *prospexit*: attendit.

II. Arab. וַדַק vadaq *pinguedo* liquida, fluida, *adeps, crassities:* PLUR. אַוְדַאק audaq *pinguedines.*

מוּדַק muedeq *saginatus, pinguis.*

אַלְוַדַקָה alvadaqua *eminentia:* in Avicen.

יהה. יָהָה idem quod הָיָה. Inde nomen duarũ literarum יָהּ, idem quod יְהוָה: tertiâ abjectâ secunda mappicatur. In nominibus proprijs, ut עֹבַדְיָה *Obadias*; quibusdã videtur esse יָהּ *Dominus.* Sed primò mappic caret: deinde pro eo הו usurpatur: ut, חִזְקִיָה & חִזְקִיָהו, est igitur syllaba adjectitia. sic, עֻזִיָה & עֻזִיָהו, &c.

יהא. Arab. יהאי & יהא *magnificentia.*

יהב. יָהַב, Chald. יְהַב, Syr. יְהַב, Arabicè וַהַב vahab *dedit.* Imperativus est הַב *da*, cum ה paragogico הַבָה; in pausa, ut & extra pausã, ob literam gutturalem dilatandam, הָבָה. Gen. 29. v. 21. *& dixit Jacob ad Laban* הָבָה, Targum הַב *da uxorem meam.* Gen. 30. הָבָה, Targum הַב *da mihi liberos.* Genes. 38. v. 16. הָבָה *da quæsò, ingrediar ad te:* cõcede ut. LXX. ἔασόν με *sine me ingredi ad te.* Ruth. 3. v. 15. הָבִי *da linteum, quod est supra te.* Gen. 47. הָבוּ *date pecora vestra.* pro הַבוּ. Jud. 20. v. 7. הָבוּ לָכֶם דָּבָר וְעֵצָה *date vobis sermonem & consilium.* Prov. 30. v. 15. *Sanguisugæ duæ sunt filiæ* הַב הַב *da, da.* geminatio aviditatem indicat. LXX. ἀγαπήσει ἀγαπώμενα *diliget dilecta.* acceperunt pro אָהַב *dilexit.* Gen. 11. הָבָה *da, lateri sabimus lateres.* Targ. הָבוּ *date.* LXX. δεῦτε *venite.* Ibid. v. 4. הָבָה, Targ. הַב *da, ædificabimus nobis urbẽ.* usurpatur pro hortantis adverbio, sicut Latinis, *age, agite.* Aut *date consilium & auxilium.* Cõstruitur cum fœminino ac plurali, etiamsi sit masculinũ singulare cum ה paragogico. Hos. 4. v. 18. אָהֲבוּ הָבוּ *dilexerunt afferte ignominiam protectores ejus*: amarunt semper dicere; date nobis munus, quod est ignominiosum ipsis. pro הָבוּ, per camez. Chald. Gen. 25. נְתַן, Targ. יְהַב *dedit Abraham munera.* Gen. 1. *ecce* נָתַתִי, Targum יְהַבִת *dedi vobis omnem herbam.* Genes. 3. וְתִתֵּן, Targ. וְיְהַבַת *& dabat etiã marito suo.* Ibidem. *Mulier* אֲשֶׁר נָתַתָּה, Targ. דִיְהַבְתְּ *quam dedisti mecum, illa* נְתָנָה, Targ. יְהַבַת *dedit mihi.* Syriacè Matth. 13. *Vobis* יְהִיב *datum est nosse mysteria.* Arab. Psalm. 18. *Qui* והב *dedit mihi vindictas.* Psalm. 30. וַהַבְתָּ *dedisti decoro meo virtutem.* Act. 48. v. 24. *Omnes* וַהַבְהֹם *donavit eos tibi Deus.* Luc. 7. ووהב אַלַנטַר לעמיאן כתירין *& dedit visum cæcis multis.* Actor. 5. v. 15. *ut* יוהב *daretur vobis.* Alc. 29. לְאַהַבְלַךְ עֻלַאם זַכְיָא *ut dem tibi puerum scitum.* NIPHAL. Chal. אִתְיְהַב, Syr. אִתְיְהַב & אִתְיַהַב *datus fuit.* Chal. Jos. 24. v. 33. *quæ* נְתַן, Targum אִתְיְהַבַת *data est ipsi.* Dan. 4. *Cor bestiæ* יִתְיְהַב *dabitur ei.* Syr. Joh. 1. *Lex per Mosen* אִתְיְהַב *data fuit.* Rõ. 12. דְאִתְיְהַבַת *quæ data est mihi.*

NOM. יְהַב, Chald. מוֹהֲבִירוּ, Syr. מוֹהַב & מַוְהַב, Arab. מַוְהַבַה *donum*, quodcunq; sibi dari aut donari homo expetit, *donatio:* PL. Chald. מוֹהֲבָן, Arab. מַואהב *dona, munera.* Ps. 55. v. 23. *Projice super Dominum* יְהַבְךָ *donũ tuum:* quicquid tibi dari donarive expetis. Targ. סִבְרָךְ *spem tuam.* LXX. μεριμναῖ σε *curam tuam.* Hebræi exponunt טְעוּנְךָ *onus tuum.*

Syr. יְהוּב, Arab. וַהַאב vahhab *dator.*

יְהִיב *datus, donatus, præditus.*

Arab. הִבַה hiba *dos:* PLURAL. הִבָאת hibat *dotes.*

הַבָהִבִים *dona, munera.* Oseæ 8. *Sacrificia* הַבְהֲבַי, Targ. דִי מְגַבְּנִין מִן אוּנֵס *quæ collecta sunt ex injuria.* LXX. ἠγαπημένα *dilecta.* acceperunt pro אָהַב *dilexit.*

יהג. Inde Arab. וַהאג *splendidus.*

יהד. Arab. והד: FOEM. והדה *vallis:* PLURAL. והאר *valles.*

יְהוּד, in יָדָה vide.

יהם. Arab. וַהַם vaham: PASS. אַתְוַהַם atvaham *cogitavit, existimavit.* 2. Corinth. 11. v. 23. *si* יְתְוַהַם *cogitabit de me ullus.* יוהם *existimabit*: in Avicenna.

וַהַם *cogitatio, existimatio:* PLUR. אַוְהַאם *cogitationes.*

וַהְמִיָה *imaginarius:* PLUR. וַהְמִיָה *imaginarij.*

יהן. Arabicè יוהן *lædet*: in Avicen. אוֹהַן *debilitavit*: in eodem. Psalm. 6. *ossa mea* והנת *contusa sunt*: debilitata.

והן *infirmitas, torsio, contusio, læsio.* Alc. 29. *Quia* אֲנִי וַהַן אַלְעַטְם *infirmus ossibus.*

יהק. Arab. אוהק *impulit.* 1. Corinth. 8. v. 11. *Non* A
לאוהקכם *ut impellam vos in laqueum.*

יהר. יָהִיר, Chaldaicè יְהִיר *superbus, arrogans, temerarius*; qui sciens ex superbia malè agit: Plur. Chald. יְהִירִין *superbi.* Hab. 2. v. 5. *vir* יָהִיר *superbus.*

Rabb. יְהַר *superbivit.* יוֹהַר *superbia.* יָהַר *rubinus*: Plur. יוֹהֲרִין *rubini.*

יום. יוֹם, Syr. יום. Arab. יום jaum *dies*: Plur. יָמִים: Fœmin. יָמוֹת, Chaldaic. יוֹמִין & יוֹמִין & יָמִין, Syr. יַוְמִין & יַוְמָן, Arab. איאם aiim: Duale יוֹמַיִם, Arab. יומין & יומאן jauman *dies.* Significat autem, 1. *diem naturalem.* Esther. 4. B
v. 16. *Nec edant, nec bibant tribus* יָמִים *diebus*: nocte & die. Genes. 8. *& fuit à fine quadraginta* יוֹם, Targum יוֹמִין *dierum.* Amos 4. v. 4. *Afferte manè hostias vestras, & post tres* יָמִים, Targum יוֹמִין *dies decimas vestras.* Non, ut alij volunt, post triennium: sicut Deut. 14. v. 18. præcipitur. Nū. 9. v. 22. *Aut* יָמִים, Targum תְּרֵין יוֹמִין *biduum, aut mensem, aut* יָמִים *dies.* Targum עִדָּן בְּעִדָּן *tempus in tempore.* ¶ 2. *diem artificialem*, ubi nomen noctis subjungitur. Gen. 1. *Luminare majus in dominium* C
הַיּוֹם *diei, & luminare minus in dominiū* הַלַּיְלָה *noctis.* ¶ 3. *diem magnum* seu longum, vel circulum dierum, *annum*, qui diebus integris constat apud Judæos: quando videlicet יָמִים *dies* sine numero ponitur. Jud. 7. *Dabo tibi decem argenteos* לַיָּמִים *in dies*: in annum. Jud. 11. *Factum est* מִיָּמִים *post dies*: post annum. Gen. 24. v. 55. *Maneat puella nobiscum* יָמִים אוֹ עָשׂוֹר *dies*, (h. e. annum) *aut decem menses.* Genes. 4. v. 3. *& factum est à fine* D
יָמִים, Targum יוֹמִין *dierum*: post finē anni: finito anno. Post collectas fruges antiquitus sacrificabant. Arist. ad Nicomachum, lib. 8. *& qui sacrificia faciunt, circa eas conventus, honores diis exhibent: & sibi ipsis cum voluptate requiem comparant.* Prisca enim sacrificia & conventus videntur post fructuum collectiones, quasi primitiæ quædam, fieri consueviſſe. In his enim maximè temporibus ocio vacabant. vide אָסַף. 1. Sam. 1. v. 3. מִיָּמִים יָמִימָה *de anno in annum.* E
sequitur, v. 7. שָׁנָה בְּשָׁנָה *quotannis.* Jud. 19. v. 2. *& fuit ibi* יָמִים אַרְבָּעָה חֳדָשִׁים *annum* (&) *quatuor menses.* Per ellipsin &: sicut, 1. Samuel. 17. v. 7. *& fuit numerus* הַיָּמִים *dierum, quibus habitavit David in agro Philisthæorum* יָמִים וְאַרְבָּעָה חֳדָשִׁים. Genes. 24. v. 1. *& Abraham senuit* (&) *venit* בַּיָּמִים, Targ. בְּיוֹמִין *in dies*: annosus fuit. Levit. 25. v. 29. יָמִים *dies erit redemptio ejus*: annus. Targ. עִדָּן בְּעִדָּן *tempus in tempore.* sequitur, v. 30. *& si non redimetur, quoad impleatur ipsi* שָׁנָה *annus integer.* Exod. 13. מִיָּמִים יָמִימָה *à diebus in dies*: ab anno in annum, quotannis. Targ. מִזְּמַן לִזְמַן *à tempore in tempus.* ¶ 4. Per synecdochen, *tempus* diebus constans, *tempus certum*: atq; id præcipuè cum de futuro agitur. Esa. 4. v. 1. בַּיּוֹם *in die isto.* Targum בְּעִדָּנָא *in tempore.* Gen. 26. *Quæ fuit* בִּימֵי אַבְרָהָם *in diebus Abraham.* Lxx. ἐν τῷ χρόνῳ *in tempore.* Esa. 1, v. 1. בִּימֵי עֻזִּיָּהוּ *in diebus uziæ.* Lxx. ἐν βασιλείᾳ *in regno.* Esa. 54. כִּימֵי נֹחַ, Targum כְּיוֹמֵי *sicut dies Noah, istud mihi.* Sic habere quosdam libros, notatur in margine: sed in contextu scribitur, כִּמֵּי נֹחַ *quia aquæ Noæ.* hoc est, aquæ diluvij, quæ tempore Noë venerunt, ex quibus ipse fuit ereptus. Sensus idem. Psalm. 89. כִּימֵי שָׁמַיִם *sicut dies cœli.* Targum כְּיוֹמַיָּא דְּיִקּוּמוּן שְׁמַיָּא *sicut dies quibus subsistent cœli.* Genes. 8. כָּל יְמֵי הָאָרֶץ *omnibus diebus terræ*: quamdiu terra erit. Prov. 9. *Multiplicabis* יָמֶיךָ *dies tuos.* Lxx. πλῆθος χρόνου *multum vives tempus.* Genes. 29. *Impleti sunt* יָמַי *dies mei.* Targum יוֹמֵי פּוּלְחָנִי *dies servitutis meæ.* ¶ 5. *Tempus certum, lætum, triste & adversum.* Psalm. 37. vers. 12. *Cum videbit quod venerit* יוֹמוֹ *dies ejus.* Targ. יוֹמָא דְּחַבְרָה *dies calamitatis ejus.* Esa. 13. v. 22. וְיָמֶיהָ *& dies ejus non prolongabuntur*: dies prosperitatis ejus. præcedit: *Et propinquum est, ut veniat* עִתָּהּ *tempus ejus.* Targum עִדָּן חֲבָרָה *tempus contritionis ejus.* Amos 5. v. 20. יוֹם יְהוָה *dies Domini, est tenebræ & non lux*: dies iræ Domini, quando irascitur & punit peccata. Ezech. 13. v. 5. *ut stent in bello* בְּיוֹם יְהוָה *in die Domini.* Obad. 1. *Non videas* בְּיוֹם *in die fratris tui.* sequitur: *Nec lætaris de filijs Juda in die perditionis eorum.* Psalm. 137. v. 7. *Memento, Domine, filijs Edom* יוֹם *diem Jerusalem.* Targum דְּאַחֲרִיבוּ *quod vastârunt Jerusalem.* ¶ Cum ה emphatico, הַיּוֹם, Chal. יוֹמָא, Syr. יַוְמָא & יַוְמָנָא, Arabicè אליום aliaum *hoc die* aut *tempore, quo die.* Genes. 21. *Non audivi, nisi* הַיּוֹם, Targum יוֹמָאן הָדֵין *hodie.* Exod. 13. הַיּוֹם, Targum יוֹמָא הָדֵין *hodie vos egrediemini ex Aegypto.* Et ה elisо, בַּיּוֹם *hodie*, כַּיּוֹם *juxta hunc diem.* ¶ Cum מ Heemāthi, semper diem artificialem significat: יוֹמָם *interdiu, die, per diem.* Num. 19. *Aut* יוֹמָם וְלַיְלָה, Targum יְמָם וְלֵילֵי *die & nocte.* Psal. 1. *& in lege ejus meditābitur* יוֹמָם וְלַיְלָה *diu noctuq;*: omni tempore, quo ociosus est à negocio & victu, sive dies sit sive nox. continuatio, & perpetuitas significatur. Esther. 4. v. 16. *Nec edant nec bibant tribus diebus,* לַיְלָה וְיוֹם *nocte die q;.* Jud. 6. *Timebat facere* יוֹמָם וַיַּעַשׂ לַיְלָה *interdiu, & faciebat noctu.* Esd. 9. *Non recessit ab eis* בְּיוֹמָם *interdiu.* scribitur יוֹמָם, & legitur בַּיּוֹם: ergo idē significant. ¶ Geminatum

יום יום *die die*; eſt, quolibet die. כָּל יוֹם *quotidie*. Gen. 39. *Cùm ipſa loqueretur ad Joſephum* יום יום *quotidiè*. Eſther. 2. v. 11. וּבְכָל יוֹם וְיוֹם *& in omni die & die Mordochæus ambulabat*: ſingulis diebus. 1. Sam. 18. v. 10. *& David ludebat inſtrumentis* כְּיוֹם בְּיוֹם *ſicut die in die*. Exod. 5. *Perficite opera veſtra* דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ *rem diei in die ſuo*. Lxx. τὰ καθήκοντα καθ' ἡμέραν *pertinentia per diem*.

מִיּוֹם *à die*, ab antiquo. Eſa. 43. *etiam* מִיּוֹם *à die ego ipſe*. Lxx. ἀπ' ἀρχῆς, Hieron. *ab initio*. Ezech. 48. v. ultim. *& nomen urbis* מִיּוֹם *à die, Dominus ibi*: à die quo ædificata fuit, & deinceps. Nahum. 2. מִימֵי הִיא *à diebus ipſa eſt*. pro מִימִים קַדְמֹנִים *à diebus antiquis*: Geneſ. 18. כִּחוֹם הַיּוֹם *cum incaluiſſet dies*. Lxx. μεσημβρίας *in meridie*. Jud. 19. v. 8. עַד נְטוֹת הַיּוֹם *donec inclinaretur dies*. v. 9. רָפָה הַיּוֹם *remiſſa eſt dies ad veſperaſcendum*. v. 10. חָנוֹת הַיּוֹם *demiſſio diei*. v. 11. הַיּוֹם רַד *dies deſcendit*: adveſperaſcit. Geneſ. 2. v. 4. בְּיוֹם עֲשׂוֹת, Targum בְּיוֹמָא דְּעָבַד *in die quo fecit Dominus terram & cœlos*. Ibid. v. 17. בְּיוֹם אֲכָלְךָ, Targum בְּיוֹמָא דְּתֵיכֹל *in die quo comedes ex ea*. Levit. 12. וּבַיּוֹם *& in die octavo, circumcidatur caro præputij ejus*. die igitur, non nocte. Et natus dimidia hora ante ſolis occaſum, circũciditur poſt ſex dies cum dimidio. Quia dies Legis nõ eſt à tẽpore ad tẽpus. Ita intelligendũ, quod Chriſtus tertia die reſurrexit à mortuis. Hoſ. 6. v. 2. *vivificabit nos* מִיָּמַיִם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי *à biduo* (poſt biduum) *in die tertio reſuſcitabit nos*. Targum לְיוֹמֵי נֶחָמְתָא בְּיוֹם אַחְיוֹת מֵיתַיָּא *in die conſolationis, in die vivificationis mortuorum*. Pſalm. 9. v. 12. *Numerare* יָמֵינוּ *dies noſtros*. Lxx. τὴν δεξιάν σου *dextram tuam*. accepit pro יָמִין *dextra*. Gen. 39. v. 11. *& factum eſt* כַּהַיּוֹם *circa diem illum & venit domum*. certis diebus domum veniebat, illarũ uno &c. 1. Sam. 25. v. 8. *Quia juxta* יוֹם טוֹב *diem bonum venimus*. ¶ Rab. יוֹם טוֹב *dies bonus*, ſignificat *quodcunq; feſtum*, prẽter tria; paſcha, pentecoſten, tabernaculorum: *dies convivij & gaudij*. יוֹמִי *diurnus*. Arab. יוֹם אַלְחַמִּיס *dies quintus* ſeptimanæ, dies Jovis. יוֹם לִנְמַעָה *dies congregationis*, dies Veneris, quo conveniunt ad cultum divinum. יוֹם אַלְסַבְּת *dies Sabbathi*: poſtea dies primus, ſecundus, tertius, quartus.

יון. יוֹן *lutum, cœnum, fex*. Pſal. 40. v. 4. *ex luto* הַיְוֹן *cœni*. Pſalm. 69. v. 3. *Immerſus ſum* בִּיוֹן מְצוֹלָה *in lutum profundi*.

יין οἶνος, Æol. Fοῖνος *vinum*. Gen. 9. *& bibit de* הַיַּיִן, Targ. חֲמָרָא *vino*. Zach. 9. *Bibent & tumultuantur* יַיִן כְּמוֹ *ſicut vinum*. Bibent ſanguinem ipſorum, ſicut vinum. Zachar. 10. *Lætum fuit cor eorum* כְּמוֹ יָיִן, Targum כְּשִׁכְרֵי חֲמַר *ſicut bibentes vinum*: potatores vini. Lxx. ὡς ἐν οἴνῳ *ſicut in vino*. Job. 32. v. 19. *venter meus* כְּיַיִן *ſicut vinum*: כְּנֹאד יַיִן. Lxx. ὥσπερ ἀσκὸς γλεύκους *ſicut uter muſti*. Targum הֵיךְ חֲמַר חַדַּת *ſicut vinum novum*. Proverb. 22. *Deriſor* (eſt) הַיַּיִן *vinum*: potator vini. Hab. 2. v. 5. הַיַּיִן *vinum prævaricatur*: bibens vinũ. Targum כְּטָעֵי בְּחַמְרָא *ſicut errans in vino*. Cantic. 2. v. 4. *Introduxit me in domum* הַיַּיִן *vini*: in locum convivij. Deuter. 32. v. 38. *Bibent* יֵין נְסִיכֵם *vinum libaminis ipſorum*. Amos 2. וְיֵין עֲנוּשִׁים *& vinum mulctatorũ bibent*: mulctabunt illos pecunia, & hac vinum ement. Rabb. יֵין נָסָךְ *vinum libaminis*, quod gentes libabant idolis: quod & יֵין גּוֹי *vinum gentis*, & יֵין עֲבוֹדָה זָרָה *vinum idololatriæ*. Hoc bibere Judæis erat vetitum. Et ne ejuſmodi vinum à gentibus propinaretur, ſapientes in univerſum Judæis interdixerunt, ne biberent vinum, quod illæ attigiſſent. Unde & adhuc hodie Judęi non bibunt vinum à Chriſtianis & Mahumedanis acceptum. A Chriſtianis propter miſſam, in qua vini uſurpati reliquiæ ſæpe in dolia refunduntur.

Rab. יֵין אַרוֹם *vinum rubrum*: יֵינוֹת *vina*. יַיְנִי יַיְנִי *vinoſus*.

Propr. יָוָן *Javan*, filius Japheth, quem Poëtæ *Janum* vocant. Gen. 10. *Filij Japheth, Gomer, & Magog, & Madai,* וְיָוָן *& Javan*. Lxx. ἰωυάν: carent enim Græci *v* conſonante.

Inde יָוָן ἰωνία *Ionia, Græcia*. Dan. 8. *Rex* יָוָן *Ioniæ*: Græciæ, Alexander.

יְוָנִי, Chald. יְוָנָי *Græcus*: Plur. יְוָנִים, Chal. יְוָנָאִין *Iones Græci*. Joel. 3. v. 6. *Non dediſtis* לִבְנֵי הַיְוָנִים *filiis Græcorum*: ipſis Græcis Iſraelitarum hoſtibus.

יוז. Arab. וַוַז *vaz anas*: in Avicen. וַוָּה *anſer*: Plur. וַוַ *anſeres*.

יוה. Arabic. חואוי *par, æqualis fuit*. Rom. 8. *Non* חואוי *pares ſunt gloriæ futuræ*. מואוי *par, æqualis*: in Avicen.

יום. יָזַם, idem quod זָמַם, *cogitavit*. Geneſ. 11. *Omne* אֲשֶׁר יָזְמוּ, Targum דְּחַשִּׁיבוּ *quod cogitârunt facere*. Lxx. προθῶνται *aggreſſi ſunt*.

יון duo ſignificata habet. I. יָזַן, idem quod זוּן, *armavit*. Piel. יִזֵּן *idem*. Paul. מְיֻזָּנִים *armati*. Jerem. 5. v. 8. *Equi* מְיֻזָּנִים, Targum מְרַזְּנִין *armati*: duro pene prædíti. Ita legendum eſſe, notatur in margine: ſed in textu ſcribitur מְזֻנִּים *paſti*: à זוּן *pavit*, unde & מָזוֹן *cibus*. Paul Hiphil. Sicut equi quibus datum fuit multum pabuli noctu, & qui ſaturati manè hinniunt.

II. Arab.

II. Arab. וזן vazan *ponderavit*; cum אָזַן convenit. תֵּאוֹנַת *ponderabuntur*: in Avicen. A

וָזַן & תואזן, & מיזין mizin, & מִיזָן *pondus, libra.*

וָזַן *ponderans, ponderator.* ✠ וזין *ponderosus, gravis.* ✠ וְזָאנָה *ponderositas, gravitas.*

וזנה *talentum*: Plur. וזנאת *talenta.*

יזע. יזע, Chald. יְזַע *sudor*, ortus ex זוּעַ *commotione.* Per synecdochen, *locus sudoris* supra lũbos. Ezech. 44. v. 18. *Non accingentur* בְּיָזַע *in sudore.* Targ. עַל־חַרְצֵיהוֹן *super lumbos suos*, (juxta axillas) *sed super cor suum.*

Arab. וזע & חוזע *divisus, distributus fuit, processit.* ✠ חוזיע *distributio.* B

Cum ע punctato, וזעה *stellio.*

יזף. Chald. יְזַף, Syriacè יְזַף *mutuatus fuit, mutuum petijt & accepit.* Syr. Mat. 5. *& omnis* דְּנָאזֵף *qui mutuabitur à te.* Hiphil. Chald. אוזף, Syr. אַוזֵף *mutuo dedit, accommodavit.* Chald. Exod. 22. *Si argentum* תַּלְוֶה, Targum תּוֹזֵף *mutuum dederis in populo meo.* Deut. 15. v. 6. וְהַעֲבַטְתָּ, Targ. וְתוֹזֵף *& mutuum dabis gentibus multis, tu verò non* תַּעֲבֹט, Targum תְּזִיף *mutuum accipies.* Syr. Luc. 6. v. 34. *& si* מַוזְפִין *mutuò dederitis.* C

Nom. יָזֵף, & יוֹזִיף *mutuum accipiens.*

מוזף, & מְזַפֵּן, & מַזִּיף *mutuũ dans, fœnerator.*

יזר. Arab. וזיר vazir *consiliarius, præfectus, prætor, lictor*: Plur. וזירא vazire *consiliarij.*

וִזָארָה vizâra *prætura, præfectura.* Item וזיר vazir *majus, magis.* Alc. וַנַעֲלְנָא מַעֲהָ אַחָאהָרוּן וְזִירָא *& dedimus cum ipso fratrem ejus Aaronẽ consiliarium.* Alcor. Man. וְאַגְעַל לִי וַזִיר מִן אַהְלִי הָרוּן אַחִי *& da mihi consiliarium ex gente mea Aaronem fratrem meum.* D

יחב. Arab. אוחב *judicavit.* Act. 5. v. 13. *de quo hic* אוֹחֵב *judicabat.*

יחד duo significata habet. I. יָחַד, Chald. יְהַד, Syr. יַחַד *univit, unum effecit, consociavit, conjunxit, concluſit*: absolutè, *unitus fuit.* Esa. 14. *Non* תִּתַּחַד *unieris cum illis in sepultura.* Gen. 49. v. 6. *In cœtu ipſorum ne* תֵּחַד *uniatur gloria mea*: potius pro תֵּאָחַד, ab אָחַד *unitus fuit.* Lxx. ἐρίσαι *contendant.* legerunt תָּחַד *litigavit*: ob literarum ר & ד similitudinẽ. Piel. יִחֵד *univit.* Psalm. 86. v. 11. יַחֵד *uni cor meum ad timendum nomen tuum.* Lxx. *&* Φρανθήτω *exhilara.* Acceperũt pro חָדָה *lætatus fuit.* Hiph. Syr. אוחד *únivit.* E

Nom. יָחִיד, Chal. יְחִיד, Arab. וַחִיד vahid *unus, unicus, unigenitus, unicus filius, ſolus, ſolitarius, ſeparatus, deſertus*: Pl. יְחִידִים, Chal. יְחִידִין *unici.* Foem. יְחִידָה *unica.* Gen. 22. *Accipe nunc filium tuum* יְחִידְךָ, Targ. יְחִידָךְ *unigenitum tuũ.* Lxx. τὸν ἀγαπητὸν *dilectum.* Sunt n. unigeniti chariores. Jer. 6. *Luctum* יְחִיד *unigeniti fac tibi*: luctum hominis, cui mortuus eſt filius unigenitus, qui eſt gratiſſimus. Pſal. 25. *& miſerere mei, quia* יָחִיד *unicus & pauper ego*: deſertus ab omnibus, & omni ope deſtitutus. Pſalm. 68. *Qui collocat* יְחִידִים *ſolitarios in domum.* Eos, qui ſunt ſoli: maritum & uxorem prole carentes, collocat in domum, quæ comprehendit liberos. Pſal. 22. *A poteſtate canis* יְחִידָתִי *unicam meam*: animã meã ab omnibus deſertam: vel *animam*, quæ unica eſt reſpectu corporis, cujus plurima ſunt membra. Targ. רוּחָא דְנַפְשְׁמִי *ſpiritum corporis mei.*

יַחַד *unus*: & adverbialiter, *unà, ſimul.* Hoſ. 11. יַחַד *unus non elevabit.* Deut. 33. *cum congregarentur capita populi* יַחַד, Targum כַּחֲדָא *unà.* 1. Par. 12. v. 17. *erit mihi ſuper vos cor* לְיַחַד *in unum*: unà.

יַחְדָּו & יַחְדָּיו *unà ipſe, ſimul*: forma plurali, ſicut אַחֲרָיו *poſt ipſum.* Uſurpatur de utroq; numero & genere. Gen. 13. *& non tulit illos terra ut habitarent* יַחְדָּו, Targum כַּחֲדָא *unà.* Jerem. 31. v. 13. *Juvenes & ſenes* יַחְדָּו *ſimul.* Lxx. χαρήσονται *gaudebunt.* legerunt יְחַדּוּ, à חָדָה *gaviſus fuit.* Jer. 46. יַחְדָּיו *unà ceciderunt ambo.*

Chald. יְחִידַי *ſolus, ſolitarius, monachus, eremita*: Plur. יְחִידָאִין *pauci.* ✠ Syr. מְשֻׁוַחַד *idem.*

Rabb. יִחֵד *appropriavit, dedicavit, diſcrevit, determinavit.*

יִחוּד *appropriatio, decretum, ſententia.* בְּיִחוּד *propriè, præcipuè, ſingulariter.*

מְיוּחָד *proprius, determinatus, attributus.* שֵׁם מְיוּחָד *nomen proprium.* ſic vocant nomen יְהוָה Dei proprium.

יוחד *appropriatur.* ✠ Syr. יְחִידוּת *proprietas.*

Arab. וַאחַד vahid *unus, unicus*: Foemin. וַאחַדַה *una.* כֻּל וַאחַד *unusquisq.*

וחדה *ſolus ipſe.* וחדהא *ſola ipſa.*

וַחִיד vahid *monachus, eremita.* וַחִיד אַלקרן vahid al carn *unicornis.*

וַחְדַנִיָה vahdenia ✠ וַחְדַנִיָה vahdenià *ſolitudo.*

תוחיד tauhid *Theologia.* ✠ מוחד muvahid *theologus.* ✠ תוחידי tauhidi, & מְתַוחֵד *theologicus.*

וחיד מן זוג *unum de duobus.* וחיד לכל *quilibet.* פי וחיד *unà.* ✠ מוחודה *ſinguli.*

II. Syr. יַחַד *arſit*, in יָקַד invenies.

יחה duo ſignificata habet. I. Chal. יְחָא & יְחִי: Hiphil. אוחי *feſtinavit, velox, celer fuit, properavit, acceleravit.* Geneſ. 27. *Quomodo* מְהַרְתָּ, Targum אוֹחַיְתָא *feſtinaſti inveniendo, mi fili?* Geneſ. 45. מַהֲרוּ, Targum אוחו *feſtinate & aſcendite ad patrem veſtrum.* Ibidem. וּמְהַרְתֶּם, Targum וְתוֹחוּן *& feſtinabitis & deferetis patrem veſtrum huc.*

Nom. מוֹחִי *feſtinans, celer.* Arabic. מות וחי *mors velox*: in Avicen.

II. Arabicè אוחי auhi *revelavit prophetis.* Mat. 2. v. 12. ואוחי להם פי אלחלם *& revelavit eis in somno.* Luc. 2. v. 26. וכאן קד אוחי אליהמן רוח אלקדס *& fuit cum revelatum fuerat ei à Spiritu Sancto.* Alc. 29. פאוחי אליהם *& revelavit ipsis*: innuit. Cap. Joseph. אוחינא אליך הדא *revelavimus tibi istum Alcoranum.*

יחז. Arab. אלוחז *punctura*: in Avic.

יחל. יחל: Niphal. נוחל *speravit, expectavit, moratus fuit, mansit.* Gen. 8. v. 10. ויחל, Targ. ואורך *& expectavit iterum septem dies.* Ibidem v. 12. ויחל, Targ. ואורך *& expectavit adhuc septem dies alios.* pro ויוחל; ut יתעכב retineatur. Ezech. 19. v. 5. *& vidit quod* נוחלה *sperasset, periit expectatio ejus.* diu sperasset meliora. Piel יחל *expectavit.* Job. 6. *Quæ virtus mea, quod* אויחל *expectabo.* Job. 4. *Omnibus diebus militiæ meæ* אויחל *expectabo.* Ezech. 13. ויחלו *& speraverunt stabilire verbum.* Targum מחצפין *ausi sunt.* Et cum אל *ad*, על *super*, vel ל *in.* Job. 13. *ecce occidet me,* לא אויחל *in ipsum sperabo.* לא pro לו: vel, ut alijs placet, pro הלא *annon sperarem?* Micheæ 5. v. 6. *& non* ייחל לבני אדם *sperabit in filios hominis.* Targ. מכחר *expectat.* Lxx. ὑπομένει *subsistit.* Esa. 42. *& ad legem ejus insulæ* ויחלו, Targ. יכתרון *expectabunt.* Psalm. 31. v. ultim. המייחלים, Targum דבלין *qui sperant in Dominum.* Esa. 51. vers. 5. ואל *& in brachium meum* ייחלון *sperabunt.* ¶ Usurpatur activè seu transitivè, *promisit.* Psalm. 119. in zain: *Recordare verbi servo tuo,* על *super quo* יחלתני *spem dedisti mihi.* Hiphil. הוחיל *expectavit.* Psalm. 130. ולדברו הוחלתי *& in verbum ejus speravi.* Job. 32. v. 16. והוחלתי, Targum ואורכת *& expectavi.* 2. Sam. 18. v. 13. *Non sic* אוחילה *expectabo coram te.* Targ. אשתי *manebo.* ¶ Significat item idē quod חלה. Jerem. 4. v. 19. *Viscera mea, viscera mea* אוחילה *dolebo.* Significat dolorem, qui verborum geminatione exprimitur. Targum *viscera mea* כבין לי יזעסמך לבי *dolent mihi, commotum est fulcrum cordis mei.* idem quod חול *doluit*, permutata ordinum significatione.

Nom. תוחלת *spes, expectatio, mora.* Psal. 39. v. 8. תוחלתי *expectatio mea ad te est.* Lxx. ὑπόστασίς μου *substantia mea*; spes mea. Sic, Hebr. 11. *Fides est sperandorum* ὑπόστασις *substantia.* h. e. expectatio. 4. Esdr. 8. *Qui nō habent* ὑπόστασιν *substantiam bonorum operum*: spem. Rabb. יחול *idem.*

יחם. יָחַם, idem quod חָמַם, *caluit, incaluit, calefactus est*, sed calore venereo sive libidine. hoc est, *coivit, concepit.* Psalm. 51. *& in peccato* יחמתני *incaluit* (à) *me mater mea.* Targ. עברת מני *impregnata fuit à me*: concepit me. pro יחמה ממני *incaluit à me.* 1. Reg. 1. v. 1. *& non* יחם, Targum שחין *calefiebat ipsi.* pro יחם *calefiet.* Deut. 19. *si* יחם *incalescet cor ejus.* Gen. 30. ויחמו, Targum ואתיחמא *& incalescebant greges ad virgas.* pro ויחמו. Niphal. נחם *calefactus fuit*, scil. calore venereo: Metaphoricè, *idololatriam exercuit.* Esa. 57. v. 5. הנחמים *incalescentes in quercubus, sub omni ligno frondoso.* Targum דפלחין לטעותא *qui serviunt idolis.* Lxx. οἱ παρακαλοῦντες, Hieron. *qui consolamini.* Acceperunt pro נחם *consolatus fuit.* Genes. 30. ויחמנה, Targum ומתיחמן *& incalescebant, cum venirent ad bibendum.* Piel יחם *incaluit.* Gen. 30. ליחמנה, Targum ליחמותהן *ut incalescerent in virgis.* Ibidem. *Et factum est-* בכל *in omni* (tempore) *incalescendi oves.* Targ. בכל-עדן ומתיחמן *in omni tempore, quo incalescebant.* pro quo, Gen. 30. *Et factū est* בעדן יחם *in tempore, quo incalescebant oves.*

Nom. חמה, Chald. חמא, Syr. חומא *calor, ira*: sic dicta, quod irati incalescant, sicut dicitur, Deuter. 19. *Si* יחם *incaluerit cor ejus*: Plur. חמות, Chaldaicè חמן *iræ.* Esa. 27. חמה *ira non est mihi.* Psalm. 6. *& ne* בחמתך, Targ. ברחתך *in ira tua corripias me.* 2. Reg. 5. *& abyit* בחמה, Targum ברוגזא *in ira.* ¶ Per metonymiam, חמה *venenum*, quod serpentes irati emittunt. Iratus quoq; videtur quasi venenum emittere ex ore & facie, instar serpentis irati. Job. 6. v. 4. חמתם, Targum ארסהון *venenum ipsorum bibit spiritus meus*: venenum, quo sagittæ sunt tinctæ. Psalm. 140. v. 4. חמת עכשוב, Targum ארס *venenum aspidis sub labiis ipsorum.* Syr. Rom. 3. וחמתא *& venenum aspidum.*

Inde Verb. Syr. חמה & אתחמת *iratus fuit.* Matth. 2. v. 6. אתחמת *iratus fuit vehementer.*

Nom. חמתא *ira*, θυμὸς *fortitudo.*

חמתן *iratus, iracundus.*

Deinde חמה pro חמאה, *butyrum*, quod fit incalescente lacte, dum tunditur: litera א deficiente. Job. 29. v. 6. בחמה, Targ. בשמנא *in butyro.*

Rabb. מיחם *cacabus*, in quo calefit vel aqua, vel aliud quid.

בר מיחם *filius calefacientis*, libidinosus, gulosus.

יחם. Chaldaicè יחם *genealogia:* in יחש invenies.

יחף. יחף *discalceatus*, non habens calceos in pedibus, *nudipes*, calceos habens detritos: Plur. Chaldaicè יחפין *nudipedes.* 2. Sam. 15. v. 30. *& ambulabat* יחף, Targum יחיף *nudipes.* Abstractè: Jerem. 2. v. 25. *Prohibe pedem tuum* מיחף *à discalceatione*: ne incedas discalceatus. in itinere calcei deteruntur. Sensus i-

A

ſusigitur: ne abeas itinere longo. Lxx. ἀπὸ ὁδοῦ τραχείας à via aſpera. 1. Reg. 21. v. 27. & incedebat אט, Targ. יַחַף diſcalceatus.

יחר. Chald. יְחַר, idem quod חָרַר, exarſit ira. Hiphil. אוֹחַר irritavit, litem ſuccendit.

Rabb. יָחוּר palmes, ſeu ramus ficulneus.

יחש duo ſignificata habet. I. Rabb. יָחַשׁ, Syr. יְחַשׁ, idem quod חָשַׁשׁ, doluit, paſſus eſt.

Nom. מַיְחוּשׁ dolor, perpeſſio. ☞ וחוש timor: in Avicen.

II. Arab. וחש vahſch beſtia, fera, brutum, animal: Plur. וחוש vuhuſch beſtiæ.

B

וחשי vahſchi brutus, ferus, ſolivagus, ſylveſtris.

Verb. וחש vahaſch brutum reddidit. Paſſivum אתוחש atvahaſch brutuit. חוחש idem. ☞ מחוחש brutus.

יחש. יָחַשׁ, Chald. יְחַס, & יוחס, & יוּחַס, literis סש permutatis, familia, proſapia, progenies, genealogia, certâ & nota majorum ex latere patrum ſeries, genus paternum, cognatio paterna, ſeries avorum, generis recenſio, ſtemma. Nehem. 4. & inveni librum הַיֻּחַס familiæ. Chald. Ruth. 2. v. 1. מִמִּשְׁפַּחַת, Targ. מִן יְחוּס de familia Elimelech.

C

Verb. הִתְיַחֵשׂ & Chald. אִתְיַחַס genus aut avos ſuos indicavit, recenſuit, ſtemmata numeravit, genus duxit. Ezræ 2. Iſti quærebant ſcripturam ſuam הַמִּתְיַחְשִׂים recenſentes genealogiam. præcedit declaratio; & non poterant indicare בֵּית אֲבוֹתָם domum patrum ſuorum, & ſemen ſuum, an ex Iſrael eſſent. 2. Par. 31. הִתְיַחֵשׂ recenſeri ſacerdotes לְבֵית אֲבוֹתֵיהֶם juxta domum patrum ipſorum. Chald. Num. 1. וְיִתְיַלְדוּ, Targum וְאִתְיַחְסוּ & recenſiti ſunt juxta familias ſuas. Rabb. שַׁלְשֶׁלֶת יוּחַס catena familiæ, genealogia. סֵפֶר יוּחָסִין liber genealogiarum. שֵׁם הַיַּחַס nomen gentile. ¶ Deinde Rabb. יִחַס attribuit, appropriavit. ☞ יַחַס attributum, comparatio, proportio, collatio. בְּיַחַס in collatione, reſpectu.

יטב. יָטַב, Chald. יְטַב, idem quod טוֹב, bonus, pulcer, hilaris, gratus, aptus, dulcis fuit. Gen. 12. ut יִיטַב bene ſit mihi propter te: benefiat. Geneſ. 34. וַיִּיטְבוּ & bona fuerunt verba eorum in oculis Hamor. Targum וְשַׁפְּרוּ & pulcra fuerunt. Lxx. ἤρεσαν placuerunt. Gen. 41. וַיִּיטַב & bonum fuit hoc verbum in oculis Pharaonis. Targum וְשַׁפַּר & pulcrum fuit. Lxx. ἤρεσεν placuit. Geneſ. 45. וַיִּיטַב & bonum fuit in oculis Pharaonis. Targ. וְשַׁפַּר & pulcrum fuit. Lxx. ἐχάρη gaviſus eſt autem Pharao. Levit. 10. הֵיטִיב, Targum הַתָּקִין num rectum eſſet coram Domino? 1. Reg. 21. וְיִטַב, Targum וְיִשְׁפַּר & bonum erit cor tuum: lætabitur. Arab. 1. Tim. 4. v. 13. ووטب & attende lectioni. Hiph. הֵיטִיב, Chald. אֵיטַב & אוֹטַב benefecit, bonum, hilarem, gratum, rectũ, aptum

D

reddidit, paravit, diſpoſuit, ordinavit. Gen. 12. & Abrahamo הֵיטִיב, Targum אוֹטַב benefecit propter illam. Ex. 30. בְּהֵיטִיבוֹ, Targ. בְּאַתְקָנוּתֵהּ cum præparabit (aptabit) lucernas. Lxx. διαπλάσει componet. Jerem. 7. v. 5. הֵיטִיבוּ, Targum אַתְקִנוּ bonas facite vias veſtras. Lxx. διορθώσητε. 2. Reg. 9. v. 29. וַתֵּיטֶב, Targum וְתַקִּנַת & compoſuit caput ſuum: ornavit. Abſolutè. 1. Sam. 20. v. 13. Si יֵיטִיב bonum erit apud patrem tuum malum contra te. ¶ Adverbialiter, 1. cum præteritum jungitur infinitivo alterius verbi. Jerem. 1. v. 12. הֵיטַבְתָּ לִרְאוֹת bene feciſti videndo. Targum יָאוּת חֲזַיְתָא bene vidiſti. Lxx. καλῶς εἶδες. 2. cum infinitivus jungitur præterito aut futuro verbi alterius. Deuter. 13. v. 14. & interrogabis הֵיטֵב benefaciendo. Targum יָאוּת bene. Lxx. ὀρθῇ βελτίστῃ. Jonæ 4. v. 9. הַהֵיטֵב an bene (rectè) iraſceris? Targum הֲלַחֲדָא an valde. Lxx. σφόδρα. Deuter. 9. verſ. 21. & contudi illum molendo הֵיטֵב, Targum יָאוּת bene: מְאֹד מְאֹד.

Nom. מֵיטַב, Chald. אוֹטְבוּת bonitas. Gen. 47. v. 6. בְּמֵיטַב הָאָרֶץ in bonitate terræ colloca patrem tuum. Targum בְּרַשְׁפִּיר בְּאַרְעָא in illo, quod eſt bonum in terra: in optima terræ parte.

Rab. וַטִּיב mentula: per antiphraſin, à deformitate.

Arab. مُوَاطِب paratus, intentus, diſpoſitus: Plur. مُوَاطِبِين intenti, bene conſtituti.

יטה. Arabicè وطى vatî planavit, æquavit, calcavit.

Nom. وَاطِى vati, & مُوطِى muvati planus.

وَطَة vata planicies: Plur. أَوْطِيَة planicies.

تَوْطِيَة tautia complanatio, æquatio.

كَلِيل أَوْطِيَة calil avtia incomtus, inæqualis.

موطيا calcata. Luc. 21. v. 24. מוטיא מן אלאמם calcata à populo.

מוטי ſcabellum. Matth. 22. v. 44. חחת מוטי ſub plantis pedum tuorum.

יטן. Arab. مُوَاطِن atria.

יטר. יִטֵּר in טור quære.

יין. יַיִן vinum, in יון quære.

E

יכח. יְכַח, Chald. יְכַח: Hiphil. הוֹכִיחַ, Chal. אוֹכַח arguit, redarguit, corripuit, reprehendit, increpavit, judicavit, refellit, cõtradixit, diſputavit, præparavit verba cõtra aliquẽ diſputando & oſtendendo jus, erudiit. Hophal. הוֹכַח caſtigatus fuit. Niph. נוֹכַח litigavit, diſceptavit: qui. n. in judicio diſceptant, ſe invicẽ arguunt. Pſal. 6. Ne in furore tuo תּוֹכִיחֵנִי, Targ. תְּכַסְּנִינִי arguas (corripias) me. ¶ Interdum eſt reale, caſtigavit. 2. Sam. 7. וְהוֹכַחְתִּיו & arguam eum. Targum וְאַלְקְנֵהּ & percutiam eum. Proverb. 9. Ne תּוֹכַח, Targum תְּכַס arguas deriſorem, ne fortè odiat te: הוֹכַח, Targum

אַכַּס *argue ſapientem, & amabit te.* Geneſ. 24. v. 14. *Hanc* הוֹכַחְתָּ *correxiſti ſervo tuo Iſaaco:* correctione & inſtitutione præparaſti. Targum זַמִּינְתָּ *præparaſti*: deſtinaſti. Gen. 20. v. 25. וְהוֹכִיחַ, Targum וְאוֹכַח *& arguit Abraham ipſum Abimelech:* cum ipſo ob id contendebat, expoſtulabat. Chald. הַתְשַׁפֵּט, Targ. הֲתוֹכַח *an judicabis eos?* Fut. Niphal. Eſa. 1. v. 18. *venite nũc* וְנִוָּכְחָה *& diſceptabimus, ait Dominus.* Benoni. Job. 23. v. 7. *Ibi rectus* נוֹכֵחַ *diſceptans cum eo.* Foem. Gen. 20. v. 16. *& cum omnibus, & correcta fuit.* וְאֵת־כֹּל וְנוֹכָחַת cum omnibus illis, quę ipſi, Abrahamum esſe fratrem ſuum prædicanti, evenerunt cum Abimelech & Pharaone, correpta, redarguta & erudita fuit Sara, ne amplius diceret Abrahamum eſſe ſuum fratrem: ut ו copula abundet, aut ſine ſignificatione ponatur, ſicut פ in lingua Arabica. Targum וְעַל כָּל מָה דַּאֲמַרַת אִתּוֹכָחַת *& ſuper omni, quod dixerat, redarguta fuit.* ut ſint verba Moſis. Ob ejuſmodi verba, *Frater meus eſt*, ab omnibus fuit reprehenſa, ne videlicet ita diceret. Eſt autem participiũ; nam præteritum eſſet נוֹכַחְתָּ. Hit hpael הִתְוַכַּח, Chald. אִתְוַכַּח *diſceptavit, litigavit.* Mich. 6. v. 2. *& cum Iſrael* יִתְוַכַּח *diſceptabit.* Chald. 1. Sam. 13. וְאִשָּׁפְטָה, Targum וְאִתְוַכַּח *& diſceptabo vobiſcum.*

Nom. תּוֹכְחָה & תּוֹכַחַת, Chald. אוֹכַחַת *objurgatio, correptio, caſtigatio, argumentatio, diſputatio:* Plural. תּוֹכָחוֹת & תּוֹכָחוֹת *correptiones, objurgationes, diſputationes, colloquia, rationes,* quibus unus alterum redarguit, & ſuam cauſam defendit. Rabb. סִפְרֵי תּוֹכָחוֹת *liber objurgationum*: Deuteronomium, in quo Moſes duriter objurgat Iſraelem. Et פָּרָשַׁת תּוֹכָחוֹת *ſectio objurgationum:* quæ incipit Deut. 28. *& erit, ſi audiendo audieris* &c.

Rabb. מְתוֹכָח *correptus, judicatus.* לוֹכַח pro לְהוֹכַח *arguere, diſceptare.*

וִכּוּחַ *controverſia, diſputatio, lis.* הוֹכִיחַ *diſputavit, probavit, comprobavit.*

יכל tria ſignificata habet. I. יָכַל, Chaldaicè יְכַל *potuit, poteſtatem* ſeu *licentiam habuit, potẽtior fuit, ſuperavit, prævaluit.* Deut. 21. *Non* יוּכַל *poterit eſſe primogenitus.* Targum לֵית לֵהּ רְשׁוּת *non eſt ei poteſtas.* Deut. 18. *non* תּוּכַל *poteris dare ſuper te.* Targum לֵית לָךְ רְשׁוּ *non eſt tibi poteſtas.* Ruth. 4. *Non* אוּכַל *potero redimere.* Targum לֵית לִי רְשׁוּ *non eſt mihi facultas.* Gen. 45. *Nec* יָכַל, Targum יְכַל *potuit Joſeph continere ſe.* Pſalm. 13. *Ne dicat inimicus meus* יְכָלְתִּיו *ſuperavi ipſum.* Targum אֶשְׁלְטֵהּ *dominatus ſum ei.* Jerem. 3. v. 5. *Feciſti mala,* וְתוּכַל *& prævaluiſti.* Targum וְאַסְגֵּיתָ *& multiplicaſti.* Jer. 38. *Quia nullus eſt rex* (qui) יוּכַל *poſſit vobiſcum verbum:* qui poſſit quicquam contra vos facere. Targ. יָכֹל לַאֲחָבָא יְחָבוֹן *potens reſpondere vobis.* Gen. 30. v. 8. *Luctata ſum cum ſorore mea, etiam* יָכֹלְתִּי *prævalui.* Cum ל. Eſther. 6. *Non* תּוּכַל לוֹ *prævalebis ipſi, ſed cadendo cades.* Pſalm. 139. v. 6. *Non* אוּכַל לָהּ *prævalebo ipſi.*

Nom. יְכֹלֶת, Chald. יוּכְלָא *potentia, poteſtas, facultas.*

מַיְכָל *fluvius, rivus, vadum.* 2. Sam. 17. v. 20. *Tranſierunt* מַיְכַל מַיִם *rivum aquarum.* Targ. יַרְדְּנָא *Jordanem.* ſequitur v. 21. *Tranſite celeriter* הַמַּיִם *aquas.* Targ. יַרְדְּנָא *Jordanem.*

Propr. מִיכַל *Michal*, filia Saulis. 2. Sam. 21. *Quinq; filij* מִיכַל *filiæ Saulis.* Targ. *Quinq; filios Merob,* דְּרַבִּית *quos educaverat Michal.* Quia Michal non habebat filios; educabat autem domi ſuæ filios Merob, tanquã ſuos.

Rabb. כְּבֵיכֹל *tanquam in eo, qui poteſt* vel *capax eſt.*

II. יָכַל, idem quod כּוּל & כִּלְכֵּל, *ſuſtinuit, tulit, pertulit, portavit, toleravit:* permutata ordinum ſignificatione. Job. 31. *Onus ejus non* אוּכַל, Targ. אֶסּוֹבַר *ſuſtinebo:* portabo. Pſalm. 101. *Hunc non* אוּכַל *feram:* tolerabo. Lxx. οὐκ ἠδυνάσθην *cum hoc non edebam.* accepit pro אכל. Eſa. 1. v. 12. *Non* אוּכַל *feram iniquitatem:* non tolerabo iniquitatem cum congregatione.

III. Arab. וַכַל vacal, & אִתְוַכַּל atvacal *curavit, procuravit, defendit* contra injuriam in judicio. Hiphil. אַוְכַּל aucal *conſtituit.* Act. 10. v. 3. וְנוֹכְלֵהֵם *& conſtituamus eas.*

Nom. וָכִיל vacil *curator, procurator, tutor, adminiſtrator, diſpenſator, dynaſta, advocatus, paracletus, rabula:* Plur. אַוְכְּלָא aucili *tutores.*

וַכַל vacil, & וַכָּאלָה vacila *procuratio, tutela, adminiſtratio, defenſio, advocatio.* Cap. Joſeph. עֲלֵיהּ תַּוְכִּלְתָּ *ejus tutelæ me commendo.* מְתַוְכִּלִין *qui defenduntur.*

Deinde וַכַל vacal *cepit, accepit, ſumſit, aſſũſit, tenuit, occupavit:* omnia cum Hebræo כּוּל congruunt.

יכר. Arab. אוכר *nidi.*

ילל duo ſignificata habet. I. יָלַל, Chald. יְלֵל: Hiph. הֵילִיל, Chal. & Syr. אֵילֵל *ululavit* præ dolore aut deſiderio, *ejulavit, ingemuit, luxit, flevit, lamentatus fuit.* Eſa. 13. v. 6. הֵילִילוּ, Targum אֵיללוּ *ululate, quia prope eſt dies Domini.* Eſa. 52. v. 5. *Dominatores ejus* יְהֵילִילוּ *ululabunt.* Targ. מְשַׁבְּחִין *gloriantur.* Acceperunt pro הלל *laudavit.* R. S. *gloriabuntur de ſua potentia:* malè. Lxx. θαυμάζετε κὶ ὁλολύζετε *admiramini & plorate.* Hieron. *iniquè agũt.* q. הלל vel Syr. Jac. 5. אֱיללוּ *ululate & flete.*

Nom.

Nom. יֵלֶל: Foem. יְלָלָה & יִלֵּל, Arab. וַלוַלَה A valula *ululatus, ejulatus*: Plur. תוֹלְלִים *ululatus*. Deut. 32. v. 10. *& in solitudine* יֵלֶל *ululatus deserti*. In locis desertis spirantes venti ululatum edunt. Psalm. 137. *quia ibi poscebant nos* שׁוֹבֵינוּ *captivatores nostri verba cantici*, וְתוֹלָלֵינוּ *& ululatores nostri gaudium*. qui nos in ululatum & fletum conjiciebant, illi nos gaudere volebant. Abstractum pro concreto: ululatuum nostrorum autores. sic, תּוֹשָׁבֵינוּ *incolæ nostri*. aut est ellipsis præpositionis ב *in*: & exponendum, *& in ululatibus nostris jubebant nos lætari*. B

Rabb. יֵלָא *bestia ululans*.

II. Arab. וַלַל valal *invidit*.

ול vill *invidia*. ולי villi *invidus*.

מסתול mustavil *invidiosus*.

וַלָה villa *reditus, pensio, renta*: Plur. וַלַאל vilel *pensiones, rentæ*.

ילג. Alc. Ang. יולג אַלְלַיִל פִּי אַלנַהאר *inducet noctem in die*.

ילד tria significata habet. I. יָלַד, Chald. יְלַד, C Syr. יַלַד, Arab. וַלַד valad *genuit, generavit, procreavit*: de viro & fœmina: frequentius tamen de fœmina, *peperit*. De viro. Genes. 4. v. 18. *& Irad* יָלַד, Targ. אוֹלַד *genuit Mehujael*. Psalm. 2. *filius meus es tu, ego hodie* יְלִדְתִּיךָ, Arab. ולדתך *genui te*. De Foem. Genes. 4. *& concepit* וַתֵּלֶד, Targ. וַיְלַדַת, Arab. וולדת *& peperit Kain*. 1. Reg. 1. v. 6. *& ipsum* יָלְדָה *genuit post Absalonem*: educavit. Syr. Johan. 16. דְיַלְדַת *cùm peperit filium*. Arabic. D Matth. 1. v. 21. *ecce virgo concipiet* ותלד אבנא *& pariet filium*. Niphal נוֹלַד, Chald. אִתְיְלַד, Syr. אִתְיְלַד, Arab. וְלִד vulid *genitus, procreatus, natus fuit*. Gen. 4. וַיִּוָּלֶד, Targ. וְאִתְיְלִד *& natus fuit Enocho Irad*. Gen. 17. v. 17. *an nato centum annos* יִוָּלֵד *nascetur?* Targ. יְהֵא וְלַד *erit filius?* Syr. Joh. 1. *sed ex Deo* אִתְיְלִדוּ *nati sunt*. Arab. Rom. 1. *qui* ולד *natus est ex semine Davidis*. Matth. 2. v. 4. *ubi* יולד *nascetur Messias?* Psalm. 87. *homo* ולד *natus est in ea*. Alc. 29. E *die quo natus fui*. Piel יִלֵּד, Chald. יְלַד. Arab. וַלַד vallad *parere juvit, obstetricatus fuit*. Exod. 1. vers. 16. בְּיַלֶּדְכֶן *cum obstetricabimini*. Targ. בַּד תְּהֵוְיָן מוֹלְדָן *cum fueritis obstetrices*. Gen. 35. *dixitq; ad eam* הַמְיַלֶּדֶת, Targ. חַיְתָא *obstetrix*: quæ juvat parturientes parere: quæ parturientes in partu adjuvat. Pual יֻלַּד *natus fuit*. Gen. 35. *isti filij Jacob qui* יֻלְּדוּ *nati sunt*: collectivè. Gen. 4. *etiam ipsi Seth* יֻלַּד, Targ. אִתְיְלִד *natus fuit filius*. Gen. 50. v. 23. יֻלְּדוּ *nati sunt super genubus Josephi*: educati sunt. Targ. אִתְיְלִדוּ וְרִבִּי יוֹסֵף *nati sunt, & educavit Joseph*. Hiphil הוֹלִיד, Chald. אוֹלֵד, Syr. אַוְלַד, Arab. אַולַד aulad *genuit*: de viro tantùm. Esa. 66. v. 9. *&, si ego* מוֹלִיד *gignere faciens, clausus ero*. Hier. qui generationem reliquis tribuo. Jer. 16. v. 3. *super matribus suis* הַיּוֹלְדוֹת *parientibus ipsos, & super patribus ipsorum* הַמּוֹלִידִים *gignentibus eos*. Gen. 5. v. 7. *& vixit Seth* אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ, Targum בָּתַר דְאוֹלַד *postquam genuit Enos septē annos, & octingenta annos*: וַיּוֹלֶד, Targ. וְאוֹלַד *& genuit filios & filias*. Syr. Matth. 1. *Abraham* אַוְלַד, Arab. אַולַד *genuit Isaac*. Hophal הוּלַד & הֻלַּד *genitus fuit*. Ezech. 16. v. 4. בְּיוֹם הֻלֶּדֶת אֹתָךְ *in die nasci te*: quo nata fuisti. Est infinitivus ex Hophal & Cal compositus; mutato ו in kibbuts & dagesch. ut & Gen. 40. v. 20. יוֹם הֻלַּדְתּ אֶת־פַּרְעֹה *dies nasci Pharaonem*: quo natus fuerat Pharao. Targum יוֹם בֵּית־וַלְדָּא דְפַרְעֹה *dies domus nativitatis Pharaonis*. Lxx. ἡμέρα γενέσεως *dies nativitatis*. solent reges die suo natali quotannis parare convivium ministris, eisq; dona largiri. sic Herodes Matth. 14. natalē celebravit. Hithpael הִתְיַלֵּד *per genus recensitus* vel *numeratus fuit*. Num. 1. v. 18. וַיִּתְיַלְּדוּ, Targ. וְאִתְיַחֲסוּ *& per genealogias recensiti fuerunt*: librum genealogiæ suæ attulerunt: ostenderunt ex quo nati essent: ostenderunt suam familiam, ex qua tribu essent.

Nom. יוֹלֵד, Syr. יָלוּד, Arabic. וַאלַד valid *genitor, pater*: Plur. יוֹלְדִים, Syr. יַלוּדִין *genitores, patres*. Arabic. וַאלַד רוּחַאנִי valid ruhani *genitor spiritualis*, in baptismo & nuptijs. Foem. יוֹלֶדֶת *genitrix, mater*.

יֶלֶד, & וֶלֶד, & וָלָד, Syr. יַלוּד, Arab. וַלַד veled *natus, gnatus, puer*: usq; ad annum tredecimum, quando incipit concupiscentia. Plur. יְלָדִים, Arab. אוֹלאד avlad *pueri, filij*. 1. Sam. 1. v. 2. *& erant ipsi Penninæ* יְלָדִים, Targ. בְּנִין *liberi, filij*. Lxx. τὰ ἔκγονα *posteri*. Esa. 2. v. 6. *& in liberis* (pueris) *alienorum adhærebunt*. Targum בִּינֵימוֹסֵי עַמְמַיָּא *in legibus populorum*: in libris exterorum de augurijs & maleficijs. Esa. 11. v. 7. יַלְדֵיהֶן *pueri ipsarum*: ad vaccam & ursam refertur, præcedit enim immediatè, *& vacca & ursus pascentur, simul cubabunt*. Arabic. וַלַד veled alcaid *patricius*. Foemin. יַלְדָה *puella*: Plur. יַלְדוּת *puellæ*.

יַלְדוּת *pueritia*. Psal. 110. *ex utero auroræ* טַל יַלְדוּתֵךְ *ros pueritiæ tuæ*.

יָלִיד *natus*: Plural. יְלִידִים, Syr. יְלִידִין *nati*. Jerem. 22. *num servus est Israel, aut* יְלִיד בַּיִת *natus domi?* verna, qui natus est ex ancilla, quam quis habet in domo sua. ילוד: Plur. ילודים *idem*.

יַלְדָה, Chald. יַלְדָא, Arab. ולאדה veleda *parturiens, genitrix, obstetrix; nativitas*.

לֶדֶה, Chald. מֵילַד & לֵדָא, Arab. מילאד me-

lad, & מוֹלַד mavlad, & תַּוֹלִיד tavalid *partus, generatio, nativitas, origo.* Arab. מילד אלתאני *nativitas secunda:* regeneratio. נַהַר אַלְמַוְלַד nahar almavlad *dies nativitatis Christi.* A

תּוֹלְדָה, Chald. תּוֹלְדָא *generatio, genealogia:* Plu. תּוֹלְדוֹת, Chald. תּוֹלְדָן *generationes, genealogiæ.* ¶ Rabb. תּוֹלְדָה *conclusio,* quæ ex præmissis nascitur. כֹּחַ הַמּוֹלִיד *conclusit. vis generativa.* ¶ תּוֹלְדוֹת *quatuor primæ qualitates,* quæ sunt generationis causæ. תּוֹלְדָה קָרָה *qualitas frigida.*

מוֹלֶדֶת *nativitas, cognatio, patria.* Gen. 48. B וּמוֹלַדְתְּךָ *& nativitas tua, quam* הוֹלַדְתָּ *genuisti post illos.* Targum וּבְנִין *& filij.* Lxx. τὰ ἔκγονα *posteri.* Genes. 24. *& ex terra* מוֹלַדְתִּי *nativitatis meæ.* Lxx. ἧς ἐγεννήθην *qua genitus sum.* natale solum, natalis humus: Ovid. Levitic. 18. מוֹלֶדֶת בַּיִת אוֹ מוֹלֶדֶת חוּץ *nativitas domus, aut navitas foris.* Targum דִּילִידָא מִן אֲבוּךְ מִן אִתָּא אָחֳרִין אוֹ מִן אִמָּךְ מִן גְּבַר אָחֳרָן *quæ nata est ex patre tuo, ex uxore alia, & ex matre tua, ex viro* (marito) *alio.*

II. Per metaphoram, יָלַד *genuit, creavit, fecit,* de rebus inanimatis: & *produxit,* de incorporeis, & de eventibus, quos tempus parit. Job. 38. *pruinam cœli quis* יָלַד *genuit?* Proverbior. 27. *quia nescies quid* יָלַד *gignet dies.* Nescis quid serus vesper vehat. Zophon. 2. vers. 2. *antequam* לֵדֶת *nascatur decretum.* Targum תִּפֵּק *exeat.* Niphal נוֹלַד: Pual יֻלַּד *natus, creatus, factus fuit.* Psalm. 90. *antequam montes* יֻלָּדוּ *nascerentur.* Lxx. γενηθῶσι *fierent.* Ecclesiast. 7. D vers. 14. נוֹלַד *factus est pauper.* Ecc. 4. v. 14. *quia etiam in regno suo* נוֹלַד רָשׁ *natus est pauper:* factus est. Job. 11. vers. 12. *& pullus onager, adam* יִוָּלֵד *nascetur:* efficietur.

Nomen תּוֹלְדוֹת *eventus, res gestæ, historiæ, accidentia.* Genes. 2. *istæ sunt* תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם *generationes cœli & terræ:* accidentia. Genes. 37. *istæ sunt* תּוֹלְדוֹת *generationes Jaacob:* eventus.

III. Arabic. וַלַד valad, & אַתְוַלַד atvalad *adoptavit.* E

מוּלַד muvelled *adoptatus.*

תַּוְלִיד tevelud *adoptatio.*

ילה duo significata habet. I. Arabic. וַלַי vali, & אסתולי astauli, & תַּוְלִי *rexit, gubernavit, imperavit, dominatus est.* תַּוְלוּא *gubernabit is.*

מתואלי *dominans.* ¶ מַוְלִי *gubernator.*

וַלַאיָה valaia, & וַלְיָה, valia & אַסְתַּוְלָאָה *regimen, dominium, gubernatio, senatus, tribunal, curatio, tutela.* Luc. 2. פִּי וַלַאיָה *in dominio Cyrenij.*

ולי vali, & וַאלִי, & מוּלִי muvelli *rector, curator minorennis, tutor, senator:* Plur. אוליא *rectores, curatores.*

II. Arabic. וַלִי valli *habilitavit, aptum, habilem, idoneum reddidit, substituit.*

ילך. יָלַךְ *ivit, venit, ambulavit.* In Kal tantum infinitivus, imperativus & futurum usurpantur. Infinitivus. 1. Paralip. 17. לָלֶכֶת *ad eundem cum patribus tuis.* pro quo habetur, 2. Samuel. 7. וְשָׁכַבְתָּ *& dormies.* Imperativus. Genes. 12. vers. 1. לֶךְ־לְךָ, Targ. אֱזֹל לָךְ *vade tibi ex terra tua.* ¶ Sæpe autem usurpatur pro particula hortantis exhortantis, excitantis & solicitantis ad agendum aliquid: ut itio sit sedulitatis, sicut sessio pigritiæ. Genes. 19. לְכָה, Targ. אֵיתָא *vent, potabimus patrem nostrum vino.* Jud. 11. לְכָה *veni, & esto nobis in ducem.* Jer. 18. לְכוּ *venite, & cogitabimus contra Jeremiam cogitationes.* Futurum. Gen. 22. נֵלְכָה *ibimus illuc usq.* Targum נתמטי *pertingemus.* Jerem. 2. *& post illos* אֵלֵךְ, Targum אֵיתֵךְ *ibo.* C Jerem. 6. *& dixerunt, non* נֵלֵךְ, Targum נזל *ambulabimus.* Genes. 7. וַתֵּלֶךְ, Targ. וּמְהַלְכָא *& ambulabat arca super facie aquarum.* Lxx. ἐπεφέρετο *ferebatur:* natabat. Ezech. 7. *& omnia genua* תֵּלַכְנָה *abibunt aqua:* colliquescent & diffluent sicut aqua. Targ. יִתְאַשְׁרָן *diffundentur:* diffluent. Joel. 3. *& colles* תֵּלַכְנָה *ibunt lacte.* Targum יִנְּרָן *fluent.* Deut. 31. vers. 1. וַיֵּלֶךְ, Targ. וַאֲזַל *& ibat Moses, & loquebatur.* Lxx. καὶ συνετέλεσε *& finem fecit Moses loquendi.* acceperunt pro וַיְכַל, à כָּלָה *consummavit.* Hiphil הוֹלִיךְ *duxit, abduxit, deduxit, abegit, amovit.* 2. Samuel. 31. *& ego quo* אוֹלִיךְ, Targum אוֹבֵל *abducam probrum meum?*

ילם. Arabic. וַלִימַה & וַלִימַה valima *convivium, prandium, cœna copiosa:* Plur. וַלְאִים valâim *convivia, prandia.* Luc. 5. *& fecit ei Levi* וַלִימַה עַטִימַה *convivium magnum.*

ילן. Arabic. תַּוְלִינַה tavlina *bufo:* Plur. תַּוַאלִן tavâlin *bufones.*

ילע. Arabic. וַלַע vala *imbibit:* congruit cum Hebræo לוּע *deglutivit.* Pass. אוחלע avtala *imbibitus fuit.*

מולוע mavlo *imbibitus:* Plu. מולועין mavloin *imbibiti.* ¶ ולע vala *imbibitio.*

ילף tria significata habet. I. Inde יַלֶפֶת *impetigo, scabies* Ægyptia ad mortem usque durans. Levit. 22. *aut scabies, aut* יַלֶפֶת *impetigo.*

II. Arabic. וַלַף valaf *hæsit, adhæsit, adjunctus, compositus fuit, accessit.* Piel וַלַף vallaf *adjunxit, composuit, collegit, coëgit, ordinavit, instruxit.*

Nom. תַּוְלִיף tavlif *conjunctio, commissura, adjun-*

adjunctio, collectio, cœtus, ecclesia, tractatus: A
PLur. תַוַאלִף tavilif *collectiones, tractatus.*
מְוַלֵּף muvallif *collector, autor, compositor.*
מְוֻלָּף muvallaf *compositus, conjunctus.*

III. Syr. יְלַף *didicit*, in אֲלַף quære.

יֶלֶק duo significata habet. I. Inde יֶלֶק species locustæ, quæ לָקַק *lambit* rorem, *locusta aculeata, cicada* sine ore, pro quo aculeatum quiddam in pectore habet, linguæ simile, quo rorem lambit. Eâ autem *multitudo* significatur. Jerem. 51. v. 14. *sed implevi te homine* כַּיֶּלֶק *sicut locusta.* quæ scilicet magna venit multitudine. Targ. עַמְמִין סַגִּיאִין כְּוַחֲלָא *populis multis, sicut locusta.* Nahum. 3. B v. 15. *excindet te gladius, devorabit te* כַּיֶּלֶק *sicut locusta:* quæ devorat frumentum donec consumat omne: quæ consumit omne olus agri. Ibidem. *Multiplicare* כַּיֶּלֶק *sicut locusta.*

II. Arab. וַלַקَה valca *peda*, pedis vestigium: PLur. וַלַקَאת valcat *vestigia.* item *explosio*, quæ fit pedibus.

יֶלֶת. Arab. תַוַלוּת tavalut *provocatio.*

יָם tria significata habet. I. Inde. יָם, Arab. يَم *mare:* PLur. יַמִּים, Chald. & Syr. יַמְמִין *maria.* Gen. 22. v. 17. *& sicut arenam, quæ est in littore* הַיָּם, Targ. יַמָּא *maris.* Hos. 11. v. 10. *& stupebunt filij* מִיָּם *ex mari.* Lxx. τέκνα ὑδάτων *liberi aquarum.* legerunt מַיִם *aquæ.* al. υἱοὶ θαλάσσης *filij maris.* Targ. מִמַּעַרְבָא *ab occidente.* Psalm. 8. v. 9. *aves cœli,* וּדְגֵי הַיָּם, *& pisces maris, transiens vias* יַמִּים *marium:* faciens naves, & hisce per mare iter, sua industria homo. Thren. 2. in Mem: *quia* D *magna est* כַּיָּם *sicut mare contritio tua.* Lxx. *magnum est* πρωτήριον *populum contritionis tuæ.* legerunt כּוֹס *poculum*: ob literarum ו & ם similitudinem. Mich. 7. v. 12. וְיָם מִיָּם *& (ad) mare à mari.* repetendum עַד *usq; ad,* ex præcedentibus. Zachar. 9. v. 10. מִיָּם עַד יָם *à mari* meridionali, quod est mare rubrum, *usq; ad mare* septentrionale, quod est mare Oceani. Gen. 1. *& collectionem* הַמַּיִם *aquæ, vocavit* יַמִּים, Targ. יַמְמִין *maria.* unum est mare, sed plura habens nomina à locis, quæ alluit. ¶ Varia autem voce maris significantur: 1. ex Gen. E 1. quæcunq; aqua, & collectio grandior, *stagnum, lacus:* ut, Num. 34. v. 11. יַם כִּנֶּרֶת *mare Cinnereth*; lacus Genesareth. ¶ 2. *copia & multitudo hominum.* Jerem. 51. v. 42. *ascendit contra Babylonem* הַיָּם *mare.* Targ. מַלְכָּא בְּמַשְׁרְיָתָה סַגִּי כְּמֵי יַמָּא *rex cum exercitu suo multo ut aquæ maris.* ¶ 3. הַיָּם *mare magnum,* introitus solis, mare ubi sol occidit, *occidens, plaga occidentalis:* quia in terra Israelitica mare magnum, seu mediterraneum est situm ad occidentem. Ideo à Lxx. & Hieronymo *mare occidentale* redditur. Jos. 23. v. 4. וְהַיָּם הַגָּדוֹל מְבוֹא הַשָּׁמֶשׁ *&* (usq; ad) *mare magnum, introitum* (occasum) *solis.* Gen. 12. v. 8. *Bethel* מִיָּם, Targ. מִמַּעַרְבָא *ab occidente.* Gen. 28. v. 14. *& multiplicaberis* יָמָּה *ad mare & orientem.* Targ. לְמַעַרְבָא *ad occasum.* Lxx. ἐπὶ θάλασσαν καὶ λίβα *ad mare & austrum.* Hieron. *ad orientem & occidentem.* Exod. 10. v. 19. *& vertit Dominus ventum* יָם *maris fortem.* Targ. מַעַרְבָא *occidentis.* Lxx. ἀπὸ θαλάσσης *à mari.* Hieron. *ab occidente.* Mare, in quod Nilus influit, ex Ægypto ab occasu versus septentrionem. ¶ 4. *Mare rubrum,* à meridie terræ Judææ situm, & *meridiem* denotat: יָם הַרוֹמִי נִקְרָא יָם הָאֲרוֹמִי וְיָם צָפוֹן הוּא יָם אוֹקִינוֹס. Psalm. 114. v. 3. הַיָּם *mare vidit, & fugit.* Psalm. 107. v. 3. *ex regionibus congregavit eos, ab ortu & ab occasu: à septentrione* וּמִיָּם *& à mari.* Targ. וּמִן יַמָּא דָּרוֹמָא *& à mari meridionali.* Psalm. 72. *& dominabitur* מִיָּם עַד יָם *à mari ad mare,* מִים סוּף וְעַד יָם פְּלִשְׁתִּים *& à flumine usq; ad extremitates terræ.* Hi enim sunt termini terræ Chanaan: mare rubrum, mare magnum seu occidentale, flumen Euphrates, & desertum magnum. sicut dicitur, Deut. 11. vers. 24. *à deserto & Libano, à fluvio, fluvio* in quâ *Euphrate; usque ad mare posterius, erit terminus vester.* Exod. 23. vers. 31. וְשַׁתִּי אֶת גְּבֻלְךָ מִיַּם־סוּף וְעַד יָם פְּלִשְׁתִּים וּמִמִּדְבָּר עַד הַנָּהָר, Hier. *ponam autem terminos tuos à mari rubro usq; ad mare Philisthæorũ, & à deserto usq; ad fluvium.* ¶ 5. *Mare fusum,* vas capacissimum, à Salomone templo dicatum, ut in eo Sacerdotes lavarent. hoc est, ob immunditiem se immergerent, latum erat decem, amplum triginta, & altum quinq; cubitos, atq; rotundum. Et capiebat 2000. batim. 1. Reg. 7. v. 26. pro quo, 2. Paral. 4. v. 5. habentur 3000. batim. Et hoc de aridis, illud verò de liquidis Hebræi interpretantur. Joseph. libr. 8. Antiq. cap. 2. *vas aheneum fusile, quod propter capacitatem, appellatum est mare. Capiebat autem congiorum tria millia. Ejus usus erat, ut inde Sacerdotes templum ingredientes manus ac pedes abluerent, ad altare ascensuri.* 1. Reg. 7. *& faciebat* הַיָּם *mare fusum.* 2. Paral. 4. v. 6. וְהַיָּם *& mare, ut lavarent Sacerdotes in eo.* ¶ DEIN de variæ sunt maris appellationes & species. 1. יָם הַגָּדוֹל *mare magnum,* dicitur mare mediterraneum, ad differentiam aliorum marium in terra Israel, quæ sunt minora, ut mare Genesareth, mare salis, &c. Jos. 23. v. 4. הַיָּם הַגָּדוֹל *mare magnum, occasus solis.* Idem dici-

dicitur יָם אַחֲרוֹן *mare posterius* seu *novissimum*: hoc est, occidentale, quod ad occidentem Terræ sanctæ situm sit. Deut. 11. *& ad* הַיָּם הָאַחֲרוֹן, Targ. יַמָּא בַתְרָאָה *mare posterius*. L x x. τῆς πρὸς δυσμῶν *occidentalis*. Joel. 2. *ad* הַיָּם הָאַחֲרוֹן *mare posterius*. Targum יַמָּא מַעַרְבָאָה *mare occidentale*. sed אַחֲרִית יָם *postremum maris*, est *mare* simpliciter, quod terram ambit, & *finem universi orbis* denotat. Psalm. 139. *cubabo* בְּאַחֲרִית יָם *in postremo maris*. Item יָם פְּלִשְׁתִּים *mare Philistinorum*, aut *Palestinæ*, quia hanc regionem mare mediterraneum alluit: & in ejus litore sunt, Gaza, Ascalon, Joppe, Cæsarea. unde & יָם יָפוֹ *mare Joppe*. Ezræ 3. *ex Libano* אַלְיָם יָפוֹא *ad mare Japho*. Ibi enim naves appellebant. ¶ 2. יַם סוּף *mare junci*, aut *carecti*: mare carectosum, juncosum: ita dictum, quod ad ejus litora copiosissima carecta & papyriones sint, ex quibus navigia faciebant Ægyptij. Europæis dicitur *mare rubrum*, à colore fundi, qui rubeus apparet. Ptolomæo, *sinus Arabicus*. unius diei itinere à Sina monte distat, estq; Indici Oceani sinus, ad Damiatam vergens. Exod. 10. v. 19. *& proijciebat eam* יַמָּה סוּף *in mare juncosum*. Psalm. 136. *& excussit Pharaonem & exercitum ejus* בְיַם סוּף *in mare juncosum*. L x x. ἐρυθρὰν *rubrum*. Jud. 11. v. 16. *cùm enim ascenderetis ex Aegypto, & ambulavit Israel in deserto usq; ad* יַם סוּף *mare juncosum, & venit in Kades*. Israelitæ non transierunt mare per latitudinem ejus, sed per longitudinem. ea enim parte, qua fuerant ingressi, exiverunt. Ex deserto namq; Etham, ingressi sunt mare, & ex mari ingressi sunt idem desertum. Dicitur & יַם מִצְרַיִם *mare Aegypti*: quòd pars ejus Ægypto propinqua sit: aut quòd in eo Ægyptij fuerint submersi. Esa. 11. *& exiccabit Dominus linguam* יַם מִצְרַיִם *maris Aegypti*. Rabbin. ים אדומי *mare rubrum*, & ים דרומי *mare meridionale*. ¶ 3. יַם מֶלַח *mare* seu *lacus salis*: lacus salsugine infectus, qui mixtus fuit pluviæ cœlesti, qua Sodoma perdita & eversa fuit. Olim erat vallis amœna & fertilis, in qua erant quinq; urbes, Sodoma, Gomorrha, Adamah, Zeboim, & Segor. sed urbibus quatuor cum vicis & villis eversis, spaciũ omne maximus lacus salsugine infectus occupavit. Aquæ ejus nec navigia ferunt, nec animal ullum alunt, nec tempestatibus attolluntur: unde & à prophanis Authoribus *mare mortuum* vocatur. vocatur & ἀσφαλτίτης *lacus asphaltis*: à copia bituminis, quod gignit: profert enim nigras bituminis glebas, quæ super aquam natant, tauris per omnia sine capitibus similes, & structuræ navium, & corporum curæ adhibentur. Latitudo ejus 150, longitudo autem 580. stadiorum. vel longitudo ejus 60. continet miliaria, latitudo 12. distat à Jerosolymis 200. stadijs. vocatur Hebr. אַגַם הַחֹמֶר *palus bituminis*. Item יַם קַדְמוֹנִי סְדֹם *mare Sodomæ*, sodomiticum. יַם קַדְמוֹנִי *mare orientale*: & יַם הָעֲרָבָה *mare deserti* seu *planicici*: à planicie, loca enim quæ occupat, olim fuerunt campi amœnissimi. Jos. 3. יַם הָעֲרָבָה יַם הַמֶּלַח *mare planiciei, mare salis*. Zach. 14. *& egredientur aquæ vivæ ex Jerusalem, pars earum ad* הַיָּם הַקַּדְמוֹנִי *mare anterius*. Targ. מַדְנְחָא *orientale*, *& pars earum ad* הַיָּם הָאַחֲרוֹן *mare posterius*. Targ. מַעַרְבָאָה *occidentale*. Geogr. בחירה סאדום ועאמור מנתנה *fœtidum*, & אלמיתה *mortuum*. ¶ 4. יַם כִּנֶּרֶת *mare Cinnereth*: à regione, cujus fit mentio, Jos. 11. sive ab urbe Galilææ in litore ejus sita. Syr. יַמָּא דְגִנֵּסַר *mare Genneſaris*. Dicitur & à regione in qua situm *mare Galilææ*: Matth. 4. v. 18. est autem lacus, in quem Jordanis influit, & per ejus medium profluit, habens in litore pulcerrimas urbes, Capernaũ & Tyberiadem; unde & *lacus Tyberiadis* dicitur. Chaldæis appellatur יַמָּא גְנוֹסַר *mare Ginnosar*: unde in novo Testamento, Luc. 5. λίμνη γεννησαρὲθ *lacus Genneſareth* dicitur. Hic ipse autem lacus quibusdam vocatur יַם קַדְמוֹנִי *mare anterius* seu *orientale*: quod sit versus ortum. Num. 34. v. 11. יָם כִּנֶּרֶת, Targ. יַמָּא כִּנּוֹסַר *mare Genesareth*. L x x. χενερὲθ. Plin. lib. 5. cap. 15. *Jordanis in lacum se fundit, quem plures Genesaram vocant: 16. millia passuum longitudinis, 6. millia latitudinis, amœnis circumseptum oppidis*. Al. latitudo 40. longitudo 100. stadiorum.

II. יְמִים. Gen. 37. v. 24. *iste est Anah, qui invenit* יְמִים *jemim*. Hæc dictio alibi non occurrit, nec in Hebræa, nec in vicinis linguis: ideoq; significatio ejus incerta est. incertũ quoq;, quid Ana invenerit. Hebræi, ex eo q᷑ יְמִים *jemim*, inveniſſe Ana scribitur, cũ asinos patris sui in deserto pasceret, levi quadam conjectura ducti, fuisse פְּרָדִים *mulos* existimãt, procreatos per asinarũ & equorũ commixtionẽ, quam Ana excogitaverit: cùm hanc animalium speciem in prima rerum creatione prætermissam fuisse, haud verisimile sit: nec Ana nisi asinos paviſſe scribitur, non etiam equos. Nec verbum מָצָא *invenit* rem quæ antea non fuerit, excogitare, sed existentem reperire, & in eam incidere denotat. Si autem hîc muli significantur, illos tum existentes & in deserto oberrantes

primus

primus conſpexit alijſque indicavit Anah: quemadmodum in Talmud habetur. Juxta hanc Hebræorum opinionem, R. David Kimhi in Libro radicũ ſcribit, יְמִים eſſe הַפְּרָדִים *mulos*; animal quod Arabes vocant כנאל *Cagal.* ubi primò mendum eſt, & כ pro ב ſcriptum: deinde per נ intelligendum ע puncto notatum. In lingua enim Arabica *mulus* בעל dicitur, & bagal profertur. Targum habet גִּבָּרַיָּא: quo vocabulo reddit Hebræum נְפִילִים *gigantes*: Gen. 6. v. 4. accepit igitur יְמִים pro אֵימִים *gigantes*, ob ſoni ſimilitudinem. Hebræi autem addunt, quod Gigantes venerint, ut aſinos ipſius Anah raperent, quos Anah ex ipſorum manibus eripuerit. Lxx. Hebræum retinent, & *ἰαμεὶμ* ſcribunt. Hieron. *aquas calidas.* accepit יְמִים pro מַיִם, & de ſuo addidit *calidas*, ut thermas denotaret. Porrò ſingulare eſſet יוֹם à יְמִים quarti ordinis: ut oſtendit zere.

III. Arab. יַמְאָה jamîma *turtur*: Plur. יַמְאָם jemim *turtures*. Luc. 2. זוגא יַמְאָם *par turturum.*

יָמָא duo ſignificata habet. I. Chald. יְמָא, & יְמָה, & יְמִי, Syr. יְמָא *juravit*. Syr. Matth. 5. *non* תְּאמוּן *jurabitis omnino*. Actor. 2. v. 30. דְּמוֹמָתָא יְמָא *qui juramentum juraſſet*. Hebr. 6. v. 13. *cum non eſſet major, per quem* נְאמָא *juraret*, יְמָא *juravit per ſeipſum*. Piel יְמֵי *diſpoſuit*. Hiphil Chald. אוֹמִי, Syr. אַוְמִי *adjuravit*, juramento obſtrinxit. Chaldaic. Exod. 13. הַשְׁבֵּעַ הִשְׁבִּיעַ, Targ. אוֹמָאָה אוֹמִי *adjurando adjuravit*. Levit. 5. וְהִשְׁבִּיעַ, Targ. וְיוֹמִי *& adjurabit eam Sacerdos*. Syr. Act. 19. דְּנַוְמוּן *ut adjurarent per nomen Domini Jeſu.*

Nom. Chald. מוֹמָא, Syr. מוֹמָא *juramentum*: Plur. מַוָמָן *juramenta*. Matth. 5. *reddes Domino* מוֹמָתָךְ *juramenta tua.*

II. Arab. אומי aumi *innuit*. Joh. 13. verſ. 24. פאומי *& innuit Simon Petrus.* Matth. 12. v. 49. ואומי בירה אלי תַלַאמרה וקאל *& innuebat manu ſua diſcipulis ejus, & dicebat.*

יָמַד. Arab. ומד vamad *extendit*: cum Hebræo מָדַד *dimenſus fuit*, convenit. Pſal. 104. ומד *extendit cœlum ùt pellem.*

יָמִין quatuor ſignificata habet. I. יָמִין, Chald. יְמִין, Syr. יְמִין & יַמִּין, Arab. يمين jamin *dextra*: Plur. Syr. יְמִינִין *dextræ*. Joſ. 1. *non recedas ab eo* יָמִין, Targ. לִימִינָא *ad dextram & ſiniſtram.* non addas ad ejus præcepta, nec ex illis detrahas quicquam. Pſalm. 109. *quia ſtabit* לִימִין אֶבְיוֹן *ad dextram pauperis, ut ſervet à judicantibus animam ipſius*: ut ipſi auxilietur: aderit ipſi. Jerem. 22. v. 24. *ſigillum ſuper* יַד יְמִינִי *manu dextræ meæ*: lateris mei dextri. 1. Sam. 11. *cùm eruet vobis* עֵין יָמִין *oculum dextræ*: dextri lateris. Jud. 4. *ſuper* יֶרֶךְ יְמִינוֹ *fœmore dextræ ipſius*: lateris ipſius dextri. Gen. 48. *pone* יְמִינְךָ *dextram tuam ſuper caput ejus*: manum dextram. Gen. 24. v. 49. *ut me vertam* עַל־יָמִין *ad dextram, aut ſiniſtram*: in hanc vel illam partem. Pſal. 110. v. 5. *Dominus* עַל יְמִינְךָ *juxta dextram tuam*: tibi adeſt: auxiliatur. Pſalm. 16. v. 8. *quia* מִימִינִי *à dextra mea eſt, nequaquam movebor*: mihi adeſt. Eccl. 10. *cor ſapientis* לִימִינוֹ *ad dextram ejus*: paratum ipſi: ſicut dextra eſt homini parata ad omne opus. Pſalm. 89. v. 43. *exaltaſti* יְמִין צָרָיו *dextram hoſtium ejus.* habitus eſt prævalentis & victoris. יְמִינָה *dextrorſum.*

יְמָנִי *dexter*: eliſa litera jod, ad differentiam nominis gentilis יְמִינִי *aliquis ex tribu Benjamin*, de quo poſtea. Ezech. 4. *& dormies ſuper latus tuum* הַיְמָנִי *dextrum*. Foem. יְמָנִית *dextra*. Levit. 8. *& ſuper pollicem manus ejus* יְמָנִית *dextræ*. Arabic. يمني jamini *ambidexter.*

Propr. בִּנְיָמִין *Benjamin*. Gen. 35. *& vocabat nomen ejus* בֶּן־אוֹנִי *Ben-oni*, Targ. בַּר דְּוָיִי *filius doloris mei*: *at pater ejus appellabat ipſum* בִּנְיָמִין *Benjamin*. ut ſit בֶּן־יָמִין *filius dextræ*, idem quod בֶּן־אוֹנִי *filius roboris mei*. quia אוֹן & *dolorem*, & *robur* ſignificat. Et in dextra robur conſiſtit. Aben Ezra autem in ultimum Danielis ſcribit, literis מ permutatis בִּנְיָמִין dici, pro בֶּן יָמִים *filius dierum*, quod illum in ſenectute genuerit. R. Levi, *filius meridiei*: quia ſolus hic filius ei natus fuit in terra Iſrael, quæ eſt ad meridiem ejus loci, in quo nati fuerunt cæteri filij Jacob. R. D. *Filius charus & præclarus, dignus*: honoratior, charior. ſicut dextra in corpore hominis, locus dignior & honoratior. qui enim ſedet, aut ſtat ad dextram, locum digniorem & honoratiorem obtinet. olim dignior erat ſiniſtra cordi vicinior: Druſ. Ab hoc Jacobi filio natu minimo, poſtea appellata fuit *tribus Benjamin*. 1. Sam. 9. *& erat vir* מִבְּנֵי־יָמִין *ex Benjamin, filius viri* יְמִינִי *Benjamitæ*. Inde בֶּן־יְמִינִי *Benjamites*, aliquis ex tribu Benjamin: & voce בֶּן omiſſa, יְמִינִי. Eſth. 2. v. 5. *filius Cis, viri* יְמִינִי, Targ. דְּמִן שִׁבְטָא בִּנְיָמִין *ex tribu Benjamin*. 1. Sam. 9. v. 4. *in terra* יְמִינִי, Targ. בִּנְיָמִין *Benjamin*. Ibidem v. 21. *nonne* בֶּן־יְמִינִי *Benjamites ego?*

II. Per metonymiam, יָמִין *dextra robur, potentia, virtus* in dextra conſiſtens. Quando Deo tribuitur, *infinitam ejus potentiam* ſignificat. Pſalm. 77. יְמִין עֶלְיוֹן *dextra excelſi.*

celsi. Esa. 48. וימיני *& dextra mea expandit* A *cœlos.* Psalm. 110. *sede* לימיני *juxta dextram meam:* sis mihi par omnipotentiâ, virtute, gloria & honore. 1. Reg. 2. *& sedebat* לימינו *ad dextram ejus.* de Bethsaba, matre Salomonis, quam filius summo hoc honore afficiebat. vel mater collocatur ad dextram filij nuper regno potiti. Christus, quanquam æqualis patri, tamen ut filius ad dextram sedet: Drus. Psalm. 45. v. 10. *adstat conjunx* לימינך *ad dextram tuam.*

III. יָמִין & תֵּימָן, Syr. תַּוְמַן, Arabic. תימן timan *meridies*, plaga mundi meridionalis ad orientem aspicientibus, ut veteres orantes solebant, est ad dextram. Quia Oriens vocatur פָּנִים *facies*, sicut occidens אָחוֹר *posterius.* Psalm. 89. v. 12. *septentrionem* וְיָמִין *& dextram tu creasti.* Targum דִּי בְּרוֹמָא *eos qui sunt in meridie.* L x x. θάλασσαν *mare:* q. יָם. 1. Sam. 23. v. 19. *qui est* מִימִין הַיְשִׁימוֹן *à meridie solitudinis.* 2. Sam. 24. *& castra metati sunt in Aroër* יְמִין הָעִיר *dextra urbis.* Targum דָּרוֹם *meridie.* Cant. 5. v. 15. *excitare aquilo, & veni* תֵּימָן *auster.* Amos 1. *& mittã ignem* בְּתֵימָן *in meridiem:* in Idumæorum regionem, quæ ad austrum vergit. sicut dicitur, 1. Maccab. 5. *oppugnabant filios Esau, in terra, quæ ad meridiem.* Habac. 3. *Deus* מִתֵּימָן *à meridie veniet.* Ezech. 21. v. 2. *pone faciem tuam versus* תֵּימָנָה *meridiem.* Syr. Luc. 12. *& cùm flat* תַּיְמָנָא *auster.* B

Inde VERBum הֵימִין, &, literis א' permutatis, הֵאֱמִין *dextravit*, ad dextram vel meridiem declinavit. Genes. 13. *separare quæsò à me, si* הַשְּׂמֹאל וְאִימְנָה *sinistra, tunc ego dextrabo.* Targum אִם אַתְּ לְצִפּוֹנָא אֲנָא לְדָרוֹמָא *si tu ad septentrionem, ego ad meridiem.* Ibidem. *& si* הַיָּמִין וְאַשְׂמִילָה *dextra, tunc ego sinistrabo.* Targum אַתְּ לְדָרוֹמָא אֲנָא לְצִפּוֹנָא *tu ad meridiem, ego ad septentrionem.* Esa. 30. *non* תַּאֲמִינוּ *dextretis.* Targum לָא תִסְטוֹ מִנַּהּ לִימִינָא *non declinetis ab ea ad dextram.* 2. Samuelis 14. *si est* לְהַמִּין *ad dextrandum.* Targum לְמִסְטֵי לִימִינָא *ad declinandum ad dextram.* 1. Paralip. 12. מַיְמִינִים *dextrantes & sinistrantes lapidibus.* Qui dextra & sinistra poterant projicere lapides, & sagittas arcu. C

PROpr. תֵּימָן *Teman*, urbs Idumææ, & regio ipsa denominata à Theman primogenito Eliphaz, filij Esau. Ezechielis 26. מִתֵּימָן *à Teman:* à latere istius urbis. D

IV. יָמִין *dextra*, significat *juramentum*, quod fit dextrâ. Psalm. 144. *quorum os loquitur vanitatem* וִימִינָם יְמִין שָׁקֶר *& juramentum ipsorum, juramentum falsitatis.* Maximè apud Arabes يَمِين jamin *juramentum:* PLural. אֵימָאן aimin *juramenta.* Matth. 26. *negavit* בְּיָמִין *cum juramento.* Jacob. 5. vers. 12. *ne juretis, neq; per cœlum, neq; per terram, neq;* בְּיָמִין אַחֵרִי *per juramentum aliud.* E

יָמַר duo significata habet. I. יָמַר *elatus, magnificus fuit.* HIPhil הֵימִיר, & literis א' permutatis, הֵאֱמִיר *extulit, magnifecit.* Jerem. 2. vers. 11. הֲהֵימִיר *an extulit gens deos, & ipsi non sunt dij, & populus meus* הֵמִיר *mutavit gloriam ejus, in id quod non proderit?* Paronomasia est: Et prius à יָמַר, posterius à מוּר *mutatus fuit.* Deuter. 26. *ipsum Dominum* הֶאֱמַרְתָּ *extulisti hodie.* HITHpael הִתְיַמֵּר *extulit se, gloriatus fuit.* Esa. 61. *& in gloria ipsorum* תִּתְיַמָּרוּ *gloriabimini.* Targ. תִּתְפַּנְקוּן *deliciabimini.* eadem in אָמַר vide.

II. Arabic. يمر. Inde אִיתְאַמַּר, & אִתְוְאַמַּר *consultavit, consilium iniit.* Psalm. 83. אִיתְמְרוּ *consultârunt in malum.* Psalm. 31. תְּוַאֲמְרוּ *consilium inierunt.* Matth. 12. מִתְוַאֲמְרִין *consilium capientes.* Marc. 15. vers. 1. אִיתְמְרוּ רוּבָא אַלְכָּהֲנֵי *consultârunt principes Sacerdotum.*

יָנָה. יָנָה, Chaldaic. יְנָא *afflixit, oppressit, vim intulit*, rapuit alterius substantiam aut corpus, scienter aut insciens, *populatus, prædatus est:* uti pauperes, peregrinos, pupillos, viduas. Jerem. 25. vers. ult. *ob furorem* הַיּוֹנָה *deprædatricis:* opprimentis: gladij hostilis ipsos deprædantis. L x x. τῆς μαχαίρας *gladij.* sicut integrè scribitur, Jerem. 50. vers. 16. *propter* חֶרֶב הַיּוֹנָה *gladium deprædantem.* L x x. ἑλληνικῆς *Græcam:* q. à יָן esset. alij, *columbæ:* Assyriorum, qui columbam in vexillo habuerint. Regnum enim Babel in vexillo habuit columbam. Zophon. 3. *urbs* הַיּוֹנָה *deprædatrix*, L x x. περιστερὰ *columba.* acceperunt pro יוֹנָה *columba.* sed omnia sunt Benoni fœmin. sing. Psalm. 74. *dixerunt in corde suo* נֵינָם *opprimemus eos unà.* pro נֵינָה אוֹתָם, Targum בְּנֵיהוֹן *filios ipsorum.* L x x. αἱ συγγένειαι αὐτῶν *cognatio eorum*, acceperunt pro נִין *filius.* HIPhil הוֹנָה, Chald. אוֹנִי *afflixit, oppressit.* Ezech. 28. *& virum non* הוֹנָה, Targum אוֹנִי *afflixit.* Exod. 22. *& peregrinum non* תוֹנֶה *affligas.* Targum תוֹנוּן *affligatis.* Deuter. 23. vers. 16. *non* תוֹנֶנּוּ *deprædaberis eum.* L x x. θλίψεις αὐτόν, Hieronym. *contristes eum.* legerunt תּוֹנְנוּ: à יָנָה *doluit*, obliter. נ׳ נ׳ similitudinem. Esa. 49. *& devorare faciam* מוֹנַיִךְ *deprædantes te, carnem suam.* Targ. דַּהֲווֹמוֹנָן לָךְ *qui deprædati sunt te.*

NOmen יוֹנָה, Chaldaic. יוֹנָא, Syr. יַוְנָא *colum-*

columba, depopulans ſata, vel prædæ accipitrum obnoxia: Plural. יוֹנִים, Chald. יוֹנִין *columbæ*. Heterocliton numero. Pſal. 55. *quis dabit mihi alas* כְּיוֹנָה *inſtar columbæ*. columba deſeſſa, unam alam colligit, & volat altera, nec quieſcit. Eſa. 38. *Gemam* כְּיוֹנָה *ſicut columba*: præ mœſtitia. Hoſ. 7. *& fuit Ephraim* כְּיוֹנָה *ſicut columba ſeducta*. ſola columba ablatos pullos non dolet, non requirit: ſic Ephraim ſimplex eſt, & negligens ſuæ ſalutis. Pſalm. 56. *ſuper* יוֹנַת אֵלֶם *columba taciturnitatis*. Cant. 1. *oculi tui* יוֹנִים *columbæ*: ſicut oculi columbarum. Targum כְּגוּלִין בְּנֵי יוֹנָתָא *ſicut pulli, filij columbarum*. Nahum. 2. *ſicut vox* יוֹנִים *columbarum, pulſantium ſuper corda ſua*: ſicut vox columbarum plangentium. Eſaiæ 60. כַּיּוֹנִים *ſicut columbæ ad feneſtras ſuas*. columbæ volant celerius cùm redeunt ad nidos ſuos, quam cùm ex illis egrediuntur, quia feſtinant ad pullos ſuos.

Rabb. מוֹנִין *oppreſſores, prædones*.

אוֹנָאָה, & אוֹנִית, & אֲנִינוּת *oppreſſio, deceptio, violentia*.

Proprium יוֹנָה *Jonas*, ita appellatus, juxta aliquos, quod columbæ inſtar aufugerit, Niniven proficiſci à Deo juſſus. Juxta alios verò, quod ſimplicitate & vitæ innocentia columbam imitatus fuerit. Patria ejus fuit Gath Hepher, id eſt, oppidulum Gath in tractu (regione) Hepher. 2. Reg. 14. quod Joſ. 19. vocatur Gittah Hepher: & recenſetur inter eas urbes, quæ in diviſione terræ ſanctæ tribui Zabulon obvenerunt. Pater ejus fuit Amitthai. 2. Reg. 14. ſepulchrum ejus ſcribit Benjamin Judæus in Itinerario, quod viderit prope urbem Sipuriam, diſtantem tribus paraſangis à Tyberiade: quod etiam Hieronymus & alij teſtantur. verùm in libro Genealogiæ juſtorum de Jonæ ſepulchro ſcribitur ita: כפר כנה שם קבורת יונה בן אמיתי בראש ההר ועליו שתי כפות: In Novo Teſtamento, *Simon* בַּר יוֹנָה *filius Jonæ*.

יִנְב. Arab. ونب *reprehendit*. Matth. 26. v. 10. למא ראו תונبון אלמראה *quare reprehenditis mulierem?*

יִנַּח. Inde Hiphil הִנִּיחַ *reliquit, dimiſit, permiſit, repoſuit, depoſuit, impoſuit, inſtituit*. 1. Reg. 8. הִנִּיחַ, Targum אַצְנַע *repoſuerat ibi Moſes*. Jud. 6. verſ. 18. וְהַנִּחֹתִי, Targ. ואנח *& deponam coram te*. Hoſ. 5. verſ. 17. הַנַּח לוֹ *dimitte eum*: ne arguas, quia nihil proficis. Jud. 16. הַנִּיחָה אֹתִי, Targum שְׁבֹק מִנִּי *dimitte me, & ſine me tangere columnas*. Lat. *dimitte me ut tangam columnas*. Hoſiander correxit: *duc me*. malè. accepit pro הַנִּיחָה à נָחָה. Exod. 10. וַיָּנַח, Targ. ושרא *& manſit in omni termino Aegypti*. Gen. 19. וַיַּנִּיחֻהוּ, Targ. *& reliquerunt eum extra urbem*. Gen. 42. *unum ex fratribus veſtris* הַנִּיחוּ, Targum שִׁבְקוּ *relinquite apud me*. Oſeæ 5. *& juſtitiam in terram* הִנִּיחוּ, Targum רְמַשׁוּ *proſtraverunt*. Num. 32. לְהַנִּיחוֹ *ut relinqueret eum in deſerto*. Targum לְאַחֲוָיוּתְהוֹן *ut detineret eos*. Hophal הֻנַּח *relictus, poſitus fuit*. Zach. 5. וְהֻנִּיחָה *& relicta fuit ibi*. Ex Hiphil & Hophal compoſitum.

מֻנָּח *relictus, remiſſus, ſuppoſitus, ſubjectus, interſtitium*.

Rabbin. מַנִּיחַ *impoſitor*. הַנָּחָה *impoſitio, ſitus*.

מוּנָּחִים *ſubjecta*: ut, מוּנָּחֵי רְפוּאָה *ſubjecta medicinæ*.

Arab. ונחה vinacha *pedunculus*, pes uvæ paſſæ: Plur. ונחאת vinachat *pedunculi*.

יָנַק. יָנַק, Chald. יְנַק *ſuxit lac*. Eſa. 60. וְתֵינָקִי *& ſuges lac gentium, & mammam regum* תֵּינָקוּ *ſuges*. Eſa. 66. *Gloriam gentium* תֵּינְקוּ *ſugetis*. Targum תִּתְפַּנְקוּן *deliciabimini*: Metaphora. Hiphil הֵינִיק, Chaldaicè אוּנִיק, Syriacè אַנִּיק *lactavit*, lac ſugendum præbuit. 1. Sam. 1. verſ. 23. וַתֵּינֶק, Targum. ואוּנֶקֶת *& lactabat filium ſuum*. 1. Reg. 3. לְהֵינִיק, Targ. לְאוּנָקָא *ut lactaret filium meum*. Syr. Luc. 11. *ubera* דְּאֵינְקוּךְ *quæ lactarunt te*.

Nom. יוֹנֵק, Chald. יְנַק *lactens*, puer parvus lac ſugens, & etiam ablactatus, *infans*: Plural. יוֹנְקִים *lactentes, pueri, infantes*. Num. 11. *quemadmodum portabit nutriens* הַיּוֹנֵק, Targum יָנְקָא *lactentem*: puerum. Pſalm. 8. *ex ore infantium* וְיוֹנְקִים, Targum וְיִנְקַיָּא *& lactentium*. ¶ Per metaphoram, יוֹנֵק: Foemin. יוֹנֶקֶת *ſurculus*, ramus tener, qui ſugit arboris ſuccum: Plural. יוֹנְקוֹת & יְנִיקוֹת *ſurculi*, plantæ teneræ: rami teneri unius anni. Eſa. 53. *& aſcendit* כְּיוֹנֵק *ſicut ſurculus coram eo*. Lxx. ὡς παιδίον *ſicut puer*; ex priori ſignificatione. Ezech. 17. *caput* יוֹנְקוֹתָיו, Targ. שִׁבְשָׁתָא *ſurculorum ejus*. Job. 15. יוֹנַקְתּוֹ, Targ. שִׁבְשָׁה *ſurculum ejus arefaciet*.

מֵינֶקֶת, Chald. מֵינִיקָא *nutrix* mulier infantem lactans: Plu. Chald. מֵינִיקָן *nutrices*. Gen. 35. *& mortua eſt Debora* מֵנֶקֶת, Targ. מֵנִיקְתָא *nutrix Rebeccæ*: י deficiente. Gen. 24. verſ. 59. *& dimittebant ſororem ſuam, & nutricem ejus*. pro more iſtorum temporum. Lxx. τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς *& ſubſtantiam illius*. acceperunt pro מְקֻנָּה *poſſeſſio*: per metatheſin, מִקְנָתָהּ *poſſeſſio ejus*; à קָנָה *poſſedit*. ¶ Rabb. מֵינִיקָא *Eva*, q. nutrix mundi.

תִּינוֹק *puer, diſcipulus:* Plur. תִּינוֹקוֹת *pueri, diſcipuli.* A

הִינִיקָה & יְנִיקוּת *lactatio, deſuctio.*

יסס. Arab. וסס *inſanivit, abalienatus mente fuit.* Act. 4. v. 24. וסוסת *inſanis, Paule.*

וסוס, & וסוסה *inſania, alienatio.*

וסוס vaſuus *ſtriduit.*

יסד duo ſignificata habet. I. יָסַד, Chaldaic. יְסַד *fundavit*, fundamentum jecit aut poſuit: & ſimpliciter, *poſuit, diſpoſuit.* Prov. 3. *Dominus in ſapientia* יָסַד אֶרֶץ *fundavit terram.* Targum שִׁית אַסְיָא וְאַרְעָא *poſuit fundamenta terræ.* 2. Paral. 31. *in menſe tertio inceperunt acervos* לְיַסֵּד *fundare*: diſponere. dageſch poſt literam quieſcentem. Ezræ 3. וַיְסַדוּ *& fundabant ædificatores palatium Domini:* defectivum, pro וַיְיַסְּדוּ. Ezræ 3. *qui viderunt domum primam* בְּיַסְּדוֹ *in fundari eam:* cùm fundata fuit: abſolutè. Niphal נוֹסַד *fundatus fuit.* Exod. 9. verſ. 18. *à die* הִוָּסְדָה *fundari eam.* Mappic deſideratur. Targum דְּאִשְׁתַּכְלְלַת *quo fundata fuit:* perfecta fuit. L x x. *ex qua die* ἀπὸ ἧς *condita eſt.* Piel יִסַּד *fundavit.* Pſalm. 8. יִסַּדְתָּ, Targ. אַשְׁתַּיְתָא *fundaſti robur.* L x x. κατηρτίσω *perfeciſti.* 1. Reg. 5. לְיַסֵּד, Targum לְשַׁכְלָלָא *ad perficiendum* (fundandum) *domum.* Zachar. 4. *Manus Zorobabelis* יִסְּדוּ *fundarunt domum iſtam, & manus ejus perficient.* Targum שָׁרִיאַת לְמִבְנֵי *cæperunt ædificare.* Pual יֻסַּד: & Hophal הוּסַד *fundatus fuit.* Ezræ 3. *& templum Domini non* יֻסַּד *fundatum erat.* Ibidem. *ſuper* הוּסַד *fundari domum Domini:* propterea, quod fundata eſſet. 2. Paralip. 3. *& iſta ſunt* הוּסַד *fundari Salomoh:* quæ fundata ſunt à Salomone. L x x. ἤρξατο *incepit.* Hiphil הוֹסִיד; unde מוֹסָד *fundatus.* Eſa. 28. verſ. 16. מוֹסַד מוּסָּד *fundamenti fundati.* B C D

Nom. יָסַד *fundator.* Eſa. 28. verſ. 16. *ecce ego* יָסַד *fundator in Zion lapidis.*

יְסוֹד & יְסוּד, Foemin. יְסוֹדָה: & מַסַּד & מוֹסָד, Foemin. מוֹסָדָה *fundamentum:* Rabb. *radix, thema:* Plural. מוֹסָדִים & מוֹסְדִים: Foem. מוֹסָדוֹת *fundamenta.* יְסוֹד autem vocatur omne *initium rei*, ut: יְסוֹד הַבִּנְיָן *fundamentum ædificij:* יְסוֹד הַבַּיִת *fundamentum domus.* Proverbiorum 10. *juſtus autem* יְסוֹד *fundamentum ſeculi.* L x x. σώζεται *ſervatur in ſeculum.* Ezræ 7. verſ. 9. *quia in uno menſis primi, qui eſt* יְסוֹד הַמַּעֲלָה *fundamentum aſcenſionis ex Babel:* initium. Pſalm. 87. יְסוֹדָתוֹ *fundamentum ejus in montibus ſanctitatis.* refertur ad præcedens, שִׁיר *canticum.* Deuter. 32. *& inflammavit* מוֹסְדֵי הָרִים *fundamenta montium.* Targum סְיָפֵי *extremitates.* Proverb. 8. *cum circumſcriberem* מוֹסְדֵי אֶרֶץ *fundamenta terræ.* Targum בְּסִיסֵי *baſes.* Rabbin. יְסוֹד *elementum:* Plural: יְסוֹדוֹת *ele-elementa*, quæ ſunt rerum fundamenta. אַרְבַּע יְסוֹדוֹת הֵם אֵשׁ וְרוּחַ וְאוֹיר וּמַיִם וְעָפָר וְאֶרֶץ וְסִימָן לָהֶם אַרְמַע *quatuor ſunt elementa, ignis, & ventus, & aqua, & pulvis: & ſignum ipſorum* אַרְמַע *eſt.* De his accipiunt Hebræi illud, Proverb. 30. verſ. 4. *quis aſcendit cælos, & deſcendit? quis congregavit* רוּחַ *ventum volis ſuis? quis conſtrinxit* מַיִם *aquas veſtimento? quis conſtituit omnes extremitates* אֶרֶץ *terræ:* ut אֵשׁ *ignis*, qui ab oculis hominum eſt abſconditus, ſub שָׁמַיִם *cælo* comprehendatur. E

יְסוֹדִי *elementaris, fundamentalis.*

II. Per metaphoram, יָסַד: Piel יִסַּד *fundavit, diſpoſuit, ordinavit, ſtatuit, conſtituit, decrevit.* 1. Paralip. 9. verſ. 23. *illos* יִסַּד *ordinavit David.* Eſther 1. verſ. 8. *quia ſic* יִסַּד *fundârat rex.* Targum שָׂם טְעֵם *poſuerat decretum.* L x x. ἐπέταξε *mandârat.* Pſalm. 8. v. 3. יִסַּדְתָּ *conſtituiſti robur.* Niphal נוֹסַד *conſultavit, conſuluit:* conſilium enim & deliberatio, eſt fundamentum actionis, operis aut facti. Pſalm. 2. verſ. 2. נוֹסְדוּ *conſultârunt ſimul.* Targum יִתְחַבְּרוּן *convenerunt.* L x x. συνήχθησαν. Pſalm. 31. v. 14. בְּהִוָּסְדָם *in conſultare eos contra me.* Targ. בְּאִתְכַּנְשָׁיוּתְהוֹן *cùm congregantur.* Hophal הוּסַד *decretum, conſultatum fuit.* 2. Paral. 3. *& iſta* הוּסַד *decrevit Salomo.*

Arab. וסאד vaſad *cervical.* Marc. 4. v. 38. *ipſe dormiebat in puppi,* עַלִי וַסַאדָה *ſuper cervicali ſuo.*

יסח. Arab. וסח vaſach *ſordes:* cum ח puncto. וסח אלאדן *ſordes aurium.* וסח לחמאם *ſordicies balnei.*

אַלְקְרוּח אַלוַסַחָה *vulnera ſordida.*

אוסח *ſordidatus fuit.* מוסח muvaſich *ſordidatus.*

יסט. Arabic. וַסַט vaſat, & חוסט tavaſit *medium, dimidium, medietas, mediocritas, centrum*, punctum in medio. Joh. 13. *ligavit eo* וסטה *medium ſuum:* præcinxit ſe: Plural. אוסאט *media, lumbi.*

וסיט vaſit, & ואסיטא vaſita, & מְוַסֵּט muvaſit *medius, mediator* inter duos, *ſequeſter.*

מחוסט mutavaſit *dimidiatus, mediocris.*

מוסטה mauſata: Plur. מואסט mavaſit *ſinus maris, profunditas.*

מוסט mauſut *profundus, concavus.*

וסיטה vaſita *ſequeſtratio.*

וסט אלנהאר *medium diei*, meridies. וסט אלראר vaſt aldar *medium palatij*, fundamentum.

tum. וסט אלכל *medium universi*, centrum mundi. Avicen. de terra: מוצעה אלטביעי הו וסט אלכל *locus ejus naturalis est medium universi.* A

בחוסט *per medium, mediante, per.*

וסטי *medius digitus.*

VERB. וסט vasat *dimidiavit.* מחוסטין *medij.*

Rabb. וָסָט *æsophagus.*

יסך יָסַךְ idem quod סוך, *unxit, fudit, effudit, diffudit.* Exod. 30. v. 33. *super carnem hominis non* יִיסָךְ, Targ. יִתְסַךְ *fundetur.* B

יסע. Arabicè וסע vasa, & אוסע ausa *dilatavit, ampliavit, extendit.* Genes. 9. ווסע *& dilatet Deus Japhet.* Psalm. 12. אַוסַעְתָּ *dilatasti habitationes filiorum hominis.* Psalm. 81. אַוסַע פאך פַּאַמלאה *dilata os tuum, & implebo illud.* 2. Petr. 2. verſ. 9. *ſed* יָוסַע *copioſa ſit pœnitentia ſuper omnes.* Luc. 12. ואוסעהא *& ampliabo illud.*

NOM. וָאסַע vaſi *latus, amplus, ſpacioſus:* PLUR. וַאסַעַה *lati.* וסע *latitudo.*

וַסָעָה vaſaa, & וַאסַעַה uſia *dilatatio, ampliatio, extenſio,* ſpacium loci aut temporis. C

בְּחוֹסָעָה *latè, copioſè.*

יסף duo ſignificata habet. I. יָסַף, Chaldaicè יְסַף *addidit, adjecit, appoſuit, auxit, contulit, perrexit.* Variè autem conſtruitur. 1. cum עַל vel ל *ſuper, ad.* 1. Samuel. 12. verſ. 19. יָסַפְנוּ עַל־כָּל רָעָה *addidimus ſuper omnia peccata noſtra malum.* Eſa. 38. verſ. 5. *ecce ego* יוֹסִיף עַל־יָמֶיךָ *addo ſuper dies tuos quindecim annos.* Et de perſona ſine accuſativo ſignificat, *addere bonum,* majora, quam antea conferre D beneficia. Eſa. 26. verſ. 15. יָסַפְתָּ לַגּוֹי *addidiſti ſuper gentem.* ſcilicet, bona. multis & varijs eos affeciſti beneficijs. ¶ 2. cum Infinitivo, & ſignificat *pergere, iterum, rurſus, magis magisque, ultrà.* 1. Samuel. 15. *& non* יָסַף *addidit Samuel* לִרְאוֹת *videre Saulem:* ultrà non vidit. Jud. 13. verſ. 21. *& non* יָסַף *addidit amplius angelus Domini apparere ipſi Manoach:* non viſus eſt illi unquam poſtea. Geneſ. 8. *& non* יָסְפָה שׁוּב *addidit redire ad ipſum.* ¶ 3. Abſolutè ponitur. E Num. 11. verſ. 25. *& prophetârunt, & non* יָסָפוּ *addiderunt.* ſcilicet prophetare. Ita Hebræi accipiunt, quòd prima tantum die prophetaverint, & non ulterius. Targum פְּסִקִין *ceſſabant,* Hieronym. *ultrà ceſſârunt.* acceperunt pro סָפוּ finierunt: permutata ordinum יָסַף & סוף ſignificatione. Deuter. 5. verſ. 28. *locutus eſt Jehovah ad omnem Eccleſiam veſtram, è medio ignis, nubis & caliginis, voce magna, & non* יָסַף *addidit.* ſcilicet loqui: ſemel; non iterum fuit locutus cum cœtu veſtro. Targum פְּסַק *ceſſavit:* ut in præcedente. NIPHAL נוֹסַף, Chaldaicè אִתְּוֹסַף, Syr. אִתְתּוֹסַף *additus, adjectus, auctus fuit.* Exod. 1. *ſi incideret bellum* וְנוֹסַף *& addetur etiam ipſe ſuper oſores noſtros.* Targum וְיִתּוֹסְפוּן *& addentur.* Eſa. 15. verſ. 9. *ponam ſuper Dimon* נוֹסָפוֹת *additiones.* ſcilicet ad litora fluminis, ne tranſeant aquæ ob ſanguinem. Syr. Matth. 25. וְנִתְתּוֹסַף *& addetur ei.* HIPHIL הוֹסִיף, Chaldaicè אוֹסַף, Syriacè אַוסַף *addidit.* CONſtruitur ſicut in Kal. 1, cum עַל vel ל *ſuper.* Proverbior. 30. הוֹסַף עַל־דְּבָרָיו *addas ſuper verba ejus.* Pſalm. 71. וְהוֹסַפְתִּי עַל־כָּל *& addam ſuper omnem laudem tuam.* Et de perſona, Deuter. 1. *Dominus Deus patrum veſtrorum* יוֹסֵף עֲלֵיכֶם *addat ſuper vos.* Targum יוֹסַף עֲלֵיכוֹן *addat ſuper vos.* ſcilicet bona. Pſalm. 115. יֹסֵף יְהוָה עֲלֵיכֶם *addat Dominus ſuper vos, & ſuper filios veſtros.* Pſalm. 120. *quid dabit tibi, & quid* יוֹסִיף *addet tibi lingua doloſa?* quid proderit? Et in forma jurandi, in malum, 1. Sam. 25. *ſic faciat Deus hoſtibus Davidis, & ſic* יוֹסִיף *addat:* His & illis malis afficiat. ¶ 2. cum infinitivo. Gen. 8. וַיּוֹסֶף שַׁלַּח, Targ. וְאוֹסַף שַׁלַּח *& addidit mittere columbam ex arca.* LXX. πάλιν *iterum emiſit.* Eſa. 8. וַיּוֹסֶף יְהוָה דַּבֵּר *& addidit Dominus loqui ad Achas:* perrexit. Lxx. προσέθετο. Sic, Luc. 10. *&* προσέθετο *addidit tertium mittere.* pro quo, Marc. 12. *& rurſum alium miſit.* Exod. 5. verſ. 7. *non* תֹּאסִפוּן *addetis dare paleam populo.* א pro ו quieſcens. Quando junguntur duo futura, poſterius in Infinitivo exponitur. Hoſ. 1. verſ. 6. אֹסִיף עוֹד אֲרַחֵם *addam amplius miſereri.* ¶ 3. Abſolutè ponitur, Deuter. 25. *quadragies verberet eum, non* יֹסִיף *addat: ne fortè* יֹסִיף לְהַכֹּתוֹ *addat verberare eum.* Job. 40. *Memento belli, ne* תּוֹסֵף *addas.* ¶ 4. Cum accuſativo. Proverb. 1. וְיוֹסֶף לֶקַח *& addet doctrinam:* augebit. Proverb. 10. verſ. 17. *Timor Domini* תּוֹסִיף יָמִים *addet dies:* augebit. Ibidem. *Benedictio Domini ditabit, & non* יסף *addet dolorem cum illa.* Syr. Luc. 3. אַוסַף *adjecit & hoc ſuper omnia.*

NOM. Syr. מוֹסַף *additamentum.*

Rabb. כֹּחַ הַמַּסִּיף *vis augeſcendi.*

תּוֹסֶפֶת & תּוֹסַפְתָּא *additio, adjectio, paragoge, auctuarium.*

PROPR. יוֹסֵף *Joſeph,* & יְהוֹסֵף *Jehoſeph.* Gen. 30. *& vocabat nomen ejus* יוֹסֵף *Joſeph, dicendo:* יֹסֵף, Targ. יוֹסַף *addet Dominus mihi filium alium:* augebit me alio filio. Inde *tribus Joſeph,* & בֵּית יֹסֵף *domus Joſeph,* complectens duas ſtirpes, Ephraim & Manaſſe, in quas eã Jacob diduci voluit, ne duodenario numero familiarũ deeſſet, tribu Levi

in reliquis non habitura poſſeſſionem. 2. Samuel. 19. *de omni* בֵּית יֹסֵף *domo Joſeph.* 1. Reg. 11. *ſuper omne opus* בֵּית יֹסֵף *domus Joſeph.* Pſalm. 77. verſ. 16. *redemiſti in brachio populum tuum, filios Jacob & Joſeph.* quia propter Joſephum deſcenderunt in Ægyptum: & ille ſuſtentavit eos quàm diu vixit, tanquam filios ſuos. Pſalm. 81. v. 6. *Teſtimonium* בִּיהוֹסֵף *in Joſeph poſuit.* Ab eo verò tempore, quo diviſum fuit poſt mortem Salomonis regnum, decem tribus ſeu regnum Iſrael vocatum eſt Joſeph & Ephraim: quia primus ejus rex fuit Hieroboam ex tribu Ephraim & Joſeph: & quia Ephraim fuit primogenitus.

II. יָסַף, idem quod אָסַף, *collegit, congregavit*; permutata ordinum ſignificatione. 1. Samuelis 15. *ne fortè* אוֹסִיפְךָ *colligam te cum illo.* Targum אֲשֵׁיצָנָךְ *perdam te.* Pſalm. 104. תֹּסֵף, Targum תְּכַנֵּשׁ *colliges ſpiritum eorum:* auferes. 2. Sam. 6. verſ. 1. וַיֹּסֶף *& congregavit iterum David omnem juvenem in Iſrael, triginta millia.*

יסק. Inde תוסק. Arabic. אוסאקא *onera:* אֲלְוַסָק *onus.*

יסר quatuor ſignificata habet. I. יָסַר: Piel יִסֵּר, idem quod אָסַר, *vincivit, ligavit.* Hoſ. 7. verſ. 15. *& ego* יִסַּרְתִּי *ligavi, roboravi brachium ipſorum.* vincire, eſt roborare aliquid.

Nomen מוסר & מוֹסָר *ligamen, vinculum:* Plur. מוֹסָרִים: Foem. מוֹסֵרוֹת *vincula, catenæ, funes.* Job. 12. v. 18. מוֹסַר מְלָכִים *vinculum regum aperuit.* Targum שׁוּשַׁלְתָּא *catenam.* Jerem. 27. v. 2. *fac tibi* מוֹסֵרוֹת *vincula & juga.* Targum חַנָּקִין *funes:* quibus jugum alligatur. Pſal. 2. v. 3. *rumpamus* מוֹסְרוֹתֵימוֹ *vincula eorum.* Targ. שַׁלְשְׁלָוָתְהוֹן *catenas ipſorum.*

II. Per metaphoram, יָסַר *caſtigavit, erudivit, inſtituit, punivit, cohercuit, corripuit, increpavit, reprehendit* verbis aut verberibus, tanquam vinculis: reipſa vel verbo erudijt, cùm ad diſciplinam vel pœnam transfertur. Job. 39. *an litigans cum Omnipotente* יִסַּר, Targum יְתַרֵּי *caſtigabit:* corripiet. 1. Paralip. 15. יָסַר *corripiendo in onere, quia intelligens erat.* Niphal נוּסַר *caſtigatus, correptus fuit, caſtigationem accepit.* Levitic. 26. *& ſi in iſtis non* תִּוָּסְרוּ, Targum תִּתְרְדוּן *caſtigabimini.* Pſalm. 2. הִוָּסְרוּ *erudimini, judices terræ.* Targum קַבְּלוּ מַרְדוּתָא *accipite caſtigationem.* Piel יִסֵּר *caſtigavit.* 1. Reg. 10. *Pater meus* יִסַּר, Targum רְדָא *caſtigavit vos baculis: at ego* אֲיַסֵּר, Targum אֲרְדֵא *caſtigabo vos ſcorpionibus.* Pſalm. 6. verſ. 2. *nec in ira tua* תְּיַסְּרֵנִי, Targum תְּרְדֵּנִי יְתִי *corripias me.* Eſa. 8. verſ. 11. וְיִסְּרֵנִי, Targum וְאַלְפַנִי *& docuit me:* zere pro patach. Deuter. 22. *& accipient ſeniores urbis virum iſtum,* וְיִסְּרוּ *& caſtigabunt eum.* Targum וְיַלְקוּן *& verberabunt.* Job. 4. verſ. 3. *ecce* יִסַּרְתָּ, Targum כְּסַבְתָּא *corripuiſti multos.* Hiphil הֵיסִיר *caſtigavit.* Hoſ. 7. אֲיַסְּרֵם *caſtigabo eos juxta auditum cœtus ipſorum:* ſicut audiunt in cœtibus ſuis comminationes ex Moſe. forma Chaldaica.

Nomen מוּסָר & מֻסָר *caſtigatio, diſciplina, inſtitutio, punitio, increpatio:* activè & paſſivè. Hoſ. 5. *& ego* מוּסָר *caſtigatio omnibus illis.* Targ. מַיְתֵי יְסוּרִין *adducens caſtigationes.* Eſa. 53. מוּסַר *diſciplina pacis noſtræ ſuper eo.* caſtigatio, quæ ſuper nos venire debebat ob peccata noſtra, venit ſuper eum, ut nos eſſemus in pace. Al. *omnium noſtrûm:* in שָׁלֵם vide. Proverb. 3. מוּסַר יְהוָה, Targum אָלְפָנָא *doctrinam Domini.* Prov. 8. *accipite* מוּסָרִי *caſtigationem* (diſciplinam) *meam, & non argentum.* Proverb. 13. verſ. 1. *filius ſapiens* מוּסַר אָב *diſciplinam patris.* ſcilicet יִקַּח *accipiet.* Job. 33. וּבְמוּסָרָם *& in caſtigatione ipſorum obſignabit.* ¶ Rabb. עַל דֶּרֶךְ מוּסָר *juxta viam diſciplinæ:* quadam civilitate. מוּסָרִים *diſciplinæ, virtutes naturales.*

יְסוּר *caſtigatio, diſciplina, inſtitutio, punitio, martyrium:* Plur. יְסוּרִין *afflictiones, pœna.*

III. Arabic. יסר & ושר vaſar (cum ישר Hebr. convenit) *paravit, apparavit, præparavit, inſtruxit, conſtituit.* Pſalm. 65. יסרת *paraſti cibum ipſorum.* Pſalm. 68. יסרו טריק *parate iter aſcendenti.* Paſſ. אתיסר atiaſar *præparatus, procinctus fuit ad bellum.*

תיסיר taiſir *procinctus, præparatio ad bellum.*

מיסר mujaſar *apparatus, attentus.* ﷺ וסר vaſar *attentio.*

יסאר *apparatus, abundantia.* ﷺ וסרה vaſâra *cadmia, fuligo.*

IV. Arab. יַסַר jaſar *minuit.*

יסיר *minutus, paucus, modicus.* יסירה *panca, modica.* ﷺ יסירא *pauliſper.*

יסר *facilis.* איסר *facilius.* בשי יסיר *negocio parvo,* propemodum.

יסר & יסאר *ſiniſter, ſiniſtra.*

יסת. Rabb. וָסָת *menſtruum.*

יצא. Syr. יְצָא *exivit:* in יָצָא invenies.

יעד duo ſignificata habet. I. יָעַד, Syriac. וְעַד, Arab. وعد vaad *condixit tempus,* locum, aut aliam circumſtantiam, *conſtituit* certum conveniendi locum, vel tempus: venit certo loco & tempore: *convenit, condixit, pactus fuit, promiſit, ſtatuit, conſtituit, ordina-*

dinavit, determinavit, assignavit, designavit. A Arabic. *monuit, admonuit.* 2. Samuel. 20. verſ. 5. הַמּוֹעֵד, Targ. זִמְנָא *tempus, quod* יְעָדוֹ, Targ. אֲמַר לֵהּ *dixerat ei:* conſtituerat. Jerem. 47. verſ. 7. *ibi* יְעָדָהּ, Targum מְזַמְנָהּ *præparavit eum.* Exod. 21. verſ. 9. *ſi filio ſuo* יִיעָדֶנָּה, Targum יְקִימִנָּהּ *condixerit eam.* Syr. Matth. 28. רוֹעֵד *quem conſtituerat eis* Jeſus. Arab. Actor. 24. *quemadmodum* וּעֵד *promiſerat.* Galat. 4. באלוּעֵד אלדי וּעדה *per promiſſionem, quam promiſit ei.* Marc. 14. v. 11. וּוּעֲדוּהוּ בְּעֲשִׂיָּה אֶלְפִּצָּה *promiſerunt ei donum argenti.* B Alc. Mana. פּוּאעֲדְנַאכֶם נַאנַב & *conſtituimus vobis terminum in monte Sinai.* Niphal נוֹעַד *congregatus fuit, convenit, confœderatus fuit, conſenſit.* Exod. 25. verſ. 22. וְנוֹעַדְתִּי & *condicam tibi ibi, & loquar tecum.* Targum וְאֶזְמַן מֵימְרִי & *præparabo verbum meum.* Vulg. *præcipiam.* L x x. γνωσθήσομαι *cognoſcar.* acceperunt pro וְנוֹרַעְתִּי, literis ר ע transpoſitis, à יָדַע *cognovit.* Amoſ. 3. *num duo ambulant, niſi* נוֹעֲדוּ, Targum. אִזְדַּמְּנוּ *convenerint?* Job. 2. verſ. 11. וַיִּוָּעֲדוּ, Targum וְאִתְחַבְּרוּ & C *convenerunt ſimul.* Joſ. 11. verſ. 5. וַיִּוָּעֲדוּ, Targum וְאִזְדַּמְּנוּ & *parati ſunt omnes reges.* Hiphil הוֹעִיד *convocavit.* Job. 9. & *ſi ad judicium, quis* יוֹעִידֵנִי *convocabit me.* Targ. יְסָהֵד עֲלַי *teſtabitur contra me.* accepit pro עוּד *teſtatus fuit.* Jer. 50. v. 44. *quia quis ſicut ego, & quis* יוֹעִידֵנִי *convocabit me?* Targ. יְעָרְעֵנְנִי *occurret mihi?* dabit mihi tempus belli? Jer. 24. מוּעָדִים *convocati coram templo Domini.* Targ. מְהֵתִין *depoſiti:* parati ad edendum. Ezech. D 21. v. 21. *quò facies tua* מְעָרוֹת *conſtitutæ?*

Nom. עֲדָה, Chald. עִד *conventus* ſtatis horis & locis aggregari ſolitus, *cœtus, collegium, eccleſia, congregatio.* Exod. 34. *Aharon & omnes principes* בְּעֲדָה, Targ. בִּכְנִשְׁתָּא *in cœtu.* Pſalm. 1. *nec peccatores* בַּעֲדַת צַדִּיקִים, Targ. בְּסִיעַת צַדִּיקַיָּא *in cœtu juſtorum.* L x x. ἐν βαλῇ, Lat. *in conſilio* : cùm βαλὴ etiam *concilium* ſeu *cœtum* ſignificet. Pſalm. 7. verſ. 8. וַעֲדַת לְאֻמִּים, Targum וְכִנְשַׁת *& cœ-* E *tus populorum circumdabit te.* Jud. 14. verſ. 8. *& ecce* עֲדַת דְּבוֹרִים *cœtus apum in cadavere leonis.* Targum קִנְיָא *nidus.* L x x. συσροφὴ μελισσῶν *examen apum.* metaphora. Jerem. 30. וַעֲדָתוֹ *& cœtus ejus coram me.* L x x. καὶ τὰ μαρτύρια αὐτῶν *& teſtimonia ipſorum.* acceperunt pro עֵדוּת *teſtimonium.*

מוֹעֵד, Arab. מַוְעֵד *tempus* aut *locus* certus ac conſtitutus, *conventus indictus, tempus,* quod unus alteri conſtituit : Pluralit. מוֹעֲדִים & מוֹעָדִים, Chaldaic. מוֹעָדִין, Foemin. מוֹעָדוֹת *tempora & loca certa.* ¶ Variè autem uſurpatur: 1. de *tempore in genere, & quolibet die ſtatuto.* Deuter. 1. מוֹעֵד, Targum זְמַן *tempus egreſſus tui.* Joſ. 8. verſ. 14. לַמּוֹעֵד, Targum לִזְמַנָּא דְּמִתְקַן לֵהּ *ad tempus conſtitutum eis.* Geneſ. 17. *quem pariet tibi Sara* לַמּוֹעֵד, Targum לִזְמַנָּא *ad tempus illud.* 1. Samuel. 20. לְמוֹעֵד דָּוִד *ad tempus Davidis.* Targum לִזְמַנָּא דַּאֲמַר לֵהּ דָּוִד *ad tempus, quod dixerat ei David.* 1. Samuelis 13. verſ. 8. *& expectavit ſeptem dies* לַמּוֹעֵד *ad tempus, quod Samuel.* ſcilicet dixerat (dederat) ipſi. Jerem. 46. verſ. 17. *Pharao rex Aegypti* (eſt) *interitus, tranſtulit* הַמּוֹעֵד *tempus* : quod regi Babyloniæ ad bellandum cum ipſo conſtituerat, id tranſtulit, quòd ab eo metuat. Jud. 20. וְהַמּוֹעֵד *& tempus erat filio Iſrael.* Targum זִמְנָא *tempus.* L x x. σωτηρία. ¶ Deinde in ſpecie de *temporibus anni, diebus feſtis* ac *ſolennibus,* qui certo anni tempore celebrantur. Sunt autem anni tempora ſeu partes, קָצִיר *ver,* חֹם *æſtas,* חֹרֶף *autumnus,* קֹר *hyems :* quas ſol motu proprio, ab Æquatore ad polos digrediens, efficit. Geneſ. 1. *& erunt in ſigna* וּלְמוֹעֲדִים, Targum וּלְזִמְנִין *& in tempora.* Jerem. 8. *etiam ciconia novit* מוֹעֲדֶיהָ, Targum זִמְנָהָא *tempora ſua.* Novit anni partes, ut ſub initium veris ad nos veniat, autumni verò à nobis diſcedat, & alio loco æſtatem, alio hyemem tranſigat. Item de *duodecim menſibus,* in quos luna augeſcens & decreſcens annum dividit. Pſalm. 104. *feciſti lunam* לְמוֹעֲדִים *in tempora.* Targum לְמִמְנֵי בַּהּ זִמְנַיָּא *ut numerentur in eo tempora.* menſes. Dies anni ſolennes ſeu feſti ſunt, שַׁבָּתוֹת *ſabbatha,* רְגָלִים *feſta anniverſaria :* פֶּסַח *paſchatis,* שָׁבוּעוֹת *ſeptimanarum,* & סֻכּוֹת *tabernaculorum.* רֹאשׁ הַשָּׁנָה *initium anni.* רֹאשׁ חֹדֶשׁ *calendæ.* tempora קְצִיר *meſſis* & אָסִיף *collectionis* : & tertius annus, atque ſeptimus, qui erat שְׁמִטָּה *remiſſionis.* ſcilicet terræ. חֲנֻכָּה *initiationis* ſeu *dedicationis feſtum.* פּוּרִים *bacchanalia.* עֲצֶרֶת *feſtum prohibitionis* ſeu *retentionis.* כִּפּוּרִים *expiationum.* Thren. 1. verſ. 4. *viæ Zion lugent, propter non venientes* (ad) מוֹעֵד *feſtum.* paſchatis, ſeptimanarum & tabernaculorum. Ibidem. *vocavit contra me* מוֹעֵד *feſtum, ad frangendam juvenes meos :* diem excidij, in quo hoſtes conveniunt : aut conventum hoſtium. Hoſ. 9. *quid facietis ad diem* מוֹעֵד *feſti, & ad diem* חַג *feſti Domini?* L x x. τῆς πανηγύρεως. 2. Paralip. 30. *& comedebant* הַמּוֹעֵד *feſtum.* pro זִבְחֵי הַמּוֹעֵד *ſacrificia feſti.* 1. Samuel. 24. *à manè uſque ad* עֵת מוֹעֵד *tempus feſti :* uſque ad tempus ſacrificij jugis matutini, quod eſt quatuor horarum ſpacium. Hoſ. 12.

& collocabo te in tabernaculis כִּימֵי מוֹעֵד *sicut diebus festi.* Targum כְּיוֹמֵי קֶדֶם *sicut diebus antiquis.* ¶ 3. de *loco conventus constituto.* Thren. 2. *corrupit* מוֹעֲדוֹ *locum suum, oblitus est Dominus in Zion* מוֹעֵד *festi, & sabbathi.* Targum אֲתַר מְזֻמָּן לְכַפָּרָא עַל עַמֵּה *locum paratum ad expiandum super populo suo*: locum suum, hoc est, templum, ubi conveniebant ad festa ter in anno. Iob. 30. *scio quod morti tradis me, & domus* מוֹעֵד *loci omni viventi.* Targum קְבוּרְתָּא מְזֻמָּן *sepulcri constituti.* in sepulcro conveniunt omnes vivi, cum adest eorum finis. Esa. 14. vers. 13. *& habitabo* בְּהַר מוֹעֵד *in monte conventus, in lateribus Aquilonis.* In monte Zion, ubi Israelitæ semper conveniebant: in loco ubi conveniunt reges omnes. Psalm. 74. *Rugierunt hostes tui in medio* מוֹעֲדֶיךָ *locorum tuorum.* Ibidem. *Incenderunt omnia* אֶל מוֹעֲדֵי *loca Dei:* templum, quod plures partes habebat. ¶ 4. de *ipso conventu.* Exod. 33. *appellavitq; illud* אֹהֶל מוֹעֵד *tabernaculum conventus.* ubi Deus cum Mose loquebatur, & reliquus populus ad sacra conveniebat. Targum מַשְׁכַּן בֵּית אוּלְפָּנָא *tabernaculum domus doctrinæ.* Lxx. σκηνὴ μαρτυρίου *tabernaculum testimonij.* acceperunt יָעַד pro עוּד *testatus fuit:* permutata ordinum significatione. Et vocatur etiam אֹהֶל הָעֵדוּת *tabernaculum testimonij*, propter עֵדוּת *testimonium.* hoc est, decalogum ibi in arca repositum. Num. 17. *& veniebat Moses ad* אֹהֶל הָעֵדוּת *tabernaculum testimonij.* Ibidem. *refer baculum Aharonis coram* הָעֵדוּת *testimonio.* & Num. 1. מִשְׁכַּן הָעֵדוּת *tabernaculum testimonij.*

מוֹעֵדָה *conventus.* Jos. 20. *istæ sunt* עָרֵי הַמּוֹעֵדָה *urbes conventus*: ubi conveniebant omnes homicidæ involuntarij.

II. Arab. וער vaad, & אוער avaad *monuit, admonuit, prædicavit, sermonem habuit.*

ואער vaid *admonitor, prædicator, hortator:* Plur. ואערין vaidin *hortatores.*

ועד & מוערה mavada *admonitio, prædicatio.*

מואער & מוער *promissiones.* תוער *invasit.*

יעה. יָעָה *removit, amovit, everrit.* Esa. 28. vers. 17. וְיָעָה *& removebit* (everret) *grando receptaculum mendacij.* Targ. וְיִרְלֵק *& incendet.*

יְעִים *scopæ*, quibus sordes verrendo removentur, & domus purgatur. Exod. 38. vers. 3. *&* הַיָּעִים, Targum מַגְרוֹפֵיתָא *scopas.* Erant autem instrumenta quædam ænea, quibus cineres removebantur de altari in cumulum.

Arab. وعا vas *receptaculum:* Plur. اوعيه vasa *receptacula.*

Luc. 12. v. 13. *&* וַאֲלֵרֵי וַעֲיֵת מוֹהִ פִּי אֶלְאַרְאָן *quod locuti fueritis in auribus,*

יעז. יָעַז, idem quod עָזַז, *robustus fuit.* Inde Benoni Niphal נוֹעָז *roboratus, obfirmatus, fortis, durus.* Esa. 33. vers. 18. *populum* נוֹעָז, Targum תַּקִּיף *fortem non videbis.* Lxx. συμβουλεύοντα *consultantem.* acceperunt pro יָעַץ *consuluit:* ob literarum ז ץ sonum similem. Targum תַּקִּיף *robustum:* accepit pro עָזַז *robustus fuit.* Hieronym. *imprudentem:* lege impudentem. [redacted]. Quia autem sequitur, *populum* עַמְקֵי שָׂפָה *profundum labio:* ideo Judæi נוֹעָז accipiunt pro לוֹעֵז *barbaro:* literis ל ג ejusdem organi permutatis: quemadmodum pro לִשְׁכָּה dicitur נִשְׁכָּה *exedra.*

יעט tria significata habet. I. יָעַט, idem quod עָטָה, *operuit.* Esa. 61. *pallio justitiæ* יְעָטָנִי, Targum עָטָפַנִי *operuit me.* Lxx. ἐνέδυσε τὸ με *induit me.*

II. Chald. & Syr. & Arab. יָעַט *consuluit*, in יָעַץ quære.

III. Arab. وعط cum puncto super ط *d, eruditus fuit, intellexit.* Luc. 1. vers. 4. وعطت به *eruditus fuisti in eo.*

Nom. מוֹעָטָה *eruditio, increpatio, intelligentia, institutio.*

עטה *redargutio.*

2. Thess. 3. v. 15. *sicut* יועט *decet fratrem.*

יעל. יָעַל: Hiphil הוֹעִיל *profuit, juvit, utilitatem attulit:* & absolutè, *utilitatem* aut *fructum cepit, percepit, profecit.* Prov. 10. vers. 2. *non* יוֹעִילוּ, Targum מְהַרְּין *prosunt thesauri impietatis.* Lxx. ὠφελήσουσι *juvabunt.* Jerem. 23. vers. 32. וְהוֹעִיל לֹא־יוֹעִילוּ, Targum וְאַהֲנָאָה לָא יְהֵנוּן *& prodesse non proderunt.* Job. 35. *quid* אוֹעִיל *utilitatis percipiam ex peccato meo?* Job. 21. *quid* נוֹעִיל *proficiemus, si intercesserimus pro eo?* Job. 30. *ob calamitatem meam* יוֹעִילוּ *proficient:* utilitatem capient.

Nom. יַעַל: Foem. יַעֲלָה, Chald. יַעֲלָא, Arab. وعل vaal *caprea:* Plur. יְעֵלִים & יְעָלִים, Chald. יְעָלִין *capreæ.* pertinet ad עָלָה *ascendit*; quòd montes & rupes ascendat. Martialis:

Pendentem summa capream de rupe videbis:
Casuram speres, decipit illa canes. 1. Sam. 24. *super petras* הַיְעֵלִים *caprearum*: in quibus capreæ habitant. sicut scriptum est Psalm. 104. *montes altos* לַיְעֵלִים *capreis.*

בְּלִיַּעַל, qui est בְּלִי *absq;*, יַעַל *utilitate: homo inutilis, nequam, nihili:* qui nec sibi, nec alijs prodest. Deuter. 13. *Filij* בְּלִיַּעַל, Targ. רְשִׁיעָא *iniquitatis.* 1. Sam. 2. בְּנֵי בְלִיַּעַל *filij belial.* Targ. בַּרְיָן רְשִׁיעַיָּא *viri impij.* 1. Sam. 25. de Nabal:

super

ſuper virum הַבְלִיַּעַל, Targum שְׁטֵיָא *ſtultum iſtum.* Pſalm. 41. v. 8. *Verbum* בְּלִיַּעַל, Targ. טְלוֹמָא *injuſtum.* Lxx. παράνομον *iniquum.* 2. Corinth. 6. v. 15. *Quæ concordia Chriſto cum* Βελίαλ, Syriacè סָטָנָא *Satana?* Diabolus nequam. Quædam exempla habent Βελίαρ, literis λρ permutatis. A

Rabb. תּוֹעֶלֶת *utilitas, uſus, profectus*: Plur. תּוֹעֲלִיּוֹת *utilitates.*

יַעַן tria ſignificata habet. I. יַעַן *propterea, eo quod*: non uſurpatur niſi in retributione boni vel mali: in עֲנָה reperies.

II. יַעֲנָה *ulula*: Pl. יַעֲנִים *ululæ*: heterocliton B

III. Syr. יְעַן *avarus fuit, fraudavit, expilavit, eripuit.* Paſſivum אִתְיְעַן *expilatus fuit.* 2. Corinth. 12. v. 17. אִתְיְעַנֵת *extorſi à vobis?* avarus fui?

Nom. יַעֲנוּת *avaritia, cupiditas, guloſitas*: convenit cum עָנָה *afflixit.*

יָעַף *laſſus, fatigatus fuit.* Eſa. 40. v. 30. וְיֵעָפוּ, Targum וְיִשְׁתַּלְהוֹן *& defatigabuntur adoleſcentes.* Lxx. περιπατοῦσιν *eſurient.*

Nom. יָעֵף *laſſus, defatigatus.* C

תּוֹעֲפוֹת *fortitudines, robora*: per contrarium. Job. 22. *& argentum* תּוֹעֲפוֹת *robora tibi.* Targum כְּרַךְ תַּקִּיף *arx robuſta.* Lxx. τὰ ὕψη *altitudines.* Num. 23. v. 22. כְּתוֹעֲפוֹת רְאֵם *ſicut robora unicornis ei.* Targum תּוּקְפָּא וְרוֹמָא *robur & altitudo ei.* accepit רְאֵם pro רָם *altitudine.* Lxx. ὡς δόξα *ſicut gloria*: ſplendor. accepit pro יְפִעָה *ſplendor.* Pſalm. 95. וְתוֹעֲפוֹת הָרִים *& robora montium ei.* Lxx. τὰ ὕψη. reſpexerunt ad עוּף *volavit.* D

יָעַץ, Chal. יְעַט, Arabicè יעט, literis ט ץ permutatis, *conſuluit, conſilium inivit, deliberavit, decrevit.* 1. Sam. 16. וְעֲצַת אֲחִיתֹפֶל, Targum וּמַלְכָּא *& conſilium, quod* יָעַץ, Targum מְלַךְ *conſuluerat.* Eſa. 14. v. 24. *& ſicut* יָעַצְתִּי *conſului, ſtabit*: decrevi. v. 27. *Quia Dominus exercitum* יָעַץ *conſuluit, quis irritum faciet?* decrevit. Job. 13. *cum regibus* וְיוֹעֲצֵי אֶרֶץ, Targum וְיַתְמֵי אַרְעָא *& conſiliariis terræ.* Activè, *conſilium dedit.* Num. 24. אִיעָצְךָ *conſulam tibi, quid faciet* E *populus.* Targum אֲחַוִי־לָךְ *indicabo tibi.* Exod. 18. אִיעָצְךָ, Targum אֶמְלְכִנָּךְ *conſulam tibi.* Pſalm. 32. אִיעֲצָה *conſulam ſuper te oculo meo*: innuam tibi. Quia innuens interdum claudit unum oculum, ut innuat alteri. Lxx. ἐπιστηρίξω *firmabo.* Acceperunt pro יָעַז *robuſtus, firmus fuit*, ob literarum ז ץ ſonum ſimilem. Eſa. 7. v. 7. יַעַץ עָלַיִךְ *conſuluit ſuper te, Syria malum*: decrevit. Arabic. Pſalm. 16. וַיִּעֲצוּנִי *conſuluerunt mihi renes mei.* Niphal. נוֹעַץ: Et Hithpael הִתְיַעֵץ, Chal. אִתְיְעַט *conſultavit, conſpiravit, conſilium inivit.* Eſa. 40. verſ. 14. *Cum quo* נוֹעָץ *conſultavit?* Pſalm. 83. וְיִתְיָעֲצוּ *& conſultabunt contra abſconditos tuos.* Dan. 6. אִתְיָעֲטוּ *conſilium inierunt principes.*

Nom. יוֹעֵץ, Chald. יְעַט *conſiliarius*: Plur. יוֹעֲצִים, Chald. יְעָטִין *conſiliarij.*

עֵצָה, Chald. עֲטָא *conſilium, decretum, deliberatio, ſententia, ſcientia*: in malum, *ſcelus, exquiſita malicia, aſtutia*: Plural. עֵצוֹת, Chald. עֲטִין *conſilia.* Eſa. 46. v. 11. *ex terra longinqua* אִישׁ עֲצָתִי *virum conſilij mei*: effectorem conſilij mei.

מוֹעֵצָה *conſultatio*: Plural. מוֹעֲצוֹת *conſultationes.*

יַעַר duo ſignificata habet. I. יַעַר, Form. יַעֲרָה, Chald. יַעֲרָא *ſylva, ſaltus*: Plur. יְעָרִים: Fœmin. יְעָרוֹת *ſylvæ.* Joſ. 17. verſ. 18. *Quia* יַעַר, Targum חוּרְשָׁא *ſylva eſt.* Pſalm. 132. v. 6. *In agris* יַעַר *ſylvæ.* In horreo Araune Jebuſæi: quia arbores ſylveſtres erant ibi. 1. Reg. 7. v. 2. *& edificabat domum* יַעַר *ſylvæ Libani.* Prope templum, in ſylva, quæ vocabatur Libanon. Targum מְקָרֵי מַלְכַיָּא *refrigerij regum.* Solebant eo tempore reges extruere domum in ſylva, ut ibi refrigerarentur in æſtate. unde & Salomo extruxit eam in ſylva, nota in terra Iſrael, cui nomen Libanon. Mich. 3. *& mons domus in excelſa* יַעַר *ſylvæ*: vaſtabitur, ut ibi herbæ & arbores naſcantur. Hoſ. 2. *& ponam illa* לְיַעַר *in ſylvam*: creſcent ibi herbæ & arbores. Lxx. εἰς μαρτύριον *in teſtimonium.* q. יעד. Jerem. 21. בְּיַעְרָהּ *in ſylva ejus.* urbes, quæ ſunt circa Jeroſolymam, ſylvæ comparat. ¶ Per ſynecdochen, חלת דבש *favus* ſeu *placenta mellis* ſylveſtris, conſtans nidis, antequam mel eximitur. quòd in terra Canaan in ſylvis magna copia mellis defluëret. Bis. 1. Sam. 14. v. 27. בְּיַעַר *in ſylva mellis.* Targum בְּקַנָּא *in nido.* Cant. 5. v. 2. *Comedi* יַעְרִי *favum meum, cum melle meo.* Lxx. ἄρτον μου *panem meum.* ¶ Per metaphoram, Chald. *carectum.* Exod. 2. *& poſuit* בְּסוּף, Targum בְּיַעְרָא *in carecto.*

Chald. יַעֲרִין *urticæ*, in ſylvis creſcentes.

Arabicè וער *aſperum, pravum.* Lucæ 3. v. 5. ויציר אלוער סהלא *& fiet pravum rectum.*

יָפָא. Syr. יְפָא: Hiphil. אוֹפָא & אַוְפָא *ceſſavit, defecit.* ✠ מַוְפָא *deficiens, marceſcens.*

Rabb. הוֹפְיָא *ſcopa*: *ſpuma.* ✠ Arabicè מואפאה *adventus.* ✠ מואפין *qui venerunt.* ואפינא *venerunt.* וואפינא *& venimus.*

יָפֶה duo ſignificata habet. I. יָפֶה, Chald. יְפֵא *pulcer, elegans, venuſtus, formoſus, decorus fuit.* Cant. 4. v. 10. מַה־יָּפוּ *quàm pulcra ſunt ubera tua?* amores. Piel יִפֶּה *pulcrum, formoſum reddidit, venuſtavit, decoravit, ornavit.* Jer. 10.

auro & argento וְיַפֵּהוּ *decorabit illud*. HITHpael הִתְיַפֵּה *formosum se reddidit*. Jerem. 4. *In vanum* תִּתְיַפִּי *formosam te facies*. ornabis te. PUAL duplicatum, יְפֻיְפֶּה *pulcerrimus fuit*. Psalm. 45. v. 3. יָפְיָפִיתָ *formosus fuisti præ filiis hominum*. Targum שׁוּפְרָךְ מַלְכָּא עָדִיף מִבְּנֵי נָשָׁא *pulcritudo tua, ô rex* (Messia,) *superat filios hominis*.

NOM. adiect. יָפֶה *pulcer, formosus*: PLUR. יָפִים *pulcri*. FOEM. יָפָה *pulcra*: PLURAL. יָפוֹת *pulcræ*. Cant. 1. *ecce* יָפָה, Targum יָאָה *pulcer est amicus meus*. Gen. 29. v. 17. *& Rahel erat* יְפַת-תֹּאַר וִיפַת מַרְאֶה *pulcra formâ, & pulcra aspectu*. Prius refertur ad figuram faciei & reliquorum membrorũ, & ad staturam corporis: posterius ad carnem albam & rubram, & capillum nigrum.

SUBST. יֹפִי, & יֹפִי, & יְפִי *pulcritudo, elegantia, decoratio*.

Duplicatum. Jerem. 46. *vitula* יְפֵיפִיָּה *admodum pulcra*.

PROPR. יָפוֹ, Syr. יופא, Arab. נאפה Gafa, Græc. Ἰόππη Palæstinæ oppidum maritimum antiquissimum, utpote ante diluvium conditum, & appulsu peregrinantium, qui Hierosolymam petunt, nobile. Sic dictum à pulcritudine & elegantia: vel, ut quibusdam placet, à יֶפֶת *Japhet*.

II. Arab. ופי vafi, & אופי *posuit, apposuit, addidit, reddidit, complevit*. Psalm. 37. *Peccator mutuabitur, & non* יוֹפֶי *reddet*. Psal. 66. וְאוֹפִיךְ *& reddam tibi vota mea*. Matth. 5. *Donec* תְּחוֹפִי *reddideris extremum quadrantẽ*. Luc. 7. v. 42. *Quod* יְיפִיאן *redderent*: DUALE. Matth. 5. v. 33. וְאוֹף *& redde Domino votum tuum*. Cap. Filij Israel. וַאֲוֹפוּא *& reddite mensuram*. PASS. אחופי, & אסחופי *appositus fuit* ad patres suos, *mortuus fuit*.

NOM. וַפִי vafi *additio*. ואפי *addens*. מופי muufi *additus*. חוֹפִיָה *completio*.

אסחופינא *complevimus*: in Avicen.

ופאה *obitus*. Matth. 2. v. 15. *usq; ad* ופאה *obitum Herodis*.

יפח. יָפַח *spiravit, apud se mussitavit, murmuravit, meditatus est*. HITHpael הִתְיַפֵּחַ *lamentatus, conquestus fuit*: ut conveniat cum פּוּחַ *suspiravit*. Jerem. 4. v. 31. *vocem filiæ Zion, quæ* תִּתְיַפַּח *lamentabitur*: suspirabit. Targ. דִּמְשַׁתְּטָחָא *quæ prosternit se*.

NOM. יָפֵחַ *meditans, loquens, mussitãs*. Hab. 2. וְיָפֵחַ *& loquens de fine*. Psalm. 27. וְיָפֵחַ חָמָס *& mussitans injuriam*.

Arab. יאפוח *synciput*, pars superior capitis, *cranium*.

יפע. Inde HIPH. הוֹפִיעַ, Chal. אוֹפַע *floruit, splenduit, inclaruit, apparuit*. Num. 33. הוֹפִיעַ *splenduit ex monte Paran*. Targ. אִתְגְּלִי *revelatus fuit*: apparuit. Psal. 50. *Deus* הוֹפִיעַ, Targ. יִתְגְּלִי *revelabitur*. Job. 10. *& super consiliõ impiorũ* הוֹפָעָתָ, Targ. אוֹפַעְתָּא *illustrasti*. Psal. 8. *Habitans Cherubim* הוֹפִיעָה *appare*. Job. 3. *Nec* תּוֹפַע *splendeat super illo lux*. LXX. ἔλθοι *veniat*. ¶ Rabb. הוֹפִיעַ *illustravit, declaravit, revelavit mysteria*. Per antiphrasin, *obscuravit*.

NOM. יְפָעָה, & Rab. הוֹפָעָה *splendor, illustratio, claritas*. Ezech. 28. v. 5. *& polluerunt* יְפְעָתְךָ *splendorem tuum*. Targ. זִיו אֲמָתָךְ *splendorem timoris tui*.

יפק. Arab. ופק vafac *consensit, concors, pacificus, uniformis, confœderatus fuit, consonuit, convenit*. PIEL ופק vaffaq *concordavit, discordes reconciliavit, conformavit, æquavit*. יואפק *conciliabit*: Avicen. PASS. אתופק atvaffac *reconciliatus fuit*. Matth. 18. v. 19. *Si* אתפק *consenserint duo ex vobis*.

NOM. ופק ufc, & חופיק taufic, & חופק tavafac *concordia, uniformitas, convenientia, consonantia vocum, harmonia*.

מופק muvafic *conciliator*, qui discordes reconciliat, *mediator*. מופקה mufaca *convenientia, proportio*.

ואפק *convenit, prodest*. & מופק muvafac *æqualis*.

יפר. Arabicè ופר vafar *parcus, attentus ad rem fuit*. יופר & יחופר *attenditur*: in Avicenna.

יפת. Inde. NOM. מוֹפֵת *signum, miraculum, portentum, prodigium, monstrum*, quod fit præter naturam, res futuras evidenter demonstrans: PLUR. מוֹפְתִים, Chald. מוֹפְתִין *signa, portenta, prodigia, monstra*. 2. Paralip. 32. וּמוֹפֵת *& signum dedit ei*. Pro quo habetur, 2. Reg. 20. & Esa. 38. אוֹת *signum*. Psalm. 71. כְּמוֹפֵת *sicut signum factus sum multis*. Targum הֵיךְ תְּמָהָא *sicut miraculum*. quia opera ejus alijs mirabilia videbantur.

Rab. מוֹפֵת הַדּוֹר *miraculum sui seculi*, vir eximius. ¶ מוֹפֵת *demonstratio, consideratio, ratiocinatio*. מוֹפְתִים *demonstrationes, argumenta evidentia, conclusiones, probationes, syllogismi*.

מוֹפְתִי *demonstrativus syllogismus*.

VERB. יָפַר *demõstravit, ostendit, probavit*.

יצא. יָצָא, Syriac. יְצָא, literis עין permutatis, *exivit, egressus fuit, processit, prodijt*. Dicitur de varijs rebus: 1. de *loco*. Genes. 4. וַיֵּצֵא, Targum וְנָפַק *& exivit Cain à coram facie Domini*. Genes. 10. *Ex terra ista* יָצָא, Targum נְפַק *egressus est Assur*: prodijt. Gen. 8. v. 7. וַיֵּצֵא יָצוֹא *& egrediebatur egrediendo & revertendo*. Subinde ex arca egrediebatur, & revertebatur in eam corvus, donec siccarentur aquæ. LXX. καὶ ἐξελθὼν οὐκ ἀνέστρεψεν *& egressus non rediit*. Vulg. *Qui egrediebatur, & non*

& non revertebatur. [redacted] A
[redacted] *pexus.* Et ex hac [redacted] versione natum est proverbium: *Corvi nuncius.* 2. Sam. 20. *& ipse* יָצָא וַתִּפֹּל *egressus est, & cecidit.* Refertur יָצָא ad Joab, & תִּפֹּל ad חֶרֶב *gladium* inter eundem è vagina lapsum, quem Joab sinistra tenuit. Mich. 4. *ex te* יֵצֵא, Targum יִפֵּק *egredietur, qui sit dominator in Israel;* prodibit. Esa. 30. v. 22. *Disperges eos tanquam menstruatam,* צֵא *exi, dices ad eum.* Menstruata enim à marito removetur. Masoritę annotant, צֵא idem esse quod צֵאָה *excrementum;* nec a- B
libi occurrere. ¶ 2. de *nativitate animalium,* seu *egressu ex utero,* & processu in lucem. 2. Sam. 7. *Quod* יֵצֵא *egredietur è viscerib⁹ tuis.* Targum חוֹלַ *paries.* 2. Reg. 20. *ex filiis tuis, qui* יֵצְאוּ *egredientur ex te:* quos gignes. Genes. 15. v. 4. *Filius, qui* יֵצֵא *egredietur ex viscerib⁹ tuis.* Targum דְּחוֹלַ *quem gignes.* ¶ 3. de *terra nascentibus,* floribus, frugibus. Jud. 13. *Omne quod* יֵצֵא *egredietur ex vite:* crescet. Esa. 11. וְיֵצֵא *& egredietur virga ex stipite.* 1. Reg. 8. *usq; ad Esop* הַיּוֹצֵא *egredientem ex pariete:* nascentem. Deut. 14. v. C
22. הַיֹּצֵא, Targum רַיֵּפֵק *quod producit ager:* activè. Syr. Matth. 13. v. 16. *Cum autem* יָצְאָה *egressa esset herba:* prodijsset. ¶ 4. de *Sole & stellis* orientibus. Genes. 19. *Sol* יָצָא, Targum נְפַק *egressus erat supra terram:* ortus erat. Nehem. 4. *Postquam ascendisset aurora, donec* יֵצְאוּ *egrederentur stellæ:* orirentur. ¶ 5. de *sermone,* qui profertur & spargitur, divulgatur. Jos. 6. *& non* יֵצֵא *egrediatur ex ore vestro* D
verbū. Esth. 1. v. 17. *Quia* יֵצֵא *egredietur verbū:* divulgabitur. Gen. 24. v. 50. *A Domino* יָצָא *egressum est verbum:* res divinitus geritur. Psalm. 144. *Non est ruptura, & non est* יוֹצְאֹת *egrediens.* scilicet fama. sicut sequitur: *& non est clamor in plateis eorum.* Aut est periphrasis abortus. ¶ 6. de *corde & anima.* Genes. 42. וַיֵּצֵא *& egressum est cor eorum:* præ admiratione, aut præ metu & dolore. Lxx. καὶ ἐξέστη *& obstupuit.* ¶ 7. de *expensis.* 2. Reg. 12. *Omne quod* יֵצֵא *egredietur* E
super domum ad roborandum: expendetur in domum reficiendam. ¶ 8. de *bello, expeditus fuit.* Genes. 14. וַיֵּצֵא *& egressus fuit rex Sodomæ.* ¶ 9. de *sorte, exemtus fuit.* 1. Sam. 14. v. 24. *Populus autem* יָצְאוּ *exiverunt:* sorte exemti sunt. Hiphil. הוֹצִיא, Syriac. אַיעִי & אַוְעִי *exire jussit, eduxit, extraxit, produxit, protulit, divulgavit, expulit, exegit, expendit.* Genes. 14. הוֹצִיא, Targum אַפֵּק *protulit panem & vinum.* Num. 17. וַיּוֹצֵא, Targ. וְאַפֵּק *& protulit florem.* 2. Reg. 12. וַיּוֹצִיאֻהוּ *& expenderunt eam fabris lignariis:* quibus mercedem persolverunt. Levit. 26. *& vetus à facie novi* תּוֹצִיאוּ, Targum תְּבַנּוּן *evacuabitis.* Esa. 42. v. 1. *judicium gentibus* יוֹצִיא *proferet.* Targum יְגַלֵּי *revelabit.* Syriacè. Hebr. 6. v. 7. וַאֲעִיַת *& produxerit herbam.* Hophal. הוּצָא *eductus fuit.*

Nom. צֵאָה & צֵאָה, Syriacè צֵאָא, & צוֹי, & צִיּוּת *egressio, vomitus, excrementum, sordes.* Deuter. 23. *& operies* צֵאתֶךָ *excrementum tuum.* Proverb. 30. וּמְצֵאָתוֹ *& ab excremento suo non fuit lotus.* Esa. 4. *Si laverit Dominus* צֹאַת, Targ. הַנָּאֲלַת *sordes filiarum Zion.*

צֹאִים, Syr. צֵאִין *sordes* & *sordidi.* Zach. 3. *vestes* הַצֹּאִים *sordidæ.*

מֵיצִיאֵי *egressiones.* 2. Paral. 32. וּמֵיצִיאֵי *& egressiones viscerum ejus ibi prostraverunt eum gladio.* pro quo habetur, 2. Reg. 19. v. 37. *Adrammelech & Sarezer filij ejus percusserunt eum gladio.*

מוֹצָא *exitus, egressus:* Plur. מוֹצָאִים; Foemin. מוֹצָאוֹת *exitus.* Dicitur autem de varijs rebus. 1. de *sole;* estq; *ortus, oriens.* Psalm. 19. *Ab extremo cœli* מוֹצָאוֹ *exitus ejus:* ortus ejus. Psalm. 75. *Quia non* מִמּוֹצָא *ab exitu, & ab occasu.* scil. Solis. Targ. מִמַּדְנְחָא *ab oriente.* Psalm. 65. מוֹצָאֵי בֹקֶר וְעֶרֶב *exitus matutini & vespertini:* ortus Solis, & Lunæ, & stellarum. ¶ 2. de *aquis;* estq; *fons, scaturigo,* locus ubi aquæ exeunt. Esaiæ 58. וּכְמוֹצָא *& sicut exitus aquarum.* Targ. וּכְמַבּוּעַ *& sicut scaturigo.* Lxx. καὶ ὡς πηγὴ *& sicut fons.* Psalm. 107. וּמוֹצָאֵי מַיִם *& exitus aquarum in siccitatem.* Targum וּמַבּוּעֵי דְמַיָּא *& fontes aquarum.* ¶ 3. de *sermone;* estq; *prolatio, pronunciatio.* Deut. 8. v. 3. *Sed in omni* מוֹצָא *exitu oris Domini.* Targum אֲפֻקַת מֵימְרָא מִן קֳדָם יְיָ *exitu verbi à Domino.* Lxx. ῥήματι ἐκπορευομένῳ *verbo egrediente ex ore Domini.* atq; ita citatur, Matth. 4. v. 4. Deut. 23. מוֹצָא, Targum אֲפֻקוֹת *exitum labiorum tuorum custodies:* quod semel pollicitus fueris, præstabis: votum persolves. Psalm. 89. וּמוֹצָא *& exitum labiorum meorum, non mutabo.* ¶ 4. de *nativitate.* Mich. 5. v. 2. וּמוֹצָאֹתָיו *& exitus ejus ab initio.* Targ. דִּי שְׁמֵהּ אֲמִיר מִלְקַדְמִין *cujus nomen dictum est ab initio.* accepit significatione præcedente. ¶ 5. de *excrementis:* estq; *egestio.* 2. Reg. 10. v. 27. *& posuit eam* לְמוֹצָאוֹת *in exitus:* egestiones, latrinas. Targum לְבִית מַפְקַר אֱנָשָׁא *in domum egestionum hominis:* locum, in quem alvum exonerarent homines. ¶ 6. de *equis.* 2. Paral. 1. וּמוֹצָא הַסּוּסִים *& exitus equorum.* Pharao concedebat ipsi exitum cum equis, quos mittebat ipsi, & vendebat illos mercatoribus.

תּוֹצָאוֹת *exitus, viæ, occasiones, modi.* Jos. 19. *& erunt* תּוֹצָאֹתָיו *exitus ejus, vallis* Jephteel: termini. Psalm. 68. *& Domino sunt ad mortem* תּוֹצָאוֹת *exitus:* viæ ad mortem. exitus mortis sunt apud Deum: multi modi interficiendi hostes nostros: sicut dicuntur *mille viæ lethi.* Prov. 4. *Quia ex ipso* תּוֹצָאוֹת חַיִּים *exitus vitæ:* viæ ad vitam. de corde, quod est tanquam rex in corpore.

Duplicatū, צֶאֱצָא *germen:* Plur. צֶאֱצָאִים *germina* è terra exeuntia. Job. 31. *Seminabo, & alius comedet:* וְצֶאֱצָאַי *& germina mea evellentur.* Esa. 34. v. 1. *Orbis & omnia* צֶאֱצָאֶיהָ *germina ejus.* Targum וְדַיְרִין בַּהּ *qui habitant in ea.* Esa. 42. *extendens terram* וְצֶאֱצָאֶיהָ *& germina ejus.* Hieron. *germinantia ex ea.* Lxx. τὰ ἐν αὐτῇ *quæ in ea sunt.* ¶ Per metaphoram, *liberi, posteri* ab aliquo exeuntes vel descēdentes. Job. 5. וְצֶאֱצָאֶיךָ *& germina tua, sicut herba terræ.* Targum וּבְנֵי בְנָךְ *& filij filiorum tuorum.* Lxx. τὰ τέκνα σου *liberi tui.* Esa. 61. v. 9. *& notum erit inter gentes semen ipsorum,* וְצֶאֱצָאֵיהֶם *& germina ipsorum in medio populorum.* Lxx. τὰ ἔκγονα αὐτῶν, Hieron. *nepotes ipsorum.* Job. 27. *Si multiplicaverint filios suos ad gladium,* וְצֶאֱצָאָיו *& posteri ejus non saturabuntur pane.* Esa. 48. *& fuit sicut arena semen tuum,* וְצֶאֱצָאֵי מֵעֶיךָ *& exitus viscerum tuorum, sicut viscera ejus.* Targ. וּבְנֵי בִנְךָ כְּפָרוּרוֹהִי *& filij filiorum tuorum sicut lapilli ejus.*

Rabbin. יְצִיאוֹת מִצְרַיִם *exitus Aegypti.* פָּעַל יוֹצֵא *verbum transitivum* seu *activum.* בִּיִת יְצִיאָה *latrina.* מוֹצָא *prolatio, pronūciatio.* יָצָא *exit.* scil. מִכְּלָל *ex regula:* excipitur. הוֹצִיא *excepit à regula.* יוֹצֵא מִכְּלָל *anomalon.*

יְצִיאָה *exitura, abscessus, materiæ collectæ in pus conversio.*

יוֹצֵאת *abortiens:* ex Deut. 28. v. 57. *& in secundina ejus* הַיּוֹצֵאת *quæ egreditur ex medio pedum ejus.*

כְּיוֹצֵא בּוֹ *simile ei:* & id genus aliud. כַּיּוֹצֵא בָּהֶם *simile illis.* כְּיוֹצֵא בָךְ *similis tui.*

שֶׁהִיא יוֹצֵאנִית חוּץ *egrediens foràs:* meretrix יוֹצֵאת מִן הַבַּיִת *quæ egreditur ex domo sua.* Sicut dicitur, Prov. 7. v. 11. *in domo non manent pedes ejus.* Et huc accommodant Hebræi illud, Gen. 30. v. 16. וַתֵּצֵא *& egressa est Lea ipsi obviam.* Et Genes. 34. vers. 1. וַתֵּצֵא *& egressa est Dina, filia Leæ.* Et addunt, יוֹצֵאנִית בַּת יוֹצֵאנִית *egrediens filia egredientis:* die Mutter ein Hure/ die Tochter ein Hure.

יצב duo significata habet. I. יָצַב. Inde Niphal. נִצַּב *stetit, constitit, constitutus fuit.* Genesis 37. *Et ecce erigebatur manipulus meus, & etiam* נִצְבָה *stabat.* Targum אִזְדְקְפַת *elevata fuit.* Exod. 7. vers. 15. וְנִצַּבְתָּ *& stabis in occursum ejus juxta litus fluvij.* Targ. וְתִתְעַתַּד *& paratus eris.* Exod. 17. נִצְּבוּ, Targum קָמוּ *steterunt sicut cumulus.* Zach. [illegible] vers. 16. נִצָּבָה *stantem non alet:* portabit ovem ægrotam, quæ suo in loco stat, nec progredi seu incedere ad pascendum potest, non sustentabit seu alet in loco suo. Hiphil. הִצִּיב *stare jussit, statuit, constituit.* Genesis 21. וַיַּצֵּב, Targum וְאֲקִים *& constituit Abraham septem agnos ovium seorsim.* Proverb. 15. וַיַּצֵּב, Targum וְיַעְתַּד *& statuet terminum viduæ.* Genes. 28. *& ecce scala* מֻצָּב *constituta super terra.* Targum נְעִיץ *infixa in terra.* Hithpael הִתְיַצֵּב *statuit se.* Deuter. 9. *Quis* יִתְיַצֵּב *statuet se coram filijs Enac?* Targum יִכּל לְמִקַם *poterit stare?* Exod. 2. vers. 4. וַתִּתְיַצַּב *& stabat soror ejus ex longinquo.* pro וַתִּתְיַצַּב, abijcitur י, ejus punctum patach recipit ת. Jeremiæ 46. הִתְיַצֵּב, Targum אְזְדְרִי *accingere & paratus esto.* Psalm. 2. יִתְיַצְּבוּ *statuent se reges terræ contra Dominum.* Targum קָיְמִין *stant.* Psal. 5. vers. 6. *Non* יִתְיַצְּבוּ, Targum יִתְעַתְּדוּן *stabunt stolidi.* 2. Samuel. 21. מֵהִתְיַצֵּב *à stando in omni termino Israel.* Targum מִלְמֵדַר *à habitando.*

Nom. נָצִב *præfectus*, ad hoc constitutus, ut alios, quid facere debeant, doceat. 1. Sam. 19. vers. 20. *& Samuel stabat* נָצֵב *præfectus super illis.* Targum מַלְפָא *doctor*; præceptor prophetarum. 1. Sam. 22. *& ipse erat* נָצָב *præfectus super servos Saulis.* Targum מְמַנָּא *constitutus.* Ruth. 2. *Dicebat ad puerum suum* הַנָּצָב *præfectum super messores.* Targum דְאִתְמַנָּא *qui constitutus erat magister.* 1. Reg. 22. *& rex non erat in Edom, sed* נָצָב *rex erat.* Quem David ei præfecerat: sicut scribitur, 1. Paral. 18. v. 13. &, 2. Sam. 8. v. 14. *& posuit in Edom* נְצִיבִים *præfectos.* Targum אִסְטַרְטִינִין *præfectos*: præfectus, prorex. 1. Reg. 4. v. 4. *Erat super* נְצָבִים *præfectos.* Duodecim erant præfecti, qui sustentabant regem & familiam ejus: his omnibus unus præerat. ¶ Deinde נָצָב *capulus*, manubrium gladij. Jud. 3. v. 22. *& venit etiam* הַנָּצָב, Targum דְסִחְקָא *capulus post ferrum.*

מַצָּב, Foemin. מַצֶּבֶת *statio*, locus, ubi quis stat, consistit. Josuæ 4. מִמַּצַּב רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים *à statione pedum sacerdotum.* Targum מֵאַתַר מְקַם *ex loco, ubi stabant.* Esa. 22. *Expellam te* מִמַּצָּבֶךָ *ex statione tua.* Targum מִמְקוֹמָךְ *ex loco tuo.* Lxx. ἐκ τῆς οἰκονομίας. ¶ Deinde *statio* sive *locus*, ubi milites aut vigiles subsistunt: & per synecdochen, *milites ipsi* in statione dispositi, *collectio exercitus.* 1. Samuel. 14. *& egressa*

egressa est מַצַּב פְּלִשְׁתִּים *statio Philistæorum.* A Lxx. μεσοβάς: Hebræum retinuerunt. Ibidem v. 12. *& responderunt* אַנְשֵׁי הַמַּצָּבָה *viri stationis.* Hebræi exponunt: *duces exercitus,* qui aciem instruunt.

מַצֵּבָה & מַצֶּבֶת *statua, monumentum,* lapis qui erigitur in honorem Dei, vel in memoriam alicujus sive mortui, sive alterius rei: Plural. מַצֵּבוֹת *statuæ.* Genes. 28. *& accipiebat* הָאֶבֶן *lapidem, quem posuerat sub capite suo, & ponebat ipsum* מַצֵּבָה, Targum קָמָא *statuam.* Lxx. στήλω *titulum: & fundebat oleum super caput ejus.* Inter ejusmodi autem מַצֵּבָה *statuam,* & מִזְבֵּחַ *altare,* hujusmodi discrimen tradunt Hebræi: Primò, statua uno constabat lapide, altare pluribus. Deinde statua erigebatur ad libationem & fusionem olei, altare ad קְרְבָּן *oblationem* seu *sacrificium.* Levit. 26. *& sculptile* וּמַצֵּבָה, Targum וְקָמָא *& statuam non erigetis vobis.* Genes. 31. v. 52. *& testis est* הַמַּצֵּבָה, Targum קָמְתָא *statua ista, si ego non transiero ad te.* Genes. 35. וַיֵּצֶב, Targum וַאֲקִים *& statuit Jacob* מַצֵּבָה, Targum קָמָא *statuam super sepulcrum ejus: Ista est* מַצֶּבֶת, Targum קְמַר *statua sepulturæ Rahel;* quam in Bethlehem sepelire nolebat, quia incolas terræ metuebat, ob cædem Sichimiticam recèns factam. nec ob locorum intervallum, ad speluncam duplicem transferre poterat; cadaver enim computruisset. Et fuit ibi ista statua cum Lex daretur; & tempore Saulis: & adhuc extare à multis narratur. 2. Sam. 18. v. 17. *& Absalom accepit* וַיֵּצֶב-לוֹ *& statuit sibi in vita sua* מַצֵּבָה *statuam.* Jerem. 43. *& confregit* מַצְּבוֹת בֵּית שֶׁמֶשׁ *statuas domus Solis.* ubi solem colebant. Ezech. 26. וּמַצְּבוֹת עֻזֵּךְ *& turres fortitudinis tuæ corruent.* Sunt turres altæ, in quas homines confugiunt. ¶ Per metaphoram, statua arboris, *stipes, truncus.* Esa. 6. v. 14. *Sicut tilia & quercus, quibus in projectione* (dejectione adhuc) *inest stipes: semen sanctitatis est* מַצֶּבֶתָהּ *truncus ejus.* in arboribus manet truncus quando folia dejciuntur. Manet in illis humor ipsarum, etiamsi videantur aridæ: quia in Nisan iterum germinant. sic erit semen.

מָצָב *propugnaculum, turris lignea* contra urbem constituta, in qua consistunt milites urbem obsidentes, ut eam capiant. Esa. 29. v. 3. *& compingam* (firmabo) *contra te* מָצָב, Targum בַּרְקוֹם *propugnaculum:* turrim.

חֲצַב *regina:* vel nomẽ reginæ proprium, *Huzzab.* Nahum. 2. v. 7. וְהֻצַּב, Targum וּמַלְכְּתָא *& regina abducta est, & ancillæ ejus.*

Rabb. מָצָב prædicamentum *Situs.*

Chald. Piel יְצִיב *verum scivit, cognovit.* Dan. 4. v. 19. *volui* לְיַצְּבָא *verum cognoscere de bestia quarta.*

Nom. *constans, stabilis, firmus, certus:* quòd vera sint stabilia: absolutè, *stabilitas, certitudo, veritas, verè.* מִן יְצִיב *verè, revera, certè, profectò.* Dan. 2. v. 8. מִן יְצִיב *verè novi ego.* ¶ Deinde, יְצִיב *indigena, incola, civis:* cõvenit cum נָצַב *plantavit, insevit.*

Arab. وَصَبَهٌ *pactum, fœdus.* ﷺ Alcor. عَرَاصِب وَاصِب *malum grave.*

Propr. מָצָב *nomen Vallis,* in qua erat statua lignea aut lapidea. B

יצג. Inde, Hiphil. הִצִּיג *statuit, collocavit.* Genes. 30. v. 38. וַיַּצֵּג *& collocavit baculos, quos decorticaverat.* Targum וְרַעְיָן *& infixit.* Jerem. 51. הִצִּינְנִי *posuit me sicut vas inane.* Targum נַפְצַנִי *dissipavit me.* Sensum expressit. Gen. 43. וְהִצִּגַנִּיהוּ, Targum וְאַקִימִנֵּה *& statuam eum coram te.* Genes. 33. אַצִּינָה *statuam, quæsò, de populo, qui est mecum.* Targum אֲשַׁבֵּק *relinquam.* Hophal. הָצַג *collocatus fuit.* Exod. 10. vers. 24. *& armentum vestrum collocetur:* pignoris loco remaneat. Targum שְׁבַקוּ *relinquite.* Lxx. ἀποσχέτω μετ' ὑμῶν *eat vobiscum.*

יצה. Arab. وَصَى vaci, & أَوْصَى auci *monuit, admonuit, docuit, præcepit, mandavit, commendavit, fidei commisit, testatus fuit, testamentum fecit.* Psalm. 91. יְצַוֶּה *mandabit angelis suis de te.* Psalm. 78. *Quanta* אִצָּוָה *mandavit patribus nostris?* Deuter. 5. *Sicut* אִצְוָךְ *mandavit tibi Dominus.* Genes. 18. *Quod* יְצַוֶּה *præcipiet filiis suis.* Hebr. 9. v. 6. *ubi est* וְצִיָּה *testamentum, ibi necesse est, ut moriatur, qui* אוֹצִי כֹּהֵא *testatus est in eo.* 2. Cor. 2. v. 7. חוּצְנָכְנָא *commendabitis nos.*

Nom. וְצִיָּה vacia, & וְצָאִיָּה *admonitio, mandatum, testamentum, tutela:* Plur. וְצָאִיָּא: Dualiter, וְצִיתִין vacitin *mandata, testamenta.* וְצָאִיָּא *decẽ præcepta,* Decalogus. כְּתַב אַלּוּצָאָה *Scriptum commendationis.*

וְאַצִּי vaci, & מוּצִי muaci *admonitor, testator, tutor, curator.* E

יצח. Arabicè وَضَحَ, cum puncto super ض, *splenduit.* Hiphil. אוֹצִיחַ *illustravit.* 1. Cor. 4. v. 5. יוֹצִיחַ *illustrabit abdita tenebrarum.*

אַלְוַצַּח *albus:* in Avicenna: item *morphææ species.*

יצל. Arabicè وَصَلَ vazal *hæsit, adhæsit, adjunctus fuit, accessit, advenit.* Psalm. 69. *Quia* וְצַלַּחְתִּי *veni in profundum maris:* immersus sum. Actor. 43. v. 3. יְצַל *accedat ad vos.* Philip. 3. v. 12.

Non

Non perveni ad perfectionem. Piel וצל *duxit, deduxit.* Alcor. וַאֲנִי וְצַלְתִּכֶם אֲלֵי עֲאַלְמִין *& ego deduxi vos in secula.* Hiphil. אוצל auzal *junxit, adjunxit, conjunxit, fuit, assuit, consuit, sarcivit, univit, compegit, copulavit, adhibuit, deduxit.* Act. 43. v. 5. אוֹצַל *deduc adolescentē hunc ad præfectum.*

A

Nomen. וצול vizul, & מוצל mauzal *accessio.*

תָּוצוֹל tauzul *ferrumen*, quo consolidantur metalla.

אוצאל *junctura*, membra compacta.

יצע tria significata habet. I. יצע. Inde Hiph. הִצִּיעַ *substravit, inferne extendit, supposuit.* Psal. 139. וְאַצִּיעָה *& substernam infernum, ecce tu.* Sepulcrum est stratū hominis mortui. Esa. 58. *& saccum & cinerem* יַצִּיעַ *substernet:* ponet suum stratum. Targum *& super saccum & cinerem* בְּאֵת *pernoctat.* Hophal. הֻצַּע *substratus fuit.* Esth. 4. *Saccus & cinis substernetur multis.* Targ. הַוָּת מְתִשָּׁם *fuit positus.*

B

Nom. יָצִיעַ, & יָצוּעַ, & מַצָּע *stratum, stragulum, lectus*, qui homini substernitur: ubi vestes substernuntur homini. Pl. יְצוּעִים *strata, stragula.* Plærunq; יצע inferius, & פרש superius stragulum. Gen. 49. יְצוּעַי, Targ. לְשׁוּוֵי *super stratum meū ascendit.* ellipsis præpositionis עַל *super*: & mutatio personæ. pro quo habetur, 1. Paral. 5. *& cum polluisset* יְצוּעֵי אֲבִיו *strata patris sui.* Esa. 28. v. 20. *Quia brevius est* הַמַּצָּע *stratum, quā ut quis se possit extendere.* 1. Reg. 6. *& ædificavit juxta parietem domus* יָצִיעַ *stratum in circuitu.* Targum וְיָוָא *thalamum* parieti templi adhærentem: lateralem domunculam: deambulatorium factum instar cubiculi. 1. Reg. 6. v. 6. הַיְצִיעַ, Targum מְחִיצְתָּא *appendix* (stratum, thalamus) *inferior.*

C

D

Rabb. הַצָּעָה *propositio, narratio, præfatio, relatio.*

II. Arab. وَضَعَ, cum puncto super ض, *posuit, ordinavit, deposuit, subjecit, humiliavit.* Psalm. 21. وَضَعْتَ *posuisti in capite ejus coronam.* Psalm. 110. חתי אציע *donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum.* Matth. 12. v. 18. אָשִׂים רוחי עליה *ponam spiritum meum super eo.* Marc. 10. v. 16. ויצע ידיו עליהם *& posuit manum suam super illos.* Johan. 18. אציע *ponam animam meam.* Pasiv. יָצַע *positus fuit.*

E

Nom. יָצַע וְאֹצֵע *ponens, ordinans.* מַוְצַע mauda *locus.* למוצע *loco, propter.* Plur. מַוָּאֲצַע mavadi *loca.*

מוּצָע *positus.* Mat. 3. v. 10. אלכאם מוצוע עלי *securis est posita ad radices arboris.*

יָצַע *situs & subjectum, propositio.* וצע יד *impositio manuum.*

III. Psalm. 75. יצעמישא *humiliabit, quem volue-*

rit. Luc. 18. יצע *humiliabit:* יתצע *humiliabitur.* תואצע *subjectus fuit.* תואצעת *humiliatus sum.* Psal. 38. ואתצעת *& humiliatus sum nimis.* Lucæ 3. תתואצע *humiliabitur.*

מתואצע mutavada *humilis.*

תואצע *humilitas, mansuetudo.* תואצע אלהמה, & תואצע אלקלב *humilitas cordis*, modestia.

מוצוע *subjectum:* Plural. מוצועאת: Duale. מוצועאן *subjecta.*

יצף duo significata habet. I. Chald. יְצַף, Syr. יְצַף *solicitus, anxius, veritus fuit, curavit, studuit.* Esa. 57. v. 11. *ob quem* רָאַגְתָּ, Targum יצפתא *solicitus fuisti?* Syr. Matth. 10. v. 19. *Ne* תאצפון *sitis soliciti.* Luc. 10. v. 35. יְצַף לֵהּ *cura ipsum.*

Nom. יָצַף *solicitus, studiosus, curans.*

יְצָפָא, Syr. יְצִיפוּת *solicitudo, cura, studium, metus, molestia.*

Syr. יְצִיפָאִירַ *solicitè, anxiè, curiosè.*

II. Arab. وَصَفَ vazaf *narravit.* وَصَفْنَا *narravimus.* وصفوا *narrata sunt.* يوصف *narrabitur.* أَصِفُ *narrabo.* موصوف *narratus.*

יצק duo significata habet. I. יָצַק *fudit, effudit, diffudit, infudit, liquefecit.* 2. Reg. 3. v. 11. *Qui* יָצַק *fudit aquam super manus Eliæ.* Targ. *Qui* שַׁמֵּשׁ *ministravit Eliæ.* 2. Reg. 4. וַיִּצֹק, Targ. וחריק *& fundes super caput ejus.* Gen. 28. וַיִּצֹק, Targum וַאֲרִיק *& fudit oleum super caput ejus.* Exod. 26. וְיָצַקְתָּ, Targum וְתַחֵךְ *& fundes eis quinq; bases.* 2. Reg. 4. v. 40. וַיִּצְקוּ *& fundebant viris ad edendum.* v. 41. צֹק *funde populo, ut comedant.* sc. pulmentum in patinas. Absolutè, *fusus, effusus fuit.* 1. Reg. 22. וַיִּצַּק, Targum ואתריק *& effusus fuit sanguis plagæ.* Hiph. הִצִּיק *idem.* Jos. 7. v. 24. וַיְצִיקֻם, Targum וְאַתְכִּינוּן *& effuderunt ea coram Domino:* collocarunt, excusserunt. quia aurum pallio involutum erat, & argentum eidem subjectum. Aut simpliciter: *& statuerunt ea coram Domino*, ut à toto populo conspicerentur. pro וַיִּצִּיגֵם, literis נק permutatis. Lxx. καὶ ἔθηκαν αὐτὰ. 2. Sam. 15. v. 24. וַיַּצִּקוּ, Targum וְאַקִימוּ *& collocârunt arcam Dei.* pro וַיִּצְגוּ, literis נק permutatis. Hophal. הוּצַק *fusus, diffusus fuit.* Psalm. 45. הוּצַק *diffusa est gratia in labiis tuis.*

Nom. יְצוּקָה *fusio.*

מוּצָקָה, & מוּצָקָה, & מוּצָקָה *infundibulum, infusorium:* Plur. מוּצָקוֹת *infundibula.* Zach. 4. v. 2. *& ecce candelabrum totum aureum, & phiala super capite ejus, & septem lampades ejus super eo, & septem & septem* מוּצָקוֹת *infusoria pro lampadibus, quæ erant super capite ejus.* Ex גְּלָה *phiala*, oleum defluebat in נרות *lampades*, per מוּצָקוֹת *infundibula.* Rabbin. יְצִיקָה *fusio medica.*

II. יָצַק in libro Job, *durus, robustus, solidus, compactus*

pactus fuit: vel per antiphrasin, vel quod A
metalla fusa & liquefacta consolidentur.
Job. 38. v. 38. בְּצֶקֶת עָפָר לַמּוֹצָק *cum induratur pulvis in compactum*, medium centri terræ, quod est compactum, robustum & durabile. Job. 41. vers. 15. יָצוּק *compacta est super ipso, non movebitur.* Targum יִתְיַסַּד *fundabitur.* Ibidem vers. 16. *Cor ejus* יָצוּק *durum ut lapis,* וְיָצוּק *& durum ut molaris inferior.* Job. 11. v. 15. *& eris* מוּצָק *roboratus, nec timebis.*

Arabicè. وَصَقَ vazac *confidit*: in malum.

יצר tria significata habet. I. יָצַר, Chal. יְצַר *pressus, angustus fuit* corpore vel animo, *anxius, tristis fuit:* transitivè, *pressit, compressit, anxit, angustavit, afflixit, cruciavit, vexavit*: Et in B
hac significatione literæ אִיתָן habent zere. Genes. 32. v. 7. וַיֵּצַר לוֹ, Targum וְעָקַת לֵהּ *& angustia* seu *anxium erat ei valde.* Prov. 4. v. 12. *Non* יֵצַר, Targum תִּטְעָק *angustus erit gressus tuus.* Jud. 10. וַתֵּצַר *& angustia erat Israeli valde.* scil. מִלְחָמָה *bellum.* Esa. 49. *Quia* תֵּצְרִי, Targum תְּתַחְקִין *angusta eris præ habitatore*: absolutè. 1. Reg. 8. *si* יֵצֵר לוֹ *anxerit eum hostis* C
ejus: molestus ei fuerit. Job. 18. יִצְרוּ, Targ. יִתְעַקְּנוּן *angusti erunt gressus virium ejus.* Iob. 20. *Cum impleta fuerit sufficientia ejus* יֵצֶר לוֹ *angustia erit ipsi.*

II. Per metalepsin, יָצַר premendo & comprimendo *finxit, formavit*, fecit ex materia, luto, argilla aut cera: aut materiæ cuicunq; formam novam & certam induxit, *innovavit.* Genes. 2. v. 8. *& posuit ibi hominem, quem* יָצַר *formaverat.* Targum בְּרָא *creaverat.* Et in hac significatione literæ D
אִיתָן habent hirec. Gen. 2. v. 7. וַיִּיצֶר *& formavit Dominus Deus hominem, pulverem ex terra.* Targum וּבְרָא *& creavit.* Psal. 74. v. 17. *Aestatem & hyemē tu* יְצַרְתָּם, Targum בְּרַחְנוּן *creastiea.* Esa. 45. יוֹצֵר *formans terram.* Esa. 44. *& malleis* יְצָרָהוּ *formabit illud.* dagesch pro vocali longa. Jerem. 1. *Priusquam* אֲצָרֶךָּ *formarem te.* Esa. 43. וְיוֹצֶרְךָ *& formator tuus, ô Israel.* Targum וּדְאַתְקִנָךְ *& qui paravit te.* Niphal. E
נִוצַר: Hophal. הוּצַר & הֻצַר *fictus, formatus fuit.* Esa. 43. v. 10. *Ante me non* נוֹצַר *formatus est Deus, & post me non erit.* Psalm. 139. *& super libro tuo omnia scribentur, dies* (quibus) יָצֻרוּ *formabuntur, & non unum in illis.* scil. membra, quorum formatio multorum est dierum: quia non simul apparent, nec ullum initio formationis embryonis.

Nom. יוֹצֵר *fictor, formator, figulus, artifex.* Jerem. 18. *Domum* הַיּוֹצֵר, Targum פַּחְרָא *figuli.* Psalm. 2. *sicut vas* יוֹצֵר *figuli dissipabis eos.* Jerem. 19. *Sic frangam populum istum, &*

urbem istam, sicut frangitur vas הַיּוֹצֵר *figuli, quod non potest sanari* (reficì) *iterū.* Explicatio similitudinis. Et Esa. 30. *sicut frangitur urceus* יוֹצְרִים *figulorum contusus, non parcet: & non invenietur in contusione ejus testa, ad capiendum ignem ex foco, & ad hauriendum aquā ex lacuna.* 1. Paral. 4. v. 23. הַיּוֹצְרִים *figuli:* qui fingebant limum ad opus regis. Amos 7. *& ecce* יוֹצֵר *formator locustarum:* collectio, cōgregatio locustæ. ¶ Zach. 11. v. 13. *& proÿce illud ad* הַיּוֹצֵר *custodem thesauri.* Ibidem. *Et projeci illud in domum Dei ad* הַיּוֹצֵר *thesaurarium.* Idem quod אוֹצֵר *thesaurarius, thesauri custos:* literis אי permutatis. Vatabl. *Ad thesaurarios illos, nempe ad sacerdotes & seniores populi.* significat fore, ut Judas referret 30. argenteos ad אוֹצֵר *thesaurarios*, & inde emeretur ager יוֹצֵר *figuli.* Vulg. *statuarium.*

Ex significatione prima יֵצֶר *figmentum, opus* fictum aut formatum, *creatura, fictile, figlinum, olla.* Esa. 29. v. 16. וְיֵצֶר *& figmentum dixit* לְיוֹצְרוֹ *ad fictorem suum, non intellexit.* Ps. 103. *Quia ipse novit* יִצְרֵנוּ *figmentum nostrum, memor quod pulvis sumus.*

יְצִירִים *lineamenta corporis, membra formata, effigies.* Job. 17. וִיצוּרַי *& effigies mea* (lineamenta mea) *sicut umbra omnia sunt:* membra in me formata præ multitudine doloris dissipantur instar umbræ.

Rab. יְצִירָה *creatio.* יְצִירַת עוֹלָם *creatio mundi.* סֵפֶר יְצִירָה *Liber creationis.*

III. Metaphoricè, יָצַר *finxit mente, cogitavit, excogitavit, imaginatus, meditatus, commentatus fuit, desideravit, concupivit.* Jerem. 18. *Ecce ego* יוֹצֵר *fingo contra vos malum,* וְחֹשֵׁב *& cogito contra vos cogitationem.* Targum בְּרִי *creo.* Psalm. 94. יוֹצֵר *fingens laborem super statutum:* cogitans.

Nom. יֵצֶר *figmentum, cogitatio, affectus, concupiscentia, desiderium.* Gen. 6. v. 5. *& omne* יֵצֶר, Targum יְצִירָא *figmentum cogitationum cordis ejus tātùm malum omni die.* pro quo habetur, Gen. 8. vers. 21. *Quia* יֵצֶר *figmentum cordis hominis malum à pueritia ejus:* quicquid cor fingit, meditatur, cogitat, desiderat. Deut. 21. *Quia novi* יִצְרוֹ *figmentum ejus, quod facit hodie.* Lxx. πονηρίαν αὐτῶν *maliciam eorum.* 1. Paralip. 28. *& omne* יֵצֶר *figmentum cogitationum intelligit*: quicquid in cor hominis ascendit. Esa. 26. vers. 3. יֵצֶר *figmentum innixū, custodies* (in) *pace.* cujus cogitatio innixa fuerit super te, illum, tu Deus, custodies in pace: quia in te confidit, decet te illum seruare. Usurpatur autē in utramq; partem. ¶ Inde Rabb. יֵצֶר הַטּוֹב, Chaldaicè יְצְרָא טָבָא *figmentum bonum*, affectus bonus.

& יֵצֶר הָרָע, Chal. יִצְרָא בִישָׁא *figmentum malum*, affectus malus, prava concupiſcentia. יֵצֶר חַטָּאת *figmentum peccati*, proclivitas ad peccandum. Eccleſ. 9. *Invenietur in ea* אִישׁ יְצָרָא *vir pauper*. Targum *in medio corporis* יִצְרָא טָבָא *affectus bonus*. Eccleſ. 3. זְבוּבֵי מָוֶת *muſcæ mortis*. Targum וְיִצְרָא בִישָׁא *& affectus malus, habitans juxta portas cordis, ſicut muſca*. Pſalm. 103. *Ipſe novit* יִצְרֵנוּ *figmentum noſtrum*. Targum יִצְרָא בִישָׁא דְמַחֲטֵי יָתָנָא *figmentum malum, quod ad peccandum impellit nos*. Rabbini dicunt: שלשה כבשו את יצרם יוסף בועז פלטי בן ליש *tres ſubegerunt concupiſcentiam ſuã, Joſeph, Boaz & Phelati filius Lais*. De Joſeph, Gen. 39. de Boaz, Ruth. 3. de Phalati, 1. Sam. 25. v. 44. Et 2. Sam. 3. v. 14. פַּלְטִי vel פַּלְטִיאֵל uxorem Michal reddidit Davidi, cui deſponſata erat.

יְצִירַת הַוָּלָד *formatio fœtus*. ¶ יְצִירָה *cogitatio*.

יצת duo ſignificata habet. I. יָצַת *accenſus, combuſtus fuit, exarſit*. Eſa. 9. verſ. 18. וַתִּצַּת *& exarſit, quaſi in condenſis ſylvæ*: accenſus fuit. ſc. ignis. Eſa. 33. verſ. 12. *Quaſi ſpinæ exciſæ igni* יֻצָּתוּ, Targum יִתּוֹקְדוּן *comburentur*. dageſch ob pauſam. Jerem. 49. *& filiæ ejus igni* תִּצַּתְנָה, Targum יִתּוֹקְדוּן *comburentur*. Niph. נִצַּת *accenſus fuit*. 2. Regum 22. verſ. 13. & 17. *Magna eſt ira Domini, quæ ipſa* נִצְּתָה, Targ. דְלִיקַת *accenſa eſt in nobis*. Hiphil. הִצִּית *accendit, ſuccendit, inflammavit, combuſſit*. Joſ. 8. *& cum ceperitis urbem* תַּצִּיתוּ, Targum תַּדְלְקוּן *accendetis eam igni*: comburetis. Ezech. 20. *Ecce ego* מַצִּית, Targum מַדְלֵק *ſuccendo in ignem*.

II. Per metaphoram. Niphal. נִצַּת *exuſtus, deſolatus, exciſus, devaſtatus fuit*. Jerem. 2. v. 15. *civitates ejus* נִצְּתָה *exuſtæ ſunt abſq; habitatore*. Targum יְצִירִין *devaſtabuntur*. Jerem. 9. verſ. 10. נִצְּתוּ *exuſta ſunt abſq; viro tranſeunte*. Targ. צְרִיאוּ *devaſtata ſunt*. Ibidem verſ. 12. נִצְּתָה *exuſta eſt, quaſi deſertum abſq; tranſeunte*. Targum צְרִיאַת *devaſtata eſt*.

יקב. יֶקֶב *torcular*: Plur. יְקָבִים *torcularia*: propriè *foſſa* ante prelum, quæ vinum ex prelo defluens excipit: ut cum נָקַב *fodit* conveniat. Eſa. 5. v. 2. *& etiam* יֶקֶב *torcular excidit in ea*. Num. 18. v. 27. *& ſicut plenitudo ex* הַיֶּקֶב, Targum מֵעִצְרְתָא *torculari*. Zach. 14. v. 10. *uſq; ad* יִקְבֵי הַמֶּלֶךְ, Targum שִׁיחֵי דְמַלְכָּא *torcularia regis*. Jud. 7. v. 25. *& Zeeb occiderunt* בְּיֶקֶב *in torculari Zeeb*. Targum בְּמִישַׁר *in planicie*. Lxx. ἐν ἰακὲς: lege ἰακὲβ.

קֵבָה *ventriculus*. Deut. 18. v. 3. *Maxillas* וְהַקֵּבָה, Targum קִבְתָּא *& ventrem*: ventriculum.

יקד. יָקַד, Chal. יְקַד, Syr. יְקַד, Arab. وقد vacad *accenſus, ſuccenſus, incenſus, combuſtus fuit, arſit*. Eſa. 10. *& pro gloria ejus* יְקַד יָקוֹד *incendetur incendium*, כִּיקוֹד אֵשׁ *ſicut incendium ignis*. Deut. 32. וְתֵיקַד *& arſit uſq; ad infernum inferiorem*. Syr. Matth. 13. דְנֵאקְדוּן *ut comburantur*. 1. Corinth. 3. v. 15. *cujus opus* נֵאקַד *exuretur*. Paſſ. Arab. אתקד, & אותקד atvacad, & אותקד autacad, & אִסְתַּוְקַד *accenſus eſt, incenſus fuit, arſit, conflagravit*. Pſalm. 7. *Quæ* יִתּוֹקְדוּן *ardebunt*. Pſalm. 89. ויתקד *& exardeſcet, ſicut ignis, ira tua*. Matth. 5. *Nec* תּוּקַד *accendetur lucerna*. Hiphil. הוֹקִיד, Chald. אוֹקַד, Syr. אַוְקַד, Arabicè اوقد aucad *accendit, incendit, uſſit, exuſſit, combuſſit*. Chald. Levit. 4. שְׂרַף, Targum אוֹקַד *combuſſit igni*. Syr. Luc. 3. v. 19. נַוְקַד *comburet igni*. Luc. 22. v. 55. אַוְקִדוּ *accenderunt ignem*. loco ק. Arab. Mat. 5. v. 15. وَلَا يُوقِدُ سِرَاجًا *& non accendet ignem*. Hophal. הוּקַד *ſuccenſus fuit*.

Nom. יָקוֹד & יְקוֹד, Chald. יְקִידָא & יְקִידוּת, Arab. وقد vacd, & تَوْقِد taucad *uſtio, aduſtio, incendium, ardor*. Eſa. 30. *ut demant ignẽ* מִיקוֹד, Targ. מִמַּבְעוֹר *ex incendio*: Plur. יְקִידִין, Arab. وَقُود *incendia, regi, pyræ*.

מוֹקֵד: Foem. מוֹקְדָה *focus*, locus ubi ignis ſemper ardet. Pſalm. 102. *Oſſa mea* כְּמוֹקֵד *tanquam focus, aduſta ſunt*. Targ. הֵיךְ תַּפְיָא *tanquam lebes*. Eſa. 33. v. 14. *Quis habitabit nobis* (ad) מוֹקְדֵי עוֹלָם *focos æternitatis?* perpetuò ignem foventes. Lxx. τὸν τόπον τὸν αἰώνιον *locum æternum*. legerunt מקום *locus*, ob literarum ם ſimilitudinem.

Syr. יְקָדָן *combuſtio, conflagratio*.

Arab. وَقِيدَة vacida *ellychnium* in lampade, ad incẽdendum: Plur. وَقِيذ vacid *ellychnia*. מְיֻקָּד *ignitus*.

וקוד אכאמלה *holocauſta*. Syr. יְקוּד שַׁלְמָא *idem*.

יקה. Inde יְקֵהָה: Conſtruct. יִקְהַת, cum dages Euphoniæ, *auditio, obedientia, acceptio* doctrinæ & mandatorum: deinde ipſum *mandatum* quod accipitur, cuiq; obeditur. Gen. 49. *Et ipſi* יִקְהַת עַמִּים *obedientia populorum*. Targum וְלֵה יִשְׁתַּמְּעוּן עַמְמַיָּא *& ipſi obedient populi*. Lxx. προσδοκία *expectatio gentium*. acceperunt pro תִּקְוָה *expectatio*, à קִוָּה *expectavit*. Prov. 30. *& contemnet* לִיקְהַת *doctrinã matris*. pro לִיקְהַת, chirec trajecto. Lxx. γῆρας *ſenectutem*.

Arab. وقى vaci *admonuit, defendit*.

واقى vaci, & موقيا *admonens, defendens*.

وقاية, & وقى *admonitio, defenſio*.

يوقى *admonendum eſt*: in Avicen. Luc. 21.

ויסוקונכם *& conducent vos in teſtimonium*.

Deinde Arabicè وقيرة vacia *uncia*: اواقى avaci *unciæ*: Dual. وقياتة vaciate *duæ unciæ*.

יקט. Arab. יקט, cum puncto super ט, *vigilavit.* Matth. 24. פתיקטוא *& vigiletis.* Hiphil. איקט & אוקט *excitavit.* Marc. 4. v. 38. ואיקטוה *& excitârunt eum.* Johan. 11. *vado* לאוקטה *ut excitem eum à somno.* Pass. אסתיקט *expergefactus fuit, evigilavit.* Gen. 9. ואסתיקט *& evigilavit Noë.* Psalm. 108. אסתיקט *expergiscam & confitebor tibi.* Ps. 78. ואסתיקט אלרב כאלנאים *& evigilavit Dominus tanquam dormiens:* Expergefactus est. Luc. 11. *& ipse* יסתיקט *expergiscetur.*

Nom. יקטאן *vigilans.* אלנום ואליקטה *somnus & vigilia:* in Avicen. מתיקט *pervigil.*

Propr. Hebr. יָקְטָן *Joctan*, nomen filij Eber. Gen. 10. v. 25.

יקם. Chal. יקם, idem quod קום, *surrexit.* Hiphil. אוקם *erexit, constituit.* מוקמא *constituere.* למוקם *ad constituendum.*

יקן. Arab. יקן, & איקן, & תיקן, & אוקן *cognovit, intellexit, certus fuit.* Matth. 17. v. 14. חיריד תיקן אלתלאמיד *tunc intellexerunt discipuli.* Joh. 6. v. 69. ואיקנא אנך אנת אלמסיח אבן אללה אלחי *& cognovimus quod tu es Messias filius Dei vivi.* Luc. 19. חיקנוא *cognoverunt.* Psalm. 139. ונפסי מוקנה בהא *& anima mea cognoscit nimis.*

Nom. אליקין *cognoscens.* מוקן *cognoscens, certus:* Alcor.

יקין *seculum futurum.*

יקע tria significata habet. I. יָקַע *distentus, locomotus* seu *luxatus fuit*, ex loco suo recessit, abscessit, disjunctus, divulsus, dislocatus fuit; de membris. Gen. 32. v. 24. ותקע, Targum ויע *& mota est coxa lateris ejus:* ex loco suo recessit. Lxx. ἐνάρησε *emarcuit.* Hiphil. הוקיע *distendit, divulsit:* metaleptice, *suspendit, cruci affixit*, quod suspensorum membra distendantur & divellantur. Numer. 25. *Accipe omnes principes populi* והוקע אותם *& suspende eos Domino coram Sole.* Targum ודון וקטל דחייב קטול *& judica, & occide reum mortis, coram Domino adversus solem.* convoca principes, atq; illis præsentibus suspende eos, qui ex populo deliquerunt. Sequitur enim, *occidite quisq;* &c. Lxx. παραδειγμάτισον αὐτὰς *traduc eos:* dehonesta: ut & in Novo Testamento. 2. Sam. 21. v. 6. והוקענום *& suspendemus eos ipsi Jehova in Gibea Saul.* Targum ונצלבונן *& crucifigemus eos.* Lxx. καὶ ἐξηλιάσωμεν *& exuremus.* acceperunt pro יָקַר, à יָקַר *arsit.* Ibid. v. 14. *Ac colligerunt ossa* מוקעים, Targ. צלביא *crucifixorum.*

Arab. אוקע *claudicavit.*

יקע vuca *claudicatio.*

II. Per metaphoram, יָקַע, idē quod נָקַע, *abalienatus fuit, abhorruit, tæduit, fastidivit:* cum ad animum transfertur: sicut Græcis ἀφίστημι *abscedo, & abalienor.* Jerem. 6. v. 8. *Ne fortè* תקע *abalienetur anima mea à te.* Targum יִרְחַק *abhorreat.* Lxx. ἀποστῇ, Hieron. *recedat.* Ezech. 23. v. 18. וַתִּקַע *& abalienata est anima mea ab ea,* עַד רָקְצָה *quoad abhorruit:* fastidivit.

III. Arab. וקע vaca *cecidit, abscidit, incidit, accidit, ruit* quocunq; modo, *irruit, ingruit, obvenit, evenit.* Psal. 69. יקע עלי *cecidit super me.* Psal. 55. וקעוא *ceciderunt super me.* Psalm. 62. *maceries* ואקע *cadens:* ruinosa. Psalm. 105. *Quia timor eorum* וקע *cecidit super eos.* Gen. 12. ווקעת *& incidit in terra fames.* Luc. 6. יקעאן *cadent ambo in foveam.* Actor. 49. v. 3. *Ne* נקע *incideremus in locum asperum.* Hiphil. אוקע auca *immisit.* Johan. 13. אוקע *immisit Satan in cor Judæ.* Genes. 15. ואוקעהם *& irruit in eos.* Alcor. אן יוקע בינכם אלעדאוה *ut immittat inter vos inimicitiam.* Pass. אתוקע *expectavit.* Rom. 8. נתוקע *& expectabimus adoptionem filiorum.* Joh. 5. v. 3. תוקעון תחריך אלמא *expectabant commotionem aquæ.*

Nom. יקע ica, & וקעה *incidentia, ruina, casus, eventus:* Plur. וקעאת vacaat *incidentiæ.*

מוקוע & וקוע מואקע *accidentia, eventus.* מוקוע *cadens.* אוקע *obtingentia, perventio.*

אלואקע alvaci *vultur cadens:* in globo cœleste. מואקע אלנום *locus occasus stellarum.*

יקף tria significata habet. I. יָקַף. Inde Hiphil. הקיף, Chald. & Syriacè אקף *circuivit, circumdedit, ambijt, annexuit, subunivit, conjūxit.* Job. 19. v. 6. *& rete suum super me* הקיף, Targum אחזור *circumdedit.* Psalm. 48. v. 12. *Circuite Zion* והקיפוה, Targum וחזרו יתה *& circumdate eam.* Jos. 6. הקיף *circumeundo urbem semel.* Levit. 19. v. 27. *Non* תקפו, Targ. תקפון *circumdetis angulum capitis vestri.* Lxx. οὐ ποιήσετε στρογγυλώσεις ἐκ τῆς κόμης *neq; facietis rotunditatem ex coma.* Hieron. *Neq; in rotundum attondebitis comam.* Hebræi exponunt de æquatione capillorum ad tempora post aurem & frontem, quæ novacula fit aut forfice, ut caput sphæræ figuram habeat. Hinc Chald. אקפות *tonsio* capitis per circuitum. Absolutè, *circuivit, revolutus fuit.* Job. 1. *& factum est cum* הקיפו *circuivissent dies convivij:* revoluti essent. Targum שלמו *impleti essent.* Cum impletus esset circulus dierum septimanæ. Septem enim filios habebat. Psalm. 17. *Inimici mei in anima* יקיפו *circuibunt contra me.*

Nom. Chald. מקף *ambitus, circulus, connexio, copula:* Grāmaticis *Hyphen.* הקפה *idem.* מקפא *circumferentia.* מקפנא *antemurale.*

אַקּוּפִין *filatexentis* rupta & ſuſpenſa. ℣ A
אַקְפֵי הָאָרֶץ *zonæ terræ.*

II. Syriacè יקף *adhæſit, adjunctus, conjunctus fuit.* Matth. 19. וְנִקַּף *& adhærebit uxori ſuæ:* adjunctus erit. Marci 16. *Signa hæc* נְקַפִּין *adhærebũt:* ſequentur. Hiphil. אַקַּף *incepit:* exorſus eſt ſequentia, & præcedẽtibus annexuit. Actor. 1. רְאַקַּף *qui incepit à baptiſmate Johannis.*

III. Arab. וקף vacaf, & אתוקף atvacaf *ſtetit, aſtitit, inſtitit, conſtitit, ſubſtitit, ſtetit erectus in pede, manſit, permanſit.* Pſalm. 36. וְקַף *ſtetit in omni via non bona.* Luc. 6. v. 17. ווקף עלי מוצע מרג *& ſtetit ſuper loco campeſtri.* Pſalm. 109. ליקף *ut ſtet à dextris ejus.* Geogr. אמא B
בער אני וקפת *poſtquam ego ſteti ſuper libro.* ℣
יָקַף *poſitus fuit.* Hiphil. אוקף aucaf *ſtatuit, erexit, arrexit, detinuit, arreſtavit.* Matth. 25. ויוקף *& ſtatuet oves à dextris.*

Nom. ואקף vacif, & מואקף *ſtans, inſiſtens, miniſter, aſſecla.*

וקוף *conſiſtentia.* סן אלוקוף *ætas conſiſtentiæ:* in Avicen.

וקף vacf, & מוקוף mucuf *comma, punctum* in ſcripto, *pauſa:* Item *carcer*, dura manſio. C
מואקף אלקצא *tribumalia.* ℣ וקפה vacfa *erectio.*

יקץ. יָקַץ, Arab. יקץ iacad, cum puncto ſuper ץ, idem quod קוץ *evigilavit, excitatus fuit.* Geneſ. 28. וַיִּקַץ, Targum וְאִתְעַר *& excitatus eſt Jacob.* Jud. 16. v. 14. וַיִּקַץ, Targum וְאִתְעַר *& evigilavit ex ſomno ſuo.* Hab. 2. v. 7. וְיִקָּצוּ *& evigilabunt commoventes te.* Arab. tranſitivè. Luc. 8. ויקצוה *& excitabunt eum.*

Rabb. יְקִיצָה *vigilia.*

יקר. יָקַר, Chald. יְקַר, Syr. יקר *gravis fuit* ponderе, autoritate vel precio, *ponderoſus, autoritate præditus, honorabilis, precioſus, charus & rarus fuit.* Eſa. 43. v. 4. יָקַרְתָּ *gravis fuiſti in oculis meis:* honorabilis factus es. 1. Sam. 18. v. 30. וַיִּיקַר *& precioſum erat nomen ejus valde.* Targum וסגי *& magnum fuit.* Pſalm. 139. v. 17. *& mihi quàm* יָקְרוּ *precioſæ ſunt cogitationes tuæ, ô Deus!* ut non poſſim eas aſſequi. Zachar. 11. *Magnificum illud* הַיְקָר *precium, quo* יְקַרְתִּי *appreciatus ſum ab eis.* Syr. Luc. 9. v. 32. ויקרו *& gravati erant ſomno.* Luc. 21. *Ne* נאקרון *graventur corda veſtra.* 2. Corinth. 12. v. 16. E
יְקַרְתֶּם *gravis fui vobis:* oneravi vos. Piel. Chaldaicè & Syriacè יַקַּר *gravavit, honoravit.* Exod. 8. v. 15. וְהַכְבֵּד, Targum וַיְקַר *& aggravavit cor ſuum.* Ibidem. v. 28. וַיַּכְבֵּד, Targum וַיְקַר *& aggravavit Pharao cor ſuum.* Numer. 22. כַּבֵּד אֲכַבֶּדְךָ, Targum יַקָּרָא אֲיַקְרִנָּךְ *honorando honorabo te.* Syriacè Luc. 8. v. 20. יַקַּר *honora patrem tuum.* Matth. 6. *unum* נְיַקַּר *honorabit.* ℣ Syriacè מְיַקַּר *honorabilis.* Hiphil. הוקיר, Chaldaicè אוקר, Syriacè אַוקַר *aggravavit, oneravit, honoravit, precioſum, rarum fecit.* Eſa. 13. v. 12. אוקיר *precioſum faciam hominem præ auro.* Proverb. 25. הַקַּר *precioſum fac pedem tuum à domo ſocij tui:* rarum fac: quia omnia rara ſunt precioſa. Targum כְּלַה *prohibe.* Lxx. σπάνιον εἰσαγε *rarum introduc.* Syr. Actor. 28. *& auditum ſuum* אַוקַרוּ *aggravarunt.* Hithpael. Chaldaicè אִתְיַקַּר, Syr. אִתְיַקַּר *honoratus fuit.* Exod. 14. וְאִכָּבְדָה, Targum וְאִתְיַקַּר *& honorabor in Pharaone.* Syr. Joh. 4. *Propheta in patria non* מִתְיַקַּר *honoratur.*

Nom. יָקַר & יָקִיר, Chald. יְקַר *gravis, ponderoſus, honorabilis, clarus, precioſus, charus, rarus:* Plural. יְקָרִים, Chald. יְקָרִין & יְקִירִין *precioſi.* Foemin. יְקָרָה & יְקִירָה *precioſa:* Plur. יְקָרוֹת, Chaldaicè יְקִירָן *precioſæ.* 1. Sam. 3. v. 1. *Et verbum Domini erat* יָקָר *precioſum in diebus illis:* rarum. Targum כְּסִי *occultum:* rarũ. Job. 28. v. 10. *& omne* יְקָר *precioſum vidit oculus ejus:* rarum. Jerem. 15. v. 19. *Si eduxeris* יָקָר *precioſum ex vili.* Targum אִם תָּתִיב רְשִׁיעַיָּא לְמֵהֵוִי צַדִּיקַיָּא *Si converteris impios, ut fiant juſti.* Job. 31. *Si vidi ſolem cum ſplendeſceret, & lunam* יָקָר *precioſam (&) abeuntem.* Targum זִיוָהּ *ſplendentem:* claram, ſplendidam. In medio menſis luna eſt plena & ſplendida, poſtea abit ſeu decreſcit: מַנִּיהַוְהוֹלֵךְ. Jerem. 31. v. 20. *An filius* יָקִיר *precioſus mihi Ephraim.* Targ. חֲבִיב *dilectus.* Lxx. ἀγαπητὸς.

Nom. יְקַר, Chaldaicè אִיקַר, Syriacè יוקר Arab. וקאר vacar *precium, honor, honorarium, raritas, gloria, precioſum:* Plur. Foem. יְקָרוֹת *precia, honores, ſplendores.* Eſth. 1. *ut omnes mulieres exhibeant* יְקַר *honorẽ maritis ſuis.* ¶ In regimine, & cum affixis adjectivum יְקַר *precioſus*, & ſubſtantium יְקַר formâ conveniunt, & ſolo ſenſu diſcernuntur. Adject. Proverb. 17. v. 27. וְיַקַּר רוּחַ *& precioſus ſpiritu, vir intelligentiæ:* rarus ſpiritu, ira. Lxx. μακρόθυμος *rarò iraſcens.* Subſt. Pſal. 37. v. 8. *& inimici Domini* כִּיקַר פָּרִים *ſicut precioſum arietum:* optimum in arietibus eſt adeps, qui in altari crematur & evaneſcit. Lxx. ἅμα τῷ δοξασθῆναι αὐτὸς, καὶ ὑψωθῆναι *mox ut honorificati fuerint & exaltati.* acceperunt pro יְקַר *precioſus*, & רוֹם *exaltatus fuit*, & כ ſervile Bachlam. Zachar. 14. v. 6. *In die illo non erit lux,* יְקָרוֹת *ſplendores & opacitas:* non erit lux iſtius diei ſplendida neq; obſcura, ſed media: ſicut ſequitur, verſ. 7. *neq; dies, neq; nox.* dicitur a. & luna יְקַר *ſplendida*, בהיר. Targum אִלֵּין עֲדֵי וְגָלִיד *ſed præda & gelu.* Lxx. ἀλλ' ἢ ψύχος καὶ πάγετος. Hieron. *ſed frigus & gelu.* Legerunt יְקָרוֹת, ob ſimilitudinem literarum ו, quæ

A

ו, quæ ſola magnitudine differunt: & קְרוֹח *frigora*, à קָרַר *friguit*. Pſalm. 45. *Filiæ regum* בִּיקָרוֹתַיִךְ *in honoribus tuis*: ſplendoribus, ornatibus. pro בִּיקָרוֹתַיִךְ, chirec trajicitur, & dages ק ad ornatum.

Chaldaicè אִיקָרִין *dona, munera*, quæ honoris gratia dantur, verehrung.

Syr. מִיקָרָא & מֵיקַר *res honorabilis, preciosa*. יְקִירָאִירַ *graviter, lentè*.

יַקְרָן & אִיקָרָן *impedimenta militaria in bello*, quæ oneri ſunt, inſtrumenta & ſarcinæ.

Arabicè וקר vacr *onus, ſarcina, plumbum*:

B

Plur. אַוקָאר aucar *onera, ſarcinæ*. תַּוְקִירָה *honor*.

יקש יָקַשׁ *laqueum* aut *rete tetendit*; laqueo vel retibus cepit aves aut feras; *laqueavit, laqueo conſtrinxit, irretivit, venatus, aucupatus, inſidiatus fuit*. Jeremiæ 50. verſ. 24. יְקַשְׁתִּי לָךְ, Targum אִתְצַיַּרְתְּ *inſidiatus fui tibi*: laqueum tetendi. Pſalm. 141. *Cuſtodi me à laqueo* (quem) יָקְשׁוּ לִי *tetenderunt mihi*. Niphal. נוֹקַשׁ *illaqueatus, irretitus, laqueo captus,*

C

comprehenſus, obligatus fuit. Deut. 7. תִּוָּקֵשׁ *capieris in eo*. Targum תִּתְקַל *offendes*. Pſalm. 9. *In opere manuum ſuarum* נוֹקַשׁ *captus eſt impius*. Pual. יֻקַּשׁ & יוּקַשׁ *idem*. Eccl. 9. *& ſicut aves comprehenſæ laqueo, ſic ſunt* יוּקָשִׁים *capti filij hominum ad tempus malum*.

Nom. יוֹקֵשׁ, & יָקוּשׁ, & יָקוּשׁ *illaqueator, venator, auceps*, qui capit feras aut aves: Plur. יוֹקְשִׁים & יְקוּשִׁים *venatores, aucupes*. Pſalm. 124. *Anima noſtra inſtar avis erepta eſt ex laqueo* יוֹקְשִׁים *aucupum*. Pſalm. 91.

D

Quia ipſe eripiet te ex laqueo יָקוּשׁ *venatoris*. Hoſ. 9. *Laqueus* יָקוּשׁ *venatoris ſuper omnibus viis ejus*.

מוֹקֵשׁ *laqueus, rete*, res quæcunque, qua aves aut feræ capiuntur, *tendicula, offendiculum*: Plural. מוֹקְשִׁים: Foemin. מוֹקֶשֶׁת *laquei, retia, tendiculæ*. Exod. 10. *Quouſq; erit iſte nobis* לְמוֹקֵשׁ *in laqueum?* Targum לְתַקָּלָא *in offendiculum*. Amos 3. verſ. 5. *An cadet avis ſuper laqueum terræ*, וּמוֹקֵשׁ *& tendicula non eſt ei?* Targum וְצַיָּד *& auceps*. Proverb. 29. v.

E

6. *in iniquitate viri mali* מוֹקֵשׁ *laqueus*. Targum מְחַצֵּיד *captus eſt*. Pſalm. 18. *Prævenerunt me* מוֹקְשֵׁי מָוֶת *laquei mortis*. Targ. דְּמָזַיְנִין כְּמָאנֵי קְטוֹל *accincti vaſis mortis*.

Arab. מִיקָאשׁ *forpices*.

יקת duo ſignificata habet. I. Arabicè וַקְתַ vact *ſpacium* temporis aut loci, *tempus, hora, momentum*: Plur. אַוקָאת aucat, & אלוקאת *tempora, horæ*. Matth. 26. וַקְתִי *tempus meum adeſt*.

Verbum וקת vacat *tempus conſtituit*. Gallat. 4. אֱלֵי אֱלוֹקַת אֱלַרִי וקחה אבוה *ad tempus quod conſtituit ei pater ejus*. סחוקת *tempus eſt*: in Avicen.

איוקת ay vacat *quando?* מנד ולך אלוקת *exinde, continuò*. פי כל וקת *in omni tempore*.

II. Arabicè יַאקוּתַה jacuta *gemma, marga ita, hyacinthus, topazium*: Plural. יַאקוּת jacut *gemmæ, margaritæ*: יואקית חמר *gemma rubra*, rubinus: in Geographia. יקות *hyacinthus*.

ירא יָרֵא *timuit, reveritus eſt*. Geneſ. 26. *Quia* יָרֵא, Targum דְּחֵל *timebat dicere*. Job. 32. וְאִירָא, Targum וְדָחֵלֵת *& timebam*. Num. 12. v. 8. *& quare non* יְרֵאתֶם, Targum דְּחֵלְתּוּן *timuiſtis loqui contra ſervum meum Joſeph?* 2. Samuel. 10. v. ultimo וַיִּרְאוּ *& timuerunt Syria opitulari Ammonitis*. Pro quo habetur, 1. Paral. 20. וְלֹא אָבָה *& non voluit*. Job. 6. v. 21. תִּרְאוּ *videbitis conſternationem*. וַתִּירָאוּ *& timuiſtis*. Targum וְאִתְבַּהֲלְתּוּן *& turbati fuiſtis*. Geneſ. 43. v. 18. וַיִּירְאוּ, Targum וְדָחֲלוּ *& timebāt viri*. Lxx. ἰδόντες *videntes autem*. acceperunt pro יִרְאוּ, à רָאָה *vidit*. ſic, Eccl. 12. v. 7. *Etiam ab alto* יִרְאוּ *timebunt*. Lxx. ὄψονται *videbunt*. Pſalm. 49. *Ne* תִּירָא *timeas, ſi diteſcat quis*: cures. ¶ Variè conſtruitur, 1. abſolutè, *curavit*. 2. cum ל & infinitivo. 3. cum אֵת & accuſativo, *veneratus eſt, coluit*. Exod. 1. v. 21. *Quia* יָרְאוּ, Targum דְּחֵלָא *timebant obſtetrices* אֵת הָאֱלֹהִים *Deum*. Jonæ 1. *Deum cœli ego* יָרֵא *timeo*. Lxx. σέβομαι *colo*. 4. cum מ & ablativo. Pſalm. 91. *Non* תִּירָא מִפַּחַד *timebis à timore noctis*, מֵחֵץ *à ſagitta volante in die*. Niphal. נוֹרָא *terribilis fuit*. Pſalm. 130. *Quia apud te eſt propitiatio, ut* תִּוָּרֵא *timearis*: colaris. Targum תִּתְחַמֵּי *videaris*. accepit pro תֵּרָאֶה, à רָאָה *vidit*. Lxx. ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σε *propter nomen tuum*: lege ἕνεκα τοῦ νόμου σε: ſicut Latinus reddidit: *propter Legem tuam*. acceperũt enim pro תּוֹרָה *Lex*. Deut. 1. *Et perambulavimus totum deſertum magnum* וְהַנּוֹרָא, Targum וְדָחִילָא *& terribile*: ob magnitudinem. Lxx. ἐπιφανὲς *illuſtre*. acceperunt pro נִרְאֶה, à רָאָה *vidit*. Piel יְרֵא *terruit, abſterruit*. 2. Samuel. 14. v. 14. *Quia* יְרֵאָנִי, Targum דַּחֲלַנִי *terruit me populus*. Lxx. ὄψεταί με *videbit me*. acceperunt pro יְרֵאָנִי, à רָאָה *vidit*. Latin. *præſente populo*. 2. Paral. 32. לְיָרְאָם *ad terrendum eos, & ad turbandam eos*.

Nomen. יָרֵא *timens, timidus, pavidus, pius, religioſus*: Pluraliter יְרֵאִים *timentes, timidi, religioſi*. Job. 1. וְיָרֵא אֱלֹהִים *& timens Dei*. Lxx. καὶ θεοσεβὴς *& Deum colens*. Jud. 7. *Quis* יָרֵא *timidus & pavidus?*

נוֹרָא *terribilis*: Pl. Foem. נוֹרָאוֹת *terribiles, terribilia*,

ribilia, quæ quantitate aut qualitate excellunt. Deut. 10. *Qui fecit tecum magna, & terribilia ista.* Targ. חֲסִינָתָא *fortia.* A

יִרְאָה *timor, reverentia, veneratio, cultus Dei, pietas in Deum, religio.* In cultu enim Dei præcipuum est ut timeatur. Horat. 1. Carm. Ode 35. vocat, *Metum deorum*, Græci Εὐσέβειαν & Θεοσέβειαν. Vulgò dicunt, *timoratos in religione Dei.* Psalm. 2. *Servite Domino* בְּיִרְאָה *in timore.* Genes. 20. *Non est* יִרְאַת אֱלֹהִים, Targum דַּחְלְתָּא דַיְיָ *timor Domini in loco isto.* Lxx. θεοσέβεια *cultus Dei.* Proverb. 1. יִרְאַת יְהוָה *timor Dei, initium sapientiæ.* Ezech. 1. וְיִרְאָה לָהֶם *& timor illis.* Lxx. καὶ εἶδον αὐτὰ *& vidit illa.* q. רָאָה *vidit.* B

מוֹרָא *timor, terror, res terribilis* seu *metuenda*: Plur. מוֹרָאִים *terrores.* Deuter. 26. v. 8. וּבְמוֹרָא *& in timore magno, & in signis.* Lxx. ἐν ὁράμασι *in visionibus magnis.* Psalm. 76. *Afferte munus* לַמּוֹרָא *terrori*: Deo. sicut, Esa. 8. vers. 12. *& timorem ejus ne timeatis.* v. 13. *Dominum Zebaoth, ipsum sanctificabitis, & ipse* מוֹרַאֲכֶם *timor vester.* Psalm. 9. *Pone eis* מוֹרָה, Targum דַּחְלְתָּא *timorem Domini.* pro מוֹרָא, literis אר permutatis. Lxx. νομοθέτην *legislatorem.* acceperunt pro מוֹרֶה *doctor*: à יָרָה *docuit.* Sed punctum cametz ante literam ה satis ostendit ה pro א poni; nec mora pro doctrina reperitur. Deut. 34. v. ultim. *& ad omnem* הַמּוֹרָא *terrorem istum magnum.* Targum חֲזוֹנָא *visionem*: q. רָאָה. Deut. 4. v. 34. וּבְמוֹרָאִים *& in terroribus.* Targum וּבְחֶזְוָנִין, Lxx. καὶ ἐν ὁράμασιν *& in visionibus.* acceperunt pro מַרְאָה *visio*, à רָאָה. C

Arab. וראיה *posteriora ejus.* אליוראיהם *retrò ipsos.* D

יב duo significata habet. I. Chald. & Syriacè יַרְבָּא, idem quod רַבָּה, *magnus, præstans, potior fuit, excelluit.* Syr. Hebr. 1. v. 4. *& ipse* יִרְבְּ *præstitit angelis.* Hiphil. אוֹרִיב *magnificavit.* Luc. 2. וְאוֹרִיב *& augebo ea*: majora efficiam. Luc. 1. מְיָרְבָּא *magnificat anima mea Dominum.* E

Propr. יָרֵב *Jareb*, nomen *regis*, aut *urbis* in Assyria, ubi rex sedem habuit. Hos. 5. *Et misit ad regem* יָרֵב, Lxx. ἰαρεὶβ *Jareb.* Targ. דְּיֵיתֵי לְאִתְפָּרָעָא לְהוֹן *qui veniet ad vindicandum illos.* sc. in libertatem. Accepit appellativè, à רוּב *litigavit.* sic & Hieron. *ultorem.*

II. Arab. מורב *transversalis.* חוּרִיב taurib *trãsversio.* עלי אלוראב *per transversum*: in Avicenna.

יָרַד quatuor significata habet. I. יָרַד *descendit, decurrit, decidit, defluxit, detrusus, depressus, dejectus, subditus, humiliatus fuit, corruit.* dicitur de inferiori conditione. 1. Sam. 12. *Non* יָרַד, Targ. נְחַת *descendit in domum suam.* Exod. 3. וָאֵרֵד *& descendi.* Targ. וְאִתְגְּלֵיתִי *& apparui*: revelatus fui: de Deo. Deut. 20. vers. 20. עַד רִדְתָּהּ *donec descendat ipsa*: corruat. Targum עַד דְּתִכְבְּשָׁהּ *donec subigas eam.* sc. urbem. Lxx. *Donec* παραδοθῇ *tradatur.* Deuter. 28. v. 52. *Donec descendant muri.* Targum עַד דְּיִכְבֹּשׁ *donec subigat.* Lxx. καθαιρεθῶσι *destruantur.* Jud. 19. 7. 11. *& dies* רַד *descendit valde.* pro יָרַד. Targ. מְאַךְ *digressus est.* Hagæi 2. v. 22. וְיָרְדוּ *& descendent equi, & equites eorum, quilibet in gladio fratris sui.* Targ. וְיִתְקְטְלוּן *& occidentur.* Psal. 119. *Oculus meus* יָרְדָה *descendit lacrymas*: defluit, demittit. Targ. *Oculi mei* זָלְגִין *distillant.* Videntur oculi ipsi in maximo fletu liquescere & defluere. Thr. 1. v. 16. *Oculus meus* יָרְדָה *descendit aquas*: demittit. Targum וְתַרְעַיְנַי זָלְגִין דְּמָעָתָא *& duo oculi mei distillant lacrymas.* Jerem. 9. v. 18. וְתַרְדְנָה, Targ. וְיִשְׁגְּרוּן *& demittent oculi nostri lacrymam.* 2. Reg. 3. וַיֵּרְדוּ *& descendebant.* sc. ex curribus suis, honoris causa. Gen. 46. v. 3. *Ne timeas* מֵרְדָה *à descendere in Aegyptum.* Infinit. רְ cum ה parag. 1. Sam. 23. v. 6. אֵפוֹד יָרַד בְּיָדוֹ *Ephod descendit manu sua.* ad verbum: *descendit in manu sua.* Hiphil. הוֹרִיד *demisit, dejecit, subjecit, humiliavit, detulit, deduxit, detrusit.* Gen. 24. וַתּוֹרֶד, Targum וְאַחֲתַת *& demittebat cadum suum super manum suam.* sc. ex humero suo. Josuæ 2. וְתוֹרִידֵם, Targum וְשַׁלְשַׁלְתִּנוּן *& demisit eos per fenestrã.* 2. Sam. 19. וַתּוֹרֶד, Targ. וְשַׁלְשַׁלַת *& demisit Michal Davidem per fenestram.* Ps. 56. *In ira populos* הוֹרֵד *deijce Deus.* Targ. תַּמְסְכֵן *ad pauperiem rediges.* Psalm. 59. וְהוֹרִידֵמוֹ *& deprime eos.* Targum וְתַמְסְכֵן יְהוֹן מִן מָמוֹנֵיהוֹן *& pauperes reddes eos à divitiis eorum.* Thr. 2. v. 10. הוֹרִידוּ *demiserunt in terram caput suum*: præ pudore aut consternatione. Hoph. הוּרַד *demissus, depositus, deductus fuit.* Gen. 39. *& Joseph* הוּרַד, Targum אִתַּחַת *deductus fuit in Aegyptum.*

Nom. מוֹרָד, Chald. מְרוֹדָן *descensus, locus declivis, præcipitium*: Plural. מוֹרָדִים *descensus, loca declivia.* Mich. 1. v. 4. *Sicut aquæ defluentes* בְּמוֹרָד *in declivi*: quæ celeriter fluunt.

Rabbin. יְרִידָה *descensio, defluxio, declinatio* morbi, ætatis, &c.

וֶרֶד *vena*: Plur. וְרִידִים *venæ.*

יְרִיד *emporium, nundinæ*, ad quas ex varijs regionibus cõfluunt homines, *forum, platea.*

יָרוֹד & יָרוֹדָא *serpens, draco*: Plur. יְרוֹדִין *serpentes, dracones.* Job. 30. *Frater factus sum* לְתַנִּין, Targ. לְיָרוֹדִין *draconibus.* Item *tela* in oculis crescens.

Propr.

PROPR. יַרְדֵּן, Syr. יוּרְדְּנָן, Arab. اَلْاُرْدُن *Jordanis* fluvius יוֹרֵד *descendens* מִדָּן *ex Dan* urbe. Benjamin in itinerario: *juxta Dan antrum est, unde Jordanis prodit, qui tribus decursis miliaribus Arnon aquas excipit, ex Moab finibus defluentis.* In יָאַר vide. A

II. Arab. ورد vard *descendit, supervenit, accidit.* وارد varid *supervéniens, accidens:* PLural. واردة *supervenientes, accidentes.* موارده & واردات *supervenientia, accidentia.*

III. Arabic. وَرْدَة varda *rosa*, flos & caudex: PLur. ورد vard, & ورود varud *roſæ.* B
وردي vardi, & موورد muvarrad *roſeus.* مورّدة maurâda *roſetum*; & *color roſeus:* PLur. موارد mavârid *roſeta.* عَيْضَة من ورد gaida min vard *roſetum ſylveſtre.* ورد زاون vard zavin *roſa zizanÿ*, malva.

IV. Arab. وريد varid *vena:* PLural اوردة *venæ.* وريد الباب *vena portæ.* ¶ Rabb. וְרִידִים *venæ.*

יָרָה tria ſignificata habet. I. יָרָה *jecit, projecit, jaculatus, ejaculatus fuit* lapidem, ſagittam, C
ſortem, vel quodcunq;. Joſ. 18. v. 6. וְיָרִיתִי, Targ. וְאַרְמֵי *& jaciam vobis ſortem.* 1. Sam. 20. v. 36. יָרָה, Targ. שְׁרָא *jecit ſagittas.* Gen. 31. v. 51. *ſtatua, quam* יָרִיתִי *jeci.* Targ. אֲקִימַת *erexi:* conjectis ſcilicet lapidibus. Pſalm. 64. v. 5. לִירוֹת, Targ. לְגָרָאָה *ad jaculandum in occultis integrum.* Exod. 15. v. 4. *Pharaonem & exercitum ejus* יָרָה, Targ. שַׁדִּי *projecit in mare.* Num. 21. v. 30. וְנִירֵם *& jaculati ſumus eos, perÿt:* ſagittis confodimus. pro וְנִירָה אֹתָם, ob ו converſivum. Targ. וּמַלְכוּ *& regnum ablatum eſt ab Hesbon.* accepit pro נִיר *lucerna:* per metaphoram, *regnum:* quod in נוֹר vide. LXX. τὸ σπέρμα αὐτῶν: acceperunt pro נִיר *lucerna:* per metaphoram, *ſemen, poſteritas.* Hieron. *jugum ipſorum,* accepit pro נִיר *jugum* Chaldæis. Eſt autem נִירָם, ſicut נִינָם. Pſalm. 74. v. 8. *deprædabimur eos.* Et eſſe verbum, oſtendit ו converſivum. NIPhal. Exod. 19. v. 13. יִוָּרֶה (pro יִוָּרֶה) *transfigetur.* HIPhil הוֹרָה idem quod יָרָה, *jaculatus eſt.* 1. Sam. 20. *& ego tres ſagittas ad latus* אוֹרֶה *jaculabor.* Targ. בְּקַשְׁתָּא אַשְׁרֵי *arcu projiciam.* Job. 30. הוֹרָנִי *jecit me in lutum.* Targ. אַשְׁוַן יָתִי *poſuit me,* 2. Sam. 21. v. 11. *an non ſciviſti, quod è muro* יוֹרוּ, Targum יְרַמּוּן *jaculabuntur:* jaculari ſolent. 2. Reg. 13. v. 17. יָרֵה וַיֹּרְ, Targ. שְׁרִי וְשָׁרָא *jaculare, & jaculabatur.* 2. Sam. 11. v. 24. וַיּוֹרוּ, Targum וְשַׁדּוּ *& jaculabantur ſagittarÿ.* א abundat. 2. Reg. 19. v. 32. *nec* יוֹרֶה, Targ. יִקְשֵׁת *jaculabitur eò ſagittam.* Pſalm. 64. v. 8. וַיֹּרֵם *& jaculans eſt eos Deus.* LXX. καὶ ὑψωθήσεται *& exaltabitur Deus.* Legerunt וַיֵּרֵם, à רוּם *exaltatus fuit.* HITHpael הִתְיָרֵה *jaculo confoſſus fuit.* Exod. 19. v. 13. *aut* יָרֵה יִיָּרֶה, Targ. אִשְׁתָּרָאָה יִשְׁתְּרֵי *jaculando jaculis confodietur.* pro יִתְיָרֶה. LXX. ἢ βολίδι καταξανθήσεται *vel jaculo confodietur.*

NOM. מוֹרֶה *ſagittarius:* PLur. מוֹרִים *ſagittarÿ, jaculatores.* 2. Sam. 11. v. 24. הַמּוֹרִים, Targ. קַשְׁתָּיֵא *ſagittarÿ.* 1. Sam. 31. v. 3. *& invenerunt eum* הַמּוֹרִים, Targ. קַשְׁתָּיֵא *ſagittarÿ.* pro quo habetur, 2. Paral. 10. v. 3. הַמּוֹרִים בַּקֶּשֶׁת *qui jaciunt arcu.*

II. Per metaphoram, הוֹרָה *rigavit*; quando transfertur ad pluviam, quæ lapidum aut ſagittarum inſtar ex cœlo decidit in terram, eamq; ferit, rigat & fœcundat. Oſeæ 10. v. 12. *quoad veniat* וְיוֹרֶה *& pluat juſtitiam vobis.* præcedit, *ſeminate, metite, ſulcate.* Oſeæ 6. verſ. 3. *ſicut pluvia ſerotina* יוֹרֶה *feriens irrigabit.* Targ. דְּמַרְוֵי *quæ irrigat terram.*

NOM. יוֹרֶה & מוֹרֶה *pluvia*, quæ ex nubibus in terram projicitur, eamq; ferit & rigat. Ita autem dicitur pluvia matutina, ſeu imber autumnalis, octobri (Marheſvan, qui ferè principium anni eſt Hebræis) ſemente facto decidens. Deut. 11. v. 14. *dabo pluviam terræ veſtræ* בְּעִתּוֹ יוֹרֶה, Targum בְּעִדָּנֵהּ בַּכִּיר *in tempore ſuo pluviam matutinam & ſerotinam.* Joel. 2. v. 23. *quia dedit vobis* הַמּוֹרֶה *pluviam ad juſtitiam, & demiſit vobis imbrem,* מוֹרֶה *pluviam matutinam, & ſerotinam.* Targ. בַּכִּיר בְּעִדָּנֵהּ *pluviam matutinam in tempore ſuo.* יוֹרֶה decidit in Marheſvan ad neceſſitatem ſationis: מַלְקוֹשׁ in Niſan ad neceſſitatem maturationis frugum. Pſal. 84. v. 7. *etiam piſcinas operiet* מוֹרֶה *pluvia.* D

III. Per metaphoram, HIPhil הוֹרָה, Syr. אוּרִי, Arab. اوري auri *ſignificavit, indicavit, monſtravit, demonſtravit, oſtendit, docuit, inſtituit:* quod doctrina quaſi inſtilletur animis diſcentium, & minutatim indatur, eosq; imbuat & erudiat. Exod. 15. v. 25. וַיּוֹרֵהוּ, Targ. וְאַלְפַהּ *& docuit ipſum Dominus lignum.* LXX. καὶ ἔδειξεν αὐτῷ *& monſtravit ei.* Jud. 13. v. 8. וְיוֹרֵנוּ, Targ. וְיַלְפִנָּא *& doceat nos.* Gen. 46. v. 28. *& Judam miſit ante ſe ad Joſephum* לְהוֹרוֹת *ad docendum ante ſe ad Goſen:* ad indicandum ubi deberet habitare. Targ. לְפַנָּאָה *ad parandum.* ſcilicet locum. Judic. 13. וְיוֹרֵנוּ *& doceat nos, quid faciamus.* LXX. καὶ φωτιζάτω ἡμᾶς *& illuminet nos.* accepit pro אוֹר *illuxit.* Prov. 6. מוֹרֶה *docens pedibus ſuis.* Targ. דְּמַי *ſignificans:* indicans. E

NOM. מוֹרֶה *doctor, pædagogus:* PLural. מוֹרִים, Syr. מוּרָן *doctores, pædagogi.* Job. 36. v. 22. *quis ſicut ipſe* מוֹרֶה *doctor?*

מוֹרָה *novacula.* Jud. 13. v. 5. וּמוֹרָה, Targ. וּמַסְפַּר *& novacula non* יַעֲלֶה *aſcendat ſuper caput ipſius.* Genere non conveniunt: poteſt

igitur esse יַעֲלֶה Hiphil, *faciet ascendere.* Lxx. καὶ σίδηρος & *ferrum.* 1. Sam. 1. v. 11. וּמוֹרָה *& novacula non ascendet super caput ejus.* Targ. וּמַרַת אֱנָשָׁא *& doctrina hominis.*

תּוֹרָה, Chald. אוֹרָא, & אוֹרָאָה, & אוֹרְיָא, Syr. אוּרְיָא, Arab. תַּוְרָאה taurâ, & תַּוְרִית taurith, & תַּוְרִיָה *doctrina, documentum, institutio, dispositio, Lex* vel *verbum Dei*, docens nos de Dei essentia & voluntate: Plur. תּוֹרוֹת, Arab. תוראת taurat *doctrinæ, dispositiones.* ¶ Quatuor autem sunt hujus vocabuli תּוֹרָה acceptiones. Primò docet cujuscunq; rei dispositionē, quemadmodū fieri debeat aut soleat, *dispositio, cōstitutio, ordinatio alicujus rei:* ut, תּוֹרַת הַנָּזִיר *lex Nazarei* Num. 6. תּוֹרַת הַמְּצֹרָע, *lex leprosi*, Levit. 14. 2. Sam. 7. v. 19. *& hæc est* תּוֹרַת הָאָדָם *lex hominis, Domine Deus:* iste ordo: ita inter homines solet fieri. Targ. *& hoc* חַוְיָא לִבְנֵי אֱנָשׁ *conveniens filijs hominis.* pro quo habetur, 1. Paral. 17. *& vidisti me* כְּתוֹר הָאָדָם *juxta ordinem hominis:* ut idem sint תּוֹרָה *lex* & תּוֹר *ordo.* Lxx. ὡς ὄραμα *sicut aspectus.* acceperunt תּוֹר pro תֹּאַר *forma:* litera א elisa. ¶ Secundò significat *Pentateuchum*, quinq; libros Mosis: quia liber Genseos, & sequentes docēt esse Deum; qui creaverit mundum, qui sit beneficus, & curam gerat hominū. Et scripsit Moses הַתּוֹרָה *Legem istam.* ac dividitur, Deut. 6. in מִצוֹת *præcepta*, חֻקִּים *statuta* seu *ceremonias*, & מִשְׁפָּטִים *judicia:* quæ sunt Lex moralis, ceremonialis & forensis. Sic, Johan. 1. *Lex per Mosen data est.* Matth. 11. *Lex & Prophetæ usq; ad Johannē.* sic Arab. כתאב אלתוראה *liber Legis*, & תוריית מוסי *Lex Mosis*; libri ipsorum canonici, cum dicunt תוריית מוסי אנגיל עסי זבור דאוד פרקאן מחמד taurit Musi, ingel Isi, zabbur David, furcan Muhamed *Lex Mosis, Evangeliū Jesu, Psalteriū Davidis, Alcoranus Muhāmedis.* Porrò Rabbini faciūt שְׁתֵּי תּוֹרוֹת תּוֹרָה בִּכְתָב וְתוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה *duas Leges; legē in scriptura, & legem in ore.* scriptam & ore traditam. Scriptā intelligunt quinq; libros Mosis: ore traditā autē, scriptæ interpretationem, quam Moses ex ore Dei acceperit in monte Sinai, in tabernaculo conventus, & in campestribus Moab. Et ex ore Mosis Josua: ex ore Josuæ seniores, inter quos Caleb: à senioribus Prophetæ, &c. quæ tandem & ipsa scripta fuit, & in Talmud cōtinetur. Inde יוֹם מַתַּן תּוֹרָה *dies datæ Legis*, dies octavus mensis Sivan, quo existimant Legem datam esse in mōte Sinai: ideoq; mel & ficus eo die comedunt. יוֹם שִׂמְחַת תּוֹרָה *dies lætitiæ Legis:* dies vigesimus Tisri, quo finiunt in synagogis lectionem quinq; librorum Mosis: Et Genesin denuò inchoant, primamque פָּרָשָׁה *sectionem* legunt: eaq; nocte singuli accendunt suos cereos. ¶ Tertiò significat omnes Veteris Testamēti libros, qui sunt Legis expositio, & à Judæis עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע *viginti quatuor* numerantur: sicut habetur in Targum, Cant. 5. בְּעַסְרִין וְאַרְבְּעָה סִפְרִין דְּאוֹרַיְתָא *in viginti & quatuor libris Legis.* sic, Johan. 10. *nonne scriptum est in Lege vestra: ego dixi, dij estis.* ¶ Quartò, *omnem doctrinam* seu *institutionem.* Proverbior. 13. תּוֹרַת חָכָם *doctrina sapientis, fons vitæ.* sic, Paulus νόμου χριστοῦ vocat *Evangelium.*

Rabb. הוֹרָאָה *significatio.*

Propr. מֹרִיָּה *Moria*, nomen collis, ad latus montis Sionis, ubi templum fuit ædificatum; Et inde תּוֹרָה *doctrina Domini* seu *Lex* egressa est in mundum: juxta illud, Esa. 2. *ex Sion exibit* תּוֹרָה *lex, & verbum Domini ex Jerusalem.* Genes. 22. *& vade tibi ad terram* הַמֹּרִיָּה *Moria:* in cujus medio est mons Moriah. Targum פּוּלְחָנָא *cultus:* ubi Deum colebant. accepit pro יָרֵא *timuit, coluit.* Lxx. ὑψηλὸν *excelsam:* eminentem, quæ procul videri potest. acceperunt pro רָאָה *vidit:* sicut & Hieronym. qui reddit, *visionis.* ex יִרְאֶה *videbit*, aut יֵרָאֶה *videbitur*, factum est מֹרִיָּה per מ heemant. nomen regionis & montis. Juxta Hebræos, in isto monte, 1. altare, in quo sacrificarunt, Adam creatus, Abel, Kain. 2. altare, in quo sacrificavit Noah, egressus arca. 3. colligatus Isaac. 4. altare extructum tempore Davidis & Salomonis. 5. Jerusalem & templum.

IV. Arab. Joh. 8. v. 59. וחואר יסע *& retrocessit Jesus.*

אַלַי וְרֹאשָׁה *retrò ipsos.* אַחֲרֵיתָם *posteriora ejus.*

יֶרַח. Inde יָרֵחַ *luna*, quæ רָוַח *refrigerat* terræ nascentia, æstu diuturno labefactata. Psalm. 72. *& coram* יָרֵחַ *luna, generationem generationum:* quamdiu luna est, quamdiu mundus durat. Esa. 60. וִירֵחֵךְ *& luna tua non colligetur:* auferetur: Ecclipsis.

יֶרַח, Chald. יַרְחָא *lunatio, mensis:* Plu. יְרָחִים, Chald. יַרְחִין *menses*, quos luna motu suo conficit. Zach. 11. v. 8. *& succidi tres pastores* בְּיֶרַח *in mense uno.* brevi temporis intervallo. sicut, Hos. 5. *devorabit eos* חֹדֶשׁ *mensis.* Atq; intelligitur de tribus Josiæ filijs, Johas, Joacim & Zedechia. vel de tribus prophetis, Haggæo, Zacharia & Malachia: quos hinc discimus esse mortuos uno mense, sicut cœperunt simul prophetare anno secundo Darij. post illos ablata fuit prophetia ex Israel. 2. Reg. 15. &

15. *& regnavit* יָרַח יָמִים *menſem dierum in Samaria:* ſuis diebus conſtantem, integrum. Deut. 33. *& propter delicias expulſionis* יְרָחִים *menſium.* A

Rabb. יַרְחִינִי & יַרְחִינָאָה *aſtronomus,* peritus theoriæ ſeu motus lunæ.

ירט. יָרַט *à via divertit, deflexit, declinavit.* Num. 22. *quia* יָרַט *declinavit via hæc contra me.* Targ. *quia revelatum eſt coram me, quòd tu vis abire in via contra me.*

יָרֵךְ. Inde יֶרֶךְ & יָרֵךְ: Foem. יַרְכָּה, Chald. יָרְכָּא, Arab. ורך varc *latus, fœmur, pes, coxa:* Dual. יְרֵכַיִם: Foem. יַרְכָּתַיִם, Chald. יַרְכִּין, Foemin. יַרְכָּן, Arab. ורכן varcin *latera, fœmora, coxæ.* Gen. 24. *pone, quæsò, manum tuam ſub* יְרֵכִי, Targ. יַרְכִּי *fœmore meo.* & Geneſ. 47. *Idem.* Joſephus antiq. lib. 16. *unus alterius fœmori manum ſupponebat, & Deum teſtem invocabant de omnibus, quæ peragenda erant.* Et juxta Aben Ezram, erat hoc ſignum ſubjectionis: ſicut adhuc hodie in India dominus ſedet, & ejus fœmori manus ſubjiciuntur. Jer. 31. v. 19. *complosi* (percuſſi) *ſuper* יָרֵךְ *fœmur.* fœmoris percuſſio eſt index doloris. Iliad. π. *At Achilles* μηρῶ πλη-ξάμβρ *fœmoribus percuſſis Patroclum allocutus eſt.* Odyſſ. ν. *Miſerum ſe exclamavit,* καὶ ὃ πε-πλήγετο μηρῶ χερσὶ *& ſua fœmora percuſſit manibus pronis.* Lxx. ἐστέναξα ἐφ' ἡμέρας *gemui ſuper diebus.* corruptè, pro, ἐπὶ τὸ μηρὸς *ſuper fœmur,* ponitur. Ezech. 21. v. 17. *percute ſuper* יָרֵךְ *fœmur.* Lxx. τὸν χεῖρά σε *manum tuam.* legerunt יָרֵךְ, à יָד *manus;* ob literarum ר ſimilem figuram. Jud. 15. *& percuſſit eos* שׁוֹק עַל יָרֵךְ *crus ſuper fœmur.* percuſſit illos in cruribus ſuper fœmur ipſorum, percuſſione magna. q. d. fugientes, qui ſolent cadere, & crus fœmori admovere. Targum פָּרְשִׁין עִם רַגְלָאִין *equites cum peditibus:* ut comparentur pedites cruri, & equites fœmori; quia crus eſt infra fœmur. ¶ Per ſynecdochen, יָרֵךְ *fœmur, genitale membrum,* fœmori vicinum, pudendum viri & fœminæ. Gen. 46. *egreſſa* יָרְכוֹ, Targ. יַרְכֵּהּ *fœmore ejus.* Exod. 1. v. 5. *egreſſi* יֶרֶךְ, Targ. יַרְכָּא *fœmore Jacob.* Num. 5. v. 21. *cùm dabit Dominus* יְרֵכֵךְ, Targ. יַרְכָּךְ *fœmur tuum cadens.* Ibidem. *ad dejiciendum* יֶרֶךְ *fœmur.* Targ. יַרְכִּין *latera.* ¶ Deinde per metaphoram, יָרֵךְ *fœmur, latus, plaga, extremitas, terminus;* cum transfertur ad inanimata. Geneſ. 49. וְיַרְכָתוֹ *& fœmur ejus juxta Zidon:* regio ejus. Targum וְתָחוּמֵהּ *& terminus ejus pertingit ad Zidonem.* Lxx. καὶ διατενεῖ *& extendet uſq; ad Zidonem.* 2. Reg. 16. *juxta* יֶרֶךְ, Targ. שְׂרָא *latus altaris.* ¶ יַרְכָתַיִם *fœmora,* extremæ utrinq; partes. Eſa. 37. יַרְכְּתֵי לְבָנוֹן *fœmora Libani.* Lxx. τὰ ἔσχατα *extrema.* Jerem. 31. מִיַּרְכְּתֵי אֶרֶץ *ex lateribus terræ.* Targ. מִסְּיָפֵי אַרְעָא *ex finibus terræ.* Jon. 1. *Jonas deſcenderat ad* יַרְכְּתֵי הַסְּפִינָה *latera navis:* ad alterutrum latus. Targum לְאַרְעִית שְׂרָא *ad fundum lateris.* Lxx. εἰς τὴν κοίλην *in ventrem.* B

ירל. Arab. ורל varil *lacertus, ſtellio.*

יָרַם. Syr. ירם, idem quod רוּם, *altus fuit.* Hiphil אוֹרֵם *elevavit, exaltavit, extulit.*

Arab. ורם & חורימא *apoſtema:* Plural. אוֹרָאם *apoſtemata.* ורם מְזַמֵּן *apoſtema chronicum,* antiquum. אַלְאַוְרָאם אַלְחַארַּה *apoſtemata calida.*

ואֵרם varim *apoſtemoſus:* in Avic.

יָרַע duo ſignificata habet. I. יָרַע, idem quod רָעַע, *malus fuit, diſplicuit, malè affectus, afflictus, triſtis fuit.* de animo potius, quàm de corpore dicitur. Eſa. 15. verſ. 4. *anima ejus* יָרְעָה *mala fuit ei:* malè affecta, afflicta. Lxx. γνώσεται *cognoſcet.* legerunt יָדְעָה, à יָדַע *cognovit:* ob literarum דר ſimilitudinem. Hieron. *ululabit.* accepit pro רוֹעַ *vociferatus eſt.* Deut. 15. *& non* יֵרַע, Targ. יְבַאֵשׁ *malum ſit cor tuum, cum dederis ipſi.* Deut. 28. תֵּרַע, Targum תְּבַאֵשׁ *malus erit oculus ejus in fratrē ipſius.* Lxx. βασκανιεῖ *invidebit oculo ſuo.* ſic, Matth. 20. *an oculus malus eſt?* Gen. 21. וַיֵּרַע, Targ. וּבְאֵשׁ *& malum fuit verbum hoc in oculis Abrahami.* Lxx. σκληρὸν δὲ ἐφάνη *durum autem apparuit.* Geneſ. 48. וַיֵּרַע *& malum fuit in oculis ejus.* Lxx. βαρὺ αὐτῷ κατεφάνη *grave illi viſum fuit.* Eſa. 59. וַיֵּרַע *& malum fuit in oculis ejus.* Lxx. καὶ οὐκ ἤρεσεν αὐτῷ *& non placuit ei.* Job. 20. יֵרַע *malus erit reſiduus in tabernaculo ejus:* affligetur. Targ. יִשְׁרֵי *manebit.* C

Nom. יְרִיעָה, Chald. יְרִיעָא *cortina, velum, aulæum:* Plur. יְרִיעוֹת, Chald. יְרִיעָן *cortinæ, velamina, panni,* qui extenduntur in tabernaculis. 2. Sam. 7. *& arca Domini habitat in medio* הַיְרִיעָה *cortinæ:* tabernaculi ex velis facti. Pſalm. 104. *extendens cœlum* כַּיְרִיעָה *ſicut cortinam:* ſicut tentorium. Lxx. *ſicut* δέρριν *pellem.* Jer. 4. *vaſtatæ ſunt ſubitò* יְרִיעֹתַי *cortinæ meæ:* tentoria mea. Targ. קִרְוַי *oppida mea.* Exod. 36. *fecit etiam* יְרִיעוֹת *cortinas caprarum pro tentorio:* fiebant enim ex lanugine caprarum, ſeu lana tenera, quæ eſt juxta radices pilorum caprarum. Cant. 1. *ſicut cortinæ Salomonis:* ſicut tapetia Salomonis, cujus ſupellex omnis fuit pulcerrima. D

II, Arab. ורע vari *caſtus, ſobrius.*

ורע vara *caſtitas, ſobrietas.* בְּוַרע bivara *caſtè.*

יָרַק duo ſignificata habet. I. יָרַק *ſpuit, expuit.* Num. E

Num. 12. v. 14. *pater ejus* יָרֹק יָרַק, Targ. מְנַף A *ſpuendo ſpuit in faciem ejus:* objurgando objurgavit.

NOM. יֶרֶק, & יָרוֹק, & יֵרֶק, Chald. יְרוֹק, & יֶרֶק, Syr. יורק *olus*, quod quaſi terræ ſputum eſt, ſupra eam eminens: omnis herba qua homo utitur ad cibum, aut odorem, aut medicinam, & unde fiunt horti. Illud viride & humidum, quod de terra aut gramine ſupra terram enaſcitur, areſcit & depaſcitur: PLURAL. יְרָקוֹת, Chald. יַרְקָן & יְרוקִין, Syr. יַרְקונין *olera, herbæ.* Gen. 1. *omne* B יֶרֶק עֵשֶׂב *olus herbæ in cibum.* jungitur יֶרֶק *olus*, & עֵשֶׂב *herba*, quia multæ herbæ non eduntur, niſi adhuc olera. hoc eſt, virides & humidæ. Fœnum non edunt homines. Prov. 15. v. 17. *bona eſt eſca* יֶרֶק *oleris:* tenuis & quotidianus victus. Deut. 11. *irrigabis pede tuo ſicut hortum* יָרָק *oleris.*

יַרְקוֹן, Chald. יַרְקָן & יְרַקוֹן *herbæ color, viriditas, pallor* ex ſubito terrore ortus, qui faciem reddit lividam & viridem, color faciei poſt ſanguinis receſſum. Jerem. 30. *& mutatæ ſunt omnes facies* לְיַרְקוֹן *in pallorem.* C Targum לְמֶהֱוֵי כִּירַקְנָא *ut ſint ſicut topatius.* Præ dolorum multitudine fugit ſanguis ex facie, propterea flaveſcente. ¶ Deinde vicium frugum, quo ob nimium humorem flavent, atque amiſſa viriditate in pallorem degenerant, & matureſcere nequeunt: Latinis *robigo.* Amos 4. *percuſſi vos ariditate* וּבִירַקוֹן *& robigine.* ¶ Tertiò Rabbinis יַרְקוֹן, Arab. يرقان jarcan *icterus*, morbus quo fel in corpus diffunditur, idque flavum efficit. item *hydrops.* Arab. D يرقان الاصفر والاسود jarcan alazfar vaalaſved *ictericia flava & nigra:* in Avicen. مرين من اليرقان marid min aljarcan *laborans ictericia:* & *hydropicus.* مبلل باليرقان muallal baljarcan *idem.*

יַרְקְרָק *ſubviridis, croceus:* PLURAL. יַרְקְרָקוֹת, Chald. יַרְקָן *ſubvirides.* Pſalm. 68. *& pennæ ejus* בִּירַקְרָק *in flavedine auri.* aurum enim optimum flavet. Targ. בְּאוֹבְרִיזִין *in obryzo.*

Rabb. יְרוֹקָה *flava bilis:* Item *ſpuma.* E

מוריקא *crocus:* à flavedine.

Chald. יַרְקְרָקָא *vireo, ictérus* avis.

יַרְקָא *colocynthis.*

יַרְקָן *ſmaragdus viridis.*

II. Arab. وَرَقَة varâca *frons frondis, folium* arboris, herbæ, libri & metalli, *carta, ſcheda, bractea:* PLURAL. וַרַק varac, & אֲוָרַאק aurac *folia, bracteæ.* מֻוַרַּק muvarrac *frondoſus, folioſus.* חַמַּסָה אֲוָרַאק *quinq; folium.* אַלְף וַרַק êlfe varac *mille folium.* Geogr. לבאסהם ורק אלשגר *veſtes ipſorum, folia arborum.*

VERB. וַרַּק varrac *frondavit, pampinavit.* Hebr. 9. v. 4. *virga Aharonis, quæ* אוֹרְקַת *floruerat.* frondes produxerat. תַּוְרִיקָה taurica *frondatio, pampinatio.*

יְתוֹרַק *colatur:* in Avicen.

יָרַשׁ tria ſignificata habet. I. יָרַשׁ, Chald. יְרַת, Syriacè יְרַת, Arabicè وَرِثَ varath, cum puncto ſuper ث, *hæreditavit*, hæres alicujus fuit vel factus eſt, hæreditatis jure tenuit, hæreditatem acceptavit, *poſſedit, occupavit, obtinuit, locupletatus fuit.* Geneſ. 15. *& ecce filius domus meæ* יוֹרֵשׁ אֹתִי, Targum יָרַת יָתִי *hæreditat me.* hæres meus eſt. Ibidem, *non* יִירָשְׁךָ, Targum יִרְחָנָךְ *hæreditabit te iſte: ſed qui egrediêtur ex viſceribus tuis, is* יִירָשֶׁךָ, Targum יִרְחָנָךְ *hæreditabit te.* Eſa. 14. verſ. 21. וְיָרְשׁוּ, Targum וְיַחְסְנוּן *& hæreditabunt terram:* occupabunt. Deut. 2. verſ. 24, & 31. *incipe,* רָשׁ *poſſide:* occupa. Imperativus רָשׁ mutat in ob pauſam. Targ. *incipe* לְתָרָכוּתֵהּ *expellere eum.* ex ſignificatione ſecunda. 1. Reg. 21. verſ. 15. *ſurge,* רָשׁ *hæredita vineam Naboth.* qui enim crimen læſæ majeſtatis perpetrârunt, illorum bona confiſcantur. Syr. Matth. 5. *illi* נארתון *poſſidebunt terram.* Galat. 4. verſ. 30. *ne* נארת *hæres ſit filius ejus.* Arab. Pſalm. 119. in Nun. ورثت *hæreditavi teſtimonia tua.* Pſalm. 37. יַרְתוּן *hæreditabunt terram.* Galat. 4. לא ירת אבן אלאמה מע אבן אלחרה *non hæres erit filius ancillæ cum filio liberæ.* Matth. 5. verſ. 5. וּאנהם יִרְתוּן אלארץ *& quia ipſi poſſidebunt terram.* נִרַּת *hæreditabimus.* נורת *hæreditatem tribuemus;* Alcor. HIPHIL הוֹרִישׁ, Arab. أَوْرَثَ *idem.* Num. 14. *& ſemen ejus* יוֹרִישֶׁנָּה *hæreditabit eam.* Arabicè وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ *& eam hæreditatem tribuimus alys hominibus.*

NOM. יוֹרֵשׁ, Chald. יָרַת & יָרוֹת, Arab. وَارِث varith, & مُوَارِث muvarith, & وَارِث varth *hæres, poſſeſſor:* PLURAL. Arab. وَرَثَة & وَارِثِين *hæredes.*

יְרוּשָׁה & יְרוּתָא, Chald. יְרוּתָא & יְרַתָּא, Syr. יוֹרְתָן & יְרוּת, Arab. وِرَاثَة & وَرِيثَة varita, & وَرَاثَة irata *hæreditas, poſſeſſio.*

מוֹרָשׁ: FOEM. מוֹרָשָׁה & מוֹרֶשֶׁת, Arab. مِيرَاث mirat, & مورثا *idē:* PLU. מוֹרָשִׁים *poſſeſſiones.* Job. 17. *cogitationes meæ diſtractæ ſunt* מוֹרָשֵׁי לִבִּי *poſſeſſiones cordis mei:* quibus cor meum poſſidetur. Al. *vincula*, quibus cor conſtringitur. Targ לוחי *tabulæ.* Arab. بنو ميراث *filij hæreditatis:* cohæredes. מִירָאת *hæres.*

תִּירוֹשׁ, Chald. מֵירַת, Syr. מארית *muſtum*, vinum novum, quod adhuc uvis continetur, aut eis expreſſum eſt. Eſa. 65. *ſicut cùm invenitur* הַתִּירוֹשׁ בָּאֶשְׁכּוֹל *muſtum in botro.* Mich. 6. וְתִירוֹשׁ *& muſtum, & non bibes vinum.* ſcilicet calcabis.

II. יָרַשׁ, idem quod רוּשׁ, *hæreditate* aut *poſſeſſione ejecit,*

ejecit, exterminavit, extrusit, expulsit: permutata ordinum significatione; aut per antiphrasin. Et tunc construitur cum מִפְּנֵי *à facie.* Deut. 2. *& filij Esau* יֵרְשׁוּם, Targ. תָּרְכִנוּן *expulerant eos.* Jud. 14. הֲלִירִשְׁנוּ *an ad expellendum nos?* Targ. הֲלְמַסְכְּנוּתָנָא *an ut ad pauperiem redigas nos?* Niphal נוֹרַשׁ *hæreditate ejectus, expulsus fuit.* Genes. 45. *ne fortè* תּוּרַשׁ, Targ. תִּתְמַסְכֵּן *pauper fias.* Prov. 30. v. 8. *& ne forte* אִוָּרֵשׁ, Targ. אֶתְמַסְכֵּן *pauper fiam.* Hiphil הוֹרִישׁ *hæreditate ejecit, pauperem fecit:* quando construitur cum מִפְּנֵי *à facie*, aut מִ *ex.* Jos. 23. v. 5. וְהוֹרִישׁ, Targ. וְיִתֵּרֵךְ *& expellet eos à facie vestra.* 1. Samuel. 2. *Dominus* מוֹרִישׁ, Targ. מְמַסְכֵּן *pauperem reddit.* Jos. 8. v. 7. וְהוֹרַשְׁתֶּם, Targ. וְתִתְּרְכוּן *& expelletis urbem:* urbis incolas. Num. 14. *percutiam eum peste,* וְאוֹרִישֶׁנּוּ, Targ. וַאֲשֵׁיצִנּוּן *& perdam eos.*

III. Arab. ورث varrat *hæredes produxit, generavit, genuit.*

Nom. תְּוָרוּת tavaruth *generatio.*

מְוַרֵּת muvarrith *genitor.*

ירת. Chald. יְרַת, & Arab. وَرَثَ varath, in præcedente יָרַשׁ invenies.

ישׁשׁ. Inde יָשׁ & יָשִׁישׁ *senex, decrepitus:* Plur. יְשִׁישִׁים *senes.* Job. 32. *& vos estis* יְשִׁישִׁים, Targum קְשִׁישִׁין *senes.* ¶ Rabb. יָשִׁישׁ *senatus.*

ישׁב. יָשַׁב, Chald. יְתַב, Syr. ܝܬܰܒ, h. e. נְתַעַב, modò breviori, modò diuturniori tempore *sedit, assedit, consedit, desedit, mansit, permansit, perseveravit, moratus, commoratus fuit, habitavit:* significat motum in loco. Gen. 13. *Abraham* יָשַׁב, Targ. יְתֵב *habitavit in terra Chanaan.* Genes. 22. v. 5. שְׁבוּ, Targ. אוֹרִיכוּ *manete vobis hîc.* Exod. 24. v. 14. שְׁבוּ לָנוּ בָּזֶה, Targ. אוֹרִיכוּ לָנָא הָכָא *expectate nos hîc.* Psalm. 102. v. 13. *tu Domine in æternum* תֵּשֵׁב *manebis.* Gen. 24. תֵּשֵׁב *maneat puella nobiscum.* Deut. 23. vers. 14. בְּשִׁבְתְּךָ *cum sederis:* cùm alvum exoneraveris. Exod. 21. *tantùm* שִׁבְתּוֹ *sessionem ejus dabit.* Targ. בְּטָלְנֵה *cessationem ejus:* quod interim labore suo neglexit. Prov. 20. שֶׁבֶת *desidere à lite:* cessare. Esa. 52. v. 2. *surge,* שְׁבִי, Targ. תְּבִי, Lxx. κάθισον *sede Hierusalem.* [redacted] Gen. 49. v. 24. וַתֵּשֶׁב *& mansit in fortitudine arcus ejus.* Lxx. καὶ συνετρίβη *& contrivit cum robore arcus ejus.* legerunt וַתִּשְׁבַּר. Mich. 5. v. 3. וְיָשֵׁבוּ *& habitabunt:* securè & in pace. Genes. 37. וַיֵּשְׁבוּ, Targ. וְאִסְתְּחַרוּ *& consederunt* (discubuerunt) *ad edendum.* 2. Sam. 6. וַיֵּשֶׁב, Targ. וּשְׁרָא *& mansit arca.* Syr. Marci 5. *postquam* יְתַב *sedit.* Matth. 19. תֵּהְבוֹן *sedebitis & vos super duodecim thronis.* ¶ Est autem sedere regum, principum, judicum, consulum, senatorum, doctorum. 1. Reg. 1. *ipse* יֵשֵׁב *sedebit super throno suo:* succedet tibi in regno. Ps. 9. v. 5. יָשַׁבְתָּ *sedisti super throno, judex justitiæ.* Psal. 1. *& in sede derisorum non* יָשָׁב *sedit.* Ruth. 4. *coram* הַיּוֹשְׁבִים *sedentibus.* Targ. יְתְבֵי תְרָעָא *sedentibus in porta:* judicibus. Sic, Matth. 26. *quotidie apud vos sedi, docens in templo.* Item. 23. *super cathedra Mosis sedent.* Plaut. in Mostell. haud procul à fine: *sine me dum isthuc judicare, surge, ego isthic assedero.* Jerem. 46. *vasa exilij fac tibi,* יוֹשֶׁבֶת *habitans filia Aegypti:* quæ habitasti securè. Ezech. 26. vers. 20. לְמַעַן לֹא תֵשֵׁבִי *ut non habites amplius.* Niphal נוֹשַׁב, Chald. אִתּוֹתַב *habitatus fuit.* Ezeh. 26. v. 17. *quomodo periisti* נוֹשֶׁבֶת *habitata in maribus?* quam inhabitant mercatores venientes ex mari Oceano, rubro & occidentali. Piel יִשֵּׁב, Chald. יְתֵב *collocavit, posuit.* Ezech. 25. v. 4. וְיָשְׁבוּ *& ponent caulas suas in te;* transferent caulas suas ex terra sua, & venient, ut habitent in terra tua. Targ. וְיָתוּבוּן *& revertentur.* accepit pro וְיָשְׁבוּ, à שׁוּב *redijt.* Hiphil הוֹשִׁיב, Chald. אוֹתֵב, in Daniele הוֹתֵב, Syr. ܐܘܬܶܒ *manere jussit, posuit, collocavit, disposuit, ordinavit.* Levit. 23. *quia in tabernaculis* הוֹשַׁבְתִּי, Targ. אוֹתֵבְתְּ *collocavi filios Israel.* Hos. 11. v. 11. וְהוֹשַׁבְתִּים *& collocabo eos super domus ipsorum.* Targ. וַאֲתֵיבִנּוּן *& reducam eos.* accepit significatione שׁוּב *redijt.* Ezræ 10. vers. 17. *viri* הַהֹשִׁיבוּ *qui collocaverant uxores peregrinas.* scilicet in ædes suas. Chald. Ezræ 4. וְהוֹתֵב *& collocavit eos in urbe.* Syr. Actor. 2. *de fructu ventris tui* אוֹתֵב *ponam super throno tuo.* Hophal הוּשַׁב *collocatus fuit.*

Nom. יוֹשֵׁב, Chald. יָתֵב *habitator, civis:* Plur. יוֹשְׁבִים, Chald. יָתְבִין *habitatores.*

תּוֹשָׁב, Chald. תּוֹתָב, Syr. ܬܘܼܬܳܒ *incola, inquilinus, hospes, advena;* qui diu habitavit & permanet in aliquo loco, sed in aliena domo: Plur. תּוֹשָׁבִים, Chald. תּוֹתָבִין *incolæ.* differt à גֵּר *peregrino,* qui non permanet. Psalm. 39. v. 13. *quia* גֵּר *peregrinus:* תּוֹשָׁב *inquilinus, sicut omnes patres mei.* Levit. 25. v. 23. *quia mea est terra, quia* גֵּרִים *peregrini,* וְתוֹשָׁבִים *& coloni vos estis apud me.* erat autem apud Judæos תּוֹשָׁב *inquilinus,* qui idolis renunciaverat. Absq; hoc enim nemini licebat in terra Israel habitare. ¶ Rabb. תּוֹשָׁב *emtus emtione seculi,* usq; ad jubilæum: aliâs, *subulatus.*

מוֹשָׁב, Chald. מוֹתָב & תּוֹתָבוֹת *sedes, habitatio, domicilium, mansio, consessus, sedile, sella, cathedra:* locus & instrumentum. Psalm. 107. v. 4. *ut irent ad urbem* מוֹשָׁב *habitationis.* 2. Sam. 9. *& omnis* מוֹשַׁב בֵּית *habitatio domus*

Ziba.

Ziba, ſervi Mephiboſeth: tota ejus familia: omnes liberi & ſervi ſerviebant Mephiboſetho: ſynecdoche. Pſalm. 1. וּמוֹשַׁב לֵצִים *& in ſede deriſorum non ſedit*: in conſeſſu. Targ. בְּסִיעַת *in cœtu.* 1. Reg. 10. וּמוֹשַׁב עֲבָדָיו, Targ. וְאַסְהָרוּת עַבְרוֹהִי *& conſeſſum ſervorum ejus:* diſcubitum in menſa. 1. Sam. 20. *& ſedit rex ſuper* מוֹשָׁבוֹ *ſede ſua.* Targum שַׁוְיָה *lecto ſuo.* quia in lectis accumbebant. ſequitur: *ad* מוֹשַׁב הַקִּיר *lectum parietis.* in capite lecti, ſuper quo ſedebant, & qui erat vicinus parieti. ¶ Rabb. מוֹשָׁב *ſella familiaris,* ubi ſedent alvum exonerantes: juxta illud, Deut. 23. v. 14. בְּשִׁבְתְּךָ חוּץ. B

שֶׁבֶת *habitare* & *habitatio:* infinitivus loco nominis. 2. Sam. 23. v. 7. *& igni comburendo comburentur* בַּשֶּׁבֶת *in habitatione:* in loco, ubi habitant. LXX. εἰς αἰσχύνλεν *in pudorem.* legerunt בְּבֹשֶׁת, à בּוֹשׁ *pudefactus fuit:* literis שב transpoſitis. Lat. *uſq; ad nihilum.* Targ. בְּסַנְהֲרִין. Amos 6. v. 3. *& adduxiſtis* שֶׁבֶת *habitationem iniquitatis.* LXX. συναγωγὰς ψευδῶν *ſabbatha falſa.*

שִׁיבָה, pro יְשִׁיבָה, *habitatio.* 2. Reg. 19. *& ipſe aluit regem* בְּשִׁיבָתוֹ, Targ. בְּמִיתְבֵהּ *in habitatione ejus.* C ¶ Rabb. יְשִׁיבָה *ſchola publica, academia,* ubi diſcentes ſedent ad pedes docentis: Plur. יְשִׁיבוֹת *ſcholæ, academiæ.* יְשִׁיבַת סוּרָא *ſchola Syriæ,* quæ fuit in Babylonia. *&* יְשִׁיבָה בְּפוּמְבְּדִיתָא *ſchola in Pombeditha,* duæ ſcholæ poſt captivitatem Babylonicam; & utraq; habuit רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה *caput ſcholæ.* rectorem academiæ, ſcholarcham: & Syrus quidem ad dextram, Pumbadites verò ad ſiniſtram נְשִׂיא *ducis* ſedebat. D

יְשׁוּב οἰκουμένη *pars terræ habitabilis:* quæ dividitur in tres filios Noë: Sem occupavit Aſiam, Ham Africam, Japhet Europam. Et harum Aſia eſt maxima, Africa ditiſſima, Europa pulcerrima.

יָשׁוּב, & יָשַׁב, & מְתֻיָּשָׁב *collocatus, diſpoſitus, ſolidus, ſedatus.* יָשׁוּב הָרוּחַ & יְשִׁיבַת מְיֻשֶּׁבֶת רוּחַ *animus ſedatus & ſibi conſtans.*

הִתְיַשֵּׁב *conſtitit, ſitus fuit.*

Propr. תּוֹשָׁב *Toſchab:* alijs תִּשְׁבּוֹן *Tiſchbon,* nomen urbis in Galaaditide regione, quæ fuit patria Eliæ prophetæ. 1. Reg. 17. v. 1. *& dixit Elias* הַתִּשְׁבִי מִתּוֹשְׁבֵי גִלְעָד *Tesbites de incolis Gilead.* Targ. דְּמִתּוֹשַׁב *qui fuit ex* (urbe) *Toſchab, & in Gilead habitavit.* Tobiæ 1. ἐκ Θισβῆς *ex Tisbis, quæ eſt à dextris prope Naphtali in Galilea, ſupra Aſer.* ¶ Unde Elias Grammaticus inſcripſit librũ ſuum תִּשְׁבִּי *Tisbiten,* à numero vocabulorum peregrinorum, quæ in eo explicat. valet enim in numeris ת 400. ש 300. ב 2. י 10. hæc addita 712. conficiunt. E

A **ישׁר**. Syriacè יְשַׁר: Hiphil אוֹשַׁר *movit, agitavit.*

ישׁה. Inde יֵשׁ, Chald. אִית, Arab. per metatheſin, שֵׁי ſchai *ens, res, aliquid,* ὄσία: Plur. Arab. שִׁיאַת ſchiath, & אַשְׁיָא aſchia *res.* Prov. 8. v. 21. *ut hæreditare faciam diligentes me* יֵשׁ *rem* (divitias, rem familiarem) *& theſauros ipſorum impleam.* Targum שַׁנְיָא סַגִּיאָתָא *annos multos.* fortè reſpexit ad ישׁ. ¶ Uſurpatur pro verbo ſubſtantivo, *eſt,* in utroque numero & genere. Eſaiæ. 43. verſ. 6. *educ populum cæcum, & oculi* יֵשׁ *ſunt:* & oculos habentem. Geneſ. 39. verſ. 4. וְכָל יֶשׁ-לוֹ *& omne* (quod) *erat ipſi.* Ellipſis, ſicut v. 5. וְעַל כָּל אֲשֶׁר יֶשׁ-לוֹ. Geneſ. 44. הֲיֵשׁ, Targum הַאִית *an eſt vobis pater aut frater?* LXX. εἰ ἔχετε *ſi habetis patrem.* Mich. 6. *adhuc* הַאֵשׁ *an eſt domus impÿ.* pro הֲיֵשׁ. ſic, 2. Samuel. 14. *ſi* אֵשׁ, Targum אִית *eſt.* Num. 9. וְיֵשׁ, Targ. וְאִית *& eſt, quod erit nubes:* aliquando erit. ¶ Et cum affixis. Geneſ. 24. *ſi* יְשֶׁךָ *es tu proſperans viam meam.* Ibidem *ſi* יְשַׁכֶּם, Targum אִיתֵיכוֹן *eſtis vos facientes pietatem & veritatem.* ¶ Chald. לָא אִית & לִית, Arabicè לִיס, & לָא שִׁי, & לִישׁ *non eſt, nihil.* Chald. Dan. 2. לָא אִיתַי אֱנָשׁ *non eſt homo ſuper terra.* Arab. כֹּל שִׁי *omnis res.* omnia. קֹבֶל כֹּל שִׁי *ante omnia.* שִׁי עָרִיב *res extranea.* אַלַיִס *nonne?* לִישְׁנָא לִשְׁתֶּם *non ſumus.* לִשְׁתֶּם *non eſtis.* ¶ Rabb. יֵשׁ אוֹמְרִים *ſunt qui dicunt.* כְּמוֹ יֵשׁ, Chaldaicè כִּדְאִיתָא *ſicut eſt.*

יְשׁוּת, Chald. אִיחוּתָא, Syr. אִיחוּת *eſſentia.* תּוּשִׁיָּה *eſſentia, ratio, ſapientia, doctrina, virtus,* ſemper permanens, alijs rebus in mundo tranſeuntibus. Eſa. 28. *auxit* תּוּשִׁיָּה, Targum חָכְמְתָא *ſapientiam.* Mich. 6. verſ. 9. וְתוּשִׁיָּה יִרְאֵה *& ſapientiam videbit nomen tuum.* LXX. καὶ σώσει φοβουμένους *& ſalvabit timentes nomen tuum.* q. תּוֹשִׁיעַ. D

Propr. יִשַׁי *Jeſſe,* pater Davidis. pro quo ſcribitur, 1. Paralip. 1. אִישַׁי, q. אִישׁ *vir ſtrenuus.* 1. Paral. 2. *& Obed genuit* יִשַׁי *Iſai,* וְאִישַׁי *& Iſai genuit Eliab.*

יִשָּׁה. Inde יִשָּׁה *corruptio, morbus,* ex corruptione humorum ortus. Mich. 6. verſ. 14. וְיִשְׁחֲךָ *& corruptio tua intra te:* cibus quem comedes, corrumpetur in viſceribus tuis, ut ægrotes, & curvus incedas. E

Arab. וסח vaſach, cum puncto ſuper ח *ſordes.* וסח אלאדן *ſanies aurium.* וסח אלחמאם *ſordicies balnei.*

מוסח *ſordidativus.* אלקרוח אלוסחה *vulnera ſordida.* יתוסח *ſordidatur.*

ישׁט. יְשַׁט. Inde Hiphil הוֹשִׁיט, Chald. אוֹשַׁט, Syriacè אַוְשַׁט & שַׁוְשַׁט *extendit, porrexit* manum

num, vel aliquid manu. Esth. 4. וַיּוֹשֶׁט & A
extendit rex ad Esther sceptrum aureum. Is erat regis annuentis gestus. Chald. Genes. 3. *ne fortè* יִשְׁלַח *mittat manum suam, & accipiat etiam de arbore vitæ.* Targum יושט *extendat.* Lxx. ἐκτείνῃ. Genes. 8. וַיִּשְׁלַח *& misit manum suam, & accepit eam.* Targum ואושט *extendit.* Syr. Luc. 22. vers. 53. *& non* אושטתון *extendistis super me manus.* Matth. 7. *lapidem* מושט *porrigit ipsi.*

Nom. Chald. אוּשְׁטָא & אוּשְׁטוּת *extensio, porrectio.* ✠ Rabb. וְשֹׁט *æsophagus*, fistula ex faucibus ad ventriculum porrecta. קנה וושט *trachæa & æsophagus.* B

ישם. יָשֵׁם cum puncto dextro; defectivum Pejod, idem quod שָׁמַם, *desolavit, vastavit, in solitudinem redegit:* absolutè, *devastatus fuit.* Gen. 47. v. 19. *da semen, ne moriamur, neq; terra* תֵּשֵׁם, Targ. תֵּחֱרַב *devastetur.* Lxx. ἐρημωθήσεται. Ezech. 6. v. 6. *& excelsa ejus* תִּישַׁמְנָה *devastabuntur.* Hiphil הֵשִׁים *vastavit.* Num. 21. v. 30. וַנָּשִׁים *& vastavimus usq; ad Nophach.* Jer. 49. v. 20. *si non* יְשִׁימֵם *vastabit super illis habitationes ipsorum.* C

Nomen יְשִׁימוֹן *vastitas, solitudo.* Esa. 43. vers. 19. *etiam ponam in deserto viam,* בִּישִׁימוֹן, Targ. בְּצַדְיוּתָא *in solitudine flumina.* 1. Sam. 26. v. 1, & 3. *juxta faciem* הַיְשִׁימוֹן *solitudinis.* videtur esse Proprium.

Arab. وشم *stigma, signum.*

Eph. 1. v. 5. ווּשְׁמְנָא *& signavit nos.*

ישם. יְשֵׁם, cum puncto sinistro, idem quod שׂוֹם, *posuit.* Gen. 30. v. ult. וַיְשֵׂם *& posuit eum in arca.* impersonaliter, pro *positus fuit.* D Targ. וְשַׁמוּהִי *& posuerunt eum.* pro יְשִׂם: patach, sicut zere, in segol, ob accentum in penultima.

ישן duo significata habet. I. יָשַׁן *dormivit.* Gen. 2. וַיִּישַׁן, Targ. וּרְמַךְ *& dormivit.* Job. 3. יָשַׁנְתִּי, Targ. רְמֵכִית *dormivi.* Psalm 3. vers. 6. וָאִישָׁנָה, Targ. וּרְמֵכִית *& dormivi.* Jerem. 51. וְיָשְׁנוּ שְׁנַת עוֹלָם *& dormient somnum perpetuum:* morientur. Catull. *Nox est perpetua una dormienda Nobis.* Piel יְשֵׁן *dormire fecit, fecit.* Jud. 16. v. 19. וַתְּיַשְּׁנֵהוּ *& fecit eum dormire.* E

Nom. יָשֵׁן: Foem. יְשֵׁנָה *dormiens:* Plur. יְשֵׁנִים; Foem. יְשֵׁנוֹת *dormientes.* Dan. 12. v. 2. יְשֵׁנִים *dormientes:* mortui. Est enim somnus quasi imago mortis. Inde Somn° & Mors gemini apud Homerum: Et somni frater Mors apud Hesiod. in Theogonia. Cant. 7. v. 9. *loquens in labijs* יְשֵׁנִים *dormientium:* murmurans. [redacted] Al. *mortuorum.*

שֵׁנָה, Chald. שְׁנָא, Arab. سنة *dormitio, somnus:* Plur. שְׁנוֹת, Chald. שְׁנָן *somnia.* Psal. 90. שְׁנָה *somnus erunt.* sicut somnium in somno. Psalm. 127. *sic dabit dilecto suo* שְׁנָה *somnum:* in somno, in quiete: absque labore, sicut homini dormienti. Proverbior. 6. *modicum* שְׁנוֹת *somnorum, modicum mutationum:* parvus & frequens erit tibi somnus.

II. Per metaphoram, יָשַׁן vetustate tanquam somno, oppressus & obliteratus fuit, *inveteravit:* ut conveniat cum שָׁנָה *mutatus fuit.* Ezechiel. 34. vers. 25. וְיָשְׁנוּ, Targum וְיִתְעַתְּקוּן *& inveterascent in sylvis:* morabuntur: consenescent. præcedit: *& habitabunt in deserto securè.* Lxx. καὶ ὑπνώσουσιν, [redacted] Jun. *dormiant.* Hieronym. *& securi dormient.* [redacted] acceptere significe. prima. [redacted] *& habitabunt in deserto securè.* Niphal נוּשַׁן *idem.* Deuter. 4. vers. 25. וְנוֹשַׁנְתֶּם, Targum וְתִתְעַתְּקוּן *& inveterascetis in terra:* consenescetis. Lxx. καὶ χρονίσητε, Hieron. *& morati fueritis.* Levit. 26. vers. 10. *& comedetis* יָשָׁן, Targum עַתִּיקָא *vetus.* נושן, Targum רְעַתִּיק *inveteratum.* Levit. 13. v. 11. *Lepra* נוֹשָׁנֶת, Targ. עַתִּיקָא *inveterata:* antiqua est. ¶ Rabb. נִתְיַשֵּׁן *inveteratus, annosus fuit.* ✠ נוֹשָׁן *inveteratus, antiquus, longus, longinquus, chronicus morbus.*

Nom. יָשָׁן, Foem. יְשָׁנָה *vetus:* Plural. יְשָׁנִים, Foem. יְשָׁנוֹת *veteres.* Cant. 7. *fructus novi, etiam* יְשָׁנִים *veteres.* Nehem. 3. v. 6. *& portam* יְשָׁנָה *veterem confirmabitis.* Lxx. ✠ ἰαασωναὶ; retinuerunt Hebræum.

ישע. יָשַׁע. Inde Niphal נוֹשַׁע *salvatus, servatus, liberatus fuit* à certissimo periculo. Esa. 45. vers. 17. *Israel* נוֹשַׁע *servatus fuit per Dominum.* Hiphil הוֹשִׁיעַ *salvavit, servavit, liberavit,* à certissimo periculo eripuit. Exod. 2. v. 17. וַיּוֹשִׁיעָן, Targ. וּפְרִיקִינִין *& liberavit eas:* defendit. ¶ Construitur autem, 1. cum accusativo. Psalm. 20. *nunc scio, quod* הוֹשִׁיעַ *servavit Dominus unctum suum.* Esa. 37. v. 20. הוֹשִׁיעֵנִי מִיָּדוֹ *libera me ex manu ejus.* ¶ 2. cum dativo, *opitulatus est, auxilium tulit.* Psal. 116. וְלִי יְהוֹשִׁיעַ *& mihi opitulabitur.*

Nomen יֵשַׁע, & יֶשַׁע, & יְשׁוּעָה, & שׁוּעָה, & תְּשׁוּעָה, Chald. תְּשׁוּעָא *salus, liberatio, redemtio:* Plural. יְשׁוּעוֹת *salutes.* Genes. 49. לִישׁוּעָתְךָ, Targ. לְפוּרְקָנָךְ *redemtionem tuam expecto, Domine:* liberationem. Esa. 26. v. 18. יְשׁוּעוֹת *salutes nequaquam faciemus* (in) *terra:* opus habemus salute dextræ tuæ.

מוֹשִׁיעַ & נוֹשַׁע *servator, salvator, liberator, redemtor, opitulator.* Zachar. 9. *ecce rex tuus venit justus* וְנוֹשָׁע, Targum וּפָרִיק *& liberator.*

Deut. 22. *& non* מוֹשִׁיעַ, Targum פָּרֵק *liberator ei.*

מוֹשָׁעוֹת *opitulationes.*

PROPR. הוֹשֵׁעַ Hoſeas, & יְהוֹשֻׁעַ Jehoſua, & יוֹשֻׁעַ Joſua, & יֵשׁוּעַ Jeſus *ſalvator, ſalutis autor.* ¶ Eo nomine appellati fuerunt, 1. Josua filius Nun, dux populi Iſraelitici poſt Moſen. Num. 13. *de tribu Ephraim* הוֹשֵׁעַ *Hoſea, filium Nun.* Ibidem. *& vocavit Moſes* לְהוֹשֵׁעַ בִּן־נוּן יְהוֹשֻׁעַ *Hoſeam filium Nun Jehoſua.* & Nehem. 8. יֵשׁוּעַ *Jeſus filius Nun.* ejus ſepulchrum eſt in כְּפַר חֶרֶס juxta patrem ſuum Nun, & Calebum, filium Jephune. Et ſuper illos monimentum magnum; & duæ arbores, malogranatum & charrubium. ¶ 2. Hoseas propheta, filius Beeri. ¶ 3. Josua Sacerdos, filius Joſedec. Hag. 1. & Zachar. 3. ¶ 4. יֵשׁוּעַ Dominus noſter, JESUS Nazarenus, qui liberat totum mundum à peccatis, morte & inferno. Luc. 1. Judæi literam ע detrahunt, & ſcribunt, יֵשׁוּ הַנּוֹצְרִי: vel quod negent ipſum eſſe verum יֵשׁוּעַ *ſalvatorem:* vel quòd aliâs ob difficultatem litera ע non pronunciari, ſed abſorberi ſoleat. Arabes ſcribunt يسوع *Jaſo.* & in Alcorano. 29. عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ *Iſai filius Mariæ.* per ignominiam literis transpoſitis. ¶ 5. Alius, Col. 4. verſ. 11. *ἰησοῦς, ὁ λεγόμενος ἰοῦστος.* ¶ יְשַׁעְיָה ESAIAS, filius Amoz prophetæ, qui fuit frater Amaziæ regis, à Manaſſe interfectus. Sic autem dictus eſt ob יְשׁוּעוֹת *ſalutes & conſolationes,* de quibus concionatus eſt.

Rabb. הוֹשַׁע־נָא *Hoſanna,* rami ſalicum & palmarum, aliarumve arborum, (& faſciculi frondium) quos die octavo feſti tabernaculorum geſtant Judæorum pueri, & identidem clamitant, הוֹשַׁע־נָא *Hoſanna:* quod deſumtum eſt, Pſalm. 118. verſ. 25. אָנָּא יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָּא, Targ. הוֹשַׁע־נָא *obſecrò Domine, ſalva, quæsò.* verſ. 26. בָּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְהוָה *benedictus, qui venit in nomine Domini.* ex ritu iſto uſitato; etiam turbæ ante paſſionem Chriſti, ramos acceperunt, & clamârunt, *ὡσαννὰ filio David.* q. d. hos ramos præferimus filio David, Meſſiæ, &c. ¶ הוֹשַׁע־נָא רַבָּה vel רַבָּא *Hoſanna magnum,* vocant diem ſeptimum in feſto tabernaculorum, qui eſt 21. Tiſri: eo enim orant: לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵינוּ הוֹשַׁע־נָא לְמַעַנְךָ בּוֹרְאֵנוּ הוֹשַׁע־נָא: לְמַעַנְךָ גּוֹאֲלֵנוּ הוֹשַׁע נָּא: לְמַעַנְךָ דּוֹרְשֵׁנוּ הוֹשַׁע־נָא: *propter te, ô Deus noſter, ſerva nos. propter te, ô creator noſter, ſerva nos. propter te, ô redemtor noſter, ſerva nos. propter te, ô quæſitor noſter, ſerva nos,* &c.

ישׁף. Inde יְשֻׁפֶה, Arab. يَسْفٌ Jaſpe *Jaſpis,* lapis precioſus.

ישׁק. Arab. وَشَقَهَ vaſchaca: PLur. وَشَقٌ vaſchac *adipes.*

ישׁר. יָשַׁר *rectus, æquus, planus fuit, placuit, probatum fuit.* Hab. 2. *Non* יָשְׁרָה *recta eſt anima ejus in eo.* 1. Sam. 6. verſ. 12. וַיִּשַּׁרְנָה, Targum וְאַזְלוּ *& rectæ erant vaccæ in via verſus Beth-ſemes:* rectè incedebant. pro וַתִּישַׁרְנָה: androgynon, & dages pro jod. Numer. 23. יִשַּׁר *rectum ſit in oculis Dei.* Targum יְהֵי רַעֲוָא *placeat coram Deo.* Jerem. 18. *Sicut* יָשָׁר, Targum כְּשַׁר *rectum eſt in oculis figuli.* Piel יִשֵּׁר: HIPHIL. הוֹשִׁיר & הֵישִׁיר *rectificavit, æquavit, complanavit, direxit, correxit, approbavit.* Eſa. 45. verſ. 2. *& eminentia* אֲיַשֵּׁר *complanabo.* Targum אַכְבֵּשׁ *ſubigam.* 1. Reg. 6. *obduxit auro* מִישַׁר, Targum מְכַבֵּשׁ *complanato ſuper figura.* Proverb. 3. *Ipſe* יְיַשֵּׁר, Targum יְתָרֵץ *rectificabit vias ſuas:* diriget. Pſalm. 5. הַיְשֵׁר *dirige coram me viam tuam.* Arab. اشر *explanavimus illud.* Luc. 23. v. 50. ראי מושרא *perſpicax.*

NOMEN Adject. יָשָׁר *rectus, æquus, juſtus:* יְשָׁרִים *recti, æqui.* FOEM. יְשָׁרָה *recta, æqua; & rectitudo:* PLur. יְשָׁרוֹת *rectæ, æquæ.* Eſa. 26. יָשָׁר *ô recte, viam juſti ponderabis:* ô Deus, qui es rectus, viam juſti diriges. Exod. 15. וְהַיָּשָׁר *& rectum in oculis ejus feceris.* LXX. καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ *& placita coram eo.* Micheæ 3. v. 9. הַיְשָׁרָה, Targum כְּוָנְתָא *rectam pervertent;* rectum, recta.

SUBſtant. יֹשֶׁר & יֹשֶׁר *rectitudo, æquitas, ſimplicitas.* Job. 36. *ſub omni cœlo.* יְשָׁרָתוֹ *æquitas ejus.* pro יֹשֶׁר. LXX. ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ *imperium ejus.* Job. 33. *ad annunciandum homini* יְשָׁרוֹ *rectitudinem ejus.*

מֵישָׁרִים *rectitudines, æquitates.* Proverb. 23. *ambulabit* בְּמֵישָׁרִים *in rectitudinibus.* Targum תְּרִיצָאִית *rectè.* Cant. 6. *ſicut vinum ambulans* בְּמֵישָׁרִים *in rectitudinibus:* directè. quia conveniens & gratum eſt homini vinum bonum.

מִישׁוֹר, Chald. מֵישַׁר *planicies, vallis:* PLur. Chald. מֵישָׁרִין *valles.* Deut. 3. *omnes urbes* מִישׁוֹר, Targ. מֵישָׁרָא *planiciei.* LXX. μισὼρ, acceperunt pro nomine loci proprio.

Rabbin. יָשָׁר *rectus, directus ſyllogiſmus.* ¶ קַו מִישׁוֹר *linea æquationis,* æquinoctialis: item *porca campi.* ¶ הַיְשָׁרָה *probatio.*

יתת. Chald. יָתַת in אתה quære.

נחב. Chald. נְחַב *ſedit,* in יָשַׁב invenies.

Arab. وحب, cum puncto ſuper ب *ſilyt, inſilyt, cum impetu abyt.* Luc. 8. verſ. 33. פּוּחַב אלקטיע עלי כהף *& ruit grex ſuper petram.*

תוֹחֵב *oscitatio.*

יתד. יָתֵד, Arab. وتد vatad *palus, paxillus, clavus,* qui infigitur, vel terræ, ut ad eum alligentur funes tentorij: aut beſtiæ; vel parieti, ut ex eo aliquid ſuſpendatur: aut quo terra effoditur: *vacerra:* Plural. יְתֵדוֹת, Arabicè אוֹתָאר *pali, claui.* Deut. 23. וְיָתֵד, Targum וְסַכְתָּא *& paxillus erit tibi juxta inſtrumenta tua,* &c. *& fodies cum eo.* Quisq; habebat inſtrumentum, quo foderet foveam, in quam alvum exoneraret & operiret. Eſdræ 9. *Et ad dandum vobis* יָתֵד *clavum in loco Sanctitatis ſuæ:* ſedem certam & fixam. Eſa. 22. verſ. 23. *& infigam eum* (quaſi) יָתֵד *clavum in loco certo.* Targum *conſtituam eum gubernatorem fidelem, miniſtrantem in loco firmo.* LXX. καὶ πήξω αὐτὸν ἄρχοντα *& conſtituam eum principem.* Eliacim in domo Ezechiæ, plurima negocia ſuſtinebit inſtar paxilli parieti infixi, & ſtabilis ac ſalutaris erit: metaphora. Zach. 10. *Ex illo* פִּנָּה *angulus.* Targum מַלְכֵּהּ *rex ejus, ex illo* יָתֵד *clavus:* præfectus. Targum מְשִׁיחֵהּ *Meſſias ejus.* Chriſtus: à quo Eccleſia omne fulcimentum ſuum accipit. ex illo ipſius reges, & principes. Jud. 4. *& accepit Jahel uxor Heber,* יְתַד הָאֹהֶל *clavum tentorij.* quo terræ infixo, tentorium diſtenditur. Jud. 6. *& amovit* הַיְתַד הָאָרֹג *clavum texturæ:* inſtrumentum quo textor pannum coram ſe complicat. Exod. 27. verſ. 19. *& omnes* יְתֵדֹתָיו *paxilli ejus, & omnes* יְתֵדֹת הֶחָצֵר *paxilli atrij.* ¶ Rabbin. יָתֵד *pes metri,* conſtans ſyllaba brevi, & longa.

Arab. وَتَدِي *baſilaris.* אלעצם אלותדי *os baſilare:* in Avic.

יתה. Arabicè وتي, cum puncto ſuper ת, *torſio.*

יתם. Inde יָתֹם, Chaldaicè יְתִם & יְתָם, Arabicè יַתַם & יַאתַם jatim *pupillus, orphanus,* carens patre & ab omnibus deſtitutus: Plural. יְתֹמִים, Chald. יְתָמִין & יַתַמִין, Arabicè אַיְתָאם aitim *pupilli, orphani.* Pſal. 10. יָתֹם *pupillum tu fuiſti adjuvans.* Thren. 5. יְתֹמִים *pupilli fuimus, & non erat pater:* deſcriptio.

Arab. יְתֹם jutm *orphanitas.*

יתן duo ſignificata habet. I. Arab. وطن vatan *territorium, provincia, regnum, patria:* Plur. אַוְתָאן avtan *provinciæ.*

וַתַנִי vatani *provincialis:* Plur. וַתַנִיין vataniin *provinciales.*

II. וָתָן vathan, cum puncto ſuper ת, *idolum:* Pl. אַוְתָאן authan *idola.* עֲבַאר אוֹתָאן *idololatria.*

וַתַנִי vathani *ethnicus:* Plur. וַתַנִיין *ethnici.*

יתק duo ſignificata habet. I. Arab. وثق vatac; Hiphil אוֹתֵק autac, cum puncto ſuper ת, *vincivit, ligavit pedes, compedivit.* Pſal. 149. לְיוֹתְקוּא *ut vinciant reges eorum catenis.* Marc. 14. וְאוֹתְקוּהוּ *& vincite illum.* Marc. 15. v. 2. פְאוֹתְקוּא יְסוּעַ וּמְצוּא בֵּה אֱלִי בִּלְאטֶס *& ligabant Jeſum, & adducebant eum ad Pilatum.*

Nom. וַתַק *vinculum:* אַוְתָאק *vincula.*

וַתַאקָה *cuſtodia:* Plur. וַתַאקָאת *cuſtodiæ.*

מְוַתָקִין *vincti, ligati.*

II. Per metonymiam, וַתַק vathac *firmus, ſolidus, confirmatus, robuſtus, fortis fuit, confidit, ſperavit.* ligata enim roborantur. 2. Corinth. 9. verſ. 7. *ſi quis* וְתַק *confidit cum animo ſuo.* Pſalm. 49. אלואתקון *confidentes in robore ſuo.* Piel וַתֵּק vattac *firmavit, confirmavit, affirmavit.*

Nom. וַאתַק *firmus, ſolidus, fortis.*

וַאתַקָה vataca *firmitas, fiducia, ſpes, ſoliditas.*

תַוְתִיק tautic *affirmatio, ſcriptura publica.*

מְוַתָק *juramentum.*

מִיתַאק *teſtamentum, pactum, fœdus.*

מְוַתִיק muvatic *affirmator, confirmator, notarius, ſcriba publicus, amanuenſis.*

יתר duo ſignificata habet. I. יָתַר, Chald. יְתַר, Syr. יְתַר *abundavit, ſuperfuit, remanſit, reliquum fuit;* & dicitur de quantitate. Item de qualitate, *excelluit.* Syr. *lucratus eſt, profuit.* Tantùm in uſu Syris. Johan. 5. *fragmenta, quæ* יַתְרוּ *ſuperfuerunt.* Marci 7. *quo à me* תאתר *juvêris.* Matth. 5. verſ. 20. *niſi* תאתר *abundaverit juſtitia veſtra:* excelluerit. Luc. 9. verſ. 25. רְנאתַר *ut lucretur mundum univerſum.* Matth. 18. verſ. 15. יְתַרְתָּ *lucratus es fratrem tuum.* Niphal נוֹתַר *relictus fuit, reliquus manſit.* Pſalm. 106. *unus ex illis non* נוֹתַר *reliquus manſit.* pro quo Exod. 14. habetur: *non* נִשְׁאַר *relictus fuit inter eos uſque ad unum.* Geneſ. 32. וַיִּוָּתֵר, Targum וְאִשְׁתְּאַר *& relictus fuit ſolus.* Hiphil הוֹתִיר, Chaldaicè אוֹתַר, Syriacè אַוְתַר, *reliquum fecit, reliquit.* Syr. *lucrifecit, profuit.* Exod. 10. *& omnem fructum arboris, quem* הוֹתִיר, Targum אַשְׁאַר *reliquum fecerat grando.* Pſalm. 79. verſ. 11. הוֹתַר *reliquos fac filios mortis:* relinque eos in vita. LXX. περιποίησον *reſerva.* Geneſ. 49. *levis tanquam aqua,* אַל תּוֹתַר *ne excellas.* Targum לָא חֲלַק יַתִּיר תְּסַב *partem abundantem non accipias.* 2. Reg. 4. וַיּוֹתִירוּ, Targum וְאוֹתִרוּ *& reliquum fecerunt, juxta verbum Domini.* Chald. Prov. 10. *non* יוֹשִׁילוּ, Targ. מוֹתְרִין *proſunt theſauri.* Syr. Luc. 19. *mina mea decem minas* אַוְתַר *lucrata eſt.* Rom. 9. *niſi Dominus* אַוְתַר *reliquiſſet nobis ſemen.* Arab. Matth. 26. *quid* תוֹתְרִין *dabitis mihi?*

mihi? Hithpael Syriacè אִתְיַתַּר *abundavit.* A Matth. 13. רִנְתְיַתַּר *ut abundet ipsi.*

Nom. יֶתֶר & יוֹתָר, Chald. יְתִיר, Syr. יַתִּיר *excellens, præstans, dignus, major, potior.* & adverbialiter, *magis, potius.* Prov. 12. יֶתֶר *excellens est præsocio suo justus.*

יֶתֶר; Foem. יִתְרָה & יִתְרוֹן, & מוֹתָר, Chal. מוֹתַר, & יִתְרָן, & יַתְרוּת *reliquum, residuum, reli-* B *quiæ, abundantia, lucrū, emolumentum, utilitas, excellētia, præstantia, dignitas, plus, amplius, opes.* 2. Sam. 21. vers. 2. מִיֶּתֶר *ex residuo Amorrhæi:* ex reliquijs Amorrhæorum. Lxx. ἐκ τοῦ *αἵματος ex sanguine.* sensum expresserunt. Et Adiective. Gen. 49. v. 3. יֶתֶר שְׂאֵת וְיֶתֶר עָז *excellens munere & excellens robore:* sacerdo- C tio & regno præstans. Targ. *dignus ut acciperes tres partes;* בכורתא כהונתא ומלכותא *primogenituram, sacerdotium & regnum.* à Ruben ob incœstum translata fuerunt, Primogenitura ad Josephum, ~~cujus duo~~ filij duas hæreditatis partes acceperunt. Regnum ad Judam, & Sacerdotium ad D Levi. Dan. 8. v. 9. *& crescebat* יֶתֶר *valde.* Jerem. 48. v. 36. יִתְרַת עָשָׂה *abundantia* (quam) *fecit, perierunt.* Targ. שְׁאַר נְכְסֵיהוֹן דְקָנוּ *residuum divitiarum, quas acquisiverunt.* omne reliquum, quod fecerunt, peribit. Esa. 15. v. 7. *propterea* יִתְרָה *residuum* (quod) *fecit:* divi- E tias sive facultates, quas paravit & reliquit. Eccles. 3. v. 19. וּמוֹתַר *& præstantia hominis à jumento nulla est.*

יִתְרֶת *pancreas,* membrana carnosior, *reticulum jecoris.* Levit. 3. וְיֹתֶרֶת, Targ. וְחִצְרָא *& reticulum super epate.* Lxx. τὸν λοβὸν.

Rabb. מוֹתָר *superfluitas:* Plur. מוֹתָרוֹת & מֻתָּרוֹת *superflua, superfluitates, excrementa, reliquiæ.*

מֵיתָר *chorda:* Plur. מֵיתָרִים *chordæ.*

מוּתָר *quod licet.* נִתְוַתַּר *relictus fuit.*

יֶתֶר *diaphragma:* & *qui habet membrum aliquod superfluum,* ut sex in manu digitos.

Syr. יַתִּיר & יַתִּירָאִית, Arab. ליתרא *amplius, potius, præsertim, valde.*

מְיֻתָּר *in aliqua re excellens, utilis.* מְיֻתָּרוֹת *opus præcellens.* Item, *virtus.*

Arab. מואתר *frequens.*

II. יֶתֶר & מֵיתָר, Arab. וחר vatar *funis, nervus, chorda,* quæ supra modum extenditur: Plur. מֵיתָרִים & יְתָרִים, Chald. יַתְרִין, Arab. אַוְתַר autar *funes, nervi, chordæ, virgæ, vimina.* Psalm. 11. v. 2. *sagitta eorum super* יֶתֶר, Targ. נִימָא *nervo.* Job. 30. *quia* יִתְרִי *nervum meum aperuit.* Targ. שׁוּשַׁלְתִּי *catenam meam.* Jud. 16. v. 7. *si ligaverint me septem* יְתָרִים *virgis viridibus:* viminibus, sarmentis. Ex viminibus enim adhuc viridibus fiunt funes. Exod. 31. מֵיתָרָיו, Targ. אֲטוּנוֹהִי *funes ejus.* Esa. 54. *longos fac* מֵיתָרַיִךְ *funes tuos:* quibus tentoria inferius ad paxillos terræ infixos alligantur. Psalm. 21. v. 13. בְּמֵיתָרֶיךָ *in nervis tuis diriges contra eos:* in arcu. Lxx. ἐν τοῖς ὑπολοίποις σου *in reliquijs tuis.* acceperunt significatione יֶתֶר *reliquus fuit.*

Rabbin. הִתִּיר *permisit, concessit.* in נחר invenies.

יתש. Rabb. יְתוּשׁ *musca:* Plural. יְתוּשִׁין *muscæ.* De Tito tradunt Talmudici in capitulo damnorum: שֶׁנִּכְנַס יְתוּשׁ בְּמוֹחוֹ *quòd ingressa sit musca in cerebrum ejus,* eumque perdiderit.

FINIS
LITERÆ JOD.

LITERA
כ CAPH.

VNDECIMA Alphabeti litera, nominatur Hebraicè כַּף *caf*, Chald. כַּפָּא, Syr. כוֹף *cof*, Arabicè كاف *kaph*, Græcè κάππα, Latinè *Ce*. Exponitur autē כַּף *curvitas*: quòd figura כ curvà ſit. ¶ Poteſtas ejus alia in Orthographia eſt, alia in Etymologia. In Orthographia valet χ Græcum, *c* Latinum; ſed aſpiratum, χ *ch*: Arabes tamē durius proferunt: unde & à Rabbinis per ק exprimitur: ut, pro כאפור, R. D. ſcribit קפר *camfora*. pro כבר ſcribunt קבר *epar*. ¶ In Etymologia, modò radicalis eſt, modò ſervilis. Servit autem in principio & fine. In principio, כ valet adverbium ſimilitudinis, *ſicut, quaſi, tanquam*: & ex כַּן *ita, ſic*, deſumitur. Pſal. 1. *eritq;* כְּעֵץ *ſicut arbor plantata juxta rivos aquarum*: arbori ſimilis. Quando geminatur, ſignificat æqualitatem dignitatis aut conditionis, & ſimul viciſſitudinem. Gen. 44. *quia* כָּמוֹךָ כְּפַרְעֹה *ſicut tu, ſic Pharao*. Targ. כְּפַרְעֹה כֵּן אַתְּ *ſicut Pharao, ſic tu*: per omnia æqualis es Pharaoni. Gen. 18. *& erit* כַּצַּדִּיק כָּרָשָׁע *ſicut juſtus, ita impius*. Targ. וְכַאֲה כְּחַיָּבָא *innocens ſicut reus*. ¶ Cum nominibus numerorum, menſuræ aut temporis, valet conjecturam, *prope, circa, circiter*. Exod. 12. *& fuit* כַּחֲצִי *circa medium noctis*. ¶ Extra collationem & numerum, valet præpoſitionem *juxta, ſecundùm*. Pſal. 51. *Miſerere mei* כְּחַסְדֶּךָ *ſecundùm miſericordiam tuam*. ¶ Et infinitivo importat ſignificationem temporis præteriti, *poſtquam*. Pſal. 12. כְּרֹם *poſtquam exaltatæ fuerint vilitates hominum*. ¶ In fine eſt pronomen affixum כָּ, Chald. & Syr. ך, Arab. ك. FOEM. ךְ, Chal. & Syr. ךְ, Arab. كِ. PLur. maſc. כֶם, Chald. כוֹן, Arab. كُمْ. FOEM. כֶן, Chald. כֵן, Arab. كُنَّ.

A B C D E

כבב. Inde כּוֹכָב, Chald. כּוֹכַב, Syr. כַּוְכַּב, Arab. كَوْكَب keukeb *ſtella*, quæ nunquam כָּבָה *extinguitur*: per antiphraſin: quaſi כְּבַכָּב, priori כ eliſo. PLur. כּוֹכָבִים, Chald. כּוֹכְבִין, Syr. כַּכְבִּין, Arab. كَوَاكِب kevekib *ſtellæ*. Poëtis *ignes æterni*. Num. 24. *proceſſit* כּוֹכָב *ſtella ex Jacob*. Targ. מַלְכָּא *rex*. Explicat metaphoram, qua rex ſtellæ illuſtri comparatur. Et hoc de ſe interpretatus fuit בֶּן כּוֹזִיבָא *Ben Cozba*, rex בִּיתַר *Bither*, qui fuit ex tribu Juda, & bella geſſit ſtrenuè ac fœliciter: ideoq; pro Meſſia filio Davidis fuit à Judæis habitus, & χωχεβας appellatus. Regnavit annos duos cum ſemiſſe. Chriſtianos varijs ſupplicijs enecavit. Hunc Adrianus Cæſar, capta urbe Biter, interfecit. Jeruſalem uſq; ad ſolū diruit: duplo plures, quàm aſcenderunt ex Ægypto occîdit, & captivos Judæos in Boſphorū, vel, ut alij, in Hiſpaniā, tranſtulit. Obſidio Bethori fuit triennalis, ſicut Byzantij & Samariæ. Tandem Bethoron fame coacta eſt facere deditionē, anno poſt devaſtationem tempi ſecundi 73. ut Hebræi tradūt. vel, ut alij, anno mundi 3860. circiter annū 52. excidij domus ſecundæ. Interfecti ſunt viri, mulieres & parvuli, ut illaberetur ſanguis in mare magnū, à quo urbs diſtabat miliari Italico. & ſeptē annis gētes Iſraelitarū ſanguine vineas ſuas ſtercorârunt. In Talmud, Tractatu גיטין cap. 5. videtur autem כּוֹזִיבָא dici à כּוֹיב oppido Palæſtinæ. verùm poſtea appellatus fuit בֶּן כּוֹזְבָא *Ben-cozba*: de quo in rad. כזב. Et ex ejus moneta מעות כּוֹזְבִיוֹת *oboli Cosbitæ* dicebantur: מטבע שמרר בו. Dan. 12. *& juſtificantes multos* כַּכּוֹכָבִים *ſicut ſtellæ in ſeculū & æternitatē*. Nehem. 4. *uſq; ad egreſſum* (ortum) הַכּוֹכָבִים *ſtellarū*: ad crepuſculū veſpertinū. Job. 3. *obtenebrentur* כּוֹכְבֵי נִשְׁפּוֹ *ſtellæ crepuſculi ejus*: ſtellæ magnæ, ſub initiū & finem noctis apparētes. urſa major & minor: quarum conſpectum non prohibet lux præſens. Job. 38. v. 7. *cùm jubilarent unà* כּוֹכְבֵי בֹקֶר *ſtellæ matutinæ*. Pſ. 148. *laudate eū* כּוֹכְבֵי אוֹר *ſtellæ lucis*. ſunt quinq; reliqui poſt ſolē & lunam planetæ, qui majorē terris lucē præbent, quàm ſtellæ octavi orbis, quia terræ ſunt viciniores. Syr. Matth. 2. *vidimꝰ* כַּוְכְּבָה

ſtellam ejus in oriente. Rabbin. כּוֹכְבִים הַקַּיְמִים *ſtellæ ſtantes:* fixæ. כּוֹכְבֵי לֶכֶת *ſtellæ ambulantes:* planetæ quinq; : חַמָּה *Sol*; נוֹגַהּ *Venus*, כּוֹכָב *Mercurius*, לְבָנָה *Luna*, שַׁבְתַּאי *Saturnus*, צֶדֶק *Jupiter*, מַאְדִּים *Mars*. שְׁאִין כּוֹכְבִים בּוֹ, *ἄνασπον, nonus orbis.* Arab. כַּיְכַב אַלְפַגְר *ſtella auroræ:* lucifer. in פנר vide.

Rabb. כָּכָב *cacabus, olla.*

ככה. כָּכָה eſt geminatum כה *ſic:* de quo ſuo loco.

כבר. Inde כִּכָּר, Chaldaicè כַּבַּר, Syr. כַּבַּר *orbis:* Plural. כִּכָּרִים, Chald. כִּבְּרִין, Syr. כַּבְּרִין, Foemin. כִּכָּרוֹת, Dual כִּכָּרַיִם *orbes.* tria autem ſignificat. 1. locum planum & depreſſum, ac germinibus præditum, ac convenit cum כַּר *pratum:* ex hoc enim geminatum eſſe videtur. Gen. 13. *& vidit omnem* כִּכַּר *orbem* Jordanis. Targum מֵישְׁרָא *planiciem.* L x x. περίχωρον *circa regionem.* Deut. 34. verſ. 3. *& meridiem &* הַכִּכָּר, Targ. מֵישְׁרָא *planiciem, vallem Jericho:* appoſitio. מישר ששמו ככר. ¶ 2. *panem* in tortæ formam coactum, *placentam.* 1. Paral. 16. v. 3. כִּכַּר לֶחֶם *orbis panis.* pro quo habetur, 2. Sam. 6. v. 19. חַלַּת לֶחֶם *placenta panis.* Jer. 37. v. ult. *& dabatur ipſi* כִּכַּר לֶחֶם, Targ. פִּתָּא *panis magnus.* reliqui enim parvi. Prov. 8. *uſq; ad* כִּכַּר לֶחֶם *orbem panis veniet.* Targ. גְּרִיצְתָּא *placentam:* tortam. de ſuis facultatibus nihil habebit reliquum, niſi tortam panis: oſtiatim mendicabit. Jud. 8. *Date quæsò* כִּכְּרוֹת לֶחֶם *orbes panis.* Targ. פִּתָּא *fruſtum.* quia panes orbiculares erant. 1. Sam. 10. v. 13. *dabunt tibi tres* כִּכְּרוֹת לֶחֶם *orbes panis.* L x x. ἀπαρχὰς *primitias.* acceperunt pro בִּכּוּרוֹת *primitiæ*, ob בכ ſimilitudinē. ¶ 3. *metallum*, in preſſioris panis formam conflatum; ſive ſit aurū, ſive argentum, ſive ferrum, ſive æs, ſive alia materia rudis, unde vel monetæ, vel alia fiebant. Ejuſmodi autem maſſa erat pondus ſeu talentum: idque duplex, ſacrum & prophanum. ac continet ſacrum 120; profanum, quod erat ſacri dimidium, 60. מָנִים *minas Atticas* ſeu *libras.* מָנֶה *mina ſacra* 25. ut & profana 25. שְׁקָלִים *ſiclos.* atq; ita continet כִּכָּר *talentum ſacrum* 3000. profanum 1500. ſiclos ſeu ſtateres. ſiclus autem ſacer 4. profanus 2. זוּזִים *denarios* ſeu *drachmas.* זוּז *denarius* ſacer 5. profanus 1½ גֵּרָה *obolos* ſeu 3. groſſos Miſnicos. גֵּרָה *obolus*, 7½ nummos Miſnicos. Hæc autem colliguntur ex 38. Exodi, ex ſumma didrachmorum, viritim collatorum. Numerati Hebræi 603550. contulerunt tot didrachmos ſiclos, qui per 2. diviſi efficiunt 301775. ſiclos. Hanc pecuniam Moſes dicit eſſe 100. talenta, & 1775. ſiclos. In Talmud verò in Tractatu benedictionum, R. Johanan, filius Zachæi, dicit eſſe 201. talenta, & 11. minas, de prophano intelligens. Nam ſi 301775. ſiclos diviſeris per 1500, qui talentum profanum efficiunt, habes 201. talenta, & ſi reſiduos 275. ſiclos diviſeris per 25. habes 11. minas.

כאב duo ſignificata habet. I. כָּאַב, Chald. כְּאַב, Syr. כְּאַב, Arab. كأب cib *doluit* corpore vel animo, *infirmus, triſtis fuit.* Pſalm. 69. v. 30. *ſed ego afflictus* וְכוֹאֵב *& dolens:* triſtis. Prov. 14. v. 11. *etiam in riſu* יִכְאַב *dolebit cor.* Gen. 34. verſ. 25. *cùm eſſent* כּוֹאֲבִים *dolentes.* Targ. כַּד תְּקִיפוּ עֲלֵיהוֹן כִּיבֵיהוֹן *cùm invaleſcerent dolores ipſorum.* Syr. Hebr. 10. וַכְאַב *& doluit vobis.* Hiphil הִכְאִיב, Chald. אַכְאַב, Arab. أكأب אַכְאַב *planxit, dolore affecit, dolorem attulit, contriſtavit.* Ezech. 13. v. 22. *& ego non* הִכְאַבְתִּיו *contriſtavi eum.* Job. 5. *quia ipſe* יַכְאִיב *dolore afficiet.* Targ. מַיְתֵי כִּיבָא *adducit dolorem.* L x x. ἀλγεῖν ποιεῖ *dolere facit.*

Nom. כְּאֵב & מַכְאֵב, Chald. כִּיב & כִּב, Syr. כְּאַב, Arab. كأبة *dolor, morbus, perturbatio animi, cruciatus, affectus moleſtus:* Plur. מַכְאֲבִים, Foem. מַכְאֹבוֹת, Chal. כִּיבִין & כְּאִבִין *dolores.* Eſa. 17. v. 11. וְכוֹאֵב אָנוּשׁ *& dolor deſperatus.* Hieron. *& dolebit graviter.* L x x. καὶ ὡς πατὴρ ἀνθρώπου *& ſicut pater hominis.* acceperunt pro וְכְאֵב *& ſicut pater*, & אָנוּשׁ *homo.* Pſalm. 32. *multi* מַכְאֹבִים *dolores improbo.* Lxx. μάστιγες *flagella.*

Chald. כְּאַב, Arab. كيب *dolens, ægrotus, triſtis.* Syr. כְּאַב מְעַיָּא *dolor viſcerum:* dyſenteria.

תְּכִיבָאִית *cum dolore, anxiè, inſtanter.*

Arab. أَكْثِيب *mœſtus fuit.* كيبا ﷺ *contriſtatus.*

Rabbin. כְּאַב הַיָּרֵךְ *dolor coxæ, iſchias.* כְּאַב הַפְּרָקִים *dolor junctturarum, arthritis.*

II. כָּאַב & הִכְאִיב per metaphoram, *corruptus eſt, corrupit,* cùm ad inanimata transfertur. Job. 14. *certè caro ejus ſuper ipſo* יִכְאַב *dolebit:* corrumpetur. corpus ejus putreſcet: non enim mortuus ſentit aut dolet. 2. Reg. 3. v. 19. *& omnem agrum bonum* תַּכְאִיבוּ *dolere facietis lapidibus:* corrumpetis. Targ. תְּטוּמוּן *obturabitis.* L x x. ἀχρειώσετε *inutilem reddetis.*

כאה duo ſignificata habet. I. כָּאָה. Inde Niphal נִכְאָה *turbatus, perturbatus, triſtis, contriſtatus, conſternatus fuit.* Dan. 11. v. 30. *& venient contra ipſum Inſulani & Chittin,* וְנִכְאָה *& turbabitur.* Pſal. 109. v. 16. *perſequitur virum egenum* וְנִכְאָה לֵבָב *& perturbatum corde ad interficiendum.* Hiphil הִכְאָה *turbavit, perturbavit, contriſtavit.* Ezech. 13. verſ. 22. *propter* הַכְאוֹת *perturbare cor juſti.*

Nom.

NOM. חֶלְבָּאִים, est חיל *turba* כְּאִים *tristium, afflictorum, pauperum.* Psalm. 10. *Et cadet per fortitudinem ejus* חֶלְבָּאִים, Targum מְסַכְּנַיָּא *pauperes.* A

II. Syr. כְּאָא *molestus fuit, objurgavit, increpavit, inhibuit.* Matth. 12. v. 26. וְכָאָא בְּהוֹן *increpavit illos:* inhibuit. Matth. 16. v. 22. *& cœpit* לְמֶכְאָא *objurgare eum.* Matth. 8. וְכָאָא *& increpavit ventum & mare.* Luc. 18. וְכַאוֹ *& objurgârunt eos.*

כאר. כְּאַר, idem quod כּוֹר, literis א ו permutatis, & כָּרָה, transpositis literis ה ר, nec non א ה permutatis, & כָּרַר *fodit, perfodit.* Psalm. 22. v. 17. כָּאֲרוּ *perfoderunt manus meas & pedes meos.* Lxx. ὤρυξαν *foderunt:* idem quod כָּרוּ *foderunt.* Duplex est autem hujus vocabuli lectio, ratione ultimæ literæ, quæ ob id circulo, כָּאֲרִי notatur. Una est juxta puncta, & quidem, ut semper, verior: in fine per schurec, cui literam ו addi oportet. quia enim ultimæ literæ punctum schurec additur, pro ו accipienda est, & legendum, כָּאֲרוּ *perfoderunt:* ut כ sit radicale, sicut & Lxx. olim legerunt. Altera est juxta literas, per י in fine, cui punctum chirec præponi oportet, כָּאֲרִי *sicut leo:* ut ב sit servile. quam Judæi amplectuntur, & exponunt: *sicut leo manus meas & pedes meos.* scil. ambierunt: repetentes ex præcedente membro, הקיפוני *circumdederunt me.* Cum tamen singula membra sua verba habeant: *circumdederunt me canes; cœtus malignantium ambijt me.* Ergo & ultimũ membrum habet suum verbum, כָּאֲרוּ *foderunt.* Targum utramq; lectionem, כָּאֲרוּ כַּאֲרֵי *foderunt sicut leo,* exprimit, נָכְתִּין הֵיךְ אַרְיֵוָא *mordent instar leonis manus meas & pedes meos.* Autor Masoreth magnæ tradit, in quibusdam libris correctiorib. se reperisse scriptum כָּאֲרוּ significatione *fodiendi* aut *transfigendi,* sed כָּאֲרִי *sicut leo,* legendum: sed nõ invenisse hanc vocem annumeratam illis, quæ in fine per ו scribantur, & per י legantur. Deinde כָּ effertur puncto ־, cùm juxta Masoritas כָּאֲרִי *sicut leo,* ubiq; patach habeat, ut: Num. 23. וְכַאֲרִי *& sicut leo elevabitur.* excepto uno loco, Esaiæ 38. כַּאֲרִי *sicut leo confringet ossa mea.* quod pro כְּהָאֲרִי, est emphaticum. Punctum ergo camez כָּ, verbum esse arguit. B C D E

כבב. Arab. כְּבָאב *frusta rotunda,* ut grandinis. כְּבָאבָה cubebe.

כְּכְבוּא & כְּבָאב אַכְבָאב *inclinatio capitis.* כְּבָאבָא *capite subverso deycientur.*

מַכְבּוֹב *cooperiens.* אִכְבָּאב *opertio.*

כבד tria significata habet. I. כָּבַד, Chald. כְּבַד

gravis fuit quantitate aut qualitate, magnitudine vel multitudine, pondere vel numero, divitijs, honore, gloria. Job. 33. v. 7. *& manus mea super te non* יִכְבַּד, Targum יִקַּר *gravis erit.* 2. Samuel. 13. *& non* נִכְבַּד עָלֶיךָ *graves erimus super te:* non erimus tibi oneri. Genes. 18. *& peccatum eorum, quia* כָּבְדָה, Targum תַּקִּיפַת *grave est valde.* Lxx. μεγάλαι *magna.* Gen. 48. *& oculi Israelis* כָּבְדוּ, Targ. יְקָרִין *graves erant præsenio.* Exod. 9. וַיִּכְבַּד, Targum וְאִתְיַקַּר *& gravatum est cor Pharaonis:* pertinax fuit. Job. 6. v. 3. *Præ arena maris* יִכְבַּד *gravis erit:* numerosus. Job. 14. v. 21. יִכְבְּדוּ *graves erunt filij ejus, & non cognoscet:* auro & argento: ditescent. Targ. שְׁרִין בִּיקָר *manent* (habitant) *in gloria.* Lxx. πολλῶν ἡ γυναικῶν *multis autem existentibus filijs ejus.* Esa. 66. v. 5. *Propter nomen meum* יִכְבַּד *gravis erit Dominus.* Lxx. δοξασθήτω *glorificabitur.* NIPHAL. נִכְבַּד *glorificatus fuit, glorioſus factus est, auctus fuit.* Hagg. 1. v. 8. וְאֶכָּבֵד *& glorificabor, dixit Dominus.* duplex autem est lectio, ratione ultimæ literæ; quæ ob id circulo (וְאֶכָּבֵד) notatur. una est juxta puncta, & quidem verior. Quia enim ultimæ literæ punctũ camez subijcitur, litera ה quiescens assumenda est, & legendum וְאֶכָּבְדָה, cum ה paragogico. Altera est juxta literas, sine ה paragogico, וְאֶכָּבֵד. Quam Judæi amplectuntur, & tradunt defectum literæ ה in scriptura, innuere defectum quinq; rerum in templo secundo, quæ fuerunt in primo. Et sunt אֲרוֹן *arca,* אוּרִים וְתֻמִּים *Urim & Thummim,* אֵשׁ הָעֶלְיוֹנָה vel אֵשׁ מִן הַשָּׁמַיִם *ignis superior,* שְׁכִינָה *præsentia Dei,* & רוּחַ הַקֹּדֶשׁ *Spiritus sanctus.* Intelligitur autem per arcam, arca fœderis, una cum כַּפֹּרֶת *operculo,* & כְּרוּבִים *Cherubim:* per Urim & Thummim, Schemhamphoras in Ephod: per ignem superiorem, ignis perpetuus, qui è cœlo descendit ad comburenda sacrificia: per Præsentiam Dei, gloria Dei, quæ apparebat in Sancto sanctorũ inter Cherubim: per Spiritum sanctum, נְבוּאָה *prophetia,* seu Spiritus sanctus loquens per Prophetas, qui in Malachia cessavit. De his in fine Gemara, cap. 1. in Joma, fol. 21. sic: *scribitur* ואכבר, *& nos legimus* ואכבדה; defectus ה indicat defectum quinq; rerum in tẽplo secundo: ואלו הן ארון וכפרת וכרובים אש ושכינה ורוח הקודש ואורים ותמים ארון כפורת וכרובים דבר אחר. ושכינה לא שרתה בו ורוח הקודש לא היתה בנביאים משנרשתים לריוס ואילך: Hæc ergo, juxta Hebræos, desierunt in templo secundo, cujus tamen gloria major fuit gloria primi: Hagg. 2. propter adventum Christi, qui in secundo templo docuit,

docuit, & iſta quinque omnia compenſavit & ſuperavit. Extat victoriæ Veſpaſiani monumentũ Romæ ad radices montis Palatini: arcus marmoreus cum ſuperba inſcriptione: in quo ſculptæ manubiæ & ſpolia templi in triumpho per oſtentationem tradu&ta, candelabrum affabre expreſſum, cum arca fœderis, & tabulis divinæ Legis. 2. Reg. 14. הַכְבֵּר *glorifica te, & revertere in domum tuam:* Niphal. Erit tibi glorioſum, ſi domum reverſus fueris: qui ex iſto bello ignominiam reportabis. Proverb. 8. *Cum nondum eſſent fontes* נִכְבְּדֵי־מַיִם *gravati aquis:* au&ti. Piel כִּבֵּר, Chaldaicè כַּבֵּר, Arabicè כאבר *gravavit, aggravavit, gravem reddidit.* 1. Sam. 6. v. 6. *& quare* תְּכַבְּדוּ *gravabitis cor veſtrum, ſicut* כִּבְּדוּ *gravârunt Aegyptus & Pharao cor ſuum?* Pertinaces eritis? tantùm. In reliquis locis per metaphoram, *honoravit*, honore gravem reddidit, *veneratus fuit, honorarium dedit, munus obtulit.* Exod. 20. כַּבֵּד, Targum יַקַּר *honora patrem tuum.* Jud. 13. *Si venerit verbum tuum* וְנִכַבְּדָנּוּךָ *& honorabimus te:* dono aliquo afficiemus. Num. 22. v. 37. *Non poſſum* כַּבֶּדְךָ *honorare te.* Hieron. *mercedem*, hoc eſt, præmium, *adventui tuo reddere.* 1. Timoth. 5. v. 3. χήρας τίμα, Syr. לַאַרְמַלְתָּא יַקַּר *viduas honora.* Hiphil. הַכְבִּיד *gravavit, auxit, ditavit, honoravit.* Nehem. 5. הִכְבִּידוּ *gravarunt ſuper populo.* ſcil. jugum aut onus. Jerem. 30. וְהִכְבַּדְתִּים *& honorabo eos, & non erunt parvi.* 2. Paral. 25. *Et elevavit ſe cor tuum* לְהַכְבִּיד *ad augendum.* ſc. מִלְחָמָה *bellũ.* Hithpael הִתְכַּבֵּד *gravavit, glorificavit ſe, auxit ſe.* Nahum. 3. verſ. 15. הִתְכַּבְּדִי *multiplicare ut bruchus,* הִתְכַּבְּדִי *augeſce ut locuſta.* Proverb. 12. v. 9. *Bonus eſt contemtus, & ſervus ei,* מִמִּתְכַּבֵּד *præ glorificante ſe, & deficiens pane.* Lxx. ἢ τιμῶν ἑαυτῷ ἀθεμίτως *quàm honorem ſibi ipſi circumponens.*

Nom. כָּבֵד *gravis, numeroſus, multus, dives, honorabilis:* Plural. כְּבֵדִים *graves.* Fœmin. כְּבֵדָה *gravis, multa.* Geneſ. 12. verſ. 10. *Quia* כָּבֵד *gravis erat fames.* Lxx. ἐνίσχυσεν *invaleſcebat.* Geneſ. 13. v. 2. *Abraham erat* כָּבֵד *gravis valde, pecore, argento & auro.* Lxx. πλούσιος *dives.* Geneſ. 50. v. 9. *Fuit exercitus* כָּבֵד, Targum סַגִּיאָה *multus valde.* Lxx. μεγάλη *magnus.* Hieron. *Turba non modica.* Hoſiander correxit, *exercitus honorificus:* malè ad qualitatem refert, quod ad quantitatem ſeu numerum pertinet. Exod. 9. *& nubes* כָּבֵד *gravis:* caliginoſa, denſa. Eſa. 33. *velut umbra petræ* כָּבֵד *gravis:* denſa. 1. Regum 3. *Quis poteſt judicare hunc populum* הַכָּבֵד *gravem?* Targum סַגִּיאָה *multum.* Pro quo habetur, 2. Paralip. 1. הַגָּדוֹל *magnum.* Exod. 4. verſ. 10. כְּבַד פֶּה וּכְבַד לָשׁוֹן *gravis ore, & gravis lingua.* Targum יְקַר מַמְלַלְנַעֲמִיק לְשָׁן *gravis loquela & profundus lingua:* impeditus. Ezech. 3. v. 5. וּכְבֵדֵי לָשׁוֹן *& graves lingua:* difficilis & ignoti ſermonis.

כָּבֵד *idem.* Eſa. 1. *Populus* כָּבֵד *gravis iniquitate.* Lxx. πλήρης *multus.*

Subſtant. כָּבוֹד *gravitas, honor, gloria, dignitas, majeſtas, claritas, divitiæ, honorarium, donum, præmium.* Joſ. 7. verſ. 19. *Pone quæſo* כָּבוֹד, Targum יְקָרָא *gloriam, Domino Deo Iſrael:* hunc Deo honorem habe, ut rem fatearis. Sic, Johan. 9. v. 24. *Da gloriam Deo.* Geneſ. 49. v. 6. *In cœtu ipſorum ne uniatur* כְּבוֹדִי *gloria mea:* anima, quæ eſt præſtantior animantis pars. Lxx. τὰ ἥπατά μου *jecora mea.* acceperunt pro כָּבֵד *jecur.* Eſa. 66. verſ. 12. *& ſicut torrens inundans* כְּבוֹד גּוֹיִם *gloria gentium:* divitiæ. Geneſis 31. *Fecit omnem* הַכָּבֵד *gloriam iſtam.* Targum וְנִכְסַיָּא *divitias.* Numer. 24. *Prohibuit te Dominus* מִכָּבוֹד, Targum מִן יְקָר *ab honore:* ab honorario. Hoſ. 9. verſ. 11. *Sicut avis avolabit* כְּבוֹדָם *gloria ipſorum:* liberi, qui ſunt gloria parentum. Eſa. 5. verſ. 13. וְכְבוֹדוֹ *& gloria ejus, viri famus.* Targum וְיַקִּירֵיהוֹן *& glorioſi ipſorum.* Lxx. καὶ πλῆθος *& multitudo facta eſt.* Eſa. 60. verſ. 13. כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן *gloria Libani ad te veniet:* arbores glorioſæ in Libano. Eſa. 61. וּבְכְבוֹדָם *& in gloria ipſorum gloriabimini.* Lxx. καὶ ἐν τῷ πλούτῳ αὐτῶν *& in divitiis ipſorum.* Job. 15. כְּבוֹדִי *gloriam meam detraxit:* veſtes meas. ſequitur: *Et removit coronam capitis mei.* Pſalm. 16. וּכְבוֹדִי *& gloria mea exultat.* Lxx. γλῶσσά μου *lingua mea*, aut *anima*, quæ eſt gloria corporis, ſine qua corpus nihil putatur. Ezechiel. 42. *Et ecce* כְּבוֹד *gloria Dei Iſrael, venit à via orientis, & vox ejus, ſicut vox aquarum multarum, & terra illuminabatur* מִכְּבוֹדוֹ *à gloria ejus:* à ſplendore ſeu claritate ejus. ſic, Luc. 2. v. 9. *& gloria Domini circumfulſit eos.*

כֹּבֶד, & כְּבוֹדָה, & כִּבְרוּת *gravitas, onus, multitudo, gloria.* Proverb. 27. כֹּבֶד *gravitas lapidis.* Eſa. 21. *Propter* כֹּבֶד *gravitatem belli.* Lxx. τὸ πλῆθος *multitudinem.* Jud. 18. *&* הַכְּבוֹדָה *gravitatem ante ipſos.* Targ. קִנְיָנָא *facultates:* impedimenta, opes & pecudes, omne onus grave, vaſa & mobilia, omnem ſupellectilem. Exod. 14. *& deduxit eos* בִּכְבִרַת *in gravitate.* Targum בְּתֻקְפָּא *in fortitudine.* Lxx. μετὰ βίας *per vim.* Pſal. 45. *omnis* כְּבוּדָה *gloria, filia regis intrinſecus:* veſtis glorioſa. Sequitur declaratio: *ex ocellatis aureis* לְבוּשָׁהּ *veſtimentum ejus.* Sic,

Eſther

Esther 15. vers. 4. in Latino, *Induta est gloriâ*: veste regia. sequitur, vers. 5. *Cumq; regio fulgeret habitu.* Sic, Matth. 6. vers. 29. *Salomo in omni gloria sua, non amictus fuit, sicut unum ex istis.* Esa. 10. vers. 16. *& pro* כְּבוֹדוֹ *gloria ejus, incendetur incendium sicut incendium ignis.* pro vestibus ipsorum. A

Rabb. דֶּרֶךְ כָּבוֹד *honoris gratia.*

Proprium. אִי כָּבוֹד *Icabod*, pro אֵין כָּבוֹד *sine gloria.* 1. Sam. 4. *vocabat puerum* אִי כָּבוֹד *Icabod, dicens: translata est* כָּבוֹד *gloria ab Israel, quia capta est arca.*

II. Deinde כָּבֵד, Chal. כְּבַר, Arab. كبد kebd *epar, jecur:* Plur. Arab. أكباد akbid *jecora:* itē, *viscera.* Proverb. 7. v. 23. *Donec transfodiat sagitta* כְּבֵדוֹ *jecur ejus*: incidat in periculum, sentiat Dei vindictam. Thren. 2. v. 2. *Effusum est in terram* כְּבֵדִי *jecur meum:* exanimatus sum. Lxx. ἡ δόξα μου *gloria mea.* acceperunt pro כָּבוֹד *gloria.* Avicen. אַלְכַּבֵּד כְּרֵם אַלְנַאמֵר *epar est quasi sanguis congelatus.* B

מכבור makbud *hepaticus.*

III. Rabb. הִכְבִּיד *verrit*, purgavit scopis.

מַכְבֵּד *scopæ.* C

כבה כָּבָה *extinctus fuit* ignis vel lucerna: trāsfertur tamen & ad alia. 1. Sam. 3. *& lucerna priusquam* יִכְבֶּה, Targ. טְפָא *extingueretur.* Levit. 6. *Ignis verò super altari accensus, non* תִּכְבֶּה, Targum תִּטְפֵי *extinguetur.* Piel כִּבָּה *extinxit.* Ezech. 32. *& operiam* בְּכַבּוֹתֵךְ *extinguendo te cœlos:* cum extinxero te, tantus erit fumus, ut cœlos operiat.

Rabb. כִּבּוּי *extinctio.*

כבל. Inde כֶּבֶל, Chal. כְּבַל *compes, catena:* Plur. כְּבָלִים, Chald. כְּבָלִין, Arab. كبول kubul *compedes, catenæ.* Psalm. 105. *Afflixerunt* בַּכֶּבֶל *in compede pedes ejus.* Targum בְּשׁוּשְׁלְתָא *in catena.* D

כָּבוּל *Cabul*, regio Galilææ lutosa & cœnosa, pedes, velut compes, detinens: al. arenosa & sterilis: habens viginti urbes; quæ cum à Salomone donatę essent regi Tyri, eam hoc nomine appellavit. 1. Reg. 9. vers. 13. *Quid civitates istæ, quas dedisti mihi, mi frater? Et vocavit eas terram* כָּבוּל *usq; ad hodiernum diem.* Lxx. ὅριον *terminum.* Acceperunt pro גְּבוּל *terminus:* ob literarum ג כ similitudinem. Dicta fuit postea Decapolis, à numero oppidorum in ea celebriorum: quæ sunt, Damascus, Philadelphia, Raphana, Scytopolis, antea Nysa: Gaddara, Hippon, Dion, Pella, Galasa, Canatha. Dicta est & Galilæa gentium, seu superior, quod Tyriis & Sydonijs vicina esset. E

Rabb. כֶּבֶל & כָּבוּל *annulus*, qui de collo servi suspenditur.

Verb. Rabb. כָּבַל, Chald. כְּבַל *ligavit, constrinxit* nervo aut compede.

כְּבִיל *ligatus, constrictus, compeditus.*

Arab. كبل cabal *fibula, spinter:* Plur. أكبال acbal *fibulæ.*

כבן. Inde Syr. Piel כְּבֵּן: & Hiphil. אַכְבֵּן *texit, operuit, induit, pellibus cinxit.*

כְּבִין & מְכֻבָּן *tectus, opertus.*

מַכְבְּנָא *capitis ornamentum.*

Chaldaicè כְּבִינָא *vestis subtilis*, ἐπωμὶς, *sindon.*

Rabbin. כְּבָן *operimentum agnorum* parvorum, à partu ad octavum usq; diem, ne lana inficiatur.

Arab. مُكَبَّن mucappan *castratus.*

כבס. Inde Piel כִּבֵּס *lavit, purgavit, abluit, eluit* pannum vel vestem ut albescat, *candidavit.* Num. 19. יְכַבֵּס, Targum יְצַבַּע *lavabit vestes suas.* 2. Sam. 19. *Neq; laverat* כִּבֵּס *vestes suas.* Targum חַוַּר *albefecerat.* Psal. 51. *Multum* כַּבְּסֵנִי *lava me ab iniquitate mea.* Targ. תְּחַוְּרַנַּנִי *albabis me.* peccatum in anima, simile est maculæ in veste. Jerem. 2. v. 22. *Sed si* תְּכַבְּסִי *laveris teipsam.* Targum אִם תְּרַמֵּן לְאִתְנַקָּאָה *si putatis mūdari à peccatis* &c. Pual. כֻּבַּס *lotus fuit.* Levit. 13. v. 58. וְכֻבַּס, Targum וְיִצְטַבַּע *& lavabitur secundo.* Ibidem v. 56. *Postquam* הֻכְבַּס *lotus fuerit.* Ex Hophal & Hithpael compositum, & ח Hithpael abjectum.

Nom. כּוֹבֵס *fullo*, qui pannos & vestes purgat & mundat. Esa. 7. v. 3. *Ad viam agri* כּוֹבֵס *fullonis*: juxta viam, qua itur ad agrum fullonis. Targum מַשְׁטַח קְצִרְיָא *expansionis fullonum.* in quo agro fullones expandere solebant pannos & vestes ad solem, ut siccarentur, postquam eas in piscina lavissent. Erat autem in isto agro via strata lapidibus, seu locus elatior, & paratus lapidibus, super quo stabant, qui vestes in piscina lavabant. Lxx. τοῦ κναφέως. Sic, Marci 9. *Vestimenta illius facta sunt splendida, candida velut nix, qualiter γναφέως fullo super terra non valet candida facere.* Fullones maculas & sordes è vestibus eluebant, & addito furfure ac creta, iterum candidas faciebant. Propter vestes igitur albas, in convivijs maximè usitatas, fullonum apud Judæos creberrimus erat usus. 2. Reg. 18. v. 17. *In via agri* כּוֹבֵס *fullonis.* Targ. מַשְׁטַח קְצִרְיָא *extensionis fullonū.*

Rabb. כּוֹבֶסֶת *ramus palmæ.*

Arab. كبوس & كِبُوس *incubus:* in Avicen. ad כָּבַשׁ refertur.

כבע

כבע. Inde כֹּבַע, idem quod קֹבַע, *galera, galerus, cassis:* Plur. כּוֹבָעִים, Chald. כּוֹבְעִין *galeæ.* 1. Sam. 17. v. 5. וְכוֹבַע נְחשֶׁת *& galea ænea super capite illius.* A

Rabb. כּוֹבָעוֹת *capita spicarum.*

Arab. קבע cuba *galerita, cassita, alauda:* Pl. קבאע *alaudæ.*

כבץ. Rabb. כאבוץ *incubus.*

כבר. כָּבַר, Arab. כבר cabar *magnus fuit* quantitate continua & discreta, *grandis, multus, creber, copiosus fuit.* Arabicè *grandiit, ingranduit, crevit, superbivit.* Arab. Psalm. 10. *Dum* יכבר *superbiet impius.* Hiphil. הִכְבִּיר *multiplicavit,* multum & copiosum reddidit. Job. 35. v. ultim. *Absq; scientia verba* יַכְבִּיר, Targum יסגי *multiplicabit.* Lxx. βαρυνει *gravat.* legerunt יַכְבִּיד, à כָּבַד *gravis fuit:* ob literarum ר ד similem figuram. Job. 36. *& dabit escam* לְמַכְבִּיר *multiplicanti.* Judæi exponunt, dem der da viel Kinder hat. Lxx. τῷ ἰσχύοντι *valenti.* Sed potest exponi: לְרֹב *ad multitudinem* : ad copiam, abundè : ut sit nomen. B

Arab. אסתכבר & אתכבר *superbijt, elatus, inflatus fuit.* 2. Corinth. 11. v. 5. יתכבר *superbiet super vos.* 1. Corinth. 5. v. 3. *Qui* אסתכברוא *superbiunt.* C

Nom. כַּבִּיר, & אַבִּיר abundante, כאבּיר, Arab. כביר kabir, & כאבר *magnus, summus, grandis, multus, copiosus:* Plural. כְּבִירִים, Arab. כְּבַאר kibar *magni, multi.* Job. 15. כַּבִּיר *magnus præ patre tuo:* diebus, ætate grandior. Esa. 10. v. 13. *Et dejeciam* כַּאבִּיר *copiosum habitatorum.* כַּאבִּיר compositum est ex אַבִּיר & כַּבִּיר *locus fortis.* D

כְּבִיר *pulvinar hispidum,* seu multis pilis præditum. 1. Sam. 19. וּכְבִיר הָעִזִּים *& pulvinar caprarum posuit pro capite ejus:* pulvinar ex pilis caprarum factum, quod capillos hominis refert, posuit in locum capitis ejus. Targum נוּרָא דְעִזָּא *utrem caprarum:* utrem ex pelle caprina hispida factum. Lxx. ἤπαρ *epar.* Legerunt כֶּבֶד *epar:* ob literarum ר ד similem figuram.

כִּכָּרָה *cribrum,* multis foraminibus præditum. Amos 9. v. 9. *Sicut movebitur* בַּכִּכָּרָה, Targum בְּעַרְבְּלָא *in cribro.* E

מַכְבֵּר *stragula* ex multiplicibus pilis contexta. 2. Reg. 8. v. 15. *& accepit* הַמַּכְבֵּר, Targ. נוּנְבָּא *stragulam, & intinxit in aqua, & expandit super faciem ejus, & mortuus est.* Hasael stragulam madefecit aqua frigida, & expandit super faciem regis, quasi remedium adhibiturus; sed nimia refrigeratione ipsum interfecit, sive imprudenter, sive studio.

מִכְבָּר *crates, craticula;* à foraminum multitudine, aut cribri similitudine. Exod. 27. *& facies ei* מִכְבָּר, Targ. סְרָרָא *cratem, facturam retis ænei.* Lxx. ἐσχάρα.

כְּבָר *jam, nunc, antea, modò:* cum præterito, aut futuro. Syr. *forsitan, fortassis.* Eccl. 3. *Quod futurum est,* כְּבָר *antea fuit.* בְּשֶׁכְּבָר *in eo quod jam fuit.*

Propr. כֻּבָּר *nomen fluvij* in Chaldæa, ab aquarum copia sic dicti. Lxx. χοβάρ.

Rabbin. Verb. כָּבַר *cribravit,* à כְּבָרָה *cribrum.*

כֶּבֶר *canistrum* ex viminibus contextum, & foraminosum, cribri instar. חֲכֶבְרָא *farcimen.*

Chald. & Syr. כְּבָרִין *favus,* ob foramina cribro similis. Luc. 24. v. 24. καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου, Syr. וּמִן כְּבָרִיתָא דִּדְבְשָׁא *& de favo mellis.*

Syr. כַּבְרָא *bilis* aut *ira.* מַכְבִּיר *provocans ad iram.*

Arab. כְּבַאר cubar *incrementum.*

כֶּבֶר *ingravescens ætas, senectus.* Alcor. 5. בַּלַּעֲנִי אַלְכֶּבֶר *invasit me senectus.*

כִּבְר kibr *magnitudo & superbia, fastus, jactantia,* צַאחַב אַלְכִּבְר *deditus superbiæ.*

מִסְתַּכְבִּר mutakabbir, & מִסְתַּכְבַּר mustakabbir *superbus, fastuosus:* Plur. מִתַּכְבְּרִין mutakabbirin *superbi.* מסתכברין *idem.* Rom. 11. v. 20. *Ne* תִּסְתַּכְבַּר *extollaris:* efferaris.

כַּבִּיר *magnus.* Inde אַכְבַּר aqbar *major.*

אסתכבאר *elationes.*

כברא *capparis.* כברארת *caules.*

כבש quatuor significata habet. I. כָּבַשׁ, Chal. & Syr. כְּבַשׁ *subegit, subjecit, superavit, subdidit.* Genes. 1. וְכִבְשָׁהּ *& subigite eam.* Targ. וְתִקְפוּ *& prævalete super illam.* Lxx. κατακυριεύσατε αὐτῆς *dominamini ei.* Esther. 8. *Etiam vult* לְכַבּוֹשׁ *subjicere reginam :* subagitare. Targ. לְמִשְׁכַּב עִם מַלְכְּתָא *concumbere cum regina.* Mich. 7. יִכְבּוֹשׁ *subiget iniquitates nostras, ne conspiciantur.* Contrarium est: *Verba iniquitatum nostrarum* גָּבְרוּ *prævaluerunt;* Psalm. 75. Chald. Esa. 40. יַשְׁרוּ *rectam facite in deserto viam.* Targum כִּבְשׁוּ *subigite.* Jud. 21. לָכַד *cepit insidiator.* Targum כְּבַשׁ *subegit.* Niphal. נִכְבַּשׁ, Chald. אִתְכְּבַשׁ *subjectus, dejectus, demissus fuit.* Jos. 18. v. 1. *& terra* נִכְבְּשָׁה, Targum אִתְכְּבַשַׁת *subjecta fuit coram ipsis.* Genes. 41. וַיִּפְלוּ *& conciderant facies ejus.* Targ. וְאִתְכְּבָשׁוּ *& dejectæ sunt.* Piel כִּבֵּשׁ *subjecit.* 2. Sam. 8. *Ex gentibus, quas* כִּבֵּשׁ *subegit.* Lxx. καταδυναστεύσει *tyrannide oppressit.*

Nom. כֶּבֶשׁ, Chald. כִּבְשׁ & כִּבֵּשׁ, Syr. כּוּבָשׁ *scabellum, gradus,* vel *scala* pedibus subjecta. 2. Paral. 9. vers. 18. *Sex gradus throno,*

וְכֶבֶשׁ *& ſcabellum in auro ad thronum*: gradus. A pro quo habetur, 1. Reg. 10. וְרֹאשׁ עֵגֶל *& caput rotundum*. Chal. Eſa. 66. *Et terra* הֲדוֹם, Targ. כְּבָשׁ *ſcabellum pedibus meis*.

כִּבְשָׁן *clibanus*, in quo coquuntur lapides ad calcem, vel ollæ. Geneſ. 19. *Et ecce aſcendit fumus terræ* הַכִּבְשָׁן, Targum רְאַתּוּנָא *clibani*.

Chaldaicè כְּבִישׁ & כְּבָשׁ *via* ſubacta & trita, *ſemita*: Plur. כְּבִישִׁין *ſemitæ*.

Rabb. מַכְבֵּשׁ *quicquid ſtringit*. כְּבוּשׁ *machina bellica*.

II. Chald. Piel. כְּבֵשׁ *abſcondit, occultavit, celavit, texit, operuit, obduxit* argento vel alio B metallo. Levit. 20. הָעֲלֵם יְעַלִּימוּ, Targum מְכַבְּשׁ יְכַבְּשׁוּן *occultando occultabunt*: celabunt. Exod. 3. וַיַּסְתֵּר, Targum וּכְבַשְׁנוּן *& abſcondit Moſes faciem ſuam*. Amos 8. *Cubantes ſuper lectis* שֵׁן *dentis*. Targum מְכַבְּשִׁין בְּשֵׁן דְּפִיל *obductis dente Elephantis*.

Nom. כְּבוּשׁ *obductio*.

III. Arabicè כבס cabas *congregavit*. Roman. 12. v. 20. חַכְבֵּס *congregabis carbones ſuper caput illius*.

C כַּאבוּס *incubus*.

סַנַה כַּבִּיסָה *annus embolimæus*.

IV. Rabb. כָּבַשׁ *condivit*.

כְּבוּשׁ *omne genus condimenti*.

כְּבָשָׁן *ſpecies turturis*.

כַּבְשָׁנִי *genus avis*.

כֶּבֶשׁ, Arabicè כַּבְשׁ kebſch *agnus anniculus*, qui ubi annum exceſſerit אַיִל *aries* vocatur: Plur. כְּבָשִׂים, Arab. כַּבַּאשׁ kibiſch *arietes*. Foemin. כִּבְשָׂה & כַּבְשָׂה *agna*: Plur. כְּבָשׂוֹת *agnæ*. Numer. 7. כֶּבֶשׂ, Targ. אִמְּרָא D *agnus unus, filius anni*. Proverb. 27. כְּבָשִׂים *arietes ad veſtitum tuum*: lana, quæ inde ſumitur. Eſa. 5. verſ. 17. *Et paſcentur* כְּבָשִׂים *agni*. Lxx. *οἱ διηρπασμένοι oppreſſi*. acceperunt pro כְּבָשִׂים *ſubacti*. Arab. גַּלֹ אַלכַּבְשׁ geld alkebſch *cutis arietis*. כַּבְשׁ לוּרֵץ kebſch lizarrea *aries admiſſarius*. כַּבְשׁ בְּלָא מְחָצֵי kebſch bile mochci *aries non caſtratus*.

Arabicè כַּנְבוּשׁ kanbuſch *velum mulieris, flammeum*: Plur. כַּנָּאבִשׁ canibiſch *flammea*. E

כבת. Alcor. כִּבְּתוּ *deſtructi ſunt*.

כַּד duo ſignificata habet. I. Inde כִּידוּר *ſcintilla, favilla*. Job. 42. כִּידוּרֵי אֵשׁ, Targ. גּוּצִין דְּנוּר *ſcintillæ ignis*.

כַּד *cadus, hydria*, Perſis *κάνδυ condus*: Plur. כַּדִּים, Chald. כְּדִין *cadi, hydriæ*. Geneſ. 24. *Inclina, quæsò*, כַּדֵּךְ, Targ. קוּלְחָךְ *cadum tuum*. Eccleſ. 12. *& frangetur* כַּד *hydria ſuper fonte*: venter in ſepulcro. 1. Regum 17. כַּד *caduus farinæ non deficiet*. Targum מָנָא *vaſculum*.

כַּדְכֹּרִנִין & כַּרְכֻּרִין *rubinus*: Plur. Chal. *rubini*.

Particula כַּד & כְּדִי *cùm, ut, ergò, itaq.* כְּדוּ *jam, nunc, maturè*.

II. Arabicè כדד כַּדַּד *afflixit*. Pſalm. 44. כִּדִּדְתָּ *afflixiſti populos*. ¶ 1. Cor. 10. v. 8. *ut* נִכְּד *occiemur ab operè*.

כַּד *opus, afflictio, labor*. כְּאַלַּדַּ *vix*.

מְכַדִּד mukidd *acceleratus*.

כדב. Chald. & Syr. כְּדַב, Arab. כַּדַּבَ *mentitus eſt*: in כְּזַב quærito.

כדם. Rabb. כָּדַם *infecit*. כְּדוּם *infectus*.

כְּדוּם *uncinus*, arcam in templo retinens.

כָּדָם *genus vaſis*.

כדן. Syr. כְּדַן: Piel. כַּדֵּן *ſubjecit ſervituti, jugavit, ſubjugavit, devincivit*. 2. Cor. 5. v. 1. תִּתְכַּדְּנוּן *ſubjiciamini jugo*.

כּוּדָן, Foem. כּוּדָנָא *jumentum* jugo alligatum, *mulus*: Plur. כּוּדְנִין, Foem. כּוּדָנִין *muli*. Pſalm. 32. *Ne fiatis ſicut equus* כְּפֶרֶד, Targ. הֵידְ כּוּדָנָא *ſicut mulus*.

Particula כְּדוֹן *nunc*. Pſal. 2. וְעַתָּה, Targ. וּכְדוֹן *& nunc, reges, intelligite*.

כדר duo ſignificata habet. I. כִּידוֹר & כְּדוֹר *res rotunda, pila, rota, ſphæra*, orbicularis figura. Eſa. 22. v. 18. *Circumvolvendo circumvolvet te circumvolutione* (ſicut) כְּדוֹר *pilam ad terram latam manibus*. deeſt כ ſimilitudinis. Quæ volvitur, quoad inveniat, quod impediat ipſam. alludit ad צְחוֹק הַכְּדוֹר *luſum pilæ*. ſicut quis convolvit pannum inſtar pilæ & projicit illum in locum remotum, ubi nihil eſt, quod illum impediat. Eſa. 29. v. 3. *& caſtrametabor* (ſicut) כְּדוֹר *ſphæra contra te*. Lxx. ὡς Δαβὶδ *ſicut David*. legerunt כְּדוֹר, ob literarum ר ר ſimilem figuram. ¶ Deinde כִּידוֹר *acies circularis*. Job. 15. v. 24. *Sicut rex imminens* לַכִּידוֹר *ſphæræ*: aciei. Sicut rex qui ſtat in medio caſtrorum, & exercitus circa ipſum in circuitu ejus: ſicut, 1. Sam. 26. v. 8. ſcribitur de Saule: וְשָׁאוּל יוֹשֵׁב בַּמַּעְגָּל *& Saul ſedebat in caſtris, &* וְהָעָם חוֹנִים סְבִיבוֹתָיו *populus circa ipſum*. ¶ Rabb. כִּידוֹר *ſphæra*. כִּידוֹר הָאֵשׁ *ſphæra ignis*. כִּידוֹר הַלְּבָנָה *ſphæra lunæ*. כִּידוֹר סַנְרִיר קַרְח *ſphæra frigoris*, ubi nubes: כִּידוֹר *ſphæra pluviæ*, ubi meteora generantur. כְּדוּרִי *ſphæricus, rotundus*. כְּדוּרִית *ſphærica*.

II. Arab. Piel כַּדַּר caddar, quod Rabbini קדר per ק ſcribunt, quia Arabes כ ut ק proferunt, *polluit, inquinavit, turbavit, conturbavit*. Paſſivum אַנְכַּדַּר & אִתְכַּדַּר *pollutus fuit*.

כְּדוֹרָה codora *turbatio, conturbatio, ſordes, excrementum, ſtercus*: Plural. כְּדוֹר codôr *excrementa*. כְּדוֹרָה אַלְגַּסְר codôra agêſed *ſuperfluitas corporis*.

כדר keder *atramentum tinctoris.*

הכדר tacadar *conturbatio, inquinatio, pollutio, impunitas, turpitudo.*

מקדור macdur *pollutus,* & *sentina.*

מכידר mucaidar *parùm pollutus.*

מא כדר *aqua turbata:* inquinata.

ינקי יכדר *mundat conturbat:* in Avicen.

כדר cadar *rixa, pugna.* מכדר *rixosus.*

Alcor. אלשמס כדרת *Sol obscuratus fuit.*

אנכדרת אלנגום *stellæ obscuratæ sunt:* ab אנכדר.

Rabb. קדר *stercus.*

כהה. בָּהָה, Chald. כְּהָא *corrugatus fuit, rugas contraxit.* Dicitur autem primò, de *oculis*, qui in senibus corrugantur, exiccatis nervis, & debilitatur visus. Genes. 27. vers. 4. וְתִכְהֶין, Targum וְכַהְיָא *& corrugati fuerunt oculi ejus.* Lxx. ἠμβλώθησαν *hebetati sunt.* Deuter. 34. v. 7. *Nec* בָּהֲתָה, Targum כְּהָת *contractus fuit oculus ejus.* Lxx. οὐκ ἠμαυρώθησαν *non caligaverunt oculi ejus.* ¶ Secundò, de *vulneribus*, quæ curata vel sanationi vicina, corrugantur. Piel בָּהָה & כִּהָה *idem.* Levit. 13. v. 6. *Et ecce* כֵּהָה, Targum עְמְיָא *contracta est plaga.* ut opponatur mox sequenti, פָּשֹׂה *aucta fuit:* Et verbum cum nomine masculino נֶגַע construatur. quando sanantur vulnera, cutis circa ea corrugatur. ¶ Per metaphoram, *cohibitus, contractus, restrictus, repressus, remissus, debilitatus, tristis fuit:* cum ad animum transfertur. Esa. 42. vers. 4. *Non* יִכְהֶה, Targum יִלְהֵי *defatigabitur, nec curet.* Piel. Ezech. 21. v. 7. וְכֹהֲתָה *& contrahetur omnis spiritus:* tristis erit. Targ. תֶּעְמֵי *obscurabitur.* Lxx. ἐκψύξει *& expirabit omnis caro.* 1. Sam. 3. *& non* כָּהָה *tristis fuit in eis.* Lxx. καὶ οὐκ ἐνουθέτει αὐτούς *& non admonuit eos.*

Nom. כֵּהֶה *corrugatus, contractus, tristis, debilis:* ad formam רֵעֶה *socius.* Foem. כָּהָה *contracta, turbata:* Plur. כֵּהוֹת *corrugatæ, contractæ, tristes.* Esa. 42. *& linum* כֵּהָה *corrugatum non extinguet:* obtusum, extinctioni vicinum: quod jam jam extinguitur. Levit. 13. v. 21. וְהִיא כֵּהָה, Targum עְמְיָא *obscura.* Esaiæ 61. *Indumentum glorioſum pro ſpiritu* כֵּהָה *tristi.* 1. Sam. 3. v. 2. *& oculi ejus cœperunt* (esse) כֵּהוֹת *corrugati:* contracti, hebetes. Targum לְמִכְהֵי *corrugari:* hebetari. ¶ Substant. Nahum. 3. *Non est* כֵּהָה *corrugatio contritioni tuæ:* sanatio, remedium: quia plaga sanationi vicina corrugatur. Lxx. ἴασις *medicina.* q. נהה. Targum דְּכָאֵב לֵהּ *cui doleat.*

Chald. כהות *prohibitio.*

Rabbin. כהה *fuscus*: literis ה ו permutatis.

Particula כה, Chald. כְּא: geminatum כָּכָה *sic, ita.* Genes. 15. כֹּה, Targum כְּרִין *ita erit semen tuum.* Pſalm. 144. *Beatus populus* שֶׁכָּכָה *cui ita.* ¶ Deinde adverbium loci, *huc, hic.* Genes. 31. *Pone* כֹּה, Targum הָכָא *huc coram fratribus meis.* Gen. 22. v. 5. *Manete vobis* כֹּה, Targum הָכָא *hic cum asino: & ego & puer ibimus* עַד־כֹּה, Targum עַד כָּא *illuc.* Exod. 2. *& respexit* כֹּה וָכֹה, Targum לְכָא וּלְכָא *huc & illuc.* מִכֹּה, Chald. מִכָּא, Syr. מִכָּא *hinc.* אֵי מִכָּא *unde?* & הַלְכָא *huc.* Syr.

כהב. Arab. כהב *ruffus:* in Avicen. In Talmud: כָּהַב *pudefactus fuit, erubuit.*

כהל duo significata habet. I. Chald. כְּהַל *potuit:* ut cum כּוֹל conveniat. Dan. 5. *An tu es* כָּהַל *potens?* an potes? Ibidem. *Et non* כְּהַלִין *possunt.*

II. Arab. כַּהַל *senex:* Plur. כְּהוּל *senes.*

כְּהוּלָה cuhula *senectus, antiquitas.*

סן אלמכתהלין *ætas senescentium:* in Avicenna.

כהן tria significata habet. I. כָּהַן. Inde Piel. כִּהֵן, Chald. כְּהֵן *functus est officio* ecclesiastico aut politico, *ministravit* in sacris aut politicis. In sacris, *sacerdotio:* in politicis, *magistratu*, & *dignitate functus fuit.* Exod. 28. v. 3, & 4. *Adduc ad me Aharonem fratrem tuum, & filios ejus cum ipso è medio filiorum Israel,* לְכַהֲנוֹ־לִי, Targum לְשַׁמָּשָׁא קֳדָמַי *ut ministrent coram me:* ut sacerdotio fungantur. Deuter. 10. v. 6. וַיְכַהֵן, Targ. וְשַׁמֵּשׁ *& ministravit filius ejus pro eo.* Lxx. καὶ ἱερατεύσεν *& sacerdotio functus est.* Esa. 61. v. 10. *Sicut sponsus* (qui) יְכַהֵן *ministrabit decorem:* augebit ornatum in vestibus pulcris: qui opus habet ornatu seu decore.

Nom. כֹּהֵן, Chald. & Syr. כָּהֵן, Arab. כָּאהִן cahin *minister* in sacris aut politicis. In sacris, minister Dei, *sacerdos, antistes*: in politicis, minister regis, *dux, princeps, consiliarius*, aut in quacunq; dignitate constitutus, vir magnus: Plur. כֹּהֲנִים, Chald. & Syr. כָּהֲנִין, Arab. כהנה & כהנין *sacerdotes*: שרי כהונה *principes honoratiores*, qui regi famulantur. Olim tantum ad principes spectabat sacrorum cura. Hebræis verò ante datam Legem, soli primogeniti erant sacerdotes; in quorum locum postea suffecti sunt Levitæ. Genes. 14. vers. 18. *Et ipse erat* כֹּהֵן, Targum מְשַׁמֵּשׁ *ministrans coram Deo:* sacerdos. Jud. 17. *& fuit ipsi* לְכֹהֵן, Targum לְכוּמְרָא *in sacerdotem.* scil. idolorum. Exod. 2. וּלְכֹהֵן, Targum וּלְרַבָּא *& principi Midian.* Psalm. 110. v. 4. *Tu es* כֹּהֵן *sacerdos in æternum.* Targum מְהֵמְנִי לְרַבָּא *constitutus princeps.* Exod. 19. *& etiam* הַכֹּהֲנִים *sacerdotes accedentes ad Dominum sanctificentur.* Non filij Aharonis, sed primogeniti: de quibus dicitur, Exod. 24. *& misi* נַעֲרֵי *pueros filiorum Israel.*

Iſrael. 2. Samuel. 8. *& filij David* כֹּהֲנִים, Targum רַבְּרְבִין *principes*: aulæ magnates. Pro quo habetur, 1. Paral. 8. *& filij David erant* הָרִאשׁוֹנִים לְיַד הַמֶּלֶךְ *primi ad manum regis.* 2. Sam. 20. *Etiam Ira Iaarites erat* כֹּהֵן, Targum רַב *princeps Davidis*: conſiliarius: aulæ princeps. Hoſ. 4. *Tanquam litigans* (cum) כֹּהֵן *ſacerdote*. Targum עִם מַלְפֵיהוֹן *cum doctoribus ſuis.* Exod. 38. *Ithamar, filius Aharonis* הַכֹּהֵן, Targum כָּהֲנָא *ſacerdotis.* Fuit Aharon dux tribus Levi. Porrò in Lege erant gradus ſacerdotum: Unus enim fuit ſummus Sacerdos: reliqui, ſacerdotes & Levitæ. Summus ſacerdos dicebatur כֹּהֵן הַגָּדוֹל *ſacerdos magnus*: & הַכֹּהֵן הָרֹאשׁ *ſacerdos primus.* Ezræ 7. Chald. כָּהֲנָא רַבָּא, Syr. רַב כָּהֲנָא *princeps ſacerdotum*, ἀρχιερεὺς *pontifex.* Hic quotidie in tabernaculo concinnabat lucernas: in ſanctuario autem incenſum ad altare thymiamatis adolebat. Singulis ſeptimanis panes propoſitionis conficiebat, ſibiq; habebat. Calendis & diebus feſtis, ſacrificia populi, una cum ſacerdotibus faciebat. In anno ſemel, in die expiationum, ingrediebatur ſanctũ ſanctorum, & ſimul pro ſe, ſuis, ac populo orabat. Poſt captivitatem Babylonicam, pontifex & ſacra, & Rempublicam gubernabat. Et ponficatus fuit perpetuus, ut unus per omne vitæ tempus ſacerdotio fungeretur. Poſtea, Græcorum regum arbitrio in annum, & annos fuit diſtributus, ut in annum unum ſacerdotio fungerentur. Unde Johan. 11. *Caiphas pontifex anni illius.* Sacerdotes olea conſervabant, vaſa tabernaculi inſpiciebant, quotidie incenſum offerebant, & quotidianum ſacrificium faciebant. Diebus feſtis ſacrificium populi agebant, & pelles holocauſtorum detrahebant. In diebus inſuper feſtis, & in novilunijs increpabant tubis. Hi ex Eleazer & Ithamar, filijs Aharonis prognati, à Davide in 24. claſſes fuerunt diſtributi: & ordo earum ſorte ductus, ut ſingulæ claſſes ſingulis ſeptimanis operarentur: Et rurſus ſorte fuerunt diſtributa officia ſingularum claſſium. Singulis claſſibus præerant ſacerdotes, qui שָׂרֵי הַכֹּהֲנִים ἀρχιερεῖς *principes ſacerdotum*, & שָׂרֵי הַמִּקְדָּשׁ *principes ſanctuarij* vocabantur. Talis princeps ſacerdotum fuit Ezra. Levitæ ſacerdotibus miniſtrabant, & victimas præparabant, nec non hora ſacrificij, dicebant canticum. De quibus ſuo loco, in rad. לָוָה dicitur. Numer. 19. *uſq; ad* הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל, Targum כָּהֲנָא רַבָּא. 1. Reg. 2. *& ad Abiathar ſaccrdotem dicit rex.* pro, כֹּהֵן הַגְּדוֹל. 1. Regum 4. *Azarias filius Zadoc* הַכֹּהֵן *ſacerdos*, præfectus duodecim ducibus, à quibus exigeret pecuniam ad ſuſtentandum regem.

Subſtant. כְּהֻנָּה, Chaldaicè כְּהֻנָּא, Syriacè כְּהֻנוּתָא, Arabicè כהנורת *miniſterium, ſacerdotium.*

Arab. כהן *caules*: in Avicen.

II. Arab. כהן kahân *divinavit, conjectavit, hariolatus eſt, prognoſticavit, vaticinatus eſt, prædixit futura.*

כאהן kahin *divinator, vates, aſtrologus, genethliacus, judiciarius:* Plur. כהנה kahana, & כאהנין kahinin *divinatores.*

כהאן cahin, & אכהאן ichan, & כהנא *divinatio, conjectura, prognoſticon, pyromantia, vis prædicendi futura.* כאהן בנר cahin binar *pyromantis.* אכהאן בנר ikhan binar *pyromantii, gniſpiciũ.* אכהאן באלקרבאן ikhan bialcurban *divinatio per ſacrificia.*

III. Syriacè כְּהַן, idem quod כּוֹן, *rectus, firmus, beatus fuit; rectè & bene habuit.*

כַּהִין *rectus, beatus, felix.*

כַּהִינוּת *beatitudo, felicitas.*

כהף. Arab. כַּהְף kehf *antrum*, petra excavatà, *ſpecus:* Plural. כְּהוּף kuhuf *antra, caverna, criptæ.*

כוב. Chald. כּוֹב *ſpina:* Plur. כּוֹבִין *ſpinæ.* Gen. 2. וְקוֹץ *& ſpinam & tribulum.* Targum וְכוֹבִין *& ſpinas.*

Alcor. אַכְוָאב *phialæ.*

כ ד. Inde כִּיד *contritio, calamitas, interitus.* Job. 21. *videbunt oculi ejus* כִּידוֹ, Targum חֲבִירָה *calamitatem ejus.* Lxx. σφαγὴν *mactationem.*

כִּידוֹן *lancea.* Joſ. 8. *Non reduxit manum ſuam, quam extenderat* בַּכִּידוֹן, Targum בְּרוּמְחָא *cum lancea.* Lxx. ἐν γαίσῳ *cum geſo.*

Arab. אנכאר *dubitavit.* ¶ Cap. Joſeph. פַּיַכִּידוּא לַךְ כִּידָא *ne machinentur tibi quicquam moleſtiæ.*

כוה duo ſignificata habet. I. כָּוָה, Chaldaicè כְּוָה & כְּוָא *incendit, aduſſit, inuſſit, cauterio notavit.* Niphal. נִכְוָה *aduſtus fuit.* Eſa. 43. *Si tranſieris per ignem, non* תִּכָּוֶה *adureris.* Prov. 6. *& pedes ejus non* תִּכָּוֶינָה, Targum מִתְכַּוְיָן *adurentur.*

Nom. כִּי, & כְּוִיָּה, & מִכְוָה, Chald. כְּוִיָּא & כְּוָאָה *aduſtio* ex igne. Eſa. 3. כִּי *aduſtio pro pulcritudine*. Exod. 21. כְּוִיָּה, Targum כְּוָאָה *aduſtio pro aduſtione*.

Syr. כְּוִי *aduſtus, cauterio notatus.*

Rabb. כַּוִּי *natus ex hirco & caprea.*

Arab. כַּאוִי cavi *adurens, cauterizans.*

מכוי mucauvi *cauterizatus*, cauterio notatus. A

כי *cauterium*. מכאוי *cauteria*. יכוי *aduretur*. יכווא *cauterizabuntur*: in Avicen.

II. Chald. & Syr. כוא, Arab. כוי *feneſtra*: Plur. maſc. כווין, Foem. כוין *feneſtræ*. 2. Reg. 3. *oſtium* החלון, Targum כוא *feneſtræ*. Dan. 10. וכווין *& feneſtræ apertæ ipſi*. Cant. 2. *proſpiciens ex* החלונות, Targum כוותא *feneſtris*. Syr. בכוותא *in feneſtra*.

כוז Rabb. כוז *urceus*.

כוח quatuor ſignificata habet. I. כח, Chald. כח *facultas, vis, virtus, robur, potentia, opes*. Jerem. 48. *In umbra Hesbon ſteterunt* מכח *abſq; robore fugientes*. Aut, *fugientes præ robore inimicorum ſuorum*. In ipſius umbra quieſcere voluerunt, propterea quod non eſſet in ipſis amplius vis ad fugiendum. Exod. 32. בכח, Targum בחילא *in robore magno*. Geneſ. 4. *Non addet dare* כחה, Targum חילה *robur ſuum tibi*. tantum, quantum bene poſſet. B

II. *Humor nativus*, in quo vigor & robur corporis conſiſtit. Pſalm. 22. *Aruit tanquam teſta* כחי *virtus mea*: humidum meum radicale, humor nativus. Pſalm. 71. verſ. 9. *Cùm defecerit* כחי *virtus mea*. Humidum radicale membra conglutinat, & in eo robur ac vita hominis conſiſtit. Illud in ſenibus exareſcit & deficit. ¶ Nahum. 1. *Dominus longanimis* וגדל־כח *& magnus robore*. qui poteſt tolerare iram ſuam, ne ſtatim ulciſcatur. Sic dicit Moſes, Num. 14. v. 17. *Et nunc* יגדל *magna ſit, quæſo*, כח, Targ. חילא *virtus Domini*. Qui enim eſt longanimis, magnum habet robur ad frangendam iram. C D

III. *Opes*. Hoſ. 7. אכלו זרים כחו *comederunt alieni robur ipſius*. Targum בזו עממיא נכסיהון *diripuerunt populi divitias* (opes) *ipſius*. Job. 6. verſ. 22. ומכחכם *& de robore veſtro date munus pro me*. Targum ומן נכסיכון *& de opibus veſtris*. Proverb. 5. verſ. 10. *Ne fortè ſatientur alieni* כחך *robore tuo*: facultatibus tuis.

IV. כח *lacerta*: à robore. Levit. 11. v. 30. והכח, Targum וכוחא *& lacerta*. ¶ Rabb. כח *vis, affectio*. כחו *vis ejus eſt*: æquipollet, בכח *in potentia*. כח משלת *vis digeſtiva*. כוחות נפשיות *vires* (facultates) *animales*. טבעיים *naturales*. חיוניים *animales*. נפשניים *vitales*. כח רזון המתער׳ המגרש׳ המושך׳ המחזיק׳ המצייר׳ המעכל׳ המגרל׳ המבדיל׳ המוליד׳ הרוחה׳ כיח *ſputum craſſius*, quod vi quadam ejicitur. E

Verb. כוח *expuit, excreavit*.

כוך. Chald. כוך *ſenectus*. Job. 30. *ſuper ipſo pe-*

rijt כלח, Targum כוך *ſenectus*. Job. 5. כלח, Targum בכוכא *in ſenectute ad ſepulcrum*.

כול. Hebr. & Chald. כל & כול, Arab. כאל & כאיל cajal, de menſura vaſorum, *menſus eſt, menſuravit*. Eſa. 40. v. 12. וכל *& menſus eſt ternario pulverem terræ*. Ruth. 3. ותמד, Targum וכל *& metiebatur ſex hordeos*. Cap. Filij Iſrael: *& reddite* אלכיל ארא כלתם *menſuram, ſi menſi fueritis*. Niph. Chal. & אתכל, אתכיל, Syr. אתתכיל *menſuratus fuit*. Jerem. 33. *Nec* ימד, Targum יתכיל *menſurabitur arena maris*. Geneſ. 38. *& agnovit Juda*, &c. Targum Jeroſolym. במכילא דאנש בה מתכל *in menſura, qua homo metitur, in ea menſuratur ipſi*. Syr. Matth. 7. verſ. 2. ובכילתא דמכילין אנתון מתתכיל לכון *& qua menſura vos metimini, menſurabitur vobis*. Arab. Marci 4. v. 24. באלכיל. Piel כלכל, Chald. כלכל *cepit, comprehendit, continuit, ſuſtinuit, pertulit, toleravit, ſuſtentavit, nutrivit, aluit*. Pſalm. 55. verſ. 23. *Ipſe* יכלכלך, Targum יזון יתך *nutriet te*. Lxx. διατρέψει. 2. Sam. 19. *& ipſe* כלכל, Targum סובר *ſuſtentavit regem*: dedit ipſi cibum, quantum cupijt. Malach. 3. *Quis* מכלכל, Targum מסובר *ſuſtinet diem adventus ejus?* Lxx. ὑπομενεῖ. Proverb. 19. *Spiritus viri* יכלכל *ſuſtinebit infirmitatem ejus*: tolerabit. Pſalm. 112. יכלכל *continebit verba ſua in judicio*. ne ſcil. proferat. Zachar. 11. *ſtantem non* יכלכל *portabit*. 2. Paral. 2. *cœli, & cœli cœlorum non* יכלכלהו *capient eum*: ob immenſitatem. Jerem. 20. v. 9. *& laborabo* כלכל *tolerando*. Gen. 45. וכלכלתי, Targum ואזון *& nutriam te*. Lxx. ἐκτρέψω. Pual. כלכל *totus affuit*. 1. Reg. 20. v. 27. *& filij Iſrael recenſiti ſunt*, וכלכלו *& omnes adfuerunt*: nullus eorum in iſto bello fuit deſideratus: ut conveniat cum כל *omnis*: permutata ordinum ſignificatione. Targum ואתרמנו *& parati fuerunt*. Lxx. παρεγένοντο *adfuerunt*. Hiphil. הכיל, Chald. אכיל *cepit, continuit, comprehendit, menſus fuit*. 1. Reg. 7. *Bis mille bathos* יכיל *capiebat*. Targum ברטיבא מחסל *in humido capiebat*. Jerem. 2. *Non* יכלו *continebunt aquã*. Lxx. ἠδυνήσαντο ὕδωρ σωέχειν *non poterunt aquam continere*. Joel. 2. v. 12. *Quis* יכילנו *ſuſtinebit eum?* Targum יכל לסובראה *poteſt ſuſtinere illum*. Jerem. 6. *Defatigatus ſum* הכיל, Targ. לסובראה *tolerando*.

Nom. כלי & כלי *continens, parcus, avarus*: qui dat certâ menſurâ. Eſa. 32. v. 5. ולכילי *& parco non dicetur* שוע *munificus*. Ibidem verſ. 7. וכלי כליו *& parcus vaſa ejus mala*. ſeu, *menſuræ ejus malæ*. כל *menſura*. Al. *veſtes ejus ſemper malæ*: paronomaſia.

Rabb. כילות *parcitas, tenacitas*.

Chald.

Chald. כִּילָא & מְכִילָא, Arab. كيل kil, & مكول *mensura, epha, modius, hemina, metrum, proportio:* Pluraliter مَكَايِيلُ & مَكَايِلُ, Arabicè אכיאל *mensuræ.* Item, *textus alicujus scripturæ.* A

מכאל *modius:* Plur. מכיאל & מיכאיל *modij.* מכתאל *dimensus.*

מכיאלה makiala *casa pastoralis,* in qua meridiantur. כילא caila *in meridie.*

תכיאל taciil *compages, commissura.* מכיל mucajal *mensuratus, compactus.*

Syr. אֲכִילָא *apprehensio vitis,* ad omne latus.

Rabb. כִּלְכֵּל *nutrivit longos capillos:* & *linimentum ad frontis depilationem:* & *canistrum.* כילאן *lentigines.* B

כום. Inde כִּימָה, Chald. כִּימָא *Plejas:* constellatio, quam Arabes vocant, الثريا *Althoraja,* à ثور thaur *taurus.* Sunt autem Plejades in dorso Tauri, *quæ septem dici, sex tamen esse solent.* Job. 28. *An ligabis delitias* כִּימָה, Targum כימתא *Plejadum?* An prohibebis delitias Pleiadum, quibus in vere orientibus, erumpunt flores? Amos 5. *Faciens* כִּימָה, Targ. כִּימָא *Plejades & Orionem.* C sunt sydera opposita. Plejades in Tauro, & Orion, vel certè cor Scorpij, in dodecatemorio Scorpij: כִּימָה stella septentrionalis, causa caloris: כְּסִיל meridionalis, causa frigoris.

כון tria significata habet. I. Niphal. נָכוֹן *paratus,* sicut stabilis & firmus, qui nec everti aut impediri queat, *præparatus, ratus, certus, rectus, verus, facilis, possibilis fuit.* Gen. D 4. *Quia* נָכוֹן, Targum תְּקִין *paratum* (firmum) *verbum à Deo.* Lxx. ἀληθὲς *verum.* 1. Reg. 3. וְתִכּוֹן, Targum ואתקנת *& paratum est regnum in manu Saulis:* confirmatum. Exod. 34. v. 2. *sit* נָכוֹן, Targum וְמִין *paratus ad manè.* Amos 4. v. 12. הָכוֹן *præparare in occursum Dei tui, ô Israel.* Targum אִתְקַשַּׁט *orna te.* Hos. 6. *Sicut aurora* נָכוֹן *parata.* Targum מְקַשַּׁט *ornata.* Ps. 78. *Cor ipsorum non est* נָכוֹן *paratum.* Targum מְהֵימָן *fidele.* Exod. 8. *Non est* נָכוֹן, Targum תְּקִין *paratum facere ita.* Lxx. δυνατὸν *possibile.* 1. Sam. 26. v. 4. *Et cognovit, quod venisset Saul* אֶל־נָכוֹן *ad paratum.* E scil. locum. Targum בְּקִשׁוֹט *certò.* Lxx. ἐτύμως ἐκεῖ *verè illuc.* 2. Sam. 6. vers. 6. *Et venerunt ad* גֹּרֶן נָכוֹן *ad aream paratam.* Targum אַתַר מְתַקַּן *locum paratum.* Lxx. ναχὼρ; lege ναχὼν: acceperunt pro viri proprio. Pro quo habetur, 1. Paralip. 13. גֹּרֶן כִּידוֹן *aream Kidon.* Ergo est nomen proprium viri binominis. Proverb. 4. vers. 18. *vadens & lucens usq; ad* נָכוֹן הַיּוֹם *paratum diei:* usq; ad meridiem, ubi lux Solis invalescit, & stat super parato suo. scil. loco. Exod. 19. *Estote* נְכוֹנִים, Targum זְמִינִין *parati.* Psalm. 5. *Non est in ore ipsorum* נְכוֹנָה *certum.* Lxx. ἀλήθεια *veritas.* Piel כּוֹנֵן: & Hiphil. הֵכִין *aptavit, paravit, præparavit, apparavit, perfecit, firmavit, confirmavit, stabilivit, rectificavit, certificavit, verificavit, decrevit, ordinavit, disposuit:* includit firmitatem & certitudinem. Psalm. 40. כּוֹנֵן *stabilivit gressus meos.* Psalm. 21. *In nervis tuis* תְּכוֹנֵן *dispones contra faciem ipsorum.* sc. sagittas tuas, ut illas jaculeris contra faciem ipsorum. Job. 31. v. 15. וַיְכוֹנְנֵנוּ *& aptavit eum in ventre.* Psalm. 74. *Tu* הֲכִינוֹתָ, Targum אַתְקַנְתָּ *parasti lucem.* Jos. 4. *Quod* הֵכִין, Targum אַתְקֵן *ordinavit de filijs Israel.* Jud. 12. *Nec* יָכִין, Targ. מִתְקַן *rectè poterat proferre.* Pual. כּוֹנַן; & Hophal. הוּכַן *paratus, confirmatus fuit.* Hithpael הִתְכּוֹנֵן *confirmatus fuit.* Num. 21. וְתִכּוֹנֵן, Targum וְתִשְׁתַּכְלַל *& confirmabitur urbs Sehon.* pro וְתִתְכּוֹנֵן. ¶ Jos. 3. *& stabant sacerdotes portantes arcam fœderis* Jehova *in sicco, in medio* Jordanis, הֵכֵן *rectè.* solidè. Infinitivus Hiphil adverbiascens.

Nom. כֵּן, Syr. כְּאֵן *paratus, firmus, certus, probus, sincerus, verax, rectus, justus, honestus,* טוֹב וְכֵשֵׁר *ipsa æquitate firmus:* Plural. כֵּנִים, Syr. כְּאֵנִין *firmi, certi, veraces.* 2. Reg. 7. *Non* כֵּן, Targum כְּשֵׁר *rectum est, quod nos facimus.* Jerem. 8. *Non* כֵּן, Targum רְכֵשַׁר *quod rectum est, loquentur.* Genes. 42. כֵּנִים, Targum כְּוֹנִין *veraces nos:* probi. Syr. Matth. 1. v. 19. *Joseph maritus ejus* כֵּינָא *justus erat.* ¶ Deinde, usurpatur pro adverbio כֵּן *verè, certè, rectè, bene, pulcrè.* Exod. 10. v. ult. כֵּן, Targ. יָאוּת *rectè dixisti.* Jos. 1. *Et dixit* כֵּן, Targum בְּקוּשְׁטָא *verè.*

Et in collatione, demonstratione vel affirmatione adverbium similitudinis est כֵּן *sic, ita, item, taliter, similiter.* Genesis 1. vers. 9. *& fiebat* כֵּן *ita.* Et quando præcedit כ, vel כַּאֲשֶׁר *sicut,* valet *eo magis.* Hos. 4. כְּרָבָּם כֵּן חָטְאוּ־לִי *sicut multiplicati sunt, ita peccârunt contra me:* quo magis aucti fuerunt, eo magis peccârunt. Hos. 11. קָרְאוּ לָהֶם כֵּן הָלְכוּ מִפְּנֵיהֶם (sicut) *vocarunt eos, ita abieruut à facie ipsorum:* subintellecto כַּאֲשֶׁר *sicut.* Lxx. καθὼς μετεκάλεσα αὐτὸς, οὕτως ἀπῆλθον ἐκ προσώπου μου *sicut vocavi eos, ita abierunt à facie mea.* Exod. 1. vers. 12. וְכַאֲשֶׁר יְעַנּוּ אֹתוֹ כֵּן יִרְבֶּה *& sicut affligebant eum, ita multiplicabatur.* Quo magis affligebantur, eo magis multiplicabantur. Esaiæ 55. vers. 9. *Quia* (sicut) *alti sunt cœli à terra,* כֵּן *sic altæ sunt viæ meæ à vijs vestris.* כַּאֲשֶׁר subintellecto. ¶ Et cum Particulis, ac ב"ל literis servilibus: בְּכֵן

in hoc. Eccleſ. 8. וּבֵן *& in hoc vidi improbos.* A
Rabb. מִבֶּטֶן *ex tunc.* הַבֵּן *tunc.* Gen. 27. *& ipſa dicebat,* אִם כֵּן *ſi ſic, quare iſtud ego?* ſi tantus eſt dolor imprægnationis, quare ego petij conceptionem? עַל־כֵּן & לָכֵן, Arab. لكن lacan *ob ita, propterea, ſed, idcirco.* Gen. 2. עַל־כֵּן *propterea relinquet homo patrem ſuum.* Geneſ. 18. *Quia* עַל־כֵּן (pro עַל אֲשֶׁר) *propter quid tranſiſtis?* Geneſ. 39. עַל כֵּן לֹא *propterea quòd non dedi eam Sela filio meo.* Ellipſis אֲשֶׁר *quòd.* לָכֵן ſemper includit juramentum. Geneſ. 4. v. 15. לָכֵן, Targum בְּכֵן *propterea omnis occidens Cain.* Lxx. οὐχ οὕτως *non ſic.* Hieron. *non ita erit.* Acceperunt pro לֹא כֵן *non* B *ſic.* עַד־כֵּן *hucuſque, hactenus.* כְּמוֹ־כֵן *ſimiliter.* Rabbin. שֶׁכֵּן *quanto magis.* כָּל שֶׁכֵּן *multo magis.*

מָכוֹן, Foemin. מְכוֹנָה, Arabicè مكان makan *locus paratus, ſedes certa, habitatio, baſis:* Plur. מְכוֹנִים, Foemin. מְכוֹנוֹת *baſes.* Arab. مكنة *loca.* Pſalm. 33. v. 14. מִמְּכוֹן־שִׁבְתּוֹ *ex loco habitationis ſuæ.* Targum מֵמְדוֹר *ex habitatione.* Eſa. 4. v. 5. *ſuper omnem* מְכוֹן הַר *locum montis Sion.* Lxx. πάσῃ. Exod. 15. מָכוֹן, Targ. C אֲתַר מְתַקַּן *locum paratum pro reſidentia tua operatus es.* 1. Reg. 8. מָכוֹן, Targum אֲתַר מְתַקַּן *locum paratum ad habitationem tuam in ſecula.* Inde Rabbin. מְכוֹן *templum* à Salomone extructũ. 1. Reg. 7. *Quatuor rotulæ æneæ* לַמְּכוֹנָה *baſi uni.* Ibidem. *In hunc modum fecit decem* מְכוֹנוֹת *baſes.* Lxx. μεχωνὼθ. Ezræ 3. v. 3. וַיָּכִינוּ *& ſtatuerunt altare ſuper* מְכוֹנֹתָיו *ſedibus ejus:* baſibus. Arabicè مكاني מַכָּאנִי *localis.* מַכַּאן *loco, pro.* לְמָכוֹן *propter.*

הְכוֹנָה *ſedes, aptatio, diſpoſitio, habitudo, numerus.* Job. 23. *veniam ad* תְּכוֹנָתִי *ſedem meam.* Nahum. 2. *& non eſt finis* לְתָכוֹנָה *numero.* Targ. D לְאוֹצָרֵיָא *theſauris.* Ezech. 43. *Figuram domus* וְתִכוּנָתוֹ *& diſpoſitionem ejus.* ¶ Rabb. חָכְמַת הַתְּכוּנָה *Aſtrologia.*

כַּוָּנִים *tortæ,* ſpecies ciborum, quæ parabantur & offerebantur exercitui cœli. Jerem. 7. *Mulieres ſubagitant paſtam, ad faciendum* כַּוָּנִים, Targum כַּרְוּטִין *tortas.*

כִּיּוּן *Kiyun,* nomen idoli. Amos 5. v. 26. *& portaſtis* סִכּוּת מַלְכְּכֶם *Siccuth regem veſtrũ, &* כִּיּוּן *Kiyun imagines veſtras,* כּוֹכַב אֱלֹהֵיכֶם *ſtellam Dei veſtri.* Lxx. καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν E *& ſydus dei veſtri.* Sunt סִכּוּת *Siccut* & כִּיּוּן *Kiyun,* nomina propria certorum idolorũ. Hebræi putant כִּיּוּן eſſe *Saturnum:* qui in lingua Arabica & Perſica كيوان *Kevan* dicatur.

Propr. יָכִין *Jachin,* una columnarum templi, à Salomone ſic appellata.

Rabb. מוּכָן *aptus.* יִתְכֹּן *aptum, conveniens erit, quadrabit.*

Syr. ܟܐܢܘܬ & ܟܐܢܐ *rectitudo, juſtitia.* ܟ
ܒܟܢܐܝܬ *juſtè, rectè.*

II. Piel. Rabbin. כִּוֵּן, Chald. כַּוֵּן & כִּין: Hiphil. Chald. אַכִּין *aptavit, diſpoſuit, direxit, rectè proceſſit, rectà proſpexit, intentus fuit, ſtuduit, diligenter conſideravit.* Syr. *correxit, redarguit, accuſavit, excuſavit.* Chald. Geneſ. 19. וַיִּפְנוּ, Targum וְכַוִּנוּ *& proceſſerunt inde viri.* Deuter. 2. פְּנוּ, Targum כַּוְּנוּ *procedite vobis.* Syr. 1. Tim. 5. v. 20 *Eos qui peccant coram omnibus* כַּוֵּן *argue.* Eph. 5. v. 11. מְכַוְּנִין *arguentes ea.* Paſſiv. Syr. ܐܬܟܘܢ *argutus, accuſatus fuit.* Hebr. 12. v. 5. *Ab ipſo* מִתְכַּוֵּן אַתָּה *arguêris tu.*

Nom. Chald. כַּוָּן *rectus:* Plur. כַּוָּנִין *recti.* Foem. כַּוָּנָא *recta:* Plur. כַּוָּנָן *rectæ.*

כַּוָּנָא, Rabb. כַּוָּנָה *intentio, animi ſententia, affectus, concupiſcentia, ſtudium.* ܟ Syr. ܟܘܢ *correctio.*

מְכַוֵּן *inſidiator.*

Rabb. מְכֻוָּן, Chal. מְכַוָּן *intentus, directus, diligens.* ܟ כַּוָּן *mox, poſtquam.*

Rabb. כַּוֵּן *diſpoſuit.* ܟ כַּוָּנָה *intentio, ſcopus, propoſitum.* ܟ תְּכוּנָה *diſpoſitio, forma.*

III. Arab. كون cun, & كاں cin, & اتكون atcun C
fuit, factus eſt. Pſalm. 37. כַּנְתִּי *fui junior, & ſenui.* Pſalm. 72. יְכוֹן *ſit nomen Domini benedictum.* Geneſ. 6. *Nohe* כָּאן *erat integer in generatione ſua.* Gen. 1. v. 2. וַהֲאָנָה *& erat terra inanis:* Fœm. Gen. 1. v. 3. וקאל אללה ליכון אלנור וכאן אלנור *& dixit Deus, fiat lux: & fuit lux.* Mat. 4. v. 3. אִן כְּנְתְּ אבן אללה קול להדא אלחגארה אן תכון חבזא *ſi es filius Dei, dic ad iſtos lapides, ut fiant panis.* Alcor. כְּנְתֶּם אֲמַנְתֶּם בְּאַלְלָה *fuiſtis credidiſtis in Deo.* כְּנָּא *fuimus.* ¶ Quando autem alijs verbis additur, continuam actionem ſignificat. Matth. 9. v. 24. וַהֲאנוּא יְצַחֲכוּן מִנְהּ *& erant deridebant eum.* Actor. 32. v. 5. באנוא יקאמונה *erant obſiſtebant ei.* Pſal. 7. *Si* כְּנְתְּ פַּעֲלְתְּ הַדָּא *fui feci iſtud.* Sic, *cave ſis:* & Plaut. *Exi è culina ſis foràs, maſtigia.*

Nom. חכוין & כון, *factio, exiſtentia, generatio, creatio, productio.* חכוין אלחלאיק *productio creaturarum,* & כתאב תכוין *Liber generationis:* inſcriptio libri Geneſeos.

כאין *generatus:* Foem. כאינה & כאינאת *generata.* ܟ מְכַוִּין *faciens.*

כוס. Inde כּוֹס, Chald. כָּס, Arab. كاس *calix,* ϰύαθος, *ſcyphus,* unde bibitur, *crater, patera, pocillum:* Plural. כּוֹסוֹת, Arab. كوس cavas, & أكواس acvis *calices.* Gen. 40. וְכוֹס, Targum וְכָסָא *& calix Pharaonis in manu mea.* ¶ Deinde, per ſynecdochen, id, quod poculo continetur: *portio, demenſum, potus,* qui in convivio cuilibet, ut bibat, diſtribuitur, & calice præbetur. Pſalm. 16. *Dominus portio mea,* וְכוֹסִי, Targum וּבְלִידִי *& calix meus.* Pſal.

23. verſ. 5. כּוֹסִי *calix meus redundans.* Jerem. A
16. verſ. 16. *Nec potabunt eos* כּוֹס תַּנְחוּמִים *calice conſolationum ſuper patre ejus, aut matre ejus.* Judæi adhuc lugentibus mittunt potum vini, de ſuo non bibentibus. Pſalm. 116. verſ. 13. כּוֹס יְשׁוּעוֹת *calicem ſalutum accipiam, & in nomine Domini invocabo.* Sic vocatur calix, qui in convivio plenus attollitur cum gratiarum actione pro ſalute impetrata, coram convivis. ¶ Per metaphoram, *ſors* ſeu *conditio bona* vel *mala*, quæ affertur, impendet, parata eſt, *crux, afflictio, calamitas, beneficia* vel *pœnæ*, quas Deus hominibus offert & diſtribuit. Eſa. 51. v. 17. *Bibiſti ex manu Domini* כּוֹס *calicem iræ ejus.* Pſal. 11. *Et ventus procellarum pars* כּוֹסָם, Targum כַּלְיְדְהוֹן *calicis ipſorum.* Thren. 4. v. 21. *Etiam ſuper te tranſibit* כּוֹס *calix:* etiam ad te perveniet pœna divina. Sic, Matthæi 26. verſ. 22. *Poteſtisne bibere calicem, quem ego bibiturus ſum?* Pſalm. 75. *Quia* כּוֹס *calix in manu Domini.* Targum כַּס דְּלָוֵט *calix maledictionis.* ¶ Deinde, כּוֹס, Arab. כאס cas *noctua.* Levit. 11. verſ. 17. Deut. 14. v. 16. Pſal. 102. verſ. 7. *Factus* כְּכוֹס חֳרָבוֹת *ſicut noctua ſolitudinum.* Targum הֵיךְ קִפּוֹפָא דִּי בְּאַרְעָא *ſicut noctua quæ eſt in terra vaſta.* noctuæ habitant in locis deſertis, & ululant.

כִּיס, Arab. כיס cis *loculus, ſacculus, marſupium:* Plur. Syr. כִּיסִין, Arab. אכיאס *loculi, marſupia.* Prov. 1. v. 14. כִּיס *marſupium unum erit nobis.* Proverb. 16. *Opus ejus omnes* אַבְנֵי כִיס D *lapides ſacculi:* lapides ponderis, qui ponuntur in lance libræ una, ut attollant rem, quæ ponderatur in lance libræ altera, è regione. Targum מְחַקְלֵי רְקוּשְׁטָא *pondera veritatis.* R. Eleaſar dixit: *Homo cognoſcitur* בְּכוֹסוֹ בְּכִיסוֹ וּבְכַעֲסוֹ *in calice ſuo, in marſupio ſuo, & in ira ſua.* In calice, an poſſit vinum prævaleſcens ſubigere, necne. In marſupio, ſi diteſcens non mutet mentem. In ira, ſi huic dominetur. Rabb. כִּיס הַמָּרָה *ſacculus fellis:* veſica fellem recipiens. ¶ Deinde, כִּיס *matrix*, qua, tanquam ſacco, fœtus continetur: item *veſica urinæ.* כִּיס הָאֲשָׁכִים *folliculus teſticulorum*, ſcrotum.

כוף tria ſignificata habet. I. Inde כֻּפִּים *petræ, lapides, ſaxa curva*, ut conveniat cum כָּפַף *incurvavit.* Job. 30. v. 5. *foramina pulveris* וְכֻפִּים, Targum וַאֲבַנַיָּא *& lapidum.*

Chald. כֵּף, Syr. כֵּאף: Foemin. כֻּפָּא, Syriacè כאפא *petra, ſaxum, lapis:* Plural. כֻּפִּין, Syr. כֵּאפִין *petræ, ſaxa, lapides.* Jud. 15. סֶלַע, Targum כֵּף *petra Etan.* Joſ. 8. וְלָאֶבֶן, Targ. וּלְכֵף *& in lapidem offenſionis.* Chald. כֻּפִּין טָבְתָא *lapides boni:* margaritæ. ¶ Deinde, Chald. כֵּף *littus*, & *ripa*, à curvitate: Plural. כֻּפִּין *littora.* Exod. 14. שְׂפַת הַיָּם, Targum כֵּף יַמָּא *littus maris.* Joſ. 4. *ſuper omnia* גְּרוֹתָיו, Targum כֻּפּוֹהִי *littora ejus.* Inde Simon Apoſtolus fuit appellatus כֵּפָא, quod Evangeliſtæ πέτρον *lapidem* interpretantur. Johan. 1. v. 42. *Tu es Simon filius Johanna, tu vocaberis* κηφᾶς *Cephas, quod interpretatur* πέτρος *Petrus.* Et ſic vocat eum Paulus, Gal. 2. verſ. 9. *Jacobus &* κηφᾶς *Cephas.* Et 1. Corinth. 9. verſ. 15. Et Chriſtus ad hoc nomen alludit, Matth. 16. *Tu es* πέτρος *& ſuper hanc* (πέτραν) *petram ædificabo meam Eccleſiam*, &c.

Arab. כיף *ſcapulæ, alæ.* Pſal. 31. *Abſconde eos* פִּי כִיפֶךָ *in ſcapulis tuis.*

Verbum Chald. & Syr. כּוֹף: Piel כִּיף, idem quod כָּפַף, *incurvavit, flexit, contorſit.* Epheſ. 3. v. 14. וְכָאֲפִי *& flectens genua mea.* Rom. 14. v. 5. *Mihi* תִּכּוֹף *incurvabitur omne genu.*

II. Arab. כוף & כאף *retribuit, reddidit.* Pſalm. 94. כָּאפֵהֶם *reddite illis iniquitatem ipſorum.* Pſalm. 119. כאפוני *reddiderunt mihi malum pro bono.* Luc. 12. *Non eſt qui* יְכַאפוּנָךְ *retribuat tibi.*

Nom. מכאפאה *retributio.*

III. Arab. כיף quif *ſic, ſicut, quomodo, eodem:* ut uſurpetur pro כ ſimilitudinis apud Hebræos. כִּיפָה quifhu *talis qualis.*

כִּיפִיָּה *qualitas:* Plural. כִּיפִיאַת *qualitates.* אלכיפיאת אלמת צראת *qualitates contrariæ.*

Verb. יכיף *qualefiet:* in Avicen.

Propr. כּוּפָה *Kupha*, urbs ad Euphratem ſita: ubi ſepulti ſunt, & ſua monumenta habent, Jechonias rex Judæ; Hali ben Abutalib; Et duo hujus filij, Haſan & Huſin. diſtat à Bagdad quinq; מראמל.

כוץ. Rabb. כָּוַץ *contraxit.* כְּוִיצָה *ſpaſmus.* מְכַוֵּץ *efficiens ſpaſmum.*

כור ſex ſignificata habet. I. כּוּר *vas*, in quo aurifex fundit, conflat, excoquit, parat, depurat argentum & aurum; *fornax*, in qua metalla liquefiunt & purgantur; Lat. *catinus.* Proverb. 27. v. 21. & 17. verſ. 3. *Fornax pro argento*, וְכוּר *& catinus pro auro, & probat corda Dominus:* ad purgandum illud à ſcorijs. Ezechiel. 22. v. 18. *Omnes ſunt æs, & ſtannum, & ferrum, & plumbum in medio* כּוּר *catini, ſcoriæ argenti ſunt.* ¶ Per metaphoram accipitur pro *durioribus afflictionibus.* Deuter. 4. verſ. 20. *& eduxit vos* מִכּוּר *ex catino ferreo, ex Aegypto.* Et Jerem. 11. *Cùm eduxi eos ex terra Aegypti*

מכור *ex catino ferreo.* ubi ſervitute ferri inſtar duriſſima premebantur, & tanquam in catino, qui aſſiduo igne induratur, ut ferri duritiem præſe ferat, urebantur. 1. Regum 8. verſ. 51. *Quem eduxiſti ex Aegypto* מתוך כור *è medio catini ferrei.* Eſaiæ 48. v. 10. *Ecce excoxi vos, ſed non in argento probavi te,* בכור עני *in catino afflictionis.* Targum ברחוק מסכנו *in preſſura paupertatis*: ubi metaphora explicatur. פי כור *os catini*, per quod metallum funditur. A

Chald. כורא & כוריתא, & כירה *fornax, focus.*

Rabb. כורין *moduli*, qui pro vaſis æneis aut ſtanneis fundendis formantur. B

II. כור *Corus*, menſura aridorum, continens 30. Sata, ſeu 10. Epha: Plur. כורים, Chaldaicè כורין & כורן *cori.* 1. Reg. 4. *& erat panis Salomonis ad diem unum triginta* כר *cori ſimile, & ſexaginta* כר *cori farinæ.*

III. כיור *labrum*, vas patens lavando aptum, vas ad lavandum accommodum, marginis latitudine carens. Item *lebes, vas æneum*, quo ad ignem coquuntur obſonia: Plur. כיורות *lebetes, ollæ.* 1. Sam. 2. v. 14. *& percuſſit* בכיור *in lebete*: olla. Zach. 2. *ponam duces Juda* ככיור *ſicut lebetem ignis inter ligna*: in quo ignis eſt & fovetur. ¶ Deinde, *concha*, vas ex ære factum, ſuper baſi ænea, in hunc uſum inter altare & tabernaculum teſtimonij collocatum, ut immiſſa aqua, quæ ſancta dicebatur, Aharon & filij ejus, ſacra facturi, lavarent manus & pedes ſuos, quia nudis pedibus miniſtrabant; ut Exod. 30. v. 18. deſcribitur: *Et facies* כיר *labrum æneum ad lavandum.* Vulg. *labium*: lege labrum. In Talmud ſcribitur, quòd Ben Catin fecerit duodecim דד לכיור *mammas lebeti.* Erat magna olla, quæ habebat duodecim mammarum ſpecies, ex quibus effluebat aqua, ad lavandas manus duodecim ſacerdotum, juge ſacrificium curantium. ¶ 2. Paral. 6. v. 13. *Quia fecerat Salomo* כיור *ſuggeſtum, & dederat illud in medio atrij: quinq; cubitorum longitudo ejus, & quinq; cubitorum latitudo ejus, & trium cubitorum altitudo ejus: & ſtabat ſuper illo* &c. Erat ſuggeſtum, quale fuit מגדל, Nehem. 8. v. 4. & בימה, quæ vide ſuo loco. unde ſuggeſta Chriſtianorum. C D E

Chald. כיורים *aſſeres.* Hagg. 1. v. 4. *Domus veſtræ ſunt* ספונים *tecti.* Targum מטללין בכיורי ארזיא *obducti aſſeribus cedrorum.*

כירים *chytropus*, ollæ ſuſtentaculum, ex duobus lapidibus conſtans. Levit. 11. verſ. 35. *furnus* וכירים *& chytropus frangatur.*

IV. מכורה, idem quod מנורה, *habitatio*: literis נ כ permutatis ob ſoni affinitatem: Plur. מכרות, pro מנורות, *habitationes.* Ezech. 29. v. 14. *Et reducam eos in terram Pathros, ſuper terram* מכורתם *habitationis ipſorum, eruntq; ibi regnum humile.* Ezech. 16. v. 3. מכרותיך *habitationes tuæ, & nativitates tuæ ex terra Chananæorum.* Targum תוחבוחכון *habitatio veſtra.* præterea, Ezech. 21. v. 35.

V. Chald. כור *piſcis*: Plur. כורין *piſces.* Pſalm. 8. *volucres cœli* ודגי הים, Targum וכורי יפא *& piſces maris.*

Rabb. כורת *capſa apum.* Arab. בואיר *alvearium apum.*

בוארא *erubeſcentia.*

Alcor. *Quando Sol* כורת *obſcuratur.*

VI. Syriacè כור, Arabicè כורה χώρα *regio*: Plural. Arab. כור & אכואר: Dual. כורתאן *regiones.* ¶ Deinde, Arab. כרה côra *res rotunda, pila, glans, globus, ſphæra:* Plur. כראת corat, & כואר civar: Dual. כרתין *ſphæræ, globi.* כרה אלריח *globus terræ.* כרה אלארץ corat alrih *ſphæra venti:* pila ventoſa, follis. ¶ כרה côra *Tropicus circulus.*

Verbum כאר cavar *rotundavit, globavit.*

כור caur *vigiliarum recognitio.*

כיור, Rabb. כורת, *alveare*, & *ſordities alvearis*: in Avicen.

אבו כואר abucavar *ſcarabæus pilularius.*

כיאר *melones:* à rotunditate.

כוש duo ſignificata habet. I. כוש *Chus* nomen proprium primogeniti Cham. Geneſ. 10. *& filij Cham* כוש *Chus & Mizraim.* Ab hoc dicta fuit כוש *Chus*, Æthiopia, regio Africæ: cujus partem, quæ ſupra Ægyptum eſt, juxta ſinum Arabicum, occupavit. Joſeph. lib. 1. Antiq. Jud. *Chuſo quidem nihil nocuit tempus; nam Aethiopes, quorum princeps fuit, hactenus & à ſemetipſis, & ab omnibus Aſiaticis, Chuſæi vocitantur.* Vocantur & *Chuzitæ*, & fluvius *Chuzaris.* Gen. 2. v. 13. *Et nomen fluvij ſecundi Gihon, ipſe circuit totam terram Chus.* Pſalm. 7. verſ. 1. *Propter verba* כוש *Chuſ filij Jemini.* ubi ſectè notat Saulem, filium קיש ex tribu Benjamin; literis כ ק ob ſimilem ſonum permutatis. Aut quod Saul non mutet animum inimicum erga Davidem: ſicut Æthiops &c. Porrò Chus quinque habuit filios: סבא *Saba*, חוילה *Havila*, סבתה *Sabta*, רעמה *Rhama*, & סבתכא *Sabtecha*: qui Æthiopiæ regionibus nomina dederunt: Gen. 10. Vide ſuis locis.

Inde gentile כושי *Chuſæus, æthiops, niger*: Plur. כושיים *Aethiopes.* Foem. כושית *Aethiopiſſa.* Jer. 13. v. 23. *an mutabit* כושי *Aethiops cutem*

tem ſuam? Targ. הִינְדוּאָה *Indus.* ſicut Αἰθίωψ δὲ λεύκαίνεται *Aethiops non albeſcit.* Et, Αἰθίοπα σμήχειν *Aethiopem abſtergere*: de fruſtra laborantibus. Jer. 38. עֶבֶד מֶלֶךְ הַכּוּשִׁי. Amos 9. *nonne ſicut filij* כֻּשִׁיִּים *Aethiopum, eſtis mihi, filij Iſrael? dicit Dominus.* dignum eſt, ut ſitis mihi ſervi. Æthiopes enim omnium nationum ſunt ſervi, finitimorumq; præda & mancipia. Aut: non mutantes mores, ſicut Æthiops non mutat pellem. Targ. רַחִימִין *dilecti.* Sicut Æthiopes in delicijs habentur ab alijs. Num. 12. *quia uxorem* כּוּשִׁית *Aethiopiſſam duxerat.* Zippora, uxor Moſis, nigra erat Æthiopiſſæ ſimilis: eratq; Midianitis. Et Midianitarum, Iſraelitarum in tentorijs habitantium, terra vicina erat Æthiopiæ orientali. propter vicinitatem igitur, & formæ ſimilitudinem, Midianitæ, Indi, Æthiopes, Iſmaelitæ & Arabes, pro eiſdem accipiuntur. Moſen verò, devictis Æthiopibus, Æthiopiſſam duxiſſe fabulantur Joſephus & Philo, cum Hebræis. Ex præſenti autem loco colligitur Mirjam Moſi oblocutam eſſe, quòd deformem duxiſſet. Targ. שַׁפִּירְתָּא *pulcram:* formoſiſſimam corpore & moribus: per contrarium.

כּוּשָׁן *Aethiopia.* Habac. 3. v. 7. *vidi tabernacula* כּוּשָׁן *Aethiopiæ: movebuntur pelles terræ* מִדְיָן *Midian.*

II. Rabbin. כּוּשׁ & כָּשׁ: Hiphil הִכִּישׁ *percuſſit, ſauciavit, eradicavit, fodit.*

מַכִּישׁ *fovea.* מַכּוּשׁ *malleus campanæ.*

כּוּשׁ *fuſus.* כִּישׁ *faſciculus.*

כִּשְׁכֵּשׁ *geſtijt, lætatus eſt.*

כּוּת duo ſignificata habet. I. כּוּת *Cuth,* & כּוּתָה *Cutah,* regio Perſidis à fluvio כּוּתָה, cui adjacet, ſic nominata. Inde כּוּתִי *Cuthæus:* Pl. כּוּתִיִּים & כּוּתִים *Cuthæi,* qui ex Cutah, & alijs Perſidis urbibus in Terram ſanctam introducti atq; translati fuerunt à Salmanaſar, poſt diſſipationem decem tribuum: & gallum ſylveſtrem, lucis nuncium, coluerunt, & in cœlum poſuerunt. à majori autem parte omnes iſti ita appellati, quòd maxima pars ex Cutah eſſet. 2. Reg. 17. v. 24. *& introduxit rex Aſſyriæ ex Babel* וּמִכּוּתָה, Targ. וּמִכּוּת *& ex Cutah, & ex Auva, & ex Hamath, & ex Sepharvaim, & collocavit in urbibus* שֹׁמְרוֹן *Samariæ, pro filijs Iſrael, & poſſiderunt Samariam, & habitarunt in urbibus ejus.* v. 30. *& viri Cuth fecerunt* נֵרְגַּל *gallum:* galli imaginem: gallũ ſylveſtrem. Deinde, quòd urbem in tribu Ephraim, nomine שֹׁמְרוֹן *Samariam* incolerent, vocati ſunt שֹׁמְרוֹנִים *Samaritani.* Hi Deum timuerunt, ſed deos ſuos coluerunt. hoc eſt, Legem Dei quidem ſuſceperunt: ſed ſimul cum vero Deo, patrios etiam deos, & horum ſimulacra coluerunt. Et templum pòſt habuerunt proprium in monte Garizim, in quo ipſi adorabant: extructum à Sanabalath præfecto Darij, in gratiam Manaſſe generi ſui, ſacerdotio Hieroſolymis pulſi. Et quamvis omnem tunc idololatriam depoſuiſſe viderentur; deprehenſum tamen fuit, ipſos in monte illo coluiſſe imaginem columbæ. Inde pro idololatris fuerunt habiti, & gẽtibus annumerati. Majoris fiunt, quàm idololatræ, minoris verò, quàm Iſraclitæ. Præter quinq; libros Moſis, nihil de Scriptura recipiebant, & oſtiatim mendicabant, ſicut nunc, qui Italicè *Zingne,* Germanicè Zigeuner appellantur, & ab illis orti putantur, juxta Eliam Levitam. In Talmud conjunguntur, הַנָּכְרִי וְהַכּוּתִי *alienigena & Cuthæus.* Et Matth. 10. *vias gentium, & urbem Samaritanorum ne ingrediamini, ſed ite ad oves perditas de domo Iſrael.*

II. Chald. כְּוָתִי, Syr. אַכְוָת *ſicut.* כְּוָתִי *ſicut ego.* Syr. הָכְוָת *ſimiliter.* Exod. 10. *non eſt* כְּמוֹנִי, Targ. כְּוָתִי *ſicut ego:* mei ſimilis.

כּוּז. Rabb. כָּוַז & כָּזָה *erubuit, confuſus fuit.* כּוּז *urceus, hydria.*

Arab. كَوَزَ cuzez *tenſio, rigor, tremor, ſpaſmus.*

مَكْوُوز *patiens rigorem.*

אלריח כוזת אלגלד *ventus qui contraxit cutem:* in Avic.

כּוֹב. כָּזַב, Chald. כְּדַב, Arab. كَذَبَ cadab, cum ذ punctato, *mentitus eſt* reipſa vel verbis, *negavit.* Pſalm. 116. v. 10. *omnis homo* כּוֹזֵב *mentiens:* omnes homines. Targ. מְכַדְּבִין *mentiuntur.* Chald. Gen. 18. וְתִכְחַשׁ, Targ. וְכִדְבַת *& negabat Sara.* Arab. Pſal. 78. وَكَذَبُوهُ *& mentiti ſunt ei.* Pſalm. 15. *jurabit proximo ſuo, nec* יְכַזֵּבֶנּוּ *mentietur.* Niphal נִכְזַב, Chald. אִתְכְּדַב *mendax inventus eſt, mentitus fuit, fefellit.* Job. 41. v. 6. *ecce ſpes mea* נִכְזְבָה *mentita eſt:* fefellit me. Prov. 30. v. 6. *ne arguat in te* וְנִכְזַבְתָּ, Targ. וְתִתְכְּדַב *& mendax inveniaris.* Piel כִּזֵּב, Chald. כְּדַב *mentitus fuit.* Arab. كَذَّبَ *mendacij arguit, contradixit.* Num. 23. v. 18. *non homo eſt Deus* וִיכַזֵּב *& mentietur.* 2. Reg. 4. *ne* תְּכַזֵּב *mentiaris in ancilla tua.* Targ. יְתַכְּדַב *mentiatur verbum tuum.* Eſa. 58. v. 11. *& ſicut ſcaturigo aquarum, cujus aquæ non* יְכַזְּבוּ *mentientur.* Targ. פָּסְקִין *ceſſant:* deficiunt: metaphora. Lxx. *quam non deſeruit aqua ipſius.* Ejus contrarium eſt נֶאֱמָן, quod in אמן vide. Habac. 2. *Et loquetur ad finem, nec* יְכַזֵּב *mentietur.* Targum יְבַטֵּל *irritum faciet.*

ciet. Arab. Cap. Jonas: וַכַּדְּבוּהֻמָא *& contradixerunt illis duobus.* Hiphil הִכְזִיב, Chald. אַכְדֵּב *mendacij arguit*, aut *convicit, contradixit.* Job. 24. verſ. 25. *quis* יַכְזִיבֵנִי *mendacij arguet me?* Hithpael Chal. אִתְכַּדֵּב *mentitus fuit.*

Nom. Adiect. כּוֹזֵב, Chald. כַּדָּב, Arab. כאדִּב cadib *mendax, falſus:* Plural. כּוֹזְבִים Chald. כַּדָּבִין, & כַּדְּבִין, Arab. כַּאדִּבִין cadibin, & כַּדַּאבִין caddabin *mendaces.* נָבִיא כַּדָּאב nabi caddab *pſeudopropheta.*

Subſtant. כָּזָב & אַכְזָב, Chald. כַּדָּב & ב in אמ geminato, כַּדְּבוּב: Foem. כִּדְבָא & כַּדְּבוּת, Arab. כַּדָּב cadâb; Foem. כַּדְּבָה cadba, & תַּכְדִּיב tacdib *mendacium:* Plu. כְּזָבִים, Chald. כַּדְּבִין & כַּדְּבוּבִין, Arab. כַּדַּבָאת cadbit *mendacia, nugæ.* Pſalm. 62. כָּזָב *mendacium ſunt filij viri:* ceſſatio, res inconſtans, ſicut halitus. Pſalm. 5. *perdes loquentes* כָּזָב, Targ. כַּדְּבוּתָא *mendacium.* Amos 2. v. 3. *ſeduxerunt eos* כִּזְבֵיהֶם *mendacia ipſorum.* Hieron. *idola ipſorum:* mentiti numina divi.

אַכְזָב *fons mendacij.* Jerem. 15. v. 18. *erit mihi ſicut* אַכְזָב *mendacium, aquæ non fuerunt fideles:* perpetuæ. Targ. כְּמַבּוּעַ יַמִּין דְּפַסְקִין *ſicut fons aquarum, cujus aquæ ceſſant:* non ſunt perpetuæ. Sicut fons mendacij, & ſicut aquæ non fideles: non perpetuæ, quæ fallunt ubi quis eas quæſiverit.

Arab. כַּדְּיבָה cudeiba *mendaciolum.*

Propr. כְּזִיב *Ceſib*, & אַכְזִיב *Acſib*, nomen urbis in tribu Juda. Gen. 38. v. 5. *& erat (Judas)* בִּכְזִיב, Targ. בִּכְזִיב *in Ceſib, cùm pareret ipſa illum.* Ideo mater nomen Selah, cùm primogenito Er, pater impoſuiſſet. Lxx. αὐτὴ δὲ ἦν ἐν χασβὶ *ipſa autem erat in Chaſbi.* cum in Hebr. ſit, וְהִיא, maſcul. ſicut & וּשְׁמוֹ, reddiderunt, ἡ ὄνομα, pro ὥ. v. 12. & *mortua eſt filia ſua uxor Judæ.* Hieronym. *quo nato, parere ultrà ceſſavit.* Accepit כְּזִיב proprium, pro appellativo כָּזָב *mendacio*, ut in præcedentibus uſurpatur: hoc ſenſu: & erat ipſa (filia ſua) in mĕdacio, cùm pareret illum: deinde mendacium accepit, pro ceſſatione: quod ipſa, cùm peperiſſet Sela, parere ceſſaverit: non amplius pepererit. ſicut ſuprà, Eſa. 58. de aquis, יְכַזְּבוּ *mentientur.* h. e. ceſſabunt. ſed verbum הָיָה *fuit* maſculinum, ad fœminam referri nequit. Nec exponi poſſunt: וְהָיָה כְּכָזִיב *& factum in mentiendo:* cùm mentiretur. Nam כְּזִיב infinitivi formã non habet.

1. Chron. 4. verſ. 22. וְאַנְשֵׁי כֹזְבָא *& viri Chozeba.*

Fit & urbis *Ceſib* mentio in Talmud: במסכת עירובין בפרק ששי: מעשה בר"ג שהיה רוכב על החמור והיה מהלך מעפו לכזיב וגו' כיון שהגיע לכזיב: Item אמר רבי יוסי פעם חייתי מהלך בדרך מכזיב לצור:

Joſ. 15. v. 44. *& Keila* וְאַכְזִיב *& Achſib.* Joſ. 19. v. 29. *ab Chebel* אַכְזִיבָה *in Achzib.* Et Jud. 1. *&* אכויב. Mich. 1. v. 14. בָּתֵּי אַכְזִיב לְאַכְזָב *domos Achſib in mendacium regibus Iſrael:* paranomaſia. *Ecdippa aberat à Ptolemaide verſus Tyrum poſita, circiter 9000. paſſus:* Plinius.

Rabb. בֶּן כּוֹזְבָא *Ben Cozba*, Chal. בַּר כּוֹזְבָא *Bar Cozba* filius Cozbæ, dictus fuit ſeditioſus ille, qui tempore Hadriani imperatoris collecto exercitu, infeliciter reſtituere politiam Moſaicam conabatur: & ſe בֶּן כּוֹכְבָא *filium ſtellæ* appellabat: de quo vide. כּוֹכָב Et מְעוֹת כּוֹזְבִיוֹת *oboli à Bencozba cuſi*, in rebellionis indicium.

כזר Inde אַכְזָר & אַכְזָרִי, Chald. אַכְזָרִי *crudelis, ſævus, ferox, immiſericors:* Plural. Chald. אַכְזָרִין *crudeles.* Job. 41. v. 1. *non* אַכְזָר *crudelis, qui excitabit eum.* Jer. 30. v. 14. *diſciplina* אַכְזָרִי *crudelis.* Jer. 50. v. 42. אַכְזָרִי *crudeles ipſi, & non miſerebuntur.*

Subſtant. אַכְזָרִיוּת *crudelitas.* Prov. 27. v. 4. אַכְזָרִיוּת *crudelitas eſt furor.*

Rabb. אִתְאַכְזַר *crudelis fuit, ſævijt.*

Arab. יַם כוזַר *mare Cozar.*

כחב Arab. כהב cahab *meretricat°, ſcortatus fuit.* כחבה cahba *meretrix, ſcortum:* Plural. כהאב cihab *ſcorta.* כחביה cohbia *lupanar.*

כחד tria ſignificata habet. I. כָּחַד, Chald. כְּחַד *abſcondit* ne audiatur aut videatur, ne amplius appareat, *occultavit, celavit.* Niphal נִכְחַד *abſconditus, occultatus, celatus fuit.* 2. Reg. 18. *omne verbum non* יִכָּחֵד, Targ. יִתְכַּסֵּא *abſcondetur à rege:* celabitur, occultabitur. Pſalm. 69. v. 6. *& delicta mea abs te non* נִכְחָדוּ, Targ. אִתְכַּסְיוּ *abſcondita ſunt.* Piel כִּחֵד *abſcondit.* Pſalm. 40. *non* כִּחַדְתִּי *abſcondi bonitatem tuam.* Jer. 38. v. 14. *ne* תְּכַחֵד, Targ. תְּכַסֵּי *abſcondas à me aliquid.* Jer. 50. v. 2. *prædicate, ne* תְּכַחֵדוּ *abſcondatis:* celetis. Targ. תְּמַנְעוּן *prohibeatis.* Hiphil הִכְחִיד *abſcondit.* Job. 20. v. 12. יְכַחִידֶנָּה *abſcondet illam ſub lingua ſua.*

II. Per metonymiam, Niphal נִכְחַד, Chald. אִתְכַּחַד *ſublatus, remotus, deletus, ſucciſus, exciſus, extirpatus, domitus, perditus fuit:* ſublata n. è medio non apparent amplius, ſed abſconduntur. Exod. 9. v. 15. וַתִּכָּחֵד, Targ. וְאִשְׁתֵּיצֵיתָא *& perdit° es ex terra:* exciſus. Lxx. ἐξολοθρευθήσῃ *deleberis.* Zachar. 11. v. 9. וְהַנִּכְחֶדֶת וְתִכָּחֵד *& perditum perdetur.* Targ. יִשְׁתֵּיצוּן *conſumentur.* Job. 4. v. 7. *& ubi recti* נִכְחָדוּ, Targ. אִתְכַּחַדוּ *ſublati ſunt.* Lxx. ὀλόριζοι ἀπώλοντο *totis radicibus perierunt.* Hiphil הִכְחִיד *removit, ſuſtulit, delevit, extĭdit, perdidit.* Exod. 23. v. 23. וְהִכְחַדְתִּיו *& excindam eum.* Targ. וַאֲשֵׁיצִנוּן *& perdam eos.* Zach. 11. v. 8. וָאַבְחֵד, Targ. ושיציתי

& perdidi tres paſtores menſe uno. Pſal. 83. v. 5. וְנַכְחִידֵם *& excindemus eos de gente.* Targ. וְנִבְסְנוּן *& occidemus eos.* LXX. ἐξολοθρεύσωμεν *perdemus.* A

III. Per metaphoram, Syr. אִתְכַּחַר *abſconditus fuit præ pudore, reveritus fuit, pudore affectus fuit, puduit, formidavit.* Luc. 18. v. 13. וְנִתְכַּחֲרוּן *& reverebuntur.*

NOM. כּוֹחֲרָא *reverentia.*

כחל. כָּחַל, Chald. כְּחַל: PIel Chald. כַּחֵל *coloravit, decoloravit, tinxit, pinxit.* Ezech. 23. v. 40. *cui lavaſti,* כָּחַלְתְּ *coloraſti oculos tuos?* LXX. ἐστιβίζῃ *diſpoſuiſti ſtibio:* fucaſti. Chald. 2. Reg. 9. וַתָּשֶׂם *& diſpoſuit ſtibio oculos tuos.* Targ. וְכַחֲלַת *& coloravit:* pinxit. Jerem. 4. *ſi* תִּקְרְעִי *diduces ſtibio oculos tuos.* Targ. תְּכַחֲלִין *colorabis:* tinges. B

NOM. חַכְלִילִי *coloratus:* literis כּ transpoſitis, & ל geminato. Gen. 49. verſ. 12. חַכְלִילִי עֵינַיִם *coloratus oculos præ vino.* hoc eſt. מַכְחִל עֵינַיִם *fucatus oculos,* ob copiam vini, quod bibit. ſicut alij oculos colorant fuco, ita tu vino. Rubedo oculorum apparet in vini potatoribus: & *facies rubida, plærung, ex vinolentia:* Suetonius in Vitellio. C

חַכְלִילוּת *coloratio.* Prov. 23. v. 29. *cui eſt* חַכְלִילוּת *coloratio oculorum?* Targ. דְּסַמְקָן *rubentes oculi.* Al. וְלִמַן יוֹרֵם קַנְצַן עֵינוֹהִי *& cui extrema oculorum prominent?* Lat. *ſuffoſſio:* lege, ſuffuſio.

Rabb. כַּחַל & כַּחֲלָה, Arab. כחול cohol *color, fucus, ſtibium: antimonium,* quod oculos dilatat, eorumque fluitiones prohibet. Deinde, *omnis medicina oculorum.* D

Arab. אכחל achal *fuſcus, niger.*

כְּחוֹל cohol; FOEMIN. כְּחוֹלָה cohola *nigredo.*

VERB. כַּחַל cahal *niger fuit.* PASſ. אַתְכַּחַל atcahal *niger factus eſt.* HIPhil אַכְחַל *nigravit.* יַכְחַל בָּה *fit ex eo ſtibium:* in Avic.

Talm. כַּחְלִי *ſmaragdus.* כּוֹחְלִי *fucatus.* כַּחְלִית *fucata.* כַּחְלָא *mamilla jumenti.*

מַכְחָל *ex una parte dentiſcalpium, ex altera auriſcalpium.*

מַכְחוֹל *lignum perforatum,* quo aliquid emitur. E

כחש quatuor ſignificata habet. I. PIel. כִּחֵשׁ *mentitus fuit, negavit, denegavit, abnegavit, pernegavit.* Gen. 18. וַתְּכַחֵשׁ, Targ. וְכַדְּבַת *& mentita fuit Sara.* Prov. 10. וְכִחַשְׁתִּי, Targum וְאֶכְפַּר *& abnegem Deum meum.*

II. Per metaphoram, de inanimatis, *ſpem fefellit, fruſtratus eſt, votis non reſpondit.* Hoſ. 9. v. 2. *&* מוֹסְתִּ יְכַחֵשׁ *mentietur in ea.* muſtum, quod ſperaverunt, non invenient, ob Domini maledictionem. Targum לָא יְסוּפֵק לְהוֹן *non ſufficiet eis.* Habac. 3. *non eſt germen in vitibus,* כָּחַשׁ *mentitum eſt opus oleæ:* fefellit agricolam, fructum nullum faciens. Horat. *ſpem mentita ſeges.* Virg. *& victum ſeges ægra negabat.* Horat. *fundus, g, mendax:* qui non reſpondet votis aut expectationi agricolæ. NIphal נִכְחַשׁ: HITHpael הִתְכַּחֵשׁ *mentitus fuit,* ſimulata oratione aut actione *fefellit,* cultum fictum exhibuit. Deut. 33. v. 29. וַיְכַחֲשׁוּ *& mentientur hoſtes tui tibi.* 2. Sam. 22. *filij alieni* יִתְכַּחֲשׁוּ לִי *mentientur mihi.* pro quo habetur, Pſalm. 18. וַיְכַחֲשׁוּ, Targ. יְכַדְּבוּן *mentientur.* ſe mihi ſubjectos ſimulabunt: aut, præ nimio timore ſe mihi malefeciſſe negabunt.

NOM. ADIect. כָּחַשׁ *mendax:* PLural. כְּחָשִׁים *mendaces.*

SUBſtant. כַּחַשׁ *mendacium, negatio, abnegatio:* PLur. כְּחָשִׁים *mendacia.*

Rabb. מַכְחִישִׁים *abnegatores fidei, apoſtatæ, hæretici.*

III. Per metaphoram, כָּחַשׁ, Chald. כְּחַשׁ *deſtitutus, attenuatus, macer, macilentus fuit, marcuit, emarcuit, extabuit.* Pſ. 109. v. 24. *caro mea* כָּחַשׁ *emarcuit à pinguedine.* Targ. פְּתַרְן *macilenta eſt.*

NOM. כַּחַשׁ, Chald. כְּחִישׁוּת *macies.* Job. 16. v. 8. *&* כַּחְשִׁי *ſurrexit pro me* כַּחַשׁ *macies mea:* rugæ, & ex qua hæ oriuntur, macies mea, teſtantur contra me.

Rabb. כָּחוּשׁ *macilentus.*

IV. HIphil הִכְחִישׁ *attenuavit, corrupit, labefactavit, perdidit, tabefecit.*

הַכְחָשָׁה *corruptio.*

כטם. Arab. כַּטִּים *miſer.*

כי. כִּי, Syr. כַּי, Arab. כי quatuor ſignificata habet. 1. eſt particula cauſalis, ſeu rationalis, *quia, quoniam, quòd, eò quòd, propterea quòd.* 1. Paral. 13. *& doluit David,* כִּי *quòd rupiſſet Dominus rupturam in* Uſia. pro quo habetur, 1. Sam. 16. עַל אֲשֶׁר *propterea quòd.* 2. Paral. 6. כִּי *quia peccârunt contra te.* pro quo habetur, 1. Reg. 6. אֲשֶׁר *quòd.* ¶ 2. particula condicionalis, & temporis, *ſi, quando, cùm, poſtquam, ubi.* Gen. 4. כִּי, Targ. אֲרֵי *ſi coles terram, non addet dare vim ſuam.* 2. Sam. 7. *factum eſt autem* כִּי *cùm habitaret rex in domo ſua.* pro quo habetur, 1. Paral. 17. כַּאֲשֶׁר *poſtquam.* & ſicut אִם *ſi,* importat negationem. Eſa. 30. כִּי *ſi dextrabitis,* וְכִי *& ſi ſiniſtrabitis.* Targum לָא *non declinabitis ab ea ad dextram,* וְלָא *neq, ad ſiniſtram.* ¶ 3. *etſi, etiamſi.* Gen. 48. כִּי *etiamſi Manaſſes eſſet primogenitus.* Pſalm. 41. *ſana animam meam,* כִּי *etiamſi peccaverim tibi.* ¶ 4. *ſed.* 2. Sam. 16. כִּי *ſed quem elegerit Dominus.* Gen. 45. *non vos miſiſtis me huc,*

huc, כִּי, Targ. אֱלָהִין *ſed Deus.* ¶ הֲכִי *an quia,* A *num, certè, profectò, rectè, bene.* Gen. 27. v. 36. הֲכִי *an quia illi inditum eſt nomen ejus* Jacob. Targ. יָאוּת *pulcrè:* rectè. Gen. 29. v. 15. הֲכִי, Targ. הַמִּדְּאָחִי *an quia frater meus es?* ¶ עַד כִּי־יָבֹא, עַד כִּי *quoad, donec.* Gen. 49. v. 10. Targ. עַד דְּייֵתֵי *donec veniat Silo.* Geneſ. 26. עַד כִּי, Targ. עַד דִּי *quoad magnus factus eſt valde.* ¶ כִּי אִם *quia ſi, ſed ſi, niſi, ſed.* Gen. 32. *non dimittam te* כִּי אִם, Targ. אֱלָהִין *niſi benedixeris mihi.* Pſalm. 1. כִּי אִם, Targ. אֱלָהִין *ſed in Lege Domini voluntas ejus.* 2. Reg. 22. כִּי אִם *ſed* B *cum rege Iſraele ſolo.* ¶ אַף כִּי *quanto magis,* in אַף: alia autem in כָּוָה vide.

כיב quære in כָּאַב. כִּיד in כוד. כִּיל in כול. כִּים in כום. כִּיס in כוס. כִּיף in כוף. כִּיר in כור.

כלל quatuor ſignificata habet. I. כָּלַל *conſummavit, totum abſolvit, perfecit.* Ezechiel. 27. *ipſi* כָּלְלוּ *conſummaverunt pulcritudinem tuam.*

NOMEN כָּלִיל *conſummatus, abſolutus, univerſus, totus.* abſolutè, *in univerſum, omnino,* C *penitus, totaliter.* FOEM. כְּלִילָה *conſummata, perfecta, tota.* Eſa. 2. verſ. 17. *& idola* כָּלִיל (hoc eſt, כְּלָם) *univerſum commutabitur.* Targ. גְּמִירָא יִסּוֹפִין *omnino ceſſabunt.* Ezech. 28. v. 12. וְכָלִיל יֹפִי *& perfectus pulcritudine.* Deut. 13. *& combures urbem, & omnem prædam ejus* כָּלִיל, Targ. גְּמִיר *in univerſum.* LXX. πανδημεὶ *funditus.* Thren. 2. verſ. 15. כְּלִילַת יֹפִי *perfecta pulcritudine.* ¶ Deinde, כָּלִיל *holocauſtum,* quod totum comburebatur, & in fumum abibat, totum Dei erat, nec inde D quicquam percipiebant homines. Deut. 33. *ponent ſuffitum in naſo tuo,* וְכָלִיל, Targ. וּגְמִיר *& holocauſtum ſuper altari tuo.* differt autem ab עוֹלָה *holocauſto:* quod tantum fiebat de animalibus, nec totum cremabatur, ſed pars tantum, reliquum verò partim ſacerdoti, partim offerenti cedebat: ſed כָּלִיל fiebat non tantum de animalibus, ſed etiam de farina, pane, oleo, ſale, & totum cremabatur. ¶ Per metonymiam, holocauſti aut alterius incendij *fumus.* Jud. 20. verſ. 4. *& ecce aſcendebat* כְּלִיל הָעִיר, Targ. חֲנָנָא *fumus urbis in cœlum.* E

כל, cum maccaph כָּל־, Syr. ܟܠ, Arab. كل *univerſus, totus, omnis.* abſolutè, *omne.* utriuſque generis & numeri; de quantitate continua & diſcreta. Exod. 13. *ſanctifica mihi* כָּל־בְּכוֹר *omne primogenitum.* Ibidem. *& fecerunt* כָּל־בְּנֵי *omnes filij Iſrael.* Exod. 12. כָּל־בֵּן *omnis filius alienus non comedet in eo.* Ibidem. כָּל־עֲדַת *totus cœtus Iſrael facient hoc.* Pſal. 1. verſ. 3. וְכֹל *& omne, quod faciet, proſperabitur.* Eccl. 12. *quia hoc eſt* כָּל־הָאָדָם *omne hominis:* finis hominis. Hoſ. 14. verſ. 2. כָּל *omnem remittes iniquitatem.* LXX. οὐ μὴ *ne.* acceperunt pro כַּל *non:* ob literarum כ כ ſimilitudinem. ¶ Interdum per ſyncedochen uſurpatur pro *generibus ſingulorum,* ſeu *omni genere,* & non pro ſingulis generum, ac maximam partem, ſeu ex omnibus aliquot, multos ſeu aliquos denotat. ut ſic univerſale pro particulari ponatur; omnes pro multis. Gen. 2. verſ. 16. מִכֹּל *ex omni arbore horti edendo edetis:* ex omnis generis arbore. Gen. 24. וְכָל־טוּב *& omne bonum Domini ejus in manu ejus:* multa bona. Gen. 41. וְכָל *& omnis terra venerunt in Aegyptum:* multi. Eſa. 60. כָּל *omnes oves Cedar congregabuntur ad te:* multæ. Jud. 16. v. 17. *erog* כְּכָל־הָאָדָם *ſicut omnis homo.* Targ. כְּחַד מִן בְּנֵי אֱנָשָׁא *ſicut unus ex filijs hominum.* præcedit, v. 7, & 11. כְּאַחַד הָאָדָם *ſicut unus homo:* aliquis hominum. Jerem. 13. *non proderat* לַכֹּל *ad omne.* Targ. לְכָל מִדַּעַם *ad omne aliquid:* ad rem aliquam: ad quicquam. Levit. 3. כָּל־חֵלֶב *omnem adipem,* וְכָל־דָּם *& omnem ſanguinem non comedetis:* aliquam adipem, aliquem ſanguinem. Ezechiel. 15. verſ. 3. *ut ſuſpendant ſuper eo* כָּל־כְּלִי *aliquod vas:* hîc eſt quod שׁוּם. ¶ Cum particulis אֵין *non,* לֹא *non,* בִּלְתִּי *non, niſi,* notat *aliquid, ullum, quicquam.* ¶ Deinde, *locus* vel *tempus* ſubintelligitur. Gen. 41. verſ. 56. *aperuitq. Joſeph* כָּל אֲשֶׁר בָּהֶם *omnia in quibus erat.* Targum כָּל אוֹצָרַיָּא דִּי בְהוֹן עִבּוּרָא *omnia horrea in quibus erat frumentum.* Gen. 30. verſ. 39. *& factum eſt* בְּכָל־יַחַם *in omni incaleſcere oves.* Targum בְּכָל עִדָּן דְּמִתְיַחֲמָן *omni tempore, quo incaleſcebant oves.* Deut. 4. בְּכָל־קָרְאֵנוּ אֵלָיו *in omni clamare nos ad eum.* Targum בְּכָל עִדָּן דְּאַנַחְנָא מְצַלִּין קֳדָמוֹהִי *omni tempore, quo nos oramus coram eo.* ¶ Et recipit affixa; כֻּלָּנוּ *omnes nos,* כֻּלָּם *omnes illi,* כֻּלּוֹ *totus ille,* &c.

Arab. אלכל אעטם מן נואה *totum majus parte ſua:* in Euclide.

מִכְלוֹל & מִכְלָל *conſummatio, perfectio, univerſitas:* PLUR. מִכְלוֹלִים & מִכְלָלִים *univerſitates.* Pſal. 50. *ex Zion* מִכְלַל יֹפִי *perfectione pulcritudinis.* Ezech. 23. *induti* מִכְלוֹל *univerſitate:* omnis generis veſtibus pulcris. Ezech. 27. *negociatores tui* בְּמִכְלֻלִים *in univerſitatibus:* in omni mercium genere. ornamenta ad formã coronæ intelliguntur. In margine notatur, בְּמִכְלוֹלִים legendũ eſſe.

כַּלָּה, Chald. & Syr. כַּלָּא *ſponſa,* quæ deſponſationis & nuptiarũ tempore omnibus ornamentis ſuis induta; omnem ſuũ habẽs ornatũ, perfectè & tota pulcra eſt. Eſa. 62. *& gaudium* חָתָן *ſponſi ſuper* כַּלָּה *ſponſa.* Jer. 2. *an obliviſcetur* בְּתוּלָה *virgo ornatus ſui,*

כַּלָּה *sponsa monilium suorum?* ¶ Deinde, post septem dierũ nuptias ita vocatur à sponsi parentibus, socero & socru; quod apud nos est nurus. Genes. 38. *& dicebat Juda ad Thamar* כַּלָּתוֹ, Targ. כַּלָּתָהּ *nurum suam.* sic Græcis νύμφη *sponsa & nurus.* A

כְּלוּלוֹת *desponsationes.* Jer. 2. v. 2. *amorem* כְּלוּלוֹתַיִךְ *desponsationum tuarum, ambulante te post me in deserto:* quando mihi primùm deponsata fuisti. In die datæ Legis, similis fuit populus Israel sponsæ, & Deus sponso. ✠ Rabb. כַּלָּה *thalamus.*

II. Rabbin. כֹּל & כָּל, idem quod כּוֹל, *omnia comprehendit, continuit.* ✠ נִכְלָל *comprehensum, contentum.* B

כְּלָל *universale, universaliter: regula communis, canon generalis.* כְּלָלִים *regulæ.* בִּכְלָל, & עַל הַכְּלָל *universaliter.* דֶּרֶךְ כְּלָל, & לְשׁוֹן כְּלָל *collectivè, universaliter.* ¶ כְּלָל *complexum.*

כּוֹלֵל & כְּלָלִי *comprehensivus, collectivus, universalis.* Foem. כּוֹלֶלֶת *idem.*

כְּלָלוּת *universalitas.* ✠ שֵׁם כּוֹלֵל *nomen collectivum.*

כָּלָל *prædicatum*, quod est vocabulum commune. ✠ לֹא כַלָּל *non quicquam, non aliquid.* כְּלָל וְלָא *omninò non.* C

וכו' & וכולי valet Chald. וְכֻלָּהּ *& totum illud, & cætera:* cùm sententia aliqua non Biblica, sed Rabbinica, non integrè citatur.

מִכְלוֹל *Michlol*, opus, seu liber R. David Kimhi, in quo studuit לְכַלֵּל *comprehendere* omnia ad cognitionem Sanctæ linguæ necessaria: ac in duas partes, Grammaticam & Lexicon, distinxit. D

כָּל שֶׁכֵּן, & כָּל־כַּךְ כּוֹלֵי הַאי *tantùm, tantoperè. quantò magis* aut *minus.* מִכָּל מָקוֹם *nihilominus.*

Chald. כָּל קָבֵל *propterea.*

Syr. בְּכָל *in omnibus:* omnibus modis. ✠ כּוֹלָנָאִית *prorsus.* ¶ כָּל אֶחָד *unusquisq.*

Arab. אלכל *totum.* מן כלל *omninò.* ✠ כְּלִיָּה *totalitas.* לאלכל lialcull *totaliter, generaliter.* ✠ כְּלִי *universalis, communis.* כל וַאֲחַד *quilibet.*

III. Chald. & Syr. כְּלִיל, Arab. כְּלִיל celil, & אֲכְלִיל aclil *corona*, perfectam habens & figuram & pulchritudinem: Plur. Chald. כְּלִילִין *coronæ.* Cant. 3. בַּעֲטָרָה, Targ. בְּכְלִילָא *in corona, qua coronavit eum mater ipsius.* Syr. Phil. 4. v. 1. *gaudium meum* וְכְלִילִי *corona mea:* decus meum. Arab. אַכְלִיל אַלְמֶלֶךְ aclil almelic, Matth. alclilelmelih *corona regis:* melilotus. vaginæ seminum ejus ad semicirculum formatæ, coronam referunt. אַלְכְלִיל גֶּבֶל alkelil gebel, Matth. elkialgebel *corona montis:* libanotis coronaria, rosmarinus. אַכְלִיל אַלְרַנְד aclil alrand *corona laurea.* אַכְלִיל אַלְגְנוּבִי aclil algenubi *corona australis* in cœlo. E

אֲכַלִּיל uceilel *corolla.*

Verb. Chald. & Syr. כְּלַל, Arab. כַּלַּל callal *coronavit.* Pass. Syr. אֶתְכְּלַל *coronatus fuit.* Chald. Psalm. 21. תְּשַׁטְּרִנֵּהּ, Targum תְּכַלְּלִנֵּהּ *coronabis eum.* Syr. 2. Timoth. 2. *non* מְתְכַּלַּל *coronatur.* Arab. Psalm. 5. כַּלַּלְתַּנَا *coronasti nos beneplacito.*

IV. Chald. שַׁכְלֵל *fundavit.* Pass. אִשְׁתַּכְלַל *fundatus fuit.* Ezræ 4. *muros ejus* שַׁכְלֵלוּ *fundârunt.* Ibidem. *& muri ejus* יִשְׁתַּכְלְלוּן *fundabuntur.* 1. Reg. 5. לְיַסֵּד, Targ. לְשַׁכְלָלָא *ad fundandum domum.* ¶ Item *perfecit.* Gen. 2. וַיְכֻלּוּ, Targ. וְאִשְׁתַּכְלוּ *& perfecti sunt cœli.*

Nom. שַׁכְלוּלִין *fundamenta.*

כלא כְּלָא, Chal. כְּלָא, Syr. כלי *clausit, concluſit, arcuit, cohercuit, impedivit, cohibuit, inhibuit, prohibuit:* 1. verbis. 2. actu. 3. includendo. Nũ. 11. *Domine mi Moses,* כְּלָאֵם, Targ. אֲסָרְנוּן *prohibe eos.* Psalm. 40. *ecce labia mea non* אֶכְלָא Targ. אֶמְנַע *prohibebo.* Jerem. 32. v. 3. *ubi* כְּלָאוּ Targ. אַסְרֵהּ *concluserat eum.* 1. Sam. 25. v. 33. *quæ* כְּלָאַתְנִי, Targ. מְנָעַתְנִי *prohibuisti me hodie, ne venirem in sanguines:* more quiescentium Lamed He, quo quater reperitur; 1. Sam. 6. v. 11. *& vitulos eorum* כָּלוּ *concluserunt in domo.* Gen. 23. *sepulcrum suum non* יִכְלֶה, Targum יִמְנַע *prohibebit à te.* Chald. Esa. 33. וְעוֹצֵם. Targ. וְכָלֵי *& claudens oculos suos.* Prov. 30. v. 7. *ne* תִּמְנַע, Targ. תִּכְלֵי *prohibeas à me.* Syr. Luc. 18. v. 16. *nec* תְּכָלוּן *prohibeatis eos.* Matth. 5. v. 42. *ne* תֶּכְלֵיוְהִי *deneges ipsi.* Niphal נִכְלָא, Chald. אִתְכְּלִי, Syr. אֶתְכְּלִי *clausus, concluſus, cohibitus, prohibitus fuit.* Exod. 36. וַיִּכָּלֵא *& prohibitus fuit populus, ne afferret.* Targ. וּפְסַק *& cessavit.* Gen. 8. וַיִּכָּלְאוּ, Targ. וְאִתְכְּלִי *& cohibita fuit pluvia.* Num. 16. וַתֵּעָצַר, Targum וְאִתְכְּלִי *& cohibita fuit plaga.* Syr. Hebr. 1. v. 13. וְאִתְכְּלִית *& prohibitus fui hactenus.* ¶ כּוֹלֵא עוֹרֵב *prohibens corvum:* in secundo templo erat imago abigens ex templi tecto corvos, vel alias aves, ne super illud volarent, & aliquid immundi injicerent.

Nom. כְּלוֹא & כֶּלֶא *claustrum, carcer:* Plur. כְּלָאִים *claustra, carceres.* 2. Reg. 25. *mutavit vestes* כִּלְאוֹ, Targum אֲסוּרָה *carceris sui.* 1. Reg. 22. *ponite hunc in domum* הַכֶּלֶא *carceris.* Targ. אֲסִירִין *vinctorum.* ¶ מִכְלָה *caula*, locus, ubi oves concluduntur: Plu. מִכְלָאוֹת *caulæ, ovilia.* Hab. 3. *ascissa est* מִמִּכְלָה *à caula ovis.* Psalm. 78. *& eum* מִמִּכְלְאוֹת צֹאן *de caulis ovium.* Targ. מִן עֶדְרֵי *de gregibus.*

כִּלְאַיִם *mixtum ex diversis speciebus:* duæ animalium species coëuntes: duæ seminum species simul satæ, semen mixtum ex duobus granorum generibus. Item, duæ

duæ arborum ſpecies inſitæ. veſtis mixta ex lana & lino. Levit. 19. כִּלְאַיִם, Targum טְרוּבִין *mixta.*

Syr. כְּלִית & כְּלֵן *prohibitio, obſtaculum.* ܟܘܠܝܬ *collectio.*

כֶּלֶב duo ſignificata habet. I. כֶּלֶב, Chald. & Syr. כְּלָב, Arab. كَلْبٌ kelb *canis:* Plur. כְּלָבִים, Chald. & Syr. כַּלְבִין, Arab. كِلَابٌ kilib *canes.* Prov. 26. כְּכֶלֶב שָׁב עַל קֵאוֹ, Targ. הֵיךְ כַּלְבָּא דְּהָפַךְ עַל תֵּיוּבֵהּ. Arab. 2. Pet. 2. كالكلب الذي عاد الى قيئه *ſicut canis, qui redit ad vomitum ſuum.* 2. Samuel. 9. *reſpicis ad* הַכֶּלֶב *canem mortuum.* Targ. גְּבַר הֵדְיוֹט *hominem idiotam:* hominem vilem. 2. Sam. 3. *an caput* כֶּלֶב *canis ego?* nullius precij. 1. Reg. 14. *mortuum Jeroboam in urbe comedent* הַכְּלָבִים *canes.* 8. Æneid. *canibus data præda Latinis,*

Alitibusq; jaces. & Catull.

Pro quo dilaceranda feris dabor, alitibusq;
Præda: nec injecta tumulabor mortua arena.

Homer. Iliad. 6. πολλὰς δὲ κύνες καὶ γῦπες ἔδονται. Pſalm. 22. v. 14. *quia circumdederunt me canes:* hoſtes crudeles & impudẽtes. Diogenes appellat⁹ fuit *canis,* quòd mordax eſſet & maledicus. Eſa. 56. *omnes iſti* כְּלָבִים *canes muti, neſciunt latrare:* falſi doctores, cùm pro re & tempore loqui debeãt, metu aut gratia victi tacent: ſuo officio deſunt. Syr. Phil. 3. *videte* כַּלְבָּא *canes, videte malos operarios.* Rabb. כֶּלֶב נִשְׁכָּן *canis mordax.*

כּוֹלֵב *idiota,* vilis ut canis. Talmud. כלבא לכפניה גללי׳ מבלע פי׳ הכלב לרעבונו אובל צואתו שנ׳ נפש רעבה כל מר מחוק: (Prov. 27. v. 7.)

Arab. كُلَيْبَةٌ culeiba *canicula:* Pl. كُلَيْبَاتٌ culeibit *canicule.* כֶּלֶב אַלְמָא kelb alma *canis aquæ.* כֶּלֶב אַלְבַחַר kelb albahar *canis marinus:* piſcis. כֶּלֶב אַלְבַקַר kelb albacar *canis pecuarius.* כֶּלֶב אַלְעַנַם kelb alganam *canis gregis:* moloſſus.

כַּלְבִּי kelbi *caninus:* Plur. כַּלְבִּין kelbijn *canini.*

אַלְכַלְבְּ *rabies.* רְאַ אַלְכַלְבְּ *canina mania.*

Verb. כָּלַב *rabuit, factus eſt rabioſus.*

In Avic. כלב אלורד keleb alvard *canis roſarum;* vermis. כלב אלחנל kelb alhagel *canis perdicum.*

Propr. כָּלֵב *Caleb,* nomen viri, qui cum Joſua ingreſſus eſt terram promiſſam. ¶ Deinde regionis. 1. Sam. 30. *& ad meridiem* כָּלֵב *Caleb.*

Indè כָּלְבִּי ex illa regione oriũdus. at כָּלְבִּי dicitur oriundus ex familia כָּלֵב. 1. Sã. 25. v. 3. *& ipſe erat* כָּלְבִּי, Targ. מִדִּבְרִית כָּלֵב *ex familia Caleb.* Lxx. ἀνθρωπος κυνικὸς ein hündiſcher karger Mann: deduxerunt à כֶּלֶב *canis.*

II. כְּלוֹב, Chald. כְּלִיבָה *chors, aviarium, ſaginarium, gallinarium.* locus aſſeribus ſeu paretibus incluſus, ubi paſcuntur & ſaginantur aves aut gallinæ. Jerem. 5. כְּכֶלוֹב *ſicut chors plena eſt avibus, ſic domus ipſorum plenæ ſunt fraude.* hoc eſt, divitijs fraude partis. Targ. כְּבֵית פַּטְמָא *ſicut domus ſaginationis:* ſaginarium. ¶ Deinde, *corbis* ex aſſeribus, in quo reponuntur, aut aves captæ aut collecti fructus. Amos 8. v. 1. *& ecce* כְּלוֹב קַיִץ *corbis æſtivarum.* Targ. מָאן מְלֵי פֵּרוֵי קַיְטָא *vas plenum fructibus æſtivis.*

Chald. כּוֹלֵב *ſecuris:* Plur. כּוֹלְבִין *ſecures.*

Arab. كَلَّابٌ *forceps:* Plur. كَلَالِيبُ *forcipes.*

כֶּלֶךְ Chald. כְּלִיךְ *calix, ſcyphus:* Plur. כְּלִירִין *calices, ſcyphi.*

כַּלְדַּי *Chaldæus, aſtrologus:* Plural. כַּלְדָּאִין *Chaldæi, aſtrologi.* Act. 7. כַּלְדָּיֵא χαλδαῖοι.

כָּלָה quinq; ſignificata habet. I. כָּלָה *totus abſolutus, perfectus, conſummatus, conſumtus, completus, confectus, finitus fuit.* Eſa. 21. וְכָלָה, Targ. וְיסוֹף *& finietur gloria Kedar.* 1. Sam. 20. verſ. 7. *quòd* כָּלְתָה *abſolutum eſſet malum ab illo:* definitum. 1. Reg. 16. *vas farinæ non* תִּכְלֶה, Targum יִגְמַר *conſummabitur.* Gen. 21. וַיִּכְלוּ, Targum וּשְׁלִימוּ *& conſumtæ fuerunt aquæ.* 1. Reg. 6. כָּלָה, Targum אִשְׁתַּכְלַל *abſoluta fuit domus.* Job. 33. verſ. 21. יִכְל, Targum יִשְׁתֵּיצֵי *conſumetur caro ejus.* Exod. 39. וַתִּכַל *& abſolutum fuit omne opus.* Pſalm. 71. כִּכְלוֹת, Targum כַּד יִפְסַק *cum conſumta fuerit virtus mea.* Piel כִּלָּה *abſolvit, perfecit, complevit, conſummavit, finivit.* Thren. 3. כִּלָּה, Targum סַף *finivit Dominus iram ſuam.* Pſalm. 90. v. 9. כִּלִינוּ, Targum שֵׁיצֵינָא *conſumſimus dies noſtros ut ſermonem.* Gen. 2. וַיְכַל, Targ. וְשֵׁיצִי *& perfecit Deus die ſeptimo opus ſuum.* Exod. 5. כַּלּוּ, Targ. אַשְׁלִימוּ *perficite opera veſtra.* Gen. 24. וַתְּכַל, Targ. וְשֵׁיצִיאַת *& finivit potare: & dixit, etiam camelis tuis hauriam, donec* כִּלּוּ *finiverint bibere.* Targ. יִסְפְּקוּן *ſat habuerint:* ſat biberint. Lxx. πάσαι πίωσι *omnes bibant.* Gen. 6. *& ad cubitum* תְּכַלֶּנָּה, Targ. תְּשַׁכְלְלֵנָּה *perficies eam ſupernè.* tectum facies curvum in medio, cubito non altius uno. Affixum נָה ad Foem. תֵּיבָה *arcam* refertur: non ad maſc. צֹהַר *feneſtram.* Abſolutè. Jud. 4. כִּלָּה, Targ. שֵׁיצִי *finem fecit offerendi munera.* 1. Samuel. 10. v. 13. וַיְכַל, Targ. וּפְסַק *& ceſſavit prophetare.* Pual. כֻּלָּה *conſummatus, perfectus, abſolutus, finitus fuit.* Gen. 2. v. 1. וַיְכֻלּוּ, Targ. וְאִשְׁתַּכְלַלוּ *& perfecta ſunt cœlum & terra.*

Nom. כְּלִי *inſtrumentum,* quo aliquid paratur, conſummatur & perficitur, *organũ, vas, utenſile, ſupellex, apparatus, ornatus* cujuſcũq; generis: Pl. כֵּלִים *inſtrumenta, organa, vaſa, utenſilia, arma, ornamenta.* Num. 19. כֶּלִי, Targ. מָאן *vas apertum.* Jerem. 25. *& cadetis*

detis כִּכְלֵי חֶמְדָּה *sicut vas desiderij*: desiderabile, precioſum. In proſperitate veſtra nunc cadetis & frangemini, ſicut vas criſtallinum. Contrarium. Hoſ. 8. v. 8. *nunc fuerunt inter gentes* כִּכְלִי אֵין חֵפֶץ בּוֹ *ſicut vas, non voluntas in eo.* Targum כְּמָאנָא דְּלֵית צְרוֹךְ בֵּה *ſicut vas in quo nulla eſt neceſſitas:* inutile; matula, laſanum: in חפץ vide. 1. Sam. 17. *& factus eſt ipſi* נֹשֵׂא כֵּלִים *portans vaſa:* armiger. 1. Reg. 6. *omne* כְּלִי בַרְזֶל *vas ferri non fuit auditum in domo:* inſtrumentum ferreum. 2. Paral. 30. בִּכְלֵי עֹז *in vaſis roboris:* tubis. Ezech. 12. כְּלֵי גוֹלָה *vaſa exilij:* ſunt מַקֵּל *baculus*, הַרְמִיל *pera*, כּוֹס *calix*, כַּד *cadus*, קְעָרָה *patina.* Zachar. 11. כְּלִי רֹעֶה *vas paſtoris ſtulti.* Eſt ſicut ſaccus, in quo reponit paſtor panem, quem edit, calicem, ex quo bibit, & res alias, quibus indiget in deſerto, cùm paſcit oves. Et paſtor ſtultus his corruptis & perditis ſævit in oves. Deut. 22. *non ſit* כְּלִי *vas viri ſuper muliere.* Targum תַּקִּין זַיִן *ornatus bellicus.* Eſa. 61. *& ſicut ſponſa, quæ adornabit* כֵּלֶיהָ *vaſa ſua.* Targum בְּתַקְוָנָהָא *in ornatu ſuo.* 1 Samuel. 21. *ſicut* כְּלֵי הַנְּעָרִים *vaſa puerorum ſancta:* corpora, per metaphoram. ſic, 1. Theſſ. 4. *ſciat unusquisq; veſtrûm vas poſſidere in ſanctificatione & honore:* corpus. Gen. 27. v. 3. *ſume* כֵּלֶיךָ *vaſa tua:* venationis inſtrumenta, pharetram & arcum, ut ſequitur. Targ. זַיְנָךְ *arma tua.* Gen. 49. v. 5. כְּלֵי חָמָס *vaſa violentiæ:* gladij ipſorum. Lxx. σωτελεσαν *conſummaverunt iniquitatem.* legerunt כָּלוּ *perfecerunt,* ob literarum ו י ſimilitudinem. Jud. 9. *ad puerum portantem* כֵּלָיו, Targ. זֵינֵהּ *arma illius.* ¶ Rabb. כְּלֵי הַזֶּרַע *vaſa ſpermatica.*

כָּלָה *conſommatio, perfectio.* Adverbialiter, *omnino, in univerſum,* allzumal. Gen. 18. v. 21. *videbo, an juxta clamorem, qui venit ad me, fecerint* כָּלָה, Targ. גְּמִירָא *conſummationem:* omnino. Hieron. *opere compleverint.* Exod. 11. v. 1. *cùm dimiſerit,* כָּלָה, Targ. גְּמִירָא *conſummatione ejiciendo ejiciet vos inde.* Lxx. σὺν πάσῃ *cum omni ejectione ejiciet.* omnes ſeu omnino vos ejiciet. 1. Sam. 20. v. 33. *& cognovit Jonathan quòd* כָּלָה הִיא *conſummatio eſſet à patre ſuo, occidere Davidem.* Eſſe nomen, ex fœmin. הִיא apparet. verbum ponitur, v. 7. *ſcito quòd* כָּלְתָה הָרָעָה *conſummatum eſt malum ab illo:* omnino decretum: completum.

תַּכְלָה & תַּכְלִית *conſummatio, perfectio, finis.* Rabb. *cauſa finalis.* Pſalm. 119. *omnis* תַּכְלָה *conſummationis vidi finem:* conſummationis omnium rerum. Pſalm. 139. תַּכְלִית *perfectione odij odi eos:* perfecto odio.

מְכֻלוֹת *inſtrumenta, vaſa, arma.* 2. Paral. 4. מִכְלוֹת זָהָב *conſummationes auri:* vaſa auri, ſeu aurea. aut, univerſa ex auro.

Syriacè תֻּכְלָא *fimbria,* veſtis terminus & complementum: Plur. תֻּכְלָן *fimbriæ.*

II. In malum, כָּלָה *conſumtus, abſumtus, perditus, diſſipatus fuit, defecit, ceſſavit.* Eſa. 1. verſ. 28. *deſertores Domini* יִכְלוּ, Targ. יִשְׁתֵּיצוּן *conſumentur.* Job. 33. v. 21. יִכְל, Targ. יִשְׁתֵּיצֵי *conſumetur caro ejus.* Pſalm. 37. כָּלוּ כָעָשָׁן כָּלוּ *conſumti ſunt, ſicut fumus conſumti ſunt.* Piel כִּלָּה *conſumſit, perdidit, deſtruxit, occidit.* Pſal. 90. v. 9. כִּלִּינוּ, Targ. שֵׁיצִינָא *conſumſimus dies noſtros ut ſermonem.* Pſalm. 59. verſ. 14. כַּלֵּה *perde, in ira perde, & non ipſi.* Hoſ. 11. v. 6. וְכִלָּתָה, Targ. וְתִקְטֵל *& occidet fortes ejus.* Deut. 29. עַד כַּלּוֹתוֹ, Targ. עַד דִּי שֵׁיצִי *donec conſumat te:* perdat.

Nom. כְּלָה & כְּלָיוֹן *conſumtio, perditio.* Eſa. 28. v. 22. *quia* כָּלָה *conſumtionem & exciſionem audivi.* Ezechiel. 11. v. 13. כְּלָה, Targum גְּמִירָא *conſumtionem tu facis cum reſiduo* (reliquijs) *Iſraelis:* das garauß ſpielen. Plur. כְּלוֹת *conſumtiones.* Deut. 28. *& oculi tui videntes,* וְכִלוֹת *& conſumtiones ad eos tota die.* potiùs, *conſumuntur:* præ deſiderio: ut ſit à ſingulari כָּלָה *conſumtus.* ☞ Rabb. תַּכְלִית *ſtatus.*

III. Per metonymiam, כָּלָה, Chald. כְּלָא *ſperavit, ſpectavit, expectavit, expetivit:* quòd præ nimio deſiderio & expectatione animus ſeu oculi conſumantur, quando nihil obtinetur. maximam ſpectandi & expectandi attentionem denotat. Pſalm. 84. v. 3. כָּלְתָה, Targ. לְחוֹר תְּאַבַת *vehementer deſideravit anima mea.* Pſal. 119. v. 73. כָּלְתָה, Targ. רְגִיגַת *deſideravit anima mea.* Ibidem. *oculi mei* כָּלוּ, Targum סַבְּרוּ *ſperant in ſalutem tuam.* Pſalm. 69. כָּלוּ *conſumti ſunt oculi mei* מְיַחֵל *præ expectare* (ſperare) *in Deum meum.* Targ. מִן לְאוּרְכָא *ob perſeverantiam in oratione.* Chald. Pſalm. 31. *ſed ego in Dominum* בְּטַחְתִּי, Targum כְּלִיתִי *confidi.* Ibidem. הַמְיַחֲלִים, Targum דְּכָלְיָן *qui ſperant in Dominum.* Piel כִּלָּה *deſideravit.* 2. Samuel. 13. verſ. 39. וַתְּכַל *& deſideravit David rex egredi ad Abſalonem.* Targ. וְחַמְרַת נַפְשָׁא *& cupyt anima Davidis.* ut conſtructio referatur ad intellectum: ſicut dicitur, 2. Sam. 23. v. 15. וַיִּתְאַוֶּה *& deſideravit David, & dixit.* Lxx. καὶ ἐκόπασε τὸ πνεῦμα *& ceſſavit ſpiritus regis.* Latin. *ceſſavitq; rex perſequi Abſalonẽ.* [redacted] acceperunt ſignificatione ſecunda. Germ. höret auff außzuziehen wieder Abſalom.

Nom. כְּלָיוֹת, Chald. כְּלָן & כְּלָן, Arab. כְּלִית kelit: Dual. כְּלִיתַאן kelitin, & כְּלִיתִין *renes:* in quibus eſt deſideriũ ſeu concupiſcentia, & libido: à ſingulari כְּלָיָה. Arab.

כליה keliaren. Levit. 3. & duos הַכְּלָיוֹת, Targum כְּלָוִין renes. ¶ Per ſynecdochen, affectus & cogitationes interiores & occultæ, cupiditates. Pſalm. 7. v. 10. probans corda וכְלָיוֹת & renes: affectus. Jerem. 12. propinquus tu in ore ipſorum, ſed remotus מִכִּלְיוֹתֵיהֶם à renibus ipſorum. ¶ Deinde per metaphoram, grana frumenti aut tritici, quæ renum formam imitantur. Deuter. 32. cum adipe כִּלְיוֹת חִטָּה renum tritici: granorum. quia renes adipe operti ſunt.

Chald. כְּלָיָא & כְּלָיוֹת ſpes, expectatio.

Rabb. כליות varices.

IV. כָּלָה, idem quod כָּלָא, clauſit, concluſit: literis א ה permutatis. 1. Sam. 6. & filios ipſorum כָּלוּ clauſerunt in domo.

V. Chald. & Syriacè כְּלִי & כְּלָא: Hiphil אַכְלֵי præ deſiderio clamavit, vociferatus eſt, ſonuit, perſonuit. Chaldaicè Eſa. 22. וַיִּקְרָא, Targum וְאַכְלֵי & clamavit Dominus in die illa. Pſalm. 18. וַיִּרְעֹם, Targ. וְאַכְלֵי & ſonuit in cœlo. Syr. Matth. 3. Johannes verò כָּלָא הֲוָא clamabat ad eum.

Nom. אַכְלִיוֹת clamor, ſonus, tonitru.

בלח. כָּלַח ſenium, ſenectutis tempus. Job. 5. venies בְּכֶלַח in ſenectute in ſepulcrum. ubi בְּכֶלַח in numeris 60. efficit. Targ. בְּשַׁלְמוּת שְׁנֵיךְ בְּכוּכָא לְקִבּוּרְתָּא in fine annorum tuorum in fovea ad ſepulcrum. Expreſſit כָּלַח & כָּלָה. Job. 30. v. 2. ſuper illis peryit כָּלַח ſenium. Targ. כּוּךְ fovea. Accipiunt enim quidam pro fovea. Lxx. σωτέλεια perfectio. acceperunt pro כָּלָה: ob literarum ח ה ſimilitudinem.

כלם duo ſignificata habet. I. כָּלַם. Inde Niphal נִכְלַם, Chald. אִתְכְּלַם pudefactus, confuſus eſt, puduit, erubuit. Numer. 12. an non תִּכָּלֵם, Targum תִּתְכְּלַם pudefies? Eſa. 45. non נִכְלַמְתִּי, Targ. אִתְכַּנְּעַת pudefactus fui. Pſalm. 38. pudefient, וְיִכָּלְמוּ, Targ. וְיִכְסְפוּן & ignominia afficientur. Hiphil הַכְלִים, Chald. אַכְלֵם, Arab. אَكْلَمَ aclam pudefecit, ignominia, injuria, damno affecit, confudit, nocuit. 1. Sam. 20. v. 34. quòd הִכְלִימוֹ ignominia illum affeciſſet pater illius. 1. Sam. 25. verſ. 7. non הִכְלַמְנוּם ignominia affecimus illos: non fecimus illis ullum malum, in quo ipſis ſit ignominia. Et ה pro ה punctis permutatis ante ſcheva quieſcens. Targum אַנְזִקְנוּנוּן nocuimus illis. damno illos affecimus. Lxx. ἀπεκωλύσαμεν αὐτούς. prohibuimus illos. acceperunt, pro כָּלָא prohibuit. Abſolutè. Jerem. 6. etiam הַכְלִים confundi non noverunt: non ſentiunt pudorem, quo quis eos afficit, ob malitiam. Hophal הָכְלַם ignominia affectus fuit. 1. Sam. 25. nec הָכְלַמְנוּ ignominia affecti fuimus. Arab. Pſalm. 89. nec أَكْلَمَ nocebo in veritate mea. מַכְלוֹם maclum ignominia affectus: Plural. מַכְלוֹמִין maclumin ignominia affecti.

Nomen כְּלִמָּה pudor, confuſio, ignominia: Plural. כְּלִמּוֹת ignominiæ. Pſalm. 4. filij viri, uſq; quo gloria mea לִכְלִמָּה in ignominiam? Lxx. βαρυκάρδιοι; ἱνατί, gravi corde? quare, &c. legerunt כְּבוּדִי לְכַ לָמָּה graves corde, quare: ob literarum כ כ ſimilitudinem, & unam dictionem pro duabus acceperunt.

Rabb. כְּלוּם, quaſi כָּל־מוּם, aliquid, quicquam, penitus. כִּלְמָא quaſi nihilum, ferè. כִּלְמֵי ſepes, maceria. Arab. كلما quodcunq.

II. Arab. كَلَّمَ callam; Paſſ. اِكْتَلَمَ atcallam, & تَكَلَّمَ locutus, allocutus, collocutus, fabulatus, concionatus fuit, dixit, diſſeruit, cecinit. Pſalm. 89. כִּלַּמְתָּ locutus es prophetis tuis. Pſal. 2. tunc יְכַלְּמֵם alloquetur eos in ira ſua. Pſalm. 85. יְכַלֵּם loquetur pacem. Gen. 18. ſi ego תְּכַלַּמְתִּי locutus fuero. Cap. Joſeph. כִּלַּמָה allocutus eſt eum. Alcor. 3. לַא תְּכַלֵּם אַלְנַאס חַלַּהּ אַיּאם אִלַּא רַמּוּא non alloqueris hominem tribus diebus, niſi nutu.

Nomen כַּלָּם: Foemin. כַּלָּמָה vox, verbum, dictio, ſermo, oratio, fabula: Plur. כַּלָּאם calim: Foemin. כַּלְּמָאת calmit ſermones, fabulæ. Johan. 1. in principio erat אַלְכַּלָּמָה verbum. Muhammediſtæ fatentur Chriſtum כַּלְמַת אַלְלָה verbum Dei, & natum è virgine Maria ſine patre in terris. עַשְׂרַה כַּלְּמָאת aſchara calmit decem verba, Decalogus.

מְכַלֵּם mutacallim eloquens, diſertus, facundus, concionator, theologus: Plur. מְכַלְּמִין mutacallimin diſerti, concionatores.

כלן. Chald. כִּלְּנָא pallium. Gen. 27. כִּאַדַּרְתָּ, Targ. כְּכִלְּנָא ſicut pallium hiſpidum.

Arab. كلاني cucurbita.

Propr. כַּלְנֵה vel כַּלְנוּ urbs Babyloniæ.

כלס. Arab. كلس dealbavit: in כלש quære.

כלף tria ſignificata habet. I. Inde כַּלְפוֹת inſtrumenta, quibus lapides conteruntur, mallei, bipennes. Pſalm. 76. v. 6. ſecuri וְכַלְפוֹת & malleis conquaſſabunt.

Rabbin. כִּלְפֵי è regione, verſùs: ad פִּי refertur.

II. Arabicè Piel كَلَّفَ callaf preſſit, compreſſit, conſtrinxit, impedivit, impulit, urſit, coëgit, juſſit. Marci 6. verſ. 45. ואלוקת כַּלַּף לאמירה אן יִרכבוא אלספינה & ſtatim juſſit diſcipulos ſuos, ut conſcenderent navim. Galat. 6. illi ſunt, qui יְכַלְּפוּנְכֶם cogent vos circumcidi. 1. Pet. 4. verſ. 5. qui יכלפון cogentur rationem reddere. Alcor. 2. לַא תְּכַלֵּף נַפְס. Paſſ. اِتْكَلَّفَ atcallaf preſſus, compreſſus, colliſus, concuſſus fuit.

Nom.

NOMen כֻּלְפָּה culfa, & תַּכְלִיף taclif *prefsio, compreſſio, conſtrictio:* PLur. כְּלָאף culif *compreſſiones.*

כָּאלף calif, & מְכַלֵּף *compreſſor.*

III. Arab. כלף calaf, & אַתְכַּלַּף atcallaf *curavit, commiſit, commendavit.*

NOM. כֻּלְפָּה culfa *cura, cogitatio:* PLur. כְּלָאף culif *curæ, cogitationes.*

כָּלַף calaf *pannus faciei:* in Avic.

כלש. Syr. Piel כְּלֵשׁ, Arab. כַּלַּס callas *dealbavit, candidavit.* Chald. מְכַלֵּשׁ, Arab. מְכַלַّס mucallas *dealbatus:* PLur. מְכַלְּשִׁין, Arabicè מְכַלַّסָה *dealbati.* HIPhil. Syr. אַכְלֵשׁ *dealbavit.* מַכְלַשׁ *dealbatus.* Matth. 23. v. 27. קְבָרָא מַכְלְשָׁא, Arab. קְבוּר אַלְמְכַלַّסָה *ſepulcra dealbata.*

NOM. Syr. כַּלְשָׁא *calx*, aut *incruſtamentum*, quo parietes dealbantur.

Rabb. אַכְלוּשִׁין *bajuli, geruli.* כלשהוא, & כַּלְשָׁהֵן *quantulumcunq;*.

כמא. Arab. כמאם *phylacteria.*

1. Corinth. 10. v. 9. *non* חכמם *capiſtrabis bovem.*

כמא quære in כְּמוֹ.

כמד. Arab. כַּמַּר camad *vaporatus fuit, fomentavit, fucavit.*

NOM. כַּמַּר camad *fuſcus.*

כַּמּוּדָה camuda, & תַּכְמִיד tacmid *vaporatio, fomentatio, fuſcatio, obfuſcatio, obſcuritas:* PLur. כַּמַּאדָאת & תַּכְמִידַאת *vaporationes.*

כמה duo ſignificata habet. I. כָּמַהּ, cum ה mappic, *concupivit, deſideravit, amavit.* ſemel tantùm. Pſalm. 63. כָּמַהּ, Targ. רָנַּג *deſideravit ad te caro mea.* LXX. πρωΐ *quàm multipliciter.* acceperunt pro כַּמָּה *quantum.*

II. כַּמָּה, cum ה ſine mappic, Syr. כַּמָּא, Arab. כם cam *quot? quoties? quantus? quamdiu?* quærit de quantitate magna. Pſalm. 119. כַּמָּה *quot dies ſervi tui?* Job. 21. כַּמָּה *quamdiu lucerna impiorum extinguetur?* Eſt autem כ *ſicut*, & מָה *quid?* ſicut לָמָּה: ut apparet ex eo, quòd כַּמָּה ſcribitur. Zach. 7. *ſicut feci* כַּמָּה *tot annis.*

Rabb. כָּמְיָה, Arab. כמיה: & כָּמָּה & כָּמוּת, Arab. כם cam *quantitas* ſeu *magnitudo:* & *prædicamentum Quantitatis.* Arabicè אלכם *quantitas continua.* פכם באלחרי אלמתצל *quanto magis.*

כַּמָּהוֹת, Arab. כממה, Matth. kema, alchamech, kamech *fungi, ſpongiæ, tubera.*

כמו. כָּמוֹ, Chald. כְּמָא & כְּמַה, ex כ & מוֹ, *ſicut, ſecundùm, quando.* cum affixis, כָּמוֹנִי, Chald. כְּמָתִי *ſicut ego.* כָּמוֹהִי *hujuſmodi.*

Rabbin. כִּמָּה *qualitas, ſimilis.* Arab. כַּמָא *ſicut.*

כמז. Inde כּוּמָז *ornamentum pudendorum muliebrium.*

Rabb. כָּמוּז *latens, abſconditum.*

כמל. Arab. כַּמַל camal, & כַּמַّל cammal: HIPhil אַכְמַל acmal *implevit, complevit, ſupplevit, integravit, effecit, perfecit, concluſit, finivit, conſummavit.* Geneſ. 1. ואכמל אללה פי אליום אלסאדס אעמאלה *& perfecit Deus in die ſexto opera ſua.* Ibidem. v. 1. וכמלת אלסמא ואלארץ *& perfecta ſunt cœlum & terra.* Matth. 3. v. 15. ונב לנא אן נכמל כל אלבר *oportet nos implere omnem juſtitiam.* Rom. 7. *afflictio* יַכְמֵל *efficit patientiam.* Galat. 5. אלאימאן אלדי יכמל באלחב *fides quæ operatur per dilectionem.* PAſſ. תְּכַמַּל, & אנכמל, & אַסְתַּכְמַל *completus, integratus fuit.*

NOM. כַּאמִל camil *integer, perfectus:* PL. כַּאמִלִין camilin *integri, perfecti.*

כַּמָּאל camil *integratio, completio, ſupplementum, concluſio orationis.* בַּאלְכַמָאל *plenius, integrè.*

אִכְמָאל icmil *integritas.* כַּאמַלַה *perfectio.*

כמן duo ſignificata habet. I. כַּמּוֹן, Chald. כְּמוֹן, Arab. כמון cumun vel camun κύμινον *cyminum* Kümmel. Arab. כְּמוּן אַסְוַד *cuminum nigrum, nigella.*

II. מַכְמָן *theſaurus:* PLur. מַכְמַנִים *theſauri, abſconditi.* Dan. 11. *& dominabitur* בְּמַכְמַנֵי הַזָּהָב *in abſconditis auri:* theſauris.

VERB. Chald. כְּמַן *occultavit, abſcondit, occultè inſidiatus eſt, inſidias ſtruxit.* Pſalm. 9. *rete quod* טָמְנוּ, Targ. כְּמַנוּ *abſconderunt.* Exod. 21. *qui* צָרָה, Targ. כְּמַן *inſidiatus eſt.* Job. 31. *& juxta oſtium proximi mei* אָרַבְתִּי *inſidiatus fui.* Targum כְּמִנְתְּ. Rabb. בְּהַכְמָנָה *per inſidias, inſidiosè.* Arab. Pſalm. 10. וַכאמן פי חפיה כאלאסד פי מכמנה *& inſidians in abſcondito, quaſi leo in ſpelunca ſua.* Pſal. 59. *quia* כַּמָנוּא *inſidiati ſunt animæ meæ.*

NOM. Chald. כְּמַן & כְּמוֹן, Syr. כְּמָאן & כַּמָּנוּת, Arab. כמין camin, & כמנא *inſidiæ.*

Arab. מַכְמַן *latibulum, ſpelunca.* מְתַכַּמַנָא *inſidiator.*

כמס. Inde כָּמוּס *abſconditus, reconditus, latens:* Deut. 32. v. 34. *nonne ipſe eſt* כָּמֻס *abſconditus mecum?*

Rabb. כַּמָּס *cauda ſpicarum.*

Arab. כימוס χύμος, in Avic.

כמץ. Chald. כּוּמְצָא *fovea:* in גּוּמְצָא quære.

כמר duo ſignificata habet. I. כָּמַר, Chald. כְּמַר: NIphal נִכְמַר *incaluit, calefactus, aduſtus fuit:* & quia aduſta contrahuntur & denigrantur, per metalepſin, *contractus, convolutus, denigratus, fuſcatus fuit.* Gen. 43. v. 30. *quia* נִכְמְרוּ, Targ. אִתְגּוֹלַלוּ *convoluta ſunt viſcera ejus:* incaluerunt. LXX. σωεστράφη *revoluta ſunt.* Pſal. 77. v. 10. אִם קָפַץ בְּאַף רַחֲמָיו

si contraxit in ira miserationes suas. Targum. *si ascendit in ira sua* מִן לְמִכְמַר רַחֲמוֹי *ne incalescant misericordiæ ejus.* A

NOM. כָּמָר, Chald. כּוּמַר, Syr. ܟܡܪ *camillus, sacerdos* gentilis, minister sacrorum. PLUR. כְּמָרִים, Chald. כּוּמְרִין *sacerdotes.* præsertim idolorum, fuscis aut nigris vestibus induti, *camilli, phanatici.* Macrob. lib. 3. cap. 8. *camilli & camillæ flaminicarum & flaminum præministræ.* 2. Reg. 23. *& abolebo* הַכְּמָרִים *sacerdotes:* camillos. Jud. 17. *& factus est ei* לְכֹהֵן, Targum לְכוּמְרָא *in sacerdotem.* Hos. 10. vers. 5. וְכמָרָיו *& sacerdotes ejus qui super illis exultaverunt.* LXX. καὶ καθὼς παρεπίκραναν αὐτὸν *& sicut irritaverunt eum.* acceperunt pro מָרַר *amarus fuit.* B

מִכְמוֹר & מַכְמֶרֶת: FOEM. מִכְמֶרֶת & מַכְמֶרֶת *rete,* quo pisces aut feræ concluduntur & retinentur: PLUR. מִכְמָרִים *retia.* Psal. 141. *cadent* בְּמִכְמָרָיו, Targ. בְּמִצָּדָתֵהּ *in retia sua improbi simul.* Esa. 19. *qui expandit* מַכְמֶרֶת, Targ. מָצָדָן *retia super faciem aquarum.* Habac. 1. v. 16. *& suffitum faciet* לְמִכְמַרְתּוֹ, Targ. לְסִמָּוְתֵהּ *reti suo.* C

Syr. ܟܘܡܪܘܬܐ *sacerdotium.*

Rabb. כּוּמְרִי *monachus:* כּוּמְרִית *monialis.*

כְּמָרִירִים, litera ר geminata, *vapores,* quos calor diurnus elicit ex locis humidis, ac in aërem attollit, ut lucem diurnam impediant. Job. 3. *Terreant eum* כְּמָרִירֵי יוֹם *vapores diei.* Latin. *& involvatur amaritudine.* Legit בְּמָרִירִים *in amaritudinibus;* à מָרַר *amarus fuit.* D

II. Per metaphoram, Syriacè ܟܡܪ *ater, tristis, mœstus q. fuit, luxit.* PASS. אֶתְכְּמַר *contristatus fuit.* Marc. 10. *ille verò* אִתְכְּמַר *contristatus fuit verbo illo.* Matth. 26. vers. 37. *& cœpit* לְמִתְכְּמַר *contristari.*

NOM. כְּמִר *tristis, atrox:* PLUR. כְּמִירִין *tristes.* Luc. 24. vers. 17. καὶ ἐστὲ σκυθρωποί; Syr. ܘܟܡܝܪܝܢ *& tristes vos estis?*

כְּמִירוּת *habitus lugentium.* ܟܡܝܪܐܝܬ *tristè, atrè.*

כמש. Inde כְּמוֹשׁ *Camos,* nomen idoli, quod Moabitæ colebant. Jer. 48. v. 46. *væ tibi Moab, periit populus* כְּמוֹשׁ *Camos.* Num. 21. v. 29. *væ tibi Moab, periisti* עַם כְּמוֹשׁ *popule Camos.* Targ. עַמָּא דְּפָלְחִין לְכְמוֹשׁ *popule servientium Camos.* E

Rabb. כָּמַשׁ *palluit.* ܟܡܘܫܐ in arbore est. נוֹבֶלֶת כְּמִישׁוֹן ܐܪܘܢ *urtica.*

כנן tria significata habet. I. Inde כְּנִים *pediculi.* Exod. 8. *& erat* לְכִנִּים, Targ. לְקַלְמָתָא *in pediculos.* Ibidem. *ut producerent* הַכִּנִּים, Targ. קַלְמָתָא *pediculos.* legendum videtur קְמַלְתָּא; nam Arab. قملة câmla est *pediculus:* & in Talmud קְמָלִין *pediculi.*

Cum ם heemanthi כִּנָּם *pediculus,* est collectivum. Exod. 8. v. 17, & 18. *& factus est* הַכִּנָּם *pediculus.* Targ. קַלְמְתָא *pediculus.*

Rabb. כִּן: FOEM. כִּנָּה *pediculus:* ut cum dicunt, הַהוֹרֵג כִּנָּה בְּשַׁבָּת *occidens pediculum in Sabbatho.*

II. כֵּן: FOEmin. כַּנָּה *basis,* orbiculus cui vasa imponuntur: per metaphoram, *locus, sedes,* locus habitationis, idem quod מָכוֹן. Exod. 30. *& facies labrum æneum* וְכַנּוֹ, Targ. וּכְסֵיסֵהּ *& basin ejus.* Gen. 40. v. 13. *& restituet te super* כַּנֵּךְ *locum tuum:* מקום מושבך שהיית נכון בו מתחלה. Targum שְׁמוּשָׁךְ *officium tuum.* LXX. ἀρχιοινοχοείαν *principatum pincernatus tui.* Dan. 11. *& stabit de surculo radicum ejus* כַּנּוֹ *locus ejus.* Ibidem. *& stabit super* כַּנּוֹ *loco suo contemtus.* Psalm. 80. וְכַנָּה, Targ. וְעִוְּרָא *surculum, quem plantavit dextra tua.* sequitur: *& super* בֵּן *filium, quem roborasti tibi.* ubi & בֵּן *ramum* denotat. significat autem tēplum, de quo, Exod. 15. v. 17. *& plantasti eos in monte hæreditatis tuæ:* מָכוֹן *locum habitationis tuæ, fecisti Domine: sanctuarium, Domine, paraverunt manus tuæ.* כ suspensum, templi devastationem innuit, postquam transierint 20. anni super 400. annos, inter durationem templi prioris & posterioris, juxta Hebræos. Aliqui accipiunt, pro גַּנָּה *horto:* literis נ כ permutatis ob cognationem.

Rabb. כנונית καρπὸς in manu.

III. Arab. מַכְנוֹן *discoopertus, absconditus, ignotus:* PLUR. מכנונת *absconditi.*

כנאן cinan *velum:* PLUR: אַכְנָאן acnan, & אַכְנַיָּה *vela.* Alc. נַעֲלֵנָא עַלֵי קְלוּבֵהֶם אַכְנִיָּה *posuimus super corda ipsorum velum.*

כַּאנוֹן canun *focus:* PLural. כַּוִּאנִין cavinin *foci.*

כְּנוּנְיָה cenunia, Talm. כְּנוּנָא *panis subcinericius,* sicut Græcis ἐγκρυφίας *focarius panis:* PLUR. כְּנוּנָאת cenunit *panes subcinericij.*

כְּנִינָה cinina *pharetra:* Plur. כְּנַאִין cenein *pharetræ.*

מַכְנִין macnin *carduelis:* Plur. מַכְנָאנִין macanin *carduelis.*

כנה. PIel כִּנָּה, Chald. & Syr. ܟܢܝ *texit & occultavit alicujus nomen* honoris causa, *nominavit, denominavit, cognominavit, cognomen imposuit* ab eventu aliquo extrinseco, *occulto nomine appellavit.* Esa. 44. v. 5. *& in nomine Israel* יִכַּנֶּה *nominabit.* Targ. יִתְקְרֵי *vocabitur.* LXX. βοήσεται *clamabit.* Esa. 45. v. 4. אֲכַנְּךָ *nominabo te, & non nosti me.* Targum אֶתְקְנָךְ. Job. 32. v. 21. *& ad hominem non* אֲכַנֶּה *nominabo.* Targ. אֶשְׁתְּמוֹדַע *innotescam.* PASS. Chal. אִתְכַּנְיָא, Syr. ܐܬܟܢܝ *nominatus, cognominatus,* appella-

appellatus fuit. Syr. Act. 4. v. 3. רְאַחֲבֵי *qui cognominatus fuit Barnaba.* A

Rabb. כְּנוּי *pronomen affixum*, quod vice nominis ponitur: Plur. כְּנוּיִם *pronomina affixa:* quæ quidem omnia hac ipsa dictione comprehenduntur. ¶ שֵׁם כְּנוּי, Syr. כּוּנְיָא, Rabb. שֵׁם כִּנּוּי, Arab. כוניה cunia *cognomen, agnomen:* Plur. Arab. כניאת cunijt *cognomina.*

Arab. כנה *nurus.* ¶ לכנה *veruntamen.*

Chald. כְּנָא & כְּנָוָה, Syr. כְּנָוָא *socius cognominis, societas.*

Propr. כָּנְיָה *Conjah*, idem quod יְהוֹיָכִין *Jehojacin*, per diminutionem. Jer. 22. כָּנְיָה *Conjah, filius* יְהוֹיָקִים *rex Judæ.* pro quo habetur, 2. Reg. 25. יְהוֹיָכִין *rex Judæ.* B

כנז. Arab. כנز canaz *collegit, congessit, reposuit, recondidit, thesaurizavit*, cum Chaldæo גנז literis כ ג permutatis, & Hebræo כָּנַס mox sequente, convenit. Matth. 6. vers. 19. לא תכנזוא לכם כנוזא פי אלארץ *non thesaurizetis vobis thesauros in terra.* Jacob. 5. v. 3. כַּנַזְתֶּמוּהָא *congessistis illud ad diem ultimum.* Alcor. וְאַלַּדִין יַכְנִזוּן אַלדַּהַב וַאלְפִצַּה: C

Nom. כַּנָז canz: Foem. כַּנָזָה *thesaurus, erarium:* Plur. כְּנוּז cunuz *thesauri.*

כַּאנִז caniz *thesaurarius:* Plur. כַּאנִיזִין canizin *thesaurarij.*

כַּנִיזָה caniza *collectio.*

כנם. Talm. כְּנִימָה, Chald. כְּנִמָּא *curculio.*

כנס duo significata habet. I. כָּנַס, Chald. & Syr. כְּנַס & כְּנַשׁ *collegit, congregavit, coacervavit:* Syr. absolutè, *congregatus fuit, convenit, conversatus est.* Esther 4. vers. 16. *vade,* כְּנוֹס, Targum כְּנַס *congrega omnes Judæos.* Eccl. 2. כָּנַסְתִּי, Targ. כְּנַשְׁתִּ *congregavi mihi etiam argentum & aurum.* Syr. Luc. 5. v. 1. כְּנַשׁ *cùm congregaretur ad eum turba.* Piel כִּנֵּס, Chald. כְּנַס, Syr. כַּנֵּשׁ *idem.* Ezech. 22. וְכִנַּסְתִּי, Targ. וְאַכְנֵשׁ *& colligã eos.* Ezech. 39. v. 28. וְכִנַּסְתִּים, Targum וְכְנַשְׁתִנוּן *& congregavi eos ad terram ipsorum.* Hithpael הִתְכַּנֵּס, Syriacè הִתְכַּנֵּשׁ *congregatus fuit.* Esa. 28. *& opertorium angustum* כְּהִתְכַּנֵּס *postquam collectum fuerit.* Syr. 1. Cor. 14. v. 23. *si ergo* תִּתְכַּנֵּשׁ *congregata fuerit tota Ecclesia.* Niphal. Rabbin. נִכְנַס, Chald. אִתְכְּנַשׁ *congregatus fuit, convenit:* de loco, *ingressus est:* de muliere, *congressus est, coivit:* de alijs rebus, *inclusus* vel *comprehensus fuit.* Hiphil הַכְנִישׁ, Chald. אַכְנֵשׁ *introduxit, ad propositum duxit.* D E

Nom. מִכְנָסַיִם, Chal. מַכְנְסִין: Foem. מַכְנָסַיִם *subligar, fœmoralia:* quibus membrum colligitur aut includitur: duale, ob duas oras.

Rabb. כְּנִישׁוּת & כְּנֵסֶת, Chal. & Syr. כְּנִשְׁתָּא, & כְּנִישָׁא, & כְּנוּשָׁא, Arab. כַּנִيسِيَّה canisia *consessus, concilium, collectio, congregatio, conventus, cœtus, ecclesia, turba:* Plur. Chald. כְּנִישִׁין, Syr. כְּנָשִׁין: Foem. כְּנוּשָׁן, Arab. כَنَائِس canais *turbæ, ecclesiæ.* בֵּית הַכְּנֶסֶת, Syr. בֵּית כְּנוּשְׁתָּא *domus congregationis,* locus in quẽ conveniũt Judæi, orationis & Legis seu doctrinæ audiendæ causa, singulis Sabbathis, *synagoga,* locus templo similis. אנשי כנסת הגדולה *viri magnæ Synagogæ:* Ezra, Zorobabel, Josua filius Jozedec, & horum socij.

Syr. כְּנוּשְׁיָא *conjunctio Solis & Lunæ.*

כְּנוּשָׁאֵי *compedes, vincula.*

הַכְּנִיסָה *dies conventus,* dies secundus & quintus, quo conveniunt ex pagis in arces ad orandum & legendum in Lege.

Chald. כּוּנַשׁ *umbilicus:* non כונשר.

II. Talm. כָּנַשׁ, Arab. كَنَسَ canas *verrit, everrit,* scopis purgavit, mundavit. Luc. 15. v. 8. חַכְנַס בַּיְתְחָא וְתַטְלְבַה *& verret domum suam, & quæret eũ.* Luc. 11. *Invenit eam* מַכְנוּסָא *scopatã.*

Nom. כַּנָּס cans, & כַּנִּים canis *verriculum, everriculum, rutabulum.*

מַכְנְסָה macnesa *scopæ, peniculus, spongia,* quocunq; aliquid extergitur: itẽ *aspergillũ,* scopis simile: hyssopus ad aspergendum: Plu. מַכְאֲנֵס macinis *scopæ, peniculi, aspergilla.*

כַּנַּאס cannis *scoparius servus,* qui scopis purgat: Foem. כַּנַּאסָה *scoparia.*

Talmud. כְּנִישָׁא *purgatio.*

כנע. כָּנַע. Inde Niphal נִכְנַע, Chald. אִתְכְּנַע *curvatus, incurvatus, depressus:* Metaph. *humiliatus.* Chald. *ignominia affectus fuit.* Levit. 26. v. 41. *vel tunc* יִכָּנַע *humiliabitur cor ejus.* Targ. יִתְבַּר *frangetur.* Chald. Esa. 50. *nec* נִכְלַמְתִּי, Targ. אִתְכְּנַעַת *ignominia affectus sum.* 1. Reg. 21. v. 29. נִכְנַע, Targ. אִתְכְּנַע *humiliatus est Achab.* Hiphil הִכְנִיעַ, Chal. אַכְנַע *humiliavit.* Psal. 81. *inimicos eorum* אַכְנִיעַ *humiliabo.*

Nom. Chald. אִתְכְּנָעוּת *humiliatio, dejectio.* Rabb. *submissio vocis.*

Propr. כְּנַעַן *Canaan,* quartus filius Chã, filij Noah: à quo nomen accepit, quam ipse occupavit, terra כְּנַעַן *Canaan.* Deinde, ab ipso propagati, istius terræ incolæ, septem populi, *Cananæus, Amorræus, Gergesæus, Hettæus, Hevæus, Jebusæus.* Et quia hujus terræ incolæ lucro intenti & mercaturæ dediti erant, כְּנַעַן pro *mercatore* usurpatur: Plural. כְּנַעֲנִים *mercatores.* Esa. 23. v. 8. כְּנַעֲנֶיהָ *mercatores ejus honorati terræ.*

כְּנַעֲנִי *Chananæus & mercator:* Plur. כְּנַעֲנִים *mercatores.* Zach. 14. v. 21. *nec erit* כְּנַעֲנִי, Targ. עָבֵד תַּגָּרָא *mercator in domo Domini.* Job. 40. v. 30. *dividentur eum inter* כְּנַעֲנִים, Targ. תַּגָּרַיָּא *mercatores.*

כְּנַעֲה *mercatura.* Jerem. 10. v. 16. *aufer de terra* כִּנְעָתֵךְ, Targum סְחוֹרְתָךְ *mercaturam tuam*

tuam. Lxx. Χαναάνσιν σε. Hieron. *confusionem tuam:* ex Chaldæo. Eſa. 19. *loquentes labio* כְּנַעַן *Chanaan:* linguâ ſanctâ: quam habuerunt Chananæi, quamq; uſurparunt Iſraelitæ terram Chanaan incolentes. vel Chanaan pro *terra Iſrael.* ſic, Sophon. 1. v. 11. *quia occiſus eſt omnis populus* כְּנַעַן *Chanaan terræ Iſrael.* Quia præcedit, *habitatores* הַמֻּכְתֵּשׁ *pilæ.* Gen. 38. v. 2. *& vidit ibi Juda filiam viri* כְּנַעֲנִי *Chananæi.* Targ. תַּגָּרָא *mercatoris.* Lxx. Χαναναίου. 1. Paral. 2. verſ. 3. *ex filia ſua* הַכְּנַעֲנִית *Chananæa.* duxit ergò alienigenam. A B

כנף duo ſignificata habet. I. כָּנַף, Chald. כְּנַף, idem quod כָּפַן, *collegit, congregavit.* Chald. Pſ. 41. יִקְבּוֹץ, Targ. יִכְנֹף *congregabit iniquitatem ſibi.* Niphal נִכְנַף, Chald. אִתְכְּנַף *collectus, congregatus, conſociatus fuit.* Eſa. 30. v. 20. *& non* יִכָּנֵף *colligetur amplius doctor tuus, & erunt oculi tui videntes doctorem tuum:* auferetur, occultabitur.

Nom. כָּנָף, Chald. כְּנַף *ala* avis, qua volat: Dual. כְּנָפַיִם, Chal. כְּנִפִּין: Plur. Foem. כְּנָפוֹת *alæ.* Geneſ. 1. *& omnem avem* כָּנָף *alæ.* Targ. דְּפָרַח *quæ volat.* Lxx. πτερωτὸν *alatam.* Gen. 7. *omnis avis, & omnis* כָּנָף *ala.* Targ. דְּפָרַח *quæ volat.* Lxx. πτερωτὸν *pennatum.* Ezech. 39. *omnis* כָּנָף *ala:* omne alatũ. Targ. דִּי פָרַח *quod volat.* Eſa. 10. *& non erit* נוֹדֵד כָּנָף *movens alam.* aves pugnant alis. Eſa. 31. *ſicut aves volantes, ſic proteget Dominus exercituũ Jeruſalem.* aves, ut defendant fœtus ſuos, nidos ſupervolant. 4. Eſdr. 1. *collegi vos, ut gallina pullos ſuos.* Matth. 23. *ſicut gallina congregat pullos ſuos ſub alas.* imminẽte ſcil. milvo. Pſal. 17. *in umbra* כְּנָפֶיךָ *alarum tuarum abſcondes me.* ¶ Per metaphoram, *extremitas cujuslibet rei.* 1. ala veſtis, in partes tanquam alas diviſæ, *ora, fimbria,* ſummitas veſtis, extremitas veſtis inferior. Et per ſynecdochen, *veſtis.* Num. 15. v. 38. *& dabunt ſuper fimbriam* הַכָּנָף, Targ. דְּגַדְפָּא *alæ, filum hyacinthinum.* 1. Sam. 24. *& abſcidit* כְּנַף מְעִיל *alam pallij Saulis:* fimbriam. Jerem. 2. *etiam* בִּכְנָפַיִךְ *in alis tuis inventus eſt ſanguis:* in alis tuarum veſtium. Targ. בְּסִתְרָא *in occulto.* Hagg. 2. *ecce accipiet vir carnem ſanctitatis* בְּכָנָף *in ala veſtis ſuæ, & tanget* בִּכְנָפוֹ *alâ ſuâ ſuper panem & pulmentum.* Targ. בְּכִסוּתֵהּ *veſte ſua.* Deut. 22. *ſuper quatuor* כַּנְפוֹת כְּסוּתְךָ *alis tegumenti tui:* veſtis diviſa, quaſi alata eſt. Ruth. 3. *expandes* כְּנָפֶיךָ *alas tuas ſuper ancillam tuam:* alas veſtium tuarum. ¶ 2. ala navis, *velum.* Eſa. 18. verſ. 1. *væ terræ umbræ* כְּנָפַיִם *alarum:* velorum: opacæ velis, ob multitudinem navium in ea. Cùm enim expandũtur vela, alis ſunt ſimilia, & naves procedunt, ſicut aves alis ſuis volantes; & vela umbram faciunt. Virg. *velorum pandimus alas.* ¶ 3. Ala, *latera exercitus, equitum ordines,* qui alarum inſtar, pedeſtres copias utrinq; obtegunt. Eſa. 8. v. 8. *& erit extenſio* כַּנְפָיו *alarum ejus, impletio latitudinis terræ tuæ.* ¶ 4. Ala, terræ extremitas, *plaga, pars orbis.* Eſa. 24. מִכְּנַף הָאָרֶץ *ex ala terræ cantilenas audivimus:* extremitate, loco remoto. Quia terra rotunda eſt, & quaſi alata. Eſa. 11. v. 12. *& diſperſos Judæ colliget ex quatuor* כַּנְפוֹת הָאָרֶץ *alis terræ.* Targum רוּחֵי אַרְעָא *ventis* (plagis) *terræ.* Job. 38. *ut apprehendat* בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ, Targum בְּסִטְרֵי אַרְעָא *in lateribus terræ.* Job. 37. v. 2. *& lux ejus ſuper* כַּנְפוֹת הָאָרֶץ *alis terræ.* Targum סְיָפֵי אַרְעָא *extremitatibus terræ.* ¶ 5. Ala ſolis & auroræ, *lux,* quæ ſub ortum, tanquam ala, ſuper terram expanditur; ſicut dicitur, Joel. 2. כְּשַׁחַר *ſicut aurora expanſa ſuper montibus.* Targum כִּנְהוֹר צַפְרָא *ſicut lux auroræ.* Malach. 4. verſ. 2. *& orietur vobis timentibus nomen meum, ſol juſtitiæ, & ſanitas* בִּכְנָפֶיהָ *in alis ejus.* Pſalm. 139. *accipiam* כַּנְפֵי שַׁחַר, Targum צִיצִין *alas auroræ, habitabo in poſtremo maris.* Contrà, Æneid. 8. *Nox ruit & fuſcis tellurem amplectitur alis.* ¶ 6. *Ala venti;* quia celiter in cuncta diſcurrit, vel terram amplectitur. Pſalm. 18. *& volavit ſuper* כַּנְפֵי רוּחַ *alis venti.* ¶ Syr. כנפא extremitas veſtis, fluminis, ædificij; *fimbria, ripa* ſeu *littus, pinnaculum.* Marci 6. *ut* לְכִנְפָא *fimbriam veſtis ejus attingerent.* Actor. 27. כִּנְפָא *littus unum maris.* Matth. 4. verſ. 5. *ſtatuit eum ſuper* כִּנְפָא *pinnaculum templi.* pars templi, alarum ſpeciem habens.

Rabbin. בַּת כִּנְפָא *vultur:* quòd alis excellat.

כְּנוּפְיָא *congregatio, ſocietas, tripudium.*

II. Arab. كنف canaf: Hiphil אכנף acnaf, & אכתנף actanaf *congregavit, circuivit, circumdedit, complexus fuit.* Pſalm. 17. *inimici mei animam meam* אֲכַתְּנֻפוּנִי *circumdederunt.* Pſ. 48. 4. וְאִכְּנָפוּהִי *& complectimini eam.* Pſal. 59. 7. וְיִכְתְּנֻפוּן *& circumibunt civitatem.* Pſalm. 106. 43. וְאִכְּנָפָתַם *& complexus eſt eos miſericordia.* 2. Corinth. 11. verſ. 13. יְכִתְּנֻפְנִי *circumſident me quotidie.* ¶ Deinde, כנף canaf *ſubjectus fuit.* Piel כנף cannaf *ſubjecit, ſubmiſit, coëgit.* Marci 6. כנף *coëgit diſcipulos ſuos aſcendere navim.* C D E

כנר כִּנּוֹר, Chald. כְּנַר & כִּנָּר, Arab. كينار cinar κινύρα *cithara, pſalterium:* Plu. כִּנֹּרִים: Foemin. כִּנּוֹרוֹת, Chald. כִּנָּרִין κινύραι *citharæ.* Gen. 4. כִּנּוֹר, Targ. כִּנּוֹרָא *cithara & organum.*

כִּנֶּרֶת χενερέθ, Chald. גִּינוֹסַר, &, ex his duobus corruptum, Γεννησαρέθ *Cinneret,* urbs in tribu Naphtali, quã Herodes magnificis orna-

ornavit ædificijs; atq; in honorem Tiberij Cæsaris, Tiberiadem nominavit. Inde nomen acceperunt, cùm circumjacens regio admodum pinguis, tractus nimirum ille juxta Capernaum & Bethsaida; tum & lacus. Deuter. 3. מִכִּנֶרֶת, Targum מִנִּינוֹסַר *à Cinnereth usq; ad mare planiciei.* Lxx. ἀπὸ μαχαιναρὲθ *à Macheneret.* Præpositionem מ, pro Heemanthi acceperunt. Jos. 11. v. 2. *Meridies* כִּנְרוֹת, Lxx. ἀπέναντι χερρὲθ *è regione Ceneroth.* 1. Reg. 15. *& omnẽ* כִּנְרוֹת, Targ. גִּינוֹסַר *Cinnereth, super omnem terram Napthali.* Quia terra illa pinguissima divisa erat in plures partes. Joseph. 18. Antiq. 3. *Herodes Tetrarcha receptus in amicitiam Tiberij, de ipsius nomine urbem à se conditam vocavit Tiberiada, electo ad hoc optimo agro Galilææ, in ora lacus Genezarethici.* Num. 34. *Juxta littus* יַם כִּנֶּרֶת, Targum גִּינוֹסַר *Cinnereth.* Marc. 6. v. 53. *venerunt in terram* γεννησαρὲθ, Syr. גְּנֵסַר *Genneśar.* 1. Macchab. 11. *Aquæ* γεννησὰρ *Gennazar.* Matth. 4. *Ambulans juxta mare Galilææ.* Joh. 6. *Trans mare Galilææ, quod est Tyberiadis.* Ob magnitudinem autem & tempestates, maris nomẽ obtinuit. Luc. 5. *Stabat juxta stagnum Genesareth.* Plin. 5. cap. 15. *Jordanis in lacum se fundit, quem plures Genesaram vocant: 16. millia passuum longitudinis, 6. millia latitudinis; amœnis circumseptum oppidis.*

כנש. Chald. & Syr. כְּנַשׁ *collegit, congregavit:* in כְּנַס invenies.

כסס duo significata habet. I. כְּסַס *numeravit, supputavit.* Exod. 12. v. 4. *Secundum comedere suum* תְּכַסְּסוּ *numerabitis ad agnum.* Targum תִּתְמַנּוֹן *numerabimini.*

Nom. מֶכֶס, Syr. מַכְסָא *annuus census, vectigal, tributum:* quod certo numero accipitur à transeuntibus, prout moris fuerit, vel quinta, vel sexta, vel decima pars. Num. 31. *& accipies* מֶכֶס, Targum נְסִיבָא *munus ipsi Domino à viris belli.* Rom. 13. v. 7. τῷ τέλος τὸ τέλος, Syr. לְמָן דְּמַכְסָא מַכְסָא *cui tributum tributum.* Rabb. בֵּית הַמֶּכֶס, Arabicè תַּמְכִּים tamcis *telonium.* Luc. 5. *Sedentem ad* אֶלְתַּמְכִּים *telonium.*

Rabb. מוֹכֵס, Syr. מַכָּס *telonarius, vectigalium præfectus, publicanus,* vectigal accipiens, vectigalia publica & tributa sui quæstus causa conducens: ut מ sit radicale: Plur. מוֹכְסִים, Syr. מַכְסִין *publicani.* Syr. Matth. 5. *Etiam* מַכְסָא *publicani hoc faciunt.* Matth. 9. v. 9. *Sedentem* ἐπὶ τὸ τελώνιον *juxta telonium.* Syriacè. *Ad* בֵּית מַכְסָא *domum publicanorum.*

II. Chald. & Syr. כְּסַס: Inde Hiphil. אַכְסֵס *arguit, redarguit, corripuit, jurgavit, objurgavit, castigavit.* Chald. Psalm. 118. v. 18. יַכְּסָרְנִי, Targum מַכְסָא אַכְסָנְנִי *arguendo arguit me:* castigavit. Syr. Joh. 16. v. 8. *Cùm venerit* נַכְסִיהִי *arguet Mundum de peccato.* Galat. 4. *In faciem* אַכְסַתֵּה *corripui eũ.* Pass. Syr. אִתְכְּסַם & אִתְכַּסַּם *argutus, objurgatus fuit.* Joh. 3. v. 20. *Ne* נִתְכַּסְּטוּן *arguantur opera ipsius.*

Nom. Chald. מַכְסָנוּת *redargutio.*

כסא. כְּסָא, Chald. כָּרְסִי, Syr. כּוּרְסְיָא, Arabicè كرسي curfi, Foem. كرسية *solium, thronus, sedes, sella, subsellium, scamnum, tribunal, suggestum, pulpitum:* Plur. כְּסָאוֹת, Chald. כָּרְסָוָן, Arab. كراسي curifi *throni, sellæ, scamna.* Per metonymiam, *regia potestas & autoritas, regnum.* 1. Reg. 1. *Ipse sedebit super* כִּסְאִי *throno meo.* Targum כּוּרְסִי מַלְכוּתִי *solio regni mei.* Zach. 6. *& sedebit & dominabitur super* כִּסְאוֹ *solio suo: & erit sacerdos super* כִּסְאוֹ *solio suo.* Summus Sacerdos Josua sedebit super solio sacerdotali. Psalm. 45. כִּסְאֲךָ אֱלֹהִים *thronus tuus* (thronus) *Dei in seculum & æternum.* Esa. 66. v. 1. *Cœlum est* כִּסְאִי *thronus meus, & terra scabellum pedum meorum.* comparat Deum regi sedenti super throno, & pedes ponenti in scabello. 1. Reg. 10. *& fecit rex* כִּסֵּא שֵׁן *solium dentis magnum, & obduxit auro puro.* Habebat hoc solium sex gradus, & quilibet gradus duos leones, dextrum & sinistrum: supernè caput rotundum in postica parte: & duo fulcra, quibus brachia incumbunt; & juxta hæc, duos leones, ut tradunt Hebræi. In leonum in gradibus collocatorum manibus inscripti erant versus biblici, regem de judicijs commonefacientes. Reperitur & כִּסֵּה, literis א"ה permutatis. Job. 26. *Tenens faciem* כִּסֵּה *throni, expandit super eo nubem suam.* Thronum vocat aërem superiorem, quẽ Deus consolidat, ut nubes continere possit. aut sic vocat cœlum, quod ipsius virtute consistit. Et per apocopen, כֵּס: Exod. 17. vers. 16. *Quia* יָד עַל כֵּס יָהּ *manus super throno Domini, bellum Domini in Amalec.* Targum כָּרְסִי יְקָרָא *throno gloriæ.* Deus manu super solium gloriæ extensa juravit, bellum Domino fore perpetuum contra Amalecitas. Lxx. ἐν χειρὶ κρυφαία *in manu occulta.* transpositis & confusis vocabulis, legerunt עַל יַד כִּסְיָה *super manu abscondita:* à כָּסָה *abscondit.* Hieron. *manus soliy Domini.* Particulam עַל *super* neglexit. Quidam libri habent, *solius:* lege, solij. Rabbin. בֵּית בֵּית הַכִּסְאוֹת לְהַפְנוֹת שָׁם הַכִּסֵּא *domus sedis. domus sellarum, ubi venter exoneratur.* vel potius à latendo, sicut Latinis *latrina,* heimlich gemach. כִּסֵּא כָּבוֹד *thronus gloriæ,* cui Deus insidet. Hunc ante mundum esse crea-

tum Judæi fingunt. Arab. כראסי אלחכם A *throni judicij*, tribunalia. In Geogr. כראסי *ſedes quatuor, Roma, Antiochia, Alexandria, & Domus ſanctuarij.* כרסי *ſedes maxima eſt Roma.*

כְּסָא, &, literis א ה permutatis, כְּסֶה *lunæ abſconſio, ſilentium, novilunium:* quod in conjunctione, lunâ ſole tectâ, non conſpiciatur: ut conveniat cũ ſequente כָּסָה *operuit, texit.* Pſalm. 81. *Clangite in novilunio cornu,* בַּכֶּסֶה *in interlunio ad diem feſti noſtri.* Targum בִּירֵחָא דְּמִתְכַּסֵּי *in luna abſcondita:* menſe ab- B ſcondito. Prov. 7. *Ad diem* הַכֶּסֶא *interlunij veniet domum ſuam.* Targum דְּעִדָּנָא *temporis.*

VERBum Chald. כְּסָא *operuit:* in כָּסָה invenies.

כסב. Arab. כַּסַב ceſb *fæx.* כסב אלחרוע kesb alcherva *fæx ricini,* quæ remanet, cũ ex granis ejus contritis exprimitur oleum: in Avicen.

VERB. כסב *acquiſivit, comparavit, lucratus fuit.* Eph. 5. v. 29. ליכסב *ut lucretur auditori-* C *bus.* 1. Tim. 3. v. 13. יכסבון *acquirent ſibi gradũ bonum.* Mat. 25. ואכתסב *& lucratus eſt quinq; talenta alia.* 1. Cor. 10. v. 20. ואכתסבהם *& compararem eos.* מכתסב *acquiſitus:* in Avicenna.

אכתסאב *acquiſitio:* in Avicen.

כסב *lucrum.* עיר כסאב *inutilis.*

מַכְסַב: PLur. מַכְאסַב in Geograph.

Alcor. מא תכסבון *quid cogitetis?*

כסה. כָּסָה, Chald. כְּסָא *texit, operuit, abſcondit,* D *occultavit.* Prov. 12. v. 23. *Homo aſtutus* כֹּסֶה *abſcondens ſcientiam.* LXX. θρόνον *ſolium:* acceperunt pro כִּסֵּא *ſolium.* NIPhal. נִכְסָה *tectus, opertus, abſconditus fuit.* Jerem. 51. v. 42. *In multitudine fluctuum ejus* נִכְסָתָה *operta fuit.* PIel כִּסָּה, Syr. כַּסִּי, Arab. كسا *operuit, texit, abſcondit, veſtivit, induit.* Num. 9. v. 15. כִּסָּה, Targum חַפָּא *operuit nubes.* Pſalm. 143. v. 9. *Ad te* כִּסִּיתִי *abſcondi:* tibi revelavi, quod homines celavi. Exod. 15. v. 5. יְכַסִּימוֹ *operient eos.* pro יְכַסּוּמוֹ. mutatur ה in י, & dages E ex ס perditur; ac מו in מו, ut reſpondeat præcedenti. Levit. 9. הַמְכַסֶּה, Targum וְחָפֵי *& operiens inteſtina.* Ezech. 31. v. 5. כִּסִּיתִי *operui ſuper ipſo abyſſum:* effeci, ut abyſſus ſe operiret ſacco, & lugeret. Syr. Joh. 19. וַיְכַסְיוּהִי *& operuerunt eum veſte purpurea.* Matth. 11. כַּסִּית *quod abſconderis hæc à ſapientibus.* Mat. 25. v. 36. *Fui nudus* וְכַסִּיתוּנִי, Arab. وكسيتموني *& operuiſtis me:* veſtiviſtis. Arab. Matth. וכסאהמא *veſtit illud Deus.* Gen. 3. v. 21. *& induit eos duos:* Adam & Evam. PUAL. כֻּסָּה *tectus fuit.* Gen. 7. וַיְכֻסּוּ, Targ. וְאִתְחַפְיוּ *& operti ſunt omnes montes excelſi.* HIPhil. Arab. אכסא acſi *veſtivit.* HITHpael הִתְכַּסָּה, Chal. אִתְכַּסִּי, Syr. אִתְכַּסִּי, Arab. اكتسى *actaſi ſeipſum operuit, opertus, tectus, veſtitus fuit.* Geneſ. 24. *Et accipiebat peplum* וַתִּתְכָּסֶּה, Targum וְאִתְכַּסִּיַת *& ſe operiebat.* Syr. Matth. 6. *Ne quidem Salomon* אִתְכַּסִּי *amictus fuit ita.* Luc. 19. אִתְכַּסִּי *abſconditum eſt ab oculis tuis.*

NOM. כְּסוּי, & כְּסוּת, & מַכְסֶה, & מַכְסֶה, Chal. תַּכְסִירָא, Syr. כְּסִיָא, Arab. كسوة ceſua *operimentum, tegumentum, veſtis, veſtitus.* Num. 4. *Et dabunt ſuper eum* כְּסוּי עוֹר, Targum חוּפָאָה דִּמְשַׁךְ *operimentum pellis.* Deuter. 22. *Super quatuor alas* כְּסוּתֶךָ, Targum כְּסוּתָךְ *veſtis tuæ, qua* תְּכַסֶּה, Targum תִּתְכַּסֵּי *veſtieris.* Num. 4. v. 5. וְכִסּוּ, Targ. וְיַכְסוֹן *& operient illos* בְּמַכְסֶה עוֹר, Targum בְּחוּפָאָה דִּמְשַׁךְ *operimento pellis.* Gen. 21. *Ecce ille erit tibi* כְּסוּת *operimentum oculorum.* Targum כְּסוּת יְקָר *operimentum gloriæ.* velamen honoris. Ipſe defendet te contra calumniam, quod mecum fueris.

Syriacè בְּכְסְיָא & בַּכְסְיָא *in occulto, clàm, tectè.*

מִכְסָה *numerus:* permutata ſignificatione cum כָּסַס *numeravit:* pro, מִכְסָה. Exod. 12. כְּמִכְסַת נַפְשׁוֹת, Targ. כְּמִנְיַן נַפְשָׁתָא *juxta numerum animarum.*

Chald. מַכְסָא *tectum, difficile, abſtruſum.*

Rabb. בֵּית הַכִּסֵּא *latrina:* ſicut Latinis à latendo.

כסח. כָּסַח, Chald. כְּסַח: PIel כִּסַּח *excidit, ſuccidit, amputavit.* Eſa. 33. v. 12. *ſpinæ* כְּסוּחִים *ſucciſæ igni comburentur.* Chald. Levit. 25. *Nec* תְּזַמֵּר, Targum תִּכְסַח *amputes.* Job. 24. v. 6. *& vineam impij* יְלַקֵּשׁוּ, Targ. יְכַסְחוּן *amputabunt.*

NOM. כְּסוּחָה, Chald. כְּסִיחָא, Rabb. כְּסוּחַ *ſucciſio, amputatio, exterminatio.* Eſa. 5. v. 25. *& erit cadaver eorum* כְּסוּחָה *exciſum.* Quidam caph ſervile faciunt, & ad rad. סָחָה referunt.

כסל duo ſignificata habet. I. כְּסִיל *ſtultus, inſipiens, varius, mobilis, levis, inconſtans:* PLur. כְּסִילִים, Chald. כְּסִילִין *ſtulti.* Pſalm. 49. *Simul* כְּסִיל *ſtultus & brutus peribunt.* Eccl. 4. *Non eſt voluntas* בַּכְּסִילִים *in ſtultis.* Prov. 15. verſ. 20. וְכְסִיל אָדָם *& ſtultus homo contemnit matrem ſuam.* Homo adultus, qui eſt ſtultus. ¶ Deinde, per metaphoram, כְּסִיל *Ceſil,* nomen ſyderis, quod oriens mare & terras tempeſtatibus variè turbat: PLur. כְּסִילִים *ſtellæ, illi ſyderi conjunctæ.* Benjamin Judæus in Itinerario: *Fretum Sin, eſt interdũ æſtuoſiſſimũ, aſtro* כְּסִיל *Ceſil ſubjectum, cujus vi tantus nonnunquam excitatur ventus, ut nulli mortalium navigando ſuperari poſſit, aut effugi: intrudit enim navigia in ipſas maris anguſtias*

unde

unde extricari non possunt. R. D. in 13. Esa. scribit, esse stellam quam Arabes vocent סוּאל (al. סהיל vel סהיל. al. סוהיל) *Suel.* In globo autem cœlesti, vocatur Suel *canopus.* Aben Ezra scribit esse כְּסִיל *Cor scorpij:* & כְּסִילִים *stellas polis vicinas* (perpetuæ apparitionis & occultationis:) Ideoq; inconstantes & mobiles. Hieronymus *Orionem* transtulit. Amos 5. *Faciens* כִּימָה וכסיל *Plejades & Oriona.* Plejades in Tauro, & Cor scorpij opponuntur. Esa. 13. v. 10. *Quia stellæ cœli* וּכְסִילֵיהֶם, Targ. וּנְפִילֵיהוֹן *& sydera eorum non splendebunt.*

כִּסְלֵו nonus Hebræorum mensis; quo illud sydus oritur, *November.* Zachar. 7. *Quarto die mensis noni* בְּכִסְלֵו *in Cisleu.* Hujus mensis dies 20. dicitur *dies ignis*, qui datus fuit Nehemia sacrificante. Ejusdem die 25. celebrant Judæi חַג הַחֲנֻכָּה *festum dedicationis*: de quo in חָנַךְ vide.

כסל: Foem. כִּסְלָה & כִּסְלוֹן, Chaldaicè כִּסְלוֹרָא *inconstantia, levitas.* Eccles. 7. v. 26. *ut ego scirem iniquitatem,* כֶּסֶל *stultitiam.* Psalm. 85. v. 9. *& non redeant* לְכִסְלָה *ad stultitiam.* Targum לְסָאוּרָא *ad fermentum:* inflatio. ¶ Per antiphrasin, *constantia, spes, confidentia, fiducia.* Job. 8. vers. 14. *Cujus tabescet* כִּסְלוֹ *fiducia ejus, & domus araneæ confidentia ejus.* Job. 31. vers. 24. *Si posui aurum* כִּסְלִי *fiduciam meam.* Psalm. 78. v. 7. *& posuerunt in Deum* כִּסְלָם, Targum סוּבְרֵיהוֹן *spem suam.* Proverb. 3. v. 26. *Quia Dominus erit* בְּכִסְלֶךָ, Targum בְּסַעֲדָךְ *in auxilio tuo.* ¶ Deinde, כֶּסֶל *ile*, inter costam & pubem: Plural. כְּסָלִים *ilia* sub lumbis, & *lumbi.* Job. 15. v. 27. *Et fecit pinguedinem super* כֶּסֶל *ilys.* Levit. 3. vers. 4. *Sed duos renes, & adipem, qui est super illis, qui est super* הַכְּסָלִים, Targum גִּסְיָא *ilijs.* Psalm. 38. *Quia* כִּסְלַי *ilia mea impleta sunt contemtu.* hoc est, lumbi. Rabb. צַדֵּי הַכְּסָלִים *latera ilium*, hypochondria. & simpliciter, כְּסָלִים *idem.* עֶצֶם הכסל *os ilij.*

כְּסוֹל *habens fœmur alterum altius.* כְּסִיל *cucurbitula.*

II. Arab. כסל *piger, negligens, inutilis fuit, cunctatus est.* Matth. 22. v. 5. פחכאלסוא *& neglexerunt & abierunt.*

Luc. 19. v. 22. כסלאן *piger:* inutilis. כסל *pigritia, ocium:* in Avicen. מחכאסלין *pigri, tardi.*

כסם. כָּסַם: Piel כִּסֵּם *totondit, tondendo æquavit.* Ezech. 44. יְכַסֵּמוּ, Targum סַפְּרָא יְסַפְּרוּן *tondendo tondebunt capita sua.*

Nom. כֻּסֶּמֶת *spelta:* Plur. כֻּסָּמִים, Chald. כֻּסְמִין *speltæ.*

כסן. Chald. & Syr. כְּסַן: Piel כִּסֵּן: Hiphil. אַכְסֵן *& מַכְסֵן, ut* מ *Heemanthi fiat radicale, arguit, redarguit, corripuit.* Chald. Job. 4. יְסָרַתְּ, Targum כְּסַנְתָּ *arguisti multos.* Psalm. 6. v. 2. *Non in ira tua* תוֹכִיחֵנִי, Targ. תְּכַסְּנֵנִי *arguas me.* Pass. אִתְמַכְסַן *correptus fuit.*

Nom. מַכְסָנוּת *correptio, increpatio:* Plural. מַכְסַנִּין *increpationes.*

כַּסְנִין *placentæ.* Arab. כסן *diameter.*

כסף duo significata habet. I. כָּסַף, Chal. כְּסַף, significat תאוה וחשק, *desideravit, concupivit, appetijt.* Job. 14. *Opus manus tuæ* תִּכְסוֹף, Targum תְּרַגֵּג *concupiscet.* Niphal. נִכְסַף *desiderio captus fuit.* Psalm. 74. v. 8. נִכְסְפָה, Targum רְגִינַת *desiderio capta est anima mea.* Gen. 31. v. 30. *Quia* נִכְסֹף נִכְסַפְתָּה, Targum חַמְרָא חַמַּרְתָּ *appetendo appetivisti domum patris tui.* Infinitivus præterito similis.

Nom. כֶּסֶף, Chald. כְּסַף *argentum*, quod ab omnibus appetitur. per synecdochen, *pecunia:* Plur. כְּסָפִים, Chald. כַּסְפִין *pecuniæ, nummi.* Psalm. 12. כֶּסֶף, Targum סִימָא *argentum conflatum in sublimatorio terræ.* Esa. 48. v. 10. *Ecce excoxite, sed non* בְּכֶסֶף *in argento.* בְּמִצְרַף הַכֶּסֶף *in vase in quo argentum coquitur* ad removendas scorias. Genes. 44. v. 8. *Et quomodo furabimur ex domo domini tui* כֶּסֶף אוֹ *argentum aut aurum?* Targum מָנִין דְּכַסְפָּא וְדָהָב *vasa argentea aut aurea.* ¶ Cum nominibus numeralibus, כֶּסֶף significat *monetam argenteam, argenteum denarium:* Chaldæus reddit, *siclum argenti.* Genesis 20. vers. *Ecce dedi mille* כֶּסֶף *argenteos fratri tuo.* Targum סְלָעִין דְּכַסְפָּא *siclos argenti.* Lxx. δίδραχμα *didrachma.* Deuter. 22. *Et multabunt ipsum centum* כֶּסֶף *argenteis.* Targum סְלָעִין דְּכַסְפָּא *siclis argenti.* Lxx. σίκλοις *siclis.* Ibidem. *Et dabit vir ille concumbens cum ea, patri puellæ quinquaginta* כֶּסֶף *argenteos.* Targum סְלָעִין דְּכַסְפָּא *siclos argenti.* Lxx. δίδραχμα ἀργυρίου *didrachma argenti.* Budæus argenteum unum, ex illis triginta, quibus Christus fuit venditus, esse scribit Parisijs, in æde divi Johannis Lateranensis, pondere didrachmi. Genes. 23. v. 16. *Quadringentos siclos* כֶּסֶף עֹבֵר לַסֹּחֵר *argenti transeuntis ad mercatorem.* Targum דְּכַסְפָּא דְּמִתְקַבֵּל בְּסַחוֹרְתָּא כָּל מְדִינְתָּא *argenti quod accipitur pro mercimonijs in omni provincia.* Lxx. δοκίμου ἐμπόροις *probati mercatoribus.* 4. Reg. 12. v. 5. *& dicebat Joas ad sacerdotes, omne* כֶּסֶף *argentum sanctitatum, quod infertur in domum Domini:* כֶּסֶף עוֹבֵר *argentū transiens* seu *transeuntis, vir* כֶּסֶף נַפְשׁוֹת *argentum animarum æstimationis ejus, omne* כֶּסֶף *argentum, quod ascendet super cor viri, ut inferat illud in domum Domini.* ubi triplex ponitur argentum: 1. כֶּסֶף עוֹבֵר *argentum transeuntis*, est semisiclus, quem persolvebat quotannis o-

nis omnis עֹבֵר *transiens* per recensitos. h. e. numeratus. Exod. 30. 2. כֶּסֶף נְפָשׁוֹת *argentum animarum*, quod quilibet pro redẽtione animæ suæ solvebat. 3. כֶּסֶף *argentum*, quod quis sponte offerebat. Hanc pecuniã regina Othalia à templo transtulerat ad cultum Baal.

Rabb. כְּסוּפָא *voluptas, desiderium.*

אַכְסִיפָא & כְּסִיפָא *arca in quam argentum vel pecunia reponitur.*

כּוֹסְפָא *genus mensuræ.*

כַּסְפָּן *id quod rẽmanet de olivis, expresso oleo.*

Syr. כֶּסֶף רֵישָׁא *argentum capitis*, tributum. Luc. 23. v. 2. *& vetantem Cæsari φόρους tributa dare.* Syr. כֶּסֶף רֵישָׁא *argentum capitis.*

II. Chald. כְּסַף: Pasſ. אִתְכְּסַף, per antiphrasin, *puduit, pudefactus, confusus fuit, præ pudore palluit, lividus fuit.* Psalm. 38. *Pudefient* וְיִכָּלְמוּ, Targum וְיִכְּסְפוּן *& confundentur.* Hiphil. אַכְסֵף *pudefecit, ignominia, probris affecit.* Psal. 44. וַתַּכְלִימֵנוּ, Targum וְאַכְסַפְתָּנָא *& ignominia affeciſti nos.*

Nom. כְּסוּפָא *pudor, probrum, convicium.*

כסר. Arab. כַּסַר casar *fregit, confregit, trivit, contrivit, naufragium fecit, incîdit, corrupit.* Psalm. 29. *Dominus* יְכַסֵּר *confringet cedros.* Matth. 10. v. 20. קָנֶה מְרוּצָצָה לֹא יִכְסֹר *calamum quaſſatum non franget.* Pasſ. אַנְכַּסַר ancasar *fractus, confractus fuit.* Psalm. 34. *unum ex his non* תִּנָּכְסֵר *conteretur.* Psalm. 37. וְתִנָּכְסַר קַסְתֵּיהֶם *& confringatur arcus ipſorum.* Act. 4. v. 25. אִתְכַּסְרַת *fracta eſt mihi navis.*

Nom. כַּסַר casar *fractura, fragmentum.*

כַּסְרָה casra, & אַנְכְּסָאר incasir *fractio.*

כַּסִּיר casir *fractor:* naufragus.

כַּאסַר casir *frangens.* כַּאסַר אַלְעַטַאם *aquila ossifraga.*

מַכְסוּר macsur, & מַנְכַּסַר *fractus:* Plur. מַכְסוּרִין macsurin *fracti.* אַלְמַנְכַּסְרָה קְלוּבְהֶם *contriti corde.*

כַּסָּארָה *corruptio.* כַּסוּר casur *naufragium.* מַכַּסַּר *ſolidus:* in Avicen.

כסחת. כְּסָחוֹת *pulvinaria, culcitræ.* Ezech. 13. *væ conſuentibus* כְּסָחוֹת *pulvinaria.* Rabb. כַּסְרָא *culcitra, pulvinar*, quod capiti ſubijcitur, & cui incumbunt Ismaelitæ, quando comedunt. כַּסְרַת הַסַּבָּלִים *culcitra bajuloram:* quam vel capiti vel humero imponunt.

כַּסַּת *tumor.* כּוֹסְתָן *gibbosus, incurvus.*

כַּסִּיתָא *ſtramen jumentorum.* כַּסִּיתָא *corallium.*

כעב. Arab. חַכְעַב *circuitio.* כַּעַב *clavicula.*

כַּעְבִין *duo lumbi:* in Avic. Item *tibiæ:* Alc. כְּעוּב *nodi.*

מכעב *cubus.* עֵדֶר מְכַעַב *numerus cubicus.* Alc. כַּעְבָּה *mensa.*

A כעד. Arab. כַּאעַד cagad *charta, pergamenum.*

כעך. Rabb. כַּעַךְ, Syr. כּוּכָא, Arab. כעך câach *placenta, tortella:* Plur. כַּעְכִין, &, ע absorpto, כְּכִים *placentæ, tortellæ,* Kuchen.

Verb. Arab. כעך caac *ſinuavit, curvavit.*

Pasſ. אחכעך atcaac *curvatus eſt.*

Nom. תכעכה tacica *curvatio.* מכעך mucaac *ſinuoſus, contractus, convolutus.*

כען. Chald. כְּעַן *nunc.* מִכְּעַן *deinceps.* עַד-כְּעַן & עַד כְּעַן *hucuſq;.* Gen. 3. וְעַתָּה, Targum וּכְעַן *& nunc maledictus tu.* Gen. 18. *Si* נָא, Targ. כְּעַן *nunc inveni gratiam.*

Chald. כְּעָנָה *ſalus.* Ezræ 4. v. 10, & 11. & 7. v. 12. vel; *& ut nunc.*

כעס. כָּעַס, Chald. כְּעַס *iratus, indignatus fuit, ægrè tulit.* Psalm. 112. *Impius videbit* וְיִכְעָס, Targum וְיִכְעַס *& iraſcetur:* indignabitur præ magna invidia. Piel. כַּעֵס: Hiphil. הִכְעִיס *irritavit, adiram commovit, provocavit, laceſſivit.* Piel. Deut. 32. כְּעָסוּנִי *irritaverunt me in vanitatibus ſuis.* Targ. אַרְגִּיזוּ קֳדָמַי *commoverũt coram me.* 1. Sam. 1. v. 6. וְכִעַסָּתָהּ, Targ. וּמְצַהֲבָא לַהּ *& irritabat eũ hoſtis ejus.* Hiph. Ezech. 32. וְהִכְעַסְתִּי, Targ. וְאַזְעֵי *& commovebo cor populorum multorum.* Deuter. 32. *In abominationibus* יַכְעִיסֻהוּ, Targ. אַרְגִּזוּ קֳדָמוֹהִי *irritabunt eum.*

Nom. כַּעַס, & literis שס permutatis, כַּעַשׂ *ira, indignatio, dolor, mœror:* Plur. כַּעֲסִים *iræ.* Job. 6. v. 2. *Ponderabitur* כַּעְשִׁי *ira mea.* Eccl. 7. כַּעַס, Targ. רְתָחָא *ira in ſinu ſtulti.* Job. 17. מִכַּעַס, Targ. מִן רְגָזַי *ab ira.*

Rabb. כַּעְסָן *iracundus.*

כעק. Syr. כְּעַק *volvit.* Piel כַּעֵק *volutavit.* Pasſ. אִתְכַּעַק *volutatus fuit.*

כער. Rabb. & Chald. כָּעַר *fœdavit, deturpavit.* מְכוּעָר & כָּעוּר ſeu מְכֻעָר *fœdatus, turpis.* Hab. 2. *& poſui te* כְּרֹאִי *tanquam ſtercus.* Targum מְכוּעָרָא *fœdatum.*

כעש. כַּעַשׂ *ira:* in כַּעַס habetur.

כפף duo ſignificata habet. I. כָּפַף, Chald. כְּפַף *curvavit, incurvavit, recurvavit, flexit, reflexit, inclinavit.* Eſa. 58. v. 5. הֲלָכֹף *an ad incurvandum ſicut juncus caput ſuum?* Psalm. 57. כָּפַף *incurvavit animam meam.* Niph. נִכְפַּף *incurvatus fuit.* Mich. 6. אֶכָּף *incurvabor Deo excelſo.* Targ. אֶשְׁתַּעְבַּר *ſubjectus ero.* pro אֶכָּפַף. Syr. Rom. 14. *Mihi* תִּכּוֹף *incurvabitur omne genu.*

Nom. כָּפוּף, Chald. כְּפִיף *curvus, incurvatus, reflexus:* Plur. כְּפוּפִים, Chald. כְּפוּפִין *curvi, incurvati.*

כַּף *curvitas.* Dicitur de varijs rebus. 1. curvitas, cavum, cõcavum, *vola* manus vel pedis. Dual. כַּפַּיִם *volæ, manus:* Plur. Foem. כַּפּוֹת *plãtæ.* Gẽ. 40. *& dedi ſcyphũ ſuper* כַּף, Targ. יְקוּ כַּף יְרָא *manũ Pharaonis.* 2. Reg. 11. v. 12. וַיִּכּוּ כַּף, Targum

Targum וטפחויר *& percusserunt manum:* applauserunt prælætitia. Ezech. 21. *Et percute* כף אל כף *manum ad manum:* complode manus, in signum tristitiæ & planctus. Job. 13. vers. 21. כפך *manum tuam à me remove:* plagam. Ibidem. *Et animam meam ponam* בכפי *in manu mea.* Targum מסרת כעל כף ידי לאתקטלא *tradidi, quasi super manum meam, ut interficiatur:* periculo exposui. Genes. 8. *& non invenit columba requiem* לכף רגלה, Targum לפרסר רגלה *pro ungula pedis sui.* Psalm. 26. veri. 6. *Lavabo in innocentia* בכפי *manus meas.* Psalm. 78. v. 72. *Et in prudentijs* בכפיו *manuum suarum deducet eos.* Quia pastor gubernat gregem baculo manus suæ. Josuæ 3. *Cùm requievissent* כפות *plantæ pedum sacerdotum.* Ezech. 1. וכף *& planta pedum ejus* ככף *sicut planta pedis vituli.* Lxx. καὶ πτερωτοὶ *& pennati pedes eorum.* q. כנף *penna.* Levit. 11. vers. 27. *& omne ambulans super* כפיו, Targ. ירוחי *manibus suis in omni bestia, ambulante super quatuor.* pedibus in digitos divisis instar manuum. Arab. כף ceff *manus, planta:* Plur. כפוף cufuf *manus, planta.* כיף *ala:* ad כוף. ¶ 2. *Cavitas vasis, in quo thus ponebatur:* & per synecdochen, *vas ipsum, cochlear:* Plur. כפות *cochlearia.* Numer. 7. כף, Targum בויכא *cochlear unum.* Jeremiæ 52. v. 18, & 19. *Et* הכפות *patinæ parvæ:* quibus imponebantur thymiamata & thus. ¶ 3. *Curvitas fundæ, corium* cui lapis excutiendus imponitur, *scutale.* 1. Sam. 25. *& anima inimicorum tuorum circumvolvetur in medio* כף *curvitatis fundæ.* ¶ 4. *Curvitas lancis;* per synecdochen, *lanx,* volæ similis. Proverbium Rab. כף זכות *lanx justitiæ,* & כף חובה *lanx iniquitatis.* ¶ 5. *Curvitas sinus coxæ,* cui pars summa fœmoris inseritur, *cotyla:* os enim, cui os fœmoris inseritur, est curvum. Genes. 32. *Et tetigit* בכף *in cavitate fœmoris ejus.* Targum בכפתי *in latitudine.* Lxx. ἐν πλάτει *latitudinem.* Rabb. כף הירך *pixis coxæ, cotyla,* sinus concavitasq; coxæ, in qua fœmoris caput vertitur. ¶ 6. *Curvitas nubis;* per synecdochen, כפים *nubes:* quia nubes initio parva est, ut manus. Job. 36. *Super* כפים *nubes operuit lucem.* Exod. 33. vers. 23. *Et removebo* כפי *nubem meam, & videbis posteriora mea.* aut simpliciter: *manum meam:* per metaphoram.

כפה *ramus abscissus;* quòd sit curvus: Plural. כפות *rami.* Job. 15. v. 32. וכפתו *& ramus ejus non est viridis.* Lxx. ῥάδαμνος. Lat. *Et manus ejus.* Esa. 9. *& abscidit Dominus ab Israel caput & caudam,* כפה *ramum & juncum.* Levit. 25. כפות תמרים, Targum לולבין *ramos palmarum.* הם חריות שברקל כשיצמחו קודם שיפרחו העלין לכאן ולכאן אלא שיהא כמו שרביט והוא הנקרא לולב:

Rab. 1. כפה *fornix:* Plur. כפיפין *fornices* in cavitatem dispositæ. 2. *cœlum,* fornicis instar convexum. 3. *carcer,* ex lapidibus, ut fornix, extructus. 4. *fornax.* 5. *sacellum.* 6. *vitta.* 7. Syr. *manipulus.*

כפיפה *canistrum* ex salicibus factum. כפיפו *idem.*

כפיפות *peripheriæ rotarum, absides.* חלי כפיפה *epilepsia.*

Verb. Arab. כפף caffaf *volam impegit, volâ percussit.*

כפה cuffa *sporta:* Pluralit. כפאף cifef *sportæ.*

תכפיף tacfif *ala tecti, protectum:* Plural. תכאפף tacifif *subgrundia,* quæ stillicidium arcent.

II. Arab. כפף cafaf *cessavit, destitit, desijt, abstinuit, prohibuit, retraxit.* Luc. 22. וכפפן *& desierunt in Sabbatho.* Psalm. 37. אכפף *desine ab ira.* Actor. 40. v. 15. *Non* כפוא *cessaverunt verberare Paulum.* Luc. 7. v. 45. לא תכפף מן חקביל קדמי *non cessat clamare coram me.* יכף *abstineat:* in Avicen. 1. Petr. 3. v. 10. וליכפף *& prohibeat linguam suam à malo.* Alcor. והו אלדי כף אידיהם *& ipse est, qui retraxit manus ipsorum.*

כפא. Chald. כפא *operuit:* in sequente כפה habes.

כפה tria significata habet. I. כפה, Chal. כפא *operuit, cooperuit, stravit.* Prov. 21. v. 14. *Donum in abscondito* יכפה *operiet* (ישקיט *sedabit*) *iram: & munus in sinu, furorem fortem.*

Rabb. כפה *ligavit, strinxit, compressit, suppressit, dissimulavit, coëgit:* de muliere, *subagitavit.* Talm. כופין את הבן לזון את האב *cogunt filum alere parentem.*

כפוי *qui aliquid operit,* supprimit, dissimulat. כפוי טובה *dissimulans bonum:* ingratus. כפו בטובתו של אברהם *ingrati fuerunt erga Abrahamum.* כפוי טובה *ingratitudo.*

כופה *vitta,* qua caput operitur. כופות *canistrum.*

כיפי *scutellæ.*

Deinde, כפר & כפא *epilepsia correptus est.*

נכפה *epilepticus:* Plur. נכפים & נכפין *epileptici.* Talm. לא ישא אדם אשה לא ממשפחת נכפין ולא ממשפחת מצורעין *non ducat homo uxorem, nec ex familia epilepticorum, nec ex familia leprosorum.*

כפיה & כפיאה *epilepsia, convulsio.*

II. Syr. כפא, idem quod כפף, *incurvavit, inclinavit.* Luc. 24. vers. 5. ונכפי *& inclinarent facies suas.*

Chald.

Chaldaicè אִתְכְּפָא, pro אִתְחֲפָא *interest*, *juvat*. A

III. Arab. כפא cafi, & אכתפא *contentus fuit, satis habuit, suffecit, satis fuit.* Matth. 6. vers. 34. וכפי כל יום שוה *& sufficit omni diei malitia ejus.* Luc. 3. v. 14. ואכתפוא באראקם *& contenti estote stipendijs vestris.* Alcor. bell. וַכַפַי בְּאַלַהּ וכילא *& sufficiens est in Deo tutela.* 2. Corinth. 8. יכפיכם *sufficit vobis.* Johan. 5. יכפיהם *sufficiet eis.* Piel כאפי *satisfecit, retribuit.* Luc. 14. v. 14. לאן ליס להם מא יכאפונך *quòd non est eis, quod retribuant vobis.* Matth. 6. v. 18. יכאפיך *reddet tibi in manifesto.* Alcor. כַּפַּיְנָאךְ, B

Nom. כפי *sufficientia.*

sufficiens. In Precat. יא אללה כאפי אלחסנאת *o Deus sufficiens bonorum:* Sat bonorum habens. אלכאפי alcafi *Deus*, qui seipso contentus est, & nullius rei indiget, & sufficientiam præbet. Item *superior.* ¶ Matth. 2. v. 3. וכאפה *& omnis Jerusalem cũ eo.*

כפיה cafia *versus:* Plural. כואפי cavafi *versus.*

כפא cafa *cervix, collum.* C

כחח Rabb. כָּפַח *calvus* in syncipite.

כופח *focus* seu *furnulus.*

כפל tria significata habet. I. כָּפַל, Chald. כְּפַל *duplicavit, geminavit, replicavit, repetivit.* Exod. 26. וְכִפְלָתְ, Targum וחעיף *& duplicabis cortinam.* Niphal. נכפל, Chald. אִתְכְּפַל *duplicatus fuit.* Ezech. 21. וְתִתְכַּפֵּל, Targum וְתִתְכַּפַּל *& duplicetur gladius.*

Nom. כִּפְל, Chald. כּוּפְל: Foem. כִּפְלָא *duplum, duplicatio, geminatio, replicatio, repetitio:* Dual. כִּפְלַיִם, Chald. כִּפְלִין *duplicia.* Esa. 40. כִּפְלַיִם *duplicia in omnibus peccatis ejus.* pro suis & suorum patrum peccatis: dupli pœna. Targum עַל חַד תְּרִין *pro uno duo:* duplum. D

מַכְפֵּלָה, Chald. כִּפְלָא *duplicitas rei.* Genes. 23. *Spelunca* הַמַּכְפֵּלָה, Targum כִּפְלְתָּא *duplicitatis.* Ibidem. *Et stetit ager Ephron, qui erat* בַּמַּכְפֵּלָה *in duplicitate.* Ibidem. *Ager & duplicitas.* Est ergo nomen loci, *Machfela:* in quo ager: à duplici valle. Benjamin Judæus: *Hebron antiqua in monte fuit. In valle vero ager est, in quo est duplicitas, hoc est, gemina velut vallicula. In ipso vero duplicitatis agro, antiquæ domus patris nostri Abrahæ monumenta adhuc extant, & visuntur; & fons ante illam scaturit.* כֵּן הַכִּפֵּל *species reptilis.* E

Arab. כפלא *dupli*, sponsores.

II. Arab. כפל caffal *declaravit:* in Avicen.

III. יְכַפְּלוּנָהּ *nutrient eum.* Alc. יְכַפְּלוּנָהּ *nutrient eum.* וַיְכַפְּלֶהָא *& nutriet eam:* Alcor. 3.

כפן duo significata habet. I. כָּפַן, Arab. כפן cafan, est כָּנַף, literis transpositis, *collegit, congregavit, contraxit.* Ezech. 17. *& ecce vitis illa* כְּפָנָה *collegit radices suas ad illam.* Targum כַּפַּת *incurvavit.* Arab. Act. 8. v. 12. וכפנוה *& contraxerunt eum.*

Nom. כָּפָן, Chald. כְּפַן *fames, penuria, angustia annonæ.* tempus, quo omnia sunt collecta, contracta, rara & cara. Job. 29. *In penuria* וּבְכָפָן, Targum וּבאולצנא *& in fame.* Lat. *annona compressa.*

Inde Verbum Chald. & Syr. כְּפַן: Piel כַּפֵּן *esuriit.* Gen. 42. וַתִּרְעַב, Targum וכפנת *& esuriebat omnis terra:* famelica erat. Matth. 12. vers. 3. *Cùm* כָּפַן *esuriit.* Joh. 6. v. 35. *Non* נִכְפַּן *esuriet.* Hiph. אַכְפֵּן *esurire fecit.*

Nom. Chald. כְּפַן & כְּפִין *esuriens, famelicus:* Plur. כְּפִינִין *famelici.* Foemin. כְּפִינָא *famelica.*

כְּפִנְיוֹת *dactyli*, nunquam matureſcentes.

II. Arab. כפן cafan *contudit.*

Nom. כַּפָּן cafan *mortarium:* Plur. אַכְפַּאן acfan *mortaria:* item, *amiculum ferale.*

כפס. Inde כְּפִים *tignum,* (*laquearium,*) quod ad continendos parietes in medio structuræ ponitur: *cantari.* Victruv. Hab. 2. v. 11. וכפיס *& tignum ex ligno respondebit ei.* Targ. שִׁפְא *putamen:* seu *segmentum lignorum cæsorum:* aut *laquearium.* Lxx. καὶ καμάρᾳ *& scarabæus.* accepit pro Arabico חנפוס, ex Hebræo חֲפוּשִׁית *scarabæus.* quod Rabbini כנפוס scribunt.

Rabb. כְּפִיס *semilater:* Plur. כְּפִיסִין *semilateres.*

Chald. כְּפִיסָן *columnæ.* Syr. כְּפַסָּא *menstruum.*

כפע. Rabb. Hiphil. אַכְפִּיעַ *findere, scindere.*

כפר quatuor significata habet. I. כָּפַר, Chald. כְּפַר *texit, operuit, linivit, oblinivit, obturavit.* Gen. 7. v. 14. וְכָפַרְתָּ, Targum וְתַחְפֵּי *& oblinies eam intus & foris* בְּכָפַר, Targ. בְּכַפְרָא *bitumine.* Lxx. ἀσφαλτώσεις τῇ ἀσφάλτῳ *bituminabis bitumine.*

Nom. כֹּפֶר, Chald. כּוּפַר, Arab. כאפור chafur, quod Rabbini קפר scribunt, *camphora*, species bituminis: *materia glutinosa*, qua aliquid oblinitur tegiturqi, *pix, bitumen.* Arab. כאפור הנד *camphora Indica.* Geograph. שגר אלכאפור לונה אסור Ibid. אלכאפור הוא צמע אלשגר ישבה שגר אלצפצאף:

Arab. כפרה cafra *bitumen, asphaltum.* כפרה אליהור *asphaltum Judaicum.*

כַּפֹּרֶת, Chald. כַּפּוֹרָא *tectorium, operculum arcæ:* tabula, qua arca superius operta erat & tecta, tota aurea, cubitis duobus cum dimidio longa: & cubito ac dimidio lata, sicut os arcæ. crassicies ejus non exprimitur

mitur in Sacris literis, sed à Rabbinis traditur fuisse unius palmi. Et corona arcæ super hanc eminebat. Lxx. reddiderunt ἐπίθεμα *superpositionem*, quod arcæ imponeretur. Et ἱλαστήριον *propitiatorium*, peccati operimentum, ex secunda verbi כפר significatione. unde & Apostoli ἱλαστήριον appellant. Exod. 25. *Et facies* כַּפֹּרֶת, Targum כַּפּוֹרְתָּא *operculum auri puri*. Lxx. ἱλαστήριον, ἐπίθεμα, *propitiatorium, superpositionem*. Ex duabus versionibus; quarum altera ἱλαστήριον, altera ἐπίθεμα habuit.

כְּפוֹר *pruina*, quæ terram tegit. Psal. 147. כְּפוֹר *pruinam ut cinerem sparget*. Exod. 16. כַּכְּפֹר, Targum כִּכְנַלְיָא *sicut pruina super terra*.

¶ Deinde *scyphus*, habens operculum: Pl. כְּפוּרִים *scyphi*. Ezræ 1. v. 10. כְּפוּרֵי זָהָב *scyphi aurei triginta*. al. *pelves*.

II. Piel כִּפֶּר per metaph. *operuit, texit, abscondit ne videatur, amovit, removit, abolevit, abstulit, sustulit*: de facie seu ira, *placavit, reconciliavit*: de peccato, *remisit, condonavit, expiavit*: de sordibus, *expurgavit*. de alijs, *abstulit, abolevit, removit*. Construitur cum accusativo vel cum עַל. De ira: Gen. 32. אֲכַפְּרָה פָנָיו *operiam faciem ejus*. Targ. אֲנַחְנֵהּ *placabo iram ejus munere*. Proverb. 16. *Ira regis, nuncij mortis: sed vir sapiens* יְכַפְּרֶנָּה *placabit eam*. Targum נִרְעֲכִנֵּהּ *extinguet eam*. De peccato: Psalm. 65. פְּשָׁעֵינוּ *transgressionem nostram tu* תְכַפְּרֵם *remittes eas*. Psalm. 78. *Et ipse misericors* יְכַפֵּר עָוֹן *condonabit iniquitatem*. Et absolutè cum עַל vel ל *super, erga: propitius fuit*. Deut. 21. v. 8. כַּפֵּר לְעַמְּךָ *propitius esto erga populum Israel*. Lxx. ἵλεως γίνου *propitius esto*. Psalm. 79. v. 9. וְכַפֵּר עַל חַטֹּאתֵינוּ *& esto propitius super peccata nostra*. Deut. 32. וְיכַפֵּר עַל אַרְצוֹ וְעַל עַמּוֹ, Targum וְיכַפַּר עַל אַרְעֵהּ וְעַל עַמֵּהּ *& propitius erit super terram suam & super populum suum*. Levit. 16. וְכִפֶּר *& expiabit* בַּעֲדוֹ *pro se*, וּבְעַד *& pro domo sua*. De alijs rebus. Esa. 45. v. 11. *Et cadet super te* הַוָּה *calamitas, non poteris* כַּפְּרָהּ, Targum לְאַעְדָיוּתָהּ *removere eam*: avertere. Pual כֻּפַּר *remissus, expiatus, abolitus fuit*. Esa. 22. v. 14. *Si* יְכֻפַּר, Targum עַד תִּמְחוֹן יִשְׁתְּבַק *remittetur iniquitas illa vobis donec moriamini*. Inde Judæis morientibus dicendum est: חַדָּא מִיתְחֵי כַּפְּרָה לְכֹל חַטָּאתַי וּלְכָל עֲוֹנוֹתַי וּלְכָל פְּשָׁעַי וג׳. Esa. 6. *& peccatum tuum* יְכֻפַּר *remittetur*. Esa. 28. וְכֻפַּר, Targum וְיִבְטַל *& abolebitur fœdus vestrum cum morte*. Hithpael הִתְכַּפֵּר *expiatus, placatus, remissus fuit*. 1. Sam. 3. vers. 14. *Si* יִתְכַּפֵּר, Targum יִשְׁתְּבְקוּן *remittetur peccatum domus Eli*.

Nom. כֹּפֶר, Chald. כּוֹפַר *precium* aut *munus* quod quis dat, ut vel judicis animum, vel hostis iram, & vitam redimat, aut periculum præsens & certum evitet. Quæ redemtitia pecunia Græcis λύτρον & ἄποινον, Italis *talion*, Gallis *ranzon redemtio* vocatur. 1. Sam. 12. *Aut de cujus manu accepi* כֹּפֶר *munus, ut eo obcæcarer*. Targum מָמוֹן רִשְׁעָא *pecuniam iniquitatis*. Exod. 21. *Si* כֹּפֶר *precium ponetur super eo, & dabit redemtionem animæ suæ*. Targum מָמוֹן *pecunia*. Exod. 30. *& dabunt quilibet* כֹּפֶר, Targum פֻּרְקָן *redemtionem animæ suæ*. Psalm. 49. *Frater non poterit redimere fratrem, neq; dare Deo* כָּפְרוֹ, Targum פֻּרְקָנֵהּ *redemtionem ejus*. Esa. 43. *Dedi* כָּפְרֵךְ, Targum כִּפְרַךְ *precium tuum Ægyptum, Æthiopiam & Saba pro te*. explicatio. Proverb. 21. v. 18. כֹּפֶר, Targum שַׁלְחוֹפָה *precium pro justo impius*.

כִּפֻּרִים, Chald. כִּפּוּרִין *reconciliationes, remissiones, condonationes, expiationes*. Levit. 23. v. 27. *Sed in decimo mensis septimi istius* יוֹם הַכִּפֻּרִים, Targum יוֹמָא דְכִפּוּרְיָא *dies expiationum est, convocatio sanctitatis erit vobis, & affligetis animas vestras*. Levit. 13. vers. 30. *In mense septimo, in decimo mensis affligetis animas vestras, & omne opus non facietis*, &c. *quia in die isto* יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם *propitius erit erga vos, ut mundet vos ab omnibus peccatis vestris, coram Domino mundabimini*. ubi ratio nominis additur. Hunc decimum septembris diem Judæi celebrant, in memoriam remissi peccati, quod in vituli adoratione perpetrârunt. Illo die nec edunt, nec bibunt, nec agunt quicquam, nec lavant, nec ungũtur, nec calceos ligant, nec חַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה perficiunt, nec legunt nisi tristia, ut threnos Jeremiæ, usque ad Solis occasum & stellarum exortum. Nisi enim Hesperum exortum videant &c. Inde vocatur & יוֹם צוֹם *dies jejunij*, & הַצּוֹם הַגָּדוֹל *jejunium magnum*, & יוֹם צוֹם כִּפּוּר *dies jejunij expiationis*, & צוֹם הַכִּפּוּרִים *jejunium expiationum*. Actorum 27. vers. 9. dicitur periculosam fuisse navigationem, quia præterijsset νηστεία *jejunium*: Syr. יוֹמָא רְצוֹמָא *dies jejunij Judæorum*. Illo mense Plejades cosmicè occidunt, ac mare tempestuosum & navigationi incommodũ reddunt. Hoc die tantum summus Sacerdos ingrediebatur quotannis Sanctum sanctorum. Hebr. 9. vers. 25. Pontificalibus vestibus indutus, universo populo jejunante, præcipuum quoddam sacrificium faciebat, quo Sanctuarium à labibus populi, cæterisq; peccatis purgabat. Unde Josippus de bello Judaico: *Cum advenisset* יוֹם צוֹם כִּפּוּר *dies jejunij propitiationis, festinavit Hircanus*

canus ire in Hieruſalem, ad cultum iſtius diei, quod Sacerdos magnus eſſet, ingreſſus domum Sancti ſanctorum, ut adoleret incenſum, & quæreret miſericordiam, pro filiis ſuis & pro exercitu. Targum in Threnos Jerem. cap. 1. *Puellæ ejus plorant, quia ceſſant egredi* 15. *die Ab, &* בְּיוֹמָא דְּכִפּוּרַיָּא *in die expiationum, qui eſt decimus dies Tiſri, ad ducendum choreas.* Feſtis enim diebus choreas ducunt. A

Rabb. בֵּית כִּפּוּרֵת, Chal. בֵּית כִּפּוּרַיָּא *domus expiationum*, eſt *Sanctum ſanctorum.* 1. Reg. 6. וּבִיר, Targum וּבֵית כִּפּוּרַיָּא *& domus expiationum in medio domus.*

כְּפִיר *leunculus*, qui גּוּר *catulus* eſſe deſijt, nec multum è latibulo progreſſus eſt, ſed in hoc tectus latuit: Plur. כְּפִירִים *leunculi.* Pſalm. 17. v. 12. וְכִכְפִיר *& ſicut leunculus, ſedens in latibulis.* Mich. 5. וְכִכְפִיר, Targ. וּכְלֵיתָא *& ſicut leo inter greges ovium.* Pſalm. 34. v. 11. כְּפִירִים *leunculi egebunt & eſurient.* Targum בְּנֵי אַרְיָוָא *filij leonum.* Lxx. πλούσιοι *divites:* die Reichen. ¶ Unde per metaphoram, transfertur ad *reges & principes*, ad *homines ſævos & rapaces.* Ezech. 38. *& omnes* כְּפִירֶיהָ *leunculi ejus.* Targum מַלְכָהָא *reges ejus.* ſicut leo eſt rex beſtiarum. Nahum. 2. וּכְפִירֶיךָ *& leunculos tuos comedet gladius.* Targum בְּפַרְנָךְ *villas tuas.* ſicut, Nehem. 6. *veni, & conveniemus ſimul* בִּכְפָרִים *in villis.* permutata ſignificatione cum ſequente. B

כְּפַר, Chald. כְּפַר *villa, pagus.* 1. Sam. 6. *uſq; ad* כְּפַר *villam non munitam:* Plur. כְּפָרִים & כְּפִירִים *villæ.*

כַּפָּרִי *villicus, ruſticus:* Pl. כַּפָּרִיִּים *villici, ruſtici.*

כְּפָרִים, Chald. כַּפְרִין *cyperi.*

Propr. Syr. כְּפַר נָחוּם *Capernaum:* urbs in regione Geneſar, non procul à lacu Geneſareth, à carmelo monte diſtans quatuor leucis, amœniſſima. ubi habitavit Chriſtus, ideoq; διδραχμον ſolvit. Bethlehem peperit, Nazareth educavit, Capernaum domicilium præbuit. unde: *venit in civitatem ſuam.* C

Rabb. כּוֹפֶר *ramus:* ab operiendo. ✠ Et Verbum כָּפַר *ramis percuſſit.*

כּוֹפְרִי *tempus totum, quo fructus eſt adhuc immaturus.*

כְּפַר כְּנָה ibi ſepultus Jonas, filius Amithai, in vertice montis.

כַּאפוּר *camphora:* Alc. D

III. Chald. & Syr. כְּפַר, Arab. كفر cafar *texit* rem vel factum aliquid, *negavit, abnegavit, diſſimulavit.* Chald. Prov. 30. וְכַחֲשְׁתִּי, Targum וְאִכְפַּר *& negabo Deum meum.* Syr. Johan. 1. verſ. 20. *& confeſſus eſt, nec* כְּפַר *negavit.* Matth. 10. *Qui* נְכְפוֹר *negaverit me coram hominibus,* אֶכְפוֹר בֵּהּ *negabo eum & ego coram Patre cœleſti.* Arab. Act. 5. v. 13. וְכַפַרְתֶּם בֵּהּ *& abnegaſtis eum.* E

Nom. Syr. כָּפוּר *ingratus*, qui beneficium acceptum negat: Plur. כְּפוּרִין *ingrati.*

Rabb. כּוֹפֵר, & כַּפְרָן, & כָּפַאר, Arab. كافر cafir *negans Deum, impius, infidelis, incredulus, hæreticus, apoſtata, epicureus:* Plur. כּוֹפְרִין, Arab. كافرين cafirin *increduli, hæretici, αἱρητικοί.* כּוֹפֵר בְּעִקָּר *abnegans Deum.*

כְּפִירָה, Arab. كفر cufr, & كفرة cafra *incredulitas, hæreſis, apoſtaſia.*

Syr. כְּפוּרָא *abnegatio Sathanæ*, quæ fit in baptiſmo.

Rabb. כָּפַר בְּטוֹבָה *negavit bonum*, ingratus fuit.

Verb. Arab. كفر cafar *hæreticus fuit.* Roman. 10. כفر *prævaricati ſunt filij Iſrael.* Arab. כאפרא אלנעמה *negatores beneficij.* ingrati. Alcor. 2. יכפר *abnegabit.*

IV. Chal. Piel כַּפֵּר *terſit, abſterſit, delevit.* Prov. 10. *Edit* וּמְחַתָּה, Targum וּמְכַפְּרָא *& abſterſit os ſuum.*

כפש. Inde Hiphil. הִכְפִּישׁ *polluit.* Thren. 3. v. 16. הִכְפִּישַׁנִי *polluit me in cinere.* Targum כְּנַע יָתִי *humiliavit me:* ut cum כָּבַשׁ *ſubegit* conveniat. Rabb. הִכְפֵּשׁ *pollutus fuit.*

כְּפִישָׁא *menſura* 43. *ovorum:* item *caniſtrũ magnum.* ✠ כְּפוּשָׁה *menſura exuberans.*

כפת. Chald. כְּפַת: Piel כַּפֵּת *ligavit, vincivit.* Dan. 3. לְכַפְתָּא *ad ligandum Schadrach.* Ibidem וְכַפִּיתוּ *& ligati ſunt.* Pſal. 118. אַסְרוּ, Targum כַּפְתוּ *ligate agnum.*

Rabb. כָּפֶת *farina hordeacea:* Item, *ambra, ſuccinum.*

כְּפִיתָא *capitalis collectio ramorum palmæ.*

כצף. Geograph. כצפה.

כרר tria ſignificata habet. I. כָּרַר, idem quod כָּרָה & כָּאַר, *fodit, transfodit, ſcidit, abſcidit, excidit.*

Inde כַּר *locus paſcuus, pratum, campus* ſeu *planicies*, ubi pecora paſcuntur, & gramina abſcindunt. Eſa. 30. *& depaſcet pecus tuum in die illo* כַּר נִרְחָב *pratum dilatatum.* Plural. כָּרִים *prata.* Pſalm. 65. *Induta ſunt* כָּרִים *paſcua ovibus, & valles operientur frumento.* Lxx. *Induti ſunt οἱ κριοὶ arietes.* acceperunt ſignificatione ſecunda. ¶ Deinde, כַּר *aries, vervex:* Plur. כָּרִים *arietes, verveces, oves pingues.* Eſa. 16. verſ. 1. *Mittite* כַּר *arietem, dominatorem terræ ex petra in deſertum:* ducem, principem: per metaphoram. 2. Reg. 3. verſ. 4. *& reddidit regi Iſrael centies mille* כָּרִים, Targum תּוֹרִין דְּפַטִּימָא *tauros ſaginationis.* Pſalm. 37. *& inimici Domini* כִּיקַּר כָּרִים

כְּרִים *ſicut precioſum arietum conſumti ſunt in fumo*: precioſum arietum eſt חֵלֶב *adeps* qui offertur ſuper altari, & igne abſumtus in fumum abit. Targ. הֵיךְ יַקִּר פַּלְגֵסִין דְּמִן אוּלָא מְחַפַּטְמִין וְסוֹפֵיהוֹן מְחַנְבְּסִין *ſicut precioſum agnorum, qui initio ſaginantur, & in fine mactantur.* 1. Sam. 15. v. 9. *Et veſtium,* & הַכָּרִים *vervecum.* Lxx. καὶ ἀμπελώνων *& vinearum.* quaſi הַכְּרָמִים. ¶ Per metaphoram, כָּרִים *duces & principes:* item, *arietes ferrei* ad feriendum murum, tormenta bellica. Ezechielis 4. verſ. 2. *& pone contra eos* כָּרִים *arietes.* Targum כַּרְקוֹם *vallum.* Ezech. 21. verſ. 27. *Ad ponendum* כָּרִים *arietes.* Targum אִיפְּרוּרִין *principes:* duces exercitus. Lxx. χάραξα *vallum.* כָּרֵי, pro כָּרִים *duces.* 2. Regum 11. verſ. 4. *Accipe principes centuriones* לְכָרֵי *ad duces & ad curſores.* Targum לְנַבְרַיָּא. ¶ Tertiò, כַּר *clitella*, ſella doſſuaria cameli, ad onera commodius geſtanda, & in qua cubatur. Geneſ. 31. *& poſuit eos* בְּכַר, Targum בַּעֲכִיטָא *in clitella cameli, & ſedit ſuper illos.*

Rabb. כַּר *pulvinar, cervical.*

מַכָּרָה *culter, gladius, machæra*; ad formam מְגָלָה *volumen:* Plur. מַכְרוֹת *gladij.* Gen. 49. verſ. 5. *Simeon & Levi fratres, vaſa injuriæ* מַכְרוֹתֵיהֶם *gladij ipſorum.* Zere includit dages: ideo non mutatur, & radicem indicat. Targum. *In terra* תּוֹתָבוּתְהוֹן *habitationis eorum fecerunt potentiam.* acceperunt pro מַגְרוֹתֵיהֶם, ob literarum ג׳כ affinitatem & permutationem. Lxx. ἐξ αἱρέσεως ὡπῶν *ex propoſito ſuo.* legerunt מַבְּרוֹתֵיהֶם, à בָּרָה *elegit:* ob literarum ב׳כ ſimilem figuram; & מ heemanthi pro præpoſitione.

II. Piel כִּרְכֵּר *ſaltavit, ſubſilivit.* 2. Sam. 6. v. 14. *& David* מְכַרְכֵּר *ſubſiliens in omni robore coram Domino.* Targ. מְשַׁבַּח *laudans.*

כִּרְכָּרוֹת *cameli.* Eſa. 66. v. 20. וּבַכִּרְכָּרוֹת *& in camelis ſuper monte ſanctitatis meæ:* equi gradarij.

III. Arab. כַּרַר carrar *iteravit, repetiit, replicavit, reduxit, reparavit, refecit, inſtauravit, refocillavit, firmavit.* יכרר *iterabitur:* in Avicen. Luc. 22. v. 59. כרר עליה אלקול אחר *firmavit ſuper eo vox alia.*

חִכְרִיאָר *iterationes.* חִכְרִיר ticrar *repetitio, replicatio.* חכריר *ratio, proportio.*

פִּי כִרְתַיִן כַּרָּה אָחֳרִי *vice altera.* כרתין *duæ vices.* פי *bis.* כַּרָּה *reditus.*

כרא. Chald. בְּרָא in בָּרָה quære.

כרב tria ſignificata habet. I. כְּרוּב *cherub, figura*, dictio comprehendens omnes imagines; Imago ſimilis juveni, qui Chaldæis כְּרָבִי dicitur: Pl. כְּרוּבִים, Chal. כְּרוּבִין, Arab. כארובין carubin *cherubin, imagines* (angelorum, & angeli, humanam formam & alas habentes.) Sic autem vocantur duæ puerorum imagines, quas operculum arcæ continebat, ex auro ſolido factas, utroq; ex latere ſtantes, pedibus ita conſtitutis, ut continere ſeſe poſſent, brachiorũ loco alis præditas, quas altera imago contra alteram ita tendebat, ut operculum ſuperius obtegentes, ſedilis formam pararent: atq; hæc Dei ſedes erat. Exod. 25. *& facies duos* כְּרֻבִים, Targ. כְּרוּבִין *Cherubin auri.* Ibidem. *Et fac* כְּרוּב, Targ. כְּרוּבָא *Cherub unum.* Exod. 26. *Faciet illud* כְּרוּבִים *cherubim.* Velum erit acupictum figuris cherubim. Geneſ. 3. *& collocavit ab oriente horti Eden* הַכְּרֻבִים, Targ. כְּרוּבַיָּא *Cherubim.* Angelos inviſibiles, quos Moſes ita appellat, accõmodans ſe ad captum populi, cui noti erant Cherubim arcæ in tabernaculo. Pſ. 80. *Habitator* הַכְּרוּבִים *Cherubin, appare.* 2. Sam. 22. *Et vectus fuit* כְּרוּב *Cherub, & volavit: & apparuit ſuper alis venti:* ſuper nube.

Rab. כְּרוּב *milliare.* Item כרוב *caules, braſſicæ.*

II. Syr. כְּרַב *aravit.* כְּרוּב *aratrum.* כְּרָבְיָא *ſulci, qui fiunt arando.*

כָּרוּב *arator.* 1. Cor. 9. v. 10. לְכָרוּבָא דְּנִכְרוּב *aratorem arare.*

III. Arab. כרב carab *preſſit, compreſſit, anxit, afflixit, ſolicitavit, contriſtavit, aggravavit, tribulavit, defatigavit.* Gen. 18. *& peccatum eorum* כָּרַב *aggravatum eſt.* Pſalm. 61. *Cùm* כרב *anxiaretur cor meum.* Matth. 7. v. 14. וּכְרֵב *& arcta via.*

Nom. כָּרֵב carb *compreſſio, afflictio, angor, anguſtia, ægritudo, cura, ſolicitudo, triſtitia:* Plur. כְּרוּב curub *angores, curæ.* כָּרְבָּא אַלְקַלְבָּ *compreſſio cordis.*

מַכְרוּב macrub *anguſtiatus, ſolicitus, æger, triſtis:* Plur. מַכְרוּבִין macrubin *afflicti.*

כָּרְבָּה corba *angor, defatigatio animi:* Plur. כִּרְבָּאר corbit *angores.*

מְכֵרִיב mucarib *malus.*

כָּרִיב carib *linter, cimba, navis vectoria:* Pl. כְּוָארִב cavarib *cymbæ.*

כְּרִיב crib *cribrum.*

כרג. Chald. כַּרְגָּא *tributum, cenſus.* Thren. 1. *Facta eſt* לְמַס כַּרְגָּא *in tributum.* Targum וּלְמִתַּן כַּרְגָּא *& dare tributum.*

Arab. כרג *onus, ſarcina, clitellæ.*

כרד. Arab. כרד card *meritum.*

כרה quatuor ſignificata habet. I. כָּרָה, Chald. כְּרָא *fodit, effodit, excidit, concidit.* Pſalm. 7. *Foveam* כָּרָה, Targum חָפַר *fodit.* Lxx. ὤρυξαι *fodit.* Exod. 21. *Aut ſi* יִכְרֶה *foderit quis foveam.* Proverb. 10. *vir Belial* כּוֹרֶה,

Targum חָפַר *fodit malum:* Metaphora; excogitat, ſtruit. Job. 6. v. 27. *Ettam ſuper pupillum projcietis* (ſortem, ut inveniatis mẽdacia) וְתִכְרוּ *& fodietis contra proximum veſtrum.* Targum וְתַחְשְׁלוּן *& ſortiemini.* Pſal. 40. *Aures* כָּרִיתָ *perfodiſti mihi:* aperuiſti, ut obediam voci tuæ. Niphal. נִכְרָה *foſſus, effoſſus fuit.* Pſalm. 94. *Donec* יִכָּרֶה *fodiatur impio fovea.* A

Nom. מִכְרֶה *excisio, fovea, fodina.* Zoph. 2. וּמַחְפּוֹרִין דְּמִלַּח וּמִכְרֵה מֶלַח *& fodina ſalis.* Targ. *& foſſæ ſalis.*

כְּרוֹת locus à paſtoribus effoſſus, ut ibi greges claudantur, *caulæ.* Zophon. 2. כְּרוֹת רֹעִים *foſſæ paſtorum.* Alij: ut conviventur ibi paſtores, ſicut pecora ipſorum in caulis: ex ſequenti. B

II. Per metaphoram, כָּרָה: Hiphil. הִכְרָה *ſcidit, paravit cibum, apparavit, inſtruxit convivium, epulatus eſt:* quod ad convivia multæ beſtiæ cædantur & mactentur. 2. Reg. 6. v. 23. וַיִּכְרֶה *& ſcidit illis* כְּרָה *ſciſſionem magnam.* Targum וְאַתְקֵן לְהוֹן שִׁירוּ *& paravit eis convivium, & comederunt & biberunt.* Job. 40. v. 25. יִכְרוּ *ſcindent ſuper eo mercatores.* Targum יַעְבְּדוּן שִׁירוּתָא *facient convivium.* C

Nom. כְּרָה *convivium, cibus.*

III. Ex uſu Arabum כָּרָה, Arab. כרי cari: Hiphil. אכרי achri, & אכתרי achtari *emit, mercatus fuit, acquiſivit, poſſedit, conduxit.* In emtionibus enim ſeu contractibus junguntur dextræ contrahentium, poſtea ab aliquo aſtante dirimuntur & quaſi diſcinduntur. Deut. 2. v. 6. *& aquas* תִּכְרוּ, Targ. תּוּבְנוּן *emetis ab eis.* Lxx. μέτρῳ λήψεσθε *menſura accipietis.* Hoſ. 3. v. 2. וָאֶכְרֶהָ *& emi eam mihi quindecim argenteis.* Lxx. ἐμισθωσάμην *conduxi.* Geneſ. 50. v. 5. *In ſepulcro, quod* כָּרִיתִי *emi mihi in terra Chanaan.* Targ. אַתְקֵנְתִּ *paravi.* Lxx. ὤρυξα, Hieron. *fodi.* Ex prima ſignificatione. [redacted]t. ſequitur, v. 13. *Sepelierunt eum in ſpelunca duplici, quam* קָנָה *emerat Abraham cum agro,* &c. 2. Paral. 16. v. 14. *Et ſepelierunt eum in ſepulcris ejus, quæ* כָּרָה *emerat ſibi in urbe Davidis.* Deuter. 20. v. 7. Joſ. 3. v. 2. Job. 16. v. 27. Arab. Act. 50. v. 19. וַאֲכְתַרִי *& conduxit ſibi Paulus domum.* Alc. לֹא אַכְרֵאָה אַכְרֵהַחֲנָא עֲלַיְהּ. D E

Nom. Arab. כְּרִי chrî *emtio, elocatio, penſio, cenſus:* Plural. אַכְרִיָּה achria *emtiones, reditus.*

מְכָרִי mucharri, & מְכְתָרִי muchtari *emtor, conductor, tributarius, inquilinus.*

כרויא carvia *carum.*

IV. Chald. Syr. & Arab. כְּרָא & כְּרִי, ſæpius, cum ה mappic, כְּרָה, Arab. كره carah *brevis, abbreviatus, decurtatus fuit,* vel corpore, *doluit, ægrotavit:* vel animo, *contriſtatus eſt, abhorruit.* Cum א ad corpus, cum ע ad animum. Chald. Prov. 14. קְצַר רוּחַ *brevis ſpiritu.* Targum מָאן דְּכַרְהָרוּחֵהּ *cujus brevis eſt ſpiritus.* Syr. Joh. 16. v. 20. *& vobis* תִּכְרָא *ægritudo erit.* Johan. 4. כַּרְהָ *cujus ægrotabat filius.* Luc. 18. v. 23. כְּרִיתָ לָהּ *moleſtum erat ei.* Matth. 14. וְכָרִית *& diſplicuit hoc ei.* Paſſiv. Chald. אִתְכְּרִי, Syr. אִתְכַּרְהָ *ægrotus fuit.* Rom. 4. v. 19. *Nec* אִתְכַּרְהָ *infirmatus eſt in fide.* Actor. 9. v. 37. אִתְכַּרְהַת *ægrota erat.* Chald. Dan. 7. אִתְכְּרִיַת *contriſtatus eſt ſpiritus meus.* Prov. 23. *Percuſſerunt me, nec* חֲלִיתִי, Targum אִתְכַּרְהִית *dolui.* Piel Syr. כַּרִי *abbreviavit.* Marci. 13. *Niſi Dominus* כַּרִי *abbreviaſſet dies iſtos.* Paſs. אִתְכְּרִי *abbreviatus fuit.* Matth. 24. *& niſi* אִתְכַּרִיו *abbreviati eſſent dies iſti.* Ibidem. *Propter electos vero* נִתְכַּרוּן *abbreviabuntur dies.* Hiphil. Syr. אַכְרִי *ægrefecit, contriſtavit, dolore affecit.* 2. Corinth. 2. *Cui ego* אַכְרִית *ægrè feci?*

Nom. Chald. כְּרִי & כְּרִיָּה *infirmus, ægrotus:* Plur. כְּרִיהִין *ægroti.*

כְּרִיהוּתָא, & כְּרָהָן, & כְּרָהָא *infirmitas, morbus:* Plur. כְּרָהָנִין *morbi.*

כְּרִיוּתָא & כְּרִיָּא *triſtitia, dolor, mœror.*

כְּרָיָא & כַּחֲרִיתָא *contriſtatio.* כְּרָן *acervi.*

Arab. In Avicen. יכרהון *abhorrent.*

כריה *moleſtus, horribilis:* Plur. כריהה *horribiles.* כריהה אלטעם *horribilia guſtu:* ingrata guſtu. כְּרִיָּה *moleſtia.* כר

Alcor. 4. כַּרְהָתְמוּהָן.

כרז. Chald. & Syr. כְּרַז, Arab. كرز caraz: Hiphil. אַכְרִז, in Daniele הַכְרִז *clamavit, vociferatus eſt, prædicavit, promulgare juſſit:* convenit cum Græco κηρύζω. Chald. Jon. 3. וַיִּקְרָא, Targum וְאַכְרִז *& prædicabat, & dicebat.* Zachar. 6. וַיִּזְעַק, Targum וְאַכְרִז *& clamavit ſuper me.* Dan. 5. וְהַכְרִיזוּ *& prædicabant de eo.* Syr. Matth. 10. אַכְרִזוּ *prædicate, & dicite.* Matth. 12. v. 18. *& judicium populis* נְכַרְזוּ *prædicabit.* 2. Tim. 2. v. 15. ὀρθοτομοῦντα *qui rectè ſecet ſermonem veritatis.* Syr. דְּמַכְרִז חְרִיצָאִית *qui prædicet rectè.* Arab. Matth. 3. v. 1. יוחנא אלמעמדאן יכרז פי בריה יהודא *Johannes baptiſta prædicabat in deſerto Judæ.* Paſſ. Syr. אִתְכְּרִז *prædicatus fuit.* Matth. 24. תִּתְכְּרִז *prædicabitur Evangelium.*

Nom. Chald. כְּרוֹז & מַכְרִז, Syr. מַכְרְזָן *præco, prædicator, concionator.*

כְּרוֹזוּת, & כַּרְזוּתָא, & אַכְרָזָא, Syr. כְּרוֹזוּת, Arab. كرز & كرزة cariza *prædicatio, proclamatio, præconium, vox, clamor.*

Rabb. כְּרָז *matula.*

כרח duo ſignificata habet. I. Rabb. כָּרַח: Hiphil.

Phil. הִכְרִיחַ *vim fecit, vi adegit, coegit, necessitatem attulit.* A

הָכְרַח *vis, coactio, necessitas.* בְּהֶכְרַח *necessariò.* אֵין בְּהֶכְרַח *non necessariò, contingenter.* הֶכְרֵחִי *necessarius.*

בַּעַל הַכְרָח, & מוּכְרָח *coactus.*

עַל כָּרְחוֹ *invitus ipse.* בַּעַל כָּרְחָם *invitis ipsis,* ita ut eos oporteat. 1. Sam. 2. *& accipiam* בְּתוֹקֶף *in fortitudine.* Targ. בְּעַל כָּרְחָךְ *te invito.*

Chald. כָּרַח *morbus,* qui invitos homines affligit. Prov. 18. *Spiritus hominis sustentat* מַחֲלֵהוּ, Targum כָּרְחֵהּ *morbum ejus.* B

Verb. אִכְּרַח *ægrotavit.* Prov. 23. *Non* חָלִיתִי, Targ. אִכְּרַחְנָא *morbo affectus fui.*

II. Arab. אַסְתַכְרַח astachrach *abhorruit, odit, vitavit.*

מַכְרוּח macruh, & מִסְתַכְרַח mustacrah *odiosus, invisus, abominabilis, deformis, fœdus.*

כַּרְחָה carha *tædium, fœditas, odium.*

אִסְתִכְרַאח isticrah *vitatio.* חַכְרִיח *putredo:* in Avicen.

כרך. Inde חַכְרִיךְ *involucrum, velamen.* Esth. 8. C וְחַכְרִיךְ *& involucrum byssi.*

Chald. & Syr. Verb. כְּרַךְ *involvit, complicavit, colligavit, circumdedit, velavit, ligavit, munivit.* Chald. 2. Sam. 19. *Rex* לָאַט, Targ. כרך *involvit faciem suam.* 2. Sam. 15. חָפּוּ, Targ. כרכו *involverunt quilibet caput suum.* Gen. 37. מְכָרְכִין כירוכין מַאֲלְמִים אַלְמִים, Targ. Hieros. *colligantes manipulos.* Syr. Matth. 27. וַכְרָכָהּ *& involvit illum.* Luc. 2. v. 7. וְכַרְכַתָּה *ac involvit eum fasciis.* Pas. Syr. אִתְכְּרַךְ *circuivit, perlustravit.* Matth. 4. v. 23. וּמִתְכְּרַךְ הֲוָא *& circuibat Jesus totam Galilæam.* Actor. 13. v. 6. *& cum* אִתְכַּרְכוּהָ *perlustrassent eam.* Hiphil. אַכְרֵךְ *circumdedit, obvertit.* D

Nom. כָּרִיךְ & מְכָרָךְ *involutus, tectus, circumdatus, munitus:* Pl. כְּרִיכִין *muniti.* Foem. כְּרִיכָה *munitæ.*

כָּרָךְ *arx, munitio.* Plur. כְּרָכִין *arces, oppida munita.* 1. Reg. 17. *& emit* הָהָר *montem.* Targum כַּרְכָא *arcem.*

כַּרְכִי, Syr. כַּרְכָא *involucrum* libri, aut instrumenti musici. 2. Tim. 4. v. 13. *maximè autem membranam.* Syr. כַּרְכָא דְמַנְלָא *involucrum librorum.* E

כָּרִךְ *volumen complicatum.*

כּוּרְכִין, Arab. בַּרְאבִי *grues:* per onomatopœiam.

Rabb. תַּכְרִיכֵי הַמֵּת vel תַּכְרִיכִים, Chald. תַּכְרִיכִין *involucra mortuorum.*

Deinde, Rabb. כָּרַךְ *circuivit mensam, accubuit, comedit:* item, *iterum atq; iterum de eadem re quæstionem movit, urgendo restitit.*

כָּרְכָא lignum illud, circa quod volvitur stamen, aut tela, dum texitur, *liciatorium,* cui stamina obvolvuntur.

כּוּרְכָא *genus locustæ* involutum, vermis.

כְּרִיכַת נָחָשׁ *involutio serpentis.* נָחָשׁ כָּרוּךְ *serpens involutus.*

כרם tria significata habet. I. כֶּרֶם, Chald. כְּרֵם, Arab. כַּרְמ carm *vinea,* locus ubi multæ simul sunt consitæ vites, oleæ, aut aliæ arbores, *vinetum, olivetum, arboretum.* Græcis ἀλωὰ. Plur. כְּרָמִים, Chal. כַּרְמִין, Arab. כְּרוּם curum *vineæ.* Gen. 9. v. 20. *Et plantavit* כֶּרֶם, Targum כַּרְמָא *vineam:* vitem sylvescentem arte sativam fecit, viniq; usum mortalibus monstravit. Antea seorsim vites plantabantur, sed Noë cœpit plantare vitium ordines. Jud. 15. v. 5. *& usq; ad* כֶּרֶם זַיִת *vineam oleæ:* olivetum. ubi multæ simul plantatæ sunt oleæ. Jerem. 6. *& super* בֵּית הַכֶּרֶם *domum vineæ tollite signa.* Turris, quæ extruebatur in vinea aliqua alta, seu in medio vinearum, ad circumjacentium vinearum custodiam. Lxx. βηθαχαρεὰμ: acceperunt pro proprio loci nomine. Alijs est *vicus in monte situs.* Cant. 1. v. 14. בְּכַרְמֵי־עֵין־גֶּדִי *in vineis Engedi.* de arboribus multis simul plantatis.

כּוֹרֵם, Arab. כַּרַאם carram *vinitor,* custos vinearum: Plur. כּוֹרְמִים, Arab. כַּרַאמון carramun *vinitores.*

Arab. כַּרְמָה carma *vitis:* Plur. כַּרְמָאת carmith *vites.* Matth. karm, karin, harin. Psal. 80. v. 9. אֶלְכַּרְמָה מִמִּצְרַאחַרַנְתּ *vitem ex Ægypto eduxisti.* In Avicen. אַלְכַּרְם אַלְבַּרִי כַּרְמָה בַּיצָה *vitis sylvestris & montana.* וַאַלְנַבְלִי carma baida *vitis alba.* כַּרְמָה סָוְדָה carma seude *vitis nigra.*

II. Chald. אִכְרוּם *fuligo, nigror, livor.*

כְּרוּם יַמָּא *fuligo maris,* dicitur *amathystus:* item, *color carmesinus.*

Verb. כְּרַם, & כַּרְכֵּם, & אִתְכַּרְכַּם *obscuratus, obfuscatus fuit, palluit.*

Rabb. כָּרוֹם *carum,* avis marina.

כְּרֵם *gymnasium, schola, studium.*

כְּרֵם *sanguisuga.*

III. Arab. כַּרַם caram: Hiph. אַכְרַם acram *honoravit, reveritus fuit, nobilitavit, magnifecit.* Psalm. 91. וַאֲכַרְמֵהּ *& honorabo eum.* Matth. 15. v. 4. אַכְרֵם אבאך ואמך *honora patrem tuum & matrem tuam.* Alc. כַּרְמַת *honorasti.*

Nom. כָּרִים carim *honorabilis, reverendus, generosus, celebris, nobilis:* Plur. כִּרַאם ciram *nobiles.*

כַּרַאמָה caramah *honor, reverentia, insigne, fama, gloria:* Plur. כַּרַאמַאת caramit *honores, honoraria.*

מַכְרוּם macrum, & מְכֻרָּם mucarram *honoratus, in precio habitus, pretiosus.*

מְכָרִם mucrim, & מְכָרָם mucram *honorabilis, amabilis.*

כרן Chald. כְּרָן *ipsemet, corpus, articulus.* Gen. 7. בְּעֶצֶם, Targum בִּכְרָן *in eo ipso die.*

Syr. כּוֹרָנְיָא *squalidus, siticulosus.*

Arabicè אَكْرَن acran *univit boves* aut *mulas.*

مَكرون macrun *unitus, junctus.*

اِكْتِرَان ictiran *unio.*

כרס Chald. כְּרְסָא *thronus:* in כֻּפְּא quære.

כֶּרֶס, Arabicè كرس cres *venter:* in כֶּרֶשׁ habes.

Syr. כַּרְסָא *anser.* כִּירְסָא *quaternio.*

כרע duo significata habet. I. כָּרַע, Chal. כְּרַע, significat כריעת הראש עם קצרת הגוף *curvationem capitis cum aliqua parte corporis; incurvatus fuit, genuflexit.* Pſal. 19. *Ipſi* כָּרְעוּ, Targ. גְּחִינוּ *incurvati ſunt, & ceciderunt.* Eſa. 46. כָּרַע, Targum חֲמִיט *incurvatus eſt Bel.* Job. 31. verſ. 10. *& ſuper ea* יִכְרְעוּן, Targum יֶחְמְטוּן *incurvabuntur alieni:* cum ea coibunt. Plautus: *Inclinabo me cum libertatua.* Martialis: *Incurvabat Hylam poſito Thyrintius arcu.* Chaldaicè Gen. 41. וַיִּכְרַע, Targum וּכְרַע *& incurvatus fuit vir.* Hiphil. הִכְרִיעַ, Chal. אַכְרַע *curvavit, incurvavit, proſtravit, depreſſit, humiliavit.* Pſal. 17. הַכְרִיעֵהוּ *incurva eum:* deprime, proſterne. Pſalm. 78. *Juvenes Iſrael* הִכְרִיעַ, Targ. אַחֲמֵט *humiliavit.*

Nom. כְּרָעַיִם, Chald. כַּרְעִין, Foemin. כַּרְעָן, Arab. كراع & اكارع *crura*, pedes animalium, quæ curvantur flexis genibus, *genua.*

Rabb. כָּרָע *crus, genu:* metaphoricè, *pes lecti.*

הכרעה *volutatio in cunis.* Chald. כִּרְיָא *incurvatio.*

Arab. مكرع macra *pedum, virga incurva, palus, vallus, rutabulum:* Plur. مكارع macari *pali.*

II. Rabb. הִכְרִיעַ *curvavit*, vel *inclinavit lancem trutinæ, præponderavit, in alteram partem inclinavit* ſeu *propendit, diſcrevit.*

הֶכְרֵעַ *diſcretio, deciſio, ratio.*

Arab. كرع cherva: huc, quæ in קיק habentur, refer.

כרף Rabb. כָּרַף *remiſit, relaxavit.*

כְּרוּפְיָתָא *vendentes aromata.*

כרץ Rabbin. כַּרְצָא *lumbricus*, vermis inteſtinorum.

כרש Rabb. כֶּרֶשׁ *porrum.* כַּרְשׁ *genus piſcis.* כְּרוּשְׁיָתָא *vicia*, genus leguminis. כַּרְשְׁתִּינָא *cruſtula, placenta.* כַּרְשְׁתִּינָא *veſpertilio.*

Propr. כֹּרֶשׁ *Cyrus.* Eſa. 44. v. ult. *Dicens* לְכֹרֶשׁ *ad Cyrum, paſtorem meum.* Hæc Eſaias prædixit 210. annis ante ætatem Cyri. Perſis eſt *canis*, juxta Rabbinos. Plut. in Artoxerxe: *Cyrum vocant Perſæ Solem.* Suidas: *Cyrus dictus eſt, quod per luſum inter adoleſcentes regni autoritatem* (*quod Græcis* κῦρος *eſt*) *adeptus eſſet.* Cum Hebræo חֶרֶס *Sol* nomine convenit.

כרש כֶּרֶשׁ, Chald. כְּרְסָא & כִּרְסָא, Rabb. כֶּרֶס, Arab. كرس kars *venter, uterus, ventriculus.* Jerem. 51. v. 33. *Implevit* כִּרְשׁוֹ *ventrem ſuum delicijs meis.* Targum בֵּית אוֹצָרָה *domum theſauri ſui.* Pſalm. 22. *Quia tu extractor meus* מְמַכְרְסָתִי אִמִּי, Targum מִכְּרַסָּת דְּאִמִּי *ex utero matris meæ.* Joh. 9. v. 1. *cæcum* דְּמִן כֶּרֶס אִמֵּהּ *ab utero matris ſuæ.*

Rabb. פִּי כִּרְיָסָא *os ſtomachi, orificium ventriculi.*

כרת כָּרַת, Chald. כְּרַת *ſcidit, excidit, abſcidit, incidit, præcidit, recidit, amputavit*; ſicut ramus abſcinditur ab arbore. 1. Sam. 31. verſ. 9. וַיִּכְרְתוּ, Targum וּפְסָקוּ *& abſciderunt caput.* Exod. 4. וַתִּכְרֹת, Targum וּגְזָרַת *& abſcidit præputium filij ſui.* Lxx. περιέτεμε *circumcidit.* Exod. 34. *& lucos ejus* תְּכָרֵתוּן, Targum תְּקַצְּצוּן *abſcindetis.* Numer. 13. וַיִּכְרְתוּ, Targ. וְקָצוּ *& abſciderunt ibi palmitem.* ¶ Cum nomine בְּרִית *fœdus*, eſt *icere, percutere, ferire fœdus, paciſci.* Fœdus enim facientes primo jurabant, poſtea tranſibant inter partes pecudis: quaſi dicerent: diſcindatur, dividantur ejus membra, fiat ſicut pecus iſtud, qui juramentum violaverit. Sicut habetur, Jerem. 34. v. 18. *& dabo viros iſtos, transgredientes* בְּרִיתִי *fœdus meum, qui non ſtabiliverunt verba* הַבְּרִית *fœderis, quod* כָּרְתוּ *ferierunt coram me: vitulum quem*, Targum פְּסָקוּ *ſciderunt in duo, & tranſierunt inter partes ejus.* Sic fœderis faciendi morem deſcribit Livius 1. Decad. lib. 100. *Sacerdos feriebat porcum ſilice, dicens: Sic à Jove feriatur is, qui ſanctum hoc fregerit fœdus, ut ego hunc porcum ferio.* Geneſ. 15. *In die illa* כָּרַת, Targum גְּזַר *ſcidit Dominus cum Abrahamo* בְּרִית, Targum קְיָם *fœdus.* ubi Abrahamus, à Deo juſſus, quædam animalia diſſecabat. Et ſæpius nomen בְּרִית ſubintelligitur. 1. Sam. 20. וַיִּכְרֹת *& pactus eſt Jonathan cum Davide.* Targum וּגְזַר קְיָם *& feriit fœdus.* 1. Reg. 7. *Quibus* כָּרַת *pactus erat Dominus cum filijs Iſrael, cum egrederentur ex terra Aegypti.* Targum *ſuper illis* (tabulis) *ſcripta erant decem verba* דְּגָזַר קְיָמָא *fœderis, quod percuſſerat Dominus* &c. Eſa. 57. וַתִּכְרֹת־לָךְ *& pactus es tibi ab illis.* Niphal. נִכְרַת *exciſus, exterminatus, è medio ſublatus fuit.* Geneſ. 16. וְנִכְרְתָה, Targum וְיִשְׁתֵּצִי *& perdetur anima iſta.* Jerem. 7. *Periit fides* וְנִכְרְתָה, Targum וְאִתְמְנַע *& prohibita eſt ab ore ipſorum.* Joel. 1. *Super muſto, quia* נִכְרַת, Targum אִתְמְנַע *ſublatum eſt ab ore veſtro.* Geneſ. 9. v. 15.

9. v. 13. *nec* יִכָּרֵת, Targ. יִשְׁתֵּצֵי *perdetur omnis caro amplius ab aquis diluvij.* HIPHIL הִכְרִית *excidit.* 1. Sam. 24. v. 22. תַּכְרִית, Targum תְּשֵׁצֵי *perdes semen tuum.* 1. Samuel. 20. *non* תַּכְרִית, Targ. תַּפְסֵק *finies misericordiam tuam.* PUAL כֻּרַת & כֹּרַת: HOPHAL הָכְרַת *excisus fuit.* Jud. 6. *& ecce lucus* כָּרֻתָה *excisus erat.* Ezech. 16. *non* כָּרַת *præcisus est umbilicus tuus.* Joel. 1. הָכְרַת *excisum est sacrificium.*

NOM. כֶּרֶת *securis*, qua excinduntur arbores. Esa. 14. *non ascendet* הַכֶּרֶת *securis super nos.* Aut, *cæsor lignorum:* quia præcedit, בְּרוֹשִׁים *abietes.*

כְּרִיתוּת *excidium:* metaphoricè, *repudium:* quo uxor ex mariti familia exterminatur, eiq; fit potestas eundi, quò velit; & nubendi, cui velit. PLural. כְּרִיתוֹת *repudia.* Deut. 24. v. 1. *& scribat ei* סֵפֶר כְּרִיתֻת *librum excisionis* (id est, repudij,) *& det in manum ejus, & dimittat eam ex domo sua.* Targ. גֵּט פְּטוּרִין *schedam dimissionum.* LXX. βιβλίον ἀποστασίου *libellum repudij.* Forma libelli hæc erat: *Ego N. volui ex animo, atq; citra ullam coactionem, dimisi & ejeci hanc N. quæ hactenus fuit uxor mea, & concedo illi licentiam & potestatem, ut pro libitu suo vadat, quò voluerit, ducig; possit ab omni viro, nec quisquam eam prohibere præsumat. In cujus rei testimonium dedi illi libellum repudij,* &c. Juxta Legem autem Mosaicam, maritus poterat dimittere uxorem, si eam odisset: sed uxor non poterat dimittere maritum aut deserere. sicut Salomith à Custobaro impetravit libellum repudij, mandante id rege Herode. Joseph Ben Gorion. lib. 5. cap. 22.

כְּרֵתִי *Crethi*, certa familia in Palæstina: PLur. כְּרֵתִים *Crethim, Philistæi.* 1. Sam. 30. v. 14. *irrupimus ad meridiem* הַכְּרֵתִי *Creti, quæ est contra Judam.* sequitur, v. 16. *super omni spolio magno, quod acceperant ex terra* פְּלִשְׁתִּים *Philistinorum, & ex terra Judæ.* Ezech. 25. *extendam manus meas super Philistæos, & excindam* הַכְּרֵתִים *Cretim, & auferã reliquias portus maris.* Zophon. 2. *væ habitatoribus ad tractum maris, genti* כְּרֵתִים *Cretim.* LXX. κρητῶν. Ex ista familia seu gente bellicosissima habuit David satellites, seu corporis sui custodes. 2. Sam. 15. *& omnes servi ejus transibant juxta manum ejus, & omnes* הַכְּרֵתִי *Crethi.* Targ. קַשְׁתָּיָא *sagittarij.* LXX. χερεθί.

כְּרָחוֹת *tabulata, tigna.* 1. Reg. 7. כְּרָחוֹת אַרְזִים *tabulata cedrina.* Targ. קְרָנְוָתָהוֹן אַרְזַיָּא.

Rabb. כְּרֵת *exterminium*; cùm quis præmatura morte inter vigesimum & sexagesimum annum à Deo è medio tollitur, ita tamen ut relinquat liberos. כְּרִיתָה *sectio.*

מְכֹרָת *abscissus:* dicitur de nomine absoluto, non constructo.

Chald. כְּרִתִין *porra sectilia*, quæ in multas cæsuras secantur. Num. 16. & הַחָצִיר, Targ. כְּרִתִין *porra.*

כַּרְתָּן *prasinus color*, viriditatem porri referens: PLur. כַּרְתָּנִין *prasini.*

Arab. כְּרַאתָה cum ת punctato, *porrum sectile.* Matth. curat, kurat *porrum capitatum:* PLur. כְּרַאת curath *porra.* צפרא כְּרַאתִי *bilis porrina*, prasina. אלכְּרַאתִי אלחום *allium porrinum:* in Avic.

Rabb. כְּרִתִית *saccus ex corio factus, capiens satum.*

כשא. Syr. כְּשָׁא *accumulavit, colligavit, compegit in fasciculos.*

כְּשִׁית *compositio, continuatio.*

כשב כֶּשֶׂב idem quod כֶּבֶשׂ, per metathesin, *ovis, agnus anniculus:* sed qui anno major, dicitur אַיִל: PLur. כְּשָׂבִים *agni.* FOEmin. כְּשָׂבָה *agna.* Gen. 30. וְהַכְּשָׂבִים, Targ. וְאִמְּרַיָּא *& agnos divisit Jacob.*

כשד. כֶּשֶׂד *Cesed*, filius Nachor ex Melcha. Gen. 23. v. 20. cujus posteri dicuntur כַּשְׂדִּים *Chaldæi*, qui occupârunt terram, quæ inde אֶרֶץ כַּשְׂדִּים *terra Chaldæorum* vocatur: &, quòd ab Assur fundata esset, olim אַשּׁוּר *Assyria*, hodie בָּבֶל *Babyloniam*, & כַּשְׂדִּים *Chaldæam* complectitur. Hieron. *Chasdim, quasi dæmones.* accepit כ *sicut*, שׂ *dæmon.* Mutato ש in ל, fit inde כַּלְדִּים *Chaldæi.* Et quia Chaldæi astronomiam judiciariam invenerunt, hinc כַּשְׂדִּים *Chaldæi* fuerunt appellati *omnes mathematici, genethliaci, magi,* &c. qui hanc artem profitentur.

Arab. כשארה.

כשה. כָּשָׂה, idem quod כָּסָה, *texit, operuit, linivit, complanavit:* literis ס ש permutatis. Deut. 32. *pinguefactus es, densatus es,* כָּשִׂיתָ *tectus es.* Aut: contexisti cor tuum pinguedine, ut nihil intelligas.

כשה. Arab. כשי *firmus.*

כשט. Chald. כְּשַׁט *prosper fuit.* HIPHIL אַכְשֵׁט *ornavit.* Jos. 1. v. 7. *Tum* תַּשְׂכִּיל, Targ. תַּכְשֵׁט *prosper eris.*

תַּכְשִׁיט *ornamentum:* PLur. תַּכְשִׁיטִין *ornamenta.*

Arab. כְּשַׁט *excoriatus fuit.* Alcor. *complicatus fuit.*

כַּשָּׁטָה *excoriatio:* in Avic.

כשך. Arab. כְּשַׁך kisch *ptisana*, hordeum fractum. כשך אלשעיר *ptisana hordei.*

כשל כָּשַׁל, Chald. & Syr. תְּקַל & כְּשַׁל *impegit, offendit* pede aut pedibus: metaphoricè, *infirmatus est*, potentia aut viribus *debilitatus est,*

tus est, ruit, cecidit, peccavit, erravit. Psalm. 31. כָּשַׁל, Targ. תְּקַל *debilitatum est in iniquitate mea robur meum.* Job. 4. *& genua* כּוֹשְׁלוֹת, Targ. רְעַלוּ *labascunt.* Chald. Deut. 7. v. 25. תִּוָּקֵשׁ, Targ. תִּתְקַל *impinges in eo.* Deut. 12. vers. 30. *ne forte* תִּנָּקֵשׁ, Targ. תִּתְקַל *capiaris.* Syr. Luc. 4. vers. 11. *ne* תֶּחְקַל *offendas pedem tuum in lapide.* Niphal. נִכְשַׁל, Chald. אִתְקַל, Syr. אִתְכְּשַׁל & אִתְתְּקַל *offensus fuit.* Psalm. 9. vers. 4. יִכָּשְׁלוּ *impingent & peribunt à facie tua.* Chald. Hos. 14. כָּשַׁלְתָּ, Targ. אִתְקַלְתָּא *offensus es in peccato tuo.* Syr. Johan. 15. *hæc dixi vobis, ne* תֶּחְכְּשְׁלוּן *offendamini.* Luc. 7. vers. 25. *qui non* נֶחְכְּשַׁל *offendetur in me.* Rom. 9. vers. 32. אִתְתְּקָלוּ *offenderunt enim ad lapidem.* Hiphil הִכְשִׁיל, Syr. אַכְשֵׁל *offendit, labefactavit, debilitavit.* Malach. 2. הִכְשַׁלְתֶּם *offendistis multos in Lege.* Thren. 1. v. 14. הִכְשִׁיל *labefactavit robur meum:* infirmavit. 2. Paral. 25. יַכְשִׁילְךָ *debilitabit te Deus:* subintellige, פֶּן *ne forte.* Syr. 1. Cor. 8. v. 13. *ne* אַכְשֵׁל *offendam fratrem meum.* Matth. 18. *omnis* דְּנַכְשֵׁל *qui offenderit aliquem ex illis.* Matth. 5. מַכְשֶׁלְךָ *offendens te oculus tuus.*

Nom. מִכְשׁוֹל, Foem. מַכְשֵׁלָה: & כְּשָׁלוֹן, Chald. תִּקַּל, & תִּוּקַל, & מַתְקַל, Syr. כְּשָׁלָא, & מַכְשֵׁלָא, & מַכְשׁוֹל, & תּוּקְלָא *offensio, offendiculum, scandalum, ruina, causa exitij, laqueus, pedica:* Plur. מִכְשׁוֹלִים, Foem. מַכְשֵׁלוֹת, Chald. תַּקְלִין & תִּקְלִין, Syr. מַכְשׁוֹלִין *offendicula:* cujusmodi sunt in itinere eminentia saxa, & pedicæ per insidias collocatæ. Esa. 3. v. 5. וְהַמַּכְשֵׁלָה *& offendiculum istud sub manu tua.* Targ. וּמַגְבִּיתָא *& tributum:* mulcta. L x x. τὸ βρῶμα *esca.* acceperunt pro הַמַּאֲכָלָה, ab אָכַל *edit.*

כְּשִׁיל *securis, bipennis, falx, malleus magnus:* Plur. Chald. כְּשִׁילִין *secures.*

כשף quatuor significata habet. I. Piel כִּשֵּׁף *præstigias, maleficia,* aut *magiam exercuit,* mutavit aliquid naturale ad aspectum oculi, ut aliud appareat, quàm est. 2. Paral. 33. *& auguria,* וְכִשֵּׁף *& præstigias exercuit.*

Nom. מְכַשֵּׁף *præstigiator:* Plur. מְכַשְּׁפִים *præstigiatores.* Foemin. מְכַשֵּׁפָה *præstigiatrix.* Exod. 7. *& vocavit etiam Pharao sapientes* וְלַמְכַשְּׁפִים, Targum וְלַחַרְשַׁיָּא *& præstigiatores.* Exod. 22. מְכַשֵּׁפָה, Targ. חַרְשָׁא *præstigiatricem non sines vivere.* quia ejusmodi res frequentius reperiuntur in mulierculis. Num. 18. *Ariolus* וּמְכַשֵּׁף, Targ. וְחַרְשׁ *& præstigiator.*

כְּשָׁפִים *præstigiæ.* כָּשֵׁף *præstigiator, magus.* Rabb. כְּשׁוּף *Magia.*

II. In bonam partem, Syr. כְּשַׁף: Pass. אִתְכַּשַּׁף *meditatus est, mussitavit, oravit, precatus est, supplicavit, rem sacram peregit, sacrificavit:* sicut præstigiatores quædam mussitant aut gesticulantur. Actor. 4. v. 31. וְאִתְכַּשַּׁפוּ *& auspicati fuissent preces.* 1. Thess. 3. *coram Deo* נִתְכַּשַּׁף *precabimur.*

Nom. כּוּשׁ, & תִּכְשַׁפְנָא, & מִתְכַּשַּׁפְנוּת *oratio, precatio, sacrorum operatio.*

Rabb. כֶּשֶׁף *prunum.* כּוּשְׁפִין *acupicta.*

III. Arab. كشف caschaf: Hiphil. אַכְשֵׁף achschaf. Hebr. חָשַׁף, *detexit, retexit, revelavit, manifestavit, discooperuit, denudavit.* Matth. 11. v. 27. וּמַן יְרִיד אַלאִבְן יִכְשֵׁף לַהּ *& cui voluerit filius revelare.* Psal. 37. אַכְשֵׁף *revela Domino viam tuam.* ¶ Alcor. אַכְשֵׁף עַנָּא *aufer à nobis.* Pass. אַנְכַּשַׁף ancaschaf *revelatus fuit.* Psal. 18. וְאִנְכַּשְּׁפוּ *& revelata sunt fundamenta terræ.* 2. Corinth. 2. v. 10. יִנְכַּשֵּׁף *revelabitur:* nudabitur.

Nom. מִכְשׁוּף maschuf *revelatus manifestus.*

כְּשָׁפָה cuschfa, תַּכְשִׁיף taschif, & אַנְכַּשָּׁאף inceschif *discoopertio, denudatio.*

מִכְשַׁף mucaschschif *nudator, revelator.*

תַּכְשִׁיפָה tacschifa *detectio domus:* Plur. תַּכְשִׁיפַיָּא tacschaif *detectiones domorum.*

כְּשָׁפָה אַלְמַאל cuschfa almil *publicatio bonorum.*

IV. Arab. كشف caschschaf, & אַכְשַׁף acschef *arguit, reprehendit.*

תַּכְשִׁיף taschif, & אַנְכַּשָּׁאף incischef *reprehensio.*

כשר. כְּשַׁר, Chald. כַּשֵּׁר *rectum, aptū, conveniens, dignum fuit, decuit, placuit.* Chald. Eccl. 11. *ubi iste* יְכַשֵּׁר *rectus erit?* Chald. Jer. 18. v. 4. *sicut* יָשַׁר, Targ. כַּשֵּׁר *rectum fuerit in oculis figuli.* Hiphil הִכְשִׁיר, Chald. אַכְשַׁר *rectum fecit.*

Nom. כָּשֵׁר, Chald. כַּשֵּׁר *rectus:* Plural. כְּשֵׁרִים, Chald. כַּשְׁרִין *recti.*

כִּשְׁרוֹן, Chald. כַּשְׁרָא & אַכְשָׁרוּת *rectitudo, convenientia, congruentia.* Rabb. *licentia.*

כְּשׁוֹר, Chald. כַּנְשַׁר & כּוֹשַׁר *verticillum,* quo fusus dirigitur. Rabbin. *spondylus.* Prov. 31. v. 19. *manus suas misit* בַּכִּישׁוֹר *in fusum.* L x x. *ad* συμφέροντα *utilia.* acceperunt pro כָּשֵׁר *rectus, conveniens.* Lat. *fortia:* ex Chaldaico ¶ כְּשׁוֹר der Rocken: פֶּלֶךְ *fusus* Spindel.

כּוֹשָׁרוֹת, idem quod קְשׁוּרִים, *vincula, compedes:* literis כ ק permutatis. Psalm. 68. v. 7. *educens vinctos* בַּכּוֹשָׁרוֹת *compedibus.*

Chald. כְּשׁוֹר *trabs:* Plur. כְּשׁוּרִין *trabes.*

Rabb. כֶּשֶׁר & מַכְשׁוֹר *frustum, fractio:* ex Arabico كسر superiùs posito.

כַּשְׁרָא *oleum conspersum aromate.*

כשת in קשה invenies.

כתת. כַּת & כְּתַת *contudit, contrivit, comminuit.* Psalm. 89. וְכַתֹּתִי, Targ. וַאֲשׁוּף *& contundam à facie*

à facie ejus inimicos ejus. Deut. 9. וְאַבּוֹת, Targ. A
וְשַׁפִּית *& contudi illum molendo bene.* Piel כְּתַּח *idem.* 2. Reg. 18. vers. 4. וְכִתַּת *& contudit serpentem æneum.* Targum וּפְסַק *& abolevit.* Esa. 2. v. 4. וְכִתְּתוּ, Targ. וְיִשַּׁפּוּן *& contundent gladios suos.* Hiphil הִכַּת *idem.* Num. 14. v. 45. וַיַּכֻּתוּם *& contuderunt eos.* Targum וְטַרְדוּן *& expulit eos.* Lxx. καὶ κατέκοψαν αὐτούς *& percusserunt eos.* acceperunt pro נָכָה *percussit.* Hophal הוּכַּת *contusus fuit.* Mich. 1. *omnia sculptilia vestra* יֻכַּתּוּ *contundentur.* Job. 4. v. 20. *à manè ad vesperam* יֻכַּתּוּ, Targ. מְשַׁתַּפְּפִין B
contunduntur.

Nom. כְּתִית *contusus.* Exod. 27. v. 2. *& tollent tibi oleum oleæ purum* כָּתִית, Targum כְּתִישָׁא *contusum pro luminari:* purum, absq; fæcibus. cõtusum, quod ex olivis in mortario contusis educitur, & lucernis convenit, atq; ellychnijs instillatur. Quod verò postea ex eisdem prelo aut molæ subjectis colligitur, ad oblationes adhibetur. C

מַכָּתָה *contusio, comminutio.*

Rabb. כַּתִּית *frustum panni.*

כַּתִּיתָא *pustula, apostema.*

Chald. כַּת: Foem. כַּתָּה *secta, societas, cœtus:* Plur. כַּתִּין. Foem. כַּתּוֹת *sectæ.* ¶ Deinde כַּת *deciduum:* Plur. כַּתִּין *decidua*, grana, quæ inter metendum decidunt. Lev. 25. סְפִיחַ, Targ. כַּתֵּי *decidua messis tuæ.* כַּתִּיתִין *delicia.*

Propr. כִּתִּים *Cittim*, filius Javan: unde כִּתִּים *Cetei.* Suidas scribit Ceteos in Ita- D
liam ductos à Latino. Inde *Romani* etiam & *Itali* hoc nomine indicantur, non tantùm *Macedones.* 1. Maccab. legitur, Alexandrum Macedonem è Cethina terra ad subigendos reges egressum esse.

כתב. כָּתַב, Chald. & Syr. כְּתַב, Arab. כַּתַב catab *scripsit, descripsit.* Exod. 32. *dele me, obsecro, ex libro tuo, quem* כָּתַבְתָּ, Targ. כְּתַבְתָּא *scripsisti.* Syr. Luc. 20. *Moses* כְּתַב *scripsit nobis.* Arab. Joh. 8. v. 7. כַּתַב بِاصْبَعِهِ عَلَى اَرْض *& scripsit digito suo super terram.* Alcor. 2. لِلَّذِين يَكْتُبُون الْكِتَاب بِاَيْدِيهِم *qui scribent librum manibus suis.* Niphal נִכְתַּב, Chald. אִתְכְּתַב, E
Syr. אִתְכְּתַב, Arab. كُتِب cutab, & اُكْتُتِب actatab *scriptus, descriptus fuit.* Psal. 102. תִּכָּתֵב *scribatur hoc ad ætatem alteram.* Syr. Luc. 2. v. 1. דְּנִתְכְּתֵב *ut describeretur populus omnis.* Arab. Psalm. 69. *& non* يُكْتَبُون *scribantur cum justis.* Matth. 2. *sic* כָּתוּב *scriptum est per Prophetam.* Piel כִּתֵּב, Chald. כְּתֵב *scripsit.*

Nom. כָּתוּב, Chald. כְּתִיב *scriptus:* Plur. כְּתוּבִים, Chald. כְּתִיבִין *scripti.* Num. 11. *& ipsi erant* בִּכְתוּבִים, Targ. בִּכְתִיבַיָּא *inter scriptos.* Erant de 70. illis senioribus, qui omnes erant conscripti. ¶ Rabb. הַכְּתוּב *Scriptura*, sacra scripta: in quibus Dei voluntas perscripta est. In Masoret, כְּתִיב *quod scribitur.* כְּתוּבִים *libri scripti* בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ *per Spiritum sanctum*, non בִּנְבוּאָה *per prophetiam:* Hagiographa: tertia pars Bibliorum. Est autem Spiritus sanctus, cùm quis integris manentibus sensibus, ut alius homo, loquitur: sed excitat ipsum Spiritus excelsus, & suggerit linguæ ipsius verba laudis & confessionis erga Deum. De Prophetia in נבא vide.

מִכְתָּב & כְּתָב: Foem. כְּתָבָה, Arab. كِتَاب citib, & كِتْبَة citbe *scriptura, scriptum, epistola, liber, scheda, codicillus:* Plur. Syr. כְּתָבִין, Arab. كُتُب cutub *libri.* 2. Paral. 21. v. 12. *& venit ad ipsum* מִכְתָּב *epistola ab Elia propheta, dicendo.* Postquam ascendit in cœlum, venit illi epistola illa propheriæ istius. Luc. 20. vers. 42. ἐν βίβλῳ, Syr. בְּכְתָבָא *in Libro psalmorum.* Levit. 19. v. 28. וּכְתֹבֶת *& scripturam impressionis non dabitis in vobis:* stigma.

לא תתנו כתובת קעקע בבשרכם הוא שישרטט
על בשרו וימלא מקום השריטה כחול: זה היה מנהג
הגוים שרומשין עצמן וכותבים שם ע"ז בבשרם:

Arab. كَاتِب *scriba, notarius.* كَاتِب اَلَسِّر catib al sirr *secretarius.*

כתאב cattab *Mercurius*, qui scripturæ præest.

كِتَاب اَلْلُّغَة kitib alloga *dictionarium, vocabularius.* כְּתָאבְנָא *liber noster.* מַכְתּוּב mactub *scriptus.*

Rabb. כָּתַב *scriba:* item, *homo facetus*, qui dicteria inscribebat valvis principum, aut plateis, ne innotesceret autor. כַּתְבוּת *facetiæ.*

כְּתוּבָה, Chald. כְּתוּבָא *instrumentum dotale; dos ipsa, munus*, per synecdochen.

כְּתִיבַת יָד *manuscriptum.* כְּתָבָן *Lex scripta.*

מַכְתֵּב *graphium*, stylus, quo scribitur.

Syr. מַכְתְּבָנוּת *descriptio.*

כּוֹתֶבֶת *dactylus:* & *mensura* instar olivæ.

בֵּית כְּתָבָא *domus librorum*, penula.

כתל. כֹּתֶל, Chald. כּוֹתֶל & כְּתַל *paries:* Plural. כְּתָלִים, Chald. כְּתָלִין & כְּתָלִין *parietes.* semel. Cant. 2. *ecce ipse stat post* כָּתְלֵנוּ, Targ. אֲשׁוָתָנָא *parietem nostrum:* muros nostros. Chald. Levit. 1. *juxta* קִיר, Targ. כּוֹתֶל *parietem altaris.*

כתם tria significata habet. I. כָּתַם. Inde Niphal נִכְתַּם *signatus, insignitus, notatus, impressus, insculptus fuit.* Tantùm, Jerem. 2. v. 22. נִכְתָּם *signata est iniquitas tua coram me.* Targ. הָא כְרוּשׁם כְּתִימָא דְּלָא זְכֵי *ecce quasi nota maculæ, quæ non mundatur.*

Nom. מִכְתָּם & כֶּתֶם res insignis & preciosa,

cioſa, *clynodium.* aurum optimum, *obryzum:* & collectivè, *aurea ſupellex*, ad ornatum pertinens. Job. 31. וְלִכְתָּם *& ad aurum dixi, fiducia mea es.* Pſalm. 45. *ſtat regina ad dextram tuam* בִּכְתָם אוֹפִיר *in auro Ophir.* Targ. בְּאוֹבְרִיזוֹן *in obrizo:* auro, quod ex inſula Ophir affertur. Pſalm. 17. מִכְתָּם *clynodium Davidis.* Targ. גְּלִיפָא תְּרֵיצָא *ſculptura recta.* ¶ Rabb. נִכְתָּם *operculum cadi.*

II. Rabb. כֶּתֶם, Chald. כְּתָם *ſignum, nota,* aut inuſta, ut *ſtigma*; aut innata, ut *nævus, macula.* R. D. in Pſal. 51. הָעָוֹן בְּנֶפֶשׁ כְּמוֹ הַכֶּתֶם בַּבֶּגֶד *iniquitas in anima, ſicut macula in veſte.* Plur. כְּתָמִים, Chald. כְּתָמִין: Foem. כְּתָמָן *maculæ.* כֶּתֶם שָׁחוֹר *macula nigra.*

Verb. Syr. כְּתֵם *maculavit, commaculavit, ſignavit, notavit.* Jacob. 3. v. 6. מְכַתֵּם *commaculat totum corpus noſtrum.* כָּתִים *maculatus.*

III. Arab. כתם catam *abſcondit, abdidit.* convenit cum Hebr. חתם. Luc. 1. v. 24. וכחמת חבלתא *& abſcondit gravitatem ſuam.* Pſalm. 40. *& non* אַכְחֵם *abſcondam miſericordiam tuam.* Alcor. אֱלֹהַ יַעְלַם מַא תִכְחַמוּן וַמַא תִכְחַמוּן *Deus ſcit quid reveletis, & quid abſcondatis.* Paſſiv. אַנכַחַם ancatam *abſconditus, obſignatus eſt.* 2. Cor. 2. v. 27. אנכחם *obſignata eſt pereuntibus.*

מכחום mactum *abſconditus.*

כתן. Inde כְּתֹנֶת & כִּתְנַת, Chald. כִּתּוֹן, Syriacè כְּתִינָא & כּוּתִין חלוק הרבק *χιτὼν tunica linea,* לְעוֹר *adhærens cuti; interula, pallium:* Plural. כְּתָנוֹת & כִּתְנוֹת, Chald. כִּתּוֹנִין, Syr. כְּתִנִין & כּוּתִינִין *tunicæ, pallia.* Gen. 37. v. 32. הַכְּתֹנֶת, Targ. הַכִּתּוֹנָא *an tunica filij tui eſt?* Geneſ. 3. verſ. 21. *& faciebat Dominus Deus homini, & uxori ejus* כְּתָנוֹת עוֹר *tunicas pellis:* pelliceas. pro .

Rabb. כִּתּוֹן, Chald. כְּתָן, Syr. כְּתָא, Arab. כִּתאן kitin *linum, linteum.* Levit. 13. *aut veſtis* פִּשְׁתִּים, Targ. כְּתָן *lini.*

כְּתָאנִי *linarius, lintearius.* Arab. בזר כתן bezar chitan, Matth. bezerchetan, bazarichichen *ſemen lini.* כִּתאן מִצרי citin mizri *linum Aegyptium.* de quo Benjamin in itinerario: *incolæ Soribat linum ſerunt optimum; & retia ſive conopea texunt: atq; hæc merx per totum orbem diſtrahitur.*

כתף duo ſignificata habet. I. כָּתֵף, Chald. כְּתַף, Arab. כַּתְף ketf *humerus, armus, ſpatula, ſcapula:* Plural. כְּתֵפִים: Foem. כְּתֵפוֹת, Chald. כַּתְפִין, Syr. כַּתְפָן, Arab. אַכתאף actaf: Duale כַּתְפִין *humeri, armi, ſcapulæ.* Zach. 7. *& dederunt* כָּתֵף *humerum contumacem:* detrectant. Eſa. 46. *tollent eum ſuper* כָּתֵף *humerum.* 1. Paral. 15. *& portabant filij Levitarum arcam Dei* בְּכִתְפָם *in humero ſuo.* Lxx. ἐπὶ τῶν ὠμῶν αὐτῶν *ſecundùm ſcripturam.* q. כתב. Chald. Gen. 19. *ſuper* שִׁכְמָם, Targ. כְּתַף *humero amborum.* כְּתֵף *idem.* ¶ Per metaphoram, *latus* cujuſcunque corporis aut ædificij. 1. Reg. 6. *ad* כָּתֵף, Targ. עֵבֶר *latus domus.* Joſ. 8. *ad* כְּתֵף, Targ. עֵבֶר *latus Jericho.* Num. 34. *juxta* כָּתֵף, Targ. כֵּיף *littus maris Cinnereth.* Exo. 28 *duo* כְּתֵפוֹת, Targ. כְּתַפִין *latera.* ſic dicta, quòd ſint ſuper humeris. Ezech. 25. *ecce ego aperio humerum Moab.* Targ. *frango* תְּקוֹף *robur Moab.* Eſa. 11. *& volabunt* בְּכָתֵף *cum humero Philiſthæi ad mare.* Targ. *& conſociabuntur* כְּתֵף אֲחַד *humero uno ad delendos Philiſthæos.*

Arab. עַטَם אַלכַתפי *os ſpatulæ.*

Verb. Arab. כַּתַף cataf, & אַכתַף actaf, *circumdedit, complexus eſt.* Pſal. 118. אכתפוני כאלנחל *circumdederunt me ſicut apes.* Pſalm. 106. ואכתפהם *& complexus eos miſericordia.*

כתפה catafa *atriplex.*

II. Arabicè cum ṭ punctato, כַּטַף cathaf *inſpiſſavit, denſavit.* מא יכטף *quid inſpiſſat?* in Avicen.

Nom. כַּטִיף cathif *ſpiſſus, denſus.*

תכטף *inſpiſſatio:* Plural. תַכאטף *inſpiſſationes.*

מכתף mucatthif *inſpiſſativus.* כַּתָאפַה *ſpiſſitudo.*

כתר duo ſignificata habet. I. Inde Piel כִּתֵּר, Chald. & Syr. כְּתַר: Hiphil הַכְתִּיר, Chald. אַכְתַּר *ambivit, circuivit, circumdedit, cinxit, circumſtetit:* per metaphoram, *expectavit, permanſit, duravit, perduravit, moratus eſt.* Sicut Latinis *corona* ſignificat *conventum hominum circumſtantium.* Pſalm. 22. verſ. 13. *Tauri Baſan* כְּתָרוּנִי, Targum אַקפוּנִי *circumdederunt me.* Job. 36. verſ. 2. כַּתֵּר, Targum אַמתִן *expecta me parumper.* Lxx. μείνω μι. Jud. 20. verſ. 43. כִּתְרוּ *cinxerunt Benjamin.* Targum טַלטִילוּ *impulerunt:* urſerunt. Lxx. κατηκολούθουν *interemerunt.* Acceperunt pro כָּרַת *abſcidit:* literis transpoſitis. Prov. 14. v. 18. *& calidi* יַכְתִּירוּ *cingent ſcientiam:* coronabuntur ſcientia. Chald. Eſa. 42. *& doctrinam ejus inſulæ* יְיַחֲלוּ, Targ. וְיִכְתְּרוּן *expectabunt.* Syr. Joh. 8. v. 31. *ſi vos* תְּכְתְּרוּן *permanſeritis in verbo meo.* Luc. 22. verſ. 28. *vos eſtis* דְּכַתְּרְתוּן *qui permanſiſtis mecum.*

Nom כֶּתֶר, Chald. כְּתַר *circulus, ambitus, cidaris:* Plur. Chal. כְּתִרִין *coronæ, vittæ.* Eſth. 2. *& poſuit* כֶּתֶר, Targ. כְּלִילָא *coronam regni in caput ejus.* Chald. Eſa. 62. וְצָנִיף, Targ. וְכִתְרָא *& corona regni.* ¶ Rabbin. *tres ſunt* כְּתָרִים *coronæ:* 1. תּוֹרָה *doctrinæ.* 2. כְּהֻנָּה *ſacerdotij.* 3. מַלכוּת *regni: illas omnes excellit* כֶּתֶר שֵׁם טוֹב *corona boni nominis.* ¶ Rabb. item כֶּתֶר *ſuprema proprietas divini nominis.*

כּוֹתֶרֶת *coronis:* Plur. כּוֹתָרוֹת *coronides.*
Chald. כּוֹתָרָא & כּוֹתָנָא *figura palmæ.*
Syr. מְכַתְּרְיָא *res quæ expectatur eventura.*
מְכַתָּן *permanens, diuturnus.*

II. Arab. cum ח punctato, כַּתַּר cathar *multiplicatus fuit.* Gen. 3. אַנמוּא וַאַכתְּרוּא *crescite & multiplicamini.* Psalm. 3. *quàm* כְּחַר *multiplicati sunt.* Psalm. 106. וַכְתַּרַת *& multiplicata est ruina.* Piel כַּתֵּר catthar, & Hiphil אַכְתַּר acthar *multiplicavit.* Genes. 3. לאכתּרן אחואנך *multiplicabo dolores tuos.* Psalm. 18. אַכְתַּר *multiplicavit fulgura.* Psalm. 71. אַכְתְּרַת *multiplicasti gentem.* Matth. 6. vers. 17. *non* תַּכְתְּרוּא *multiplicetis verba.*

Nomen. כַּתִּיר cathir *multus, contentus:* Plur. כַּתִּירִין & כַּתִּירָה *multi.*

כִּתְרָה kithra, & תכאתר *multitudo, copia, abundantia, frequentia:* Plur. כִּתְרָאת kitharat *multitudines.* בְּאַלְכַּתִּיר *multùm, multoties, copiosè, abundanter.* כַּתִּירָא *idem.* אַכְתַּר *magis, plus.* אַכְתַּר מִן *plus quàm:* circumlocutio comparativi.

אִסתַּכְתָּאר istacthir *multitudo.*

מֻכְתָּר muchthir *copiosus, abundans.*

כתשׁ duo significata habet. I. כָּתַשׁ, Chald. כְּתַשׁ *contudit, contrivit, fregit, friavit.* Prov. 27. *si* תְּכַתּוֹשׁ בַּמַּכְתֵּשׁ *contuderis stultum in mortario, in medio ptisanorum.* decorticantur quidem ptisana, sed stultitia non detrahitur.

Nom. מַכְתֵּשׁ *mortarium, pila,* vas concavum, in quo antiqui siccata frumenta ponebant, ac contundebant. In exemplo præcedente. ¶ Per metaphoram, *caverna,* cui dens quilibet infixus est, quam à similitudine, *mortariolum* Latini dixerunt. Jud. 15. v. 19. *& rupit Deus* הַמַּכְתֵּשׁ *mortariolum in maxilla, & exiverunt ex illo aquæ.* Targ. כֵּיפָא *petram.* accepit מַכְתֵּשׁ pro *scopulo* seu *petra* mortario simili, in loco, qui לְחִי *maxilla* postea vocatus fuit: quòd illam Deus ruperit, & aqua profluxerit, sicut in deserto. In alio libro reperitur, כָּכָא רַבְלוּעָא *foramen* seu *dentem in maxilla.* Lxx. τὸ τραῦμα *vulnus.* acceperunt ea significatione, quam habet apud Chaldæos מַכְתֵּשׁ *contusio, vulnus, plaga:* Plur. מַכְתֵּשִׁין *plagæ, contusiones.* Exod. 12. נְגַע, Targ. מַכְתֵּשׁ *plaga.* Hieron. *dentem molarem.* Zophon. 1. *ululate habitatores* הַמַּכְתֵּשׁ *mortarij.* Targ. בְּנַחֲלָא *in valle Kidron.* alijs *locus* aut *platea urbis Jerusalem,* à profunditate & mortarij similitudine, ubi forum rerum venalium erat, & mercatores confluebant. Hieronymus *pilæ.* Alijs, *Tyberia* reliquâ terrâ profundior.

II. Per metaphoram, Syriacè כְּתַשׁ: Passiv. אִתכַּתַּשׁ *certavit, contendit, pugnavit, colluctatus, altercatus, conatus fuit.* 2. Tim. 4. *certamen bonum* אִתכַּתַּשְׁתִּ *certavi.* Luc. 13. v. 24. אִתכַּתְּשׁוּ *contendite introire per portam.* Luc. 14. vers. 31. *aut quis rex proficiscitur in bellum* לְמִתכַּתְּשׁוּ *ad pugnandum cum rege socio suo?*

Nom. תַּכְתּוּשׁ *certamen, pugna, colluctatio:* Plur. תַּכְתּוּשִׁין *certamina.*

מִתכַּתְּשָׁן *pugnax, pugnator.*

QUADRATA.

כפתר tria significata habet. I. כַּפְתֹּר *pomum, globus, sphærula:* Plural. כַּפְתֹּרִים *poma, globi.* Exod. 25. וְכַפְתֹּר, Targ. וְחַוּר *& pomum pro duobus calamis.* Ibidem כַּפְתּוֹרֵיהֶם, Targum חַווֹרֵיהוֹן *poma ipsorum, & calami ipsorum.*

II. כַּפְתֹּר *superliminare, limen superum, capitellum postibus incumbens,* pomis aut globorum imaginibus exornatum. Amos 9. *percute* הַכַּפְתֹּר *superliminare, ut moveantur postes.* Lxx. ἱλαστήριον *propitiatorium.* Acceperunt pro כַּפְתֹּרֶת, ob vocum similitudinem. Zophon. 2. *onocrotalus & ericius* בְּכַפְתּוֹרֶיהָ *in superliminaribus ejus pernoctabunt.* Targ. בְּפִתְחַ תַּרְעָא *in ostio portæ.*

III. כַּפְתֹּר *Caphtor,* nomen regionis, unde כַּפְתֹּרִים *populi, Cappadoces.* Deut. 2. כַּפְתֹּרִים הַיוֹצְאִים מִכַּפְתֹּר, Targum קַפּוֹטְקָאֵי דִנְפָקוּ מִקַּפּוֹטְקִיָא *Cappadoces, qui egressi sunt ex Cappadocia.*

כרבל *operuit, involvit.* 1. Paral. 15. *& David* מְכֻרְבָּל *opertus pallio lineo.*

Chald. כַּרְבְּלָא *involucrum capitis, capitium:* item, *crista galli:* Plur. כַּרְבְּלִין *capitia.* Dan. 3. v. 21. *vestes ipsorum* וְכַרְבְּלָתְהוֹן *& capitia eorum.* Rabb. כַּרְבְּלְתָּא דְתַרְנְגוֹלָא *crista galli.*

כרכב *circuitus, ambitus.* Exod. 27. *& pones ipsum super* כַּרְכֹּב, Targ. סוֹכְבָא *circuitum.*

כרכם, Chald. כַּרְקוֹם exponitur *crocus:* ut videatur כַּרְכֹּם scribendum esse. Cant. 4. *Nardus* וְכַרְכֹּם *& crocus.*

כרמל. 1. Mons agris, veneis, oleis & arbustis feracibus consitus. Est autem mons *Carmelus* duplex: unus ad meridianam plagam, in tribu Juda, juxta Seir montem, non procul ab Hebron in deserto Maon, in quo Nabal habitavit. 1. Sam. 25. *& vir in Maon, opus ejus* בַּכַּרְמֶל *in Carmel.* Jerem. 2. v. 7. אֶרֶץ הַכַּרְמֶל *terra Carmelis:* in qua sunt agri, vineæ & arbores. Jerem. 46. וּכְכַרְמֶל *& sicut Carmel, in mare veniet.* sicut arbores Carmeli in mare afferuntur seu adducuntur: ita ducent illos captivos. Al-

vos. Alter ad ſeptentrionem, Tyrum verſus, mari ſeu lacui Galilææ imminens, in quo Elias propheta habitavit, in finibus Iſaſchar & Zabulon, juxta Acò ſeu Ptolemaidem. 1. Reg. 18. v. 42. *& aſcendit Elias in cacumen* הַכַּרְמֶל *Carmeli.* In ipſo monte Eliæ prophetæ antrum viſitur, juxta quod Chriſtiani ſacellum conſtruxerunt, S. Eliæ dictum. In ſummo verò montis dorſo veſtigium extat altaris diruti & combuſti in diebus Achab, cujus in Eliæ hiſtoria illuſtris fit mentio. ſub monte ipſo ad latus, Chiſon flumen deſcendit. Benjamin in Itinerario. ¶ Deinde uſurpatur pro *quavis regione* aut *valle frugifera.* Eſa. 32. *& erit deſertum* לַכַּרְמֶל *in Carmelum,* וְהַכַּרְמֶל *& Carmelus in ſylvam reputabitur.* ¶ Tertiò כַּרְמֶל eſt *ſpica tenera & recens,* quæ toſta ſeu fricata comeditur. Levit. 23. *& panem, & toſtum* וְכַרְמֶל *& ſpicam non comedetis.* Targ. כַּרְמֶל *& ſpicas:* manipulos. ¶ Quartò כַּרְמֶל & כַּרְמִיל eſt חולעת השני coloris ſpecies, *carmeſinum.* Cant. 7. *caput tuum ſuper te* כַּכַּרְמֶל *ſicut carmeſinum.* 1. Reg. 18. וְכַרְמִיל *& carmeſinum.*

כַּרְסֵם, Chald. קַרְסֵם *excidit, ſuccidit.* Pſal. 80. וְכַרְסְמֶנָּה *excindet eam aper de ſylvâ.* Targum יְנוּבְרִנַּה *roſtro fodiet eam.*

כַּרְפַּס *color carbaſinus.* Eſther 1. v. 6.

כסבר. Matth. kuzbara, kuſbor, kaſbera *coriandrum.* כֻּסְבַּר אַלְבִיר Cuſbar albir, Matth. kulbare albir *coriandrum putei:* adiantum.

FINIS
LITERÆ CAPH.

LITE-

LITERA
ל LAMED.

DUODECIMA Alphabeti litera, nominatur Hebraicè לָמֶד *Lamed*, Syr. לָמַד *Lomad*, Arab. لام *Lam*, Græcè λάμεδ, & λάμδα, & λάμβδα, Latinè *El*. Est autem לָמֶד idem quod מַלְמָד *stimulus*; quem figura ל refert. Et quia eminet supra reliquas literas, harumque in medio consistit, *regina literarum* vocatur. ¶ Potestas ejus alia in Orthographia est, alia in Etymologia. In Orthographia valet λ græcum, *l* latinũ. ¶ In Etymologia modò radicalis est, modò servilis. Seruit autem in principio tantùm. Et valet Hebr. & Chald. præpositionem אֶל *ad, in:* vel עַל *super, apud, juxta, propter:* pro natura orationis. Genes. 21. *& dicebat ad Abrahamum.* ¶ Denotat quoq; *motum ad aliquid*, idẽ quod לִהְיוֹת. Gen. 2. v. 22. *& ædificavit costam* לְאִשָּׁה *in fœminam:* לִהְיוֹת אִשָּׁה. Jud. 8. v. 27. *& faciebat illud Gideon* לְאֵפוֹד *in Ephod:* לִהְיוֹת אֵפוֹד 2. Sam. 4. *& unxerunt Davidem* לְמֶלֶךְ *in regem.* Targ. לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא *ut esset rex.* 1. Reg. 14. v. 2. *ipse dixit super me* לְמֶלֶךְ *in regem super populum istum.* Targ. לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא *esse regem.* ¶ Notat etiam *commodum* & *incommodum*, cum affixis pronominibus. Gen. 12. *& dicebat Dominus ad Abrahamum* לְךָ־לְךָ *vade tibi ex terra tua:* in tuum commodum & bonum. Psal. 120. *multum habitat* לָהּ *sibi anima mea:* in meũ malum. Psalm. 123. *multum satiata est* לָהּ *sibi anima nostra subsannatione.* Genes. 20. *dic* לִי, Targum עֲלַי *super me, frater meus est:* de me. Exod. 14. *& dicebat Pharao* לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל, Targ. עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל *super filijs Israel.* Lx x. περὶ τῶν υἱῶν *de filijs Israel.* Jud. 9. *ne fortè dicat* לִי *super me, fœmina occidit eum:* de me. ¶ Infinitivo importat significationẽ temporis futuri. Gen. 3. *& ejecit eum Deus ex horto Eden* לַעֲבֹר *ad colendum terram:* ut coleret. Eundem jungit alteri verbo, sensum aut voluntatem significanti. Et sine altero verbo modum potentialem efficit: ac valet idem, quod *licet, decet, oportet, convenit, necesse est, dignum est, debet, potest.* sicq; notat permissionem, excitationem, &c. Jud. 1. vers. 19. *quia non* לְהוֹרִישׁ *ad expellendum habitatores vallis.* Targ. יְכִלוּ לְתָרָכָא *poterant expellere.* Hos. 9. *& Ephraim* לְהוֹצִיא *ad producendum ad occisorem filios suos:* cogitur producere. Psal. 32. *chamo & freno* עֶדְיוֹ *maxillam ejus* לְבְלוֹם *ad constringendum:* constringere oportet. 2. Sam. 4. *cui* לְחָתִי *ad dandum me?* Targum דַּהֲוָה מְרַמֵּי לְמִתַּן Lx x. ἔδει με δοῦναι *oportebat me* (præmia) *dare.* Esther 9. *& legem ejus* לְהֵעָשׂוֹת *fieri oportet.* Eccl. 3. v. 14. אֵין לְהוֹסִיף *non ad addendum.* Targ. לֵית רְשׁוּ לְגַבַּר לְאוֹסָפָא *non est licentia viro addere.* Esther 6. *quid* חֲזִי לַעֲשׂוֹת *ad faciendum viro illi?* Targum לְאִתְעֲבָדָא *dignum est fieri.* Mich. 7. עַל הָרַע בַּפַּיִם לְהֵיטִיב Psal. 49. וְצוֹרֵם לִבְלוֹת. 2. Paral. 26. לֹא לְךָ לְהַקְטִיר. 2. Paral. 13. חֲלִלוֹ לָכֶם לַעֲשׂוֹת. Jos. 5. v. 13. הֲלָנוּ אַתָּה, Targ. הֲלְמִסְעָדָנָא אַתְּ. ¶ vel notat *tempus.* Jos. 2. v. 5. *& erat porta* לִסְגֹּר *ad claudendum.* Targ. עִדַּן לְמֵיחַ *tempus ad claudendum portam.* Exod. 14. לִפְנוֹת *ad respiciendum manè.* Targ. לְעִדַּן *ad tempus matutinum.* ¶ Interdum abundat, & sine ratione ponitur. Esa. 32. וְלַשָּׂרִים לְמִשְׁפָּט יָשׂרוּ *& domini juxta judicium dominabuntur.* Esa. 63. v. 2. אָדֹם לִלְבוּשֶׁךָ *rubrum vestimentum tuum.* ¶ Sæpe semel posita, repetẽda est. Gen. 41. *& exposuit* לָנוּ *nobis somnia nostra,* אִישׁ *cuilibet juxta somnium ejus exposuit.* pro לְאִישׁ. Deut. 33. *Legem præcepit* לָנוּ *nobis Moses: possessionem* קְהִלַּת *cœtui Jacob.* pro לִקְהִלַּת. ¶ Præposita nominibus tẽpus significantibus pluralibus, *distributionem* importat: לִבְקָרִים *singulo manè.* לִרְגָעִים *singulis momentis:* omni hora. ¶ Apud Syros est *articulus accusativi casus.* ¶ Apud Arabes præposita futuro tertiæ personæ *imperativum* efficit. Ps. 68. לִיקָם אֱלֹהִים *exurgat Deus.* In oratione Dominica: לִיתְקַדַּשׁ *sanctificetur nomen tuum.* Gen. 1. *& dicebat Deus* לִינְבְּטַן *producat terra herbas.* ¶ vel valet *ut.* Psalm. 91. v. 11. *Angelis suis mandavit super te,* לְיַטְּרוּכִי *ut custodiant te.*

לבב. in לבב habes.

לא. in לוא quære.

לאב. Inde תַּלְאֻבוֹת *ſiccitates, locaſicca.* Hoſ. 13. *ego novi te, in deſerto, in terra* תַּלְאֻבוֹת *ſiccitatum.* Rabb. לַאַב *ſiccitas, ſitis.*

לאה. לָאָה, Chald. & Syr. לְאָא & לְעָא *laboravit, labore fatigatus, defeſſus fuit* corpore & animo: metaphoricè, occupatus fuit ſtudio alicujus rei, *ſtuduit, operam dedit.* Geneſ. 19. verſ. 11. וַיִּלָּאוּ, Targum וְלְאָיוּ & *laborârunt* (defatigati ſunt) *invenire januam.* Job. 14. *nonne ſi tentaverit aliquis loqui ad te* תְּלָאֶה, Targum תִּשְׁתַּלְהֵי *defatigabitur?* Syr. Luc. 5. *Totam noctem* לָאִין *laborantes nihil cepimus.* Johan. 4. *in quos non* לְאִיתוּן *laboraſtis, alij verò* לְאוּ *laborârunt.* Niphal נִלְאָה *defatigatus fuit, faſtidivit.* Jerem. 9. *iniquè agendo* נִלְאוּ *defatigati ſunt.* Targ. טָעוּ *erraverunt.* Exod. 7. verſ. 18. וְנִלְאוּ, Targum וְיִלְאוּן & *defatigabuntur Aegyptij bibere aquam è flumine.* Lxx. οὐ δυνήσονται *non poterunt.* ſequitur v. 21. *non* יָכְלוּ *potuerunt bibere.* Pſalm. 68. v. 10. וְנִלְאָה, pro וְאָם נִלְאָה: vide. Hiphil הִלְאָה, Syr. אַלְאִי *defatigavit, moleſtia affecit.* Eſa. 7. v. 13. *an parum à vobis* הַלְאוֹת *defatigare homines, ſi* תַּלְאוּ *defatigabitis etiam Deum meum?* Job. 16. *verùntamen nunc* הִלְאַנִי *defatigavit me.* Syr. Matth. 24. *ne multis* נַלְאִיךְ *moleſti ſimus tibi.* Matth. 26. *quare* מַלְאִין *moleſti eſtis mulieri?*

Nom. תְּלָאָה *defatigatio, moleſtia.* Exod. 18. verſ. 8. & *omnem* הַתְּלָאָה *moleſtiam, quæ invenit eos in via.* Targum עָקְתָא *anguſtiam.* Lxx. τὸν μόχθον *laborem.* Malach. 1. v. 12. & *dixiſtis, ecce* מַתְּלָאָה *quæ moleſtia.* pro מַה תְּלָאָה *quid defatigatio?* aut duplex heemanthi. Targ. Jonath. הא דאייתינא מליאותנא: ut ita exponendum ſit, מִתַּלְאָה *ab afflictione:* מ cum chirek; ſed ejus loco patach poſitum eſt, ſicut in לְמַבְּרִאשׁוֹנָה & חִלְקוּ מַחֲמָאוֹת פִּיו; Pſalm. 55. v. 22.

Chaldaicè. לָאֵי & לָעֵי *laborans, fatigatus.* Deut. 25. *laſſus* וְיָגֵעַ, Targum וְלָאֵי & *laborans.* Talm. לא לאי לא לעם *non laborans non comedens.*

לאות, & לעות, & לעוא, Syr. לאוא *labor, defatigatio, opera.* Pſalm. 7. v. 17. *redeat* עֲמָלוֹ, Targ. לִיעוּתֵהּ *labor ejus in caput ejus.*

לאט. לָאַט idem quod לוט, *involvit, operuit, velavit, abſcondit.* 2. Sam. 19. v. 5. & *rex* לָאַט, Targ. כְּרִךְ *involvit faciem ſuam.* præ pudore, more lugentium. ¶ Abſolutè: *involutum eſt, latet.* Job. 15. v. 11. & *verbum* לָאַט *latet tecum.* Targ. בְּנִיחַ *in quiete:* pedetentim. Accepit pro לָאַט, de quo אטט vide.

Nom. לָט & לָאט, abjecto א, vel ad לוט referendum, *abſconditum, arcanum, occultum.* Jud. 4. v. 41. & *venit ad eum* בַּלָּאט, Targ. בְּרוּ *in ſecreto.* Lxx. λάθρᾳ *clam.* Ruth. 3. v. 8. & *venit* בַּלָּט *clam.* 1. Sam. 18. v. 21. *loquimini ad Davidem* בַּלָּט, Targ. בְּרוּ *clam:* Plur. לָטִים & לְהָטִים, literis א ה permutatis, *abſcondita, arcana, ſecreta murmura, incantationes, veneficia:* opera enim præſtigiatorum fiunt in occulto ab hominibus. bis: Exod. 27. & *fecerunt ſic magi Aegypti* בְּלָטֵיהֶם, Targum בְּלַחֲשֵׁיהוֹן *per incantationes ſuas.* quas faciebant clam homines. Ibidem. verſ. 12. בְּלַהֲטֵיהֶם.

לאך. Inde מַלְאָךְ, Chald. מַלְאַךְ, Syr. מַלָּאךְ, Arab. מלאך melec *miſſus, legatus, nuncius:* Plur. מַלְאָכִים, Chald. מַלְאַכִּין, Syr. מַלָּאכִין, Arab. מַלָּאיכָה & מַלָּיכָה melike *miſſi, nuncij, legati.* ¶ Eſt autem duplex nuncius: Primò miſſus ab homine, *humanus legatus.* 1. Sam. 23. v. 27. וּמַלְאָךְ, Targum וְאוּגְדָא *& nuncius venit ad Saulem, dicens.* Prov. 13. verſ. 17. מַלְאָךְ, Targ. שְׁלִיחַ *legatus improbus cadet in malum.* Deut. 2. & *miſi* מַלְאָכִים, Targ. אוּנְדִין, Lxx. πρέσβεις *legatos ex deſerto Kedemoth.* Eſa. 33. v. 7. מַלְאֲכֵי שָׁלוֹם *nuncij pacis amarè flebunt:* legati ad petendam aut nunciandam pacem miſſi: Targ. אוּנְדֵי עַמְמַיָּא רְאָזְלוּ לְבַסְּרָא שְׁלָם *nuncij populorum, qui abierunt ad annunciandam pacem, reverſi flebunt.* Nulla erit pax, cùm dominabitur regnũ Aſſur. Eſa. 14. v. 32. & *quid reſpondebit* מַלְאֲכֵי גוֹי *legatis gentis?* Lxx. *reges gentium.* legerũt מַלְכֵי. Nah. 2. v. 13. *nec audietur amplius vox* מַלְאָכֶיהָ *legatorum tuorum.* pro כָּהּ. Lxx. τὰ ἔργα σου *opera tua.* Eſa. 44. & *conſilium* מַלְאָכָיו, Targ. שְׁלִיחוֹהִי *legatorum ſuorum ipſe perficiet.* 2. Reg. 19. v. 23. *in manu* מַלְאָכֶיךָ *nunciorum tuorum.* pro quo habetur, Eſa. 32. v. 24. עַבְדֶיךָ *ſervorum tuorum.* ¶ 2. Miſſus à Deo, qui propriè *angelus.* Geneſ. 16. & *invenit eam* מַלְאַךְ יְהוָה, Targ. מַלְאֲכָא דַיְיָ *angelus Dei juxta fontem aquarum.* Exod. 23. *ecce ego mitto* מַלְאָךְ, Targum מַלְאֲכָא *Angelum coram te, ut cuſtodiat te in via.* Hic angelus eſt Michael princeps magnus. Ita autem vocat Chriſtum Daniel 12. *ſtabit Michael princeps magnus pro filijs populi ſui.* Eſa. 63. verſ. 8. וּמַלְאַךְ פָּנָיו & *angelus faciei ejus ſervavit eos.* Targum וּמַלְאַךְ שְׁלִיחַ מִן קֳדָמוֹהִי & *angelus miſſus ab ipſo.* Malach. 3. וּמַלְאַךְ הַבְּרִית *& angelus fœderis, quem vos deſideratis, ecce venit.* Inde Judæi in circumciſione ſellam collocant, in qua credunt ſedere Eliam, & ſpectare fœdus circumciſionis, ut rite adminiſtretur. ¶ Deinde, *prophe-*

propheta. Esa. 42. *& surdus* כְּמַלְאָכִי *sicut nuncius meus* (quem) *mittam:* propheta. Rabbin. מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת *angeli ministerij*, qui Deo ministrant. Post captivitatem Babylonicam in veteri Testamento nominantur quidam angeli ab officijs: גַּבְרִיאֵל Gabriel *fortitudo Dei.* מִיכָאֵל Michael *quis Deo similis?* רָפָאֵל Raphael *medicus Dei.* אוּרִיאֵל Uriel *lux Dei.* Attulerunt enim nomina angelorum ex Babylonia, sicut nomina mensium. כְּרוּבִים & שְׂרָפִים *Cherubim & Seraphim* sunt angelorum agmina. מַלְאַךְ הָרָע *angelus malus*, diabolus. Arabicè מַלַאךְ חַפִּיט malec hafid *angelus custos*, bonus. Prec. יָא מַן נָעַל מַלָאיכַהּ רַסָלָא *ô qui posuit angelos nuncios.* מַלְאֲכֵיהָ *angeli ejus.* Geograph. כניסה אלמליכה אלרין בשרוא אלרעאה במולר אלסיר אלמסיח *synagoga angelorum, qui annunciârunt pastoribus nativitatem Domini Christi.* מַלְאָכִי melici *angelicus.* מלאיכה ריים *princeps angelorum:* archangelus.

מַלְאָכוּת *legatio, missio.* Hag. 1. בְּמַלְאֲכוּת יְהוָה, Targum בְּשְׁלִיחוּת *in legatione Domini ad populum.*

מְלָאכָה pro מַלְאָכָה, quiescente א, & מְלֶאכֶת, & א omisso, מְלֶכֶת *opus, industria, ars, artificium* quicq; homo facere potest sua potestate: sicut legatus est in potestate mittentis: per Metonymiam, omnis res industriâ, arte & labore parta, *opes, facultates:* Plur. מְלָאכוֹת *opera.* Rabb. *artes.* Levit. 16. *omne* מְלָאכָה, Targum עֲבִידָא *opus non facietis.* Genes. 2. *& perfecit Deus septimo die* מְלַאכְתּוֹ, Targ. עֲבִידְתֵּה *opus suum.* 1. Paral. 26. vers. 29. לַמְּלָאכָה הַחִיצוֹנָה *ad opus externum.* quod erat extra urbem: ad cædendum ligna in sylvis, ad scindendos lapides, & ad arandum agrum. Jerem. 7. *ut faciant placentas* לִמְלֶכֶת הַשָּׁמַיִם *operi cœli.* Targum לְכוֹכְבָא שְׁמַיָּא *stellis cœli.* stellis, quæ sunt opus Dei, aut Soli, planetarum regi. Jerem. 44. *& quia nos suffitum facimus* לִמְלֶכֶת הַשָּׁמַיִם *operi cœlorum:* stellis. 1. Sam. 15. v. 10. *& omne* מְלָאכָה *opus contemtum:* pecus. Gen. 33. v. 14. *juxta pedem* הַמְּלָאכָה *operis quod est coram me:* ovium, gregis; in cujus acquisitione homo totus occupatur. Exod. 22. v. 8. *an non miserit manum suam* בִּמְלֶאכֶת רֵעֵהוּ *in opus proximi sui?* Targ. בְּמָא דְּמְסַר לֵהּ חַבְרֵהּ *in id quod tradidit ipsi proximus illius:* in depositum: ut sunt divitiæ, supellex, pecora. ¶ Rabb. מְלָאכָה & מְלֶאכֶת *ars:* Plur. מְלָאכוֹת *artes.* מְלָאכוֹתַי & מְלָאכִי: Fœm. מְלָאכוּתִית *artificialis.* מְלָאכוּחוֹת *artificiales res.*

לְאֹם. לְאֻם *populus:* in אַמַּם quære.

לאע in לוע habes.

A לֵב tria significata habet. I. לֵבָב, Chald. לִבָּא *cor:* Plural. לְבָבִים, Chaldaicè לִבִּין: Foem. לֵבָה *corda.* לֵב: Foem. לִבָּה & לַבָּה, punctatis permutatis. Plur. לִבִּים: Foem. לִבּוֹת, Syr. לָבֵן *idem.* ¶ Significat autem primò, *membrum illud in corpore animantis.* Gen. 6. *& omne figmentum cogitationum* לִבּוֹ, Targ. לִבֵּהּ *cordis ejus.* Exod. 3. v. 2. בְּלֵבַב־אֵשׁ *in corde ignis ex medio rubi.* pro לִבַּהּ, punctis permutatis. aut pro לַהֲבָה *flamma.* Targ. בְּשַׁלְהוֹבִית *in flamma.* Lxx. ἐν φλογί. 2. Sam. 18. v. 14. *& infixit eas* בְּלֵב *in cor Absalonis.* Ezech. 16. v. 30. *quàm exitiosum* לִבֵּךְ *cor tuum!* Lxx. *dabo* θυγατέρας σου *filias tuas.* acceperunt pro בַּת *filia*, & ל servili. ¶ 2. per metaphoram, *medium* & interius cujusq; rei, sicut cor est interius in corpore animantis: in medio pectoris Jonæ 2. *& projecisti me in profundum* בִּלְבַב יַמִּים *in corde marium.* Targum בְּגוֹ *in medio.* Deut. 4. vers. 11. *& mons ille ardebat in igne usq; ad* לֵב *cor cœli.* Targum צִית *summitatem.* 2. Samuel. 18. vers. 14. *adhuc vivebat* בְּלֵב *in corde quercus.* Targum בְּגוֹ *in medio.* Psalm. 45. בְּלֵב *in corde inimicorum regis:* in medio. Jerem. 51. vers. 1. *& super habitatores* לֵב *cordis adversariorum:* habitantes in medio hostium meorum. Exod. 4. *& lætabitur* בְּלִבּוֹ, Targ. בְּלִבֵּהּ *in corde suo.* Lxx. ἐν αὐτῷ *in seipso:* intra se. Esa. 63. vers. 4. *dies vindictæ* בְּלִבִּי *in corde meo.* Targum קֳדָמַי *coram me.* Ezech. 28. *habito* בְּלֵב יַמִּים *in corde marium.* Maria ambiunt me, & sum in loco forti & securo. Psalm. 46. *aut cùm movebuntur montes* בְּלֵב יַמִּים *in cor marium.* Targ. בְּפֵילְגוֹס *in pelagus.* Syr. Matth. 12. v. 40. *sic erit filius hominis* ἐν καρδίᾳ, Syr. בְּלִבָּא *in corde terræ.* Marc. 2. v. 6. *cogitantes* ἐν καρδίαις αὐτῶν, Syr. בְּלִבֵּהון *in cordibus suis.* pro quo, v. 8. *quod ita cogitarent* ἐν ἑαυτοῖς, Syr. בְּנַפְשְׁהון *apud se.* ¶ Tertiò, per synecdochen, omnia, quorū sedes est in corde, *mens, animus, voluntas, cogitatio, ingenium, sapientia, intellectus, motus animi, affectus, sensus, animositas, animi robur, studium, consilium.* 1. Sam. 16. *Dominus autem videt* לַלֵּבָב *in cor.* Targ. מַחְשְׁבַת לִבָּא *cogitationes cordis.* 2. Reg. 5. v. 26. *nonne* לִבִּי *cor meum abiit?* cogitatio mea. Targum בְּרוּחַ נְבוּאָה אִתְחֲוָא לִי *in spiritu prophetico indicatum est mihi.* 2. Reg. 10. *juxta omnia, quæ fuerunt* בִּלְבָבִי *in corde meo, fecisti.* Targ. בִּרְעוּתִי *in voluntate mea.* Num. 13. *& oberrastis post* לְבַבְכֶם *cor vestrum.* Targ. הַרְהוּר לִבְכוֹן *cogitationem cordis vestri.* Prov. 8. *discite simplices astutiam, & simplices intelligite* לֵב *cor.* Targum חַכִּימַת לִבָּא *sapientiam cordis.* Psalm. 12. בְּלֵב וָלֵב *corde & corde loquuntur:* duplici animo:

aliud dicunt, aliud ſentiunt. Proverb. 15. verſ. 32. *audiens correctionem, acquirit* לֵב *cor.* Targ. חָכְמְתָא *ſapientiam.* Geneſ. 42. *exijt* לֵבָם *cor ipſorum.* Targum מַדַּע לִבְּהון *ſcientia cordis eorum.* 1. Sam. 24. *& percuſſit* לֵב *cor Davidis ipſum.* Targ. *& doluit David* בִּלְבָבֵהּ *in corde ſuo.* A

PROPR. לִבִּי *Lebbæus* Apoſtolus: q. corculum.

VERB. NIPHAL נִלְבַּב *cordatus, ſapiens, prudens factus eſt.* Job. 11. verſ. 12. *& vir acutus* יִלָּבֵב *cordabitur:* cor & ſapientiam aſſequetur. Targum יִתְחַכַּם לִבָּה *ſapiens fiet corde ſuo.* Al. יָדִיק *attendet.* Piel לִבֵּב *cor abſtulit, corde privavit.* Cant. 4. verſ. 9. לִבַּבְתִּינִי *corde privaſti me, ſoror mea:* ſponſa; abſtuliſti aut vulneraſti mihi cor. Targ. קְבִיעַ עַל לוּחַ לִבִּי רְחֵמְתָךְ *infixus eſt ſuper tabula cordis mei amor tuus.* LXX. ἐκκαρδιώσας *ſtupefeciſti.* ¶ Sed Chaldaicè & Syr. לִבֵּב *cordatum reddidit, roboravit, conſolatus, exhortatus, gratulatus fuit.* Syr. 1. Theſſ. 5. v. 14. וְלַבְּבוּ *& conſolamini puſillanimes.* PASſ. אִתְלַבַּב *cordatus, bono animo fuit.* Joh. 6. v. 33. אִתְלַבְּבוּ *bono animo eſtote.* B

NOM. Syr. לְבוֹבָא & לְבוּיָא *exhortatio, conſolatio, animi promtitudo.*

II. לְבִיבָה *laganum, placenta* è ſimilaginea farina in oleo frixa: PLUR. לְבִיבוֹת *lagana.*

VERB. לִבֵּב *laganavit,* lagana paravit & coxit. 2. Sam. 13. verſ. 6. וְתַלְבֵּב, Targum וְיַחֲלֵט לְבִבוֹתַי *& parabit ante oculos meos duo* חֲלִיטָתָא, Targ. חֲלִיטָתָא *lagana, ut comedam ex manu ejus.* ☞ Arab. لبأ *buccellæ.* C

III. Chald. לִבְלֵב: PASſ. אִתְלַבְלֵב *germinavit.* ex radice arboris pullulante: ex corde arboris ſeu medulla *pullulavit:* Eſt enim medulla quaſi καρδία *cor* arboris. Pſalm. 92. *Juſtus ut palma* יִפְרַח, Targum יִתְלַבְלֵב *germinabit.*

לוּלָבִין & לַבְלָבִין *germina, flores, propagines, ſurculi.*

לוּלָב *medulla arboris fructusve:* PLU. לוּלָבִין & לוּלְבִין *rami ſuperiores,* qui ſunt in capite arboris palmarum, *frondes palmæ.* D

Rabb. לַבְלָבָא *epiglottis.*

Arab. لب *medulla arboris:* لبوب lubub *medullæ arborum;* nuclei: in Avic. لبلاب lebleb *tithymallus.* E

לָבִיא. לָבִיא, Arab. لبو lebu *leo major,* לֵב *corde* præditus: PLUR. לְבָאִים *leones.* FOEmin. לְבִיאָה & לְבִיָּא, Arab. لوبة leuba *leæna:* PLU. לְבָאוֹת, Arab. لوبات leubit *leænæ.* Gradus ætatis, quibus leonis robur augetur, hi ſunt: גּוֹר *catulus,* כְּפִיר *leunculus,* אַרְיֵה *leo,* לָבִיא & לַיִשׁ *leo.* Geneſ. 49. גּוּר אַרְיֵה *catulus leonis Juda, à præda, fili mi, aſcendiſti: curvatus eſt, procubuit* כְּאַרְיֵה *ſicut leo,* וּכְלָבִיא *& ſicut leo: quis excitabit eum?* Hoſ. 13. verſ. 8. *& comedam eos ibi* כְּלָבִיא *ſicut leo.* LXX. *& comedent eos ibi* σκύμνοι *catuli.* legerunt כְּלָבִים, à כֶּלֶב *canis.* Ezech. 19. verſ. 2. *& dices, quid mater tua* לְבִיָּא *leæna, inter* אֲרָיוֹת *leænas cubuit: in medio* כְּפִירִים *leunculorum educavit* גּוּרֶיהָ *catulos ſuos? & adduxit unum* מִגּוּרֶיהָ *de catulis ſuis,* (qui) *factus fuit* כְּפִיר *catulus.* Pſalm. 57. *anima mea in medio* לְבָאִים *leonum.* Targ. שַׁלְהוֹבִין *flammarum.* Accepit pro לְהָבִים *flammæ.* aut ſicut לַבַּת אֵשׁ. F

לבר. Rabb. לָבַר *conjunxit, connexit.* PASſiv. נִתְלַבַּר *conjunctus, connexus fuit.*

Arab. لبر labad *genus panni* vel *veſtis.*

לְבָדָה *velum,* quod ſuper caput ponitur: PLUR. לְבָדִין *vela.*

לבר lebd *pannalis,* quo pueri paſcuntur: PLUR. לבאר libid *pannales.*

לבח. Arab. لبح labach *boreas, aquilo.*

לבט. לָבַט. Inde NIPHAL נִלְבַּט *irretitus, implicatus, captus fuit.* Prov. 10. verſ. 10. *& ſtultus in labijs* (ſuis) יִלָּבֵט, Targum מְתְאַחַר *capitur.* Hoſ. 4. v. 14. *& populus non intelligens* יִלָּבֵט *implicabitur:* ut neſciat, quid faciendum. ¶ Arab. Marci 9. v. 26. ولبطه كثيرا *& diſcerpſit eum multoties.* Luc. 9. ويلبطه بنهر *& elidit ipſum impetu.*

לבך. Chald. & Syr. לְבַךְ *arripuit, apprehendit, tenuit, retinuit, continuit, abſtinuit, cuſtodivit.* Prov. 31. *& manus ejus* חָמְכוּ, Targ. לְבְּבִין *apprehendunt fuſum.* Syr. Tit. 1. וְלָבִיךְ *& continens ſe à cupiditatibus.* Hebr. 6. v. 19. וְלָבִיךְ *quæ retinet animam noſtram.*

NOM. מְלַבְּכָא *anſa, capulus,* quo aliquid apprehenditur.

לבן duo ſignificata habet. I. לָבַן. Inde HIPHIL הִלְבִּין, Chald. אַלְבֵּן *albavit, dealbavit, candidavit;* Abſolutè, *albuit.* Pſalm. 51. *& præ nive* אַלְבִּין, Targ. אֶתְחַוַּר *albeſcam.* Eſa. 1. *& ſicut nix* יַלְבִּינוּ, Targum יִתְחַוְרוּן *albeſient.* HITHpael הִתְלַבֵּן *dealbatus fuit.* Daniel. 12. *mundabuntur* וְיִתְלַבְּנוּ *& dealbabuntur.*

NOM. לָבָן *albus, candidus:* PLUR. לְבָנִים *albi.* FOEM. לְבָנָה *alba:* PLUR. לְבָנוֹת *albæ.* Levit. 13. *& pilus in plaga verſus fuit* לָבָן, Targ. לְמֶחְוַר *in album:* lepra à colore.

לָבָן *idem.* Gen. 49. וּלְבֶן־שִׁנַּיִם *& albus dentes præ lacte.*

לְבָנָה *luna,* quæ alba ſeu candens apparet, & candidos gignit, juxta Aſtrologos, λευκοθέα. Eſa. 24. v. 23. *& pudefiet* הַלְבָנָה *luna.* Targum וְפַלְחִין לְסִיהֲרָא *qui colunt lunam.* LXX. καὶ ταπεινωθήσεται ἡ σελήνη *& liquefiet later.* Acceperunt pro לְבֵנָה *later.* Cant. 6. verſ. 9. *pulcra* כַּלְבָנָה *ut luna.* ¶ Deinde, *albedo.*

Exod.

Exod. 24. verſ. 10. *& ſub pedibus ejus ſicut opus* לִבְנַת הַסַּפִּיר *albedinis ſapphiri.* ſapphirus albus, eſt criſtallus. A

לִבְנָה, Arab. לובני arbor habens album corticem, *betula* vel *populus alba*, Græcis λεύκη. Gen. 30. *& accepit Jacob baculum* לִבְנֶה, Targ. דִּלְבַן *betulæ.*

לְבוֹנָה, Chald. לִבוֹנָא, Arab. לִבאן libin λίβανος *thus*, arbor & hujus reſina, à candore. Arab. שַׁנַר אַלְלִבאן *arbor thuris.* לִבַאן דַּכַר libin dacar *thus maſculum*, ſubalbum. לובני *ſtyrax.* In Arabia Felice regio eſt thurifera Saba, ſylvam habens, cujus arbores B ſunt abieti ſimiles, & circa canis ortum inciſæ edunt humorem ſpumeum, qui concretus, aut decidit in ſolum, unde queat colligi, aut cortici adhæreſcens depectitur.

לְבָנוֹן, Chald. לְבָנָן & אוּלְבָנִין *Libanus*, à candore niviũ; ſicut Latinis *Alpes.* Mons Syriæ adeo altus, ut media etiam æſtate, circum altiſſima juga ſua nivibus tectus longè ſpectetur. Unde etiam in Tyrum C deferuntur & venduntur nives, quibus temperant æſtiva pocula. Dividitur in Libanum, ubi Damaſcus: & Antilibanum, ubi Zidon eſt. Jerem. 18. verſ. 14. *an relinquet ex petra* (pro מִיַּם מְצוּר) *agri nivem* לְבָנוֹן *Libani?* An deſeret quis ſiti laborans aquas defluentes ſeu exeuntes ex petra in agris venientes ex nive Libani, quæ ſunt frigidæ, ut non bibat eas diebus æſtivis? Aut: *an deficiet ex patra nix Libani?* Cant. 4. verſ. 11. *ſicut odor* לְבָנוֹן *Libani.* Hoſ. 14. v. 7. *& odor ipſi* כַּלְּבָנוֹן *ſicut Libanus.* Qualis eſt odor Libani ex arboribus perpetuò virentibus, & plantis odoratis. Targum כְּרֵיחַ קְטֹרֶת בּוֹסְמָיָא *ſicut odor ſuffitus aromatum.* Accepit pro לְבוֹנָה *thus.* Ibidem. *ordo ejus* כְּיֵין לְבָנוֹן *ſicut vinum Libani.* vinum ejus montis eſt laudatiſſimum. Zachar. 11. *aperi* לְבָנוֹן *Libane, januas tuas.* Templum cedris Libani extructum. ¶ Interdum pro *tota Judæa* ponitur, per E ſynecdochen: item per metaphoram, pro *proceribus regni.*

Arab. לַבַן laban *lac*; ab albedine. לַבַן בַּקְרִי *lac vaccinum.* לבן שאתי *lac ovium.* לַבַן אלמאעז *lac caprinum.* לבן אלחיל *lac equinum.* לבן אלנמל *lac camelinum.* לבן אלאתאן *lac aſininum.*

VERB. לבן *lacteus fuit.* לבניה labania *lacticinitas.*

מלבן mulabban, & לבני labani *lacteus.*

לבאן אללנאר אלבריר libni alnar albirid *lactura marina, eſula, tithymallus.*

Rabb. לָבַן *albuit, albus, candidus fuit*, vel *factus eſt.*

לֵבֶן *albebo, candor:* item, *ſperma viri* album, unde oſſa, nervi, ungues: ſicut mulieris אֹדֶם *rubedo:* ut cùm dicunt הולד נוצר מדם הַנְּקֵבָה ומלובן האיש *infans formatur ex ſanguine fœminæ, & ex ſpermate viri.* לובן הַבֵּיצָה *albumen ovi, ovi albor.*

לְבוֹן *pannus albus menſtruatæ.*

טיפה של לבנונית *gutta ſpermatis.*

לֶבֶנָה ſeu לִיחָה הלבנה *phlegma, humor albus.*

II. לְבֵנָה, Chaldaicè לְבֵנָא & לְבֵנוֹת, Arabicè לבאן libin *later*, ex terra, aut argilla ad ſolem ſiccatus, vel igne coctus, ideoque albus: quia ignita candent, & igne cocta albicant: PLUR. לְבֵנִים, Chaldaicè לְבִנִין *lateres.* Ezech. 4. *accipe tibi* לְבֵנָה *laterem.* Targ. אַבְנָא *lapidem.* Eſa. 65. *& ſuffientes ſuper* הַלְּבֵנִים *lateribus.* Quando coquunt lateres, his imponunt ſuffitum pro idolis.

VERB. לָבַן *laterificavit, lateres fecit.* Gen. 11. verſ. 3. נִלְבְּנָה לְבֵנִים, Targum נִרְמֵי לִבְנִין Arab. נלבן לבנא *laterificabimus* (parabimus) *lateres.*

NOMEN מַלְבֵּן *laterificina, lateraria officina, caminus, fornax* vel *locus*, ubi lateres fiunt, coquuntur, excoquuntur. Al. *locus lutoſus*, unde accipiunt lutum ad lateres. Item, *forma lateris, modulus, typus.* Jerem. 43. verſ. 9. *& abſconde eos* בַּמַּלְט *in malta,* בַּמַּלְבֵּן *in lateraria.* Nahum. 3. *Calca in luto, apprehende* מַלְבֵּן *formam laterum.* 2. Sam. 12. D verſ. 37. *& traduxit eos* בַּמַּלְבֵּן *per caminum.* combuſſit eos in loco, ubi lateres uruntur. Targ. גַּרַר *traxit* (Al. נָזַר *laceravit*) *illos* בְּשׁוּקָיָא *in plateis.* ſcilicet lateritijs, latere inſtratis. Hat ſie geſchleiffet. ſcribitur autem in textu מַלְבֵּן, quod & idem quod מַלְכָּם, literis ן permutatis, & מוֹלֵךְ; quod per illum ignem traduxerit. ¶ Rabbin. מַלְבֵּן *forma* qua fiunt lateres: Metaphoricè מַלְבְּנוֹת *areolæ* typis laterum ſimiles.

VERB. לָבֵן *ignitus fuit*, quòd ignita albeſcant. לָבֵן *ignitus, candens.*

לבס. Arab. in לבש ſequente.

לבש. לָבַשׁ & לָבֵשׁ, Chald. & Syr. לְבַשׁ, Arab. לַבַס labas: cum ב, *indutus fuit:* cum accuſativo, *induit.* Eſther. 6. *& afferent veſtem, qua* לָבַשׁ בּוֹ *indutus fuit rex.* Jon. 3. וַיִּלְבְּשׁוּ *& induerunt ſaccos.* Targum וְאַסְרוּ *& accinxerunt.* Eſa. 3. *& veſtem noſtram* נִלְבַּשׁ *induemus* ¶ Per metaphoram, *ornatus* vel *decoratus fuit*, cujuſcunque rei acceſſione: ſicut veſtis corpus ornat. Pſalm. 93.

Dominus regnavit, magnificentiam לָבֵשׁ *induit.* A Pſalm. 65. לָבְשׁוּ *induerunt prata oves.* Job. 7. לָבַשׁ, Targ. לְבַשׁ *induit caro mea vermem.* Syr. Matth. 6. *non ſitis ſoliciti, quid* תִּלְבָּשׁוּן *induatis.* Arab. Pſalm. 35. לַבַּסְתְּ *indutus ſum ſacco.* Galat. 4. *& Chriſtum* לַבַּסְתֶּם *induiſtis.* Pſal. 71. וְיִלְבְּשׁוּ *& induantur confuſione.* Matth. 11. verſ. 8. אַלֵּדִין יַלְבְּשׁוּן אַלְתִיאַב אַלְנַאעְמַא *qui induti ſunt veſtibus amœnis.* Piel לִבֵּשׁ: Hiphil הִלְבִּישׁ, Chald. & Syr. אַלְבֵּשׁ, Arab. אַלְבַּס albas *induit, veſtivit.* Geneſ. 3. verſ. 21. *fecit Dominus Deus homini & uxori ejus tunicas, pelliceas* וַיַּלְבִּשֵׁם, Targum וְאַלְבְּשִׁנוּן *& induit eos.* Job. 10. verſ. 11. *cute & carne* תַּלְבִּישֵׁנִי *indues me.* corpus veſtis eſt, & anima homo. Eſa. 50. אַלְבִּישׁ, Targum אֶכְסֵי *induam cœlos nigredine.* Syriacè Marc. 15. וְאַלְבְּשׁוּהִי *& induerunt eum purpura.* Matth. 6. *Deus ſic* מַלְבֵּשׁ *veſtit ea.* Arab. Pſalm. 30. וְאַלְבַּסְתַנִי סְרוּר *& induiſti me latitia.*

Nom. לְבוּשׁ, Chald. לְבִישׁ: מַלְבָּשׁ, Chal. מַלְבַּשׁ, Arab. לַאבְס labis *induens, indutus.*

לְבוּשׁ, Syr. לְבָשׁ, Arab. לִבְס libis *indumentum, veſtis, amictus, habitus:* Plural. לְבוּשִׁים, C Chald. לְבוּשִׁין, Syr. לַבָּוְשִׁין, Arab. לִבְאס libis *veſtes.* Malach. 2. verſ. 16. *& operiet iniquitas* עַל-לְבוּשׁוֹ *ſuper veſtem ejus.* L x x. ἐπὶ τὰ ἐνθυμήματά σε *ſuper cogitationes tuas.* ſed fortè legendum ἐνδύματα. Pſalm. 22. *& ſuper* לְבוּשִׁי *indumento meo projicient ſortem.* Job. 24. *abſq;* לְבוּשׁ, Targ. כְּסוּתָא *veſte.*

מַלְבּוּשׁ, Arab. מַלְבַּס: Plural. מַלְבּוּשִׁים *idem.* תִּלְבֹּשֶׁת *idem.* Arab. לִבְאס מְבַטַּן libis mubattan *veſtis obducta.* מְלַבַּס mulabbas *veſtitus.*

Rabb. & Chald. הַלְבָּשׁוּשׁ τὸ ἔνδυμα *induvium*, cortex arboris & tritici: & *cicatrix*, exterior veluti cruſta: Plural. הַלְבָּשׁוּשִׁין *cicatrices.* Pſalm. 38. *computruerunt & fœtuerunt* חַבּוּרוֹתַי, Targum הַלְבָּשׁוּשַׁי *cicatrices meæ.*

Arab. לבסאן *marrubium.*

לבת. Arab. לַבַּת labath, cum ת punctato, *moratus, commoratus fuit, manſit, permanſit.* Actor. 21. verſ. 11. פלבתוא *manſeruntq; anno* E *illo toto.* Actor. 33. verſ. 9. *ut* יִלְבַּת *maneret cum illis.* Alcor. פַּלַבַּת פִּיהֶם *& moratus eſt inter eos mille annos.* Cap. Joſeph. וַלַבַּת פִּי אַלְסִנִן *& manſit in carcere novem annos.*

Nom. לבת labth *mora, commoratio.*

לגג. Arab. לגג lagag *inſtitit, urſit, coëgit.* Actorum 22. יִלְגּוֹן *inſtabunt.* Luc. 23. verſ. 23. וכאנוא יִלְגּוֹן בְּאַצְוָאת *& erant inſtabant clamoribus.*

Nom. לְגָאגָה *importunitas.*

לְגֵג *abyſſus, profundum.* Pſalm. 78. כְּאַלְלְגֵג עֲטִימָה *ſicut abyſſus multa.* Pſalm. 107. פִּילְגֵי אַלְבַחַר *in profundo maris.*

Alcor. לַאגֵר *ſentiens.*

לגא. Arab. לגא lagi: Paſſ. אלתגי altâgi *venit ad alterum, confugit, ſupplicavit.* Pſal. 143. *quia ad te* לְגָאת *confugi.* Act. 27. v. 6. אַלְתְגִיא *confugerunt in oppida Lycaoniæ:* duale.

Nom. מַלְגָא malaga *refugium.* מַלְגָא כֹּל מָטְרוּר *refugium omnis perſecutionem patientiæ:* Dei epitheton.

מַלְגִי mulgi *ſupplicans, mendicus.*

לְגִיָה *mendicitas, indigentia, defectus.*

B Item, לגא lagi *indignatus fuit.*

לגז. Rabbin. לָגַז *decacuminavit.*

מַלְגָז inſtrumentum pectini ſimile, *furca* qua ſtramen accipitur aut movetur. Talm. אוחרין במלגז ולוגזין בכרכר *apprehendunt furcam & decacuminant.*

Arab. לגז *ſtylus:* Plur. לְגוּז lugus *ſtyli.*

לגם duo ſignificata habet. I. Rabbin. לָגַם *guſtavit, comedit.*

לוּגְמָא *guſtus, res guſtu grata.*

C לְגִימָה λόγημα *negocium, res:* item *irriſio.*

לְגוּמָא *genæ.*

II. Arab. לַגַם lagam: Hiphil אלגם algam *frænavit, infrænavit, refrænavit, cohibuit.* Jac. 3. verſ. 2. יִלְגֹם *fræno moderabitur corpus ſuum.* Jac. 1. v. 26. יִלְגֹם *cohibeat linguam ſuam.*

Nom. לִגֵם ligim *frænum* equi aut muli: Plur. אלגאם *fræna.* בלא לגם bila ligim *in frænatus, effrenis.*

תַּלְגִימָה talgima *frænatio, cohibitio:* Plur. D תַּלְגִימַאת talgimat *cohibitiones.*

לגם. לָגָם *balbus.*

לגר. Arab. לגר lagar *lateribus ſtravit.*

מְלַגַּר mulaggar *lateribus ſtratus*, pavimentum lateritium.

לַגּוֹרָה lagora *later:* Plur. לְגוּר lagor *lateres.* לוּגַיְגוּרָה lugaigura *laterculus.*

לגש. Rabb. לָגַשׁ *cortex cedri arboris inſtar lanæ mollis.*

לדד. Arab. לדד ladal, & לד ladd *jucundus, ſuavis, delicatus eſt* vel *fuit: delectavit, placuit, oblectavit.* Pſalm. 104. וְיֵלַד *& jucundum ſit ipſi eloquium meum:* placeat. Luc. 16. verſ. 19. וְיֵלַד *& ſuaviter vivebat quotidie:* delicatè vivebat. Paſſ. אִתְלַדַּד *delectatus fuit.*

Nom. לַדִּיד ladid *jucundus, ſuavis, dulcis:* Plural. לִדְאר lidid *jucundi.* לַדִּיד אַלְטַעַם *dulcis guſtu.*

לַדַּה ladda *delectatio, ſuavitas, voluptas, ſapor:* Plu. לַדָּאת laddath *deliciæ, oblectationes.*

לדן. Arab. לדן *tempus.*

לאדן leden *unguentum, gummi, ſtorax, ladanum.*

Chald. לדן *vagina.*

לדע Arab. לדע, cum ד punctato, *momordit.* לדע *mordicatio.*

לדוע & לאדע *mordicans:* in Avic. מלדוע *mordicatus, morſus.*

להה duo ſignificata habet. I. להה, Chal. להא & להי, idem quod לאה, *laſſus, feſſus fuit* corpore vel animo, præ laſſitudine neſcivit quid ageret, *inſanivit, furijt, amens fuit.* Geneſ. 47. verſ. 13. ותלה *& defatigata fuit terra Aegypti.* pro תלהה, poſteriori ה abjecto, prius mappicatur, ac ſcheva ac hirec in zere (ת) contrahuntur. Targum ואשתלהי עמא דארעא *& defatigatus fuit populus terræ:* neſcivit quid ageret. Lxx. ἐξέλιπε *defecit.* Hithpael התלהלה *defeſſus fuit.* Prov. 26. v. 18. כמתלהלה *ſicut defeſſus jaculans flammas, ſagittas, & mortem;* furioſus, neſciens quid agat; maniam ſimulans. Chald. Hiphil. אלהי *defatigavit.* Malach. 2. הונעתם, Targum אלהיתון *defatigaſtis Dominum verbis veſtris.* Piel per protheſin, שלהי *idem.* Paſs. אשתלהי *fatigatus eſt, defecit.*

להי & משלהי *laſſus:* Plur. להין *feſſi.* Foem. משלהיא *laſſa:* משלהן *laſſæ.*

שלהי *defectus, finis.* אשתלהיות *defectio, anxietas.*

II. Arab. אחלהי athali, & אחלהא *ludificatus, jocatus, cavillatus fuit, irriſit, fefellit, decepit.*

מלהי mulhi, & מתלהי muthlahi *jocator, cavillator, ſcurra, paraſitus, vaniloquus, impoſtor, illuſor.*

חלהי telehi *illuſio, ludibrium, jocus, vanitas, vaniloquium, impoſtura.*

Alcor. אלחיוה אלדניא לעב ולהו *vita hujus mundi eſt ludus & jocus.* להו *comeſſatio.*

להאה *uvula:* in Avicen.

להב להב, Chald. להוב, Arab. להיב lahib *flamma:* Plur. להבים *flammæ.* Jud. 13. v. 20. *cum aſcendere* ⌣ הלהב *flamma de altari in cœlum, aſcendit etiam angelus* בלהב *in flamma altaris.* Eſa. 13. *facies* להבים *flammarum, facies eorum.* Suffunduntur rubore & erubeſcunt: quos enim pudet, eorum facies rubeſcunt. להבה & להבת, per ſyncopen, לבת *idem:* Plur. להבות *flammæ.* Exod. 3. *& viſus eſt angelus Domini* בלבת, Targ. בשלהוביו *in flamma ignis.* ¶ Deinde per metaphoram, *lamina* aut *acies gladij* ſeu *teli*, inſtar flammæ micans, *ferrum.* Jud. 3. *& etiam ingreſſus eſt capulus poſt* הלהב, Targum שננא *aciem, & clauſit adeps pro* הלהב *acie* ⌣, *quia non extraxit gladium ex ventre* ⌣ *illius.* Job. 39. הלהב *lamina haſtæ, & ſcutum.* 1. Sam. 17. ולהבת *& lamina haſtæ ipſius.* ¶ Per proſtheſin, שלהבת, Chald. שלהוב, Syr. שלהביו *flamma.* Job. 15. *Surculum ejus arefaciet* שלהבת *flamma.* Cant. 8. שלהבתיה *flamma Domini:* vehementiſſima. יה intendit ſignificationem.

Verb. Chald. שלהב & צלהב *inflammavit, arſit, combuſſit:* metaphoricè, *limavit, polivit, ſplenduit.*

משתלהב *inflammatus.* צלהוב *acies* vel *ferrum gladij.*

Arab. Verb. להב lahab: Paſs. אלתהב altahab: Hiphil. אלהב alhab *inflammatus eſt, arſit, flagravit.* Pſalm. 73. *Quia* להב *inflammatum eſt cor meum.* Pſal. 18. אלתהבת אלנאר *exarſit ignis à facie ejus.* Gen. 3. סיפא אלתהבא *gladium flammantem.*

להיב *ardor, calor.*

אלתהאב iltehib *inflammatio:* in Avicen.

להב *feſtuca, palea,* quæ facilè inflammatur.

Propr. להבים *Lehabim,* filius Mizraim: & terra, quam is occupavit, *Lybia.* Et ה eliſo, לוביים & ליבים *populi Lybiæ.*

להג להג *meditatio, ſtudium, doctrina importuna,* qua quis ſe, & auditorem gravat. Eccl. 12. ולהג *& meditatio multa, defatigatio ſpiritus.*

Syr. להגא *vapor,* res vaniſſima: & *calor:* ſicut הבל ſuprà.

להה, in Avicenna.

להו Syr. אוהלהו *abbreviatus eſt.* 1. Cor. 7. *abbreviatum eſt tempus.*

להט להט, Chald. להט *flammavit.* Pſalm. 104. *Miniſtros ſuos ignem* לוהט, Targum מצלהבא *flammantem:* fulgura diſcurrentia. Pſalm. 57. *Cubabo* (in medio) להטים *flammantium.* Targ. שלהובין *flammarum.* Piel להט, Chald. להט *inflammavit, combuſſit:* Abſolutè, *arſit, refulſit.* Deut. 32. v. 22. ותלהט *& inflammavit fundamenta montium.* Targum ושצי *& perdidit.* Malach. 4. v. 1. ולהט *& inflammabit eos dies veniens.* Targum וילחך *& lambet.*

Nom. להט *flamma:* Metaphoricè, *acies,* lamina polita & fulgens, aut flammam emittens, ſi hinc inde vertatur. gladius politus & ſplendens eſt flammæ ſimilis. Geneſ. 3. *Et* להט, Targum שנן *aciem gladij verſatilis.* flammā gladij vertentis ſe in quamvis partem, & metum incutientis aſpicientibus.

Rabb. להוט *inflammatus, ardens:* Metaphoricè, *percupidus veneris, libidinoſus, guloſus:* Foem. להוטה *libidinoſa, pruriens.* Talmud. רומין לכלב שהוא להוט אחר הנבלה *ſimiles ſunt cani, qui inflammatus eſt poſt cadaver.* אתם להוטים אחריו *vos eſtis inflammati poſt eum.*

בְּלַהֲטֵיהֶם *magia*; ex illo, Exod. 7. v. 11. A
de quo in לָאַט vide.

להם duo significata habet. I. לָהַם. Inde Hithp. הִתְלַהֵם est הָלַם, *percussit, pulsavit, vulneravit.* Prov. 18. v. 8. & 26. v. 22. *verba delatoris* כִּמְתַלַּהֲמִים *sicut percutientium*: blanditiæ, quas nemo sentit.

Nom. מַהֲלֻמוֹת *verbera.* Prov. 18. v. 6. *& os ejus* לְמַהֲלֻמוֹת *ad verbera clamabit.*

Rabb. לָהַם *susurravit, blanditus est.*

II. Arab. להם *recordatus est, meminit.* Philip. 2. v. 20. *Deus enim ipse* יהלמכם *recordabitur vestri.* Pas. אלתהם altaham *memor factus est.* Hiphil. אלהם alham *in memoriam redegit, admonuit, recensuit.* B

אלתיהאם iltihem *recordatio, memoria, reminiscentia, anima,* qua recordamur.

להק. Inde לַהֲקָה est קְהָלָה, *congregatio, cœtus,* per metathesin. 1. Sam. 19. *Qui cum vidisset* לַהֲקַת הַנְּבִיאִים *cœtum prophetarum.* Targum סִיעַת סָפְרַיָּא *cœtum scribarum.* Discipuli sapientum vocantur סוֹפְרִים *scribæ.* C

להת. Inde Chald. Hiph. אַלְהַת *procubuit.* 2. Reg. 4. v. 34. וַיִּגְהַר, Targ. וְאַלְהַת *& procubuit super eo.*

Arab. להת *latravit.* Alc.

לוא duo significata habet. I. לוּא, frequentius, ו deficiente, לא, Chald. לָא, Syr. לַו & למא, Talm. לאו, Arab. לא la & לם lam *non.* ¶ Cum verbis, *prohibendi & negandi adverbium.* Gen. 3. לא, Targum לָא *non comedetis ex omni arbore agri.* Psalm. 1. *Qui* לא, Targ. לָא *non ambulavit in via impiorum.* ¶ Cũ nominib. verò adjectivis, *adverbium privandi.* Hos. 13. *Filius* לא חָכָם *non sapiens:* insipiens. D ¶ Cum substantivis, *sine, absq.* 1. Paral. 2. *& mortuus est Seled* לא בָנִים *absq. filijs.* 2. Sam. 23. v. 4. *Manè* לא עֲבוֹת *sine nubibus.* Etiam ב intercedente. Esa. 45. v. 13. *Et captivitatem meam dimittet* לא בְמְחִיר וְלא בְמַשְׁחַד *sine precio & absq. munere.* ¶ In principio versus positum, in sequentia spargitur. Psal. 9. *Quia* לא *non in perpetuum oblivioni tradetur pauper: expectatio pauperum peribit in æternum.* vel repetendum est; ut Hoseæ 3. v. 3. לא *non fornicaberis,* ולא *neq. eris viro:* (apud virum) *& etiam ego* אֵלַיִךְ *apud te* (non) *ero.* ¶ Quindecim Masoritæ observârunt loca, ubi לא in textu scribitur, & לו legitur: literis א"ו permutatis. Exod. 21. *Si mala fuerit in oculis Domini sui,* אֲשֶׁר־לֹא *qui sibi desponsit eam.* Targ. דְּיַקְיְמַהּ לַהּ *qui desponderit eam sibi.* Lev. 11. אֲשֶׁרלֹא, Targ. דְּלַהּ *cui sunt duo crura.* Levit. 25. *In urbe* אֲשֶׁרלֹא *cui est murus.* sequitur: אֲשֶׁראֵין לָהֶם *quibus non est murus.* 1. Sam. 2. וְלֹא *& ipsi fabricata sunt* עֲלִילוֹת *opera.* 2. Sam. 16. לא *ipsius ero, & cum ipso manebo.* 2. Reg. 8. *& dic* לא *ipsi, vivendo vives.* Esa. 9. v. 3. *multiplicasti gentem hanc,* לא *ipsi magnificasti lætitiam.* sequitur: *lætantur coram te juxta lætitiam in messe.* Esa. 63. *In omni angustia eorum,* לא *ei angustia est.* Psalm. 110. *Ipse fecit nos,* וְלא *& ipsius nos sumus.* sicut, Psal. 95. אֲשֶׁרלוֹ *cujus est mare, & ipse fecit illud.* Psalm. 139. *Dies formati sunt,* ולא *& ipsi unus ex illis.* Job. 13. *ecce occidet me,* לא אַיָחֵל *in ipsum sperabo.* Job. 41. לא *ei tacebo propter potentiam ejus.* Prov. 26. v. 2. *Maledictio immerita* לא *ipsi veniet.* Prov. 10. *Sermones* לא *ipsi sunt.* Esræ 4. ולא *& ipsi nos sacrificamus.* ¶ Duo sunt de quibus dubitatur seu controvertitur. Esa. 49. v. 5. *& Israel* לא *ad ipsum congregabitur.* Targ. לְדַהֲלַחָה *ad timorem ejus:* ad cultũ ejus. 1. Paralip. 12. ולא *& ipsi nomen inter tres.* ¶ Et bis contrà scribitur, לו in textu, & לָא legendum esse in margine annotatur. 1. Sam. 2. v. 16. וְאָמַר לוֹ *& dicebat, non, sed tu dabis.* 1. Sam. 20. *Ecce* לו *non faciet pater meus verbum magnum.* His addi potest, Job. 6. *Quia fuistis* לו *non.* Quia autem in Targum ejusmodi reddũtur, sicut leguntur; inde apparet, istam diversam lectionem tempore istorum interpretum fuisse, nec à Masoritis primùm traditam. ¶ Porrò aliæ particulæ dictioni לא præponuntur. 1. וְלא *& non,* valet, *potius quàm.* Hoseæ 6. *Pietatem volui* ולא *& non sacrificium.* Targ. מִמְרְבַח *magis quàm sacrificium.* sequitur: *& scientiam Dei* מֵעוֹלוֹת *præ holocaustis.* Sic, Matth. 5. *Prodest tibi ut pereat unum membrorum tuorum,* ἢ, Syr. וְלָא *& non totum corpus proijciatur in Gehennã:* magis quam ut. Sed quando accentu distinctivo Zaceph gadol à sequentibus dirimitur, valet ולא idem quod ואִם לא *si autem non, quod si non.* 2. Sam. 13. v. 25. *& dicebat Absalom* וְלא *& non eat, quæso, nobiscum Ammon:* quod si tu non potes, vel si tu nolueris ire nobiscum. 2. Reg. 5. v. 17. *& dicebat Naëman* וְלא *& non, detur quæso servo tuo:* quod si nolueris accipere. Genes. 24. v. 49. ואִם לא, Targum וְאִם לָא *& si non, indicate mihi.* ¶ הֲלֹא, Chald. הֲלָא *annon?* nonne? Hæc interrogatio vehementer asseverat. q.d. certissimè. Gen. 12. הֲלֹא, Targ. הֲלָא *annon tota terra coram te?* Deut. 32. הֲלֹא, Targum הֲלָא *nonne ille est pater tuus?* Jos. 10. v. 12. הֲלֹא *nonne hoc scriptum est super libro recti?* Semel scribitur הֲלָה, literis א"ה permutatis. Deut. 2. הֲלָה, Targum הֲלָא *nonne ille est in Rabbath filiorum Ammon?* Et semel usurpatur הֲלָאָה pro הֲלוֹם vel הֲלֹם *huc.* Judicum 4. *Annon ad occupandum nos, vocasti nos*

הלא,

הֲלֹא, Targum הלכא *huc?* sæpè etiam ה sub-intelligitur, & לא *non*, pro הֲלֹא ponitur. Exod. 8. *Ecce ſacrificabimus abominationem Aegypti ante oculos eorum,* ולא *& non lapidabunt nos?* Targum הֲלָא *nonne?* Job. 3. לא *nonne felix eram,* ולא *& nonne tranquillus eram,* זלא *& nonne quietus eram, & venit commotio?* Thr. 1. v. 12. לוא *annon ad vos omnes tranſeuntes viam?* nihilne ad vos pertinet? nihilne curatis? Targum אַשְׁבַּעְתְּ *adjuro vos tranſeuntes viam.* Accepit pro אָלָה *juravit.* Lxx. *οὐαὶ væ:* heu. Alij: *non vobis eveniat, quod mihi evenit:* ut ſit malum deprecantis formula. ¶ בְּלֹא, Chald. בְּלָא *in non, ſine, abſq;* Num. 35. v. 22. *Et ſi ſubito* בְּלֹא, Targ. בְּלָא *abſq; inimicitia impulit eum, aut projecerit ſuper eum omne vas* בלא, Targum בְּלָא *abſq; inſidijs.* Job. 15. v. 32. בְּלֹא יוֹמוֹ *abſq; die ſuo excindetur:* cum nondum dies ejus venerit. Deinde, in eo quod non eſt. Deut. 32. *Ipſi ad æmulationem me provocârunt* בְּלֹא אֵל, Targ. בְּלָא דְחֵלָא *in eo quod non eſt Deus: & ego ad æmulationem provocabo* בְּלֹא־עַם, Targum בְּלָא עַם *in eo quod non eſt populus.* Thren. 4. בְּלֹא *in non potuerunt.* pro עַד שֶׁלֹּא *quo ad.* Arab. בלא bila *abſq;*, efficit compoſita privativa: ut, בלא קדרה *abſq; potentia, impotens.* ¶ לְלֹא & לְאֵין *cui non, quibus non.* Eſa. 65. v. 1. *Quæſitus ſum* ללא *illis qui non interrogârunt: inventus ſum* ללא *illis, qui non quæſiverunt me.* Job. 26. *Quid auxiliaris* ללא *illi cui non eſt robur? quid conſulis* ללא *illi cui non eſt ſapientia?* Eſa. 40. וְלְאֵין אוֹנִים *& cui non ſunt vires, robur multiplicat.* Arab. עַד לא *ut non.* ¶ עַד־לֹא *nondum, priusquam.* Prov. 8. v. 26. עַד־לֹא *antequam fecit terram.*

II. לוֹא, & לֹא, & א abjecto, לו, Chald. לוֹ, & לַוַי & אֲלוֹ *aliquando, ſi aliquando, forſitan, fortaſſis, fortè, utinam.* Eſa. 63. לוא *ſi rumperes cœlos & deſcenderes.* Targum לָא *non.* legit לוא per cholem. Hieron. *utinam.* Eſaiæ 48. לוא *ſi attendiſſes ad præcepta mea.* Gen. 17. לו, Targum לַוַי *utinam fiat juxta verbum tuum.* Geneſ. 50. לו, Targum דִלְמָא *forſitan adverſabitur nobis Joſeph.* Ezech. 14. לו, Targum מאים *ſi beſtiam malam traduxero per terram.* Num. 32. לו, Targum אלו *ſi ſapuiſſent.* Jud. 13. לו, Targum אלו *ſi voluiſſet Dominus.* Geneſ. 23. v. 13. *Si tu* לו *quæsò* (utinam) *audi me.* Targ. טַב לִי טִיבוּ *facis mihi bonum.* Poteſt לו, ſicut Chald. לַוַי, referri ad לָוָה: ut א ſit paragogicum.

Rabbin. לו *ſuum:* Prædicamentum habitus.

לוּלֵא (compoſitũ ex לו *ſi,* & לא *non*) Chal. אִלּוֹלֵי *niſi.* Gen. 43. v. 10. *Quia* לוּלֵא *niſi retardati fuiſſemus.* Targum אִלּוֹ לָא פוּן־בְּרָא. Pſal. 27. verſ. 13. לוּלֵא, Targum אִלּוֹלֵי דְי *niſi credidiſſem videre in bono Domini.* Notatur punctis: ideoq; exponunt; ſcio quod des mercedem juſtis in futuro ſeculo: ſed ego neſcio, an mihi ſit pars cum illis, necne.

Arab. لولو *corallum.*

לוב לוּבִים, idem quod לְהָבִים, *Lybij.* Nahum. 3. v. 9. *Phut* וְלוּבִים *& Lybij.* 2. Paral. 12. v. 3. *Venerunt cum ipſo ex Aegypto* לוּבִים *Lybij, Succim & Cuſchim.* Duplex autem eſt Lybia, inferior & ſuperior, ambæ in occidua Ægypti parte. Regio illa tota propriè Africa.

Arab. ملولب *involutus.*

לוג לוֹג *log*, menſura liquidorum, continens juxta Hebræos, ſex ova communia, Latinis *Hemina*, $1\frac{1}{2}$ ſextarij Romani, ein halb nöſſel. Si in vas aqua plenum ſex ova conijciantur, quantum de aqua effluxit, tanta eſt menſura לוג *log.* Levit. 14. וְלוֹג, Targum וְלוּנָא *& log unum olei.* Porrò ita deſcribitur: ſi conſtituatur vas quadratũ, quatuor digitos longum, & totidem latum, & duos digitos cum $\frac{1}{10}$ digiti altum, *log* vocatur.

לוד לוּד *Lud*, filius Mizraim. Inde לוּדִים, & לוּדִיִּים, & Chald. לוּדָאֵי *Lydij*, in minori Aſia. Geneſ. 10. *Et Mizraim genuit* לוּדִים, Targum לוּדָאֵי *Lydios.* Targum Hieroſol. מַרְיוֹטָאֵי *Mauri.* ¶ Alius fuit לוד filius Sem: ibidem.

לוה quatuor ſignificata habet. I. לָוָה, Chald. לְוָא *additus, adjunctus, copulatus, ſociatus, aſſociatus fuit.* Niphal. נִלְוָה *ſocius factus eſt, aſſociatus, adjunctus, copulatus fuit.* Geneſ. 29. *Nunc* יִלָּוֶה, Targum יִתְחַבַּר *aſſociabitur mihi maritus meus.* Eſa. 56. v. 3. הַנִּלְוָה, Targum דְּמִתּוֹסַף *qui additus eſt populo Domini.* Numer. 18. *Tribum patris tui aſſumas tecum* וְיִלָּווּ, Targum וְיִתּוֹסְפוּן *& adjungantur ſuper te, & miniſtrent tibi.* Jerem. 50. v. 5. *venite,* וְנִלְווּ *& adjungite vos Domino.* Imperativus præterito ſimilis.

Nom. לְוָיָה *additamentum, ornamentum,* quod capiti additur ornatus gratia. Proverb. 1. *Erunt* לְוִיַּת־חֵן *ornamentum gratiæ capiti tuo.* Lxx. στέφανον *coronam.* Targ. יְאוּתָא וְחִסְדָּא *pulcritudinem & gratiam.* ¶ Deinde, לְוָיָה, idem quod אֲלִיָּה, *luctus:* mutata ſignificatione ex אָלָה *luxit.* Job. 3. *maledicant ipſum maledictores diei, parati excitare* לִוְיָתָן, Targum אֲלָוְיוּתְהוֹן *luctum ſuum.* Qui dicuntur, Amos 5. יוֹדְעֵי נְהִי *ſcientes lamentum:* Et, Jerem. 9. חֲכָמוֹת & מְקוֹנְנוֹת. Eſt autem לִוְיָתָן pro לִוְיָתָם, literis ן & מ permutatis. Lxx. τὸ μέγα

μέγα κῆτος *magnum cetum.* Lat. *Leviatan.* Sed refertur ad præcedens: *maledicentes diei.* Jun. *Qui parati sunt excitare balenam.* A

לוית *additiones.* 1. Reg. 7. v. 29. *Subter leones & boves erant* לוית *additamenta:* ornamenta.

לִוְיָתָן *Leviathan*, nomen draconis marini, *delphinus, draco marinus, cete.* Psal. 104. לִוְיָתָן *cete iste, quem formasti ad ludendum in eo.* sc. mari. ¶ Deinde per metaphoram, *princeps, rex.* Psal. 74. *Tu contrivisti capita* לִוְיָתָן *Leviathan:* proceres Pharaonis. Esa. 27. v. 1. *In die illo visitabit Dominus gladio suo duro, & magno, & forti super* לִוְיָתָן *serpentem tortuosum,* B *& occidet draconem, qui est in mari.* Qui ob suam magnitudinem tanquam vectis, ab una extremitate ad alteram pertingit, & sua longitudine tortuosus est. Intelligit regem Assyrium & Ægyptium: quorum alter ad Euphratem, alter ad Nilum imperabat.

PROprium לוי *Levi*, filius Jacobi, ita appellatus, quod Jacob adjunctus sit uxori suæ Leæ, postquam hunc filium peperisset. Genes. 29. *Nunc hac vice* יִלָּוֶה, Targum C יִתְחַבַּר *associabitur maritus meus mihi, quia peperi illi tres filios: ideo vocavit nomen ejus* לוי *Levi.* ¶ Inde *tota posteritas* seu *tribus Levi* (Levitarum) dicta est. Ut enim ab Aharone pontificum & Sacerdotum: sic per reliquos Levi filios, Levitarum genus est propagatum. Levi habuit tres filios, Gerson, Cahat, & Merari. Cahat Amram; hic Mosen & Aharonem. Tribus autem Levi partem terræ promissæ, ut reliquæ, D non habebat: sed sacerdotia, primitias, decimas, oblationes & victimas: præterea sex urbes refugij, & alias in omnibus tribubus dispersas, ita ut 45. civitates incolerent, una cum suburbanis ipsorum locis, quibus jumenta sustinere propria possent. Sed facta post Salomonis obitum populi divisione, cum Hieroboam decem tribus ad simulacra converteret, Levitæ urbes, quas in decem tribubus incolebant, reliquerunt, seque in tribum Juda & Benjamin contulerunt, ac E viciniores templo facti, sacra munia obierunt. Erant autem Levitæ custodes & janitores, portas Sanctuarij aperiebant & claudebant: canebant quotidie ad oblationem, & non dicebant canticum, nisi ore, absq; instrumento. 2. Paral. 11. Hi portabant arcam, velum, mensam, cortinas, tectum tabernaculi, tentorium, funiculos, vasa, tabulas, vestes, columnas, bases, totam supellectilem usq; ad tempora Davidis. Sublato autem arcæ ferendæ onere, David constituit alios sacerdotum & templi ministros, alios cantores, alios janitores, alios scribas, alios judices. Sacerdotum & Templi ministri, 1. aquam lignaq; asportabant ad tabernaculum, & decimas recipiebant. 2. templum & vasa ejus purgabant, si quando contaminata forent. 3. ex exedris, ubi erant, sacrificia sacerdotibus asportabant, & in horum pellibus detrahendis, inq; alijs, quæ opus essent quotidie, aut Sabbatho aut festis diebus eosdem adjuvabant. 4. Videbant ne quis impurus, aut quovis modo indignus tabernaculum ingrederetur. Cantores canebant hymnos Davidis, Asaph &c. & voce & organis: quæ erant tubæ, cymbala, psalteria, citharæ. Janitores, ad januas templi excubabant, & sacras arculas observabant. Scribæ Legē seu Sacras literas explicabant & interpretabantur. Judices controversias dirimebant. His ministrabant Nathanæi ex Gibeonitis propagati: cædentes ligna & haurientes aquas.

Arab. לִיָה *cauda quadrupedum*, cujus extantia podici eminet: *ossis Sacri extremitas,* ἱερὸν ὀστοῦν: PLur. לְיָאוֹת *nates, clunes.*

II. לָוָה Per metaph. *mutuatus est, mutuo accepit:* qui enim mutuo accipit, alteri adjungitur & devincitur. Psalm. 37. v. 21. לוה, Targum מוזף *mutuatur impius, & nō reddit.* Deuter. 28. v. 12. וְהִלְוִיתָ, Targum וחוזף *& mutuo dabis gentibus multis, tu vero non* תִּלְוֶה, Targ. תְּזוּף *mutuo accipies.* HIphil. הִלְוָה *mutuavit, mutuo dedit.* Deut. 28. v. 44. *Ipse* יַלְוֶךָּ, Targ. יוזפנך *mutuo dabit tibi, tu verò non* תַּלְוֶנּוּ, Targ. תּוּזְפִנֵּה *mutuo dabis illi.* Exod. 22. v. 24. *Si argentum* תַּלְוֶה, Targ. תּוּזוּף *mutuo dederis.* Item, Nehem. 5. v. 4.

NOM. מַלְוֶה *mutuās, fœnerator.* Prɛt. Ps. 112. v. 5. Prov. 19. v. 17. & 22. v. 7. Esa. 24. v. 2.

III. לָוָה, Chald. & Syr. Piel לוי: HIph. אַלְוִי *socium se præbuit, comitatus est, deduxit.* Eccl. 8. *& hoc* יְלִוֻנֵּהוּ, Targum יְלִוֹנֵהּ *comitabitur eum in labore suo.* Chald. Gen. 12. v. 20. וַיְשַׁלְּחוּ, Targ. וְאַלְוִיו *& deduxerunt.* Syr. Act. 15. ולויה *& comitata est Ecclesia.* Act. 20. v. 38. וַיְלַוְיוּהִי *& comitati sunt eum:* deduxerunt eum. Syr. PAsiv. אִתְלַוִי *comitatus est.* Act. 17. ראתלויו *qui comitati erant Paulum.*

NOM. Chal. לְוָיָה, Syr. לויתא *comitatus.* Lucæ 2. v. 44. *Putantes eum esse* ἐν τῇ συνοδίᾳ, Syr. עִם בְּנֵי לְוָיְתְהוֹן *in comitatu.*

Rabb. לָוָה *valedixit.*

IV. Arab. אלוי alvi, & אלהוי altavi *torsit, contorsit, revolvit, pervertit, evertit, diruit, exautoravit.*

autoravit. Pſalm. 18. מע מלחוי מלחויא *cum perverſo perverſus eris.*

לוי & אלחוא *torſio, contorſio.*

מלחוי *revolutus, contortus, perverſus.*

לוז לָוַז & לוז *receſſit, diſceſſit, deflexit, declinavit, aberravit, à via rectâ aberravit, perverſus, protervus fuit.* Niphal. נִלְוַז *deflexus, diſtortus, perverſus fuit.* Part. נִלְוָז *perverſus:* Pl. נִלְוִים *perverſi.* Prov. 3. v. 32. *Quia abominatio Domini* נִלְוָז *perverſus.* Prov. 14. v. 2. וְנִלְוַז דְּרָכָיו *& perverſus viis ſuis, contemnit eum.* Lxx. σκολιεύων *tortuosè incedens.* Eſa. 30. v. 12. *& confidiſtis in injuria* וְנָלוּז *& perverſo:* re perverſa. Lxx. καὶ ὅτι ἐγόγγυσας *& quia murmurasti.* Hieron. *& tumultu.* legerunt נָלוּן, à לוּן *murmuravit:* ob זֹן ſimilitudinem. Prov. 2. v. 14. וּנלוזים, Targum וּמְפַתְּלִין *& perverſi in viis ſuis.* Hiphil. הִלְוִיז *pervertit:* Abſolutè, *receſſit.* Prov. 4. v. 21. *Ne* יַלְוִיזוּ *recedant ab oculis tuis.* pro יַלְוִיזוּ, per reſolutionem vocalis longæ in brevem & dages.

Nom. לוז, Arab. לַוְזָה leuze. Mat. lauz, nauz, jauz *amygdalus* & *amygdala*; arbor & fructus: Plur. Chald. לוזין, Arab. לַוְז leuze *amygdalæ.* Dual. Arab. לוזין *amygdalæ in ore:* in Avicen. Arab. לַוְז אַלְחַלְוּ וּאלמר *amygdalæ dulces & amaræ.* לַוְז אַלְקִי leuz alkei *nux vomica.* לַוְז אַלְהִנְדִי leuz alhindi *nux Indica.*

מְלַוַּז mulavvas *amygdalinus.*

Propr. לוז *Luz,* vel לוזה *Luza,* urbs Chananææ in tribu Benjamin ab amygdalorum copia ſic vocata, quam alio nomine Jacob appellavit בֵּית-אֵל *Bethel.* Geneſ. 28. v. 19. *Et vocavit nomen loci iſtius* בֵּית-אֵל *Bethel,* וְאוּלָם לוז, Targum בֵּרַם לוז *& verè Luz nomen urbis prius.* Lxx. καὶ Ἀλαμμαοὺς *& Ulammaus.* duas dictiones pro una urbis appellatione acceperunt.

לוח לוֹחַ, Arab. לוח loh *tabula:* Arab. *pergula,* menſa in qua ponuntur vendibilia: Plural. לְוָחוֹת & לוחות: & hinc compoſitum Duale, לְוָחַיִם, Chald. לוחין, Syr. לַוְחִין, Arab. אַלְוָאח alvah *tabulæ: naves* factæ ex duabus tabulis: Arab. *tabellæ, tituli, pugillares* ad ſcribendum. Proverb. 3. v. 3. *Scribe ea ſuper* לוֹחַ *tabula cordis tui.* Lxx. πλάτ@ *latitudine.* Lege πλάκ@ *tabula.* Eſa. 30. *ſcribe ea ſuper* לוֹחַ *tabula coram eis.* Lxx. ἐπὶ πυξίᾳ *ſuper buxo.* Hieron. *in buxum.* materia pro tabula, qua utebantur ſcriptores. Nam antiquitus in buxo elementa formabant ob materiæ firmitatem, Buxi lignum adeo durum eſt, ut cariem non ſentiat, & leve ac aptum literis. Plin. 35. cap. 10. *ut pueri ingenui ante omnia diagraphicem, hoc eſt, picturam in buxo docerentur.* Deuter. 9. v. 9. *ut acciperem* לוּחוֹת, Targum לוחי *tabulas lapidum,* לוחת *tabulas fœderis.* Ezech. 27. v. 5. *Ex abietibus de Senir ædificârunt tibi omnes* לְחוֹתַיִם *tabulas:* naves ex tabulis factas. Forma dualis ob bina navis latera, & ob proram & puppim. Hieron. *tabulatum maris.* legit לְחוֹתַיִם duas dictiones. Lxx. πανίαι σανίδων *coronæ tabularum.* pro כל legerunt כְּלִיל *corona.*

Arab. Verb. לַוַח lavah *tabulavit, contabulavit, coaſſavit.*

מְלוּח mulavah *tabulatus, ſuggeſtum.*

תַּלְוִיאָה talvieha *tabulatio, contabulatio, coaſſatio:* Plural. תַּלְוָאח talvah *coaſſationes.*

לְאִיחָה luajah *tabella.*

Rabbin. לוּחַ הַשָּׁנָה *tabula anni,* calendarium.

Propr. לוחית *Luhith,* locus altus, ad quem aſcendebatur. Eſa. 16. מַעֲלֵה הַלּוּחִית *aſcenſio Luhith.*

לוט duo ſignificata habet. I. לוט & לָט, idem quod לָאַט. Inde Hiphil. הֵלִיט *involvit, operuit, texit, occultavit.* 1. Reg. 19. v. 14. וַיַּלְט, Targum וְכַרִיךְ *& involvit faciem ſuam cum ſuo pallio.* 2. Sam. 15. לוּטָה, Targum מְכַרְבָּא *involuta veſtimento.*

Nom. לוט *involucrum.* Eſa. 25. v. 7. *& devoravit in monte iſto faciem* הַלּוּט הַלּוּט *involucri involuti ſuper omnes populos.* Prius nomẽ eſt, poſterius Paul: pro לוט, punctis ו & י permutatis. ¶ Deinde לוט *ſtactę, maſtix.* Geneſ. 37. v. 24. *Portantes reſinam* וְלוּט, Targ. וְלוּטוּם *& ſtacten.* Alijs, *caſtanea.* Præterea, Gen. 43. v. 11.

Rabb. לָט *murmur magicum.* לָטִים *incantationes,* quæ occultè fiebant.

II. Chald. & Syr. לוט & לָט: Piel לִיט *maledixit, execratus eſt.* Chald. Levit. 19. *Patrem ſuum & matrem ſuam* קְלַל, Targum לָט *maledixit.* Geneſ. 5. v. 29. *De terra quam* אֲרָרָהּ, Targ. לְטִיהּ *maledixit eam Dominus.* Num. 23. *Non* קַבֵּה, Targum לַטֵּיהּ *maledixit eum Dominus.* Syr. Marci 11. *Ficus, quam* לְטַתְּ *maledixiſti, exaruit.* Act. 23. v. 5. *Principi populi tui non* תְּלוֹט *maledices.*

Nom. לִיט *maledictus.*

לוּטָא, Syr. לַוְטָא *maledictio:* Plur. לוּטִין & לְוָטִין *maledictiones.*

לול duo ſignificata habet. I. Inde לוּלִים *cochleæ, ſcalæ cochlides,* ſcalæ in gyrum aſcenſiles. 1. Reg. 6. verſ. 8. וּבְלוּלִים, Targum וּבְמִסְבָּתָא *& per cochleas aſcendent ad medium.*

לְלָאוֹת cum additione א, *funiculi,* quibus auleæ conjungebantur, *nodi* ſchleiflein. Exod. 26. v. 5. *Et quinquaginta* לְלָאוֹת *laqueolos facies.* Targum עֲנוּבִין, potius עֲנוּרִין *nodos.*

Rabb.

Rab. לול *cataracta, feneſtra.* לולשל תרנגולים *gallinarium.* A

Syr. לוליא & לולירת λαλία *inanis loquacitas, ludibrium, ſubſannatio.* ללא λάλος *garrulus, fatuus.* לולנירת *tonſura capitis.*

Arabicè לולו *corallium.* Alia in לוא quære.

II. לַיִל & ליל, paragogicè לַיְלָה, Chald. לילי, Fœmin. לילא, Arab. לַיְלָה leile *nox*, qua ululant beſtiæ: ut mutuetur ſignificationem à יָלַל *ululavit:* Plur. לילות, Chald. לילון *noctes.* Arab. ליאלי & לַיִל *noctes.* Eſa. 16. *Pone* כַּלַּיְל *ut noctem umbram tuam in medio meridiei.* Geneſ. 1. *& obſcuritatem vocavit* לַיְלָה, Targum לֵילְיָא *noctem.* Joſ. 8. v. 3. *& miſit eos* לַיְלָה, Targum בְּלֵילְיָא, Lxx. νυκτὸς *noctu.* Geneſ. 19. *& potabant etiam* בַּלַּיְלָה הַהוּא *iſta nocte patrem ſuum vino.* Inde apparet eſſe לַיְלָה maſculinum, & ה paragogicum; ſicut etiam ex accentu in penultima. Arabicè אויל אלליל avil alleil *initium noctis*, prima nox, prima vigilia. נצף אלליל nuzf alleil *medium noctis*, media nox, vigilia ſecunda. חלוח אלליל thuluth alleil *tertia pars noctis*, tertia vigilia: quæ & שַׁחַר *aurora*, ſeu *vigilia matutina.* Sunt igitur tres vigiliæ, & ſingulæ quatuor horas æquales continent. B C

לילירת *infauſtum quoddam nocturnum monſtrum*, puerperis infeſtum. Al. *lamia, ſtrix, tenebrio.* Vel nomen dæmoniſſæ occidentis infantes. Unde Judæi in quatuor parietibus cameræ, ubi puerpera decumbit, ſcribunt: אָדָם חַוָּה חוץ לילירת *Adam, Eva, foràs dæmoniſſa.* Eſa. 34. v. 14. *Etiam ibi quieſcet* לילירת *dæmoniſſa:* Plur. Chald. לילין *noctuæ, ſpectra nocturna.* D

לום. Arab. לאם & לום *reprehendit, objurgavit, accuſavit.* Actor. 43. v. 15. *Quare* יְלוֹמוּנָהּ *accuſent eum.*

Nom. לום leum *reprehenſio, objurgatio.* בלא לום bila leum *abſq; reprehenſione*, irreprehenſibilis, inculpatus. מלום *accuſatus.* עיר לום *inculpatus, inaccuſabilis.*

לואמה *rea:* Alc. מַלּוֹם *reus.* מלאמה *culpa, cauſa.*

לאם λαμβδοειδὴς *habens figuram lamdæ*, לאמי pro quo corruptè legitur in Avicenna latino, *os laudæ.* E

לון quatuor ſignificata habet. I. לון & לָן *manſit per* לַיִל *noctem unam, pernoctavit, hoſpitatus eſt, moratus, commoratus fuit.* dicitur de brevi tempore, ut puta, noctis unius, & de longiori tempore. Et etiam de inanimis. Metaleptice, *quievit*, quod noctu omnia opera intermittantur. Gen. 32. v. 21. *& ipſe* לָן, Targ. בָּת *pernoctabat nocte iſta in caſtris.* Geneſ. 31. v. 54. וַיָּלִינוּ, Targum וּבָתוּ *& pernoctabant in monte.* Eſa. 10. verſ. 29. *Tranſierunt vadum Geba, in diverſorio* לָנוּ *pernoctârunt.* Alij, *nobis:* per metalepſin. Zach. 5. וְלָנָה *& pernoctavit in medio domus ejus.* pro וְלָנָה ſegol pro cametz. Eſa. 1. *Juſtitia* יָלִין *pernoctabit in ea:* manebit. Job. 41. *In collo ejus* יָלִין *pernoctabit robur:* manebit. Pſal. 49. v. 13. *& homo in honore non* יָלִין *permanebit.* Lxx. συνῆκε *intellexit.* legerunt יָבִין, à בִּין *intellexit.* Job. 17. verſ. 2. *& ipſis rebellantibus* תָּלַן *quieſcet oculus meus.* Hiphil. הלין *pernoctare, manere ſivit.* Job. 24. v. 7. *Nudum* יָלִינוּ *pernoctare ſinent abſq; veſtimento.* Jer. 4. *Quamdiu* תָּלִין *manere ſines in medio tui cogitationes iniquitatis tuæ?* Pſ. 59. v. 16. *Si non ſaturabuntur* וְיָלִינוּ *& pernoctabunt.* Lxx. γογγύσουσι *murmurabunt:* ſignificatione ſecunda. Hithpael הִתְלוֹנֵן *pernoctavit, commoratus eſt.* Pſalm. 91. v. 1. *In umbra omnipotentis* יִתְלוֹנָן *commorabitur.*

Nom. מָלוֹן, Foem. מְלוֹנָה *locus pernoctationis, pernoctatorium, diverſorium.* Gen. 42. *ut daret pabulum aſino ſuo* בַּמָּלוֹן, Targum בֵּירְת *in domo pernoctationis:* diverſorio. 2. Reg. 19. *& ingrediar* מְלוֹן קְצֵה *diverſorium finis ejus, ſylvam Carmeli ejus.* Sic vocat Jeroſolymam propter templum, quod erat Dei diverſorium. Et addit, *finis ejus:* quia hæc urbs fuit finis terræ Iſraeliticę, & nondum capta. Pro quo habetur, Eſa. 37. *& ingrediar* מְרוֹם קְצוֹ *celſitudinem finis ejus.* Tẽplum ſitũ in loco excelſo, in monte Moriah. Eſa. 1. *& relinquetur filia Zion, ſicut tugurium in vinea,* כִּמְלוּנָה *ſicut diverſorium in cucumerario:* in quo cuſtos cucumerũ commoratur interdiu propter aves, noctu propter fures: ubi cucumeres collecti fuerint, iſtud diverſorium ſuum cuſtos relinquit, & abit. Eſa. 24. v. 20. *& movebitur* כַּמְּלוּנָה, Targum כַּאֲרוּלָא *ſicut diverſorium:* ſicut tugurium. tugurium in monte ex levibus lignis conſtructum, vento hinc inde impellitur & movetur, nec tamen corruit.

לן *pernoctans:* Plur. לנים *pernoctantes.*

II. Niphal. נָלוֹן cum עַל *contra*, idem quod יָלַל, *ululavit, murmuravit, querulatus eſt, conqueſtus eſt, murmure indignationem oſtendit.* Joſ. 9. v. 9. וַיִּלְנוּ, Targum וְאִתְרַעְמוּ *& murmurabant totus cœtus.* Hiphil. הלין *idem.* Numer. 18. *Quod* הֲלִינוֹתֶם, Targum אִתְרַעֲמָתוּן *murmuraſtis contra me.* Num. 14. v. 36. וַיָּלִינוּ, Targ. וְאִתְרַעֲמוּ *& murmurarunt contra Moſen.* pro וַיָּלִינוּ, vocalis longa, in brevem & dages reſolvitur, ob diverſam ſignificationem. Et Activè. Numer. 18. וַיָּלִינוּ, Targum

וַאֲרַטְמוּ *& murmurare fecerunt populũ.* Præterea; Exod. 15. v. 24. & 16. v. 2. & 7. & 8. & 9. & 12. item 17. v. 3. A

NOM. תְּלוּנוֹת *ejulatus, murmura, querelæ.* Numer. 14. v. 2. תְּלֻנּוֹת *murmura filiorum Israel, quæ ipsi* מַלִּינִים *murmurant contra me, audivi.*

III. Arab. לאן & לון *tener, mollis, lenis fuit.* Mat. 24. אוּא לאנת אעצאנהא *cum teneri fuerint rami ejus.* Psalm. 55. כלאמהם אלין מן אלרהן *sermones eorum molliores oleo.* PAlS. אחלין atlajan, & אסחלין *lenitus fuit.*

NOM. לין lein *mollis, tener.*

ליין lajan *mollivit, lentum, pigrũ effecit, blanditus est, lenivit, demulcivit.* B

מלין *lenitivum.* תלייניא *lenificatio.* תלין *lenitas.*

IV. Arab. לאון laven *coloravit, aptavit coria.*

לון & ליאן *color, species.* Alcor. מא לונהא *quis color ejus?* אלואן *colores, species.* בלא לון bila leun *absq; colore*, decolor, pallidus. אחמר אללון *rubeus color.*

מלואן mulavan *coloratus.* מלונה *diversi.*

לון *pro, propter.* לוני *propter me.* C

לוע duo significata habet. I. לוּעַ & לָעַ, Syr. לַאַע, idem quod יָלַע, *lambit, sorbuit, absorbuit, deglutivit.* Metaph. *perdidit, corrupit, destruxit.* Obad. 1. v. 16. *Et bibent,* וְלָעוּ *& absorbebunt:* sorbillando absument. Job. 6. v. 3. *Propterea verba mea* לָעוּ *absorpta sunt:* corrupta, vana sunt; absolutè. Prel לוּעַע, & priori ע trãspositò (quia duo ע difficulter proferuntur) עָלַע *absorbuit.* Job. 39. *& pulli ejus sanguinem* יְעֻלָּעוּ, Targum נְמַעַן *absorbent.* pro יְלוּעֲעוּ. Hiphil. הַלַּע *idem.* Prov. 20. *Laqueus hominis* יְלַע *absorbebit sanctum:* corrumpet. D

NOM. לוּעַ *faux, gula.* Prov. 23. *& pones cultellum* בְּלוּעֲךָ *in gula tua.*

II. Syr. לוּעַ *hausit.* Joh. 2. לועו *haurite nunc & afferte.*

לוף Arab. לוף luf, Matth. luf, alluf *dracontium, serpentaria*, dragõtea herba. אַצַל אַלַלוף azal alluf *radix dragonteæ, dracunculus major.*

Rabb. ליף *villus.* ליפא *villosus.* Arab. עֻרוּק אַלַלִּיפִיָּה ליף עצבאני *venæ capillares:* in Avicenna.

אתלאף itlif *destructio.* Sed hoc fortè ad E חלף referendum.

לוץ duo significata habet. I. לוּץ & לָץ *risit, irrisit, derisit, lusit, illusit, delusit, cavillatus est.* Prov. 9. *Si sapuisti, sapuisti tibi:* וְלַצְתָּ *& derisisti, solus tu portabis.* Hiphil. הֵלִיץ *risit, derisit.* Prov. 19. v. 27. *Testis iniquus* לֵיץ, Targum מְמַיִּק *deridet judicium.* Prov. 14. v. 9. *Stulti* לֵיצִים *loquetur* (loquentur) *culpam.* Psalm. 119. *Superbi* הֵלִיצוּנִי, Targum מְמִיקְנָן לִי *illudunt mihi valde.* Proverb. 3. v. 34. *Si* לַלְצִים יָלִיץ *derisoribus illudet.* Targum נְסַחֵף *subvertet.* Hithpael הִתְלוֹצֵץ, Chald. אִתְלוֹצֵץ *illusit seipsum.* Esa. 28. v. 22. *& nunc ne* תִּתְלוֹצָצוּ *illudatis vobis ipsis.* Targ. תִּתְרַשְׁעוּן *impiè agatis.*

NOM. לֵץ *derisor*, homo qui verba irrisionis & subsannationis loquitur: PLur. לֵצִים *derisores.* Proverb. 20. לֵץ הַיַּיִן *derisor vini:* qui bibit vinum. Psalm. 1. *& in cathedra* לֵצִים, Targ. מְמִיקְנִין *derisorum non sedit.* Lxx. *λοιμῶν pestium:* pestilentium hominum.

לָצוֹן *illusio, derisio.* Esa. 28. *viri* לָצוֹן *irrisionis, dominatores populi.* Targum רְשִׁיעָן *impij.*

Rabb. לַצְנוּת *irrisio.* דֶּרֶךְ לַצְנוּת *per modum irrisionis:* per ironiam.

II. הֵלִיץ in bonam partem, *disposuit, ratiocinatus est, ordine locutus, elocutus, interpretatus est.* Job. 23. v. 23. *Si fuerit super eum angelus* מֵלִיץ *eloquens unus ex mille.*

NOM. מֵלִיץ *interpres, advocatus,* חוכן הרבר והטענה. PLural. מְלִיצִים *interpretes, advocati.* Gen. 42. *Quia* הַמֵּלִיץ, Targum מְתוּרְגְּמָן *interpres erat inter eos.* Job. 16. מְלִיצַי *interpretes mei sunt sodales mei.* Targum פַּרְקְלִיטַי *advocati mei.* Esa. 43. וּמְלִיצֶיךָ *& interpretes tui prævaricati sunt in me.* Targ. וּמַלְפָּךְ *& doctores tui.*

מְלִיצָה *interpretatio, elocutio, elegantia.* Prov. 1. *Ad intelligendum proverbium* וּמְלִיצָה *& elegantiam.* Rabb. מְלִיצָה נִמְרֶצֶת *prosopopœia.*

הֲלָצָה *Rhetorica, & oratio*, qua quid eleganter dicitur.

לָצִי *oratorius, rhetoricus.* טַעַם הַלָּצִי *ratio oratoria.*

לוק Arab. לוק & ליק, cum ב, *decet, convenit, dignum est, pertinet, meretur.* Mat. 3. v. 8. אעמלוא אלאן תמרה תליק באלחובה *facite ergo fructus, qui decent pœnitentiam.* Matth. 3. v. 15. *Sic enim* יליק בנא *decet nos implere omnem justitiam.* Ephes. 6. v. 3. *Sicut* יליק באלטהאר *decet sanctos:* pertinet ad sanctos. Psal. 33. v. 1. *Rectos* יליק *decet collaudatio.* מא יליק בר *quod convenit ipsi:* quod meretur. מא הו אליק בר *quod magis meretur.*

לוש duo significata habet. I. Hebr. & Chal. לוּשׁ & לָשׁ *miscuit, commiscuit* farinam cum aqua, *fermento imbuit, conspersit, pinsuit, subegit.* Gen. 18. v. 6. לוּשִׁי, Chal. לוּשִׁי *pinse, & facu-* *stulatas.* 2. Sam. 13. v. 8. *& accipiebat massam* וַתָּלָשׁ, Targ. וְלָשַׁת *& pinsebat.* Chald. Esa. 9. מְגֻלָּלָה, Targ. דְּמִלּוּשָׁא *volutata in sanguine.*

NOM. לִישׁ, Chald. לַיִת, Arab. ליס leis, & ליוס luius, Græcè λὶς *leo*, prædam subigens. Job. 4. v. 14. לִישׁ *leo perit absq; præda.* Chald. Gen. 49. *Sicut leo,* וּכְלָבִיא, Targum וּכְלֵיתָא *& sicut leo.*

Chald. לִישָׁא *pasta*, farina subacta, massa.

2. Sam. 13. *& accepit* הַבְּצָק, Targ. לִישָׁא *paſtam:* maſſam. A

II. Arab. לושה leuſcha *viſcus*, quo aves capiuntur; & *cæmentum:* Plur. לוש leuſch *cæmenta.*

מלואש mulavaſch *ſtratus cæmento.*

לות. Chald. לַוַת, idem quod אֶל, *ad.* Geneſ. 2. *& adduxit* אֶל, Targum לְוַת *ad hominem.* ¶ מִלְוָתָה, idem quod מֵאֵלָיו, *ab ipſo.*

Syr. לְוַת *conjunxit, conſociavit.* Paſs. אִתְלְוַת *conjunctus, conſociatus fuit.*

מְלָוְתָא *conjunctio.*

מְלוֹתָאִית *conjunctim.*

לוז. Syr. לַז. Inde Hiphil. אַלֵּז *perturbavit quietem alicujus, moleſtiam attulit.* B

לוג. Arab. לוג *viſcoſus.*

לוגה *viſcoſitas:* Plur. לוגאת *viſcoſitates.*

לוה. Inde לְוּת *perverſitas.* Prov. 4. v. 24. לְוּת *perverſitatem labiorum remove abs te.*

לו *iſte & iſta*, communis generis. Zach. 2. *Puer* הַלָּו *iſte.* 2. Reg. 4. *Sunamitis* הַלָּו *iſta.* ¶ Et per paragogen, הַלָּוֶה *iſte.* Foem. הַלָּוּ *iſta.* Gen. 24. *vir* הַלָּוֶה *iſte.* Ezech. 36. *Terra* הַלּוּ *iſta devaſtata.* C

לזם tria ſignificata habet. I. Arab. לזם lazam *adhæſit, adjunctus fuit, adhibitus fuit, conſecutus fuit, tenuit, apprehendit.* Pſalm. 119. in Daleth. לָזַמְתָּ *adhæſi teſtimoniis tuis.* Ibidem לָזַמַתְנִי *adhæſit mihi defectio.* Act. 14. v. 4. אלום *adhæreſce currui.* Actor. 31. v. 19. *Quidam ex illis* לָזַמוּ *adjunxerunt ſe illi.* Pſalm. 2. אלומוא *apprehendite disciplinam.* ילום *conſequens eſt:* in Avicenna. אלמלאזמין *qui adhibentur.*

Nom. מלזם malzam *emplaſtrum:* Plur. מלאזם melazim *emplaſtra.* D

לזים *continuus, inſeparabilis.*

לואזם *concomitantia.* לואזמה *inſeparabiles.*

II. Arab. לזם lazzam *obligavit, impoſuit, oneravit, tributarium reddidit, mulctavit.* ילזמה *obligat illum, debet:* in Avicen. אלתזם altazam *obligatus fuit pro debito.*

אלתזאם iltizem *obligatio pro debito.* מלתזם multazim *obligatus.* תלזאם tilſam *incantatio.*

Verb. לַזַם talzam *incantavit.*

III. לזם lazam *momordit.*

לזמה lezma *morſus, bolus, bucella:* Plural. לזמאת lezmit *bucellæ.* E

לזאם lazzā *mordax.* מלזום malzum *morſus.*

לזק. Inde מְלַזַּק *ingroſſativus, ſpiſſus:* in Avicen.

לזר. Inde לאזורי *Laſuri.*

לח duo ſignificata habet. I. Inde לַח *humidus, viridis:* Plur. לחים *humidi.* Gen. 30. *& accepit ſibi Jacob baculum pôpuli* לַח *viridem:* humidum. Num. 6. *& uvas* לחים, Targ. וְטִיבִין *humidas aut aridas non comedes.* Jud. 16. *Si ligaverit me ſeptem funibus* לַחִים, Targ. וְטִיבִין *humidis:* qui facti ſunt ex baculis viridibus.

לַח, Foem. לַחָה, & לחורת, & לחוחית *humor.* לחורת שרשי *humidum radicale.* Plural. לחורת *humores.* Deut. 34. v. 7. *Nec fugit* לַחָה *humor ejus.* Targum שְׁנָא זִיו יְקָרָא דְאַפּוֹהִי *mutatus fuit ſplendor gloriæ faciei illius.* Lxx. *non corrupta ſunt τὰ χελώνια labia ejus.* acceperunt pro לְחִי *maxilla.* Hieron. *Nec dentes illius moti ſunt.* [illegible] *maxilla ejus.* Rab. הַלְחוּת הַשְׁרַשִׁי *humor radicalis.* אַרְבַּע הַלְחוֹת לֵיחָה לְבָנָה וּשְׁחוֹרָה וְיִרוֹקָה וְהֵדֶם *humor albus, & niger, & flavus, & ſanguis.*

לַחְלַח *pullulavit,* produxit herbam virentem. הִתְלַחְלַח *humectatus fuit.*

II. Arab. לחח lahah *ſplenduit, fulſit, luxit, albuit.*

לחלחה lahlaha *flamma.*

Sed לחח lachach, cum ח punctato, *illaqueavit, complicavit.*

לח lach *laqueus:* Plur. לחוח luchuch *laquei.*

תלחוח talachuch *illaqueatio, implicatio.*

לחאני lahhani *Grammaticus malus.*

לחד. Chald. לחוד *tantùm.* Gen. 6. רַק, Targum לְחוֹד *tantùm malum.* Exod. 16. *Quinq; cortina* לְבַד, Targ. לְחוֹד *tantùm.*

בלחוד, Syr. בְּלַחוֹד *tantummodo, ſolùm.* Lev. 13. בָּדַד, Targum בִּלְחוֹדוֹהִי *ſolus habitabit.* Thr. 1. *Habitat* בָּדָד, Targum בִּלְחוֹדָהָא *ſola.* ¶ Job. 19. אַף, Targ. לְחוֹד *etiam tu diſſipabis timorem.*

לחה. Inde לְחִי, Arab. לַחְיَה lahia *maxilla, mandibula, gena, mentum & barba:* Rabb. *ferrum freni,* quod maxillæ equi inſeritur: Duale לְחָיִים, Chald. לְחיאן, Arab. לחה *maxillæ, menta, barbæ, genæ.* 1. Reg. 22. *& percuſſit Micheã ſuper* לַחְיֵי, Targum לְסַחֵי *maxillam:* alapam impegit. Thren. 3. *Dabit percuſſori ſuo* לחי *maxillam, ſaturabitur opprobrio.* Chriſtus: *Si quis te percuſſerit ſuper maxillam, porrige & alteram.* Pſalm. 3. v. 8. *Quia percuſſiſti inimicos meos* (ſuper) לחי *maxillam:* in ignominiam: per ludibrium. Targ. לְסַתְּהוֹן *genas ipſorum.* Lxx. ματαίως *ſine cauſa.* lege μάξης, h. e. *maxillas.* Job. 16. *Cum opprobrio percuſſerunt* לְחָיַי *ſuper genas meas.* Jud. 15. *& invenit* לְחִי, Targ. לוּעָא *mandibulum aſini.*

Propr. לחי *maxilla.* & רַמַת לחי Ramath lechi *collis mandibulæ.* Al. יְרִיָה *projectio maxillæ,* locus in tribu Juda, ubi Samſon mandibula aſini 1000. Philiſtinos trucidavit.

Arab.

Arab. לַחַיָה אלחים lahaja altis *barba hirci*, barba caprina, *ciſtus* herba. Geograph. רגאלהם לַאלַחַא לַהֶם *viri ipſorum non eſt eis barba.* A

VERB. אַלַחַי *barbeſcere*.

מְלַחַי multahi *barbatus*. לַחַיאני lahajeni *idem*. לַחו *cortex*.

לחט. Arab. לחטאר *palpebræ*.

לָחַךְ. Chald. & Syr. לְחַךְ: Piel לחך, Chald. לַחַךְ *lambit, linxit, lambendo depaſtus eſt, abſumpſit.* Num. 22. v. 4. *Nunc* יְלַחֲכו *lambent iſta congregatio omnes qui ſunt in circuitu noſtro, ſicut lambit bos gramen agri.* Prius Piel, B poſterius CAL. Targ. יְשֵׁיצון *perdent* (conſumabunt) *cœtus hic omnia quæ in circuitu noſtro ſunt*, כְּמָא דְּמַלַחְךְ *ſicut depaſcitur*, &c. 1. Reg. 18. v. 38. *& aquas, quæ erant in aquæductu* לְחֲבָה *lambit*: arefecit. Boves gramen comeſturi, lingua id apprehendunt. Flamma ſpeciem linguę imitatur, & lambere videtur, quæ comburit. Mich. 7. v. 17. יְלַחֲכו עָפָר *lambent pulverem, velut ſerpens.* Targum יִשְׁתַּטְחון עַל אַפֵּיהון עַל אַרְעָא *proſternent ſe ſuper facies ſuas ſuper terra.* ſic, Pſalm. C 72. v. 9. *& inimici ejus pulverem* יְלַחֲכו *lingent:* proſternent ſeſe, ita ut pulverem lambere videantur honoris cauſa. Chald. Jud. 7. *Omnis qui* יָלוק, Targum לְחַךְ *linget lingua ſua ſicut* יָלוק, Targum מַלְחַךְ *lingit canis.* Syr. Luc. 16. מְלַחֲכִין *lingentes ulcera ejus.*

לֶחֶם quatuor ſignificata habet. I. לֶחֶם *cibum ſumſit, edit, comedit.* Proverb. 23. *Ne* תְּלַחֵם, Targum תֵּיכֹל *comedas panem oculi mali.* Ibidem. *Quando ſederis* לָלַחֵם, Targum לְמֵיכַל D *ad comedendum cum dominatore.* Pſalm. 141. *Nec* אֶלְחַם, Targum אֶסְעַד *comedam in delicijs eorum.*

NOM. לֶחֶם, Chald. לְחֵם, Arab. לחם *cibus, omnis eſca, victus, epulum, convivium.* Pſalm. 136. *Qui dat* לֶחֶם, Targum מְזוֹנָא *eſcam omni carni.* Lxx. σίτον. Eſa. 65. v. ult. *Pulvis erit* לַחְמו, Targum מְזוֹנֵה *cibus ejus.* Hoſ. 2. *Dantes* לַחְמִי, Targum מֵיכְלִי *cibum meum & potum meum.* 1. Reg. 5. v. 9. *ut dem* לֶחֶם בֵּיתִי, Targ. מָזוֹן לְאֶנָשׁ בֵּיתִי *cibum viro domus meæ.* 2. Sam. 9. *eritq; filio Domini tui* לֶחֶם, Targ. מָזוֹן *cibus,* E *& comedet illud.* Quicquid ex agris collegeris, illud erit Micha, filio domini tui, & de illo ipſe vivet. Dominus autem tuus Mephiboſet comedet panem de menſa mea, ſicut filij regis. Num. 14. v. 9. לַחְמֵנו *cibus noſter ſunt:* comedemus illos, ut cibū. Targum בִּידָנָא מְסִירִין *in manus noſtras traditi ſunt.* Ezech. 24. לֶחֶם אֲנָשִׁים *cibum virorum non comedes.* Targ. לֶחֶם אֲבֵלִין *cibum lugentium.* Sicut alij lugentes, quibus mittunt vicini eorum cibum. Lugens enim tenetur prima vice in convivio edere cibum aliorū. ¶ Caret plurali numero: quando igitur jungitur numeralibus, ſignificat *tortam panis*, aut *placentam.* 1. Reg. 14. v. 3. *Decem* לֶחֶם, Targ. טולמין דלחם *tortas panis*: placentas. Levit. 8. *& placentam* לֶחֶם *panis olei.* h. e. fricti in oleo. Exod. 25. v. 30. *& dabis ſuper menſam illam* לֶחֶם פָּנִים *panem facierum.* Ex eo quod immediatè ſequitur: לְפָנַי תָּמִיד *juxta faciem meam ſemper.* Quòd autem ſemper coram Domino proponebantur, dicebantur *panes propoſitionis:* item, לֶחֶם הַתָּמִיד *panis perpetuus:* Et ſimpliciter, פָּנִים. unde Numer. 4. v. 7. שֻׁלְחַן הַפָּנִים. 1. Sam. 21. v. 4. לַחְמֵי חוֹדֶה, ſunt לֶחֶם קֹדֶשׁ, quos poterat alienus edere in mundicia. Al. (v. 6.) לֶחֶם הַפָּנִים. die Sabbathi removebantur frigidi, & apponebantur calidi. Chal. Dan. 6. *Rex fecit* לֶחֶם *convivium magnum.* Arab. 1. Cor. 9. v. 15. *Non comedam* אללחם *cibum illum.* ¶ Deinde κατ' ἐξοχὴν, לֶחֶם *panis, cibus hominis præcipuus, communis & quotidianus.* Gen. 14. *& Melkiſedec proferebat* לֶחֶם, Chald. לְחֵם *panem & vinum.* Gen. 25. *& Jacob dedit ipſi Eſau* לֶחֶם, Targ. לחם *panem & coctu̇ram lentium.* Gen. 45. *Decem aſinos portantes frumentum,* וְלֶחֶם *& panem & cibum.* ¶ Tertiò per metonymiam, לֶחֶם, ſicut אֹכֶל, *fruges, frumentum, hordeum, triticum*; ex quo panis conficitur: quando de terra uſurpatur. Gen. 41. *& in tota terra Ægypti erat* לֶחֶם, Targ. לְחֵמָא *frumentum.* Lxx. σῖτος. Job. 28. *Terra ex illa egredietur* לֶחֶם *frumentum.* Eſa. 28. v. 28. לֶחֶם, Targ. עִבּוּרָא *frumentum comminuetur, quia non in æternum triturando triturabit illud.* Eſa. 37. *Terra* לֶחֶם *frumenti & vinearum.* Targum חַקְלִין *agrorum:* in quibus fruges proveniunt. ¶ Quartò, לֶחֶם *fructus:* quando de arbore dicitur. Jerem. 11. נַשְׁחִיתָה עֵץ בְּלַחְמו *perdamus arborem cum fructu ſuo.* Et לֶחֶם hîc ſignificare פְּרִי *fructum*, teſtatur Abenezra in Exod. 16. Et R. D. exponit: בְּפִרְיו *in fructu ſuo.* Targ. גְּרַמֵי סַמָּא דְמוֹתָא בְּמֵיכְלֵה *projiciemus venenum mortis in cibum ejus.* Accepit נַשְׁחִיתָה pro נָשִׂים *ponemus*, litera ח abſorpta; & עֵץ pro *ligno*, & quidem *venenato taxi:* & לֶחֶם pro *cibo.* Et hanc expoſitionem R. S. & R. D. amplectuntur. & Lxx. ἐμβάλωμεν ξύλον εἰς τὸν ἄρτον αὐτοῦ, Hieron. *Mittamus lignum in panem ejus.* ¶ Quintò, לֶחֶם *caro*, quando de animantibus ſeu ſacrificijs dicitur: & *ipſum ſacrificium.* Levit. 3. verſ. 11. *& incendet illud ſacerdos ſuper altari* לֶחֶם *carnem igniti Domino.* Numer. 28. *oblationem meam,* לַחְמִי *carnem meam, ad ignita mea.* Targum

לְחֶם סְדוּר לְקָרְבָּנִי *carnem ordinatam ad oblationem meam.* Comprehendit carnem & תרומות. Lev. 21. v. 7. *Quia* לֶחֶם, Targum קָרְבַּן *ſacrificium Dei tui ille offert.* Levit. 22. מִלֶּחֶם *de carne patris ſui comedet.* Hoſeæ 9. *Quia* לַחְמָם *caro ipſorum pro anima ipſorum.* Targum קָרְבְּנֵיהוֹן *ſacrificia eorum.* Pſalm. 78. *An etiam* לֶחֶם *carnem poterit dare: ſi parabit* שְׁאֵר *carnem populo ſuo.* idem diverſis vocabulis. Job. 6. v. 7. *Renuit attingere anima mea: ſunt* כְּדְוֵי לַחְמִי *quaſi debilitates carnis meæ.* Lev. 21. v. 6. *Quia ignitas Domini,* לֶחֶם *carnem deorum ipſorum ipſi offerunt.* Targum קָרְבָּן *ſacrificium.*

Semper autem apud Arabes לַחַם laham *caro,* in animante vivo: Plur. לְחוּם luhum *carnes.* Diminut. לֻחַיְמָה luhaima *caruncula.* Pſalm. 27. *ut comedant* לחמי *carnem meam.* Geneſ. 2. לחם מן לחמי *caro de carne mea.* באללחם *in carne,* carnaliter. לחם בלא עצם *caro abſq; oſſibus,* offa, maſſa carnis in modum pultis redacta. לחם אלוחשי laham alvahſchi *caro ferina.* לחם בקרי laham baccari *caro bubula.* לחם חמלי laham hamli *caro ovilla.* לחם מעזי laham maazi *caro caprina.* Geograph. אללחום מן אלבקר ואלחמלאן *carnes bubulæ, ovillæ & caprinæ.* לחם אלאפעי *caro tyri.* h. e. ſerpentis in Palæſtina.

לַחְמִי lahmi *carnalis:* Plur. לַחְמִין lahmijn, & לַחְמָיֵה *carnales.* ✠ Et אֲלַלַּחְמִי *hypoſarca.*

מלחם mulahim *incarnans,* carnem inducens, conſolidans.

אלתחם altaham *incarnatus, conſolidatus fuit.* Item: *carnificatus, in fruſta diſſectus fuit.*

מלתחם multahim *carnificatus.*

אלתחאם altiham *carnificatio.*

לְחוּם *comeſtus, abſumtus:* Plur. לְחוּמִים *comeſti.* Deut. 32. v. 24. וְלַחְמֵי רֶשֶׁף, Targum וַאֲכִילֵי עוֹף *& comeſti ab ave.* morbo calido inſtar carbonis. ¶ Deinde לְחוּם *caro, truncus, corpus, cadaver.* Job. 20. v. 23. *& pluet ſuper ipſum* בְּלַחוּמוֹ *carne ſua.* Targum בְּשִׁלְדֵּהּ *trunco ſuo.* Zoph. 1. v. 17. *Effundetur ſanguis eorum, ut pulvis;* וּלְחָמָם, Targum וּנְבִלְתְּהוֹן *& cadaver ipſorum, ſicut ſtercora.* Sicut ſtercora in fimetum effunduntur. Hieron. *corpora ipſorum.* Lxx. καὶ τὰς σάρκας αὐτῶν *& carnes ipſorum.*

Rabbin. לַחֲמָנִיּוֹת *cibaria, fercula,* quæ poſtremo apponuntur, *tragemata.*

Propr. בֵּית־לֶחֶם Bethlehem *domus panis.* Alia fuit in tribu Juda. Jud. 19. v. 18. מִבֵּית־לֶחֶם יְהוּדָה *ex Bethlehem Judæ, uſq; ad latera montis Ephraim.* Sic, Matth. 2. *Bethlehem Judææ.* Alia fuit in tribu Zabulon, id eſt, Galilæa inferiori. Joſ. 19. v. 15. *& Jidalah* ואמא בית לחם והו אלמוצע אלדי ולדפיה אלמסיח בינה ובין אלקדם סתה אמיאל: *& Bethlehem.* Geograph.

II. Per metaphoram, לָחַם *bellavit, pugnavit, prædatus, adverſatus eſt, conflixit.* In bello enim gladius nunc hunc, nunc illum edit & abſumit. Sicut, 2. Sam. 11. dicit David: *Quia ſic & ſic* תֹּאכַל *comedet gladius.* Targum תִּקְטֹל *occidet.* Kal. Pſalm. 35. v. 1. לָחֲמָי *pugna contra* לְחַמַּי *pugnatores meos.* Targ. סַדַּר קְרָב *ordina bellum contra* בַּעֲלֵי קְרָבוֹתַי *autores belli mei.* Jud. 5. לָחַם *impugnavit portas:* ſecundũ R. Jona, ut ſit formæ יָבַשׁ. Niphal. *idem.* qui enim pugnat, verberat & vapulat: plagas infert & accipit. Jerem. 21. verſ. 5. וְנִלְחַמְתִּי, Targ. וְאֵגִיחַ *& pugnabo ego vobiſcum.* Pſalm. 109. וַיִּלָּחֲמוּנִי, Targum וְאָגִיחוּ עִמִּי *& pugnarunt mecum.* Num. 21. v. 24. וַיִּלָּחֶם, Targum וְאָגַח קְרָבָא *& pugnavit in Iſrael.*

Nom. מִלְחָמָה & מִלְחָמֶת *bellum, pugna, prælium.* Gen. 14. v. 2. עָשׂוּ מִלְחָמָה *fecerunt bellum.* Targum סַדְּרוּ קְרָבָא *ordinârunt bellum cum Beca rege Sodomæ.* 2. Sam. 11. v. 7. *& de pace* הַמִּלְחָמָה *belli:* de heroibus belligerantibus. de pace heroum belligerantium. Targ. עֲבִדֵי קְרָבָא *facientium bellum.* 1. Reg. 20. v. 29. וְתִקְרַב הַמִּלְחָמָה *& appropinquabat bellum.* Targum עָבְרֵי קְרָבָא *facientes bellum.*

Jud. 5. verſ. 8. *Tunc* לָחַם *bellum in portis,* ſcil. *fuit.*

III. Syr. Pael. לָחַם: Paſs. אִתְלַחַם *inſidiatus, minatus fuit* Marc. 16. v. 19. לְחִימָא הֲוָה *inſidiatur ei.* Actor. 4. verſ. 21. וְאִתְלַחֲמוּ *& comminati ſunt eis.*

לוּחָם: Plur. לוּחֲמִין *inſidiæ, minæ.*

IV. Per contrarium, Syr. לָחַם *conſenſit, congruit, reſpondit, convenit, decuit.* Piel לַחֵם *aptavit, concinnavit, comparavit.*

Nom. מְלַחְמָן *concinnator, artifex.*

מַלְחֲמוּת *concinnitas.* ✠ לַחֲמָאִית *aptè, concinnè, rectè.*

לחן. Inde Chald. לְחָנָא & לְחַנְיָא *concubina:* Plur. לְחַנָן *concubinæ.* Gen. 35. פִּלֶגֶשׁ, Targ. לְחַנְתָּא *pellicem patris ſui.*

לחס. Arab. לַחַס lahas *linxit.* Pſ. 72. *& inimici ejus* יְלַחְסוּן *lingent pulverem.* Luc. 16. verſ. 21. אלכלאב תאתי ותלחס קרוחה *canes veniebant & lingebant ulcera ejus.*

לחף. Matth. 27. מַלְחָפָה *ſindon.*

לַחַף lahaf *culcitra:* Plur. אַלְחָאף *culcitræ.*

לחץ. לָחַץ *coarctavit, preſſit, compreſſit, oppreſſit, vim intulit.* Exod. 22. *& peregrinum non* תִּלְחָץ *opprimes.* Targ. רְעִיקוּן *angetis.* Jud. 1. וַיִּלְחֲצוּ Targ. וּרְחַקוּ *& anxerunt Amorrhæi filios Dan.* Num. 22.

Num. 22. וַתִּלָּחֵץ, Targum וְרַחֲקַת *& pressit pedem Bileam ad parietem.* NIPhal. נִלְחַץ *pressus fuit.* Num. 22. v. 25. וַתִּלָּחֵץ, Targum וְרַחֲקַת *& pressa fuit ad parietem:* coarctavit se.

NOM. לָחַץ *pressura.* 1. Reg. 22. *Cibate eum pane angustiæ, & aqua* לָחַץ *pressuræ.* Targum בְּרִחוּק *in pressura:* exiguo pane, & exigua aqua: ut solet dari afflictis.

Rabb. לְחִיצָה *casus.*

לחק Arab. لحق lahac, idem quod Hebr. לָקַח, *accepit, adeptus est, secutus, assecutus, potitus fuit, impetravit, obtinuit, apprehendit, sortitus, nactus, consecutus est.* Luc. 7. v. 16. ולחקהם חוף *& accepit eos timor.* Psalm. 119. in zade: *Tribulatio & angustia* לחקתני *apprehenderunt me.* Psal. 48. ולחקתהם *& apprehendit eos timor.* Matth. 4. v. 19. ולחקאה *& secuti sunt eum:* Duale. 1. Thess. 4. v. 15. *Non* נלחק *præveniemus eos, qui obdormierunt.* Johan. 12. ולילחק בי *& adhæreat mihi:* sequatur me. Cap. Joseph. וַאֲלַחֲקֵנִי בְּאַלְצַאלְחִין *& associa me bonis.*

NOM. אלחק *assecutio.*

לאחק *accidentia corporũ naturalium,* ut motus & locus: in Avicenna.

לחש. לָחַשׁ, Chald. & Syr. לְחַשׁ *mussitavit, obscurè, submissè, clanculùm & tacitè locutus est, susurravit.* Nehem. 3. v. 12. *Juxta illum instauravit Sallum filius* הַלּוֹחֵשׁ *mussitantis:* incantatoris vel oratoris. PIel לְחֵשׁ, Chald. & Syr. לַחַשׁ *idem.* Psalm. 58. *Non audit vocem* מְלַחֲשִׁים, Targum חָרָשַׁיָּא *incantatorum.* Incantatores enim tacitè loquuntur, ne ipsis serpentes noceant. Syr. Luc. 12. v. 3. *In aures* לַחֲשְׁתּוּן *susurrastis.* HITHpael הִתְלַחֵשׁ *tacitè secum locutus est.* Psalm. 41. *Contra me* יְחַלְחֲשׁוּן, Targum מְמַלְלִין בַּחֲשַׁי *loquuntur tacitè.* 2. Sã. 12. v. 19. *Servi ejus* מִתְלַחֲשִׁים, Targ. מְלַחֲשִׁין *mussitabant.*

NOM. לַחַשׁ *tacita & submissa locutio, mussitatio.* ¶ Per metonymiam, *sermo demissus & modestus,* ars dicendi & argumentandi *oratoria, facundia, eloquentia.* Esa. 3. versi. 3. *Et intelligentem* לַחַשׁ *eloquentiæ.* ¶ 2. *Precatio,* quæ fit mussitando. Esa. 26. v. 16. *Effuderunt* לַחַשׁ *precationem.* ¶ 3. *Incantatio,* quæ fit murmure, *incantamentum,* quod voce summissa fieri solet, ne prophani percipiant. Eccles. 10. v. 11. *Si mordebit serpens absq;* לַחַשׁ *incantatione* vel *murmure,* id est, sibilo.

לְחָשִׁים *inaures.* Esa. 3. v. 20. וְהַלְּחָשִׁים *& inaures.*

Chald. לַחֲשָׁא, & לְחִישָׁא, & לַחִישׁוּת *incantatio.*

Rabb. לָחוּשׁ *rubeũ.* לוּחֲשׁוֹת *inflammata.*

A **לחת**. Rabb. מַלְחִיצָה *latrans, repugnans.*

Chald. לְחַת *flexit, inclinavit.* 2. Reg. 4. v. 34. וַיִּגְהַר, Targum וְאַלְחַת *& incubuit super eo.*

לטט. Chald. לְטַט: PIel לַטַּט, idem quod לוּט, *maledixit.* Job. 3. v. 1. וַיְקַלֵּל, Targ. וְלַטַּט *& maledixit diem suum.*

לטא. Inde לְטָאָה *lacerta.* Nũ. 14. וְהַלְּטָאָה, Targ. וְהַלְטָתָא *& lacerta.* Onkelos ה emphaticum accepit pro ה radicali.

B **לטה**. Arab. لطي *demissus, declivus.*

ילטי *declive teneat:* in Avicen.

לטח. Arab. لطخ cum ח punctato, *linivit, illinivit.*

לטוח *linimentum:* PLur. לטוחאת *linimenta:* in Avicenna.

לטם duo significata habet. I. Chal. לְטַם *species aromatica, stacte.* Gen. 37. *Resinam* וְלוּט, Targ. וְלִטַם *& stacten.*

C Rabb. לוּטַם *glans.*

II. Arab. لطم لَطَم latam *dedit alapam, pugnis* aut *colaphis cæcidit, percussit, depalmavit, colaphum impegit.* Matth. 5. v. 39. מַן לַטַמַךְ עַלִי חַרְךְ אלאימן *qui percusserit te super maxillam tuam dextram.* Mat. 26. versi. 67. וַלַטְמוּהִ *& cæciderunt eum colaphis.*

NOM. לַטְמָה latma *alapa:* PLur. לַטְמָאתּ latmat *alapæ.*

Rabb. לְטָמָא *pugillus, fasciculus, manipulus.*

לטע. Arab. لطيعة, in Geograph.

לטף. Arab. لطف *levis, alleviatus, subtilis fuit.* يلطف *alleviabitur:* in Avicenna. لَطَف lattaf *subtilavit.*

D NOM. לַטִיף *levis, subtilis:* in malum, *malus.* לַטִיף אַלצנע *subtilis opere.* לַטִיף אַדַן latif adan *levis cogitatione,* suspicax.

מְלַטַּף mulattif *subtiliativum.*

לַטָפָה *subtilitas.* חֲלִטִיף *subtilatio.*

לְטַף lutf *pejoritas.* לטף *pejor factus est morbus.*

לטש duo significata habet. I. לָטַשׁ, Chaldaicè לְטַשׁ: PIel לִטֵּשׁ *acuit, detersit* gladium, ut micet & splendeat ad terrorem, *polivit* instrumenta ferrea aut ænea: Per metaph. *alia.* 1. Sam. 13. *& descenderunt omnes Israelitæ ad Philistæos* לְלִטּוֹשׁ, Targum לְחַרְפָּא *ad acuendum quisq; vomerem suum.* Psal. 17. *Gladium suum* יְלַטּוֹשׁ, Targum שָׁחִי *acuit.* PIel. *idem.* Psalm. 52. *Sicut novacula* מְלַטֶּשֶׁת, Targum חַרִיף *acuta.* METAphoricè. Job. 16. v. 9. *Hostis meus* יְלַטֵּשׁ *acuet oculos suos contra me:* aspiciet me terribilibus oculis: oculo malo. q. d. fulgurabit &

terrebit. Gen. 4. v. 21. *Ipsa peperit Tubalcain* לוטש *acuentem omnem fabrum æris & ferri.* metaph. *erudientem.* Targ. מַהֲנוֹן כָּל יְדִידֵי *magistrum omnium scientium opus æris & ferri.*

II. Arab. לַטִּישׁ *vagabundus:* in Avic.

לַיִל & לִילִית quære in לול.

לִישׁ quære in לוש.

לכך. Rabb. לַךְ & לְכֶלֶךְ *miscuit, polluit, inquinavit, maculavit, contaminavit.* מְלֻכְלָךְ *inquinatus.* B

לִכְלוּךְ & לִלּוּךְ *inquinatio.* לִכְלוּךְ פֶּה *fætor oris.*

לָכֵךְ *idcirco, ideo.*

לכר. לָכַר significat idem quod צִיר, item אחר & כבש *cepit, apprehendit, comprehendit:* de loco aut urbe, *expugnavit, occupavit.* Psalm. 38. *Rete quod abscondit,* תִּלְכְּדוּ, Targum תְּצִידֵה *capiet eum.* Amos 3. וְלָכוֹד לֹא יִלְכָּד, Targum וּמִיחַד לָא אֲחִיד *& comprehendendo non comprehendet.* Jos. 15. v. 17. וַיִּלְכְּדָהּ *& cepit eam Othniel.* Targum וּכְבָשָׁהּ *& subegit eam.* Deut. C 2. וַנִּלְכֹּד, Targum וּכְבַשְׁנָא *& subegimus omnes civitates ejus.* Proverb. 5. v. 22. *Iniquitates ipsius* יִלְכְּדֻנוּ, Targum קְמָטִין לֵהּ *comprehendunt eum impium.* Jos. 7. vers. 15. *& familia, quam* יִלָּכֵד *ceperit eam Dominus:* forte aut arca prætereuntes apprehendente. Lxx. ἐνδείξῃ *demonstraverit.* Niphal. נִלְכַּד *captus fuit.* Prov. 6. נִלְכַּדְתָּ, Targum אִתְצִידְתָּא *captus fuisti verbis oris tui.* Jos. 7. וַיִּלָּכֵד, Targum וְאִתְאֲחַד *& capta fuit tribus Juda.* forte aut arca prætereuntes apprehendente. Lxx. ἐνεδείχθη D *ostensa fuit.* Hithpael הִתְלַכֵּד *apprehendit se.* Job. 39. v. 33. יִתְלַכְּדוּ *apprehendent se, & non separabuntur.*

Nom. לֶכֶד & מַלְכֹּדֶת *rete* aut *laqueus,* quo feræ aut aves capiuntur. Prov. 3. *Et custodiet pedem tuum* מִמַּלְכֹּד *à reti.* Job. 18. וּמַלְכָּדְתּוֹ *& rete ejus juxta viam.*

Rabb. לְכִידָה *captio.*

לכן. Arab. لكن *percussit.* Act. 22. v. 7. לכן *percussit latus Petri.*

למם. Arab. لمم lamam, idem quod לום, E *culpavit, accusavit, reprehendit, conviciatus est.*

לוּם leum *reprehensio.*

לַם lam *non,* cum futuro. Psalm. 107. לֹם יָדְעוּ *non cognoverunt viam.* Luc. 12. v. 27. לַם יִלְבָּשׁ *no indutus fuit.* הֲלָם *annon? nonne?*

למא. Chald. לְמָא *vanitas.* 1. Sam. 12. *Quia* תֹהוּ, Targum לְמָא *vanitas ipsi.* Amos 7. *& Bethelerit* לְאָוֶן, Targum לִלְמָא *in vanitatem.* ¶ Deinde Chald. לְמָא, idem quod לָמָּה *quare?* potius לְמָה scribendum.

למד. לָמַד, Chald. לְמַד, Arab. لمذ, cum ذ punctato, *didicit, assuevit.* Esa. 26. v. 19. *Justitiam* יִלְמְדוּ, Targum יִתְאַלְפוּן *didicerunt incolæ terræ.* Deut. 17. *ut* יִלְמַד, Targum יִלַּף *discat timere Dominum Deum suum.* Jerem. 10. *Ad viam gentium ne* תִּלְמָדוּ *assuefiatis.* 1. Paral. 5. וְלִמּוּדֵי *& assueti belli.* Piel לִמֵּד *docuit, assuefecit.* 2. Sam. 1. *& jussit* לְלַמֵּד, Targum לְאַלָּפָא *docere filios Juda arcum.* Deut. 4. *Quæ ego* מְלַמֵּד, Targ. מַלֵּף *doceo vos facere.* Ibidem. *Ecce* לִמַּדְתִּי, Targ. אַלֵּפְתִּי *docui vos præcepta.* Hos. 10. *Et Ephraim vitula* מְלֻמָּדָה *assuefacta.* sc. ad trahendum jugum. Pual. לֻמַּד *doctus, assuefactus fuit.* Jerem. 31. v. 18. *Sicut vitulus non* לָמוּד *assuefactus.* scil. ad jugum.

Nom. לָמוּד *doctus, edoctus, assuetus, exercitatus, peritus, expertus:* Plur. לְמוּדִים *docti, exercitati.* Jerem. 2. *Onager* לְמוּד מִדְבָּר *assuetus deserti.* Targ. דְּמִרְוֵה *cujus habitatio desertum.* Esa. 50. *Dominus dedit mihi* לְשׁוֹן לְמוּדִים *linguam doctorum:* virorum in lingua exercitatorum.

לָמֶר *idem.* Ezech. 27. *Assur* כְּלֹמְדֵךְ *tanquam peritus negociationis tuæ.* Filij Assur sunt assuefacti ut afferant tibi merces.

תַּלְמִיד, Arab. تِلْمِيذ tilmid, cũ ذ punctato, *discipulus, scholaris.* Rabb. תַּלְמִיד חָכָם *discipulus sapientis,* pro sapiẽte; vitandæ arrogantię causa: sicut, Philosophus potius, quã φὸς. Pl. תַּלְמִידִים, Chal. תַּלְמִידִין, Arab. تَلَامِذ talamid: Dual. תַּלְמִידָא *discipuli.*

Inde Verbum Syr. תַּלְמַד, Arab. تلمذ talmad *docuit:* Absolutè, *discipulus fuit.* Syr. Mat. 28. v. 19. תַּלְמְדוּ, Arab. تلمذوا كل الامم *docete omnes gentes.* Pass. Syr. אִתְתַּלְמַד, Arab. اتلمذ atlammad *doctus, eruditus fuit.* Luc. 1. v. 4. דְּאִתְתַּלְמַדְתְּ *quibus eruditus fuisti.*

מְלַמֵּד *præceptor.*

מַלְמָד *stimulus, baculus,* cujus capiti infixum est ferrum, quod dicitur רַמְנָן *cuspis,* qua arator pungit bovem, quasi docens ipsum arare. Jud. 4. *Et percussit de Philistæis sexcentos viros* בְּמַלְמַד הַבָּקָר, Targ. בְּפָרַשׁ תּוֹרָיָא *stimulo bovis.*

Rabb. תַּלְמוּד, Syr. תוּלְמָד *doctrina, disciplina, doctrinalis farrago.* Inde תַּלְמוּד *Talmud,* ingens opus, in quo omnis generis doctrinæ tractantur. q. corpus doctrinæ. Dividitur autem in duas partes: in מִשְׁנָה *Misna,* Chald. מַתְנִיתָא: Plur. מִשְׁנִיּוֹת: Et גְּמָרָא *Gemara.* מִשְׁנָה *Misna,* δεύτερωσις *lex iterata* seu *secunda,* dicitur, quam Deus Mosi in monte Sinai tradiderit oretenus, tanquam explicationem Legis scriptæ in duabus tabulis, & in Pentateucho. Eã autem in scripta redegit primus רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא, qui & Rabbi הַקָּדוֹשׁ *Haccados,*

anno

anno mundi 3949, poſt devaſtationem templi anno 120. qui gratia valens apud imperatorem Antoninum, ex omnibus regionibus ſapientes ad id congregavit. גְּמָרָא *complemētum* ſeu *deciſio*, eſt ipſius מִשְׁנָה *Miſnæ* expoſitio ſeu gloſſa, in obſcurioribus. Eam ad Miſna addiderunt Rabbi אָשֵׁי *Aſche*, & רַבִּינָא *Rabbina* anno mundi 4174. poſt templi vaſtationem 358. qui valens gratia apud regem Perſarum, ex omnibus regionibus congregavit Iſraëlitarum ſapientes. Hæc autem duo מִשְׁנָה *Miſna*, ipſe texus, & גְּמָרָא *Gemara*, gloſſa, ſimul vocantur תַּלְמוּד Talmud, & quidem Babylonicum. Sæpe etiam ſola Miſna Talmud vocatur, ut cum dicitur, *Gemara & Talmud:* vel ſola Gemara, cùm dicitur *Miſna & Talmud.* Dividitur autem in ſex סְדָרִים *ordines*, partes ſeu libros. 1. זְרָעִים *ſeminum*, de terræ naſcentibus. 2. מוֹעֵד *feſti*, de anni temporibus. 3. נָשִׁים *mulierum*, de matrimonio. 4. נְזִיקִין *damnorum*, de cauſis & judicijs. 5. קָדָשִׁים *ſanctificatorum*, de ſacrificijs. 6. טָהֳרוֹת *purificationum*, de mundatione contaminatorum. Quo ordine quatuor priores in Exodo, & duo poſteriores in Levitico continentur. Quilibet porrò סֵדֶר *ordo* ſeu *liber* dividitur in plures מַסֶּכְתוֹת ſeu מַאֲמָרִים *connexiones*, *orationes* ſeu *tractatus*, qui denominantur à materia. Quilibet מַסֶּכֶת *tractatus*, in פְּרָקִים *capita*, quæ à primis dictionibus denominantur. capita autē in minora הֲלָכוֹת *conſuetudines*, *ritus*. Et quælibet הֲלָכָה *lex*, *jus*, ſeu *ritus* notatur numero per Alphabeti literas. ut primus סֵדֶר *ordo* זְרָעִים *ſeminum*, qui eſt de terræ naſcentibus, habet undecim מַסֶּכְתוֹת *tractatus*, quorum primus eſt מַסֶּכֶת בְּרָכוֹת *benedictiones:* de benedictionibus ſeu precationibus: & dividitur in novem פְּרָקִים *capita*, quorum primum à primis vocibus appellatur קוֹרִין מֵאֵימָתַי *quando vocant.* Et quando ex Talmud aliquid citat autor libri Aruch, dicit בברכות בפרק הרואה *in benedictionibus in capite videns.* hoc eſt, in tractatu de benedictionibus, in capite cujus initium eſt הרואה: quod eſt caput iſtius tractatus nonum. Recens acceſſerunt פֵּרוּשִׁים *commentaria* Ramban ad Miſna, & R. Simſon ad Miſna & Gemara. atque ita excuſum eſt Venetijs & Baſileæ.

תַּלְמוּדִיִּים *Talmudiſtæ*, Talmudici doctores. תַּלְמוּד לוֹמַר ☞ *cùm Talmud dicat.* ☜ לְמוּדִי *doctrinalis.*

לַמְדִי habens figuram literæ ל in Avic. *os* לַמְדִי corruptè *os laudæ*, pro *lambdæ.*

לַמַּח. Arab. לַמַּח lammach, cum ח punctato, *lutavit, luto oblinivit, in lutum demerſit, polluit, inquinavit, maculavit.*

מְלַמַּח mulammach *lutoſus, cœnoſus, maculatus.*

לָמַס duo ſignificata habet. I. Arab. לַמַּס lamas *tetigit, attigit, contigit, palpavit.* Matth. 7. v. 15. ולמס ירהא *& tetigit manum illius.* 1. Joh. 1. v. 1. וְלָמַשְׁתָּה *& palpârunt illud manus noſtræ:* DuAle. Joh. 19. *ne* תְּלַמְּסִינִי *tangas me.* Pſal. 7. *aut* לַמַּשׁ *tetigi manibus meis iniquitatem.* Pſalm. 115. *manus habent, & non* יְלַמְּסוּן *palpabunt.* Pſalm. 104. *ne* תְּלַמְּסוּא *tangatis chriſtos meos.* Alc. וְלָמְסוּה *& tetigerunt eum.* מְלַמַּס mulammas *tactus.*

NOM. לַמֵּס lams *tactus, contactus.* בָּאֵר אֲלַלַּמֵּס barid allamas *frigidus tactu:* in Avic.

II. Per metaphoram, אַלְתַּמַּס altamas *quæſivit.* Marci 8. verſ. 12. יְלַתְּמַס הַדָּא אַלְגִיל אַיֵּה *quærit hæc generatio ſignum.* 1. Pet. 5. verſ. 8. יְלַתְּמַס *quærit quem devoret.*

לָמַע. Arab. למע lama *ſplenduit, fulſit.* Luc. 9. חלמע כאלברק *refulgebat ſicut fulgur.*

NOMEN לַמַּע lama *ſplendor, flamma.*

לנט in Geograph.

לָסַב. Arab. לַסַּב laſab *momordit.* Geograph. de ſcorpionibus, ארא לסבת אהרא מאת לחינה *ſi momorderit aliquem, moritur ſtatim.*

לַסָּבָה *morſus.*

לָסַע. Inde לסוע *morſus:* in Avic. לַהָּסָה ☞ *idem.* ☜ מַלְסוּע

לָעַע quære in לוע.

לָעֵא. Chald. in לאה vide.

לָעַב. Inde HIphil הִלְעִיב *riſit, irriſit, laſcivijt, luſit, illuſit, ſubſannavit, decepit, contemſit.* 2. Paral. 36. verſ. 16. *& erant* מַלְעִיבִים *ridentes nuncios Dei, & contemnebant verba ejus.* LXX. μυκτηρίζοντες *ſubſannantes.* HITHpael Chal. אִתְלַעַב, Syr. אִתְלַעַב *irriſit, ſubſannavit.* Pſal. 59. תְּלַעַב, Targ. תִּתְלַעַב *deridebis omnes gentes.* Syr. Jac. 5. וְאִתְלַעְבְתוּן *& laſciviiſtis:* voluptate affecti fuiſtis. Arab. לעב laab *riſit, luſit, jocatus fuit.* 1. Cor. 11. v. 7. *ſurrexerunt* לְלַעֵב *ad ludendum.* Alcor. יַלְעַבוּן *irridebunt.* ¶ אלעב alab *decurrit in hoplomachia.*

NOM. Chald. לָעִיב & תִּלְעוּבָא, Arab. לעב & לעאב liab *riſus, deriſio, ſubſannatio, jocus, luſus, mimeſis, ſpectaculum, ſaltatio.* PLUR. Arab. לעבאת liabit *ſpectacula.*

Arab. לאעב laib *jocator, geſticulator, luſor, mimus, hiſtrio, laſcivus, ſalax.* PLURAL. לאעבין laibin *luſores.*

מלעב malab *theatrum*, ubi luditur. PLU. מלאעב malaib *theatra.*

לעאב אלקצב liab al caſab *ludus in cannis.*

¶ Deinde לְעָאב *ſaliva, mucilago.* Matth. lahab. סילאן אללעאב *fluxus ſalivæ:* in Avic. A

לעג. לָעַג, Chald. לְעַג, & ע abſorpto לְגַלְּגַ *irriſit, ſubſannavit.* Pſ. 2. *Dominus* יִלְעַג, Targ. יִדְחַק *ridebit ſuper eis.* Pſal. 59. תִּלְעַג, Targ. תִּתְלַטַּב *ſubſannabis omnes populos.* Prov. 1. וְאֶלְעַג, Targum וְאֶרְחַק *& ridebo, cùm venerit timor ipſorum.* Hiphil הִלְעִיג *idem.* Pſal. 22. *omnes videntes me* יַלְעִגוּ *ſubſannabunt me.* Niphal נִלְעַג. Inde participium נִלְעָג *balbutiens, blæſus.* Eſa. 33. v. 19. נִלְעַג לָשׁוֹן *blæſum lingua, ſine intelligentia:* ridiculus lingua: utens peregrina lingua, quæ non intelligentibus videtur riſus. Chald. אִתְלַגְלַג *contemſit.* Eſther 1. לְהַבְזוֹת, Targ. לְאִתְלַגְלָגָא *ut contemnant maritos ſuos.*

Nom. לַעַג, Foem. לַעֲנָה *ſanna, ſubſannatio:* Plur. לַעֲגִים *ſubſannationes.* Pſ. 44. v. 14. לַעַג, Targ. מְמַקְנָא *riſum & contemtum ijs, qui ſunt in circuitu noſtro.* Eſa. 28. v. 11. בִּלְעֲגֵי שָׂפָה *per ſubſannationes labij.* quia peregrinus ſermo non intellectus, ſubſannatio videtur. Targ. בְּשִׁנּוּי מַמְלָל *per diverſitatem ſermonis.* Pſ. 35. v. 16. בְּחַנְפֵי לַעֲגֵי מָעוֹג *cum hypocritis ſubſannationum uſtulatæ:* placentæ. qui ſubſannant ob uſtulatam ſeu placentam ventris cauſa. Eſa. 37. v. 22. לַעֲגָה *ſubſannatio tibi, virgo filiæ Zion.* Targ. מְעִיקָא *tribulavit* (anxit) *te.* lege מְמַיְקָא *deridet:* ad Sennacherib. Rabb. דֶּרֶךְ לַעַג *per ironiam* ſeu *ludibrium.* C

לעה. Arab. לעה luga, cum ע punctato, *lingua, idioma, dialectus:* Plur. לְעָאת lugat *linguæ, idiomata.* Geneſ. 11. *tota terra erat* לְעָה *lingua una:* idioma unum. D

לַעְוָה *contumelia.* Alc. 29. לֹא יִשְׁמְעוּן פִּיהָא לַעְוָא אֶלָּא סַלְאמָא *non audient in eo contumeliam, ſed pacem.*

לעז. לָעַז. Inde לועז loquens alia, quam ſancta, lingua, *barbarus.* Pſal. 114. v. 1. *domus Jacob de populo* לַעַז, Targ. בַּרְבָּרִי *barbaro.* Eſt autem Chaldaicũ בַּרְבָּרִי *extraneus, peregrinus, ignotus.* à בַּר *extra:* per geminationem. unde & בַּרְבָּר *barbaria.* &, 1. Cor. 14. *barbarus,* de eo, qui utitur lingua peregrina & ignota, Außländiſch. Rabb. לוֹעֲזִים *Judæi, qui linguam ſanctam ignorant.* E

לַעַז *omnis lingua, quæ non eſt Hebræa.* unde בְּלַעַז *in lingua vulgari,* aut *vernacula, vulgò,* dicunt Judæi & interpretes Hiſpani, Galli & Itali, cùm dictionem aliquam Hebræam exponunt dictione ipſis vernacula, Gallica, Italica vel Hiſpanica. Germani autem ferè dicunt בְּלָשׁוֹן אַשְׁכְּנַז *in lingua Germanica.*

Verbum. Rabb. לָעַז *oblocutus eſt, detraxit.* Item. *vernaculè dixit.*

לַעַז *oblocutio, detractio.*

לעט. לָעַט. Inde Hiphil הִלְעִיט *ſivit edere, cibavit, pavit.* Gen. 25. v. 30. הַלְעִיטֵנִי, Targum אַטְעִימַנִי *ciba me de ruffo iſto.*

לעם. Syr. לָעַם *cibum ſumſit.* Matth. 9. לָעַם *cibum ſumit magiſter veſter.*

Chald. סַלְעַם, per prothеſin, *abſorpſit, perdidit.* Paſſiv. אִסְתַּלְעַם *abſorptus, perditus fuit.* Eſa. 28. נִבְלְעוּ, Targum אִסְתַּלְעַמוּ *abſorpti ſunt à vino.*

לען duo ſignificata habet. I. לָעַן. Inde לַעֲנָה, Chald. לַעֲנָא *abſinthium, amaritudo, rhododendron,* ingratiſſimi ſaporis herba. Metaphoricè, *res ingrata, moleſta, difficilis, noxia; damnum, pœna.* Prov. 5. v. 4. *& poſtremum ejus* כַּלַּעֲנָה, Targ. הֵידְ נִירָא *ſicut abſinthium.* Jer. 9. v. 15. *ecce ego cibo populum iſtum* לַעֲנָה *abſinthio.* pœna denotatur gravis & moleſta. Targ. *adducam ſuper populum iſtum* עָקָא מְרַר כִּנְדִין *anguſtiam amaram ſicut abſinthium.* Hoſ. 5. *vertentes* לַלַּעֲנָה *in abſinthium judicium:* Judicium oppreſſis eſt abſinthium: res amara. Judicium bonum eſt dulce: perverſum eſt amarum.

לְעִינִין *bleta,* herba.

II. Arabicè לַעַן laan *maledixit, blaſphemavit.* Marc. 11. v. 21. הַרָא אִלְתִּינַה לַעַנְתַ *iſta ficus, quam maledixiſti, exaruit.* Marc. 14. v. 17. פַּבְדָא יִלְעַן יַחְלִף *& cæpit maledicere & jurare.* Matth. 5. *& benedicite illis, qui* יִלְעַנוּכֻם *maledixerint vobis.* Pſal. 61. וילענון *& maledicent in cordibus ſuis.* Pſal. 109. *ipſi* ילענון *maledicent, & tu benedices.* Geneſ. 3. לענת אלארץ בעמלך *maledicta terra in opere ſuo.* Gen. 12. ואלען מן לעננ *& maledicam, qui maledicunt te.* Geogr. פרעון לענה אללה *Pharao, cui maledixit Deus.* Alc. 2. לַעֲנָהֻם *maledixit illos Deus.*

Nom. לַאעַן lain *maledicus, blaſphemus.* Pl. לאעִנין lainin *maledici, blaſphemi.*

מַלְעִין malum *maledictus:* Plural. מַלְעִינִין malunin, & מַלְאעִין *maledicti.* Foem. מַלְעוּנַה maluna *maledicta.*

לַעֲנָה laana *maledictio, blaſphemia.*

לעס. Rabb. לָעַס, Chald. & Syr. לְעַס *maſticavit, edit, comedit.* לא לאה לא לועס *non laborans, non manducans.* Chald. Eccleſ. 12. *& ceſſabunt* הַטּוֹחֲנוֹת *molares.* Targ. *dentes molares oris tui, ut non poſſint* לְמִלְעַס *maſticare.* Syr. Matth. 15. v. 20. *ſi verò homo* נִלְעַס *comederit.*

Rabbin. לְעִיסָה *maſticatio:* Metaphoricè, *præparatio, ſubornatio.*

Et ע abſorpto, לִיסָא *maxilla, gena:* Plu. Rabb. לְסָחוֹת *maxillæ, genæ.*

לעף. Arab. לעיף *fortè.*

לעק. Arab. לעק laac *lambit, linxit, deglutivit.*

Nom.

Nom. לְעוּק looch, & לְעָקָה laaca *lambitio*, ἔκλειγμα eclegma *illinctum*, quod lambendo illingitur: *electuarium*, quod lambitur. Eſtque medicamentum thoracicum & pulmonicum: Plur. לעוקאת & לעקאת laacat *electuaria*. A

סַלְעָקָה *cochleare*. לְעוקא *deglutita*: in Avicen.

לפף Chald. לַף & לְלַף: Piel לַפֵּף, Arab. לפף lafaf, & לַף laf *conjunxit, complexus eſt, convolvit, involvit, conglomeravit, ligavit*. Chald. Exod. 28. חִבֵּר, Targ. לְפַף *conjunxit unam cum altera*. Arab. Marc. 15. *& emit* לַפָּאפָה *ſindonem, & involvit eum in ea*. Joh. 8. פלפאה פי אלפאיף *& involverunt illud in linteis*. Matth. 27. v. 59. ולפה בלפאיף נקיה *& involvit ipſum in involucris mundis*. Paſſ. Chald. אִתְלַפַּף, Arab. אלתף altaff *involutus fuit*. יתלתף *involvatur*: in Avic. B

Nom. Chald. לְפוּף, Arab. לפאפה lafafa *involucrum, faſcia, ſindon*: Plural. Arab. לפאיף lafaif *involucra, faſciæ, linteamenta*.

Arab. לף laf: Foem. לפה laffa *involutio, glomeratio*: Plural. לפוף lufuf *glomerationes*. C

מלפוף *involutus*.

Rabb. לופי *conjunctio*.

לָף *infans*, à menſe ad annum, qui adhuc faſcijs involvitur.

לְפִלוף *ſtercus oculi*.

לפר Inde לַפִּיד, Syr. למפיד *lampas, tæda, fax, facula*: Plur. לַפִּידִים, Foemin. לַפִּירוֹת, Syr. לַמְפִירִין *lampades*. Zach. 12. v. 6. וכלפיד *& ſicut lampadem ignis in manipulo*. ſcilicet ſpicarum. Vulg. *faciem*, lege *facem ignis in fœno*. Hoſiander non correxit. Eſa. 62. *& ſalus ejus* כְּלַפִּיד, Targ. כְּבָעוּר *ſicut fax ardeat*. fax ſcilicet quæ procul conſpicitur. Nahum 2. v. 4. *facies ipſorum* כַּלַּפִּידִים, Targ. כִּבְעוּרִין *ſicut lampades*. Aſpectus facierũ ejus erit ruber: præ pudore erubeſcent, Fewerroth werden. Job. 12. v. 5. לַפִּיד, Targ. אוּרָא *titio, deſpectus*: lignum ardens igne. Exod. 20. v. 18. *videntes voces &* הַלַּפִּידִים, Targum בָּעוּרַיָּא *lampades*: per imaginationem, ac ſi viderent. Al. *fulgura*: lampades ardentes. D E

Rabb. הִתְלַפֵּר *fulſit*.

לַפְרָא *coctio* ſeu *pulmentum ex ficubus confectum*. לַפְרִיָּא *olla*.

לפה Inde: לפאה lafaha *camelæ recens fœtæ*: in Avicen.

לפט Arab. lâfda לפטה *dictio, vocabulum*. Pl. אלפאט alfad *dictiones, vocabula*. אלאלפט אלחמסה *quinq; voces*: quinq; prædicabilia. יִלְפֹּט *loquetur*.

אלחפט altafad *ſeducere, irretire, implicare*.

לפס Arab. לפסן *marrubium*.

לפת duo ſignificata habet. I. לָפַת *inclinavit, ſubvertit*. Jud. 16. v. 29. וילפת *& inclinavit Simſon duas colamnas*. Targ. ואחר *& apprehendit*. Niphal נִלְפַּת *inclinatus fuit*. Ruth. 3. v. 8. *& territus fuit vir* וַיִּלָּפֵת *& inclinatus (converſus) eſt*. Job. 6. v. 18. יִלָּפְתוּ *inclinabuntur ſemitæ viæ ejus*.

II. Arab. אתלפת atlafat, & אַלְתַּפַת altafat *recõverſus fuit, convertit ſe, redijt, retroſpexit, reſpexit, reveritus fuit, viſitavit*. Matth. 16. v. 23. ואלתפת וקאל לברס *& converſus fuit, & dixit ad Petrũ*. Gen. 4. v. 5. ולם ילתפת אלי קאין ולבאיחה *& non reſpexit ad Kain & ſacrificia ejus*.

Nom. אלתפאת iltifet *reverſio, retroſpectus, reverentia, viſitatio, ſcopus, meta*.

מלתפת multafid *viſitator*.

Rabbin. לְפַת, Arab. לפתה lafta, *rapa*: Plu. לְפָתוֹת, Arab. לפת left *rapæ*. לפיתה lufaita *rapunculus*.

Rabb. לַפְתָּן *cujus caput eſt rapæ ſimile*, deorſum undiq; latum. Item, *obſonium*.

לצץ duo ſignificata habet. I. לָצַץ, idem quod לוץ, *riſit, deriſit*. Hoſ. 7. *traxit in manu ſua cum* לוֹצְצִים *deriſoribus*. Targ. סִיעַת שִׁקְרִין *cœtu falſorum*.

II. Arab. לץ laz *latro, fur, abactor, raptor*: Plur. לְצוּץ luzuz: Dual. לַצַּיִן & לַצַּאן *latrones, fures*. לְצִאץ liziz *cuneus*.

לצר Geogr. אלנאר לצלת.

לצק Arab. לַצַק lazac *adhæſit, junctus, conjunctus, adjunctus, compactus fuit*. Pſalm. 44. וַלָּצְקָה *& adhæſit terræ venter noſter*. Pſal. 101. יִלָּצֵק *non adhærebit mihi cor pravum*: adjunget ſe. Matth. 19. v. 5. וילצק באמראתה *& adhærebit in uxore ſua*. Geogr. ואלמא לאצק בהא *& aqua hæret in ea*. Paſſ. אַלְתַּצַק altazac *compactus, conglutinatus, ſolidatus fuit*. Hiphil אַלְצַק alzac *compegit, glutinavit, ferruminavit, conglutinavit, ſolidavit*.

Nom. מַלְצוּק malzuc *junctus, adjunctus, compactus*.

אלצאק ilzac, & תַּלְצִיק talzic *junctura, plicatura, compactio, ſolidatio, ferruminatio, conglutinatio*.

לְצַקָּה luzaca *ferrumentum auri*: & אַלְרַהֵב luzaca aldeheb *capiſtrum auri, borax*, nitri ſpecies, qua ferruminant aurum.

מלתצק multazic *plicabilis*. מַלְצַק *junctura*: in Avic.

לקק לקק: Piel לִקֵּק *linxit, lambit*. 1. Reg. 21. *ubi* לָקְקוּ, Targ. לַחכו *linxerunt canes ſanguinem Naboth*, יִלְקוּ, Targ. יִלַּחֲכוּן *lingent canes ſanguinem tuum*. Jud. 7. *qui* יָלַק, Targ. מַלַּח *lambet lingua ſua ut canis*.

לקב

לקב. Matth. 26. אלמלקב dictus *Judas Iscariotes.* A
1. Corinth. 19. v. 13. *si* אלקבת *dimicavi contra bestias.*

לקה tria significata habet. I. Chald. לְקֵה & לְקָא *cæsus, percussus, passus fuit, vapulavit.* Exod. 19. v. 31. *& linum & hordeum* נִכְּחָה, Targ. לְקוֹ *percussa fuerunt.* Exod. 5. וְיִכּוּ, Targum וּלְקוֹ *& percussi fuerunt lictores.* Hiphil אַלְקִי *percussit, verberavit* dominationis aut disciplinæ causa. Jer. 30. *percussione hostis* הִכִּיתִיךָ, Targ. אַלְקִיתִיךְ *percussi te.* 1. Sam. 15. וַיַּךְ, Targ. וְאַלְקִי *& percussit eos.*

Nom. לְקִי *percussus, claudus.* B

מַלְקוֹת & אַלְקָאוֹת *cædes, percussio, flagellum, tortura.* Rabbin. מַלְקוֹת אַרְבָּעִים *verberatio quadraginta ictuum:* & simpliciter, מַלְקוֹת *idem.*

לקוי *vapulatio:* item *ecclipsis:* quasi solis & lunæ percussio seu passio. מלאקי *tangens.*

II. Arab. לקא laca *jecit, injecit, immisit, abjecit, projecit.* Psalm. 2. ונלקי *& proijciamus à nobis jugum ipsorum.* Psalm. 55. אלק המך אלי אללה *proÿce curam tuam super Deum.* Alcor. 30. אַלְקִיהַיְא מוסי וַאַלְקִיהָא וַאִרָא הי חַיְרָה *proijce illum, ô Mose; & projecit eum, & ecce erat serpens.* C
Passiv. לְקָא *projectus fuit.* Matth. 5. וְתִלְקִי פִי אַלנַאר *& projicietur in ignem.* Matth. 4. v. 18. ילקיאן שבכהמא פי אלבחר *projiciebant retia sua in mare:* Duale. Gen. 2. v. 21. פאלקי *& projecit Dominus Deus super Adam somnum.*
Hiphil אלקי alci. Psalm. 22. אַלְקִיתְ *projectus sum super te.* Geograph. ואדא אלקית פי אלנאר *& quando projicitur in ignem.* אַלְקִינָא D
abjecimus, demsimus: in Euclide. אסתלקי *astalci projecit se.*

Nom. אסתלקא istalca *projectio, resupinatio.*

III. Arab. לקא *occurrit, obviam factus est, inventus est, incidit:* à jactu sortium, sicut נָפַל. Joh. 11. *ubi* לקיתה *occurrerat ei Martha.* Ps. 85. v. 11. *Justitia & veritas* תלאקיא *obviârunt sibi.* Luc. 22. פסילקאכמא *& occurret vobis vir.* Phil. 2. v. 7. ואלקי *& inventus est habitu ut homo.* 2. Corinth. 8. v. 4. וילקונכם *& invenient vos imparatos.* Psalm. 125. ילקיהם *adducet* E
eos Dominus. Alc. מַלאקיכם *assequitur vos.* Alcor. פַּהַלְקִי אַדַם מִן רַבה כַלאמַאת. Alc. וַיִקלוא אַלַיכם אַלסַלַם *& offerent vobis pacem.* Pass. אלחקי altaci *congressus est cum hostibus.* 1. Cor. 18. v. 15. וסנלקי *& inveniemur.* ילקאה *occurrit ei.* אלקאיה *ibo obviam ei.*

Nom. לַקְוָה lacua *paralysis, tremor, tortura:* in Avicen.

מסחלקי *supinus.*

מסחלאקיה *occurrentia sibi invicem.*

לקח quinq; significata habet. I. לָקַח *cepit, accepit, datum sumsit, tulit, abstulit, prehendit, tetigit.* Deuter. 16. *non* תִּקַּח, Targum תְּקַבֵּל *accipies munus.* Genes. 24. *qui* לְקָחַנִי, Targ. דְּבַרַנִי *accepit me de domo patris mei.* Sæpe accipitur pro duobus, *accepit & attulit,* seu *posuit.* Genes. 15. v. 9. קְחָה־לִי *accipe ad me.* Targ. קָרֵב קֳדָמַי *affer coram me vitulam.* Gen. 48. v. 9. קָחֵם־נָא אֵלַי, Targ. קָרְבִנוּן כְּעַן לְוָתִי *adduc eos, quæsò, ad me.* Lxx. προσαγαγε *adduc mihi eos.* pro קָחֵם, ob virgulam Maccaph. Hos. 11. v. 3. קָחֵם *accipere eos super brachia sua.* pro לְקַחַת אוֹתָם: aut pro לְקָחָם, scilicet Moses. Gen. 36. *& Esau* לָקַח, Targ. נְסַב *accepit uxores:* duxit in matrimonium. Gen. 30. *an parum* קָחְתֵךְ *accepisse te maritum meum,* וְלָקַחַת *& accipere etiam mandragoras filij mei?* Et vis accipere. utrumq; infinitivus. sic, Malach. 2. vers. 13. וְלָקַחַת. 1. Samuel. 20. וַיִּקְחוּ *& acceperunt eum ad Davidem.* Targum וְאַיְתִיו *& adduxerunt.* Genes. 14. *& si* אִקַּח, Targum אֶסַב *accepero de omnibus quæ tibi sunt.* Exod. 22. v. 11. וְלָקַח *& accipiet dominus ejus, & non reddet.* Targum וְיִקַּבֵּל מָרֵה מִנֵּה מוֹמָתָא *& accipiet dominus ejus ab illo juramentum:* præcedit, *juramentum domini erit inter ambos.* Et dominus depositi acceptabit juramentum, depositarius autem non reddet. Jos. 11. וַיִּקַּח *& cepit Josua omnem terram.* Targum כְּבַשׁ *subegit.* Psalm. 49. vers. 16. יִקָּחֵנִי *accipiet me.* Jud. 7. vers. 8. וַיִּקְחוּ *& accipiebant viaticũ populi in manus suas.* Trecenti isti viri acceperunt viaticum reliqui populi, & tubas eorum. Ex litera schevata, ob crebrum usum, dages excidit. 2. Sam. 18. v. 17. *& Absalom* לָקַח *acceperat, & statuerat sibi in via sua statuam.* ceperat secum id consilij, ut nominis sui memoriam relinqueret: ut sui memoriam conservaret. sic, Num. 16. וַיִּקַּח *& accepit Coreh.* scilicet id consilij. vel socios accepit, & consultavit. sequitur, וַיָּקֻמוּ *coram Mose.* Targ. וְאִתְפְּלַג *& separatus fuit.* scilicet à cœtu reliquo: fecit schisma: accepit se à cœtu. Gen. 5. vers. 22. *& non ipse, quia* לָקַח *accepit illum Dominus.* Targum לָא אֲמִית *non fecit mori.* Lxx. μετεθηκεν *transtulit.* מיתת הצדיקים נאמר בלשון לקיחה. Eccl. 49. *Henoch receptus est à terra.* Hebr. 11. v. 5. *fide Enoch translatus est, ne videret mortem, & non inveniebatur.* T[redacted] 2. Reg. 2. vers. 5. *nostin' quòd hodie Dominus* לוֹקֵחַ *accipit dominum tuum à capite tuo?* de Elia, qui fuit translatus in cœlum per tempestatem. Joseph. 9. Antiq. 1. *de Elia & Enocho in Sacris libris legimus quidem exemtos esse ex consuetudine mortalium, mortuos tamen esse, nemini unquam*

quam fuit cognitum. Sic Chriſtus in cœlum fuit translatus. Et Chæremon cum conjuge in cœlum ſubduci, à magna hominũ turba fuit conſpectus. Sed Ezech. 24. v. 17. *ecce ego* לוֹקֵחַ *aufero à te deſiderium oculorum tuorum:* occido. ſequitur, וָתָמֻת *& mortua eſt uxor ejus.* 1. Reg. 19. *& quæſiverunt animã meã* לְקַחְתָּהּ *ad auferendum eam.* Targ. לְמִקְטְלָהּ *ut occidant eam.* Jerem. 15. *ne ob longitudinem iræ tuæ* תִּקָּחֵנִי *auferas me:* occidas me. Niphal נִלְקַח *captus fuit, acceptus, ablatus fuit.* 1. Sam. 4. v. 11. *& arca* נִלְקָחָה, Targ. אִשְׁתְּבִי *capta eſt.* Pual לֻקַּח *acceptus, ſumtus fuit.* Gen. 3. v. 23. *ut coleret terram,* לֻקַּח *acceptus eſt:* ſumtus fuit. Targ. אִתְּנְסַב Gen. 2. verſ. 23. *quia ex viro* לֻקָּחָה, Targ. אִתְּנְסִיבָא *accepta eſt:* deſumta eſt. pro לֻקָּחָה. Ex litera ק ſchevata dages perditur, & in hujus compenſationem præcedẽtis literæ ל vocalis Kibbuts producitur virgula meteg, poſt quam pro ſcheva ſimplici ponitur compoſitum, & quidem poſt Kibbuts, ſicut poſt parvum, ob horum punctorum cognationem. Hophal הָקַח *acceptus fuit.* Gen 18. v. 4. יֻקַּח *accipiatur, quæsò, parum aquæ.* Targ. יִסְבוּן *accipiant.* Hithpael הִתְלַקַּח *aſſumtus fuit.* Exod. 9. v. 24. *& ignis* מִתְלַקַּחַת *aſſumtus in medio grandinis.* Targ. מִשְׁתַּלְהֲבָא *ardens:* ſeſe accendens. Lxx. φλογίζον. Ezech. 1. v. 4. *& ignem* מִתְלַקַּחַת *ſeſe accendentem.*

Nom. מַקָּח *acceptio.* 2. Paral. 19. *non eſt apud Deum proſopolepſia,* וּמַקַּח־שֹׁחַד *& acceptio muneris.*

מַלְקוֹחַ *captura, præda* quæ capitur, hominum & animalium. Eſa. 49. הֲיֻקַּח *nunquid auferetur à forti* מַלְקוֹחַ, Targ. דִּבְרֵתָא *præda?* Num. 31. הַשֶּׁבִי וְאֶת הַמַּלְקוֹחַ וְאֶת הַשָּׁלָל *captivitatem, prædam & ſpolium.* שֶׁבִי de hominibus, מַלְקוֹחַ de pecudibus, שָׁלָל de veſtibus & ſupellectile.

Duale מַלְקוֹחַיִם *palatum, fauces,* partes oris ſupra & infra linguam, quibus accipitur cibus in maſticatione. Pſalm. 22. *lingua mea agglutinata eſt* (ad) מַלְקוֹחָי, Targ. מוֹרַיָּי *fauces meas.*

מַלְקָחַיִם *forceps,* duabus conſtans laminis, qua aliquid capitur. Eſa. 6. verſ. 6. בְּמַלְקָחַיִם *forcipe accepit carbonem de altari.* Lxx. τῇ λαβίδι. ¶ Item *emunctorium,* quo funiculi ſeu filacex oleo accipiebantur, & collocabantur in orificio lucernarium. Exod. 25. v. 28. וּמַלְקָחֶיהָ, Targ. וְצִבְחָהָא *& emunctorium ejus.*

II. Per metonymiam, לָקַח *accepit,* in contractibus, *emit, acquiſivit, comparavit:* ſicut מָכַר *tradidit & vendidit.* Prov. 31. *excogitavit eum* וַתִּקָּחֵהוּ *& accepit eum.* Lxx. ἐπρίατο *emit.* 1. Reg. 10. v. 28. יִקְחוּ *accipient veſtem precio.* Targ. זָבְנִין *emunt.* 2. Sam. 4. v. 6. *& ecce venerunt uſq; ad medium domus* לוֹקְחֵי חִטִּים *acceptores tritici.* Targ. כּוֹבְנֵי חִטִּין *quaſi* (tanquã) *emtores frumenti:* ב ſubintellecto. Jun. *bajulantes triticum.* Pual לֻקַּח *acceptus fuit* in contractibus, *emtus eſt.* Eſa. 52. *quia* לֻקַּח *acceptus eſt populus meus gratis.* Targ. אִזְדַּבַּן *venditus eſt.* præcedit, v. 3. חִנָּם נִמְכַּרְתֶּם *gratis venundati eſtis.*

Nom. מַקָּחוֹת *merces,* quæ emuntur. Nehem. 10. verſ. 31. *& populus terræ afferebant* הַמַּקָּחוֹת *merces, & omne frumentum in die Sabbathi ad vendendum, non* נִקַּח *ememus ab eis in ſabbatho.*

Rabb. מֶקַח *emtio, merces.*

III. Metaphoricè, לָקַח ſignificat קִנְיַן הַחָכְמָה *cepit, accepit, percepit doctrinam, intellexit, didicit:* accipere enim eſt diſcipuli, ſicut dare præceptoris. Prov. 1. v. 3. לְקַחַת, Targum לְאַקְבָּלָא *ad accipiendum diſciplinam prudentiæ.* Lxx. δέξασθαι *excipere.* Prov. 4. *audi, fili mi,* וְקַח *& diſce verba mea.* Job. 22. קַח, Targ. גְּמַר *diſce, quæsò, ex ore illius legem.*

Nom. לֶקַח *doctrina,* quæ accipitur, excipitur, diſcitur. Job. 11. verſ. 4. *munda eſt* לִקְחִי, Targ. אִלְפָנִי *doctrina mea.* Prov. 9. *& addet* לֶקַח, Targ. מַנְדְּעָא *ſcientiam.* Prov. 4. v. 2. *quia* לֶקַח, Targ. יַלְפָּנָא *doctrinam bonam dedi vobis.* Prov. 7. v. 21. *flexit eum multitudine* לִקְחָהּ *doctrinæ* (ſcientiæ) *ſuæ.* Targ. דְּמַלָּהּ *verborum ſuorum.* Lxx. ὁμιλίᾳ *confabulatione.*

IV. לקח ex ſignificatione nominis לֶקַח proximè præcedentis, denotat מתק המאמר *ſuaviloquentiam,* & ſignificat, *docuit, flexit, allexit, delectavit.* Prov. 6. v. 25. *nec* תִּקָּחֲךָ *capiat te palpebris ſuis:* alliciat. Job. 15. v. 12. *quid* יִקָּחֲךָ, Targ. יַלְפִּנָּךְ *docebit te cor tuum?* Prov. 11. וְלוֹקֵחַ *& accipit animas ſapiens:* flectit. Jerem. 23. v. 31. הַלּוֹקְחִים *accipientes linguam ſuam:* allicientes, blandientes. Qui docent linguam ſuam loqui falſum.

V. Arab. לָקַח lacah *germinavit, pullulavit, repullulavit, fruticavit, crevit,* renovata fuit arbor aut herba.

Nom. לַקָּחָה lacha *pullulatio, repullulatio,* renovatio herbæ aut arboris, *germen, ſurculus:* Plur. לִקְאָח licah *ſurculi, turiones.*

לקט לָקַט, Chal. & Syr. לקט, Arab. לקט lacat *collegit, coëgit.* ſpicas, fructus, aut alia diſjecta. Gen. 31. לִקְטוּ, Targ. לְקָטוּ *colligite lapides.* Cant. 6. וְלִלְקֹט *& ad colligendum roſas.* Exod. 16. וַיְלַקְטוּ, Targ. וּלְקָטוּ *& collegerunt multiplicans & minuens:* de manna. Syr. Matth. 7. *an* לָקְטִין *colligunt ex ſpinis uvas?* Arab. يَلْقُط *colliget quis?* Piel לִקֵּט *idem.* Ruth. 2. אֲלַקֳטָה, Targ. אֶצְבַּר *colligam, quæsò, & congregabo inter*

mani-

manipulos. 1. Samuel. 20. וַיְלַקֵּט *& colligebat puer Jonathæ ſagittas.* Jud. 1. *& fuerunt* מְלַקְּטִים *colligentes ſub menſa mea.* Targ. מְלַקְּטִין לַחְמָא *colligentes panem.* Syr. Actor. 17. v. 18. מְלַקֵּט מִלָּא *colligens verba:* ſpermologus. PUAL לֻקַּט *collectus fuit.* HITHPAEL הִתְלַקֵּט *collegit ſe.* Jud. 11. verſ. 3. וַיִּתְלַקְּטוּ, Targ. וְאִתְכְּנָשׁוּ *& collecti ſunt ad Jephte viri vacui.*

NOM. לֶקֶט, Chald. לֶקֶט *collectio, ſpicilegium*, comprehendit ſpicas unam atq; alteram, non autem tres in meſſe remanentes ſeu decidentes, quæ pauperibus relinquebantur. Levit. 19. לֶקֶט, Targum וּלְקָטָא *& collectionem meſſis tuæ non colliges.* B

לְקוּט *pera*, in quam colligit, aut reponit paſtor aut viator eſcam, aut fundibularius lapides. 1. Sam. 17. *& poſuit eos in vas paſtorum, quod habebat*, וּבַיְּלָקוּט *& in peram.* LXX. καὶ εἰς συλλογὴν *& ad collectionem.* Hieronym. omiſit. [illegible] ¶ Inde יָלְקוּט *Jalcut*, inſcripſit R. Simeon Francofurdenſis ſuum opus, in quo tanquam in pera paſtorali, collegit quicquid bonarum explicationum in Vetus Teſtamentum habetur in omnibus ſcriptis Talmudicis. C

Chald. לְקִיט *flos collectus.* 1. Reg. 6. פֶּרַח, Targ. לְקִיט *flos lilij.*

מַלְקָט *forceps:* à colligendo: PLUR. מַלְקָטִין *forcipes.* Exod. 25. v. 38. מַלְקָחֶיהָ, Targ. Jonath. מַלְקָטֵיהָא *forcipes ejus.*

Rabb. לְקָטָה & לְקָטָא *fimus*, qui colligitur in veſicula gutturis avis.

מַלְקוּט שֶׁל בָּקָר *vas coriaceũ, quo colligitur fimus bovis triturantis*, ne triticũ corrumpat.

מַלְקָט & מַלְקֶטֶת *linteum*, quo humeris circumpoſito, tonſores decidua capillitij præſegmina colligunt: involucre.

לְקִיטָה *collectio*

Arab. מלקט mulaccit *collector, legulus*, qui uvas aut oleas colligit: PLUR. מלקטין, mulaccitin *collectores.*

לקאטא *colus*, ligatura lanæ.

לקם. Arab. לַקְמָה lacma *buccella, fruſtum panis, bolus:* PLUR. לַקַם *buccellæ.* E

לְקֵימָה locaima *buccellæ:* PLUR. לְקֵימַאת locaimit *buccellæ.*

יִלְתַּקֵּם *intromittatur:* in Avic.

Alcor. אִלְתַּקֵּם *abſorbuit.*

לקן. Arab. Matth. 14. v. 8. ואנהא תלקנת מן אמהא *ipſa autem monita fuerat à matre.*

Chald. לְקָנָא *lagena.*

לקף Arab. לקף lacaf *recepit, confugit, munivit.* Alc. תַּלְקַף.

לקש. לְקַשׁ *ſerotinavit*, tardè & ſerò unus vel collegit ſegetem, vel demeſſuit, poſteriores in anno fructus collegit. Job. 24. v. 6. *in agro ſuo non metent, & vineam* יְלַקֵּשׁוּ *ſerotinabunt:* ſerò colligunt fructus vineæ. vindemia fit anno deſinente. Targ. יִכְסְחוּן *ſuccident:* amputabunt.

NOM. לֶקֶשׁ *fœnum ſerum, cordum*; fœnum quod jam reſectum rurſus creſcit. Amos 7. *initio cùm aſcenderet* חִלְקָשׁ *cordum, & ecce* לֶקֶשׁ *cordum poſt detonſiones regis.*

מַלְקוֹשׁ, Chald. לְקִישׁ *pluvia ſera*, quæ in Niſan ſeu Martio decidens, ſuper ſpicas & cucumeres poſtrema ante meſſem verno tempore ſupervenit. Deut. 11. *& dabo pluviam terræ veſtræ in tempore ſuo tempeſtivam,* וּמַלְקוֹשׁ, Targ. וְלִקְשׁ *& ſeram.* Joel. 2. v. 23. וּמַלְקוֹשׁ בָּרִאשׁוֹן, Hieron. *& ſerotinum ſicut in principio.* Targ. וְלִקְשָׁא בְּיַרְחַ נִיסָן *& ſerotinam in menſe Niſan.* ¶ Deinde, *tempus illud ſerum, quo opus eſt ſegetibus illa pluvia.* Totum autem illud tempus, quo in ſinu terræ continentur ſemina, uni diei comparatur. Zach. 10. v. 1. *poſtulate à Domino pluviam tempore* מַלְקוֹשׁ, Targ. לְקִישׁ *ſeri.* Prov. 16. v. 15. *& voluntas ejus ſicut nubes* מַלְקוֹשׁ *ſeri.* Targ. בְּבִירְיָאתָא *in ſerenitate.*

Chald. לְקַשׁ *tardavit.*

לְקִישׁ *tardus, ſerotinus:* PLUR. לְקִישִׁין *tardi, ſerotini.*

לְקִישׁוּת *tarditas, ſerum, mora.*

Arab. לקשה locſcha *fomes:* PLUR. לקש locaſch *fomites, fragmenta & aſſulæ ligni*, quæ diſſiliunt.

לשא. Syr. לְשָׁא *delevit, abſumſit, perdidit.* D

לשד. לְשַׁד *humor:* in שָׁדָה quærito.

לשך. Inde לִשְׁכָּה, Chal. לִשְׁכָּא *conclave, cubiculum, gazophylacium, exedra, cœnaculum:* PLURAL. לִשְׁכוֹת, Chald. לִשְׁכִּין *cubicula, cœnacula, penetralia.* 1. Sam. 9. verſ. 22. *& introduxit eos* לִשְׁכָּתָה, Targ. לְאַסְחָרוּתָא *in cœnaculum.* Jer. 36. v. 10. *& legit Baruch in libro verba Jeremiæ in domo Domini* בְּלִשְׁכַּת *in exedra Gemarjahu.* Erant autem conclavia in atrio ſecundi templi ſtructa, cũ ad theſauros, vaſa, atq; ſupellectilem aliam ſervandam, tum ad Sacerdotum & Levitarum cuſtodiam & commorationem. In illis primitiæ & decimæ Levitarum reponebantur, & fiebant conventus. מִשְׁכַּן autẽ ſeu בֵּית הַמִּקְדָּשׁ *domus ſanctuarij*, (ut id obiter addatur,) non fuit in planicie, ſed מְשׁוֹפָע *declivis* & quadrata, & in omni latere habuit 500. cubitos, & 73. כִּיפִּין *fornices* ſeu ſpeluncas. Habuit item portas: unam ad occidentem, unam ad orientem, unam ad ſeptentrionem, & duas ad meridiem. Habuit inſuper

per עזרה גדולה *atrium magnum*, ante quod in oriēte erat עזרת הנשים, & quatuor לשכות in ejus מקצעות *angulis*: videlic. לשכת הנזירים, ubi radebant capillos suos, & coquebant sua שלמים: & לשכת העצים, ubi sacerdotes videbant ligna, an esset in ipsis utilitas: לשכת שמן ויין. & לשכת המצורעים. Ex היכל ascendebatur ad עזרת נשים per 12. gradus: Et inde ad עזרת ישראל per 15. gradus. Et inter לשכות atrij Israelis erat, 1. לשכת מלח, in qua reponebatur sal ad sacrificia. 2. לשכת הפרוה, ubi ממלחים pelles sacrificiorum. 3. לשכת הגזית, ubi sedebat synedrium magnū. 4. לשכת הגולה, ubi erat דור ex quo implebāt הגולה. 5. לשכת העץ. 6. לשכת פנחס. 7. לשכת עושה חביתין. Ex atrio Israelis ascendebatur לעזרת הכהנים. Et quidē in atrio sacerdotum erat אולם & altare. Et ascendebatur ad אולם per 12. gradus. היכל autem & דביר erant plana cum אולם. Et quilibet gradus ex dictis erat altus dimidium cubitum.

לשם. *ligurius.* ¶ Prop. לשם civitas *Dan:* à ligurio, quem in חשן habebant, & ibi invenerant. aliâs ליש *Lais:* Ptolomæo Πάνιον Panias, Paneas: Hebr. פמיאס *Pamias*, & פניים *Panias*, & בלינוס *Belina.* posita est ad radices mōtis Libani, in ea valle, quæ רחב dicitur: ubi præcipuus Jordanis fons est.

לשן. Inde לָשׁוֹן, Chald. לִשָׁן, Syr. לֶשָׁן, Arab. لِفَان lisin: Foem. לסנה *lingua:* Plur. לְשָׁנוֹת Chald. לִשָׁנִין, Syr. לֶשָׁנִין, Arab. אַלְסִנָה, & Foem. לסנאת *linguæ.* Propriè est membrū corporis. estq, communis generis. Psal. 12. לָשׁוֹן מְדַבֶּרֶת *linguam loquentem magna.* Job. 27. וּלְשׁוֹנִי *& lingua mea, si* יֶהְגֶּה *meditabitur fallaciā,* dolum. Psal. 20. מִלָּשׁוֹן רְמִיָּה *à lingua dolosa.* Arab. Matth. 1. v. 21. *quod dixit Dominus* בלסאן *in lingua prophetæ:* per prophetam. לִסָאן אלערבי *lingua Arabica.* ¶ Figuratè, 1. per metonymiam, pro *loquela, sermone*, cujus instrumentū est lingua aptissimū. Prov. 21. לָשׁוֹן רַכָּה *lingua mollis frāget os.* Targ. מִלְּתָא *vox:* sermo. Esa. 57. v. 4. תַּאֲרִיכוּ לָשׁוֹן *prolongabitis linguam.* Targ. תְּסַגְּנוּן לְמַלָּלָא רַבְרְבָן *multiplicabitis loqui magna:* gestus subsannantiū. ¶ Rabb. לָשׁוֹן *significatio, expositio, interpretatio:* cùm minus notū per notius declaratur. לשון חורה לעצמו לשון חכמים לעצמו: Paranomasia seu allusio vocabulorum circumscribitur. h. m. לָשׁוֹן נוֹפֶל עַל הַלָּשׁוֹן לְצַחוּת *dictio cadens super dictionem ad elegantiam.* לָשׁוֹן זָכָר *significatio masculi,* masculinum. לָשׁוֹן יָחִיד *singulare*, &c. ¶ Deinde pro *sermonis differentia, forma, dialecto, idiomate:* sicut lingua Græca & Latina. Esth. 1. v. 22. *& ad populū*

& populum כִּלְשׁוֹנוֹ *juxta linguam ejus.* Targ. כְּמַמְלָלָה *juxta sermonem ejus, ut sit omnis vir dominans in domo sua, &* בִּלְשׁוֹן עַמּוֹ *loquens*, Targ. כְּמַמְלַל עַמֵּה *juxta idioma populi sui.* ¶ Per metaphoram, prò *re qualibet oblonga & angusta* linguæ exertæ figuram habente. 1. *clynodiū oblongum.* Jos. 7. וְלָשׁוֹן זָהָב *& linguam auri unam:* virgam auream, baculū, sceptrum. ¶ 2. *flamma.* Esa. 5. v. 24. *sicut devorat stipulā* לָשׁוֹן אֵשׁ *lingua ignis:* flamma. Sic, Actor. 2. *apparuerunt illis dispertitæ* γλῶσσαι ὡσεὶ πυρὸς *linguæ tanquam ignis, sederuntq, super singulos eorum.* h. e. flammulæ quædam, quales sunt ignis. Et Jac. 3. ἡ γλῶσσα τὸ πῦρ. ¶ 3. *Promontorium*, angusta terræ portio, quæ in mare excurrit. Josuæ 15. v. 5. מִלְּשׁוֹן הַיָּם *à lingua maris.* Targ. מִכֵּיף *à petra:* scopulo, promontorio oblongo seu monte in mare excurrente. Ibid. v. 2. *ab extremitate maris salis* מִלָּשׁוֹן *à lingua respiciente ad meridiem.* Targum מִן כֵּיפָא *à petra:* scopulo. Alijs, *ostium fluvij*, vel potius *sinus maris in terram excurrens*, angustior maris pars, quæ in continentem linguæ speciē excurrit. Esa. 11. *& anathematisabit Dominus* לְשׁוֹן יָם מִצְרַיִם *linguā maris Aegypti:* fluvium Ægypti, qui vocatur Sichor, aut Nilus. ¶ 4. *natio.* Esa. 66. v. 18. *ad congregandum omnes gentes* וְהַלְּשֹׁנוֹת *& linguas.* Ezech. 36. v. 3. *& traducemini super* שִׂפַת לָשׁוֹן *labio linguæ:* nationis. sequitur: *& fama populi.* ¶ Usurpatur etiā לָשׁוֹן pro לשון הרע *lingua mala, oblocutione, obtrectatione, delatione, calumnia.* sicut & apud Latinos *lingua.* Cic. ad Varronem lib. 9. 2. *tibi autem id ne consilij do, quod mihimet ipsi, ut vitemus oculos hominum, si linguas minus facilè possimus.* Prov. 25. v. 25. *& facies iratas* (efficit) לָשׁוֹן סֵתֶר *linguā occultationis:* absconsionis, lingua clam detrahens. delatio occulta. Jer. 18. v. 18. *venite* וְנַכֶּהוּ בַלָּשׁוֹן *& percutiemus eum lingua:* deferemus eum apud regem, qui occidat ipsum. Targ. וְנַסְהֲדִנֵּה סָהֲדוּתָן דְּשָׁקֶר *& testificabimur contra eum testimonijs falsis.* Eccl. 10. *& non est præstantia* לְבַעַל הַלָּשׁוֹן *viro linguæ:* lingua prædito. Targum לְגַבַּר אָכֵל קָרְצִין *viro detractori:* obtrectatori. Psalm. 140. אִישׁ לָשׁוֹן *vir linguæ, nequaquam stabilis erit in terra.* Targum גֶּבֶר דְּמִשְׁתְּעֵי לְשָׁן תְּלִיתָאי *vir qui loquitur* (narrat) *lingua tertia:* lingua triplici aut trisulca. Est autem Chaldæis lingua tertia, מְסַפֵּר ג' לְשׁוֹנוֹת *narrās tribus linguis;* aut רָכִיל בַּעַל רְכִילוּת *delator, obtrectator, sycophanta:* qui ideo sic vocatur, quod delatio interficiat tres animas, מְסַפֵּר *narrātis,* מְקַבֵּל *accipientis,* וּמִי שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו *& ejus, de quo dicitur.* ut Doeg Idumæus, ejectus fuit ob delationem, sacerdotes necati, & Saul graviter

viter punitus. Aut juxta Basilium in quadam Epistola: *Calumniator tribus personis eadem opera nocet: nam delatum injuria afficit, & auditorem veritate privat, & conscientiam suam atrociter fauciat.* Eccl. 28. v. 16. *lingua tertia multos commovit, & dispersit illos de gente in gentem.* In Græco Basileensi: γλῶσσα δισσὴ *lingua duplex.* Job. 36. יַגִּיד עָלָיו רֵעֵהוּ *annunciabit de ipso proximus ejus.* Targ. יְחַוֵי לְשָׁן תְּלִיתַי בְּחַבְרֵה *annunciabit lingua tertia in proximum ejus.* Juxta Rabbinos: הַלָּשׁוֹן דּוֹמָה לְשֶׁלֶשׁ קְלָשִׁין *lingua similis est tribus cuspidibus*, aut *aciebus:* trisulca.

Inde Verbum Piel לוֹשֵׁן & לָשַׁן: Hiphil הִלְשִׁין, Chald. אַלְשֵׁן *oblocutus est, obtrectavit, detraxit, lingua detulit, accusavit, prodidit:* sicut Græcis ἀγλωσσεῖν *traducere*, & καταγλωτίζειν *conviciari.* Piel. Psal. 101. מְלוֹשְׁנִי *deferens in occulto socium suum.* Targ. דְּמְשַׁחֲעֵי לְשָׁן תְּלִיתַי *qui loquitur lingua tertia contra proximum suum.* in שלש vide. Hiphil. Prov. 30. *ne* תַּלְשֵׁן *deferas servum ad dominum ipsius.*

Chald. לְשָׁן & מַלְשִׁינוּת *delatio, accusatio, proditio.*

מַלְשִׁין *proditor*, γλωσσώδης.

Syr. אַלְשֵׁן *torsit, concussit, obtudit.*

לתת. Arab. لَتَّ latat *involvit.*

לתה, cum ת punctato, *gingivæ:* in Avic.

לתח. Inde מַלְתַּחָה *theca*, ubi vestimenta reponuntur. scrinium vestium, *vestiarium, arca.* 2. Reg. 10. v. 22. *qui erat super* הַמַּלְתַּחָה, Targ. קוּמַטְרָיָא *vestiario:* præfectus vestium sacerdotalium.

לתך. לְחָךְ *dimidium Cori*, 15. Sata. Rabb. *occasio.*

Syr. לְתַךְ: Hithpael אִתְלְתַךְ *maliciosè, dolosè egit.*

לתם. Syr. לְתַם *mutire.*

לתע. Inde מַלְתָּעוֹת *molares* aut *majores dentes*, quibus cibus comminuitur. Psalm. 59. v. 7. מַלְתְּעוֹת כְּפִירִים *molares leunculorum confringe, Domine.*

Verb. Niphal נִתַּע *comminutus fuit.* Job. 4. *& dentes catulorum* נִתָּעוּ *evulsi sunt.*

לתף. Inde in Avic. *arbores* לְתִפָּה *madefactæ:* putrescentes: cum ת punctato.

FINIS LITERÆ LAMED.

LITE-

LITERA

מ MEM.

TRedecimà Alphabeti litera, nominatur Hebraicè מם *Mem*, Syriacè & Arabicè מים *Mim*, Græcè μῦ per apocopen, Latinè *Em*. Eſt autem מם idem quod מום *macula*, qualem volâ manus impreſſam, figura מ refert. A

Poteſtas ejus alia in Orthographia eſt, alia in Etymologia. In Orthographia valet μ Græcum, *m* Latinum. B

In Etymologia modò radicalis eſt, modò ſervilis. Servit autem in principio & in fine. In principio tria habet officia. 1. format trium poſteriorum conjugationum participia; ut, in Piel מְפַקֵּד, in Hiphil מַפְקִיד, in Hithpael מִתְפַּקֵּד. Apud Arabes etiam Paul Cal; ut, מַמְלוּךְ *emtus*. Apud Chaldæos infinitivum Cal; ut, מִפְקַד *viſitare*. מִכְתַּב *ſcribere*. ¶ 2. format nomina verbalia; ut, מִשְׁפָּט *judicium*. ¶ 3. valet præpoſitionem מִן, *à, ab, è, ex*: ut, מִבַּיִת *ex domo*. C

In fine ſimiliter tria habet officia. 1. ם præcedente chirec magno, ים eſt terminatio pluralis numeri, in participijs, & nominibus maſculinis; ut, מְלָכִים *reges*: & præcedente jod mobili, י dualis: ut, עֵינַיִם *oculi duo*. Eſt etiam terminatio pluralis in pronominibus ſeparatis, אַתֶּם *vos*, & הֵם *illi*: & affixis, הֶם & כֶּם: & terminatione præteriti תֶּם. ¶ 2. ם eſt pronomen affixum, cum verbis *eos*, cum nominibus *eorum*: ut, פָּקָדָם *viſitavit eos*. מַלְכָּם *rex ipſorum*. ¶ 3. ם format pauca nomina adverbialiter ſignificantia; ut, אָמְנָם *certè, verè*. D

Porrò מ præpoſitionis vis, hæc eſt. 1. Infinitivo verborum importat ſignificationem tēporis futuri, ſed negativè, aut privativè. Gen. 31. verſ. 29. *Cave tibi* מִדַּבֵּר, Targ. מִלְמַלָּא *à loquendo cum Jacobo à bono ad malum*. pro quo habetur, verſ. 24. פֶּן תְּדַבֵּר, Targ. דִּלְמָא תְּמַלֵּל *ne fortè loquaris*. Prov. 28. v. 9. *removens aurem ſuam* מִשְׁמוֹעַ *ab audiendo Legem*. Targ. דְּלָא נְשְׁמַע *ut non audiat*. ¶ Sic & E cum nominibus, negationem, privationem & defectum denotat. 1. Sam. 15. v. 23. *& rejecit te* מִמְּלֹךְ *à rege*. Targ. מִלְמֶהֱוֵי מַלְכָּא *ne ſis rex*. pro quo habetur, 1. Sam. 16. v. 1. *& ego rejeci illum* מִמְּלֹךְ *à regnando*. Targ. מִלְמֶהֱוֵי מַלְכָּא *ne ſit rex*. Pſalm. 52. v. 7. *& transferet te* מֵאֹהֶל *à tabernaculo*. Targ. מִלְמֶהֱוֵי בְּמִשְׁכְּנָא *ne habites in tabernaculo*. Jerem. 40. v. 49. *& abolebitur Moab* מֵעָם *à populo*. Targum מִלְמֶהֱוֵי עַם *ut non ſit populus*. Mich. 3. verſ. 6. *propterea nox vobis erit* מֵחָזוֹן *à viſione, & caligo erit vobis* מִקְסָם *à divinando*: ne ſit viſio, nec poſſitis divinare. 1. Reg. 15. verſ. 13. *& removit eam* מִגְּבִירָה *à domina*: ne eſſet domina. Targ. מִמַּלְכוּתָהּ *à regno ipſius*. Jerem. 48. verſ. 45. *in umbra Hesban ſubſtiterunt,* מִכֹּחַ *à robore fugientes*: absq; robore: quod non eſſent vires. Hieron. *de laqueo*. legit, מִפַּח, à פַּח *laqueus*. ob literarum פּפּ ſimilem figuram. Thren. 4. v. 9. *conſumti* מִתְּנוּבוֹת *à proventibus agri*: quòd non eſſent agri proventus. Hieron. *à ſterilitate terræ*. ſenſum expreſſit. ¶ Per Ellipſin, מ aliquando ſubintelligitur. Exod. 19. v. 12. *cavete vobis* עֲלוֹת *aſcendere in montem*. pro מֵעֲלוֹת *ne aſcendatis*. Targum מִלְמִסַּק. ¶ Repetitur ex præcedentibus, aut unum מ pro duobus ponitur. Jerem. 47. מֵרַעַשׁ *præ commotione equitatus ejus*, הֲמוֹן (præ) *tumultu rotarum ejus*. pro מֵהֲמוֹן. ¶ 2. Poſt nomina adjectiva efficit *comparativum gradum*, ſeu vim comparativi habet; inque comparationibus & collationibus exceſſum denotat, & מ *exceſſus* vocatur. Pſal. 19. הַנֶּחְמָדִים מִזָּהָב וּמִפָּז רָב וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ *deſiderabilia præ auro & obryzo multo, & dulcia præ melle*: magis quàm aurum & obryzum; & magis quàm mel. Sic & poſt verba. Habac. 1. verſ. 8. וְקַלּוּ מִנְּמֵרִים *& veloces erunt præ pardis equi ejus*, וְחַדּוּ מִזְּאֵבֵי עֶרֶב *& acuti erunt præ lupis veſperæ*. Hoſ. 6. verſ. 6. *quia miſericordiam volui, & non ſacrificium: & notitiam Dei* מֵעוֹלוֹת *præ holocauſtis*. Geneſ. 29. verſ. 30. *& dilexit etiam Rachelem* מִלֵּאָה

præ Lea. magis quàm Leam. Jud. 5. תְּבֹרַךְ A
מִנָּשִׁים *benedicetis præ mulieribus.* Pſalm. 45. verſ. 8. *unxit te oleo gaudij* מֵחֲבֵרֶיךָ *præ ſocijs tuis.* Targ. יַתִּיר מִן חַבְרָךְ *magis quàm ſocios tuos.*

3. Inter duo ſubſtantiva *adjectivum* efficit. Pſal. 80. v. 14. *vaſtavit eam* חֲזִיר מִיַּעַר *ſus ex ſylva:* ſus ſylveſtris, aper. ¶ Sic Arabes adjectiva circumloquuntur per מִן, quod ſemper integrum uſurpant, ſicut Syri מִן plærunq;. Pſalm. 2. v. 9. *reges eos* בְּשֵׁבֶט מִן בַּרְזֶל חֲדִיר *virga ex ferro:* ferrea.

4. Cum nominibus temporis, valet *poſt.* Gen. 4. v. 3. *& factum eſt* מִקֵּץ *à fine dierum:* poſt finem anni. ſicut Latini dicunt: B *à menſa: à lectione.*

5. Sæpe ſignificat cauſam, *propter.* Pſal. 68. v. 30. מֵהֵיכָלְךָ עַל יְרוּשָׁלַם *propter templum tuum, propter Jeruſalem adducent reges munus.* Prov. 20. verſ. 4. מֵחֹרֶף *propter hyemem piger non arabit.* Targum מִתְּחַצַּד *ob meſſem.* Pſal. 12. v. 6. מִשֹּׁד *propter vaſtationem miſerorum,* מֵאֲנָקַת *propter gemitum pauperum, nunc ſurgam.* plura in מָנָה.

ממן. Chald. מָמוֹן *divitiæ, opes, facultates, pecu-* C *nia, fortunæ, bona:* quaſi מַאֲמוֹן: divitijs enim fidunt homines. Pſalm. 44. *vendes populum tuum* בְּלָא־הוֹן, Targ. מִנָּן דְּלָא מָמוֹנָא *gratis abſq; pecunia:* precio. Prov. 15. v. 27. *turbat domum ſuam* בּוֹצֵעַ בָּצַע, Targ. מְכַנֵּשׁ מָמוֹן רִשְׁקָר *qui congregat divitias mendacij:* iniquitatis. Inde *Mammon injuſtitiæ:* in Novo Teſtamento.

ממק. Chald. מְמַק *deriſit, illuſit.* מְמַקְנִין *deriſores.* Pſalm. 1. *& in ſede* לְצִים, Targ. מְמַקְנִין *deriſo-* D *rum non ſedit.*

מְמַקְנוּת *deriſio:* Plur. מְמַקְנִין *deriſiones.*

ממש. Chald. מְמוּשׁ *palpatio.*

מַמָּשׁ *certum, exploratum, firmum:* à מְמַשֵּׁשׁ *palpavit, exploravit.*

מאא. Syr. מְאָא *centum,* in מֵאָה; & Chald. מָא *quid?* in מָהָה habes.

Arab. مَآ *aqua:* in מַיִם vide.

Arab. مَآ *non.* רבמא *nullo modo.*

מאב. Pr opr. מוֹאָב *Moab,* filius Loth, ex filia E grandiori natus. Gen 19. v. 37. *& vocavit nomen ejus* מוֹאָב *Moab.* Lxx. μωάβ. & addunt, quod non eſt in Hebræo: λέγουσα ἐκ πατρός μου *dicens ex patre meo.* Acceperunt pro מֵאָב *ex patre.* ¶ Deinde, *populus inde ortus.* Ibidem. *Ipſe eſt* אֲבִי מוֹאָב *pater Moab uſq; ad hunc diem.* Targ. אֲבוּהוֹן דְּמוֹאֲבָאֵי *pater Moabitarum.* Num. 21. *væ tibi* מוֹאָב *Moab, perijſti populo* כְּמוֹשׁ *Camos.* Targ. *væ vobis* מוֹאֲבָאֵי *Moabitæ, perijſtis populo colentium Camos.* Erat enim Camos Moabitarum deus. ¶ Tertiò, *terra,* ſeu *regio Moabitarum.* Eſa. 11. v. 14.

Edom וּמוֹאָב *& Moab miſſio manus ipſorum.* ¶ Quartò, רַבַּת מוֹאָב urbs in finibus Arabiæ petreæ, quæ & עָר, & poſtea *Areopolis.*

מוֹאָבִי *Moabites.* Fœm. מוֹאֲבִיָּה *Moabitis.*

מאר מֹאד *multitudo, copia, abundantia.* Deut. 6. verſ. 5. *& in omni* מְאֹדֶךָ *copia tua:* quam vehementer, & quantum potes. Targ. נְכָסָךְ *divitijs tuis.* 2. Reg. 23. verſ. 24. *& in omni* מְאֹדוֹ *copia ſua:* quantum poterat. ¶ Adverbialiter, מְאֹד *multùm, copiosè, abundanter, valde, majorem in modum, admodum.* Jud. 12. *vir litis fui cum populo meo & cum filijs Ammon* מְאֹד *valde.* ¶ Et cum nomine adjectivo efficit *ſuperlativū.* Gen. 1. *& ecce* טוֹב מְאֹד, Targ. תַּקִּין לַחְדָּא *bonum valde:* optimum. ¶ Cum ב adverbiaſcit: בִּמְאֹד *in multitudine, multùm.* Et ſine ב, *idem.* & geminatum. Exod. 1. *& multiplicati ſunt* בִּמְאֹד מְאֹד, Targ. לַחְדָּא לַחְדָּא *valde, valde.* Et cum עַד *uſq;.* עַד מְאֹד *uſq; adeo, mirum in modum.* Pſalm. 119. *ne derelinquas me* עַד מְאֹד *valde:* in perpetuum: quoad vixero. cohæret cum præcedente: *ſtatuta tua cuſtodiam.* Eſa. 64. *ne iraſcaris, Domine,* עַד מְאֹד *vehementer:* quaſi in perpetuum.

Rabb. מְאֹרִיִּים *frequentes.* מְאֹרִיּוּת *frequentia.*

Arab. مار, in מוּר quære.

מאה. מֵאָה, Chald. מְאָה, Syr. מְאָא, Arab. مائة mia *centum,* & *centeſimus.* Duale מָאתַיִם, Chald. מָאתָן & מָאתֵן, Syr. מָאתַיִן, Arab. مِيتان mitan *ducenti:* Plur. מֵאוֹת, Chald. מְאָוָן, Syr. מְאָתָא *centum.* Geneſ. 50. *& moriebatur Joſeph filius* מֵאָה, Targum מְאָה *centum & decem annorum.* Geneſ. 5. *& vixit Adam triginta* שָׁנָה וּמְאַת *& centum annos.* Ibidem. *& fuerunt dies Adam, poſtquam genuit Seth, octies* מֵאוֹת *centum anni:* octingenti. 2. Reg. 11. *& accepit principes* הַמֵּאוֹת *centum.* ubi tamen הַמֵּאִיוֹת ſcribitur: *centuriones* à numero, cui in militia præerant. 2. Sam. 16. מֵאָה קַיִן, Targum מְנָן רִבְלָתָא *libras fructuum æſtivorum.* ¶ Sæpe numeratum ſubintelligitur. Prov. 17. *quàm percutere ſtultum* מֵאָה *centum.* ſcilicet הַכָּאוֹת *plagis.* ſeu פְּעָמִים *vicibus:* centies. Eccl. 6. *ſi genuerit quis* מֵאָה *centum.* Targ. מְאָה בְּנִין *centum filios:* multos: per hyperbolen. Eccl. 8. v. 12. *& facit malum* מֵאָה *centum.* Targ. מְאָה שְׁנִין *centum annis:* aut diebus: centies. Lxx. ἐκ τούτου *ex eo.* legerunt מֵעַתָּה *ex hoc nunc.*

מאך. Chald. מְאַךְ *depreſſit:* in מוך invenies.

מאם. Inde מְאוּם, &, cum ה paragogico, מְאוּמָה, & א eliſo, מוּם *aliquid, quicquam:* in malum, *aliquod vicium, macula, corruptio, defectus, vituperium.* Job. 31. v. 7. *& in manibus meis ad-*

meis adhæsit מְאוּם *aliquid.* Targ. מְרַעֲם חִבּוּלָא *aliquod vicium.* Dan. 1. *pueros, in quibus non est omne* מְאוּם *aliquid:* vicium. Num. 22. *num potero loqui* מְאוּמָה, Targum מְרַעֲם *aliquid?* Deuter. 13. *& non adhærebit in manu tua* מְאוּמָה, Targ. מְרַעֲם *aliquid de anathemate.* Genes. 39. *& non prohibuit à me* מְאוּמָה, Targum מְרַעֲם *quicquam.* Ibidem. *non princeps carceris videbat omne* מְאוּמָה *aliquid in manu ejus:* ullum vicium. Targum סְרִחָן *iniquitatem.* Gen. 22. *non facias ei* מְאוּמָה, Targum מְרַעֲם *quicquam.* Levit. 21. *in quo erit* מוּם, Targum מוּמָא *aliquid:* vicium. Deut. 17. verſ. 1. *non ſacrificabis Domino Deo tuo bovem, aut ovem, in quo erit* מוּם, Targ. מוּמָא *aliquid, omnis res mala:* explicatio. Cant. 4. ומום, Targum וּמְחַת *& macula non eſt in te.* Proverb. 9. verſ. 7. *ſed arguens impium* מוּמוֹ *vituperium ſuum:* ſeipſum vituperat: efficit ut impius revelet ipſius vicium. 2. Corinth. 8. v. 20. *ne quis nos μωμήσηται vituperet.* Syr. נְסִים בֵּן מוּמָא *ponat in nobis maculam.*

Rabb. מוּמִין *vicia.* מוּמֵי הַיְצִירָה *vicia creationis*, quæ quis habet ab utero: ut, שָׁרוּעַ & קָלוּט. מוּמֵי הַמִּקְרֶה *vicia accidentis:* ut, עִוֵּרֶת *cæcitas, fractura, ſcabies,* &c.

Chald. מָאִים *ſi fortè, fortaſſis.* Gen. 16. v. 2. אוּלַי, Targ. מָאִים *fortaſſis ædificabor ex ea.*

מאן. מָאֵן, Chald. מְאַן, Syr. מַאן & מאן: Piel מֵאֵן *renuit, recuſavit, noluit, faſtidivit, tædio affectus eſt, piguit, moleſtè tulit, contatus eſt.* Jerem. 3. מֵאַנְתְּ, Targum מְסָרַבְתְּ *noluiſti pudefieri.* Exod. 7. מֵאֵן, Targum סָרֵב *recuſat dimittere.* Exod. 22. *ſi* מָאֵן יְמָאֵן *renuendo renuerit pater ejus.* Targum מִצְבָּא לָא יְצַבֵּי *volendo non voluerit.* Exod. 4. verſ. 22. וַתְּמָאֵן *& noluiſti dimittere.* pro וְאִם תְּמָאֵן *& ſi nolueris.* 2. Samuel. 2. וַיְמָאֵן *& renuit diſcedere.* Targum וְלָא אֲבָא *& non voluit.* Prov. 1. verſ. 24. *quoniam vocavi* וַתְּמָאֲנוּ *& renuiſtis.* Targum וְלָא הֵימַנְתּוּן *& non credidiſtis.* Inde apparet אָמַן & מָאֵן eſſe contraria. Jerem. 15. *& plaga mea deſperata,* מְאֲנָה *recuſavit ſanari:* Metaphora. Lxx. πόθεν *unde ſanabitur?* Acceperunt pro מֵאַיִן *unde?* Syr. Gal. 6. v. 9. תְּאֻמַּאן לַן *tædio erit nobis:* א inſerto. Hebr. 3. v. 10. מְאֻנַּת *tædium fuit mihi.*

Nom. מָאֵן *renuens, nolens:* ad formam שָׁבַח *laudans.* Exod. 7. *ſi* מָאֵן *nolens tu dimittere.*

מֵאֵן idem: ad formam עִוֵּר *cæcus.* Jer. 13. מְאֵנִים *renuentes obtemperare verbis.*

Syr. מָאֵנוּת & מָאֲנָא *tædium, moleſtia.*

מאס duo ſignificata habet. I. מָאַס, Chald. מְאַס *abjecit, rejecit, repulit, ſprevit, contemſit, noluit, odit.* 1. Samuel. 15. מָאַסְתָּה, Targum קְצֵיתָא *rejeciſti verbum Domini,* וַיִּמְאָסְךָ, Targum וְרַחֲקָךְ *& rejecit te Dominus.* Jerem. 14. הֲמָאֹס מָאַסְתָּ, Targum הַמְרַטֵּשׁ רְטַשְׁתָּא *an reyiciendo rejeciſti Judam?* Proverb. 3. v. 11. *diſciplinam Domini, fili mi, ne* תִּמְאַס, Targum *ſpernas.* Hoſ. 4. v. 6. *quoniam ſcientiam* מָאַסְתָּ, Targum קְצֵיתָא וְאַרְחֲקִנָּךְ וְאֶמְאָסָךְ *faſtidiviſti, & ego reyiciam te.* א abundat. Niphal נִמְאַס *rejectus, ſpretus, faſtiditus fuit.*

II. נִמְאַס *liquefactus fuit:* utidem ſit quod מָסַס permutata ordinum ſignificatione. vel א loco literæ duplicatæ poſitum eſt. Pſal. 58. v. 8. יִמְאָסוּ, Targ. יִתְמְסוּן *liquefient ſicut aqua.* Lxx. ἐξασθενωθήσονται *ſpernentur.* Ex ſignificatione prima. Job. 7. v. 5. *cutis mea tremuit* וַיִּמְאָס, Targ. וְאִתְמְסִי *& liquefacta eſt:* diſſoluta, putrefacta.

מאר. Inde Hiphil הֵמְאִיר *malefecit, dolore affecit, punxit, nocuit:* convenit cum מָרַר *amarus fuit.* Ezech. 28. verſ. 24. *ſpina* מַמְאִיר *pungens:* dolore afficiens. Lxx. πικρίας *amaritudinis.* Hieron. *amaritudinis.* pro מָרַר acceperunt. Levit. 13. v. 51. *lepra* מַמְאֶרֶת, Targ. מְחַסְּרָא *minuens:* nocens.

מאש. Chald. מְאַשׁ quære in מוּשׁ *receſſit.*

מבז. Arab. Pſalm. 112. ומבז *& diſponet ſermones ſuos.*

מבח. Arab. אמבח ambah *recordatus fuit, meminit.*

מבר. Arab. מברא *ſuggeſtum.*

מגד. מַגַּד *res laudabilis, optimum, præſtantiſſimum & precioſiſſimum* in quocunq; genere fructuum, metallorum, auri, argenti, gemmarum, veſtium: Plur. מְגָדִים, Foemin. מְגָדוֹת, Chald. מִגְדִּין & מַגְדָּנִין *fructus optimi & amæni, poma dulcia.* Deuter. 33. ומִמֶּגֶד, Targum וּמִטּוּב *& de bono collium ſeculi.* Ibidem. וּמִמֶּגֶד, Targum וּמִטּוּב *& de bono terræ & plenitudinis ejus.* Geneſ. 24. וּמִגְדָּנוֹת, Targum וּמִגְדִּנִין *& precioſos fructus dedit fratri ejus:* poma.

Arab. Verbum מגד magad *glorioſus, glorificatus fuit.* 2. Corinth. 2. verſ. 16. *quod* מְגֻרָּת *glorioſum eſſet.* Matth. 6. לְיִמָּגְדוּ *ut glorificentur.* Piel מַגֵּד maggad *glorificavit, laudavit.* Pſalm. 15. יְמַגֵּד *glorificabit timentes Dominum.* Pſalm. 50. וּתְמַגְּדַנִּי *& glorificabis me.* Matth. 9. verſ. 8. וַיְמַגְּדוּ אֱלֹהָה *& glorificârunt Deum.* Paſſivum אִתְמַגַּד *& אִסְתַּמְגַּד glorificatus, gloriatus fuit, ſuperbyt.* Pſalm. 31. וְיִתְמַגְּדוּן *& glorificabuntur.* Matth. 3. verſ. 9. וְתִתְמַגְּדוּ וְתֵקוֹלוּא פִּי נְפוֹסְכֶם *& non gloriemini, & dicatis intra vos.*

Nom. מַגַּד magd *gloria, laus, honor:* Plur. מַגְדֵּי *dignitates.*

תַּמְגִּיד tamgid *glorificatio, laus, hymnus:* PLur. תַּמְאִיר tamagid *laudes, hymni.*
תַּמְגִּידַאת tamgidid *glorioſa, laudabilia.*
מגיר & מגרה *glorioſus, laudabilis.* Galat. 1. אֲלַהִי לָהּ אַלְמַגֵּר אַלִי אֲבִי אַלְאַבַּאר *cui gloria in ſecula ſeculorum.*
Rabb. מָגוֹר *paxillus, armarium.*
מְגַרִין nomen *portæ in cœlo.*

מגה. Inde מַאגִי magi *adducens, producens.*

מגל. מַגָּל *falx:* in נגל vide.
Rabb. מוגלא *pus.*

מגן Inde Piel מִגֵּן *cinxit, concluſit, dedit, addidit.* Geneſ. 14. *qui* מִגֵּן *concluſit inimicos tuos in manum tuam.* Targ. מְסַר *tradidit.* Lxx. παρέδωκε *tradidit.* Hieron. *quo protegente, hoſtes ſunt in manibus tuis.* Reſpexit ad מָגֵן *clypeus, protectio.* Hoſ. 11. *quomodo dabo te, Ephraim?* אֲמַגֵּנְךָ *tradam te, Iſrael?* Targum אַשֵּׁיצִנָּךְ *perdam te?* Lxx. ἀφοπλίσω σε *auferam à te ſcutum?* Al. ὑπερασπιῶ; Hieronym. *protegam te?* Reſpexerunt ad מָגֵן *ſcutum.* Prov. 4. verſ. 9. *corona decoris* תְּמַגֶּנֶךָ *cinget te.* Lxx. περιφράσσει σε *protegat te.*
Chald. & Syr. מַגֵּן, Arab. מנאנא *gratis.* Gen. 29. *& ſervies mihi* חִנָּם, Targum מַגֵּן *gratis.* Exod. 20. verſ. 7. *non aſſumes nomen Domini Dei tui* לַשָּׁוְא, Targ. לְמַגֵּן *in vanum:* temerè.

מגס. Chald. מְגִיסָא *patina:* PLur. מְגִיסִין *patinæ.*
מְגוּסִין *buccellæ.*

מגץ Alcor. מגין.

מגר. מָגַר, Chald. מְגַר *cecidit.* Piel מִגֵּר, Chald. מַגַּר *dejecit, detraxit, præcipitavit, deſtruxit, colliſit.* Pſalm. 89. v. 45. *& thronum ejus in terram* מְגַרְתָּה *dejeciſti.* Chald. Gen. 49. v. 17. וַיִּפֹּל, Targ. וְיִמְגַּר *& dejiciet aſcenſores eorum retrorſum.* Ezech. 39. v. 3. *& ſagittas tuas ex manu dextra tua* אַפִּיל, Targ. אַמְגַּר *dejiciam.* Jerem. 51. v. 25. וְגִלְגַּלְתִּיךָ, Targ. וַאֲמַגְּרִנָּךְ *& præcipitabo te ex petris.* Ezræ 6. יְמַגֵּר *deſtruat omnem regem.* מָגוּר *dejectus.*

מגש. Rabb. מָגַשׁ *innuit.*
אֲמְגוּשָׁה & מְגוּשָׁה *nutus.*
מָגוּשׁ & אֲמְגוּשׁ *magus:* PLur. Syr. מָגוּשָׁא *magi.* ܡܓܘܫ Arab. مجوس magus *gentilis.*

מדד quatuor ſignificata habet. I. מַד & מָדַד *menſus eſt, menſuravit* quantitatem continuam. Deut. 21. וּמָדְדוּ, Targum וְיִמְשְׁחוּן *& metientur.* Ruth. 3. וַיָּמָד, Targ. וְכָל *& menſus eſt ſex hordei ſata.* Exod. 16. וַיְמֹדּוּ, Targum וְכָלוּ *& menſi ſunt in Homer.* Eſa. 40. *qui* מָדַד, Targum כָּל *menſus eſt pugillo ſuo aquas.* Eſa. 65. verſ. 7. וּמַדּוֹתִי פְּעֻלָּתָם *& metiar opus eorum.* Targum וְאֶתֵּן אֲגַר עֲבִידֵיהוֹן *& dabo mercedem operum ipſorum, primum* (antiquum, priſtinum) *in ſinum eorum.* Chriſtus: *menſuram plenam & refertam dabunt in ſinum veſtrum.* Lxx. ἀποδώσω *reddam.* Niphal נִמַּד *menſuratus.* Jerem. 33. *& non* יִמָּדוּ, Targum יִתְכַּיל *menſurabitur arena.* Jerem. 31. *ſi* יִמָּדוּ *menſurabuntur cœli.* Targum דְּיִדַּע אֱנָשׁ מְשַׁחַת שְׁמַיָּא *ſi ſcit homo menſuram cœli.* Piel מוֹדֵד & מִדֵּד *menſus fuit.* Pſalm. 60. *& vallem Succoth* אֲמַדֵּד *dimetiar:* dividam. Habac. 3. v. 6. *ſtetit* וַיְמַדֵּד *& menſus eſt terram.* Lxx. καὶ ἐσαλεύθη *& mota eſt terra.* Hithpael הִתְמוֹדֵד *menſuravit ſeipſum.* 1. Reg. 17. וַיִּתְמַדֵּד *& menſus eſt ſe ſuper puero tribus vicibus:* poſuit ſe in menſura pueri, quaſi extenderetur ſuper eo. Targ. וְאִתְמְתַח *& extenſus eſt.*

Nom. מִדָּה & מָדָּה *dimenſio, menſura* quantitatis continuæ. Plural. מִדּוֹת & מִדִּים, & מְמַדִּים *menſuræ:* Levit. 19. *non facietis falſitatem* בְּמִדָּה בְּמִשְׁקָל וּבְמִשׂוּרָה *in dimenſione, in ponderе & menſura.* ubi ponuntur tres ſpecies שִׁעוּר vel שַׁעַר *menſuræ.* מִדָּה *dimenſio* pertinet ad quantitatem continuam ſeu rerum magnitudinem: מִשְׁקָל *pondus*, & מִשׂוּרָה ad diſcretam ſeu rerum multitudinem. quarum hæc aridas coacervatas, aut liquidas confuſas circumſcriptione vel comprehenſione: illa verò appenſas gravitate aut levitate metitur. ¶ Porrò מִדָּה *dimenſionis* ſpecies ſunt quinque, à membris humani corporis appellatæ: 1. גֻּדָל *pollex*, ſeu אֶצְבַּע *digitus.* 2. טֶפַח *palmus*, qui eſt quatuor digitorum. 3. זֶרֶת *ſpithame*, 3. palmorum ſeu 12. digitorum. 4. אַמָּה *cubitus*, 2. ſpithamarij ſeu. 6. palmorum. 5. גֹּמֶד *ulna.* His ſexta additur קָנֶה *arundo* ſeu calamus menſorius, ſex אַמּוֹת *cubitorum.* Quæ ſingula ſuis locis videantur. Pſalm. 39. verſ. 5. וּמִדַּת יָמַי *& dimenſio dierum meorum quæ eſt?* longitudo. 1. Paralip. 11. *& iſte percuſſit virum Aegyptium* אִישׁ מִדָּה *virum dimenſionis:* ingentis ſtaturæ. Eſa. 45. verſ. 15. *& negociatio Aethiopiæ & Sabæorum* אַנְשֵׁי מִדָּה *viri dimenſionis:* ſublimes, dimenſione præſtantes. Targum רְסְחוֹרָא *negociationis:* mercaturæ. Num. 13. v. penult. *& omnis populus, quem vidimus in manu ejus,* אַנְשֵׁי מִדּוֹת, Targum אֱנָשִׁין דְּמִשְׁחָן *viri menſurarum:* proceri. Jerem. 22. *ædificabo mihi* בַּיִת מִדּוֹת *domum menſurarum:* altam, magnam. Jerem. 13. verſ. 24. *hæc eſt pars* מִדָּיִךְ *menſurarum tuarum.* Targ. אַחְסַנְתָּךְ *hæreditatis tuæ.* menſura, qua menſus fuiſti, menſus ſum tibi. Job. 38. verſ. 5. *Quis poſuit* מְמַדֶּיהָ, Targum מְשַׁחְתָּהָא *menſuras ejus?* terminos ejus.

מדון, pro מָדוֹן, ſicut חַלּוֹן, *idem.* 2. Sam. 21. *& fuit* אִישׁ מָדוֹן: pro quo habetur, 1. Paral. 20.

20. אִישׁ מִדָּה *vir menſuræ:* magnæ ſtaturæ. A
Targ. דְּמִשְׁחָן *menſurarum.* Lxx. ἐκ μαδών: acceperunt pro nomine loci. Nehem. 5. לְמִדַּת הַמֶּלֶךְ *juxta tributum regis:* ad מִדָּה pertinet. ¶ Rab. מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה *menſura pro menſura:* par pari referre. בְּמִדָּה *cum menſura:* moderatè. ¶ Deinde Rabb. מִדָּה *proprietas, attributum, mos, conſuetudo, conditio, circumſtantia, modus:* Plur. מִדּוֹת *proprietates, mores, virtutes.* מִדּוֹת טוֹבוֹת *mores boni,* רָעוֹת *mali,* מְגֻנּוֹת *turpes,* הַפְּחוּתוֹת *viles, abjecti.* מִדּוֹת הַגּוּף *proprietates corporis.* מִדַּי *modus.* B
מְדִידָה *dimenſio.*

מָדוֹ & מָדוֹ cum ו paragogico, *veſtis, induſium* commenſuratum corpori, μανδύας *mandij* Perſis. Plural. מָדִים, & מְדוֹיִם, ſervato ו, & dages ex litera ſchevata abjecto, & מְדוֹת *veſtes.* Levit. 6. *& induet ſacerdos* מָדוֹ בַד, Targum לִבּוּשִׁין דְּבוּץ *veſtes lini.* Pſalm. 109. *& induit maledictionem* כְּמָדוֹ, Targum הֵיךְ לְבוּשָׁא *tanquam veſtem.* Jud. 3. *& accinxit eum ſubter* לְמָדָיו, Targum לִלְבוּשׁוֹהִי *veſtes ſuas.* 2. Sam. 10. v. 4. *& abſcidit* מַדְוֵיהֶם *veſtes eorum.* Pſalm. 133. v. 2. *Super oram* מִדּוֹתָיו *veſtium ejus.* C

Arab. מדה mudde *ſpacium* temporis aut loci. *tempus, numerus.*

מד mudd *modius:* Plural. ארמאד amdid *modij.*

מדיר medid *aquarium.*

II. Per metaphoram, Rabb. מָדַד *menſus, emenſus, permenſus fuit* vel terram vel mare, *peragravit, peregrinatus, profectus eſt; natavit, navigavit.*

III. Arab. מדד madad *tendit in diverſas partes,* D
extendit in longum, accentuavit. Pſalm. 60. *Super Idumæam* אָמֵד *extendam calceamentum meum.* Matth. 26. אמדד ידך ומדהא *extende manum tuam, & extendit eam.* Matth. 26. v. 51. מד ידה *extendit manum ſuam.* Pſalm. 80. ומד אמתתת *extendit palmites ſuos.* Pſalm. 104. *& extendit cælos ut pellem.* Alc. תמדוא *extendetis.* Alcor. וַיְמַדְּדֵם פי טעיאנהם יעמהון *& extendent eos.* Pals. אמתדד amtadad *extenſus fuit in longum, extenſus jacuit* vel dormiens vel mortuus. E

Nom. מדה madda, & תמדיר tamdid, & אמתראר imtidid *tenſio, extenſio, tenor, accentus:* Plur. מדאר medit *extenſiones.*

תמדד *tetanus:* in Avicenna.

ממדוד mamdud *extenſus jacens,* dormiēs, vel mortuus.

מידאר midid *atramentum ſcriptorium.*

מדוד *præſepe.*

IV. Arab. מדד madad *putrefecit.*

מדה midda *pus, ſanies, apoſtema:* Pl. מדאר *apoſtemata.*

ממדוד mumeded *putriaus.* מדד *materia.*

מרא. Arab. מדי madi *perdidit, amiſit.*

מאדי *periens.* מַמְדִי mumdi *errabundus, amiſſus.*

Syr. מְרָא & מְדִי: Hiphil. אַמְדִי *fugit, effugit, evaſit.* 1. Theſſ. 5. v. 3. *Nec* נַמְדוֹן *effugient:* evadent.

Propr. מָדַי *Madi,* filius Japhet: Geneſ. 10. à quo *Media* & *Medi* in Aſia.

מדח. Arab. מדח madah *laudavit, celebravit, cōmendavit, prædicavit, blanditus, adulatus fuit.* Pſalm. 145. *Generatio & generatio* יְמַדְּחוּן *laudabunt opera tua.* 2. Corinth. 2. v. 26. נַמְלִיץ *commendamus vos ipſos.* Hebr. 2. verſ. 12. ואמדחך *& glorificabo te in medio Eccleſiæ.* Pals. אמתדח amtadah *glorificavit.* Rom. 11. v. 13. *ego* אמתדח *glorifico miniſterium meum.* Luc. 16. v. 8. וַמְדַּח אֲדוֹנוֹ וְכִיל אַלְטַלְם *& laudavit Dominus diſpenſatorem.*

Nom. מַדְחָה madh: Foem. מַדְחָה madhah *laus, gloria, hymnus* in laudem alicujus, *adulatio.*

מַדָּאח maddah *laudans, blandiens, adulator:* Plur. מַדָּאחִין maddahin *adulatores.*

מרך. Syr. מְרַךְ: Piel מַרֵךְ *ſalivit, condivit, aſperſit.* Coloſſ. 4. v. 6. *Sermo ſale* ἠρτυμένος, Syr. מְמֻרְכָּא *conditus.*

מרל. Rabb. מָרַל *evulſit.*

מִרְלָא *ſubſtantia, opes.*

מרס. Arab. מרס madas *pilum:* Plur. אמראס amdis *pila:* item *miſſile, jaculum.*

מרר. Syr. מְרָרָא, Arab. מרה madra *gleba* & *globus terræ durior:* Plur. מרר madar *glebæ, fruſta terræ.* Æthiop. modorna *terra noſtra.* Dimin. מרירה mudaira *glebula.* מַמְרַר mumadar *glebоſus.* Syr. Matth. 13. *Non habebat* מְרָרָא *glebam multam.*

מרת. Ad Galat. 6. v. 1. *Si* אמתרת *occupatus quis fuerit.*

מהה מָהָה. Inde Hithpael הִתְמַהְמַהּ *turbatus, cunctatus, moratus fuit:* tertia radicis ה abjecta, prima & ſecunda geminantur, & ſecunda ה in fine mappicatur. Geneſis 13. וַיִּתְמַהְמָה, Targum וְאִתְעַכַּב *& moratus eſt:* expectavit.

Nom. מָה, Chald. & Syr. מָא, Arab. מא ma *quid?* interrogantis, quæ & qualis res ſit, *qualiter? quomodo? quam?* Syr. *certè, quinimo.* Jud. 18. מָה אַתֶּם *quid vos?* ſcil. dicitis. Zach. 5. מָה אַתָּה *quid tu vides?* Ibidem. מָה הַיּוֹצֵאת *quid egrediens illud?* 2. Sam. 21. וּבַמָּה אֲכַפֵּר מָה אֶעֱשֶׂה *quid faciam vobis? & in quo expiabo?* ¶ Sæpius per virgulam maccaph ſequenti dictioni copulatur, muta-

to camez in patach, & dages sequenti literæ impresso. Genes. 2. v. 19. *ut videret* מַה־יִּקְרָא *quid vocaret ei:* quod ipsi nomen imponeret. Luc. 1. v. 62. *Quid vellet eum vocari.* Prov. 15. *& verbum in tempore suo* מַה־טּוֹב *quàm bonum?* Targum סִינוּ *multum bonum.* Psalm. 39. מַה־קִּוִּיתִי *quàm expectavi Dominum.* 2. Sam. 19. v. 24. מַה־לִּי וְלָכֶם *quid mihi & vobis?* nihil mihi vobiscum negocij est. Jud. 11. מַה לִּי וְלָךְ *quid mihi & tibi?* quid negocij mihi tecum, & tibi mecum? Esa. 5. v. 4. מַה־לַּעֲשׂוֹת *quid faciendum amplius vineæ meæ?* ¶ Ante indagessabiles אה״ר redit patach in camez. Psalm. 8. מָה־אַדִּיר *quam præclarum nomen tuum!* Psalm. 3. v. 2. *Domine,* מָה רַבּוּ *quàm multiplicati sunt hostes mei?* Et ante יְהוָה, quod אֲדֹנָי legitur: ut, Psalm. 89. v. 47. עַד־מָה־יְהוָה. ¶ Ante ה״חץ camezatas, mutatur patach in segol. Exod. 32. *Non novimus* מֶה־הָיָה *quid factum sit illi.* Psal. 39. מֶה־חָדֵל *quàm cessans ego.* Etiam sine maccaph & aliâs. 2. Reg. 1. v. 9. מֶה מִשְׁפַּט *quod est judicium viri istius?* 2. Reg. 4. וּמֶה לַּעֲשׂוֹת *& quid faciendum illi?* 1. Regum 14. vers. 14. וּמֶה גַּם *& quid etiam nunc?* q. d. levis hæc est afflictio, paulatim majores venient afflictiones super Israelem. Jerem. 8. v. 9. וְחָכְמַת־מֶה *& sapientia cujus ipsis?* Targum וְחַלַּק בְּחָכְמְתָא לֵית לְהוֹן *& pars in sapientia non est eis.* Quæ est utilitas in sapientia eorum, si non est ipsis lex? ¶ Raro cum dictione, cui per maccaph copulatur, coalescit, literâ ה abjectâ. Exod. 4. מַזֶּה *quid illud in manu tua?* pro זֶה מָה. Esa. 3. vers. 15. מַלָּכֶם *quid vobis, ut atteratis populum meum?* pro מַה־לָּכֶם. Ezech. 8. v. 6. מָהֶם (pro מַה־הֵם) *quid illi?* Malach. 1. *Ecce* מַתְלָאָה (pro מַה־תְּלָאָה) *quid defatigatio?* 1. Par. 15. v. 13. לְמַבְרֵאשָׁנָה תְּלָאָה *quid defatigatio?* (pro לְמָה בְרֵאשָׁנָה) *ad quod in principio.* ¶ In distinctionibus, quando alia vox non adjungitur, valet *quicquid, quodcunq;.* 2. Sam. 18. *& erit* מָה *quodcunq;, curram & ego:* fiat quicquid fuerit, nihilominus curram. Job. 13. *& transeat super me* מָה, Targ. מִדְּעֵם *aliquid.* Quodcunq; transierit super me, ego non curo.

Deinde præpositiones præponuntur עַל vel ל *propter.* לָמָּה & לְמָה & עַל־מָה, & עַל־מֶה, & לְמָה, Chald. לְמָה, Arab. למא lama *propter quid? quamobrem? quare?* Job. 13. עַל־מָה *quare porto carnem meam dentibus meis?* Esa. 1. עַל מֶה *quare percutiemini?* Psal. 42. v. 10. לָמָּה *quare oblitus es mei?* לָמָּה *quare niger ambulabo?* 1. Sam. 1 לָמָּה *quare ploras?* וְלָמָּה *& quare non comedis?* Gen. 25. v. 22. אִם כֵּן לָמָּה זֶּה *si sic, cur illud ego?* Si tantus est dolor, quare ego desideravi & petij conceptionem?

Porrò scribitur לָמָּה ante literas א״ח ע gutturales. Psalm. 22. לָמָּה עֲזַבְתָּנִי *quare dereliquisti me?* Et ante nomen Dei יְהוָה, quod אֲדֹנָי legitur. Exod. 32. v. 11. לָמָּה יְהוָה *quare, Domine, exardescet ira tua?* Sed לָמָּה ante literas alias. Psalm. 2. לָמָּה רָגְשׁוּ *quare fremuerunt gentes?* quæ aliter se habent, mendosa videntur. ¶ Et interdum מָה, valet לָמָּה *quare?* litera ל subintellecta. Jon. 1. מַה־זֹּאת *quare hoc fecisti?* Job. 3. v. 12. *Quare prævenerunt me genua?* וּמַה־שָּׁדַיִם *& quare ubera, quia sugam?*

בַּמֶּה & בְּמֶה, Chald. בְּמָא *in quo?* Gen. 15. בְּמֶה, Targum בְּמָא *in quo cognoscam, quod hæreditabo terram?* Esa. 2. בְּמֶה *in quo reputatus est ille?* Lxx. ἐν τίνι *in aliquo.*

כַּמֶּה, Chal. כְּמָא *tot: quot? quoties?* Gen. 47. כַּמֶּה *quot sunt dies annorum vitæ tuæ?* Zach. 7. *Sicut feci* כַּמֶּה *tot annis.*

עַד־מֶה & עַד־מָה *usquequo? quousq;?* Psalm. 89. v. 47. עַד־מָה *quousq;, Domine, absconderis?* עַד זְמַן מָה. Psalm. 4. עַד־מָה *usq; quo gloria mea in ignominiam?*

Rab. מה יש על כן *quapropter?* מָהוּ *quid est?* מָהוּת, Arab. מאהיה *qualitas, quidditas, quantitas, existentia.*

בְּמָה *in quantum, quatenus.* מִמָּה *ex quo.*

Chald. דִּלְמָא *in vanum.* דִּלְמָא *ut non, ne fortè.* כִּלְמָא *quasi nihilum.* Syr. עַד מָא *usq;, donec.*

מִי, Chal. מָן & מַן, sine punctis מאן, & מַנִּי, & מִנּוּ, Arab. من man *quis? quæ?* interrogantis de persona, utriusq; generis & numeri. Psal. 34. v. 13. מִי הָאִישׁ *quis est vir, qui vult vitam?* Gen. 21. מִי, Targ. מָן *quis dixit Abrahamo?* Genes. 27. מִי אַתָּה, Targum מָן *quis tu, fili mi?* Ruth. 3. מִי אַתְּ *quæ tu es?* Jos. 9. מִי אַתֶּם *qui vos estis?* Gen. 33. v. 5. מִי־אֵלֶּה, Targ. מָן *quis illi tibi?* Ibidem v. 8. מִי לָךְ *quis tibi omne agmen illud?* Mich. 1. v. 5. מִי *quis est transgressio Jacobi, nonne Samaria?* וּמִי *& quis est excelsa Judæ? nonne Jerusalem?* Quis est causa & occasio transgressionis seu peccatorum & excessorum? quis causam attulit seu occasionem præbuit, ut facerent excelsa in urbibus Judæ? reges Jerusalem. Exod. 32. מִי אֲשֶׁר *quis qui peccavit contra me?* Jud. 13. מִי שְׁמֶךָ *quis nomen tuum?* Quod personæ convenit, usurpatur de nomine, quo persona significatur. ¶ Sæpè autem *negationem, difficultatem, impossibilitatem, raritatem denotat.* Esa. 14. v. 27. *Quia Dominus consuluit,* וּמִי *& quis irritum faciet? & manus ejus extenta est,* וּמִי *& quis reducet eam?* Targum וְלֵית *& non est qui eam reducat.* Proverb. 20. *virum fidum* מִי *quis inveniet?*

Lxx. ἔργον & ἐργᾶν *opus invenire* : hic labor, hoc opus. Exod. 15. מִי *quis similis tibi inter deos, Domine*? מִי *quis sicut tu honorabilis?* q. d. nemo. Inde מִיָּאַל. 1. Paral. 5. Pſalm. 106. מִי יְמַלֵּל *quis loquetur potentias Domini?* יַשְׁמִיעַ *prædicabit laudem ejus*? ubi, ut ſæpe, in principio verſus poſitum, in ſequentibus repetitur: pro, וּמִי יַשְׁמִיעַ *& quis prædicabit?* Targum מַן יְכֵל לְמַלָּלָא *quis poterit loqui?* q. d. nemo. ¶ Et poſtpoſitum nominibus aut particulis, *obliquos caſus* denotat. 1. Sam. 12. אֶת־שׁוֹר מִי *cujus bovem accepi? & quē defraudavi?* 1. Sam. 17. בֶּן מִי *cujus filius eſt ille adoleſcens?* Job. 26. וְנִשְׁמַת מִי *cujus halitus egreſſus eſt ex te?* Genes. 32. v. 17. לְמִי־אַתָּה, Targum לְמַן אַת *cujus es tu? & quo ibis?* וּלְמִי־אֵלֶּה, Targum וּלְמַן אִלֵּין *& cujus ſunt illi?* Pſal. 27. מִמִּי *à quo timebo?* q. d. à nemine. 1. Sam. 17. וְעַל־מִי *& ſuper quo reliquiſti paucas oves?* Ezech. 31. אֶל־מִי *ad quem ſimilis es?* cui? 2. Sam. 18. v. 12. *Obſervate* מִי *quis, in puero in Abſalone?* Targ. לִי *mihi.* præcedit, v. 5. לְאַט לִי *quietè mihi* (propter me) *puero Abſalon.*

מהג. Arab. מהנה mahaja *via publica:* Plur. מהאנית mahagit *viæ publicæ.*

מהד. Arab. מַהַד mêhed *cunæ:* Plur. מהוד muhud *cunæ.*

מַהַאר mihad *forica, latrina.*

מַהֲרָא *planicies.*

מהט. Rabb. מהַט *emunxit.*

מוהט *emunctorium.*

מהל tria ſignificata habet. I. מָהַל *miſcuit.* Eſa. 1. verſ. 22. *& vinum tuum eſt* מָהוּל, Targ. מְעָרַב *mixtum vino.* tantùm.

II. Chald. מהל *circumcidit:* in מול habes.

III. Arab. מהל mahal *ſiluit, tacuit, patiens fuit.* Pſalm. 85. *Deus ne* תֶּחֱמַהל *ſileas.* Matth. 18. v. 29. אֹרֶךְ תְּמַהֵל עָלַי *ô Domine, patiens ſis erga me.*

Nom. אמהאל *ſilentium, patientia.*

מהלה mahala *locus, ſtativa, caſtra, exercitus:* Plur. מהלארת mahalit *caſtra.*

Geograph. בחרהא מהול ושמק *mare ejus ſilens & profundum.*

מָהַל *fumus, ignis:* Alcor.

מהר tria ſignificata habet. I. מָהַר, Chald. מַהַר *feſtinavit, velox, celer, promtus, expeditus fuit.* Pſalm. 16. v. 4. tantùm: *Multiplicentur dolores eorum* (qui ad) *alium* (Deum) מָהֲרוּ *feſtinarunt.* Piel מַהֵר *feſtinavit, acceleravit, celeriter arripuit, perfecit, ſecutus, rem aggreſſus fuit.* Proverb. 1. וַיְמַהֲרוּ, Targum וּמְסַתְּרְחִבִין *& feſtinant effundere ſanguinem.* Eſa. 5. יְמַהֵר, Targum יוחי *feſtinabit.* ¶ Alteri verbo additum, *adverbialiter* ſignificat. Genes. 27. *Quomodo* מִהַרְתָּ *feſtinaſti invenire?* citò inveniſti? Genes. 45. וּמַהַרְתֶּם *& feſtinabitis, & deducetis patrem veſtrum huc:* citò adducetis. Deuter. 6. *& perdet te* מַהֵר *feſtinando.* Targum בְּפִרְיַע *citò.* ¶ Cum accuſativo pro duobus ponitur, ut לָקַח *accepit.* Eſa. 49. v. 17. מִהֲרוּ בָּנַיִךְ *acceleraverunt filios tuos.* ſcil. adducere: celeriter adduxerunt. Targum יוחון *feſtinabunt.* Sequitur, verſ. 22. וְהֵבִיאוּ בָנַיִךְ *& adducent filios tuos.* Genes. 18. מַהֲרִי *accelera tria ſata farinæ:* celeriter affer. 1. Reg. 22. v. 9. *& dixit* מַהֲרָה *accelera Micham filium Jimala.* Targum אוחי חַבַּע *feſtina, quære.* Nahum. 2. v. 6. יְמַהֲרוּ *feſtinabunt murum ejus.* Targum יוחין יְכִבְשׁוּן *feſtinabunt, occupabunt.* Eſther 5. מַהֲרוּ *accelerate Haman:* celeriter adducite.

Nom. מַהַר & מָהִיר, Syr. מהיר *feſtinus, velox, celer, expeditus, promtus, ſtrenuus, exercitatus.* Zophon. 1. *Propinquus* וּמַהֵר *& feſtinus valde.* Eſdr. 7. *& ipſe erat ſcriba* מָהִיר *feſtinus in Lege Moſis.* Eſa. 16. v. 5. וּמַהֵר צֶדֶק *& feſtinus juſtitiæ.* Targum וְעָבֵד *& faciens juſtitiam.*

Subſtant. מְהִירָה, Chald. מְהִירוּתָא *feſtinantia, celeritas, promtitudo.* Cum verbis adverbialiter. Eccleſ. 3. בְּמְהִירָה, Targum בְּמְהִילוּ *ſtatim rumpetur.* Et ב ſubintellecto; Pſalm. 37. verſ. 2. *Quia ſicut fœnum* מְהֵרָה *citò ſuccidentur.*

II. Metaphoricè מָהַר ſignificat מתן ושילוח, *promtus, liberalis fuit, feſtinanter, celeriter, citò & promtè dedit, donavit, dotavit, munera miſit.* Exod. 22. v. 15, & 16. מָהוֹר יְמַהֲרֶנָּה *dotando dotabit eam.* Præterea, 1. Sam. 18. v. 15.

Nom. מוהַר *dos, donum.* Genes. 34. verſ. 12. *Multiplicate ſuper me valde* מָהַר *dotem & munus.* Complectitur munera, quæ ſponſus mittit ſponſæ ante nuptias. Plural. Chald. מָהֲרִין *dotes.* Arab. מהר mâhar *dos:* Plur. מהור muhur *dotes.*

III. Transfertur ad animum. Niphal נִמְהַר *citò, inconſideratè, temerè egit omnia, præceps, ſtultus, inſipiens, infatuatus fuit,* inconſideratus, celer & præceps fuit in conſilijs & actionibus. Job. 5. v. 12. *& conſilium pravorum* נִמְהָרָה *temerarium* ſeu *infatuatum eſt:* evertitur. Omne conſilium feſtinanter factum ſeu captum, eſt ſtultitia. Feſtinus enim in operibus ſuis non intelligit quid agat.

נִמְהָר *præceps, præproperus, ſtultus:* Plur. נִמְהָרִים *præcipites, ſtulti.* Foemin. נִמְהָרָה *ſtulta.* Hab. 1. *Gens amara* וְנִמְהָר *& ſtulta.* Eſa. 35. *Dicite ad* נִמְהָרֵי לֵב *feſtinos corde, confortamini, ne timeatis:* ad puſillanimes.

Syr. מַהַר *præceps, moleſtus fuit.* Marc. 14.

מוג duo ſignificata habet. I. מָג & מוֹג *diſſolvit, reſolvit,*

resolvit, liquefecit: semper metaphoricè. Esa. 64. v. 7. וַתְּמוגֵנוּ *& liquefeciſti nos in manu iniquitatis noſtræ.* Targum וּמְסַרְתָּנָא *& tradidiſti nos.* Lxx. καὶ παρέδωκας ἡμᾶς *& tradidiſti nos.* Acceperunt pro מִגֵּן *tradidit.* Aliâs abſolutè, *diſſolutus fuit.* Pſalm. 46. *Dedit in voce ſua,* תָּמוּג *diſſolvetur terra.* Amos 9. *Qui tangit in terra,* וַתָּמוּג *& liquefacta eſt.* In terræ motu, terra aquis illum in ſequentibus, quaſi liqueſcit. Ezech. 21. לָמוֹג *ut liqueſcat cor.* Targum לְמִתְבַּר *ut frangatur:* conſternetur. Niphal. נָמוֹג *reſolutus, liquefactus fuit.* Joſ. 2. v. 8. נָמֹגוּ *reſoluti ſunt omnes incolæ terræ.* Targum אִתְבְּרוּ *conſternati ſunt.* Jerem. 49. *Audiverunt* נָמֹגוּ *liquefacti ſunt.* Targum אִתְבְּרוּ דְחִלָא *conſternati ſunt timore.* Pſalm. 75. נְמֹגִים, Targum מְתְמַסְּפִין *liquefacti terra, & omnes incolæ ejus.* Piel מוֹגֵג *liquefecit, humectavit.* Pſalm. 65. *Guttulis* תְּמוֹגְגֶנָּה *humectabis eam:* liquefacies. Hithpael הִתְמוֹגֵג, Chal. אִתְמוֹגֵג *reſolutus fuit.* Amos 9. *Omnes colles* תִּתְמוֹגַגְנָה *diſſolventur.* Targum יִתְפַּלְחָן *diſcindentur.* præ copia lactis fluentis ex ovibus: ſicut in fine Joëlis.

II. Arab. מואג mavag *ferbuit, æſtuavit, fluctuavit mare, inundavit.*

Nom. מַוֵּג & מָוֵה mauga *fluctus, unda:* Plural. אֲמְוָאג amueg, & מָוֵאִין mauaig *fluctus, undæ.* Alcor. מַוֵּג מִן פַּוְקָה מַוֵּג *unda ſemper unda.*

תמואג & תמוג tamuig *æſtus, fervor maris.*

ממוג mumaueg *fluctuoſus, undoſus.*

Rabb. מוג & מוגי *complexio, univerſitas.*

מוד. Arab. מוד mod, & מאד mid *motus fuit.* Pſ. 107. *Turbati ſunt* ומאדוא *& moti ſunt.*

Nom. מאידה maîda *menſa:* Plur. מַוְאִיד mauâid *menſæ.*

מארה mida *materia:* Plur. מואר meued *materiæ.*

מַאֲרִי *materialis:* Plur. מאריה *materiales.*

מוד mod *læſio, nocumentum.* מודי *nocivus:* in Avicenna.

מוז. Arab. מוז, & מאז, & מַיז majaz *ſeparavit, diſcrevit, probavit, ſcrutatus eſt, cognovit, luſtravit exercitum.* Matth. 13. וְיַמְיִזוּן *& ſeparabunt bonos à malis.* Matth. 25. פַּיְמִיזְהִמָא *& ſeparabit eos invicem.* Act. 30. v. 12. יְמַיְזוּן *ſcrutarentur ex Scripturis.* Eph. 5. v. 10. תמיזון *probetis quid Deo placeat.* Act. 30. v. 14. *ut* יְמִיזוּן *ſcrutarentur Scripturas.* Alc. 3. אַלְחַבִּית מִן אַלְטַיִב יַמִּיז *ſeparabit malum à bono.* Piel מַיְזוּא *diſcernite.*

מַיִז mujaz *cognitus fuit.*

Nom. מיז meiz, & תמיז temiz *cognitio, notitia, diribitorium.*

מְמַיֵּז mumejez *notus, cognitus, inſignis, nobilis.*

מיז mez *ſerum lactis,* quod ſeparatur.

יתמיז *ſeparatur.* מחמיז *ſeparatus:* in Avicenna.

אמתיז *ſuctio.* Chald. מוֹזָא *palea:* in מן habes.

מוט. מוט & מָט *motus eſt loco, nutavit, vacillavit, ſubverſus, lapſus eſt, cecidit.* Deuter. 32. *Quo tempore* תָּמוּט *movebitur pes ipſorum.* Levit. 25. וּמָטָה, Targum וחנוט *& mota fuerit manus ejus tecum.* Et extendet manum ſuam, ut eam apprehendas, & auxilium tuum experiatur. Eſa. 54. *Quia montes tranſibunt, & colles* תְּמוֹטֶינָה *movebuntur, ſed miſericordia mea à te non recedet, & fœdus pacis meæ non* תָּמוּט *movebitur.* Niphal. נָמוֹט *motus fuit.* Pſalm. 10. *Ego dixi in corde meo non* אֶמּוֹט, Targum אזוע *movebor.* Pſalm. 15. *Non* יִמּוֹט, Targum יזנח *movebitur in æternum.* Jer. 10. *Non* יָמוֹט, Targum יצטלי *nutabit.* Hiphil. הֵמִיט *movit loco, ſubvertit, proſtravit.* Pſalm. 55. v. 4. *Quoniam* יָמִיטוּ, Targum ינרון *movebunt ſuper me iniquitatem.* Hithpael הִתְמוֹטֵט, Chaldaicè אִתְמוֹטַט *movit ſe.*

Nom. מוט *motus, lapſus, caſus.* Pſalm. 21. *Ne det* לְמוֹט *in motum pedem tuum:* lapſum. Pſalm. 55. v. 23. *Non dabit in æternum* מוֹט *motum juſto.* ¶ Deinde מוט *vectis, baculus, clavus, pertica,* à motu. Num. 4. v. 10. *& dabunt ſuper* הַמּוֹט, Targum אֲרִיחָא *vectem.* Nahum. 1. v. 13. *Frangam* מַטֵּהוּ *vectem ejus:* jugum. Lxx. τὸν ῥάβδον αὐτοῦ *virgam ejus.* Acceperunt pro מַטֶּה *virga.* Foem. מוֹטָה *jugum,* aut *lignum oblongum, quod transfigit jugum:* Plur. מֹטוֹת *juga, vectes* in jugo. Jerem. 27. v. 2. *Fac tibi lora* וּמֹטוֹת, Targum וניריז *& juga.* Levit. 26. v. 13. *& fregi* מֹטֹת עֻלְכֶם *vectes jugi veſtri.* Targum נִיר עַמְמַיָּא מִנְכוֹן *jugum populorum à vobis:* ſervitus impoſita populo Iſraëlitico ab hoſtibus. Ezech. 30. *Cum ego frangerem ibi* מֹטוֹת *vectes Aegypti.* Targ. תְּקוֹף *robur.* Eſa. 58. *& omne* מוֹטָה *jugum diſrumpatis.*

Rabb. מוטָה *os duplex in gallina.*

מוך. מָךְ & מוך, Chald. מָאַךְ *depreſſus, dejectus, ſubjectus, attenuatus, ad inopiam redactus, pauper factus eſt.* Levit. 25. verſ. 25. *Si* יָמוּךְ, Targum יִתְמַסְכַּן *pauper factus fuerit frater tuus.* Lxx. πένητα. Chald. Jud. 6. וּמְדַל, Targum ומאך *& attenuatus fuit Iſrael valde.* Hiphil. אַמְאֵךְ *depreſſit, oppreſſit, dejecit, ſubjecit, humiliavit.*

Nom. מָךְ *oppreſſus, pauper.*

Syr. מָאֵךְ *oppreſſor, improbus, injurioſus.*

מַאכוּרְתָּא *oppreſſio, injuria.*

Rabb. נָמוּךְ *depreſſus, declivis, ſubmiſſus.*

נְמִיכוּרְתָּא *depreſſio, ſubmiſſio.* ſcil. vocis. קוֹל נָמוּךְ *vox ſubmiſſa.*

מוֹךְ *omne molle*, ut lana. A
מוֹכִין *raſuræ*, & *plumæ panni*.
מוֹכִין *thermæ*.

PROPR. מִיכָה *Micha*, propheta fuit ex Mareſa, urbe tribus Judæ. Joſ. 15. ¶ Alius מִיכָא filius Mephiboſeth. 2. Sam. 9. *filio domini tui*; *Michæ filio Mephiboſeth, erit frumentum: pater vero Mephiboſeth comedet mecum.* ¶ מִיכְיָהוּ filius Jimli, fuit diebus Achab. 1. Reg. 22.

מול duo ſignificata habet. I. מַל & מוּל, Chald. מָהַל *circumcidit, præcidit, excidit, ſuccidit, ſecuit, reſecuit, circumſecuit.* Gen. 17. וְיִמָּל, Targum וגזר *& circumcidit carnem præputij ipſorum.* Deuter. 30. וּמָל *& circumcidet Dominus Deus tuus* לְבָבְךָ *cor tuum, & cor ſeminis tui.* Targum וְיַעְדֵי *& auferet Dominus Deus tuus* טַפְּשׁוּת לִבָּא *ſtultitiam cordis tui, &* טַפְּשׁוּת לִבְבָא *& ſtultitiam cordis filiorum tuorum.* LXX. περικαθαριεῖ *mundabit*: per metaphoram. Duplex eſt circumciſio, corporis & cordis. Corporis eſt pelliculæ, qua glans virgæ tegitur, amputatio: ſed cordis eſt ſtultitiæ, qua cor occupatum eſt, ablatio. NIPHAL. נָמַל *circumciſus, ſucciſus fuit.* Levit. 12. v. 3. *& in die octavo* יִמּוֹל, Targum יִתְגְּזַר *circumcidetur caro præputij ejus.* ut puer robuſtior fiat octidui ſpacio ad tolerandam circumciſionem; & quòd plurimi ante octavum diem intereant. Juxta hanc legem & Chriſtus fuit circumciſus, eiq; nomen impoſitum die octavo. Luc. 2. v. 21. Turcæ circũcidunt non die, ſed anno octavo aut ſeptimo, quo puer jam ſermonis eſt peritus, & verba confeſſionis, *non eſt Deus niſi Deus, Muhammed nuncius Dei*, recitare poteſt. Talmud habet: בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי אֲפִילוּ בְּשַׁבָּת *in die octavo, etiam in Sabbatho.* Juxta hanc traditionem, licet circumciſione violare Sabbathum, ſi octavus dies in illud incidat. Unde & Chriſtus: Johan. 7. verſ. 21. *& Sabbatho circumciditis hominem. Si circumciſionem accipit homo Sabbatho, ut non ſolvatur Lex Moſis.* PUAL מוּל *ſucciſus fuit.* Pſalm. 90. *Adveſperam* יְמוֹלָל *ſuccidetur, & areſcet.* HIPHIL. הֵמִיל *ſuccidit.* Pſalm. 118. *In nomine Domini* אֲמִילָם *ſuccidam eos.* Targum אֲתְשְׁנוּן *proſternam eos.* HITHPAEL הִתְמוֹלֵל *ſucciſus fuit.* Pſal. 58. v. 8. *Tendet ſagittas ſuas, quaſi* יִתְמוֹלָלוּ *ſuccidentur.*

NOM. מוּל *circumciſus, circumſectus:* PLUR. מוּלִים & מְלִים *circumciſi.* Jerem. 9. v. 25. *& viſitabo contra omnem* מוּל בְּעָרְלָה *circumciſum in præputio.* Targum עַמְמַיָּא עָרְלַיָּא *populos præputiatos.* Joſ. 5. v. 5. *Quia* מְלִים *circumciſi fuerunt.*

מוּלוֹת *circumciſiones.* Exod. 4. verſ. 26. *Tunc dicebat, ſponſus ſanguinum* לַמּוּלוֹת *propter circumciſiones.* Per metaphoram, ſponſus vocatur puer tempore circumciſionis, quia tum primùm Dei populo adjungitur per fuſionem ſanguinis, de qua dolebat: ſicut ſponſus dicitur de initio conjugij.

Rabbin. מִילָה, Chald. מְהוּלָא *circumciſio.* הַמָּהוּל *qui circumcidit.* הַמְּהוּל *qui circumciditur.* מִשְׁתֵּה הַמִּילָה *convivium, quod in die circumciſionis datur.* Porrò in circumciſione Judæi tria faciunt. 1. præputium amputant acuta novacula. 2. Relictam poſt præputij ablationem, pelliculam, quæ glandem tegit, digito diſtendunt, & retrò cogunt, ut עִטְרָה *mentulæ corona* appareat; quod eſt פְּרִיעָה *denudatio.* unde vocantur recutiti & apellæ. hoc eſt, cute & pelle carentes. 3. Is, qui infantem circumcidit, ſugit ore ſuo ſanguinem à membro ſauciato, quod eſt מְצִיצָה *ſuctio.* In Succah, in Sabbatho: עוֹשִׂין כָּל צָרְכֵי מִילָה מוּהלִין וּפוֹרְעִין וּמוֹצְצִין וּמְתַקְּנִין לְאֵלִיהוּ כְּסֵא לִישֵׁב כִּי הוּא מַקְנֵא בְּרִית. Talmud in tractatu repudij dicit, quòd tribus quis recipiatur in cœtum Iſraelis: בְּמִילָה וּבְטְבִילָה וּבְקָרְבָּן *circumciſione, baptiſmo & munere* ſeu *oblatione.* Vide in טָבַל & קָרַב ſuo loco. Circumciſum autem, ubi ſanatus fuerit, baptiſant. Fœmellæ recipiebantur baptiſmo tantùm & oblatione. Item dicunt, tria eſſe ſigna Judaiſmi & fidei, מִילָה שַׁבָּת וּתְפִלִּין *Circumciſionem, Sabbathum & Phylacteria.* quibus, tanquam notis, diſcernuntur ab alijs populis. de his enim tribus dicitur; *erit* לְאוֹת בְּרִית *in ſignum fœderis.* Gen. 17. v. 11.

PARticula מוֹל, & מוּל, & מוֹאל cum א redundante, *circum, circa, erga, ante, è regione*. אֶל-מוּל *juxta, contra, adverſus.* מִמּוּל *è regione, contra.* Exod. 18. *Eſto tu populo* מוּל הָאֱלֹהִים *erga Deum.* Targum תְּבַע אֻלְפָּן מִן קֳדָם יְיָ *quærens doctrinam à Domino.* Numer. 22. *& ipſe manet* מִמּוּלִי, Targum מִקֳבְלִי *è regione mei.* Joſ. 9. *Qui habitant* אֶל-מוּל, Targum לָקֳבֵל *è regione montis*: juxta montem.

Rabb. מִיל, Arab. מִיל mil *milliare Italicum*, iter ſabbathi: PLUR. Arab. אמיאל amijl *miliaria.* אַרְבַּע מִיל *leuca.*

II. Arab. מאל & מול mil *inclinavit, declinavit, acceſſit, adjunctus fuit.* Gal. 2. *ut etiam Barnabas* מאל *declinaret ad eos.* Pſalm. 55. מאלוּ *declinaverunt ſuper me iniquitates.* Pſal. 27. *Nec* חמל *declines in ira tua à ſervo tuo.* Pſ. 119. in He. אמל *inclina cor meum in teſtimonia tua.* HIPH. אמיל *inclinavit, convertit.* 2. Tim. 4. v. 4. וימילון *& converſ-*

convertent ad fabulas. Gal. 1. ותמילון אלי בשרי A
& declinet is ad Evangelium aliud. Joh. 18. אחרי
& inclinavit caput suum. ואמאל ראסה

NOM. מאיל *declinans, inclinatus, depressus, humilis:* PLUR. מאילין mijlin: DUAL. מאילאן mijlan *declinantes, inclinati, demissi.*

מיל mil *inclinatio.*

Deinde מאל, FOEM. מילה mila *possessio, bona fortunæ, opes, divitiæ, thesaurus, fiscus, pecunia, Mammon, prosperitas:* PLUR. אמואל amvil *possessiones, divitiæ, pecuniæ.* מאל אלסלתאן mil alsolthan *fiscus regis.*

ממואל mumevel *prosper, fortunatus.*

מול mul *salmo,* piscis. B

מואל mavel *hospes, dominus.*

מום מום *macula:* in מאם quære.

Chald. מום in יָמָא *juravit.*

Arab. מום mum *cera.*

מון Inde תמונה *figura, imago, similitudo.* Rabb. *figura syllogismi.* Exod. 20. *& omnem* תמונה, Targ. דמותא *similitudinem.*

מין *species, similitudo.* Gen. 1. למינו, Targum לזנה *juxta speciem suam:* quod ipsi sit simile, & ita dispositum. C

Rabb. מין *prædicabile, species:* PLUR. מינים *species, genera.*

מין & מיני, sine punctis מינאי *hæreticus:* PLUR. מינין *hæretici.* מינות *hæresis.*

Arab. מואן mavan *condivit.*

מוין mavin *theca pectinaria.*

אלמינא *portus.*

מוס Arab. מאיוס *de quo non est spes.*

מיסא *serum:* in Avicenna. מואסין *jumenta.*

מאס mis *adamas.* מוס vel מאס *tetigit:* in מוש invenies. D

מוע מיעה *storax.* מיעה סאילה *storax liquida.*

מוף. PROprium מוף, idem quod נוף, literis מן permutatis: ex utroq; fit *Memphis,* addita terminatione Græca, & *n* in *m* ante *p* mutato: regia antiquitus Ægypti, cujus ambitus 150. stadia. h. e. 19. millia pass. Esa. 19. v. 13. *Principes* נוף, Targ. ממפיס *Memphis.* Hos. 9. v. 6. מף, Targ. ממפיס *Memphis sepeliet eos.*

מוץ duo significata habet. I. מוץ & מץ, Arab. מצמז mazmaz: HIPH. המיץ *suxit, exuxit, mulsit, emulsit.* E

Inde NOM. מץ & מיץ *exactor, emulgens.* Esa. 16. *Defecit* המץ *emulgens.* Targ. מעיקא *angēs:* affligens. Prov. 30. *Quia* מיץ *emulsor lactis educet butyrum,* ומיץ *& emulsor nasi educet sanguinem,* ומיץ *& emulsor iræ, educet litem.*

מוץ, Chald. מוץ & מוז *palea,* grani folliculus. Ps. 1. *Sed* כמוץ, Targ. כמוזא *sicut palea, quā impellit ventus:* quæ nulli est usui hominibus, & à vento impulsa faciem & oculos offendit, ædesq; contaminat. Hos. 13. כמץ *sicut palea, quæ rapitur ex area.* Targ. כמוצא *sicut palea, quam rapit ventus ex area.* Zoph. 2. כמוץ *sicut palea, transijt dies.* sicut palea transiens à facie venti. ¶ Deinde per metaphorā, *res minutissima, pulvis.* Esa. 17. כמץ *sicut pulvis mōtium ante ventum.* ¶ Rab. מוץ *caput cæparum.*

Arab. תמצמזה tamazmoza *fractus.*

II. Arab. מאץ, cū ץ punctato, *vadit.* Luc. 22. v. 22. אבן אנסאן מאץ *filius hominis vadit.*

מוק In HIPHIL. המיק *tabuit, contabuit.* Psal. 37. ימיקו *tabescent & loquentur in malo:* p̄ labore.

Chald. & Syr. מיק *risit, derisit.* Syr. Luc. 6. ממיקין *irridentes ipsum.* Chal. Psal. 1. *& in sede* לצים *derisorum non sedit.* Targ. ממיקני (lege המיקני) *derisorum.* Ps. 119. v. 51. *Superbi* הליצוני *derisērūt me.* Targ. ממקנין (lege ממיקין) *illudentes mihi.*

Arab. מיק *coagulum,* quod lac coagulat.

מאקין *anguli in oculo.* מוק *lacrymales.*

מיקאר in Geograph.

מור duo significata habet. I. מור. Inde HIPH. המיר, Chal. אמיר *mutavit, commutavit, permutavit.* Jerem. 2. ההימיר *an extulit gens deos, & ipsi non sunt dij? & populus meus* המיר *mutavit gloriam suam, in quod non proderit?* prius à ימר *magnificavit,* posterius à מור *mutavit.* Levit. 27. *& si* חמר ימיר, Targ. חלפא יחלף *commutando commutaverit jumentum.* Hos. 4. v. 7. *Gloriam eorum in ignominiam* אמיר *mutabo.* Ps. 15. *Jurat proximo suo, nec* ימיר *mutabit.* Ezech. 48. *Nec* ימר, Targ. יחלף *permutabit.* Priscorum commercia, non in moneta, sed mutua rerum permutatione constabant. Psalm. 106. ויָמירו, Targum ופרגון *& commutārunt gloriam suam.*

NOM. תמורה *mutatio, commutatio, permutatio.* Job. 15. v. 31. תמורתו, Targ. פגורה *permutatio* (precium) *ejus.*

Rabb. המיר דת, & simpliciter המיר *mutavit fidem* aut *religionem.* Talm. מומר vulgò מומרים *Maranus,* qui fidem mutavit; Judæus baptisatus, qui tamen in sua manet fide, apostata.

II. Arab. מור & מאר mir *transijt, præterijt.* Psal. 129. מארה *prætereuntes.* Joh. 9. v. 1. הו מאר *ipse præteriens vidit.*

ממר אלשמס *transitus Solis:* in Geogr.

מיאר majar *agaso:* Item, *vinarius,* vini venditor.

ממירה mamayra *noctua:* PLUR. ממיראת mamairith *noctuæ.*

Act. 34. v. 14. ימארון *rebellarent.*

מוש tria significata habet. I. מוש vel מש *recessit, discessit, remotus fuit.* ponitur primò absolutè. Zach. 14. ומש *& discedet media tas montis ad Aqui-*

ad Aquilonem. Targum וְיִתְלֹשׁ *& evelletur.* Eſa.22.v.25. תָּמוּשׁ, Targ. יִעְדֵי *diſcedet clavus, fixus in loco firmo.* ¶ Deinde conſtruitur cū מִן *à, ab.* Prov.17. *Non* תָּמוּשׁ *recedet malum à domo ejus.* Targum תִּפְסַק *ceſſabit.* Joſ.1. *Non* יָמוּשׁ, Targ. יִעְדֵי *recedet liber Legis iſtius ab ore tuo.* ¶ Tertiò, ſemel conſtruitur cum אֵת, & trāſitivè ſignificat *removit.* Zach.3. וּמַשְׁתִּי, Targum וְאַעְדֵי *& removebo iniquitates terræ iſtius in die una.* Lxx. καὶ ψηλαφήσω *& contrectabo.* Ex ſignificatione ſecunda. Hiphil. הֵמִישׁ *removit, abſtulit:* cum מִן *à, ab.* Mich. 2. nō תְּמִישׁוּ, Targ. תַּעְדוֹן *removebitis inde colla veſtra:* ſubducetis. Ibidem. *Quomodo* יָמִישׁ *auferet mihi?* Job.23. *Præceptum labiorum ejus, & non* אֲמִישׁ *removebo.* ¶ Et abſolutè, *diſceſſit.* Exod.33. *Non* יָמִישׁ, Targum עָדִי *recedebat è medio tabernaculi.* Exod.13. *Non* יָמִישׁ, Targ. עָדִי *recedebat columna nubis interdiu.* Jer.17. *& non* יָמִישׁ *diſcedet à faciendo fructum.* Targ. יִפְסַק *ceſſabit.*

II. מוּשׁ, Arab. מאשׁ, idem quod מָשַׁשׁ, *palpavit, tetigit, attigit, contigit, attrectavit, contrectavit:* permutata ſignificatione ordinum. Gen. 27.v.12. *Fortaſſis* יְמֻשֵׁנִי, Targum יְמוּשְׁנֵנִי *palpabit me pater meus.* Ibidem. v.21. *Accede, quæſò,* וְאֶמָּשְׁךָ, Targum וְאֶמּוּשִׁנָּךְ *& palpabo te, mi fili:* contrectabo. Hiphil. הֵמִישׁ, Chald. אֲמִישׁ *idem.* Pſalm. 115. *Manus habent, nec* יְמִישׁוּן, Targum יְמַשְׁמְשׁוּן *palpabunt.* Jud.16. v.26. *Relinque me,* וְהַמִּישֵׁנִי *& ſine me palpare colūnas:* contrectare. ¶ Et abſolutè: Exod.10.v.24. וְיָמֵשׁ חָשֶׁךְ *& palpabitur caligo.* Significantur tenebræ adeo denſæ, ut Ægyptij eas palpent manibus ſuis: quales ſæpe in Oceano oriuntur, ut per quinq; dies nulla ſint diei & noctis diſcrimina. Lxx. ψηλαφητὸν σκότος *palpabiles tenebræ.* Hieron. *tenebræ denſæ, ut palpari queant.* Targ. בָּתַר דִּיעְדִי קַבֵּל לֵילְיָא *poſtquam præterierit caligo noctis:* poſt noctis tenebras. Acceperunt in ſignificatione prima יָמִישׁ *recedet.*

Nom. מָמוּשׁ, pro מִשְׁמוּשׁ, *tactus, attactus, palpatio.*

Arab. מאס & מַאַס חַמְאַס *tactus.* מַמְאַסָה *tangentes.* מַחַמְאַסִין *tangibiles.* ממוסאת *tāgibilia.*

III. Per metaphoram, Syr. מָשׁ *ſcrutatus eſt, exploravit, quæſivit, inquiſivit, exquiſivit.* Rom. 11.v.33. *Nemo* מָשׁ *ſcrutatus eſt judicia ejus.* Roman.8. הַמַּאֲשׁ *qui ſcrutatur corda.*

מוּת. מֵת & מוֹת, Chald. & Syr. מִית, Arab. מות mut, & מאת mit *mortuus eſt:* morte naturali *obijt:* vel violenta, *occiſus, peremtus fuit.* Gē. 7. *ex omnibus, quæ in ſicco* מֵתוּ, Targ. מִיתוּ *mortua ſunt.* Gē.2. *Quo die cōederis ex ea* מוֹת תָּמוּת, Targ. מָמֵת תְּמוּת *moriendo morieris.* Eris mortalis & morbis omnibuſq; maledictionibus obnoxius. Gen.26. *Ne fortè* אָמוּת *moriar propter eam.* Targ. אֶתְקְטֵל *occidar.* Job.12. *Vobiſcū* תָּמוּת *morietur ſapiētia.* Targ. יְסוֹף *finietur.* Job. 14. יָמוּת *morietur caudex ejus.* Targ. יְסוֹף *finem habebit.* Gen.47.v.19. *Quare* נָמוּת *moriemur ante oculos tuos, tam nos quàm terra noſtra?* Terra eſt mortua, quando vaſtata nō producit herbam, nec arbores & fructus uſitatos. Eſa.6.v.1. *In anno quo* מוֹת *mortuus fuit rex Uzias:* quo factus eſt leproſus. Nā leproſus morbo alijſq; malis mortuo ſimilis habetur. Syr. Luc.20. *Si quis* נְמוּת *morietur.* Arab. Pſ.41. *Quando* יְמוּת *morietur, & peribit nomen ejus?* Alc.3. מְתֶם *mortui eſtis.* Piel מוֹתֵת *morte affecit, occidit.* Jud.9. *Extrahe gladiū tuum* וּמוֹתְתֵנִי *& occide me.* 1.Sam.14. v.13. *& armiger ejus* מוֹתֵת *occidebat à tergo.* Lxx. ἐπεδίδου *porrigebat.* q. מָחַץ. Pſal.34.v.21. תְּמוֹתֵת *occidet impiū malitia.* Targ. מִיתוּתָא דִּרְשִׁיעָא בִּישָׁא, Lxx. θανατὸς ἁμαρτωλῶν πονηρὸς *mors peccatorum mala.* legerunt תְּמוּתַת, à תְּמוּתָה *occiſio:* abſentibus punctis. Hiphil. הֲמִית, Chald. & Syr. אֲמִית, Arab. אַמְאַת *interemit, necavit, occidit, interfecit.* 1.Sam.20. הֲהֻמַּת הֲמִיתָהוּ, Targum הֲמִקְטֵל קְטָלוֹהִי *an occidendo occidit eum?* 2.Sam. 14.v.32. *& nunc videbo faciem regis, & ſi eſt in me iniquitas* וְהֲמִיתֵנִי *& interficiat me.* Eſt præteritum, quod per ו in futurum convertitur. [redacted] Prov.19. וְאֶל הֲמִיתוֹ *& ad occidere eum, ne eleves animā tuam.* Infinitivus loco nominis. Syr. Mat.26. דַּהֲמִיתוּנֵיהִי *ut occiderent eum.* Arab. Pſ.105. וַאַמְאַת *& occidet piſces ipſorum.* Alc.2. הֵם יְמִיתֵכֶם *poſtea occidet vos.* Hophal. הוּמַת *interfectus fuit.* Exod. 21. *Qui percuſſerit patrem ſuum, aut matrē ſuam, moriendo* יוּמַת, Targ. יִתְקְטֵל *occidatur.* Gē.26. *Qui attigerit virum iſtum, aut uxorem ejus* מוֹת יוּמָת *morte moriatur.* Targ. אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵל *interficiēdo interficiatur.* Lxx. θανάτῳ ἔνοχος ἔσται *mortis reus erit.* Arab. אסתמות *intermortuus fuit.*

Nom. מֵת, Chald. מָאתָא, Arab. מִית & מֵאִית meit *moriens, mortuus,* corpus hominis mortui, *cadaver:* Plural. מֵתִים, Chaldaicè מָיְתִין, Arab. אַמְוָאת amvat *morientes, mortui.* Foemin. מֵתָה, Chald. מָיְתָא *mortua.* Geneſ.23. *& ſepeliam* מֵתִי, Targum מִיתִי *mortuum meum:* de Sara; moritur enim corpus, non anima. Ezech. 24.v.17. מֵתִים *mortui ſunt, luctum ne facias.* Lxx. ὀσφῦς *lumbi.* acceperunt pro מָתְנַיִם *lumbi.* ¶ Deinde, מֵת *homo reus mortis.* Gen.20. *Ecce tu* מֵת, Chald. מָאתְ *moreris ob mulierem, quam accepiſti:* morieris, præſens pro futuro: reus es mortis. Deut.17. *In ore duorum aut trium teſtium occidatur* הַמֵּת, Targum דְּחַיָּב קְטוֹל *qui reus eſt mortis.* Pſalm.106. *Et comederunt ſacrificia* מֵתִים *mortuorum:* idolorum; quæ ſunt

hominum mortuorum ſimulacra: quemadmodum è contrà Deus dicitur, *Deus vivus*. De quo, Num. 25. *& invitarunt populum ad ſacrificia* אֱלוֹהֵיהֶן *deorum ſuorum*. A

Subſt. מוֹת, cum ה parag. מָוְתָה, & cum מ Heemanthi, מָמוֹת, Chald. מוֹתָא, Arab. מַוْת maut, & מיתא mita *mors, morbus lethalis, peſtis, lues, venenum mortiferum, pernicies, calamitas, afflictio, malum*: Plur. מוֹתִים & מָמוֹתִים *mortes*. Syr. מַוְתָנִין *peſtes*. 2. Sam. 22. *Circumdederunt me procellæ* מָוֶת *mortis*. Exod. 10. *& auferat à me tantùm* הַמָּוֶת, Targ. מוֹתָא *mortem iſtam*: perniciem. 2. Reg. 4. v. 40. *& dicebant* מָוֶת *mors in olla*: venenum. Prov. 26. *Qui jaculatur ignis, ſagittas* וָמָוֶת *& mortem*. Ezech. 28. v. 8. מוֹתֵי עֲרֵלִים *mortib. in circumciſorũ morieris*. Ibidem v. 6. וּמַתָּה מְמוֹתֵי חָלָל *& morieris mortibus interfectì*. Jerem. 9. מְמוֹתֵי תַחֲלָאִים *mortibus morborum morientur*. וָמוֹתוּ *mortibus* B

תְּמוּתָה *occiſio, interfectio*. Pſalm. 102. *Ad ſolvendum* בְּנֵי תְּמוּתָה *filios occiſionis*. Targum בְּנַיָּא דְּמַסְרִין לְמִיתְתָא *filios traditos ad interfectionem*: morti vicinos.

Rabb. מִיתָה *mors, ſupplicium*: Plural. מִיתוֹת *mortes, ſupplicia*. מִיתָה בִּידֵי שָׁמַיִם *mors per manus cœli*. hoc eſt, Dei, mors repētina. Talmud. ארבע מיתות נמסרו לבית דין סקילה שרפה הרג וחנק על עשרה ועל לא תעשה *quatuor ſupplicia tradita ſunt domui judicij, lapidatio, combuſtio, occiſio & ſuffocatio: quæ pro præceptis affirmativis & negativis*. Quæ vide ſuo loco ſingula in סקל, in שרף, in הרג, & in חנק. Targ. in Ruth. 1. לָנָא אַרְבְּעָה דִּינֵי מוֹתָא לְחַיָּבַיָּא דִּנְיָמַח אֲבָנָא וְיִקְדַּת נוּרָא וְקָטֵילַת סַיְפָא וְצָלִיבַת קִיסָא *nobis ſunt quatuor judicia mortis pro reis: obruitio lapidis, & combuſtio ignis, & occiſio gladij, & crucifixio ligni*. In locum חֶנֶק *ſuffocationis* ſeu *ſtrangulationis*, ſucceſſit crucifixio ſub Romanis, qui vivos in crucem agebant. in צלב vide. C

Arab. مَوْتِي mauti *mortalis*. مَوْتَان *mortalitas*: in Avicen.

מוז. Arab. مَوْ *acidus*.

Chald. מָזָה, & מָוָז, & מַזְמֵז *movit, agitavit, tremuit*.

מוג Inde מָוֹג, Chal. & Syr. מָזֹג, Arab. مِوْزِג mizig *mixtio, commixtio, complexio, temperamentum: vinum aqua mixtũ*, ita ut duæ ſint partes aquæ, una vini. Cant. 7. *Umbilicus tuus crater rotundus, qui nunquam deficiet* הַמָּזֶג *mixtione*: vino aqua mixto. Tantùm. D

Verb. Rabb. מָזַג, Chald. מְזַג, Arab. مَوْزَג mazag, & Hiphil. אַמְזַג amzag *miſcuit, temperavit aqua, pocillatus eſt, infudit, propinavit, potavit, bibere dedit*. Chald. Pſalm. 102. *Fletu* מָסַכְתִּי, Targum מְזַגִית *miſcui ſtratum meum*. Prov. 9. וּמָסְכָה, Targum וּמְזַגַת *& miſcuit vinum ſuum*. Rabbin. יַיִן מָזוּג *vinum aqua mixtum*: temperatum. מָזוּג *temperatus, complexionatus*. E

Syr. מְזַג *cauponatus eſt*. 2. Corinth. 2. v. 17. מְזַגְנִין *cauponantes verbum Dei*. 1. Corinth. 12. *Deus enim* מָזַג *miſcuit illud corpus*. Arab. Pſal. 102. *& lacrymis* مَوْزُ *miſcetur potus meus*.

Nom. Chald. מָזוּג & מָזֹג, Arab. مَوْزَج mazig *pincerna, pocillator*, qui vinum convivis miſcet & infundit: Pl. מָזוּגִין, Arab. مَوْزِجِين mazigin *pincernæ*.

מְמֻזָּג, Chald. מְמֻזָּג, Arab. مَمْوُوج mamzug *mixtus, temperatus*.

Syr. מוזגא & מְזִיגָא, Arab. اِمْتِزَاج imtizag *mixtura liquorum, temperatio*.

Arab. مَمْتُوج ממתוג *miſcuit*. ממתוג *mixtus, complexionatus*.

אַמְזָגִי amzagi *humores ſecundi permixti*: in Avicenna.

Rabb. מִזָּג, Arab. مِزَاج, Foem. מִזָּגָה *complexio, temperamentum*: Plural. מִזָּגִים, Arab. مَوَازِج *complexiones*.

Arab. مَوْزُوج *temperatus, mixtus*.

מזד. Arab. مَوْزَج *pera*.

מוה. Inde מָוֶה *exuſtus*: Plur. מוּיִם *exuſti*: Conſtruct. מוּי. Deut. 32. מוּי רָעָב *exuſti fame*. Targ. נְפִיחֵי *inflati*.

Chald. מְוָא *incendit*.

מוח מֹחַ, & מֵחַ, & מוּחַ *cingulum*: per metonymiam *robur, vires*, quia cingulo lumbi præcinguntur, & in illis robur augetur. Job. 12. וּמוּחַ אַפִּיקִים *& cingulum torrentium remiſſum facit*. Targ. וְתַקּוֹף *& robur torrentium debilitat*: vires robuſtorum.

מול. Arab. مَوْلَة *conſequentia*.

מול mazal *ſuxit, guttatim exhauſit, guttavit*.

חַמַּיְזָלָה tamaizala *guttula*.

מוק. Arab. مَوْق mazaq *ſeparavit, ſcidit, diſcidit, rupit in diverſas partes, dirupit, fregit, diſſipavit, dilaniavit*. Pſalm. 68. מוק *diſſipa gentes, quæ bella volunt*. Pſalm. 147. וימוק *& ſparget pruinam, ſicut cinerem*. Mat. 26. *Tunc* מוק *ſcidit princeps ſacerdotum veſtimenta ſua*.

Nom. מוקה mazca *ruptio, abbreviatura*.

תַּמְזִיקָה tamzica *dilaniatio*: Plur. תַּמָּאזִיק tamâzic *dilaniationes*.

ממוק mumazac *dilaniatus, diſciſſus*.

מזר. Inde מָמְזֵר, idem quod זָר *extraneus, ſpurius*, ex ſcorto natus: ut מ utrumq; ſit Heemāthi. Deut. 23. *Non ingrediatur* מָמְזֵר *ſpurius in cœtũ Domini*. ¶ Deinde *alienigena*, alio loco natus. Zach. 9. *& habitabit* מָמְזֵר *alienigena in Asdod*. nomen gentis; aut זָר *alienus*. Hieron. *ſeparator*.

Verbum Chal. מְזַר *ventilavit*, & מְזָרִים *venti*

venti aquilonares; unde illud, Job. 37. v. 9. *ex commotione veniet tempestas*, וּמִמְּזָרִים *& ex dispersionibus frigus.* Aut *nomen stellarum*, in זָרָה: & מַזָּרוֹת *signa cœlestia*, in נָזַל invenies.

Arab. מאור & מיור *tapetum.*

מור & מוורא *pera, saccus*, in quo comeatus per viam portatur.

מורה *chlamys.* מאור in Geograph.

מחח Inde מַח, Arab. مُخّ much, cum ח pũctato, *medulla* ossium, capitis, ovi, arboris: *cerebrum, vitellus, cor*: Plur. Arab. מַחְאח michach, & אַמְחַאח amchach *medullæ, cerebella.* Job. 21. v. 24. ומֹחַ, Targ. מוּקְרָא *& medulla ossa ejus rigabitur.* quodlibet ossiũ ejus implebitur medulla, prę copia pinguedinis.

מַח *medullatus, medulla præditus, pinguis*: Pl. מְחִים *medullati, pingues.* Psalm. 66. v. 15. *Holocausta* מְחִים *medullatorum offeram tibi*: arietum medulla & pinguedine præditorũ. Targ. שְׁמִנִין *pinguium.* Esa. 5. v. 17. *& deserta* מחים *pinguium* גָּרִים *peregrini comedent*: divitum deserta absument pauperes. Paul in Piel מְמַחֲחִים *medullati, pinguefacti.* Esa. 25. v. 6. *Pinguẽdinum* מְמַחִים *medullatarum.* Accentus in ultima ostẽdit esse plurale: pro מְמַחֲחִים, ne duo jod concurrant. Et י factũ est ex ה radicis מָחָה, permutata ordinum significatione.

Rab. רֵקִי מַח *vacui cerebro*, amentes, stulti, insensati. מַחְעֲצמות, Arab. مُخّ العِظام, Mat. moch al hadam *medulla ossium.*

מומח *cerebro præditus*, sapiens, autenticus.

Arab. مُخّ البَيْض *medulla ovi*, vitellum.

מחי mochi *vitellinus*: Foem. מחית *vitellina.* אַלְמַחִיָּה *bilis vitellina*: in Avicen.

Dim. מְחִיחָה mochaicha *cerebellum*: Pl. מְחִיחָאוֹת mochaichit *cerebella.*

מָחָה muche *mamma, uber*: Plur. מָחָאוֹת muchit *mãmæ, ubera.* Dim. מְחִיחָה muchaicha *mammilla, papilla*: Pl. מְחִיחָאוֹת mucheichit *mammillæ, papillæ.*

מחא Chald. מְחָא *terfit*: in מָחָה habes.

מחג Rabb. מְחַג *innuit, digitis significavit.*

מָחוּג *nutus.*

מחה septem significata habet. I. מָחָה, Chald. מְחָא, Arab. مَحَا *terfit, deterfit, abstersit, abluit aqua* oculos, os, patinam, ollam vel scripturam, *delevit, rasit, abrasit, erasit.* Esa. 25. וּמָחָה, Targ. וְיִמְחֵי *& absterget Deus lacrymam ab omnibus faciebus.* Judæi hoc dictum recitant, quando manus lotas abstergunt. Apoc. 7. v. ult. *Absterget Deus omnem lacrymam ab oculis eorum.* Prov. 30. וּמָחָתָה, Targ. *& abstergit os suũ.* Num. 5. v. 23. וּמָחָה, Targ. וְיִמְחֵק *& abradet in aquas amaras.* scriptura abrasam aquis miscebit. 2. Reg. 21. v. 13. *& abstergam Jerusalem, sicut* (quis) יִמְחֶה *absterget patinam* מָחָה *abstersione, & vertit super faciem ejus.* Exod. 32. מחני *dele me, quæso, ex libro tuo, quem scripsisti.* Arab. Ps. 9. וּמحوت *& delevisti nomen ipsorum.* Psal. 109. ויִמָּחֶא *& deleatur nomen ejus.* Psalm. 69. יִמָּחוּן *deleantur ex libro viventium.*

Nom. מָחָה *abstersio.*

II. Per metaphoram, מָחָה *abstersit, delevit, abolevit, removit, destruxit, evertit, perdidit, corrupit, prohibuit, vetuit, remisit de peccato.* 2. Reg. 21. v. 13. וּמָחִיתִי *& abstergam Jerusalem, sicut* (quis) *absterget patinam* מָחָה *abstersione*: ubi metaphora explicatur. Gen. 7. v. 3. וּמָחִיתִי, Targum וְאֶמְחֵי *& delebo omnem substantiam, quam feci.* Ibidem. וַיִּמַּח, Targ. ומחא *& delevit omnem substantiam, quæ erat super facie abyssi.* pro יִמְחֶה, per apocopẽ, & mutato in ante ח: atq; ita in libris correctioribus habetur. Esa. 44. v. 22. מָחִיתִי *delevi ut nubẽ transgressiones tuas, & sicut nebulam peccata tua*: quæ orto sole dissipatur. Esa. 43. *Ecce ego sum* מֹחֶה *delens transgressiones tuas propter me.* Targum שָׁבַק *remittens.* Psalm. 51. מְחֵה, Arabicè *absterge transgressiones meas.* Targ. שְׁבָק *remitte.* Arab. لاَمحَنّ اَلدِي عَمِلتُ عَلَيْوِنَهْ *delebo quod feci super facie terræ.* Niphal. אַרְעָא, Chald. אִתְמְחָא *absterfus, deletus fuit.* Gen. 7. וַיִּמָּחוּ, Targ. ואתמחיו *& deleta sunt ex terra.* Hiph. הַמְחָה, Arab. אמחי amhi *delevit, abluit.* Neh. 13. *& ne* תֶּמַח *deleas misericordias meas, quas feci in domo Dei mei.* pro תַּמְחֶה per apocopen. Jer. 18. *& peccatum ipsorum à facie tua non* תֶּמַח *deleas*: pro תֶּמַח, cum י paragogico, manente accentu in penultima. Prov. 31. v. 3. *Ne des mulieribus robur tuum: & vias tuas* (ne des) לְמָחוֹת *ad delendos reges*, pro לְהַמְחוֹת, elisso ה charactere. Targ. לבנת *filiabus regum.* R. Don Joseph. להשחית *ad corrũpendum consilia*; ut sint מְלָכִין *consilia.* Venus & corporis & animi vires debilitat.

Nom. מַחַי *aries*, machina bellica, qua muri delentur, vel evertũtur. Ezech. 26. ומחי *& arietem contra eum*: ponet contra muros ejus. Alij, *percussionem arcus sui.*

III. מָחָה & מָחָא per metaphorã, de manibus, arboribus & fluminibus, *complosit, plausit manibus*: quod in complosione aut plausu, manus quasi abstergantur. Ezech. 25. יַעַן מְחָאֲךָ יָד, Targ. בְּרִיל דִּטְפַחְתְּ יְדָא *propterea quod absterseris manum*: plauseris præ lætitia. Esa. 55. *& omnia ligna agri* יִמְחֲאוּ כָף *plaudent manu.* Targ. יִשְׁעֲנוּן בַּעֲנָפֵיהוֹן, Lxx. ἐπικροτήσουσι τοῖς κλάδοις *plaudent* (applaudẽt) *ramis suis.* Ps. 89. *Flumina* יִמְחֲאוּ כָף *plaudẽt manu.* Targ. יִמְחוֹן *percutiẽt tympana manu.* Ps. 98. v. 8.

IV. מָחָה *admovit, pertigit, pervenit, diffudit, porrexit* in longum & latum: de finium divisione. Numer. 34. v. 11. וּמָחָה, Targ. וְיִמְטֵי *& pertinget usq; ad latus maris.* semel. A

V. Chald. & Syr. מְחָא *cæcidit, percussit.* Chald. Dan. 2. v. 34. ומְחַת *& percussit statuam.* Exod. 9. הִכָּה, Targum מְחָא *percussit grando.* Exod. 32. v. 35. וַיִּנֹּף, Targum ומְחָא *& percussit Dominus.* Syr. Matth. 26. דאמְחָא *quod percutiam pastorem.* Matth. 5. דְּמָחָא *qui percutit te super maxillam.* Luc. 10. v. 30. וּמַחָאוּהִי *& percusserunt eum.* Niphal. אִתְמְחָא *percussus fuit.* Ezræ 6. *Et ejectus* יִתְמְחָא *cædatur.* Piel מַחָא *percussit.* Dan. 4. v. 32. *Nec est qui* יְמַחֵא *percutiat in manum ejus.* B

Nom. מְחָא *plaga, vulnus:* Plur. מַחְיָן & מַחְוָן *plagæ.*

Alcor. פַּמְחוֹנָא *& posuimus signum.*

VI. Syr. מְחָא *cinxit, præcinxit.* Johan. 13. v. 14. מְחָא *cinxit lumbos suos.* Joh. 21. *Accepit tunicam suam,* מְחָא *cinxit lumbos suos.*

VII. Chal. מְחָא *texuit, resarcivit,* ut sutores solent. Exod. 28. *Opus* אוֹרֵג, Targum מָחֵא *textoris.*

מחז. Chald. מְחוֹז *terminus, meta, portus:* in חוז habes. C

Arab. מַחָאזָה mahaza *strigil.*

מחט. Rabbin. מָחַט *abortivit:* cum חָטָא convenit.

מַחַט *acus,* in חוט habes.

Arab. מַחַט machat, cum ח punctato, quod ch valet; *munxit, emunxit, abstersit, purgavit nares:* item, *mungendo sonuit.*

מַחְטָה machta *mucus narium:* Plur. מַחָאת machat *muci.* D

מַחָאטִי machati, & מֻמַחָט mumâchat *mucosus, mucilaginosus.*

מחך. Chald. מְחוֹך *ornamentum muliebre:* Plur. מַחְכִין *ornamenta muliebria.*

Arab. Psalm. 139. *Quia* תמאחכון *dicitis in conjugationibus.*

מחל. Rabb. מָחַל *pepercit, remisit, expiavit:* in חָמַל quære.

מוֹחַלָן *propitius.*

Syr. מְחַל. Inde מְחִיל *debilis, infirmus, miser.* אִתְמְחַל *infirmatus est.* מְחִילוּתָא *miseria.*

Arab. מחל mohal *impossibilis* & *impossibilitas.* E

לא מחאלה *dubium.* מחאלה *absq; dubio.*

Psalm. 68. יִצְמְחַלוּן *deficiant, sicut* יִצְמַחַל *deficiet fumus.*

מאחלא *præter.*

מחן Ar. מחן mahan, & אמחן amhan, & אמתחן amtahan *tentavit, probavit.* Psal. 26. ואמתחן *& tenta cor meum.* Psal. 139. ואמתחני *& proba me.* Gal. 6. ולימתחן *& probet quisq; opus suum.* 2.

Cor. 6. v. 2. *Permultum* אמתחנוא *probati sunt afflictionib.* 1. Thess. 5. v. 21. אמתחנוא אלאשיא *omnia probate, & retinete quod bonũ fuerit.* Alc. אַמְתַחַן אֱלָהָה קְלוּבַהֵם *probavit Deus corda ipsorum.*

Nom. מַחַן mahan, & מְחָנָה mîhna *tentatio.* אמתחאן *probatio.*

מחץ quatuor significata habet. I. מָחַץ, Chal. מְחַץ *transfodit, transfixit, sauciavit, vulneravit, cruentavit, infecit.* Num. 24. וּמָחַץ *& transfodiet duces Moab.* Targ. וְיִקְטֹל *& occidet.* Psalm. 68. *ut* תִּמְחַץ *cruentes* (inficias) *pedem tuum in sanguine.* Targ. יְטַמְשׁוּן *contaminent pedes suos.* Job. 26. *& in intelligentia sua* מָחַץ, Targ. מְחָא *percussit Rahab:* urbẽ Ægypti, aut Ægyptum. Alludit ad interitum Pharaonis. Psal. 110. מָחַץ *percussit in die iræ suæ reges.*

Nom. מָחַץ *transfossio, vulnus.*

Rabb. מָחָץ *tignum.*

II. Arab. מַחָאץ, cum ץ & ח punctatis, *dolores.* Matth. 24. v. 8. וכל הדא אול אַלְמַחָאץ *& hoc omne initium dolorum.* אמחחץ *peperit cum dolore.* Psalm. 7. אַמְחַחָץ *peperit iniquitatem.*

מְחוּצָה *partus, generatio.*

Alc. מַחִיץ *menstruum.*

III. מַחָץ machad *vadavit, trajecit flumen.*

Nom. מחצה mochada *vadum fluminis* aut *aquæ.*

מַחִיץ *lac acetosum:* in Avicen.

IV. Hebr. 10. v. 11. *ut* תמחץ *expiet peccatum.*

מחק. מָחַק, Chald. מְחַק, Arab. מַחַק mahac *tersit, abstersit, detersit, rasit, abrasit, removit, amovit, abstulit.* Jud. 5. vers. 26. מְחַקָה *rasit caput illius.* Chald. Num. 5. v. 23. וּמָחָה, Targ. וְיִמְחֵק *& abradet in aquas amaras.* Arab. Psal. 83. מחקוא *perierunt in Endor.*

Nom. Rabb. מַחַק *hostorium:* lignum quo amovetur in modio redundans.

מְחוֹק *rasorius culter.*

Arab. מַחָקָה mahâca *extersio:* Plur. מַחַק mahac *extersiones.*

מחר duo significata habet. I. מָחָר & מָחֳרַת, Chal. מָחָר *dies crastinus.* לְמָחָר & לְמָחֳרַת *in crastinum:* & ל omisso, מָחָר *cras.* מִמָּחֳרַת *de crastino.* Gen. 19. *& factũ est* מִמָּחֳרַת *à crastino:* Targ. בְּיוֹמָא דְּבָתְרוֹהִי *in die postero.* ¶ Deinde notat *aliud,* vel *proximè,* aut *paulò post sequens tempus.* Exod. 13. v. 14. *Si interrogaverit te filius* מָחָר, Targum לְמָחָר *cras:* post longum tempus. Lxx. μετὰ ταῦτα *post hæc.* Deuter. 6. *Si interrogaverit te filius tuus* מָחָר, Targ. מָחָר *cras.*

Arab. מַחָרָה mahâra *concha marina, murex.* מַחָרָה אַלְחוּרִת mahara alhut *concha piscis.*

מֻמַחָר mumahar *fucatus.*

II. מְחִיר *commutatio, precium, æstimatio rei:* Plur. מְחִירִים *precia.* Deuter. 23. v. 18. *Non inferes mercedem*

mercedem meretricis, neq; מְחִיר, Targum חֶלְפַּן A
permutationem canis in domum Domini. Lxx. ἀλλαγμα *precium.* 2. Sam. 24. *Emam abs te* בִּמְחִיר *precio.* Pro quo habetur, 1. Paral. 21. v. 24. בִּכֶסֶף מָלֵא *pecunia plena.* 1. Reg. 21. *Dabo tibi argentum* מְחִיר זֶה *precium istius.* ſcil. כֶּרֶם *vineæ.*

מטא. Chald. & Syr. מְטָא *venit, advenit, pervenit, evenit, accidit, acceſſit, attigit, pertigit, contigit, pertinuit.* Chald. Ezech. 7. חֲגִיעַ, Targum מְטָא *advenit dies.* Dan. 4. *Omne* מְטָא *venit:* evenit. Num. 34. v. 10. וְמָחָה, Targ. וּמְטֵי B
& pertingit ad latus maris. Syr. Luc. 1. v. 9. מְטָאת *accidit ei.* Act. 18. v. 19. ומטיו *& pervenerunt Epheſum.* Matth. 24. דִּמְטָא *quod advenit æſtas.* Luc. 15. v. 12. דִּמְטָיָא לִי *quæ pertinet ad me ex domo tua.* Luc. 21. *Nondum* מְטָא *advenit finis.* Paſs. אִתְמְטָא *idem.* Piel Syr. מַטִּי *invaſit.* 1. Corinth. 10. v. 13. *Tentatio non* מַטִּיכוֹן *invaſit vos:* evenit vobis. ¶ מְטָא בְּאִידַי *venit ad manus meas:* poſſum, valeo. Hebr. 11. v. 19. דִּמְטָיָא *quod venit in manu Dei;* quod poteſt C
Deus. Hiphil. אַמְטִי *admovit, applicavit, adduxit, obtulit.* Levit. 9. וַיַּמְצִיאוּ, Targ. וְאַמְטִיו *& adduxerunt filij Aharon ad ipſum.*

Nom. Syr. מָטְיָא *facultas.*

Arab. מטא *ſuperpoſitio.*

חמטי *alites:* in Avicen.

מטל. Inde מָטִיל, Chaldaicè מַטְלָן *virga, baculus.* Job. 40. *Oſſa ejus* כְּמָטִיל *ſicut baculus ferri:* ferreus.

Chald. מְטוֹל & אַמְטוֹל, Syr. מַטוֹל *propter, quia, quoniam.* מְטוֹלְכָךְ & אַמְטוֹלְכָךְ *propter te.* מְטוֹל הֵיכְנָא *propterea.* Prov. 7. עַל כֵּן, Targum D
מְטוֹל הֵיכְנָא *propterea exivi.*

Arab. מטל matâl *denegavit, recuſavit.*

מטל madal, cum ט punctato, *pervenit:* in Avicenna.

מטע. Arab. מטע: Plur. אמטאע amta *bona.*

מטר. מָטַר, Chald. מְטַר, Arab. מַטַר *pluit, deſtillavit.* Arab. Geneſ. 2. *Deus* לָם מַטַר *non pluerat ſuper terram.* Matth. 5. v. 45. וַיַּמְטֵר עַלַי אַלְצִיקִין *& pluet ſuper juſtos & impios.* Niphal. נְמַטַר *complutus fuit.* Amos 4. *Pars una* תִּמָּטֵר *compluetur.* Targum יִתְרַחַם עֲלַהּ מְטָרָא *deſcendet ſuper eam pluvia.* Hiphil. הַמְטִיר, Chaldaicè אַמְטַר, Arabicè אַמְטַר amtar *fecit* vel *ſivit pluere, pluviam demiſit, dedit.* Gen. 19. E
& Dominus הַמְטִיר, Targum אַמְטַר *pluit ſuper Sodomam.* Gen. 2. *Quia non* הַמְטִיר, Targum אַחַת מְטָרָא *demiſerat pluviam Dominus.* Exod. 15. *Ecce* מַמְטִיר *pluo panem ex cœlo.* Targ. מַחֵת *demitto.* Arab. Pſalm. 68. *& cœli* אַמְטָרָה *deſtillaverunt.* Pſalm. 11. יַמְטֵר *pluet ſuper peccatores laqueos.* Jacob. 5. v. 17. *oravit, ne* יִתְמְטַר *plueret.* v. 18. *& rurſum oravit,* פְּאַמְטָרַת אלסמא *& dedit cœlum pluviam.* Alcor. וַאַמְטַרְנָא עֲלֵיהָ חִנָּארָה *& depluimus ſuper eam lapides.*

Nom. מָטָר, Chald. מְטַר, Arab. מַטַר matar *pluvia:* Plur. מָטָרוֹת, Chal. מִטְרִין, Syr. מְטַרִין, Arab. אַמְטַאר amtar *pluviæ.* Deut. 11. *Non erit* מָטָר, Targum מְטָרָא *pluvia.* Levit. 11. *& dabo* נִשְׁמֵיכֶם, Targum מְטָרֵיכוֹן *pluvias veſtras.* Arab. אַרְץ מַטִּירָה ard matira *terra pluvioſa.*

Rabb. מַטַרְתָּא *ſaccus magnus.*

Arab. מַטְרִין *duæ metretæ.*

מטש. Arab. מַטִּישָׁה matiſcha *oſcillum,* os parvum: Plur. מַטָּאשׁ mataiſch *oſcilla.*

מים. A ſingulari Hebræis inuſitato מָה, ſed uſitato Chaldæis מוֹי, & Arab. מא ma *aqua:* fit Duale מַיִם, Chald. מַיִן, Arab. Plural. אמיאה emije *aquæ.* Forma autem Duali ſignificantur aquæ duplices; ſuperiores in cœlo, & inferiores in terra; quas firmamẽtum ſeu aër interjectus diſtinguit. Superiores in cœlo ſunt nubes; inferiores in terra ſunt mare, fontes & flumina. Geneſ. 1. v. 2. *& Spiritus Dei movebatur ſuper faciẽ* הַמַּיִם, Targum מַיָּא *aquarum.* ubi denotat aquas totum terræ globum tunc ambientes ſeu operientes. Ibidem. *Et fecit Deus firmamentum, & diviſit inter* הַמַּיִם *aquas, quæ ſunt ſub firmamento; & inter* הַמַּיִם *aquas, quæ ſunt ſupra firmamentum.* Pſalm. 104. v. 6. *Abyſſum tanquam veſte operuiſti eum: ſupra montes ſtabunt* הַמַּיִם *aquæ.* Aquæ totam terram operientis ſeu ambientis partem evexit in cœlum, ſeu ſupra aërem: alteram partem infra cœlum ſeu aërem relictam, in unum locum congregavit. ¶ De aquis ſuperioribus ſeu nubibus dicitur, Pſalm. 104. v. 3. *contignat* בַּמַּיִם *in aquis cœnacula ſua:* in nubibus. ſequitur: *Qui ponit* עָבִים *nubes vehiculum ſuum.* Et, *Rigans montes* מֵעֲלִיּוֹתָיו *ex cœnaculis ſuis:* ex loco, ubi ſunt nubes. Pſalm. 18. *Obſcuritas* מַיִם *aquarum:* denſæ nubes. ſicut ſequitur, עָבֵי שְׁחָקִים *denſitates nubium.* Pſal. 29. *vox Domini ſuper* הַמַּיִם *aquas:* nubes. Pſ. 148. וְהַמַּיִם *& aquæ quæ ſunt ſuper cælo.* Targ. רְחִלִין מִלְּעֵי שְׁמַיָּא *quæ ſuſpenſæ ſunt ſupra cœlum.* ¶ De inferioribus. Gen. 1. v. 9. *Congregentur* הַמַּיִם *aquæ ſub cœlo, in locum unum, & appareat arida.* Ibidem. *Et congregationem* הַמַּיִם *aquarum vocavit* יַמִּים *maria.* ¶ Et ꝑ ſynecdochen, מַיִם ſignificat *aquam quamcunq;* ex mari per fontes aut flumina ortam. Gen. 7. *& invaluerunt* הַמַּיִם, Targum מַיָּא *aquæ.* Numer. 24. *Defluet* מַיִם *aqua ex hauſtro ejus.* 2. Sam. 17. *Tranſite citò* הַמַּיִם *aquas.* Targ. יַרְדְּנָא *Jordanem.* ſequitur: *tranſierunt* יַרְדְּנָא *Jordanem.* Ezech. 26. *& operient te* הַמַּיִם *aquæ multæ:* maris fluctus. 2. Reg. 3. *Qui fudit* מַיִם *aquas ſuper manus Eliæ.* Targ. רְשַׁמֵּשׁ *qui miniſtravit Eliæ.*

Usurpatur autem pro pluribus, figuratè. 1. pro *potu quolibet*, sicut לֶחֶם *panis* pro *quolibet cibo.* Hos. 2. *Dantes panem meum* וּמֵימַי *& aquas meas.* Targum *cibum meum*, וּמִשְׁתִּי *& potum meum.* Esa. 3. *& omne fulcrum* מַיִם *aquæ.* Targum מִשְׁתִּי *potus.* ¶ 2. pro *multitudine & copia.* Psalm. 22. כַּמַּיִם *sicut aquæ effusus sum.* Psalm. 79. *Effuderunt sanguinem eorum* כַּמַּיִם *sicut aquam.* Apocal. 17. *Aquæ multæ, populi multi.* 2. Georg.

Manè salutantum totis vomit ædibus undam.

¶ 3. pro *populo forti*, seu *exercitu.* Jerem. 47. מַיִם *æquæ ascendunt ex Aquilone.* Targ. עָמְמַיָּא אָתָן *populi veniunt:* exercitus Chaldæorum. Esa. 8. *Ecce Dominus adducit super vos* מֵי הַנָּהָר *aquas fluminis.* Targum מַשְׁרְיָתָא עַמְמַיָּא דְסַגִיאִין כְּמֵי נַהֲרָא *exercitus populorum, qui multi sunt sicut aquæ fluminis.* hoc est, Euphratis, sequitur: *Regem Assur, & omnem gloriam ejus.* ¶ 4. pro *adversis & adversariis, afflictionibus, miseriis, ærumnis, calamitatibus, periculis publicis, hostibus.* Esa. 43. v. 2. *Si transieris* בַּמַּיִם *per aquas, tecum sum.* Psalm. 144. v. 7. *& eripe me* מִמַּיִם *ex aquis multis:* hostibus fortibus. Sequitur: *ex manu* בְּנֵי נֵכָר *filiorum alienigenarum.* ¶ 5. pro *semine*, sicut עַיִן *fons*, & מָקוֹר *scaturigo.* Esa. 48. v. 1. וּמִמֵּי יְהוּדָה *& ex aquis Judæ egressi sunt.* Targ. וּמִזַּרְעֵיהּ *& ex semine:* posteritate. ¶ 6. pro *lacrymis.* Thr. 1 *oculus meus, oculus meus demittit* מַיִם *aquas.* Targ. *uterg, oculus meus destillat* דְּמַעְתָּא *lacrymas.*

Deinde dicuntur מַיִם חַיִּים *aquæ vivæ*, quas fontes effundunt; perpetuò manantes, nec deficientes unquam, perennes. Levit. 14. וּבְמַיִם חַיִּים *& in aquis vivis.* Targum וּבְמֵי מַבּוּעַ *& in aqua fontis.* fontana: ex fonte accepta. Jer. 2. *Me deseruerunt*, מְקוֹר מַיִם חַיִּים *fontem aquarum vivarum.* Targ. מַבּוּעַ דְּמַיִן דְּלָא פָסְקִין *fontem aquæ nunquam deficientis:* omnis boni & felicitatis autorem. Genes. 26. *Invenerunt ibi puteum* מַיִם חַיִּים *aquarum vivarum.* Targum דְּמַיִן נָבְעִין *aquarum scaturientium:* emanantium. ¶ 2. מַיִם קְדוֹשִׁים *aquæ sanctæ*, aquæ כִּיּוֹר *lutris*, quibus prius sanctificatis, manus & pedes lavabant sacerdotes sacrificaturi. Num. 5. *& accipiet sacerdos* מַיִם קְדוֹשִׁים *aquas sanctas in vase testaceo.* Targum מֵי כִיּוֹר *aquas lutris.* ¶ 3. מֵי נִדָּה *aquæ separationis*, & מֵי חַטָּאת *aquæ expiationis:* per quam expiabantur ab alijs separati ob contractam immunditiem. De cinere vaccæ combustæ ponebatur paululum in vase fictili, & aqua sancta superinfundebatur. Numer. 19. vers. 9. *& erit cœtui filiorum Israel in custodiam* לְמֵי נִדָּה *ad aquas remotionis*: separationis. Targum אַדְיוּתָא *aspersionis.* Lxx. ῥαντισμοῦ.

Acceperunt pro Chaldæo נֵדָה, ex Hebræo נִדָּה *aspersit.* Numer. 8. v. 7. *Aspergesuper eos* מֵי חַטָּאת *aquas expiationis.* quæ adhibebantur ad expiationem peccati. ¶ 4. מַיִם הַמְאָרְרִים *aquæ maledicentes*, quæ maledictos reddebant homines. Numer. 5. *& intrabunt* מַיִם הַמְאָרְרִים *aquæ maledicentes illæ in viscera ejus.* Porrò pro מַיִם dicitur in regimine מֵי, & interdum מֵימֵי: cum affixis autem semper מֵימֵי, vel per geminationem, vel ut ex מַיִם fiat מַיִּם, & ם radicale. Gen. 7. מֵי הַמַּבּוּל *aquæ diluvij erant super terra.* Exod. 7. *Et extende manum tuam super* מֵימֵי מִצְרַיִם *aquas Ægypti.* Exod. 23. *& benedicet panem tuum, &* מֵימֶיךָ *aquas tuas.* Targ. *cibum tuum*, וּמִשְׁתָּךְ *& potum tuum.* Quidam tradunt per מֵימֵי *aquas potabiles*, per מֵי *non potabiles aquas* significari. ¶ 5. מֵימֵי רַגְלַיִם *aquæ pedum*, urina, quæ ad pedes projicitur. 2. Reg. 18. v. 27. שֵׁינֵיהֶם, quod legitur in margine מֵימֵי רַגְלֵיהֶם, Targ. מֵימֵי רַגְלֵיהוֹן *aquam pedum suorum:* urinam suam.

Rabb. מֵימוֹר בֵּית מַיִם *domus aquæ:* locus urinæ.

מֵימִי, Arab. מַאי mai *aqueus, aquosus, aquaticus:* Plur. מֵימִיִּים *aquatici.* ¶ Item מַיִם *saccus.* מֵי רִמּוֹן *saccus malogranatorum.*

Arab. מָאוּ mavi *aqua miscuit, inaquavit.*

מָמָאוּ mumavi *aquatus, aqua mixtus, abstemius.*

מַא חַרָארַה *aqua calida*, thermæ. מַא אַלְחַיַא ma alhaje *aqua viva.* מַא מַכְרוּר ma macidor *aqua sentinæ.*

מַאיי *aquositas.*

מיק Arab. מִיקָה *Mecha*, quod Hebræi מִיכָּה scribunt, quòd apud Arabes ק ut ב proferatur. Nomen urbis in Arabia, prope quam in pago Jetrib, natus fuit Muhammedes: & in qua peregrini Ismaëlitæ, ex remotissimis regionibus, Æthiopia, utraq; India, Persida & Syria ad festivitatem quotannis conveniunt: quod ibi sit domus Dei, quam Adam ex Paradiso ejectus extruxerit, & quæ locus orationis fuerit usq; ad Abrahamum, Ismaelem & Muhammedem.

מכך מָכַךְ, Chald. מְכַךְ & מַךְ *depressus, oppressus, prostratus, humiliatus fuit.* Psal. 106. וַיְמָכּוּ *& depressi fuerunt in iniquitate sua.* Niph. נָמַךְ *depressus fuit.* Eccl. 10. *Pigritijs* יָמַךְ *deprimetur contignatio.* Hophal. הוּמַךְ *idem.* Job. 24. v. 24. וְחָמְכוּ *& deprimentur.* pro הוּמְכוּ. Syr. Hiphil. אַמְכִּיךְ & אַמִּיךְ *depressit, humiliavit.* Hithpael Chal. אִתְמַכַּךְ, Syr. אִתְמְכַךְ *humiliatus fuit.* Matth. 25. *Qui se exaltat* יִתְמַכַּךְ *humiliabitur: & qui* מַמִּיךְ *humiliabit se, exaltabitur.*

NOM. מַכּוֹת *contusa tritica.* 2. Paral. 2. *& ecce cæsoribus lignorum dedi* מַכּוֹת חִטִּים *tritica contusa.* pro quo habetur, 2. Reg. 5. *& Salomoh dedit ipsi Hiram mille coros,* מַכֹּלֶת *cibum pro domo ipsius.* pro מַאֲכֹלֶת. facile fieri potuit ut מַכֹּלֶת in מַכּוֹת depravaretur, literis ל ו permutatis: de quo in אכל vide. A

ADJ. Chald. מַכִּיךְ, Syr. מַכָּךְ *humilis, afflictus, modestus, lenis:* PL. מַכִּיכִין, Syr. מַכִּכִין *depressi, humiles.* Rabb. מַיִם מַכִּיכִין *aquæ parvæ.*

SUBSTANT. מַכִּיכוּת & מַכִּיכָא *demissio, humilitas.*

מכב *Maccabæi.* Habuit in vexillo suo scriptum מִי כמוכה ב׳. B

מכה. Arab. מכי maci *uva apiana, muscatella.*

מכן. Arab. מַכַן macan *possibilis fuit, fieri, potuit.* לא ימכן אן תנקסם *non fieri potest ut dividatur:* non potest dividi: in Avic. Marc. 7. vers. 12. ולא תמכנוה *& non dimittitis eum facere patri suo.*

ממכן mumcin *possibilis.* Matth. 26. *si est* ממכנא *possibile, ut transeat calix iste.* ליס ממכן *non possibilis,* impossibilis. ליס ימכנה *non est possibile.* מא אמכן *quantum possibile.* C

אמכאן imcen *possibilitas.*

Cap. Joseph. וַנַּכְלֵךְ מַכְנָא לְיוֹסֵף פִּי אַלְאַרְץ *& sic Joseph terram præbuimus:* dedimus.

מתמכן *locatus:* in Avicen.

מכן macan *admissarius equus.*

מכס מֶכֶס *numerus,* & מֶכֶס *telonarius,* in כָּסַס habes.

מכר. quatuor significata habet. I. מָכַר, Chal. מְכַר *dedit, tradidit,* constructum cum בְּיַד *in manum.* Jud. 2. v. 14. וַיִּמְכְּרֵם, Targ. וּמַסְרִנוּן D *& tradidit eos in manu hostium ipsorum.* Deut. 32. v. 30. *quia rupes ipsorum* מְכָרָם, Targum מְסָרנון *tradidit eos.* Jud. 4. v. 9. *quia per* (in) *manum mulieris* יִמְכֹּר, Targ. יִמְסַר *tradet Dominus Siseram.* Ezech. 30. v. 12. וּמָכַרְתִּי, Targ. וְאַמְסַר *& tradam terram in manum malorum.* HITHPAEL הִתְמַכֵּר *dedit seipsum:* infra.

II. מָכַר *vendidit:* res enim vendita emtori traditur. Joel. 3. v. 8. וּמָכַרְתִּי *& tradidi filios vestros, & filias vestras* בְּיַד *in manum filiorum* Juda, וּמְכָרוּם, Targ. וְיִזְבְּנוּן *& vendent eos Sabæis.* Levit. 25. v. 27. *qui* מָכַר, Targ. זַבֵּן E *vendidit ei.* Genes. 25. v. 31. מִכְרָה, Targ. זַבֵּן *vende hodie primogenituram tuam mihi.* Ibidem. v. 33. וַיִּמְכֹּר, Targ. וְזַבֵּן *& vendidit primogenituram suam Jacobo.* Gen. 37. vers. 27. *venite* וְנִמְכְּרֶנּוּ, Targ. וְנִזְבְּנִנֵּה *& vendemus illum Ismaelitis.* Ibidem. v. 28. וַיִּמְכְּרוּ, Targ. וְזַבְּנוּ *& vendiderunt Josephū Ismaëlitis.* Amos 2. v. 6. עַל מִכְרָם *propterea quod vendiderint argento justum.* Al. *quod emerint.* Quia alibi, לְקָנוֹת. Arab. מַכַרְתַמוּהֻנִי *vendidistis eum mihi.*

NIPHAL נִמְכַּר, Chald. אִתְמְכַר *venditus fuit.* Exod. 22. וְנִמְכַּר, Targ. וְיִזְדַּבַּן *& vendatur ob furtum suum.* HITHP. הִתְמַכֵּר *venundatus fuit.* 1. Reg. 21. v. 24. *qui* הִתְמַכֵּר *venundatus fuit ad faciendum malum:* totum se peccatis dedidit. Ibidem. v. 20. יַעַן הִתְמַכֶּרְךָ *pro eo quod venundatus es ad faciendum malum.* Targum חֲלַף דְּחַשַּׁבְתָּא *pro eo quod cogitasti facere malum.*

NOM. מֶכֶר & מִמְכָּר, FOEM. מִמְכֶּרֶת *venditio, res venalis & vendita, merx:* PLU. מִמְכָּרִים *venditiones.* Num. 20. v. 19. *& dabo* מִכְרָם, Targ. דְּמֵיהוֹן *precium ipsorum.* Ezech. 7. *quia* הַמּוֹכֵר *venditor, ad* הַמִּמְכָּר *venditionem non redibit.* Sicut in terra Israel mos erat redeundi ad possessionem suam anno Jubilæo. Deut. 18. vers. 8. *præter* מִמְכָּרָיו *precia* (venditiones) *ejus juxta patres:* paternas familias. Targ. בַּר מִמִּטְרַתָּא דְּיֵיתֵי בְּשַׁבְּתָא דִכֵן אַתְקִינוּ אֲבָהָתָא *præter id quod per vices Sabbathi ei venerit, sicut patres constituerunt.*

מְכוּרָה est מְגוּרָה, *habitatio.* Ezechiel. 16. מְכוּרֹתַיִךְ (pro מְגוּרוֹתַיִךְ) *habitationes tuæ.*

III. Chald. & Syr. מְכַר *despondit, desponsavit, in uxorem dedit:* per metaphoram. Syr. 2. Corinth. 11. v. 2. מְכַרְתְּכוֹן *desponsi vos uni viro.* Luc. 1. vers. 27. דְּמְכִירָא *desponsatam viro.* Matth. 1. *postquam* מְכִירָא הֲוָת *desponsata fuit Maria mater ejus Josepho.* Eccl. 7. v. 27. ἔκδος *trade filiam, & perfeceris opus magnum:* desponde. NIPHAL. Chald. אִתְמַכַּר *desponsatus fuit.* Prov. 19. *& à Domino uxor prudens.* Targ. *& à Domino* אִתְמַכְּרָא לִגְבְרָא *desponsatur viro.*

NOM. Syr. מְכִירָא *sponsus.* מְכִירְתָא *sponsa.* Luc. 2. v. 5. *cùm Maria* מְכִירְתֵהּ *sponsa sua.*

IV. Arab. מכר macar *dolosè, fraudulenter, callidè, astutè egit, malefecit.* Psalm. 14. מַכָּרוּא *dolosè egerunt, linguis suis detraxerunt.* Psal. 105. *nec* חַמְכָּרוּא *dolosè agatis erga prophetas meos.* Alc. לִימְכָּרוּא *ut callidè agerent.*

NOM. מַאכַּר macir *dolosus, astutus, sagax:* PLUR. מַאכִּרִין macirin *dolosi.*

מכר, & מַכִּירָה, & מכרא *dolosè.*

תַמְכִּירָה tamcira *dolus, fraus, malignitas:* PLURAL. מַכָּאִיר & חַמַּאכַּר *doli, fraudes, insidiæ.* בְּאַלְמַכָּארָה *fraudulenter.*

מכת Arab. מכת macath, cum ת punctato, *mansit, permansit, moratus fuit, exspectavit.* Matth. 26. v. 38. אַמְכְּתוּא *manete hic & vigilate mecum.* Joh. 4. פַּמַכַּת עִנְדְּהֻם *& mansit apud illos.*

NOM. מַכַּת macth *mora.*

מלל tria significata habet. I. מָלַל. Inde PIEL מִלֵּל, Chald. & Syr. מַלֵּל *locutus est, dixit.* Prov. 6. v. 13. *innuens oculis suis,* מוֹלֵל *loquens pedibus suis, significans digitis suis.* LXX. σημαίνει *significat.* Targum חָכֵם *terens.* PIEL.

Gen. 21. *quis* מִלֵּל *dixit ad Abrahamum?* Targum מהימן דאמר *fidelis qui dicat?* Lxx. ἀναγγελεῖ *nunciavit.* Pſalm. 106. *quis* יְמַלֵּל *loquetur potentias Domini?* Targ. יכל למללא *poterit loqui?* Pſal. 58. *juſtitiam* תְּדַבְּרוּן, Targ. תְּמַלְּלוּן *loquemini.* Syr. Matth. 10. דתמללון *quod loquamini.* Hithpael. Chald. אִתְמַלַּל, Syr. אֶתְמַלַּל *locutus fuit.* Ezech. 2. v. 2. *& audivi* מְדַבֵּר, Targ. דמתמלל *loquentem.* Syr. Matth. 26. נִתְמַלֵּל *dicetur etiam de hoc quod fecit.* A

Nom. מִלָּה, Chald. מִלְּא, Syr. מִלְּא *loquela, verbum, ſermo, dictum,* dictio ore prolata, *eloquium:* Plur. מִלִּים, Chald. מִלִּין *verba, ſermones, dicta.* Pſ. 139. *non eſt* מִלָּה, Targ. מִלְּתָא *verbum in lingua mea.* 2. Reg. 7. דְּבָרִים, Targ. מִלִּין *verba non recta.*

הַמּוּלָה *loquela.* Jer. 11. v. 16. *ad vocem* הֲמוּלָה *loquelæ magnæ.* Lxx. περιτομῆς *circumciſionis.* acceperunt pro מִילָה *circumciſio.*

Rabb. מִלָּה *dictio conſignificativa,* tertia orationis pars: quæ eſt aut מִלַּת הַטַּעַם *dictio ſenſus* ſeu *ſignificationis,* quæ ſignificationem verbi & nominis auget, ſeu declarat: ut, pronomen, adverbium, interjectio, συγκατηγόρημα: aut מִלַּת הַדֶּבֶק *dictio cohæſionis,* quod nomen & verbū connectit; ut, conjunctio & præpoſitio, σύνδεσμος. B C

Chald. מִלּוּל & מְמַלָּל *locutio, ſermo, clamor:* Plur. מִלּוּלִין *clamores.*

Syr. מְמַלְּלָן *dicibilis, effabilis.* לָא מְתַמְלְלָן *ineffabilis.*

מִלְּאָא τὸ λογικὸν *ratione præditum.*

מְלִילוּת *ratio, prudentia.*

II. מְלִילוֹת, Chald. מְלִילִין *ſpicæ,* ſic dictæ, quòd fricentur, confricentur. Deut. 23. *& evelles* מְלִילוֹת, Targ. מְלִילִין *ſpicas.* D

Verb. Rabb. מָלַל *fricavit, confricavit, friavit, contudit:* ut conveniat cum מוּל *circumcidit.*

Rabb. מָלַל *cirrus,* id quod textor dimittit in capite panni.

מַמָּל *rota,* qua olivæ contunduntur.

מַלְמְלִין *confricationes.*

מַמּוּלִין *galla.*

מְלִילִין *abjecti, humiles.*

מְלָלָא *aurum ex fodina eductum,* non colatum. E

III. Arab. malal מַלַל *faſtidivit, tæduit, odit, defecit, defatigatus fuit.* Pſalm. 36. *& à malo* לָמּוּת יָמֵל *non faſtidit:* odit. Gal. 6. לָא נָמֵל *ne faſtidiamus.* Luc. 18. v. 1. *ut orarent omni tempore* וְלָא יְמַלּוּא *& non faſtidirent:* deficerent, defatigarentur. 2. Cor. 3. v. 12. *non* נָמֵל *deficimus.* Act. 5. v. 23. תמלל *excindetur anima illius ex populo ſuo:* ex Hebræo מוּל *excidit.*

Nom. מַלָּאל melel *faſtidium.*

מל mul *mullus,* piſcis: Plur. אַמְלַאל amlal *nulli.*

וַמַן יְרַעֵב עַן מִלַּה אַבְרָהִים *& qui quærit de ſecta Abrahami.*

מלא quatuor ſignificata habet. I. מָלֵא & מָלְא, Chald. מְלָא, Arab. מַלָא mali, omnem abundantiam ſignificat. abſolutè, *plenus, impletus fuit:* activè de vaſe aut loco, *implevit, replevit, complevit, ſupplevit:* de tempore, *finivit:* de opere, *abſolvit:* de verbo, *perfecit, præſtitit.* Abſolutè. Gen. 29. *da uxorem meam quia* מָלְאוּ *impleti ſunt dies mei.* Targ. שלימו *abſoluti dies ſervitutis meæ.* Exod. 10. וּמָלְאוּ, Targ. וְיִתְמַלוֹן *& implebuntur domus tuæ.* Deut. 34. *& Joſua filius Nun* מָלֵא, Targum אתמלי *impletus fuit ſpiritu ſapientiæ.* Eſa. 2. *quia* מָלְאוּ *pleni ſunt ab oriente.* ſunt pleni à ſapientia orientalium. hoc eſt, Syrorum. impleti ſunt כְּשָׁפִים *præſtigijs,* præ oriente: præ Syris in oriente habitantibus. Syria eſt ad orientem terræ Iſraelis. ſequitur, וְעוֹנְנִים *& harioli ſicut Philiſtæi.* Exod. 15. תִּמְלָאֵמוֹ *implebitur* (ab) *eis anima mea.* Targ. תִּשְׂבַּע מנהון *ſatiabitur ab illis.* Activè. Gen. 1. *creſcite & multiplicamini* וּמִלְאוּ, Targum ומלו *& replete aquas in maribus.* Exod. 40. *& gloria Domini* מָלֵא, Targum אתמלי *implevit tabernaculum.* Eſther 7. verſ. 5. *quod* מָלְאוֹ *implevit eum cor ejus.* Targ. *quòd* אִתְמְלִכַת *conſuluit ipſi.* Job. 37. *judicium impij* מָלֵאתָ *impleviſti.* Targum אשלמתא *perfeciſti.* Exod. 32. *& dixit Moſes* מַלְאוּ *implete manus veſtras hodie Domino.* Targum קִרְבוּ *afferte manibus veſtris* קוּרְבָנָא *oblationem hodie coram Domino.* Syriacè Johannis 6. v. 13. וּמַלוּ *& impleverunt duodecim cophinos.* Arabicè Pſalmo decimotertio תמלאני *implebis me lætitia.* Niphal נִמְלָא, Chal. אִתְמְלִי, Syr. אֶתְמְלָא, Arab. אמתלא amtali *impletus, completus fuit.* Exod. 1. verſ. 6. וַתִּמָּלֵא, Targ. ואתמלית *& impleta fuit terra ab illis.* Job. 15. v. 32. *in non die ſuo* תִּמָּלֵא *complebitur:* ejus finis aderit. Hebræi accipiunt pro תִּמָּלֵל *excindetur:* permutata ordinum ſignificatione. Lxx. φθαρήσεται *interibit.* Judæis: zeitig werden. 2. Sam. 23. verſ. 7. יִמָּלֵא *implebitur ferro & ligno haſtæ:* munietur. Ezechiel. 26. אִמָּלְאָה *implebor.* ſcilicet divitijs Jeroſolymæ devaſtatæ. Syr. Marc. 4. *propè erat* דְּתִתְמְלֵא *ut impleretur.* Arab. Pſalm. 8. ואמתלת *& impleta eſt terra illis.* Pſalm. 64. ותמתלי *& implebitur anima mea.* Pſalm. 123. אמתלאנא *impleti ſumus deſpectione.* Piel מִלֵּא, Chaldaicè מְלֵא, Syriacè מַלֵּא & שְׁמַלֵּא *replevit, implevit, explevit, complevit, perfecit, executus eſt.* 1. Reg. 1. v. 14. וּמְלֵאתִי *& implebo verba tua.* Targ. וְאַקֵּים *& confirmabo:* ſtabiliam, exequar, perficiam. Gen. 21. וַתְּמַלֵּא, Targ. וּמְלָה *& implevit lagenam aquis.*

Pſalm.

Pſalm. 20. *& omne conſilium tuum* יְמַלֵּא *implebit.* Targ. יַשְׁלֵם *perficiet:* præſtabit. Ibidem. יְמַלֵּא *implebit Dominus cunctas petitiones tuas:* præſtabit. Gen. 29. v. 26. מַלֵּא *imple ſeptimanam iſtius.* Targ. אַשְׁלֵם. Exod. 23. *numerum dierum tuorum* אֲמַלֵּא, Targ. אַשְׁלֵם *complebo.* Jer. 4. *clamate* מַלְאוּ *congregamini & dicite.* Targ. אַסְגוּ *multiplicate:* clamate plena voce, plenè, fortiter. 2. Reg. 9. v. 24. *& Jehu* מִלֵּא *implevit manum ſuam arcu, & percuſſit Joram:* manu arripuit, & extendit arcum totis viribus ſuis. 8. Æneid. A

Atq; manum pinu flagranti fervidus implet.

Zachar. 9. *quia calcavi mihi Judam, arcum* מִלֵּאתִי *implevi Ephraim:* tanquam arcum extendi Ephraim. Exod. 31. v. 5. *& in artificio lapidis* לְמַלֹּאת *ad implendum.* Targum לְאַשְׁלָמָא *ad includendum:* in capſulas ſeu palas, quæ gemmis inſertis implentur tanquam foſſæ. Exod. 39. וַיְמַלְאוּ, Targ. וְאַשְׁלִמוּ *& impleverunt in eo quinque ordines lapidum.* Cant. 5. verſ. 14. *manus ejus, annuli aurei,* מְמֻלָּאִים *impleti turceſia:* cui incluſi ſunt gemmæ. 2. Paral. 29. *nunc* מִלֵּאתֶם *implevi-* B

ſtis manus veſtras Domino, accedite & afferte ſacrificia. 2. Paral. 13. verſ. 9. *omnis veniens* לְמַלֹּא *ad implendum manum ſuam juvenco filio bovis, & arietibus ſeptem, ut ſit ſacerdos non dei.* Exod. 28. *& unges eos* וּמִלֵּאתָ *& implebis manum eorum, & ſanctificabis ipſos, & miniſtrabunt mihi.* Targ. וְתַקְרֵב יָת קָרְבְּנֵיהוֹן *& offeres ſacrificia eorum.* Jud. 7. v. 12. וַיְמַלֵּא *& implevit Micha manum Levitæ, & factus eſt ipſi puer in ſacerdotem:* חינוך. Qui ad ſacerdotium initiabantur, ordinabantur, conſecrabantur & introducebantur, in illorum manus ſacrificiorum particulæ, caro & ſanguis tradebantur. Sicut in Romana Eccleſia ordines traditione conferuntur. Presbyteratus traditur per calicis cum vino, & patinæ cum pane porrectionem. Diaconatus verò per libri Evangeliorum dationem. Subdiaconatus per calicis vacui, cum patina vacua ſuperpoſita, traditionem. Deut. 1. *eò quod* מִלְּאוּ אַחֲרֵי C D

יְהוָה *implevit poſt Dominum:* plenè ſecutus eſt Deum, Dei voluntatē perfecit. Targ. *poſt timorem Domini.* Num. 32. v. 11. *quia non* מִלְּאוּ *impleverunt poſt me.* Targ. אַשְׁלִימוּ בָּתַר דְּחַלְתִּי *plenè ſecuti ſunt me.* Syr. Matth. 3. *decet nos* דְּנִמְלֵא *ut impleamus omnem juſtitiam.* Actor. 13. v. 33. שַׁמְלִיהּ *implevit illud Deus.* Hithpael הִתְמַלֵּא, Syr. אִשְׁתַּמְלִי & אִתְמְלִי *impletus fuit.* Syr. Matth. 1. דְּנִתְמְלֵא *ut impleretur quod dictum eſt.* Joh. 15. וְתִשְׁתַּמְלֵא *& implebitur gaudium veſtrum.* Hiphil. Arabicè אמלא amli *implevit.* E

Nom. Adject. מָלֵא, Chald. & Syr. מְלֵי & מְלָא, Arab. ملي mali *plenus, impletus:* Pl. מְלֵאִים *pleni.* Fœmin. מְלֵאָה, Chald. מְלֵיָא *plena:* Plur. מְלֵאוֹת *plenæ.* Gen. 23. *pro argento* מָלֵא, Targ. שְׁלִים *pleno dabit illa mihi.* Lxx. ἀξίῳ *digno.* Num. 1. *devorati ſunt ſicut ſtipula arida* מְלֵאָה *plena.* Targ. סַגִּי *multa.* Jerem. 6. *cum* מְלֵא יָמִים *pleno dierum:* annis, ætatē pleno. Targ. רְשַׁבַּע *qui ſatur eſt dierum.* Jer. 4. *ventus* מָלֵא *plenus præ illis veniet mihi:* plenus robore ſuo: vehementior, quàm ventus ille, quo frumentum ventilatur & purgatur. Pſal. 73. וּמֵי מָלֵא *& aquæ pleni exugentur ipſis.* ſcilicet כּוֹס *calicis.*

מָלֵא *implens.* Jer. 23. *nonne cœlum & terram ego* מָלֵא *implens* (ſum) *dicit Dominus.* Eccl. 11. *ſicut tu non noſti, quæ ſit via venti, ſicut umbra in utero* הַמְּלֵאָה *plenæ: ſic non ſcies opus Dei, quod faciet.* Targ. דְּאִמֵּהּ מְעַבְּרָא *matris ejus gravidæ:* gravidæ mulieris. Lxx. κυοφορησούσης. Talm. אֵין יוֹדֵעַ אֶרֶם מָה בְּעִבְּרָה שֶׁל אִשָּׁה Juſtinus hiſtoricus, lib. 13. *virginem à Deo repletam quatuor pueros peperiſſe.* Græcis πλησθεῖσαν *gravidam reddi.* Hieron. *in ventre prægnantis.* Eſa. 1. v. 20. מְלֵאָתִי *plena judicio.* י eſt paragogicum: quia cum י affixo מְלֵאָתִי diceretur. Continet autem hæc dictio numerum ſynagogarū in Jeruſalem 1480.

Subſtant. מְלוֹא & מְלוֹ, Chald. מוּלְיָא, & מַלְיוּת, & שׁוּמְלָא, Syr. מְלָאי *plenitudo, repletio.* Exod. 16. *da illuc* מְלֹא הָעֹמֶר *plenitudinem omer manna:* tantum mannæ, quantum capit menſura omer. Levit. 2. *& tollet inde* מְלֹא *plenitudinem pugilli ſui:* quantum pugillo ſuo continere poteſt. Num. 22. *ſi dederit mihi Balac* מְלֹא בֵיתוֹ *plenitudinem domus ſuæ:* quicquid eſt in domo ipſius. Mich. 1. *terra* וּמְלֹאָהּ *& plenitudo ejus:* terra Iſrael, & populus, qui eſt in ea. Eſa. 34. *audiat terra* וּמְלֹאָהּ *& plenitudo ejus.* Lxx. καὶ οἱ ἐν αὐτῇ *& qui ſunt in ea.* 1. Samuel. 28. *& cecidit* מְלֹא קוֹמָתוֹ *plenitudine ſtaturæ ſuæ:* tota ſtatura: quantus ſtatura erat. Pſalm. 24. *Domini eſt terra* וּמְלוֹאָהּ *& plenitudo ejus:* omne quod implet terram: quicquid in ea continetur; homines, pecora, herbæ, ſtirpes, fruges. Targ. וּבְרִיָתָהּ *& creaturæ ejus.* ſequitur: *orbis, & habitantes in eo.* Eſa. 42. v. 10. *deſcendentes in mare* וּמְלוֹאוֹ *& plenitudinem ejus,* ſequitur: *inſulas & habitatores ejus:* declaratio.

מְלֹאת & מְלֹאָה *impletio, gemmarum incluſio.* Exod. 28. v. 17. וּמִלֵּאתָ בּוֹ מִלְאַת אֶבֶן *& implebis in eo impletionem lapidis.* Cant. 5. *ſedentes ſuper* מִלֵּאת *impletione:* incluſione. oculi columbarum pulcri ſunt, quia ſicut gemmæ palis incluſæ, nec prominent, nec depreſ-

depressi sunt: Plur. מְלֹאִים, Foem. מְלוֹאוֹת A *impletiones.* Exod. 25. וְאַבְנֵי מִלֻּאִים *& lapides impletionum ad Ephod.* Targ. *& lapides impletionis* לְשַׁקְּעָא *ad includendum in Ephod.* In auro fiunt capsulæ seu foveæ, quibus gemmæ inseruntur, easq; implent: unde *lapides impletionum* vocãtur. Exod. 28. בְּמִלּוֹאֹתָם *in impletionibus suis.* Exod. 29. v. 31. *&* אֵיל הַמִּלֻּאִים *arietem impletionum accipies, & coques carnem ejus in loco sancto. Et comedet Aharon & filij ejus carnem istius arietis, & panem qui est in cophino.* Sic dicitur aries, qui immolabatur in consecratione summi sacerdotis. B Et ejus carne simul ac pane manus eorũ, qui consecrabantur, implebantur. Ibid. v. 34. *& si relinquetur de carne* הַמִּלֻּאִים *impletionum, & de pane usq; ad manè.* Lxx. τῆς θυσίας τ τελειώσεως *sacrificij consecrationis.* Porrò consecratio ista describitur, Lev. 8. quòd de ariete mactato adipem & alia, ex cophino autem placentam & panem acceperit, idque omne dederit super manus Aharonis & filiorum ejus, rursus inde accepta adoleverit, & obtulerit in altari, & C quod fuerint מִלֻּאִים *impletiones* boni odoris. Ibid. v. 33. *donec impleantur dies* מִלֻּאֵיכֶם *consecrationis vestræ: quia* (in) *septem dies* יְמַלֵּא *implebit manũ vestram.* scilicet de sacrificijs.

Syr. מְלֵיאִית & מְשַׁמְלֵיאִית *plenè, perfectè.*

מְלֵיָן *tumores, eminentiæ.*

מְמוּלָא & מַלָּא *inundatio, diluvium*; ab aquarum copia. Græcis πλήσμη.

Rabb. מַלָּא *plenilunium.* ܡܠܐ מְלוּי *repletio.*

Arab. אִמְתִלַא imtili *completio, repletio stomachi.* D

مملي mumli, & مملو *plenus.* ܡܠܝܢ מְלִין *pleni.* ܡܡܬܠܝ mumtali *idem.*

מַאלִי mali *scriptor qui aliquid componit.*

II. מָלָא: Piel מִלֵּא *collegit, congregavit, contraxit:* quod rebus collectis impleantur loca. Jer. 51. v. 11. *acuite sagittas,* מַלְאוּ *congregate peltas:* colligite & parate ad bellum. Jer. 4. v. 5. *clamate* וּמַלְאוּ *& congregamini, & dicite.* Targ. אַסְגוּ *multiplicate.* Hithp. הִתְמַלֵּא. Job. 16. *simul contra me* יִתְמַלָּאוּן *cõgregabuntur.* E

Nom. מָלֵא & מִלֵּא *collectio, congregatio, multitudo, congregatio ad persequendum alios.* Jer. 12. *etiam ipsi clamabunt post te* מָלֵא *congregationem:* ut congregentur homines, & te insequantur. Targ. מְלִין בִּישִׁין *verba mala.* Lxx. ἐπισωρεύθησαν *congregati sunt.* Esa. 31. v. 4. *contra quem vocabitur* מִלֵּא *collectio pastorum, à voce eorum non terretur:* multitudo pastorum, qui post leonẽ congregantur. Targ. דִּיר *caula.* Hieron. *multitudo.* Gen. 48. v. 19. *& semen ejus erit* מְלֵא *collectio gentium:* multitudo. Targum. *& filij ejus erunt* שַׁלִּיטִין *dominatores inter populos.* Lxx. εἰς πλῆθος *in multitudinem.*

Arab. מלא mele *multitudo.* פי אלמלא *in multitudine:* inter multos.

מְלֵאָה *congregatio, fructus,* qui congregantur ex agro & vinea, frumentum, ac mustum & oleum, proventus seminis maturus. Exod. 22. v. 29. מְלֵאָתְךָ *collectionem tuã, & lacrymam tuam ne differas.* Targ. בְּכוּרָךְ *primitias tuas.* Lxx. ἀπαρχὰς ἁλῶνός *primitias areæ.* Num. 18. v. 27. *sicut frumentum ex area,* וְכִמְלֵאָה *& sicut collectio ex lacu:* mustum & oleum. Deut. 22. v. 9. *ne contamines* הַמְלֵאָה *collectionem, semen quod seminas, & proventum vineæ.*

מְלָא, Chald. מְלָא *acervus, cumulus, vallus, agger,* ex congregato pulvere factus: vel à congregatione hominum, quæ ibi fiebat. Locus vicinus muro amplus, sic dictus, quod ibi populus congregaretur seu cõveniret; vicinus Jerosolymæ. *propugnaculum.* Esa. 37. *& non fundet juxta ipsam* סֹלְלָה, Targ. מְלֵיחָא *aggerem.* 2. Sam. 5. *& ædificavit David* סָבִיב *circuitũ ab* הַמִּלּוֹא *aggere & intrinsecus.* pro quo habetur, 1. Paral. 11. *& ædificavit urbem* מִסָּבִיב *à muro, ab* הַמִּלּוֹא *aggere, & usq; ad* הַסָּבִיב *murum, & Joab restauravit reliquum urbis.* סָבִיב est *murus urbis.* מִלּוֹא erat *mons altus* ex pulvere congestus, à muro remotus, & in ejus vertice turris, quã fecerunt Jebusæi, ut ibi pugnare possent cum hostibus; undiq; declivis & inferiùs murus, qui pulverem continebat, ne dilaberetur. Et Joab instauravit reliquam urbem, & refecit tempore belli diruta.

III. מָלָא *implevit, infudit.* Esa. 65. vers. 11. וְהַמְמַלְאִים *& infundentes ipsi Meni mixtum.* Targ. וּמְמַזְגִין *& miscentes.*

Chald. & Syr. מְלָא *hausit:* quia vasa aquis haustis replentur. Chal. Gen. 24. *inde* יִשְׁאֲבוּן, Targ. מָלְיָן *hauriunt pueri.* 2. Sam. 33. וַיִּשְׁאֲבוּ, Targ. וּמְלוֹ *& hauserunt aquam è fonte.* Gen. 23. וְהִשְׁאַב, Targ. וּמְלֵי *& hausit pro omnibus camelis ipsius.* Syr. Joh. 4. v. 7. וְתִמְלֵא *ut hauriret aquam.*

Rabb. מְלוּי *haustio, haustus.*

IV. Syr. מְלָא, idem quod מְלַל, *locutus est:* permutata significatione ordinum. Joh. 11. v. 19. דְּנִמְלוּן *ut loquerentur in corda ipsorum:* ut consolarentur.

Nom. מַמְלָא *locutio, consolatio.*

מלג. Rabb. מָלַג, Syr. מלג *evulsit pilos, setas* aut simile, *depilavit.* Syr. Mar. 2. v. 23. וּמָלְגִין *& evellentes spicas.*

מְלוּגָא *fasciculus.* ܡܠܘܓ מְלוֹג *sermo.*

מלה. מָלָה idem quod מָלָא, *impletus fuit:* literis א ה per-

אה permutatis. Ezech. 28. מָלוּ *impleverunt medium tuum rapina.* pro מָלְאוּ *implevérunt.* Targum אִתְמַלְיוּ *impleti fuerunt thesauri tui rapina.* Piel. Job. 8. *donec* יְמַלֶּה *impleat risus os tuum.* pro יְמַלֵּא *implebit.* A

Nom. מָלוֹ (pro מְלֹא) *plenitudo:* in מָלָא vide.

מלז Syr. מְלַז *læsit, nocuit.*

מלח quatuor significata habet. I. מָלַח. Inde מָלַח *miscuit, commiscuit, conjunxit.* Paul מְמֻלָּח *mixtus, commixtus.* Exod. 30. v. 35. מְמֻלָּח, Targ. מְעָרָב *mixtum, purum, sanctum.* B

Nom. מַלָּח *nauta, remex,* qui mare seu aquas remo miscet & verrit. Plur. מַלָּחִים, Chald. מַלָּחִין, Arab. ملحون *nautæ,* qui gubernant navim in mari, quod est ملوح *salsum.* Jon. 1. *& timebant* הַמַּלָּחִים, Targum סַפָּנַיָּא *nautæ.*

II. מָלַח, Chald. & Syr. מְלַח, Arab. ملح malah *salivit,* sale condivit: quæ enim saliuntur, miscentur. Levit. 2. *& omne munus oblationis tuæ sale* תִּמְלַח *salies.* Niphal. Arab. Matth. 5. *si corruptum fuerit* אִם־הַמֶּלַח *sal, quo* יִמָּלַח *salietur?* Hophal הָמְלַח *salitus fuit.* Ezechiel. 16. וְהָמְלַח לֹא הָמְלַחַתְּ, Targ. וּבְמִלְחָא לָא אִתְמְלַחַתְּ *& saliendo non salita fuisti.* Sal cutem infantis duriorem reddit. Rabb. מוֹלְחִין הַיֶּלֶד בַּשַּׁבָּת *saliunt infantem in Sabbatho.* Chal. אִתְמְלַח. Syr. אִתְמְלַח *salitus fuit.* Luc. 14. v. 34. *quo* תִּתְמְלַח *salietur?* C

Nom. Adi. Arab. ماء ملحا *aqua salsa.*

Substantiv. מֶלַח, Chaldaicè מְלַח, Arab. مَلْح malh, Matth. melech, melha *sal:* Plural. Arab. املاح *sales.* Levit. 2. בַּמֶּלַח, Targ. בְּמִלְחָא *sale salies.* Genes. 19. *& facta est* נְצִיב מֶלַח, Targ. קָמָא דְמִלְחָא *statua salis.* uxor Loth fuit de Sodomitarum posteris, & retrospexit, ut videret, quidnam fieret cum familia sua paterna. Ideo corpus ipsius conversum fuit in lapidem seu cumulum, statuæ figura, salis verò sapore præditum: qui adhuc inter mare mortuum & oppidum Segor constat, & à gregibus aliquando lambendo imminutus, denuò ad pristinam crescit molem, & permanet usq; ad tempus, quo futura est mortuorum resurrectio. Sapientiæ 10. *incredulæ animæ monumentum stans* στήλη ἁλὸς *statua salis.* Gen. 14. *ipsa est* יָם הַמֶּלַח, Targum יַמָּא דְמִלְחָא *mare salis.* In יָם vide. Num. 18. בְּרִית מֶלַח, Targ. *pactum salis in perpetuum coram Domino:* pactum firmum, quia sal à corruptione conservat. Jud. 9. v. 42. *subvertit urbem, & conspersit eam* מֶלַח *sale:* ne scilicet agri coli, aut vineæ plantari ibi possent. Sal enim sterilitatem inducit immodicùm. Ezech. 47. לְמֶלַח *in salem data sunt.* Targ. לְמַחְפּוֹרִין דְּמֶלַח יְהוֹן *in fodinas salis redigentur.* D

מָלוּחַ, Arab. ملحة malha *halimus,* vel *halimum:* herba salsa & amara. Est sicut rhamnus, & folia ejus comeduntur, ut olera: juxta Avic. Job. 30. *evellentes* מְלוּחַ *halimum pro herba.* Targ. *qui evellunt* הוֹבֵי *spinam pro herba comestili.* præinopia herbam insipidam comedunt. ☞ Plu. Chald. מְלוּחִין *spinæ.* Zophon. 2. *excursio* חָרוּל, Targ מְלוּחִין *urticarum.*

מָלֻחָה, Arab. ملوحة maluha *salsugo,* terra salsa, arida, sterilis, in qua nihil crescit. Psalm. 107. *terram frugiferam* לִמְלֵחָה *in salsuginem:* in terram salsam, quæ nihil germinat. Targ. *in terrâ* סְדוֹם וְאַתְכַּפְכַת צְרִיָא הֵיךְ *devastatam, instar Sodomæ subversæ.* Job. 39. v. 6. *& mansiones ejus* מְלֵחָה *salsuginem.* Targ. אַרְעָא צְרִיָא *terram vastatam.* Aut, *corruptam:* ex significatione tertia. Locus, cujus pulvis est siccus & salsus. E

Arab. ملوخيا molochia *malva.* מלוחיא אלבחרי molochia albachari *atriplex marinus.*

מאלחא *sapor salsus.*

מלח ברוד malh barud *sal petrosus,* nitrum.

מְמַלַּח **mumallah** *salsus.* ☞ מאלח milah *idem.*

תַּמְלִיחָה tamliha *salsamentum.*

מַלַּאח mallah *salinum.*

מַלָּאחָה mallaha *locus ubi nitrum provenit.*

Rabb. מְלִיחוּת *salsedo.*

מַלִּיחַ *piscis salitus.*

III. Niphal נִמְלַח *corruptus, perditus, devastatus, consumtus, attritus fuit.* Esa. 51. v. 6. *quia cœli instar nubis* נִמְלָחוּ *corrupti sunt.* Targ. יָעְרוּן *transibunt.*

Nom. מְלָחִים *panni attriti,* vetustate corrupti. Jerem. 38. v. 12. *pone, quæsò, panños tractos* בְּלָאֵי טְפַסְקִן וְשַׁחְקִן וְהַמְלָחִים, Targ. *vetera panni frusta scissa & trita sub axillis tuis.*

Verb. Chald. מְלַח *corrupit, destruxit, vastavit.* Ezræ 4. מְלַחְנָא *vastationem templi vastavimus.*

Arab. املح amlach *evulsit, avulsit, extirpavit.*

מלחה *delumbatio.* ☞ מַמְלוּחַ mamloch *delumbis.*

IV. Arab. مليح malih *formosus, pulcer, civilis.*

מַלָּאחָה malaha *formositas, pulcritudo, forma, civilitas, urbanitas.*

Cum ח punctato, מַלְחָה malcha *ramus:* Plur. מַלְחָאת malchat *rami.*

מְלַח mulch *lacertus in brachio:* Pl. אַמְלָאח amlach *lacerti, musculi.*

מלט duo significata habet. I. מָלַט, idē quod פלט,

פלט, literis מלפ permutatis. Inde Niphal נִמְלַט *ereptus, liberatus fuit, evasit.* 1. Sam. 22. v. 1. וַיִּמָּלֵט, Targum וְאִשְׁתֵּיזִב *& liberatus est ad speluncam:* evasit. 1. Sam. 20. v. 29. אִמָּלְטָה *evadam, quaesò, & videbo fratres meos:* celeriter ibo. Jud. 3. *& Ehud* נִמְלַט, Targum אִשְׁתֵּיזִב *evasit:* liberatus est. Rab. נִמְלַט *evasit ex morbo, convaluit.* Piel מִלֵּט *eripuit, liberavit.* Jerem. 39. v. 18. *quia* מַלֵּט אֲמַלֶּטְךָ, Targ. שֵׁיזָבָא אֲשֵׁיזְבִנָּךְ *liberando liberabo te.* Hiphil הִמְלִיט *idem.* Esa. 31. v. 5. *& liberabit transiliendo,* וְהִמְלִיט *& eripiendo.*

II. מִלֵּט & הִמְלִיט *liberavit.* hoc est, *peperit, in lucem emisit, edidit.* Esa. 34. vers. 15. *ibi habitabit ericius,* וְתִמְלֵט, Targ. וְתֵשֵׁיזִב *& liberabit:* pariet, pullos excludet. pulli enim gallinarum & avium ex ovis incubando liberantur & emittuntur. Esa. 66. vers. 7. *antevenerit dolor ei* וְהִמְלִיטָה *& liberavit masculum:* peperit. Lxx. ἐξέφυγε καὶ ἔτεκεν *effugit & peperit.* ex duabus versionibus. Hithpael הִתְמַלֵּט *ereptus fuit.* Job. 19. vers. 20. וָאֶתְמַלְּטָה *& ereptus sum cum cute dentium meorum.* Targum וְאִשְׁתְּאַרֵת *& relictus sum tantùm in pelle dentium meorum.* Non est in me cutis integra, præter eam, quæ dentium meorum radicibus adhæret. Job. 41. *scintillæ ignis* יִתְמַלָּטוּ *eripientur:* erumpent, egredientur, emittentur.

Nom. מִלֵּט, Arab. מלאט, Rabb. הַמְלָטָא, Lat. malta *cementum, calx.* arena & aqua subacta, *lutum* unde fiunt lateres. Jerem. 43. vers. 9. *& abscondes eos* בְּמֶלֶט בַּמַּלְבֵּן *in luto, in lateraria.* Targum בְּטִפֵּל בְּנִינָא *in luto ædificij.*

Rabb. הַמְלָט *excusatio.* על צד ההמלט *excusationis causa.* המלטה *partus.*

Arab. מלוטה molôta *cucullus:* Plu. מלאט malat *cuculli.*

מלך quatuor significata habet. I. מָלַךְ, Chal. מְלַךְ, Arab. مَلَكَ malac *regnavit,* consilio, prudentia & legibus *rexit, gubernavit, imperavit, dominatus fuit.* Gen. 36. v. 31. *& isti sunt* הַמְּלָכִים, Targum מַלְכַיָּא *reges, qui* מָלְכוּ, Targ. מְלַכוּ *regnârunt in terra Edom* לִפְנֵי מָלְךְ מֶלֶךְ, Targ. קֳדָם דְּיִמְלֹךְ מַלְכָּא *antequam regnaret rex super filios Israel.* Psalm. 96. v. 10. *dicite inter gentes, Dominus* מָלָךְ *regnavit.* Justinus Martyr in colloquio cum Tryphone Judæo, atq; id teste quodam antiquo Psalterio, legit: *dicite in gentibus, regnavit à ligno Dominus.* Tertull. in libro adversus Judæos: *ipse David regnaturum ex ligno Dominum dicebat.* In Psalmodia Romana quoque habetur: *regnavit à ligno Deus:* Christiana devotione additum. Unde Theodulphus: *dicens in nationibus: regnavit à ligno Deus.* Quod aliqui tradunt ita quoq; haberi in Psalterio Hebraico Anglicano. Jerem. 32. הַתִּמְלֹךְ *an regnabis?* an putas te futurum regem? Hiphil. הִמְלִיךְ, Chal. & Syr. אַמְלֵךְ, Arab. أَمْلَكَ amlac *regnare fecit, regno præfecit, regem creavit, fecit, constituit.* 1. Reg. 1. vers. 43. *sed dominus noster rex David* הִמְלִיךְ *regem constituit Salomonem.* Syr. Rom. 5. v. 14. אַמְלֵךְ *regnavit mors ab Adam usq; ad Mosen:* absolutè. Hophal הָמְלַךְ *rex constitutus fuit.* Dan. 9. v. 1. *qui* הָמְלַךְ *rex constitutus fuit super* מַלְכוּת *regnum Chaldæorum.*

Nomen מֶלֶךְ, Chaldaicè מַלְכָּא, Arabicè مَلِك melec *rex, imperator,* omnis dominator, qui vel ditioni, vel etiam urbi alicui dominatur, *gubernator, dux, præfectus, consul:* Plur. מַלְכִים, Chald. מַלְכִין, Arab. ملوك muluc *reges, imperatores, dominatores.* Foemin. מַלְכָּה, Chald. מַלְכְתָּא, Arab. مَلِكَة melca *regina, imperatrix, domina:* Plur. מַלְכוֹת, Chald. מַלְכָן, Arab. مَلِكَات melcet *reginæ.* Gen. 14. v. 2. *contra Bera* מֶלֶךְ סְדֹם, Targ. מַלְכָּא דְסָדוֹם *regē Sodomæ.* Ibid. 18. *& Melchisedec,* מַלְכִּי צֶדֶק, Targ. מַלְכָּא דִירוּשְׁלֵם *rex Salem:* urbis Jerosolymæ. Deut. 17. v. 14. *ponam super me* מֶלֶךְ, Targ. מַלְכָּא *regem, sicut omnes gentes, quæ sunt in circuitu meo.* Lxx. ἄρχοντα *principem.* Psal. 24. v. 9. *& ingrediatur* מֶלֶךְ הַכָּבוֹד *rex gloriæ.* sic, *Deus gloriæ,* Act. 7. v. 2. &, *Dominus gloriæ,* 1. Corinth. 2. v. 8. Job. 18. v. 14. *& deducat eum* לְמֶלֶךְ בַּלָּהוֹת *ad regem conturbationum:* Metaphora: præstantissimum, fortissimum. Esa. 6. v. 5. *quia* הַמֶּלֶךְ *regem, Dominum Zebaoth viderunt oculi mei.* Targ. מַלְכָּא עָלְמַיָּא *regem seculorum.* Tobiæ 13. *exaltate regem seculorum.* Jer. 51. v. 46. *dicit* הַמֶּלֶךְ *iste rex, Dominus Zebaoth, nomen ejus.* Ps. 48. v. 3. *urbs* מֶלֶךְ *regis magni:* Dei. sic, אַמְלַךְ emlac *regem* vocant *Deum* Æthiopes: & poëtæ, *regē Olympi.* Ezech. 26. v. 7. מֶלֶךְ מְלָכִים *rex regum:* Nabugdonosor. sic Darius, *rex regum:* & Cleopatra, *regina reginarū,* dici volebant. Amos 1. v. 15. *& ibit* מַלְכָּם *rex eorum in captivitatem, ipse & principes ejus simul.* Hieron. *Melchom.* Accepit pro מלכם *idolo* Ammonitarum. Jer. 49. v. 3. *quia* מַלְכָּם *rex eorum in captivitatem ibit, sacerdotes ejus, & duces ejus simul.* Lxx. μελχὸμ, Hieron. *Melchom:* ut in præcedente. Zophon. 1. v. 5. *jurantes* בְּמַלְכָּם *per regem suum.* Targ. בְּשֵׁם פִּתְגָּמֵיהוֹן *in nomine idolorum suorum.* per nomen idoli sui, quod super se constituerunt regem. accepit pro מלכם *Milcom* idolo. Amos 5. v. 26. *& portastis Siccuth* מַלְכְּכֶם *regem vestrum:* idolū vestrum. in סכות vide. Gen. 14. v. 17. *ad vallem Save, quæ est vallis* הַמֶּלֶךְ *regis:* regia, publica & adeo plana, ut regijs exercitijs apta esset.

Targ.

Targ. הוא אתר בית ריסא דמלכא *iſta eſt locus domus ſtadij regis.* ubi reges ludebant & ſe exercebant. Num. 21. v. 22. *in via* הַמֶּלֶךְ, Targ. מַלְכָּא *regis ibimus:* regia, publica, recta, plana. 2. Sam. 14. v. 25. *in lapide* הַמֶּלֶךְ *regis:* in pondere regio, publico, communi. ſic, Deut. 3. v. 11. אַמַּת אִישׁ *cubitus viri:* cujuſq; hominis. Targ. אַמָּא דמלכא *cubitus regis:* communis, vulgaris. ſic, Jacob. 2. v. 8. *ſi tamen legem præſtatis regiam.* Rabbin. מֶלֶךְ הָעוֹלָם *Rex ſeculi,* vel *ſempiternus.* Et, מֶלֶךְ מַלְכֵי מְלָכִים *Deus.*

Subſt. מְלוּכָה, Arab. مُلْك mulc, & مُلْكَة mulca *regnum, imperium, dominatio, ditio, dominium:* Plur. Arab. أَمْلَاك amlic *regna.*

מַלְכוּת, Chald. מַלְכוּ *idem:* Plur, מַלְכִיּוֹת, Chald. מַלְכִין *regna.* Pſalm. 45. *ſceptrum rectitudinis, ſceptrum* מַלְכוּתְךָ *regni tui.* Eſth. 5. v. 1. *& induit Eſther* מַלְכוּת *regnum.* Targ. לְבוּשֵׁי מַלְכוּתָא *veſtes regni:* regias. pro quo, cap. 6. v. 10. *adferant* לְבוּשׁ מַלְכוּת *veſtem regni:* regiã. Targ. לְבוּשׁ אַרְגְּוָנָא *veſtem purpuræ:* de rege.

מַמְלָכָה, Arab. مَمْلَكَة mamlaca *idem:* Pl. מַמְלָכוֹת, Arab. مَمَالِك mamâlic, & مَمْلَكَات mamlacat *regna.* ⸿ מַמְלֶכֶת *idem.* Deut. 17. verſ. 18. *cùm ſederit ſuper throno* מַמְלַכְתּוֹ *regni ſui.* Lxx. τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ *principatus ſui.* ⸿ מַמְלוֹכוֹת *idem.*

Proprium מֹלֶךְ *Molech*, & cum ם heemanthi, מַלְכָּם *Milcom*, Syr. מַלְכוֹם *Malcum*, idolum Ammonitarum, aſtrum regium, Saturnus. ſtella magna in cœlo, quæ eſt מֶלֶךְ *rex* aliarum: Et eſt שֶׁמֶשׁ *ſol.* cujus cultus erat talis: pater filium tradebat ſacerdotibus, qui faciebant duos rogos magnos, & inter hos puerum nudis pedibus incedentem traducebant. Et quidam moriebantur, quidam ſuperſtites manebant. ac putabant, ſi pater unum ex filijs traduceret, reliquos fore ſalvos, ac patrem in omnibus felicem. Fuit autem hujus idoli apud Ammonitas templum in Gebal, in eoq; ſimulacrum lapideum auro obductũ, & ſellæ inſidens: utrinq; autem duo fœminea ſimulacra, etiam ſedentia: ante ipſum ara, in qua ſacrificia & ſuffitus fiebant. ſic juxta Diodor. Sicul. lib. 20. Cartaginenſes Saturno excellentiores ex filijs ſuis ſacrificabant. Levit. 18. v. 21. *de ſemine tuo dabis ad traducendum* לַמֹּלֶךְ *ipſi Molech.* Traditionem notat לֹא תִתֵּן *non dabis:* traductionem לְהַעֲבִיר *ad traducendum.* Lxx. τῷ ἄρχοντι *principi.* Acceperunt מוֹלֵךְ pro מֶלֶךְ *rex, princeps.* 2. Reg. 23. v. 10. *ne quis traduceret filium ſuum, aut filiam ſuam per ignem* לַמֹּלֶךְ *ipſi Molech.* 1. Reg. 11. v. 5. *abijt Salomo poſt* מִלְכֹּם *Milcom, abominationem Ammonitarum.*

Lxx. ὀπίσω βασιλέως αὐτῶν *poſt regem ipſorum.* pro מַלְכָּם acceperunt. Idem cum מֹלֶךְ *Molech*, eſſe videntur אַדְרַמֶּלֶךְ & עֲנַמֶּלֶךְ idola, de quibus, 2. Reg. 17. v. 31. *& Sepharvaim comburebant filios ſuos igni,* לְאַדְרַמֶּלֶךְ וַעֲנַמֶּלֶךְ *Adrammelech & Anammelech, dijs Sepharvimæorum.*

אֲבִימֶלֶךְ *Abimelech* pater regis, generale nomen erat regum Palæſtinorum: ſicut Cæſar imperatorum Romanorum. Et ſinguli alioqui ſua habebant nomina. Abimelech tempore Davidis dicitur Achis. 1. Sam. 21. v. 11. *& ſurrexit David, & fugit in die illo à facie Saulis, & venit ad* אָכִישׁ *Achis, regem Gath.* Pro quo habetur, Pſalm. 34. v. 1. *cùm mutaret ſenſum ſuum coram* אֲבִימֶלֶךְ *Abimelech.*

מַלְכִּי־צֶדֶק Melchiſedec *rex juſtitiæ*, rex Salem: Gen. 14. qui putatur fuiſſe Sem, & condidiſſe urbem שָׁלֵם, quæ poſtea dicta fuit *Jeruſalem.*

II. מָלַךְ, Chald. & Syr. מְלַךְ *cogitavit, putavit, exiſtimavit, ſuaſit, conſuluit, conſilium dedit, deliberavit*; ex uſu Chaldæorum. Jer. 22. v. 15. הֲתִתְמְלֹךְ *an cogitabis, quod tu miſcearis cum cedris?* Targ. הַאַתְּ מְרַמֵּי *an tu cogitas?* putas? 1. Reg. 12. verſ. 13. *& reliquit* עֲצַת, Targ. מַלְכָּא *conſilium ſeniorum, quod* יְעָצֻהוּ, Targ. מַלְכוּהִי *conſuluerunt ei.* 2. Sam. 17. v. 14. וַעֲצַת, Targ. ומלכא *& conſilium Achitophel, quod* יָעַץ, Targ. מְלַךְ *conſuluit.* 1. Reg. 1. v. 12. *& nunc veni* אִיעֲצָךְ נָא עֵצָה, Targ. אֶמְלְכִנָּךְ כְּעַן מַלְכָּא *conſulam tibi, quæsò, conſilium.* Joſ. 15. v. 18. וַתְּסִיתֵהוּ *& incitavit ipſum.* Targ. ומַלְכַּתֵּה *& cõſuluit ipſi:* ſuaſit. Syr. Joh. 18. v. 14. מַלַּךְ *qui conſilium dederat Judæis.* Niphal נִמְלַךְ, Chald. אִתְמְלַךְ, Syr. אִתְמְלַךְ *conſilium inÿt, conſultavit, deliberavit.* Nehem. 5. v. 6. וַיִּמָּלֶךְ *& conſultavit cor meum.* Lxx. ἐβουλεύσατο. Chald. 1. Reg. 12. v. 8. וַיִּוָּעַץ, Targ. וְאִתְמְלִךְ *& conſultavit cum pueris.* Syr. Matth. 26. v. 4. וְאִתְמַלְכוּ *& conſilium inierunt adverſus Jeſum.*

Nom. Adj. Chald. מָלַךְ & מְלַךְ. Syr. מָלוֹךְ *conſiliarius:* Plur. מַלְכִין & מְלַכִין *conſiliarÿ.*

Subſt. מֶלֶךְ, Foem. מַלְכָּא, Syr. מַלְכָּא & מְלִיכוּת *conſilium:* Pl. מַלְכִין, Foem. מַלְכָן *conſilia.* Dan. 4. v. 24. מַלְכִי *conſilium meum placeat tibi.* Syr. Matth. 12. v. 14. ומַלְכָּא *& conſilium ceperunt.* Syr. בְּטַל מַלְכָּא *conſiliarius.*

III. Syr. מְלַךְ *promiſit, pollicitus fuit.* Hebr. 13. verſ. 23. דְּמַלַּךְ *qui promiſit nobis.* Niphal אִתְמְלַךְ *promiſſus fuit.* Hebr. 11. v. 9. דְּאִתְמְלַךְ *quæ promiſſa fuerat ei.* Galat. 3. verſ. 6. אִתְמְלַךְ *promiſſa eſt promiſſio.* Hiphil אַמְלַךְ *promittere coëgit.*

Nom. Adject. מְלִיךְ *promiſſus:* Foemin. מְלִיכָא *promiſſa.*

Substant. מוֹלָנִין *promissio:* Plural. מוֹלָנִין *promissiones.* A

IV. Arab. מַלַךְ malac *accepit, nactus, adeptus est, possedit, acquisivit, vendicavit, emit, habuit.* Genes. 12. *& omnes animas, quas* מַלְכוּא malacu *acquisiverant in Haran.* Ibidem. וַמַּלַךְ *& acquisivit boves & oves.* Matth. 10. vers. 9. לֹא תַמְלְכוּא זָהָב וְלֹא כֶּסֶף *non possideatis aurum, neq; argentum.* 1. Corinth. 8. v. 6. *tanquam non* יַמְלֵךְ *possideant.* Precat. יָא מַן הוּ מַאלֵךְ יוֹם אַלְדִין *ô qui est possidet diem judicij.* Piel מַלַּךְ mallac *mancipavit, vendidit, tradidit.* Alc. Aranea: לָא יְמַלְּכוּן לָכֶם רִזְקָא *non dabunt vobis victum.* B

Nom. מַאלֵךְ malic *accipiens, nanciscens, adipiscens, possessor:* Pl. מַאלְכִין malicin *possessores.*

מְמַלֵּךְ mumelec *patrimonialis.*

מַמְלוּךְ mamluc *acquisitus, emtus, mancipatus, mancipium, minister:* Plur. מַמְלוּכִין *emti, mancipia.* Inde מַמְלוּכִין *Mălucin*, pueri Christiani, vel à Christianis parentibus nati, qui à Christianis emti aut capti circumcidebantur, & fidem Christianam abnegabant, Muhamedanam amplectentes. In genere autem talis apostata, qui à fide Christiana descivit *Mamluc* appellatur. Cum Tartari in potestatem suam redegissent aliquot Armeniæ minoris urbes, vendiderũt pueros Christianorum. Hos Melech Sala Ægypti Sultanus comparavit magno numero, ipsosq; in militari disciplina educari, atq; in armis instrui curavit, ac vocavit *Mamluchos*, h. e. *emtos* seu *servos.* Post mortem Sultani Melech Sala, cœperunt Mamluchi ex suo collegio, q, solis Christianis apostatis constabat, regẽ constituere, anno Christi 1252. ut autem initiũ sumpsêre Mamluchi sub Friderico secundo, ita extirpati sunt à Selymo Ægyptum occupante, anno Christi 1516. Sultanus & Mamluci cœlibes vixere. Ac Sultano erant quatuor אֲמִיר כְּבִיר emir quibir *magni admirales*, ex quorum numero per Mamlucos eligebatur Sultanus. Omnes hi erant Christiani abnegati, aut Christianorum filij, ut & Janissari. Et magna ipsorum pars constabat Hiberis & Circassis, commorantibus ad fluviũ Phasin: quos Tartari capiebant & vendebant Emiris, emtos educantibus, atq; Mamluchos efficientibus. Erantque omnes viri strenui, atq; in armis exercitatissimi, præsertim in re equestri: legis Mahometicæ cultores. C D E

Subst. מִלְךְ milc *possessio, hæreditas, patrimonium, facultas:* Pl. אַמְלַאךְ amlic *facultates.*

מַלְבָּה *habitus:* in Avic.

תַּמְלוּךְ tamaluc *venditio, traditio.*

מַמְלַךְ mumelic *idem.*

מלס. Arab. Piel מַלַּס *planavit asperum, planum fecit, æquavit, lævigavit, polivit.* אִתְמַלַּס *lævigatus, politus fuit.*

Nom. מְמַלַּס mumallas *lævigatus.*

אַמְלַס amals *politus, planus, lubricus, declivis:* Plur. מְלַס muls *plani.* Geogr. אַחְנַאר מְלַס *lapides politi:* læves.

מַמְלַסָה mulasa *lubricitas, lævitas.*

מַמְלַסָה mamlasa *idem.*

תַּמְלִיסָה tamlîsa *lævigatio:* Plur. תַּמְאִלִס tamâlis *lævigationes.*

מלף. Arab. מַלַף malf *lana, pannus.*

מַלַאף mallaf *pannifex, lanarius.*

מלץ. מְלַץ. Inde Niphal נִמְלַץ *dulcuit, dulcis factus est.* Psal. 119. v. 103. *quam* נִמְלְצוּ, Targ. חֲלִין *dulcescunt palato meo verba tua, præ melle ori meo!*

Rabb. *interpretatus est.*

מְלִיצָה *interpretatio, dispositio orationis, mensura, oratio.*

מלק. מְלַק, Chald. מְלַק *rupit, abrupit ungue, discerpsit digitis, avulsit.* Levit. 1. וּמְלַק, Targum וִימְלֹק *& abrumpet caput ejus.* scilicet ungue aut digitis.

Arab. מַלַק mallac *abalienavit.*

אתמלק atmalac *admiratus fuit.* Jacob. 1. v. 16. ויתמלקון *& admirantur personas.*

מילק mailac *coticula.*

מלר. Arab. מלורה mallôra *merula:* Pl. מלואר mallavir *merulæ.*

מנן. Arab. מנן manan *imputavit, exprobravit.*

מנאן manin *exprobratio.*

מנא. Chald. מְנָא *numeravit:* in מָנָה habes.

מנר. Arab. מנר *à, absq, hinc:* cum verbo, *postquam.*

מנה tria significata habet. I. מָנָה, Chald. מְנָא *numeravit, supputavit.* Num. 23. *quis* מָנָה *numeravit pulverem Jacob?* Targ. יְכֵל לְמִמְנִי *poterit numerare?* Esa. 65. וּמְנִיתִי *& numerabo vos ad gladium:* numeratos objiciam vos gladio. Targ. וְאֶמְסַר *& tradam.* Lxx. καὶ δώσω. Jer. 33. v. 13. *adhuc transibunt oves super manibus* מוֹנֶה *numerantis.* Solet pastor numerare oves, an aliqua ex illis desit. Targum יִתְנַהוֹן עַמָא עַל יְדֵי מְשִׁיחָא *congregabunt populum super manibus Messiæ.* comparatur populus Israel ovibus, & pastor est rex Messias. Chald. 1. Reg. 20. וַיִּפְקֹד, Targ. וּמְנָא *& numeravit pueros ducum urbium.* 2. Sam. 24. *postquam* סָפַר, Targ. מְנָא *numeravit populum.* Dan. 5. מְנָא מְנָא תְּקֵל וּפַרְסִין *numeravit, numeravit, ponderavit, & dividunt.* Niphal נִמְנָא, Chaldaicè אִתְמְנִי, Syr. אתמני & אחמני

numeratus fuit. Gen. 13. *si poterit quis* A
תה. Esa. 65. *implentes* לַמְנִי *numero idolorum mixtum.* Targ. לְרַחֲלָהוֹן *idolis suis.* Lxx. τῇ τύχῃ *fortunæ.* Hieron. in 65. Esaiæ: *in Ægypto, ultimo die anni ponunt mensam refertam varij generis epulis, poculum mulso mixtum, futuri anni fertilitatem auspicantes. Hoc & Israelitæ faciebant.*

Rabb. מְנַת *conditio.* עַל מְנַת *hac conditione:* ut, *colit Deum* על מנת לקבל פרס *ea conditione, ut accipiat mercedem.*

Chald. מְנִין *numerus:* Plur. מְנִינִין *numeri.*

Particula מִן & מ, Syriacè מִן, Arab. مِن min *à, ab, è, ex, de.* Gen. 2. *& vapor ascendebat* מִן־הָאָרֶץ *ex terra.* Deut. 33. *percute* (in) *lumbis insurgentes contra eum, & odientes ipsum* מִן יְקוּמוּן, Targ. דְלָא יְקוּמוּן *ne resurgant.* Lxx. μὴ ἀναστήσωσιν *non resurgant.* importat privationem; sicut מ cum infinitivo. ¶ Interdum præponitur אֶל vel ל *ad*, sine significatione, *emphaseos causâ.* 2. Sam. 7. לְמִיּוֹם *à die, quo eduxi filios Israel ex Ægypto.* pro quo habetur, 1. Paral. 17. מִן־הַיּוֹם *à die, quo eduxi filios Israel.* Ibidem. וּלְמִימִים *& à diebus, quibus constitui judices super populum meum Israel.* pro quo habetur, 2. Sam. 7. וּלְמִן הַיּוֹם *& à die, quo constitui judices.* Job. 5. וְאֶל־מְצִנִּים *& ex spinis accipiet illum.* Jerem. 25. לְמִן עוֹלָם *à seculo.* ¶ Interdum habet ' paragogicum, מִנִּי & מִנִּי. Esa. 30. *recedite* מִנִּי־דֶרֶךְ *à via, declinate* מִנִּי־אֹרַח *à semita.* Psalm. 44. *& declinasti gressus nostros* מִנִּי אָרְחֶיךָ *à semitis tuis.* ¶ Pro hac particula usurpatur prior litera מ, Syr. ܡ sequente dages: ut initio literæ Mem dictum est. Arabes semper integrum مِن usurpant, etiam cum affixis: Syri plærunque, ut Arab. مِنْهُ *ab eo,* مِنْكَ *à te.* מִנִּי pro מִנֶּנִּי, *à me.* מִן חָרִיר *ex ferro.* Syr. לְבַר מִן *præter.* מִן לָוֹת *absq;* Chald. מִנִּי בַּר *præter me.* Rabb. מִנַּיִן *unde nobis?* מִנַּן *unde?*

II. מִנָּה per metaphoram, *quasi ad numerum exhibuit.* Piel מִנָּה, Chald. מַנִּי, cum accusativo; *ordinavit, disposuit, deputavit, paravit, præparavit, fecit.* Cum עַל, *præfecit, præposuit, constituit.* 1. Reg. 20. v. 24. *& tu* תְּמַנֶּה *parabis tibi exercitum.* Dan. 1. v. 5, & 10. Mich. 7. v. 12. 1. Paral. 9. v. 29. Jonæ 4. v. 6. וַיְמַן, Targ. וימן *& paravit Dominus cucurbitam.* Lxx. συνέταξεν *ordinavit.* Chald. Dan. 2. *quem* מַנִּי *constituerat rex ad interficiendum sapientes.* Gen. 39. וַיַּפְקִידֵהוּ, Targ. ומניה *& constituit eum* עַל *super* [redacted] *suam:* præfecit domui suæ. Job. 7. v. 3. *& noctes laborem* מִנּוּ *præparârunt mihi.* Ezræ 7. מַנִּי *ordina judices.* Dan. 1. v. 10. *Timeo ego dominum meum regem, qui* מִנָּה *ordinavit cibum vestrum, & potum vestrum.* Psal. 61. v. 8. *pietatem & veritatem* מַן *præpara,* (quæ) *custodiât me.* pro מִנָּה per apocopen. Lxx. τίς ἐκζητήσει

אֶחְמְנִי *numeratus fuit.* Gen. 13. *si poterit quis* A
לִמְנוֹת, Targ. לְמִמְנֵי *numerare pulverem terræ, etiam semen tuum* יִמָּנֶה, Targ. *etiam filij tui* יִתְמְנוּן *numerabuntur.* Esa. 53. *& cum transgressoribus* נִמְנָה *numeratus est:* transgressoribus annumeratus est: in numerum peccatorum relatus est. Lxx. ἐλογίσθη *reputatus est.* Atq; ita citat Marcus, cap. 15. Chaldaicè Exod. 38. *qui* פְּקֵד *numeratus est super manus Mosis.* Targ. דְאִתְמְנִיו *qui numerati fuerunt.* Syr. Act. 1. וְאִתְמְנֵי *& numeratus est cum undecim Apostolis:* in ipsorum numerum relatus: illis annumeratus.

Nom. Substant. מָנֶה, Syr. ܡܢܝ μνᾶ *mina,* B
est *libra, pondo,* nomen ponderis & monetæ habentis centum זוּזִים *denarios.* 1. Reg. 20. *tres* מָנִים *minæ auri ascendebant super clypeum unum.* Pro quo habetur, 2. Paral. 9. *trecenti* זָהָב *auri puri ascendebant super peltâ unam.* ubi זָהָב cum numero significat *aureum,* seu *auri denarium, ungaricum.* Inde constat, *Minâ* esse 100. *siclos auri.* Atq; hæc fuit Mina sacra dupla, ad profanam, 50. tantùm olim siclos continentem. Tempore autem E- C
zechielis aucta fuit parte sexta, ut sacra 120. profana. 60. siclos contineret. Ezech. 45. Plural. מָנִים, Chald. מְנִין, Foemin. מָנֶן *minæ.*

מָנָה, Chald. מְנָא, Arab. منة *portio, pars, particula, numerus, donum:* Plural. מָנוֹת, & מְנָאוֹת, & מְנָיוֹת, Chald. מְנָן, Syr. ܡܢܢ *partes, dona.* Exod. 29. *& sit tibi* לְמָנָה, Targ. לְחֶלֶק *in partem.* Psalm. 63. מְנָת שׁוּעָלִים *pars vulpium erunt.* Targum מֵיהָבִית *donum:* occumbent gladio, & vulpes aliæq; bestiæ ipsos de- D
vorabunt. 1. Sam. 1. *dedit q; Pheninnæ uxori suæ, & cunctis filijs ejus, & filiabus ejus* מָנוֹת, Targ. חֶלְקִין *partes:* de שְׁלָמִים *sacrificijs,* quæ offerebat. Ezræ 9. *& mittere* מָנוֹת, Targ. דוּרִין δῶρα *munera, quilibet proximo suo.* Apoc. 11. v. 10. *incolæ terræ gaudebunt super illis, & lætabuntur, & munera mittent alij aliis.* Nehem. 8. *& mittite* מָנוֹת *partes ijs, quibus nihil est paratum.* ¶ Sæpe subintelligitur. 2. Sam. 16. v. 1. *& centum* קַיִץ *æstivos fructus.* Targum מְנָן E
רְבַלְתָּא *minas* (libras, partes) *caricarum.*

מָנִים *partes temporis, vices:* quæ numerantur. Gen. 31. *mutavit mercedem meam decem* מָנִים, Targ. זִמְנִין *vicibus:* decies. Lxx. ἀμνῶν: retinuerunt Hebræum μνῶν, quod depravatum fuit in ἀμνῶν, litera α addita. Aliqui ergò pro ἀμνῶν accipientes, decem agnis inter Labanum & Jacobum conveniisse putaverunt.

מִנִּי *numerus* & *multitudo idolorum.* Alijs, numerationis Deus, *Mercurius:* aut *numerus* & *multitudo stellarum,* septem plane-

ζητήσῃ *quis requiret?* Acceperunt מָן ea significatione, quam habet apud Chaldæos, *quis?* A

מְמֻנֶּה, Chald. מְמַנָּא *constitutus, præfectus:* Plur. מְמֻנִּים, Chald. מְמַנִּין *præfecti.* 1. Paral. 9. v. 3. מְמֻנִּים *constituti super vasa.* 2. Reg. 25. *ut sit* פְּקִיד, Targ. מְמַנָּא *præfectus.*

מָן, Chald. מַנָּא, Syr. ܡܢܐ, Arab. من man, & אֶלְמָן *Manna,* cibus à Deo paratus & donatus: quo Israelitæ fuerunt nutriti 40. annos in deserto. Erat autem *Manna* rotundum, sicut semen coriandri aut synapi, & album sicut cristallus: Et quamvis B dispersum deciderit, facilè colligebatur: poterantq; illud edere, quale erat; & tunc saporẽ habebat similæ aut placentæ mellitæ. molere item in mola, indeq; placentas conficere: aut pistillo contundere, & coquere in olla; & tunc saporem habebat succi pinguis. descendebatq; in locum mundum, quem prius ros abluerat. ad solem liquescebat, & noctu putrescebat, sicut Num. 11. scribitur. Quod verò nunc in officinis *Manna* vocatur ob C similitudinem, illud *ros Syriacus* est, mastichæ assimilis, qui herbis, arboribus, & lapidibus interdum adhærere invenitur; Græcis ἀερομέλι *aërium mel,* Persis תַּרַנַגְבִין *tarnagabin.* Illud 1. non decidit in deserto Sinai, sed in monte noto. 2. decidit in Martio & Aprili, nec cæteris mensibus. 3. positum ad solem non liquescit. 4. noctu non putrescit. 5. non est durum, ut mola aut pistillo comminui oporteat ad parãdas placentas. 6. positum super linguam liquescit. 7. non saturat, nec gignit bonũ sanguinem: tantùm medicamentis miscetur. Exod. 16. *& videbant filij Israel, & dicebant vir ad fratrem suum,* מָן, Targum מָנָא *Manna est, quia non noverant* מָה *quid esset.* Ignorantes quid esset, quodve nomen ejus, *Dei donum,* aut cibum divinitus cœlitusve datum seu paratum nominabant. Lxx. τί ἐστι τοῦτο *quid est hoc?* Hieron. *Manhu, quod significat, quid est hoc?* Acceperunt E מָן, ea significatione, quam habet apud Chaldæos & Arabes, quibus מָן est pronomen interrogativum [redacted], sicut Hebræis מִי *quis?* [redacted] eo, quod sequitur: *non noverant* מָה־הוּא *quid esset.* Num. 11. v. 6. *anima nostra arida* אֵין כֹּל, Targ. לֵית כָּל מְרַעֲם *non est quicquam:* בִּלְתִּי אֶל־הַמָּן עֵינֵינוּ, Targum אֶלָהֵן לְמַנָּא עֵינָנָא *præterquam* (quod) *ad Mannaistud oculi nostri,* scilicet respiciunt. concisa oratio, ob affectum animi mœrentis: oculi ipsorum intenti erant ad Man ex cœlo decidens manè ac vesperi. Psalm. 78. *& pluit super ipsos* מָן *Manna ad edendum: & frumentum cœli dedit eis. Panem angelorum edit homo: victum misit illis ad satietatem.* Tria מַתָּנוֹת *dona* dedit Deus Israëlitis in deserto, הבאר התנן והמן *puteum, nubem & Manna.* de puteo, Num. 21. v. 16. Esdræ 9. וּמָנְךָ *& Manna tuum, non prohibuisti ab ore ipsorum.* dages ex resolutione camez: aut מָנֵן. Syr. Joh. 6. v. 31. *patres nostri comederunt* ܡܢܢܐ *μαννα.*

Chald. & Syr. מָן & מָאן *vas, instrumentum, quo aliquid paratur:* Plural. מָנִין & מָאנִין *vasa, instrumenta, arma, vestes.* Num. 19. כְּלִי, Targum מָן *vas apertum.* Exod. 22. *argentum aut* כֵּלִים, Targum מָנִין *vasa.* scilicet argentea. Daniel. 5. מָנֵי דַהֲבָא *vasa aurea.* Ezræ 4. מָנֵי בֵית אֱלָהּ *vasa domus Dei.* Matth. 12. vers. 19. καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ, Syr. וּמָאנָוֹהִי *& vasa ejus diripere:* res & supellectilem. ¶ Deinde, מָן *quis?* interrogativum de persona. Exod. 18. vers. 8. מִי וְמִי, Targ. מָן וּמָן *quis & quis abeunt?* Gen. 32. לְמִי, Targ. דְּמָן *cujus vos estis?* Dan. 4. וּלְמָן *& cui voluerit, dabit illud.*

III. Arab. منا. Inde אתמנא atmeni *appetivit, desideravit.*

מתמני mutmeni *desiderabilis.*

תמני temenî *appetitus.*

מני *sperma:* Dual. מניין *spermata.*

מנח duo significata habet. I. Inde מִנְחָה, Chald. מִנְחָא *munus, donum:* Plur. מִנְחוֹת, Chald. מִנְחָן *munera, dona.* Gen. 32. מִנְחָה, Chald. תִּקְרוּבְתָּא *munus pro Esau fratre suo.* Gen. 43. *& deferte viro* מִנְחָה, Targ. תִּקְרוּבְתָּא *munus:* donum. 1. Sam. 10. v. 27. *& spernebant eum, nec afferebant ipsi* מִנְחָה *munus.* Moris est, regi munera afferre cum inauguratur. sic munera obtulerunt magi Christo regi nato. Targum *nec venerunt* לְמִשְׁאַל בִּשְׁלָמָה *ad salutandum ipsum.* 2. Sam. 8. *& factus est Moab Davidi in servos portantes* מִנְחָה, Targ. פֵּרֶס *munus.* ¶ Deinde, מִנְחָה *munus* quod Deo offertur, *oblatio.* Gen. 4. *& attulit Cain de fructu terræ* מִנְחָה, Targum תִּקְרוּבְתָּא *munus.* Amos 5. *quia si offeretis mihi holocausta,* וּמִנְחֹתֵיכֶם *& oblationes vestras non acceptabo.* ¶ Porrò in Lege Mosis significat oblationem seu ferculum, quod fiebat ex simila. h. e. farina tritici purissima, cum oleo & thure. Et in clibano, sartagine, aut craticula coquebatur. Aut frumentum, quod igni torrebatur. Pars autem ejus incẽdebatur, pars sacerdotibus tradebatur. Proinde quinq; hujus oblationis species commemorantur, Levit. 2.

מנחת פולת. מנחת מרחשת. מחבת. חלות. רקיקין. vide ibi. Et ritus offerendi deſcribitur, Levit. 7. Dicitur & ſacrificium illud תָּמִיד *juge*, quod quotidie & quidem veſperi, cum ſol declinare inciperet, offerebatur. unde & מִנְחַת עֶרֶב *oblatio veſpertina* dicitur: nec non, Exod. 29. v. 39, &c. מִנְחָה pro *tempore veſpertino*, quo offertur, accipitur. cōſtabat autem oblatio veſpertina ex ſimila & vino. Pſalm. 141. v. 2. *dirigatur oratio mea* (ſicut) *ſuffitus coram te: elevatio manuum mearum* (ſit) מִנְחַת עֶרֶב *oblatio veſpertina.* Dan. 9. v. 21. *cùm adhuc loquerer in precatione, ille vir Gabriel citò volans attigit me in tempore* מִנְחַת עֶרֶב *oblationis veſpertinæ.* Eſræ 9. verſ. 5. *& ego ſedebam triſtis uſq; ad oblationem veſpertinam.* Ibidem. וּבְמִנְחָה *& in oblatione veſpertina ſurrexi à jejunio meo.* 1. Reg. 18. verſ. 29. *& factum eſt cùm tranſiſſet meridies, & prophetârunt, quoad offeretur* הַמִּנְחָה *oblatio:* uſq; ad tempus oblationis veſpertinæ. Ibidem. 36. *& factum eſt cùm offerretur* מִנְחָה *oblatio.* ¶ Inde Rabb. תְּפִלַּת מִנְחָה *oratio oblationis veſpertinæ:* oratio, quæ fit tempore iſtius oblationis: quæ fit die declinante, cum de die ſuperſunt $2\frac{1}{2}$ horæ temporales. vel certè, tempore æquinoctionali, hora tertia ante occaſum ſolis, veſpera. Illa eſt hora nona, quæ Act. 3. v. 1. vocatur ὥρα τῆς προσευχῆς *hora precationis:* quod & ſacrificio veſpertino & precationi eſſet deſtinata. Act. 10. v. 30. *eram jejunus, & hora nona precabar domi meæ.* Judith. 9. *erat nuper oblatum in Jeruſalem in domum Domini* τὸ θυμίαμα *incenſum veſperæ illius. & clamavit voce magna* Judith, *ac dixit.* Quidam autem precationem hanc veſpertinam tribuunt Iſaaco, de quo ſcribitur, Gen. 24. quòd egreſſus fuerit oratum in agro, declinante veſpera. Id tempus poſtea fuit in Eccleſia Chriſti deſtinatum precibus veſpertinis. Porrò tres erant apud Judæos diurnæ precationes: 1. אברהם תקן זמן ג׳ תפלות: תְּפִלַּת בֹּקֶר *matutina*, hora tertia. 2. תְּפִלַּת צָהֳרַיִם *meridiana*, hora ſexta. 3. תְּפִלַּת עַרְבִית *veſpertina*, hora nona. ſicut Danielis 6. dicitur: *tribus vicibus in die orabat orationem ſuam.* Actor. 10. *aſcendit Petrus in ſuperiora ut oraret circa horam ſextam.* hoc eſt, in meridie. Hinc Eccleſia Chriſtiana habuit tria orandi tempora: 3. 6. 9. horam, quæ die æquinoctionali ſunt nobis, 9. 12. 3. Hieronymus in Danielem: *Saraceni quinquies in die orant.* ¶ Interdum מִנְחָה vocatur & *ſacrificium* תָּמִיד *juge* illud, quod manè fiebat. 2. Reg. 3. בַּבֹּקֶר *manè cùm offerretur* מִנְחָה *ſacrificium.* Num. 28. v. 8. כְּמִנְחַת הַבֹּקֶר *ſicut ſacrificium matutinum.*

Arab. VERB. מנה manah *dedit, donavit.* Luc. 11. v. 13. *benefacitis,* אַתֶּם תַּמְנְחוּא אֲבָנֵאכֶם אלעטאים *ſi datis filijs veſtris dona bona.* Joh. 10. *ſicut* אמנח *dat mundus.*

II. Arab. מַנַּח manach, cum ח ſuperne punctato, (errant igitur qui referunt ad Hebræum מָנָה *numeravit*) *ſolarium, horologium ſolis, horarium & calendarium:* PLUR. מַנָחַאת manachit *horaria, calendaria.* Inde אַלְמַנַּח almanach *calendarium*, ephemerides.

מַנְחָה mancha *lepra.*

מנט. Arab. מנוט *alligatus.*

מנאט *alligationes.*

מנך. Chald. מְנִיךְ & הַמְנִיכָא *torques:* PLU. מְנִיכִין *torques.*

Arab. מנאך *ibi.*

מנע duo ſignificata habet. I. מָנַע, Chald. מְנַע, Arab. מנע mana *prohibuit, cohibuit, coercuit, continuit, impedivit, compeſcuit, refrenavit, ſubtraxit, recuſavit, denegavit.* Gen. 30. *an pro Deo ego,* אֲשֶׁר מָנַע, Targ. דְּמָנַע *qui prohibuit à te fructum ventris:* qui te privavit libris? Prov. 3. v. 27. *ne* תִּמְנַע, Targ. תִּחְכְּלִי *prohibeas bonum à dominis ejus:* e deneges beneficia illis, qui ea accip[illegible] Chal. Gen. 39. *nec* חָשַׂךְ, Targ. מְנַע *prov[illegible]uit à me quicquam.* Gen. 11. וַיֶּחְדְּלוּ, Targ. וּמְנָעוּ *& ceſſarunt ædificare urbem.* Deut. 4. *nō addetis ſuper verbum, quod ego præcipio vobis, nec* תִּגְרְעוּ, Targ. תִּמְנָעוּן *prohibebitis ab eo:* diminuetis, ſubtrahetis. Arab. Pſal. 66. וַמַנַע *& prohibuit à lapſu pedes meos.* Pſ. 119. מנעת *prohibui pedes meos ab omni via mala.* Matth. 19. v. 4. וְלָא תַּמְנְעוּהִם אַן יַאתוּא אַלַי *& non prohibete illos, ut veniant ad me.* Matth. 5. v. 4. פמנעה *& prohibebat eum.* NIPHAL נִמְנַע, Chald. אִתְמְנַע, Arab. אַמְתַנַע amtana *impeditus, impoſſibilis, remotus, ablatus fuit.* Num. 22. *ne, quæsò,* תִּמָּנַע, Targ. תִּתְמְנַע *prohibearis ab eundo ad me.* Chald. Exod. 26. *non* יִנָּרַע, Targ. יִתְמְנַע *diminuetur.* Arab. Cap. Joſeph, מְנַע מִנָּא אַלְכִיל *nobis interdicitur mēſura.* Matth. 3. verſ. 14. ובאן ימתנע יוחנא מנה *& prohibebat* (ſe) *Johannes ab ipſo.* 1. Cor. 7. verſ. 22. *nec* תִּמַּחֲנָעוּא *prohibeamini ab injurijs linguæ.* Rom. 15. v. 22. אמתנעת *prohibitus ſum ſæpe, venire ad vos.* Gal. 2. אמתנע מן רלך *ablatus fuit ab illis:* ſubduxit ſe. ימתנע ונורה *impoſſibilis eſt inventio ejus:* in Avic.

NOM. Rabb. מְנִיעָה, Arab. מַנִיעָה *prohibitio, contentio.*

הַמּוֹנְעִים *impedimenta.* נִמְנָע *prohibitus, impoſſibilis.*

Arab. בלא מאנע *abſque prohibente:* nemi-

ne prohibente. מִמְחָנֵץ *prohibitus.* A
אמחנאץ *prohibitio:* in Avic.

מנעה mana *locus prohibitus, inacceſſus, munitio, præſidium, propugnaculum.* מחנץ *munitus.* גבאל מניעה *montes prohibiti,* inacceſſi, muniti: Geograph.

VERB. מָנַע *munivit, defendit, protexit.*

II. Per antiphraſin, Syr. Piel מַנַּע *acceſſit, pervenit, devenit.* Act. 27. v. 2. *ſperavit* דַּנְמַנָּעָן *quod perventura ſint.* Ibidem. *non inveniebant* דְּנִמַּנְעוּן *ut pervenirent & declinarent ad portum.* Actor. 28. וּמַנְעָן *& pervenimus in regionem.*

מנף. Rabbin. מְנָפָא *flabellum,* ad נוף, vel אָנַף pertinet. B

כנת. Syr. מְנָתָא *capillus.* Luc. 21. וּמְנָתָא *& capillus non cadet de capite veſtro.* Matth. 5. מְנָתָא חָדָא בְּסַעֲרָא *capillus unus in crine.*

מסס duo ſignificata habet. I. מָסַס & מַס *ſolvit, reſolvit, diſſolvit concreta,* liquidum & fluidum reddidit, *liquavit, liquefecit:* per metalepſin, *putrefecit;* putreſcentia enim liquefiunt. Eſa. 10. v. 18. *& erit* כְּמָסוֹס *ſicut liqueſcit fugiens:* ſignifer terretur, timet, metuit. Infinitivus loco nominis. Targ. חֲבִיר *fractus & profugus.* Hieron. *profugus terrore.* Job. 6. v. 14. לְמָס *diſſoluto à proximo ſuo beneficentiam:* qui languefit in benefaciendo proximo. NIPHAL נְמַס, Chal. אִתְמְסַס *diſſolutus, reſolutus, liquefactus, putrefactus fuit, contabuit.* Exod. 16. verſ. 21. *& cum incaleſceret ſol* וְנִמַּס *& liquefiebat.* Targ. וּמַה דְּמִשְׁתְּאַר מְנָה עַל אַפֵּי חַקְלָא כַּד חֲם עֲלוֹהִי שִׁמְשָׁא פְּשַׁר *& quod relictum erat de eo ſuper facie agri, poſtquam incaluit ſol, liquefactum fuit.* ¶ Per metaphoram. Jud. 15. וַיִּמַּסּוּ *& diſſolvebantur vincula ejus de manibus ejus.* quod liquida dilabi & diffluere ſoleant. Eſa. 34. verſ. 3. וְנָמַסּוּ *& liquefient montes à ſanguine ipſorum.* LXX. κὰι βρεχήσονται *& rigabuntur.* Joſ. 7. v. 5. וַיִּמַּס *& liquefactum eſt cor populi, & factum eſt in aquam:* ut inſtar aquæ diffluëret. Pſalm. 22. *factum eſt cor meum ſicut cera* נָמַס, Targum מִתְמְסִי *liquefactum eſt in medio viſcerum meorum:* præ metu cor liqueſcit. Eſa. 13. v. 17. *& omne cor hominis* יִמַּס *liquefiet.* homines animo erunt remiſſo. Targ. אִתְבַּר *fractum eſt.* LXX. δειλιάσει *timebit.* Deut. 20. *& non* יִמַּס *liqueſiat cor fratrum ipſius.* LXX. δειλιάνῃ *terreat.* terror ſeu metus ſudorem invehit vehementiſſimum. Ovid. de Ponto. Eleg. 9.

Sic mea perpetuis liqueſcant pectora curis.

animoſitas eſt in corde. 1. Sam. 15. v. 9. *& omne pecus vile* וְנָמֵס, Targum וּבְסִיר *& ſpretum.* idem quod נִמְאָס, permutata ordinum ſignificatione. Jun. *tabeſcens.* Chald. Pſalm. 75. נְמֵגִים, Targ. מִתְמַסְסִין *diſſoluti ſunt terra, & incolæ ejus.* HIPHIL הֲמַס, Chald. אַמֵּס *liquefecit, diſſolvit.* Deut. 1. *fratres noſtri* הֲמַסּוּ *liquefecerunt cor noſtrum.* Targum תְּבָרוּ *fregerunt.* LXX. ἀπέστησαν *averterunt.* Hieron. *terruerunt.*

NOM. מַס, FŒM. מַסָּה *liquefactio, diſſolutio:* metaphoricè, *terror, timor, metus.* Eſa. 31. *& adoleſcentes ejus* לָמַס *in liquefactionem* (diſſolutionem) *erunt.* Targum לְתֻבָּר *in fractionem:* conſternationem. præ metu cor ipſorum liquefiet. LXX. εἰς ἥττημα. Hieron. *vectigales.* accepit מַס pro *tributo.* [redacted]. Job. 9. לְמַסַּת נְקִיִּם *ad diſſolutionem innocuorum ridebit.* Targum כַּד מִתְמַסְמְסִין *poſtquam diſſoluti fuerint:* poſtquam conſternati fuerint innocui. ¶ Deinde מַס, Chaldaicè מֵס *contributio, tributum, vectigal:* PLUR. מִסִּים, Chald. מְסִין *tributa.* Deut. 20. *erunt tibi* לָמַס *in tributum, & ſervient tibi.* Targ. לְמַסְקֵי מִסִּין *in offerentes* (adducentes) *tributa.* Thren. 1. *principiſſa inter provincias facta eſt* לָמַס *in tributum:* tributaria, vectigalis. Cum patah in Atnach & Soph paſuc, ad differentiam לַמַּס מַרְעֵהוּ חָסֶר: Job. 6. v. 14. quod aliam habet ſignificationem: vide. Gen. 49. v. 15. *& factus eſt* לְמַס עֹבֵד *in tributum ſerviens:* tributarius. LXX. αὐτὴ γεωργὸς *vir agricola.* 1. Reg. 4. עַל הַמַּס *collector tributorum:* qui tributum colligebat ex Iſrael, & ſuſtentabat regem uno menſe. Joſ. 6. *& fuit* לְמַס עֹבֵד *in tributum ſerviens.* Targ. לְמַסְקֵי מִסִּין פָּלְחִין *in adducentes tributum ſervientes.* Exod. 1. *& poſuit ſuper eos principes* מְסִים *tributorum:* exactores tributorum, quæ regi dabantur.

מַסָּה, Chald. מַסָּא, Syr. מַסָּא ex uſu Chaldæorum, *ſufficientia, exigentia, multum ſatis, tantum.* Deut. 16. v. 10. מַסַּת נִדְבַת יָדְךָ *ſufficientia voluntatis manus tuæ, quod dabis:* oblatio. Levit. 12. v. 8. דֵּי שָׂה, Targ. בְּמַסַּת אִמְרָא *in ſufficientia ovis.*

מַסְתִּי, Syr. מַסְתָּן, Arab. מַס *ſufficiens, multus.* ¶ Ex מַסָּה volunt eſſe latinum *Miſſa.* ſed ſi Hebraicum, & inde ab Apoſtolorum temporibus in Eccleſia uſurpatum eſſet, & Græci patres eo uſi fuiſſent: ſed nuſquam uſi fuerunt. vox igitur latina eſt, à participio formata. ſicut *collecta,* q. *miſſio populi,* ab ultimis verbis: *ite, miſſa eſt.* quibus populus dimittitur.

תֹּמֶס *liquefactio.* Pſalm. 58. v. 8. *ſicut limax* תֹּמֶס *liquefactionis abit:* qui liquefactus abſumitur. Targ. דְּמָאס *qui liqueſcit.* Limax ex domuncula ſua egreſſus, cū incedit, fluores emittit, atq; ita liqueſcit & moritur.

מָסָּה *idem*: Plur. מַסִּים *liquefactiones*. Esa. 64. *Ignis* מַסִּים *liquefactionum*: qui omnia liquefacit & dissolvit. A

Rabb. מָסָּם *stomachus*: aut potius χυλὸς *liquor*.

מַסָּא & מָסָא *cibus, ferculum*.

II. Arab. مسّ *tetigit*: in מָשַׁשׁ invenies.

מסא. Chal. מָסָא *liquefactus est*: in מָסָה sequente invenies.

מסה duo significata habet. I. מָסָה, Chal. מָסָא, idem quod מָסַס, *liquavit, liquefecit, dissolvit*. Hiphil. הִמְסָה, Chald. אַמְסִי *idem*. Psalm. 6. *Lacryma mea lectum meum* אַמְסֶה *liquabo*: dissolvam. Targum אַטְמֵשׁ *lavabo*; In Venet. אַשְׁמֵט. Jos. 14. הִמְסוּ *liquefecerunt cor populi*. pro הִמְסוּ, forma Chaldaica: ה in י, post quod movetur ו. Targum חַבְרוּ *fregerunt*. significat *animi firmitudinem dissolvi*, sicut cera ad ignem liquescit. Psalm. 147. v. 17. *Mittet verbum suum* וַיְמַסֵּם *& liquefaciet ea*. nivem & pruinam calore Solis aut pluvia delente. Niph. Chald. אִתְמְסִי & אִתְמַסִּי *liquefactus, resolutus fuit*. B

Nom. Chald. מְסִי *liquefactus, resolutus, putridus*.

Syr. תְּמְסוּרְתָּא *putredo*.

II. Syr. אִתְמְסָא *intumuit*. Act. 28. v. 6. מִתְמְסָא *intumescens*.

מסח quatuor significata habet. I. Arab. مسح masah *absterſit, clarum, limpidum reddidit*: item, *hoſtivit*, abſtreichen. Johan. 11. וַמְסָחָה *& abſterſit pedes ejus capillis*. Luc. 7. v. 38. וחמסח המא בשער ראסהא.

Nom. מַסְחָה mâsha *claritas*: item, *hoſtorium*. C

מָסוּח musuh *cilicia, ſacci*: ex Græco μέσκος.

חמסח *draco, crocodilus*: Plur. חַמְסָאח *crocodili*.

II. Arab. مسخ masach, cum ח ſupernè punctato, *inſipidus fuit*.

מַסִּיחַ masich *inſipidus*, non habens saporem.

מְסִיחָה miſcha *inſipiditas*.

III. Arab. مسح *unxit*: in מָשַׁח invenies.

IV. Arab. مسح *menſus fuit, hoſtivit*: in מָשַׁח invenies. D

מסך tria significata habet. I. מָסַךְ, Chal. מָסַךְ, idem quod מָזַג, literis ז & ג permutatis, *miſcuit, commiſcuit, temperavit*. ſcil. vinum cum aqua: vel alia. Psalm. 102. v. 10. *Fletu* מְסַכְתִּי, Targum מְזִגִת *miſcui potum meum*. ¶ Et quia in illis regionibus oriētis calidioribus vinum non bibebatur niſi probè dilutum, inde uſurpatur pro *bibere*. Esa. 5. v. 22. לִמְסֹךְ *ad bibendum ſiceram*. E

Nom. מֶסֶךְ *mixtio, mixtura* vini & aquæ, *dilutum*. Psalm. 75. v. 9. *calix in manu Domini, & vinum turbidum eſt, plenus eſt* מֶסֶךְ *diluto*.

מִמְסָךְ *mixtio, locus* aut *vas*, in quo vinum cum aqua miſcetur. Prov. 23. v. 30. *Qui moram trahunt apud vinum, & veniunt ad explorandum* מִמְסָךְ *mixtionem*. Targ. בֵּית מִזְגָּא *domum mixtionis*. Esa. 65. v. 11. *Qui præparatis ipſi Gad menſam, & impletis ipſi Meni* מִמְסָךְ *mixtionem*. Targ. אַגָּנִין *phialas*.

II. Arab. مسك moſch, quod Rabbini מוסק ſcribunt, *muſcus, moſchus*. Geogr. רוֹאב אלמסך והי עֹנז ברה בנבאל אלמרינרה באחון *beſtia Moſchi; eſtq; ea capra ſylveſtris in montibus regionis Bachun*. Eſt ſanguis concretus in gutture beſtiæ notæ in India, ſimilis damæ. Tempore æſtus & caloris magni, cum incedit inter arbores, ſcalpit ſeu ſcabit tumorem iſtum, & ſanguis exit concretus. Plural. Rabb. מוסקין: ut, מברכין על הרין מוסקין מברך אשר נתן ריח טוב בבשמים:

III. Arab. مسك maſac *traxit, adhæſit*: in מָשַׁךְ invenies.

מסם. Arab. مسام *pori*. مَسَمَّاة *poroſi*: in Avicenna.

מסן Chald. מַסָּן *calceus*: Plur. מַסָּנִין *calcei*. Gen. 14. *Corrigiam* נַעַל, Targ. מַסָּנָא *calcei*. Joſ. 9. v. 5. וְנַעֲלוֹת, Targ. וּמַסָּנִין *& talcei veteres*.

Arab. مسن meſen *cotis, coticula*: Plural. مسنات meſnet *cotes*. Geograph. בִּינְבַל רוּצִי חַגַר אַלמַסַן *in monte Rodi lapis cotis*.

מסק. Rabb. מָסַק *preſſit, compreſſit, expreſſit*: metaphoricè, *vexavit, afflixit*.

Nom. מְסוּק *compreſſio, expreſſio*.

מָסָק *ſpecies locuſtæ*, latinum *Muſca*: Plur. מַסִּיקִין *muſcæ*.

מוסיקה *muſica*.

Arab. مسيك *excuſſio olivarum*.

מוסק *muſcus*: in מסך quære.

מסר tria significata habet. I. מָסַר, Chald. מְסַר *dedit, tradidit, dedidit, ſubdidit*. Num. 31. v. 16. לְמָסַר *ad dandum fallaciam in Domino*. Chald. Gen. 39. נָתַן, Targum מְסַר *tradidit in manum ejus*. 1. Sam. 24. *Quod* סְגָרַנִי *concluſit me Dominus in manum tuam*. Targ. מְסָרַנִי *tradidit me*. Rabb. Adam מָסַר *tradidit* omnem ſapientiam ſuam filio ſuo Seth, & ab illis pervenit ad Noë, Abraham & poſteros eorum, uſq; ad datam Legem. Tunc Deus מְסָרָה *tradidit* eam manifeſtè Moſi, & toti Iſraëli. Et inde pervenit ad omnes ætates, uſq; in hunc diem. Et ideo patres vixerunt diu, ut diſcerent & docerent. Niphal. נִמְסַר, Chald. אִתְמְסַר *datus, traditus fuit*. Numer. 31. v. 5, & 16. וַיִּמָּסְרוּ *& traditi ſunt ex millibus Iſraëlis*. Targ. וְאִתְבַּחֲרוּ *& electi ſunt*. E

Nom. Rabbin. מָסוֹרָה & מָסוֹרֶת *traditio*,

doctrina per manus à majoribus tradita, & ſine literis ad poſteros transmiſſa: doctrina, quam quis ab alijs diſcit, & viciſſim docet: ſicut Pythagoræi & Druides. cujus correlativum eſt קַבָּלָה *doctrina accepta.* Sic autem appellarunt notas, ſeu Scholion Bibliorum marginale; quo ſingularum dictionum ſcriptio & lectio, cæteræque affectiones grammaticæ, & quot locis reperiantur, notantur. Deinde, Lex à Deo Moſi, à Moſe deinceps populo Iſraëlitico oretenus tradita. Inde Actor. 6. *& mutabit inſtituta, quæ tradidit nobis Moſes.* Et παράδοσις *traditio.* Matth. 15. verſ. 3. *Vos transgredimini τὴν ἐντολὴν mandatum, per παράδοσιν traditionem veſtram.* Mandatum autem & traditio, ita diſcernuntur, Mat. 15. v. 5. Mandatum erat; *Honora patrem tuum & matrem tuam.* Traditio; cum quis dicit patri aut matri: *Korban eſt, quo juvari debebas à me.* ¶ מָסוֹרֶת הַמָּסוֹרֶת *traditio traditionis*, inſcribitur liber Eliæ Levitæ, in quo Scholiorum iſtorum notæ explicantur. בַּעֲלֵי הַמָּסוֹרֶת *Maſoritæ*, notarum iſtarum marginalium autores, & Bibliorum correctores.

מוסר *traditor, proditor:* Plur. מוֹסְרִים *proditores.* Chald. מְסִיר *traditus.*

מָסְרֶת, pro מַאֲסֶרֶת, *vinculū:* in אָסַר repies.

II. Syr. Hiphil. אַמְסַר *abjecit, ſprevit, contemſit, non curavit.* Hebr. 12. v. 2. *& ignominiam* אַמְסַר *contemſit.*

Arab. מִיסַר *alea, latrunculi.*

III. Chald. מְסַר *ſerravit,* ſerra diſſecuit: in נְשַׂר habes.

מעע Arab. مَعَ *cum,* in עָמַם quære.

מעא in מעה quære.

מער duo ſignificata habet. I. מָעַר *mutavit, vacillavit, titubavit, motus, ruinam minatus, lapſus, inconſtans fuit.* Titubare dicuntur, qui nequeunt pedibus inſiſtere, gleiten / daumeln. Pſalm. 26. *In Domino confido, non* אֶמְעַר, Targ. אִזְדְּעַזְע *movebor.* Hiphil. הֵמְעִיר *nutare fecit, commovit.* Pſalm. 69. *& lumbos eorum ſemper* הַמְעַר *fac nutare.* Targ. תְּזַעְזַע *commovebis.* Ezech. 29. וְהַעֲמַדְתָּ *& nutare facies ipſis omnes lumbos.* pro וְהַמְעַדְתָּ, per tranſpoſitionem. Pual מוּעַר *motus fuit.* Inde Benoni Foem. Prov. 25. verſ. 19. *deus malus, & pes* מוּעֶרֶת *nutans:* vacillans, titubans.

Nom. מוֹעַר *nutatio:* Pl. מוֹעָרִים *nutationes.* Job. 12. *Paratus* לְמוֹעֲדֵי רֶגֶל *ad nutationes pedis.*

II. Ar. מַעַר maad *abacus,* tabula calculatoria.

מַעֲרֵי *contagioſus.*

מִעְדָּה miâda *ſtomachus, ventriculus:* Plur. מַעֲרָאת miadit *vētriculi.* דָּכַם אַלְמַעְרָה ducam almiada *æſophagus.* מַרִּין מִן אַלְמַעְרָה marid min almiada *ægrotus ob ſtomachū, ſtomachicus.* Roman. 5. מַאֲעַר אֱלָהּ *parcat Deus:* abſit.

מעה tria ſignificata habet. I. מָעָה. Inde מֵעַי (alij ad עוה vel עיה referunt) Arab. معا *inteſtinū,* & Arab. *ſphyncter:* Du Ale מֵעִים, Chal. מְעִין, Arab. امعا *viſcera, exta, membra interiora, utriuſq; ventris:* medii, quæ ſunt affectuum & animę rationalis ſedes: ut, *cor, pulmo:* Et infimi, quæ nutritioni & generationi inſerviunt: ut, *epar, ventriculus, inteſtina.* 2. Sam. 16. *Qui egreſſus eſt* מִמֵּעַי *ex viſceribus meis.* Targ. דְּאוּלֵד *quem genui.* 2. Sam. 7. *Qui egredietur* מִמֵּעֶיךָ *ex viſceribus tuis.* pro quo habetur, 1. Par. 7. *Qui erit* מִבָּנֶיךָ *ex filijs tuis.* Gen. 15. *Sed qui egredietur* מִמֵּעֶיךָ *ex viſceribus tuis.* Targ. בַּר דְּחוֹלֵד *filius, quem gignes.* Semen enim ex organis generationis egreditur. Jer. 4. מֵעַי מֵעַי *viſcera mea, viſcera mea.* Targ. מֵעַי כְּבִין לִי *viſcera mea mihi dolent.* præ dolore clamantes, ſolent ingeminare nomen ejus membri, quod dolet. ¶ Per ſynecdochen, מֵעִים *cor,* viſcerū præcipuū: &, quorum cor ſedes eſt, *intellectus & affectus, amor, miſericordia.* Pſalm. 40. *Lex tua eſt in medio* מֵעַי *viſcerum meorum:* cordis mei. Job. 30. *Efferbuerūt* מֵעַי *viſcera mea.* Lxx. καρδία μου *cor meū.* Sic, Joh. 7. *Flumina fluent ex ventre ejus:* ex corde. Eſa. 63. v. 14. *Multitudo* מְעֶיךָ *viſcerum tuorum.* Targ. טָבוּתָךְ *bonitatum tuarum.* Lxx. ἔλεός σου *miſericordiæ tuæ.* Sic, Luc. 1. *Per σπλάγχνα viſcera miſericordiæ Dei noſtri.* ¶ Item, *venter, uterus.* Cantic. 5. מֵעָיו *viſcera ejus ſicut politum ebur.* venter, in quo ſunt viſcera: ſynecdoche. ¶ Per metaphorā, Foem. מֵעוֹת, à ſing. מֵעָה, *viſcera maris,* lapilli. Eſa. 48. v. 19. *Et fuiſſet ſicut arena ſemen tuū* וְצֶאֱצָאֵי מֵעֶיךָ כְּמֵעָתָיו *& gonimina viſcerum tuorum ſicut viſcera ejus.* Targ. וּבְנֵי בְנָךְ כְּפֵרוֹהִי *& fily filiorum tuorum ſicut petræ* (lapilli) *ejus.* lapilli admixti arenæ. Sunt qui *piſces maris* intelligant: ſicut γῆς ἔντερα *terræ inteſtina* vocantur *terræ vermes.* aut lapilli obolis ſimiles: ut ſequens מָעוֹת *oboli.* ¶ Chald. Geneſ. 29. פְּרִי בֶטֶן *fructus ventris.* Targum וַלְדָא דְמֵעַיִן *puer viſcerum.* Gen. 3. v. 14. *Super* גְּחֹנְךָ *ventre tuo ambulabis.* Targ. מֵעָךְ *viſcera tua.* Rabb. מְעֵי עִוֵּר *inteſtinum cæcum.* בְּנֵי מֵעִים *inteſtina.* מֵעִים הָעֶלְיוֹנִים הֵם ג' קְטַנִּים *inteſtina ſuperiora ſunt tria parva:* gracilia. מֵעִים הַגַּסִּים *inteſtina craſſa,* ſunt יָשָׁר *rectum,* &c. חֲלִי מֵעִים, Syr. כְּאַב מֵעַיָּא *dolor viſcerum;* dyſenteria. Arab. المعا *inteſtinum duodenum:* in Avicen. אֵעוּר אַלְמַסְתָּקִים *cæcum, monoculum.* אַלְמַסְתָּקִים *rectum.* צָאִים לַפָּאִיף אַלְרַקִּיקָה *jejunum.* קוֹלוֹן *colon.* *involuta, tenuia.*

II. Rabb. מַעָה, Chal. מַעְא ſexta pars denarij; 16. grana hordei, *obolus argenteus:* Pl. מָעִים, Chald.

Chald. מָעִין, Foem. מָעוֹרָא, Chald. מָעָן *oboli.* A
Talmud. לעולם ישלש אדם מעותיו שליש בקרקע שליש בפרקמטיא שליש תחת ידו *semper homo in tres dividat obolos suos: una sit in fundo, altera in negociatione, tertia sub ipsius manu.*
Exod. 30. *viginti* גֵּרָה, Targ. מָעִין *oboli.*
III. Arab. מיעה *galbanum, styrax.* מַיְעָה אַלְסָאיְלָה *styrax liquida.* Matth. miha, mehaha.

מְעָן Chald. מְעָא, Arab. מעז *capra:* in עֵז invenies.

מעט מְעַט *parum, paucum, modicum, minus, minor, diminutus fuit.* Exod. 12. *& si* יִמְעַט *paucior fuerit domus, quam ut sit ab agno.* Targum יְזֵעַר B
minor erit domus, quam ut numeretur super agno. Lxx. *pauci fuerint in domo, ut non sufficientes sint ad agnum.* Nehem. 9. v. 13. *Ne* יִמְעַט *parum sit coram te:* ne contemnas. Piel מִעֵט *idē.* Eccl. 10. *& cessabunt molares, quia* מִעֲטוּ *pauci facti sunt:* parū moliunt: non possunt multum cibi commolere. Hiphil. הִמְעִיט *minuit, diminuit, parum, modicum fecit.* Psal. 107. *& animalia ipsorum non* יַמְעִיט *minuet.* Rabb. נִתְמַעֵט *diminutus est.*

Nom. מְעַט & מַעַט, Rabb. מְעוֹט *parum, pauxillum, exiguum, paucitas:* Plur. מְעָטִים *pauci.* C
Gen. 30. הַמְעַט, Targum הַזְעֵיר *an parum est, quod accepisti maritum meum?* Lxx. ἢ ικανόν σοι *non satis tibi?* Deut. 7. *Quia vos* מְעַט *paucitas præ omnibus gentibus.* Lxx. ὀλιγοστοὶ *paucissimi.*
¶ Cum verbo adverbiascit. Psalm. 8. *& deficere feci eum* מְעַט, Targum קְלִיל *parum à Deo.* ¶ מְעַט מְעַט *paulatim, pedetentim, parum abest.* Exod. 23. v. 30. מְעַט מְעַט *paulatim eijciam eum.* Lxx. κατὰ μικρὸν. ¶ כִּמְעַט *ferè, fermè, propemodum.* Psalm. 2. *Quia exardescet* כִּמְעַט *propemodum ira ejus.* Lxx. ὀτάχει *citò.* Gen. 26. כִּמְעַט, Targum כִּזְעֵיר פּוּן *fermè concubuisset unus populi cum uxore tua.* Lxx. μικρῷ. Esa. 1. v. 9. *Nisi Dominus exercituum reliquisset nobis residuum, כִּמְעַט propemodum sicut Sodoma facti fuissemus.* Accentus distinctivus, ad sequentia pertinere ostendit. D

Rabb. עַל מַעַט *rarò.* דְּבַר מוּעַט *res parva, exigua.*
מְעוּט הָאֱמוּנָה ὀλιγοπιστία *paucitas fidei.*

מעך Inde Paul מְעוּךְ *compressus testiculos.* Foem. מְעוּכָה *impressa, infixa.* Levit. 22. v. 24. וּמָעוּךְ, Targ. וּדְמִירִים *& compressum & contusum.* 1. Sam. 26. *& lancea ejus erat* מְעוּכָה, Targum נְעִיצָא *infixa in terrā.* Pual מֻעַךְ *compressus fuit.* Ezech. 23. v. 2. *Ibi* מֹעֲכוּ *compressa sunt ubera tua.* scil. ab amatoribus. Lxx. ἔπεσον. E

Nom. Propr. מַעֲכָה *Maacha*, ea Syriæ pars, quæ *Comagene* dicitur, à Nahori filio sic appellata.

Rabb. מְעִיךְ *mamillare*, amiculum, quo mammas adstringunt: Pl. מְעִיכִין & מְעִיכִין *ornamenta pectoris,* quibus mammillæ comprimuntur, ut elegantiores appereant, *mammillaria.*

מְעִיכָה *compressio.*

מעל מָעַל *prævaricatus, transgressus, mentitus est, negavit.* Prov. 16. v. 10. *Non* יִמְעַל, Targum נְגִירוּל *mentietur os ejus.* Jos. 7. v. 1, וַיִּמְעֲלוּ, Targum וּשְׁקָרוּ *& fallaciter egerunt filij Israel* מָעַל, Targum שְׁקַר *fallacia in anathemate:* negarunt. Levit. 5. v. 15. *Anima cum* תִּמְעַל מָעַל *prævaricabitur.* Targum יִשְׁקַר שִׁקַר *mentietur mendacium.* Lxx. λάθῃ ἀυτὸν λαθὴ *latuerit eam oblivione.* Acceperunt pro עֲלֵם, literis transpositis. Hieron. *prævaricans cæremonias.* Hosiand. non correxit.

Nom. מַעַל *prævaricatio, transgressio.*
מְעִיל *pallium,* vestis summa, longior, sinè manicis, ornatior & honoratior. 1. *vestis sacra sacerdotum.* Exod. 28. v. 31. 2. *regum & prophetarum,* qualis Latinis *toga.* Plural. מְעִילִים *pallia.* Job. 1. v. 20. *& surrexit Job, & scidit* מְעִילוֹ *pallium suum:* in signum luctus. 1. Sam. 28. v. 14. *& es opertus* מְעִיל *pallio.* In quo sepultus fuerat Samuel.

Rabb. מַעֲלָה *tunica:* Plur. מַעֲלוֹרָא *tunicæ,* quæ super alias vestes honoris & decoris gratia induebantur.

מען לְמַעַן & מַעַן in עָנָה quære.
Arab. מעון מַעוּן maun *instrumentum chirurgicum & musicum.*
ממען *non cessans:* in Avicen.
מַעַן maajan *fascinavit, incantavit,* viso noxio exitium attulit: ab עַיִן *oculus.*

מעס Syr. מְעַס *discerpsit, dilaniavit.*

מעץ Arab. מעץ, cum ץ supernè punctato, *dolor pungitivus:* in Avicen.

מער Inde מְעָרָה *spelunca:* in עָרַר invenies.
Arab. מְעָרָה magra *lutum rubrum,* rubrica fabrilis & sinopica: Rabbini מַגְרָא scribunt.

מפס מֹפֵס *Memphis.*

מפץ Syr. מפץ *innoxius fuit.*

מצץ duo significata habet. I. מָצַץ, Chald. מְצַץ & מַץ, Arab. מץ maz, & מצמץ mazmaz, & אַמְתֵּץ *suxit, exuxit, mulsit, emulsit, expressit, emunxit, comprimendo elicuit.* Esa. 66. v. 11. *ut* תָּמְצוּ *sugatis & deliciemini.* Hieronymus, *mulgeatis.*

Nom. מַץ *compressor.* Esa. 16. v. 4. *Finem habet* הַמֵּץ, Targum מְעִיקָא *compressor, tribulator, hostis.* Hieron. *pulvis.* Accepit pro מוֹץ *palea, pulvis.*
מַצָּה *placenta non fermentata,* ex sola farina & aqua, *azymum:* Plur. מַצּוֹת *azyma:* à compressione.

pressione. Rabb. חג המצות *festum azymorum.* Luc. 22. ἑορτὴ τῶν ἀζύμων *festum azymorum, quod dicitur pascha.* Pascha dicitur dies, in quo agnus occiditur; reliqui, azymorum dies. A

Arab. אלערוק אלמצאצה *venæ emulgentes.* אמתצאצא *suctio.*

II. Arab. מצץ, cum ץ supernè punctatis, *collusit.* אחמצמץ *collusus fuit.*

Nom. מצמץ & מצמצה *collusio oris.*

מצא duo significata habet. I. מָצָא *invenit, reperit, comperit, casu nactus est, labore sibi paravit & acquisivit, studio aut opportunè deprehendit, incidit, contigit, evenit.* Gen. 18. *Si* אֶמְצָא, Targum אַשְׁכַּח *invenero in Sodoma quinquaginta justos.* Ruth. 1. ומצאנה, Targum וְתִשְׁכְּחוּ *& inveniatis requiem.* Jerem. 10. v. 17. *& angustias efficiam illis* לְמַעַן יִמְצְאוּ *ut inveniant:* deprehendant. Sie solten es befinden. Targum בְּדִיל דְּיִקַּבְּלוּן פּוּרְעָנוּת חוֹבֵיהוֹן *ut accipiant vindictam peccatorum suorum.* Deut. 31. מְצָאוּנִי *invenerunt me mala ista.* accidentia hominem inveniunt, & ipse illa invenit. Targ. עְרָעוּנִי *evenerunt mihi.* Exod. 18. v. 8. *omnem laborē, qui* מְצָאָתַם *invenit eos in via.* Lxx. τὸν γενόμενον αὐτοῖς *qui evenit ipsis.* Jud. 14. v. 12. *Si annunciando annunciabitis illud mihi, septem diebus convivij,* וּמְצָאתֶם *& inveneritis.* Ibidem v. 18. *Nisi arasseris vitula mea, non* מְצָאתֶם *invenisses ænigma meum.* Gen. 19. מָצָא, Targ. אַשְׁכַּח *invenit servus tuus gratiam in oculis tuis.* 2. Sam. 18. *Non erit tibi evangelium* מְזַמֵּן *inveniens.* quod te inveniat, tibi contingat. Targum מִתְיְהַב *quod tibi detur.* Jos. 2. v. 23. הַמּוֹצְאוֹת, Targum דְּעָרְעָא *quæ evenerunt ipsis.* Lxx. τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς. Jerem. 2. v. 34. *Non in fossione* מְצָאתִים (pro מְצָאתָם אוֹתָם) *invenisti eos.* Sicut, si in fossione יִמְצָא *invenietur* vir, & percussus moriatur, non sunt ei sanguines. Sed tu non invenisti eos in fossione. h. e. furantes: quare igitur occidisti eos innocentes? Gen. 32. v. 19. בְּמָצְאֲכֶם *cum inveneritis illum.* pro בִּמְצָאֲכֶם ut ֲ producatur in ִ, post quod scheva mobile ante א in צ mutatur, ne duo scheva mobilia concurrant. Genes. 41. v. 38. הֲנִמְצָא, Targ. הַנַּשְׁכַּח *an inveniemus similem huic?* Niphal. נִמְצָא *inventus, repertus, deprehensus, præsens fuit, extitit.* ubi enim res invenitur, ibi est vel adfuit. Esa. 39. *& omne quod* נִמְצָא *inventum fuit in thesauris ejus.* Lxx. ὅσα ὦν *quæcunq; erant.* נִמְצָא significat *promtum, paratum.* Ps. 46. *Deus nobis refugium & robur: auxilium in angustiis,* נִמְצָא מְאֹד *inventus valde:* præsens, promtus & paratus: Masc. ad Foem. עֵזְרָה nequit referri. Castalio: *præsidium præsentissimum.* Jerem. 15. v. 16. נִמְצְאוּ *inventi sunt sermones tui.* vel *inventa sunt verba tua:* postquam inventa sunt. Lxx. ὡς τῶν ἀθετούντων *à reprobantibus sermones tuos.* acceperunt pro נִמְצְאוּ *spreverūt.* Deut. 21. v. 17. *In omni quod* יִמָּצֵא *invenietur ei:* præsens erit. Jerem. 2. v. 25. *Sicut pudefit fur cum* יִמָּצֵא *invenietur.* Lxx. ἁλῶ *captus fuerit.* Gen. 19. *& duas filias tuas* הַנִּמְצָאוֹת *inventas.* Lxx. ἃς ἔχεις *quas habes.* Hiphil. הִמְצִיא *invenire fecit, obtulit, tradidit, exhibuit, porrexit, tribuit, attribuit.* Levit. 9. וַיַּמְצִיאוּ, Targ. וְאַמְטִיו *& porrexerunt filij Aharon ipsi sanguinem.* Lxx. προσήνεγκαν. 2. Sam. 3. v. 8. *& non* הִמְצִיתְךָ, Targum מְסַרְתָּךְ *tradidi te in manum Davidis.* Lxx. ἐνεπρήσθην *transfugi.* ubi י pro א scribitur. Zach. 11. v. 6. *Ecce ego* מַמְצִיא, Targum מְמַנֵּי *trado homines, quemlibet in manus proximi sui.* Lxx. παραδίδωμι *trado.* B

Nom. Rabb. מְצוּי *inventus, præsens.*

מְצִיאָה & מְצִיאוּת *essentia, existentia, præsentia, esse.*

נִמְצָא *ens, existens, præsens:* Plur. נִמְצָאִים, Foem. נִמְצָאוֹת *entia,* ea quæ sunt, res existentes, præsentes: ut, הַנִּמְצָאוֹת שְׁלֹשָׁה חַי צוֹמֵחַ וְרוֹמֵם *entia sunt tria, vivum, crescēs & silens:* animal, planta & lapis. ¶ נִמְצָא *præsens:* &, הַמְדַבֵּר אֶל הַנִּמְצָא *loquens ad præsentem,* prima persona Verborum. C

הַמְצָא *inventio.*

II. מָצָא *invenit, potis fuit, polluit, potuit, licuit, suffecit.* Facultatem, licentiam, copiam & sufficientiam significat. Num. 31. *Offerimus itaq; sacrificium ipsi Domino, quilibet quod* מָצָא, Targum אַשְׁכַּח *invenit:* potest. Jud. 17. v. 8. *ut peregrinaretur, ubi* יִמְצָא *inveniret:* potest. 1. Sam. 10. v. 7. *Fac tibi, quod* תִּמְצָא *inveniet manus tua.* Hieron. *quod potueris.* Job. 32. v. 3. *Non* מָצְאוּ *invenerunt responsum.* Lxx. οὐκ ἠδυνήθησαν ἀποκριθῆναι *non potuerunt respondere.* Sic, Luc. 5. *Et non invenientes, qua parte illum inferrent.* Pro quo habetur, Marc. 2. *Cum non possent offerre eum illi.* ¶ Constructum cum ל, *suffecit.* Numer. 11. vers. 22. *Nunquid oves & boves mactabuntur pro eis,* וּמָצָא לָהֶם, Targum הֵיסְפְּקוּן לְהוֹן *an sufficient eis?* Jud. 21. vers. 14. *Sed non* מָצְאוּ לָהֶם, Targum סְפָקוּ לְהוֹן *sufficiebant ipsis ita.* Puellæ illæ 400. non sufficiebant pro 600. Benjamitis reliquis. de puellis præcedit: de residuis sequitur. Psalm. 21. תִּמְצָא *sufficiat manus tua* לְכָל *omnibus hostibus tuis:* sit illis potentior. Niphal. Jos. 17. vers. 16. *Non* יִמָּצֵא לָנוּ, Targum יִסְפֵּק לָנָא *sufficiet nobis mons iste.* Zach. 10. *Nec* יִמָּצֵא לָהֶם, Targum יִסְפֵּק לְהוֹן *sufficiet eis.* Syr. Hebr. 4. vers. 15. דְּלָא מָצָא *qui non posset* D E

non posset. 1. Corinth. 10. v. 13. *Quam* לְמִצֵּין *posset tu vos perferre* ⌣. אִתְמְצָא *potuit.* Eph. 6. *Quo* תִּתְמְצוּן חֵילָא *possitis extinguere* ⌣. A

Nom. Syr. מָצָא *potis, pollens*, qui potest: Plural. מָצִין *potentes.*

לָא מִתְמְצִינָא *impossibile* ⌣. מְצִיאָ *posse* ⌣.

מצב. Arab. אמצאבה *insana.*

מַצָּבָה muziba *calamitas, infortunium, exitium:* Plur. מַצָּאב mazaib *calamitates.*

מצר. מָצָר, Foem. מְצוּרָה & מְצוּדָה, Chald. מְצָדָא *munitio, arx magna, asylum*, locus firmus & tutus: in צור vide.

מצה duo significata habet. I. מָצָה, idem quod מָצַן, *expressit, compressit, suxit, exuxit ore.* Jud. 6. וַיָּמֶץ *& expressit rorem ex vellere* ⌣. Targ. וּנְפַץ *& excussit.* Psalm. 75. *Veruntamen fæces ejus* יִמְצוּ *exugent:* bibent. Niph נִמְצָה, Chal. אִתְמְצִי *expressus, exactus fuit.* Psal. 73. וּמֵי מָלָא יִמְצוּ לָהֶם *& aquæ pleni (calicis) exprimentur eis.* Lxx. καὶ ἡμέραι πλήρεις εὑρεθήσονται ἐν αὐτοῖς *& dies pleni invenientur in eis.* Accepetunt וּמֵי pro יְמֵי *dies:* & יִמְצוּ pro יִמְצְאוּ *invenientur.* B

Nom. Syr. מִתְמְצִית *desuctio, gustus.* C

Rabb. תִּמְצִית *succus.* מָצָר *corium rude.*

II. Arab. מצא & מצי modi, cum ץ supernè punctato, *ivit, vadit, transijt, præterijt, abijt, profectus est.* Gen. 18. וַיֵּצְאוּ *& ibat Abraham cum illis.* Matth. 5. וְאֵמְצִי *& vade cum eo duo milliaria.* Mat. 8. v. 21. *Permitte mihi* אֵן אֵמְצִי אֶוְלָא *ut vadam prius.* 2. Timoth. 4. v. 10. וּמְצִי *& profectus est Thessalonicam.* 1. Johan. 2. *Tenebræ* מְצִית *præterierunt.* Job. 1. v. 10. *Sicut flos herbæ* יְמְצִית *præteribit.* Gal. 1. *Post annos tres* מְצִית *redij Jerosolymam.* D

Nom. מָאצִי *præteriens:* אַלְמָאצִי almadi *præteritum:* Plural. מָאצִיָה *transeuntes.* מְצִיָה *præterita.*

ממצי mumdi *errabundus, erro.*

מצח. מֵצַח *frons:* Plur. מְצָחוֹת *frontes.* Exod. 24. *& erit super* מֵצַח *fronte Aharonis. Frons* autem *dura* aut *robusta, severitatem & constantiam:* & in malũ, *pertinaciam, contumaciam, impudentiam & superbiã* significat. Ezech. 3. v. 8. *Ecce dedi faciem tuam robustam contra faciem ipsorum, &* מִצְחֵךְ *frontem tuam fortem contra* מִצְחָם *frontem ipsorum:* severitas, constantia. Lxx. τὸ ὑπόστασίς σου *victoriam tuam.* acceperunt pro נֵצַח *victoria:* ob vocum similitudinem. Ibidem. *Quia tota domus Israel* חֲזָקֵי מֵצַח *robusti fronte* ⌣. Targum חֲצִיפֵי אַפִּין *impudentes facie* ⌣. Esa. 48. וּמִצְחֵךְ *& frons tua ænea.* Targum וּבִירְתָא עֵינָךְ *& domus oculorum tuorum dura instar æris.* Jerem. 3. וּמֵצַח *& frons mulieris meretricis fuit tibi.* Targum וְחוּצַף *& impudentia.* quam non pudet fornicationis. ¶ Foem. מִצְנֶפֶת *lamina frontalis*, quam puellæ in fronte gestabant, *frontale* ⌣. 1. Sam. 17. v. 6. וּמִצְחֶרֶת נְחשֶׁת *& frontale æris super pedes ejus.* Lamina ænea suspensa erat super pedibus ejus, ut eos tegeret: sicut puellæ gestare solent laminam auream aut argenteam in suis frontibus. E

מצל Chald. מְצִילָא *tridens.* מְצִילַת קְצִירָא *tridens fullonum.*

Arab. מצאל mazil *vallis, convallis.*

Propr. אַלְמוּצַל *Musal*, urbs magna ad Tigrim flumen versus occasum sita, olim אַשּׁוּר *Assur magna:* inter quam & Niniven antiquam, pons tantum interest. vide אַשּׁוּר.

מצע duo significata habet. I. Chald. מְצַע *dimidiavit, in duo divisit, per medium partitus est.*

Nom. מְצַע, & מְצִיעַ, & מְצִיעוֹת, Syr. מְצָעָא, & מֶצְעִיוֹת, Rabb. אֶמְצַע *medium:* Plur. מְצִיעִין *media.* Psalm. 48. בְּקֶרֶב, Targum בְּמִצַע *in medio templi tui.* Gen. 2. בְּתוֹךְ, Targ. בְּמִצִיעוּת *in medio aquarum.*

מְצִיעִי, Syr. מְצָעִי, Rabb. אֶמְצָעִי *μέσος medius, mediator:* Plur. מְצִיעָאִין, Rabb. אֶמְצָעִיִּים *medij, mediatores.* Exod. 26. *Vectis* הַתִּיכוֹן, Targum מְצִיעָאָה *medius.*

Rabb. אֶמְצָעִית, Syr. מְצָאִית, litera ע absorpta, *mediatè.* מִבְּלִי אֶמְצָעִי *absq; medio*, immediatè.

II. Arab. מַצַּע madag, עַ supernè punctatis, *masticavit, mandit, comedit.*

מַצָּעָה madga *mansum*, quod nutrices in os infantibus ingerunt: Pl. מַצָּעָאת madgat *mansa.*

מַמְצוּעַ mamdug *masticatus.* מַצָּע madg *masticatio:* in Avicen.

מצר. מְצָרִים *loci angusti*, unde nõ potest quispiam effugere: in צָרַר invenies.

מִצְרַיִם *Mizraim*, filius Cham. Is post patrem Cham, Ægyptum occupavit & incoluit, primusq; ejus rex fuit: Et juxta Nili ripas urbem magnã condidit, quæ, sicut & tota regio, inde מִצְרַיִם appellatur. Regio ipsa neq; pluviam, neq; gelu, neq; nives unquam vidit, calore verò nimio exæstuat. Nilo irrigatur in mense Augusto, & toto Septembri. Multis annis major est in Ægypto frumenti copia, quàm in alijs regionibus: in quibus si est fames, homines in Ægyptum migrant, aut inde frumentum petunt. Urbs verò nova (antiqua enim tota vastata & deserta est) nunc קָאהִרָה *Cahira*, & אַלְקָאהִר *Alcahir* vocatur: de quo in קהר vide. Numer. 23. *Deus eduxit eos* מִמִּצְרַיִם *ex Aegypto.* Hos. 11. וּמִמִּצְרַיִם

וממצרים *& ex Aegypto vocavi filium meum.* Matth. 2. v. 15. ad Christum ex Ægypto in Galilæam redeuntem accommodat: quia populus Israëliticus fuit typus Christi: Et, ubi similes sunt eventus, ex generalibus sententijs fiunt particulares. Esa. 19. v. 20. *In die illo erit altare Domino in medio terræ* מצרים *Aegypti.* Hoc dicto Onias, filius Simeonis Sacerdotis, cum in Ægyptum fugisset, usus, impetravit à Ptolemæo Philometore, facultatem ædificandi domum sanctuarij in Alexandria, ubi altare, sacrificia, panes propositionis, & innumeras scholas habuerunt Judæi, qui cum Jeremia & Baruch in Ægyptum abducti, cùm Nebucadnezar Ægyptum & Tyrum cepisset, ibi manserunt superstites, & floruerunt usq; ad Alexandri tempora.

מצרי, Syr. מצרן *Aegyptius.* Foem. מצרית, Syr. מצרניתא *Aegyptia.*

Arab. מצר mezr *Aegyptus*, regio & urbs: Plur. אמצאר *regiones.* Isidorus lib. 9. *Aegyptij lingua Hebraica interpretantur affligentes, eo quod afflixerint Dei populum.* Respexit ad צרר *afflixit:* quasi מצרים *affligentes.* Sed Grammatica hoc non admittit: & nomen hoc fuit ante istam populi afflictionem. Est igitur tantum allusio.

מקק duo significata habet. I. מקק, Chal. מקק & מק *liquefecit, dissolvit.* Inde Niphal. נמק, Chald. אתמלק *liquefactus, dissolutus fuit:* per metaphoram, *corruptus, putrefactus, debilitatus fuit.* Ezech. 24. v. 23. ונמקתם, Targum ותתמסון *& liquefietis in iniquitatibus vestris:* tabescetis. Levit. 26. *Relicti inter vos* ימקו, Targum יתמסון *liquefient.* Psalm. 38. נמקו, Targum אתמפסו *dissolutæ sunt cicatrices meæ:* putrefactæ. Hiphil. המק *dissolvit, liquefecit, putrefecit, corrupit.* Zach. 14. המק *tabescendo carnem ejus, etiam ipso stante super pedibus suis, oculi ejus* תמקנה *tabescent in foraminibus suis, & lingua ejus* תמק *tabescet in ore ipsorum.* Targum יתמסי *dissolvetur:* putrescet, decidet.

Nom. מק *dissolutio, putredo, fœtor.* Esa. 3. *& erit pro odore* מק *fœtor.* ¶ Rab. *tinea*, quæ libros aut lintea corrumpit.

Rabb. מוק *soccus, crepida.*

II. Arab. מקק *offensus fuit.* Psal. 95. *Quadraginta annos* מקרת *offensus fui.*

מק muqq *fungus*, quod in lucernis concrescit circa ellychnium: Plural. אמקאק amquiq *fungi.*

מק moq *mucus.*

מקט. Arab. מקט maqt *avaritia, asservatio.*

מאקט maquit *avarus, parcus.*

מקטה macta *tela.*

מקל. מקל *baculus, virga* absq; foliis & floribus. Gen. 30. *& accepit sibi Jacob* מקל לבנה *baculum populi:* betulæ. Targ. חוטרין *baculos:* virgas.

מקל *idem:* Plur. מקלים, Foem. מקלות *baculi, virgæ.* Num. 22. v. 27. *Percutiens asinum* במקל, Targum בחוטרא *baculo:* virga. Genes. 32. v. 10. *Quia* במקלי *in baculo meo transivi Jordanem.* Targum יחידי *solus:* unicus. Nihil habui nisi baculum, quo me in itinere contra canes defenderem, nihil auri, nihil argenti, nihil pecoris: paupertas. Ezech. 39. v. 9. ובמקל יד *& in baculo manus.* Targum ובאעי מורנין *& in lignis lancearum:* in hastili, aut scapo hastæ, qui manu tenetur. Jun. *jacula*, quæ non arcu emittuntur, sed manu. Jer. 48. מקל *baculus decoris.* Targ. שלטון *potestas:* metaphora.

Rabb. מקלה *musculus oculi.*

Arab. מקלה mucala *cutis.*

מקל mochal *bedellium.* מקל אליהוד ומכי *bedellium Judaicum & Mechaicum:* in Avicen. Matth. mochel, mochol, molochal.

מקם. Arab. מאקים *angularis.*

מקרת. Arab. מקרת *abominatus est.* Psalm. 107. ומקחרת נפום הם כל טעאם *& abominata est anima ipsorum omnem cibum.* Psalm. 2. *Dominus* ימקחהם *subsannabit eos.*

מרר quatuor significata habet. I. מרר, Chal. מרר & מר *amarus, acerbus factus fuit:* Per metaphoram, *exacerbatus, iratus, irritatus, contristatus, mœrore, solicitudine & dolore animi affectus est, tristitiam ex miseria & calamitate contraxit.* 1. Sam. 30. *Quia* מרה *amara facta erat anima populi:* exacerbata, contristata. Niphal. נמר *amarus factus est.* Esa. 24. ימר *amara fiet sicera bibentibus eam.* Jerem. 48. v. 11. *& odor ejus non* נמר *mutatus est:* נתהלף. idem quod מור, permutata ordinum significatione. Targum פג *remisit.* Piel מרר, Arabicè מרר marrar, Chaldaicè מרמר *amaricavit, amarum, insuavem, molestum reddidit:* metaphoricè, *exacerbavit, irritavit, contristavit, molestavit, mœrore & dolore affecit.* Exod. 1. וימררו, Targum ואמרו *& exacerbarunt vitam eorum.* Genes. 49. וימררהו *& exacerbârunt eum.* de insidijs, quas Josephi vitæ struxerunt fratres ejus. Esa. 22. אמרר *contristabor in fletu:* Absolutè. Hiphil. המר, Chald. אמרר, Syr. אמר *idem.* Job. 27. *& Omnipotens* המר, Targum אמרר *exacerbavit animam meam:* contristavit, afflixit. Absolutè: Exod. 24. *Ne* תמר *acerbus sis erga eum.* Zach. 12. והמר *& contristabuntur super eo,* כהמר *sicut contristantur ob primogenitū.*

Nom.

NOM. Adject. מַר, Chald. מְרִיר & מְרִירִי, Arab. מר marr, & מרير marir *amarus, acerbus, austerus, tristis, mœstus, sævus, iratus, difficilis, importunus:* PLUR. מָרִים, Chald. מְרִירִין *amari.* FOEMIN. מָרָה, Chald. מְרִירָא, Syr. מְרִירְתָא *amara, & res amara, ingrata, adversa:* PLUR. מָרוֹת, Chald. מְרִירָן *amaræ.* Ezech. 3. v. 14. *& ibam* מַר *amarus:* est מַר נֶפֶשׁ. Esa. 5. v. 20. *Ponentes* מַר *amarum in dulce, & dulce* לְמָר *in amarum.* Exod. 15. *Quia* מָרִים, Targum מְרִירִין *amari sunt.* Genes. 27. *Clamor magnus* וּמָרָה, Targum וּמְרִירָא *& amarus.* Jud. 18. *viri* מְרֵי נֶפֶשׁ *amari animæ:* iracundi. LXX. *κατῳδυνοι exasperati.* ¶ Substantivè & absolutè. מַר, FOEMIN. מָרָה *amaritudo*; & cum verbis, *amarè.* Esa. 38. v. 15. *Propter* מַר *amaritudinem animæ meæ.* Esa. 33. *Legati pacis* מַר *amarè flebunt.* Numer. 5. v. 24. *& bibere sinet istam mulierem* מֵי הַמָּרִים *aquas amaritudinum maledictas; & intrabunt in eam aquæ maledictæ* לְמָרִים *ad amaritudines.* Maledictio aquas dulces reddebat amaras.

מְרוֹר, Chal. מָרָר: Item מֹר, & מָרָה, & מָרָה, & מְרִירוּת, Chald. מְרִירָא, Syr. מְרִירוּתָא, Arab. מרارة marara, & مرة marra *amaror, amaritudo, tristitia, mœstitia, dolor:* PLURAL. מְרוֹרִים, Chaldaicè מְרִירִין; & מְרִירִים, & מְמֹרוֹרִים: FOEMIN. מְרוֹרוֹת *amaritudines, herba amaræ, lactucæ agrestes.* Proverb. 17. וּמֹר *& amaritudo genitrici suæ.* Genes. 24. *& fuerunt* מְרוֹרוֹת רִוחַ *amaritudo spiritus Isaaco & Rebeccæ.* Exod. 12. v. 8 *super* מְרוֹרִים, Targ. מְרִירִין *amaris comedent eum.* LXX. μετὰ πικρίδων *cum herbis amaris,* amarulentis, subacerbis. Hieron. *lactucis sylvestribus.* Job. 13. *Scribis contra me* מְרוֹרוֹת *amaritudines:* flagitia dolorem parientia.

מוֹר, Arabicè مر mur, mor *myrrha,* quæ est amara, & destillat ex arbore terebintho simili. Cantic. 5. *Decerpsi* מוֹרִי *myrrham meam.* Exod. 30. v. 23. מָר־דְּרוֹר *myrrha libera:* in דרר vide.

מְרֹרָה & מְרוֹרָה, Chaldaicè מְרִירָא & מְרָרָא, Arabicè مَرّ marr, & مَرَارَة marara, & مرة marra *fel, bilis,* & *venenum serpentis:* ab amaritudine. Job. 16. *Effundet in terram* מְרֹרָתִי *fel meum.* Quod est vicinum epati. Job. 20. מְרוֹרַת פְּתָנִים *fel aspidum intra eum.* Targum אֲרַסְיָא *venenum.* Arabicè مرة صفراء marra zafra *bilis flava.* مرة سوداء marra seudi *bilis nigra.* مرة صفراء *bilis vitellina.* Matth. merara. מְרוֹרִתִין marratin *duæ choleræ.*

Syr. מַרְמַרְנָא *exacerbatio.* ܡܡܪܪܢ *exacerbator.* ܡܪܝܪܝܐ *amarè.*

Rabb. המרה *vesica fellis.*

II. מָרַר idem quod מור, *mutavit:* permutata ordinum significatione. Inde NIPHAL. נָמַר *mutatus fuit.* Jerem. 48. vers. 10. *& odor ejus non* נָמָר *mutatus est.* Targum פָּג *exiit:* exhalavit, cessavit.

III. HITHPAEL. הִתְמַרְמֵר *elevavit se, sublatus fuit:* convenit cum מָרָא, permutata ordinum significatione. Dan. 11. וַיִּתְמַרְמֵר *& elevabat se contra eum, & percutiebat arietem:* attollebat se.

NOMEN. מַר *gutta, stilla,* quæ ex haustro elevato destillat. Esa. 40. vers. 15. כְּמַר, Targum כְּטִפָּא *sicut gutta ex haustro.* Sicut gutta מורא quæ destillat ex fundo vel extremitate haustri: estq; res minima respectu aquarum, quæ sunt in haustro.

הַמְרוּרִים *eminentiæ, cumuli lapidum, tumuli.* Jeremiæ 31. vers. 21. *Pone tibi* תַּמְרוּרִים *cumulos:* statuæ altæ, signa. Hos. 12. v. 14. *Ad indignationem provocat Ephraim* (cum) תַּמְרוּרִים *cumulis:* altaribus, quę similia sunt cumulis.

IV. Arab. مَرَّة marra: PLUR. מְרָרִים mirar, & מְרָרוֹת marrat *vices.* מְרָרְתַי martai *bis, duplo.* בְּעַד מְרָרִים boad mirar *per vices, vicissim.* פִּי אַכְתַּר מְרָרִים *vicibus multis,* sæpè. אַלְמַר *idem.* מְרָה וְאַחֲרָה *vice una,* semel. מְרָרִים *idem.* עֶשְׂרֵה מְרָרִים aschara mirar *decem vicibus,* decies. מְרָה אֲוִילָה marra avila *vice prima.* מְרָה תְּאֲנִיָּה *vice secunda,* iterum.

מְרִיא tria significata habet. I. מְרִיא idem quod בְּרִיא, quòd literæ ב"מ cognatæ: *animal pingue domi saginatum,* & *altile;* ut sunt oves & boves pingues: PLURALIS מְרִיאִים *animalia pinguia domi saginata, altilia.* 2. Sam. 6. *& sacrificavit bovem* וּמְרִיא, Targum וּפְטִים *& saginatum.* Esa. 1. *& omnem adipem* מְרִיאִים, Targum פְּטִימִין *pinguium.* Amos 5. *& retributionem* מְרִיאֲכֶם *pinguis vestri.* LXX. ἐπιφανείας ὑμῶν *apparitionis vestræ.* quasi מראה.

VERBUM הִמְרִיא *elevavit se, sublatus fuit.* Job. 39. vers. 21. *Quando in excelso* תַּמְרִיא *elevabit* seu *exaltabit se.* Targ. טַיֶּס *volat.* LXX. ὑψώσεται *efferet.*

NOM. Rab. מְרִיא *dæmon:* PLUR. מָרְיָאִים & אַמְרְיָאִים *dæmones.*

PROPR. מַמְרֵא *Mamre,* quercetum juxta Hebron, à Mamra Amorrhæo. capitur pro ipsa Chebron.

II. Chaldaicè & Syriacè מָרְיָא, & מָרִי, & מָרָן, cum litera ן paragogica, *dominus, magister,*

giſter, autor: Plur. מָרָן *domini.* Foem. מָרְיָא A *domina.* Ex Hebræo, ut videtur, מוֹרֶה *doctor:* quod in יָרָה vide: ut מ ſervile fiat radicale. Geneſ. 37. בַּעַל, Targum מָרֵי *magiſter ſomniorum.* Exod. 21. v. 28. בַּעַל, Targum מָרֵי *Dominus bovis.* Dan. 5. מָרְיָא *Dominus cœli.* מָרְיָא עָלְמָא *dominus mundi:* Deus. מָרָן דִּבְשְׁמַיָּא *Dominus qui eſt in cœlo:* Deus. מָרָנָן *dominus noſter.*

מָרְוָא & מָרְוָן *dominium, imperium.*

Syr. מָרוּתָא *domini.* אִתְמָרַן *dominatus eſt.*

Rabb. מר *doctor* in Babylonia promotus. Hinc, 1. Corinth. 16. v. 22. μαραν-αθά, B quod eſt מָרָן אָתָא *Dominus venit.* ſcil. ad judicium: juxta illud Judæ v. 14. & 15. *Ecce* ἦλθε κύριος *cum ſanctis millibus ſuis, ut ferat judicium adverſus omnes,* &c. q d. videat ſibi quiſq; Dominus certè venit ſeu adeſt, & nunc reſtat judicium. Apud Rabbinos eſt שָׁמָּא, & contracte שָׁמָתָא *Dominus venit:* anathematis ſpecies. Judæi tamen exponunt, שָׁם מָתָה *ibi mors:* reus mortis.

III. Arab. מַר mar *vir, maritus:* Foemin. מָרְאָה C mara *mulier, uxor.* Dual. אַמְרָאתַיִן *duæ uxores.* Geneſ. 2. *vocavit* אִמְרָאָה *mulierem: quia ex viro ſumta eſt.* מָרְאָה מָחְתַּרְמָה mara mutarima *mulier honorata;* matrona. אַמְרָאָה amrat vildi *noverca.* אמראה ולד amrat veled *nurus.* אַלְמַרְאָה אלמסלסלה almara almuſalſala *fœmina catena,* Andromeda: in globo cœleſti. אמראתה *uxor ejus.* Dimin. מְרָאִיתָא muraja *muliercula:* Plur. מְרָאִיָּאת murajat *muliercula.*

אמראיה amria, & אסתמרא iſtamira *muli-* D *eroſitas, libido:* in Avicen.

מרג quatuor ſignificata habet. I. מוֹרָג *tribula,* inſtrumentum ligneum, cum ferro in capite, quo triturant frumentum: quo frumenti grana excutiuntur, ferbicht holtz. Eſa. 41. *Ecce poſui te* לְמוֹרָג *in tribulam acutam novam.*

מוֹרִיג *idem:* Plural. מוֹרִיגִים, Chal. מוֹרִינִין *tribulæ.* Aſſeres perforati, & in illis clavi lignei aut ferrei, quibus fruges triturantur: inſtrumenta trituracionis.

II. Chald. מוֹרִיג *faux, palatum.* Pſalm. 22. *Adhæſit* לְמַלְקוֹחַי *faucibus meis.* Targum לְמוֹרִיגִי E *palato meo.*

III. Chald. מָרַג *impulit.* Nithal. אִתְמָרַג *impulſus fuit.*

Syr. מַרְגָא *habitationes.*

IV. Arab. מרג marg *pratum, paſcuum, ager, campus, campeſtre, herboletum:* Plural. מורג murug *prata, campi.* Luc. 6. verſ. 17. ויקף על מורג מרג & *ſtabat ſuper loco campeſtri.* Pſal. 23. אלמרג *paſcuum.* Dimin. מריג murajag *agellus.*

מרגי margi *pratenſis, campeſtris, agreſtis.*

מַרְגָן morgan, Matth. mergen, morgran *corallium, frutex marinus:* Plur. מָרְגוֹן *corallia.* Benjamin in Itinerario: Juxta Drepanum in mari corallinus lapis effertur.

מַאֲרְגְמַן *flamma.* Alcor. וַהֲלַף אֲלַנַאן מִן מַאֲרְגְמַן נַאר & *creavit diabolum ex flamma ignis.*

מרג *repreſſit.*

מרד duo ſignificata habet. I. מָרַד, Chaldaicè מְרַד *defecit, rebellis fuit.* Gen. 14. & *anno decimotertio* מָרְדוּ, Targum מָרְדוּ *defecerunt:* rebelles fuerunt. Lxx. ἀπέστησαν *deſciverunt.* ¶ Conſtruitur, 1. cum ב *in.* Joſ. 22. לִמְרֹדְכֶם הַיּוֹם בַּיהוָה *ut rebelles ſitis hodie in Dominum.* 2. cum עַל *contra.* Nehem. 2. הֲעַל הַמֶּלֶךְ אַתֶּם מוֹרְדִים *an contra regem vos rebelles eſtis?* 3. cum אֶת tranſitivè. Joſ. 22. אַל תִּמְרְדוּ וְאֹתָנוּ אַל תִּמְרְדוּ *ne rebelletis, & nos ne rebelles faciatis.* Chald. 2. Reg. 3. *Rex Moab* פָּשַׁע, Targ. מְרַד *rebellis fuit contra me.*

Nom. מֶרֶד & מַרְדוּת, Chald. מְרוֹד & מְרוּד *defectio, rebellio.*

Syr. מְרִיד, Arab. מֵארִד *rebellis:* Plural. מְרִידִין, Arab. מרדה *rebelles, increduli.* Foemin. מַרְדָא *rebellis.*

Rabb. מָרוֹד *apoſtata, dæmon,* qui à Deo defecit.

מָרוֹא *onager,* rebellis ac intractabilis.

Propr. נִמְרוֹד *Nimrod,* qui fuit rebellis, & mundum reddidit rebellem. Mich. 7. אֶרֶץ נִמְרֹד eſt *Babylonia,* ſicut præcedit אַשּׁוּר *Aſſyria.*

II. מָרַד *afflictus, humilis, pauper, querulus fuit.* Inde מָרוּד: Plural. מְרוּדִים *queruli, afflicti, pauperes, exules, expulſi,* ac ſi rebelles eſſent. Eſa. 58. verſ. 7. & *pauperes* מְרוּדִים *querulos.* Targ. מְטַלְטְלִין *vagos introducas in domum tuam:* exules. Hieron. *vagos.* Lxx. ἀστέγους *qui ſunt ſine tecto.* Abſolutè, *exilium, demigratio.* Thren. 3. v. 19. *Recordare afflictionis meæ* וּמְרוּדִי & *exilij mei:* querelæ meæ. Thren. 1. v. 7. *Recordata eſt Jeruſalem afflictionis ſuæ* וּמְרוּדֶיהָ & *exiliorum* (migrationum) *ſuorum.* Targum כְּפֻנְיָה *famis ſuæ.*

Arab. מרוד *inceſſus.*

מרה duo ſignificata habet. I. מָרָה, idē quod מור, *mutavit, variavit dictum, fœdus* aut *præceptum alterius, non paruit dictis, inobediens, rebellis fuit, offendit.* Conſtruitur, 1. cum אֶת accuſativo. 1. Reg. 13. v. 26. *Qui* מָרָה אֶת פִּי *mutavit os Domini:* non fecit quod Dominus præceperat. Lxx. παρεπικραινεν *exacerbavit.* acceperunt pro מָרַר *amarus fuit.* Jer. 4. *Quia*

Quia אֹתִי מָרָתָה *me mutavit, inquit Dominus:* verbum meum per prophetas ipsis factū. A

¶ 2. Absolutè. Psalm. 3. *Quia* מָרוּ, Targum מְרָדוּ *rebelles fuerunt contra te.* Thren. 2. *Peccavimus* וּמָרִינוּ, Targum וְסָרַבְנָא *& rebelles fuimus:* inobedientes. Hiphil. הִמְרָה *mutavit.* Jos. 1. v. 8. *Omnis qui* יַמְרֶה *mutabit os tuum.* Ezech. 5. v. 6. וַתָּמֶר, Targum וְאַשְׁנִית *& mutavit judicia mea in improbitatem.* Lxx. καὶ ἐρεῖς *& dices.* respexerunt ad אָמַר *dixit.* Ezech. 20. v. 8. וַיַּמְרוּ־בִי *& rebelles fuerunt ergà me domus Israel.* Esa. 3. v. 7. לַמְרוֹת *ad mutandum oculos gloriæ ejus.*

Nom. מוֹרֶה *mutabilis, inobediens:* Plural. מוֹרִים & מַכְרִים *mutabiles, inobedientes.* Deuter. 21. *Cum fuerit alicui desertor* ומוֹרֶה, Targ. וּמָרוּר *& mutabilis:* rebellis, cōtumax. 2. Reg. 14. v. 26. *vidit Dominus afflictionem Israelis* מוֹרָה *mutabilem valde:* variam & immodicā, discedentem à communi more. Targum תַּקִּיף *vehementem.* B

מְרִי *mutatio, mutabilitas, defectio.* Num. 17. *filijs* מְרִי *mutabilitatis.* Targum *populo* סָרְבָנָא *inobedienti.* Ezech. 44. *& dices ad* מְרִי *mutabilitatem.* Targum עַמָּא סָרְבָנָא *populum inobedientem.* Nehem. 9. *ut redirent ad servitutem suam* בְּמִרְיָם *in mutabilitate sua.* C

מְרָה *idem.* Gen. 26. *& erant* מְרַת רוּחַ *mutabilitas spiritus.* Targum מְסָרְבָן וּמְרָגְנִין *rebelles & litigantes.*

Dual. מְרָחַיִם *mutationes.* Jerem. 50. *super terram* מְרָתַיִם *mutationum ascende.* Targum דְּעַמָּא סָרְבָן *populi rebellis.* Hieron. *dominantium.* Accepit pro מָרָא *dominus.*

מוֹרָה, Chald. מַרְוָא *novacula*, quæ caput mutat, crines tollendo. Jud. 13. וּמוֹרָה, Targum וּמַסְפָּר *& novacula non ascendat super caput ejus.* D

Arab. מָרָא *lis, contentio.* מְמַאראה *contentiones.*

מְרִי meri *æsophagus, gula.*

Rabbin. מָרָן *apostata.* Inde *Maranus* Judæus baptizatus, qui tamen in sua manet fide.

II. Syr. מְרִי & מָרָא *imitatus fuit.* Hebr. 13. מְמָרָן *imitator.*

מרז. Inde Arab. מארז *cinctoria.* Gen. 3. E

מרח tria significata habet. I. מָרַח *circumligavit* רְרִידָה, *fascijs involvit, cataplasmavit, imposuit.* Esa. 38. v. 21. *Tollant massam ficorū* וְיִמְרְחוּ *& imponant super ulcus.* Al. contundant & contusam imponant. Targum וְישׁוּרְטוּן *& incîdant.* Lxx. καὶ θήσουσιν καὶ καταπλάσαι, *& tere & emplastrum impone.* pro quo, 2. Reg. 20. *& acceperūt* וַיָּשִׂימוּ *& posuerunt super ulcere.*

Nom. מָרוּחַ *ligatus, compressus.* Levit. 21. מְרוּחַ אָשֶׁךְ, Targum מְרִיס פַּחֲדִין *contusus testiculis.*

II. Syr. מְרַח, Chald. Hiphil. אַמְרַח *ausus fuit temerè.* Syr. Matth. 22. *Nemoq;* אַמְרַח *ausus fuit amplius interrogare eum.*

Chald. מָרִיחַ *audax, temerarius.* מָרְחוּרָא *audacia.* Syr. מָרְחָאירָא *audacter, temerè.*

Rabb. מְרַח *ventilavit.* מְרִיחָה *ventilatio,* purgatio frumenti. omnia ex רוּחַ *spiritus; ventus.*

III. Arab. مرح marach, cum ح supernè punctato, *inunxit, mollificavit.* يمرحوا *inungentur.* مروحا *inunctus.* مرحة *inunctio.*

מרט duo significata habet. I. מָרַט, Chaldaicè מְרַט *radicitus evulsit pilos, plumas*, aut *cutem carnis, depilavit, decalvavit, deplumavit, scalpsit, excoriavit.* Ezræ 9. v. 3. וְאֶמְרְטָה *& evulsi de pilo capitis mei.* præ mœrore aut indignatione animi. Nehem. 13. v. 25. *& percussi ex eis viros* וְאֶמְרְטֵם *& evulsi eos:* pilos ipsorum, depilavi eos. Esa. 50. v. 6. *corpus meum dedi percutientibus, & genas meas* לְמוֹרְטִים *depilantibus:* quia pilus est circa genas. Ezech. 21. v. 18. *& omnis humerus est* מְרֻטָה *excoriatus.* cutis humeri evellitur multorum dierū oneribus, quæ humeris gestantur. Niphal. נִמְרַט, Chald. מְרִיט *evulsus fuit.* Levit. 13. v. 40. *Et vir cum* יִמָּרֵט *evelletur caput ejus:* pilus capitis ejus, depilabitur. Vir de cujus capite pili excident. Targum יְהִי *defluet.* Chald. Dan. 7. v. 4. מְרִיטוּ *evulsæ sunt alæ ejus.* Pual. מֻרַט *expilatus* seu *depilatus fuit* per metaphoram. Esa. 18. v. 2. *Ite legati celeres ad gentem distractam* וּמְרֻטָה *& evulsam:* expilatam, omni præsidio spoliatam.

Nom. מָרֻט *depilatus:* Plur. מְרֻטִים, Chal. מְרִטִין *depilati.*

Chald. מְרָט *calvicies.* Ezech. 7. *In omnibus capitibus eorum* קָרְחָה, Targum מְרָט *calvicies.*

Rabb. מִירוּט, Arab. تمريط *depilatio,* pilorum detruncatio.

II. Per metaphoram, מָרַט *detersit rubiginem, tersit, defricavit, polivit, expolivit ferrum* aut *æs,* quod fuit æruginosum: quòd extractis pilis cutis nitidior reddatur. Ezech. 21. v. 14. *Gladius acutus & etiam* מְרוּטָה *tersus:* politus & fulgore suo terrens homines. Prel מוּרָט *idem.* 1. Reg. 7. v. 45. *Aes* מְמֹרָט *politum:* mundum & purum ab omni ærugine & scoria. Targum טָבָא *bonum.* Pro quo habetur, 2. Paral. 4. מְרוּק *tersum.* Pual. מֹרַט *politus fuit.* Ezech. 21. v. 15, & 16. *Gladius* מָרֻטָה *expolitus.*

מרן. Chald. מוּרְנִיתָא *hasta:* Plur. מוּרְנִין *hastæ.* מוּרְנִי *vermis.* מוּרְנִין *abies,* species cedri.

מרס. Chald. מְרַס, Arab. مرس maras *trivit, contrivit, compressit, contudit, fricavit, confricavit, liquefecit manibus.* מְרִיס *contusus.* Levit. 22. וּמָעוּךְ, Targum וּמְרִיס *& contusus.* A

Nom. מוּרְסָא & מַרְסָן *compressio.* Item, *cortex tritici* ex attritione remanens.

Rabb. מורסורא *apostemata.*

מרע duo significata habet. I. Chald. מְרַע: Niphal. אִתְמְרַע *aegrotavit, infirmus fuit.* 2. Reg. 13. v. 14. *& Elisæus* חָלָה אֶת חָלְיוֹ, Targum מְרַע יַת מַרְעֵה *aegrotabat morbum suum.* 1. Reg. 17. חָלָה, Targ. אִתְמְרַע *aegrotabat filius mulieris.*

Nom. מַרַע *morbus:* Plur. מַרְעִין *morbi.* 2. Reg. 8. *An convalescam* מֵחֻלְיִי *ex morbo isto?* Targum מִמַּרְעִי *ex morbo meo.* accepit י pro affixo. Ad sequens מָרַן referri posset: literis ע ע permutatis. B

II. Arab. مرع mara *manavit, permanavit.*

مارع mari *manans.*

مرع mara *fontanal,* locus fontium.

מרץ duo significata habet. I. מָרַץ. Inde Niphal. נִמְרַץ *roboratus, confortatus, robustus, validus, vehemens fuit.* Job. 6. v. 25. *Cur* נִמְרְצוּ *roborati sunt sermones rectitudinis?* ad persuadendum validi. Targum בַּסִּימִין הָווֹן *dulces sunt:* suaves. accepit pro מָלַח *dulcis fuit:* literis ל ר permutatis. Mich. 2. v. 10. *Surgite & abite, hæc non est requies, propter immundiciem* (quæ) *corrumpet, & corruptionem* נִמְרָץ *validam.* 1. Reg. 2. v. 8. *Qui maledixit mihi maledictione* נִמְרֶצֶת *valida.* Targum לְוָטָן מְרִירָן *maledictionibus acerbis.* Hiphil. הִמְרִיץ *roboravit, confortavit.* Job. 16. v. 3. *Quàm* יַמְרִיצְךָ *confortabunt te, si responderis!* Targ. יַבְסְמָנָךְ *suaviter afficient te.* C D

II. Arab. مرض מַרַץ marad, cum ץ supernè punctato, *aegrotavit, infirmus, debilis fuit:* ut cum Chald. מְרַע conveniat. Psalm. 68. מְרַץ *infirmata est, tu verò roborasti eam.* Matth. 25. מַרַצְתֶּם *infirmus fui, & visitasti me.* Actor. 17. v. 6. *Hæc* מרצת *infirma fuit diebus illis.*

Nom. מַרִיץ marid *infirmus, ægrotus:* Plur. מַרְצֵי mardi *ægroti.* מַרִיץ מִן אַלְקַלְב marid min alcalb *laborans corde:* cardialgia. מַרִיץ מִן אַלְרַאס marid min arras *dolens caput.*

מַרַץ marad *morbus, infirmitas, ægritudo, dolor:* Plural. אַמְרַאץ amrad *morbi, ægritudines.* E

מרק tria significata habet. I. מָרַק, Chaldaicè מְרַק *tersit, absterserit, fricavit, defricavit, abrasit.* מרק & פרק idem, literis מ פ permutatis. Esaiæ 65. vers. 4. יְמָרֵק *absterget sordes vasorum ipsorum.* Targum וְרַטַּף *& absterserit.* Quia scribitur, & יְמָרֵק legendum esse in margine notatur. Pual. מְרַק, Chaldaicè אִתְמְרַק, Syr. אֶתְמְרַק *absterstus, defricatus fuit.* Levit. 6. v. 28. *Aut si in vase æreo cocta fuerit* וּמְרַק, Targum וְיִתְמְרֵק *& defricabitur, & lavabitur aquâ.*

Nom. מָרָק, Arab. مرق marac, Foemin. مَرَقَة marca *jus, jusculum, brodium;* aqua, in qua coquitur carò; sic dicta, quòd illa abstergitur caro, & ex hac quod elicitur. Jud. 6. vers. 19. וְהַמָּרָק *& jus posuit in ollam.* Targ. וְתַבְשִׁילָא *coctionem:* pulmentum. ¶ Rabbin. מָרָק *vinum absersum & percolatum, ideoq; sapidum.*

תַּמְרוּק *tersio, absersio:* Plural. מרוקים & תַּמְרוּקִים *absersiones.* Item, *mundus muliebris,* quo sordes carnis abstergunt. Prov. 20. v. ultim. *Livores vulneris* תַּמְרוּק *absersio in malo.* Esther 2. v. 12. תַּמְרוּקֵי הַנָּשִׁים *absersiones mulierum.* Ibidem v. 3. *& dando* הַמְרוּקֵיהֶן *absersiones earum.* Targ. סַמְחֵר מְשִׁיחֵיהוֹן *medicinam unguentorum ipsarum.* ¶ Rabb. תַּמְרוּק *medicina absersiva.*

מְרוּקָא *os dactylorum,* quo fricatur, & lenitur charta.

מַרְקָא *lutum cum albumine ovi mixtum, quo rimæ vasorum obturantur.*

מרוק *absersio, deletio.*

Arab. مرق אלמלח marc almalah *salsugo, muria.*

ممرق mumarrac *succulentus, succosus.*

מִרַאק mirach *pars corporis sub costis notis.*

II. Per metaphoram, מָרַק *tersit, absersit rubiginem, polivit, expolivit ferrum* aut *æs.* Jerem. 46. v. 4. מִרְקוּ, Targ. צַחְצוּחוּ *expolite lanceas:* abstergite ab ærugine, & polite eas. 2. Par. 4. v. 16. *Ex ære* מָרוּק *polito.*

III. מרק *nauseavit, tædio affectus est, abhorruit, repudiavit.* Prov. 3. v. 11. *Nec* תָּקֹץ, Targ. תַּמְרִיק *tædio afficiaris in castigatione ejus:* ad רִיק referri potest.

מרש. Propr. מָרִישָׁה urbs Judæ. Inde Micheas cap. 1. v. 1. הַמֹּרַשְׁתִּי *Morasthæus* appellatur. Mich. 1. v. 15. *Adhuc* הַיֵּרֵשׁ *possessorem adducam tibi, quæ habitas* מָרֵשָׁה *Marasæ.* adducam tibi hostem, qui possideat terram tuam, & te inde abducat. Jos. 15. v. 44. scribitur מָרֵאשָׁה: at, 2. Paral. 14. v. 9. מָרֵשָׁה, ut & apud Micheam.

Chald. & Syr. מְרַשׁ *culpavit, accusavit.*

מָרִישׁ *trabs:* Plur. מָרִישׁוּרא *trabes.*

מרת. Syr. מַרַת *monuit.*

Arab. مرث marrath, cum ث supernè punctato, *injuriatus fuit verbis, probris affecit.*

משש duo significata habet. I. מַשַּׁשׁ, Chald. & Syr. מָשַׁשׁ & מַשׁ, Arab. مسس masas, idem quod موش, *palpavit, tetigit, attigit, contrectavit, tangendo tentavit, exploravit, intentavit, scruta-*

scrutatus est. Arab. Marc. 5. *Si* מַסַּתְּ *tetigero* A *vestimentum ejus*. Ibidem. *Quis* מַס *tetigit vestimentum meum?* Matth. 9. v. 20. וַמַּפְרֵ֫ט טַרְף *& tangebat fimbriam vestis ejus*. Alcor. תּוֹבָה יַמַּסְּהֻם *attingent eos*. יַמַּסֵּהוּ *tanget eum*. Alc. 3. וְלֹא יִמַּסַּנִי בַּשַׁר *& non attinget me vir*. Piel מִשֵּׁשׁ, Chald. מְשֵׁמֵשׁ & מַשְׁמֵשׁ, Arab. חַמֵּס *idem*. Gen. 31. v. 34. וַיְמַשֵּׁשׁ, Targum וּמְשֵׁשׁ *& palpavit Laban totum tabernaculum*: attigit, exploravit. Lxx. ἠρεύνησε *investigavit*. Ibid. מִשַּׁשְׁתָּ *palpasti omnia vasa mea*. Targ. פְּשַׁפְּשַׁתְּ *explorasti*. Deut. 28. מְמַשֵּׁשׁ *palpans in pariete*, B *sicut* יְמַשֵּׁשׁ *palpabit cæcus*. Hiphil. Chaldaicè אַמֵּשׁ.

Nom. מִמּוּשׁ pro מְשַׁמּוּשׁ, *palpatio*.

מַמָּשׁ pro מַשְׁמָשׁ, *simpliciter*, ita ut palpari possit, *propriè, præcisè: solidum, firmum, certum, subsistens*. item, *substantia & aliquid tactu perceptibile*.

Arab. מַסּוּס masus *insipidus*. מַס *multus*.

II. Arab. מִשְׁאֲשִׁיָה *spongiosi*. item *concavitas*.

מְשַׁמֵּשׁ *chrysomela*. מְשׁוּשׁ *inordinatus*. C

משה tria significata habet. I. מָשָׁה *eduxit, traxit, extraxit, removit*. Exod. 2. v. 10. *Et vocavit nomen ejus* מֹשֶׁה *Mosen; ac dixit, quia ex aquis* מְשִׁיתִיהוּ, Targ. Onkelos. שְׁלַחְתֵּה *eduxi eum*. Targum Jerosol. רְלִיחֵה *extraxi eum*. Lxx. αὐτὸν ἀνειλόμην *ipsum tuli*. Filia Pharaonis quod Ægyptiacè protulit, Moses Hebraicè expressit. Rabb. de Mose: מָשׁוּךְ גּוֹאֵל וּמָשׁוּי מַיִם. Hiphil. הִמְשָׁה *idem*. 2. Sam. 22. v. 17. & Psalm. 18. v. 16. יְמָשֵׁנִי *extrahet me ex aquis multis*. Liberabit me ex multis angustijs: metaphora.

Nom. מָשִׁי *sericum*, quod egreditur ex corpore vermis, *serica blatta*, quòd à seribus vermiculis texatur in fila ductum. D

Propr. מֹשֶׁה *Mose*, qui fuit ex aquis extractus. Natus fuit anno Creationis 1368. anno 37. post mortem Levi, in die quarto septimi mensis Adar, tertia diei hora. Fuit olim scriptum, titulo פְּטִירַת מֹשֶׁה *dimissio Mosis ex hac vita*; Græcè, ἀνάλημψις μωσέως, in quo continentur, quæ in Epistola Jacobi de Mosis corpore citantur. E

II. Arab. מָשָׁא maschi *meavit, incessit, ivit, vadit, ambulavit, venit, progressus est, profectus fuit*. Psalm. 26. *In innocentia mea* מַשְׁתִּי *ambulavi*. Psal. 115. *Pedes habent, & non* חָמְשׁוּ *ambulabunt*. Alcor. וַיִּמְשִׁי פִּי אֲלַאֲמְוַאק *& ambulat in plateis*. Psal. 12. *In circuitu impij* יִמְשׁוּן *ambulant*. Pass. אַתְמַשִּׁי atmaschi *obambulavit, deambulavit, perambulavit, penetravit, trajecit*. 1. Pet. 5. v. 8. אַלְשִׁיטָאן חַצְמְכֶם יִתְמַשִּׁי *Satanas hostis vester obambulat*.

Nom. מַאשִׁי maschi *ambulans, ambulator, viator*. אַלְחַיְוָאן אַלְמַאשִׁי עַלִי אַרְבַּע *animal ambulans super quatuor*: quadrupes.

מַאשֶׁה *animal, pecus*: Plur. מַוָּאשִׁי *animalia, pecora*.

מַמְשִׁי mamschi *ambulacrum subdiale, porticus, xystum*: Plur. מַמָּאשִׁי mamischi *xysta*.

מַשְׁיָה meschia *ambulatio, incessus, profectio, adventus*: Plural. מַשְׁיָאת meschiat *ambulationes*.

III. Arab. מַשִּׁי maschi *voluit*. Psalm. 26. מַשִּׁיתִי *volui veritatem tuam*.

Nom. מַשִּׁיָה *voluntas, consilium*. בְּאַלְמַשִּׁיָה *voluntariè*.

תַּמְשִׁיָה tamschia *contributio, symbolum*.

Verb. מַשִּׁי maschi *contribuit symbolum*.

משח tria significata habet. I. מָשַׁח, Chald. & Syr. מְשַׁח, Arab. مَسَحَ masah *unxit oleo*. Genes. 30. *ubi* מְשַׁחְתָּ, Targum מְשַׁחְתָּא *unxisti statuam*. de quo, Gen. 28. v. 18. *& posuit illum* (lapidem) *statuam: Et fudit oleum super caput ejus*. Esa. 21. v. 5. *Surgite principes* מְשַׁחוּ *ungite clypeum*. olim in bellis clypei pinguedine ungebantur, ut nitida clypei superficies non facilè jacula & ictus armorum quosq; susciperet. 10. Æneid. *& tergo decutit hastas*. Targum מְרִיקוּ וְצַחְצְחוּ זֵינָא *tergite & polite arma*. Syr. Joh. 11. v. 2. דְּמִשְׁחַת *quæ unxerat pedes ejus*. Matth. 6. v. 17. וּמְשׁוֹחַ *& unge caput tuum*. Arab. Luc. 4. v. 18. مَسَحَنِي *unxit me, & misit me, ut evangelizem pauperibus*. Jacob. 5. vers. 14. יְמָסְחוּהָ *ungant eum oleo*.

II. Quia dominium in Israel penes unctos erat, regem videlicet & sacerdotem magnum; sicq; unctio Sacri unguenti nomen ac potestatem regiam conferebat, מָשַׁח per Metonymiam significat, *regem, sacerdotem magnum*, aut *dominum constituere, ordinare, inaugurare, præficere*. non autem reges & sacerdotes tantùm, sed magnates quoque & prophetæ ungebantur. Psalm. 45. *Propterea* מְשָׁחֲךָ, Arabicè مسحك *unxit te Deus*. Targum רַבִּיךָ *constituit te dominum*. Jud. 9. vers. 8. לְמָשְׁחָ *ad ungendum regem*. Targum לְמַמְנָאָה *ad constituendum*. 1. Regum 1. vers. 34. וּמְשָׁחוּ *& unget eum ibi Zadoc sacerdos, & Nathan propheta, in regem super Israelem*. 1. Sam. 9. vers. 16. וּמְשַׁחְתּוֹ *& unges eum* לְנָגִיד *in ducem super populum meum Israel*. Targum לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא *ut sit rex*. Num. 35. *usque ad mortem sacerdotis magni, quem* מָשַׁח *unxit Deo sanctitatis*. Targum רַבִּי *constituit*. Esa. 61. vers. 1. *Propterea quod* מָשַׁח *unxit Dominus me*. Targum רַבִּי *ordinavit*. Exod. 40. וּמָשַׁחְתָּ, Targum וְתַרְבֵּי *& unges eos, sicut* מָשַׁחְתָּ, Targum רַבֵּיתָא *unxisti*

patrem ipſorum, & miniſtrabunt mihi, & fiet ut ſit ipſis מָשְׁחָתָם, Targum רְבוּתְהוֹן *unctio ipſorum in miniſterium æternum.* 1. Reg. 19. v. 17. *Jehu, filium Nunſchi* תִּמְשַׁח *unges in regem ſuper Iſraëlem: Et Eliſa, filium Saphat de Abel-Mehola* תִּמְשַׁח *unges in prophetam pro te.* Ungebantur autem reges cornu, ſeu vaſculo ad id deſtinato, ut in קֶרֶן habes, à ſolis Prophetis. Et talis erat unctio: Fundebatur de unguento primùm ſuper caput regis: deinde in formam coronæ inter ſupercilia oculorum ejus ungebatur: tandem, quod in vaſe erat reliquum infundebatur ejus capiti: quia vas erat plenum, ut inde ungi & fundi poſſet. Deinde ungebantur reges domus Davidis, & patris uncti ſucceſſores non ungebantur. David unctus fuit ſibi & ſuis poſteris. Unctus autem fuit Salomo à Zadoc ſacerdote, præſente propheta Nathan, ob ſeditionem fratris Adoniæ. Et שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה *oleum unctionis*, erat unum & idem pro regibus & ſacerdotibus, conſtans quatuor aromatibus: quæ erant מֹר *myrrha*, קִנָּמוֹן *cinnamomum*, קָנֶה *calamus*, & קְדָה *caſia*. Exod. 30. Niphal. נִמְשַׁח *unctus fuit*. 1. Paral. 14. *Et audiverunt Philiſtæi, quòd* נִמְשַׁח *unctus eſſet David in regem ſuper totum Iſraëlem.*

Nom. מָשׁוּחַ *unctus:* Plur. מְשִׁיחִים *uncti*. 2. Sam. 4. v. 2. al. 3. verſ. ultim. *Et ego hodie tener* וּמָשׁוּחַ *& unctus rex.* ¶ מָשׁוּחַ מִלְחָמָה *unctus belli.* Sacerdos ad hoc unctus, ut exercitum comitetur, & milites exhortetur: ut ſcribitur, Deut. 20.

מָשִׁיחַ, Chald. מְשִׁיחָא, Arab. مَسِيح maſih *μεσσίας unctus:* Plur. מְשִׁיחִים *uncti*. 2. Sam. 1. *Clypeus Saulis* בְּלִי מָשִׁיחַ *non unctus oleo.* ita cecidit, ac ſi non eſſet unctus oleo in regem. Levit. 4. *& accipiet Sacerdos* הַמָּשִׁיחַ *unctus ex ſanguine juvenci:* inauguratus. Targum רַבָּא *magnus*. 1. Sam. 24. v. 6. *Si fecero verbum hoc domino meo* לִמְשִׁיחַ יְהוָה *uncto Domini, ut mittam manum meã in eum, quia* מְשִׁיחַ יְהוָה *unctus Domini eſt.* ¶ Et quia ungebantur reges, ſacerdotes ſummi, & prophetę, inde omnes Deo ſacri & dignitate conſpicui מְשִׁיחִים *uncti* dicebantur. Eſa. 45. *Sic dixit Dominus* לִמְשִׁיחוֹ *ad unctum ſuum:* ad Cyrum. Pſalm. 105. *Ne tangatis* בִּמְשִׁיחַי *chriſtos meos:* patres, qui fuerunt magni, inſtar regum oleo unctorum. ¶ Per excellentiam autem מָשִׁיחַ Meſsias, præcipuus ille *rex ſimul & ſacerdos magnus* dicitur, qui expectabatur, & cujus typus reges & ſummi ſacerdotes erant. Dan. 9. *uſq; ad* מָשִׁיחַ *Meſſiam ducem.* Ibid. *excindetur* מָשִׁיחַ *Meſſias, & non ipſi.* Inde in Novo Teſtamento, Joh. 4. v. 25. *Scio quod μεσσίας veniet, qui dicitur χριστὸς.* Luc. 2. *Qui eſt Chriſtus Dominus in civitate David.* Joh. 1. v. 42. *Invenimus μεσσίαν*, Syr. לְמְשִׁיחָא, *quod eſt interpretatum χριστὸς.* Fit autem *μεσσίας* ex מָשִׁיחַ, Chald. מְשִׁיחָא, mutato ש in ס, & ח in terminationem ας Græcam. Auguſtin. Tom. 9. ſuper 8. Johan. Punicè meſſeh *unxit.* Nam lingua Hebræa, Syra & Punica ſunt cognatæ. Arab. כַּפַר אִלַּזִין קָאלוּא אַן אַלַּלַּה הוּ אַלְמַסִיח אִבְן מַרְיַם *increduli ſunt, qui dicunt quod Deus ſit, Chriſtus Mariæ filius.* Alcor. אַלְמַסִיח עִישִׁי אִבְן מַרְיַם *Chriſtus Jeſus filius Mariæ.* Alc. מַא אַלְמַסִיח אִבְן מַרְיַם אִלַּא רַסוּל *quid eſt Chriſtus filius Mariæ, niſi nuncius?* Porrò in multis Veteris Inſtrumenti locis, de Chriſto intelligendis, Chaldæa paraphraſis habet additum nomen מְשִׁיחָא *Meſſias*. Gen. 49. *Donec veniat* שִׁילֹה *Siloh.* Targ. מְשִׁיחָא *Meſſias*. Numer. 24. *Et ſurrexit* שֵׁבֶט *baculus ex Iſrael.* Targum. *Et conſtituetur* מְשִׁיחָא *Meſſias*. Mich. 5. *Ex te mihi egredietur, ut ſit dominans in Iſrael.* Targ. *Ex te coram me egredietur* מְשִׁיחָא *Meſſias*. Eſa. 53. *Ecce intelliget* עַבְדִּי *ſervus meus.* Targum עַבְדִּי מְשִׁיחָא *ſervus meus Meſſias*. Exod. 12. v. 42. *Nox cuſtodiarum.* Targ. Jeroſol. *Moſes egredietur ex deſerto,* וּמַלְכָּא מְשִׁיחָא *& rex Meſſias ex* רוֹמָא *Roma*. Cant. 4. שְׁנֵי שָׁדַיִךְ *duo ubera tua.* Targ. תְּרֵין פְּרִיקָיךְ מְשִׁיחַ בַּר דָּוִד וּמְשִׁיחַ בַּר אֶפְרַיִם *duo redemptores tui, Meſſias filius Davidis, & Meſſias filius Ephraim.* Et Meſſias, filius Ephraim dicitur etiam מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף ex poſteritate Joſeph oriũdus. In Talm. משיח בן יוסף ימות קודם ביאת משיח בן דוד *Meſſias filius Joſeph morietur ante adventũ Meſſiæ filij Davidis.*

מְשִׁיחִיִּים *Chriſtiani.* Sic vocantur Antiochiæ. Act. 11. v. 26. Antea tantùm *diſcipuli:* vel per contemtum, *Nazaræi & Galilei.* Apocal. 1. Chriſtiani vocantur *βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς reges & ſacerdotes*, ſicut Chriſtus.

Arab. אַלְמַסִיח אַלְכַּדָּאב *Meſſias falſus*, Antichriſtus. מַסִיחוּן כַּדָּאבוּן *antichriſti.* ڠ مَمْسُوح manſuh *unctus.*

מִשְׁחָה & מָשְׁחָה, Arab. مَسْحَة *unctio, unguentum.*

Chal. מִשַׁח *oleum*, quo ungitur. Gen. 28. *& fudit* שֶׁמֶן, Targ. מִשְׁחָא *oleum ſuper caput ejus.* Exod. 27. שֶׁמֶן, Targ. מִשַׁח *oleum olivæ.*

II. מָשַׁח *pinxit, formavit, delineavit:* quia in pingendo manus ſuper re aliqua ducitur ſeu trahitur, ſicut in ungedo. ¶ Inde ſemel, Jer. 22. v. 14. וּמְשׁוּחַ, Targ. וּמְצַיַּר *& pictus ſinopide.* Nomen eſt adjectivum, ſicut קָרוֹב *propinquus.*

ממשח *pictura.* Ezech. 28. verſ. 14. *Tucherub* מִמְשַׁח *pictura obtegens.* Hier. *extentus.* q. מָשַׁךְ *traxit.*

III. Rabb.

III. Rabbin. מְשׂוֹחֲאָה *mensor fundorum*, geometer. A

Chald. מְשַׂח, Arab. مسح *mensuravit, mensus fuit, hostivit.* Ezech. 40. מָדַר, Targum מְשַׂח *mensus fuit longitudinem ejus.* Num. 35. ומַדּוֹתֶם, Targ. וּמְשַׂחְתּוּן *& metiemini extra urbem.*

Nom. מְשַׂח, Foem. מִשְׂחָא, Arab. مساحة *mensura, sors:* Plur. Foemin. מְשַׂחָן, Arab. مساحة *mensuræ.* Gen. 20. מִדָּה, Targ. מְשַׂח *mensura una.* Ezech. 40. בְּמִדַּת הַשָּׁעַר, Targ. בְּמִשְׂחַת תְּרֵעָא *juxta mensuram portæ.*

Arab. مَسَحَة masha *hostorium, hostimentū.* B
مسحتا *bilanx.*

משׁ. Arab. مشط maschat *pexuit, depexuit caput, pectinavit, carminavit lanam.*

Nom. מאשטה maschita *calamistra, cosmeta, concinnatrix sponsæ, pronuba:* Pl. מואשט mavaschit *calamistræ.*

משׁ maschat *pecten*, quo pectuntur comæ hominis & equi: item *pecten lini & fullonum.* משׁ אלכּי *pecten manus*, metacarpium. C

משׁך duo significata habet. I. מָשַׁךְ, Arab. مَسَح maschach *traxit, pertraxit*, Arab. *prehendit, apprehendit, tenuit, retinuit, continuit, prohibuit, retraxit.* Constructuitur, 1. cum accusativo. Jerem. 38. וַיִּמְשְׁכוּ, Targ. וּנְגָרוּ *& traxerunt Jeremiam funibus.* Hos. 7. v. 5. מָשַׁךְ, Targ. נָגַר *traxit manum suam cum illusoribus.* ¶ 2. cum ב *in.* Deut. 21. v. 3. *quæ non* מָשְׁכָה בְעוֹל, Targ. נְגָרַת בְּנִיר *traxit in jugo:* assuefacere, exercere. Eccles. 2. *deliberavi* לְמָשְׁךְ *trahere* (exercere) *carnem meam* בַּיַּיִן *in vino.* 1. Reg. D 22. v. 34. *& quidam* מָשַׁךְ בְּקֶשֶׁת *trahebat in arcu:* tendebat, jaculabatur. ¶ 3. cum אֶל & ל *ad* Psal. 36. מְשֹׁךְ *trahe bonitatem tuam ad noscentes te:* inclina. Et ל subintellecto. Jer. 31. v. 3. *propterea* מְשַׁכְתִּיךְ *traxi* (ad) *te bonitatem.* pro מָשַׁכְתִּי אֵלַיִךְ. ¶ 4. Absolutè ponitur. Genes. 37. וַיִּמְשְׁכוּ, Targ. וּנְגָרוּ *& trahebant, & adducebat Josephum ex cisterna.* Exod. 12. v. 21. מִשְׁכוּ, Targ. אִתְנַגָּרוּ *trahite & accipite vobis ovem.* Lxx. ἀπελθόντες *euntes accipite.* E Jud. 4. v. 6. *vade* וּמָשַׁכְתָּ *& trahe in monte Tabor, & accipe tecum:* trahe ad te populum. Targ. וְתִתְנַגַּר *& extendere.* Ibidem. vers. 7. וּמָשַׁכְתִּי *& traham ad te in vallem Kison.* Targ. וְאַתְכֵּב *& excitabo.* Jud. 20. v. 37. וַיִּמְשֹׁךְ *& trahebat insidiator.* scilicet buccina. Arabicè Act. 23. *qui* יַמְשֹׁךְ *traheret manum suam:* duceret. Psalm. 37. *Dominus* מֹאחֵז *apprehendit manu sua.* 1. Cor. 12. v. 15. פַּאֲמַסְכוּא *& retrahite:* inhibete. Joh. 20. *& cui* אִמְסַכְתְּמוּהָא עֲלֵיהּ מְסַכְתּ *retinueritis ea, retenta sunt.* Johan. 7. v. 32. לְיַמְסְכוּהִי *ut apprehenderent eum.* Rom. 14. v. 22. תְּמַסֵּךְ *retine fidem tuam.* 1. Pet. 3. v. 10. וְיִמְסֹךְ *& prohibeat labia sua, ne loquantur dolum:* contineat. Niphal נִמְשַׁךְ *tractus, pertractus fuit.* Esa. 14. *& dies ejus non* יִמָּשְׁכוּ *trahentur.* Targ. יִתְרַחֲקוּן *elongabuntur.* Ezech. 12. *quodcunq; locutus fuero verbum, illud fiet, non* תִּמָּשֵׁךְ *trahetur:* protrahetur, differetur. Targ. יִבְטֵל *irritum erit.*

Arab. اتمسك atmasach *adhæsit.* Gen. 18. וְיִתְמַסְּכוּא *& adhærebunt in opere justitiæ.* Mat. 6. v. 24. יִתְמֹךְ *adhærebit uni.* Phil. 2. v. 16. תִּתְמַסְּכוּן *adhæreatis in sermone vitæ.* Piel מִשֵּׁךְ: Esa. 18. v. 2. *ad gentem* מְמֻשָּׁךְ *tractam & depilatam.* Prov. 13. v. 12. מְמֻשָּׁכָה *tractatio infirmitas* (dolor) *cordis.*

Nom. מוֹשֵׁךְ *trahens, tractor:* Plur. מוֹשְׁכִים *trahentes, tractores.* Foem. Plu. מוֹשׁוֹכוֹת *tractus.* Amos 9. *& concurret arator cum messore, & calcans uvas* בְּמֹשֵׁךְ הַזָּרַע *cum tractore seminis.* Targ. בְּמַפֵּק בַּר זַרְעָא *cum exportatore seminis*, qui portat semen in agrum, ut illud seminet. Jud. 5. מוֹשְׁכִים *trahentes in baculo scribæ.* Targ. כָּתְבִין *scribentes.* Esa. 66. v. 19. מוֹשְׁכֵי קֶשֶׁת *tractores arcus:* qui arcum tendunt, Thraces, Turcæ. Lxx. μοσόχ. Job. 38. *aut* מוֹשְׁכוֹת *tractus orionis aperies.* Targum אַסְלֵי דְּנָגְרִין *funes trahentum.*

מֶשֶׁךְ *tractus.* Al. שִׁיעוּר מוּעָט *mensura parva, parum.* Job. 28. וּמֶשֶׁךְ *& tractus* seu *parum sapientiæ supra margaritas:* precium. ¶ Deinde, מֶשֶׁךְ *trahæ*, ἕλκηθρον, genus vehiculi, quod trahitur, rotis carens. Psal. 126. v. 6. *portans* מֶשֶׁךְ *traham seminis:* parum.

Rabbin. הַנִּמְשָׁךְ *tractum*, quod adhæret, quod sequitur. אוֹת נִמְשָׁךְ *litera sequens.* כֹּחַ הַמּוֹשֵׁךְ *vis attractiva.* בְּמֶשֶׁךְ זְמַן מְעַט *intra parvum tempus.* בְּמֶשֶׁךְ שָׁנָה *intra annum.* תּוֹךְ מֶשֶׁךְ עֶשֶׂר שָׁנִים *intra decennium.*

מְשִׁיכָה, Chal. מְשִׁיכוּת *protractio, consecutio.*

מַשְׁכּוֹבִית *pecus cum tintinnabulo, præcedens & post se trahens oves.*

Chald. מְשַׁךְ μέσκ & *pellis, cutis:* Plural. משכין, Syr. ܡܫܟܝܢ *pelles.*

Arab. ممسك *obstans, sustinens.*

אסתמסאך, & אמסאך, & מסאכה *retentio.*

Propr. מֶשֶׁךְ *Mesech*, filius Japhet. Inde gens ab hoc orta, *Moschi* vel *Moschobitæ*, quasi מוֹשְׁכֵי קֶשֶׁת *tractores arcuum*, quibus adhuc utuntur. Psalm. 120. v. 5. *væ mihi, quia* נָרִתִּי *habito* (inter) מֶשֶׁךְ *Mesech.* Targ. אוסאי *Asiaticos.* quia filij Japhet minorem Asiam occupârunt. Lxx. ἡ παροικία μου ἐμακρύνθη *incolatus meus prolongatus est:* quasi גָּרוּתִי מֶשֶׁךְ.

מַשְׁכִים *Tusci.*

משל duo significata habet. I. מָשַׁל, Chald. מְשַׁל *dominatus est, jus, autoritatem, potestatem*

habuit in rem vel *perſonam aliquam*: per Syncdochen, *eminuit, excelluit*. Conſtruitur, 1. cum ב *in*. Geneſ. 37. אִם מָשׁוֹל תִּמְשֹׁל בָּנוּ *ſi dominando dominaberis nobis*. Targ. אוֹ שׁוֹלְטָן A
שׁוֹלְטָן בָּנָא אַתְּ סָבַר לְמִשְׁלַט בָּנָא *aut dominus tu putas dominari nobis*. Jud. 8. מְשֹׁל־בָּנוּ, Targ. מְלָךְ עֲלָנָא *regna ſuper nos*. Geneſ. 3. *& ipſe* יִמְשָׁל־בָּךְ *dominabitur tibi*. ¶ 2. abſolutè. Exod. 21. v. 8. *non* יִמְשֹׁל *poteſtatem habebit vendendi eam*. Targ. לֵית לַהּ רְשׁוּ *non eſt ei poteſtas*. Geneſ. 1. לִמְשֹׁל, Targ. לְמִשְׁלַט *ad dominandum in die & in nocte*. Hiphil הִמְשִׁיל *dominum conſtituit, poteſtatem dedit, præfecit*. Pſal. 8. v. 7. תַּמְשִׁילֵהוּ *conſtitues eum dominum ſuper opera manuum* B
tuarum.

Nom. מוֹשֵׁל *dominans, dominator, dominus*: Plu. מוֹשְׁלִים *domini*. Foem. מוֹשֶׁלֶת *domina*. 2. Sam. 23. מוֹשֵׁל *dominator inter homines*: ut ſim dominator. Mich. 5. v. 2. *ex te mihi egredietur, ut ſit* מוֹשֵׁל *dominans in Iſrael*. Targum מְשִׁיחָא לְמֶהֱוֵי עָבֵד שָׁלְטָן *Meſſias, ut ſit faciens poteſtatem*. Meſſias enim fuit ex ſemine Davidis, qui fuit ex Bethlehem.

מֶמְשָׁל, Foemin. מֶמְשָׁלָה & מֶמְשֶׁלֶת *dominium, poteſtas*: Plural. מֶמְשָׁלִים, Foemin. C
מֶמְשָׁלוֹת *dominia, poteſtates*.

II. מָשַׁל, Chald. & Syr. מְחָא *aſſimilavit, comparavit, contulit, exemplificavit, ſimilitudines dixit, parabolicè locutus eſt*: figuratè enim & ſcitè dicta, velut authoritatem habent, & in ſermone dominantur. Ezech. 12. v. 23. *& non* יְמָשְׁלוּ *parabolicè loquentur illud amplius in Iſrael*. Lxx. ἔτι οὐ μὴ παραβολὴν λαλήσουσι *dicent parabolam*. Niphal נִמְשַׁל, Chald. אִתְמְחָא *aſſimilatus, comparatus, ſimilis factus fuit*. Eſa. D
14. v. 10. *nobis* נִמְשַׁלְתָּ, Targ. דְּמֵיתָ *ſimilis fuiſti*. Pſalm. 49. v. 12. נִמְשַׁל *ſimilis factus eſt, ſicut jumenta*. Pſalm. 28. v. 1. וְנִמְשַׁלְתִּי *& ſimilis ero* (comparabor) *cum deſcendentibus in lacum*. idem. Pſal. 143. v. 7. Piel מָשַׁל *proverbia fecit*. Ezech. 21. *an non* מְמַשֵּׁל מְשָׁלִים *proverbiator proverbiorum ipſe?* Hiphil הִמְשִׁיל, Chald. & Syr. אַמְחֵל *aſſimilavit, comparavit, ſimilitudines, proverbia dixit*. Eſa. 46. v. 5. *cui* תְּדַמְיוּנִי *aſſimilabitis me, & æquabitis*, וְתַמְשִׁלֻנִי *& comparabitis me?* conferetis. Lxx. ὁμοιώσατέ. Syr. Matth. 13. *aliam* מַתְלָא אָמְחֵל *parabolam propoſuit illis*. Hithpael הִתְמַשֵּׁל *comparatus fuit*. Job. 30. v. 19. וְאֶתְמַשֵּׁל *& comparatus ſum ſicut pulvis & cinis*. Arab. Alc. 29. פִּתְמַחֵל לַהּ בִּשַׁר סַוִּיא *aſſimilatus fuit ipſi homo verus*.

Nom. מָשָׁל, Chald. & Syr. מְחָל, Arab. מַתָּל mathâl, cum ת ſuperne punctato, *ſimilitudo* ſeu *comparatio* rei ad rem aliam, *parabola, proverbium, ſermo figuratus & obſcurus, brevis & trita ſententia, typus, exemplum*, A
quod damus aut capimus, *imago, effigies, apographum, fabula*: Plural. מְשָׁלִים, Chald. & Syr. מַחְלִין, Arab. אַמְתָּאל amthal *proverbia, parabolæ, ſententiæ*. 1. Sam. 10. verſ. 12. *propterea factum fuit* לְמָשָׁל *in proverbium: an etiam Saul inter prophetas?* 1. Reg. 4. v. 31. *& locutus fuit tria millia* מָשָׁל *proverbiorum, & erant cantica ejus quinq; & millia*. Hodie extant tantùm 800. verſus. Illi igitur libri perierunt in captivitate Iſraelis, ſicut & libri phyſici de animalibus, avibus, reptilibus, piſcibus, & omnibus quæ ſunt ſub ſphæra Lunæ. Job. 13. *recordationes veſtræ ſunt* מְשָׁלֵי־אֵפֶר *proverbia cineris*. hoc eſt, nullius momenti. Lxx. ἴσον σποδῷ *ſimilia cineri*.

מָשָׁל *idem*. Job. 41. *non eſt ſuper pulvere* מָשְׁלוֹ *comparatio ejus*. qui ipſi ſit ſimilis in terra.

מוּשָׁל, Chald. מָחֲל *proverbia loquens*.

Chald. מְחִיל *comparatus, ſimilis*: Plural. מְחִילִין *comparati, ſimiles*.

אָמְחָל *ratio* vel *indicium rei*. Rabb. דֶּרֶךְ מָשָׁל *figuratè, metaphoricè*.

Arab. תַּמְתָּאלַה tamtila *aſſimilatio, repræſentatio, imago, ſimilitudo*: Plural. תַּמְתָּאל tamthil, & תַּמָּאתִיל *repræſentationes, imagines*.

מְמַתֵּל mumatthil *repræſentator, hiſtrio*: Plural. מְמַתְּלִין mumattilin *hiſtriones*. ✠

מְתָאל *ſimilitudo*.

מְתַל matil *ſicut*. מְתָלָךְ *ſicut tu*. כְּמִתְל *quemadmodum*. כְּמְהָלַה *ſimilis ei*. מְתַל מָא *quemadmodum*. עֲלֵי מְתַל מָא *quemadmodum*. מְאֻתָּל mathil *ſimilis*. כְּמִתְל דְּלָךְ *ſimiliter*.

משם. Arab. مشم *lotus* arbor.

משימה *ſecundina*. ✠ משימי *ſecundina cerebri*, pia mater: in Avicen.

משע. Arab. אַמְשַׁע *abſterſit*.

תַּמְשִׁיעַ *abſterſio, mundatio*.

משק. Hebr. מְמֻשָּׁק *exitus*. Zophon. 2. verſ. 9. מְמֻשַּׁק חָרוּל *exitus urticæ*. Targ. מְשַׁמַּט מְלוּחִין *deſertum ſpinarum*.

מֶשֶׁק *procurator*: in שָׁקַק *excurrit*, vide.

Arab. مشقة *dolor*.

מתת. Arab. אַתְמַתַּת atmatat *ſperavit, expectavit, moratus, tardatus fuit*.

מתג. מֶתֶג *frenum*, ferrum quod ori jumenti imponitur ſeu inſeritur, ad illud gubernandum & dirigendum. Pſalm. 32. בְּמֶתֶג, Targum בְּזַמָּא *in freno & habena os eorum obturare oportet*. Eſa. 37. *& ponam annulum meum in naſo tuo*, וּמִתְגִּי *& frenum meum in labijs tuis, & reducam te*. Sicut quis freno dirigit jumentum, ita dirigam te.

¶ Meta-

¶ Metaphoricè, *directio, gubernatio.* 2. Sam. A 8. v. 1. *& accepit David* מֶתֶג הָאַמָּה, Targum תִקוֹן אַמְתָא *directionem rivi de manu Philistæorum.* Urbs aut regio sic dicta ab æquæductu. Fortassis fuit rivus aquarum per urbem transiens; hunc direxit, ut extra urbem decurreret. pro quo habetur, 1. Paral. 18. v. 1. *& accepit David Gath, & filias ejus.* Baculus dominans in tota Palæsthina, metropolis regum. Non invenimus in omnibus satrapis Philistinorum nomen regni, sed in Gath invenimus *Achis rex Gath.* vide. ¶ Rabb. מֶתֶג virgula *Meteg,* B accentus rhetoricus, quo syllaba retinetur & producitur. מְתִינָה *productio, retentio syllabæ.*

מתה. Inde מתים *homines, viri.* est generale, cõprehendens viros, mulieres & parvulos. Deut. 2. v. 34, & 3. v. 6. *& anathematisavimus omne oppidũ* מֵתִם, Targ. גַבְרַיָא *viros & mulieres.* Al. *viros urbis:* hypallage. Lxx. ἐξῆς *deinceps.* Acceperunt pro Chaldaico, מֵתָם *inde.* Psalm. 17. v. 14. מִמְּתֵי *ab hominibus* (qui sunt) *manus tua, Domine,* מִמְּתֵי C *ab hominibus.* scilicet libera animam meam. pro מִמְּתִים, ex litera schevata dages perditur, & in hujus compensationem, præcedens מִ producitur virgula Meteg, post quam מִ recipit chateph patach pro scheva simplici. Genes. 34. v. 30. *ego verò* מְתֵי מִסְפָּר *homines numeri.* Targ. עַם דִמְנִין *populus numeri:* numerabilis, exiguus. Job. 19. *omnes* מְתֵי סוֹדִי, Targ. אֲנָשֵי רָזִי *viri secreti mei.* Esa. 5. v. 13. *& gloria ipsorum* מְתֵי רָעָב *viri famis:* famelici. Targ. מֵיתוּ דְכַפְנָא *mortui sunt fame.* Lxx. νεκρῶν ἀπὸ λιμὸν *mortuorum ob famem.* q. מֵתִי absq; punctis. Deut. 33. v. 6. *& sint* מְתָיו מִסְפָּר *homines ejus numerus:* numerabilis, pauci. Repetendum est אַל *non.* Lxx. καὶ μὴ ἀποθανέτω *& non moriatur.* q. à מוּת *mortuus fuit.* Deut. 26. *peregrinatus est ibi* בִּמְתֵי מְעָט *cum hominibus paucitatis.* Targ. בְעַם זְעִיר *in populo parvo.* Lxx. ἐν ἀριθμῷ βραχεῖ *in numero pauciss imo.* Esa. 41. v. 14. *ne timeas, vermis Jacob,* מְתֵי יִשְרָאֵל *viri Israel.* Targ- E um זַרְעִיתָא *posteritas Israëlis.* R. S. *numerus Israelis:* qui pauco es numero. Lxx. ὀλιγοστὸς *parvule Israel.* Vulg. *qui mortui estis ex Israel.* ¶ Rabb. מְתִים *singularia, individua.*

מֵתִם nomen collectivum de *viris.* Jud. 20. vers. 48. *ex urbe* מֵתִם *homines usq; ad jumentum.*

Particula מָתַי *quando?* עַד מָתַי & עַד אֵימָתַי Arab. متى & حتى متى *quousq;? quamdiu? usq; quò?* Psalm. 6. *& tu Domine,* מָתַי *quousque?* quamdiu? scilicet finis me affligi: Aposcopesis. אַחֲרֵי מָתַי *postquam.* אִי מָתַי, Chald. אֵימָתַי & אֵימָת, Syr. אַמְתַי *quando?* לְמָתַי, Chal. לְאֵימָת *quando?* Psalm. 41. v. 6. מָתַי, Targ. אֵימָתַי *quando morietur?* Jer. 13. v. ult. אַחֲרֵי מָתַי *postquam adhuc es immunda.* Targ. עַד כְּעַן יִתְבֵי לָךְ אַרְכָא יוֹמִין סַגִיאִין *adhuc tibi longitudo dierum multorum.* כָּל אֵימָתַי *quotiescunq;.* ¶ Rabb. מָתַי prædicamentum *quando.*

מתח duo significata habet. I. מָתַח, Chald. & Syr. מְתַח *tetendit, extendit, expandit.* Esa. 40. וַיְמַתְחֵם, Targ. וּפַרְסִנוּן *& expandit eos sicut tentorium.* Chald. Esa. 40. v. 22. הַנּוֹטֶה, Targ. דִמְתַח *qui extendit ut pellem cœlos.* Jer. 46. *omnes* דּוֹרְכֵי קֶשֶת *calcantes arcum.* Targ. מָתְחֵי קַשְתָא *tendentes arcum.* Syr. Act. 22. v. 25. *cumq; extendissent eum loris.* B

Nomen אַמְתָּחָה & אַמְתַּחַת *saccus,* qui expanditur, dum impletur seu repletur: Plur. אַמְתָּחוֹת *sacci.* Gen. 44. *& aperuerunt quisq;* אַמְתַּחְתּוֹ *saccum suum.* Targ. טוּעֲנֵה *sarcinam suam.*

Chald. מְתִיחַ *extensus, & filum extensum* in texendo, *stamen.*

Rabb. מְתִיחָה, Chald. מְתִיחוּת *tensio, extensio, expansio.* מְתִיחַת הַקָוִים *extensio linearum,* lineatio.

Syr. מְתְחָא *vis videndi, scopus, spacium.*

II. Per antiphrasin, Syr. מַתַח *astrinxit, constrinxit.*

מתל. Chald. & Syr. מְתַל, Arab. متل mathal, cum ת supernè punctato, *similis fuit:* in מָשָל quæras.

מתם. מְתָם *integritas:* in תָּמִים habes. at מָתָם *viri,* in מָתָה.

Syriacè, מְתוּם *aliquando, semper, seculum.* מִן מְתוּם & מִמְּתוּם *à seculo.* D

מְתוּמָאִית *sempiternus, æternus.* מְתוּמֵי *perpetuò.*

מתן quatuor significata habet. I. מָתְנַיִם, Syr. מָתְנָתִין *lumbi,* pars corporis, quinq; inferiores spinæ vertebras cõplectens. Exod. 28. *ut operiat carnem nuditatis* מִמָּתְנַיִם, Targ. מֵחַרְצִין *à lumbis & usq; ad fœmora erunt.* Ezech. 47. *& traduxit me* מֵי מָתְנַיִם *aquas lumborum:* ad lumbos usq; pertingentes. ¶ Et quia in lumbis est robur ac virtus: inde pro *robore* accipitur. Job. 40. כֹּחוֹ בְמָתְנָיִם *robur ejus in lumbis.* Esa. 21. *ideo pleni sunt* מָתְנַי *lumbi mei infirmitate.* Esa. 45. מָתְנֵי מְלָכִים *lumbos regum aperiam:* robur eorum infringam & debilitabo. Quia cingulum lumborum, est expeditio roboris. Lxx. ἰσχὺν βασιλέων διαῤῥήξω *fortitudinem regũ frangam.* Plaut. in Sticho: *ei ego verbo lumbos defractos velim.* Ea parte fracta aut luxata, corporis vigor omnis, ac firmitas interit. Psalm. 69. וּמָתְנֵיהֶם *& lumbi eorum semper fac ut nutent.*

Labe-

Labefac robur ipſorum. ¶ Deinde *lumbos accingere* eſt, *præparare ſe aditer*, accingere ſe itineri, ut quis celeriter ac expeditè eat. Exod. 12. מָתְנֵיכֶם *lumbi veſtri accincti:* tanquam iter ingreſſurorum. Prov. 31. *accipit robore* מָתְנֵיהָ *lumbos ſuos:* ſtrenuè agit. Luc. 12. v. 35. *ſint lumbi veſtri præcincti.*

Rabb. מָתְנָן *lumbus.*

II. Chald. מָתַן, in Hiphil אַמְתֵּן *expectavit, præſtolatus, cunctatus, moratus fuit, diſtulit.* Pſal. 52. *ſicut* קִוִּו, Targ. מְתִינוּ *expectârunt.* Job. 32. *& Elihu* חִכָּה, Targ. מְתַן *expectabat Jobum.* Pſal. 52. וַאֲקַוֶּה, Targ. וַאֲמְתֵּן *& expectabo nomen tuum.*

Nom. Rabb. הַמְתָּנָה, Chald. מְתִינָא *expectatio, pœnitentia.*

Chald. מְתִינוּת *tarditas, pedetentim.*

III. Arab. مَتَنَ مَتَنَ *gratificatus fuit.* Act. 45. v. 16. *ut* יִמְתַּן *gratificaretur Judæis.* مَتَّانٌ *gratificans.* ¶ Deinde مَتَنٌ & مَتِينٌ *ſpiſſus.* مَتَانَةٌ *ſpiſſitudo.* ¶ Et cum ת ſuperne punctato, מַתַּאנָה, à maſcul. מַתַּאן mathan *veſica:* in Avic.

IV. Rabb. מָתַן *humectavit, udum reddidit.*

מְתוּנָא *humidum, udum.*

מַתְנָא *funis.* מַתְנָן *Baſan* regio. מַתְנוּנָא *macer, languidus.*

מתע. Arab. مَتَعَ mata, Foem. مَتَاعٌ *vas, ſarcina:* Plur. أَمْتِعَةٌ amta *vaſa, ſarcinæ, arma, armamenta.* Luc. 11. אמתעתה *arma ejus.* Cap. Joſep' פַּלְמָא פַּתְחוּא מַתַּאתְהֹם *& poſtquam aperuerunt ſarcinas ſuas.* Ibidem. ענר מתאענא *apud vaſa noſtra.*

מתק. מָתַק, Chald. מְתַק *dulcuit, dulcis fuit,* vel *factus eſt.* Exod. 15. וַיִּמְתְּקוּ, Targ. וּבְסִימוּ *& dulces factæ ſunt aquæ.* Prov. 9. v. 17. יִמְתָּקוּ, Targ. חֲלִין *dulces ſunt aquæ furtivæ.* Hiphil הִמְתִּיק *dulcoravit, edulcavit, dulce fecit, reddidit.* Pſalm. 55. *qui ſimul* נַמְתִּיק *dulce faciebamus ſecretum.* Targ. נְתָרֵן *dirigebamus.* q. d. nullum fuit ſecretum ſeu conſilium dulce (bonum,) niſi tecum communicarem.

Nom. מָתוֹק, Chald. מְתִיק *dulcis:* Plur. מְתוּקִים, Chald. מְתִיקִין *dulces.* Foem. מְתוּקָה, Chald. מְתִיקָא *dulcis:* Plur. מְתוּקוֹת, Chald. מְתִיקָן *dulces.*

מָתוֹק *idem.* Jud. 14. *quid eſt* מָתוֹק, Targ. חֲלִי *dulce præmelle?* Eccleſ. 11. וּמָתוֹק *& dulcis eſt lux:* metaphora.

Subſt. מָתֶק & מֶתֶק, Chald. מְתִיקוּת *dulcedo, dulcor.* Jud. 9. *num relinquam* מָתְקִי, Targ. חֲלָיַי *dulcedinem meam?*

מַמְתַּקִּים *dulcia, dulciaria,* cibi dulces, boni. Nehem. 8. v. 10. *comedite pinguia, & bibite* מַמְתַּקִּים *dulcia.*

Rabb. מתקהא *dulce.*

Arab. ميثاق *fœdus.*

מחר. Syr. מַחְרָא *cadus,* βάτος.

QUADRATUM.

מַרְחֶשְׁוָן *October:* Joſepho μαρσουάνη *Marſuane,* litera ח eliſa: quia Græci in medio aſpirationes non uſurpant.

FINIS LITERÆ MEM.

LITE-

LITERA
נ Nun.

DECIMAQUARTA Alphabeti litera, nominatur Hebraicè, & Syriacè, & Arabicè נון *Nun*, Græcè νῦ per apocopen, Latinè *En*. Eſt autem נון idem quod נִין *infans*: quem ſedentem figura נ refert. A

Poteſtas ejus alia in Orthographia eſt, alia in Etymologia. In Orthographia, valet ν Græcum, *n* Latinum. In Etymologia, modò radicalis eſt, modò ſervilis. B

Servit autem in principio & fine. In principio quatuor habet officia. 1. format primam futuri perſonam pluralem, communis generis; ut, נִפְקֹד *viſitabimus*. 2. format nomina verbalia: ut, נִפְתּוֹחַ *flos*. 3. format paſſivum primæ conjugationis; ut, נִפְקַד *viſitatus fuit*. 4. Apud Syros & Talmudicos format etiam tertiam futuri perſonam ſing. maſc. ut, נִפְקוֹד *viſitabit*. C ¶ In fine quatuor quoq; habet officia. 1. format nomina verbalia: ut, קָרְבָּן *oblatio*. 2. eſt pronomen affixum tertiæ perſonæ, PLUR. FOEM. Cum nominibus valet *earum*; ut, דִּבְרָן *verbum earum*: Cum verbis, *eas*: ut, פְּקָדָן *viſitavit eas*. 3. Apud Chaldæos & Syros, eſt terminatio pluralis numeri in participijs & nominibus, præcedente chirec magno ין maſculini, præcedente cametz ן fœminini generis: ut, מַלְכִין *reges*, מַלְכָן *reginæ*. ¶ Apud Arabes tantùm maſculini generis, præcedente chirec magno ין, aut vau ſchurec ון: ut, פָּאקְרִין & פָּאקְדוּן *viſitantes*. Et pluralis numeri, præcedente Aleph אן, vel jod ין: ut, אַנְסַאן *homines*, מַרְתִין maratin *duæ vices*. 4. Apud Syros ן & נן, eſt pronomen affixum primæ perſonæ, plur. communis: ut, נַפְשָׁן *anima noſtra*, אֲבוּנָן *pater noſter*. D E

נא tria ſignificata habet. I. נָא, Arab. אן an, literis tranſpoſitis, *nunc*, *ita*, *ideo*. Gen. 18. *& dicebat*, *ecce* נָא, Targ. כְּעַן *nunc cœpi loqui ad Dominum meum*. Cant. 3. *ſurgam* נָא *nunc*, *& circuibo civitatem*. ¶ Deinde habet vim precandi, obſecrandi & hortandi, *quæsò*, *obſecrò*, *amabò*. Gen. 18. *ne* נָא *quæsò*, *iraſcatur Dominus meus*. Num. 12. verſ. 13. *Deus* נָא, Targum בְּבָעוּ *obſecro*, *ſana* נָא, Targum כְּעַן *nunc eam*.

II. נָא, Arab. ני nei, literis permutatis, *crudus*, *non coctus*, *ſemicoctus*, *non ſatis aſſatus*, *indigeſtus*: PLUR. Arab. נִיין neiin *crudi*, *non cocti*. Exod. 12. v. 9. *ne comedatis ex illo* נָא, Targ. כַּר חַי *crudum*. LXX. ὠμὸν.

III. נא *No*, vetus urbs, quam cepit rex Aſſyriorum, cùm ad Niniven proficiſceretur, quæq; ſemper Ægypti metropolis fuit, eo loci ſita, ubi nunc Alexandria eſt, ab Alexandro Macedone, poſtquam Ægyptum occupaſſet, condita & denominata. Ibi fuerunt regum Ægypti domus, & templum Serapidis, ejuſq; ſimulacrum. Nahum. 3. *num melius habebis* מִנָּא *quàm No adminiſtratoris*, *quæ habitat in rivis aquæ circa illam?* Jerem. 46. v. 25. *ecce ego viſito ad* אָמוֹן מִנָּא *adminiſtratorem ex No*, *& ſuper Pharaonem*. אָמוֹן eſt *rex* urbis, quæ No vocatur. Targ. עַל אִתְרְגוּשַׁת אַלַכְסַנְדְּרִיָא *contra tumultum Alexandriæ*. Accepit אָמוֹן pro הָמוֹן, ob literarum א ה ſonum cognatum. Ezech. 30. v. 15. אֶת הֲמוֹן נא *multitudinem No*. Targ. אַלַכְסַנְדְּרִיָא *Alexandriæ*. LXX. μέμφεως.

נאד. נאר *uter*, in נוד invenies.

נאה. נָאָה. Inde נַאֲוָה, ſicut נאוה, ut ה geminetur: & נָאוֹת, ut א quieſcat. Pſ. 33. v. 1. נָאוָה תְּהִלָּה. Pſalm. 93. v. 5. נַאֲוָה: in margine, נאוה, vide.

Rabb. נָאֶה, Chald. נָאֵי *pulcer*, *elegans*, *decorus*, *decens*, *aptus*, *congruus*: PLUR. נָאִים *pulcri*, *elegantes*. Inde, נָאִים וְיָפִים. FOEM. נָאָה *pulcra*, *decora*. בְּלָחֵי נָאָה *inconveniens*, *incongruum*, *indecorum*.

נוֹי & נאי *pulcritudo*, *congruitas*: PLUR. נָיוֹת *pulcritudines*.

הִתְנָאָה *pulcer factus eſt*.

הִתְנָאוּת *honeſtas*, *convenientia*, *congruitas*. cum יָאָה conveniunt.

נאם. נְאֻם significat רִבּוּר, *dixit, locutus, elocutus fuit.* semel: Jerem. 23. v. 31. וְיִנְאֲמוּ נְאֻם, Targ. וְאָמְרִין כֵּן אָמַר *& dicunt sic dicit.* L x x. καὶ νυσταζοντας *& dormiturientes:* nictentes. Acceperunt pro נום *dormiturijt.* A

Nom. נְאֻם *dictum, verbum, sermo, oratio:* nomen formæ נְבוּל *terminus:* aut Paul נְאוּם, cum sequente nomine constructum. Genes. 22. *& dicebat, per me juravi* נְאֻם, Targ. אָמַר *dicit Dominus:* sermo Dei est. Deut. 24. נְאֻם, Targ. אֲמַר *dixit Bileam, filius Beor,* וּנְאֻם, Targ. וַאֲמַר *& dixit vir.* Suidas: *Pythagoras, ut orationi suæ & vitæ autoritatem conciliaret, in congressibus ajebat,* αὐτὸς ἔφα *ipse dixit.* hoc est, non meus, sed Dei sermo est. B

Rabb. נְאֶמָן *orator, rhetor.* Job. 12. v. 20. *auferens labium* לְנֶאֱמָנִין *oratoribus.* Al. *veracibus:* vera loquentibus.

נאף duo significata habet. I. נָאַף, Chald. נְאַף *mœchatus est, adulteravit, adulterium commisit.* Exod. 20. *non* תִּנְאָף, Targ. תְּנוּף *mœchaberis.* Piel נְאֵף, Chald. נַאֵף *idem.* Hoseæ 4. *& sponsæ vestræ* תְּנָאַפְנָה, Targ. נַיְפִין *adulteria committent:* alios in amorem sui allicient. Jer. 9. *quia omnes* מְנָאֲפִים, Targ. זַנָּאִין *scortatores sunt:* mœchi. C

Nom. נָאֵף *adulter, mœchus:* Plur. נָאֲפִים *mœchi.* Foem. נֹאָפֶת *adultera:* Plur. נֹאֲפוֹת *adulteræ.*

נַאֲפוּפִים & נְאָפִים *adulteria.*

II. Per metaphoram, נָאַף *idola coluit:* sicut enim mulier adulterium committens sub marito suo, alios: ita Israel adulterium committit sub Deo, qui est maritus ejus, accipiens alios deos ad colendum eos. Jerem. 3. וַתִּנְאַף *& adulterium commisit cum lapide & cum ligno.* Targ. וּטְעָת *& erravit.* D

נאץ. נָאַץ *abjecit, reprobavit, sprevit, contemsit, flocci fecit, indignatus, aversatus, aspernatus fuit.* Proverb. 5. *& correptionem* נָאַץ, Targ. אַסְלִי *aspernatum est cor meum.* Psalm. 107. v. 11. *& consilium altissimi* נָאֲצוּ, Targum וַחְקוּ *aversati sunt.* Proverb. 1. נָאֲצוּ, Targ. אַסְלִיו *spreverunt omnem correptionem meam.* ¶ De Deo, *indignatus est,* בְּעַס. Deut. 32. *& vidit Deus* וַיִּנְאָץ *& indignatus fuit.* Targum וְתָקַף רְגְזֵהּ *& invaluit ira ejus.* Piel נְאֵץ, Chald. נַאֵץ *irritavit, ad iram provocavit, convicijs, contumelijs affecit, blasphemavit.* 2. Samuel. 12. נְאֵץ נִאַצְתָּ *irritando irritasti inimicos Domini.* Targ. *aperiendo aperuisti os odientium populum Domini.* Num. 14. *usq; quò* יְנַאֲצֻנִי *irritabunt me populus iste?* Targum יְהוֹן מַרְגְּזִין קֳדָמַי *erunt irritantes coram me.* 1. Sam. 2. *quia* נִאֲצוּ, Targum בְּזוּ *spreverunt munus Domini.* Hithpael הִתְנַאֵץ, ex Pual compositum. Esa. 22. E

& jugiter tota die nomen meum מְנָאֵץ, pro מְחָנָּאֵץ *blasphematur.*

Nom. נְאָצָה, Chald. נְאוֹצָא *contemtus, contumelia:* Plur. נְאָצוֹת, &, camets pro patach & dages, נָאֲצוֹת *contumeliæ.*

נאק נָאַק *clamavit, gemuit, singultus edidit,* ut solent moribundi aut alias tristes. Ezech. 30. v. 24. וְנָאַק נַאֲקוֹת חָלָל *& gemet gemitus vulnerati coram eo.*

Nom. נְאָקָה *clamor vulnerati* aut *interfecti:* Plur. נְאָקוֹת *clamores.*

נאר. נָאַר: Piel נֵאַר *elongavit, removit, projecit ex corde, oblitus est.* Thren. 2. v. 7. נֵאַר *aspernatus est sanctuarium suum.* Psalm. 89. v. 39. נֵאַרְתָּה *oblitus es pactum servi tui.* Targ. אַשְׁנִיתָא *mutasti.* Niphal נֶאַר *remotus fuit.* Malach. 3. *vos* נֶאֱרִים *remoti.*

Nom. נָאוֹר *removens.* Psalm. 76. נָאוֹר *removens tu.*

נבב. נָבוּב *perforatus,* in בוב quære. ¶ Rabbin. הַנָּבוּב *vena cava.*

נבא. נְבָא, Chald. נִבָּא. Inde Niphal נִבָּא, Arab. נַבִּי: Hithpael. הִתְנַבֵּא, Chal. אִתְנַבִּי, in Daniele הִתְנַבִּי, Syr. אִיתְנַבִּי, Arab. تَنَبَّا tanabba, & תְּנַבִּי אִתְנַבִּי *dixit* בָּא *futurum, prophetavit, vaticinatus est, prædixit, prænunciavit, indicavit.* In Niphal significat acceptionem prophetiæ à Deo, & mandatum loquendi ad alios. In Hithpael usurpatur ferè de prophetia falsa, seu fictitia pro natura istius conjugationis. Niphal. Ezech. 37. וְנִבֵּאתִי *& prophetabam, sicut jussus eram.* Ezechiel. 13. *fili hominis,* הִנָּבֵא *propheta contra* נְבִיאֵי יִשְׂרָאֵל *prophetas Israëlis* הַנִּבְּאִים *prophetantes.* 1. Sam. 19. *cœtus* הַנְּבִיאִים נִבְּאִים *prophetarum prophetantium.* Targum מְשַׁבְּחִין *laudantium:* Deum celebrantium. dicebant carmina & laudes Deo per Spiritum sanctum. 1. Paral. 25. הַנִּבְּאִים *prophetantes in citharis & nablis.* Filij Asaph ludebant in instrumentis musicis psalmos. Hithp. 1. Sam. 19. וַיִּתְנַבְּאוּ *& prophetabant etiam ipsi:* cantica & laudes dicebant Deo. 1. Reg. 18. וַיִּתְנַבְּאוּ *& prophetabant.* Targum וְאִשְׁתְּטִיוּ *& insaniebant:* insaniam simulabãt, stulta loquebãtur. 1. Sam. 18. וַיִּתְנַבֵּא *& prophetabat in medio domus:* de Saule. Targum וְאִשְׁתְּטִי *& insaniebat:* loquebatur verba stulta. propheta & insanus loquuntur res ignotas. Syr. Matth. 7. *in nomine tuo* אִתְנַבִּין *prophetavimus.* Act. 2. וְנִתְנַבִּין *& prophetabunt filij vestri.* Arab. Matth. 7. *in nomine tuo* تَنَبَّانَا tanabbana *prophetavimus.* Alc. מַן אַנְבָּאַךְ *quis indicavit tibi?* נְבֵּאתָ *indicasti.* נַבְּאַנִי *indicavit mihi.* יְנַבְּאֻכֶם *indicabit vobis.* נבא nabi *rogavit.* Piel נַבִּי nabbi *annunciavit, divinavit,*

navit, prophetavit. Psalm. 66. לְאַנִּיכֶם *ut annunciem vobis, quanta fecerit mihi.* 1. Corinth. 14. vers. 20. *ego* מְנַבֵּיכֶם *annuncio vobis.* Alcor. וְנַבִּיהֶם *& manifesta illis.* תנב *prophetiza.*

A

Nom. נָבִיא, Chald. נְבִיא & נְבִי, Arab. נבי nabi *propheta, vates, doctor, scriba:* Plur. נְבִיאִים, Chald. נְבִיאִין & נְבִיִין, Arab. אנביא anbia, & נבין, & נְבִיִין *prophetæ.* Foem. נְבִיאָה, Chald. נְבִיָא, Arab. נביה nabia *prophetissa:* Plur. נְבִיאוֹת, Chald. נְבִיָאן, Arab. נביאת nabiat *prophetissæ.* Propheticum autem munus consistebat, vel in docendo, vel in regēdis Ecclesiæ actionibus. Docendi munus duplex erat, in Schola videlicet & Ecclesia. Inde propheta pro *doctore, gubernatore.* Gen. 20. *redde uxorem viri, quia* נָבִיא, Targ. נְבִיָא *propheta est.* Jerem. 29. *excitavit nobis Dominus* נְבִיאִים *prophetas.* Targum מַלְפִין *doctores.* Exod. 7. v. 4. *& Aharon frater tuus erit* נְבִיאֶךָ *propheta tuus.* Targum מְתוּרְגְּמָנָךְ *interpres tuus.* Sicut propheta loquitur populo à Deo missus, ita ipse loquetur quæ dixeris ipsi. Ezech. 13. *& dices* לִנְבִיאֵי מִלִּבָּם *ad prophetas ex corde ipsorum.* Targum לְמִתְנַבְּן בִּרְעוּת לִבְּהוֹן *ad illos qui prophetant in voluntate cordis sui.* 1. Samuel. 10. *num etiam Saul* בַּנְּבִיאִים *inter prophetas?* Dicebatur de homine infimæ conditionis ad dignitatem aliquam evecto. 1. Samuel. 10. *occurres cœtui* הַנְּבִיאִים *prophetarum.* Targum סַפְרַיָא *scribarum.* Erant studiosi sacrarum literarum, discipuli prophetarum. 2. Reg. 2. vers. 3. *& egressi sunt* בְּנֵי הַנְּבִיאִים *filij prophetarum, qui erant in Bethel.* Targum תַּלְמִידֵי נְבִיָא *discipuli prophetarum.* Non tantum in Bethel & Jericho, sed etiam in alijs multis urbibus fuerunt prophetarum discipuli, qui Israëlitas arguebant: sed ipsorum prophetia fuit momentanea, ideo non est conscripta. Prophetæ isti autem fuerunt eo tempore ab Eli usque ad Davidem, Elkana, Samuel, Gad, Nathan, Asaph, Heman, Jedutun. horum sapientum discipuli dicuntur סוֹפְרִים *scribæ.* Deinde נְבִיאִים הָרִאשׁוֹנִים *prophetæ priores* vocātur prophetæ templi primi: sed נְבִיאִים הָאַחֲרוֹנִים *prophetæ posteriores*, vocantur prophetæ templi secundi, Haggæus, Zacharias, Malachias, & ipsorum socij. ¶ Et נְבִיאִים *prophetæ* dicuntur *libri prophetici:* quos faciunt רִאשׁוֹנִים *priores*, & אַחֲרוֹנִים *posteriores.* priorum initium faciunt à Samuele: sicut, Act. 3. v. 24. *omnes prophetæ à Samuele, & ijs, qui deinceps fuerunt.* Priores autem sunt libri, Josuæ, Judicum, Samuelis & Regum. Posteriores, Esaias, Jeremias, Ezechiel, & duodecim Prophetæ minores.

B

Arab. אלנבי alnabi *propheta* מֻחַמַּד *Muhammed:* & מדינה אלנבי medinath alnabi *Medina urbs prophetæ*, ubi est sepulcrum Muhammedis: distans à מכה *Mecha*, 40. milliaribus Germanicis. de quo plura in radice דון reperies.

C

נְבוּאָה, Chald. נְבִיוּת, Arab. נבוה nubua *prophetia, vaticinium, prædictio, prognosticon:* Plur. נְבוּאוֹת, Arab. נבואת nubuath *vaticinia, prognostica.* ¶ Inter נְבוּאָה *prophetiam* autem, & inter רוּחַ הַקֹּדֶשׁ *Spiritum sanctum*, Hebræi hoc discrimen tradunt: נְבוּאָה *prophetia* est, quæ venit super hominem in somnio; aut si vigilat, omnes sensus & vires ejus auferuntur, ut abreptus videat in visione quasi virum secum loquentem hæc vel illa, aut imagines: aut non videat ullam imaginem, sed audiat vocem secum loquentis. sed רוּחַ הַקֹּדֶשׁ *Spiritus sanctus* est, cum non aboletur ullus sensuum in homine, sed is loquitur more aliorum hominum, sed excitatus à Spiritu excelso. Anno secundi templi 40. mortui sunt Haggæus, Zacharias & Malachias prophetæ, die 10. Tebeth, & translata fuit prophetia ab Israel. Et tunc ingressus est Alexander Jerosolymam.

D

נבג. Rabb. נָבַג *scaturivit, ebullivit.*

נְבִגָא *scaturigo, scatebra.* ✠ נָבוּג *foràs educens.*

נְבוּגָא *ebullitio, ambitio, fastus intumescens.*

נַבְגָא *virgultum, virga, ramus, surculus.*

אַנְבָּג *mensura* quædam liquidorum.

E

נבד. Arab. נַבִיד nabid, cum י supernè punctato, *mulsum*, vel *decoctum fructuum*, quo utuntur Arabes pro vino & melle in calidis regionibus.

אַנְבַּד *mulsum confecit.* item, *discessit.* In Geograph. אלרה מנהא ינחבדון וישרבון *oriza, ex illa mulsum conficiunt, & bibunt.* Alc. 29. פַּאִנְבַּדַת בָּה מַכָּאנָא קְצִיָא *& discessit cum eo in locum longinquum:* aufugit. Alc. וְאַחַרְנָאהּ וְנְגוּדָה וְנַבְּרְנָאהּם פִּי אֵלִים *& accepimus eum, & exercitus ejus, & submersimus eos in mari.* ¶ וְנַבְּרְנָאהּ *& extraximus eum.*

נבה. Arab. נבה naba: Hiphil אנבה anbach *suscitavit, excitavit dormientem, admonuit.* Alcor. 2. יָא אַדַם אַנְבִיהֻם בְּאַסְמָאיהֻם *ô Adam, excita ipsos nominibus eorum.* יִנְבַּה *excitabit.* ✠ מִנְבַּהַה *excitans.* ✠ אִתְנַבְּאָה *excitatio:* in Avic. Pass. אִנְתַּבַּה *excitatus fuit.*

נָאבַה nabih *excitatus*, habens apertos oculos, videns: Pl. נאבהה nabiha *excitati.*

מַנְבוּהַ manbuh *insomnis, pervigil:* Plur. מַנְבוּהִין manbuhin *insomnes.* A

נְבוֹ. נְבוֹ civitas in terra Moab, in tribu Ruben. Esa. 15. vers. 2. *contra* נבו *Nabo, & contra Medba.* ædificata à filijs Ruben. Num. 32. vers. 38. ¶ Deinde, נְבוֹ *Nabo,* mons Moabitarum. ¶ Tertiò, *idolum.* Esa. 46. vers. 1. *cur natus est Bel, & abscissus* נְבוֹ *Nabo?*

נְבָיוֹת *Nabajoth,* primogenitus Ismaelis. Gen. 25. v. 13. ¶ Ab hoc omnis regio ab Euphrate, usq; ad mare rubrum, usque hodie *Nabathena* dicitur: quæ est pars Arabiæ Petreæ. solitudo frugum inops, plena pecorum. Chald. & Arab. נבט. Esa. 60. vers. 7. אֵילֵי נְבָיוֹת, Targ. דִכְרֵי נַבָט *arietes Nabathæi.* Juvenalis: *Et quos deposuit Nabathæo belua saltu.* B

נבח נָבַח, Chald. נְבַח, Arab. نَبَحَ nabah *latravit ut canis, gannivit ut vulpes.* Esa. 56. v. 10. *canes muti, qui non possunt* לִנְבֹחַ, Targum לְמִבַח *latrare.*

Nom. Rabb. נְבִיחָה, Arab. نَبْحَة nabha *latratus, gannitus:* Plu. Arab. نَبْحَات *latratus.* C

נְבָחָן *canis latrans:* simulacrum.

נבט. נָבַט. Inde Piel, alijs Niphal, נִבַּט: & Hiphil הִבִּיט *aspexit, suspexit, respexit, circumspexit:* quando per Metaphoram ab oculis ad intellectum transfertur, significat, *considerauit, curauit.* Piel. Esa. 5. v. 30. וְנִבַּט *& respexit ad terram.* Hiphil variè constituitur. 1. absolutè ponitur. 1. Sam. 17. v. 44. וַיַּבֵּט, Targ. וְאִסְתְּכִי *& respiciebat Philisthæus, & videbat Dauidem.* Psalm. 91. *oculis tuis* תַּבִּיט *videbis.* 2. cum accusativo. Num. 23. *non* הִבִּיט *aspexit iniquitatem in Jacob.* 3. cum אֶל vel ל *ad.* Exod. 3. *quia timebat* מֵהַבִּיט אֶל *respicere ad Deum.* Jon. 2. vers. 3. *non addam* לְהַבִּיט אֶל *aspicere ad templum sanctitatis tuæ:* לְהִתְפַּלֵל. Psal. 74. הַבֵּט לִבְרִית *respice ad pactum.* 4. cum ב *in,* significat, *cum voluptate aspicere.* Psalm. 92. וַתַּבֵּט *& aspexit oculus meus* בְּשׁוּרַי *in hostibus meis.* 5. cum מ *ex.* Psalm. 71. מִשָּׁמַיִם הִבִּיט *ex cœlo respexit Dominus.* Targum אִסְתַּכַּל *considerauit.* 6. cum אַחֲרֵי *post.* Gen. 19. הַבֵּט אַחֲרֶיךָ *respicias post te.* D E

Nom. מַבָּט & מַבָּט *aspectus, respectus, fiducia:* persona aut res, ad quam quis respicit, confugit, in ea spem ponit. Esa. 20. vers. 5. *ab Aethiopia* מִבַּטָם *respectu eorum.* Targum בֵּית רְחָצְנֵיהוֹן *domo spei ipsorum.* Lxx. ἐφ' οἷς ἦσαν πεποιθότες *in quibus fuerant confisi.* Hieronymus, *spe sua.* Ibidem. vers. 6. *ecce sic* מַבָּטֵנוּ *respectus noster, quò confugimus ob auxilium.* Targum בֵּית רְחָצָנָא *domus spei nostræ.* Zach. 9. vers. 5. *pudefacta est* מִבְטָהּ *fiducia ejus.* Lxx. ἡ τῷ ἁμαρτήματι αὐτῆς *propter scelus suum.* acceperunt מ pro præpositione, & בָּטָה. Rabb. כְּלֵי הַמַּבָּט *instrumenta observationis.*

Arab. مَسْتَنْبَط *in facie terræ:* in Geogr.

Propr. Chald. נבט *Nabathea regio.*

נבל tria significata habet. I. נָבַל vel נִבֵּל *marcuit, emarcuit, elanguit, aruit* propter æstum aut frigus: dicitur de folijs arborum, floribus & fructibus flaccescentibus & decidentibus, postquam omnem humorem amiserunt: Item de cadaveribus. Psalm. 1. v. 3. *& folium ejus non* יִבֹּל *flaccescet.* Targum *folia ejus non* נָחִרִין *decidunt.* Respexit ad נָפַל *cecidit, decidit.* aut quod folia marcida decidant. Pro hoc habetur, Jerem. 17. vers. 12. *& erit folium ejus* רַעֲנָן *viride.* Esa. 40. vers. 7. *arescit fœnum,* נָבַל *marcescit.* Targum נְחַת *decidit.* Psalm. 18. vers. 46. *filij alieni* יִבְלוּ *marcescent.* Targum יְסוֹפוּן *consumentur.* Lxx. ἐπαλαιώθησαν *inveterati sunt.* legerunt יִבְלוּ, sine dages; à בָּלָה *inveteratus fuit.* Esa. 34. vers. 4. כִּנֹבֵל *sicut flaccescit folium ex vite.* Targum כְּמִתַּר *sicut decidit.* Psalm. 37. *& sicut viror herbæ* יִבְלוֹן *marcescent.* Targum יִנַּתְרוּן *decident.* Esa. 1. vers. 30. *& eritis sicut quercus* נוֹבֶלֶת עָלֶיהָ *marcescens foliis suis.* cujus folia marcescunt. Targum דִי מְנַתַּר טַרְפּוֹהִי *dejiciens folia sua.* Lxx. ἡ ἀποβεβληκυῖα τὰ φύλλα *quæ deposuit folia.* Jerem. 8. וְהָעָלֶה נָבֵל *& folium marcescit.* Esa. 34. vers. 4. וְכִנּוֹבֶלֶת, Targum וּכְנַבְלָא *& sicut carica* seu *folium marcescens de ficu.* ¶ נוֹבְלוֹת *fructus ex arboribus decidentes.*

Nomen נְבֵלָה, Chald. נִבְלָא *cadaver bestiæ & hominis non naturaliter mortui,* omne corpus mortuum. Deut. 14. *ne comedatis omne* נְבֵלָה *cadaver.* Lxx. θνησιμαῖον *morticinium.* Quod vitam exhalat, sine legitimo ritu mittendi sanguinis. In Actis videtur dici τὸ πνικτὸν *suffocatum.* Psalm. 79. *dederunt* נִבְלַת עֲבָדֶיךָ *cadaver servorum tuorum cibum avibus cœli.* Targum נִשְׁמֵי עַבְדָךְ *corpora servorum tuorum:* quod tamen à forma נְבֵלָה est. Esa. 26. vers. 19. *vivent mortui tui,* נִבְלָתִי *cadaver meum surgent.* Hieron. *interfecti mei.* cum cadavere meo surgent mortui isti tui. Mecum resurgent multi alij justi: ut præpositio עִם *cum* subintelligatur.

נֹאד הָעוֹר & נֵבֶל tria significat. 1. *utrem ex corio,* vas pelliceum, vas coriaceum, vas vile. 1. Sam. 1. vers. 24. וְנֵבֶל, Targum וּגְרַב *& utrem vini.* Jerem. 13. *omnis* נֵבֶל, Targum גְּרַב *uter implebitur vino.* sicut

utres

utres implentur vino, ita vos implebimini calamitatibus. Plural. נְבָלִים *utres.* 1. Sam. 25. *& duos* נִבְלֵי יַיִן *utres vini.* Job. 38. vers. 37. וְנִבְלֵי שָׁמַיִם *& utres cæli quis compescet?* Targum וַעֲנָנַיָּא דְּמִתְיַלִּין לְזִקְיָא *& nubes, quæ sunt utribus similes:* nubila. Sunt nubes plenæ aquis, ut utres vino. Lat. *& concentum cæli.* accepit pro *nablis*, instrumentis musicis. ¶ 2. *vas testaceum, testam,* כַּד יוֹצֵר *cadum figuli, lagenam, urceum.* Esa. 30. *& fractio ejus, sicut fractio* נֵבֶל יוֹצְרִים *urcei figulorum.* Targum מָן דַּחֲסַף *vasis testacei.* similitudo in textu explicatur. Plural. נְבָלִים *urcei.* Thren. 4. *quomodo reputati sunt* לְנִבְלֵי חֶרֶשׂ *in urceos testaceos,* opus manuum figuli? ¶ 3. כְּלִי הַזֶּמֶר *instrumentum musicum, utri simile, & habens chordas quæ pulsantur.* Instrumentum in quo sunt decem foramina, *Nablum:* או נבל שם כל מיני זמר. Plural. נְבָלִים, Chaldaicè נִבְלִין *nabla.* Psalm. 144. בְּנֵבֶל עָשׂוֹר *in nablo decachordo psallam tibi.* Esa. 14. v. 11. הֲמִית נְבָלֶיךָ *sonitus nablorum tuorum.* Targ. וְמָרֵךְ *musicæ tuæ.* Hieron. *concidit cadaver tuum.* accepit pro הֲמִית *occidit,* & נְבֵלָה *cadaver.*

Chald. נֵבֶל & נִבְלָא *ficus siccata,* aut *à vento dejecta.*

II. Per metaphoram, נָבָל *vilis, ignobilis, abjectus, spretus, contemtus, rejectus, corruptus, viribus destitutus, defatigatus fuit.* Cicero De claris orator. *flaccescit oratio, quæ nullas habet dicendi vires.* de animo; *desipere.* Esa. 34. *omnis exercitus ejus* יִבֹּל *flaccescet:* viribus deficiet. Targum יְסוֹפוּן *peribunt.* Esa. 24. vers. 4. אֻבְלָה נָבְלָה *luxit, emarcuit terra, excisus est,* נָבְלָה תֵּבֵל *emarcescet orbis:* paranomasia. Targum חֲרִבַת *devastatus est.* L x x. ἐφθάρη *corrupta est.* Exod. 18. vers. 18. נָבוֹל תִּבֹּל *emarcescendo marcesces.* Targum מְלָאָה תְּלָאֵי *defatigando defatigaberis.* Nahum. 3. vers. 6. Jerem. 14. vers. 21. Psalm. 18. vers. 46. *filij hypocritæ* יִבְּלוּ *emarcescent.* Targum יְסוֹפוּן *deficient.* L x x. ἐπαλαιώθησαν *inveterati sunt.* Acceperunt pro נָבְלָה *inveteratus est.* semel de animo: Proverb. 30. vers. 34. *si* נָבַלְתָּ, Targum תִּטְפַּשׁ *stolidus fueris.* Niphal. נִבַּל *emarcuit, marcidus factus est.* Esa. 64. vers. 6. וְנִבֹּל *& emarcuimus sicut folium nos universi.* Targum וְנִתְרְנָא *& decidimus.* pro וְנִנְבַּל: post נ ethan, נ radicale abijcitur, & ob conversivum, retracto ad penultimam accentu, ultima corripitur. Piel. נִבֵּל *vilipendit, rejecit, sprevit, abominatus est, contumelia affecit, irritavit.* Deuter. 32. vers. 15. וַיְנַבֵּל, Targum וְאַרְגִּז *& irritavit petram salutis suæ.* Mich. 7. vers. 6. *filius* מְנַבֵּל *vilipendit* (contumelia affecit) *patrem.* L x x. ἀτιμάζει *inhonorat.*

Nomen נָבָל *nebulo, homo vilis, abjectus, perditus, nequam, impius, parcus, illiberalis, stultus, fatuus:* Plural. נְבָלִים *homines viles & contemti, illiberales, fatui.* Foemin. נְבָלוֹת *fatuæ.* Deut. 32. *in populum* נָבָל, Targ. טִפְּשָׁא *stultum.* 2. Sam. 3. *nunquid, ut moritur* נָבָל *nequam, moritur Abner?* Targ. רְשִׁיעָן *impius.* Psalm. 14. *dixit* נָבָל, Targ. שְׁטֵיָא *fatuus in corde suo.* Esa. 32. v. 5. *non dicetur amplius* לְנָבָל *ad illiberalem, munificus.* Prov. 30. וְנָבָל *& illiberalis cùm satiabitur pane.*

נְבָלָה & נְבָלוּת *fatuitas, stultitia* cum scelere conjuncta, *nequitia, contumelia, flagitium* abominandum, turpe, indecorum, ut stuprum, sacrilegium, res turpis, & fœda, *nefas.* Esa. 32. vers. 6. נָבָל נְבָלָה *nequam nequitiam loquetur:* stultus stultitiam. Genes. 34. *quòd* נְבָלָה *fatuitatem fecissent in Israel.* Targ. קְלָנָא *ignominiam:* דְּבַר כְּעוּר וּמְגוּנָה. L x x. ἄσχημον *turpe:* indecorum. Jos. 7. *& quia fecit* נְבָלָה *fatuitatem.* Targ. דְּלָא כָּשַׁר *quod non est rectum.* L x x. ἀνόσημα. Job. 42. v. 8. *non faciam vobiscum* נְבָלָה *flagitium:* pœnam flagitij.

מַבּוּל *diluvium,* in quo omnia נָבְלוּ *emarcuerunt,* corrupta & vastata sunt. Gen. 7. *& fuit* הַמַּבּוּל, Targ. טוֹפָנָא *diluvium quadraginta diebus super terram.* Diluvium vocantur istæ pluviæ, quæ quadraginta dies durârunt, & post quas creverunt aquæ, & loco moverunt aream, & supra terram exaltârunt.

Propr. נָבָל *Nabal,* maritus Abigail, Carmelita. 1. Sam. 25. v. 25. *ne, quæsò, ponat Dominus meus cor suum ad virum* הַבְּלִיַּעַל *nequam,* Targ. שְׁטֵיָא *fatuum istum; ad* נָבָל *Nabal; quia sicut nomen ejus, sic ipse est,* נָבָל *Nabal est nomen ejus,* וּנְבָלָה, Targum וְטִפְּשׁוּתָא *& stultitia cum eo.*

III. Arab. נבל nebel *sagittæ.* Psalm. 45. נבלך מסנונה *sagittæ tuæ acutæ.*

מנאבל menebel *venabulum:* Pl. מנאבלאת menebelit *venabula.*

נבל nebl *tragula:* Pl. נבאל nibel *tragulæ.*

נבל אלקוי

נבלי nebli *species falconum.*

נבע tria significata habet. I. נָבַע, Chald. & Syriacè נְבַע, Arabicè نبع naba *scaturivit, ebullivit, abundanter & continuè manavit, emanavit aqua seu rivus ex fonte.* Proverb. 18. vers. 4. (sicut) *torrens* נַחַל נוֹבֵעַ *scaturiens vena sapientiæ.* Proverb. 30. *fluvius* נוֹבֵעַ, Targ. דְּנָבְעַ *emanans fons sapientiæ.* Syr. Johan. 4. vers. 14. *aquæ* דְּנָבְעָן *scaturientes in vitam æternam.* Arab. Jacob. 3. vers. 11. *fons unus*

ſcaturit aquas amaras & dulces. יִנְבּוּעַ *ſcaturiet.* A

NOM. מַבּוּעַ, Syr. נְבָעָא, Arab. נאבע & מנבע *fons, ſcatebra, origo:* PLur. מַבּוּעִים, Chal. מַבּוּעִין, Arab. מנאבע *fontes.* Eccleſ. 12. v. 6. *& confringetur cadus ſuper* (juxta) הַמַּבּוּעַ *fontem.* כַּד *cadus*, eſt *veſica fellis*, & מַבּוּעַ eſt *par:* fons ſanguinis. Chaldaicè. Joel 4. וּמַעְיָן, Targum וּמַבּוּעַ *& fons ex domo Domini egredietur.* Proverb. 13. מְקוֹר חַיִּים, Targum מַבּוּעַ דְּחַיִּין *fons vitæ os juſti.* Chald. מַיִן נָבְעִין *aquæ ſcaturientes.* Arabicè in Geograph. מיאה נאבעה מן גבל *aquæ ſcaturientes ex monte.* HIphil הַבִּיעַ *emanare fecit, effudit.* Eccl. 10. v. 1. *muſcæ mortis putreſcere faciet,* יַבִּיעַ *effundet unguentum pigmentarij.* B

II. Per metaphoram, HIphil חִבִּיעַ, Chald. אַבִּיעַ *evomuit, eructavit verba, fudit, effudit voces, dicta: copiosè dixit, locutus eſt:* cum transfertur ad ſermonem, qui ex ore fluit magna copia, ſicut aqua continuè ex fonte. Virg. *Talia fundebat lacrymans.* Pſalm. 78. verſ. 2. אַבִּיעַ *eructabo ænigmata.* Pſalm. 19. verſ. 3. *nox nocti* יַבִּיעַ, Targum מְחַוֵי *annunciat verbum.* Proverb. 15. *& os ſtultorum* יַבִּיעַ *eructabit ſtultitiam.* LXX. ἀναγγέλλει *nunciat.* Prov. 1. v. 23. אַבִּיעָה *eructabo vobis ſpiritum meum:* indicabo vobis mentem meam. C

III. Arab. נבע naba, & אנבע *reſurrexit.* Matth. 26. *poſtquam* אנבעא *reſurrexero.*

אנבעה *reſurrectio.*

נבעאת *idem.* D

נבץ. Arab. נבץ *anhelitus.*

נבץ *pulſus:* in Avicen.

נבק. Arab. אלנביק alnabic, & אלא נביק *alembicum*, idem quod אָבִיק, *fiſtula* vel *canna*, per quam aqua fluit in balneum: in Avicen. ✠ In Geograph. אלנבק nabach *lotus* arbor.

נבר Chaldaicè נְבַר *fodit, effodit* roſtro inſtar porci. Pſalm. 80. verſ. 14. יְכַרְסְמֶנָּה *excindet eam aper de ſylva.* Targum יְנוּבְרִנָּה *fodiet eam.* In Talm. חזיר שהיה נובר באשפנה והחיז *ſus quæ fodit fimetum & excindit.* E

NOM. נֵבֶר & נַבְרָא *radix effoſſa.*

Arabicè מנבר manbar *pulpetum, ſuggeſtum, tribunal:* PLural. מנאבר manabir *pulta, tribunalia.*

In Geograph. אלנבר *nomen animalis.*

נבש. Arab. נבש nabaſch *ſcalpſit, roſit, extraxit defoſſum*, aut *ſepulcrum refodit.* נבש אלקבור *refodit ſepulcra*, mortuos.

NOM. נבש nebſch *refoſſio.*

נבת. Arabicè נַבַּת nabat *ortus, natus, productus fuit:* de plantis & ſimilibus. Luc. 8. *cùm* נַבַּת נַבַּת *ortum eſſet, aruit.* PIel נַבֵּת nabbat *idem.* Pſalm. 104. אַלְמַנְבִּיחַ *producens fœnum jumentis.* HIphil אַנְבֵּרְ anbat *produxit, protulit, emiſit extrà.* Geneſ. 2. ואנבת *& produxit Dominus Deus ex terra.* Geneſ. 3. יַנְבֵּתָא לָךְ *producet tibi ſpinas.* Geneſ. 1. verſ. 11. לתנבת אלארץ אצול *producat terra arbores.* Jacob. 5. verſ. 18. וַאַנְבְּחַת *& protulit terra fructum ſuum.* Alcoran. ינבת *producet.* Alcoran. אַלַם יַרוֹא אַלַי אַלְאַרְץ כַּמָא אַנְבַתְנָא פִיהָא מִן כֻּל זוֹג כְּרִים *an non vident ad terram, quomodo produxerimus in ea ex omni par nobile?*

NOM. נִבְחָה nubita *frutex* ex radice arboris naſcens, *ſurculus, germen, planta, ſtolo, ramus:* PLur. נְבָאת nubit *germina, ſurculi.*

מַנְבַּת manbat *productio, origo:* PLural. מַנָּאבַת manabit *productiones, origines.*

מַנְבוּת *productus, natus:* PL. מַנְבוּתִין manbutin *producti.* ¶ נִבַּת אַלְשַׁעַר *produxit crines*, crinivit. נִבַּת אַלְדְרַס *produxit dentes.*

נְבָאת אַלאַסְנָאן *nativitas dentium*, dentitio.

נגא. Arabicè נגא nagi *liberavit ex periculo, ſervavit, eripuit, redemit, ſalvavit.* Pſalm. 34. *& ex omnibus afflictionibus* נַגָּאהֻם *liberavit eos.* Pſalm. 18. *tu* חנני *ſalvum facies populum.* Pſalm. 91. *ipſe* יְנַגִּינִי *liberabit me à laqueo.* Pſal. 120. *ô Deus,* נג נפסי *libera animam meam.* Matth. 6. verſ. 13. לכן נַגֵּנָא מן אלשדיר *ſed libera nos à malo.* Alcor. פַּנַגִּינַאךְ *& liberavimus te.* פַּאנַגִּינַאכֻם *& liberavimus vos.* נַגִּינַאכֻם *liberavimus vos à Pharaone.* PAſſ. אתנגי atnagi *liberatus fuit ex periculo.* Pſalm. 116. *& nos* נַגוּנָא *liberati ſumus.* Johan. 3. verſ. 17. לינגי *ut ſalvetur mundus per eum.* Epheſ. 5. verſ. 2. ובנעמחה נגאנא *& gratia ejus ſalvati ſumus.* Alc. נַגוּתַ מִן אַלְקוֹם אַלטַאלְמִין *liberatus es à gente malorum.*

NOM. נאני nagi *redemtor.*

נגוא, & נַגוּי, & נגאה *redemtio, liberatio.*

מנגי mungi *ſalvatus:* PLur. מנגיין mungijn *ſalvati.*

מַנַּגִי munaggi *liberator, ſalvator.*

מנגא manga *liberatio.*

נגב. נגב, ex uſu Chaldæorum, *terra ſicca, locus ſiccus, aridus & deſertus.* Pſalm. 126. *converte, Domine, captivitatem noſtram, ſicut fluctus* בַּנֶּגֶב *in terra ſicca.* Targ. בְּצַוְרְתָא *in tempore ſiccitatis.* terram ſiccam ſi tranſierint fluctus aquarum, erit id commodum. Jud. 1. verſ. 15. *quia terram* הַנֶּגֶב *ſiccitatis dediſti mihi, & dabis mihi ſcaturigines aquarum.* LXX. νότος *auſtri.* Dederat filiæ terram: ideo petit ſibi quoque dari agrum, in quo ſint

fontes

fontes aquarum, ut illam terram aridam A
posſit rigare. Eſa. 21. *ſicut turbines* בַּנֶּגֶב *in terra ſiccа.* ¶ Per metonymiam, נֶגֶב *meridies*, plaga mundi meridionalis, ob æſtum ſolis arida. Gen. 24. *& ipſe habitabat in terra* הַנֶּגֶב, Targum דָּרוֹמָא *meridiei.* 1. Sam. 20. verſ. 41. *& David ſurgebat* מֵאֵצֶל הַנֶּגֶב *à latere meridionali.* Eſa. 30. *onus beſtiarum* נֶגֶב *meridiei:* Ægypti, quia terræ ſanctæ Ægyptus eſt ad meridiem. נֶגְבָּה *ad meridiem.* אֶל מִנֶּגֶב *ad locum, qui erat in meridie.*

Arab. נגאבין *Aethiopes.*

נגיב *camelus Arabicus.*

B

VERbum Chald. נְגַב: PASſ. אִתְנְגַב *aruit, exaruit, exiccatus eſt* vel *fuit.* Geneſ. 8. חָרְבוּ, Targum נְגִבוּ *exiccatæ ſunt aquæ.* Job. 14. v. 7. *& fluvius* יֶחֱרַב, Targ. אִתְנְגַב *exiccatur.*

NOM. נְגוּב, & נוּגַב, & נְגוּבָא *ſiccitas, æſtus, cauma.*

Rabb. מִנְגַּב *arefaciens.* מִנְגָּב *arefactus.*

נגר duo ſignificata habet. I. נָגַר. Inde HIPhil הִנְגִיד *nunciavit annunciavit, indicavit* res novas coràm. Geneſ. 3. *quis* הִגִּיד, Targum חֲוִי *indicavit tibi, quòd nudus ſis?* Pſalm. 51. C
& os meum יַגִּיד, Targum יְתַנֵּי *narrabit laudem tuam.* Pſalm. 38. verſ. 17. *quia iniquitatem meam* אַגִּיד, Targum אֲתַנֵּי *indicabo.* Zach. 9. verſ. 12. *etiam hodie* מַגִּיד *nuncians duplicia.* LXX. *una die* παροικίας σου *peregrinationis tuæ.* q. מָגוֹר, ob דּ similitudinem. HOphal הֻגַּד *indicatum fuit.* Geneſ. 22. וַיֻּגַּד Targum וְאִתְחֲוִי *& annunciatum fuit Abrahamo.*

NOMen נָגִיד, Chaldaicè נְגִיד & נְגוֹר, Syriacè נָגוֹר *capitaneus, dux, princeps, præſul, antiſtes*; ad quem ſemper reſpicit, & omnia refert populus; qui alijs præeſt. PLural. נְגִידִים, Chaldaicè נְגִידִין, Syriacè נְגוּרִין *duces, principes:* Item, *verba bona & præſtantia,* ſeu *excellentia.* 2. Sam. 7. *& ungas eum* לְנָגִיד *in ducem ſuper populum meum.* Targum לְמַהֲוֵא מַלְכָּא *ut ſit rex.* Pſalm. 76. *cohibebit ſpiritum* נְגִידִים *principum.* Prov. 8. *audite, quia* נְגִידִים *excellentia loquar.* Targ. שְׁרִירוּתָא *veritatem.* LXX. σεμνὰ *gravia:* ſelecta, rara. E

PARTicula נֶגֶד & נֶגְדָּה *coram, ante, contra, è regione, ex oppoſito.* Geneſ. 31. נֶגֶד, Targum קֳדָם *coram fratribus meis.* ¶ Aſſumit literas ſerviles. Geneſ. 2. *faciamus ei adjutorium* כְּנֶגְדּוֹ, Targum כְּקֳבֵלֵהּ *coram eo:* juxta coram eo. ut duæ particulæ connectantur: quod ſemper ei præſtò ſit, ac miniſtret. Vulg. *ſimile ſibi:* pro, illi. LXX. κατ' αὐτὸν *juxta illum.* ¶ לְנֶגֶד *erga, è regione, ex adverſo.* 2. Reg. 1. *& incurvabatur ſuper genua ſua* לְנֶגֶד *erga Eliam.* ¶ מִנֶּגֶד eſt מֵרָחוֹק *procul, eminus, è loco oppoſito & objecto.* Pſalm. 38. *Amici mei & ſocij mei* מִנֶּגֶד *è regione plagæ meæ ſtabunt: & proximi* מֵרָחוֹק *ex longinquo ſteterunt:* explicatio. Deut. 32. מִנֶּגֶד *procul videbis terram.* ¶ Rab. כְּנֶגֶד *reſpectu, viciſſitudo.* נֶגֶד כְּלֵם *tantundem.* נֶגְדִּים & מְחֻנְגָּדִים *oppoſita, repugnantia.* הִתְנַגְּדוּת *pugnantia, oppoſitio.* מִתְנַגֵּד *oppoſitus, pugnans.* מְנֻגָּד לְטֶבַע *contrarium naturæ.* נֶגְדִּי *oppoſitus.* FOEM. נֶגְדִּית *oppoſita.*

הַנָּגָדָה, Chaldaicè אַנְדָּא *annunciatio, narratio, prædicatio, myſteriorum expoſitio.* ſic vocant illa, quæ in nocte Paſchatis ſeu diei 15. menſis Niſan patres annunciare filijs ſuis oportet, juxta illud, Exod. 13. verſ. 8. וְהִגַּדְתָּ, Targum וְתֶחֱוִי, LXX. καὶ ἀναγγελεῖς *& annunciabis filio tuo in die illa, dicens.* Sunt autem tria potiſſimum, פֶּסַח *paſcha,* מָרוֹר *herba amara,* & מַצָּה *azymus.* quorum hæc eſt expoſitio vel ſignificatio: פֶּסַח indicabat, quòd Deus tranſiliverit ædes Iſraëlitarum, cùm in Ægypto primogenita trucidaret: מָרוֹר indicabat amaram ſervitutem, qua Ægyptij amaram reddiderunt vitam Iſraëlitis: מַצָּה indicabat Iſraëlitarum liberationem divinam; quòd redemti eſſent. Sic Paulus, 1. Corinth. 11. *mortem Domini* καταγγέλετε *annunciate:* recolite. Et Juſtinus Martyr in colloquio cum Tryphone Judæo: *panem nobis noſter Chriſtus tradidit, ad commemorationem corporis aſſumti propter credentes in eum, propter quos & paſſibilis natus eſt: & poculum in memoriam ſanguinis ſui cum gratiarum actione ſumendum dedit.*

Arabicè נַוַאגִד navagid *dentesmolares ultimi.*

נַגְדָּה פִּי אַלְחַרוּב *fortitudo in bello.*

נַאגַר *charta:* in Avic.

II. Chald. & Syriacè, נָגַר: PIel נַגַּר *traxit, protraxit, diſtraxit, diduxit, diſtendit, flagellavit, cæcidit.* Chald. 1. Reg. 22. מָשַׁךְ, Targum נְגַר *traxit in arcu.* Syr. Johan. 6. verſ. 44. *niſi* נַגְּרֵהּ *traxerit eum Pater.* Johan. 12. אֶגְרֹר *traham omnes ad me.* Johan. 19. *Pilatus flagellavit eum* נַגְּרֵהּ *Jeſum.* Matth. 20. verſ. 19. וְנַנְגְּרוּנֵיהִי *& flagellabunt eum.* PASſiv. Syriacè אִתְנַגַּר *tractus, diſtractus, cæſus, occiſus fuit.* 2. Cor. 11. verſ. 25. *ter virgis* אֶתְנַגַּרְתִּי *cæſus ſum.*

NOM. נוגר & נְגַר: FOEM. נְגִירוּת & נַגְּרוּת *protractio, extenſio, longitudo.*

נְגַר *flagrum, plaga.* מְנַגְּרָן *tortor.* נַגְּרִין *aratores.*

נַגְדִין *tractus,* latæ & liberæ campi planicies & ſuperficies.

נְגִיד *ductile aurum,* aut *aliud metallum,* quod malleo extendi & diduci poteſt.

נְגִיר *macilentus, gracilis*, quasi distentus: qui vix ossibus hæret: Plu. נְגִירִין *macilenti.*

נַגָּרָא *traha sementis*, genus vehiculi, in quo sementis ad agrum trahitur: Plur. נַגָּרִין *trahæ.* ✠ נגור *rusticus.*

Arab. נאגר *papyrus.*

III. Chald. נְגַר & אִתְנְגַר *expiravit, mortuus fuit.* Psalm. 88. וְגוֹעַ, Targ. וְנָגַר *& expirans à pueritia.* Psalm. 110. *auferes spiritum eorum* יִגְוָעוּן, Targ. יִתְנַגְרוּן *expirabunt.*

Nom. נָגֵר *moribundus.*

Danielis 7. v. 10. *fluvius ignis* נָגֵר (erat) *ante-stans.* à נְגַר.

נגה duo significata habet. I. נָגַהּ, Chald. & Syr. נְגַהּ *splenduit, fulsit, luxit, illuxit.* Job. 18. vers. 5. *nec* יִגַּהּ, Targ. יִנְהַר *lucebit illis scintilla ignis.* Esa. 9. v. 2. *lux* נָגָה, Targ. אִתְנְהַר *illuxit illis:* tantùm. Syr. Luc. 6. *& cum* נְגַהּ *illuxisset.* Luc. 23. v. 54. *& sabbathum* ἐπέφωσκε, Syr. נְגַהּ *illucescebat.* jam incipiebat, luce paraſceves deſinente. Hiphil הֵנִיהַּ *illuſtravit, illuminavit.* 2. Sam. 22. *& Dominus* יְנִיהַּ *illuminabit obſcuritatem meam:* ex afflictione me liberabit. afflictio eſt obſcuritas, & liberatio ex ea lux.

Nom. נֹגַהּ *ſplendor, lux.* Rabbin. *Venus* planeta. Plural. נְגוֹהוֹת *ſplendores.* Eſa. 62. v. 1. *donec egrediatur* כְּנוֹגַהּ, Targ. כְּשַׁפְרְפָרָא *ſicut aurora juſtitia.* Lux ſolis ſubinde manè accreſcens & augeſcens.

Chald. נִיהַּ *fulgor, ſcintilla.*

Rabb. מַגִּיהַּ *illuſtrator, interpres, corrector libri.* מְגֻהָּ *correctus liber.*

הַהַגָּהָה *illuſtratio, interpretatio, annotatio, correctio libri.*

Syr. מַגָּהָא *tempus matutinum, aurora.* ✠ נגוה *inſula.*

II. נָגָה *retardavit, tardè venit.* ¶ אַגַּהּ *pernoctavit:* Luc. 6. v. 12.

נגח tria significata habet. I. נָגַח, Chald. נְגַח, ſignificat דריסה ומכה בקרן, *cornu petiit* aut *ferit, percuſſit, impetiit*, de animantibus. Exod. 21. *etſi* יִגַּח *cornu percuſſerit bos virum aut fœminam.* Lxx. κερατίσῃ. Piel נִגַּח *idem.* 1. Reg. 22. vers. 11. *fecit ſibi Zedekias cornua ferrea, dixitque, cum his* תְּנַגַּח *feries Syros.* Targum תִּקְטֹל *occides.* Lxx. κερατιεῖς. Ezech. 34. vers. 21. *& cornibus veſtris* תְּנַגְּחוּ *ferietis omnes ægras.*

Nom. נָגָח κερατίζων *cornupeta*, qui ferit cornibus. Exod. 21. vers. 29, & 36. *aut notum fuerit, quod bos* נָגָח *cornupeta ſit.* Rabb. אַיִל הַמְנַגֵּחַ *aries percutiens:* inſtrumentum bellicum.

II. Per metaphoram, Chald. Hiphil אַנַּח, & Hithpael. Hebr. הִתְנַגַּח, Chald. אִתְנַגַּח *manus conſeruit, bellum intulit, prœliatus eſt, dimicavit.* Dan. 11. v. 40. *& in tempore finis* (finali) יִתְנַגַּח *feriet* (prœliabitur) *cum eo rex meridiei:* cornibus decernet. Lxx. συγκεράλισθήσεται. Exod. 7. vers. 1. *nec potuit* לְהִלָּחֵם, Targum לְאַנָּחָא *prœliari contra eam.* 1. Reg. 20. vers. 23. נִלָּחֵם, Targum נְנִיחַ *pugnabimus cum eis.* Dan. 6. מְנִיחִין *prœliantes contra mare magnum.* Et ſæpe additur, קְרָבָא *bellum.* Exod. 9. וַיִּלָּחֶם, Targ. וְאַנַּח קְרָבָא *& pugnavit cum Iſraele.*

Nom. אֲנִיחוּת & אֲנָחָה *prœlium, bellum.*

III. Arab. מַנְגוּח mangoh *puer expoſititius, projectitius.*

אנגאח *curavit.*

אנגח *procede:* in Avic.

נגל. Inde מַגָּל, Chaldaicè מַנָּל, Arab. מנגל mangal *falx* meſſoria & fœnaria, *ſecula:* Plural. מַגָּלִים, Chald. מַגָּלִין, Arab. מַנָּאגִל managil *falces.* Joel. 4. *mittite* מַגָּל *falcem.* Rabbin. מַגָּל קָצִיר *falx meſſoria.* Arab. מַנְגַל אלצבּיר mangal alzabir *falx putatoria*, arboraria. מַנְגַל חַצִיר mangal hacid *falx meſſoria.* ✠ Dimin. מְנֵיגֵל muneigel *falcula.*

נגם Arab. נַגַם nagam *ſtella & ſydus, aſtrum, conſtellatio, corona cœli, & cometa:* Plur. נְגוּם nugum *ſtellæ.* Matth. 2. v. 2. רָאִינוּ נַגְמָה פִּי אַלְמִשְׁרַק *vidimus ſtellam ejus in oriente.*

מְנַגֵּם munaggam *ſtellatus.*

מְנַגֵּם munaggim *aſtrologus:* Plu. מְנַגְּמִין *aſtrologi.*

חַנְגִים *aſtronomia divinatrix, aſtrologia.*

אַלְטִלְם אַלְנַגוּמִי *ſcientia ſyderalis*, aſtronomia. אַחְכַּאם אַלְנְגוּם *judicia aſtrorum.*

נגם nagam *gramen.*

נגן נָגַן, Chald. נְגַן *pſallit*, manu pulſavit fides aut inſtrumentum muſicum, ad inſtrumentum muſicum *cecinit.* Pſalm. 68. *præcedunt cantores, poſtea* נֹגְנִים *pſallentes:* inſtrumentiſtæ. Piel נִגֵּן *idem.* 1. Sam. 19. vers. 9. *& David* מְנַגֵּן בְּיָד *pſallebat manu.* Hinc verbi hujus ſignificatio propria apparet. 1. Sam. 16. וְנִגֵּן בְּיָדוֹ *& pſallat manu ſua.* 2. Reg. 3. *afferte mihi* מְנַגֵּן *pſallentem.* Targ. גַּבְרָא דְיָדַע לְנַגָּנָא בְּכִנּוֹרָא *virum qui novit ludere cithara.* Benjamin in Itinerario: *in Bagdad eſt Rabbi Eliezer ben Zamach, qui genealogiam ſuam ducit uſque ad Samuelem prophetam. Hic & fratres ejus norunt* לְנַגֵּן הַזְּמִירוֹת *pulſare inſtrumenta, ſicut cantores ludebant eo tempore, quo domus Sanctuarij ſtabat.*

Nom. נְגִינָה & מַנְגִינָה, Chald. נְגִינָא & נְגוֹן *muſica modulatio, canticum, ſymphonia:* Plur. נְגִינוֹת, Arab. נְגִינָן *ſymphoniæ.* Pſalm. 77. *Recordabor* נְגִינָתִי *muſicæ meæ in nocte.* Thren. 3. *Factus ſum riſus toti populo*, וְנְגִינָתָם *& muſica ipſo-*

ca ipſorum quotidie. Ibidem. *Ego ſum* מַנְגִּינָתָם A *muſica ipſorum.* Job. 30. *& nunc* נְגִינָתָם *muſica eorum factus ſum.* In ſubſannationem factus ſum ipſis. Pſalm. 69. *Loquentur de me ſedentes in porta:* וְנִגְּינוֹת *& cantica* (loquẽtur) *bibentes ſiceram.* Rabb. חָכְמַת חִבּוּר הַנְּגוּנִים *Muſica.*

נגס duo ſignificata habet. I. נָגַס *maſticavit, manducavit.* Talmud. לֹא לְעִי לֹא נָגַס *non laborans, non manducans.* Idem: 2. Theſſ. 3. *Si quis noluerit laborare, non edat.* B

II. Arab. נָגַס nagas *polluit, contaminavit, inquinavit, cloacavit.* Pſalm. 79. וְנִגְּסוּ *& polluerunt templum ſanctum tuum.* Pſalm. 68. *Nec* אִנְגֹּס *polluam teſtamentum meum.* Matth. 12. v. 5. פִּי אֶלֹהֵיכֶל יְנַגְּסוּן אֶלְסַבְּתָא *in templo polluunt ſabbathum.* Matth. 15. v. 1. *Non quod intrat os* יְנַגֵּס אֶלַאֲנַסָּאן *contaminat hominem.* Paſſiv. אֶתְנַגַּס atnagas *pollutus, contaminatus fuit, polluit ſe.* 1. Corinth. 9. v. 7. *Conſcientia ipſorum infirma* תִּתְנַגַּס *polluit ſe.*

Nom. נַגָּס nags *inquinatio, pollutio:* Plur. C נַגָּאס negis *pollutiones.*

נַגָּאסָה nagaſa *pollutio, immundicia:* Plur. נַגָּסַיָּא *immundiciæ.*

נגס *immundus:* Plur. נגסה *immundi.*

נגע duo ſignificata habet. I. נָגַע, Chald. נְגַע *tetigit, contigit, attigit, pertigit, pervenit:* In malum, *attrectavit, percuſſit, ferijt, læſit, afflixit, nocuit.* 1. ſignificat *tangere.* 2. *percutere* ſeu *vulnerare.* 3. *incommodo afficere, nocere.* ¶ Variè conſtruitur, 1. cum ב *in.* Geneſ. 32. v. 25. וַיִּגַּע בְּכַף, Targum וְקָרֵב *& tetigit in cavitate fœmoris ejus.* Geneſ. 26. הַנּוֹגֵעַ D *tangens in viro iſto.* Targum דְּיִנּוֹק לְגַבְרָא *qui nocebit viro iſti.* Pſal. 105. *Ne* תִּגְּעוּ בִּמְשִׁיחָי *tangatis in unctis meis: & prophetis meis ne malefaciatis.* poſterius membrum explicat prius. Zach. 2. v. 2. הַנּוֹגֵעַ בָּכֶם נוֹגֵעַ בְּבָבַת *tangens in vobis, tangit in pupillam oculi ſui.* Targum. דְּמַנּוֹק בְּכוֹנְכֶם מוֹשֵׁט יְדֵהּ לְמִקְרֵב בְּנַלְנְלֵי עֵינוֹהִי *qui lædit vos, eſt quaſi extendens manum ſuam, ut tangat in pupillis oculorum ſuorum.* ¶ 2. cum אל *ad,* vel עַל *ſuper,* vel עַד *uſq; ad.* Jon. 3. וַיִּגַּע, Targum וּמְטָא *& tetigit res illa adregem;* pertigit, pervenit. Geneſ. 20. *Non permiſi tibi* לִנְגּוֹעַ אֵלֶיהָ *tangere ad eam.* Targum לְמִקְרַב לְוָתַהּ *accedere ad eam:* coire cum illa. tactus, acceſſus virorum, contactus virilis. Jud. 20. *Quod* נוֹגֵעַ עֲלֵיהֶם *tangebat ſuper eos malum.* Targum קָרֵב דְּחֵיתִי לְהוֹן *propinquum eſſet, ut veniret illis.* Mich. 1. v. 9. נָגַע עַד *tetigit uſq; ad portam populi mei.* pertigit, pervenit. ¶ 3. cum את accuſativo. Geneſ. 26. *Quemadmodum* נְגַעֲנוּךָ *tetigimus te.* Targum אַנְוֹקְנָךְ *læſimus te.* Ruth. 2. v. 9. *Nonne præcepi pueris* לְבִלְתִּי נָגְעֲךָ *ut non tangant te?* lædant te? Niphal. נִגַּע *tactus, læſus, cæſus, percuſſus fuit.* Joſ. 8. v. 15. וַיִּנָּגְעוּ *& percutiebantur:* ſimulabant ſe cædi & fugere, ut eos avellerent ab urbe. Targum וְאִתְּבָרוּ *& conterebantur.* Piel נִגַּע *tetigit, percuſſit.* Gen. 12. v. 17. וַיְנַגַּע *& percuſſit Dominus Pharaonem* נְגָעִים *plagis multis.* Targum וְאֵיתִי *& adduxit Dominus ſuper Pharaonem* מַכְתְּשִׁין *plagas multas.* Lxx. ἤψατο *cruciavit.* Pual. נֻגַּע *percuſſus fuit.* Pſalm. 73. *& cum homine non* יְנֻגָּעוּ *percutientur:* plagis afficientur. Hiphil. הִגִּיעַ *fecit attingere, admovit, adhibuit, applicavit, perduxit.* Exod. 4. v. 25. וַתַּגַּע, Targ. וְקָרְבַת *& admovit ad pedes ejus.* Exod. 12. verſ. 22. וְהִגַּעְתֶּם *& applicabitis ad limen.* Targ. וְתִרְזוּן *& aſpergetis.* Abſolutè, *pertigit, pervenit, advenit.* Pſalm. 88. *& dies mei ad infernum* הִגִּיעוּ, Targum מְטוֹ *pertigerunt.* 1. Sam. 14. *Silete quoad* הַגִּיעֲנוּ, Targum דִּנְתְמְטֵי *perveniamus ad vos.* Eſther 6. *Eunuchi regis* הִגִּיעוּ, Targum מְטוֹ *advenerunt.* ¶ Rab. בִּלְתִּי מַגִּיעַ *negativum nomen.*

Nom. נֶגַע *plaga, læſio, percuſſio, nocumentum:* Plur. נְגָעִים *plagæ, flagella.* Exod. 11. *Adhuc* נֶגַע, Targum מַכְתְּשָׁא *plagam unam adducam ſuper Pharaonem.* Levit. 13. v. 4. *& includet ſacerdos* הַנֶּגַע, Targum מַכְתְּשָׁא *plagam ſeptem diebus:* leproſum. 2. Sam. 7. v. 14. וּבְנֶגַע בְּנֵי אָדָם *& in plagis filiorum hominis.* Targum וּבְמַרְדוּתָא *& in caſtigatione.* Eſa. 52. *Propter ſcelus populi mei* לָמוֹ נֶגַע *plagi ſuper eo:* caſtigatio. Lxx. ἤχθη εἰς θάνατον *adductus eſt ad mortem.* acceperunt pro נֻגַּע *adductus fuit,* & לָמוֹ pro לָמוּת *ad mortem.* ¶ Deinde, interdũ per ſynecdochen, נֶגַע *plaga,* eſt נֶגַע צָרַעַת *plaga lepræ,* lepra. Levit. 13. נֶגַע *lepra eſt.*

נְגוּעַ *tactus, percuſſus.* Eſa. 53. v. 4. *Et nos putavimus eum* נְגוּעַ *percuſſum.* Hieron. *quaſi leproſum:* ex ſecunda nominis נֶגַע ſignificatione.

Rabb. נְגִיעָה *tactus.* אֶבֶן מַגָּעַת *lapis tactus,* grando. נֶגַע *ulcus.*

II. Arab. נגע *profuit, contulit, valuit.*

אלנגעה alniegia *proficua:* in Avicen.

נגף נָגַף, Chald. נְגַף ſignificat הִכָּה *percuſſit, ferijt, læſit, cæcidit* ad mortem, interdum citra mortem: Abſolutè, *impegit, offendit, vapulavit, percuſſus fuit.* Exod. 32. וַיִּגֹּף, Targ. וּמְחָא *& percuſſit Dominus populum.* Exod. 21. וְנָגְפוּ, Targum וְיִמְחוֹן *& percuſſerint mulierem gravidam.* unus eorum percuſſerit. Abſolutè. Pſalm. 91. *Ne forte* תִּגֹּף *offendat in lapide pes tuus.* Proverb. 3. *& pes tuus non* תִּגּוֹף, Targ. תִּתְקַל *offendet:* impinget. Niphal נִגַּף *percuſſus, cæſus fuit.* Levit. 26. verſ. 17. וְנִגַּפְתֶּם *& percutiemini coram inimicis veſtris.*

Targum וְתִתְחַבְּרוּן *& consternabimini.* HITHpael הִתְנַגֵּף, Chald. אִתְנַגַּף *percussus fuit, offendit.* Jerem. 15. *& priusquam* יִתְנַגְּפוּ *offendant pedes vestri.*

NOM. נֶגֶף *percussio lethalis, plaga, pestis, ruina.* מַגֵּפָה *idem:* PLural. מַגֵּפוֹת *plagæ.* Exod. 12. *& non erit in vobis* נֶגֶף *plaga ad interitum.* Targum מוֹתָא *mors:* pestis.

Rabb. מַגָּפַיִם *calcaria, dentes rastri.*

נגר quatuor significata habet. I. נָגַר, Syr. נְגַר, idem quod גָּרַר, *traxit, detraxit, attraxit, protraxit.* Levit. 11. v. 7. גֵּרָה לֹא־יַגִּיר *attractionem non attrahit.* scil. ad os. Targ. פִּשְׁרָא לָא פַשַּׁר *ruminationem non ruminat.* HIphil. הֵגִיר, Syr. אַגַּר *idem.* Mich. 1. vers. 6. וְהִגַּרְתִּי *& traham in vallem lapides ejus:* הַסְחַבְתִּי *devolvam.* Targum וְאַרְמֵי *& projiciam.* Syr. Matth. 18. v. 26. μακροθύμησον, Syr. אַגַּר עֲלַי רוּחָא *produc super me spiritum.* hoc est, sis vel esto longaminis. Johan. 6. v. 44. *Nisi* נַגְּרֵהּ *traxerit eum Pater meus.* Act. 18. v. 20. דְּנִגַּר *ut commoraretur apud eos.* Act. 20. v. 7. וְאַגַּר *& produxit sermonem.*

נְגִיר רוּחָא *lōganimis.* & מַגַּר רוּחָא *longanimitas.*

II. Per metaphoram, נָגַר, Arab. نجر nagar, significat נוּגַר, *tractim fluxit, defluxit, effusus fuit;* cum transfertur ad res liquidas, quæ ex summo ad imum defluunt, ut aqua, lacrymæ, sanguis, vinum. Arab. Psal. 104. *Et inter montes* נגרי *fluunt aquæ.* NIphal. נִגַּר *tractus fuit.* Psalm. 77. *Manus meæ nocte* הַתֻּכָּה נִגְּרָה *tracta est:* plaga morbi mei fluxit: וחילה. Thren. 3. v. 49. *Oculus meus* נִגְּרָה *effusus est.* Targum וְלַגַּת *defluxit.* 2. Sam. 14. v. 14. *& veluti aquæ* נִגָּרִים, Targum דְּמִתְאַשְׁדִין *effusæ in terram, quæ non colliguntur.* Quæ colligi nequeunt, ubi effusæ fuerint in loco declivi: sic animæ in corpus non redeunt, nisi in mortuorū resuscitatione. Job. 20. *Migrabit proventus* (ex) *domo ejus,* (sicut) נְגָרוֹת, Targum מְזַלְּפָן *effusæ* (aquæ) *in die iræ ejus.* HIphil. הֵגִיר *fudit, effudit.* Psal. 75. v. 9. וַיַּגֵּר *& fudit inde.* Psalm. 63. v. 11. וַיַּגִּירֻהוּ *& effuderunt eum per manus gladij.* In occidendo enim sanguis per manus gladij effunditur. Targum יִדְחֲלוּנֵהּ *timebunt eum ob percussionem gladij.* Acceperunt pro יָגוֹר *timebit.* Ezech. 35. v. 5. וַתַּגֵּר *dispersisti, effudisti filios Israel super manus gladij.* Est effusio sanguinis. Targum וְאַבְּכְתָּא *& tradidisti.* Jerem. 18. v. 21. וְהַגֵּירֵם *& effunde eos super manibus gladij.* Targum וְתַבְּנוּן *& trade eos.* Mich. 1. v. 4. *Aquæ* מְגֹרָרִים, Targum רְאַשְׁדִין *effusæ in præceps:* ex summo ad imum.

NOM. נָר & נֶגֶר *rivus* ex fonte defluens.

Rabb. הַנְגָרָה *fluxus.* Item *detractio, devolutio.* Item, *provocatio urinæ.* הנגרת המעי בכיס *devolutio intestinorum in scrutum:* ramex.

Arab. נגיראת *fluenta, stagna.*

III. Chald. נְגַר, Arab. نَجَر nagar *dolavit ligna, dedolavit, lævigavit, fabricavit: rosit, corrosit, arrosit, abrasit.*

Inde נַגָּר, Arab. نَجَّار *dolator ligni & ferri,* artifex lignarius, faber lignarius. PLur. נַגָּרִין, Arab. نَجَّارِين *fabri, carpentarij, abietarij.* Exod. 35. v. 35. חָרָשׁ, Targum נַגָּר *faber.*

Arab. منجرة mangara *lignaria ars & officina:* PLur. מַנְאַגֵּר managir *officinæ.*

נְגָרוּתָא, Arab. نَجَارَة *dedolatio, lævigatio, artificium, magisterium:* PLur. Arab. نِجَار nigar *dedolationes, lævigationes,* &c.

נַגְּרָא *vectis:* PLur. נַגְּרִין vel נְגִרִין *vectes, pessuli.*

Arab. in Geogr. ושערה ינגר *& capillus ejus abraditur.* נגרה nagara *arrosio.*

אַנְגָרָה angara *urtica.* נְגִיר nagir *gramen, verbena.*

מְנַגֵּר munaggar *graminosus.*

נְגִיר אַלְדֵּנְבָ *genus leguminis.*

IV. Chald. נְגַר, Arab. نجرة nagra *graculus, monedula:* PLural. Arab. نجر nagar *monedulæ.* Chaldaicè נְגַר טוּרָא *monedula montana,* Auerhan.

נגש. Cum puncto dextro, נָגַשׁ *accessit, appropinquavit, attigit.* Gen. 27. גְּשָׁה, Targ. קְרַב *accede nunc & contrectabo te.* Ibid. וַיִּגַּשׁ, Targum וּקְרֵב *& accessit Jacob ad Isaacum.* Esa. 49. *est angustus mihi locus,* גְּשָׁה לִי *accede mihi, ut habitare queā.* Targ. רְוַח לִי *fac spacium mihi.* Lxx. πόησόν μοι τόπον *fac mihi locum:* cede mihi, cedò. 1. Sam. 9. v. 18. וַיִּגַּשׁ *& accessit Samuel Saulum.* Exod. 19. *Ne* תִּגְּשׁוּ, Targ. תִּקְרְבוּן *accedatis ad uxorem:* coitus. NIphal. נִגַּשׁ usurpatur pro נָגַשׁ inusitato in præt. *adductus fuit, accessit.* Gen. 33. *Et postea* נִגַּשׁ, Targum קְרֵב *accessit Joseph.* Amos 9. v. 13. וְנִגַּשׁ *& attinget aratio messem.* 2. Sam. 11. *Quare* נִגַּשְׁתֶּם, Targ. אִתְקְרַבְתּוּן *accessistis?* HIphil. הִגִּישׁ *adduxit, attulit, admovit, adhibuit.* Gen. 29. הַגִּישָׁה, Targ. קְרֵב *affer mihi, & comedam.* Exod. 21. v. 6. וְהִגִּישׁוֹ, Targ. וְיִקְרְבִנֵּהּ *& adducet eum herus ejus ad judices.* HOph. הֻגַּשׁ *adductus fuit.* 2. Sam. 3. v. 34. *& pedes tui nō in æra* הֻגָּשׁוּ, Targ. אִתְקְרִבוּ *adducti fuerunt.* HITHpael הִתְנַגֵּשׁ *accessit.*

נגש. Cū puncto siniſtro, significat לָחַץ וּדְיָחוֹק, *adegit ad opus faciendum & ad solvendum, coëgit, exegit, impulit, repetijt aliquid, afflixit.* Deut. 15. *Non* יִגֹּשׁ, Targum יִתְבַּע *exigat à proximo suo.* Esa. 58. *& omnes dolores vestros* תִּנְגְּשׁוּ *exigetis:* opes vestras dolore & labore partas. Targum אַתּוּן מְקָרְבִין *vos offertis.* legerunt תִּנְגְּשׁוּ, cum puncto dextro.

LXX. ἐβιάσατο. 2. Reg. 23. v. 34. *Quilibet juxta æstimationem suam* נָגַשׂ *exegit argentum & aurum.* Adegit populum terræ, ut daret argentum & aurum. NIPHAL. נִגַּשׂ *adactus, coactus, impulsus fuit.* 1. Sam. 13. v. 6. *Quia* נִגַּשׂ, Targum אִתְתַּקַּף *coactus fuit populus:* impulsus. Esa. 29. v. 13. *Propterea quod* נִגַּשׂ *adactus est populus iste, ore suo & labijs suis honorant me.* Videntur sibi esse magnates & exactores super reliquum populum ad glorificandum Dominum ore suo. Alia lectio cum puncto dextro, נגש *accedit & honorat me.* PIEL. Esa. 3. v. 5. וְנִגַּשׂ *& afflixit populus, vir fratrem suum.*

NOM. נוֹגֵשׂ *exactor*, qui ab inferiori subdito aliquid exigit, *tributorum collector.* PLUR. נוֹגְשִׁים *exactores.* Job. 3. *Non audiunt vocem* נוֹגֵשׂ *exactoris.* LXX. φορολόγου *tributorum collectoris.* Job. 39. *& oppressionem* נוֹגֵשׂ *exactoris non audiet.* Targum דְּרָרֵי *dominatoris.* Zach. 10. *ex ipso egredietur omnis* נוֹגֵשׂ *exactor pariter.* Targum שַׁלְטָן *potestas.* Exod. 5. *& præcepit Pharao in die illo* הַנּוֹגְשִׁים *exactoribus in populo.* Targum שַׁלְטוֹנֵי *principibus populi.* Exod. 3. *Clamorem ipsorum audivi propter* נוֹגְשָׁיו *exactores ejus.* Targ. מִפָּלְחֵיהוֹן *servitute prementes illos.* LXX. ἀπὸ τῶν ἐργοδιώκτων *propter operum præfectos.* Esa. 14. v. 2. *& dominabuntur* בְּנוֹגְשֵׁיהֶם, Targ. בְּמִשְׁעַבְּדֵיהוֹן *in exactoribus suis.* Esa. 60. vers. 17. וְנוֹגְשַׂיִךְ, Targum וְשַׁלְטוֹנַיִךְ *& principes tui.* principes enim à populo exigendi jus habent. ግሥ Æthiopicè *rex, princeps.*

Arab. نغص *iniquitas, rapina.*

נדד duo significata habet. I. נָדַד vel נוּד, Chal. נְדַד, idem quod נוּד, *motus, remotus, elongatus fuit, fugit, aufugit, recessit, celeriter migravit.* Dan. 6. *& somnus ejus* נְדַת *remotus fuit ab ipso.* Psalm. 31. *videntes me foris* נָדוּ, Targ. עָרְקִין *fugiunt à me.* Nahum. 3. *Quicunq; viderit te* יָדוּד, Targum יִתְרַחֵק *removebitur à te.* Psalm. 68. v. 13. *Reges exercituum* יִדּוֹן יִדּוֹן *fugient, fugient.* pro יִדּוֹן, ob pausam, & prius ad posterius sese accommodat. Targ. אִטַּלְטָלוּ *moti sunt.* LXX. ἠγαπητῶ *dilecti.* Hosiander, *valde diligunt.* Eodem errore acceperunt pro יְדִיד *dilectus.* Proverb. 27. v. 8. *Sicut avis* נוֹדֶדֶת, Targum דְּמִשְׁנָא *discedens ex nido suo, sic est vir* נוֹדֵד, Targum דְּמִשְׁנֵי *qui migrat ex loco suo.* Jerem. 49. *Et non est qui colligat* לַנּוֹדֵד *elongatum.* Targum לְמִבְּדְּרַיָּא *dispersos.* HIPHIL. הֵנִיד, Syr. אַנֵּד *removit, fugavit.* Job. 18. v. 17. *& ex orbe* יְנִדֻהוּ *removebunt eum.* Targ. יְגַלְגְּלוּנֵהּ *transferent eum.* HOPHAL. הֻדַּד *amotus fuit.* Job. 20. וַיָּדַד *& amovebitur.* Targ. וְיִתְגְּלֵי *& abducetur.*

NOM. נְדָדִים *remotiones.* Job. 7. *& satiabor* נְדָדִים *remotionibus usq; ad crepusculum.* Targ. נְדִירַת שְׁנָתָא *remotione somni.*

נִדָּה *remotio*, quicquid propter immundiciem removetur: quod omnes fugiunt & aversantur: per Metonymiam, *menstruum*, quo mulier à templo & marito removetur, ut sola degat. 2. Paral. 29. *& educite* הַנִּדָּה *remotionem ex templo:* contaminationem, immundiciem. Thren. 1. v. 17. *Facta est Jerusalem* לְנִדָּה *in remotionem:* in abominationem. Targ. לְאִתְּתָא מְרַחֶקֶת *in mulierem menstruatam.* LXX. εἰς ἀποκαθημμένην *in menstruatam.* ubi paulò post scribitur, נִידָה *commoti.* Ezech. 7. *& aurum ipsorum* לְנִדָּה *in remotionem erit:* ut removeant illud ex ædibus suis. Targum לְבוּסְרָן *in contemtum.* Ezech. 18. *Ad mulierem* נִדָּה *remotionis ne accesseris.* Targum מְסָאֲבָא *immundam.* Zach. 13. *Et habitatoribus Hierusalem in peccatum* וְלִנְדָּה *& in remotionem.* LXX. εἰς τὸν ῥαντισμὸν *in aspersionem.* Acceperunt significatione Chaldaica, נִדָּה idem quod נָזַר, *aspersit.* Sic & Num. 19. v. 9. לְמֵי נִדָּה *in aquas remotionis.* quæ erant necessariæ ad remotionem: ad immundiciem. quæ ob cineres vaccæ ruffæ extra castra removebantur. Targum לְמֵי אַדְיוּתָא *in aquas aspersionis.* LXX. ὕδωρ ῥαντισμοῦ *aqua aspersionis.* Levit. 15. *septem diebus erit* בְּנִדָּתָהּ, Targ. בְּרִחוּקָהּ *in menstruo suo.*

Rab. דַּם הַנִּדּוּתִי *sanguis menstruus.* יְצִיאַת נִדּוּת *fluxus menstruus.*

II. Per metaphoram, Syr. נְדַד & נַד *fugit, aversus, aversatus, abominatus, execratus, aspernatus fuit.* 2. Corinth. 4. v. 14. *Neq; execrati estis.* נִדָּחוֹן

NOM. נָדִיד *abominabilis, aversione dignus.* Luc. 16. v. 15. *Coram Deo* נָדִיד *abominabilis est.*

נְדִידוּת & נְדִידָה *abominatio*, res fœda & abominanda.

נדא. Chald. נְדָא, & Arab. נדא nadi *aspersit, humectavit:* in נָזָה invenies.

נדב duo significata habet. I. נָדַב *sponte, voluntariè, liberè & libenter largitus est, dedit, donavit, obtulit Deo & hominibus de suo* quantum & quando convenit, *liberalis, beneficus, munificus fuit.* Exod. 35. v. 21. *& omnis cujus* נְדָבָה *spontaneus spiritus ejus cum eo.* Targum אַשְׁלְמַת *tradiderit.* LXX. καὶ οἷς ἔδοξεν τῇ ψυχῇ αὐτῶν *& quæ visa fuissent animæ ipsorum.* Ibidem v. 29. *Omnis vir aut fœmina, quorum cor* נְדָבָם *impulerit ipsos.* Targum דְּאִתְרְעִי *quorum voluerit cor ipsorum.* Exod. 25. v. 2. *omnis vir quem* יִדְּבֶנּוּ *impulerit ipsum cor ipsius.* Targum דְּיִתְרְעֵי לִבֵּהּ *cujus cor voluerit.* LXX. οἷς ἂν δόξῃ τῇ καρδίᾳ *quibus visum fuerit corde.* HITHPAEL התנדב

התנדב *liberalem se exhibuit, sponte aliquid contulit, fecit.* Ezræ 7. התנדבו *sponte obtulerunt Deo Israel.*

A

Nom. נדיב *voluntarius, liberalis, beneficus, animo liberali præditus, & largiens libenter:* Plur. נדיבים *liberales, benefici.* Foemin. נדיבה *benefica:* Plur. נדיבות *beneficæ.* Exod. 35. *Omnis* נדיב לבו *beneficus corde suo afferet.* Targum רייתרעי לבה *cujus voluerit cor ejus.* Psalm. 51. *& spiritus* נדיבה *liberalis sustentabit me.* ¶ Per Metonymiam, נדיב *princeps*, quem decet liberalitas in alios, & beneficentiæ nomine clarus est. Prov. 17. *Non est decorum stulto labium excellentiæ, quanto minus* לנדיב, Targ. לשלטא *principi labium fallaciæ.* Proverb. 19. *Multi precabuntur faciem* נדיב *principis.* Lxx. βασιλέως *regis.* Psalm. 113. *ut collocet eum cum* נדיבים *principibus, cum* נדיבי עמו *principibus populi sui.* Targum רברביא *magnatibus.* Psalm. 47. vers. 10. נדיבי עמים *principes populorum congregati sunt.* Lxx. ἄρχοντες. Job. 21. v. 28. *ubi est domus* נדיב, Targum ארכונא *principis?* Græcis Εὐεργέτης *beneficus.* Luc. 22. v. 25. *& qui potestatem habent super eas,* Εὐεργέται *benefici vocantur.* Ptolomæus Ægyptiorum rex, qui Philadelpho successit, à maximis suis in civitates Græcas meritis appellatus fuit Εὐεργέτης *beneficus.*

B

C

Substant. נדבה, Chal. נדבא & התנדבות *sponsntis, voluntas, liberalitas.* Deut. 16. v. 10. *contributio* נדבת ידך *liberalitatis manus tuæ.* בנדבה *sponte, voluntariè, libenter.* Psalm. 54. v. 8. בנדבה *sponte sacrificabo tibi.* Lxx. ἑκουσίως. Targum בנסיבחא *cum oblationibus.* Et ב subintellecto. Hos. 14. *Diligam eos* נדבה, Targum בנדבא *sponte.* Lxx. αὐτομάτως. ¶ Deinde, נדבה, Chald. נדבא *oblatio voluntaria, donum, munus:* Plur. נדבות, Chald. נדבן *oblationes voluntariæ, dona, munera.* Deut. 23. v. 23. *Sicut vovisti Domino Deo tuo* נדבה *donum.* Lxx. δόμα *donum.* Levit. 22. v. 18. *Pro omnibus* נדבותם, Targum נדבתהון *donis eorum quæ offerent Domino.* Psalm. 110. v. 3. *populus tuus* נדבות *oblationes voluntariæ.* populus tuus erit spontaneus, ut veniat tibi in auxilium, cum opus eo habueris, ut egrediatur tecum in bellum contra hostes. Lxx. ἡ ἀρχὴ *principium.* Respexerunt ad נדיב *princeps.*

D

E

Chald. אתנדב *princeps factus est.*

II. Arab. נדב nadab *vocavit, appellavit, compellavit, invitavit.*

נאדב nadib *compellans.*

נדבה nudbah *appellatio, invitatio, convivium, epulum.* נדבה לאלמנצרבה nudba lialmudariba *invitatio ad prælium.*

מנדוב mandub *appellatus, invitatus.* ינתדב *invitabitur.*

אנראב *foramina:* in Avicenna.

נדה duo significata habet. I. Inde Piel נדה *removit, expulit, fugavit, relegavit, abominatus est.* Esa. 66. v. 5. *Osores vestri* מנדיכם *expellentes vos propter nomen meum.* Hieron. *abjicientes vos.* Amos 6. v. 3. המנדים *removentes diem malum.* qui longinquum faciunt diem malum super ipsos venturum. quasi dicerent: Et post longa tempora veniet.

Nom. נדה *donum abominandum, merces quæ scorto datur.* Ezech. 16. *omnibus meretricibus dabunt* נדה *donum.* Lxx. μισθώματα *mercedes.* נתן, Chal. נתן *idem:* Plur. נדנים *dona.*

מנדה, Chald. נדי *tributum*, quod regi datur. Ezræ 4.

Rabb. נדות & נדוניא *dos mulieris.*

נדוי *remotio, excommunicatio*, ejectio ex cœtu piorum, illa anathematis species, qua quis immundus ab hominum contubernio: aut qua aliquis ex cœtu Ecclesiastico removetur ad tempus à lege præscriptum. *proscriptio.* Exemplum Cain: Gen. 4. v. 12.

מנדה *profligans.* מנדה *profligatus, relegatus, proscriptus.* נדן *locusta.*

II. Arab. נאדי *clamavit, prædicavit, vocavit, dixit.* Matth. 3. v. 3. ינאדי *clamat in deserto.* Roman. 4. חנאדי *dices, non furaberis.* Gen. 3. v. 9. ונאדי *& vocavit Deus Adam.* Alcor. 29. נאדי רבה נדא חפיא *clamavit dominus ejus clamore secreto.* Ibidem. פנאדי ה *& dixit illi.* Ibidem. נאדינאה *allocuti sumus eum.* ינאדונך *vocabunt te.*

Nom. נדא nida *clamor.* מנאדי *præco.*

מנדה munede *Vocativus casus.*

Deinde נדה nada *accidit, evenit.*

תנדוה *locus mammillarum in viris.*

נדח. נדח, Chaldaicè נדח, Arabicè נטח natah *pepulit, impulit, propulit, expulit, ejecit, repulit, amovit, trusit, coru ferijt.* Deuter. 20. *Non perdas lignum ejus* לנדחה *ad impellendum super illud securim.* Targ. לאדמא *ad elevandum.* 2. Samuel. 14. *ut non* ידח *impellat ab ipso* נדח *impulsum.* Targ. לברא *dispergat ab eo* ברורא *dispersionem.* Niphal. נדח *pulsus, impulsus, propulsus, expulsus, ejectus fuit.* Job. 6. *Et prosperitas* נדחה *propulsa est à me.* Targum אתברחת *fugata est.* Jerem. 40. *Ex omnibus locis, ad quæ* נדחו *expulsi sunt.* Targum אתברו *dispersi sunt.* Deuter. 4. ונדחתה *& impellaris & incurveris.* Targum וחטעי *& errabis.* Deut. 19. ונדחה,

Targum

Targum וְתִתְמְרֵג *& impellatur manus ejus in* A *securi.* 2. Sam. 14. *ut reducat rex* וְיַדַּח *expulsum suum.* Targum בְּדִיוֹרָה *dispersionem suam.* Deuter. 22. *Bovem vel ovem ejus* נְדָחִים *propulsos.* Targum דְּטָעַן *errantes.* Hiphil. הִדִּיחַ, Chald. אַדַּח *impulit, expulit.* 2. Sam. 15. v. 14. וְיַכֶּה *& impellet super nos malum.* Targ. וְיִכְמַן *& insidiabitur.* Deut. 13. וַיַּדִּיחוּ *propulerunt habitatores urbis.* Targum וְאַטְעָיוּ *& errare fecerunt:* à recta via depulerunt.

נֶדַח, & מְנֻדָּח & מֻדָּח *impulsus, expulsus, ejectus.*

מַדּוּחִים *impulsiones.* Thren. 2. *viderunt tibi prophetias vanitatis,* וּמַדּוּחִים *&* B *impulsiones.* Targum וּמְלֵי טַעֲוָתָא *& verba errorum.*

נִדַּח *propulsio.* Deut. 30. *Si fuerit* נִדַּחֲךָ (zere in scheva, & hoc in patach ante ה) *propulsio tua in extremitate cœli.* Si ex patria repulsus fueris remotissimè. Targum גָּלוּתָךְ *exilium tuum.* Lxx. ἀφορισμὸς *dispersio.*

Arab. נָטְחָה nâtha *impulsio, repulsio, rejectio.* נטאח nattah *cornupeta.* נטח nath *impulsus.*

אנטח antâh *annixus, innixus, suffultus* C *fuit.*

נדל Arab. מנדיל mandil *mantile, mappa,* pannus lineus aut laneus: item, *emunctorium, muccinium,* Schnupftuch: Plur. מַנְדִּיל manidil *mantilia, mappæ, muccinia.* מנדל אלעלק mandil alaraq *mantile sudoris,* sudarium. Cap. Jon. מַנְדּוֹל. Diminut. מנידל munaidal *panniculus:* Plur. מנידלאת munaidalit *panniculi.*

Rabb. נָדָל *reptile multipes, centipeda.*

נדם Arab. נדם nadam *pœnituit, pœnitentia* D *ductus fuit.* Psalm. 106. ונדם *& pœnituit.* Psalm. 35. *Iniquè egerunt,* ינדמוא *nec pœnitebunt.* Psalm. 4. v. 5. אנדמוא עליה *pœniteat vos ejus in cubilibus vestris.* 2. Corinth. 5. *Non* אנדם *pœnitebo.*

Nom. נאדם nadim *pœnitens:* Plural. נאדמין nadimin *pœnitentes.* נדאמה *pœnitentia.*

נדן נָדָן, Chald. נִדָּן & לִדָּן, in Daniele נִדְנָה, *vagina,* in qua gladius est reconditus. 1. Paral. 21. *& reduxit gladium suum in* נִדְנוֹ *vaginam ejus.* ¶ Per metaphoram, נָדָן *corpus,* cui anima, tanquam gladius vaginæ, inest. E

נדס Inde הנדסה *Geometria.*

נדע Alcor. 3. נָדַע.

נדף נָדַף, Chald. נְדַף, Syr. נְחַף *pepulit, impulit, propulit, propulsavit, dissipavit, sparsit, dispersit.* Psalm. 1. v. 4. *Sed ut stipula quam* תִּדְּפֶנּוּ, Targum תַּשְׁקְפִנַּה *propellet eam ventus.* Niphal. נִדַּף, Syr. אִתְנְחַף *impulsus, propulsatus fuit.* Levit. 26. v. 36. *Et persequetur eos sonitus folij* נִדָּף, Targum דְּשָׁקִיף *impulsi.*

Nom. Chald. נָדִיף *sparsus, diffusus.* Cant. 4. *& odor unguentorum tuorum* נָדִיף *diffusus præ omnibus aromatibus:* fragrans: quod odor diffusus percipiatur.

Rabbin. מַדָּף שֶׁל דְּבוֹרִים *illud quo aves ab alveario propulsantur & fugantur:* vel *vas fumigatorium,* vel *tabulam alvearium pessum:* vel *quodvis operimentum.*

נדר duo significata habet. I. נָדַר, Chald. נְדַר, Arab. נדר nadar, & אנדר andir *vovit, promisit Deo.* Genes. 26. וַיִּדַּר, Targum וְקַיֵּם *& vovit Jacob* נָדַר, Targum קַיֵּם *votum.* Jud. 11. נִדְרוֹ, Targum נִדְרֵהּ *votum suum quod* נָדַר, Targum נְדַר *voverat.* Arab. Psalm. 132. ונדר *& vovit Deo Jacob.* Alcor. 29. נَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا *vovi Misericordi jejunium.*

Nom. נֶדֶר & נֵדֶר, Chald. נְדַר, Arab. نَذْر nadr *votum:* Plur. נְדָרִים, Chald. נִדְרִין, Arab. נדור nudur, & אַנְדָאר andar *vota.*

Arab. نِذْر nidir *donarium:* Plur. نُوَاذِر navadir *donaria.*

מָנְדוֹר mandur *voto promissus Deo.*

II. Arab. נדר nadar, & אנדר andir, cum ד super nè punctato, *indicavit, nunciavit, annunciavit, dixit, prædixit, prædicavit, portendit, prognosticavit.* Psalm. 81. פַּאֲנַדְּרָךְ *& indicabo tibi.* Cap. Jonas. לְתַנְדָּר קוֹמָא מָא אֲנַדַּר אַבָּאוֹהִם *ut prædices genti, quod prædicabo patribus ipsorum.* וְיִנַדְּרוּנְכֶם *& indicarent vobis.*

Nom. נָאדַר nadir, & מְנָאדַר munadir *prædicans, portendens, prognosticans.*

אנדיר indir *indicatio, prædicatio.* Luc. 11. *Pœnitentiam egerunt* באנדאר *in prædicatione Jonæ.*

פי אלנאדר & נאדירא *raro.*

אנדר andar *area:* Pl. אנאדיר anâdir *areæ.*

נִדִּיר nidir *dictum gratiosum:* Plur. נַוָּאדִיר navadir *facetiæ.* צָאחֵב נְדִיר *facetus.*

נהא vel נהה tria significata habet. I. נָהָה. Inde Niphal. נִנְהָה, Chald. אִתְנְהִי *collectus fuit.* 1. Sam. 7. v. 2. וַיִּנָּהוּ, Targum וְאִתְנְהִיו *& collecti sunt omnis domus Israel post Dominum.* Al. *lamentati sunt.* Chald. Jerem. 3. וְנִקְווּ, Targ. וְיִתְנַהוּן *& congregabuntur ad eam.*

Arab. انتهى antahi *venit, pervenit, pertigit.* Johan. 13. *& cum* אנתהי *venisset ad Simonem.* Johan. 18. *Cùm* אנתהוא *venissent ad Jesum.* Johan. 11. *Cùm* אנתהת *venisset Maria.* Psalm. 36. *& veritas tua* יתהי *pertingit usq; ad cœlos.*

II. נָהָה *lamentatus est, questus fuit.* Mich. 2. וְנָהֹה נָהֹה *& lamentabitur lamentum lamentabile:* Futurum. Ezech. 32. נְהֵה *lamentare super multitudine Ægypti:* Imperativus.

Nom.

NOM. נְהִי, Formin. נְהִיָה, & נְהַי, & נִי *lamentum, querela.* Ezech. 7. v. 11. *Et non erit* נַהּ *lamentum inter eos.* LXX. ὡραϊσμὸς *pulcritudo.* pro נָוֶה *pulcer* acceperunt. Hieron. *requies.* accepit pro נוֹחַ *quievit:* ob literarum ה״ח similitudinem. Ezech. 27. v. 31. *& levabunt super te* בְּנִיהֶם *in lamentatione sua planctum.* LXX. οἱ υἱοὶ αὐτῶν, [redacted] *filij eorum.* [redacted] acceperunt pro בְּנֵיהֶם. Amos 5. v. 16. *Et ad planctum* (vocate) יוֹדְעֵי נְהִי *scientes lamentum:* præficæ, &c.

III. Arab. נהה vel נהא *prohibuit, correxit.* Marc. 2. פנהאה *& prohibuit eum.* Ibidem. ינאהם *prohibebat eos.* Luc. 17. ואנהרה *& corrige eum:* prohibe. Alcor. יַנְהֵיכֶם *prohibebit vobis.* ינחהי *prohibebitur, terminabitur.* נאהי *prohibens.*

אתנהי atnahi *marcescere, flaccescere.*

אנחהי & מנחהי intihe *finis, terminus, extremitas, conclusio orationis.*

מתנאהי *finitus:* PLur. מתנאהיה *finiti.* עיר מתנאהיה *infiniti.*

ניה nia *conscientia, voluntas rationalis:* PL. ניאת niat *conscientiæ.* ניחך *mens tua.* פי נהאיה *pro.*

נהו nahu *Grammatica.* נחוי *grammaticalis.*

נהב. Arab. נהב, & אנהב anhab, & אנתהב antahab *diripuit, spoliavit, profanavit sacrum.* Marc. 3. v. 27. וינהב מתאעה *& diripiet vasa ejus.* Roman. 4. תנתהב *spolias domum sanctuarij.*

נהג. נָהַג *duxit, deduxit, abduxit, abegit* oves vel pecora: Per metaphoram, *assuefecit, consuefecit, rexit, gubernavit, instituit, docuit,* cum ad homines transfertur: Absolutè, *pedetentim incessit, assuevit, consuevit, solitus fuit.* Genes. 31. וַיְנַהֵג, Targ. וְדַבַּר *& abduxit omne pecus suum.* Psal. 80. נוֹהֵג *ducens velut gregem Joseph:* gubernans. Eccles. 2. *& cor meum* נוֹהֵג *ducens in sapientia.* Esa. 60. *ut adducant ad te divitias gentium, & reges earum* נְהוּגִים *ductos.* Targum זְקִיקִין *compediti.* Solent reges, quando iter faciunt, deduci à principibus honoris ergò. Mos regum est, quando eunt in via, ut equitent, aut pedibus incedant, & honoris ergò ducantur. Piel נַהֵג *idem.* Genes. 31. וַתְּנַהֵג, Targum וְדַבַּרְתְּ *& abduxisti filias meas.* Nahum. 2. v. 7. *Et ancillæ ejus* מְנַהֲגוֹת *ingemiscunt, sicut vox columbarum.* R. D. *ducunt eam, & vox earum,* &c. Hiphil. Rabb. הַנְהִיג *assuefecit, rexit, gubernavit.* מַנְהִיג *rector, gubernator.* Hithpael. Rabb. הִתְנַהֵג *assuefactus fuit, consuevit.*

NOM. מִנְהָג, Arab. מַנְהַאג *ductus, deductus, mos, consuetudo, institutum vitæ.* Rabb. שֶׁלֹּא בְּמִנְהָג *præter morem.*

נָהוּג *consuetus, solitus.*

נְהָגָה *gubernatio, regimen, dieta.*

מַנְהִיגִין *remi,* quibus navis regitur. מִחְנַהֵג *consuetudines.* מְנֻהָג *usitatus.*

Syr. נְהַג *rugivit,* in נְהַק quære.

נהר. Arab. נהר nahad, & תנהד tanahad *gemuit, fremuit, suspiravit, anhelavit.* Marc. 7. v. 34. וחנהד וקאל *& suspirabat, & dicebat.* Johan. 11. v. 33. וחנהד באלרוח *& fremebat spiritu.* 2. Corinth. 3. v. 16. נתנהד *suspiramus & desideramus.*

NOM. תַּנְהַד tanhad, & תַּנְהוּדָה tanhuda *suspirium, anhelatio:* PLur. תַּנְאהוּד tanahud *suspiria.*

נהל duo significata habet. I. Inde Piel נִהֵל *duxit, leniter adduxit,* pascendi causa, ut pastor gregem; *tulit, detulit, portavit:* Per metaphoram, *sublevavit, sustentavit, educavit.* Esa. 40. *Fœtas* יְנַהֵל, Targ. בְּנִיחַ מְרַבֵּר *leniter ducet.* LXX. παρακαλέσει *consolabitur.* legit יְנַחֵם, à נִחַם *consolatus est.* Genes. 47. vers. 17. וַיְנַהֲלֵם, Targum וְזַנְנוּן *& pavit eos pane, pro omni pecore ipsorum.* LXX. ἐξέτρεψεν αὐτὰς *enutrivit eos.* Esa. 51. *Non est* מְנַהֵל *ductor ei, ex omnibus filijs quos genuit.* Targum וּמְנַחֵם *consolator.* LXX. ὁ παρακαλῶν σε *consolans te.* sequitur; *nec apprehendens manum ejus:* metonymia. descriptio consolatoris, qui lugentem ducit, & manu apprehendit. Hithpael הִתְנַהֵל *ductus fuit, comitatus est.* Gen. 33. v. 14. *& ego* אֶתְנַהֲלָה, Targ. אֶתְרַבַּר *ducar ad pedem operis.*

NOM. נַהֲלִים *dumeta.*

II. Rabb. נָהַל *cribravit subcerniculo.*

Arab. נהיל nahil *decolor, pallidus.* נהולה *decoleratio.* נהלה nihila *dos.*

נהם. נָהַם, Chald. & Syr. נְהַם *rugijt,* propriè de hominibus, per metaphoram de alijs, *fremuit, gemuit.* Esa. 6. וְיִנְהֹם *& rugiet, & apprehendet prædam.* Targum וְיִכְלִי *& clamabit.* Proverb. 5. vers. 11. וְנֶהֱמֹתָ *& fremes in novissimo tuo.* LXX. μεταμεληθήσῃ *pœniteat te.* acceperunt pro נִחַם *pœnituit,* ob literarum ה״ח similem figuram. Proverb. 28. *Leo* נוֹהֵם *rugiens.* Chald. Esa. 5. v. 30. *Sicut leo* יִשְׁאַג, Targum יְנַהֵם *rugiet.* Esa. 38. אֶהְגֶּה, Targ. וְנַהֲמֵת *& clamavi ut columba.* Syr. 1. Pet. 5. *Sicut leo* נָהֵם *rugiens.* Ezech. 24. v. 23. וְנַהֲמֹתֵם *& fremetis quisq; ad fratrem suum.* LXX. καὶ παρακαλέσετε *consolabimini.* legerunt נִחַם *consolatus est:* ob ה״ח similitudinem.

נהץ. Arab. נהץ, cum ץ punctato, nahad *surrexit,*

rexit, ambulavit, inceſſit. Pſalm. 20. *Nos verò* A נתצנא *ſurreximus.* Matth. 26. אנתצוא *ſurgite, abite.* Luc. 4. v. 39. ונהצרת תחדמהם *& ſurgebat, miniſtrabat illis.* Act. 15. v. 8. ונהץ *& ſurrexit Saul de terra.*

NOM. נהוץ *ambulatio, inceſſus.*

נואהץ *pulli qui volant:* in Avicen.

יהץ *ambulabit.*

נהק. נָהַק, Syr. נְהַג, Arab. نهق nahâq; idē quod נאק, *clamavit, rugivit:* proprium aſini, *rudere.* Job. 6. v. 5. הֲיִנְהַק *an rudet aſinus?*

נהר tria ſignificata habet. I. נָהַר *cucurrit ad placitum, decurrit, procurrit: celeriter & copiosè.* Eſa. B 2. וְנָהֲרוּ *& current ad ipſum omnes gentes.* LXX. προσελεύσονται *venient.* Mich. 4. v. 1. וְנָהֲרוּ *& congregabuntur:* ſicut flumina in mare. Jerem. 51. v. 44. *& non* יִנְהֲרוּ *current ad eum amplius gentes.* Targ. יִשְׁתַּמְּעוּן *obedient.*

NOM. נָהָר, Chald. נַהֲרָא, Arab. نهر nahr *curſus* aut *decurſus aquæ multæ, fluvius, rivus, flumen,* locus ubi aquæ celeriter & copioſè decurrunt: PLURAL. נְהָרִים, Chald. נַהֲרִין, Arab. انهار anhar: FOEM. נְהָרוֹת, Chald. נַהֲרָן: DUALE נְהָרַיִם, Arab. نهرين *fluvij, flumina.* C ¶ *Copiam* primò ſignificat & *abundantiam:* deinde, *celeritatem.* Geneſ. 2. וְנָהָר, Targum וְנַהֲרָא *& fluvius egrediebatur ex Eden.* Eſa. 48. *& fuiſſet* כַּנָּהָר *ſicut fluvius pax tua.* Sicut aquæ fluvij, quæ ſunt multæ. Targum כְּשִׁבְעָא נַהֲרָא פְּרָת *ſicut inundatio fluvij Euphratis.* Sic, Eſa. 59. *Cùm veniet* כַּנָּהָר *ſicut fluvius, hoſtis.* Eſa. 18. *Diripuerunt* נְהָרִים *flumina terram.* Targum עַמְמַיָּא *populi.* Pſalm. 137. *Juxta* נַהֲרוֹת בָּבֶל *flumina Babylonis ſedimus.* de quo, 2. Reg. 17. v. D 6. *& collocavit eos in Halah & in Habor* נְהַר גּוֹזָן *flumine Gozan.* Geogr. נהר עסל והו חלו ומנה שרת אהל אלמרינה *fluvius mellis, qui eſt dulcis, & inde bibunt incolæ regionis.* ¶ κατ' ἐξοχὴν, נָהָר *fluvius, Euphrates,* qui fuit terminus Terræ ſanctæ, eamq; circuivit, nec eo majus flumen Judæis notum, ſicut dicitur, Geneſ. 15. v. 18. *uſq; ad* הַנָּהָר נְהַר פְּרָת *fluvium magnum fluvium Euphratem.* Geneſ. 31. *& ſurgebat & tranſibat* הַנָּהָר *fluvium.* Targum פְּרָת *Euphratem.* Joſ. 24. *Trans* הַנָּהָר *flumen.* Targum פְּרָת *Euphratem habitârunt patres veſtri.* Pſalm. 72. E וּמִנָּהָר *& à flumine uſq; ad fines terræ.* Targum מִן פְּרָת *ab Euphrate.* Zach. 9. מִנָּהָר *à flumine uſq; ad fines terræ.* A flumine egrediente ex Paradiſo, qui eſt initium Orientis, uſq; ad extremitates terræ, quæ ſunt terminus occidentalis.

אֲרָם נַהֲרַיִם *Syria duorum fluviorum,* regio inter Euphratem & Tigrim concluſa. LXX. μεσοποταμία *medamnis, interamnis.* Geneſ. 24. *& abÿt in* אֲרָם נַהֲרַיִם *Syriam duorum fluviorum ad urbem Nachor.* Targum אֲרַם רְעוּל פְּרָת *Syriam, quæ eſt juxta Euphratem.* Sunt qui putent ſic dici דַּמֶּשֶׂק *Damaſcum,* quæ duo nobiliſſima flumina אֲמָנָה *Amana,* & פַּרְפַּר *Parpar* habuit: 2. Reg. 5.

Rab. נְהַר רְעָא *váapda fluvius ſcientiæ;* urbs Babyloniæ juxta Euphratem ſita, & eo cincta. in qua habitârunt ſapientes Babyloniæ, qui ex ore prophetarum captivorum didicerunt; & horum diſcipuli. Et ibi manſit Schola ſapientum, etiam poſtquam cum Zorobabele & Ezra multi aſcenderunt Hieroſolymam; ibiq; Scholam conſtituerunt. Ibi etiam, & in Niſibè vicina didrachma deponebant Judæi Babyloniam incolentes, & inde Hieroſolymam transmittebant. Joſephus Antiq. 18. 12.

Chald. מַנְהָרוּת *obſequium, ſervitus voluntaria.*

Arab. نهري nahari *fluviatilis.*

II. נָהַר, Chald. & Syr. נְהַר, ex uſu Chaldæorũ, *luxit, illuxit, ſplenduit, illuminatus, clarus, perſpicuus fuit.* Pſalm. 34. v. 6. *Reſpexerunt ad eum* וְנָהֲרוּ *& illuminati ſunt.* Eſa. 60. v. 5. *Tunc videbis* וְנָהַרְתְּ, Targ. וְתִתְנַהֲרִין *& illuminaberis.* Chald. Geneſ. 44. *Manè* אוֹר, Targum נְהַר *illuxit.* Syr. Matth. 5. v. 16. *Sic* נְנַהַר *luceat lux veſtra.* Matth. 18. *Juſti* נִתְנַהֲרוּן *fulgebunt ut Sol.* HIPHIL. Chald. & Syr. אַנְהַר *illuminavit, illuſtravit, accendit.* Chaldaicè Geneſ. 1. לְהָאִיר, Targum לְאַנְהָרָא *ad illuminandum ſuper terra.* Num. 6. v. 24. יָאֵר, Targum יַנְהַר *illuminet Dominus faciem ſuam ſuper vos.* Syr. Luc. 2. *& gloria Domini* אַנְהֲרַת *illuminabat ſuper illis.* Luc. 11. *Nemo* מַנְהַר *accendit lucem.* Act. 16. וְאַנְהַר *& accēdit lucernam.* HITHPAEL. Syr. אִתְנַהַר *illuminatus fuit.* 2. Corinth. 4. דְּנִתְנַהַר *ut illuminetur in ſcientia.*

NOM. נְהָרָה *lux, aurora, dies.* Job. 3. v. 4. *Nec ſplendeat ſuper eum* נְהָרָה *lux.* Targum שַׁפְרְפְּרָא *aurora.* LXX. φέγγος *lumen.*

מְנָהָרוֹת *ſpelunca, foveæ* in petris, feneſtrã habentes ſuperius, per quam lux illabitur; unde & ſic dicuntur, Jud. 6. v. 2. *Fecerant ſibi filij Iſrael* הַמְּנָהָרוֹת, Targ. מַטְמוֹרִיתָא *ſpeluncas quæ erant in montibus.*

Chal. נְהוֹר, Syr. נוּהַר, Arab. نهر *lumen:* PL. נְהוֹרִין *lumina.* נְהִיר *lucidus.*

אַנְהָרָא, & נַהִירוּ, & אַנְהָרוֹת *illuſtratio, ſplendor.*

מְנַהַר & נְהַר *feneſtra.*

Syr. נְהִירָאִית *clarè, dilucidè, perſpicuè.*

Arab. نهر nahâr *dies:* PLUR. انهار anhar *dies.* نهر اكبر nahar acbar *dies major,* ſolſtitium. نهر ازغر nahar azgar *dies minor,* bruma. DIM. نهيرة nuhaira *diecula.*

III. Per metaphoram, Chald. & Syr. נָהַר, Arab. נהר *mente illuminatus, commonefactus, edoctus, recordatus fuit, didicit.* Hiph. אַנְהַר, Arab. אנהר & אַנְחַהַר antahar *illuminavit, commonefecit, increpavit, docuit.* Arab. Psalm. 119. in Gimel: אַנחהר *increpa superbos.* 1. Tim. 5. v. 1. *Nec* תנחהר *increpes seniores.* Luc. 4. ינהרהם *increpabat eos.* Luc. 8. ואנחהר *& increpavit ventum.* Luc. 18. *Discipuli* נַהַרוּהם *increparunt eos.* Matth. 7. v. 26. ואנחהר אלויח *& increpabat ventos.* Matth. 19. v. 13. פנהרהם *& increpabat eos.* אנתהרוהם *increpavit eos.*

Syr. נַהִירוּת & מַנְהַרְנוּת *commonefactio, doctrina, scientia, reminiscentia.*

נהש Arab. נהש nahasch *momordit.* Actor. 49. v. 21. פנהשת *& momordit manum ejus.*

נַהָשָׁה *morsus, morsio, punctio, & frequentia spiritus:* in Avicen.

נוא Inde Hiphil. הֵנִיא *fregit, confregit, infregit, labefactavit, irritum fecit, impedivit* verba, cogitationes, conatus, *retractavit, refutavit, annihilavit.* Num. 30. *& si* הֵנִיא *fregit pater ejus eam.* Targ. אַעְדִי *abstulit*, amovit. Nū. 32. *ut quid* תְּנִיאוּן *frangetis cor filiorum Israel, ne transeant ad terram?* Targ. תוֹנוּן *affligetis.* accepit pro הוֹנָה *oppressit.* Psalm. 33. הֵנִיא *fregit cogitationes populorum.* Targum בַּטֵּל *irritas fecit.* Psalm. 141. *Minimè* יְנִי *franget caput meum.* Targum יְבַטֵּל *labefactabit.* pro יְנִיא, deficiente א.

Nom. תְּנוּאָה *fractio, labefactatio:* Plural. תְּנוּאוֹת *fractiones.* Num. 14. v. 34. *& cognoscetis* תְּנוּאָתִי *fractionem meam.* quòd avertistis cor à me: quòd mea verba feciſtis irrita. Targum רְאִתְרַעֲמְתוּן עֲלַי *quòd murmurastis contra me.* Job. 33. v. 10. *Ecce* תְּנוּאוֹת *fractiones contra me inveniet.* Targum תְּרָעוֹמָתָא *murmurationes:* עֲלִילוֹת דְּבָרִים *occasiones verborum:* confutationes.

Arab. נאיין *peregrinantes.*

נוב tria significata habet. I. נוב & נָב, Arab. נאב *germinavit, crevit, fructificavit, fructus produxit, procreavit, natus, auctus fuit.* Psal. 92. v. 15. *Adhuc* יְנוּבוּ *germinabunt in senio.* Targum יְעַבְּרוּן בְּנִין *procreabunt liberos.* Psalm. 62. v. 11. *Pecunia si* יָנוּב *creverit, ne apponatis cor.* חיל יפרה יְנוּב *creverit* metaphoricè. Targ. יְשַׁבַּח *laudaverit aliquis vos.* Ex significatione sequente.

II. נוב vel נָב, cùm per metaphoram transfertur ad sermonem, qui est labiorū seu linguæ germen atq; fructus (terræ enim modo sermonem labia abundè producunt) significat, *locutus fuit, protulit.* Proverb. 10. v. 31. *Os justi* יָנוּב *germinabit sapientiā.* Targ. מַוְעֵי *profert.* Lxx. ἀποῤῥέξει *destillat.* Acceperunt pro יָנוּף, ob literarum ב׳ף similem sonum. Arab. יניב *nascetur:* in Avicen. Piel נוֹבֵב *germinare, loqui fecit.* Zach. 9. v. 17. *Frumentum juvenes, & mustū* יְנוֹבֵב *loqui* (seu canere, præ gaudio scilicet) *faciet virgines.* Hieron. *germinans.* Hosiander non correxit. Lxx. εὐωδιάζων *boni odoris.*

Nom. נִיב *fructus, proventus.* Esa. 57. v. 19. *Creo* נִיב *fructum labiorum.* Targ. מְמַלַּל, Lxx. λόγον *sermonem.* Malach. 1. v. 12. וְנִיבוֹ *& fructus ejus despectus ut comedat eum.* scil. cibum. Sermo ejus sc. sacerdotis, qui offert, & dicit esse נִבְזֶה *despectum* cibum ejus.

תְּנוּבָה *idem:* Plur. תְּנוּבוֹת *fructus.* Esa. 27. *& replebuntur superficies orbis* תְּנוּבָה *fructu.* Targum בְּנֵי בְּנִין *filius filiorum.* Ezech. 31. תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה, Targum עֲלַלַת חַקְלָיָא *proventus agri.* Thren. 4. v. 9. מִתְּנוּבוֹת שָׂדַי *à proventibus agri:* quòd nulli essent.

Rabb. נִבִּין *germina, flores.*

נִבָּא *lens* ndis, pediculorum germen.

נִיב יְנִי *vermis* in lino crescens.

Chald. נִיב *dens:* נִיבִין *dentes.* ﷺ Arab. נָאב neb *dens caninus.* אַנְיָאב *dentes.*

Propr. נוֹב *Nob,* urbs sacerdotum, quam percussit Saul. In ea habitabant Gibeonitæ: ideo scribitur occidisse Gibeonitas. 2. Sam. 21.

III. Arab. נוב nub *posuit in suo loco, substituit, delegavit.*

נָאִיב naib *substitutus, delegatus, advocatus, prorex:* Pl. נָאִיבִין naibin *substituti.* נָאִיב אַלְקָצִי naib alcadi *censor.*

נוב nêub *febris tertiana.*

נוּבָה neuba *paroxismus:* Plur. נוּאִיבָה *paroxismi.*

נְאִיבָה niebe *viaticum:* Plur. נאיבאת niebet *viatica.*

נובא *juxta vigilias, per substitutionem.*

נוב nub *constat:* de precio.

נוּבָה *morus in oculo.*

נוד tria significata habet. I. נוד & נָד *motus, agitatus, vagatus est, fugit, profugit, migravit, exulavit.* Jerem. 4. v. 1. *Nec* תָּנוּד, Targ. תְּטַלְטֵל *moveberis.* Psal. 11. נודי *migra* (in) *montem vestrum* (sicut) *avicula:* ut ibi serveris. 1. Reg. 14. v. 15. *Cur* יָנוּד *movebitur arundo in aquis?* Pual. נוּדַד *fugatus fuit.* Nahum. 3. *Sslortus est* וְנוּדַד *& fugatus est.* Hiphil. הֵנִיד, Chald. אֲנִיד *movit, commovit, terruit, agitavit, fugavit, in exilium ejecit.* 2. Reg. 21. *Et non addam* לְהָנִיד *movere pedem Israelis ex terra.* Job. 18. *& ex orbe* יְנִדְּרוּהוּ *fugabunt eū.* pro יְנִידוּהוּ, resoluto chirec magno in parvum & dages. Targ. יְגַלְּנֵהּ *abducent eum.* Jerem. 18. v. 16. *Omnis transiens super ea obstupescet,* וְיָנִיד *& movebit in capite:* præ admiratione. Lxx. κινήσουσι *movebunt.* Sic, Matth.

Matth. 27. v. 39. κινοῦντες *moventes capita sua.* A
HITHpael הִתְנוֹדֵד *movit se.* Esa. 24. והתנודדה *& movebit se sicut tuguriolum.* Targum וְתֵהֵי אָזְלָא וְאָתְיָא *& erit vadens & veniens.* Jerem. 31. *Audivi Ephraim* מִתְנוֹדֵד *moventem se:* præ dolore. Psalm. 64. יִתְנוֹדְדוּ *movebunt se omnis videns eos:* præ terrore & perturbatione, qui ruinam ipsorum cum dolore spectãt. Jerem. 48. *Quia propter vias tuas in eo* תִּתְנוֹדֵד *movebis te:* præ gaudio. Sicut gaudens de re aliqua & exultans. præcedit enim שְׂחֹק *risus.*

NOM. נָד, Chald. נָאד *mobilis, vagus, instabilis, profugus, exul.* Gen. 4. *mobilis* וָנָד, Targum B
וְגָלֵי *& vagus eris super terra.* Lxx. στένων & τρέμων *suspirans & tremens.* Acceperunt נָד de *motu corporis, & membrorum hujus.* Hinc signum in Cain putãt, quidam fuisse suspiria & tremorem.

נוד *motio, fuga, vagatio, exilium.* Psal. 56. v. 9. נדי *fugam* (migrationem) *meam numerasti tu.* Targum יומי טלטולי *dies exilij mei.* Cùm quis exilij causa solũ vertit. Lxx. τλὼ ζωλώμα ἐξήγγειλά σοι *vitam meam annunciavi tibi.* ¶ Et נוד *Nod*, nomen regionis, in qua C
Cain exulavit. Gen. 4. *& habitavit in terra* נוד *Nod, in anteriore parte Eden.* Lxx. ναιδ *Naid.* Joseph. Antiq. 1. 3. *Cain multas regiones unà cum uxore emensus, tandem Naida condidit, id loci nomen est: atq; illic sedem optavit, ubi etiam liberos procreavit.* Targum נָלִי וּמְטַלְטֵל *vagus & exul.* Hieron. *profugus.* Proprium acceperunt appellativè.

נִיד, FOEM. נִידָה idem quod appellativũ נוד, *motio.* Thren. 1. v. 8. *Errore erravit Israel,* D
ideo לְנִידָה *in motionem facta est:* in motionem capitis, in subsannationem. Targ. בְּטַלְטוּל *in motione.* Job. 16. וְנִיד *& motio labiorum meorum obscurabitur:* sermo meus, quo consolatus sum vos.

מָנוֹד *idem.* Psalm. 44. v. 14. *Pones me proverbium inter gentes:* מָנוֹד רֹאש, Targ. טַלְטוּל *motionem capitis inter populos:* gestus subsannantium.

נוֹד & נאד, א loco ו quiescente, *uter, pellis,* E
qua vinum aut oleum deferri solet; quòd de loco in locum moveatur: PLUR. נאדות *utres.* Psalm. 119. *Factus sum* כַּנֹּאד *sicut uter in fumo.* comparat autem cutem carnis suæ utri in fumo, qui est siccus, aridus. 1. Sam. 16. *& tollens Isai asinum panis,* וְנֹאד *& utrem vini:* vino plenum. Psalm. 56. *Pone lacrymas meas* בְּנֹאדֶךָ *in utre tuo.* Sicut utres aquis implentur.

נֵד *cumulus, acervus.* Esa. 17. vers. 11. נֵד קָצִיר *acervus messis in die plagæ.* יסופון במהרה בנד קציר. Hieron. *ablata est messis.* accepit pro verbo נֵד vel נדד. Psalm. 78. *& constituit aquas sicut* נֵד *cumulum.* Targum צְרִירִין הֵיךְ זִיקָא *constrictas ceu utrem.* Exod. 15. *steterunt sicut* נֵד *acervus.* ut veluti cumuli, aut montes erigerentur. Targum כְּשׁוּר *sicut murus.* Psalm. 33. v. 7. *colligens* כַּנֵּד *tanquam cumulum aquas maris.* Targum הֵיךְ רוּקְבָא, Lxx. ὡσεὶ ἀσκὸν *quasi utrem.* pro נאד acceperunt.

Rabb. נִיד *motus.* נְדנוד עַיִן *nutus oculi.*

נודי *ascites, hydrops* distendens solum ventrem, qui percussus in morem utris resonat.

Syr. נודא *lamentatio,* in qua caput commovetur.

II. נוד per metonymiam, *doluit, condoluit, compassus, commiseratus, consolatus fuit:* quòd motu & gestu capitis (הניעראש) dolor ex alterius infortunio, & miserijs perceptus indicetur. Al. quòd consolatores fugent dolorem ex corde & expellant. Al. quòd moveantur ex locis suis unus hinc, alter illinc. Cum ל construitur, Jerem. 48. v. 17. נודו לוֹ *condolete ipsi omnes in circuitu ejus.* Targ. דְּווּ עֲלוֹהִי *dolete super ipso.* Esa. 51. v. 19. *Quis* יָנוּד לָךְ, Targum יְרֵי עֲלָךְ *dolebit super te.* Lxx. λυπηθήσεταί σοι *cõtristabitur tibi:* קִינָה & חֲנֻחוּמִין. Job. 42. v. 12. וַיָּנֻדוּ לוֹ *& condolebant ipsi, & cõsolabantur ipsum.* Psalm. 69. v. 21. *& expectabam* לָנוּד *ad condolendum, & nemo erat, & ad consolatores, & non inveni.* Lxx. συλλυπούμενον *qui contristaretur.* præterea tantùm Job. 2. v. 11. Jer. 15. v. 5: 16. v. 5: 22. v. 10: 31. v. 17. Nahum. 3. v. 7.

III. Arab. נוד nud, & נאד nid *appropinquavit.* Actor. 18. v. 16. ונאדוא *& appropinquârunt.*

נוה duo significata habet. I. נָוָה *resedit, mansit, permansit, habitavit.* Hab. 2. v. 5. *Sed vinum imponit viro superbo, nec* יָנוֶה, Targum יִתְקַיֵּם *permanebit.* manebit in domo regni tui. Lxx. παροικεῖ. HIPHIL. הִנְוָה *habitationem paravit, habitaculũ ædificavit:* Absolutè, *habitavit.* Exod. 15. v. 2. *Iste Deus meus,* וְאַנְוֵהוּ *& habitabo* (cum) *eo:* corde & anima. Targum וְאֶבְנֵי לֵהּ מַקְדָּשׁ *& ædificabo ei sanctuarium:* ædificabo seu extruam ei habitaculum.

NOM. נָוֶה, FOEM. נָוָה *mansio, habitatio, habitaculum:* de pastoribus & gregibus, *tuguri-um, casa, caula:* PLural. נָוִים, FOEmin. נָוֹרת & literis א permutatis, נָאוֹת *habitacula:* item, *tuguria, casæ, caulæ,* & totæ illæ mansiones, quas pastores sibi procul ab urbe in deserto deligunt, loca pascuosa. 2. Samuel. 7. *& accepite ab* הַנָּוֶה, Targum דִּירָא *habitaculo* (tugurio; caula) *sequentem greges.* Esa. 27. vers. 10. נָוֶה *habitaculum dimissum, &*

ſum, & derelictum inſtar deſerti. Hoſ. 9. *Plantatur* בְּנָוֶה *in habitaculo.* Eſa. 35. בְּנְוֵי תַנִּים, Targ. בְּמִדּוֹר תַּנִּין *in habitaculo draconum collocavit eam.* Exod. 15. *Duxiſti in fortitudine tua* אֶל נְוֵה קָדְשֶׁךָ, Targum לְדִירָא דְקֻדְשָׁךְ *ad habitaculum ſanctitatis tuæ.* Proverb. 3. *Maledictio Domini in domo impÿ* וּמְעוֹן צַדִּיקִים, Targum וּמַעֲמַרְהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא *& habitaculum juſtorum benedicet.* Job. 5. *& viſitabis* נָוְךָ *domum tuam:* familiã tuam. Job. 8. v. 6. *& retribuet* נְוֵה צִדְקֶךָ *domum juſtitiæ tuæ.* Hieron. *habitaculum.* h. e. filios, opes, divitias amiſſas. Jerem. 3. הַנָּוֶה *habitationi & delicatæ aſſimilavi filiam Zion.* Fœminæ habitanti in habitaculo ſuo: tranquillæ & delicatæ. Pſalm. 68. וְנוֵה בֵיתָהּ *& habitatio domus dividet ſpolia.* Fœmina habitans ſeu manẽs ſemper in ſua habitatione: ſynecdoche οἰκουρός. Lxx. τῇ ὡραιότητι. q. נָאָה, à pulcritudine. Sophon. 2. *& erit tractus maris* נְוֹת כְּרוֹת רֹעִים *habitacula exciſionum paſtorum.* Locus ubi excindunt paſtores ad coercendas oves. Joel. 1. *Ignis devoravit* נְאוֹת מִדְבָּר, Targ. דִּירָן דְּמַדְבְּרָא *habitacula deſerti:* tuguria, caſas paſtorum. Joel. 2. v. 22. *Quia viruerunt* נְאוֹת מִדְבָּר, Targ. מְדוֹרֵי *habitacula deſerti.* Hieron. *ſpecioſa.* q. amœniora loca: ad נָאוֶה reſpexit. Ezech. 34. *& in montibus altitudinis Iſrael erit* נְוֵהֶם, Targum מְשַׁרְיָתְהוֹן *habitatio eorum.*

Propr. נָוֹת & נָיוֹת *Navoth*, locus urbi Rama vicinus, in quo filij prophetarum habitabant, & diſcebant coram Samuele. Fuit Schola prophetarum prope Rama, ubi Samuel habitabat. Ibi convenerunt ad Samuelem multi ſcripturæ exponendæ ſtudio ſe dicantes, quibus ille præfuit: atq; ex eis aliquot Deus excitavit, qui prophetæ officium exercerent. 1. Sam. 19. v. 18. dicitur de Davide & Samuele, quod habitaverint בְּנָוֹת, Targum בְּבֵית אִלְפָּנָא *in domo doctrinæ.* 1. Sam. 19. v. 19. *Ecce David* בְּנָיוֹת בָּרָמָה *in Najoth in Rama.* Ramah eſt nomen montis, & Najoth, loci.

נִינְוֵה *Nineve, Ninus*, q. Nini domus ſeu habitaculum. condita ab Aſſur, & à Nino, Semiramidis marito, Beli filio ampliata, ad ripam Tigris, magna & opulenta.

II. Arab. נוא navi *nubilavit.* נו neu *nubilatio.* מנוי munavi *nubilatus.* אנאוי *nubes.*

נוא & נוי *nuclei.*

אנוי anvi *promiſit.*

נוז Rabb. נוז *texuit.*

נוח tria ſignificata habet. I. נוֹחַ & נָח, Chald. נַיַח *quievit* ab opere, negocijs, laboribus, afflictionibus, *requievit, ceſſavit, deſijt.* Exod. 20. וַיָּנַח, Targ. וְנָח *& quievit die ſeptimo.* pro quo habetur, Gen. 2. וַיִּשְׁבֹּת, Targ. וְנָח *& quievit:* ceſſavit. Exod. 23. *& in die ſeptimo* תִּשְׁבֹּת, Targ. תְּנוֹחַ *quieſces, ut* יָנוֹחַ, Targ. יִנּוֹחַ *quieſcat bos tuus.* 1. Sam. 2. *& locuti ſunt omnia verba iſta cum Nabal,* וַיָּנוּחוּ *& quieverunt.* Targum וּפַסְקוּ *& ceſſarunt:* deſierunt loqui. Hiphil. הֵנִיחַ, Chald. & Syr. אַנִיחַ *quieſcere fecit, quietavit, poſuit, repoſuit, depoſuit, ſuppoſuit, reliquit, demiſit, quietum reddidit, recreavit, refecit, refocillavit.* Exod. 17. *Et poſtquam* יָנִיחַ, Targ. מְנַח *demitteret manum ſuam.* Eſa. 63. v. 12. *Spiritus Domini* תְּנִיחֶנּוּ *quietabit eum.* Prov. 29. *Caſtiga filium tuum* וְיַנִּיחֲךָ *& quietabit te:* recreabit. ¶ Cum ל, *quietem dedit, præſtitit.* Exod. 33. v. 14. *Facies meæ ibunt* וְהַנְחֹתִי לָךְ, Targ. וְאַנִיחַ לָךְ *& quietem dabo tibi.* Vulg. *& requiem dabo tibi.* [illegible] Syr. Matth. 11. *& ego* אַנִיחָכוֹן *reficiam vos.* Coloſſ. 3. v. 8. אַנִיחוּ *deponite à vobis hæc omnia.* Hebr. 4. v. 8. *Joſua* אַנִיחַ *quietavit eos.* Hoph. הוּנַח *quietatus fuit.* Thren. 5. *nec* הוּנַח לָנוּ *quies data fuit nobis.* Hithpael. Syr. אִתְנְיַח *requievit, contentus fuit.* Matth. 26. *Dormite & requieſcite.* Rom. 15. וְאִתְנְיַח *& requieſcat in vobis.*

Nom. נוֹחַ, Foem. נַחַת, Chald. נִיחַ, & נָיְחָא, & נָחוּת, Syr. נָחִית *quies, requies, recreatio, refocillatio, demiſſio.* 2. Paral. 6. *& nunc ſurge, Domine Deus,* לְנוּחֶךָ *ad requiem tuam.* Eſa. 30. v. 15. *In converſione* וְנַחַת *& quiete ſalvabimini.* Job. 17. *Si ſimul ſuper pulvere* נַחַת *requies.* Job. 36. v. 16. וְנַחַת *& quies menſæ tuæ plena pinguedine.* res (quicquid) quæ menſæ imponitur. Eccleſ. 9. v. 17. *verba ſapientum* בְּנַחַת *in quiete audiuntur:* ſummiſsè.

נִיחֹחַ *thymiama*, recreans hominem, ideoq; gratum. Plur. נִיחֹחִים, Chald. נִיחִין *thymiamata.* Gen. 8. *& odoratus eſt Dominus odorem* הַנִּיחֹחַ *quietis:* recreationis, gratum. Lxx. Ὠδίας *ſuavitatis.* Ezech. 20. *Odor* נִיחֹחֵיהֶם *thymiamatum veſtrorum.*

מָנוֹחַ, Chal. מְנָח, Foem. מְנוּחָה *quies*, locus quietis, ubi quid quieſcit: Plur. מְנוּחִים, Foem. מְנוּחוֹת *quietes.* Gen. 8. *& non invenit columba* מָנוֹחַ, Targ. מְנָח *quietem pro planta pedis ſui:* locũ. Num. 10. *ut exploraret ſibi* מְנוּחָה *quietem.* Targum אֲתַר בֵּירַת מַשְׁרְיָן *locum domus caſtrorum:* ubi caſtra poneret. Ruth. 1. *Det Dominus ut inveniatis* מְנוּחָה *requiem.* non enim eſt mulieri requies, niſi nubat. Sic Plutarchus *matrimonium* vocat *portum juventutis.* Mich. 2. *Surgite, abite, quia non iſta eſt* הַמְּנוּחָה *requies.* Targum בֵּית נַיְחָא *domus quietis.* Pſal. 95. *Non venient ad* מְנוּחָתִי *requiem meam.* ad requiem, quam dedi illis. Eſt autem terra Iſrael, in qua vitam quietam duxe-

duxerunt, cum patres ipsorum fuerint vagi. Zach. 9. *& Damascus* מְנֻחָתוֹ *requies ejus*, שְׁכִינַת כְּבוֹדוֹ. Lxx. θυσία αὐτοῦ *sacrificium ejus*. Jerem. 51. v. 58. *& Serajah* שַׂר מְנוּחָה *princeps quietis*. qui requiescenti regi aderat, & cum eo colloquebatur & delitiabatur. Targum רַב תַּקְרוֹבְתָּא *princeps muneris*. accepit pro מִנְחָה *munus*. Est enim מִנְחָה Chald. תַּקְרוֹבְתָּא. Lxx. δώρων *munerum*. 2. Sam. 14. *Erit nunc verbum Domini mei regis* לְמִנְחָה, Targum לְנִיחָא *in requiem*: in recreationem, ut recreer in dolore meo. Lxx. εἰς θυσίαν *in sacrificiū*. acceperunt pro מִנְחָה *oblatio*. Hieron. *Sicut sacrificium*. Ex Græco: ubi legit ὡς *sicut*, pro εἰς *in*. Judic. 20. v. 43. מִנּוּחָה *quietè* incedere *fiverunt eum*: pedetentim. pro בְּמִנּוּחָה. Alij, inter quos & Junius, esse volunt pro מִמְּנוּחָה *à Menucha*: ut sit propriū. Psalm. 23. *Juxta* מֵי מְנוּחוֹת *aquas quietum deducet me*: recreationum. sedatas, placidè fluentes.

הֲנָחָה *requies*. Esther 2. v. 8. וְהַנָּחָה *& requiē provinciis fecit*: tributum remisit.

Propr. נוֹחַ *Noe*, idem quod נַחְמָן *Nahmā*, à נָחַם *consolatus fuit*: litera ם abjecta. aut quòd consolatio sit quies, recreatio. Genes. 5. *Vocavit nomen ejus* נֹחַ *Noa, dicens: iste* יְנַחֲמֵנוּ *consolabitur nos ab opere nostro*. Fuit decimus ab Adam, & decimæ ætatis autor; hoc ordine: Adam, Seth, Enos, Kenan, Mahalaleel, Jared, Henoch, Mathusalem, Lamech, Noe. Sic etiam enumerat Lucas in fine 3. cap. Sed 2. Petr. 2. v. 5. *Octavum justitiæ præconem custodivit*. Quòd Noe cum septem alijs sit servatus à diluvio per arcam: vixit annos 950.

Syr. מְנָח *mansuetus*. מְנִיחָן *minister*.

מְנִיחָנוּת *servitus, obsequium*.

II. נוח idem quod חָנָה, *sedit, consedit, resedit, mansit, castrametatus est*: permutata significatione ordinum. 2. Sam. 17. וְנַחְנוּ, Targ. וְנִשְׁרֵי *& consedebimus* seu *castrametabimur contra eum*. Lxx. καὶ παρεμβαλοῦμεν *& castrametabimur*. Esa. 7. נָחָה *consedit Syria juxta Ephraim*. Targ. אִתְחַבַּר *sociata est*. Lxx. συνεφώνησεν. Castra conjunxerunt Syri & decem tribus. Hieron. *requievit Syria super Ephraim*. accepit significatione prima, נוֹחַ *quievit*. [redacted]. Exod. 10. וַיָּנַח, Targ. וְשָׁרָא *& consedit* (habitavit) *in omnibus terminis Aegypti*. Psalm. 125. *Non* יָנוּחַ *manebit sceptrum improbitatis super sorte justorum*. Esa. 7. v. 19. *& venient* וְנָחוּ *& sedebunt omnes in vallibus*. Sicut apes sedent super suis examinibus. Gen. 8. וַתָּנַח, Targ. וְנָחַת *& quievit arca in mense septimo*. Lxx. καὶ ἐκάθισεν *& sedit*.

Nom. Esa. 30. v. 29. וְנַחַת זְרוֹעוֹ *& demissionem brachij sui ostendet*.

III. Arab. נוח noh *lamentatus fuit plorando, flevit cum voce*. Luc. 7. וּבְכִיתֶם *& lamentavimus vobis, & non planxistis*. Joh. 16. וַתְּנוּחוּן *& ululabitis*: lamentabimini.

מְנַיָּח munajah *lacrymosus, fletu plenus, gemebundus, lugubris*. נוּחַ *gemitus*.

נִיחַ niah *planctus, elegia*. Convenit cum Hebræo אָנַח *ingemuit*: aut נַהֲ *lamentatio*.

מַנְיוֹת manjoh *suppositititius*.

נוט idem quod נוּר, *nutavit, motus, commotus, territus fuit*. Psal. 99. תָּנוּט, Targ. יְזַעְזַע *moveatur terra*.

נול duo significata habet. I. Chald. נוֹלִיר, & נוֹלִי, & נוּלוֹר, & נוּלוּ *inquinatio, stercus, simus, sordes, latrina*. Dā. 3. *& domus ejus* נוּלִי *stercus fiet*.

Rabb. נָוַל *deturpavit*. מְנוּוָל *deturpatus, sordidatus, turpis*.

נִוּוּל *deturpatio, conspurcatio, sordes*.

מְנוּלָא *abominabilis*. מְנוּלָא *abominatio, concupiscentia mala*.

Deinde, Rab. מְנוֹל *trama, liciū*. נוֹל *texuit*.

II. Arab. نول nul, & نال nil *cepit, accepit, percepit, recepit, prehendit, apprehendit, comprehēdit*. Joh. 3. יִנָּאל אלחיאה אלאבריה *accipiet vitam æternā*. Joh. 2. וְנָאוֹלוּא *& afferte architriclino*. 1. Corinth. 6. v. 9. *Non* יִנָּאלוּן מלכות אללה *accipient regnum Dei*. 2. Corinth. 10. *Aut* נִלְתֶּם *accepistis spiritum alterum, quàm quem* נִלְתֶּמוּהוּ *accepistis eum*. Gen. 3. v. 6. וְנָאוֹלַת *& dedit marito suo*. Ibidem v. 12. *Illa* נָאוֹלַתְנִי *dedit mihi*. Eph. 1. v. 7. *In quo* נִלְנָא *habemus redemtionem*. Avic. לָא יִנָּאלָן בְּאלְחֵם *non percipiuntur sensu*.

Nom. נָוִילָה navila *receptaculum, tugurium, casa, hara*. נָוִילַת לַגְרִיאָן navila lagidien *stabulum hædorum*, hœdile.

יִתְנָאוֹל *acceptio*. יִתְנָאוֹל *accipietur*.

גִּיל *procus*.

נום duo significata habet. I. נוֹם & נֵם. Chal. & Syr. נָם, Arab. نوم & نام, verbū est inchoativum, aut desiderativum, *proclivis ad somnum fuit, dormiturijt, paululum dormivit, dormitavit*. Psalm. 121. v. 3. *Non* יָנוּם, Targ. נָאם *dormitabit custos tuus*. Esa. 56. v. 10. *Diligentes* לָנוּם, Targ. לְמִרְמָךְ *dormire*. Syr. Mat. 25. v. 5. ἐνύσταξαν, Syr. נְמִי *nictârunt* (dormitâverunt) *omnes, & dormierunt*. Arab. Psal. 3. *Dormivi* וְנָמְתִּי *& soporatus sum*. Psalm. 57. נְמַתִּי *dormivi inter leones*. Psalm. 13. *Ne* אֲנָאם *obdormiam in morte*.

Nom. נֵם, Chal. נָאֵם, Arab. نائم *dormituriens*: Plur. נְמִים, Chal. נָיְמִין, Arab. نيام *dormiturientes*.

תְּנוּמָה & נוּמָה, Chal. נִיוּמָא & נְיָמוּת, Arab. نوم & نومة *dormitatio, somnus*: Pl. תְּנוּמוֹת, Arab. نُوَم *nem dormitationes*. Prov. 23. v. 21. *vestib. laceris induetur* (vestiet se) נוּמָה *dormitatio*: somnolentus.

Arab. מנאם manim, & מנאמה manima *ſomnium.* Geograph. ראי פי אלמנאם rai fi almanim *vidit in ſomno:* ſomniavit.

אַלְמַנּוּמַאר almanumat *ſomnum inducentia, ſoporifera.*

II. Chald. נִים *filum, chorda, pilus:* Plur. נִימִין *fila, chordæ, pili.* ☞ Rabb. נִימָה *funiculus.*

נוּמָא, Syr. נוּמָא *vομὴ ulcus depaſcens.*

נָם *docuit, didicit:* à Græco *νόμος lex.*

נון duo ſignificata habet. I. נִין *filius.* Gen. 21. v. 23. *Si fallaciam feceris mihi* וְלִנִינִי, Targ. וְלִבְרִי *& filio meo.* Lxx. *τῷ σπέρματί μου ſemini meo.*

מְנוֹן *filiatio,* jus filiorum. Prov. 29. *Qui delicatè à pueritia educat ſervum, & poſtremum ejus erit* מְנוֹן *filiatio:* cupiet eſſe quaſi filius. Targum מְנַפַּח *extirpatio.*

Verbum נָנוֹן *filiatus, propagatus, perpetuatus fuit,* velut quadam ſucceſſione filiorũ parentibus aſſiduè ſuccedentium. Pſalm. 72. v. 17. *Coram ſole* יִנּוֹן *filiabitur nomen ejus.* propagabitur, innovabitur per ſucceſſionem temporum. vel יִנֵּן in margine. Lxx. διαμενεῖ *permanet.* Targum מִזְמַן הֲוָה *paratum fuit.* ☞ Inde Rabbin. יִנּוֹן nomen *Meſſiæ.*

הִנִּין *filios ſuſcepit, propagavit.*

Arab. נאנה nena *nutrix.* ☞ מְנִין.

II. Chald. נוּן *piſcis:* Plur. נוּנִין, Syr. נוּנִין *piſces.* Jon. 1. דָּג, Targum נוּנָא *piſcis magnus.*

נוס נוֹס & נָס *fugit, aufugit, confugit.* Geneſ. 14. *In montem* נָסוּ, Targ. עָרְקוּ *fugerunt.* 1. Sam. 4. *Ex acie* נָסְתִי, Targum אַפְכַת *fugi.* 1. Reg. 20. וַיָּנֻסוּ, Targum וְאַפְכוּ *& fugerunt.* Eſa. 10. v. 3. *Ad quem* תָּנוּסוּ *fugietis propter auxilium.* Zach. 14. וְנַסְתֶּם *& fugietis per vallem montium, ſicut* נַסְתֶּם *fugiſtis à terræmotu.* Lxx. καὶ ἐγκαλυφθήσεται *& obturabitur vallis.* In margine annotatur legendum, וְנִסְתַּם, à סָתַם *obturavit.* Deut. 34. v. 7. *& non* נָס *fugit humor* (viror) *ejus:* receſſit. Targum שְׁנָא *mutatus fuit:* metaphora. fugiens enim ex uno loco in alterum diſcedit. 2. Sam. 24. *Si tres menſes* נָסְךָ *fugere te coram hoſtibus tuis.* pro quo habetur, 1. Paral. 21. v. 12. נִסְפֶּה *conſumtus:* perditus diſceſſit. Hiphil. הֵנִיס *fugavit, fugere juſſit.* Exod. 9. הֵנִיס *fugere juſſit ſervos, & pecus ſuum in domos.* Targum כְּנַשׁ *congregavit:* coëgit. Lxx. σωήγαγε. Deut. 32. v. 30. *& duo* יָנִיסוּ, Targ. יְשַׁרְכוּן *fugabunt decem millia.*

Nom. מָנוֹס, Foem. מְנוֹסָה *fuga, refugium,* locus in quem confugitur. Pſal. 141. *Periit* מָנוֹס *fuga à me.* Eſa. 52. וּבְמָנוֹסָה *& cum fuga non ibitis.* Pſalm. 59. *Dominus exaltatio mea,* וּמָנוֹס *& refugium in die anguſtiæ meæ.* Targ. וְרָחֲצָנִי *& fiducia mea.*

נִיסָן *Niſan,* menſis primus à fuga Iſraëlitarum ex Ægypto, *Martius.*

Rabb. נוֹסִין *characteres.*

Syr. נוֹסָא *vaci templi.*

נוע duo ſignificata habet. I. נוּעַ & נָעַ *motus, vagatus eſt, diſceſſit ex aliquo loco.* Eſa. 7. וַיִּנַע, Targum וְזָע *& commotum fuit cor ejus, & cor populi,* כְּנוֹעַ *ſicut commoventur arbores ſylvæ à vento:* territus fuit. Thren. 4. נָעוּ, Targ. אִתְנַטְלוּ *vagati ſunt cæci in plateis.* Jud. 9. v. 9. לָנוּעַ *moveri ſuper ligna:* arbores. Targ. לְמֶעְבַּר מַלְכוּ *facere regnum.* Lxx. ἄρχειν *dominari.* Pſalm. 59. *Ipſi* יְנוֹעוּן, Targum יְטַלְטְלוּן *vagabuntur ad edendũ.* Niph. נָנוּעַ *motus, agitatus fuit.* Amos 9. *Quẽadmodum* יָנוּעַ *agitabitur in cribro.* Targ. מְחַוְרִין *circumvolvunt.* Nahũ. 3. *Si* יָנוּעוּ *agitabuntur & cadent in os comedentis.* Hiphil. הֵנִיעַ *movit, agitavit, quaſſavit, concuſſit, vagũ reddidit.* Amos 9. וְהֵנִיעוֹתִי *& agitabo inter omnes gentes domum Iſrael.* Targ. וְאֲבַדֵּר *& diſpergam.* Lxx. λικμήσω *ventilabo:* cribrabo. Num. 32. וַיָּנִיעַם *& vagari ſivit eos in deſerto.* Targ. וְאַחֲרִנּוּן *& retardavit eos.* 2. Sam. 15. *Hodie* אֲנִיעֲךָ, Targum אֲטַלְטְלִנָּךְ *movebo te nobiſcum ad eundum.* Pſal. 59. הֲנִיעֵם *vagos eos redde potentia tua.* Targ. טַלְטֵל יָתְהוֹן מִן בָּתֵיהוֹן *move illos ex domibus ipſorum.* Pſalm. 22. יָנִיעוּ *movebunt caput.* geſtus admirantis, irridentis vel dolentis calamitatem alterius. 7. Æneid.

Tum quaſſans caput, hæc effundit pectore dicta.

Job. 16. וְאָנִיעָה *& movebo ſuper vos in capite meo:* cõdolebo. Sicut quis movet caput ſuũ ſuper magnitudine calamitatũ amici ſui. Thr. 2. *Sibilaverũt* וַיָּנִיעוּ *& moverũt caput.* Eſa. 37. הֲנִיעוּהָ *movit & pervertit.* ſc. urbes iſtas. Targum הֲלָא טַלְטְלוֹן וְאַגְלְיוֹנוּן *nonne transmigrare fecit eos, & in captivitatem abduxit?* Lxx. αἰὰ καὶ ἀβά. Hier. *Ana & Ava.* acceperunt pro nominibus urbium.

Nom. נָע *mobilis, vagus.* Gen. 4. v. 12. נָע וָנָד *vagus & profugus in terra.* Lxx. στένων.

מְנַעֲנְעִים *inſtrumenta muſica,* ad quorum ſonum movet corpus ſuum homo, & ſaltat. 2. Sam. 6. *In tympanis* וּבְמְנַעֲנְעִים, Targ. וּבְרִבְיָעִין *& in ſiſtris.* Erant tabulæ tenues, quæ pulſabantur ad lætitiam & ad luctũ.

Rabb. תְּנוּעָה *motus, exercitium, motio, vocalis,* qua movetur ſeu legitur litera: Plural. תְּנוּעוֹת *motiones,* גְּדוֹלוֹת *magnæ,* & קְטַנּוֹת *parvæ.* תְּנוּעָה הַרְצוֹנִית *motus localis.* תְּנוּעָה הַמְקוֹמִית *motus voluntarius.* ☞ מְנִיעַ *movens, motor.* ☞ נָעְנוּעַ *moti, incitati.* ☞ נַעֲנְעִים *moti.* ☞ מִתְנוֹעֵעַ נְעָנוּעִין *commotiones.* ☞ מִתְנוֹעֵעַ *mobilis.*

נִיעַ *mucus, pituita.*

נְעָא ☞ נִיעָא *pectus,* à motu thoracis. ☞ *idem.*

II. Arab. נוע nava *formavit.*

Nom. נוע nava *forma, decor, typus, modulus.* Logicis *ſpecies:* Pl. אנואע anua *formæ, ſpecies.* נועי navai *ſpecialis:* Pl. נועיין navijn *ſpeciales.*

מנוע munava *formato.* אנואע אלמחתלפה *species diverſæ:* in Avic. A

נעאנע *gula.*

נענע niva, Matth. nahanaha *menta.*

Syr. ܢܥܢܥܐ *idem.*

נואע *impoſitio.*

נוף duo ſignificata habet. I. נוף & נָף. Inde Piel נופף, & Hiphil הֵנִיף, Chald. אֲנִיף ſignificat חנועה אילך אילך או מוליך ומביא *levavit, elevavit*, & *elevatum huc illuc, & circumquaque agitavit:* ut in ſecandis lignis ſit ſerra, & cùm quis percutitur. Piel. Eſa. 10. 32. B יניף *movebit manum ſuam* (ad) *montem filiæ Zion.* ut ſcil. percutiat. vel, contemtus. Lxx. προκαλεῖται *advocabit.* Hiphil. Eſa. 13. verſ. 3. הָנִיפוּ, Targ. אַפִּינוּ *levate manum, ut veniant.* Lxx. προκαλεῖτε τῇ χειρὶ *advocate manu.* Levat manum vel percutiens vel adjuvans. Qui ſunt remotiores, quàm ut vocem vocantis audire poſſint, illi levatione & agitatione manus advocantur. 2. Reg. 5. verſ. 11. וְהֵנִיף *& movebit manum ſuam ad locum.* manu contrectabit locum affectum lepra. ¶ Cum עַל, *percuſſit.* Exod. 20. verſ. 25. *Quia cultrum tuum* הֲנַפְתָּ, Targ. תְּרִים *elevabis ſuper eo.* Zach. 2. *Ecce ego* מֵנִיף, Targ. מְרִים *elevo manum meam* עֲלֵיהֶם *ſuper eos.* ſcil. ad percutiendum. Eſa. 10. verſ. 15. *Si gloriabitur ſerra contra* מְנִיפוֹ *agitantem eam*, כְּהָנִיף *ſicut agitant baculum.* Targum רְנַנֵּד בַּהּ *qui trahit in ea.* Num. 8. verſ. 11. וְהֵנִיף, Targ. וִירִים *Et levabit Aharon Levitas*, תְּנוּפָה *levationem coram Domino.* filiis Iſrael offeret oblationem. Exod. 35. *Et omnis vir, qui* הֵנִיף תְּנוּפַת C זָהָב *levaverit levationem auri:* obtulerit. Nam oblationes elevando & agitando offerebantur. Syr. ܐܢܝܦ *levavit* ſcil. manum: manu mota aut levata ſilentium innuit & indixit. Act. 26. verſ. 1: 19. verſ. 33. Sic, 12. Æneid.

Significat q, manu, & magno ſimul incipit ore.

Hophal הוּנַף *agitatus fuit.* Exod. 29. verſ. 27. *Et armum elevationis, qui* הוּנַף, Targum אִתְרַם *levatus fuit.* D

Nom. נוף duo ſignificat. 1. נוֹף, Fœm. נֹפָה & נֹפֶת *terminus, clima, regio, provincia.* Pſalm. 48. 3. יְפֵה נוֹף *pulcer climate, gaudium tōtius terræ mons Zion.* Joſ. 11. וּבְנָפוֹת דּוֹר, Targum וּבְפַלְכֵי דּוֹר *& in provinciis Dor.* Lxx. καὶ φθαδὼρ. 1. Reg. 4. 11. נָפַת דּוֹר *provincia Dor.* Joſ. 17. verſ. 11. *Tres* הַנָּפַת, Targ. פַּלְכִין *provinciæ.* Plural. Rabb. שִׁבְעָה נוֹפוֹת עוֹלָם *ſeptem climata mundi in qua mundus dividitur.* ¶ 2. נוֹף *Noph*, idem quod מוֹף, *Memphis*, nunc *Alcair*, urbs Aegypti celeberrima, & antiquitus regia, ad Nilum E

ſita. Nam literæ מ & נ mutantur, & ex utroque נוֹף & מוֹף fit Memphis, addita terminatione Græca. Jerem. 2. *Etiam filii* נוֹף, Targ. מֶפִּיס *Memphis.* Memphitæ.

נָפָה *ſubcerniculum*, quo farina excernitur, & remanent furfures. Eſa. 30. verſ. 28. לַהֲנָפָה, Targ. לְאַרְמָא *ad agitandum gentes* בְּנָפַת שָׁוְא *in ſubcerniculo vanitatis.* In cribro agitatur frumentum, ut purgetur à paleis. Sed illud cribrum, in quo agitabit Deus gentes Aſſyriæ, erit cribrum inutile: quòd non relinquetur eo quicquam utile. Rabb. כברה לחבואה נפה לקמח *cribrum ad frumentum, ſubcerniculum ad farinam.*

הֲנָפָה *agitatio:* loco infinitivi ponitur in exemplo præcedente.

תְּנוּפָה *levatio, agitatio.* Eſa. 19. *Et timebit propter* תְּנוּפַת יַד *levationem manus Domini Zebaoth, quam ipſe* מֵנִיף *levat ſuper eos.* percuſſio. Eſa. 30. 32. *Et in bellis* תְּנוּפָה *elevationis præliabitur in eis.* levationis ſcil. manus, qua convocantur hoſtes remotiſſimi. ¶ Deinde, תְּנוּפָה *levatio, agitatio*, cæremoniæ genus inter ſacrificandum, cùm pectus victimæ in omnem partem agitatum, & quaquà verſùm motum, attollitur: *Motio circumcirca.* Exod. 29. וְהֵנַפְתָּ, Targ. וְתָרִים *Et levabis illud* (pectus) תְּנוּפָה, Targ. אַרְמָא *levationem coram Domino.*

II. נוף: Hiphil הֵנִיף *agitavit, agitando demiſit, fudit, effudit, aſperſit, ſtillavit* unguentum aut pluviam. Prov. 7. verſ. 17. נַפְתִּי, Targum רַסֵּת *aſperſi cubile meum myrrha, aloe & cinnamomo:* ſtillavi. Pſalm. 68. verſ. 10. *pluviam voluntariam* תָּנִיף *ſtillabis*, Deus.

Nom. נֹפֶת *favus, cella apum, mel ſtillans, ſtillatio*, fluxus favi, cùm ſtillat mel. mel quod ex favo defluit. vel à cribri ſimilitudine. Pſalm. 19. verſ. 11. *Et dulcia præ melle*, וְנֹפֶת צוּפִים *& favo favorū: ſtillatione favorum.* Targum וּכוּבְרִיתָא חֲלִיתָא *favo dulci.* Et צוּף ſubintellecto: Cant. 4. verſ. 11. נֹפֶת *favum deſtillant labia tua.* & Prov. 5. verſ. 3.

Rabb. הֵנִיף *deſtillavit.* תְּנוּפָה *deſtillatio.* כְּלִי הַתְּנוּפָה *inſtrumentum deſtillationis:* Alembicum.

מְנִיפָה & מְנָף *ventilabrum, flabellum*, inſtrumentum, quo adducimus auram, *follis.*

Syr. ܢܦܐ *ſtercus*, quod demittitur.

נוץ. נוץ & נָץ *emiſit*, vel *plumas*, quod eſt *plumeſcere, plumare*, plumis veſtiri vel impleri; pennatum fieri: per metonymiam, *volare*; vi pennarum enim avis volat. Vel *flores*; quod eſt *efflorescere, pullulare, germinare.* Primò autem ſignificat, *floruit:* Deinde, *plumatus fuit:* quod in avibus plumæ enaſcantur & emergant; ut flores & herbæ ex terra.

De plumis & volatu: Thren. 4. v. 15. נָצוּ A *plumis impleti sunt, etiam moti sunt:* produxerunt plumas ad evolandum ex locis suis in captivitatem, celeriter abierunt. De floribus: Hiphil. הֵנִיץ *floruit.* Cant. 6. v. 10. הֵנֵצוּ *floruerunt malogranata.* Eccl. 12. וְיָנֵאץ *& florebit amygdalus:* א abundat.

Nom. נוֹצָה *pluma*, quæ ex corpore avis enascitur, ut herbæ ex terra, & qua volat. Ezech. 17. *Aquila magnis alis, plena* הַנּוֹצָה *pluma.* Targ. *tecta* כַּנְפִין *alis.* Lxx. ὀνύχων *unguibus.* Lev. 1. *Et tollet vesicam ejus* בְּנוֹצָתָהּ *in pluma ejus.* Targ. בְּאוּכְלָהּ *in cibo ejus.* Accepit de cibo indigesto, qui vesica continetur. Reliqua in נָצַץ vide. B

נוּק. Rabb. נוק, idem quod יָנַק, *suxit.* Inde Hiphil. הֵנִיק *lactavit.* ☞ תִּנּוֹק *puer lactens.*

מָנִיק *calamus*, quo vinum sugendo attrahitur, *siphon.* ☞ נִיקָא *genus monetæ.*

Arab. נוק nuc, & נאק niq *inequitavit mulierem*, rem cum muliere habuit.

נאיק naiq *eques.* ☞ נִיק niq *equitatio*, de muliere. C

נוּר quatuor significata habet. I. נִיר, & נֵיר, & נֵר, Arab. נִיר nir, & נוּר nur *candela, lucerna, lychnus & ellychnium lucens, luminare, lampas.* Et filum ardens, & vas cui illud (filum, ellychnium seu funiculus) cum oleo imponitur: Plur. נֵרוֹת, Arab. נִיראן niran, & אנואר anvar: Dual. נֵרַיִן & נוּרַיִן *candelæ, lucernæ, ellychnia, lampades.* Prov. 13. נֵר, Targ. שְׁרָגָא *lucerna impiorum extinguetur:* felicitas. Ps. 119. נֵר *lucerna pedibus meis verbum tuum.* Targ. הֵיךְ D שְׁרָגָא דִי מַנְהֲרָא *tanquam candela quæ lucet.* Sicut ambulans in tenebris, si habet ante se lucernam, non impingit in via sua: sic ego nō offendo in actionibus meis. Ps. 18. *Quia tu illuminabis* נֵרִי *lucernam meam:* omnia felicia & fausta mihi concedes. Ps. 132. *Ordinavi* נֵר, Targ. שְׁרָגָא *lucernam Christo meo.* Cyril. l. c. 7. in Johannem: *Quem Psalmista lucernā Christo præparatam nominavit, Hic venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine, de Verbo videlicet ac Filio Dei.* ¶ Significat item *regnum.* 2. Sam. 21. *Ne extinguas* נֵר *lucernam* E *Israel.* Targ. מַלְכוּתָא *regnum.* Regnum veluti lucerna est, populo lumē præbens: & rex populi lumen. 2. Reg. 15. *Propter David dedit Jehovah Deus ejus ipsi* נִיר *lucernā Israel.* Targ. מַלְכוּ *regnum.* Al. *Semen, quod regnet in Israel.* Semen, posteritas, successores: sicut lumē à lumine accenditur. Lxx. κατάλειμμα *reliquiæ.* Prov. 20. v. 27. נֵר, Targ. שְׁרָגָא *lucerna Domini, anima hominis: scrutans penetralia ventris.* Quia anima separata est de luce ejus, & sedes ejus in capite, unde illuminat intellectum, & scrutatur penetralia cordis. Anima hominis est divinę lucis particula seu radius. Jer. 25. *Et lucem* נֵר *lucernæ.* in domo convivij multæ lucernæ accendūtur. Apoc. 18. *Et lux lucernæ non apparet in te amplius.* 1. Sam. 3. וְנֵר *& lucerna Dei antequam extingueretur:* ante aurorā. quia lucernæ candelabri ardebant à vespera usq; ad tempus matutinum. Targ. וּבוּצִין *& ellychnia.* Ex. 25. *Et imponas* נֵרוֹתֶיהָ *lucernas ejus.* Targ. בּוּצִינָהָא *ellychnia ejus.* Ex. 39. 37. נֵרוֹת הַמַּעֲרָכָה *lucernæ ordinationis:* ordinatæ, dispositæ.

מְנוֹרָה, Chald. מְנָרָא, Arab. מַנָארָה manara *candelabrū*, cui נִיר *candela* imponitur, *lychnuchus*, à lucernis, quas continet ardentes: Plural. מְנוֹרוֹת, Chald. מְנָרִן, Arab. מַנאראת manarit *candelabra.* Ex. 25. *Et facies* מְנוֹרַת זָהָב *candelabrum auri puri, integro opere fiat* הַמְּנוֹרָה, Targ. מְנָרְתָּא *candelabrum.* Ex. 35. מְנוֹרַת הַמָּאוֹר *candelabrum luminaris.* in quo semp lux erat.

Arab. Verb. נאר & נור *illuminavit.* Gen. 1. v. 14. לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ *ut luceant super terra:* Dual. Psalm 13. אַנֵּר *illumina oculos meos.* Psal. 18. תָּאִיר *illuminabis tenebras meas.*

Syr. נור, Arab. נאר nar *ignis, infernus, gehenna.* Itē, *focus, rogus, pyra.* Dimin. נאירה nuaira *igniculus.* נאר מהרקה *ignis succēsus.* Geograph. אלנאר אלמחיטה באלהוא *ignis ambiens aërem.*

נֵארִי *igneus:* Fœm. נאריה *ignea*, & *igneitas.*

מְנִיר *illustris:* item *luminare.* ☞ נִירָא *lucidus.*

מְנַוֵּר *illuminans.*

אסתניר astenir *illuminatus fuit.* Eph. 1. v. 18. לִיסְתַּנִּיר *ut illuminentur oculi mentis vestræ.*

נוּרָה nura; Matth. nura, nure, horah, *calx.*

נִיר nir *color cæruleus, glastum, isatis.* ☞ מְנַיִר munajar *cæruleus.*

נור *claritas.* ☞ נוּרָא *lux.*

II. נור, Chald. נָר: in Hiphil. הֵנִיר *aravit, agrum coluit*, & quasi lucidum reddidit: per metaphoram, *cogitavit*, corde aravit. Jer. 4. v. 3. Et Hos. 10. v. 12. נִירוּ לָכֶם נִיר *arate vobis arvum, nec seminate in spinas.* pro הָנִירוּ, per aphæresin. Agricolæ arant terram in æstate, ut radices herbarum interimant, nec ager producat spinas tempore sementis in autumno: Etiam vos emendate in multis opera vestra, antequam superveniat vobis malum. Al. fit aratio ante sementem, & in illa spinæ & herbæ malæ evelluntur, ut fiat ager ad sementem accommodatus: ita præparādum est cor ad perceptionē Verbi divini, ne cadat inter spinas, nec crescat. Lxx. in Hosea: φωτίσατε ὑμῖν φῶς γνώσεως *illustrate vobis lumē scientiæ.* Acceperūt נִירוּ & נִיר significatiōe prima; & sequens דַּעַת *& tempus*, acceperūt ק *scientia*; & conjunxerunt cū præced. neglecto

accentu

accentu atnach. Chald. 1. Sam. 8. verſ. 12. לַחֲרֹשׁ חֲרִישׁוֹ, Targum לְמֵנַר נִירֵהּ *ad arandum arationem ſuam.* A

Nom. נִיר *ager cultus, arvum, ſulcus.* Prov. 13. verſ. 23. *multum cibi* נִיר *ager* (aratio) *pauperum.* pro בְּנִיר *in aratione* vel *in agro pauperum.* Prov. 21. verſ. 4. נֵר *aratio impiorum peccatum:* cogitatio cordis.

III. Chald. & Arab. נִיר *jugum:* metaphoricè, *ſervitus:* Plural. נִירִין *juga.* Num. 19. *Aſcendit ſuper eam* עוֹל, Targ. נִירָא *jugum.* בַּר נִיר *filius jugi, parvum jugum,* quo juvenci aſſuefiunt.

Rabb. נִירָה *licium textoris.* בַּת נִירָא *radius textoris.* B

נִיר *charta, operimentum.*

מָנוֹר *liciatorium*, lignum jugi ſimile, *jugum* cui ſtamina obvolvuntur. 1. Sam. 17. verſ. 7. *Et lignum haſtæ ejus* כְּמָנוֹר אֹרְגִים *ſicut liciatorium textorum.* 2. Sam. 21. v. 19. 1. Paral. 11. verſ. 23. Et 20. verſ. 5.

IV. Arab. נואר navar: Foem. נוארה navara *flos arboris, hyacinthus:* Plural. אַנְוָאר anvar *flores.* Dimin. נְוַיְרָה nuvaivara *floſculus.*

מְנַוָּאר munavar *floridus:* Plural. מְנַוָּארִין munavarin *floridi.* C

תְּנַוַּר tenaur *ſimulatio.*

נוש idem quod אָנַשׁ, *ægrotavit.* Pſalm. 69. verſ. 21. *opprobrium fregit cor meum* וְאָנוּשָׁה *& ægrotavi:* dolui.

Chald. & Syr. נָשׁ *homo:* in אֲנַשׁ invenies.

נוּז Rabb. נָזַז *fregit.* נְזִיזָא *fractura.*

Arab. נוזה *paludoſi.*

נוא in נוה vide.

נוב Arab. נַזְבָה nazba *præda:* Plur. נַזְבָאת nazbat *prædæ.* D

נוּד idem quod זוּר. Inde Hiphil הֵנִיד *coxit.*

Nom. נָזִיד *coctio, pulmentum.* Gen. 25. verſ. 29. וַיָּזֶד יַעֲקֹב נָזִיד, Targum וּבַשֵּׁל יַעֲקֹב תַּבְשִׁילָא *& coxerat Jacob pulmentum.* Pro וַיָּזֶד, patach & dages in cametz contrahuntur, & accentus ex ultima ad penultimam retrahitur ob ו converſivum; & ultima corripitur. Aut potius pro וַיָּזֶד à זוּר *coxit.* E

נוה duo ſignificata habet. I. נָזָה, Chald. נְזָא, Arab. נַזָא nadi *ſparſit aquam* vel *ſanguinem; aſperſit, exſperſit, roravit, humectavit.* Levit. 8. יַזֶּה, Targ. יִזֵּי *ſparget de ſanguine ejus.* Abſolutè, *ſparſus, aſperſus fuit, diffluxit, inundavit, ſtillavit.* 2. Reg. 9. 33. וַיִּז, Targ. וּנְזָא *& ſpargebatur de ſanguine ejus ad parietem, & ad equos.* Hiphil. הִזָּה, Chald. אַזִּי *aſperſit.* Exod. 29. וְהִזִּיתָ, Targ. וְתַזֵּי *& aſperges ſuper Aharonem.* Eſa. 52. verſ. 15. *ſic* יַזֶּה *aſperget multas gentes.* Targ. יְבַזֵּר *diſperget.*

Nom. Rabbin. הַזָיָה & הַזָיָא, Chald. אַזָיוּת *aſperſio.*

Arab. נַדְוָה nadvah *aſperſio, ros, humiditas, lentor, humor tenax:* Plur. נַדְוָאת nadvit *humiditates.*

מְנַדִי munedi *humidus, roſcidus, roratus, aſperſus:* Plural. מְנַדִיין munediin *humidi.*

נַדִי nadi *locus humoroſus.* נַדְאוָה *ros.*

אַתְנַדָא atnadi *humidus fuit* vel *factus eſt.*

נְזִיתָא *nucleus.* נְזִיתָא *urceus, cadus.*

II. Arab. נוהה *hortus.* נוהה אלמשתאן *hortus cultus:* titulus Geographiæ univerſalis.

מְנוֹהִין *hortuli.* מְנוֹהִין *hortulani.*

נוּח נָזַח idem quod נָסַח, literis וס permutatis, *translatus, loco motus, evulſus, avulſus, dirutus, abruptus fuit.* Exod. 28. verſ. 29. *Et non* יָזַח, Targ. יִתְפְּרַע *abrumpetur pectorale.*

Arab. נְזִיחָה neziha *feria*, feſtum anniverſarium: item *juſtus, æquus.*

נוֹל duo ſignificata habet. I נָזַל, Chald. נְזַל, Syr. נְצַל, Arab. נול nazal *fluxit, defluxit, influxit, ſtillavit, deſtillavit, inſtillavit, infudit, demiſit, depreſſit, deſcendit, ex alto decurrit:* propriè de aquis, metaphoricè de alijs dicitur. Pſalm. 147. verſ. 18. *Flabit ventus ejus* יִזְלוּ, Targ. יִזְלְחִין *fluent aquæ.* Eſa. 63. *Montes* נָזְלוּ *fluxerunt.* Targ. זָעוּ *commoti ſunt.* Deut. 32. 2. תִּזַל *fluat ut ros verbum meum.* Lxx. κατα-βήτω *deſcendat.* Activè, *demiſit, effudit.* Eſa. 45. 8. *Et nubes* יִזְלוּ *demittent juſtitiam.* Targ. יִגְרוּן *effundent.* Jer. 9. v. 18. *Et palpebræ noſtræ* יִזְלוּ, Targ. יִגְרוּן *effundent aquam:* lacrymas. Syr. Luc. 10. verſ. 34. וַנְצַל *& infudit in ea vinum.* Arab. Pſalm. 72. יַנְזِל *deſcendet ſicut pluvia in vellus.* Pſalm. 18. *Inclinavit cœlos* וַנְזַל *& deſcendit.* Piel Arab. נַזַّל nazzal *demiſit, deoneravit, detraxit arma, veſtes, calceos.* Hiphil. הַזִיל, Arab. אַנְזַל anzal *deduxit; fluere fecit, produxit aquas, demiſit.* Eſa. 48. verſ. 21. *Et aquam de petra* הַזִיל, Targ. אַפֵּק *produxit illis:* effudit. Arab. Pſalm. 22. *In pulverem mortis* אַנְזַלְתַנִי *deduxiſti me.* Pſalm. 78. וַאנְזַל *& demiſit manna.* Geneſ. 7. *Ego* אַנְזِל מַטַר עַלִי אַלְאַרְץ *demittam pluviam ſuper terram.* In Alc. אַנְזַלְנַא עַלַיךְ אַלְקְרַאן *demiſimus ad te Alcoranū.* Cap. Joſ. אַנְזַלְנַאהָ קְרַאנַא עַרַבִיא *miſimus ipſi Koranum Arabicum.* אַנְזַלְתְמוּהָ *demiſiſtis eam.* Alc. 3. נְזַל עַלַיךְ אַלְכִתַאב בְּאַלְחַק *demiſit ſuper te librum verè.* Pass. אַנְזַל *demiſſus fuit.* נְזַל *idem.* שַהַר רַמַצַאן אַלְדִי אַנְזַל פִיהּ אַלְקְרַאן *menſis cinerum in quo demiſſus fuit Alcoranus.* מְהַנְזַל.

Nom. נוֹזָלִים *fluenta.* Pſalm. 78. *Et eduxit* נוֹזָלִים *fluenta ex petra.* Lxx. ὕδωρ *aquam.*

מַזּוֹרֹת; & literis לז permutatis, מַזְלוֹרֹת;

Chald.

Chald. מַזָּלִין & מַזָּרִין *planetæ*, ab influentia, quam habent in hæc inferiora. 2. Reg. 23. *Suffitum facientes ipsi Baal, Soli & Lunæ,* וְלַמַּזָּלוֹת *& planetis, & omni exercitui cœli.* Job. 38. *An educes* מַזָּרוֹת *planetas in tempore suo?* Lxx. μαζηρὼθ. Inde Suidas: μαζηρὼθ *signa Zodiaci, aut Sydereus canis.* ¶ Rab. מַזָּלוֹת *duodecim signa Zodiaci.* גַּלְגַּל הַמַּזָּלוֹת *sphæra signorum*, Zodiacus. תְּרֵיסַר מַזָּלִין אוֹ מַזָּרִין *duodecim signa Zodiaci:* quæ sunt, טָלֶה *aries*, שׁוֹר *taurus*, תְּאוֹמִים *gemini*, סַרְטָן *cancer*, אַרְיֵה *leo*, בְּתוּלָה *virgo*, מֹאזְנַיִם *libra*, עַקְרָב *scorpius*, קֶשֶׁת *sagittarius*, חַכְמֵי גְּדִי *capricornus*, דְּלִי *aquarius*, דָּגִים *pisces*. מַזָּלוֹת *astrologi.* A B

מַזָּל *stella, influentia, fatum, fortuna, felicitas, opes.* מַזָּל טוֹב *fortuna bona*, Jupiter. מַזָּל רַע *fortuna mala.* אין לך עשב ועשב מלמטה שאין לו מזל ברקיע ומכה אותו המזל ואומר לו גדל *non est tibi ulla herba inferius, cui non sit stella in firmamento, & ferit ipsam illa stella, & dicit ei, cresce.*

נְזוּלָה *catarrhus.* נְזוּלִים & נְזוּלִים *catarrhi.* הַזָּלָה *fluxibilitas.*

Arab. نزول nuzul *descensus, demissio, humilitas.* نَزْلَة nazla *idem.* C

מַנְזוּל manzul *depressus, imus, infimus, humilis.*

מַנְזָל & נַזְלָה nazla *defluxus, catarrhus:* plur. נַזְלָאוֹת & נַזְאוֹל *catarrhi.*

אַסְתַּנְזַל astanzal *depressus, humiliatus fuit.*

II. Arab. نَزَل nazal *divertit, in hospitium se recepit, castra metatus est, mansit, habitavit.* Genes. 19. וַאֲנָזְלָא *& manete ibi:* dual. Hebræos 11. vers. 9. וְנָזַל *& habitavit in tabernaculis.* Luc. 11. vers. 7. חִית נָזְלָא *ubi diverterent:* dual. Actor. 29. vers. 22. אֲנָזְלוּא פִּי מַנְזְלִי *manete in habitatione mea.* Piel נַזֵּל nazzal *hospitio excepit.* D

Nom. נְזִילָה nizila, & תַּנְזִיל tanzil, & מַנְזָל manzal: Foem. מַנְזְלָה manzala: & נָזֵל *diversorium, hospitium, jus hospitij, camera, mansio, habitatio, metatio:* Plur. מַנְאָזֵל manazil *hospitia.*

נַאזִל nazil, & מְנַזֵּל munazzil *hospes, mensor, designator diversoriorum, metator*, qui militibus diversoria assignat. E

נזול nuzul *castra, hospitium.* ¶ בְּמַנְזְלָה *in habitatione, in similitudine, in loco, tanquam, instar, quemadmodum.* Geogr. במנזלה חגר *quemadmodum lapis magnetes trahit ferrum.*

נוֹם נֶזֶם *monile, ornamentum argenteum, aureum aut gemmeum nasi* vel *auris.* illud dependet ex filo fronti alligato, hoc auris lobo inseritur, eique sic appendet. Lat. *inauris.* Plural. נְזָמִים *monilia.* Genes. 24. *Et accepit vir* נֶזֶם, Targum קַדְשָׁא *monile aureum.* Proverb. 11. נֶזֶם *monile aureum* בְּאַף *in naso porci, mulier pulcra & perversa moribus.* Proverb. 25. vers. 11. נֶזֶם *monile aureum & torques aureus corripiens sapientem* עַל אֹזֶן *super aure audiente.* Genes. 35. *Et dederunt Jacobo omnes deos alienos, qui erant in manibus ipsorum, &* הַנְּזָמִים, Targum קַדְשַׁיָּא *monilia quæ erant in auribus ipsorum.* Tempore illo monilia erant parata, ut inde idola fierent, & peculij loco haberentur. Sicut ex monilibus vitulum fecit Aharon: Exod. 32. Et Ephod Gideon: Judic. 8. Ideo Jacob simul cum idolis monilia abscondit. Esa. 3. vers. 20. *Annuli* וְנִזְמֵי הָאַף *& monilia nasi.* ¶ חַח *in aure:* נֶזֶם *in naso:* טַבַּעַת *in digito:* כּוּמָז *in brachio.*

נוע duo significata habet. I. Arab. نَزَع naza (cum נסע convenit) *tulit, sustulit, evulsit, extraxit.* Psalm. 129. vers. 6. מִן קֹבֶל אֶן יִנּוֹעַ יָבֵשׁ *priusquam evellatur exaresçit.* אִתְנוֹעַ *idem:* item *sublatus fuit.* Joh. 15. יִנְחוֹעֵהוּ *tollet eum.* Eph. 5. vers. 31. פְּלַחְנוֹעַ *& tollatur à vobis.* Psalm. 30. תְּנוֹעַ *sustulisti saccum meum.* Psalm 51. *Nec* תְּנוֹעַ *auferas à me Spiritum sanctum.* Matth. 21. v. 43. מַלְכוּת אֱלָהּ תִּנּוֹעַ מִנְּכֶם *regnum Dei auferetur à vobis.* Alcor. 3 וְתִנּוֹעַ אֶלְמֶלֶךְ מִמֶּן תִּשָּׁע *& auferes regnum à quo volueris.* Hiphil אַנְזַע *extraxit.* Alcor. וַנּוֹעֲנָא מָא פִּי צְדוּרְהֻם *Et sustulimus à cordibus ipsorum.* Matth. 28. אִנּוֹעוּהִי *exuerunt eum chlamide.*

Nom. מַנְזוּעַ manzu *ablatus.*

נְזוּעָאת *extractiones.*

II. נוּעַ cum ע punctato, *miscuit:* in Alcor. cap. Joseph. Cap. Filij Israel. אֲלֵשׁ טַאן נוּעַ בֵּינָהֻם *satan miscebitur inter eos.*

נוף duo significata habet. I. Chald. נָזַף, cum ב *in, increpavit, reprehendit;* Et sine ב, *corrupit, destruxit.* Cum ב Gen. 37. וַיִּנְעַר בּוֹ, Targum וְנָזַף בֵּהּ *& increpavit eum pater ipsius.*

Nom. מְזוּפִית *tempestas.*

נָזוּף *increpandus, objurgandus, perditus.*

Rabb. נְזִיפָה *increpatio, objurgatio.*

II. Arab. نَزِيف nezif *idem*, & נַזַף אַלְדַם nazaf aldam *fluxus sanguinis*, sputum sanguinis.

Alcor. יִנְזִפוּן *inebriabunt.*

נזק Inde נֶזֶק, Chald. נְזַק, & אַנְזִיקָא, & חֲזָק *læsio, nocumentum, damnum, multa.* Esther 7. בְּנֶזֶק, Targum בְּאַנְזִיקָא *in damno regis.*

Verb. Chald. נְזַק: Piel נֵזֵק: Hiphil אַנְזֵק, in Dan. הַנְזֵק *læsit, nocuit, damno affecit.*

Ezræ

Ezræ 3. *Reges* תַּחֲנוּק *lædes*. Gen. 12. הַנּוֹגֵעַ *attingens virum istum*. Gen. 26. *Non* נִגַּעְנוּךָ *tetigimus te*. Targ. אַנְזִקְנָךְ *læsimus te*. PASS. אֶחְנַזַק *damno affectus fuit*. נָזִיק *læsus, damno affectus*.

מַזִּיק *dæmon*, nocens hominibus: Plur. מַזִּיקִין *dæmones*. Psal. 78. *Et filias suas* לַשֵּׁרִים, Targ. לְמַזִּיקַיָּא *dæmonibus*.

RABB. Hiphil. הִזִּיק *mulctavit, nocuit*. HOPHAL. הָזַק *mulctatus, damno affectus fuit*. NIPHAL. נִזַּק *puxitus, multatus*.

הֶזֵּק *damnum, mulcta, nocumentum*.

נָזַר נזר, Chald. נְזַר *separavit*. Inde NIPHAL נִזַּר *separatus, segregatus, exemtus fuit*. Levit. 22. 2. וְיִנָּזְרוּ, Targum וְיִפְרְשׁוּן *& separabuntur à sanctis filiorum Israel*. Zach. 7. vers. 3. *Nunquid flebo in mense quinto* הַנָּזֹר *separari?* ut sim separatus à deliciis & cibo, tantumque fleam. Targum הַאֶמְנַע נַפְשִׁי מִן הַפְּנוּקִין *an continebo animam meam à voluptatibus?* Ezech. 14. vers. 6. וְיִנָּזֵר *& separabitur à post me*. Targ. וְיִסְטֵי *& declinabit à post cultum meum*. LXX. ἀπαλλοτριωθῇ *abalienatus fuerit*. Acceperunt pro זָר *alienus fuit*. Hos. 9. vers. 10. וַיִּנָּזְרוּ *Et separati sunt ad ignominiam:* ad idolum. consecrârunt se. Targ. וטעו *& erraverunt*. LXX. καὶ ἀπηλλοτριώθησαν *& abalienati sunt*. Acceperũt pro זור *alienus fuit*. HIPHIL. הִזִּיר *separavit, segregavit*. Levit. 15. vers. 31. וְהִזַּרְתֶּם, Targ. וְתַפְרְשׁוּן *& separabitis filios Israel ab immundicia ipsorum*. LXX. ἐυλαβεῖς ποιήσετε *pios facite*. Num. 6. v. 2. *vir sive mulier si singulare votum* נָזִיר *nazirei vovere voluerit*, לְהַזִּיר, Targ. לְמִזַּר *ad separandum Domino*. vers. 3. *A vino & sicera* יַזִּיר, Targ. יְזַר *separabit*.

NOM. נָזִיר *Naziræus, separatus* à mundanis negocijs, & ab usu vini, capillosque nutriens: PLUR. נְזִירִים *separati, Nazirei*. Abstinebant à tribus: 1. ab omni, quod vitis producit: à vino, uvis recentibus & siccis, acinis & folliculis: quòd vinum lætificet cor hominis: item, à sicera. 2. à tonsione. Nutriebant capillos capitis, seu comam. 3. ab immundo. nec cadavera tangebant aut accedebant, nec funeribus intererant. Idque omne, ut Legi & meditationi rerum divinarum incumberent, ad certum tempus, quod postea 30. diebus seu mense uno definiverunt Magistri: sicut Absalon trigesimo die suam cæsariem tondebat: quamvis & hunc numerum significatum putent dictione יִהְיֶה, cùm dicitur, Num. 6. vers. 5. לַיהוָה קָדוֹשׁ יִהְיֶה *Domino sanctus erit*. Hoc tempore completo, caput, præmissis oblationibus, in ostio oracularis tabernaculi radebant, & cæsariem igni victimæ pro salute supposito in-

ijciebant: atque ita votum absolvebatur. Quòd si cadaveribus pollui eos contigisset, caput tondebant, & denuò capillos nutriebant, ac dies 30. numerabant. Sic Paulus, Act. 18. & 21. cùm totondisset caput Hierosolymis, (habebat enim votum,) assumtis quatuor alijs votum habentibus, ingressus est templum, denuncians expletionem dierum sanctificationis, usque dum oblata fuit pro unoquoque oblatio. Tres autem apud Hebræos fuerunt perfecti Naziræi: 1. Samson, non ex voto, sed angeli separatione. Jud. 13. 2. Samuel. 1. Sam. 1. ex voto matris. 3. Jacobus justus frater Domini, juxta Clementem Alexandrinum. His annumerari potest Johannes Baptista. Christus verò non נָזִיר *Naziræus* à voto: sed נָצְרִי *Nazarenus*, à נָצְרַת *Nazareth* urbe appellatur. Num. 6. vers. 2. *Vir aut mulier, si voverint votum* נָזִיר *separati:* Naziræi. LXX. ἁγνείαν *sanctimoniam*. Amos 2. vers. 11. *Et potastis* הַנְּזִירִים *Naziræos vino*. Thren. 4. *candidi fuerunt* נְזִירֶיהָ *Naziræi ejus præ nive*. quia albis vestibus erant induti. ¶ Deinde, denotat *dignitatem secularem*. Gen. 49. vers. 26. *Super caput Joseph, & super verticem* נְזִיר אֶחָיו *Naziræi fratrum suorum*. Targum וְלִנְכְרָא פְּרִישָׁא וְרַאֲחוֹהִי *& super virum separatum fratrum suorum*. LXX. ὧν ἡγήσατο *quibus præfuit:* princeps. Amos 2. *Et suscitabo ex filiis vestris ad prophetas, & ex adolescentibus vestris* לִנְזִירִים *ad Naziræos*. Targum לְמַלְפִין *ad doctores*. ¶ Tertiò, נָזִיר vocatur *vitis* quæ non colitur, non foditur, non putatur; separatur & inculta relinquitur. Levit. 25. *Et uvas* נְזִירֶיךָ *separationis tuæ non vindemiabis*. Targ. שְׁבִקָךְ *relictionis tuæ*. Ibidem. *Nec vindemiabitis* נְזִירֶיהָ *separationes ejus*. Targ. שְׁבִקָהָא *relictiones ejus*.

Chald. נְזִירוּת *separatio*.

נֵזֶר & נָזַר tria significat. 1. *Separatio, sanctificatio*. Numer. 6. *Omnibus diebus* נִזְרוֹ, Targ. נְזִירָה *separationis suæ*. LXX. τῷ ἁγιασμῷ αὐτοῦ *sanctificationis suæ*. ¶ 2. *cæsaries, capillus longior*, sine cultura crescens: qualem Naziræi gestabant, non tondentes eum: PLURAL. Chald. נְזִרִין *cincinni*. Jerem. 7. *Tonde* נִזְרֵךְ *cæsariem tuam, & abjice*. cæsariem tuam, quæ tibi ornamento est, tonde & projice in pulverem, ad luctum. LXX. κεφαλὴν σου. ¶ 3. per metaphoram, *corona, diadema*, insigne regis aut summi sacerdotis, quo dignitas ejus significatur. Prov. 27. *Et si* נֵזֶר *corona in generationem & generationem:* dominium, regnum. 2. Sam. 1. *Accepi* נֵזֶר, Targum כְּלִילָא *coronam, quæ erat super capite*

capite ejus. 2. Reg. 11. *Et educens filium regis, imposuit ei* נֵזֶר, Targ. כְּלִילָא *coronam & testimonium:* vestes regias. Levit. 21. *Quia* נֵזֶר, Targum כְּלִיל *corona olei unctionis Dei ipsius super eo.* Exod. 29. *Et dabis* נֵזֶר, Targum כְּלִילָא *coronam sanctitatis super vittam.* Lxx. τὸ πέταλον *laminam.* Numer. 6. *Quia* נֵזֶר, Targ. כְּלִילָא *corona Dei ejus super capite illius.* Zachar. 9. ult. *Quia* אַבְנֵי נֵזֶר *lapides separationis:* coronæ. gemmæ coronæ inclusæ aut insitæ.

A

מְנֻזָּרִים *separati, coronati, in dignitate constituti.* dages in litera נ schevata euphoniæ causa. Nahum. 3. vers. 17. מְנֻזָּרֶיךָ *separati tui sunt quasi locustæ:* primates. Lxx. φύλακες, Hieron. *custodes.* acceperunt pro נָצַר *custodivit:* ob literarum צ׳ ז cognationem.

B

מַזָּרוֹת *planetæ,* in נזל habes.

Arab. אנזורות *sarcocolla.*

נחח Arab. Psal. 59. *cucurri* ונחחת *& direxi.*

נחא Syr. נְחָא in נָחָה invenies.

C

נחב Arab. אַנחַחַב *discrevit, elegit.* Marc. 3. vers. 14. פַּאנחחב אתני עשר *& elegit duodecim.* Psalm. 68. *Dum* אַנחַחַב *discernit Dominus gentes.* Joh. 6. vers. 71. אַנחַחַבתכם *elegi vos.* Psal. 4. וַאַנחַחַב *& elegit sanctum suum.*

מְנחַחַב *electus.*

נחב *fœmur.*

נחה tria significata habet. I. נָחָה, Chald. נְחָא *duxit, deduxit.* Genes. 24. נָחֵנִי, Targum רַבְרַנִי *duxit me Deus.* Psalm. 5. נְחֵנִי, Targum דַּבְּרֵנִי *deduc me in justitia tua.* Hiphil. הַנְחָה, Chald. אַנחִי *idem.* Proverb. 6. *cùm ambulaveris* תַּנחֶה אֹתָךְ *deducet te.* Exod. 13. לַנחֹתָם, Targum לְדַבְּרוּתְהוֹן בְּאָרְחָא *ad ducendum eos in via.* pro לְהַנחֹתָם בַּדֶּרֶךְ, per ellipsin. Lxx. δεῖξαι αὐτοῖς *ad ostendendum eis viam.*

D

Rabb. נוֹחָה *leviter,* sine labore.

II. נָחָה idem quod יָנַח: Hiphil. הִנְחָה idem quod הִנִּיחַ, *posuit, deposuit, collocavit, reliquit:* permutata ordinum significatione. 1. Sam. 22. וַיַּנְחֵם, Targ. וְאַשְׁרִנּוּן *& collocavit eos in urbibus curruum.* pro quo habetur, 2. Paral. 1. *& reliquit eos.* 2. Reg. 18. וַיַּנְחֵם *& collocavit eos in Halah & Habor, flumen Gosan, & urbibus mediæ.*

E

III. Arab. נחא nahi *separavit, secrevit, disjunxit.* Act. 47. vers. 17. וַאַנחיך *Et separavi te ex gente Judæorum:* selegi.

נַחְיָה nahia *separatio.* מְנַחֵי munahi *separator.*

נאחי *pars:* & נואחי *partes.* נאחיתין *duæ partes.*

אלי נחו & נחון *ferè, quasi, circiter.*

נחל duo significata habet. I. נָחַל *hæres fuit, hæreditate* seu *hæreditario accepit, possedit.* Exod. 23. וְנָחַלְתָּ, Targ. וְתַחְסַן *& possidebis terram.* Ex. 33. וְנָחַלְתָּנוּ *& hæreditabis nos:* ut simus hæreditas tua. Piel נִחֵל: Hiphil. הִנְחִיל *hæredem constituit, hæreditatem dedit, possidendum tradidit.* Piel. Num. 34. לְנַחֵל, Targ. לְאַחְסָנָא *ad hæreditare faciendum filios Israel in terra Chanaan.* Hiphil. Prov. 5. לְהַנְחִיל, Targ. דְּאָרוּת *ut hæredes constituam amicos meos.* Proverb. 13. *Bonus* יַנְחִיל, Targum מוֹרֵת *hæredes constituit filios filiorum.* Hophal. הָנְחַל *hæres factus est.* Hithpaël הִתְנַחֵל *idem.* Numer. 33. vers. 54. וְהִתְנַחַלְתֶּם, Targum וְתַחְסְנוּן *& possidebitis terram per sortem.*

Nom. נַחֲלָה *hæreditas, possessio,* quicquid alicui gratis cedit in possessionem. Gen. 31. *Adhuc partitio* וְנַחֲלָה, Targ. וְאַחְסָנָא *& hæreditas in domo patris nostri.*

נַחַל, & cum ה paragogico, נַחֲלָה, Syr. נַחֲלָא *vallis* locus in alvei speciem depressior: sive aquis coopertus sit, sive humore careat. item, *fluvius è pluviis natus, torrens,* qui à pluvijs, vel de montibus in vallem descendit, & in mare procurrit: æstate siccatur, aquis verò hyemalibus inundatur: Plur. נְחָלִים, Dual. נַחֲלַיִם *valles & torrentes.* Vallis: Genes. 26. *Et demisit se* בְּנַחַל, Targum בְּנַחֲלָא *in valle Gerar.* Joel. 3. נַחַל *vallis Sittim.* Targum מִישַׁר *planicies.* 2. Reg. 3. וְהַנַּחַל *& vallis ista implebitur aquis.* Syrac. Luc. 3. *omnis* נַחֲלָא *vallis implebitur.* Torrens: Proverb. 18. נַחַל נוֹבֵעַ *vallis scaturiens:* torrens. Amos 6. ult. *usq; ad* נַחַל *torrentem planitiei:* Nilus. 1. Reg. 17. מֵהַנַּחַל *ex torrente bibes.* ¶ Torrentis autem nomine plura significantur: 1. *copia rerum bonarum* aut *malarum.* Esa. 30. *Et spiritus ejus* כְּנַחַל *sicut torrens sulphuris.* Psalm. 36. וְנַחַל *& torrente voluptatum tuarum potabis eos.* ¶ 2. *Subitus eventus, subitum damnum.* Psalm. 124. נַחֲלָה *torrens transijt super animam nostram.* Psalm. 18. vers. 5. וְנַחֲלֵי בְלִיַּעַל *& torrentes Belial terruerunt me.* Targum וְכִיתָא טָלְמַיָּא *& cœtus malignorum.* Aquarum inundationi comparatur tyrannorum persecutio.

נְחִילוֹת *insigne instrumentum musicum,* olim notum. Psal. 5. v. 1.

II. Arab. cum ח suprapunctato, נַחַל nachal *cribravit.* Pass. אַנתַחַל antachal *cribratus fuit.*

Nom. מַנחוּל manchul *cribratus.*

נְחָאלָה nochala *furfur:* Plural. נְחָאל nochal *furfures.*

נַחְלָה nachla, Matth. nachal, machla *palma:* Plur. נְחִיל nachil *palmæ.* Psalm. 92. אלבאר יעלו מחל אלנחלה *justi florebunt ut palma.*

Alc.

Alc. 2. גְּבַהּ מִן נַחִיל palmetum. עֵסֶל אַלְנַחִיל esel alnachil *mel dactylorum.* A

נַחְלָה nachla *apis:* Plur. נַחִל nachil *apes.* Pſal. 118. אכתפוני כאלנחל *circumdederunt me ſicut apes.* פַּרְחַ אַלְנַחַל farch alnachal *examen apum.* Rabb. נחיל של דבורים *idem.*

נַחְלָה *vertex capillorum.*

נחם tria ſignificata habet. I. נָחַם, Chald. נְחַם *doluit* vel ſuis vel alterius rebus. Et quia dolor eſt paſſio, ideo uſurpatur in Niphal נִחַם, & Hithpaël הִתְנַחֵם, Chald. אִתְנַחֵם *doluit* ſuo vel dicto vel facto, *pœnituit, pœnitentia ductus fuit, pigtuit, ſententiam mutavit* in bonum aut malum. 1. Sam. 15. *Dominus* נִחַם *doluit, quòd regem conſtituiſſet Saulem:* Dominum pœnituit. Exod. 13. *Ne fortè* יִנָּחֵם *doleat populus.* Targum יִוְעוֹן *commoveantur.* Geneſ. 6. וַיִּנָּחֶם *& doluit Dominus, quòd feciſſet hominem.* Targum וְתָב *& pœnituit.* B

II. Niphal. נִחַם *doluit alterius vicem & infortunium, condoluit, miſertus, commiſeratus fuit:* Jud. 2. verſ. 19. *Quia* יִנָּחֵם *commiſeratus erat Dominus propter ſuſpiria eorum.* Ezech. 24. *Non parcam nec* אֶנָּחֵם, Targum אֶרְחַם *miſerebor.* Piel. Eſa. 12. verſ. 1. *Avertetur ira tua* וְתְנַחֲמֵנִי, Targum וְתִרְחַם עֲלַי *& miſereberis ſuper me.* C

III. Per antiphraſin, Niphal נִחַם *de doluit, dolore ſe privavit, dolere deſijt, conſolationem invenit, admiſit, accepit.* Geneſ. 24. וַיִּנָּחֵם, Targum וְאִתְנַחֵם *& conſolationem accepit Iſaac poſt matrem ſuam:* poſtquam mortua fuerat ipſius mater. 2. Sam. 13. *Quia* נִחַם *conſolationem accepit ſuper Ammon mortuo.* Piel נִחַם, Chal. נַחֵם *conſolatus eſt, conſolationem dedit.* Geneſ. 5. verſ. 29. *Iſte* יְנַחֲמֵנוּ, Targum יְנַחֲמִנָּא *conſolabitur nos.* Lxx. διαναπαύσει ἡμᾶς *requieſcere faciet nos.* Acceperunt pro נוֹחַ *quievit.* Eſa. 40. verſ. 1. נַחֲמוּ נַחֲמוּ *conſolamini, conſolamini.* Targum אִתְנַבְּאוּ *prophetate conſolationes.* Pual נֻחַם, & Hithpael הִתְנַחֵם *conſolatione affectus fuit.* Geneſ. 37. *Sed noluit* לְהִתְנַחֵם; Targ. לְקַבָּלָא *accipere conſolationem.* Geneſ. 27. *Ecce Eſau frater tuus* מִתְנַחֵם לָךְ *ſolatur ſe de te, ut occidat te.* Hæc eſt ejus conſolatio, ut poſſit te occidere. Targum כְּמַן לָךְ *inſidiatur tibi.* D

Nom. נֶחָם, Foem. נֶחָמָה, Chald. נַחֲמָא & תַּנְחוּמָא *conſolatio:* Plur. נֶחָמִים, Chald. נְחָמִין & תַּנְחוּמִין, Foem. תַּנְחוּמוֹת, Chald. תַּנְחוּמִין *conſolationes.* Jerem. 16. verſ. 7. *Nec potabunt eos* כּוֹס תַּנְחוּמִים *calice conſolationum.* Chald. נַחֲמָא, Syr. נוחם *reſurrectio mortuorum,* plena conſolationis. Hoſ. 6. *vivificabit eos* מִיָּמִים *poſt biduum.* Targum לְיוֹמֵי נַחֲמְתָא *ad dies reſurrectionis.* Joh. 11. verſ. 24. *Surget* ἐν τῇ ἀναστάσει, Syr. בנוחמא *in reſurrectione.* Talm. יום הנחמה *dies reſurrectionis.* E

Syr. מְנַחֲמָן *conſolator.*

Propr. נחום *Nahum*, propheta: cujus ſepulcrum eſt in עין שפחה *Enſiphta.*

מְנַחֵם *Menahem*, nomen Meſſiæ.

נַחְמָנִי *Nahmani*, nomen cujuſdam viri.

נחן Arab. נחן *corroſio.* in Avic.

נחס. Arab. נָחַס nachas, cum ח punctato, *punxit, compunxit, ſtimulavit.* Hiphil. אנחס anchas *idem.*

Nom. נאחס nachis *pungens.*

נַחְסָה nachſa *punctio*, quæ fit calcaribus; *ſtigma:* נחסאת nachſat *punctiones.*

מַנְחָס manchas *calcar, ſtimulus, cuſpis:* Plur. מנאחס manachis *ſtimuli, calcaria.*

נחס כנחס אלאבר *punctura ſicut punctura aculeus:* in Avic.

נחס nachas *proxencta.*

נחע. Arab. נחאע nucha *medulla ſpinalis.* נַחְאָע אלענק *nucha colli.*

נחאע *ut ſcreetur ſanguis:* in Avic.

נחף Arab. נחיף *minutus.* נחיפא *macer:* in Avic.

נחץ. נָחַץ, Chald. נְחַץ *feſtinavit, ſolicitavit, urſit, prævaluit.* 1. Sam. 21. *Quia erat ſermo regis* נָחוּץ, Targ. כְּבַהִילוּ *acceleratus:* feſtinus, velox. Rabb. *feſtinò, celeriter.*

Arab. נחצה nachda *feſtinantia, celeritas, impetus.*

נחר. נַחַר, Foem. נַחֲרָה, Arab. נחארה nachara *rhonchus, attractio*, quæ fit per nares, *fremitus narium, ſternutatio* quæ fit naribus. Job. 39. verſ. 20. *Decor* נַחְרוֹ *rhonchi ejus, formido.* Jerem. 8. verſ. 17. *A Dan auditus eſt* נַחֲרַת סוּסָיו *rhonchus equorum ejus.*

Rabb. נחיר, Chald. נְחִיר *naſus.* Job. 40. *An pones juncum* בְּאַפּוֹ, Targum בְּנַחִירָה *in naſo ejus?* נְחִירִים, Chald. נְחִירִין *nares*, duo naſi foramina. Job. 41. מִנַּחִירָיו, Targ. מֵאַפּוֹהִי *ex naribus ejus egredietur fumus:*

Rabb. נָחַר, Arab. נחר nachar, cum ח punctato, *fremuit, rhonchiſſavit, naribus ſonitum edidit:* per metonymiam, *iratus fuit, increpavit:* quòd narium ſonitu ira declaretur. Talm. נחר בהון *increpavit eos.* Arab. Pſal. 112: *Dentibus fremet,* וינאחר *& iraſcetur:* increpabit.

מְנַחַר munachar *iratus.* נַחַאר nachchar *fremēs.* מַנְחַר manchar *naſus hominis:* Plur. מַנְאָחִר manachir: Dual. מנחרין mancharin *nares.*

מַמַנְחַר mamanchar *naſutus, naſo.* מנחריה *ſanna*, quæ fit naribus.

Rabb. נָחַר *raucus, aſper, exaſperatus fuit.* הִנְחִיר

exasperavit. מַנְחִיר *exasperans.* אַף נַחִירָא *ira.*

נְחִירוּת קוֹל *asperitas vocis,* raucedo.

Deinde, Arab. נחר, sine ח punctato, *fœtor.* נחר פי אלפם *fœtor in ore.* נחר אלבחר *fœtor maris:* in Geogr.

Rabb. נחר *fluxit* aut *stillavit sanguinem ex naribus.*

נוֹחַר, Foemin. נוֹחֶרֶת *stillans sanguinem ex naribus.*

נְחִירָה *stillatio.* נְחִירָה דָּם *sanguis ex naribus stillans.*

נחש. נָחַשׁ, Chald. נְחַשׁ. Inde Piel נִחֵשׁ *scrutatus, expertus, ominatus fuit, inquisivit, investigavit, exploravit, tentavit, probavit.* Genes. 30. נִחַשְׁתִּי, Targum נְסִיתִי *expertus sum, quòd benedixerit me Dominus propter te.* Gen. 44. v. 5. נַחֵשׁ יְנַחֵשׁ, Targ. בְּרָקָא מְבָרֵק *scrutando scrutabitur.* Dominus meus, cùm veniunt in domum ejus multi homines, quos non novit, solet eos hoc scypho probare, an fideles sint, an fures. Al. *quæret ex auguribus de eo,* quis eum abstulerit. Levit. 19. *Non* תְּנַחֲשׁוּ, Targum תְּנַחְשׁוּן *scrutabimini:* per figuras, per baculos, per dies & horas. 1. Reg. 20. vers. 13. *Et viri isti* יְנַחֲשׁוּ *inquirebant.* scil. sermone.

Nom. מְנַחֵשׁ *scrutator, divinator,* qui dies vel horas explorat, indeque conijcit & prædicit.

נַחַשׁ *scrutatio, divinatio:* Plural. נְחָשִׁים, Chal. נְחָשִׁין *scrutationes, auguria.*

נָחָשׁ *serpens, coluber, draco:* Plur. נְחָשִׁים *serpentes.* Genes. 3. וְהַנָּחָשׁ, Targum וְחִוְיָא *Et serpens erat callidus præ omni bestia agri.* Serpens loqui poterat, & erectus incedebat, Deus ei vocem & pedes ademit. Ibidem הַנָּחָשׁ, Targum חִוְיָא *serpens decepit me.* Rabb. נָחָשׁ הַקַּדְמוֹנִי *serpens antiquus,* qui vocatur סמאל *Samal.* Apocal. 12. vers. 19. *Ejectus fuit draco ille magnus, serpens ille antiquus, qui vocatur Diabolus & Satanas, qui seducit totum terrarum orbem.* Job. 26. *Formavit manus ejus* נָחָשׁ בָּרִיחַ *serpentem vectem.* Targum לִוְיָתָן דְּמִתְיל לְחִוְיָא טָרֵק *Leviathan, qui similis est serpenti mordenti.* Amos 9. *Et si abscondent se ab oculis meis in fundo maris, inde præcipiam* הַנָּחָשׁ *ut mordeat illos.* Est Leviathan serpenti similis: draco marinus. Jerem. 46. *vox ejus* כַּנָּחָשׁ *sicut serpens ibit:* vox clamoris Aegyptiorum ibit procul, sicut vox serpentis. Targum קָל נְקוּשׁ וְיַנֵּיהוֹן כְּחוֹן זְחָלִין *vox concussionis armorum ejus sicut serpentes repentes.*

נְחֹשֶׁת, Chald. נְחָשׁ, Arab. נְחַאס nohas *æs æris, cuprum.* Jerem. 6. *Sunt* נְחֹשֶׁת וּבַרְזֶל *æs & ferrum:* qui miscent acuta & dura: sicut æs cum ferro mixtum bene secat. Targum כְּמָא דְּמָעָרַב נְחָשׁ עִם בַּרְזֶל *sicut miscetur æs cum ferro.* per *æs* autem hic *chalybem* intelligunt. ¶ Per Synecdochen, *vinculum* ex ære factum, *catena, compes.* Thren. 3. vers. 7. *Aggravavit* נְחָשְׁתִּי *æs meum:* vinculum meum. Duale נְחשְׁתַּיִם *compedes, catenæ æreæ,* quæ binis pedibus applicantur atque accommodantur. Jud. 16. *Et ligabant ipsum* בִּנְחשְׁתַּיִם, Targum בְּשַׁלְשְׁלָן דִּנְחָשׁ *catenis æreis.* 2. Sam. 3. *Manus tuæ non sunt* לְנַחְשְׁתַּיִם, Targum לְוֵקִין דִּנְחָשׁ *in compedes æris adductæ.* ¶ Deinde, נְחָשׁ inferius, aut inferior pars fœminæ, *pudendum.* Ezech. 16. vers. 35. *Propterea quod effunditur* נְחָשֵׁךְ *pudendum tuum, & revelata est nuditas tua.* Lxx. τὸν χαλκόν σου *æs tuum.*

נְחוּשׁ *æneus:* Foemin. נְחוּשָׁה *ænea,* & Substantivè, *æs.* Job. 6. *Aut caro mea est* נְחוּשׁ *ænea.* Targum קְרִים בְּנְחָשָׁא *obducta ære.* 2. Sam. 22. *Et dejectus est arcus* נְחוּשָׁה *æneus.* Job. 40. *Ossa ejus* אַפִּיקֵי נְחוּשָׁה *flumina æris.* Targum תַּקִּיפִין הֵיךְ פְּצִירֵי נְחָשָׁא *robusta ut rivi æris.* Levit. 26. vers. 19. *Et terram vestram* כַּנְּחֹשֶׁת *velut æs.* Targum חְסִינָא כִּנְחָשָׁא מִלְּמֶעְבַּד פֵּירִין *duram instar æris, ne faciat fructus.*

נְחֻשְׁתָּן *æneus: parum æris: serpens æneus,* qui nihil erat nisi æs; qui erat merum cuprum; nihil virium, nihil opis, nihil commodi, nihil divinitatis habens. per contemtum, q. *aheneus deus.* 2. Reg. 18. *Et contudit* נְחֹשׁ הַנְּחשֶׁת, Targum חִוְיָא נְחָשָׁא *serpentem æneum, quem fecerat Moses, quia usque ad illos dies erant filij Israel suffientes illi; vocavitque eum* נְחֻשְׁתָּן *æneum.* Lxx. ἐσθλὸν: per contemtum. Serpens iste æneus, à tempore Mosis erat reservatus, in memoriam miraculi, quòd intuentes ipsum convaluissent, sicut urna mannæ. Ezechias verò, cum reliquis idolis eum combussit; quòd sui parentis tempore illi cultum præstitissent sicut idolis, quamvis bono animo, ut istius miraculi recordarentur. Sed Ezechiæ melius fuit visum, miraculum oblivioni tradi, quàm filios Israel ad idololatriam declinare. Tria facta Ezechiæ laudabilia: 1. Quòd fregit serpentem æneum. 2. Quòd recondidit librum medicum à Salomone factum. 3. ששיגרלת של היכל למלך אשור.

Arab. נְחאס אַלאַצפַר *æs adustum.* נְחאס מְחַרַק *æs flavum,* orichalcum. וַהְרַה אַלנְחאס *flos æris.*

נחת. נָחַת, Chald. & Syr. נְחַת *descendit.* Psal. 38. v.

38. verſ. 3. וַתִּנְחַת *& deſcendit ſuper me manus tua.* Jerem. 21. verſ. 13. *Quis* יֵחַת *deſcendet ſuper nos?* Chald. 1. Sam. 12. *Non* יֵרַד, Targum נְחַת *deſcendit in domum ſuam.* Syr. Joh. 2. *Poſt hæc* נְחַת *deſcendit Capernaum.* Joh. 4. דְּנָחוּת *ut deſcenderet & ſanaret filium.* Niphal נִחַת *demiſſus fuit.* 2. Sam. 22. verſ. 35. וְנִחַת *& depreſſus eſt arcus æreus.* Pſalm. 38. verſ. 3. *Quia ſagittæ tuæ* נְחָתוּ *demiſſæ ſunt in me.* Piel נִחַת *depreſſit.* Pſalm. 65. verſ. 10. נַחַת *depreſſit ſulcos ejus.* Hiphil. הִנְחִית, Chaldaicè & Syriacè, אַחַת & הַחַת *demiſit, dejecit, depoſuit, proſtravit.* Joel. 4. *Ibi* תַּנְחַת *proſterne, Domine, fortes tuos.* Syriacè, Matth. 5. וּמַחַת *& demittens pluviam ſuper juſtos.* Hophal. הֻנְחַת *depoſitus fuit.* Dan. 4. הֻנְחַת *depoſitus fuit de ſolio.*

Nom. נְחִיתִים & נְחִתִים *demiſſi.* 2. Reg. 6. verſ. 9. *Quia Syri illuc* נְחִתִים *demiſſi:* proſtrati. Targ. כְּמַן *abſconditi.*

Chald. נַחְתָּא, & נַחְתוּת, & מַחְתָּא, & מַחְתִּית, & מַחְתָּן *deſcenſus, demiſſio.*

Syr. נחת *veſtis demiſſa, longa, talaris:* Plur. נַחְתִּין *veſtes talares.*

Rabb. נְחוּתָא *caniſtrum*, & *tabulæ fruſtum.* נחותים *ſitus.*

Arab. אַנְחַת anhat *detumuit.*

מַנְחוּת manhut *deſumtus.*

Matth. 27. verſ. 60. נחתה פי צחרה *excideratillud in petra.*

נָטָה נָטָה *inclinavit, declinavit, extendit, diſtendit, expandit.* 1. Sam. 22. וַיֵּט, Targum וְאַרְכֵן *& inclinavit cœlos.* Eſa. 40. verſ. 22. הַנּוֹטֶה, Targum דְּמָתַח *qui extendit tanquam tenuiſſimum (pellem) cœlos:* וַיִּמְתָּחֵם *& expandit eos tanquam tentorium.* Tentorium refert hemiſphærium. Et nos cœli hemiſphærium nunc videmus ſuper terra, alterum ſub eadem intelligimus. Eſa. 42. *Creans cœlos,* וְנוֹטֵיהֶם, Targum וּתְלָנִין *& extendens eos, ſicut tentorium ſuper terra.* Jod ex ה factum. Primò creavit cœlum tanquam velum, poſtea expandit ſuper terra inſtar tentorij. Pſalm. 21. verſ. 12. *Quoniam* נָטוּ *extenderunt ſuper me malum.* Targum חַשִּׁילוּ *cogitarunt.* 1. Paral. 21. *Tria ego* נוֹטֶה *extendo ad te.* pro quo habetur, 2. Sam. 24. נוֹטֵל *porro.* Geneſ. 39. וַיֵּט, Targum וּנְגַר *& extendit ad eum miſericordiam.* Lxx. καὶ κατέχεεν *& effudit.* ¶ Abſolutè, *declinavit, deflexit, receſſit, extenſus, porrectus fuit, pertigit, tetendit.* Geneſ. 38. verſ. 1. וַיֵּט, Targum וּסְטָא *& declinavit ad virum.* Lxx. καὶ ἀφίκετο *& pervenit.* Al. Extendit tentorium ſuum cum ovibus ſuis: quoad veniret Odollam. Numer. 21. *Et effuſio torrentium, quæ* נָטָה *extenditur uſque ad habitationem Ar.* Jerem. 14. *Et ſicut viator* נָטָה *deflexit ad peregrinandum.* Job. 15. *Et non* יִטֶּה *extendetur ad terram radix eorum.* Jud. 19. עַד נְטוֹת הַיּוֹם *usque quo inclinaret dies:* die inclinante. Dies vocatur tempus, quo Sol eſt ſuper terra. Et dies inclinare dicitur, cùm Sol ad occaſum declinat vel vergit. Jud. 9. וַיֵּט *Et inclinabat cor eorum poſt Abimelech.* Targum וְאִתְפְּנִי *& convertebatur.* 1. Reg. 2. verſ. 28. נָטָה *inclinavit poſt Adoniam.* Targum אִתְפְּנִי *converſus eſt:* ſecutus eſt partes Adoniæ. Niphal נִטָּה *inclinatus, extenſus fuit.* Jerem. 6. *Quia* יָנְטוּ, Targum נְגַרוּ *extenſæ ſunt umbræ veſpertinæ.* Hieron. *longiores factæ ſunt.* Zachar. 1. *Et amuſſis* יִנְטֶה, Targum יִתְנַגַּר *extendetur ſuper Jeruſalem.* Numer. 24. verſ. 6. *Sicut flumina* נִטָּיוּ *extenſi ſunt.* Hiphil. הִטָּה *inclinare fecit,* (הִטָּיה מִן הַיָּשָׁר) *declinavit à via rectâ, pervertit, detorſit, extendit.* Exod. 23. *Ne* תַּטֶּה מִשְׁפַּט, Targum תְּצַלֵּי *inclines judicium pauperis tui:* detorqueas. Lxx. διαστρέψεις *pervertas.* Et ſubintellecto מִשְׁפַּט *judicio:* Ibidem verſ. 2. לִנְטוֹת *ut inclines poſt multos,* לְהַטּוֹת *ad detorquendum.* Targum שַׁלָּם דִּינָא *dare judicium.* Lxx. ἐκκλῖναι κρίσιν *declinare judicium.* Ezech. 7. *Floruit* הַמַּטֶּה *inclinans:* detorquens, pervertens rectum. Malach. 3. verſ. 5. וּמַטֵּי-גֵר *& inclinantes peregrinum.* Targum מְסַטְּרִין *pervertentes judicium peregrini.* Eſa. 10. לְהַטּוֹת *ad declinandum à judicio pauperes.* Proverb. 21. verſ. 1. *Quo volet* יַטֶּנּוּ, Targum נְרַכֵּן לֵהּ *inclinabit illud.* Joſ. ult. וְהַטּוּ, Targum וְאַפְנוּ *& advertite cor veſtrum.* Eſa. 44. *Cor ejus ſtultum* הִטָּהוּ *inclinavit eum.* Targum אַטְעֵיהּ *ſeduxit eum.* Eſa. 54. verſ. 2. *cortinas tabernaculorum tuorum* יַטּוּ *extendent:* ut dilatent illa. Proverb. 7. הִטָּתְהוּ *inclinavit eum multitudine ſermonis ſui.* Lxx. ἀπεπλάνησε *ſeduxit.* Amos 2. *Et ſuper veſtes oppigneratas* יַטּוּ *reclinabunt.* ſcilic. ad edendum aut bibendum. Targum מְסַחֲרִין *diſcumbunt.* diſcubitus in convivio erat reclinatio. quilibet enim ante altaria idolorum convivans ſiniſtræ ſuæ innitebatur. Job. 23. *Viam ejus cuſtodivi, nec* אָט, Targum צְלֵאִית *declinavi:* ſoleo declinare. Hoſ. 11. וְאָט *& inclinabo ad eum cibum.*

Nom. מַטֶּה *baculus*, quo quis nititur, & qui extenditur; *virga.* Plur. מַטִּים, Foem. מַטּוֹת *baculi, virgæ.* Ex. 4. *Et dixit* מַטֶּה, Targ. חוּטְרָא *baculus eſt.* Num. 17. *Et accipe ab ipſis*

מַטֶּה מַטֶּה, Targum חוּטְרָא חוּטְרָא *baculum, baculum, juxta domum patris, à cunctis principibus eorum, juxta domum patrum suorum, duodecim* מַטּוֹת, Targ. חוּטְרִין *baculos; uniuscujusque nomen scribes super* מַטֵּהוּ, Targum חוּטְרֵה *baculo ipsius. Et nomen Aharonis scribes super* מַטֵּה לֵוִי, Targum חוּטְרָא דְּלֵוִי *baculo Levi, quia* מַטֵּה, Targ. חוּטְרָא *baculus unus pro domo patrum ipsorum.* Ibidem. *Et ecce germinaverat* מַטֵּה אַהֲרֹן *baculus Aharonis pro domo Levi.* Baculus Aharonis produxit primò פְּרָחִים *flores*, postea צִיץ *protrusionem fructuum.* postquam flores deciderunt: tandem שְׁקֵדִים *amygdalas*, quas נָמַל *perfecit*, ut agnoscerentur. ¶ Cùm autem baculus sit fulcrum hominis infirmi, per metaphoram, מַטֶּה baculus notat: 1. quo quis tanquam baculo nititur, fulcitur, & sustentatur, *auxilium, fulcrum, subsidium.* Lev. 26. *Cùm fregero vobis* מַטֵּה לֶחֶם *baculum panis:* מִסְעָד, Targ. סַעַר מֵיכְלָא *fulcrum cibi.* Lxx. στήριγμα *fulcimentum.* Cùm ademero vobis omnem cibum, quo vita hominis fulcitur, reficitur ac sustentatur, sicut debilis baculo. Ezech. 14. *Et fregi ipsi* מַטֵּה לֶחֶם *baculum panis.* Lxx. στήριγμα αὐτοῦ *firmamentum ejus.* legerunt לָהֶם *ipsorum:* ob ה״ח similitudinem. Psalm. 105. *Omnem* מַטֵּה לֶחֶם *baculum panis fregit.* Targum סַעַר מֵיכְלָא *fulcrum cibi.* ¶ 2. *robur, potentia, potestas, dominium, regnum, gubernatio.* Esa. 14. vers. 5. *Fregit Dominus* מַטֵּה רְשָׁעִים *baculum impiorum.* Targum תְּקוֹף *robur.* Esa. 9. מַטֵּה שִׁכְמוֹ *baculum humeri ejus.* Targum שׁוּלְטַן עָקְתֵהּ *potestatem angustiæ ejus.* Esa. 10. vers. 24. וּמַטֵּהוּ *Et virgam suam elevabit super te.* Targum וּמַרְוָחֵהּ *Et dominium suum.* Psalm. 110. מַטֵּה עֻזְּךָ *baculum potentiæ tuæ emittet Dominus ex Zion:* regnum. quia rex est pastor, & populus est grex. ¶ 3. *Tribus* seu *familia*: quia tribuum nomina baculis inscripta fuerant. Num. 17. Jos. 20. v. 10. מִמַּטֵּה מְנַשֶּׁה *de baculo Manasse.* Targ. מִשִּׁבְטָא *de tribu.* Num. 2. *Et castra metantes juxta illum* מַטֵּה יִשָּׂשכָר *baculus Isachar.* Targ. שִׁבְטָא *tribus.*

מטה κλίνη *lectus reclinatorius* seu *cubicularis, discubitorius & tricliniaris, stygius*, lectus in quo reclinat, decumbit, se extendit & jacet somnum capiens, ægrotus aut mortuus: lectus dormientium, cibum capientium, ægrotantium & cadaverum; *thorus, pheretrum, loculus.* accubitum ἀνακλιντήριον, lectulus, in quo interdiu quiescitur. ab כִּנְחָלִים נָטָיוּ, Num. 24. vers. 6. quod est פִּשְׁטָה וּמִתְיחָה: Plur. מִטּוֹת *lecti.* decumbit ægrotus, discumbit cibum capiens. cubabant antiqui vescentes. 2. Reg. 4. *Et ponemus ei ibi* מִטָּה *lectum & mensam:* spondam. Genes. 47. *Et incurvavit se Israel super caput* הַמִּטָּה, Targum עַרְסָא *lecti.* Lxx. καὶ προσεκύνησεν Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ & *adoravit Israel ad summitatem virgæ.* Et ita citatur, Hebræos 11. Acceperunt pro מַטֶּה *baculus*; punctis destituti. Et de suo addiderunt αὐτοῦ, ut ad Josephum referatur. Hieron. *Adoravit Israel Dominum, conversus ad lectuli caput.* Oravit ad Deum, ad caput lectuli, in quo decumbebat. Sed sensus est, quòd Jacob, cùm planè assurgere non posset ex lecto, in quo jacebat & decumbebat, ad hujus summitatem seu cervical se incurvabat, & prono vultu in formam precantis se componebat. Sicut de Davide, 1. Reg. 1. v. 47. *Et adorabat rex super* הַמִּשְׁכָּב *lecto.* Amos 3. *Et qui sedent in Samaria* בְּפְאַת מִטָּה *in angulo lecti, & in Damasco in grabbato.* Aegroti enim decumbentes, adventante hoste, occultant se in aliquo lecti angulo. Lxx. κατέναντι φυλῆς *contra tribum.* Acceperunt pro מַטֶּה *tribus:* destituti punctis. Ezech. 23. *Et sedebas super* הַמִּטָּה *lecto gloriosè, & mensa erat instructa coram eo.* scil. lecto; idololatria. Solent cibum capientes discumbere super lectis, in latus sinistrum inclinati, ad mensam rotundam. Qui discubitus vocatur הַסִּבָּה, in סבב vide. 2. Sam. 3. vers. 10. *David ibat post* הַמִּטָּה, Targum עַרְסָא *lectum.* Lxx. τῆς κλίνης: feretrum, loculum, capulum. Martiali, *lectus stygius*, lectulus in quo mortui efferuntur. Virg. *orcina sponda.* 2. Reg. 11. בַּחֲדַר הַמִּטּוֹת *in penetrali lectorũ.* Quod erat in atrio Levitarum aut Sacerdotum.

מטה *declinatio, detorsio:* Plur. Foem. מְטוֹת *extensiones.* Ezech. 9. *Et urbs plena est* מַטֶּה, Targ. אַסְטָיוּת *declinatione:* detorsione judicij: judicio perversо. Esa. 8. *Et erit* מְטוֹת כַּנְפָיו *extensiones alarum ejus repletio latitudinis terræ ejus.* Lxx. ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ *castra ejus.* Sic, Ezech. 17. *Aquila grandibus alis:* denotat *regem cum exercitu magno.*

מִלְּמַטָּה & לְמַטָּה *infrà, inferius, deorsum.* מִלְּמַטָּה *ab infrà.* Prov. 15. v. 24. *via vitæ* לְמַעְלָה *superius intelligenti, ut discedat à sinistra* מִמַּטָּה, Targum תַּחְתֵּיתָא *inferius.* pro לְמַטָּה. Ez. 1. *Et à visione lumborũ ejus* וּלְמַטָּה *& inferius.* Deut. 28. v. 43.

Rabb. נוֹטֶה *obliquus, declinabilis.* כְּלֵי נוֹטֶה *non obliquus:* Plur. שְׁמוֹת נוֹטִים *obliqua nomina.* נְטִיַּת שֵׁמוֹת *declinatio.* מְטוֹת *depressio, aversio.*

נטח. Alcor. נַטִּיחָה.

נטל tria signific. habet. I. נָטַל, Chal. נְטַל *levavit, elevavit gestandum, gestavit, portavit, tulit, sustulit, detulit, abstulit, accepit.* 2. Sam. 24. v. 12.

Tria

Tria ego נוֹטֵל *porto ad te.* Targ. רָמֵי *proïcio ſuper te.* Hieron. *Trium optio tibi datur.* pro quo habetur, 1. Paral. 21. נוֹטֶה *extendo.* Thren. 3. verſ. 10. נָטַל *portavit* ſeu *projecit ſuper eo.* Eſa. 40. *Ecce inſulas tanquam pulverem* יִטּוֹל *auferet:* proïciet. Chald. 1. Reg. 2. נְשָׂאתָ, Targum נְטַלְתָּא *portaſti arcam Domini.* Ruth. 1. verſ. 4. וַיִּשְׂאוּ, Targum ונטלו *& acceperunt ſibi uxores.* Gen. 29. v. 1. וַיִּשָּׂא, Targ. וּנְטַל *& levavit Jacob pedes ſuos.* Dan. 4. v. 31. *Oculos meos in cœlum* נְטַלַת *ſuſtuli.* Piel נִטֵּל, Chald. נַטֵּל *idem.* Eſa. 63. v. 9. וַיְנַטְּלֵם, Targ. וּנְטָלִנּון *& portavit eos.* Chal. מְנַטֵּל *elevatus.* Hiphil Chal. אַטֵּל *ejecit, projecit.* Hophal הֻטַּל *projectus fuit.*

A

B

Nom. נֵטֶל, Chald. נְטֻל, & מַטּוּל, & מַטֶּל *onus,* quod portatur. Prov. 27. v. 3. tantùm: נֵטֶל *onus* (pondus) *arenæ.*

נָטִיל *bajulus:* Plur. נְטִילִים *bajuli.* Zoph. 1. v. 11. נְטִילֵי כֶסֶף *bajuli argenti.* Targ. עַתִּירֵי נִכְסַיָּא *divites pecuniis.*

Rabb. נְטִילַת יָדַיִם בִּתְפִלָּה *elevatio manuum in precatione.*

C

אַנְטַל *hauſtrum, ſitula.*

II. Chald. נְטַל *movit, abïit, diſceſſit, migravit, profectus eſt:* idem quod טוּל, permutata ordinum ſignificatione. Geneſ. 33. *Et* Jacob נָסַע, Targ. נְטַל *profectus eſt in Succoth.* Joſ. 3. תִּסְעוּ, Targ. תִּטְלוּן *proficiſcemini.* Dan. 7. v. 4. וְנִטְלַת *& ſublatum fuit è terra.* Hiphil. אַטֵּל *promovit, proficiſci juſſit.* Exod. 15. v. 22. וַיַּסַּע, Targ. וְאַטֵּל *Et proficiſci juſſit Moſes Iſraelem.*

Nom. מַטּוּל & מַטְלָן *profectio, migratio:* Plur. מַטְלָנִין *profectiones.*

D

III. Arab. נטול & נטולאת natula *embroca.* נטולאת natulat *embrocæ.* חנטיל *embrocatio.*

נטם. Arab. נטם, cum ט punctato, nadam, & אנטם andam *diſpoſuit, compoſuit, ordinavit.*

Nom. נֵטֶם nadm *ordo, diſpoſitio, compoſitio, verſus, metrū, rythmus:* Plur. אֲנָטָם *ordines* &c. in Geogr. אֲלַנְטֹם מִן אֲלוּנְאנ *ordo vitrorum.*

מַנְטוּם mandum *rythmicus.*

נַאטֵם nadim *ſcriptor,* qui componit aliquid, *orator, componiſta, muſurgus.*

מְנֻטָּם *compoſitus, ordinatus.*

נטע duo ſignificata habet. I. נָטַע, Chald. נְטַע *fixit, infixit in parietem* aut *terram.* Dicitur, 1. de clavis. Eccl. 12. v. 11. *Et clavi* נְטוּעִים *infixi* (ſunt) *viri collectionum.* ¶. 2. de arboribus, vitibus & oleis, *plantavit.* Gen. 2. וַיִּטַּע, Targ. וּנְצַב *& plantavit Dominus Deus hortum in Eden.* Levit. 19. v. 23. *Si veneritis in terram* וּנְטַעְתֶּם, Targ. וְתִצְּבוּן *& plantaveritis omnem arborem ejus.* Deut. 20. *Et quis eſt vir, qui* נָטַע Targ. נְצַב *plantavit vineam?* Judas initurus prælium cum Nicanore, juſſit in caſtris proclamari: *Vir qui plantavit vineam* &c. Deut. 6. *Vineas & oleas, quas non* נָטַעְתָּ, Targ.

E

נָצַבְתָּא *plantaſti.* Sic de aure plantam referente: Pſalm. 94. v. 9. הַנֹּטַע *an plantans aurem annon audiet?* ¶ 3. per metaphoram, de hominibus, qui in terra ſtabiles, florentes & felices permanent: ſicut planta terræ infixa, cùm immota & ſtabilis manet, paulatim creſcit & augeſcit. Exod. 15. *Introduces eos,* וְתִטָּעֵמוֹ *& plantabis eos in monte hæreditatis tuæ.* Targ. וְתַשְׁרִנּון *& collocabis eos.* 2. Sam. 7. v. 10. *Et ponam locū populo meo Iſrael* וְנִטַּעְתִּיו *& plantabo eum, & habitabit ſub eo, nec movebitur.* Targ. וְאַקְיְמִנּון *& ſtabiliam eos.* Pſalm. 44. v. 3. *Tu manu tua gentes expuliſti,* וַתִּטָּעֵם *& plantaſti eos.* Ut non transferantur ex terra ſua: ſicut arbor loco ſuo non dimovetur. Amos 9. v. 15. וְנִטַּעְתִּים *Et plantabo eos ſuper terra ipſorum, & non* יִנָּתְשׁוּ *evellentur amplius è terra ſua.* ¶ Item de *locis deſertis.* Ezech. 36. verſ. 36. *Aedificavi diruta,* נָטַעְתִּי *plantavi devaſtatum:* inſtauravi. ¶ 4. de *tentorio,* cùm paxillis terræ infigitur, quando extenditur. Dan. 11. v. 48. וְיִטַּע *& plantabit tentoria ornamenti ſui inter maria.* Eſa. 51. verſ. 16. *Et in umbra manus meæ protexite,* לִנְטֹעַ *ad plantandum cœlos,* וְלִיסוֹד *& ad fundandum terram.* ut plantem cœli hemiſphærium, tentorij inſtar, quod terræ incumbit. pro quo præcedenti verſu 13. dicitur, נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אֶרֶץ *extendens cœlum, & fundans terram.* Lxx. *qua* ἔστησα *ſtatui* ſeu *conſtitui cœlum, & fundavi terram.* Niphal נִטַּע *plantatus fuit.* Eſa. 40. verſ. 24. *Etiam non* נִטָּעוּ *plantati fuerunt:* de hominibus.

Nom. נָטַע *planta, plantatio:* Plur. נְטָעִים *plantæ.* נִטַּע *idem.* Eſa. 17. v. 11. *In die* נִטְעֵךְ *plantationis tuæ.* Job. 14. v. 5. *Et faciet ramum ſicut* נָטַע *planta.* Lxx. νεόφυτον. Inde νεόφυτος in Novo Teſtamento.

נְטִיעַ *idem:* Plur. נְטִיעִים *plantæ.* Pſal. 144. v. 12. *ut ſint filij noſtri* כִּנְטִיעִים *ſicut plantulæ.* Lxx. νεόφυτα *novellæ plantæ.*

מַטָּע *idem:* Plur. מַטָּעִים *plantæ.*

II. Syr. נְטַע *portavit, ſuſtulit,* Matth. 8. v. 17. *Et infirmitates noſtras* נִטַּע *ſuſtinebit.* ſed hoc ad נטל fortè referendū. חנ Arab. נטע *balbutire.*

נטף tria ſignificata habet. I. נָטַף, idem quod טוּף, *guttavit, guttatim fluxit, defluxit, ſtillavit, deſtillavit.* Jud. 5. *Cœli & nubes* נָטְפוּ, Targum נָגְרוּ *ſtillaverunt aquas.* Joel. 4. v. 10. יִטְפוּ, Targum יִדְבְּרוּן *ſtillabunt montes muſtum.* Elias legit, יִרְבּוּן *multiplicabunt.* Pſal. 68. v. 9. *Etiam cœli* נָטְפוּ *ſtillabant à facie Dei.* Targ אַטְפוּ טַלָּא *deſtillavunt rorem.* Hiphil. הַטִּיף, Chald. אַטֵּף *ſtillare, inundare fecit.* Amos 9. v. 13. וְהִטִּיפוּ, Targ. וְיִדְּבוּן *& ſtillabunt montes muſtum.*

Nom. נְטָף, Chald. נְטוּף *gutta, ſtilla:* Plur. נְטָפִים *guttæ.* καὶ ἐξοχλῶ, ſtacte, *liquor, ſuccus*

deſtillans ex myrrha ſeu arboribus inciſis, ῥητίνη, reſina, gummi, opobalſamũ. Job. 36. v. 27. *Ipſe minuet* נְטִפֵי מַיִם *guttas aquæ.* Ex. 30. v. 34. *Accipe tibi aromata* נָטָף, Targ. נְטוּפָא *ſtacten:* opobalſamum. A

נְטִיפוֹת, Chald. נְטוּפַיָּא *ornamenta aurea,* in quibus geſtabant balſamum: *Vaſcula aurea,* in quib. נטף continebatur. Eſa. 3. v. 19. הַנְּטִיפוֹת, Targ. עִנְקַיָּא *collaria.* itẽ, Jud. 8. v. 26.

Arab. נַטָּפָה nadfa *ſperma,* guttatim deſtillans: Item, *embryo.*

II. Per metaphoram, נָטָף, Chald. נְטַף: Hiphil. הִטִּיף, Chald. אַטַּף *ſtillavit* in aurem, inſtillavit, *locutus eſt, prædicavit, prophetavit:* Cùm ad ſermonem, prophetiam & doctrinam, quæ pluviæ aut roris inſtar fluit & ad aures pervenit, transfertur. Sicut dicitur, Deuter. 32. *ſtillet ut pluvia doctrina mea, & fluat ut ros verbum meum.* Horat. lib. 1. Epiſt. 8. *Subinde Præceptum auriculis hoc inſtillare memento.* Job. 29. *Et ſuper illis* הִטַּף *ſtillabit ſermo meus.* Targum תִּשְׁפַּר *pulcer erit.* Hiphil. Ezech. 21. v. 2. וְהַטֵּף *& ſtilla.* Targ. וְאַלֵּף *& doce ad ſanctuaria.* Mich. 2. v. 6. *Ne* תְּתִנַּבְּאוּ תַּטִּיפוּ יַטִּיפוּן *ſtilletis, ſtillabunt.* Targum תִּתְנַבּוּן *prophetetis.* Ibidem, verſ. 11. *Et erit* מַטִּיף *ſtillator populi iſtius:* propheta. B

III. Arab. נטף, cum ט punctato, *mundus fuit.* יִנְטַף *mundabitur:* Avic. נַטִּיף nadif *mundus, formoſus:* Plural. נִטְאָף *formoſi.*

מִנְטָף *mundatus.* אִסְתִּנְטָאף *mundificatio.*

נטק duo ſignificata habet. I. Arab. נַטַק nataq *locutus, fabulatus eſt.* Pſalm. 118. נטק *locutus Deus in ſanctis.* Pſal. 58. *Et juſtitiam* תַּנְטְקוּן *loquemini.* Luc. 6. v. 45. אֲלֶפֶם יְנַטֵּק בְּפִצַּל מַאפִי *os loquitur in abundantia ejus quod eſt in corde.* Gen. 18. *ut* אֲנַטֵּק *loquar cum Domino.* Alcor. מַא לַכֶם לַא תַּנְטְקוּן *quid vobis, non loquemini?* C

Nom. מַנְטֵק mantiq *ſermo, logica ſcientia.* Alc. Formica. עֻלְּמְנָא מַנְטֵק אַלְטַיְר *edocti ſumus ſermonem avium.*

מַנְטִקִי mantiqui *logicus.* נָאטֵק natic *loquens, rationalis.* נַפֶם נַאטֵקָה *anima rationalis.*

נַטֵק *fauces, palatum, larynx.* Pſalm. 119. in מ. *In* נַטְקִי *palato meo.* D

II. Arab. אַנְטַק *cinxit, accinxit.*

מַנְטַקָה mantaca *cingulum, zona:* Plur. מַנְאטִק manatiq *cingula, zonæ.* Matth. 3. v. 4. מִנְטַקָה מִן נֶלֶד עַלֵי חְקוּיְרֵה *cingulum pelliceum ſuper lumbis ejus.* מַנְטַקָה אַלְבְּרוּג *cingulum ſignorum,* Zodiacus: in Geogr. ſimpliciter מַנְטַק mantac, & נִיטַק *idem.*

אַתְמַנְטַק atmantaq *accinctus fuit.* Pſal. 65. וַתַּחְמַנְטַק אלאכאם בַּאלְסרור *& accingentur colles exultatione.*

נטר duo ſignificata habet. I. נָטַר, Chald. & Syr. נְטַר *cuſtodivit, ſervavit, aſſervavit, conſervavit, obſervavit.* Cant. 1. v. 6. *Poſuerunt me* נוֹטֵרָה *cuſtodientem vineas, vineam meam, quæ mihi eſt, non* נָטַרְתִּי *cuſtodivi.* Chald. 1. Reg. 2. *Et non* שָׁמַרְתָּ, Targ. נְטַרְתָּא *cuſtodiviſti mandatum Domini.* Pſal. 119. *Quia mandata tua* נָצַרְתִּי, Targ. נְטַרִית *cuſtodivi.* Syr. Joh. 15. v. 20. *Si ſermonem meum* נָטְרוּ *ſervârunt, etiam veſtrum* נְטְרוּן *ſervabunt.* Matth. 25. *Omne quod dixerint vobis* דְּתִטְרוּן טְרוּ *ut ſervetis, ſervate.* ¶ Plęrunq; autem ſumitur in malum, & per ellipſin *inimicitias* in corde contra aliquem, *iram, odium, invidiam, & injuriæ retentionem memoriamve denotat.* Lev. 19. *Nec* תִּטֹּר *obſervabis filios populi tui.* Targ. תִּטַּר דְּבָבוּ *obſervabis inimicitiã filij populi tui.* Jer. 3. v. 5. הֲיִנְטֹר *an obſervabit in æternum?* Targ. הַאֶפְשַׁר דְּיִתְנַטְרוּן לָךְ חוֹבַיִךְ *an poſſibile eſt, ut retineantur tibi peccata tua?* Pſal. 103. v. 9. *Non perpetuò rixabitur, nec in æternum* יִטֹּר *aſſervabit.* Targ. יִטַּר דְּבָבוּר *ſervabit odium.* Lxx. *comminabitur.* Pass. Syr. אִתְנַטַּר *conſervatus fuit.* Matth. 9. *Et ambo* מִתְנַטְּרִין *conſervantur.*

Nom. מַטָּרָה, Chald. מַטָּרָא duo denotat: 1. *cuſtodiam,* locum ubi captivi cuſtodiuntur. Jer. 38. *Et ſedit Jeremias in atrio* הַמַּטָּרָה *cuſtodiæ:* ubi cuſtodes ſtabant: & in quo captivi aſſervabantur. Targ. בֵּית אֲסִירַיָּא *domus captivorum.* ¶ 2. *ſcopum,* quem obſervant ſagittarij, ſignum vel metam: rem, ad quã ſagittæ emittuntur. Job. 16. v. 12. *Et erexit me ſicut* לְמַטָּרָה, Targ. לְפַלְגָּא, Lxx. εἰς σκοπὸν *in ſcopum.* 1. Sam. 20. *ut mittant mihi* לְמַטָּרָה *ad ſcopum.* Lxx. εἰς τὸ ἀμαγγαρὶ. Al. ἀματλαρὰ: Hebræum retinuerunt.

Nom. נוֹטֵר, Chald. נָטַר, Syr. נָטוֹר *cuſtos:* Plur. נוֹטְרִים, Chald. נָטְרִין, Syr. נָטוּרִין *cuſtodes.* Nah. 1. v. 2. וְנוֹטֵר *& obſervat ipſe hoſtibus ſuis.* Lxx. καὶ ἐξαίρων *& tollens.* legerunt נוֹטֵל, à נָטַל *ſuſtulit,* ob ר ſimilitudinem.

Chald. סַנְטוֹר *idem:* Plur. סַנְטוּרִין *cuſtodes.*

נְטִיר *cuſtoditus, obſervatus.*

מַטָּר & מִמְטָר *cuſtodia.* בֵּית מַטָּרָא *domus cuſtodiæ,* carcer: Plur. מַטָּרָן *cuſtodiæ, excubiæ.*

Syr. נְטוּרוּת *obſervatio.* מְנַטְּרָן *cuſtos.*

חַטִּיר *fax,* vinum conſervans. חַטִּיר *faculentus.*

Rabb. נְטִירָה *vindicta.*

II. Arab. cum ט punctato, quod ut ר profertur, נטר nadar *vidit, reſpexit, conſideravit, deliberavit, curavit, notavit, obſervavit, expectavit.* Gẽ. 2. v. 19. לינטרמארא יסמיהם *ut videret quomodo appellaret ea.* Pſalm. 48. *Ipſi* נִטְרוּא *viderunt.* Pſal. 11. *Recti* יִנְטְרוּן *videbunt faciem ejus.* Pſalm. 10. *Super pauperem oculi ejus* חִנְטְרָאן *obſervabunt.* Pſalm. 21. אַנְטֹר *reſpice in me.* Matth. 6. verſ. 26. אִנְטְרוּא אֲלִי טִיר אלסמא *reſpicite*

respicite ad aves cœli. Luc. 9. v. 38. *Rogo* אֶן A
חַנְטֵר אֵלַי אִבְנִי *ut respicias ad filium meum.* Alc.
2. וְאַנְתֶּם חַנְטַרוֹן *& vos vidistis.* Pas. אַנְחַטַר
antadar *attentus, cautus, circumspectus fuit, animadvertit, aspexit, spectavit, intuitus est, speravit, expectavit.* Luc. 7. v. 20. אִם נְנַחְטַר
אָחֳר *an expectabimus alium?* Galat. 5. נְנַחְטַר
אַלְרוּחָא *expectabimus spem.*

Nom. נַטַר nadâr *specula, nota, signum, observatio.*

נַטְרָה nadra *scopus, meta, intuitus, aspectus:* Plur. נַטְרָאתָא nadrat *scopi, metæ.*

מַנְטַר mandar *visus, visio, aspectus, locus unde videmus, specula, spectaculum:* Plur. מַנְאַטַר B
manadir *visiones, spectacula.* עִלְמָא אַלְמַנְטַר *scientia visionis* seu *aspectus:* perspectiva.

מַנְטוּר mandur *circumspectus, cautus, astutus.*

נְטָארָה nadâra *intuitus.* נְטַר אֱלִי אֱלוֹנוֹה *respectus personæ.* מְחַנְאַטַר *respiciens, oppositus.*

אִנְתְאַטַר intidar *spes, expectatio, fiducia.* מְנַתַּטַר *expectans.*

תְּנָאטַר *quæstio.* מְנָאטָרָה & נְטָאירָה *theorema.* נְטִירָה *respectus.* C

נְטַר *theoria.* אַלְטַב יִנְקְסוּם אֱלִי נְטַר וְעַמַל *medicina dividitur in theoriam & practicam:* in Avicen. נְטָרִי nadri *theoricus.*

נְטִיר *similis.* Psalm. 89. *Non est in nubibus* נְטִיר אַלָּה *similis Deo:* sicut Deus. Psal. 119. in Ain. *Fac cum servo tuo* נְטִיר רַחֲמֵךְ *secundum misericordiam tuam.* ¶ Item נַטִּיר nadir *respiciens, oppositus:* Inde *Nadir* punctum verticem respiciens eiq; oppositum: Item *gradus loco Solis oppositus.* D

נִטְרוֹן *nitrum.* מַעְרָן אַלְנִטְרוֹן *fodina nitri:* in Geograph.

נַטָּאר *nauclerus.*

נטש tria significata habet. I. נָטַשׁ, Chald. נְטַשׁ est עָזַב, *reliquit, derelinquit, deseruit humi projectum, sivit, misit, dimisit, permisit, curam abjecit.* Gen. 31. *& non* נְטַשְׁתַּנִי, Targum שְׁבַקְתַּנִי *reliquisti me ad osculandum filios meos:* permisisti mihi: sivisti me. Numer. 11. וַיִּטֹּשׁ *& reliquit juxta castra.* Targum וּרְמָא *& projecit.* 1. Sam. 10. v. 2. נָטַשׁ, Targum שְׁבַק *reliquit pater tuus asinos.* 1. Sam. 12. *Quia non* יִטֹּשׁ *relinquet Dominus populum suum.* Targum יְרַחֵק *abominabitur.* Prov. 1. *& ne* תִּטֹּשׁ *dimittas legem matris tuæ.* Targum תִּטְעֵי *oblivisceris.* Exod. 23. *& septimum dimittes* וְתִרְשִׁנַּהּ וְנָטַשְׁתָּהּ, Targum וְתִרְשִׁנַּהּ *& relinques eum.* ¶ Absolutè, *relictus, dimissus fuit.* 1. Sam. 4. וַתִּטֹּשׁ *& dimissum fuit bellum.* Hos. 12. *& sanguis ejus super ipso* יִטּוֹשׁ *relinquetur.* Targ. יְתוּב *revertetur.* Niph. נִטַּשׁ: Pual. נֻטַּשׁ *dimissus fuit.*

II. Niphal. נִטַּשׁ *dimissus, remissus, laxatus, extensus, expansus fuit.* 2. Sam. 5. *& Philistæi venerunt* וַיִּנָּטְשׁוּ, Targum וְאִתְרַטְשׁוּ *& dimissi sunt in valle Rephaim.* Pro quo habetur, 1. Paral. 14. *& diffusi sunt.* Esa. 16. v. 8. *Propagines ejus* נָטְשׁוּ *extenderunt se.* Esa. 33. נָטְשׁוּ *extensi sunt funes tui.* Laxati sunt funes, quibus malus firmatur, & velum extenditur, nautis de salute desperantibus.

Nom. נְטִישׁוֹת *radices, rami* seu *palmites vitis,* qui extensi sunt seu diffunduntur. qui à radice statim se hinc inde longè lateq; diffundunt.

III. נָטַשׁ, idem quod נָחַשׁ, *evulsit:* literis טׁ ת permutatis. Jerem. 23. וְנָטַשְׁתִּי *& evellam vos & urbem istam.*

נין vide in נון.

ניק quære in נוק.

ניר in נור.

נכא Chald. נְכָא *percussit:* in נָכָה habes.

נכב. Inde Arab. מַנְכַב *humerus:* Plur. מַנָאכַב *humeri.*

נַכְבָּה nacba *posticum:* Plur. נַכָּאב nicab *postica.* Psalm. 68. מִנַּכְבָּאתָא *posteriora dorsi ejus.* Luc. 14. *Tollit super* מִנַּכְבֵיהּ *humeros suos.*

נכד. Inde נֶכֶד *nepos.* Gen. 21. *ut non fallaciam intendas mihi & filio meo* וְלִנְכָדִי *& nepoti meo.* Targum וּלְבַר בְּרִי *& filio filij mei.* Lxx. τὸ ὄνομά μου.

Arab. نكد *labor.* Psalm. 107.

נכה. Inde Niphal. נִכָּה & נִכְיָא, Chal. אִתְנְכִי: & Pual. גֻּכָּה *percussus fuit.* Niphal. 2. Sam. 11. *& retrocedetis ab eo,* וְנִכֶּה *& percutiatur & moriatur.* Job. 30. v. 8. נְכֵאוּ *percussi sunt à terra.* Targum יִשְׁתַּתְּפוּן *conterentur.* Pual. Exod. 9. *& hordeum* נֻכָּתָה, Targum לְקוֹ *fuit percussum.* Ibidem. *triticum & spelta non* נֻכּוּ, Targum לְקָאָה *fuerunt percussa.* Hiphil. הִכָּה, Chal. אַכִּי *percussit, ferijt, verberavit, cæcidit:* de homine, *occidit, perdidit:* de urbe, *oppugnavit & expugnavit:* de populo aut exercitu, *vicit, superavit.* Exod. 9. *& omnem herbam agri* הִכָּה, Targ. מְחָא *percussit grando.* Horat. *Non verberatæ grandine vineæ.* Exod. 12. *& Dominus* הִכָּה *percussit omne primogenitum in terra Ægypti.* Targum קְטַל *occidit.* Genes. 4. לְבִלְתִּי הַכּוֹתוֹ *ut non percuteret eum omnis inveniens eum.* Targum דְּלָא לְמִקְטְלֵיהּ *ut non occideret.* Jerem. 30. מַכַּת אוֹיֵב הִכִּיתִיךָ *percussione inimici percussi te.* Targum אַלְקִתִּיךְ *verberavi te.* Psalm. 121. *Per diem Sol non* יַכֶּכָּה *percutiet te.* Lxx. *uret te.* 1. Sam. 24. וַיַּךְ *& percutiebat cor Davidis ipsum.* cor ipsius percutiebat eum, ob peccatum commissum: & solicitus erat ne ipse & Israel propterea puniretur. Targum וְחַשׁ וְדָוִד בִּלְבּוֹ *& dolebat David in corde suo.* Ezech. 21. v. 13. וְהַךְ, Targum וּמְפַח *& percute manum*

ad manum: instar hominis dolentis. Sed 2. Reg. 11. וַיַּכּוּ, Targum וְטַפַּחוּ *& percusserunt manum, & dixerunt, vivat rex*: gaudentium est. Zach. 9. v. 4. וְהַכָּה *& percutiet in mari exercitum ejus*. Targum וְיִדְמִי *& projiciet*. Num. 11. *Si fortè potero* וְאוּכַל נַכֹּתוֹ *percutere in eo*. Targ. לְאַגָּחָא בֵּיהּ קְרָבָא *pugnare cum eo*: Infinitivus Piel. Deut. 25. v. 3. *Si* בֶּן הַכּוֹת *filius percutiendi est improbus*: filius percussionis: infinitivus loco nominis. Targum בַּר חַיָּב לְאִתְקָטָלָא *filius reus percussionis*. Lxx. ἄξιος πληγῶν *dignus plagis*. sequitur: *quadragies* יַכֶּנּוּ *percutiet eum, non addet*. Ista est מַלְקוּת אַרְבָּעִים *percussio quadraginta* ictuum. Pœna apud Judæos, post quadruplex mortis genus. pro ratione delicti, & prout reus ferre posset, ne occideretur, plagæ erant graviores aut leviores, pauciores aut plures, non tamen ultra 40. Al. Semper tamen ad quadraginta usq; , seu quadraginta, una minus, nunquam plures. Flagellandus judice jubente denudabatur usq; ad cor, & satelles stans à tergo ejus super lapide, habensq; lorum vitulinum tam longum, ut ad ventrem ejus pertingeret, percutiebat una manu totis viribus quadraginta vicibus, una minus. Una autem plaga remittebatur, in significationem misericordię. Hodie percutiunt reum suo quemq; cingulo. Et ad hunc locum alludit Paulus, 2. Corinth. 11. v. 24. *A Judæis accepi plagas quadragenas, una minus*. Muhammedes statuit pœnam 40 ictuum ebrietati, ut Arabes natura calidos ab usu vini arceret, & facilius in officio retineret. Apud Turcas verò pœna blasphemiæ sunt 50 ictus fustium. 2. Reg. 3. וַיַּכּוּ בָהּ, Targ. וּמְחוֹ *& percusserunt in ea*. scil. ūrbe. ita legendum esse in margine notatur. Sed in textu scribitur, וַיָּבֹאוּ *& venerunt*. Genes. 37. *Non* נַכֶּנּוּ נָפֶשׁ *percutiamus eum anima*: מַכַּת נֶפֶשׁ. Targ. נְקַטְלִנֵּהּ *occidemus eum anima*: ut vitam ei eripiamus. Jerem. 18. v. 18. *Venite* וְנַכֶּנּוּ *& percutiemus eum lingua*: deferemus eum. Targ. *testes falsos contra eum producemus*. Hos. 14. v. 6. וְיַךְ *& percutiet radices ejus sicut Libani*. scil. ros, ut crescat, vel, ut radicetur, ejusq; radices expandantur in longinquum. Hophal. הֻכָּה *percussus fuit*. Ezech. 33. הֻכְּתָה *percussa fuit urbs*. Targum אִתְעֲרַת *destructa fuit*. Hieron. *vastata est*. Psalm. 102. הוּכָּה *percussum est ut herba, & aruit cor meum*. Sicut Sol percutit herbam viridem, quoad exarescat, ita cor meum mœstitia affectum arescit, humore nativo exiccato.

Nom. נָכֶה *percussus, læsus, afflictus, debilis*. 2. Sam. 4. v. 4. *& Jonathæ filio Saulis erat filius* נָכֶה רַגְלַיִם, Targ. לְקֵי בְּתַרְתֵּין רַגְלוֹהִי *percussus duobus pedibus suis*: læsus, claudicans. Esa. 66. v. 2. *Ad quem respiciam? ad humilem* וְנִכֵּה רוּחַ *& percussum spiritu*: afflictum animo. Plur. נְכֵאִים, mutato ה in א, *percussi, læsi, afflicti*. Esa. 16. v. 7. *Gement etiam* נְכֵאִים *afflicti*.

נָכָה *idem*: Plur. נְכִים *læsi, afflicti*. Psal. 35. v. 15. *Congregati sunt contra me* נְכִים *afflicti, miseri, abjecti, viles*. Targum רְשִׁיעַיָּא *impy*. Lxx. μάστιγες (quasi מַכָּה) *flagella*. Foemin. נְכֵאָה *afflicta*. Prov. 15. v. 13. *& in tristitia cordis, spiritus* נְכֵאָה *afflictus*. ¶ Inde Pharao נְכוֹ, qui erat נְכֵה רַגְלַיִם *afflictus pedibus*: claudus. 2. Reg. 24. *Contra exercitum Pharaonis* נְכוֹ, Targum חֲגִירָא *claudi, regis Aegypti*. 2. Reg. 23. v. 28. *In diebus ejus ascendit Pharao* נְכֹה, Targ. חֲגִירָא *claudus, rex Aegypti, contra regem Assyriæ*.

מַכָּה, Foem. מַכָּה *percussio, ictus, plaga, vulnus, & flagellum*: Plur. מַכִּים, Foem. מַכּוֹת *plagæ, & flagella, verbera & vulnera*. Num. 11. *& percussit eos* מַכָּה *plaga magna*: peste. 2. Reg. 8. *ut sanaretur in Jesreel à* הַמַּכִּים *vulneribus*. Quibus ipsum affecerant Syri. Deut. 28. *& מַכּוֹת plagas magnas*. 2. Paral. 2. *cæsorib. lignorū dedi triticum* מַכּוֹת *plagarum*: in אֲכָל quære. Rabb. עשר מכות במצרים או אשר לקו מצרים דָּם צְפַרְדֵּעַ כִּנִּים עָרוֹב דֶּבֶר שְׁחִין בָּרָד אַרְבֶּה חוֹשֶׁךְ מַכַּת בְּכוֹרוֹת:

Rabb. הַכָּאָה *verberatio, plaga*.

Arab. אנכא anqui *exulceravit, lacessivit, solicitavit, irritavit, molestavit, molestus fuit*. Pas אנחכא anta qui *exulceratus, offensus fuit*. Item, *iratus, conquestus fuit*.

נכיה naqia *exulceratio, offensio, ira, molestia, cardialgia, animi percussio, horror*.

מנכי munqui *exulceratus, iratus, molestus*.

נאכי naci *molestator*. ¶ נָכְרִי *idem*.

II. Syr. נְכָא *læsit, nocuit, adversatus est*. Gal. 5. *Caro desiderat* דִּנְכָא *quod nocet spiritui*. Act. 10. v. 38. דְּאִתְנַכְיוּ *qui læsi erant à viro*. ¶ נָכָא *adversarius*.

Arab. نكحه *anhelitus*.

נכח duo significata habet. I. Inde נָכֹחַ *rectus, directus, obvius, promtus, paratus*: Plur. נְכֹחִים *recti*. Foem. נְכֹחָה *recta*: Plur. נְכֹחוֹת *rectæ*. Esa. 57. *Ambulans* (in) נְכֹחוֹ *rectitudine sua*: abstractè. Exod. 19. *& sitis* נְכֹחִים *recti ad diem tertium*. Targum וּמִינִין *parati*. 2. Sam. 15. *verba tua sint bona* וּנְכֹחִים *& recta*. Amos 3. *& non sciunt facere* נְכֹחָה *rectum*. Lxx. ἐναντίον αὐτῆς *coram ipsa*: legerunt נֹכַחְתָּה, cum ה mappic, & acceperunt pro נֹכַח *coram*. Esa. 26. v. 9. *In terra* נְכֹחוֹת *rectitudinum injustè aget*.

נֹכַח & נֶכַח *ante, coram, rectà, è regione, ante oculos*. Ex. 14. נֹכַח, Targ. לְקִבְלַת *coram ipso castra metabūtur juxta mare*. Exod. 26. *& lucerna* נֹכַח, Targ. לְקִבֵל *corā mensa*. ¶ לְנֹכַח *directè, pro*.

Gen. 25.

Gen. 25. *& oravit Isaac Dominum* לְנֹכַח, Targ. לְקֳבֵל *pro uxore sua, quia sterilis erat.* Lxx. κατὰ. Genes. 30. לְנֹכַח *ante oves.* Rabbin. לְנֹכַח *ad eum qui est coràm:* secunda persona singularis masculini.

נְכֹחִיוּת *rectitudo.* נְכֹחִיוּת הָרֹאשׁ *oppositio capitis:* punctum verticale.

II. Arab. נכח nach, idem quod לקח, literis ל & ך permutatis. Matth. 19. v. 8. ונכח אחרי *& accipit aliam:* ducit. Alcor. תַּנְכְּחוּא *ducet is.* Idem, *ut* אֲנַכֵּחַ *ducat te una filiarum mearum.* Idem. פַּאנכחוא מַא טַאב לַכֶם מִן אַלְנִסָא *& ducite quantum bonum vobis sit de mulieribus.*

נכל נָכַל, Chald. & Syr. נכל significat מחשבה רעה התקושה בלב ויהיה ממנה המעשה בערמה: *dolosè, callidè, fraudulenter egit, excogitavit malum, machinatus, insidiatus fuit.* Malach. 1. v. 14. *& maledictus* נוֹכֵל *fraudulenter agens.* Hieron. *dolosus.* Lxx. ὁ ὑπὲρ δυνατὸς *qui erat potens.* respexerunt ad יָכֹל *potuit.* Chald. Jerem. 8. עָקוֹב, Targ. נָכֵל *dolosum cor.* Syr. Luc. 11. ונכלין *& insidiantes ipsi.* Piel. נכל, Chald. נַכֵּל *idem.* Numer. 25. *Quia hostes sunt vobis* בְּנִכְלֵיהֶם *in dolis suis, quos* נִכְּלוּ, Targ. נכלו *dolosè egerunt vobiscum.* Lxx. δολίσουν. Hithpael הִתְנַכֵּל, Chald. אִתְנַכַּל *idem.* Genes. 37. וַיִּתְנַכְּלוּ *& fraudulenter agebant cum eo, ut occiderent ipsum.* Targum וְחַשִּׁיבוּ *& cogitabant de ipso.* Psalm. 105. *vertit cor ipsorum, ut odissent populum ipsius,* לְהִתְנַכֵּל *ad dolosè agendum in servis illius.* Targum לְחַשָּׁבָא בִּישִׁין *ad cogitandum mala.*

Nom. נְכָלִים *calliditates, doli, insidiæ.*

Chal. נכל, Syr. נְכִילָא, & נְכִילָא & נְכִילוּת & נֶכֶל *dolus, fraus, astutia, calliditas, cogitatio mali in corde:* Plural. נִכְלִין, Syriacè נְכִלְנִין *versutiæ.*

נָכִיל, Syr. נְכוּלְתָּן *fraudulentus, dolosus, astutus.* Foem. נְכִילָא *astuta.*

Arab. נַכַאל *compedes.*

נכס tria significata habet. I. נָכַס. Inde נֶכֶס, Chald. נְכַס *facultas,* comprehendit fundos & mobilia, aurum, argentum, vestes, pecora: Plur. נְכָסִים, Chald. נִכְסִין *facultates, opes, divitiæ.* Eccl. 2. *Divitiæ* נְכָסִים, Targum וְנִכְסִין *& facultates.* Deut. 6. *& in omni* מְאֹדֶךָ, Targum נִכְסָךְ *facultate tua.* Jos. 22. בִּנְכָסִים, Targum בְּנִכְסִין *cum divitiis multis.* Deut. 8. חֵיל *facultas ista.* Targum נִכְסַיָּא *divitiæ illæ.* Ibidem. *Et in tota* מְאוֹדוֹ *facultate sua.* Targum נִכְסוֹהִי *divitiis suis.* Mich. 8. *Coram Domino* בִּצְעָם *facultas eorum.* Targum נִכְסֵיהוֹן *divitiæ ipsorum.*

II. Chald. & Syr. נכס *mactavit, jugulavit, occidit, sacrificavit.* 2. Reg. 25. v. 21. שָׁחַט, Targum נכס *mactavit in Ribla.* 1. Reg. 8. v. 63. וַיִּזְבַּח, Targ. וּנְכַס *& sacrificavit Salomo* זֶבַח הַשְּׁלָמִים *sacrificium retributionum.* Targ. נִכְסַת קֻדְשָׁא *sacrificium sanctitatis, quæ* זְבַח, Targum נְכַס *sacrificavit coram Domino.* Genes. 43. v. 16. וּטְבֹחַ טֶבַח, Targum וְכַס נִכְסָתָא *& macta mactationem.* Exod. 22. v. 1. וּטְבָחוֹ, Targ. וְיִכְסְנִנֵּה *& mactet eum, aut vendat eum.* Syr. Luc. 15. v. 30. נִכְסְתְּ *mactasti ei taurum pinguem.* Act. 10. *Surge* כוּם *macta, ede.* Niphal. Syr. אִתְנְכַס *mactatus fuit.* 1. Cor. 5. v. 7. דְּאִתְנְכַס *qui mactatus est pro nobis.*

Nom. נָכַס *mactator.* Foemin. נְכַס *mactatrix.*

נִכְסָא *mactatio, cædes, immolatio, victima:* Plur. נִכְסִין, Foem. נִכְסָן *victimæ.*

III. Arab. נכס nacas *reclinavit, declinavit, demisit, convertit.* Luc. 42. v. 5. ונכסן גוההן *& declinabant facies suas in terram.* Alcor. הֻם נכסוא רוּסַהֻם *reclinati fuerunt super capita sua.* Cap. Jonas. נְנַכְּסָה *reddemus ipsum breviorem.* ינכס *convertitur.*

Nom. נַכַס *reclinatio, conversio.* מַנְכַּס *reclinans, curvans.* מנחכס *inversus.* מַנְכוּס *infixus,* ut clavus.

תַּנְכִּיס אַלְרַאס *demissio capitis:* in Avicen.

נכף Syr. נְכַף *erubuit, verecundus, modestus, temperans, sobrius, castus, ornatus, honestus fuit.* Hebr. 11. v. 16. *Non* נִכְפָּה *erubescit Deus vocare.* Niphal. אִתְנְכַף *modestum, sobrium, castum se præbuit.*

Nom. נָכַף & מְנַכַּף *modestus, sobrius, honestus, comis, moribus præditus, castus, ornatus, decorus, verecundus, submissus.*

נוּכָף & נְכָפוּרָא *verecundia, modestia, sobrietas, castitas.*

נכן נַאכִּן *reflectens se:* in Avicen.

נכך Psalm. 88. *Nec* אנכך *egrediar:* in נפך vide.

נכר duo significata habet. I. נָכַר. Inde Niphal. נִכַּר *notus, agnitus, cognitus fuit.* Job. 34. *Nec* נִכַּר, Targum אִשְׁתְּמוֹדַע *agnitus fuit dives coram paupere.* Prov. 26. *In labiis suis* יִנָּכֵר *agnoscetur osor.* Hiphil. הִכִּיר *novit, agnovit, cognovit, discrevit, dijudicavit.* Job. 34. יַכִּיר *cognoscet opera ipsorum:* dijudicabit. Gen. 42. וַיַּכֵּר, Targum וְחַכִּם *& agnovit Joseph fratres suos.* Genes. 27. *& non* הִכִּירוֹ, Targ. אִשְׁתְּמוֹדְעֵהּ *agnovit illum.* Deut. 21. v. 17. *Quia primogenitum, filium odiosæ* יַכִּיר *agnoscet, ut det ei partem duorum.* Targum יִפְרֹשׁ *separabit:* discernet. Hithpael. הִתְנַכֵּר *cognoscendum se exhibuit, agnitus fuit.* Proverb. 20. v. 11. *Etiam in studiis suis* יִתְנַכֵּר, Targ. מְחַדַּע *cognoscitur puer.* Lxx. συσκελισθήσεται *impedietur.* q. יִתְנַכֵּל.

Nom. הַכָּרָה *notitia, agnitio, cognitio, discretio.* Esa. 3. v. 9. הַכָּרַת פְּנֵיהֶם *agnitio facierum ipsorum testatur contra eos.* Ex facie apparet ipsorum natura. Lxx. ἡ αἰσχύνη *turpitudo.*

Accepe-

Accepũt pro בער *turpis fuit.* aut Ar. הכר: vide A
מַכָּר *notus, cognitus, familiaris:* Plur. מַכָּרִים *noti.* 2. Reg. 12. *Accipiant sibi sacerdotes, quilibet à noto suo:* ab Israel noscente ipsum. Ib. *Ne accipiatis argentum à* מַכֶּרֵיכֶם *notis vestris.*

II. Per contrarium, נָכַר, Chald. נְכַר *ignotus, incognitus, alienus, extraneus fuit.* Piel נִכֵּר *ignotum, incognitum, alienum reddidit, abalienavit, occultavit, negavit, abnegavit.* Jerem. 19. וַיְנַכְּרוּ *& abalienârunt locum istum.* Targum וְסָאֲבוּ *& polluerunt.* scil. dijs alienis. 1. Sam. 23. v. 7. נִכַּר *ignotum reddidit eum Deus in manum meã.* Targum מְסַר *tradidit.* Notitiam ab illo removit, ut ita in manus meas incideret. B
Job. 21. v. 29. *& signa eorum non* תְּנַכְּרוּ *occultabitis:* negabitis. Hith hpael הִתְנַכֵּר, Chald. אִתְנַכַּר *ignotum, alienum se simulavit,* aut *verbis & factis ostendit.* Genes. 42. v. 7. וַיִּתְנַכֵּר *& alienus factus est erga illos.* simulavit se alienum. Targum וְחַשֵּׁב מָה יְמַלֵּל עִמָּהֶן *& cogitabat quid loqueretur cum illis.* Hieron. *quasi ad alienos durius loquebatur.* Lxx. ἠλλοτριοῦτο ἀπ' αὐτῶν *abalienatus est ab eis.* 1. Reg. 14. *statim ipsa* מִתְנַכְּרָה *alienam* (ignotam) *se simulabat.* C
Targ. מְשַׁתְּנֵיָא *mutabatur.* ¶ Arab. نَكَرَ nacar, & انكر ancar *negavit, denegavit.* Johan. 1. *& confessus est, nec* נכר *negavit.* Matth. 10. v. 33. ומן אנכרני קדאם אלנאס אנכרתה קראם אבי אלדי פי אלסמואת *& qui negavit me corã homine, negavi eũ corã Patre meo, qui est in cœlis.* Alc. 3. מנכר.

Nom. נֵכֶר & נֵכָר *alienatio, exilium, calamitas.* Job 31. v. 3. וְנֵכָר, Targ. וּתְבִירָא *& calamitas operantib. iniquitatẽ.* Obad. v. 12. *& ne rideas in die fratris tui, in die* נָכְרוֹ, Targ. תְּבִירְתֵּה *calamitatis ejus.*

נָכְרִי & נֵכְרִי, Chal. נְכַרִי *nothus, ignotus, incognitus, alienus, externus, alienigena, gentilis,* qui alterius est gẽtis, quã Israeliticæ. Pl. נָכְרִים, Chal. נְכָרַיִן *alieni.* Foem. נָכְרִיָּה, Chal. נְכָרְיָא *aliena.* Pl. נָכְרִיּוֹת, Chal. נְכָרָן *alienæ.* Syr. נוכְרָיָא *spurij.* Gẽ. 17. *Ab omni* בֶּן נֵכָר *filio alieno, qui non est de semine tuo.* Targ. בַּר עַמְמִין *filio populorum:* gentili. Gen. 35. v. 2. *Removete* אֱלֹהֵי הַנֵּכָר *deos alienos, q̃ sunt in medio vestri.* Targ. טָעֲוָת עַמְמַיָּא *idola populorum.* Idola, quę ex domo Sichem acceperant, & quæ secum retinebãt mulieres & parvuli ex Sichem abducti, jubet Jácob removere & tollere. Exod. 12. *Omnis* בֶּן נֵכָר *filius alienus non cõedet ex eo.* Targ. בַּר יִשְׂרָאֵל דְּאִשְׁתַּמַּד *filius Israel, qui factus est apostata:* qui fidem abnegavit. Hebræi intelligũt גֵּר *proselytum,* qui servat præcepta Noe: de quo in גור habes. Lxx. ἀλλογενὴς *alienigena.* Jud. 19. *Non divertamus in urbẽ* נָכְרִי *alienã.* Targ. בְּנֵי עַמְמַיָּא *filiorum populorum.* Quæ non est de filijs Israel. Ruth. 2. *& ego* נָכְרִיָּה *aliena:* ex populo alieno: ex filiabus Moab, non Israelis. 1. Reg. 11. *& rex Salomo dilexit mulieres* נָכְרִיּוֹת *alienas.* Targ. בְּנָת עַמְמִין *filias populorum.* ¶ Rab. נְכָרִיוּת *res aliena à vero, absurda.*

Arab. نَاكِر naquir *negator:* Plur. نَاكِرِين naquirin *negatores.*

נֶכֶר nacar, & נְכָרָה nucrã *negatio, abnegatio.*

נֵכֶר *filius abdicatus, exhærdatus.*

Cap. Joseph. פְּהֻם לֵהּ מְנַכְּרוֹן *& ipsi ei ignoti.* ¶ מְנֻכָּר *alienus, horribilis.*

נכר *capparis.* פרום אלנכר *cappares.*

נבש Rabb. נִבֵּשׁ *evulsit malas herbas è medio bonarum.* ¶ מנבש *evulsor.*

נבת duo signif. I. נְבַת *thesaur⁹, res desiderabilis, preciosa.* 2. Reg. 20. v. 13. *& ostendit eis totã domũ* נִבְתָּהּ *rei suæ preciosæ.* Targ. גִּנְזוֹהִי *thesaurorũ suorũ.* Lxx. καὶ ἔνεχωφᾶ: Hebręũ retinuerũt. ¶ Sed נבאת, cũ א abũdante, *cera.* Gẽ. 37. v. 25. *Camelos portãtes* נִבְאַת, Targ. שַׁעֲף *ceram & resinã.*

II. Chald. נְבַת *momordit:* in נְשַׁךְ invenies.

Alcor. וַמַן נְבַתּ וְאַנְמָא יִנְבַּת עַלַי נַפְסֵהּ *omnis autem mendax sibi mentietur.*

נבלה Inde Hiph. הִנְבִּלָה *perfecit, consummavit.* Esa. 33. v. 1. בְּנַבְּלוֹתְךָ *cum consummaveris tu prævaricari.* pro בְּהַנְבִּלוֹתְךָ.

Nom. מִנְבָּלָה *consũmatio, pfectio.* Job. 15. v. 27. *Nec extendet in terrã* מִנְבָּלָם *consummationẽ eorũ.*

Arab. لَوْهَة *meditatio.*

נמם Arab. نَمَّ namam *obtrectavit, detraxit, murmuravit.*

Nom. נְמִימָה namîma *detractio, obtrectatio,* q̃ fit verbis: Pl. נְמָאִים namaim *obtrectationes.*

נַמִּים namim *obtrectator, detractor.*

נְמָמִים *symbrium, serpillum.*

נמה Arab. نَمَا & نَمِي nami *crevit, multiplicatus, auctus fuit.* Gen. 1. אִנְמוּ *crescite & multiplicamini.* Ibid. אַנְמֵיָא *crescite.* Dual. Eph. 2. וְיִנְמֵי *& crescet templũ Dei.* Marc. 4. v. 8. וּצְעַר וּנְמֵי *& ascendebat, & crescebat.* Hiph. אַנְמֵי anmi *auxit, multiplicavit.* D

Nom. נְמוּ & נְמָה nama *multiplicatio, augmẽtatio, incrementum.* נְמוּ וּדְבוּל *augmentatio & diminutio.* סַן אַלְנְמוּ *ætas augmentationis,* adolescentiæ. ¶ מְנַמֵּי *augmentatus.*

Rabb. נמיה *bestia parva, feli similis.*

נמז Ar. נמז nẽz *viverra:* Pl. נמוז numuz *viverræ.* E

נמח Inde נְמִיחָה *liquefactio.*

נמך Rab. נְמוּךְ *depressus, declivis.* קוֹל נְמוּךְ *vox remissa, submissa.*

נְמִיכוּת *depressio, submissio.* sc. vocis. Cum מוך convenit.

נמל נָמַל idẽq, מול, *abscidit, pcidit, circũcidit, excidit.* Gẽ. 17. וּנְמַלְתֶּם, Targ. וְתִתְגְּזְרוּן *& circũcidetis carnẽ præputij vestri.* Niph. נִמַּל *circũcisus fuit.* Gẽ. 17. הִמּוֹל, Targ. מִתְגְּזַר *circũcidi vobis omnẽ masculũ.* Ib. *& filij octo dierũ* יִמּוֹל, Targ. יִתְגְּזַר *circũcidetur vobis.*

Nom. נְמָלָה, Arab. نَمْلَة nãla *formica,* quæ femina

semina arrodit, ne excrescant: Pluralit. A נְמָלִים, Arab. نَمْل نمل *formicæ*. Plin. lib. 11. cap. 30. *Semina arrosa condunt formicæ, ne rursus in fruges exeant è terra.*

Arabice تَنَمول تنمول *formicaro*, Ital. vide.

Rabb. נמל *portus*, ubi naves appellunt. Græcum λιμὴν inversum.

נמן. Rabb. נמן *suffragia dare*: Græcum νέμειν.

נמס Chald. נִימוס, Arab. نَامُوس, est Græcum νόμος *lex*: Plur. נִימוסִין *leges, statuta, judicia*. Psalm. 1. *Sed* בְּתוֹרַת יְהוָה, Targ. בְּנִימוֹסָא דַיְיָ B *in lege Domini voluntas ejus.*

נמק Rabb. נְמוּק & נִמּוּק *animadversio, annotatio, scholion*: Plur. נמוקים *scholia*: qualia Elias Levita adjecit libro Radicum Kimhi.

Arab. تَنْمِيق.

נמר. Inde נְמֵר, Chal. נְמַר, Arab. نَمِر namr, bestia maculis respersa, animal maculosum, ferox & celerrimum, *pardus, pardalis, panthera*: Plur. נְמֵרִים, Chald. נְמָרִין, Arab. نمور numur *pardi, pantheræ*. Lat. *variæ*. Esa. 11. C וְנָמֵר, Targum וְנִמְרָא *& pardus cum hœdo cubabit*. Dan. 5. *& ecce alia* כְּנִמְרָא *sicut pardus*. Jerem. 13. v. 22. *Num mutabit Aethiops cutem suam,* וְנָמֵר *& pardus maculas suas?* Pellis pardina ad rubedinem tendit, nigris maculis interpositis. Pardus non deponit pellis maculas, neq; Æthiops nigrorem. Nazianz. *Inolitos mores frustra conamur deponere*. Habac. 1. *Celeriores sunt* מִנְּמֵרִים, Targ. מִנִּמְרַיָּא *præ pardis equi ejus*. Cant. 4. נְמֵרִים *pardorum*: D quos Leopardi incolunt. Mons leopardorum distat à Tripoli 4000, à Libano 2000. pass. assurgens in rotundam altitudinem.

Chald. נְמוֹר & מְנַמָּר *maculosus, variegatus, varius, varicolor, punctatus*, punctis seu maculis respersus: Plur. נְמוּרִין *maculosi*. Foem. נְמוּרָא *maculosa*: Plur. נְמוּרָן *maculosæ*. Genes. 40. נָקוּד, Targum נְמוֹר *punctatus*, & *ligatus*.

Propr. נִמְרִים *Nimrim*, nomen fluminis. Jerem. 48. *Etiam* מֵי נִמְרִים *aquæ Nimrim in vastationes erunt*. E

נמש. Rabb. נִמֵּשׁ *exquisivit*.

נְמוּשָׁה *exquisita*: Plur. נְמוּשׁוֹת *exquisitæ*. נְמִישַׁת הַלָּשׁוֹן *extenuatio linguæ*.

Arab. نَمْشَة namalcha *macula, nævus, lentigo*: Plur. נמש nemesch *maculæ*.

מנמש munemesch *lentiginosus*: Plural. מנמשין munemeschin *lentiginosi*.

נסס duo significata habet. I. נָסַס. Inde Piel נוֹסֵס *levavit, elevavit, erexit, exaltavit*. Cal. Esa. 10. v. 18. *& erit sicut liquefactio* נוֹסֵס *elevantis*: vexilliferi. Sicut, cum timet signifer, totus exercitus timet. Rabb. נוֹסֵס *vexillifer*. Piel. Esa. 59. v. 19. *Spiritus Domini* נוֹסָסָה *elevat* seu *elevavit in eo*. Hithpael הִתְנוֹסֵס *exaltatus, agitatus fuit*. Psalm. 60. v. 6. *Dedisti timentibus te* נֵס לְהִתְנוֹסֵס *vexillum ad exaltandum*: ut exaltetur & agitetur contra hostes nostros. Lxx. σημείωσιν ϗ φυγεῖν *significationem ut fugiant*. Acceperunt pro נוס *fugit*. Zach. 9. v. 16. *Quia lapides separationis* מִתְנוֹסְסוֹת *elevantur super terra ejus*.

Nom. נֵס, Syr. נֵשׁ & נִישׁ *signum, vexillum*, quod in altum elevatur seu erigitur. Metaphor. *velum*, vexillum nauticum. 1. *convocatio*. 2. *victoria*. Plur. Chald. נְסִין *signa, miracula*. Esa. 5. v. 26. *& levabit* נֵס, Targum אָת *signum ad gentes è longinquo*: convocabit. Jerem. 51. v. 10. *Super muris Babel elevate* נֵס *vexillum*. Solent victores in urbium captarum muris & turribus vexilla erigere seu suspendere, ut in sua potestate eos esse ostendant. Jerem. 4. *Quousq; videbo* נֵס *signum, audiam vocem tubæ*? Solent speculatores in turribus & montibus altis constituti elevare vexillum, & inflare tubas, hoste adventante, ut populus præmoneatur. Ezech. 27. *Byssus in variegatura ex Aegypto fuit expansio tua, ut esset tibi* לְנֵס *in signum*: in velum. Exod. 17. v. 15. *& vocavit nomen ejus, Dominus* נִסִּי *vexillum meum*. Lxx. μου καταφυγή *meum refugium*. Acceperunt pro נוס *fugit*. Targum רַבְּרַבְהָ נִסִּין *qui fecit ingentia signa*: miracula. Hieron. *exultatio mea*: lege, *exaltatio*. ob miraculum, quod fecerat Dominus. Num. 21. *Et pone illum super* נֵס *vexillo*. Targum אָת *signo*: stipite erecto. Esa. 33. v. 23. Syr. Matth. 24. *Tunc apparebit* נִישָׁא *signum Filij hominis in cœlo*.

II. Per antiphrasin, Chald. נָסַס & נַס *turbatus, tristis, contristatus, infirmus, insanus fuit*. Genes. 34. וַיִּתְעַצְּבוּ, Targum וְנָסִיסוּ *& contristati sunt viri*. Piel נַסֵּס *contristavit, molestia affecit*. 1. Reg. 17. *Ne* תְּשַׁלֵּה *fallas me*. Targum תְּנַסֵּס *contristes*. Hithpael אִתְנַסִּיס *tristitia affectus fuit, molestè tulit*. 1. Sam. 20. *Ne fortè* יֵעָצֵב, Targum יִתְנַסִּיס *contristetur*.

Nom. נַסִּיס *tristis, infirmus*: Plur. נַסִּיסִין *tristes*. Foem. נַסִּיסָא *infirma*: Plur. נַסִּיסָן *infirmæ, tristes*.

נַס *tristitia*. Dan. 2. בְּנַס *in tristitia & ira magna*.

נְסִיסוּת *infirmitas*. Cum Græco νόσος *morbus* conveniunt.

Rabb. נָסַס *irradiavit*.

Chald. נְסִיס *verruca*. Levit. 22. *Aut* יַבֶּלֶת, Targ. נְסִיס *verruca*:

נסא Chald. נָשָׂא in נָסָה quære. A
Arab נסא nasa *oblitus fuit*, in נָשָׂה habes.

נסב duo significata habet. I. Chald. & Syr. נְסַב *accepit, suscepit, tulit, abstulit.* Genes. 40. וְלָקְחַת, Targum וּלְמִסַּב *& accipere dudum filij mei.* Gen. 6. קַח, Targ. סַב *accipe tibi.* Gen. 14. *Et sit* אֶקַּח, Targ. אֶסַּב *accipiam ex omni, & habes.* Gē. 19. נָשָׂאתי, Targ. נסבת *accepi facie tuā.* Syr. Rom. 8. v. 15. *Non enim* נְסַבְתּוּן *accepistis spiritū.* Joh. 1. *De plenitudine ejus omnes* נְסַבְנָן *accepimus.* Pas. Syr. *acceptus, ablatus fuit.* Luc. 10. ult. *Quæ non* תֶּחְנַסַּב *accipietur ab ea:* auferetur.

Nom. נסיב, Foem. נְסִיבָא *acceptum, vectigal, tributum, census, donum, oblatio:* Pl. נְסִיבִין, Foem. נְסִיבָן *accepta, tributa, dona, oblationes.* Num. 31. מֶכֶס, Targ. נסיבא *tributum Domino.* Psalm. 54. בְּנִדְבָה, Targum בְּנִסְיבְתָא *cum oblatione sacrificabo tibi.* B

מַסַּב *acceptio, emtio.* ך Syr. מַסַּב בַּאפָא *acceptio personarum.*

Rabb. נסיובי *serum* ex caseo expressum.

II. Arab. נסבה *computatio, comparatio, proportio.*

מנסוב *computatus, comparatus.* ך מנאסבה *convenientes.* ך מנאסבאת *proportionalitas.* C

נסג tria significata habet. I. נָסַג *retrocessit, retroactus fuit.* Esa. 59. וְנָסוֹג *& retrocedere à post Deum nostrum.* Hiphil הֵסִיג *retroëgit, transtulit.* Deut. 19. *Ne* תַּסִּיג *transferas terminum proximi tui.* Targum תשני *mutes.* Hos. 4. כְּמַסִּיגֵי גְבוּל *sicut translatores termini.* Hophal. הָסַג *retroactus fuit.* Esa. 59. v. 14. וְהָסַג *& agetur retrorsum judicium.*

II. idem quod נָשַׂג, *apprehendit.* Mich. 2. v. 6. יַסִּיגוּ *apprehendet ignominias.* Targ. מְקַבְּלִין *accipiunt.* pro יַשִּׂיג *apprehendet:* literis שׂ ס permutatis, ob cognationem, & Cal pro Hiphil. Mich. 6. v. 14. וְתַסֵּג *& apprehendet, & non emittet.* Fœmina concipiet, & non pariet: sed morietur fœtus in utero ejus pro וְתַשֵּׂג, sicut & in margine legendum esse notatur, literis שׂ ס permutatis. Jun. *& amovebis, sed non liberabis.* Hieron. *& apprehendes, & non salvabis.* Lut. *idem.* D

III. Arab. נסג nasag *texuit, intertexuit.* Pas. אַנְתַסַּג antasag *textus fuit.*

מַנְסוּג mansug, & מנתסג *textus, contextus.*

מנסוגה מן אלדהב *texta ex auro.* E

נַסְגָּה nasga *textura, tela:* Plur. נסאג nesig *telæ.* Psal. 89. מוֹךְ נִסַּג אלענכבות *sicut tela aranei.*

נֵסֶג nesg *radius textoris:* Plur. נְסוּג nusug *lanceæ* seu *radij textoris.*

מַנְסָג mansag *licium:* Plur. מַנְאסַג manasig *licia & præcordia.*

נסה נָסָה, Chald. & Syr. נְסָא, idem quod נָשָׂא.
Piel נַסֵּה, Chald. & Syr. נַסֵּי *& tentavit.*

in bonum, *periculum fecit, expertus est, probavit, exploravit.* in malum, *ad malum solicitavit, facto temerario Deum provocavit.* Psalm. 4. v. 7. נְסֵה *eleva super nos lumen vultus tui, Domine.* pro נְשָׂא, literis א ה & ס ש permutatis. Lxx. ἐσημειώθη *signatum est.* Acceperūt pro נס *signum.* Job. 4. הֲנִסָּה *an levabimus verbum ad te?* an colloquemur tecum? pro הֲנִשָּׂא, eadem ratione. Piel. Genes. 22. v. 1. *& Deus* נִסָּה, Targum נַסִּי *tentavit Abraham.* Deut. 6. v. 16. *Non* תְּנַסּוּ, Targum תְּנַסּוּן *tentabitis Dominū Deū vestrū, quemadmodū* נִסִּיתֶם, Targ. נַסְיתוּן *tentastis* בַּמַּסָּה *in Massa.* Eccl. 2. v. 1. *Dixi ego in corde meo, veni quæso* אֲנַסְּכָה *tentabo te in omni gaudio, & vide in bono.* pro אֲנַסֶּה אַתְּךָ *tentabo te.* Targ. וְאֵבְחַן *& tentabo.* Syr. Matth. 4. *Non* תְּנַסֶּה *tentabis Dominum Deum tuum.* 1. Cor. 10. *Non* נְנַסֶּה *tentemus Christum, sicut illi* נסיו *tentarunt.* Hithpael Syr. אִתְנַסֵּי *tentatus fuit.* Matth. 4. v. 1. דְּנִתְנַסֵּי *ut tentaretur à Diabolo.*

Nom. מְנַסֶּה, Syr. מנסי & מנסין *tentator.*

מַסַּה *tentatio:* Pl. מַסּוֹת *tentationes.* Deut. 4. v. 34. הֲנִסָּה *an tentavit Deus.* Targ. נְסִין עֲבַד *miracula fecit, ventre, accipere sibi gentem è medio gentis* בְּמַסַּת *in tentationibus?* Targ. בְּנִסִּין *in signis:* miraculis.

Chald. נִסָּה & נִסְיוֹן, Syr. נִסִּין & נִסְיוֹן *tentatio, probatio, experientia:* Plur. Syr. נִסְיוֹנִין *tentationes.* ך מְנַסֵּי *tentatus.*

Propr. מַסָּה *Massa.* Exod. 17. *& vocavit nomen istius loci* מַסָּה וּמְרִיבָה *Massa & Meriba.* Targum נסיתא ומצותא *tentatio & rixa: propter* רִיב *rixam filiorum Israel, & propter* נַסֹּתָם, Targ. דְנַסּיו *tentare ipsos Dominum.*

Rabb נִסִּין *miraculum, prodigiū, portentum.*

ך נסיונות *experimenta.*

בָּחוֹן וּמַנְסָה דְּבַר בְּרוּר וּמְנַסֶּה *probatum & expertum.*

נסח נָסַח, Chald. נְסַח *è loco in locum transtulit, extirpavit, eruit, divulsit, evertit, destruxit.* Prov. 5. *Domum superborum* יִסַּח *transferet.* Targ. יִסְחַר *destruet Dominus.* Lxx κατασᾷ *demolitur.* Ps. 52. וְיִסָּחֵךְ, Targum וְיִטַּלְטִלִנָּךְ *& transferet te de tabernaculo.* Absolute, *translatus fuit.* Prov. 2. *Improbi autem de terra* יִסָּחוּ *transferentur.* Targum נתעקרון *extirpabuntur.* Niphal. נִסַּח, Chald. אִתְנַסַּח *translatus, evulsus fuit.* Deuter. 28. v. 63. וְנִסַּחְתֶּם, Targum וְתִטַּלְטְלוּן *& transferemini ex terra.* Chald. Ezræ 6. יִתְנַסַּח *tollatur lignum ex domo ejus.* Jud. 14. וַיִּרְדֵּהוּ, Targ. וְנַסְחֵהּ *& transtulit illud ad manus suas.*

Nom. מַסָּה *evulsio, extirpatio;* nomen loci, ubi erat custodiæ destructio. 2. Reg. 11. *& custodietis custodiam domus* מַסַּת *Massah.* Targum מִמַּסָּה מִרְאשְׁתְלִי *ne relinquat.* pro מִמַּסָּה *à translatione:* ne mentem suam transferat ad aliud,

liud, quàm cuſtodiam regis: ut ſit מ præpoſitio, cum patach pro chirec. A

Rabb. נוסחא *liber ex altero tranſcriptus, exemplar libri, copia, codex, volumen:* Pl. נוסחאות *exemplaria, volumina.*

הפחדעת *tranſtulit ſcientiam:* ab uno negocio ad aliud animum tranſtulit.

Arab. cum ח punctato, נסח naſach, & אנסח anſach *tranſcripſit, deſcripſit librum.*

נסאח naſſach *tranſcriptor, librarius:* Plur. נסאחין naſſachin *tranſcriptores, librarij.*

נסחה naſcha *tranſcriptio*, & *tranſcriptum.* Item, *originale* unde tranſcribitur: Plur. נסחאת naſchat, & נסח nuſach *tranſcripta* & *originalia.* B

נסך generaliter duo ſignificata habet. 1. idē quod סוך, *fudit.* 2. idem quod סכך & יסך, *operuit:* ſed ſpecialiter in quinq; ſignificata dividitur. I. נסך, Chal. נסך *fudit, effudit, profudit, perfudit liquore aliquo.* Eſa. 29. v. 10. *Quia* נסך *effudit ſuper vos Dominus ſpiritum ſoporis.* Targ. רמא *projecit.*

Syr. נסכיא *cataractæ*, per quas aquæ effunduntur. C

II. נסך *libavit, obtulit Deo liquida,* aquam, vinum aut oleum, q̄ profundebantur. Hoſ. 9. *Non* יסכו *libabunt Domino vinū.* Ex. 30. ונסך לא תסכו *Et libamen non libabitis ſuper illo.* Lxx. καὶ σπονδὴ οὐ πείσετε. Piel נסך, Chal. נסך: Hiph. הסיך *idem.* 1. Par. 11. *Et noluit David bibere eas,* וינסך *ſed libavit eas Domino.* pro quo habetur, 2. Sam. 23. ויסך *& libavit.* Num. 28. *In ſanctuario* הסך נסך *liba libamen ſiceræ Domino.* Pſal. 16. *Nō* אסיך נסכיהם *libabo libamina ipſorū de ſanguine.* Chal. Dan. 2. v. 46. *Jubebat* לנסכה *libare ei.* D Hoph. הסך *fuſus, libatus fuit.* Ex. 25. v. 29. *Et pelves, quib⁹* יסך, Targ. יתנסך *funditur:* libatur.

Nom. נסך, & נסך, & נסיך, Chal. נסך & נסוך *fuſio, libatio,* quæ liquidorū erat, ſicut מנחה aridorum, *libamen:* Plur. נסכים, Chal. נסכין & נסוכין *libamina.* Num. 15. *Et vinum* לנסך Targ. לנסכא *ad libamen quarta pars Hin.* Num. 28. v. 7. נסך שכר *libamen de vino inebriante:* de ſicera. Deut. 32. v. 37. *Vbi dÿ eorum, quorum adipem in ſacrificÿs comederunt, & biberunt* יין נסיכם *vinum libaminis eorum?* Inde יין נסך, & יין עבודה זרה *vinum libaminis* ſeu *libamen idoli:* E quod gentes libabant idolis, & Judæis bibere erat vetitum. Et, ne vinum hujusmodi à gentibus propinaretur, ſapientes in univerſum interdixerunt Judęis, ne bibāt יין נוי *vinum gentium,* ſeu quod gentes attigerint. יין הגוים שאין אנו יודעים אם נתנסך אם לא. אסור בשתייה ובהנאה. Ut autem vinum gentium, ita quoq; panem aut cibum ab illis coctum & paratum, ne comederent, prohibuerunt. Sicut dicitur in Daniele: *Et poſuit Daniel ſuper corde ſuo, ut non polluere ur in portione cibi regis, & in vino convivÿ ejus.* Et, Tob. 1. *Omnes fratres mei edebant de panibus gētium: ego verò cuſtodivi animam meam, ne manducarem.* Hodie Judæi Chriſtianorum cibum non edunt, ſed ſuū Chriſtianis præbent. Lev. 23. *Oblationem, ſacrificium,* ונסכים, Targ. ונסוכין *& libamina.* Vinum & oleum, quæ offeruntur cum ſacrificio, dicuntur נסכים *libamina:* ſed ſimila ſola vocatur מנחת נסכים *oblatio libaminum.*

III. נסך idem quod סוך, *perfudit, unxit, ordinavit, cōſtituit, inaugoravit:* quòd reges & ſacerdotes ungerentur. Pſ. 2. v. 6. *Ego autē* נסכתי *unxi regem meum.* Targ. רבית *evexi regem meū* ומניתה *& conſtitui eum.* Lxx. κατεστάθην *conſtitui.* Niph. נסך *unctus, conſtitutus fuit.* Prov. 8. v. 23. *Ab æterno* נסכתי *conſtitutus ſui.* tantùm.

Nom. נסיך *ordinatus, princeps:* Plur. נסיכים *ordinati, conſtituti, principes.* Joſ. 3. נסיכי סיחון *principes Sichon.* Pſ. 83. *Et ſicut Zeba, & ſicut Zalmunna, omnes* נסיכמו *principes eorum.* Lxx. ἄρχοντας αὐτῶν. Mich. 5. *Et conſtituam ſuper eos ſeptem paſtores, & octo* נסיכי אדם *principes hominis.* hoc eſt, ex vulgo. Lxx. ῥήγματα *morſus.* reſpexerunt ad נשך *momordit.*

IV. Per Metaphoram, נסך *fudit ex metallo ſtatuam aliquam,* ſeu *idolum.* Eſa. 40. v. 19. *Idolum* נסך, Targ. אתך *fudit artifex.* Eſa. 44. verſ. 10. *Quis formavit deum, & ſculptile* נסך *fudit?*

Nom. נסך *fuſile, ſtatua* ex metallo aliquo ad fornacem fuſa: Pl. נסכים *fuſilia.* Jer. 10. *Quia mendacium* נסכו *fuſile illius.* Eſa. 41. *Ventus & vanitas* נסכיהם *fuſilia ipſorum.* Targum עשתוגיהון *cogitationes ipſorum.*

מסכה *idem:* Plur. מסכות *fuſilia.* Nahum 1. *Excindam ſculptile* ומסכה *& fuſile.* 1. Reg. 14. *Et feciſti tibi deos alios* ומסכות *& fuſilia.*

Rabb. נסכא *moneta fuſa, aut lamina.*

Arab. מנסך manſach *ſimulacrum:* Plur. מנאסך *ſimulacra.*

V. נסך metaphoricè idem quod סכך, *texit, operuit, abſcōdidit:* quaſi effundere aliquid, quo quis tegatur. Eſa. 25. v. 7. והמסכה הנסוכה *& operimentum opertum ſuper omnes gentes.* Eſ. 30. v. 1. ולנסך מסכה *& ad operiendum operimento:* ut ſit conſiliū arcanum. Ex. 37. 16. Job. 38. v. 8.

Nom. מסכה *operimentum, ſtragulum,* veſtis, quæ lecto imponitur, *linteum.* Eſa. 28. והמסכה *& operimentum anguſtum.*

מסכת *licium, liciatorium,* lignū in quo textor expandit ſtamen. Jud. 16. v. 13. *Si texueris ſeptem cincinnos capitis mei cum* המסכת *liciatorio.* ¶ Rabb. מסכת *pannus mulieris texentis, pannus textus.* ירישה הנארגת *cortina texta, tela.* ¶ מסכת *tractatus Talmudicus.* Dividitur enim תלמוד *Talmud* in ſex סדרים *ordines.*

dines. סֵדֶר *ordo* quilibet in plures מסכתות *tractatus.* מַסֶּכֶת *tractatus* in plura פְּרָקִים *capita.* פֶּרֶק *caput* in plures הֲלָכוֹת *leges.* חֲלָכָה *lex* quælibet notatur numero 1. 2. 3. 4. ut fiant מסכתות *tractatus* 61. & פְּרָקִים *capita* 532. מסכתות *tractatus* denominantur à materia: sed פרקים *capita,* à primis dictionibus. A

נסל Arab. נסל nasal *genuit, generavit, regeneravit, produxit.* Hiphil. אנסל anſal *gignere fecit, ſuſcitavit.* Jac. 1. v. 15. *Peccatum* נסלה *producit mortem.* Gen. 4. אנסל אלהה לי נסלא אחר *prodaxit Deus mihi ſemen aliud.* Alcor. יִנָּסְלוּן *ſuſcitabuntur.*

Nom. נַסַל nasal *generatio, regeneratio, genus, progenies, ſemen:* Plur. אַנְסָאל anſal *generationes.* Gen. 3. v. 15. בין נסלך ונסלהא *inter ſemen tuum & ſemen ejus.* B

מְנַסֵּל muneſil *genitor.*

מְנַסָּל munaſal *genitus, productus.*

תַּנָּאסֵל teneſul *generatio, productio.*

נסם Arab. נסם & נסים naſim *aër:* in נָשַׁם invenies.

נסע נָסַע *loco motus, profectus eſt, abiit, receſſit, diſceſſit, iter fecit.* Gen. 32. נָסַע, Targ. נְטַל *profecti ſunt inde.* Gen. 12. וַיִּסַּע, Targ. וּנְטַל *& profectus eſt Abraham, eundo* וְנָסוֹעַ, Targ. וְנָטַל *& proficiſcendo ad meridiem.* Gen. 33. נִסְעָה, Targ. טוֹל *proficiſcere, & ibimus:* Imperat. ¶ Activè, *amovit, dimovit, tranſtulit, abſtulit.* Jud. 16. *Et apprehendit valvas portæ civitatis, & duos poſtes,* וַיִּסָּעֵם, Targ. וּנְטַלִנּוּן *& tranſtulit eos cum vecte.* Eſa. 33. *Nemo* יִסַּע *dimovebit clavos ejus in æternum.* Targ. מִשְׁתַּלְפָן *extrahuntur.* Niphal. נִסַּע *amotus, translatus, ablatus fuit.* Eſa. 38. *Habitatio mea* נִסַּע *ablata eſt.* Job. 4. *Nonne* נִסְעָם *ablata eſt excellentia eorum?* Hiphil. הִסִּיעַ *tranſtulit.* Exod. 15. וַיַּסַּע, Targ. וְאַטֵל *& tranſtulit Moſe filios Iſrael à mari.* Job. 19. וַיַּסַּע *& evulſit ſicut arborem ſpem meam:* eradicavit. 1. Reg. 5. וַיִּסְּעוּ *& tranſtulerunt lapides magnos.* Targ. וְעַקְרוּ *& evulſerunt.* C

Nom. מַסָּע *profectio, translatio, transmiſſio, amotio:* Plur. מַסָּעִים *profectiones, itinera.* 1. Reg. 6. v. 7. *Et domus, cum ædificaretur, lapide integro,* מַסַּע *translatione ædificata fuit.* lapidibus integris, ſicut ex monte avulſi fuerant. Job. 41. v. 17. *Attinges eum gladio, non figetur: lancea (&)* מַסָּע *funda, & lorica:* ἀσύνδετον. Targum וְקַלְעָא *& funda, quæ projicit lapidem.* Gē. 13. *Et ibat* לְמַסָּעָיו, Targ. לְמַטְלָנוֹהִי *ad profectiones ſuas.* Lxx. *ex uno loco in alium.*

Rabb. מַסָּעוֹת בנימין *profectiones Benjamin.* Itinerarium Benjamini Judæi Tudelenſis, ex Navarræ provincia: qui vixit anno Mundi 4933. Chriſti 1173. D

נסף Arab. אַנְסַף *ſtipē dedit, pœnam perſolvit, pēdit.* אנסאף *ſtips.* נַסַּאף naſſaf *qui ſtipē accipit.* Alc. אַלְגִבאל נְסַפּ *montes eradicabuntur.* Alc. Manna. יַנְסַפְּהַאלַבִי נפסא *eradicabit eam radicitus.* Vide נצף.

נסק duo ſignificata habet. I. נָסַק, Chald. & Syr. נְסַק *aſcendit.* Pſ. 139. *Si* אֶסַּק *aſcendero cœlum, tu ibi es.* Chal. Num. 13. טְלַה נַסְלָה, Targ. מְסַק נְסַק *aſcendendo aſcendemus.* Ex. 24. עֲלֵה, Targ. סַק *aſcende ad Dominum.* Syr. Matth. 13. וְנִסַּק *ut aſcenderet & ſederet.* Hiphil. Chal. & Syr. אַסֵּק, in Daniele הַסִּיק & הַנְסִיק *fecit aſcēdere, extraxit, adduxit, eduxit, impoſuit altari, obtulit.* Chal. 1. Sam. 12. *Qui* הֶטְלָה, Targ אַסֵּק *eduxit patres veſtros ex Aegypto.* Dan. 3. *Qui* הַסִּיקוּ *extraxerunt eos.* Syr. Matth. 13. *Et cum impleta fuerit,* אַסְקוּהָ *extrahunt eam.* Hophal הָסַק *eductus, extractus fuit:* in Daniele. I.

Nom. מַסַּק, & מַסְקָא, & מַסְקָן, & מַסּוּקִית *aſcenſus, gradus, clivus;* Rabb. *ſummarei:* Plur. מַסּוּקִין & מַסּוּקִין *aſcenſiones, gradus.*

II. Chald. נְסַק *accendit:* in נְשַׁק quære.

נסר Arab. נַסַּר naſar *aquila:* in נְשַׁר quære.

Rabb. נִסָּרָה *limatura,* in נָשַׂר habes; ſicut & Syr. & Arab. נְסַר *ſerravit.*

נעא Chald. נְעָא in נָצָה habes.

Chald. נַעֲוִין *torcularia.*

נעב Syr. נְעָבָא *corvus:* Plur. נְעָבִין *corvi.* Luc. 12. *conſiderate* בְּנְעָבָא *corvos.*

נעג Arab. נענה *ovis, agnus:* Plur. נְעָאג *oves:* in Avic.

נעט Arab. cum ט punctato, נעטּ *erexit.* יִנְעָטּ *eriget:* in Avic.

אנעאט *erectio virgæ, pecten.*

נעל duo ſignificata habet. I. נָעַל, Chald. נְעַל *clauſit* ſera, peſſulo aut loro, *obſeravit, conſtrinxit.* 2. Sam. 13. וּנְעוֹל, Targ. וְאַנַּף *& claude oſtium.* Jud. 3. v. 24. *Et clauſit januam cenaculi proſe,* וְנָעַל, Targ. וְאַנַּף *& clauſit:* non ſera, ſed peſſulo.

Nom. מַנְעוֹל *ſera, peſſulus:* quo janua clauditur: Plur. מַנְעָלִים *ſeræ.*

מְנַעֵל *compes* hominem claudens & detinens: Plur. מְנַעֲלִים *compedes.*

Rabbin. נְעִילָה *obſeratio.* נַעֲלָא *locuſtæ* genus.

II. נַעַל, Arab. נעל: Hiph. הִנְעִיל *calceavit, calceis induit.* Ezech. 16. v. 9. וְאֶנְעָלֵךְ *& clauſi te taxo:* calceavi. Targ. וְיָהֲבִית מְסָבָנִין דְּיִקַר בְּרַגְלֵיכוֹן *& dedi calceos preciosos in pedibus eorum.* Hiph. 2. Paral. 28. *Et veſtiebāt eos,* וַיַּנְעִילוּם *& calceabāt eos.* Arab. Eph. 6. v. 15. ואנעלוא *& calceate pedes veſtros.* ¶ Arab. itē נעל *ſternere calceos ſoleis.* E

Nom. נַעַל, Arab. נעלה naâla *calceus, pero, ſolea* pedē, & *chirotheca* manum claudens & conſtringens. Dual. נַעֲלַיִם: Plural. נְעָלִים, F

FOEM. נַעֲלוֹת, Arab. نعلين *calcei*. Gen. 14. *corrigia* נַעַל, Targ. מְסָנָא *calcei*. Psal. 60. *Super Edom proijciam* נַעֲלִי *calceum meum*. redigam in meã poteſtatem, ut ſit conculcatio pedum meorum. Deut. 25. v. 9. *Et ipſa detrahet* נַעֲלוֹ *calceum ipſius de pede illius*. poteſtas nubendi alteri. Ibid. v. 10. *Et vocabitur nomen ejus in Iſrael, domus extracti* הַנָּעַל *calceum*. Amos 2. *Eò quòd vendiderit argento juſtum, & egenum propter* נַעֲלַיִם *par calceorum*: viliſſimo precio. Ruth. 4. *Detrahebat quis* נַעֲלוֹ *calceum ſuum, & dabat proximo ſuo*. Targ. נַרְתַּק יְמִינֵהּ *chirothecam dextræ ſuæ*. Ibid. *Et detrahebat* נַעֲלוֹ *calceum ſuum*. Targ. *Et detrahebat Boaz* נַרְתַּק יְמִינֵהּ *chirothecam dextræ ſuæ, & emebat ab ipſo*. Dubitatur, 1. quis chirothecam alteri tradiderit, venditor, an emtor? 2. quam, dextrã an ſiniſtram? Targum de emtore & dextra intelligit. Secundùm alios venditor emtori chirothecam ſuam dextrã tradebat, his verbis: Sicut ego trado & vendo tibi hanc chirothecam, ita & iſtam hæreditatem, agrum, vineam vel mercem.

נעם duo ſignificata habet. I. נָעַם, Chal. נְעֵם *amœnus, jucundus, amabilis, pulcer, decorus, gratus fuit*. Gen. 49. *Et terram, quòd* נָעְמָה *amœna eſſet*. Targ. מְעַבְּרָא פֵּירִין *faciens fructus*. 2. Sã. 1. v. 26. נָעַמְתָּ, Targ. חֲבִבְתְּ *amabilis fuiſti mihi vehementer*. Prov. 2. *Et ſcientia animæ tuæ* יִנְעַם, Targ. יִבְסַם *dulcis erit*: animum delectabit.

NOM. נָעִים *amœnus, jucundus, gratus, pulcer*: PL. נְעִימִים *pulcri*. FOEM. נְעִימָה *pulcra*, & *pulcritudo*: PL. נְעִימוֹת *pulcræ*, & *jucunditates*. Pſ. 133. *Ecce quàm bonum*, וּמַה-נָּעִים *& quàm pulcrum!*

נֹעַם, Chald. נְעִימוּת *pulcritudo, decor, jucunditas*. Rabb. *tonus, melodia*.

נַעֲמָנִים *jucunditates*. Eſa. 17. v. 10. *Plantaſti plantationes* נַעֲמָנִים *jucunditates*. Hieron. *fidelem*. q. נאמנים.

מַנְעַמִּים *jucunda, accepta, voluptates*.

PROPR. נָעִים *Naim*, oppidum Galilææ, ſitum ad torrentis Ciſon rivum alterum, qui in mare Galilææ exoneratur.

Chald. נַעֲמָא & נַעֲמִית, Arab. نعامة naâma *ſtruthio, ſtruthiocamelus*: à cantus inſuavitate; per antiph. PL. נַעֲמָנִין & נַעֲמִין, Arab. نعام *ſtruthiocameli*. Lev. 15. *Filia* הַיַּעֲנָה, Targ. נַעֲמִיתָא *ſtruthij*. Thren. 4. v. 3. כַּיְעֵנִים, Targ. כְּנַעֲמָיָא *ſicut ſtruthij in deſerto*.

II. Arab. نعم naam *bonus, jucundus, hilaris, lætus, gratus, gratulatus fuit*. Gal. 4. אנעמי *lætare ſterilis*. Rom. 15. v. 10. תנעמוא *gaudete gentes*. PAſ. אֶתְנַעַם *delectatus fuit*. Luc. 15. v. 29. אתנעם בה מן אצרקאי *ut delectarer in eo cum amicis meis*: hilaris eſſem. Pſ. 35. ותתנעם *& delectabitur in ſalute ſua*. HIph. אַנְעַם anam *benefecit, delectavit, donavit, promiſit, compromiſit*. Pſalm. 119. in Ain. אַנְעֵם *benefac ſervo tuo*. Pſalm. 49. *confitebor tibi, cum* אַנְעַמְתָּ *benefeceris mihi*. 1. Cor. 8. v. 1. אַנְעֵם *benefecit mihi Deus*. Alc. 2. יַא בְנֵי אִסְרָאֵיל אַדְכְּרוּא נְעַמְתִּי אִלָּתִי אַנְעַמְתּ עֲלֵיכֶם *ô filij Iſrael, recordamini bonitatis meæ, qua benefeci vobis*.

NOM. נְעִמָה niama *bonitas, benignitas, beneficentia, gratia, donũ, dos, beneficiũ*: PLU. נְעִמִים *beneficia*. Gal. 1. אלנעמה מעכם ואלסלאם *gratia vobiſcum & pax*. נעמא *bene, multùm*.

נְעִים naim *bonus*. נעאם *gratioſus*. נְעֵם *bonum bonum, placet placet, ita ita, utiq*.

מְנַעֵם *beneficus*. מְנַעֵם *beneficio affectus*.

אנעאם inam *promiſſio*. עִיר אלמנעמין *ingrati*.

נעס Ara. نعس naas *dormivit, obdormivit*. Pſ. 76. נְעַס *dormivit currus & equus*. Matth. 25. v. 5. נעסן כלהן ונמן *dormiebãt omnes illæ & nictebant*.

נאעס *dormiens, ſomnolentus*: PLUR. נאעסין naiſin *ſomnolenti*.

נעס noas *ſomnus, ſomnolentia*. נעאסא *dormitatio*.

נַעֲאס naas *lectus, feretrum*. Luc. 7. v. 14. פלמס אלנעס *& tetigit feretrum*. Alc. נַעֲאס.

נעץ. Inde נַעֲצוּץ, litera צ geminata, *ſpina acuta*, quæ hominis carni infigitur: Plur. נַעֲצוּצִים, Chal. נְעָצוּצִין *ſpinæ acutæ, dumeta*. Eſa. 7. v. 19. *Et in omnibus* הַנַּעֲצוּצִים *ſpinis*.

VERB. Rab. נָעַץ, Chal. נְעַץ *fixit, infixit, defixit*. Gen. 28. v. 12. *Et ecce ſcala* מְצָב, Targ. נְעִיץ *infixa in terra*. 1. Sã. 21. *Et haſta ejus* מְעוֹכָה, Targ. נְעִיצַת *infixa erat in terra*. Jud. 5. וְתִצְנַח, Targ. וּנְעִיצַת *& defixa fuit in terra*: demiſſa נעץ רגליו בחומה. PASS. אִתְנְעַץ *infixus, defixus fuit*.

נְעִיץ *fixus, infixus*. Rabb. נְעִיץ *fovea*, infixæ & rurſus evulſæ ſtatuæ aut vexilli veſtigium: Plur. נְעִיצִין *foveæ*.

נעק. Alcor. ינעק.

נער duo ſignificata habet. I. נָעַר, Chal נְעַר *movit de loco in locum, volvit, agitavit, concuſſit, diſcuſſit, excuſſit, dejecit, evacuavit*. Nehem. 5. v. 12. *Etiam ſinum meum* נְעַרְתִּי *excuſſi*. Eſa. 33. v. 15. נוֹעֵר *excutiens manus ſuas, ne apprehendant munus*. Targ. מָנַע *prohibens*: continens. Ibidem v. 9. וְנוֹעֵר *& excutiens Baſan & Carmel*: חשנק *ſuffocans* fruges & fructus eorum. NIPHAL נִנְעַר *agitatus, excuſſus fuit*. Pſal. 109. verſ. 23. נִנְעַרְתִּי *excuſſus ſum ſicut locuſta*. Targ. אִתְטַלְטֵלֵת *agitatus ſum*: ex uno loco in alterum inſtar locuſtæ, quæ non habet nidũ, ſed ex uno ſæpe in alium excutitur: ita mihi non eſt certus & tutus locus, Saule me perſequente: hinc inde vagor. Job. 38. v. 13. וְיִנָּעֲרוּ *& excutientur impij ex illa*. Targ. וְיִטַּלְטְלוּן *& dimovebantur*. Jud. 16. *Egrediar hac vice ſicut alia vice*, וְאִנָּעֵר *& excutiar*. ſc. ex sõno: evigilabo. Targ. וְאִתְנַבַּר *& pvalebo*. cõforta-

bor, superabo. Piel נער *excussit*. Ps. 136. v. 15. A ונער *& excussit Pharaonem & exercitum ejus:* dejecit in mare: sicut habetur, Ex. 14. v. 27. וינער *& excussit Dominus Aegyptios in medio maris*. Targ. ושנק *& submersit*; suffocavit. Hithpael התנער *excussit se*. Esa. 52. התנערי, Targ. אתנפצי *excute te de pulvere*.

Nom. נער *infans*, qui movetur in utero materno ad exitum; & inde in mundum excutitur, vel in lucem editur: & postea, *puer, adolescens*, totam enim ætatem tenerã complectitur: Plur. נערים *pueri*. Foem. נערה *puella*: Plur. נערות *puellæ*. Gen. 19. מנער, Targ. מעלמא *à puero & usque ad senem:* tam pueri B quàm senes. Gen. 37. *Joseph filius septendecim annorum erat, pascens cum fratribus suis gregem, & ipse erat* נער, Targ. רבי *puer*. Lxx. ὢν νέος *existens juvenis*. 1. Reg. 3. *Ego autem sum* נער *puer parvus*. Natus enim duodecim annos unctus fuit rex Salomo. 1. Sam. 1. והנער נער, Targum ורביא הוה ינק *& puer erat juvenis*. natus 24. menses, parvus & tener, & modo ablactatus. Exod. 24. v. 5. *Et misit* נערי, Targ. בוכרי *pueros filiorum Israel, & offerebant holocausta, & sacrificabant sacrificia*. Primogenitos, qui ante Aharonis filios sacerdotio fungebantur. Job. 1. v. 19. *Et cecidit super* הנערים *pueros:* filios. ¶ Deinde, נער *puer*, ætate minor duorum, aut *junior altero*, & *minister*, quia minor majori solet ministrare & obsequi, etiamsi & ipse sit ætate grandis: item *discipulus:* Contrà, איש *vir* est אדון *Dominus*. Foem. נערה *puella, ancilla*. 2. Reg. 9. *Et abÿ* הנער הנביא, Targ. אלמא תלמידא *puer discipulus prophetæ*. Esth. 2. v. 2. *Et dicebant* D *pueri regis, ministri ejus:* explicatio. Esa. 37. *Ne timeas à verbis, quæ audivisti, quibus blasphemarunt* נערי מלך *pueri regis Assyriæ me*. Lxx. οἱ πρέσβεις *legati*. Prov. 31. vers. 12. *Et demensum* לנערותיה *puellis suis*. Lxx. ταῖς θεραπαίναις *ancillis*. Syr. Luc. 1. v. 54. *Suscepit Israel puerum suum*. Syr. עבדה *servum suum*. Contrà, עבד *servus*, Lxx. reddunt παῖς *puer*. Gen. 24. *Et dixit Abraham ad* עבדו *servum suum*. Lxx. τῷ παιδὶ αὐτοῦ *puero suo*. Genes. 44. vers. 10. *Apud quem invenietur, erit mihi* עבד *servus*. Lxx. παῖς *puer*. ¶ Tertiò, נער *puer* E sensu & intellectu, *puerilis, simplex, imperitus rerum*. Jerem. 1. *Ecce ego non novi loqui, quia* נער, Targum רבי *puer ego*. Eccl. 10. vers. 16. *Væ tibi terra, quòd rex tuus est* נער *puer:* simplex, fatuus. Esa. 3. vers. 3. *Et dabo* נערים *pueros, principes ipsorum*. ¶ Quartò, נער *puer* transfertur ad bruta, & significat *pecus tenellum* ac *stolidum*; sicut Arab. فتى. Zach. 11. v. 16. *Ecce ego suscito pastorem in terra, qui lesa non visitabit,* הנער *puerum non inquiret:* pecus tenellum & stolidum, quod errat, & ad caulam redire nescit: טלה *agniculus, ovis parva & tenella* errans. Targ. די אטלטלו *qui vagantur*. Lxx. τὸ ἐσκορπισμένον, Hier. *dispersum:* respexerunt ad נער *excussit*. Hos. non correxit.

נעורים, Foem. נעורות *pueritia, juventus*, totam ætatem teneram complectitur, infantiam, pueritiam & adolescentiam, usque ad annum 25 ætatis. Psal. 127. *Sic filÿ* הנעורים *juventutis:* quos in juventute sua quis procreavit. Targum טלמיא *adolescentes*. Lxx. ἐκπεπλαγμένων *excussorum*. acceperunt pro Paul נעור *excussus*. Plur. נעורים *excussi*. Esa. 54. *Et uxorem* נעורים *juventutis, si fastidiatur:* quam quis adolescens duxit. Joel. 1. v. 8. *Luge sicut virgo accincta sacco propter* כבעל נעוריה *maritum juventutis suæ:* cui adolescentula nupsit. Prov. 7. *Derelinquens* אלוף נעוריה *maritum adolescentiæ suæ*. Gen. 8. *Quoniam figmentũ cordis humani malum* מנעריו, Targ. מעוי *à pueritia ejus:* ab eo momento, quo fuit in lucem editus. Jer. 31. *Portavi opprobrium* נעורי *pueritiæ meæ:* facinora, quæ in juventute mea admisi, & quæ mihi exprobrantur. ¶ Deinde per metaphoram, *tempora priora* & *antiquiora*; sicut pueritia prior est adolescentia & senectute. Jer. 3. *Dux* נעורי *pueritiæ meæ tues*. Intelligit tempus egressionis ex Aegypto: ubi tanquam puer fuit populus institutus in doctrina de Deo. sicut dicitur, Hos. 2 *Sicut diebus* נעוריה *pueritiæ suæ, & sicut die, quo ascẽdit ipsa ex Aegypto*.

נטר *idem*. Ps. 88. v. 16. *Afflictus ego & expirans* מנער *à pueritia*. ¶ Deinde, *stoliditas*. Job. 36. v. 14. *Morietur* בנער *in pueritia anima ipsorum:* in insipientia & stoliditate.

נערת *lini stupa*, id quod lino excutitur, dum aptatur, werck. Jud. 16. v. 9. *Sicut rumpitur* פתיל הנערת *filum tortum stupæ, cum olfecerit ignem*. Targ. חוטא דכתונא *filum lini*. Vulg. *filum de stupa tortum sputamine*. lege, *filum tortum de stupæ putamine*. Est enim stupa quasi putamen lini. Esa. 1. *Et erit præsidium* לנערת *in stupam, & opus ejus in scintillam, & ardebunt ambo simul, & nemo extinguet*. ubi scintilla stupam corripuerit, citò extinguuntur ambo: quia scintilla non est ignis durabilis.

Chal. עור, abjecto נ, *palea*, q̃ de stramine excutitur. Dã. 2. כעור *sicut palea ex areis æstivis*.

Rabb. נערות הפשתין *stupa lini*, werck. נערות *pueritia*. ינעור *infantia, nativitas*. ינעור משנה *excussio ex somno*.

II. נער, Arab. نعر naar *fremuit, frenduit, murmuravit*. De leone, *rugivit*. de bove & vacca, *mugivit*. de asino, *rudit*. de ove, *balavit*. de sue, *grunivit*. de elephanto, *barrivit*. Semel, Jer. 51. v. 38. נערו *rugierunt ut catuli leonum*.

Nom.

NOM. Arab. נַעֲרָה nara *fremitus, rugitus, ruditus, balatus, grunnitus, barritus:* PLU. נַעֲרַאת & נַעֲאר naar *fremitus.* נַעֲאר nair *grunitor.* Rabb. נְעִיר *rugitus.* A

נפג. Arab. נַפַג nafag *erupit.* Gal. 4. אֲנַפַּגִי *erumpe, quæ non parturis.*

אַנְפַּגָה anfage *coagulum.* נמא יחפון אלגבן עַן אלאנפגה *sicut fit caseus ex coagulo:* in Avic.

נפך. Arab. cum ך punctato, נפך *transivit, penetravit, colavit, fixit, transfixit, transfodit.* Marc. 6. vers. 27. וַאַנפַּךְ סַיָאפָא *& misit speculatorem.* Marc. 12. וַאַנפַּךְ *& misit ad operarios servum.* Ps. 27. *Sagittæ tuæ* נאפכה *infixæ sunt:* transeũt. 1. Cor. 15. v. 8. *Et scientia* יַנפַּךְ *trãsibit:* interibit. B

NOM. מַנפַּךְ *transitus, meatus, foramen, spiramentum,* per quod transit spiritus: PLUR. מַנאפִּךְ manafid *meatus, spiramenta.* מַנאפִּךְ מחסוסה *foramina sensibilia:* in Avic.

תַּנפִּיד tanfid, & תַּנפִּירָה *penetratio.*

מַנפוּד manfūd *transfossus, transfixus gladio.*

מִנפַּד munefid *specillum vulnerarium,* quo vulnerum altitudo pertentatur.

מַנפוּדָה manfuda *transitus.* נְפוּד *idem.*

Luc. 15. v. 14. *Et postquam* נפד *consumsit omnia.* C

Joh. 2. *Cũ vinũ* נַפַּדַת *consumtũ esset:* deficeret.

נפה vel נפא, Arab. נפי nafi. HIPHIL. אַנפִי anfi *jecit, ejecit, exterminavit, relegavit, proscripsit, deportavit.* PASS. אנתפי antafi *ejectus, deportatus, relegatus fuit.*

NOM. מנפי munfi *ejectus, deportatus, exul, extorris:* PLUR. מנפיין munfiin *exules.*

נפי nefi *ejectio in exilium.*

נפח tria significata habet. I. נָפַח, Chald. & Syr. נְפַח, Arab. cum ח punctato, נפח nafach D *flavit, afflavit, inflavit, sufflavit, spiravit, inspiravit, follicavit, tumefecit, extendit.* Gẽ. 2. v. 7. וַיִּפַּח, Targ. וּנפַח *Et spiravit in nares ejus anhelitum vitæ.* Arab. ונפח פי ונחה נסמה אלחיאה *& spiravit in faciem ejus halitum vitæ.* Alcor. de Maria: וְנָפַחְתָּ פִּיהִ מן רוחי *& spiravi in ipsam de spiritu meo.* Virtutis communicatio. Esa. 54. v. 16. *Ecce ego creavi fabrum* נופח *sufflantem in igne carbonem.* Targ. נָפַח *sufflans ignem in carbonibus.* Jer. 1. *Ollam* נפוח *sufflatam ego video:* ferventem. aut sufflantem sive emittentẽ halitus: Cũ enim fervet, emittit halitus: sicut qui flat in ignem, educit halitum ex E ore suo, quãdo flat. LXX. ζωοκαιόμενον *succensam:* ad prunas sufflatas positam, ideoq; efferveſcentem. Job. 41. *Ex naribus ejus egreditur fumus, sicut ex olla* נפוח *sufflata.* Olla fervens emittit fumũ. Syr. Joh. 20. נְפַח *flavit in eos, & dixit.* Arab. ונפח פיהם *& flavit in eos.* Alc. נְפַח. ¶ Absolutè, Chald. נְפַח, Arab. פח *inflatus fuit, tumuit, intumuit, tursit.* Deut. 32. וְיִבְצַח *& intumescet venter ejus.* Targ. וְיִפחון *& inflabuntur viscera ejus:* turgebunt. NIPHAL Arab. אנתפח antafach *inflatus fuit.* 1. Cor. 15. v. 12. *cum* נפיח *inflatum fuerit cornu ultimũ.* PUAL. נְפַח *sufflatus fuit.* Job. 20. *devorabit eum ignis non* נְפַח *sufflatus.* Targ. *Ignis gehennæ, qui non* נפיח *sufflatur.* HIPHIL. Chal. אַנפַח & אַנפח *inspiravit, tumefecit, extendit.* Num. 5. לְצִבוֹת, Targ. לְאַפחָא *ad tumefaciendum ventrem.*

NOM. מַפּוּחַ & מַפַּח *follis.* Jer. 6. v. 29. *Exustus est* מַפַּח *follis ab igne.* ob continuam sufflationem.

Chald. מַפוּחָא *uter inflatus.*

נְפַח *inflatio, tuber.* נפח *faber ferrarius.*

Chal. מַפַּחָא & נַפַּח *sufflator:* PL. נַפּחִין *sufflatores.*

מְנַפַּח & נְפִיחַ *sufflatus, inflatus, tumidus:* PLUR. נְפִיחִין *inflati.*

פַּחַת *flatus ventris.*

Syr. מַפּוּחִית *afflatus, inflatio.*

Arab. נפוחה nafcha *flatus, spiritus, inflatio, tumor, extensio:* PLUR. נפחאת nafchat *tumores, inflationes.*

נָפַח nafch *tumor ex humore congelato, hernia: & bucca inflata:* item *spasmus in facie.*

מַנפוח manfuch *inflatus, hydropicus, spasticus in facie.* נָפַח אַלבַטן nafch albatan *inflatio ventris,* hydrops. נַפּאח אַלקרן naffach alcarn *inflator cornu,* buccinator.

אנתפאח intafach *tumor, tuber.* נַפּאחאת *vesicæ, pustulæ.*

Rabb. נְפוּחַ בְּטֶן *inflatus vẽtre,* hydropic⁹.

נְפִיחָה *flatus, crepitus ventris.* item *cachexia.*

נְפַח הַכִּיס *inflatio* seu *tumor scroti,* hernia.

חֲפִיחָה *inflatio.*

PROP. נֹפַח. Num. 21. v. 30. עַד-נֹפַח אֲשֶׁר עַד מֵידְבָא *usque ad Nophah, usque ad Medba.* LXX. ἕως ᾧ ἐξέκαυσεν πῦρ ἐπὶ μωὰβ *adhuc accenderunt ignem super Moab.* Legerunt עוֹר & נָפַח verbum, אֵשׁ *ignis.*

II. Per Metonymiam, נָפַח *suspiravit, doluit, tristis fuit, nauseavit, fastidivit, sprevit:* quia dolor, nausea, fastidium & tædium flatu, spiratione, gemitu, & quasi animę efflatione significantur. Jer. 15. v. 9. נָפְחָה *doluit anima ejus.* Targ. הָווּ לְמַפחת נַפש *fuerunt in exhalationem animæ.* Hag. 1. *Et quod inferetis in domũ* וְנָפַחְתִּי בּוֹ *& flavi in illud:* præ fastidio, contemtu. HIPHIL. הפיח *suspirare fecit, contristavit, dolore, fastidio affecit.* Job. 32. *Et animam dominorum ejus* הַפִּיחוּ, Targ. אַפחח, LXX. ἐλύπησε *suspirare feci:* contristavi. Malach. 1. וְשַׁנקְתוּן יָתֵהּ *& fastidivistis illud.* Targ. וְהַפחתֵם *& suffocastis illud.* Alijs: *projecistis in terram.* 1. Sam. 3. וְלַאֲרִיב, Targ. וּלְאַפחָא *& ad contristandum animam tuam.*

NOM. מַפַּח *suspiriũ.* Job. 11. 20. *Et expectatio eorũ* מַפַּח נפש, Targ. מריבות נפש *suspiriũ* seu *cõtristatio aniæ:* dolor, tristitia. LXX. ἀπώλεια *perditio.*

III. Per metaphoram, Arab. אנחפח antafach *inflatus, arrogans, præsumtuosus fuit.*

נפחה nafcha *arrogantia, præsumtio.*

נפחי nafchi *arrogans, præsumtuosus.* ☞

מנפוח manfuch *idem.*

נפט Chald. נפט & נפטא, Arab. נפט naft *νάφθα, πετρέλαιον, naphta, petroleum*, bitumen è saxis defluens, ad olei similitudinem liquidum. Benjamin in Itinerario: *Puteolis fons scaturit, in quo bitumen invenitur, petroleum vulgo dictum, quod ex aquis, quibus innatat, collectum, ad medicinæ usus reponitur.*

נפטוי *vendens petroleum.*

Arab. נפט naffat *ampullavit.*

נפאטה nafata *ampulla:* Plur. נפאטאת nafatit. ¶ Itē נפאטה nofata *vesica ignis:* נפאטאת nafatit *vesicæ.* ☞ תנפט *vesicatio.*

נפט naft *bombarda:* Plural. אנפאט anfat *bombardæ.*

נפאט naffat *tribunus armamentarij*, Büchsenmeister.

נפך Inde נפך lapis precioſus, *ſmaragdus:* Ez. 28. v. 13. Exod. 28. v. 18. נפך, Targ. אזמרגדין *ſmaragdi.* In Geogr. ינפך אלבנא בהא.

נפל נפל & נפלל, Chald. & Syr. נפל *ruit, irruit, corruit, lapſus, proſtratus eſt, cecidit, procidit, concidit, incidit, decidit* ex loco ſuperiori in inferiorem, *deſcivit, transfugit, intercidit, occidit, occubuit, mortuus, interfectus fuit.* per ſynecdochen, *jacuit, procubuit, manſit.* Deut. 21. v. 1. נפל, Targ. רמי *jacens in agro.* Gen. 24. ותפל *& ipſa cadebat de camelo.* Targ. אתרכנת *inclinata fuit:* demiſit ſe, delapſa fuit. Lxx. καπτήδησεν *deſilijt.* Gen. 4. ויפלו *& eciderunt facies ejus.* Targ. אתכבשו *dejectæ* ſeu *demiſſæ fuerunt:* puduit ipſum. Gen. 25. v. 18. *Juxta faciem omnium fratrum ſuorum* נפל *cecidit.* Targ. שרא *habitavit.* Lxx. κατῴκησε. Jud. 7. verſ. 12. נפלים *cadunt in valle.* Targ. רמן *jacent.* Lxx. παρεμβεβλήκεισαν, חונים *caſtra metati ſunt.* Gen. 14. v. 10. ויפלו *& cadebant illuc:* ibi in valle Sittim caſtrametati. Targ. ונפלו *& conſederunt.* Pſal. 5. v. 11. יפלו *cadent à cogitationibus ſuis.* Targ. יתבטלון *irriti fient:* fallentur. Rom. 9. v. 6. *Non quod* ἐκπέπτωκεν, Syr. מטל נפלת *exciderit verbum Dei.* Ezech. 1. ואפל *Et cecidi ſuper faciem meam.* Targ. ואשתטחת *& proſtratus fui.* 1. Sam. 17. *Non* יפל *cadat cor illius hominis.* Targ. יתבר *frangatur.* 1. Reg. 9. *Non* נפל *cecidit ullum verbum.* Targ. בטל *irritum fuit.* Num. 6. verſ. 12. *Dies priores* יפלו *cadent.* Targ. יבטלון *irriti erunt.* Lxx. ἄλογοι ἔσονται. Jud. 18. *Quærens ſibi hæreditatem ad habitandum, quia non* נפלה *ceciderat ipſi, ad illum uſque diem.* Targ. אתפלגת *diviſa fuerat.* projectis ſortibus terram dividebant. Numer. 34. *Terra, quæ* תפל *cadet vobis in hæreditatem.* Targ. תתפלג *dividetur.* ſorte obveniet. Eſth. 7. *Et Haman* נפל, Targ. נחת *jacebat ſuper lecto.* Exod. 21. ונפל, Targ. ויטלק *& projectus fuerit in lectum.* Jer. 21. v. 9. ונפל *& cadet ad Chaldæos.* Targ. וישתמע *& dedet ſe Chaldæis.* 1. Sam. 29. v. 3. *A die* נפלו *cadere ipsū:* ad me. Targ. ראתפרש *quo ſeparatus fuit:* defecit, transfugit. Eſa. 54. *Qui peregrinatur tecū* עליך יפל *ad te cadet.* Lxx. ὅτι σε καταφεύξονται *ad te confugient.* Sicut על פני אחיו נפל: Gen. 25. verſ. 18. 2. Reg. 7. ונפלה *Et cademus ad caſtra Syrorum.* Targ. נשתמע *demus nos.* Job. 12. v. 3. & 13. v. 2. *Non* נפל *cado à vobis.* Targ. פריש *ſeparatus ſum:* deficio. ſum inferior. Lxx. ἀσυνετώτερος εἰμὶ ὑμῶν *inconſultior ſum vobis.* Jud. 15. ונפלתי *& cadam in manum incircumciſorum.* Targ. ואתמסר *& tradar.* Joſ. 8. ויפלו *Et ceciderunt omnes juxta gladium.* Targ. ואתקטלו *& interfecti ſunt.* Aeneid. 10. *Aeneæ magni dextrâ cadis.* Job. 20. ונפלו *Et cadent gladio.* Targ. ויתקטלון *& interficientur.* 1. Par. 21. ויפל *& cecidit ex Iſrael ſeptuaginta millia.* pro quo habetur, 2. Sam. 24. ויתת *& mortuus fuit.* 1. Sam. 26. *Et nunc* יפל *cadat ſanguis meus in terram.* Targ. יתשר *effundatur.* Jer. 36. v. 17. *Fortaſſis* תפל *cadet ſupplicatio eorum coram Domino.* Targ. תתקבל *accepta erit.* Jer. 37. v. 20. תפל-נא *cadat quæſo ſupplicatio mea coram te.* Jer. 42. v. 2. Job. 1. ותפל *& irruit Saba, & abſtulit eos.* Ruth. 3. v. 18. *Quomodo* יפל *cadet verbum.* Targ. יתפרש *ſeparabitur.* 2. Sam. 20. *Et ipſe* (Joab) *egrediebatur* ותפל *& cadebat.* ſcil. gladius ex vagina, quem manu ſiniſtra comprehēdebat. ut videret Amaſa, quòd eum tolleret, ac in vaginam reconderet. Targ. ופסע *& incedebat.* ad Joab refert. Sed תפל ad חרב fœmininum refertur. Lxx. *Et egreſſus eſt gladius,* καὶ ἔπεσε *& cecidit.* Sed יצא maſculinum eſt. Num. 5. ונפלה *& cadet fœmur* (latus) *ejus.* Targ. וחתמסי *& colliqueſcet.* 1. Sam. 17. *Non* יפל *cadat cor hominis propter illum:* non timeat. Syr. Matth. 2. v. 11. ונפלו *& prociderunt adorarunt.* Matth. 7. *In ignem* נפל *cadit:* proijcitur. Matth. 5. ותפל *& cadas in domum vinctorum:* proijciaris. Hiphil. הפיל, Chald. אפל *coëgit cadere, jecit, dejecit, injecit, projecit, proſtravit, diruit, occidit.* Gen. 2. ויפל, Targ. ורמא *& jecit Dominus ſomnum ſuper Adamum.* Jer. 38. v. 26. מפיל אני *projicio ego ſupplicationem meam coram rege.* Jer. 42. v. 9. להפיל *ut projicerem precationem veſtram coram ipſo.* 1. Sam. 18. *Saul cogitabat* להפיל *injicere Davidem in manus Philiſtæorum.* Targ. למסר *tradere.* Joſ. 13. *Tantum* הפלה *projice illam filijs Iſrael:* in hæreditatem. Targ. פלגנא *divide eam.* Joſ. 23. הפלתי *projeci vobis gentes.* Targ. פלגת *diviſi:* jacta ſcil. ſorte. Jud. 2. *Non* הפילו *projecerunt*

ex

ex operibus ſuis: nihil remiſerunt. Targum A
שָׁבְקִין *derelinquunt*. Pſal. 37. לְהַפִּיל *ut proſternant pauperem*. Targ. לְמִקְטַל *ut occidant*. Eſa. 34. *Et ipſe* הִפִּיל *jecit ipſis ſortẽ, & manus ejus diviſit eã illis*. 1. Sam. 14. v. 43. הַפִּילוּ *jacite inter me & inter Jonathan filium meum*. Targ. רְמוֹ עֲרִבִין *jacite ſortes*. 1. Sam. 3. *Nec* הִפִּיל *cadere fecit ex omnibus verbis ſuper terram*. Targum בְּטֵל *irritum fecit*. Jerem. 3. אַפִּיל *cadere faciam faciem meam in vos*. Targum אֲשַׁלַּח רְגָזִי *mittam iram meam*. Job. 29. *Lucem faciei meæ non* יַפִּילוּן *projicient*: deijcient. Eſther 3. *Non* תַּפֵּל *abijcias verbum ex omnibus, quæ dixiſti*. Targum תְּמַנַּע *prohibeas*: impedias. Eſa. 26. v. 19. *& terra* B
mortuos תַּפִּיל *projiciet*: eijciet. Sicut אִשָּׁה מַפֶּלֶת: vide. הָאָרֶץ הַשְׁלִיךְ הַמֵּתִים חוּץ לָהּ *terra mortuos projiciet extra ſe*. Id confirmat וָאֶרֶץ. Non enim ו habet cametz, niſi ante accentum diſtinctivum; qui hîc eſt Tiphcha, mutans א in אָ, & dictionem à ſequente dirimens. Nec in regimine niſi אֶרֶץ uſurpatur. Sic, 4. Ezræ 7. v. 32. *Reddente eos terra, qui dormiunt in ipſa: & pulvere eos, qui in ſilentio habitant: & cellis reddentibus cadavera, quæ ſibi fuerint commendata*. HIT HPAEL הִתְנַפֵּל *proſtravit ſe*. Deuter. 9. v. 25. וָאֶתְנַפֵּל, Targum C
וְאִשְׁתַּטְחַת *& proſtravi me coram Domino*. LXX. καὶ ἐδεήθην *precatus ſum*: humilis precantium habitus. Geneſ. 43. v. 18. וְלְהִתְנַפֵּל *& ut proſternat ſe ſuper nos*. Targum וּלְאִסְתְּקָפָא *& ut cauſam quærat contra nos*. LXX. καὶ ἐπιστρέψαι ἡμῖν *& ut imponat nobis*.

NOM. נֵפֶל, Chald. נְפוּלָא ἔκβολον, *fœtus* quem mulier eijcit; fœtus ex utero materno excidens, nondum maturus, im- D
perfectus, in utero materno mortuus, *abortivus*. Pſalm. 58. v. 9. נֵפֶל אִשָּׁה *abortivus mulieris, non viderunt ſolem*. LXX. ἔπεσε πῦρ *cecidit ignis*. legerunt, נָפַל אֵשׁ *cecidit ignis*. Targum כְּנֵפִילָא דְּלָא חֲזוֹ שִׁמְשָׁא *ſicut abortivus & talpa, quæ cæca ſunt, nec viderunt ſolem*. Acceperunt אֶשֶׁת pro אֲשׁוּת *talpa*, Chaldæis & Rabbinis. Job. 3. v. 16. *Aut* כְּנֵפֶל טָמוּן *ſicut abortivus occultatus non fuiſſem*: quem mater ipſius occultat. Eccl. 6. v. 3. *Melior illo eſt* הַנֵּפֶל *abortivus*. Tantùm.

מַפָּל *deciduum*. Amos 8. v. 6. וּמַפַּל בַּר *& deciduum frumenti vendemus*. Quod ſub E
cribrum decidit, quando triticum cribatur: *furfur*. Targum וְהַמֶּמֶרֶת עֲפוּרְיָא *& furfures frumenti*. LXX. καὶ ἀπὸ πάσης *& ab omni*. legerũt וּמִכֹּל: ob כ ſimilitudinem. PLUR. מַפָּלִים *decidua, fruſta*. Job. 41. מַפְלֵי בְשָׂרוֹ *decidua carnis ejus adhærent*: partes in alijs piſcibus diſjunctæ. Targum שְׁלֵרֵי בִסְרֵה *ſpinæ carnis ejus*.

מַפָּלָה, & מַפֵּלָה, & מַפְּלָת, Chal. מַפְּלָא, Syr. מַפּוּלָא *ruina, caſus, excidium, pernicies*: item *cadaver*, corpus quodcunq; mortuum. Eſa. 17. *& erit acervus* מַפֵּלָה *ruinæ*. acervus lapidum, qualis eſſe ſolet in ruinis. Jud. 4. *ut videret* מַפֶּלֶת, Targ. פְּגַר *cadaver leonis*. Ezech. 26. *A voce* מַפֶּלְתֵּךְ *ruinæ tuæ*.

נְפִילִים *gigantes*, homines inuſitatæ magnitudinis: ſic dicti, quòd reliquum vulgus coram illis, præ admiratione & terrore, quaſi cadere ſeu concidere videretur. ſicut dicitur, Numer. 13. *Ibi vidimus* נְפִילִים, Targum גִּבָּרַיָּא *gigantes, & fuimus in oculis noſtris quaſi locuſtæ, & ſic fuimus in oculis ipſorum*. Gen. 6. הַנְּפִילִים, Targ. גִּבָּרַיָּא *gigantes erant in terra, in diebus illis*.

Rab. הִפִּיל *abortivit*. אִשָּׁה מַפֶּלֶת *mulier abortiens*.

נְפוֹל *ſpecies locuſtæ*. נְפָלָא *Orion*. נְפִילִין *ſtellæ*.

חֲלִי הַנּוֹפֶל & חִפּוּל *morbus caducus*, quo correpti cõcidunt, *epilepſia*. הַלָּשׁוֹן נוֹפֵל עַל לָשׁוֹן, חַוָּה ſunt vocabula cognata ſeu ejuſdem ſignificationis. חַוָּה נוֹפֵל עַל לְשׁוֹן חַיָּה *Havva cognatum eſt vocabulo* חַיָּה *beſtia*.

Syr. נְפִילִין *occiſi, vulnerati*.

Arab. נפל nefel *cotyledum, umbilicus Veneris*.

נפן Rabb. נָפַן *egeſſit, exoneravit alvum*. potius in נְפָנָה quære.

נפס duo ſignificata habet. I. Chald. נָפַס *ventilavit, quaſſavit & excuſſit linum*. נְפוֹסָא *ventilabrum*.

Rabb. נָפַס *prophanavit, abominandum reddidit*. נָפֵס *abominabile*.

נְפוֹס *napus, paſtinaca*.

II. Arab. נَفْس nefs *anima*: & نَفَس nafas *peperit*: in נְפַשׁ quære.

נפע Arab. نفع nafa, & انتفع antafa, & اسْتَنْفَع aſtanfa *juvit, adjuvit, commodavit, providit, ſuppeditavit, ſubminiſtravit, profecit, commodus, utilis fuit, profuit*. Rom. 4. *Non* נִפְעַ *prodeſt, ſi impleveris legem*. Marc. 7. v. 11. כָּל קָרְבָּן אֲלַי הוּמְנִי יִנָּפַע לָךְ *omne donum, quod eſt à me, proderit tibi*. Matth. 16. *Quid* יִנָּפַע *proderit homini?* Gal. 6. לֹא יִנָּפַעְכֶם עִנְרְמִפִּית *non proderit vobis apud Chriſtum*. Alcor. וְלָא תִּנָּפַעֲהָא *& non proderit illi*.

מִנְפַּע manfa *commodum, utilitas*: PLURAL. מַנָּאפַע manafi *commoda, juvamenta*.

נַפְעָה, & מִנְפָעָה, & נָאפַע nafi *idem*.

מְנַפַּע munafi *adjuvativus, commodus, utilis*.

נִפַּע nifi *fœniculum*. נִפַּע גְּבָלִי nifi gebeli *fœniculum ſylveſtre*.

נפץ duo ſignificata habet. I. נָפַץ, Chal. & Syr. נְפַץ *ſparſit, diſperſit, excuſſit, eliſit, fudit, profudit, projecit*: diſperſio cum fractione ſignificatur. Jud. 7. v. 19. *& impreſſerunt in tubas*

וְנָפוּץ *& dispersi sunt cados.* Absolutè, *dispersus* A
fuit. Genes. 9. *& ex illis* נָפְצָה *dispersa est tota terra.* Targum אִתְבַּדַּרוּ *dispersi sunt in tota terra.* pro quo habetur, Gen. 10. *Ex illis* נִפְרְדוּ *separatæ sunt gentes in terra.* 1. Sam. 13. *vidi quòd* נָפֵץ *dispersus esset populus à me.* Gen. 24. וַתָּעַר, Targum וְנַפְצַת *& effudit cadum.* Lxx. ἐξεκένωσε *evacuavit.* Syr. Marc. 6. *Dispergite pulverem de pedibus vestris.* Piel נִפֵּץ, Chald. נַפֵּץ *dispersit, fregit, collisit:* quia fracta disperguntur seu dissiliunt. 1. Reg. 5. וְנַפְצֵתִים *& dispergam eas ibi.* Targum וְאֶרְמִנּוּן *& projiciam eas.* Rates in mari euntes, colligatæ sunt: sed ubi inde eductę fuerint, solutis vinculis hinc in- B
de disperguntur trabes. Psalm. 2. *Sicut vas figuli* תְּנַפְּצֵם, Targum תְּתָרְעִנּוּן *disrumpes eos.* Jerem. 51. וְנַפְצְתִי, Targum וְאֲבַדֵּר *& dispergam inter te gentes.* Psalm. 137. וְנֹפֵץ *& dispersit infantes tuos ad petram:* collidet. Chald. Esth. 1. מְנַפְּצִין עֲמַר וְכִתָּן *excutientes lanam & linum.*

Nom. נֵפֶץ *dispersio, fulgetrum dispergens.* Esa. 30. נֵפֶץ *fulgetrum, & imber, & lapis grandinis.*

מַפֵּץ & מַפֵּץ *malleus*, quo petræ & lapi- C
des franguntur, ut dissiliant. Jerem. 51. מַפֵּץ *malleus tu mihi es:* de Dario. Ezech. 9. *& vir instrumentū* מַפֵּצוֹ *mallei sui in manu ejus.*

II. Arab. cum ֫ punctato, נַפַּץ nafad *quassavit, concussit, excussit, expulit, ejecit, projecit, minuit, comminuit, diminuit.* Matth. 10. v. 14. אנפצוּ עבאר ארגלכם *excutite pulverem pedum vestrorum.* Alcoran. יַנְפַּצוּן *quassabunt.* Pass. אנחפץ antafad *expulsus, concussus fuit rigore.*

Nom. נאפץ *concussio, rigor febrilis, tremor:* in Avicen. D

נַפְץ nafd *expulsio, pulsus.* נפץ אלמסתו ואלמחהלף *pulsus æqualis & inæqualis:* in Avic.

נַפְצָה nafda *concussio.* נַפְצָן nafdan *diminutio.* אַנְפָצָא *separatio.*

נפק. Chald. & Syr. נְפַק, idem quod פוק, *exivit, egressus est, prodiit, provenit, processit.* Dan. 2. v. 11. *& decretum* נְפַקְתָּ *exiit:* promulgatum fuit. Gen. 28. וַיֵּצֵא, Targum וּנְפַק *& egressus est Jacob.* Gen. 24. *unde* יָצָאתָ, Targum נְפַקְתָּא *egressus es?* Syr. Matth. 5. *Non* תִּפּוֹק *egredieris inde.* Johan. 8. וְנָפַק *& exivit ex templo.* Piel נְפֵק: Hiphil. אַפֵּק, & in Daniele הַנְפֵק, Arab. E
אַנְפַק anfaq *exire coëgit, eduxit, extulit, produxit, protulit, expulit, expendit, erogavit, insumsit, prodegit, profudit, sumtus fecit necessarios aut non necessarios, sumtus suggessit, nutrivit, educavit, gubernavit.* Dan. 5. *Quæ* הַנְפַק *extulerat.* Syr. Johan. 2. *& omnes istos* אַפֵּק *expulit ex templo.* Luc. 8. v. 43. *Totam substantiā suam* אַפְקַת *erogaverat in medicos.* Act. 21. v. 24. וְאַפֵּק *& expende pro eis.* Arab. Luc 8. v. 43. אַנְפַקַת נמיע *erogaverat omnem substantiā* מאלהא אלאטבא

suam medicis. Alcor. וְלֹא ינפקונהא פי סבּיל אללה *& non expenderunt in via Dei.* Alc. אלדיו ינפקון אמואלהם פי סבּיל אללה *& expēderunt opes suas in via Dei.*

Nom. נְפַקָא, Syr. נְפַקָא, Arab. נַפַּקָה nafaca *expensa, impensa, sustentatio, sumtus:* Plur. Arab. נַפַּקָאת nafcat *sumtus.* Ezræ 6. וְנַפְקָתָא *& sumtus ex domo regis dabitur.*

Arab. נפאק naffac *promus, dispensator, emtor cibariorum.* אנפאק *profusio, prodigalitas.*

Chald. נַפְקָא, & נַפְקוּתָא, & אַפְקוּתָא, & מַפְקָא, & מַפְקָנוּתָא, & מַפְקָן *exitus, egressio, processus, egestio,* stercus & anus. Plural. מַפְקָנִין & מַפְקָן *egestiones:* item, *expensæ, sumtus.* Deut. 33. *& teges* צֵאָתֶךָ, Targ. מַפְקָתָךְ *stercus tuum.* בית מַפְקוֹת *domus egestionis:* latrina.

נָפֵק בַּר *egrediens foràs:* vagus, cinædus: Foem. נָפְקַת בָּרָא *egrediens foràs,* vaga, meretrix, scortum publicum: quòd ex domo egrediatur, discurrat, & vagetur: sicut dicitur, Prov. 7. v. 11. *In domo non manent pedes ejus:* Cum honesta fœmina debeat esse οἰκουρὸς *& domus custos:* assidua domi: 1. Tim. 2. Genes. 34. הַכְּזוֹנָה, Targ. הַכְּנִפְקַת בָּרָא *an sicut meretrix, fiet cum sorore nostra.* 2. Reg. 14. *Etiam* קֵרֵשׁ, Targ. נְפַקַת בָּרָא *cynædus erat in terra.* Arabes verò ad omne peccati genus trāsferunt. Inde נְפָאקָא *excursio, discursio, adulterium, omne peccatum, impietas, infidelitas.*

מְנָאפֵק munafiq *peccator, infidelis, paganus, impius:* Plur. מְנָאפְקִין munaficin *impij, seditiosi.* Marc. 15. v. 7. אסירא מע אלמנאפקין *qui vinctus erat cum seditiosis.*

אִנְפָאק infaq *seditio, factio, bellum.*

Rabbin. נָפַק *exit*, excipitur à regula. אַפֵּק *eduxit,* è regula excepit. אַפּוּקִין *exceptiones.*

מַפֵּק *educens, proferens* punctum literæ ה, quam profert, seu proferendam esse indicat.

Syr. מַפְקָא *tralatio*, traductio ex una lingua in aliam.

נָפוּק *procedens*; epitheton Spiritus sancti.

אתנפק ברוחא *eductus fuit in spiritu*; excusavit. מפק ברוחא *excusatio, effugium.*

לְאַפּוּקֵי & לְאַפּוּקֵי *præter, extra.* בַּר נַפְקָא *quasi exiens in ipso:* similis ipsi.

נפר. Arab. נַפַר nafar *fugit, abominatus est, territus fuit.* חנפר ענה אלרבאב *fugiet ab eo musca.* נַפַּר naffar, & חַנַפַּר tanaffar *fugavit, terruit.* אַסְתַנַפַּר astanafar *fugatus fuit.*

נְפוּר *fuga, abominatio.*

נַפַּר nafar *tuba:* Plur. אַנְפָאר anfar *tuba.* נַפָּאר naffar *tubicen.*

תַּנְפִּיר tanfir *nidus cuniculorū.* Alc. 4. נְפִיר.

נפש duo signif. habet. I. נָפַשׁ. Inde Niph. נִפַּשׁ *animatus, recreatus fuit, animū recepit, respiravit, quievit,*

quievit, requievit, animo tranquillo fuit. Exod 31. v. 17. *& in die septimo cessavit* וַיִּנָּפַשׁ *& respiravit.* Targum וְנָח *& quievit.* Lxx. κατέπαυσε *requievit.* Exod. 23. וְיִנָּפַשׁ, Targum וְיִשְׁקַט *& quiescat filius ancillæ tuæ.* Lxx. ἀναψυξῃ *respiret.* 2. Sam. 16. v. 14. וַיִּנָּפַשׁ, Targum וְנָח *& requievit ibi.* Lxx. ἀνέψυξαν *respiraverunt.* Piel Syr. נַפֵּשׁ: Hiphil. אַנְפֵּשׁ, Arab. אַנْפَسَ *inspiravit, animavit, recreavit, tranquillum reddidit, animum reddidit.* ¶ Arab. נאפס נאפס nafas *spiravit, expiravit, vaporavit, evaporavit, halavit.* 1. Cor. 15. וחנאפסוא *ut spiretis ad dona spiritus.* Tit. 2. v. 14. נחנאפס *studeamus bonis operibus.* 1. Tim. 5. v. 10. וַנַּפְשָׁה *& recreavit afflictos.*

Nom. נפש, Chald. נַפְשָׁא, Syr. נַפְשָׁא, Arab. נפס נفس nafs *anima:* Plur. נְפָשִׁים, Chald. & Syr. נַפְשִׁין, Arab. نفوس nufus: Foemin. נְפָשׁוֹת, Chald. נַפְשָׁן *animæ.* ¶ Plura autem vocabulo נפש *animæ* significantur: 1. *halitus oris, anhelitus, spiritus, flatus, ventus.* Gen. 1. *In quo est* נפש *anima vitæ:* halitus. Job. 43. נִפְשׁוֹ *anima ejus carbones inflammabit,* וְלַהַב *& flamma ex ore illius egredietur:* halitus ex naribus & ore ejus egrediens. Jerem. 15. *Spiravit* נַפְשָׁהּ *animam suam:* anhelitum. ¶ 2. *vita,* quæ in motu & sensu consistit. Genes. 9. *Veruntamen* בְּנַפְשׁוֹ *in anima ejus, sanguine ejus, non comedetis.* cum ejus sanguine, qui est vita ejus. Levit. 17. *Quia* נפש *anima carnis in sanguine est.* Ibidem. נפש *anima omnis carnis sanguis ejus.* In sanguine est sedes vitæ: quia ex sanguine generantur spiritus vitales, & inde animales, sensus & motus instrumenta. Genes. 9. *Requiram* נַפְשׁ *animam hominis.* Exod. 4. *Quærentes* נַפְשֶׁךָ *animam tuam.* Targum. *Qui volebant* לְמִקְטָלָךְ *occidere te.* Thren. 5. v. 9. בְּנַפְשֵׁנוּ *in anima nostra afferemus panem nostrum.* Targum בְּסַכְנַת נַפְשָׁנָא *in periculo animæ nostræ:* cum vitæ periculo. 1. Paral. 11. v. 19. *Quia* בְּנַפְשׁוֹתָם *in animabus suis attulerunt eas:* cum vitæ periculo. sic &, 2. Sam. 23. v. 17. Ehst. 7. *Detur mihi* נַפְשִׁי *anima mea.* Targum שֵׁזִיב נַפְשִׁי *liberatio vitæ meæ.* Jerem. 40. v. 14. *Ad percutiendum te* נַפְשׁ *anima:* lethaliter. Gen. 37. v. 21. *Percutiamus eum* נַפְשׁ *anima:* ut vitam amittat: moriatur. pro מַכַּת נֶפֶשׁ *lethaliter.* ¶ 3. *Anima rationalis,* quæ est altera & principalior pars hominis. Gen. 2. *& factus est homo* לְנֶפֶשׁ חַיָּה *in animam vivam.* Targum לְרוּחַ מְמַלְלָא *in spiritum loquentem.* id est, rationalem. Hebræis enim מְדַבֵּר *loquens,* est λογικὸν *rationale.* Genes. 35. v. 18. *Cum egrederetur* נַפְשָׁהּ *anima ejus, quia moriebatur.* ¶ 4. *Corpus animatum, animal, brutum.* Gen. 1. *Producat terra* נֶפֶשׁ *animam vivam juxta speciem ejus, jumentum, & reptile, & bestiam terræ juxta speciem ejus.* ¶ 5. *Homo;* quia anima, non corpus homo est, & corpus animæ domicilium. Genes. 17. v. 14. *Exterminetur* הַנֶּפֶשׁ *anima ista ex populo suo.* Targum אֱנָשָׁא *homo.* Gen. 12. v. 5. *& omnem* הַנֶּפֶשׁ *animam, quam fecerant in Haran.* Homines, quos Abraham & Sara in Haran comparaverant: familiam. Targum נַפְשָׁתָא דְשַׁעְבִּידוּ לְאוֹרַיְתָא *animas, quas subjecerant Legi:* quas ad Dei cultum perduxerant. Genes. 14. *Da mihi* הַנֶּפֶשׁ *animam.* Lxx. τὰς ἄνδρας *viros.* Genes. 36. *& omnes* נַפְשׁוֹת *animas domus suæ.* Lxx τὰ σώματα *personas.* Exod. 12. *Quia omnis comedens fermentum, & excindetur* הַנֶּפֶשׁ *anima illa ex Israel.* Targum אֱנָשָׁא *homo ille.* Ezech. 17. *Ad excindendum* נְפָשׁוֹת *animas multas:* homines. Targum מְדִינָן *urbes:* provincias. ¶ 6. *Corpus,* vel *animatum* vel *exanime; cadaver:* quia causa mortis est separatio animæ à corpore. Animatum. Psalm. 106. *& misit maciem* בְּנַפְשָׁם *in animam ipsorum.* Psal. 105. *In ferrum venit* נַפְשׁוֹ *anima ejus.* Esa. 58. *Afflximus* נַפְשֵׁנוּ *animam nostram, & non cognoscis.* Psalm. 57. נַפְשִׁי *anima mea in medio leonum.* Targum גִּשְׁמִי *corpus meum.* Ezech 27. *Isti sunt mercatores tui* בְּנֶפֶשׁ אָדָם *in anima hominis.* Adducebant homines, quos vendebant in servos: mancipia. Inanimatum. Levit. 19. v. 28. *& incisionem* לָנֶפֶשׁ *super animam non dabitis in carne vestra.* Targum עַל מִית *propter mortuum.* Levit. 21. לְנֶפֶשׁ *ob animam non contaminentur in populo suo.* Targ. עַל מִית *propter mortuum.* Numer. 6. v. 6. *Ad* נֶפֶשׁ *animam mortui non veniet.* Ibid. v. 11. *Propterea quod peccavit super* הַנֶּפֶשׁ *anima.* Targ. מִיתָא *mortuo.* Levit. 22. v. 4. *Attingens omnem* טְמֵא נֶפֶשׁ *contaminatum anima:* pollutum tactu cadaveris. Hag. 2. v. 14. *Si attigerit* טְמֵא נֶפֶשׁ *contaminatus anima in omnibus istis:* tactu cadaveris pollutus. Num. 5. *& omnis contaminatus* לָנֶפֶשׁ *super anima:* cadavere. Levit. 21. v. 11. *& super omnibus* נַפְשׁוֹת מֵת *animabus mortui non veniet:* cadaveribus. ¶ 7. *Animus; mens, voluntas, affectus, desiderium.* Exod. 23. *& vos nostis* נֶפֶשׁ *animam peregrini:* quomodo affectus sit. Genes. 23. *si est cum* נַפְשְׁכֶם *anima vestra.* Targum בְּנַפְשְׁכוֹן רַעֲוָא *voluntas in anima vestra.* Psalm. 27. v. 12. & 41. v. 3. *Ne tradas me* בְּנֶפֶשׁ *in animam inimicorum meorum.* Targum בִּרְעוּת *in voluntatem.* Psalm. 17. v. 8. *Inimici mei* בְּנֶפֶשׁ *in anima circumdederunt me.* Targum בִּרְעוּת נַפְשְׁהוֹן *in voluntate animæ suæ.* Deuter. 21. *& dimittes eam* לְנַפְשָׁהּ *juxta animam ipsius.* Lxx. ἐλευθέραν *liberam:* ut eat quo voluerit. 1. Reg. 19. *& ibat* עַל־נַפְשׁוֹ *juxta animam suam.* Hieron. *quocunq; eum ferebat vo-*

bat voluntas. Targum לְשׁוֹבָאָא נַפְשֵׁה *ad liberandum animam ſuam.* 2. Reg. 7. *& fugiebant* אֶל נַפְשָׁם *juxta animam ſuam:* quo volebant. Targum לְשׁוֹבָאָא נַפְשְׁהוֹן *ad liberandum animā ſuam.* Eſa. 56. v. 11. *Canes* עַזֵּי נֶפֶשׁ *robuſti anima, neſcientes ſatiari:* præſtantes appetitu cibi, edaces, voraces. Pſalm. 78. *ut peterent cibum* לְנַפְשָׁם *pro deſiderio ſuo.* Jerem. 34. v. 16. *Quos dimiſeratis liberos* לְנַפְשָׁם *ad animam ſuā:* ad deſiderium ſuum. ¶ 8. *Perſona cujusq;.* Amos 6. *Juravit Dominus exercituum* בְּנַפְשׁוֹ *per animam ſuam:* per ſeipſum: ſicut dicitur, בִּי *per me juravi.* Targum בְּמֵימְרֵה *per verbum ſuum.* Eſa. 46. v. 2. נַפְשָׁם *anima ipſorum in captivitatem abiit.* Lxx. αὐτοὶ *ipſi captivi abducti ſunt:* ipſimet. Arab. בנפסה *per ſeipſum.* פי נפסה *in ſe.* מע נפסה *ſecū.* פי נפוסהם *in ſemetipſis.* Syr. Matth. 4. *Mitte* נַפְשָׁךְ *animam tuam deorſum.* Græcè, σεαυτὸν *teipſum.* Matth. 9. *Dicebat enim* בְּנַפְשָׁהּ *in anima ſua.* Græcè ἐν ἑαυτῇ *intra ſeipſam.*

Rabb. Tres ſunt נְפָשׁוֹת *animæ* in homine: הַצּוֹמַחַת *vegetativa*, הַבְּהֵמִית *brutalis*, & נֶפֶשׁ הַחָכְמָה *anima ſapientiæ*, quæ & מַשְׂכֶּלֶת ſeu הַשִּׂכְלִית *intellectiva.* Et הַבְּהֵמִית *brutalis* cōplectitur המרגשת *ſenſitivam*, & הַמִּתְנוֹעֵעַת vel הַתְּנוּעָה *motivam.* ¶ Item Rabb. נְפָשׁוֹת *domus*, quæ ædificantur ſuper ſepulcra.

נַפְשִׁי & נַפְשָׁנִי, Arab. נַפְסָאנִי nafsani *animalis:* Pl. Arab. נַפְסָאנִיָּה & נַפְסָאנִיִּין *animales.*

Chald. מְנַפֵּשׁ *animatus, anima præditus.*

Syr. נְפִישָׁא & נְפָאשָׁא *recreatio, requies:* & *dolor*, qui anhelitu ſignificatur.

Arab. תַּנְפִּיס *inſpiratio, anhelitus.*

נְפֵס nefs *perſona:* Pl. אַנְפָּאס anfas *perſonæ.* נפס עלה *ipſe morbus:* Avic. נפסי *perſonalis.*

Deinde, Arab. נָפַס *concubuit, fœtificavit, nixus, enixus fuit, peperit, ſtuduit:* ab anhelitu. נְפֵס nufis *natus fuit.* מַנְפוּס manfus *genitus.* נפסא nafiſa *enixa*, quę peperit. תַּנְפָּאס nafas *partus, enixatio.* וקת אלנפאס *hora partus.* תַּנְפָּס tanfas *idem.*

II. Arab. נַפַּשׁ nafaſch *carminavit*, tenuavit pectine lanam, *mollivit lectum.*

נַפְשׁ nafsch *carminatio, mollitio.* מַנְפוּשׁ māfuſch *mollitus* נאפש nafiſch *carminator.*

Pſ. 105. ואנחפשת *& edidit terra ipſorū ranas.*

נפת Arab. cum ת punctato, נَפَتَ nafath *ſpuit, expuit.*

נַפְתְּ nafth *ſputum, ſaliva.* נַפְתְּ אַלְדָּם *ſputum ſanguinis.*

מְנַפֵּת *ſpuere faciens.* אִנְתִפָּאת *expuitio:* in Avicenna.

מַנְפַּת manfat *porus, ſpiramentum:* Plural. מַנְאַפִּת manafit *pori.*

נצץ duo ſignif. habet. I. נָצַץ idē ק נוץ, *floruit, efflorvit, flores produxit, germinavit, pullulavit.*

Nom. נֵץ: Foem. נִצָּה *flos.* Gen. 40. v. 10. *Aſcendit* נִצָּה *flos ejus.* Eſa. 18. *& uva immatura erit* נִצָּה *flos ejus.* Job 15. *Proijciet ſicut olea* נִצָּתָהּ *florem ſuum.* Targ. לְבְלְבָהּ *germen ſuum:* immatura morte peribit: ſicut arborum flores ventis decutiuntur.

נֵצֶן *idem:* Plur. נְצָנִים, Chald. נִצְנִין *flores.* Cāt. 2. הַנִּצָּנִים *flores apparuerunt in terra.* Aut à צוּץ, ut *Nun* ſit Heemanthi.

נֵץ *niſus*, accipiter. Levit. 11. וְהַנֵּץ *& accipitrem cum ſpeciebus ſuis.*

II. Per metaphoram, נָצַץ, Chald. נְצַץ & נְצְנַץ *ſplenduit, emicavit, ſcintillavit.* Ezech. 1. v. 7. וּמְנֹצָצִים, Targum וּמְנַצְנְצִין *& ſcintillantes, ſicut color æris politi.* Lxx. ἐξαστράπτων *fulgurans.*

Nom. נִיצוּץ *ſcintilla*, quæ ex ſilice, igniario, aut ferro fervente emicat. Eſa. 1 *& factor ejus* לְנִיצוּץ *in ſcintillam:* vanitas, conſūtio.

Rab. נִיצוּץ *radius.* נְצִיצוּ *ſtructura, ſcintillatio.* נִץ הַחַמָּה *emicatio ſolis*, cùm oriri incipit, & quaſi ſcintillat: *punctū egreſſionis ſolis.*

נצא נָצָא idem quod נוּץ, *volavit, avolavit.* Jerem. 48. *Date alam Moab* נָצָא תָּצָא *volando volet:* celeriter abeat, ac ſi alas haberet & volaret. metaphor. Targ. מְגַלָּא תִּגְלֵי *migrando migret.* תָּצָא pro תִּצָּא: aut à יָצָא *exivit:* ut idem ſit נָצָא & יָצָא, permutata ſignificatione ordinum.

Arab. cum צ punctato, נَצَא *exivit.* אַנְחַצֵּי *eduxit.* Joh. 18. v. 10. *habēs* סיף *gladiū*, ואנחצאה *& eduxit eum.* Marc. 14. v. 47. אנחצי סיפא *eduxit gladium, & percuſſit.*

נצב duo ſignificata habet. I. נָצַב. Inde נְצִיב *ſtatua, tumulus:* Pl. נְצִיבִים *ſtatuæ.* Gen. 19. *& facta eſt* נְצִיב, Targ. קָמָא *ſtatua ſalis.* Lxx. στήλη. in מלח vide. ¶ Per metaphorā, *antiſtes* conſtitutus ſuper populū aut rem aliquam, *dux exercitus* in capite populi conſtitutus, *capitaneus, præfectus, præpoſitus, præſes.* Item: *præfectura & præſidiū*, præſidiarij milites. 1. Reg. 4. וּנְצִיב *& præfectus unus, qui erat in terra.* In omni regione, cujus meminit, erat præfectus unus, conſtitutus ſuper duodecim præfectos, ut colligeret à ſingulis pecuniā ad regem ſuſtentandum. 1. Par. 11. וּנְצִיב *& præfectus Philiſtæorum erat tunc in Bethlehem:* duces ſeu præfecti exercitus. pro quo habetur, 2. Sam. 23. מַצָּב *ſtatio:* milites in ſtatione poſiti, præſidium. 2. Sam. 8. *& poſuit in Edom* נְצִיבִים *præſides.* Targ. אַסְטַרְטִינִין *ſtratiotas.* Lxx. φρουρὰς *præſidia.* 1. Sam. 10. v. 5. *ubi ſunt* נְצִבֵי פְלִשְׁתִּים *præſidia Philiſtæorum?* Targ. אַסְטַרְטִינֵי *ſtratiotæ.*

Verb. Chald. & Syr. נצב, Arab. נצב: Hiphil. אַנְצַב *ſtatuit, cōſtituit, poſuit, impoſuit, fixit, infixit, inſeruit, plantavit.* Deut. 28. *vineā* תִּטַּע, Targ. תִּצַּב *plantabis.* Deut. 6. *Quam non* נָטַעְתָּ,

Targum

Targum נִצַּבְתָּ *plantasti.* Psalm. 1. *Sicut arbor* A
שָׁתוּל, Targum דְּנָצִיב *quæ plantata est juxta rivos.* 1. Sam. 13. וּלְהַצִּיב, Targum וּלְאַנְצָבָא *& ad infigendum stimulum.* Syr. Matth. 15. v. 13. *Omnis* נִצְבְּתָא *planta, quam non* נְצָבָהּ *plantavit eam Pater meus.* Arab. Gen. 17. וְאַנְצָבְךָ *& ponam te in populos.* Hebr. 8. v. 2. נְצָבָהּ *fixit illud Dominus.* Pass. אִתְנְצַב, Syr. אִתְנְצַב *plantatus, insertus fuit.* Rom. 6. v. 5. אִתְנְצַבָן *plantati sumus:* inserti sumus.

Nom. נִצְבָּא *positio, insitio, plantatio, planta.* ✠ Arab. מנצוב *constitutus.*

II. Arab. נָצִיב nacib *pars, portio,* & *sors* pro B
parte.

נִצְבָה nazba *præda, spolium.*

נצב nacab *derivativum.*

נִצְבָה & אנתצאב *præparatio:* Plur. נצבאת *præparationes.*

Verb. נצב *posuit, inclinavit.* item *opposuit, restitit, certavit.* Psalm. 17. ונצבוא *& inclinarunt oculos suos.* Ibidem. אנצב *inclina ad me aurem tuam.* יִנְצֹב *ponetur.* נאצב *restitit.* Psalm. 59. *Qui* יִנְאַצְבוּנְנִי *resistunt mihi.* Luc. 21. *Qui* יִנְאַצְבוּנְכֶם *opponunt se vobis:* resistunt, per- C
sequuntur. 1. Col. 4. v. 12. וינצב *& certat omni tempore precationibus.* 1. Timoth. 5. v. 17. *Qui* יִנְצְבוּן *laborant in sermone & doctrina.*

נצב *labor.* ✠ אנצבה anciba *plantatio.*

אַנְצָאב, cum צ punctato, *latrunculi, scaci.*

נצּב Arab. cum צ punctato, נצב nadag *coxit, maturavit, digessit.* לינצּב *ut maturet.* ✠ נָצִיב *coctus, digestus.*

נִצְב, & אנצאב, & אנצבה andaga *coctio, maturatio, digestio.*

חנצּב *idem.* ✠ עִיר חאם אלנצּב *imperfectus coctione,* non satis coctus. D

נצר מְנַצֵּחַ & נָצִיר.

נצה tria significata habet. I. נָצָה, Chald. נְעָא idem quod נוֹץ, *germinavit, pullulavit,* herbas & gramina produxit. Jerem. 4. v. 7. *urbes tuæ* תְּצִינָה *germinabunt:* gramina producent. Targum יִצְרִין *desertæ erunt absq; habitatore.* urbes enim devastatæ, & loca vasta, ubi homines non obambulant, producunt gramina & herbas. ut, 1. Maccab. 4. v. 38. *viderunt in atriis plantas natas ut in sylva: vel ut in uno montium.* Ovid. E

Jam seges est, ubi Troja fuit, resecandaque falce
Luxuriat Phrygio sanguine pinguis humus.

Lxx. καθαιρεθήσονται *subvertentur.* Chald. Numer. 17. *& ecce* פָּרַח, Targum נְעָא *germinavit baculus Aharonis.* Niphal. נִצָּה *gramine obductus fuit.* 2. Reg. 19. v. 25. & Esa. 37. v. 26. *Cumuli* נְצִים *gramine obducti, urbes munitæ.* scil. erunt. Cumuli terræ, in quibus
crescunt herbæ. Targum רְשָׁחוּ *qui devastati sunt.* Lxx. apud Esa. redd. ἐξερημῶσαι *ut desolarem gentes in munitionibus.* Tantùm.

II. Per metaphoram, נָצָה *plumavit,* plumas & pennas produxit, *volavit, avolavit, celeriter abiit.* quòd in avibus plumæ enascantur, ut herbæ ex terra. Thren. 4. v. 15. *Quia* נָצוּ *avolarunt.*

נֵץ, Chal. נְצָא *accipiter,* plumis abundans, & volatu præstans.

נוֹצָה *penna,* qua avis volat. Ezech. 17. v. 7. *Multus* נוֹצָה *plumâ.*

III. Niphal. נִצָּה, Chald. אִתְנְצִי *volavit, involavit,* invectus fuit in aliquem sermone seu quodam sermonis impetu, *litigavit, contendit, rixatus, jurgatus fuit, pugnavit.* qui enim contendit cum aliquo, in illũ quasi involat seu invehitur. 2. Sam. 14. v. 6. וַיִּנָּצוּ, Targum וְאִתְנְצִיו *& rixati sunt.* Lxx. ἐμαχέσαντο *oppugnârunt.* Deut. 25. v. 11. *Si* יִנָּצוּ, Targum יִצְנוּן *rixabuntur viri simul, vir & frater ejus.* Exod. 20. v. 13. &, 21. v. 22. Levit. 24. v. 10. Chald. Exod. 16. וַיָּרֶב, Targ. וְנִצָּא *& rixatus fuit populus.* Gẽ. 26. *& non* רָבוּ, Targ. נְצוּ *rixati sunt super illo.* Syr. Joh. 6. v. 52. נְצִין הֲווֹ *rixabantur Judæi.* Hiphil. הִצָּה *idem.* Num. 26. v. 9. *Qui* הִצּוּ, Targum אִתְכַּנְשׁוּ *congregati sunt contra Mosen, & contra Aharon, in cœtu Korah,* בְּהַצֹּתָם, Targ. בְּאִתְכַּנְשׁוּתְהוֹן *cum congregarentur contra Dominum.* Lxx. θλιβόμενοι *concurrentes.* Psalm. 60. v. 2. בְּהַצּוֹתוֹ *cum rixaretur cum Syria fluviorum.* Lxx. ὁπότε ἐνεπύρισε *quando succendit Syriam.* Acceperunt pro יָצָת *succensus fuit,* הִצִּית *succendit.* [redacted]

[redacted]

Nom. נִצִּים *jurgantes.*

מַצָּה & מָצוֹר *lis, contentio, rixa, jurgium, controversia, pugna:* Plur. מְצוּדִים, Chal. מָצָן *lites, rixæ.*

נצח duo significata habet. I. נָצַח. Inde Niph. נִצָּחַת *perpetua, æterna.* Jerem. 8. *Quare aversus est populus iste, Hierusalem aversione* נִצָּחַת *perpetua?* Hieron. *contentiosa.* accepit pro נָצָה *litigavit.* Piel נִצַּח, Chald. נְצַח *ursit,* impulit alios ad agendum & perficiendum, *coëgit, instituit:* Et per consequens, *finivit, vicit, triumphavit.* Dicitur autem, 1. de operarijs, qui ad laborandum; 2. de musicis, qui ad canendum; 3. de militibus, qui ad pugnandum & vincendum impelluntur. 1. Paral. 15. *In citharis super octava* לְנַצֵּחַ *ad urgendum.* Lxx. ὑπερασπιστῆναι. ¶ Inde מְנַצֵּחַ *præfectus, executor operarum:* Plur. מְנַצְּחִים, Chald. מְנַצְּחִין *præfecti.* 2. Paral. 2. וּמְנַצְּחִים *& executores super eos tria millia.* pro quo habetur, 1. Reg. 5. v. 16. נְצִבִים *præfecti.* Lxx. οἱ ἡγούμενοι. Ibidem. *Tria millia & sexcentos* מְנַצְּחִים, Chald. מְנַצְּחִין *execu-*

executores, ut ad laborem impellerent populū. In titulis Pſalmorum לַמְנַצֵּחַ *præfecto.* ſc. cantorum, ad cujus imperium Pſalmi decantabantur, cōmiſſus fuit Pſalmus, ut decantaretur. Scribitur autem לַמְנַצֵּחַ pro לַמְנַצֵּחַ forma Emphatica, quæ ſolis nominibus & participijs in nomina tranſeuntibus convenit. Pſalm. 4. לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹת. Pſalmus iſte datus fuit illi, qui cōſtitutus erat ſuper inſtrumenta muſica: *præfecto.* Habac. 3. v. ultim. לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹתַי ר"ל שואר ההוראה היא נעשית למי שהוא מנצח על נגינותיו ושירותיו שהוא סבר שירותיו ותושבחותיו: A

Nom. נֵצַח & נֶצַח *victoria, robur, excellentia, diuturnum tempus, perpetuitas, æternitas:* Pl. נְצָחִים *robora.* 1. Sam. 15. v. 29. *& etiam* נֶצַח *robur Iſraelis non fallet.* Dei epitheton. Eſa. 34. v. 9. לָעַד עָלְמַיָּא, Targ. לָנֶצַח נְצָחִים *in ſecula ſeculorum nemo tranſit per eam.* Lxx. εἰς χρόνον πολὺ *in tempus multum.* ¶ עַד נֵצַח & לָנֶצַח *in æternum, perpetuò, omnino, prorſus.* Eſa. 13. v. 20. *Non habitabis* לָנֶצַח, Targ. לְעָלַם *in ſeculum:* perpetuò. Et ל ſubintellecto. Pſal. 13. *Oblivīſceris mei* נֶצַח *perpetuò.* ¶ Deinde, נֵצַח B *robur, ſanguis,* qui eſt robur & vita corporis. Eſa. 63. v. 3. *& aſperſus eſt* נִצְחָם *ſanguis eorum ſuper veſtes meas.* Lxx. τὸ αἷμα αὐτῶν. Ibidem. *Et deïjciam in terram* נִצְחָם *ſanguinem ipſorum.*

Rabb. נצח *vicit.* Chald. מְחַנְצַח *roboratus, victus, ſuperatus, triumphans.*

נָצוּחַ & נָצְחוֹן & נִצְחָנוּ *victoria, triumphus:* Plur. נִצְחָנִין *victoriæ.* נָצִיחַ *victorioſus.*

נְצָחִים *æternus:* Plur. נִצְחִיִּים *æterni.*

Syr. Philip. 1. v. 27. בְּנִצְחִיחוּת *certitudinis ſimul pro fide.* Compoſitum ex participio & præterito. C

II. Arab. נצח idem quod נָזָה, *ſparſit, aſperſit.* Pſ. 51. אנצח עלי זופך *aſperge ſuper me hyſſopo tuo.*

1. Pet. 1. v. 2. נצח *aſperſio.*

נצח niazach *ſtella comata.*

Alcor. נאצחון *ſuſcipientes.*

נצל duo ſignificata habet. I. Piel נִצַּל ſignificat הפרה ושלילה *ſpoliavit, rapuit, ſurripuit, diripuit, removit, abſtulit.* Exod. 12. v. 36. וַיְנַצְּלוּ, Targum וְרוֹקִינוּ *& ſpoliabant Ægyptum.* Exod. 3. v. ultim. וְנִצַּלְתֶּם, Targum וְתִרוֹקְנוּן *& ſpoliabitis Ægyptum.* Hiphil. הִצִּיל *ſeparavit, ademit.* Geneſ. 31. v. 16. *Quas* הִצִּיל, Targum אַפְרֵשׁ *ſeparavit Deus à patre veſtro:* ademit patri. Lxx. ἀφείλετο *abſtulit.* 2. Sam. 20. v. 6. וְהַצִּיל עֵינֵינוּ *& rapiat* (diripiat) *oculos noſtros:* ne videamus. Targ. וְיַעִיק לָנָא *& anguſtiam* (moleſtiam) *afferat nobis.* rapiat nobis viſum & notitiam, ut neſciamus in qua ſit urbe, ſi poſt ipſum non feſtinemus. pro מֵעֵינֵינוּ *ab oculis noſtris.* Lxx. καὶ σκιάσει *& inumbret:* q. d. à צֵל *umbra.* Hoſ. 2. וְהַצַּלְתִּי *& auferam lanam meam & linum meum.* Gen. 31. v. 9. וַיַּצֵּל, Targum וְאַפְרֵשׁ *& ſeparavit Deus pecus patris veſtri, & dedit mihi.* Hithpael הִתְנַצֵּל *ſpoliavit ſe.* Exod. 33. v. 6. וַיִּתְנַצְּלוּ, Targ. וְאַעְרִיו *& removerunt filij Iſrael ornamentum ſuum.* ut non induerent ampliùs. D

II. נָצַל *liberavit.* Niphal. נִצַּל *ſeparatus, liberatus, ereptus fuit ab hoſte* aut *malo.* Jerem. 7. *& dixiſti* נִצַּלְנוּ, Targum שְׁבִבְנָא *liberati ſumus.* Eſa. 37. *& tu* תִּנָּצֵל *liberaberis.* Targ. מְרַמֵּי לְאַשְׁתֵּיזָבָא *putas te liberatum iri.* Pſalm. 69. v. 15. אֲנַצְּלָה *eripiar ab oſoribus meis.* Deut. 23. *Qui* יִנָּצֵל, Targum יִשְׁתֵּיזֵב *eripietur ad te à Domino ſuo:* ſeparabitur, evadet, confugiet. Piel נִצֵּל *eripuit, liberavit.* Ezech. 14. *Ipſi per juſtitiam ſuā* יְנַצְּלוּ *liberabunt animam ſuam.* Hiphil. הִצִּיל *liberavit & eripuit.* Jerem. 39. v. 17. וְהִצַּלְתִּיךָ, Targ. וְאַשֵּׁיזְבִנָּךְ *& liberabo te.* Joſ. 10. v. 26. וַיַּצֵּל, Targum וְשֵׁיזֵב *& liberavit eos.* Pſal. 31. v. 3. *Feſtina* הַצִּילֵנִי, Targum פְּצֵה יָתִי *libera me.*

Nom. מַצִּיל *liberator.* מָצָל *ereptus, liberatus:* Amos 4. v. 11. Zach. 3. v. 2. הַצָּלָה *liberatio.*

Rab. הִתְנַצֵּל *excuſavit ſe.* הִתְנַצְּלוּת *excuſatio, evaſio, effugium:* item, *refutatio.*

נֶצֶל *caro mortui coagulata.*

נְצוּלָה *gurges, lacus.*

Syr. נָצַל *inſtillavit, infudit:* in נָזַל quære.

Arab. نصل *amplitudo.* نَصَلَ *jacula.*

תַּנְצִיל tancil *ora telæ:* Plur. תַּנָּאצִל tanacil *oræ telæ.*

נצע Arab. نصع *clarus fuit.*

נאצע *clarus, lucidus.* עִיר נאצע *non clarus.*

נאצעה *claritas:* in Avicen.

נצף quatuor ſignificata habet. I. Chaldaicè נְצַף eſt צְפַצֵּף, *garrivit, muſſitavit.* Eſa. 8. הַמְצַפְצְפִים, Targ. דְּמִנַּצְפִין *garrientes.* Zoph. 2. *Nox* יְשׁוֹרֵר *cantabit in feneſtra.* Targum וְנָפָא דְּמִנַּצֵּף *avis garrientis.*

Nom. נִצָּפָה *capparis.*

II. Arab. نصف naſſaff *dimidiavit, bipertivit, diviſit in duas partes.* Pasſ. אַנְתַּצַּף antaſſaf *dimidiatus fuit.* Item, *mediator fuit, interceſſit.* Joh. 7. v. 14. ולמא אנתצף איאם אלעיד *& cum dimidiati eſſent dies feſti.* Matth. 25. ואנתצף *& mediata eſt nox.* Act. 10. v. 39. ואנתצף *& interceſſit.*

Nom. נַצַּף nazf *medium, dimidium, pars:* Plur. אַנְצָאף anſaf *partes.* נצף אלנהאר *medium diei,* meridies. נצף אלליל *medium noctis,* nox media.

מתנצף *dimidiatus, dimidius.*

III. Arab. انصف anſaf *perſolvit, contribuit, collegit, pendit, ſtipem dedit.*

אַנְצָאף inſaf, & נצף naſaf *tributum, penſio, pœna.*

pœna. item, אַנְצַאף inſaf *ſtips.* חֲלַאף נַצַף chalef naſaf *ſolutio debiti.*

IV. Arab. cũ ṣ punctato, נָצַף nadaf *mundavit.* Mat. 23. חֲנָצְפוּן חָאבְרְנ אַלְכָאס *mũdatis foris calicẽ.*

נָצִיף nadif *mundus, pulcer, formoſus, elegans, gratioſus.*

נַצָפָה nadafa *mundicies, pulcritudo, gratia, forma.*

נצר duo ſignificata habet. I. נָצַר, Arab. נַצַר nazar *ſervavit, præſervavit, aſſervavit, conſervavit, obſervavit, cuſtodivit, munivit, protexit, defendit, curavit.* Deut. 32. יִצְּרֵהוּ, Targ. נְטַרְנוּן *cuſtodiet eos, ſicut pupillam oculi ejus.* Pſal. 119. *Quia mandata tua* נְצַרְתִּי, Targ. נְטַרְת *cuſtodivi.* Arab. Pſal. 86. *Quoniam tu Domine* נְצַרְתַּנִי *cuſtodiviſti me:* adjuviſti. Pſal. 20. יְנַצְּרֶךָ *protegat* (cuſtodiat) *te nomen Dei Jacob.* Alcor. *Et non ipſi* יִנָּצְרוּן *defendentur.*

Nom. נוֹצֵר, Arab. נַאצַר nazir *cuſtos, defenſor, protector.* Plur. נוֹצְרִים, Arab. נאצְרִין nazirin *cuſtodes, protectores, ſpeculatores.* Job. 27. *Et ſicut tugurium* (quod) *fecit* נוֹצֵר *cuſtos.* cuſtos ficorum & vinearum, quod non durat. 2. Reg. 17. v. 9. *A turre* נוֹצְרִים *cuſtodum, uſque ad urbem munitionis,* ubi cuſtodes ſeu ſpeculatores ſtabant. Targ. חַקִּיף *forti.* Jer. 31. *Quia eſt dies, clamarunt* נוֹצְרִים *cuſtodes in monte Ephraim, ſurgite ut aſcendamus in Zion.* Speculatores in montibus Ephraim, aut in turri ſtabant, & incolis villarum prædicabant, ut aſcenderent Zion, & Deo agerent gratias pro bonorum multitudine.

נְצָרָה, Arab. נצרה nuzra *conſervatio, protectio, defenſio, victoria.* Pſ. 141. v. 3. *Pone Domine* שָׁמְרָה *cuſtodiam ſuper os meum,* נְצָרָה *conſervationem ſuper januam labiorum meorum.*

נֵצֶר *ſurculus, ramus parvus,* planta tenera & novella, quæ cuſtoditur. Eſa. 11. וְנֵצֶר *& ſurculus ex radicibus ejus creſcet.* Targ. וּמְשִׁיחָא *& Meſſias ex filiis filiorum ejus.* Lxx. ἐξ ἄνθος *flos.* Acceperunt pro נץ *flos:* litera ר neglecta. Ad hoc dictum alludit, Matth. 2. *ut impleretur, quod dictum eſt per prophetam, quia Nazarœus vocabitur.* ¶ Chriſtus autem dictus fuit יֵשׁוּ הַנָּצְרִי *Jeſus Nazarœus,* à נֵצֶר, Syr. (ת adjecto) נָצְרַת *ναζαρὲθ,* urbe Galilææ, in tribu Zabulon, in monte ſita, diſtante à Jeroſolyma 16 ¼ milliaribus, verſus ſeptentrionem, ubi Chriſtus fuit conceptus & educatus. Unde & *Galilæum,* per contemtum, vocavit Julian° Apoſtata. Et qui primùm ejus *μαθηταὶ diſcipuli,* poſtea dicti fuerunt נָצְרִים, Syr. נָצְרָיֵא, Arab. נצארי *ναζωραῖοι Nazorœi* & *Galilœi,* & tandem *χριστιανοὶ Chriſtiani* Antiochię, ſub Claudio Cęſare Romano. Act. 11. v. 26. ¶ Et *Nazarœi* hæretici, qui circumciſionem Judæorum, & baptiſmum Chriſtianorum habebant: ſicut Chriſtus & circumciſus & baptizatus fuit. Servabant item Sabbathum, & feſtivitates omnes. Victimas non mactabant, nec animatis veſcebantur. Eſa. 14. *Tu autem projectus es ex ſepulcro tuo* כְּנֵצֶר *tanquam ſurculus abominabilis:* tanquam ſurculus, qui plantatus, non feliciter creſcit, ideoq; radicitus evellitur & projicitur. Targ כְּחִיט *ſicut abortivum.* Lxx. *ſicut νεκρὸς mortuus.* Eſa. 60. וְנֵצֶר *& ſurculus plantationum ejus.* Targ. נְצָבָא *planta.* Lxx. *φυλάσσων cuſtos.* legerunt נֵצֶר, punctis deſtituti.

Plur. Rabb. נְצָרִים *baculi, flagella.*

נֵצֶר *nomen diei feſti.*

Arab. נואצר & אַנצאר *fiſtulæ.*

נְצוּר *ſervatus, conſervatus:* Plur. נְצוּרִים *conſervati.* Fœm. נְצוּרָה *conſervata:* Plur. נְצוּרוֹת *conſervatæ.* Ezech. 6. *Et relictus* וְנָצוּר *& ſervatus fame morietur.* ſc. in urbe Jeruſalem. Eſa. 48. *Feci te audire nova &* נְצוּרוֹת, Targ. נְטִירָן *ſervata:* aſſervata in theſauris meis. Lxx. τὰ κρυπτὰ *abſcondita.*

Arab. מנצור manzur *conſervatus, victor, victorioſus.*

מתנצר mutnazar *converſus, transfuga.*

נצראני Nizrani *Nazarœus,* Chriſtiãus. ☪

נצראניה Nazrania *Chriſtianitas.* ☪ Rab. נְצָרִי *Chriſtianus:* Plu. נְצָרִים, Arab. נצארי *Chriſtiani.*

II. Per antiphraſin, נָצַר *quod munitum erat deſtruxit, excîdit, devaſtavit, deſolavit.* Nah. 2. v. 2. *Aſcendit diſſipator contra faciem tuam* נֹצֵר *deſtruere munitionem.* Jer. 4. v. 16. נֹצְרִים *devaſtatores veniunt ex terra longinqua.* Exercitus נְבוּכַדְנֶצַּר *Nebucadnezer:* ad cujus nomen alluditur. Targ *exercitus populorum, rapientes* כְּקָטוּפִין *inſtar vindemiatorum.* Accepit pro בְּצָרִים, ob literarum ב כ figuram ſimilem. Lxx. *σκεπαῖοι,* Hier. *cuſtodes.* Ex ſignificatione prima. Eſa. 65. v. 4. *Qui ſedent in ſepulcris* וּבַנְּצוּרִים *& in deſtructis pernoctant:* in locis deſertis noctu, ut videãt dæmones. Lxx. ἐν τοῖς πηλαίοις *in ſpecubus.* Eſa. 49. v. 6. וְנְצוּרֵי יִשְׂרָאֵל *& deſertos Iſraelis, ut reducas:* vaſtitates, ſolitudines. Lxx. διασπορὰν *diſperſionem.* Eſ. 1. v. 8. *Sicut urbs* נְצוּרָה *deſerta:* vaſtata. Quę ſoluta obſidione deſeritur. Targ. *ſicut civitas* רְצִירִין עֲלָהּ *quam obſident.* retulit ad צור *anxit, obſedit.* vel בְּצוּרָה legit, ob literarum ב כ ſimilitudinem. Prov. 7. וְנִצְרַת לֵב *& deſtructa corde:* quæ omni caret prudentia.

נצת. Arab. נַצַת nazat *intendit, attendit, auſcultavit, audivit.* Pſal. 5. אֲנָצָה *intende voci orationis meæ.* Pſa. 31. אֲנָצָת *intende mihi aurem tuam.* Pſ. 49. אֲנָצְתוּא *audite incolæ orbis.* Gen. 4. וְאֲנָצְתָא *& attendite verbis meis:* Duale. Ibidem אֲנָצְתָא מַלְאַמִי *auſcultate ſermones meos.*

נקק. Inde נְקִיק *concavitas, caverna, foramen.*

Plur. נְקִיקִים *foramina.* Esa. 7. וּבְנִקְיֵי הַסְּלָעִים A *& in cavernis petrarum.* Targ. בְּשִׁטְיָעוּת *in cavernis.* Intelligit urbes in montibus aut scopulis sitas. Jer. 16. v. 16. וּמִנִּקְיֵי הַסְּלָעִים, Targ. וּמִשְּׁקִיפֵי *& de cavernis rupium:* de scopulis.

נקא. נְקִיא in נָקָה habes.

נקב duo significata habet. I. נָקַב, Chal. נְקַב, Arab. נקב nacab *fodit, perfodit, effodit, transfodit, foravit, perforavit, terebravit, cuniculos egit, cavavit, excavavit, fixit, confixit.* 2. Reg. 18. v. 21. & Esa. 36. v. 6. וְנָקְבָה, Targ. וְיִבְצְעִנֵּהּ *& perforabit eam.* 2. Reg. 12. v. 10. וַיִּקֹּב Targ. וְנָקַב B *& fodiebat foramen in janua ejus.* Job. 40. v. 19. *Laqueis* יִנָּקֵב-אַף *perforabit nasum.* Ibid. v. 21. *Et cuspide* תִּקֹּב *perfodies maxillam ejus.* Lxx. τρυπήσεις *perforabis.* tantùm. Arab. Psal. 22. נָקְבוּ *foderunt manus meas & pedes meos.* Matth. 6. v. 19. חִיתּ יְנַקְּבוּ אֲלָסָארְקִין *& ubi fures effodiunt.* Matth. 24. *ut domus sua* יִנָּקֵב *perfodiatur.*

Nom. נָקוּב *excavatus, perforatus.* Hag. 1. v. 6. *Reponit mercedem in sacculum* נָקוּב *perforatum.* Lxx. τετρυπημένον.

נְקֵבָה, Chald. נְקֵבָא & נְקֻבָּא, Syr. נְקָבָא *fœmina,* q. perforata; foramine, quo à masculo discernitur, prædita. Plur. Syr. נְקָבָן *fœminæ.* Gen. 1. *masculum* וּנְקֵבָה, Targ. וְנוּקְבָא C *& fœminam creavit eos.* Jer. 31. נְקֵבָה *fœmina circumdabit virum.*

מַקֶּבֶת *malleus, terebra, terebellum,* quo ligna & lapides perforantur: Plur. מַקָּבוֹת, Chal. מַקְבִין & מַקּוּבִין *mallei, terebræ, terebella.* Jud. 4. *Et posuit* מַקֶּבֶת, Targ. אַרְזַפְּתָא *terebellum in manu sua.* Lxx. σφῦραν *malleum.* ¶ Deinde, מַקֶּבֶת D *foramen, fovea.* Esa. 51. *Respicite ad petram unde excisi estis, & ad* מַקֶּבֶת בּוֹר *foveam cisternæ, qua eruti* (effossi) *estis:* de Sara.

נְקָבִים, Chald. נְקִבִין *fistulæ* multis foraminibus præditæ, *tibiæ.* Ezech. 28. v. 13. *Opus tympanorum tuorum* וּנְקָבֶיךָ *& tibiarum tuarum est apud te.*

Chald. נְקִיב *perforatus.*

Rab. נָקָב *corpº habens multa foramina, meatus, porus.* Plur. נְקָבִים, Chal. נְקִבִין *foramina, meatus, pori:* Et per quę stercus & urina egeruntur. נְקָבִים גְּדוֹלִים *foramina magna,* stercus. E נְקָבִים קְטַנִּים *foramina parva,* urina.

נְקִיבָה *penetratio.*

Arab. נקב nacab *fossa subterranea, cuniculus:* Pl. אַנְקָאב ancab *cuniculi.* ﭏ חנקב *perforatio.*

נַקְבָּה nacba *posticum:* Plur. נַקְבָאת nacbat *pinnæ murorum.* ﭏ נקאב *idem.*

II. Per Metaphoram, נָקַב fodit, perfodit, cõfodit aliquem dictis vel bonis, vel malis: Bonis, *nominavit, nuncupavit, expressit, protulit, declaravit, exposuit, designavit:* Malis, *male-*

dixit, blasphemavit, conviciatus est. Blasphemans eum quodãmodo transfigit, quem conviciatur. Bonis: Esa. 62. v. 2. *Imponet tibi nomen novum, quod os Domini* יִקְּבֶנּוּ, Targ. יְפָרְשֵׁנָּה *exprimet illud.* Lxx. ὀνομάσει αὐτὸ *nominabit illud.* Lev. 24. v. 11. וַיִּקֹּב, Targ. וּפָרַשׁ *& expressit filius mulieris Israeliticæ ipsum* הַשֵּׁם *nomen, & maledixit.* Lxx. καὶ ἐπονομάσας *& nuncupavit.* Protulit nomen יְהוָה, quod in mõte Sinai audiverat, suis literis, & maledixit. Inde שֵׁם הַמְפֹרָשׁ *nomen expositum* seu *expressum,* dicitur nomen יְהוָה quando profertur sicut scribitur. Ibidẽ 16. וְנוֹקֵב, Targ. וּמְפָרֵשׁ *& qui expresserit nomen* יְהוָה *Domini, morte moriatur.* Lxx. ὀνομάζων *nominans:* proferens & maledicens. Amos 6. v. 2. נִקְבֵי רֵאשִׁית *nominati primitiarum gentium.* Inter gentes præcipuas inclyti, celebres. Lxx. ἀπετρύγησαν *vindemiarunt principatus gentium.* lege, ἀπετρύπησαν. Gen. 30. v. 27. *Et dicebat:* נָקְבָה, Targ. פָּרֵשׁ *nuncupa mercedem tuam.* Lxx. διάστειλον *distingue:* exprime, designa. Niph. נִקַּב *nuncupatus, nominatus fuit.* Num. 1. v. 17. *Accepit Moses & Aharon viros illos, qui* נִקְבוּ, Targ. אִתְפָּרְשׁוּ *expressi sunt nominibus.* Lxx. ἀναχληθέντας *vocatos ex nomine.* Ezræ 8. v. 20. *omnes* נִקְבוּ *expressi fuerunt nominibus.* Malis: Num. 22. v. 11. קָבָה-לִי, Targ. לוּט-לִי *maledic mihi illum.* Num. 23. vers. 11. *Quid* אָקַב, Targum אֲלוּטָה *maledicam* (eum, quem) *non* קָבָה, Targum לָטָה *maledixit eum Deus?* Proverb. 24. v. 24. Prov. 11. v. 26. *Qui prohibet frumentũ* יִקְּבֻהוּ, Targ. לִיטוּנָה *maledicunt ipsum populi.* Job. 3. v. 8. יְקַבְּהוּ, Targ. יְלַטְטוּנָה *maledicant eum maledicentes diei.* Job. 5. v. 3. וָאֶקֹּב *& maledixi habitationem ejus subitò.* Lxx. ἐρρώθη.

Rabb. נְקִיבָה נקב *nuncupatio.* ﭏ נְקִיבָה *blasphemia.* ﭏ נָקוּב *maledictus, futilis.*

Alcor. נְקִיב *præco.*

נקד tria significata habet. I. נָקַד. Inde נָקֹד *punctus, punctatus:* Plur. נְקֻדִּים *puncti, punctati.* Foem. נְקֻדּוֹת *punctatæ.* Gen. 30. v. 32. *Omne pecus* נָקֹד, Targ. נְמוֹר *punctatum.* Quod habet punctorum instar notas seu maculas nigras vel albas. Ibid. v. 39. *Et pariebat grex ligatos* נְקֻדִּים, Targ. נְמוּרִין *punctatos & maculosos.* Ibid. *Et omnes capras* הַנְּקֻדוֹת, Targ. נְמוּרָתָא *punctatas.* Cant. 1. *Ornamenta aurea faciemus tibi, cum* נְקֻדּוֹת *punctis argenteis.* Lxx. στιγμάτων *emblematis.*

נְקֻדִּים *puncta, notæ, maculæ.* Jos. 9. v. 12. *Et panis viatici ipsorum aridus, erat* נְקֻדִּים *puncta,* Al. *micæ.* Erat punctis aspersus. hoc est, mucidus. panis enim mucidus, multis coloribus, tanquam punctis, varius est: punctis varij coloris, rubris, flavis & nigris inficitur.

ficitur. Targ. כִּיסְנִין *ut obleæ* seu *placentæ*. ob ariditatem. Lxx. βεβρωμένοι *comesti*. 1. Reg. 14. v. 3. *Et accipies in manum tuam decem panes* וְנִקְּדִים, Targ. וְכִיסְנִין *& placentas*. Lxx. κολλύρια *collyria*: buccella facta cum aromatibus.

נָקַד *punctor, punctator, pecuarius*, qui pecora habet magna ex parte punctata seu maculosa: qui re pecuaria occupatur, habetque sub se pastores, à quibus pecora pascuntur: Pl. נְקֻדִּים *pecuarij*. 2. Reg. 3. v. 4. *Et Mesa rex Moab erat* נֹקֵד *pecuarius*. Targ. מָרֵי גֵיתִין *dominus pecorum*: greges ovium nutriebat innumeros. Lxx. ἐν ὠκηδ: lege, νωκηδ: Hebræum retinuerunt. Amos 1. v. 1. *Verba Amos, qui fuit* בַּנֹּקְדִים *inter pecuarios*. Targ. מָרֵי *dominos pecorum*. Lxx. ἐν νακαρεὶμ: lectio depravata ex *vaxadeìμ*. vel legerunt בַּנֹּקְרִים, ob literarum ד ר similem figuram.

Rabb. נָקַד *punctavit, punctis notavit, puncta asscripsit*.

נָקוּד, Foem. נְקוּדָה *punctum, centrum*. נְקוּדַת הָרֹאשׁ *punctum capitis*, verticale. מַעֲשֶׂה נָקוּד *opus varium*. הארץ היא כנקודה בחוך העגולה.

Hinc & נַקָּד *punctator*, punctorum ascriptor. מְנֻקָּד *punctatus*, punctis respersus. נָקוּר *opilio*.

II. Per antiphrasin, Rabb. נָקַד *puncta & maculas removit, mundavit, emundavit, purgavit*. מְנֻקָּה *emaculata, purgata*: item, *regina Saba*.

Syr. נקד *purum, liquidum*. Matth. 27. *Sindon* נַקְדָא *munda*. 1. Pet. 2. *Ad lac* נַקְדָא *purum*. מַקְדְּתָה *crater testaceus*.

נָקִיר, potius נְגִיד *Angelus divitijs præsidens*.

III. Arab. نَقَدَ nacad, cum د punctato, & أَنْقَذَ ancad *liberavit, eripuit, abripuit, servavit, salvum fecit, redemit*. Psal. 10. וַאֲנַקְּדֵנִי *& eripuit me*. Psal. 26. אַנְקְדֵנִי *libera me, Domine*. Matth. 6. v. 13. אַנְקְדַנָא מִן אַלְשְׁרִיר *libera nos à malo*. Gal. 1. v. 4. לְיִנְקְדַנָא מִן אלעאלם אלרדי *ut liberaret nos ab hoc seculo malo*. Tit. 2. v. 14. לְיִנְקְדַנָא *ut redimeret nos ab omni peccato*. אַסְתַּנְקַד astancad *liberatus, redemtus fuit*. 1. Pet. 1. v. 18. *Non argento & auro* אִסְתְּנְקִדְתֻם *redemti estis*. Gen. 15. ואסתנקד *& liberavit omnem substantiam*: redemit. Alcor. 3. וַאֲנַקְדַכֻם *& liberavit vos ex ea*. וְיִנְקְדוּן: Alc. Pass. אנתקד antacad.

Nom. אנתקאר inticad *ereptio, extractio, explicatio*.

נקה tria significata habet. I. נָקָה, Chald. נְקָא, Arab. نَقَا naqui *vacuus, purus, mundus, clarus, politus, limpidus fuit*: per metaphoram, *innocens, immunis, insons, justus fuit*. Jer. 49. v. 12. נָקֹה *mundando mundaberis*. tantùm. Lxx. ἀθῳωσμὸν *innocens*. Arab. Psa. 51. ואנקא *& mundabor*. Niphal נִקָּה *vacuus, mundus, innocens, innoxius factus fuit*. Gen. 24. וְנִקֵּיתָ, Targum

וְתִהְיֶה נָקִי *& eris innocēs* (innoxius) *à juramento isto*. Lxx. ἀθῶος ἔσῃ *absolutus eris*: liberatus. Ibid. *Tunc* תִּנָּקֶה, Targ. תְּהֵי זַכֵּי *eris innocens à juramento meo*. Jer. 25. v. 29. וְאַתֶּם הִנָּקֹה, וְאַתּוּן מְרַמָּן דְּמוּכָא תְּזוּכוּן לָא תִנָּקוּ, Targ. *& vos putatis prorsus esse immunes? non eritis immunes*. Item Jer. 49. v. 12. nisi quòd in Hebræo sit singularis numeri. Ex. 21. v. 19. וְנָקֹה, Targ. וְיֵהֵי זַכָּאָה *& erit innocens percussor*. 1. Sam. 26. v. 9. *Quis enim misit manum suam in unctum Domini*, וְנָקִי *& innocens fuit?* Esa. 3. v. 24. וְנִקְתָה *& vacua erit, super terra sedebit*. vacua erit (ab) hominibus seu incolis, quia nemo in ea habitabit. Zach. 5. v. 3. *Quia omnis fur hinc sicut illud*, נָקֹה *vacuus est, & omnis perjurans hinc sicut illud*, נָקֹה *vacuus est*: destructus, eversus. Targ. לְקִי *percussus*. Accepit pro נְכֵה *percussus fuit*: ob literarum כ ק sonum simile. Lxx. ἐκδικηθήσεται *punietur*. Hier. *judicabitur*. Kimhi in Rad. *Volumē erat scriptum antè & retro. In latere uno erat scripta maledictio furis*; videlicet, omnis furans excisus est. *Et in latere altero maledictio jurantis falsò*: videlicet, omnis jurans excindetur. Et hoc notat מִזֶּה וּמִזֶּה *hinc & hinc*, ex utroq; latere. Et כְּמוֹהָ *sicut facies una voluminis, & sicut facies altera. quia in utraque, atque sic de utroq; scriptū erat*, וְנִקָּה *& evacuatus est*; ex hoc mundo scil. Piel נִקָּה, Chald. נַקִּי, Arab. نَقَّى naccai *evacuavit, mundavit, purgavit, expurgavit, absterſit, ejecit, sarrivit, sarculavit, putavit arbores, cribravit, secrevit, desquamavit piscem*. de vitibus, *pampinavit*. de lapidibus, *elapidavit, polivit*. Per metaphoram, *innocentem pronunciavit, impunem dimisit, absolvit*. Deut. 5 *Non* יְנַקֶּה, Targ. יְזַכֵּי *impunem dimittet eum Dominus*. 1. Reg. 2. *Et nunc ne* תְּנַקֶּהוּ, Targ. תְּזַכֵּנֵּה *sinas ipsum impunitum*. Jer. 46. v. 28. *Et castigabo te cum judicio*, וְנָקֹה לֹא אֲנַקֶּךָּ *& evacuando non evacuabo te*. scil. ex hoc mundo. Targum וְשֵׁיצָאָה לָא אֲשֵׁיצָנָךְ *& perdendo non perdam te*. Qui enim excinditur, eo mundus evacuatur. Arab. Ps. 51. ונקני *& munda me à peccato meo*. Matth. 3. v. 12. וּבֵרֹה אלרפש ינקי בה אנדרה *& in manu ejus ventilabrum, purgabit eo aream suā*. Matth. 23. v. 25. לאנכם תנקון חארג אלכאס *quòd vos purgatis foris calicem*. 1. Joh. 4. v. 18. אלמורה אלתאמה חנקי אלמחאפה *charitas perfecta expurgat timorem*: ejicit. Joh. 15. יְנַקֶּיהָ *purgabit eam, ut ferat fructum*.

Nom. adject. נָקִי, & cū א paragogico, נָקִיא, Chald. נְקִי & נְקָא, Arab. نقي naqui *vacuus, mundus, purus, clarus, limpidus*: metaphoricè, *innocens, insons, innoxius, justus*: Plural. נְקִיִּים, Chal. נְקִין, Arab. نقيين naquiin *puri, innocentes*: Pl. Arab. אנקיא, Foem. נקיה na-

quia *pura*. Deut. 24. *Non egredietur in militiam, ſed* נָקִי *vacuus erit domi ſuæ*. Targum פְּנִי *ocioſus:* immunis à muneribus publicis. 1. Reg. 15. *Et rex Aſa congregavit omnem Judam,* אֵין נָקִי *nullus erat immunis*. etiamſi eſſet ſponſus, aut novus maritus. Deut. 20. *Sanguis* נָקִי, Targ. זַכַּי *innocens*, juſtus. Pſal. 24. נְקִי כַפַּיִם *purus manibus:* qui nullum ſcelus perpetravit.

Substant. נְקִיּוֹן, Arab. نَقَاوَة nacavâ *vacuitas, mundicia, puritas:* metaphoricè, *innocentia*. Amos 4. v. 6. *Et etiam ego dedi vobis* נְקִיּוֹן שִׁנַּיִם *vacuitatem dentium in omnibus urbibus veſtris*. periphraſis famis & inopiæ: ſicut ſequitur, וְחֹסֶר לֶחֶם *& defectum cibi in omnibus locis veſtris*. Deficiente enim cibo dentes ſunt vacui & mundi. Targ. אֲקַהְרוּת *ſtuporem*. Acceperunt pro קַהָה *obtuſus fuit*. Lxx. γομφίασμον *ſtuporem*. Gen. 20. *In integritate cordis mei,* וּבְנִקְיוֹן כַּפַּי, Targ. וּבְזַכָּאוּת יְדַי *& in innocentia manuum mearum feci iſtud*. furum & homicidarum manus inquinatæ eſſe dicuntur: illius igitur manus ſunt puræ, qui nullum ſcelus perpetravit. Pſ. 26. *Lavabo* בְּנִקָּיוֹן *in innocentia manus meas*. mos erat abluere manus expiationis cauſa, in hominum cædibus, alijsq; mactationib⁹. Jac. 4. v. 8. *Emundate manus veſtras, peccatores*. Hoſ. 8. *Quouſq; non poterunt* נְקִיּוֹן *innocentiam?* mundiciē. Nomen pro Infinitivo. Targ. לְמִזְכֵּי *innocētes eſſe?* Lxx. καθαρισθῆναι *mundari?*

מְנַקִּיּוֹת *calami* inter panes propoſitionis poſiti, eos mundantes, ne fierent mucidi. Exod. 32. וּמְנַקִּיּוֹתָיו *& calamos ejus*. Targum וּמְכֵילָתֵה *& menſuras ejus*. accepit pro menſuris bonis & juſtis.

Arab. تَنْقِيَة tanquia *purificatio, politio, putatio vitium, dropax:* Plur. תַּנָּאקֵי tanaqui *purificationes*.

מְנַקֵּי munâqui *purgans, mundans:* Plural. מְנַקִּיין munaquiin *mundantes*.

מְנַקֵּי munaquai *purificatus, limpidatus, decorticatus*. נַאקִי *quod expurgatur*.

מְנַקַּח munacca *dentiſcalpium*. מְנַקַּח אלארני munacca aludnei *auriſcalpium*.

מנקיה manquia *clepſydra*.

Rabb. נְקוּי *evacuatio*. נְקִיָּה *reverentia*.

II. Syr. Piel נַקֵּא *immolavit, libavit*. Paſſ. אִתְנַקֵּא *immolatus fuit*. Phil. 2. v. 3. אִתְנַקֵּא *immolor ego*.

Nom. נְקָה, & נְקֵיָא, & נְקוֹא *ovis fœmina:* ab innocentia: Plur. נְקִין & נְקִין *oves*.

נוּקְיָא *immolatio, victima*.

III. Arab. نَقَهَ *convaluit*.

נַאקַה naqui *convaleſcens:* Plur. נַאקְהִין *convaleſcentes*.

Deinde, נְקִי *remanſit*. נַאקִי *remanens*. נקואן *eminentia*.

A נַאקַה *camela, camelus* ad onera idoneus, duos habens gibbos.

נַקָּאוָה nacava, herba medica, *trifolium*.

נקו. Syr. נְקוֹ idem quod נְקַר, *punctavit:* literis ו ר permutatis.

Nom. נוּקוּ *punctum:* Plur. נוּקְוִין *puncta*.

נקט tria ſignificata habet. I. נְקַט, Chald. נקט, idem quod קְטַט, *tædio, moleſtia affecit, langueſecit, offendit*. Job. 10. v. 1. נְקָטָה *tædet animam meam vitæ meæ*. Targ. אִתְנְזַח *exciſa eſt anima mea*. Job. 19. *Quamdiu* תּוּגְיוֹן, Targ. תְּנַקְטוֹן *afflige tis animam meam*.

B Rabb. בְּנִקְיטַת חֵפֶץ *cum tædio voluntatis*.

II. Chald. נקט idem quod לָקַט, *collegit, accepit, tenuit, detinuit, obtinuit, vicit*. Eſther 5. נקט *accepit eum*.

נְקִיטָא נקוטאין *collecti*. נְקִיטָא *detentio, victoria*. מַנְקְטָא *armilla*.

III. Arab. نقط nacat idem quod נְקַר, *punctavit, punxit:* literis ט ר permutatis.

מנקט munaccat *punctatus*.

נְקוּט *virga:* ſtimulus pungens.

C נקטה nocta *punctus:* per metaphoram, *gutta cadens, ſtilla*, & *morbus caducus, epilepſia:* item, *deſtillatio, nubes oculi:* Plur. נקט nocat *puncta, ſtillæ*. Dimin. נקיטה nocaita *punctulus, guttula*.

Verbum נקט nacat *ſtillavit, deſtillavit, guttatim decidit*.

נקל. Arab. نَقَلَ nacal *tranſtulit* ex uno loco in alium, *tranſpoſuit, permutavit, tranſplantavit, vexit, vectavit, geſtavit*. Pſal. 52. v. 7. וְיִנְקָלְךָ מִן *& transferet te ex tabernaculo ſuo*. Pſ. 80. נָקַלְתָּ *tranſtuliſti vineam ex Aegypto*. 1. Cor. 13. v. 2. *Adeo ut* אֲנַקֵּל *transferam montes*. Coloſſ. 1. v. 13. וַנַּקְלֵנוּ אֶל מַלְכוּת אֲהֲבָתוֹ *& tranſtulit nos in regnum filij ſui dilecti*. Paſſ. אִתְנַקַּל *translatus, permutatus fuit, locum mutavit, declinavit, in alium ſe locum contulit*. Pſ. 10. אנתקלי *migra in montem*. Matth. 12. v. 9. *Et cum* אִתְנַקַּל *tranſiiſſet Jeſus inde*. Joh. 5. v. 13. *Jeſus enim* אִתְנַקַּל מִן אַרְנַמְעָא *declinaverat à turba*. נתקל *tranſeamus, redeamus:* in Avic.

Nom. נקל *translatio, metaphora:* item, *remotio à lacte, ablactatio*.

E נַקְלָה nacla *vectura*.

נקאל *cophinus*, qui aſino ferendus imponitur.

אנתקאל intical *mutatio, vectio, translatio, ablactatio:* Plur אנתקאלאת *mutationes*.

מנקלה *abacus*. מַנְקוּל mancul *vectus*.

תַּנְקִיל tanquil *migratio:* Plur. תַּנָּאקֵל tanâquil *migrationes*.

נַקְלָה nacla *planta:* Plur. נַקְלָאת naclat *plantæ*.

נקם נָקַם, Chal. נְקַם, Arab. אַנתַקם antacam A *ultus est, vindicavit, vindictam sumsit, punivit, defendit.* Num. 31. v. 2. נְקוֹם נְקֹמַת, Targum אַתְפְּרַע פּוּרְעָנוּת *vindica vindictam filiorum Israel.* 1. Sam. 24. וְנָקְמַנִי, Targ. וְיִתְפְּרַע *& vindicabit me Dominus de te.* Lxx. ἐκδικήσει με. Jos. 10. *Donec* יִקֹּם, Targ. אִתְפְּרַע *vindicaret gens inimicos suos.* Arab. Psalm. 74. *Exurge, Domine,* ואנתקם *& vindica causam meam.* Ps. 10. *Non* ינתקם *ulciscetur.* Luc. 11. v. 50. לינתקם עוֹרם גמיע *ut vindictam sumat de sanguine omnium prophetarum.* Luc. 18. v. 3. אנתקם לי מן וצמי *vindica me ab adversario meo.* Niph. נִקַּם *vindicavit se, seipsum ultus est.* Exod. 21. נָקֹם יִנָּקֵם, B Targum אִתְדַּנָּא יִתְדַּן *vindicando vindicabit se.* Jerem. 50. הִנָּקְמוּ בָהּ, Targum אִתְפְּרָעוּ מִנַּהּ *vindicate vos in ea.* Piel נִקֵּם *vindicavit.* 2. Reg. 9. וְנִקַּמְתִּי *& vindicabo sanguines servorum meorum.* Hophal הֻקַּם *vindicatus fuit.* Genes. 4. *Omnis qui occiderit Cain, septuplum* יֻקַּם *vindicabitur.* Targ. יִתְפְּרַע מִנֵּהּ *vindicta sumetur ab eo.* Hithpaël. הִתְנַקֵּם *seipsum vindicavit.* Jerem. 5. *Non* תִּתְנַקֵּם נַפְשִׁי *vindicabit se anima mea.* Targ. אֶתְפְּרַע מִנֵּהוֹן כִּרְעוּתִי C *vindicabor ab ipsis juxta voluntatem meam.*

Nom. נָקָם, Foem. נְקָמָה, Arab. נקאם nacam, Foem. נַקְמָה nacâma, & אַנתקאם inticam *vindicta, vindicatio, punitio, ultio, pœna talionis:* Plur. נְקָמוֹת, Arab. נקמאת nacmat *vindictæ, ultiones.* Deut. 32. v. 35. *Apud me est* נָקָם, Targ. פּוּרְעָנוּתָא *vindicta & retributio.* Ibidem vers. 43. *Quia sanguinem servorum suorum* יִקֹּם, Targum יִתְפְּרַע *vindicabit:* וְנָקָם, Targum וּפוּרְעָנוּתָא *& vindictam reddet hostibus suis.* Jud. 16. vers. 28. וְאִנָּקְמָה נָקָם אֶחָת *& ulciscar ultionem unius ex duobus oculis meis de Philistÿm.* quia נָקָם est regimen & mascul. Targum וְאִתְפְּרַע פִּרְעָנוּתָא חֲדָא, Lxx. καὶ ἐκδικήσω ἐκδίκησιν μίαν, Hieron. *& ulciscar ultionem unam.*

מִתְנַקֵּם, Arab. מנתקם mintacim *ultor, vindex, defensor.*

Rabb. נְקִימָה *genus vestis.*

נקס. Arab. נָקַס nacas *campana:* in נָקַשׁ invenies.

נקע duo significata habet. I. נָקַע idem quod יָקַע, *abalienatus fuit.* Ez. 23. v. 18. נָקְעָה *abalienata est anima mea à sorore ejus.* Targ. רְחַק מֵימְרִי *abalienatum est verbum meum.* Lxx. ἀπέστη. Ibidem v. 22. *A quibus* נָקְעָה *abalienata est anima tua.*

II. Arab. נַקַע naca *infudit, maceravit.*

מסתנקע *infundibulum, pellis.*

אַנקע anqua *humectavit, madefecit, lavit, intinxit, intrivit.* Pass. אנתקע antaca *humectatus fuit.*

נקע, Foem. נַקְעָה *maceratio, madefactio.*

מַנקוּע mancu, & מֻנתַקע muntaca *infusus, madefactus, maceratus, parùm contritus:* in Avicenna.

נקע *fossa,* in qua aquæ congregantur. Syr. נַקְעִין *foveæ.* Matth. 8. *vulpibus* נַקְעָא *foveæ.*

נקף duo significata habet. I. נָקַף, Chal. נְקַף. Inde Piel נקף, Arab. נקף *cecidit, decidit, decussit, excussit, percussit, jugulavit, truncavit.* Esa. 29. v. 1. *Festa* יִנָּקְפוּ *decidentur:* sacrificia ad festa mactabuntur, aut frondes decutientur. Esa. 10. v. 34. וְנָקַף *& decutiet frondes sylvæ ferro.* Job. 19. v. 26. *Et postquam pellem meam* נָקְפוּ *deciderint illud:* contriverint & roserint vermes hoc. scilic. corpus meum. נשפרו נשחתו. Arab. Marc. 14. v. 65. וינקפונה *& cædebant eum:* percutiebant.

Nom. נָקֹף *decussio, excussio.* Esa. 17. v. 6. כְּנֹקף, Targ. כְּנִיעוּר *sicut excussio oleæ.* quando quis excutit oleam, relinquuntur paucæ olivæ, & non decidunt ipso excutiente: ita pauci remanebunt. Lxx. ἐάν τις καλαμήσῃ *si quis excutiat oleam.* Idē, Esa. 24. v. 13. נְקִפָה & מִנקוֹף, Chald. נְקוּפָא *excussio, expulsio, excisio, percussio.*

Arab. נקיף *solutus, fortis.*

אַסתַנקף astanquaf *vitavit.*

1. Cor. 10. v. 7. וינקף *& alit seipsum.*

II. Syr. נָקַף idem quod יָקַף, *circuivit, circumdedit, adhæsit, secutus fuit.* Matth. 8. נָקְפוּהִי *circumdederunt eum turbæ multæ:* secutæ sunt. Marc. 10. וְנִקְפָנָךְ *& secuti sumus te.* Marc. 9. v. 38. *Quòd non* נָקַף *adhæreat nobis.* Hiph. אַקַּף *copulavit, connexit, subjunxit, incepit* sequentia cum præcedentibus connectendo. Act. 1. v. 2. דְאַקַּף *qui exorsus est à baptismate.* Passivum אִתְנַקַּף *adjunxit se.* Actor. 9. *Volebatq;* לְמִתְנַקְּפוּ *adjungere se discipulis.*

Nom. נָקִיף *adjunctus.* נְקִיפוּת *consequentia,* series orationis.

נקץ duo significata habet. I. Arab. נקץ nacaz *minutus, diminutus, imminutus fuit, defecit, defuit, indiguit, caruit.* Pass. אתנקץ & אנתקץ antacas *diminutus, sejunctus fuit.* Piel נַקֵּץ naccas. Hiph. אַנקַץ ancas *minuit, diminuit, imminuit:* de lege, *abrogavit, antiquavit, sustulit, solvit, delevit.* Matth. 26. ינקץ *destruet templū Dei.* 1. Cor. 21. v. 17. *Quod* אסתנקצמוני *deeratis mihi.* 2. Cor. 3. v. 15. *Hoc corpus* ינתקץ *destruetur:* dissolvetur. 2. Cor. 1. v. 30. אתנקצתם *inferiores estis alijs.* 1 Cor. 1. v. 7. *Vt vos non* תנקצוא *deficiamini ullo bono.* Gen. 18. *Quod si* נקצוא *defecerint de quinquaginta, quinque.* Psal. 8. נקצתה *minuisti eum paulisper ab angelis.* Psal. 89. ונקצת *& minuisti testamentum ejus.* Psal. 109. *Sicut locusta* נקצת *imminutus sum.* Alcor. 29.

וְלֹא חִנְקְצוּא אַלְמְכָאל וַאלְמִיזָאן *& non minuatis mensuram & pondus.* Matth. 19. v. 20. *Quid adhuc* יִנְקְצֵנִי *deficit mihi?* Matth. 5. v. 19. *Qui* נקץ תִּנְחַק *solvit unum ex his mandatis.* Joh. 7. *Ne solveretur Lex.*

A

Nom. נקץ nacs, & נְקִיצָה *defectus, indigentia, declinatio febris.*

נאקץ naquis *indigens.* נאקץ אלראי *deficiens consilio,* ſtultus, imprudens. נאקץ אלפהם *deficiens intelligentia.* נאקץ אלאימאן *modicæ fidei.* נקצאן *diminutio.*

II. Arab. cum ץ punctato, נָקַץ nacad *conquiſivit, collegit, exegit.* Marc. 12. v. 28. *Audiverat illos* (quò) יחנאקצון *conquirerent.* Luc. 19. v. 23. ואנקצתה מע ארב אחדא *& exegiſſem illud cum uſuris illius.* Alc. Zoar. 1. אַלַּדִין יַנְקְצוּן עַהַרְאלַה *qui inquirunt pactum Dei.*

B

Nom. אִנְקָצָא inquida *terminus, finis, meta.* אחנאקץ *conqueſtus fuit.*

נקר נָקַר, Chald. & Syr. נְקַר, Arab. נקר nacar *effodit, excîdit,* de oculis propriè: *roſit, corroſit.* Prov. 30. יְקָרוּהָ, Targ. נְחָצוּהָ *effodient eum corvi torrentis.* ſcil. oculum. 1. Sam. 11. בְּנָקֹר, Targ. בִּמְקַר *effodiendo vobis omnem oculum dextrum.* Piel נקר *idem.* Num. 16. *An oculos virorum iſtorum* תְּנַקֵּר *effodies?* Targ. תְּשַׁלַּח לְעַוְרָא *mittes in cæcitatem:* excæcabis. Putas totam iſtam multitudinem eſſe cæcam? Job. 30. v. 17. *Nocte oſſa mea* נָקַר *effodit:* corroſit. Pual. נְקַר *effoſſus fuit.* Eſa. 51. *Et cavernam unde* נְקַרְתֶּם, Targ. אִתְפַּסַּלְתּוּן *exciſi eſtis.*

C

Nom. נִקְרָה, Arab. נקרה nâcra *foſſa, fovea, foramen, cavitas, caverna, ſpelunca:* Plur. נְקָרוֹת, Chald. נְקִירִין *cavernæ, ſpeluncæ.* Ex. 33. v. 22. *Et ponam te* בִּנְקַרַת הַסֶּלַע, Targ. בִּמְעָרַת *in ſpelunca petræ.* Eſa. 2. v. 21. *ut ingrediantur* בְּנִקְרוֹת הַצֻּרִים *in foveas petrarum:* in petris factas. Syriac. Matth. 27. *Monumentum novum* דְּנָקִיר *exciſum in petra.*

D

Rabb. נְקִירָא *pannus corroſus.*

מוקרא *roſtrum:* ab effodiendo.

מקר *cerebrum, medulla,* quæ eruitur.

Arab. מנקור mancur *effoſſus, exciſus.*

מנקאר mancar *roſtrum* avis, aut alterius animalis. Item, *naſus aquilinus* roſtro ſimilis, & *veru,* ac *ſcalprum:* Item, *ſtella* in mandibula ceti. Plur. מַנְאקִר manacir *roſtra.* Gen. 8. ופי מנקארהא *& in roſtro ejus foliũ oleæ.*

E

מנקאר אלעראב mancar algorab *roſtrum cornicis* aut *corvi:* oſſis nomen. מנקאר אלחנזיר mancar alchanzir *roſtrum ſuis.*

מנקירה mancaira *ſtiva,* aratri manica.

נקרה nacra *cavitas* inter ſcapulas.

נקר נחאר *corroſio, marcor.* עיר אלנקר gair alnachar *non corroſus à vermibus.* נקר אלחשב nuchar alchaſcheb *corroſio lignorũ,* marcor.

נאקר naquir *tympaniſta,* qui tympanum quaſi fodit. Foem. נאקרה naquira *tympaniſtria:* Plur. נקאר nucar (comm.) *tympaniſta.*

נקירה nucaira *tympaniſatio.*

נקר nacar *cornuferÿt:* nã & id eſt fodere.

נקש duo ſignificata habet. I. נָקַשׁ, Chal. נקש idem quod יקש. Pſ. 9. *In opere manuum ſuarum* נוקש *ruit impius.* Chald. Jud. 4. וְתִחְקַע, Targ. ונקישת *& impegit clavum in tempora ejus:* infixit. Dan. 5. *Hoc ad illud* נָקְשָׁן *colliduntur.* Syr. Matth. 7. קושו *pulſate, & aperietur vobis.* Act. 12. v. 13. וְנָקַשׁ *& pulſavit in janua atrÿ.* Niphal. נִקַּשׁ *colliſus, concuſſus, impulſus fuit, mutuò ſe pulſavit, percuſſit, impegit, compegit, offendit, ruit, corruit.* Deut. 12. *Cave ne* תִּנָּקֵשׁ, Targ. תִּתְקַל *impingas poſt eos:* corruas. Lxx. ἐκζητήσῃς *inquiras.* Acceperunt pro תִּבָּקֵשׁ *inquiras:* ob literarum ב"נ ſimilitudinem. Piel נקש *colliſit, concuſſit, impulit, incuſſit, infixit, adegit, proſtravit.* Pſalm. 38. verſ. 13. וַיְנַקְּשׁוּ *& concuſſerunt, quærentes animam meam.* Lxx. ἐξεβιάζοντο *& impulerunt.* Targum וְעָבְרוּ פַּחִין *& fecerunt laqueos.* Acceperunt pro יָקַשׁ *illaqueavit, irretivit:* permutata ſignificatione ordinum. Pſalm. 109. verſ. 11. יְנַקֵּשׁ *concutiat fœnerator omne quod eſt ei:* proſternat. Targum יְנַבֵּב *colligat.* Lxx. ἐξερευνησάτω *ſcrutetur.* Acceperunt pro יְבַקֵּשׁ *inquiret:* ob literarum ב"נ ſimilem figuram. Hithpaël הִתְנַקֵּשׁ *impulit ſe ipſum.* 1. Sam. 28. *Quare tu* מִתְנַקֵּשׁ *impelleris contra animam meam, ut occidas me?* Targum מתנרי *concitatus es:* incitatus. Lxx. παγίδευσις *illaqueas.* acceperunt pro יָקַשׁ *illaqueavit:* permutata ſignificatione ordinum.

Nom. Chald. נְקוּשׁ *colliſio, concuſſio,* & *ſonus* inde ortus.

Rabb. קְשָׁן *collidens invicem genua.*

Syr. אִתְנַקַּשׁ *pulſatur, fidibus canitur, citharizatur.*

נקשא *ſyllaba,* à compingendo.

Rabb. נקישות *nolæ, campanæ,* à collidendo & ſonando.

Arab. נקס nacas *nola, campana, tintinabulum, cymbalum,* quod colliſum edit ſonũ. Plur. נואקס navaquis *nolæ, campanæ, tintinabula.*

נואקסי navaquiſi *qui campanas facit.*

צארב אלנקס darib alnacas *qui campanam pulſat, nolæ curator, cymbaliſtes.*

II. Arab. נקש nacaſch, & אנקש ancaſch *ſculpſit, dolavit lapides, cælavit, incîdit, cavavit, excavavit, ſarrivit, ſarculavit, acupinxit.* Actor. 31. verſ. 14. *Lapis* אַלְמַנְקוּשָׁה *ſculptus.* Geograph. חשב אלמנקוש *lignum ſculptum.*

Nom. מנקש mancaſch *cælum, celtes, cuneus, inſtrumentum ſculptorium, ſarculum, raſtrum:* Plur. מנאקש manaquiſch *inſtrumenta ſculptoria, ſarcula.*

מַנְקוּשׁ mancuſch *cælatus.*

מְנַקֵּשׁ munacciſch *ſculptor, cælator.* נקש nacſch *ſarculatio.*

נַקָּאשׁ naccaſch *ſarculator:* Plur. נקאשין naccaſchin *ſarculatores.*

נִקְשָׁה nacſcha *cælatura, ſculptura, inciſio.*

נרנ. Syr. *ſecuris.* Matt. 3. v. 10. נַרְנָא *ſecuris poſita eſt ad arborem.*

נרד. נֵרְד *nardus:* Plur. נְרָדִים *nardi.* Rabbinicè, שִׁבֹּלֶת נֵרְד *ſpica nardi.* Nardum mittit India. Eſt autem frutex in folia & ariſtas excreſcens. Et præcipuus ejus uſus eſt in folijs & ariſtarum cacuminibus, quas ſpicas vocant. Matth. 26. *Nardus piſtica.* hoc eſt, vera & genuina, ex ſpica nardi Jndicæ facta.

Arab. נרד nard *teſſera, taxilli.*

נרע. Arab. 1. Corinth. 6. v. 7. וינארע *& accendet odium.*

מנארעה *contentio.*

נרק. Arab. נרקה naraqua *bufo:* Plur. נרקאת naraquat *bufones.*

נשׁשׁ. נָשַׁשׁ & נש idem quod נָשָׁה, *oblitus fuit,* & *obliviſci fecit.* Geneſ. 41. *& vocavit Joſeph nomen primogeniti* מְנַשֶּׁה *Manaſſe: quia* נַשַּׁנִי, Targum אַנְשִׁינִי *obliviſci fecit me Deus omnis laboris mei: & omnis domus patris mei.*

Nom. Propr. מְנַשֶּׁה *Manaſſe*, cujus etymon in præcedenti dicto habetur; niſi quòd מְנַשֶּׁה *obliviſci faciens*, non à נשׁשׁ, ſed à נָשָׁה ejuſdem ſignificationis derivatur.

נשׂא duo ſignificata habet. I. נָשָׂא cum puncto dextro, innuit פתוי & הסתת. Inde Niphal. נִשָּׂא *perſuaſus, incitatus:* in malum, *ſeductus, deceptus, falſus fuit.* Eſa. 19. נִשְׂאוּ, Targum טָעוּ *decepti ſunt filij Noph:* errârunt. Lxx. ὑψώθησαν *elevati ſunt.* Hieron. *Emarcuerunt.* accepit pro נָשָׁה. Hiphil. הִשִּׂיא *ſuaſit, perſuaſit, incitavit:* in malum, *ſeduxit, decepit, fefellit.* Conſtruitur, 1. cum accuſativo. Gen. 3. *Iſte ſerpens* הִשִּׁיאַנִי, Targ. אַטְעֵינִי *decepit me, & comedi.* Apocal. 2. *Diabolus ſeductor mundi.* Abdiæ 1. *Superbia cordis tui* הִשִּׁיאָךְ, Targum אַטְעָיִךְ *ſeduxit te.* Lxx. ἐπῆρέ σε, Lat. *extulit te.* Acceperunt pro נָשָׂא, cum puncto ſiniſtro. [redacted] 2. cum עַל vel ל. Eſa. 36. v. 14. *Non* יַשִּׂיאוּ לָכֶם, Targum יַטְעוּן לְכוֹן *decipiant vos ſervi Ezechiæ.* Pſal. 55. יַשִּׁי *decipiat mors* עֲלֵימוֹ *eos.* pro יַשִּׁיא. Lxx. ἐλθέτω *veniat.* ¶ 3. cum ב. Pſalm. 89. v. 23. *Non* יַשִּׁיא, Targum יַטְעֵי *decipiet inimicus* בּוֹ *eum.*

II. נָשָׂא idem quod שָׁאָה, *deſtructus, deſolatus, devaſtatus fuit.* 2. Reg. 19. לְהַשּׁוֹת (pro לְהַשְׁאוֹת) *ad deſtruendum cumulos vaſtatos.* pro quo habetur, Eſa. 37. לְהַשְׁאוֹת *ad deſtruendum:* quod ad שָׁאָה pertinet. Thren. 3. הַשְׁאָה *deſtructio & contritio.* Infinitivus loco nominis.

Nom. מַשְׁאוֹת & מַשּׁוֹאוֹת *deſtructiones.* Ezech. 17. v. 9. לְמַשְׁאוֹת אֹתָהּ *ad deſtruendum eam.* Nomen loco Infinitivi. Pſal. 73. v. 18. *Projeciſti eos* לְמַשּׁוֹאוֹת *in deſtructiones:* in præcipitia. Lxx. ἐν ἐπαρθῶσι *dum allevarentur.* Acceperunt pro נָשָׂא *elevavit.* Pſ. 74. v. 3. *Eleva plantas tuas* לְמַשָּׁאוֹת *ſuper devaſtationes.*

מַשָּׂאוֹן *devaſtatio.* Prov. 26. v. 26. *Tegetur odium* בְּמַשָּׂאוֹן *in deſtructione.*

נָשָׂא *aroma depilatorium.*

Rab. נָשָׂא *ſocer.* נָשׂוּי *uxoratus.* הִשִּׂיא *nuptui dedit.* derivantur à נָשִׁים *mulieres, uxores.* In נָשָׁה vide.

נשׂא. נָשָׂא cum puncto ſiniſtro, Chald. נְשָׂא & נְסָא *levavit, elevavit, ſublevavit, evexit, tulit, ſuſtulit, abſtulit, cepit, accepit, tenuit, ſuſtinuit, ſumſit, aſſumſit ad portandum:* Et per conſequens, *portavit, geſtavit, toleravit, paſſus eſt, ſuſtentavit.* Geneſ. 7. v. 17. *Et multiplicatæ ſunt aquæ* וַיִּשְׂאוּ, Targum וּנְטָלוּ *& elevarunt arcam.* Geneſ. 29. וַיִּשָּׂא, Targum וּנְטַל *& elevavit Jacob pedes ſuos, & abijt.* geſtus eſt iter ingredientis & properātis. Gen. 23. וַיִּשָּׂא *& elevavit Jacob oculos ſuos, & vidit.* Targum וּזְקַף *& erexit.* geſtus eſt circumſpicientis. Geneſ. 31. וַיִּשָּׂא, Targum וּנְטַל *& elevavit liberos & uxores ſuas ſuper camelos.* Exod. 10. וַיִּשָּׂא, Targum וּנְטַל *& abſtulit locuſtam.* Exod. 23. *Non* תִּשָּׂא, Targ. תְּקַבֵּל *accipias rumorem falſum.* Exod. 18. וְנָשְׂאוּ, Targum וְיסוֹבְרוּן *& portabunt tecū.* Lxx. καὶ συναντιλήψονταί σοι *& auxiliabuntur tibi.* Eſa. 5. v. 26. וְנָשָׂא, Targ. וְיָזֵקֵף *& elevabit vexillum ad gentes.* Gen. 13. *& non* נָשָׂא, Targum סוֹבְרַת *ferebat eos terra.* Lxx. ἐχώρει *capiebat.* Pſalm. 24. יִשָּׂא, Targum יְקַבֵּל *accipiet benedictionem à Domino.* Job. 32. *Neſcio an brevi* יִשָּׂאנִי *tollat me factor meus:* tollat è medio. Job. 21. שָׂאוּנִי, Targ. סְבָלוּיְתִי *tolerate me, & ego loquar.* Deut. 1. *Quēadmodū* יִשָּׂא, Targ. מְסוֹבֵר *ſuſtentat pater filium ſuum.* Joſ. 3. v. 3. *& ſacerdotes Levitæ* נֹשְׂאִים *portantes eam.* ſcil. arcam. Job. 41. v. 16. מִשְּׂחוֹ *ab elatione ejus timebunt fortes.* א deficit. Niphal. נִשָּׂא *levatus, elevatus, exaltatus fuit.* Eſa. 3. וְנִשָּׂא *& exaltabitur præ collibus.* 1. Paral. 14. *Quia* נִשָּׂאת *exaltatum erat ſurſum regnum ejus.* Piel נִשֵּׂא & נָשָׂא *elevavit, exaltavit, evexit.* 2. Sam. 5. v. 12. *& quòd* נִשֵּׂא *exaltâſſet regnum ejus.* 1. Reg. 9. *& Hyram rex Syriæ* נָשָׂא, Targum סוֹבַר *ſuſtentabat Salomonem lignis cedrinis.* 2. Sam. 19. v. 42. *Si* נְשֹׂאת נָשָׂא לָנוּ, Targum מַתְּנָא מַנִּי *munus conſtituit nobis.* Hithpael הִתְנַשֵּׂא, Chaldaicè, אִתְנַשָּׂא *exaltavit ſe, ſuperbivit, jactitavit.* 1.